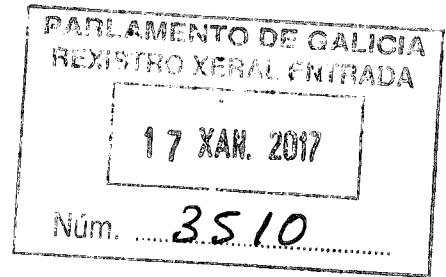

XUNTA DE GALICIA

ALFONSO RUEDA VALENZUELA, VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA E SECRETARIO DO CONSELLO DA XUNTA DE GALICIA,

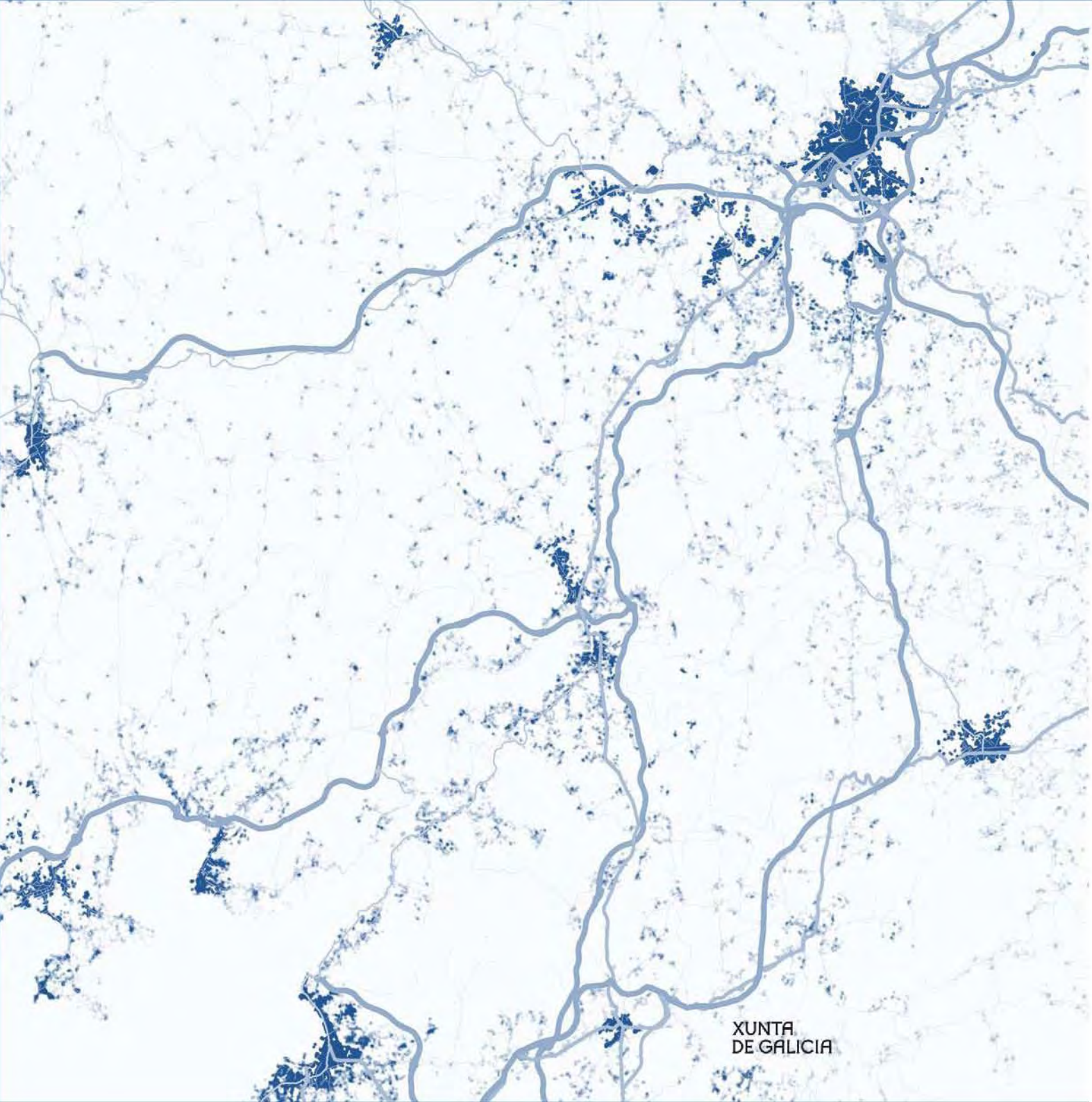
CERTIFICA:

Que o Consello da Xunta na súa reunión do día doce de xaneiro de dous mil dezasete adoptou, entre outros, o seguinte Acordo:

“Remitir ao Parlamento de Galicia a memoria 2016 de control das Directrices de Ordenación do Territorio de Galicia, en cumprimento do previsto no artigo 11 da Lei 10/1995, do 23 de novembro, de ordenación do territorio de Galicia.”

E para que conste, asina a presente co visto e praxe do Sr. Presidente, en Santiago de Compostela a doce de xaneiro de dous mil dezasete.

Vº. e Praxe:
O PRESIDENTE

SUSTENTABILIDADE TERRITORIAL

PLAN DE SEGUIMENTO DAS DOT

MEMORIA AO PARLAMENTO

XUNTA
DE GALICIA

2016

INDICE

Presentación.....	5
RESUMO.....	7
Desenvolvemento das Directrices de ordenación do territorio	11
Indicadores de desenvolvemento e implantación (IDI)	11
Criterios que constitúen as liñas estratéxicas da política territorial de Galicia:	15
Liña estratéxica A: Favorecer a compacidade, harmonizar o desenvolvemento das cidades e previr a urbanización difusa.....	15
Liña estratéxica B: Fortalecer os núcleos tradicionais, o litoral e valorizar o territorio	20
Liña estratéxica C: Mellorar a accesibilidade, a mobilidade e as comunicacións no territorio	27
Liña estratéxica D: Frear o despoboamento rural e favorecer o reequilibrio territorial	29
Liña estratéxica E: Potenciar o sector primario como parte esencial do medio rural	31
Liña estratéxica F: Protexer o patrimonio natural e cultural	36
Liña estratéxica G: Incorporar a perspectiva do metabolismo urbano para unha maior eficiencia ambiental	38
Liña estratéxica H: Afianzar o protagonismo exterior de Galicia	41
Conclusión	43
ANEXO I. Informe Plan de seguimento 2016	49
Índice de ilustracións	51
Índice de táboas	51

Decembro 2016

Presentación

A Memoria 2016 sobre os efectos da aprobación das Directrices de ordenación do territorio corresponde á terceira edición do sistema de seguimento das DOT, publicado por primeira vez en 2014 e actualizado en 2015.

Coa aprobación do procedemento para o seguimento das Directrices de Ordenación do Territorio de Galicia e da sustentabilidade territorial, iniciouse a tarefa de avaliar o grao de cumprimento dos obxectivos enunciados nas DOT e, polo tanto, coñecer se o rumbo das políticas implementadas é concorrente con estes obxectivos.

A presente memoria elabórase a partir do traballo desenvolvido pola Comisión de Seguimento, a través dos Grupos Técnicos de Traballo (GTT), integrados por representantes de distintos departamentos da Xunta de Galicia.

Este traballo formalízase nun informe que elabora o Instituto de Estudos do Territorio, ao igual que a presente memoria. A Comisión de Seguimento aprobou o 21 de decembro o devandito informe, que se xunta como anexo a esta memoria.

O contido desta memoria describe a situación e evolución dos distintos parámetros analizados e a súa estrutura responde ás oito liñas estratéxicas que propoñen as DOT para unha Galicia máis sustentable e cohesionada. A análise abórdase dende as tres ferramentas de avaliación que inclúe o plan; os indicadores de desenvolvemento e implantación (IDI), os indicadores de sustentabilidade territorial (IST) e, por último, a enquisa de percepción territorial e urbanística (EPTU).

Os Indicadores de Desenvolvemento e Implementación (IDI) reflicten o grao de cumprimento das obrigas concretas establecidas polas DOT, no que se refire aos instrumentos que debe desenvolver a Comunidade Autónoma para acadar os obxectivos estratéxicos de sustentabilidade. Eses obxectivos fórmulanse para distintos aspectos, ben sexa no eido da planificación urbanística ou da ordenación e xestión dos recursos naturais e produtivos, ben na valorización e protección dos valores paisaxísticos e patrimoniais de Galicia ou na mellora da eficiencia do metabolismo urbano.

A segunda das ferramentas nas que se apoia o seguimento das DOT é a análise dunha serie de Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST), que axudan a obxectivar os efectos derivados da planificación territorial a partir dos valores obtidos para estes e da súa relación cos obxectivos ambientais, sociais e económicos establecidos nas DOT.

A Memoria 2016 inclúe os primeiros resultados da Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística, elaborada no ano 2015 polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

Asemade, a información obtida co Plan de seguimento permitiu desenvolver paralelamente unha operación estatística homónima incardinada na programación estatística da Xunta de Galicia, que o IGE publica anualmente na súa web¹.

Dende a primeira edición, tanto o informe e os indicadores como a memoria contan con versións preparadas para a descarga desde INTERNET².

¹ http://www.ige.eu/web/mostrar_actividade_estadistica.jsp?idioma=gl&codigo=0101001001

² <http://cmaot.xunta.gal/seccion-organizacion>; <http://cmaot.xunta.gal/indicadores>

RESUMO

A Memoria 2016 sobre os efectos das Directrices de ordenación do territorio correspóndese coa terceira edición do sistema de seguimento das DOT iniciado tras a súa aprobación, publicado por primeira vez en 2014 e actualizado en 2015.

Esta memoria describe a situación e evolución dos parámetros empregados para analizar as oito liñas estratéxicas que propoñen as DOT para unha Galicia máis sustentable e cohesionada. A análise abórdase con tres ferramentas: os Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI), os Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST) e a Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU).

Os IDI reflicten o grao de cumprimento das obrigas establecidas polas DOT no que se refire aos instrumentos de ordenación urbanística e territorial que se deben desenvolver para acadar os obxectivos de sustentabilidade. Neste senso, dende a aprobación das DOT, aprobáronse 33 novos PXOM (sendo en total 91 os que se teñen adaptado á LOUG). En resumo, son 215 os PXOM adaptados ou en proceso de adaptación aos criterios que marcan as DOT; isto supón o 68,47% dos concellos, o 63,11% da poboación galega e abrangue máis de dúas terceiras partes da superficie de Galicia. No último ano aprobáronse 11 novos PXOM, o maior índice dende 2011, que supón un incremento superior ao 114% respecto á taxa anual (5,1 PXOM/ano) rexistrada no período 2013-15. No que se refire aos instrumentos de ordenación do territorio, a Xunta de Galicia aprobou un plan territorial integrado, o Plan de ordenación do litoral, e está elaborando o segundo. Así mesmo, dende 2011 aprobáronse catro plans sectoriais de incidencia supramunicipal e outros catro atópanse en elaboración.

Para a avaliación do grao de cumprimento das liñas estratéxicas da política territorial establecidas nas DOT, analizouse o estado e a evolución dos IST, así como as actuacións desenvolvidas polo Goberno de Galicia en cada unha das liñas.

Na liña estratéxica **A “Favorecer a compacidade, harmonizar o desenvolvemento das cidades e previr a urbanización difusa”** hai que destacar a aprobación no ano 2016 da **Lei do solo 2/2016 de Galicia** e do seu regulamento, constituíndo un novo marco urbanístico que facilitará a tarefa de adaptar o planeamento municipal á normativa urbanística e territorial,

incorporando os criterios de racionalidade e compacidade na expansión do solo urbano.

Estes criterios avalíanse a través de indicadores como o **Grao de conurbación**, segundo o cal, como media, o 40% do perímetro dos novos desenvolvementos urbanos propostos nos plans é adxacente a zonas urbanas xa existentes, aínda que na metade dos concellos non supera o 33%, unha cifra que deberá ir aumentando ao longo do tempo para acadar o obxectivo de crecemento urbano compacto.

Por outra banda, os datos dos indicadores demográficos, que reflicten unha diminución da poboación do 2,3% no último lustro e do 0,6% no último ano, entran en contradición cos resultados do indicador **Crecemento previsto**, que acada unha media para Galicia do 39% e unha mediana do 12%. Isto quere dicir que na metade dos concellos de Galicia o plan urbanístico prevé un crecemento urbano inferior ou igual ao 12% da superficie urbana actual, ascendendo a media ao 39% e oscilando entre o 874% e o 0% segundo o concello. A pesar disto, o indicador **Índice de saturación**, que relaciona a superficie de solo que o planeamento recolle como transformada ou suxeita a futuros desenvolvementos urbanísticos fronte á superficie total do concello só acada o 8,5% de media. Nesta mesma liña, a **Superficie ocupada pola edificación**, que representa unha porcentaxe inferior ao 1% da superficie galega, incrementouse un 13% no período 2003-14; unha evolución que representa unha taxa anual entre 2011 e 2014, un 35% inferior á do período 2003-2011; así ata 2011 a taxa anual supuxo unha variación positiva anual do 1,27% mentres que a partir do ano 2011, esta variación non acada o 1% (0,75%).

No que respecta á liña **B “Fortalecer os núcleos tradicionais, o litoral e valorizar o territorio”**, destaca a aprobación este mesmo ano do **Catálogo das paisaxes de Galicia**, un instrumento que aborda a primeira etapa da planificación da paisaxe, consistente na súa análise e diagnose, polo que proporciona un marco idóneo para a comprensión e valorización do territorio. A aprobación deste instrumento permitiu acadar o valor máximo no indicador que medía a porcentaxe de territorio con unidades de paisaxe delimitadas e a superficie galega incluída nun catálogo de paisaxes.

Unha vez aprobado o Catálogo, iniciouse a tramitación das **Directrices de paisaxe**, nas que se inclúen unha serie de indicadores sobre diversidade da

paisaxe, xestión da paisaxe, paisaxes abandonadas e dispersión urbana, que foron incorporados neste Plan de seguimento e cuxos valores en sucesivos informes permitirán avaliar a evolución e o estado das unidades de paisaxe.

Por outra banda, a modificación da cobertura do solo supón a alteración máis importante do medio causada polo home. O indicador **Usos do solo** reflicte que no período 2005-11 as variacións máis significativas revelan un incremento da matogueira (2%) e da superficie artificial (1,73%), un incremento das frondosas caducifolias (0,7%) e unha diminución das repoboacións forestais (3,51%), o que revela unha expansión notable en termos relativos, da superficie artificializada e, pola contra, un uso menos intensivo do solo rural.

O caso específico dos núcleos tradicionais é abordado a través de diferentes actuacións como o **Plan estratéxico de dinamización dos pequenos cascos históricos**, o **Plan REHABITA**, o **Plan estratéxico de rehabilitación de Galicia**, o **Plan de vivenda 2013-16** e a declaración de **Áreas de Rehabilitación Integral**.

Por último, entre as actuacións encamiñadas ao fortalecemento do litoral, atópanse os **Plans de acción costeira**, o **Plan xeral de explotación marisqueira para o ano 2016**, o **Plan para a explotación de poliquetos en Galicia 2016** e a tramitación do **Plan director de acuicultura litoral**. Os indicadores dispoñibles neste sector son o de **Especialización acuícola**, que reafirma o peso dos bivalvos na acuicultura (95,9%) e o de **Capacidade pesqueira**, que amosa unha diminución do 3,2% no número de buques.

Na liña **C “Mellorar a accesibilidade, a mobilidade e as comunicacións no territorio”** os indicadores revelan que só un 5% dos desprazamentos ao traballo se realizan en transporte público, o 67% en vehículo privado e o 26% a pé ou en bicicleta. Segundo a EPTU o uso do transporte público varía entre o 1% nos concellos de menos de 10.000 hab. e o 9% nos de máis de 50.000. Neste eido, a Xunta de Galicia está a levar a cabo o **Plan de transporte metropolitano de Galicia**, a **Estratexia en materia de Mobilidade Alternativa** e o **Plan de Sendas de Galicia**.

Por último, a mellora das tecnoloxías da información e as telecomunicacións inflúe de xeito directo na forma de traballar da poboación e, polo tanto, na súa mobilidade. Así, unha vez acadados os obxectivos do **Plan de banda larga**, tal e como demostra o indicador **Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais**, cun 98,57% da poboación galega con cobertura de banda larga e o 97,5% dos asentamentos cunha cobertura de

80-100% da súa poboación, aprobouse en 2015 o **Plan de banda larga 2020**.

Na liña **D “Frear o despoboamento rural e favorecer o reequilibrio territorial”**, os indicadores demográficos reflicten a perda de poboación, unha baixa natalidade e un alto avellentamento. É por isto que a Xunta de Galicia puxo en marcha o **Plan de dinamización demográfica de Galicia 2013-16** e está a tramitar a norma que regula o **Observatorio de Dinamización Demográfica**.

O despoboamento rural e o desequilibrio territorial plásmase no indicador **Densidade de poboación**: só o 29% dos concellos superan a densidade media de Galicia (92,4 hab/km²) e o 50% dos mesmos teñen unha densidade inferior aos 38,3 hab/km². A distribución espacial do crecemento da poboación tampouco mostra coherencia coas expectativas formuladas polas DOT, que propugnaba a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades, xa que durante o período 2005-2015 só creceron a metade dos concellos do Sistema Urbano Intermedio e catro dos 26 Nodos para o Equilibrio do Territorio.

Para frear o despoboamento rural son necesarias normativas capaces de redirixir as dinámicas no uso da terra e de acadar un nivel de servizos e infraestruturas axeitado, coordinadas cunha política de desenvolvemento rural eficaz. Nesta liña van dirixidas a **Lei 6/2011 de mobilidade de terras** ou a **Lei 4/2015 de mellora da estrutura territorial agraria de Galicia**. Neste senso, o indicador **Autosuficiencia en emprego** sinala unha mellora no equilibrio entre oferta e demanda de emprego. Tamén cabe sinalar a posta en marcha do **Plan estratéxico de impulso ao comercio de Galicia 2015-20** co obxectivo de adecuar a estrutura comercial á estrutura territorial comarcal e potenciar o comercio rural.

Na liña **E “Potenciar o sector primario como parte esencial do medio rural”**, algúns dos indicadores que avalían a actividade agraria, como o de **Agricultura ecolóxica**, que presenta un incremento constante da superficie rexistrada e do número de operadores (33% e 36% respectivamente entre 2011 e 2015), o **Número de vacas por explotación** (que pasou de 15,7 en 2013 a 16,6 en 2014), a superficie en arrendamento (do 8,47% ao 15,28%) ou a **Superficie con instrumentos de ordenación forestal** (que aumentou un 21,8% desde o 2011), amosan o xurdimento de novas oportunidades no medio rural, a profesionalización e redimensionamento das explotacións gandeiras ou a mellor xestión da produción forestal. Sen embargo, estas melloras non son quen de inverter o proceso de perda de poboación no rural, onde segue diminuíndo o **Número de explotacións de gando vacún**

(un 3% menos entre 2013 e 2014) e a **Carga gandeira**. Neste sector obsérvase un incremento do 2% no peso dos cultivos forraxeiros entre 2011 e 2015 e unha diminución na mesma porcentaxe dos prados e pasteiros, indicando unha tendencia clara á intensificación na produción de forraxes. Neste contexto, no ano 2016 púxose en marcha o **Plan de reestruturación parcelaria** e o **Plan MARCOS**.

Na liña **F “Protexer o patrimonio natural e cultural”**, a aprobación do Plan Director da Rede Natura supuxo acadar case o 100% do indicador **Espazos naturais con instrumentos de planificación**. Nesta mesma liña, a Xunta de Galicia creou neste ano 2016 a **Rede de parques naturais de Galicia** e está a tramitar a **Rede de Reservas da Biosfera**, ao que haberá que engadir a posta en marcha no ano 2017 da **Estratexia de Infraestrutura Verde**, orientada a garantir a provisión e mellora dos servizos ecosistémicos.

No que respecta ao patrimonio cultural, neste ano 2016 aprobouse a **Lei do patrimonio cultural de Galicia** e púxose en marcha unha actuación de integración paisaxística dos camiños de Santiago neste concello, en liña co **Plan director e Plan estratéxico do Camiño de Santiago en Galicia 2015-21**. Os indicadores neste eido reflicten un aumento no **Número de Bens de Interese Cultural** rexistrados (5 máis), acadando un total de 714, así como un aumento progresivo do indicador **Conservación e rehabilitación de elementos patrimoniais**, que mide o número de actuacións realizadas sobre os bens do patrimonio cultural (cun incremento do 12% entre 2013 e 2015).

Na liña **G “Incorporar a perspectiva do metabolismo urbano para unha maior eficiencia ambiental”** pode destacarse a posición de Galicia no indicador **Número de organizacións rexistradas no Sistema Comunitario de Xestión e Auditoría Ambiental (EMAS)**, cun 20% das organizacións rexistradas en España.

No que se refire ao ciclo da auga, no ano 2016 aprobouse o **Plan hidrolóxico da Demarcación hidrográfica Galicia Costa 2015-21** e o **Plan de xestión do risco de asolagamento da Demarcación hidrográfica Galicia Costa 2015-21**, xunto a outras planificacións como os **Plans de saneamento das rías**. Os efectos destes plans reflíctense no indicador **Estado das masas de auga**, que é bo no 77,3% das augas superficiais e no 100% das subterráneas, así como no indicador **Calidade da auga nas zonas de baño**, que reflicte unha constante mellora, cun incremento dende o ano 2011 do 4% no número de puntos con calidade excelente, do 2,3% nos de

calidade boa e suficiente e unha diminución do 21% nos de calidade insuficiente.

No que atinxe á xestión de residuos, no período 2011-15 os indicadores sinalan unha tendencia positiva na **Xeración de residuos urbanos**, que se reduciu nun 4%, e no incremento dun 22% da poboación con **Acceso aos puntos limpos**, ata acadar o 88% da mesma.

Por outra banda, a redución das **Emisións de gases de efecto invernadoiro** acadou o 12% en dous anos, o que sitúa a Galicia na senda do cumprimento do obxectivo europeo para 2020. Isto únese á mellora da eficiencia enerxética dende o ano 2010 ata o 2013, reflectida no indicador **Intensidade enerxética final** (-4,32%), e no incremento do 4% entre 2011 e 2013 na **Enerxía procedente de fontes renovables**, acadando un 35% total, superior ao obxectivo europeo do 20%.

Finalmente, na liña **H “Afianzar o protagonismo exterior de Galicia”** pode destacarse a posta en marcha da **Axenda de competitividade industrial de Galicia**, o **Plan Galego de Investigación, Innovación e Crecemento 2011-15**, a **Estratexia de especialización intelixente de Galicia** ou a **Estratexia de internacionalización 2020**.

Así mesmo, o turismo contribúe a afianzar o protagonismo exterior de Galicia. O **Plan integral de turismo de Galicia 2014-16** amosa o cumprimento e mesmo a superación dos obxectivos marcados, o que se reflicte no indicador **Intensidade turística**, que presenta un incremento do 13,1% no número de pernoctacións de viaxeiros foráneos entre 2013 e 2015.

Desenvolvemento das Directrices de ordenación do territorio

Cara a un territorio sustentable

Enmarcado nas liñas estratéxicas que propoñen as DOT para Galicia, faise un percorrido que abrangue, por unha banda, o grao de desenvolvemento dos instrumentos de planificación (IDI), e por outra, a avaliación do cumprimento das liñas estratéxicas da política territorial establecidas nas DOT. Para isto, analízanse as accións despregadas polo Goberno de Galicia en cada unha destas liñas, así como o valor dos indicadores de sustentabilidade territorial (IST), que facilitan a lectura, en termos de tendencia, de aspectos clave da sustentabilidade. Por último, o resultado da Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU) permite coñecer a valoración da cidadanía en relación aos niveis de calidade de vida relacionada coa ordenación territorial e a paisaxe.

Indicadores de desenvolvemento e implantación (IDI)

A planificación en cascada establecida nas DOT baséase na relación xerárquica entre os instrumentos de ordenación territorial e urbanística, que atopan distinto grao de concreción en función da natureza, escala e alcance territorial.

As DOT propoñen a elaboración de distintos instrumentos de ordenación do territorio co obxectivo de aplicar os criterios e obxectivos definidos e así propiciar a materialización destes no territorio e na sociedade. Neste senso, o grao de implementación destes instrumentos permite avaliar en que medida se está levando a cabo a concreción do modelo proposto.

No que se refire aos instrumentos de ordenación do territorio, a Xunta de Galicia aprobou un plan territorial integrado, o Plan de ordenación do litoral (POL), que abrangue máis de 215.000 ha e ao 57% da poboación. Un segundo plan territorial integrado, o da bacía hidrográfica do río Eume está a desenvolver o modelo territorial proposto polas DOT. Así mesmo, aprobáronse catro plans sectoriais de incidencia supramunicipal e outros catro atópanse en elaboración. Estes plans teñen diferentes ámbitos territoriais en función da súa natureza ou sector ao que responden. Os Plans sectoriais da rede viaria atenden a distintas provincias, o Plan de acuicultura litoral esténdese no ámbito litoral, mentres que o Plan sectorial de ordenación das áreas empresariais abrangue a totalidade da Comunidade Autónoma.

Nas Táboa 1 e 2 reflíctese o desenvolvemento dos instrumentos de planificación territorial e urbanística.

Táboa 1. Indicadores IDI do bloque Ordenación do territorio

Indicador	Nome	Estado	Superficie	Poboación*
Plans territoriais integrados	Plan de ordenación do Litoral (POL)	Aprobado	2.153,62 km ²	1.564.100
	PTI da bacía hidrográfica do río Eume	En trámite	470,06 km ²	56.440
Plans sectoriais	PS. de ordenación territorial do campus científico-tecnolóxico "Cidade do Mar"	Aprobado	109,06 km ²	-
	PS de implantación e desenvolvemento das infraestruturas da Xunta de Galicia xestionadas por RETEGAL	Aprobado	200.000 m ²	2.732.347
	Plan director de acuicultura do litoral	En trámite	-	-
	PS da rede viaria de Lugo e a súa área de influencia	En trámite	464 km ²	-
	PS da rede viaria de Ourense e a súa área de influencia	Aprobado	432.03 km ²	-
	PS de actividades extractivas na Comunidade Autónoma de Galicia	En trámite	-	-
	PS de aparcadoiros disuasorios	En trámite	-	-
	PS de ordenación de áreas empresariais na Comunidade Autónoma de Galicia	Aprobado	5.218,46 ha.	-
	Programa coordinado de actuación	Plan forestal de Galicia	En trámite	-

* Decembro 2015. Concellos completos

O carácter estratéxico do modelo concibido polas DOT prevé gañar concreción coa planificación en ferverza. Así no terceiro nivel, os Plans Xerais de Ordenación Municipal desenvolverán os principios, criterios e normas xerais dos PTI ou as determinacións das DOT, no seu defecto.

No período 2011-2016 aprobáronse 33 Planes Xerais de Ordenación Municipal e outros 182 atópase en elaboración (Ilustración 1).

Neste último ano aprobáronse 11 novos PXOM, o maior índice dende 2011 e que supón un incremento superior ao 114% respecto á taxa anual (5,1 PXOM/Ano) rexistrada no período 2013-2015. Por outra banda, ata 182 concellos están tramitando o seu plan xeral, un 58% da totalidade dos municipios, que en termos de poboación supón un 47,6% e un 59,2% da superficie galega.

Táboa 2. Indicadores IDI do Bloque Planificación urbanística

Código	Indicador	Medidas
PA1	Número de PXOM adaptados ás DOT aprobados ou en elaboración	Núm. PXOM aprobado
		Núm. PXOM en tramitación
PA2	Porcentaxe de PXOM adaptados ás DOT aprobados ou en elaboración	% aprobados
		% en tramitación
PA3	Porcentaxe de superficie con PXOM adaptado ás DOT aprobado ou en elaboración	% superficie con PXOM aprobado
		% superficie con PXOM en tramitación
PB1	Desenvolvemento urbanístico	Núm. concellos

No ámbito do Plan de Ordenación do Litoral, a porcentaxe de superficie con plan adaptado ou en elaboración é do 73,89% o que supón o 68,22% da poboación residente neste ámbito.

En resumo, son 215 os PXOM adaptados ou en proceso de adaptación aos criterios que marcan as DOT; isto supón o 68,47% dos concellos, o 63,11% da poboación galega e abrangue máis de dúas terceiras partes da superficie de Galicia.

Os seguintes gráficos e mapas reflicten o estado e a evolución do planeamento xeral en Galicia desagregado por provincias, municipios e sistema de asentamentos (Ilustración 2 a 5)

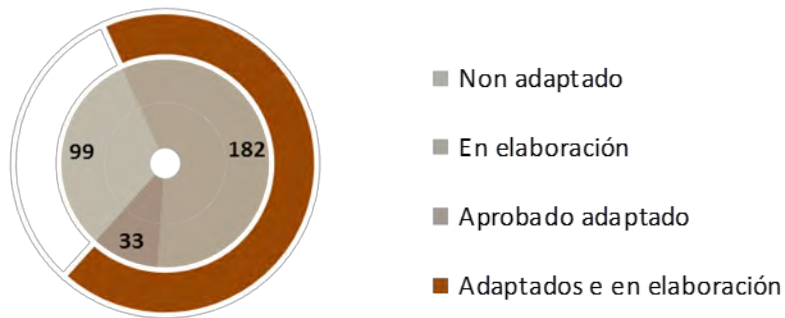

Ilustración 1. Estado de adaptación ás DOT dos PXOM. Setembro de 2016

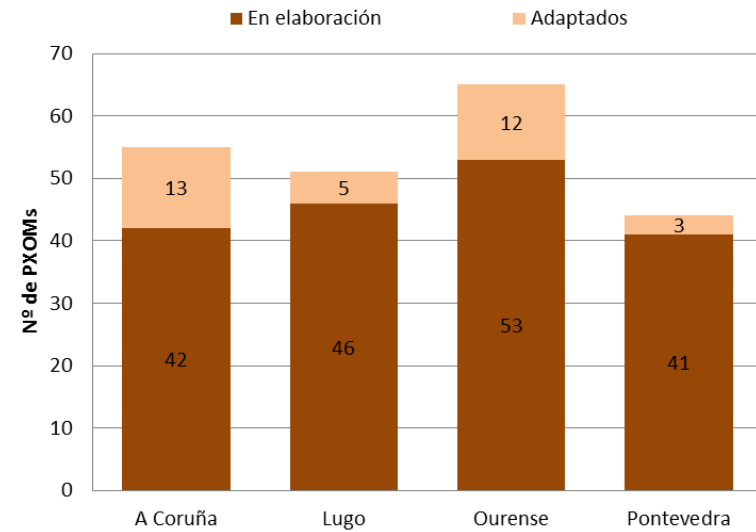

Ilustración 3. Valores provinciais do número de PXOM adaptados ás DOT ou en elaboración. Setembro 2016

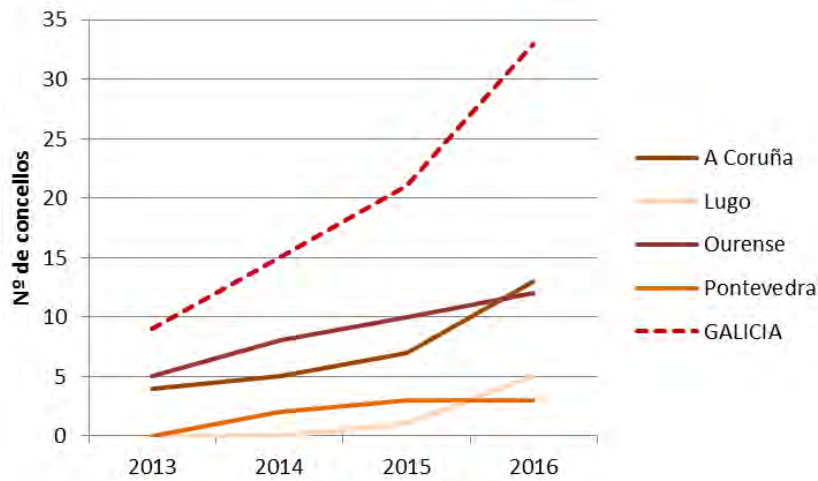

Ilustración 2. Evolución provincial de PXOM adaptados ás DOT

AU: Área Urbana **RU:** Rexión Urbana **SUI_C:** Sistema Urbano Intermedio Cabeceira **SUI_Sc:** Sistema Urbano Intermedio Subcabeceira **NET:** Nodos para o Equilibrio do Territorio **R:** Espazo Rural

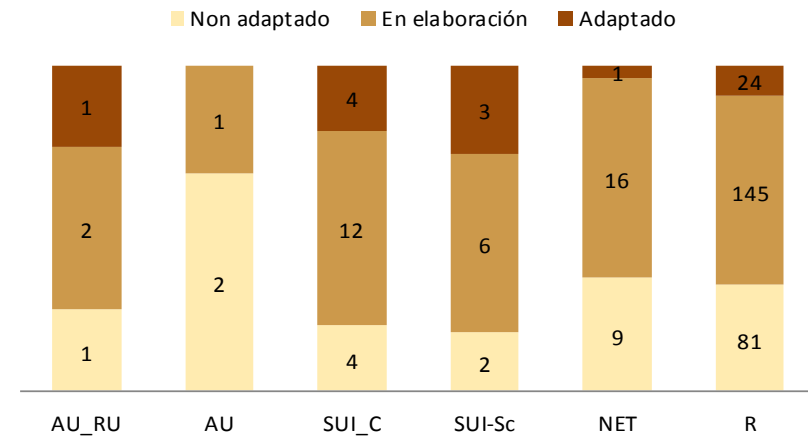

Ilustración 4. Estado do planeamento segundo o sistema de asentamentos

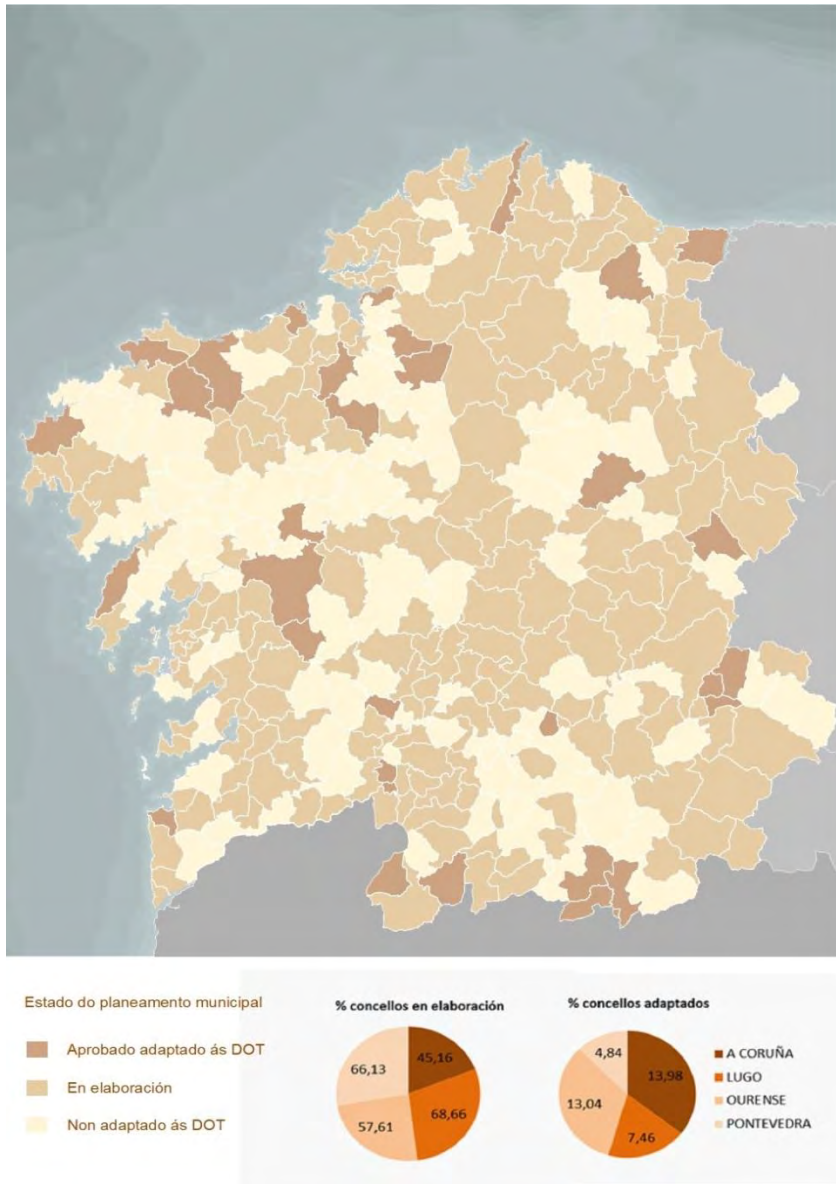

Ilustración 5. Estado do planeamento municipal en setembro de 2016

Os instrumentos de planeamento de desenvolvemento no ámbito do urbanismo e os proxectos sectoriais no da ordenación do territorio constitúen o último nivel de concreción do modelo das DOT. As operacións de transformación urbanística defínense nestes instrumentos a partir das determinacións de carácter xeral dos instrumentos de planificación de rango superior. O indicador só contabiliza os proxectos sectoriais que supoñen a transformación urbanística do solo.

Dende a aprobación das DOT ata o mes de setembro de 2016 aprobáronse 49 figuras de planeamento territorial ou urbanístico, que supoñen a modificación da natureza urbanística dos terreos aos que afectan. Destas 49, 18 responden á plans parciais, 11 son plans de sectorización e 20 son proxectos sectoriais (Ilustración 6).

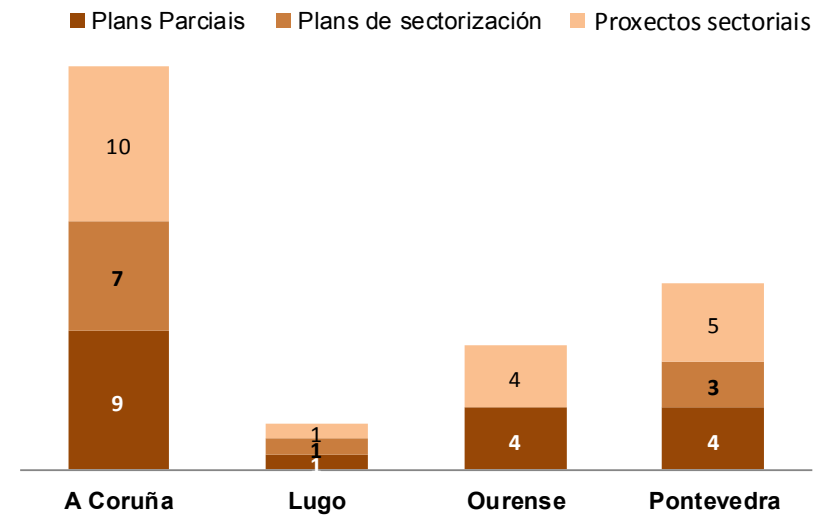

Ilustración 6. Planeamento de desenvolvemento 2011-2016

Cráterios que constitúen as liñas estratéxicas da política territorial de Galicia:

Liña estratéxica A: Favorecer a compacidade, harmonizar o desenvolvemento das cidades e previr a urbanización difusa

As Directrices de ordenación do territorio establecen a necesidade da existencia dunha rede urbana dinámica, na que basear os procesos de modernización e transformación do conxunto do territorio e a través da cal se deben dar os procesos de integración en estruturas territoriais máis amplas, unha rede de cidades sustentables baseadas na compacidade, complexidade, eficiencia e estabilidade

As características das cidades e a organización do sistema urbano son factores que determinarán o papel de Galicia no contexto global. De como sexan as cidades e de como actúen conxuntamente dependerán moitos dos elementos que contribúen ao benestar cotián dos cidadáns.

Para iso, é esencial adoptar modelos de planificación que promovan a compacidade dos tecidos urbanos, desbotando formas dispersas de poboamento, e que favorezan unha adecuada coherencia entre infraestruturas, servizos, actividade e residencia. A compacidade incrementa a eficiencia dos fluxos metabólicos dos asentamentos e reduce o seu impacto e pegada ecolóxica. A dispersión xera altos índices de ineficiencia no emprego dos recursos públicos para dotar de servizos e equipamentos básicos á poboación en condicións de igualdade.

A identificación de áreas que deben permanecer como espazos libres, a procura dunha relación coherente entre densidade e opcións de transporte e a potenciación dos núcleos existentes como base na que apoiar os novos crecementos son orientacións fundamentais para lograr este obxectivo esencial.

Estes modelos defínense nos instrumentos de planificación territorial e urbanística, xa que son estas figuras as que sinalan os novos ámbitos de actividade económica e de residencia, así como as características para a súa implantación.

A **Lei do solo de Galicia** e o seu **regulamento**, aprobados este ano 2016, constitúen o novo marco urbanístico que facilitará a tarefa de adaptar o

planeamento municipal á normativa urbanística e territorial, en particular aos 99 concellos que aínda non contan con planeamento adaptado ou a aqueles que precisen revisalo. Os novos plans urbanísticos terán entre os seus criterios o da eficiencia territorial na regulación de usos do solo e o da racionalidade no consumo de solo dos novos ámbitos de desenvolvemento urbanístico.

No eido da planificación territorial, o **Plan de ordenación do litoral** (POL), fai fincapé nestes dous aspectos. Dende a súa aprobación, nove concellos adaptaron o seu plan urbanístico aos criterios de ocupación de solo e integración paisaxística deste instrumento de ordenación territorial. Un destes criterios é crecer dende o existente, respectando as singularidades e protexendo os elementos máis fráxiles e de maior valor ambiental e paisaxístico. En relación a estes valores identificados no POL, desde o 2011, informáronse máis de 1.600 expedientes en materia de paisaxe en virtude do previsto no POL.

En relación á compacidade, a contigüidade entre ámbitos urbanos e urbanizables evita incrementar a dispersión característica de Galicia. O indicador **Grao de conurbación-fragmentación urbana** mide o grao de contigüidade existente entre os crecementos urbanísticos e o tecido consolidado. Calcúlase a porcentaxe do perímetro de solo urbanizable que coincide co dos solos urbanos e de núcleo rural. O coñecemento do grao de conurbación ou fragmentación das reservas de solo para desenvolvemento urbanístico, permite caracterizar o territorio segundo a maior ou menor contigüidade dos novos desenvolvementos aos solos urbanos ou de núcleo rural xa existentes. Asemade, a análise deste indicador podería servir para establecer prioridades entre os diferentes crecementos previstos, promovendo o desenvolvemento preferente dos crecementos cun maior grao de contigüidade..

A diversidade de valores obtidos para este indicador (Ilustración 7) revela fortes contrastes entre concellos que planifican os crecementos en contigüidade coa trama urbana existente e, polo tanto, dun xeito máis eficiente, e outros nos que o solo urbanizable se sitúa de forma máis desconectada do solo urbano. Mentres que o indicador **Grao de conurbación** acada un valor medio para Galicia do 40%, o valor correspondente á metade dos concellos non supera o 33%. Este dato indica que o perímetro dos novos desenvolvementos en contacto cos ámbitos urbanos non acada un terzo da súa lonxitude e, así mesmo, que os concellos con maior superficie de solo urbanizable presentan un maior grao de conurbación. A avaliación deste indicador terá en conta os datos de indicadores como Crecemento previsto e Usos do solo.

Cabe sinalar tamén, o diferente comportamento deste indicador cando se refire ao ámbito litoral; neste caso o valor medio é superior ao de Galicia, o que indica unha maior contigüidade dos ámbitos de solo urbanizable na franxa costeira que nos concellos do interior e, polo tanto, unha tendencia a unha maior compacidade dos asentamentos.

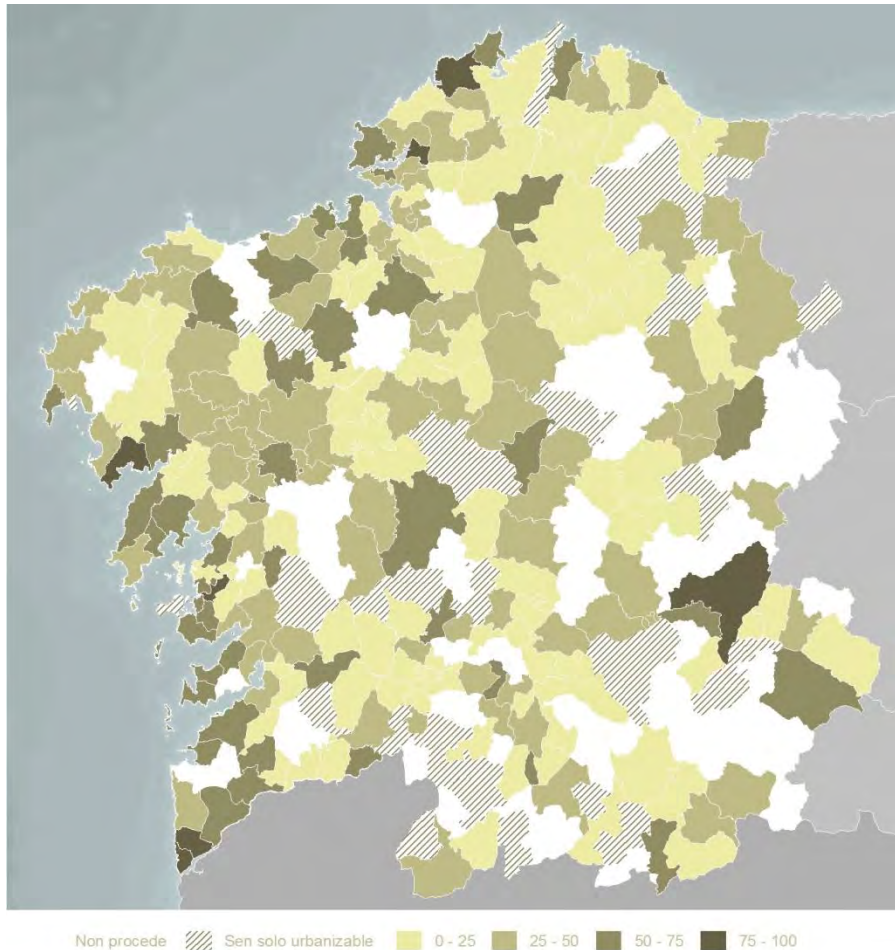

Ilustración 7. Grao de conurbación-fragmentación urbana, febreiro 2016

Por outra banda, os datos demográficos obrigan a ser rigorosos coas expectativas dos crecementos urbanísticos que no estean ligados a un turismo ou a unha segunda residencia sustentables. O indicador **Variación da poboación** avisa sobre o futuro demográfico da Comunidade Autónoma; na última década, Galicia perdeu case 30.000 habitantes, o que supón unha variación do -1,1%, valores negativos que se repiten no último lustro e tamén no último ano, con variacións do -2,3% e do -0,6% respectivamente.

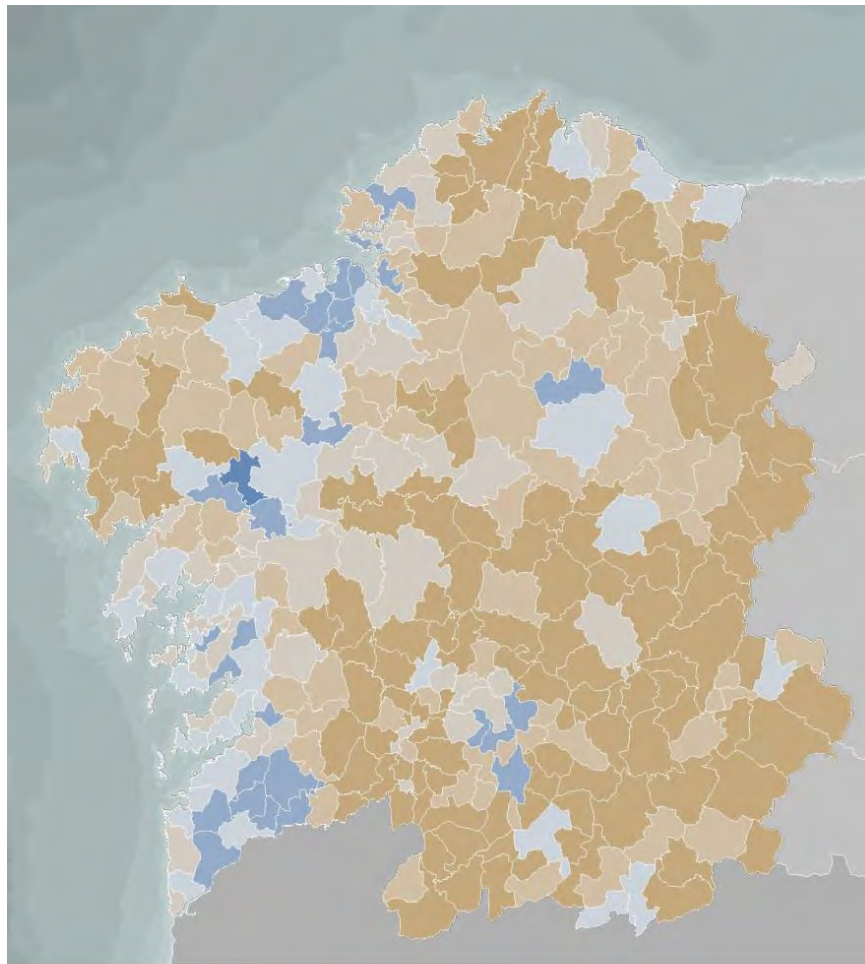
Cómpre sinalar que no ámbito litoral a tendencia galega estase a reproducir máis lentamente. A variación decenal é positiva; aumentou un 1,1% (17.000 habitantes) aínda que é inferior ao 3,1% da década 2003-2013. No entanto, nos períodos quinquenal e anual, os resultados do indicador son negativos, o que significa que a evolución demográfica tamén está entrando en declive neste territorio (Ilustración 8).

O consumo racional do solo é un dos obxectivos recollidos nas DOT e no POL, polo que resulta necesario establecer criterios que permitan perfilar un crecemento axustado ao modelo territorial definido por estes instrumentos e coherente co proceso demográfico da Comunidade autónoma. O proceso asociado ao cambio de uso máis transcendente é o incremento da superficie artificial, particularmente polo seu carácter irreversible. As dinámicas de usos do solo indican que, entre 2005-2011, o solo transformado para usos urbanos ou de infraestruturas se incrementou un 1,73% e supón un 6,5% da superficie total de Galicia.

Tras a denominada 'burbulla inmobiliaria', amparada nunha puxante situación financeira e económica, no contexto actual a planificación urbanística ten que facer da contención na ocupación do solo un dos seus principios reitores.

Unha aproximación ao estudo desta contención no consumo de solo dos plans faise a partir da evolución de determinados indicadores incluídos no PSST. Analizar o **Crecedemento previsto** conxuntamente cos datos do **Índice de saturación**, así como co indicador **Usos do solo** permite extraer conclusións en relación a como o proceso urbanizador se está a axustar ao modelo territorial.

O **Índice de saturación** cun valor medio para Galicia do 8,5% revela que máis do 90% da superficie queda ao marxe da transformación urbana. Así mesmo, estudar a relación entre a superficie transformada e a superficie ocupada pola edificación indicará o grao de dispersión do construído ou, dito de outra forma, se a construción se produce sobre os ámbitos de desenvolvemento planificados.

Variación relativa en tanto por cen en 10 anos (2005-2015)

Ilustración 8. Variación relativa da poboación no decenio 2005-2015

No período 2003-2014, a **Superficie ocupada pola edificación**, que representa unha porcentaxe inferior ao 1% da superficie de Galicia, incrementouse un 13%, debuxando unha liña que se modera no período 2011-2014, período no cal o incremento é do 2,3% fronte ao 10,2% entre 2003 e 2011. Esta ocupación concéntrase maioritariamente nos concellos do Arco Atlántico situados no eixo entre as dúas Rexións Urbanas (Ilustración 9).

O indicador **Crecemento previsto** mide a intensidade do proceso urbanizador ao relacionar a superficie dos solos urbanizables previstos polo plan xeral coa dos solos urbanos e de núcleo rural existentes. O indicador revela unha media do 39% para toda Galicia, é dicir, os plans urbanísticos prevén como media unha superficie para novos desenvolvementos igual ao 39% do solo urbano xa existente, así como unha importante dispersión e amplitude de valores, que oscilan entre o 874% e o 0%. Esta dispersión fai preciso obter outras medidas como a da mediana, que acada o 12,1% (moi por debaixo do 39,4% para o conxunto de Galicia) ou as dos percentís 25 e 75, co 3,7% e o 30% respectivamente. É dicir, na metade dos concellos de Galicia prevese un crecemento urbano ao menos igual ao 12% do seu crecemento histórico. Porcentaxes de crecemento superiores ao 100% rexístranse en 20 concellos mentres que en 41 non se prevé ningún. Este escenario revela que determinados casos, con valores extremos que presentan crecementos pouco axustados ás necesidades reais e dificilmente materializables, polo comportamento demográfico analizado, están a distorsionar o valor medio para Galicia.

A evolución dos indicadores **Crecemento previsto** e **Dispersión urbana** medirán se os novos crecementos tenden á rehabilitación, á rexeneración e a redensificación dos espazos urbanos existentes ou se, pola contra, colonizan novos ámbitos non urbanizados. Asemade, a análise conxunta destes indicadores co de **Conectividade da paisaxe**, sinalará en que medida esta transformación afecta ao funcionamento dos ecosistemas naturais, responsables dos beneficios ecosistémicos dos espazos de maior valor natural; en definitiva a Infraestrutura verde, espazo que a Xunta de Galicia propoñe definir nesta lexislatura.

O indicador de **Vivendas familiares** permite relacionar o anterior indicador **Crecemento previsto** coa evolución de inmobles de carácter residencial nos últimos anos.

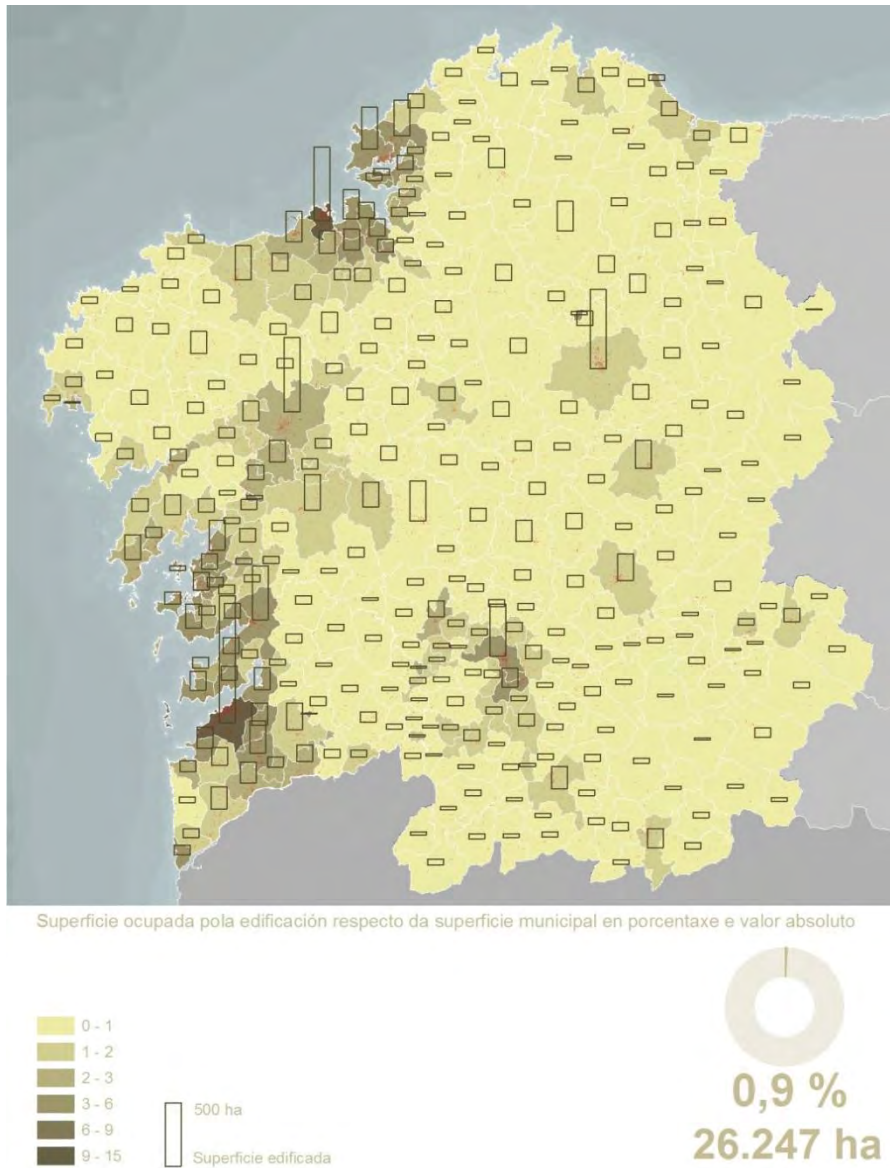

Ilustración 9. Superficie ocupada pola edificación, ano 2014.

O número de bens inmobles de uso residencial seguiu unha liña ascendente desde 2008 ata 2015, ano en que se contabilizaron 1.585.353 bens (Ilustración 10). Esta tendencia á alza (9,0%) amosa bastante correlación co que veu acontecendo co parque de vivendas baleiras, cuxo incremento se cifrou nun 30% para a década 2001-2011 (últimos datos dispoñibles), e tamén pode estar influenciada pola actualización dos datos catastrais nalgúns concellos despois da burbulla inmobiliaria. O que resulta evidente é que o aumento, tanto do número de bens inmobles como das vivendas baleiras, non se pode xustificar polas necesidades ocupacionais da poboación, xa que Galicia perdeu case 52.000 habitantes (-1.9%) entre 2008 e 2015. Responde, máis ben, á interacción de diversos factores económicos, sociolóxicos e mesmo demográficos (abandono da vivenda habitual por mortalidade), que son alleos ás anteditas necesidades.

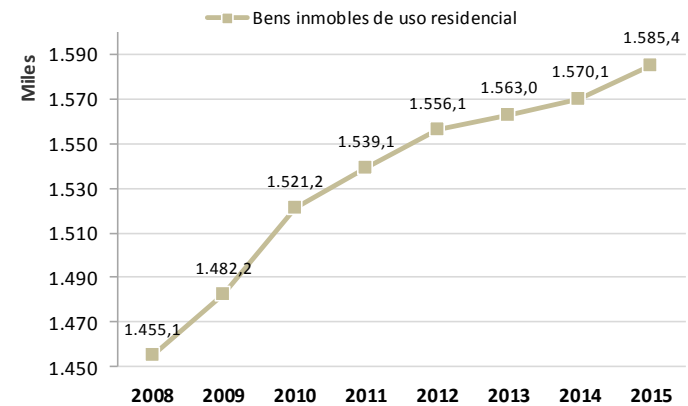

Ilustración 10. Bens inmobles de uso residencial (2008-2015)

Outro dos indicadores con evolución positiva é o denominado **Conservación e rehabilitación de bens patrimoniais**, que presenta unha tendencia crecente continuada, o que está vinculado a unha maior conciencia na re-xeneración dos elementos construídos de valor, factor de influencia no desenvolvemento harmónico das cidades e na súa compacidade (Ilustración 11 e 12).

De xeito complementario aos instrumentos de planificación territorial, outras iniciativas postas en marcha pola Xunta de Galicia, axudan a racionalizar e minimizar o consumo de solo. Para iso, coñecer a demanda real de solo empresarial ou de vivenda protexida mediante o **Rexistro de demandantes de solo empresarial** e o **Rexistro de demandantes de vivenda protexida** creados polo IGVS para estes efectos axuda a planificar o desenvolvemento de solo unicamente nestes ámbitos.

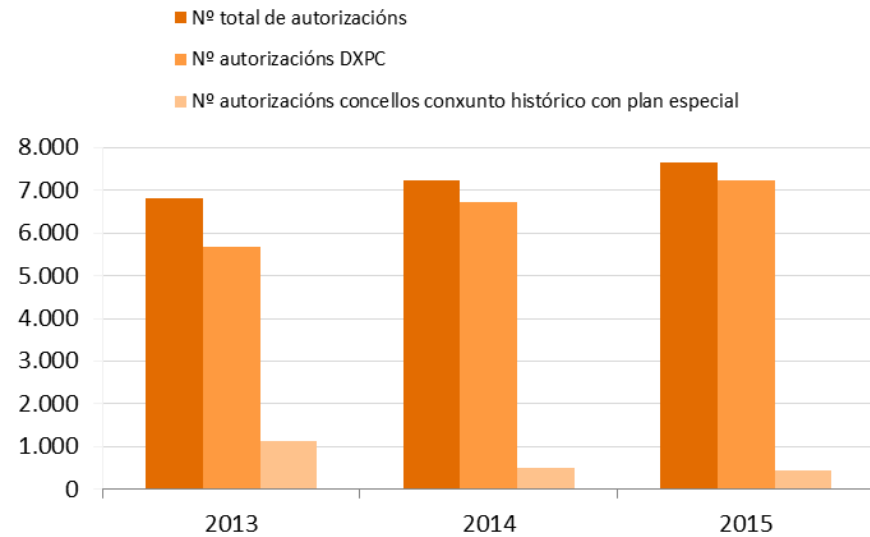

Ilustración 11. Evolución das autorizacións 2013-2015

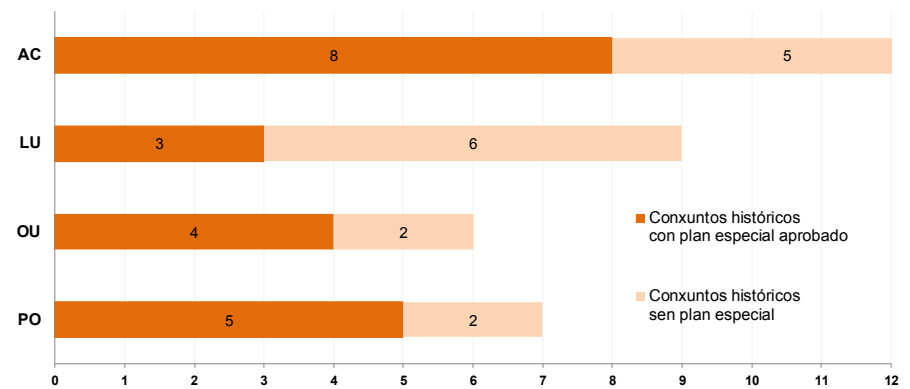

Ilustración 12. Conxuntos históricos con/sen plan especial aprobado (ano 2015)

Liña estratéxica B: Fortalecer os núcleos tradicionais, o litoral e valorizar o territorio

A natureza holística da paisaxe fai que sexa este enfoque o máis completo para acadar o obxectivo do fortalecemento dos núcleos tradicionais, do litoral e do territorio en xeral. De carácter transversal, a paisaxe establece un marco de referencia para todas as lexislacións sectoriais, plans e programas que poidan influír na paisaxe.

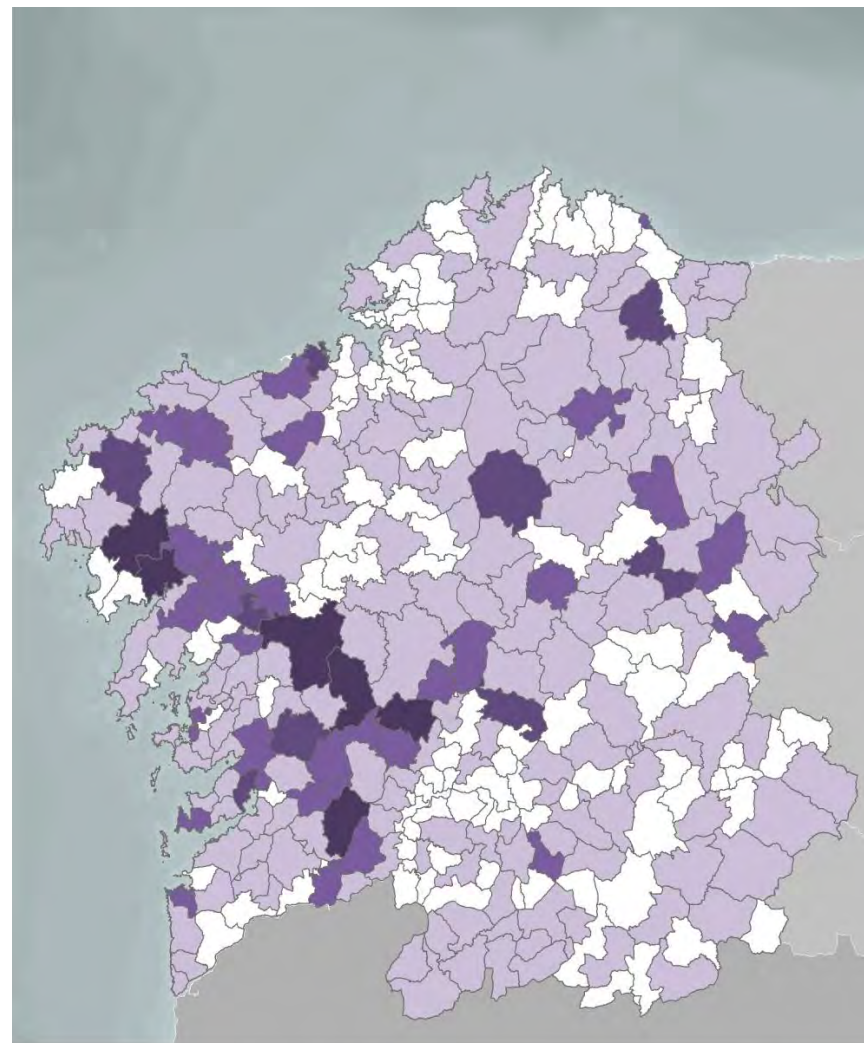
O **Catálogo das paisaxes de Galicia** foi aprobado polo Consello da Xunta o 28 de xullo deste ano, no seo da *Estratexia da paisaxe galega*. Este documento aborda a descrición e clasificación das paisaxes galegas, co fin último de coñecer, comprender e difundir os seus valores paisaxísticos, e así contribuír, tal e como recoñecen as DOT, a que a paisaxe proporcione un marco idóneo para abordar a comprensión e a análise do territorio.

Un dos indicadores de paisaxe avalía o grao de desenvolvemento e **aplicación da Lei da paisaxe de Galicia**, mediante a cuantificación de tres aspectos: a superficie de Galicia que conta con Catálogo de paisaxe, a superficie de Galicia con unidades de paisaxe delimitadas e o número de Estudos de Impacto e Integración Paisaxística elaborados en virtude do disposto nesta Lei.

Nas dúas primeiras medidas acádase este ano 2016 un valor do 100%, constatándose o cumprimento total do disposto na lei, xa que a aprobación do Catálogo das paisaxes de Galicia implicou a delimitación das unidades de paisaxe da totalidade do territorio galego, a excepción das que xa delimitara o POL, e este instrumento abarca todo o territorio galego.

A terceira das medidas analiza a evolución cuantitativa e territorial dos Estudos de impacto e integración paisaxística que se levan a cabo en virtude de diferentes normas que perseguen unha axeitada integración paisaxística das accións humanas con incidencia territorial. No ano 2015 informáronse 67 Estudos de impacto e integración paisaxística, cunha incidencia en 72 concellos (Ilustración 13).

Unha vez aprobado o Catálogo das paisaxes de Galicia, iniciouse a elaboración das Directrices de paisaxe de Galicia, documento que se atopa na fase inicial da avaliación ambiental estratéxica e no seno do cal, definíronse indicadores capaces de avaliar a evolución da calidade paisaxística. Estes indicadores apóianse en métricas espaciais que atenden á diversos aspectos da estrutura e composición das paisaxes.

Número de EIIP realizados en cada concello no período 2009 -2015

206 Concellos

□ 0   ■ 1-3   ■ 4-5   ■ 6-7   ■ 8-11

Ilustración 13. EIIP en aplicación da Lei 7/2008, do 7 xullo de protección da paisaxe de Galicia

No indicador **Diversidade da paisaxe** estas métricas atenden unicamente á distribución, tamaño e variabilidade das coberturas agrícola e forestal, o que permite cuantificar a evolución da paisaxe e consecuentemente avaliar o obxectivo de calidade paisaxística expresado como a necesidade de fomentar paisaxes agrícolas e forestais diversas.

A paisaxe agrícola, en xeral, presenta unha baixa diversidade, onde os cultivos e prados supoñen a cobertura dominante en case a cuarta parte da superficie cun paisaxe agrícola. É nas grandes áreas paisaxísticas do sur, nas que a diversidade acada os valores máis altos, ben pola baixa intensificación da agricultura, ben pola marxinalización da agricultura nas áreas urbanas no caso de Rías Baixas e Costa Sur-Baixo Miño, ben pola orografía adversa en Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil ou polo abandono da agricultura en Serras Orientais.

Pola contra, as grandes áreas situadas ao norte son as que presentan a menor diversidade agrícola, debido a unha maior intensificación da agricultura nalgúns casos, como ocorre en Galicia Central e Chairas e Fosas Luguesas (Ilustración 14).

No entanto, as paisaxes forestais presentan unha alta diversidade. As distintas coberturas forestais presentan porcentaxes de ocupación similares, aínda que as especies caducifolias, cun 12%, son as máis abundantes. Por tipo de cultivo, as especies de cultivo intensivo, como o eucalipto ou as repoboacións de coníferas, teñen unha presenza superior ás masas naturais. Así mesmo, a variabilidade do tamaño das manchas é bastante grande; os tamaños maiores son os das manchas de eucalipto, especie que tamén rexistra a maior variabilidade no tamaño da mancha. O índice de diversidade de Shannon, para as coberturas forestais, é bastante similar en todas as grandes áreas.

A evolución de parámetros como o tamaño, a distribución ou a porcentaxe das distintas coberturas agrícolas e forestais, permite avaliar indirectamente o grao de consecución dalgúns obxectivos de calidade paisaxística. Neste senso, o obxectivo de fomentar paisaxes agroforestais ben xestionadas pode relacionarse co índice de Shannon para coberturas agrícolas e forestais, xa que este índice ofrece información sobre a integración entre usos e, por tanto, dá unha visión do grao de mestura e xestión da paisaxe.

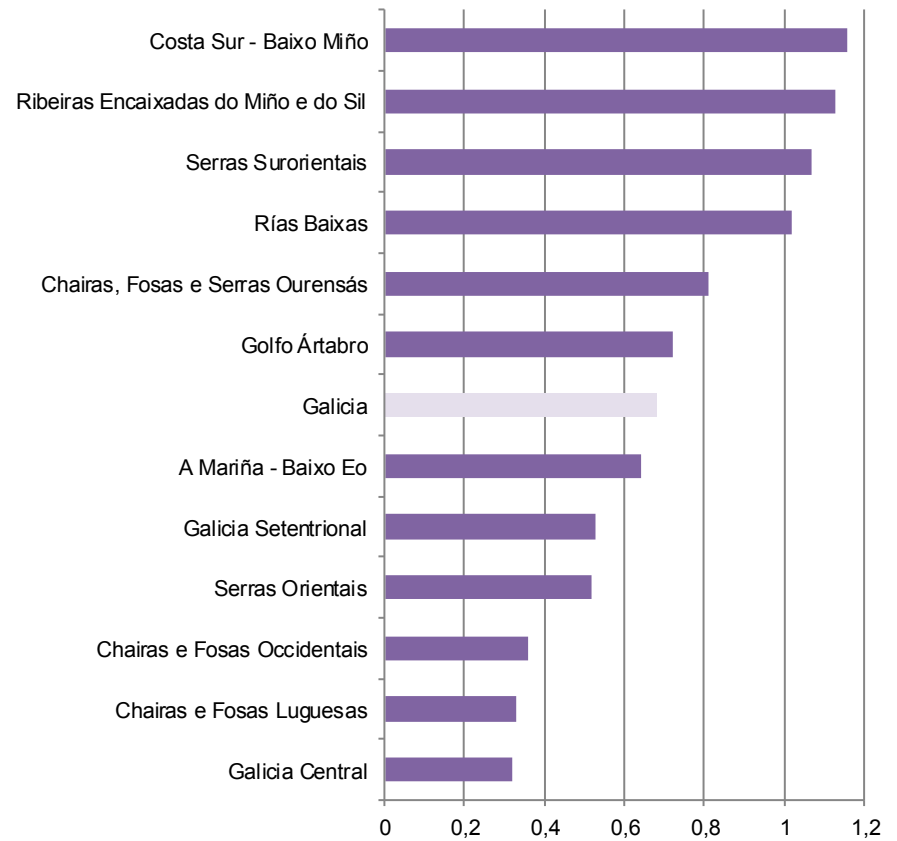

Ilustración 14. Índice de Shannon das coberturas agrícolas (2011)

O resultado do indicador **Índice de xestión das paisaxes agroforestais** amosa un índice bastante elevado en Galicia. Este dato é especialmente relevante dende o punto de vista comparativo e servirá de base para analizar a súa evolución.

Por grandes áreas paisaxísticas, a diversidade agroforestal é menor nas áreas do centro norte e centro sur de Galicia. Estas zonas coinciden coas que teñen menor diversidade de coberturas tanto agrícolas como forestais. No caso de Galicia Central, a baixa diversidade agroforestal débese a que a diversidade agrícola é moi baixa e a diversidade forestal é media (Ilustración 15).

O indicador **Paisaxes abandonadas** permite analizar a degradación do patrimonio etnográfico. A cuantificación do número de asentamentos abandonados ofrece información sobre zonas que concentran problemas asociados ao abandono de núcleos de poboación. Neste sentido, estas zonas poden ser máis susceptibles de sufrir deterioro das edificacións e degradación da paisaxe circundante por falta de poboación que a xestione.

A maior parte dos asentamentos abandonados en Galicia localízanse nas grandes áreas do centro de Galicia e na costa norte. Resulta especialmente curioso que na área Serras Orientais, Rías Baixas, Costa Sur-Baixo Miño e Golfo Ártabro, o número de asentamentos abandonados sexa similar. Isto debe interpretarse con precaución debido á posible asignación da poboación de asentamentos periféricos ás entidades principais cando se fusionan por mor da expansión urbana, como pode ocorrer na área rías Baixas ou Golfo Ártabro, mentres que na área Serras Orientais debe atribuírse á diminución da poboación ou ao abandono do rural. A evolución deste indicador será complementario a outros que midan o retorno de poboación ao medio rural ou a diminución dos movementos do rural ao medio urbano (Ilustración 16).

O indicador **Dispersión urbana** permite analizar a dispersión das coberturas urbanas e pódese relacionar con obxectivo de fomentar a integración dos asentamentos na paisaxe.

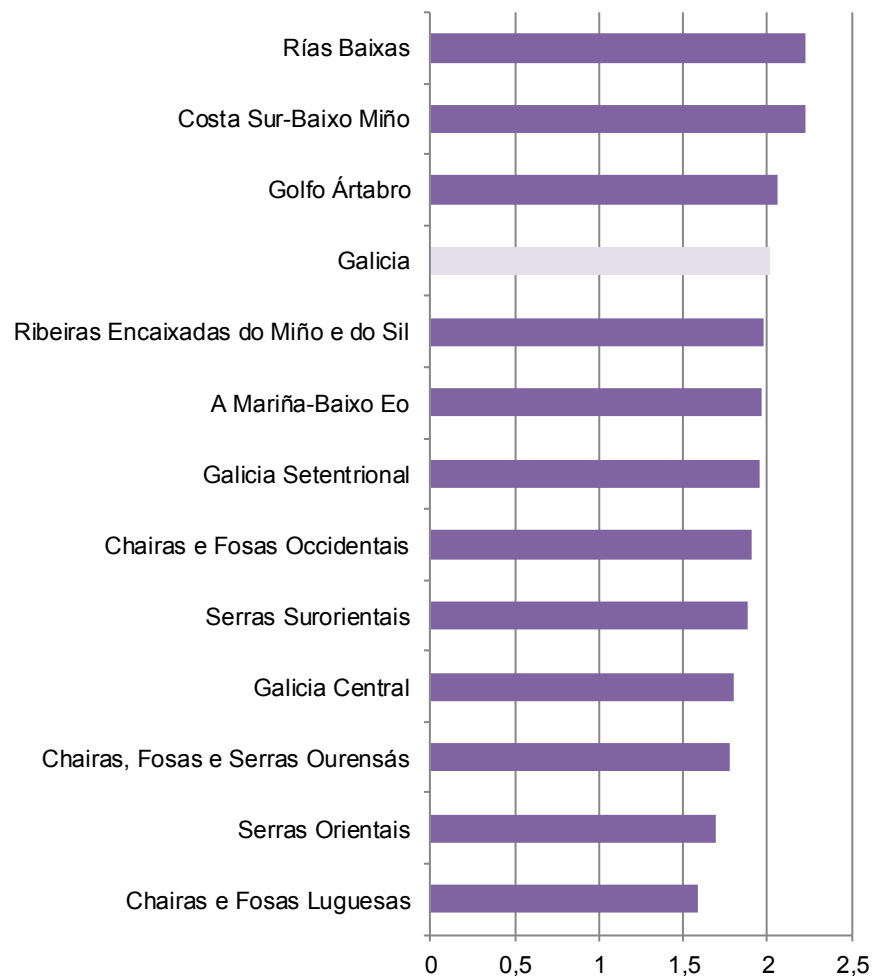

Ilustración 15. Índice de Shannon agroforestal (2011)

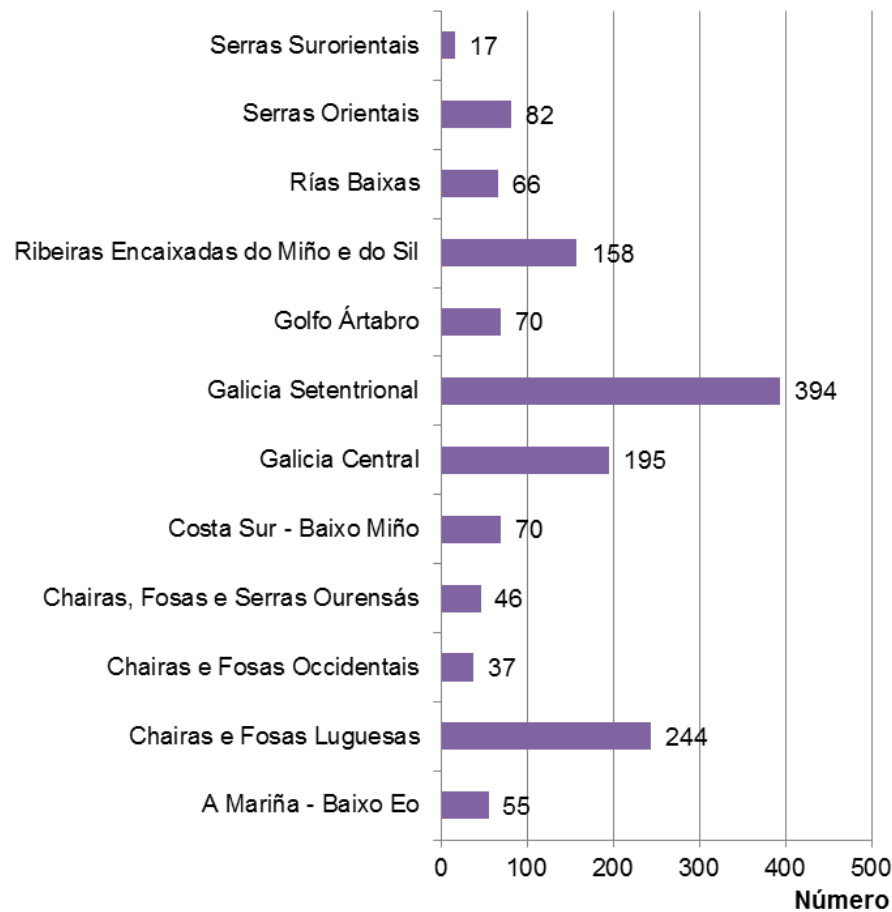

Ilustración 16. Numero de asentamentos abandonados (2011).

A métrica escollida é o *índice de proximidade* que ten en conta a distancia entre coberturas distintas e o seu tamaño, o que ofrece unha aproximación á fragmentación destas. Así, se as manchas urbanas están moi afastadas, diminúe a conectividade entre elas e pode ter, se o tamaño é insuficiente, repercusións na mobilidade, incrementando o uso do automóbil). Esta métrica precisa completarse coa media das áreas urbanas.

A media do índice de proximidade é moi alta para as grandes áreas Rías Baixas e Golfo Ártabro mentres que Serras Orientais e Serras Surorientais son as que presentan o valor máis baixo.

A media da área do núcleo das manchas segue un patrón similar ao da media do índice de proximidade. Non obstante, obsérvase que, en Rías Baixas, as manchas son máis pequenas e menos compactas que en Golfo Ártabro. De feito, o coeficiente de varianza da área do núcleo das manchas urbanas é maior en Rías Baixas, indicando que o tamaño das mesmas é máis irregular.

Este patrón coincide coas zonas de maior e menor superficie urbanizada. A maior urbanización, existen máis manchas e están máis próximas entre elas, como se observa nos resultados do índice de proximidade.

A estratexia de valorización do territorio, incardinada nunha aposta por un futuro sustentable, implica mudar substancialmente o uso que ate o de agora se fixo do solo, deixando as veigas e zonas agrícolas fértiles para a agricultura, minimizando a artificialización do territorio, especialmente nos ámbitos con maiores valores naturais (litoral, humidais, bosques...) ou produtivos, promovendo unha expansión urbana compacta e xestionando as zonas rurais para aproveitar toda a súa potencialidade dun xeito sostible. En definitiva, utilizando o solo como un recurso natural non renovable sometido, moitas veces, a unha xestión irreversible.

Un territorio intelixente é aquel que acada a sustentabilidade equilibrando o desenvolvemento económico, a cohesión social e a calidade ambiental. Para isto é imprescindible a protección e posta en valor de ecosistemas craves tales como as zonas agrarias fértiles, os bosques maduros, os ecosistemas costeiros ou os humidais.

A variación cuantitativa e cualitativa da ocupación do territorio reflicte o modelo de ocupación do territorio, o cal pode confrontarse coa vocacionalidade e aptitude do solo ou a súa capacidade de acollida para os distintos usos co fin de avaliar a eficiencia no uso do solo. Neste senso, o indicador **Usos do solo** permite avaliar as transformacións do territorio a partir dos cambios de uso ou cobertura do solo. Analizado o período 2005-2011, as variacións máis significativas revelan un incremento da matogueira (2%), de superficie artificial (1,73%) e unha perda de masas arbóreas (1,6%), en concreto das superficies de eucalipto e outras perennifolias, cunha diminución do 4%. Cabe destacar o aumento do viñedo (2%) aínda que é unha cobertura de peso relativamente pequeno.

O mapa da Ilustración 17 amosa a variación das masas arboradas entre 2005 e 2011. A evolución entre 2005 e 2011 indica a perda de arboredo, en concreto, das superficies de eucalipto e outras perennifolias cunha diminución do 4%, as coníferas nun 3,04%, mentres que as frondosas caducifolias crecen un 0,7%.

Por concellos, destaca a diminución do arboredo e o incremento da matogueira nos concellos do eixo atlántico, mentres que nos concellos do interior de Galicia, especialmente nos concellos da provincia de Lugo, é a cobertura cultivos a que diminúe, experimentando un incremento a cobertura matogueira. O conxunto destes datos revela unha expansión notable en termos relativos, da superficie artificializada e, pola contra, un uso menos intensivo do solo rural.

Outros dos aspectos prioritarios nos procesos de transformación dos usos do solo é o de propiciar a conectividade ecolóxica, evitando a formación de barreiras, para o cal é esencial respectar as estruturas que a facilitan. En Galicia, a aptitude para a conectividade é baixa nas zonas máis poboadas, isto é, no Golfo Ártabro e Rías Baixas, mentres que é elevada nas grandes áreas Serras surorientais, Serras orientais ou Chairas, Fosas e Serras Ourensás (Ilustración 18).

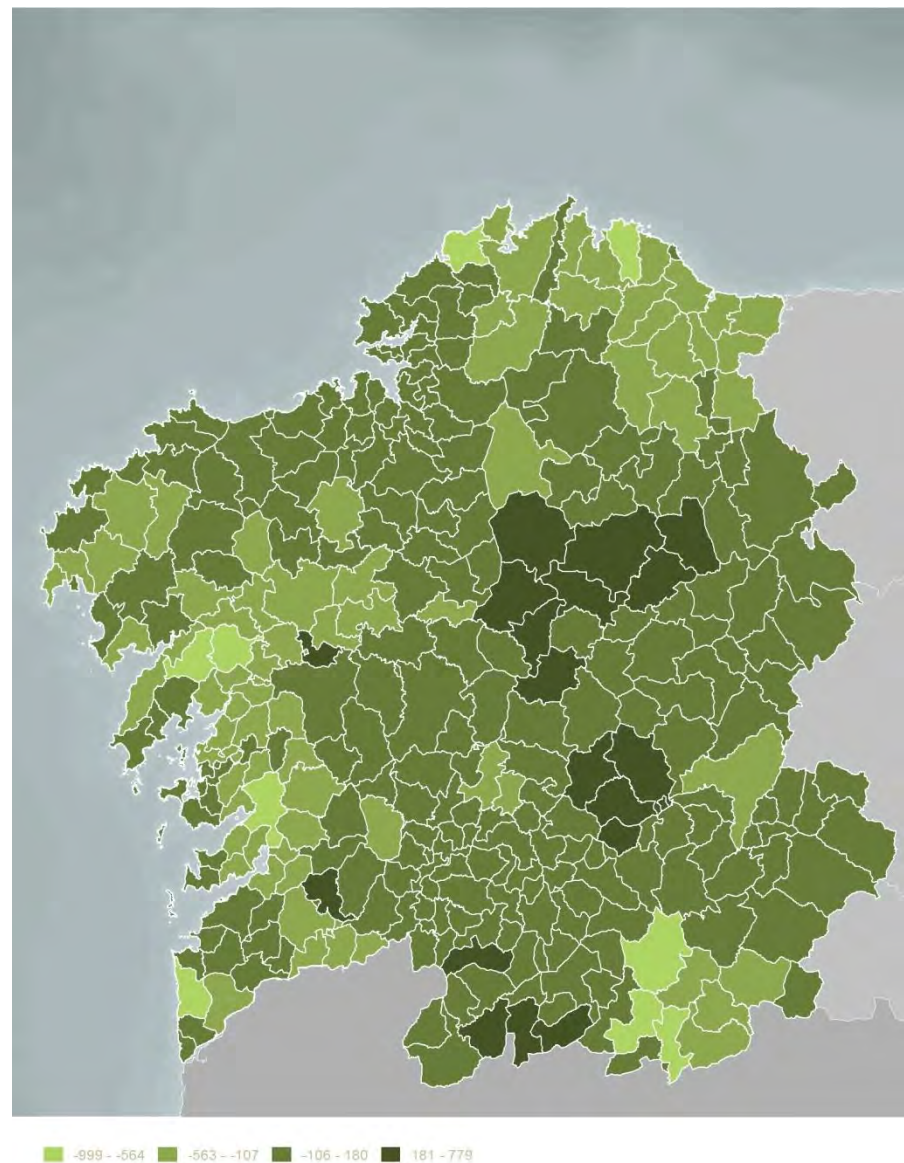

Ilustración 17. Variación das masas arboradas entre 2005 e 2011.

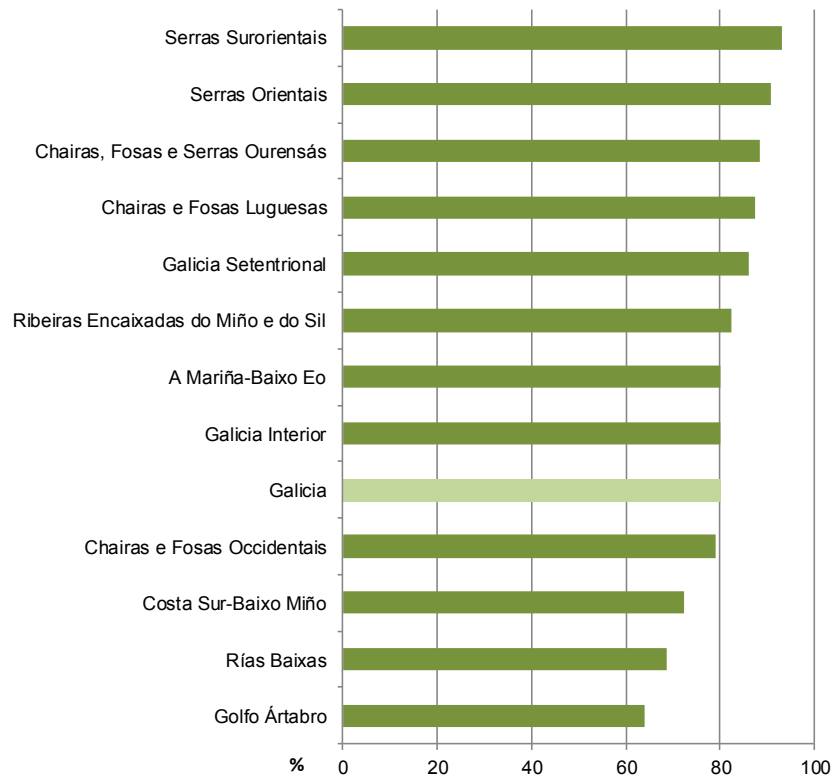

Ilustración 18. Conectividade da paisaxe 2011 (índice de contaxio)

Un dos aspectos máis relevantes desta estratexia está relacionada con núcleos tradicionais. Para favorecer a revitalización dos conxuntos e centros históricos das vilas e das cidades pequenas, o Goberno galego impulsou o **Plan estratéxico de dinamización dos pequenos cascos históricos**. Trátase dun plan para promover e potenciar os seus recursos patrimoniais e garantir a súa conservación e salvagarda, así como para explorar experiencias que recuperen a ocupación residencial e a creación de comercios e negocios de proximidade. Deseñaranse liñas de actuación para a mellora da oferta de equipamentos e servizos públicos, en especial os relacionados coa información, sinalización dos recursos patrimoniais, culturais e turísticos, e o acceso ás redes de comunicación social, así como a mobilidade dentro dos mesmos e a través dos seus bordos en relación co resto da cidade e do ámbito territorial ao que pertencen e ao que caracterizan.

O obxectivo principal desta estratexia, que deberá ter carácter e desenvolvemento transversal dentro da política da Xunta de Galicia, será a salvagarda dos valores culturais, a fixación e recuperación da poboación e o desenvolvemento dunha actividade social, turística e urbana a partir dos conceptos directores de sustentabilidade, plena conservación do patrimonio herdado e mellora da calidade de vida da poboación.

Ao ter un carácter transversal, está impulsado pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, pero tamén participan a Axencia de Turismo de Galicia, a Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia, o Instituto Galego da Vivenda e Solo, a Consellería de Facenda, a Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio e a Consellería de Economía, Emprego e Industria, así como os concellos implicados.

De xeito paralelo, a posta en marcha de plans de rehabilitación (**Plan REHABITA** e **Plan estratéxico de rehabilitación de Galicia**) contribúen a desenvolver modelos de crecemento que promoven a coherencia entre infraestruturas, servizos, actividade e residencia. O reciclaxe do construído nos núcleos tradicionais facilita o acceso inmediato aos equipamentos e servizos, así como unha opción residencial de calidade que o diferencia claramente do desenvolvemento periurbano.

Nesta liña pode inscribirse a xestión levada a cabo no **Plan de vivenda 2013-2016** e as actuacións en materia de eficiencia enerxética, infravivenda ou a declaración de **Áreas de rehabilitación integral** en concellos rurais; cabe destacar a ARI dos Camiños de Santiago, que discorre por 107 concellos.

Deste xeito non só se favorece a posta en valor do patrimonio construído senón tamén un menor consumo de solo. A valorización do territorio e a maior integración paisaxística das actuacións con incidencia no mesmo leva consigo aplicar criterios de minimización de consumo de solo, principio no que converxen aspectos como o de atender ás necesidades baseadas nunha demanda real, que teña en conta a realidade demográfica, os ámbitos turísticos ou as edificacións baleiras.

Por último, analízanse as actuacións encamiñadas á protección e fortalecemento do litoral, un territorio valioso cunha gran diversidade e alta fragilidade. Neste senso, a Consellería do Mar leva anos desenvolvendo a Estratexia de desenvolvemento local participativo a través dos **Plans de acción costeira**, que perseguen a valorización do ámbito litoral e do seu patrimonio natural e cultural, así como o fomento do valor engadido dos recursos pesqueiros e a xeración de rendas alternativas ou complementarias para os pescadores.

Asemade, este mesmo departamento levou a cabo outras accións para potenciar e protexer este sector estratéxico de Galicia, entre elas, a redacción dos planes de ordenación dos cultivos na zona marítima e na zona marítimo terrestre, o **Plan xeral de explotación marisqueira para o ano 2016** ou o **Plan para a explotación de poliketos en Galicia 2016**.

No contexto da **Estratexia Galega de Acuicultura**, marco para a ordenación e racionalización das actuacións da actividade acuícola, a Consellería do Mar elaborou o **Plan director de acuicultura litoral**, que se atopa na fase de alegacións.

Dentro do sector da pesca e da acuicultura, o indicador de **Capacidade pesqueira** amosa unha diminución do 3,2% no número de buques con porto base en Galicia e do 9,3% no arqueo de rexistro bruto nos buques con porto base en Galicia, respecto do 2013 (Ilustración 20). O indicador de **Especialización acuícola** reafirma o peso dos bivalvos na acuicultura, cun incremento dun punto porcentual (95,9%) en relación ao ano 2013. O mexillón representa o 94,8% da produción acuícola mariña e o 60% do valor económico deste sector (Ilustración 19).

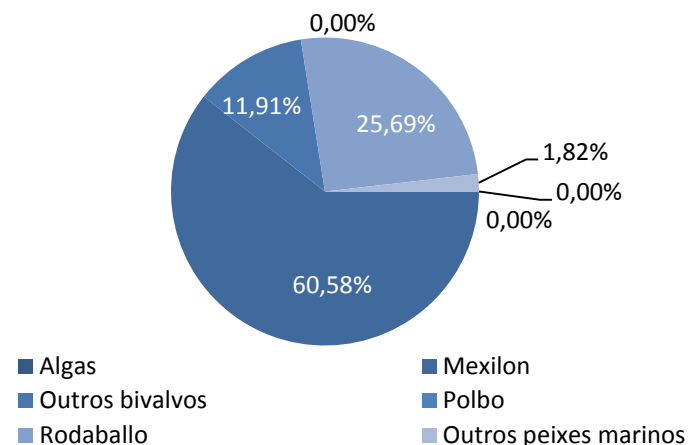

Ilustración 19. Porcentaxe do valor da produción por especie 2015

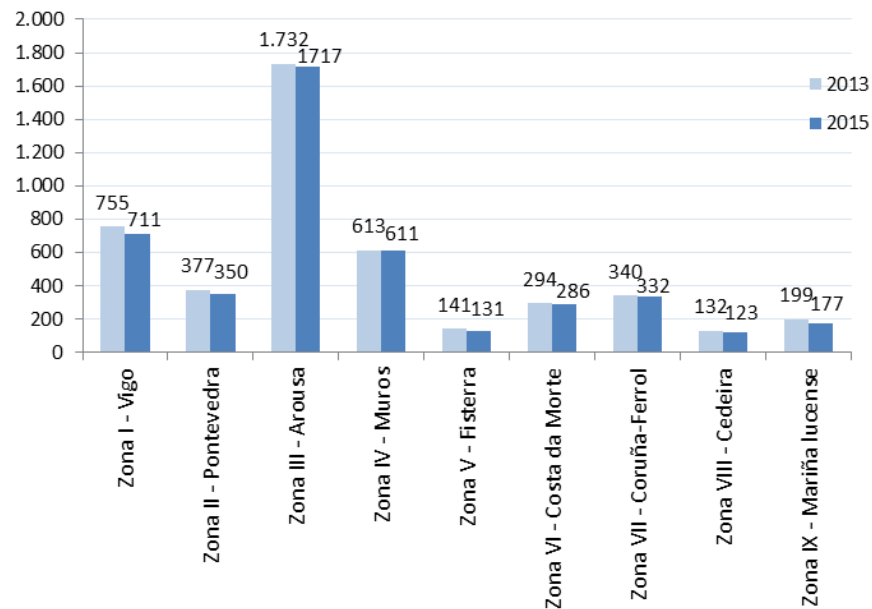

Ilustración 20. Número de buques con porto base en Galicia segundo zona administrativa

Liña estratéxica C: Mellorar a accesibilidade, a mobilidade e as comunicacións no territorio

As DOT establecen a mobilidade como un dos elementos estratéxicos do modelo territorial e as infraestruturas como factor de cohesión social e competitividade dos territorios.

Así, no eido das infraestruturas, o goberno galego está a desenvolver estratexias como as novas infraestruturas viarias de articulación con outras rexións do Estado e mesmo europeas ou os espazos de apoio loxístico ás dinámicas comerciais.

En relación ás vías de alta capacidade, este ano 2016 entrou en servizo o treito Carballo-Baio Norte da autovía da Costa da Morte e a finais de ano está previsto a posta en servizo de 7,8 km do treito Celeiro-San Cibrao da autovía da Costa Norte. En execución atópanse dous treitos do Corredor CG-4.1 (subtreito I: PPQQ 0+000 -3+250 e subtreito II: PPQQ 3+250 -7+300).

Por outra banda, un axeitado transporte colectivo público, conxugado coa ordenación espacial dos ámbitos residenciais e económicos, poden reducir significativamente o uso do vehículo privado e, polo tanto, os efectos derivados disto, como son a contaminación do aire, o gasto enerxético e a dependencia dos combustibles fósiles. Porén, os datos sinalan que só un 5% dos desprazamentos ao traballo se realizan en transporte público mentres que o 67% desprázanse en vehículo privado e un 26% fano a pé ou en bicicleta.

Segundo os datos aportados pola EPTU, as porcentaxes de uso do transporte público varían entre o 1% nos concellos de menos de 10.000 habitantes e o 9% nos de máis de 50.000 hab. Atendendo aos resultados desta enquisa, o motivo principal da escasa utilización do transporte público reside na falla de servizo ou nunha frecuencia escasa nun 63% dos casos e nun 12% na duración da viaxe ou na necesidade de facer moitos transbordos. Só un 5% aproveitan a viaxe doutra persoa (Ilustración 21).

Na mesma liña, unha maior autosuficiencia en emprego, é dicir, un maior encaixe entre a oferta e demanda laboral, actuaría como factor atenuante das necesidades habituais de mobilidade dos cidadáns. Nese contexto ideal, as formas de mobilidade alternativa atoparían un terreo propicio para o seu desenvolvemento. Con todo, da EPTU do ano 2015 despréndese que

case o 40% dos traballadores tiñan o seu centro de traballo nun concello distinto ao da súa residencia (Ilustración 22).

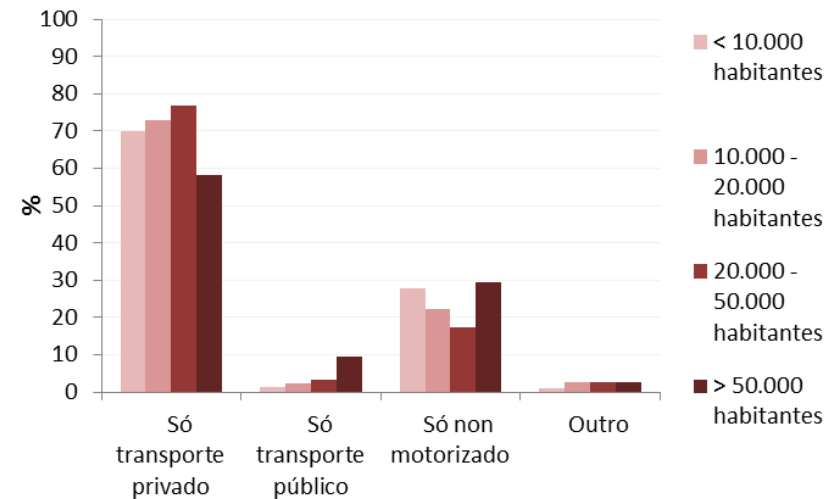

Ilustración 21. Porcentaxe de ocupados segundo o medio de transporte utilizado no desprazamento ao traballo por tamaño de concello (2015)

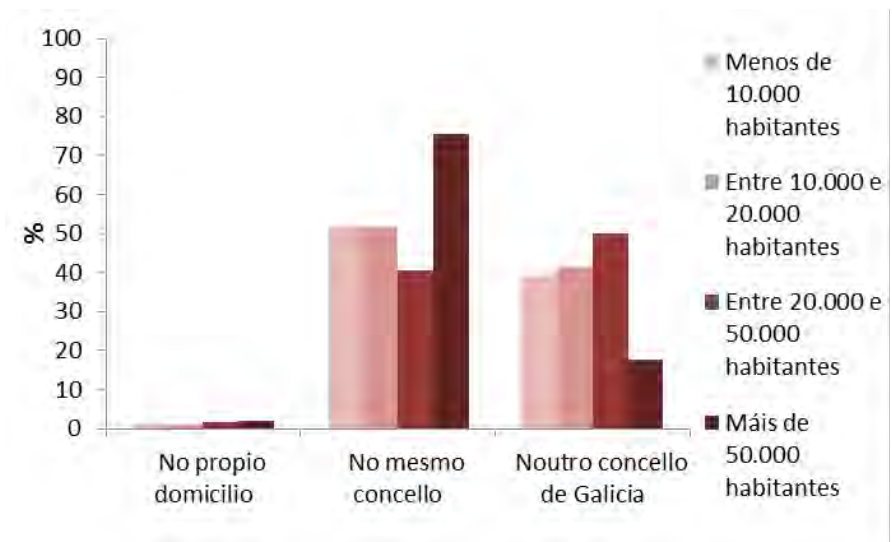

Ilustración 22. Ocupados segundo o lugar no que se atopa o centro de traballo por tamaño de municipio (2015)

Os datos da enquisa do 2015 indican que máis do 60% das vivendas teñen os servizos públicos (centros de saúde, farmacia, ata centros educativos) a menos de 15 minutos a pé, un 18% en transporte público mentres que case un 10% non dispón deses servizos nese tempo (Ilustración 23). Estes datos deberían poñerse en relación coa accesibilidade aos servizos do territorio para identificar aquelas zonas nas que é necesario reforzar as inversións en equipamentos co obxectivo dun equilibrio territorial, baseado no sistema de asentamentos que propoñen as DOT.

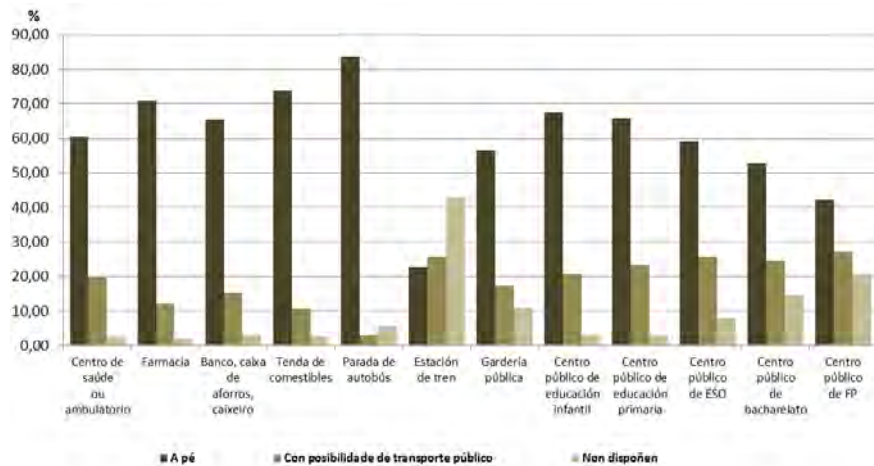

Ilustración 23. Accesibilidade das vivendas a servizos en menos de 15 min(%)

Neste eido da mobilidade, a Xunta de Galicia, coa aprobación do **Plan de transporte metropolitano de Galicia** ten iniciado hai anos, o camiño para mellorar a mobilidade e accesibilidade nas áreas metropolitanas. Os plans metropolitanos propician un transporte público máis eficiente e polo tanto un mellor servizo para os cidadáns.

Así mesmo, no marco da **Estratexia de mobilidade alternativa de Galicia**, o Goberno galego acordou a posta en marcha da primeira fase do **Plan de Sendas de Galicia** para a construción de 55 itinerarios peonís e ciclistas en distintas comarcas galegas. O plan prevé a actuación nun total de 170 quilómetros de sendas seguras, sustentables e integradas na paisaxe. Este plan ten como obxectivo promover modos de desprazamento non contaminantes e alternativos ao coche, que sirvan para percorrer de forma segura a distancia entre os núcleos urbanos e centros de equipamentos e servizos de uso cotián, tales como centros de saúde ou escolas, entre outros. Á data desta memoria aprobáronse as actuacións para o acondicionamento de

sendas peonís ou ciclistas nas comarcas de Bergantiños, A Coruña, Ferrol, Vigo, O Salnés, Terra Chá, Santiago, Lugo, Ourense, Pontevedra e O Morrazo.

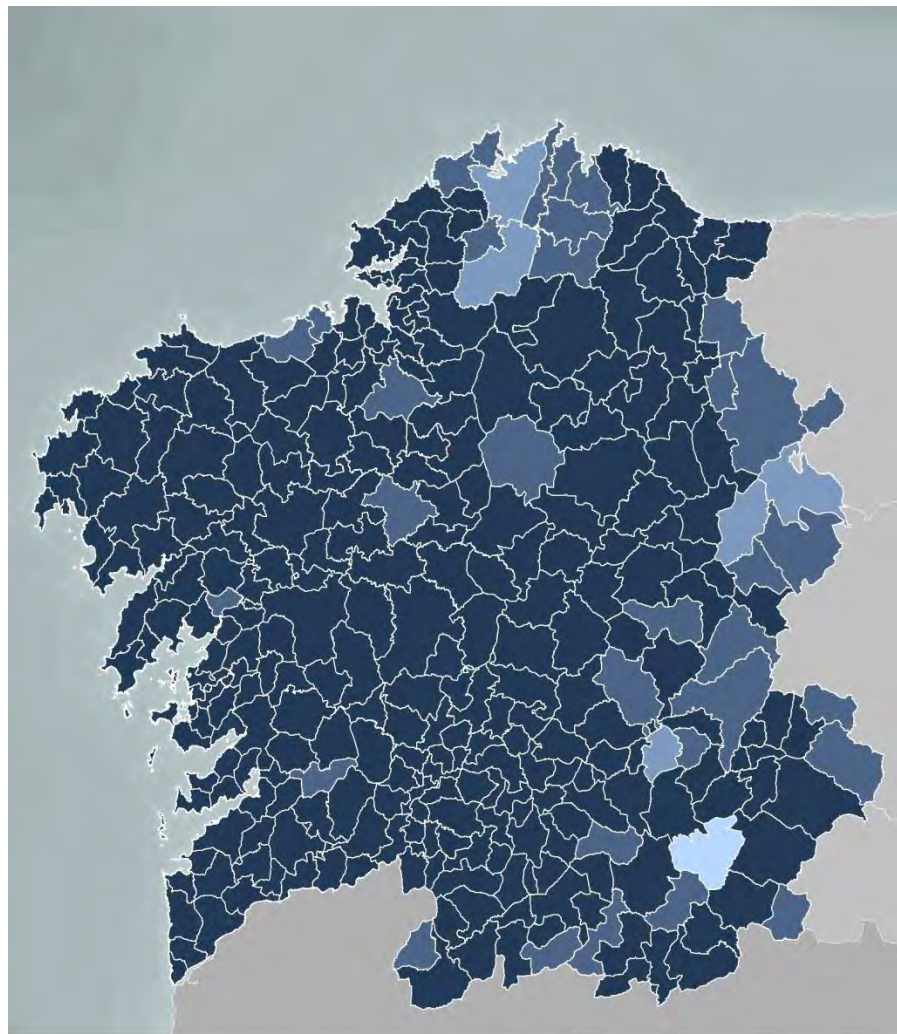
A evolución dos indicadores **Dispersión urbana, Índice de saturación e Grao de conurbación** permitirán analizar en qué medida os desenvolvementos urbanísticos inciden na evolución das necesidades de mobilidade cidadá, e consecuentemente, na dependencia do vehículo privado e, polo tanto, no crecemento da economía hipocarbónica.

Por outra banda, non menos importante, as tecnoloxías da información e telecomunicacións interveñen de forma decisiva na forma de traballar e vivir das persoas. A mellora das redes dixitais é un reto constante no que a Administración autonómica está a desenvolver políticas para estender estas redes e incrementar as súas prestacións.

Aos avances normativos do 2015 (**Lei de impulso e ordenación das infraestruturas de telecomunicación**) súmanse outras normas (**Decreto 127/2016, do 15 de setembro, polo que se regulan as infraestruturas necesarias para posibilitar as funcionalidades do fogar dixital nas vivendas de nova construción**) ou programas que favorecerán as funcionalidades dixitais das novas vivendas. Nos polígonos industriais implantáronse programas de extensión de redes de banda larga de alta velocidade, financiados con fondos FEADER. Así mesmo, cómpre sinalar a posta en marcha de actuacións para a ampliación da Rede Dixital de Emerxencias ou a aprobación da norma que pulará, no ámbito dos edificios da Administración autonómica, por acadar edificios intelixentes, conectados a redes ultrarrápidas e de alta eficiencia enerxética.

O **Plan de banda larga 2020** asume os obxectivos da Axenda dixital para Europa de garantir unha cobertura de banda larga de cando menos 30Mbps para a totalidade da poboación e impulsar a contratación nos fogares de servizos de banda larga de máis de 100Mbps. Este plan, aprobado o 1 de outubro de 2015, substitúe ao anterior **Plan de banda larga**, que acadou os obxectivos fixados na cobertura de banda larga, medido en dous parámetros: os núcleos e a poboación.

O indicador **Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais** confirma a consecución dos obxectivos fixados polo Plan de banda larga ao acadar o 98,57% a poboación galega con cobertura de banda larga e o 97,5% dos asentamentos galegos cunha cobertura entre o 80% e o 100% da súa poboación (Ilustración 24).

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso á banda larga no 2015

- <75%
- 75% - 85%
- 85% - 95%
- 95% - 100%

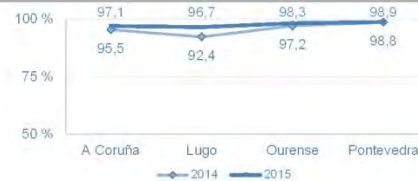

Ilustración 24. Porcentaxe de asentamentos de poboación con máis do 80% de acceso á banda larga

Liña estratéxica D: Frear o despoboamento rural e favorecer o reequilibrio territorial

Faise imprescindible a procura dun equilibrio territorial que adecúe os recursos do propio territorio á súa carga demográfica. Deste xeito poderase lograr unha maior valorización dos recursos endóxenos de cada ámbito espacial e, por extensión, fixar poboación no territorio.

Para acadar a cohesión territorial resulta necesario que no rural se executen medidas e accións encamiñadas á redución do proceso actual de despoboamento. Para iso resulta esencial garantir, por unha banda, un nivel de rendas axeitado para os traballadores, independentemente do sector de actividade ao que estes se dediquen; e por outro, un rango de infraestruturas, dotacións e servizos equiparable ao das contornas urbanas e accesible nun tempo razoable.

Debe facilitarse que o rural siga ocupado por aqueles que desexen vivir nel e asemade ofrezca condicións axeitadas para recibir novos poboadores, continuos ou estacionais, así como novas vías empresariais.

O indicador **Implantación das TIC** amosa unha evolución positiva cara a corrir o desequilibrio territorial entre a Galicia urbana e a Galicia rural. Se no ano 2011 existían máis de 17.000 entidades de poboación sen acceso á banda larga, na actualidade, o número de núcleos con cobertura menor ao 80% é inferior a un millar, o que indica a consecución dun maior equilibrio territorial neste aspecto. A consecución dos obxectivos do **Plan de banda larga 2020** terá unha incidencia positiva e determinante na fixación de poboación no rural, tanto polas novas posibilidades de teletraballo como por unha mellor cohesión social que poida proporcionar aos traballadores do sector primario.

Outro aspecto con incidencia no proceso de despoboamento do rural é o fomento e posta en valor dos espazos naturais a través dunha axeitada xestión nunha dobre vertente; aquela que fai compatible a conservación dos seus valores ecolóxicos e, polo tanto, dos beneficios ecosistémicos destes espazos, coa explotación económica sustentable dos seus recursos. A creación da **Rede de parques naturais de Galicia** ou a **Rede da Reservas da biosfera** desenvolverán, entre outras, estas funcións en prol da dinamización económica dos ámbitos suxeitos a algunha figura de protección de espazos naturais.

Entre as novas oportunidades xeradas no medio rural, que poden favorecer o retorno de persoas a este, atópase a agricultura ecolóxica, subsector con

aínda pouco peso, pero en constante aumento (un 21% máis de operadores en dous anos) e cun potencial de crecemento moi importante. Ente o ano 2012 e o ano 2015, o valor da produción medrou un 47%.

No eido da protección dos bens culturais, existen ferramentas de xestión que poden favorecer o desenvolvemento económico e o reequilibrio territorial, tendo en conta os axentes públicos e privados, como está a acontecer coa aposta condensada no **Plan director e Plan estratéxico do Camiño de Santiago en Galicia 2015-2021**. Moitos núcleos rurais do Camiño beneficianse directamente do seu impacto en canto a aspectos como: a fixación de poboación, creación de novas empresas, xeración de postos de traballo, crecemento dos sectores produtivos, acondicionamento e conservación de elementos patrimoniais e naturais etc. Ademais doutras vantaxes inmateriais de intercambio cultural, cohesión social, orgullo de pertenza, posicionamento e diferenciación ou promoción turística.

Isto reflíctese nos datos do indicador **Intensidade turística** que revelan unha consolidación e mesmo un aumento da oferta turística nos concellos do Camiño de Santiago francés e tamén nos concellos costeiros do Camiño a Fisterra-Muxía, nestes concellos.

Agora ben, como xa se citou, os estudos máis recentes sobre a evolución dos principais indicadores demográficos e as previsións dun continuado decrecemento da súa poboación sitúan a Galicia ante un problema estrutural de importantes consecuencias económicas e sociais e ante un horizonte demográfico sobre o que é necesario actuar.

O problema demográfico de Galicia maniféstase en perda de poboación, baixa natalidade e alto avellentamento, fortes niveis de dependencia, forte polaridade rural-urbana e devalo socioeconómico do rural. As perspectivas sinalan que estes desequilibrios se agudizarán nos vindeiros anos. A realidade demográfica galega está a constituír un dos retos máis difíciles de abordar polos poderes públicos, o que fai aínda máis complexo o problema do despoboamento rural e o reequilibrio territorial. Varios son os enfoques dende os que abordar este reto; a mellora das rendas dos traballadores, por unha banda, e por outra, acadar un rango axeitado de infraestruturas e servizos.

A distribución espacial do crecemento tampouco mostra coherencia coas expectativas formuladas polas DOT, que propugnaban a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades, xa que tamén se está perdendo poboación neses termos municipais. Neste sentido, é moi ilustrativo o feito de que durante o período 2005-2015 só creceron a metade dos concellos do Sistema urbano intermedio (SUI) e catro dos 26 Nodos para o equilibrio do territorio (NET) existentes

É por isto que a Xunta de Galicia puxo en marcha o **Plan de dinamización demográfica de Galicia 2013-2016** co obxectivo prioritario de fomentar a natalidade. Así mesmo está a tramitar a norma que dea luz verde ao **Observatorio de Dinamización Demográfica**. Este órgano levará a cabo unha análise permanente das dinámicas demográficas, das accións desenvolvidas e dos avances acadados por parte da Administración autonómica. Por outra banda, formulará propostas e recomendacións para seren consideradas á hora de establecer as prioridades de actuación transversais da Administración autonómica.

O problema do despoboamento rural e o desequilibrio territorial plásmase nos resultados do indicador **Densidade de poboación** plasma esta realidade. Unicamente o 29% dos concellos superan a densidade media de Galicia (92,4 hab/km²), mentres que o 50% dos municipios teñen unha densidade inferior aos 38,3 hab/km², valor da mediana.

As densidades máis baixas de Galicia localízanse en concellos interiores pertencentes ás provincias de Lugo e Ourense, sobre todo, do sector oriental. Pola contra, os municipios con densidades de poboación máis elevadas coinciden coas zonas urbanas: cidades, periferias urbanas, cabeceiras e subcabeceiras do SUI, así como algún pequeno concello situado no litoral.

A evolución do indicador **Dispersión urbana**, neste contexto demográfico, deberá ser coherente cun incremento da poboación nos concellos do sistema urbano intermedio e nodos para o equilibrio territorial ao tempo que se manterá sensiblemente estable nas áreas máis poboadas. Isto indicará un retorno de poboación ao medio rural.

Polo tanto, unha normativa capaz de redirixir dinámicas indesexables no uso da terra e un nivel de servizos e infraestruturas axeitado, coordinada cunha política de desenvolvemento rural eficaz, sen dúbida promoverán unha redución do abandono do medio rural e incluso propiciarán certo retorno a este. Aínda é cedo para avaliar os resultados da **Lei 6/2011, de mobilidade de terras** ou da **Lei 4/2015, de mellora da estrutura territorial agraria de Galicia**, que establecen mecanismos de eficiencia nos procesos de reagrupación da propiedade, así como criterios de ordenación de cultivos segundo a súa aptitude, pero tamén incorpora ferramentas correctoras en materia fiscal ou sancionadora orientadas a evitar o abandono do aproveitamento da terra. No entanto, pode apreciarse nestes últimos anos un crecemento da mobilidade da terra, que se concreta no aumento significativo do réxime de arrendamento como se verá máis adiante.

O investimento que leve a cabo o **Plan de desenvolvemento rural 2014-2020**, por un importe de máis de 1.118 millóns de euros, actuará en prol da incorporación de novos traballadores ao sector primario e terciario neste

ámbito e dunha mellora do nivel de vida das persoas que residen nel ou mesmo de novos residentes que se trasladen desde ámbitos urbanos. Entre os anos 2010 e 2016, investíronse máis de 61 millóns de euros en axudas de incorporación de mozos á actividade agraria.

Por outra banda, o indicador de Autosuficiencia en emprego sinala o nivel de equilibrio nas comarcas entre a oferta e demanda de emprego tendo en conta as distintas ramas de actividade e, polo tanto, a súa evolución sinalará, indirectamente, se melloran as condicións para a fixación de poboación no rural que favoreza o reequilibrio territorial. Das 53 comarcas, seis rexistran un índice de ocupabilidade superior a 1 en todas as ramas de actividade, mentres que no ano 2011 só catro comarcas o facían. A formación que imparte a Consellería de Economía, Emprego e Industria aos traballadores estará orientada a diminuír os desequilibrios entre oferta laboral e man de obra dispoñible. No ano 2015, foron 26.009 persoas as que recibiron *formación continua* ou a *desempregados* en 27 familias profesionais.

Neste eido, a Axenda da Competitividade Galicia Industria 4.0 contempla a formación como un dos compoñentes necesarios do programa de reforzo das persoas e das organizacións, así como a necesidade de que o sistema formativo se oriente ás necesidades da industria, de maneira que cómpre que se impartan accións formativas vinculadas con certificados de profesionalidade.

Así mesmo, no informe sobre a Axenda 20 para o Emprego inclúese o reto “Formación e capacitación como pancas de cambio” e contéplanse as medidas de reforzo e modernización dos centros de formación profesional para o emprego, desenvolvendo vínculos co seu contorno sectorial e local, así como de implantación de novos sistemas de formación atendendo ás necesidades do mercado.

Por último, cabe sinalar que no ano 2015, coincidindo co inicio da recuperación económica, púxose en marcha o **Plan estratéxico de impulso ao comercio de Galicia 2015-2020** co obxectivo de impulsar a competitividade do sector comercial galego. Este plan incide na necesidade de adecuar a estrutura comercial á estrutura territorial comarcal e na importancia da potenciación do comercio rural como modo de incrementar a calidade de vida e os servizos do territorio galego.

Liña estratéxica E: Potenciar o sector primario como parte esencial do medio rural

O espazo rural esixe unha política ordenadora transversal na que se integren, dun xeito coordinado e complementario, os instrumentos de ordenación do territorio cos plans municipais e con outros marcos reguladores de singular incidencia como a Lei da paisaxe de Galicia, a Lei de conservación da natureza ou as estatais Lei do patrimonio natural e da diversidade e a Lei de desenvolvemento sostible do medio rural.

A dinamización do medio rural é un dos obxectivos prioritarios para o desenvolvemento socioeconómico de Galicia, o cal deberá incidir ademais na mellora medioambiental e paisaxística do territorio. Este obxectivo, que formulan as DOT, precisa da adaptación das actuacións ás necesidades e potencialidades de cada zona rural. Estas actuacións poderán ser implementadas a través do **Plan de desenvolvemento rural**, unha das ferramentas definidas para pular por unha dinamización do rural en todas as súas facetas.

Así, e desde unha perspectiva territorial, faise preciso a posta en práctica de políticas específicas que consideren a diferente vocación produtiva de cada espazo rural que axuden a facer máis eficiente o uso do solo. Neste sentido e debido á irreversibilidade dos procesos de edificación, estes non deberían afectar, en xeral, a ecosistemas fundamentais como os humidais, as hortas tradicionais ou substituír ecosistemas de gran valor ecolóxico como bosques por superficies artificiais.

Neste contexto territorial e social, o **Plan territorial integrado do Eume**, actualmente en elaboración, desenvolve unha metodoloxía para a identificar a potencialidade do territorio para os distintos usos agroforestais co fin de contribuír á mellorar a eficiencia do sector primario na cunca. O mapa de aptitude agroforestal incluído neste plan, pretende ser pioneiro na “identificación e cartografado da aptitude do solo como base dunha planificación rural eficiente en Galicia” (determinación 3.3.2 das DOT).

Con este obxectivo, o PTI da bacía hidrográfica do Eume introduce criterios de eficiencia no uso do solo a partir indicadores baseados na aptitude agroforestal, no estado das masas de auga, na función hidrolóxica do terreo, na aptitude para a conectividade ecolóxica ou na accesibilidade a equipamentos.

Á Consellería de Medio Rural correspóndenlle as actuacións encamiñadas á potenciación do sector primario do medio rural en prol dun sector agro-gandeiro e forestal eficiente e sustentable.

Neste sentido, o Plan de Seguimento das DOT e da sustentabilidade territorial (PSST) a través de indicadores como o de **Agricultura ecolóxica**, amosan o xurdimento de novas oportunidades no medio rural, presentando un incremento constante da superficie rexistrada e do número de operadores na agricultura ecolóxica, concretamente o 33% e o 36% respectivamente entre 2011 e 2015. Sen embargo, a súa representatividade respecto da superficie de cultivo, prados e pasteiros total de Galicia segue a ser baixa, ao redor do 1,5% (Ilustración 25 e Ilustración 26). A relevancia deste subsector inscríbese dentro da política de calidade alimentaria e o seu desenvolvemento incide favorablemente no medio ambiente (solo, auga, biodiversidade etc.) pola aplicación de principios ecolóxicos, sendo desexable que esta actividade siga incrementándose e constitúa un dos alicerces da economía verde en Galicia.

O sector gandeiro é a principal actividade económica no medio rural galego, e ademais, a que máis contribúe á fixación de poboación no territorio.

Neste contexto, o **Número de explotacións de gando vacún** amosa unha redución continuada (un 3% entre 2013 e 2014) acompañada dun crecemento do tamaño destas. O **Número de vacas por explotación** pasou de 15,7 no ano 2013 a 16,6 no ano 2014, mostrando que o axuste do sector, tamén expresado na diminución unidades técnicas de traballo (UTA), segue a súa progresión, acompañado dun redimensionamento das explotacións e da mellora na viabilidade e profesionalización das que se manteñen en activo.

Como medida da composición e estrutura do sector gandeiro, o indicador **Especialización gandeira** sinala unha diminución progresiva da cabana gandeira galega, tendencia que se modera nos últimos anos. E é o subsector do vacún, cun maior peso, (representaba un 58% en 2013 mentres que no 1999 era o 59%), o principal responsable deste axuste. Os subsectores ovino, caprino e equino, con moi pouca representatividade, seguen unha tendencia decrecente e pasaron de representar no ano 1999 case o 5% das UG a menos do 3% en 2013, o cal en termos territoriais significa unha perda de efectivos gandeiros que basean a súa alimentación en recursos producidos nas explotacións (Ilustración 27).

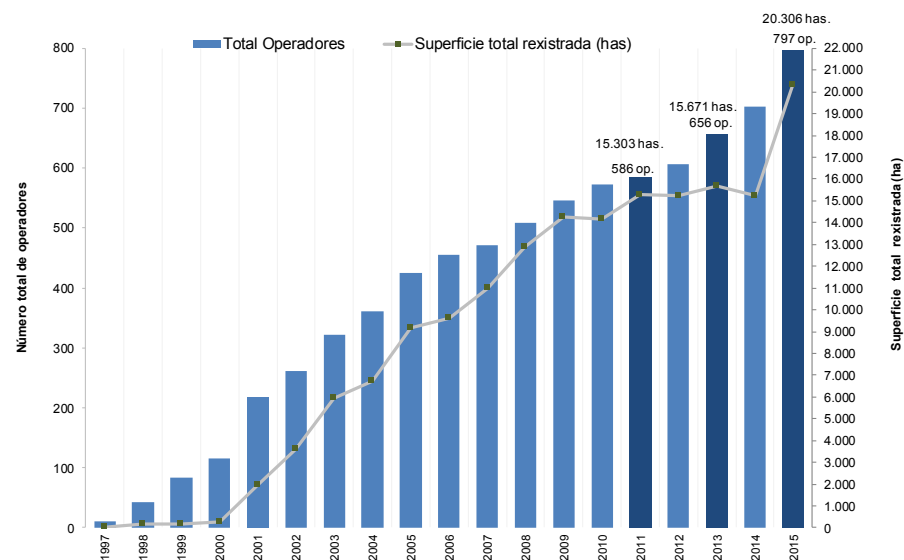

Ilustración 25. Superficie agricultura ecolóxica total rexistrada e número de operadores (CRAEGA)

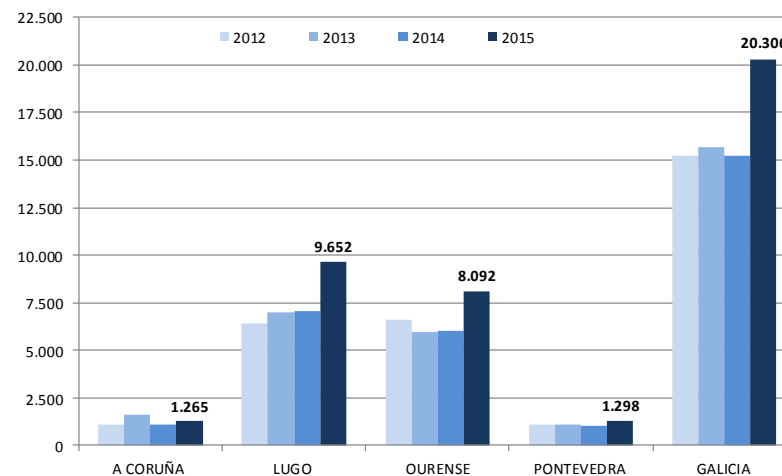

Ilustración 26. Superficie provincial de agricultura ecolóxica total rexistrada

A propiedade é o réxime de tenza máis representativo na agricultura e a gandería galega. Sen embargo, na serie temporal 1999–2013 reflíctese unha diminución moi significativa da superficie baixo o réxime de propiedade, experimentando un importante crecemento o arrendamento, a parceria e outros réximes de tenza ou uso da terra, dato que resulta esperanzador en relación á desexable transferencia do uso da terra de propietarios absentes a agricultores en activo. O incremento do arrendamento, entre 1999 e 2013, foi case do 7%. Neste senso, a **Lei de mobilidade de terras**, a través do **Banco de terras**, está a dinamizar o mercado de arrendamento de terras.

Sen embargo, os datos procedentes do *Sistema de Información da Ocupación do solo de España (SIOSE)*, amosan unha lixeira tendencia decrecente da *Superficie agraria útil*: o 24,72% en 2005, o 24,59% en 2009 e o 24,58% en 2011. Se esta tendencia se mantén, unida á tamén decrecente da cabana gandeira (motivada fundamentalmente polo descenso no vacún de leite), pode estar indicando unha redución paulatina da actividade gandeira.

O indicador **Carga gandeira** relaciona os efectivos gandeiros en termos de unidades gandeiras (UG) cos recursos do territorio para sustentar esa cabana, é dicir, a superficie agraria utilizada (SAU). Este indicador está relacionado coa sustentabilidade dos sistemas agrarios. A carga calculada a partir das UG dos monogástricos (avícola e porcino) aumentou e obsérvase unha tendencia crecente a partir de 2007, mentres que a carga calculada a partir do número de UG de bovino, ovino, caprino e equino mantén unha tendencia decrecente, ao igual que o fai a carga total, e dicir, considerando o número de UG das 6 especies respecto das hectáreas de superficie agraria utilizada (SAU) (Ilustración 28).

A análise da evolución da carga gandeira parece indicar que, en liñas xeais, non estamos ante un escenario de sobre explotación dos recursos por parte da cabana gandeira, aínda que se aprecia aumento no peso relativo do sector avícola e porcino (moi dependente do mercado internacional de forraxes).

Co indicador **Especialización agrícola** abórdase outro dos factores determinantes do sector primario galego, moi relacionado co anterior, dado o carácter maioritariamente gandeiro de Galicia.

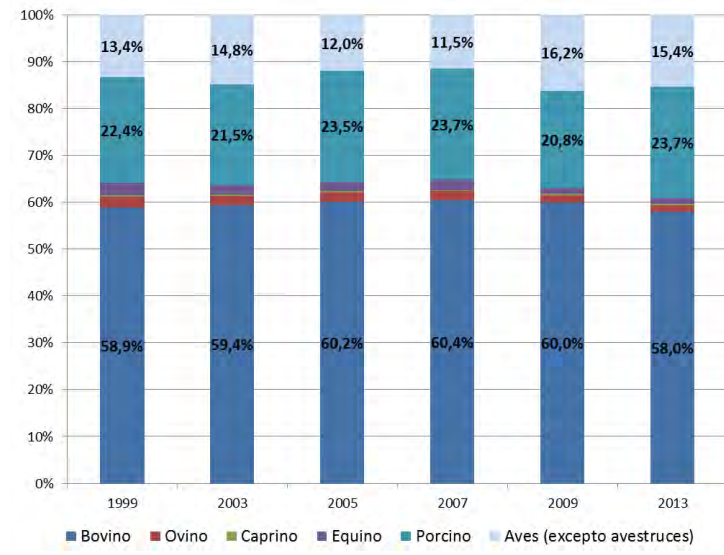

Ilustración 27. Especialización gandeira relativa

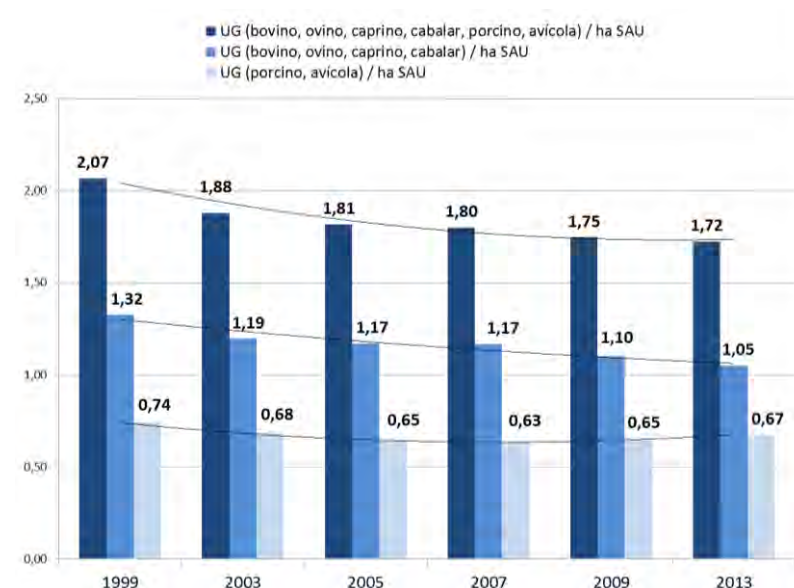

Ilustración 28. Carga gandeira

A evolución da superficie ocupada polos distintos cultivos vén sendo un dos factores máis relevantes desde a perspectiva da rendibilidade e a sustentabilidade das explotacións. A superficie ocupada polos *prados e pasteiros* é a maioritaria en Galicia, observándose nesta unha tendencia decrecente entre os anos 2011 e 2015 respecto aos demais grupos de cultivos. Os cultivos forraxeiros é o segundo grupo en termos de superficie ocupada, observándose unha tendencia crecente no período de 2011-2015.

O cultivo de forraxes, principalmente millo e pradeira, supón unha intensificación na produción respecto do aproveitamento mediante pastoreo de prados e pasteiros, polo que unha diminución do peso dos prados e pasteiros, pode estar indicando unha aposta por producir máis forraxe en menos terra nas explotacións.

A nivel de Galicia, o peso relativo dos *cultivos forraxeiros* respecto da totalidade dos cultivos vese incrementando nos últimos anos, pasando do 30% en 2011 ao 32% en 2015, mentres que o dos *prados e pasteiros* decreceu, pasando do 52% no 2011 ao 50% en 2015. Na base de datos do *Sistema de información da ocupación do solo de España* (SIOSE) tamén se observa esta lixeira tendencia a perda de representatividade dos prados e pasteiros: en 2005 supoñían o 7,51%, en 2009, o 7,40% e un 7,36% no ano 2011, porcentaxes sobre o total da superficie de Galicia. Este feito parece indicar unha tendencia cara á intensificación da produción de forraxes, posiblemente motivada pola dificultade no acceso ao uso da terra, que fai optar por sistemas máis intensivos de produción.

A aproximación ao grao de xestión do sector forestal, mediante o indicador **Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal**, amosa un crecemento continuado aínda que débil. En 2015, a superficie ordenada foi de 199.928 ha, un 21,8% máis que en 2011. Esta superficie representa un 9,8% respecto da superficie arborada, desarborada e de pasteiro, só un 1,76% máis que no 2011, polo que parece necesario seguir mellorando na ordenación e xestión do espazo forestal (Ilustración 30).

O sector forestal en Galicia resulta estratéxico para a Comunidade tendo e conta que o peso da industria forestal é superior ao da pesca extractiva, sector téxtil ou ao de transformación da pesca. En 2013, en 52 dos 314 concellos, a industria de base forestal representaba máis do 30% dos establecementos industriais. Así mesmo, a rama da silvicultura sobre a que se asenta a cadea forestal-madeira, supuxo o 2% da economía en termos de Valor engadido bruto (VAB) no ano 2010 e o 2.3% en termos de emprego.

Neste senso, estas medidas no só contribúen a poñer en valor as potencialidades do espazo forestal, incluídas as súas externalidades sociais e paisaxísticas, senón que, xunto ás incorporadas pola **Lei de prevención e defensa contra os incendios forestais de Galicia**, inciden sobre a diminución da superficie queimada. O indicador **Ocorrenza de incendios** amosa unha tendencia á baixa tanto da superficie incendiada como no número de incendios nas últimas décadas, liña que debuxa dentes de serra, na que os picos se corresponden, polo xeral, con anos nos que as condicións meteorolóxicas eran favorables para o inicio e propagación dos incendios forestais. Así, na serie estudada neste informe, entre 2011-2014 obsérvase unha redución dun 95% na superficie incendiada e dun 81% do número de incendios. Na seguinte gráfica (Ilustración 29) amósase esta evolución en dentes de serra con tendencia á baixa.

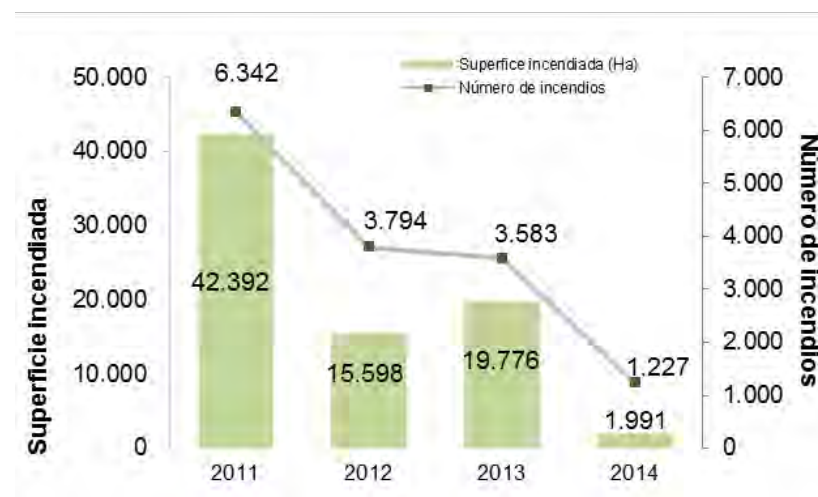
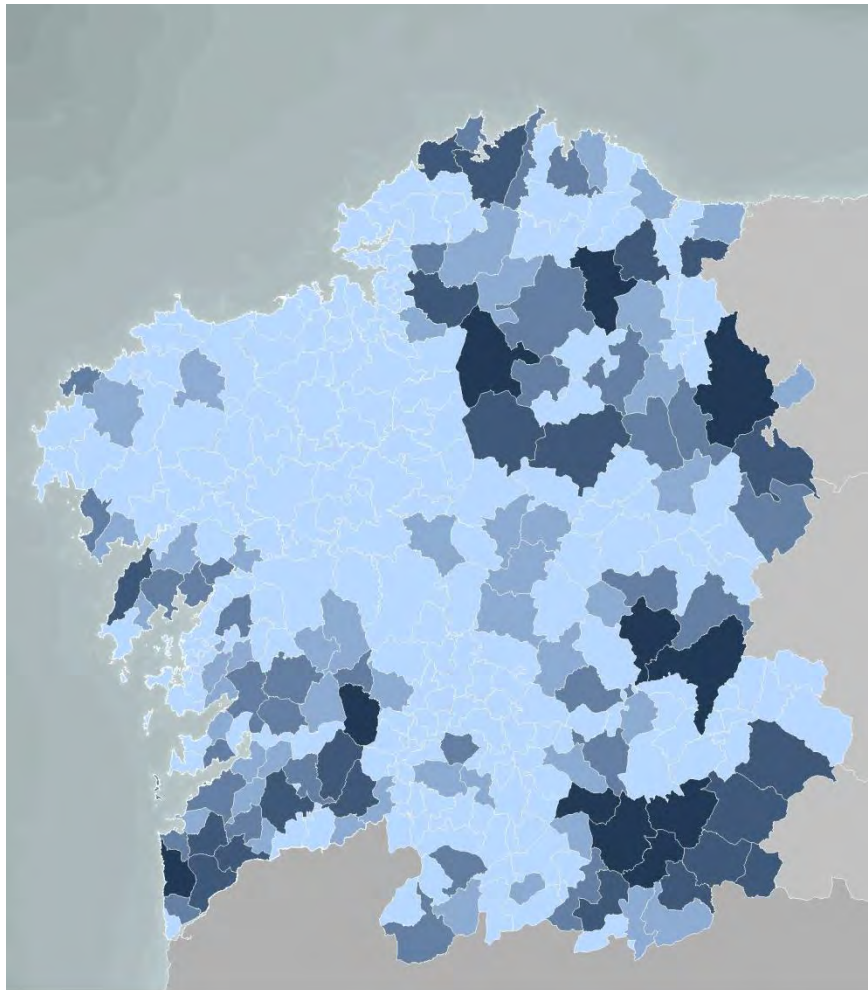

Ilustración 29. Evolución da ocorrencia de incendios 2011 - 2014

Sup. con instrumentos de ordenación e xestión forestal no 2015 (ha)

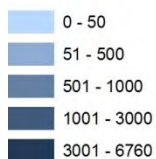

Ilustración 30. Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal 2015

Por outra banda, a Xunta de Galicia iniciou a revisión do **Plan forestal** co obxectivo de adecuar o modelo de ordenación do monte ás novas circunstancias, demandas e tendencias emerxentes, tanto en Galicia como a nivel nacional e internacional. A potencialidade forestal de Galicia precisa dun instrumento de planificación estratéxica que estableza obxectivos, directrices e programas de actuación necesarios para o seu desenvolvemento e execución.

Á vista da análise dos indicadores pódese dicir que a actividade agrogandeira non está sendo capaz de invertir o proceso de perda de poboación no rural en Galicia. Sen embargo, parece que se están encamiñando algúns aspectos clave como a potencialización da agricultura ecolóxica, a transferencia do uso da terra con base en arrendamentos ou a profesionalización e redimensionamento das explotacións, aínda que en proporción e dimensión insuficiente.

Obsérvase unha gran dependencia do sector gandeiro, especialmente do vacún de leite, do porcino e o avícola, fronte o viñado, horta, pataca etc., que poderían contribuír a crear riqueza e fixar poboación. Constatase unha perda de presenza de subsectores como o ovino, o caprino, o cabalar ou o do vacún de carne que podían contribuír á sustentabilidade territorial, amortiguando o desequilibrio norte-sur e este-oeste que se está a producir, tanto poboacional como no referente á actividade agrogandeira.

Neste contexto, a Consellería de Medio Rural, nunha clara aposta polo sector agrario, acometeu no 2016 o **Plan de reestruturación parcelaria** co obxectivo de mellorar a base territorial das explotacións, poñendo especial énfase nas gandeiras. Para iso, invertéranse 27,1 millóns de euros en impulsar as estruturas e infraestruturas rurais e prevese a concentración de 21.000 hectáreas no ano 2016. Estes fondos distribuiranse entre os destinados á execución das redes de camiños principais e secundarios, e ao acondicionamento de terreos para a súa adecuación ás labores agrogandeiras, así como na mellora dos camiños que comuniquen núcleos entre si.

Así mesmo, púxose tamén en marcha o **Plan MARCOS (Mecanismo Agrario de Reestruturación Comunitaria da Superficie)**, que introduce un novo modelo de reorganización da superficie para facilitar a mobilidade de terras agrarias e mellorar o seu aproveitamento.

Pola outra banda, o Instituto Galego de Vivenda e Solo (IGVS) estableceu como medida de fomento do tecido empresarial vinculado ao sector primario, o acceso de empresas deste sector ao solo empresarial dos parques da Xunta de Galicia mediante o dereito de superficie.

Liña estratéxica F: Protexer o patrimonio natural e cultural

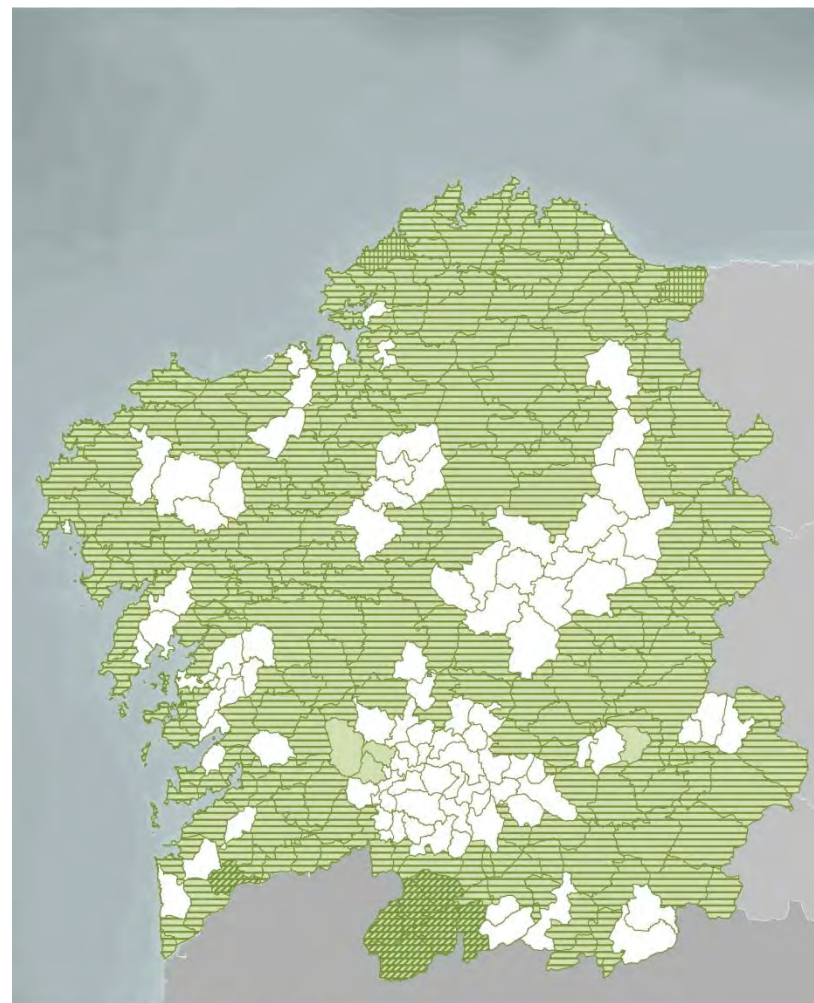
Os recursos naturais e os espazos de interese ambiental son un dos activos diferenciais de Galicia e unha das claves para o desenvolvemento dalgunhas das áreas máis desfavorecidas da Comunidade.

A Rede Galega de Espazos Protexidos (RGEP) representa un 12,14% do territorio galego, as áreas protexidas no marco da Rede Natura 2000 o 11,99% e os espazos incluídos en ámbitos Reserva da Biosfera o 24,63%

No eido do patrimonio natural, a Dirección Xeral de Conservación da Natureza aprobou³, mediante decreto, a creación da **Rede de parques naturais de Galicia**, co fin de facilitar unha xestión coordinada dos espazos que a conforman, así como contribuír ao seu coñecemento e divulgación; e iniciou a tramitación da norma pola que se crea a **Rede de Reservas da Biosfera de Galicia**, como elementos que contribúen ao desenvolvemento sustentable e á mellora do benestar da poboación, para promover o coñecemento e difusión dos valores das reservas da biosfera de Galicia. O Plan director da Rede Natura incorporou máis de 306.952,50 ha como superficie suxeita a instrumentos de planificación, o que supón un incremento de máis do 600% da superficie da Rede galega de espazos protexidos con instrumentos de planificación (Ilustración 31). Así mesmo, este departamento propónse levar a cabo o proxecto de **ampliación da Rede Natura** e a aprobación da **Lei de patrimonio natural**.

O indicador de **Conectividade da paisaxe** permite relacionar as paisaxes de valor natural, ecolóxico e estético coa aptitude do territorio para a conectividade ecolóxica, é dicir, coa maior ou menor facilidade que a matriz biofísica ofrece ás especies para a súa distribución e mantemento no territorio.

A análise da conectividade ecolóxica a partir da facilidade que as distintas coberturas do solo e a súa distribución espacial proporcionan para a mobilidade das especies no territorio, sinala que Galicia ten un alto índice de conectividade nas grandes áreas paisaxísticas das Serras orientais e Serras surorientais, mentres que é baixo nas comarcas que albergan as áreas metropolitanas do Eixo Atlántico. Este indicador amosa unha relación inversa cos indicadores **Índice de saturación** ou **Superficie ocupada pola edificación**, xa que a artificialización do territorio é unha das causas que diminúen ou impiden a conectividade da paisaxe.

Espazos naturais con instrumentos de planificación (2015).

Concellos da Rede Galega de Espazos Protexidos (RGEP) con e sen instrumentos de planificación e/ou xestión

- RGEP
- ▨ PORN
- ▩ PRUX
- ▮ PC

Ilustración 31. Espazos naturais con instrumentos de planificación 2015

³ Decreto 69/2016, do 19 de maio, polo que se crea a Rede de parques naturais de Galicia

O patrimonio cultural é un dos maiores atractivos, xeneralizado no territorio galego e que se manifesta mesmo en poboacións de moi escasa entidade; destaca pola súa abundancia, variedade e ampla dispersión xeográfica, así como pola vinculación á paisaxe que o rodea. Esta abundancia e dispersión, unida ao despoboamento dalgunhas zonas do territorio, son, en parte, a causa da dificultade para garantir que todos os elementos do patrimonio cultural sexan obxecto da axeitada protección e desempeñen unha función relevante na posta en valor do territorio.

Por conseguinte, resulta prioritario desenvolver ao máximo o coñecemento do territorio, para poder identificar e caracterizar estes bens e así poder facer posible a súa protección, a toma de conciencia, a valorización e o seu uso.

A Dirección Xeral do Patrimonio Cultural, neste ano 2016, completou a tramitación da **Lei do patrimonio cultural de Galicia**⁴, norma que nace co obxectivo reforzado do “desenvolvemento dos principios estatutarios que lle dan sentido á autonomía de Galicia, consciente do valor material e inmaterial do recibido nesas mil formas que ao longo do tempo configuraron a identidade cultural galega”.

Para favorecer a conservación e protección do Camiño, a Xunta de Galicia, a través da Axencia Galega de Infraestruturas e da dirección técnica do Instituto de Estudos do Territorio, puxo en marcha unha liña de actuación para a posta en valor e integración paisaxística do Camiño Inglés e do Camiño Francés, á súa chegada a Santiago de Compostela. Esta estratexia está aliñada co **Plan director e Plan estratéxico do Camiño de Santiago en Galicia 2015-2021**, co obxectivo de potenciar os valores culturais e avanzar na excelencia turística da capital de Galicia.

Así mesmo, a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural tramitou e completou os procedementos de protección que culminaron coas declaracións de cinco novos bens de interese cultural (un inmovible e catro coleccións de bens mobles), acadando un total de 714 bens de interese cultural catalogados (Ilustración 32).

Os resultados do indicador **Conservación e rehabilitación de elementos patrimoniais** constatan o aumento progresivo do número de actuacións realizadas sobre bens do patrimonio cultural: 6.829 no ano 2013, 7.225 en 2014 e 7.657 en 2015. Iso supón un incremento do 12% entre 2013 e 2015. Cómpre subliñar que o carácter destas actuacións, ao depender da iniciati-

va privada, constitúe tamén un síntoma de recuperación económica. Tamén hai que destacar un novo plan especial de conxunto histórico (Ilustración 33).

Por outra banda, e como xa se mencionou, outra das accións do Goberno galego para promover e potenciar os recursos patrimoniais é o **Plan estratéxico de dinamización dos pequenos cascos históricos**.

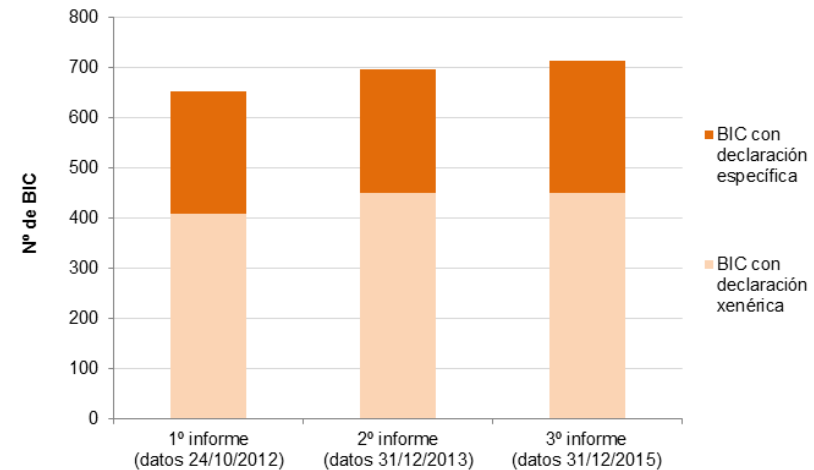

Ilustración 32. Evolución do número de BIC

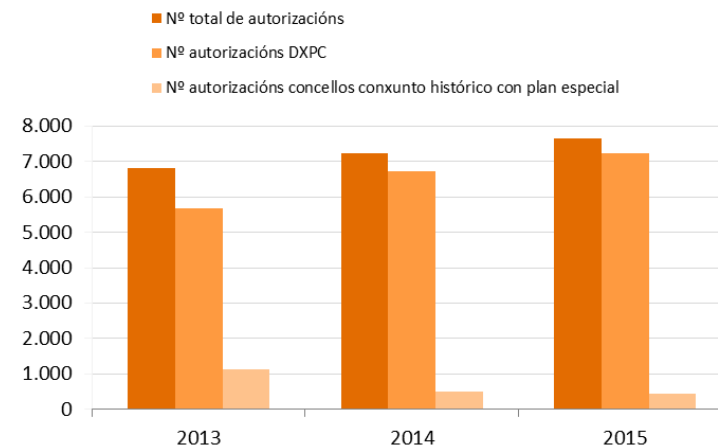

Ilustración 33. Evolución das autorizacións 2013-2015

⁴ Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia

Liña estratéxica G: Incorporar a perspectiva do metabolismo urbano para unha maior eficiencia ambiental

Resulta prioritario mellorar os niveis de eficiencia dos vectores ambientais para reducir a pegada ecolóxica e aproximarse aos niveis fixados polos acordos de París. En coherencia con estes acordos, o obxectivo das políticas da Xunta de Galicia, como organismo implicado nos compromisos internacionais, é reducir a pegada que o consumo de materiais, de enerxía e os residuos xerados imprimen no territorio e na atmosfera e que inciden directamente na calidade de vida da cidadanía galega.

O Rexistro EMAS é unha ferramenta voluntaria deseñada pola Comisión Europea para a inscrición e recoñecemento público daquelas empresas e organizacións que teñen implantado un sistema de xestión ambiental que lles permite avaliar, xestionar e mellorar os seus impactos ambientais, asegurando así un comportamento excelente neste ámbito. O número de empresas acollidas a sistemas de xestión ambiental indica unha maior sensibilización ambiental do sector empresarial ao ser un acto voluntario dirixido á avaliación e mellora do seu comportamento ambiental.

A posición de liderado de España en número de Organizacións rexistradas no Sistema Comunitario de Xestión e Auditoría Ambientais (EMAS) é indiscutible: a decembro de 2014 tiña 1.026 organizacións rexistradas. Esta cifra na contorna europea representa o 31% de todas as organizacións rexistradas na UE-28. Neste contexto, Galicia desenvolve un papel destacado, xa que máis do 20% sitúanse nesta comunidade (Ilustración 34).

No 2015 contabilízanse 363 certificacións EMAS en vigor, tres máis que en 2013. A totalidade das 13 ramas de actividade económica consideradas contaban con centros de traballo con certificados EMAS, aínda que o 62% das certificacións respondían a tres delas (a rama financeira, inmobiliaria e profesional; a rama das administracións públicas e a rama do comercio, transporte e hostalaría).

No que se refire ao ciclo da auga, tanto en relación cos recursos existentes e futuros, como na calidade desta, no ano 2016 aprobouse o **Plan hidrolóxico da Demarcación hidrográfica Galicia costa 2015-2021**⁵ e o **Plan de**

⁵ Real Decreto 11/2016, do 8 de xaneiro

xestión do risco de asolagamento da Demarcación hidrográfica Galicia costa 2015 - 2021⁶.

Nas restantes demarcacións hidrográficas da Comunidade Autónoma aprobáronse os correspondentes plans hidrolóxicos⁷: o Plan hidrolóxico 2015-2021 do Miño-Sil, o Plan hidrolóxico do Cantábrico occidental e o Plan hidrolóxico do Duero

Así mesmo, por Real decreto 18/2016, do 15 de xaneiro, aprobáronse os **plans de risco das demarcacións do Miño-Sil, Cantábrico occidental e Duero**.

A calidade das augas é outro dos retos fixados pola Unión Europea e o **Plan hidrolóxico Galicia Costa** unha das ferramentas para acadalo, xunto a outras planificacións como os **Plans de saneamento das rías**.

En particular, no que se refire ao estado das masas de auga, na Demarcación Hidrográfica Galicia-Costa, o estado é bo no 77,3% das augas superficiais (continentais, de transición e costeiras), mentres que nas augas subterráneas é bo no 100%.

De cara a acadar o bo estado das masas de auga, en cumprimento da Directiva Marco da Auga, resulta prioritario o saneamento das rías, obxectivo dos **plans de saneamento local da ría do Burgo, da ría Arousa, da ría de Ares-Betanzos e o da ría de Corcubión-Cee** que ten rematado Augas de Galicia e do **Plan de saneamento local da ría de Pontevedra**, en elaboración.

No que se refire á **Calidade da auga nas zonas de baño**, o indicador refire unha tendencia constante na mellora das masas de auga destinadas ao lecer, tanto na diminución dos puntos con calidade insuficiente como no incremento das augas con cualificación de “excelente”. Dende o ano 2011, o número de puntos con calidade excelente viuse incrementado nun 4%, os de calidade boa e suficiente nun 2,3% mentres que os de calidade insuficiente diminuíron un 21% (Ilustración 3435).

No que atinxe á xeración, recollida selectiva e valorización dos residuos, no período 2011-2015, os indicadores estudados sinalan unha tendencia positiva, excepto o que se refire á recollida selectiva que apenas sofre variacións.

⁶ Real Decreto 19/2016, do 15 de xaneiro

⁷ Real Decreto 11/2016 do 8 de xaneiro

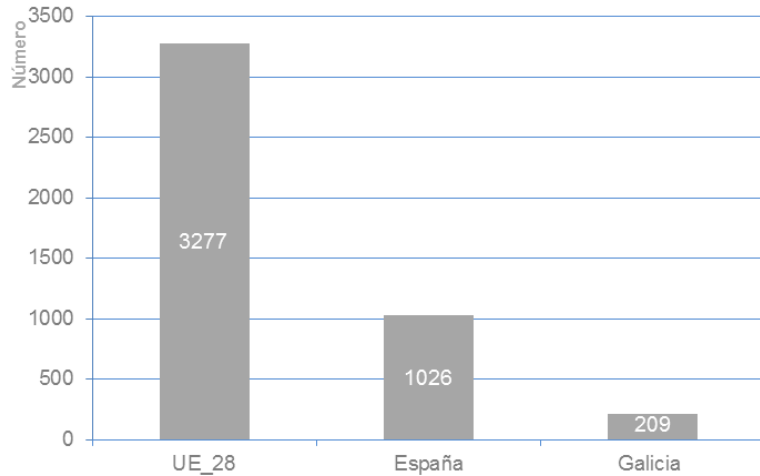

Ilustración 34. Número de organizacións rexistradas no EMAS 2014

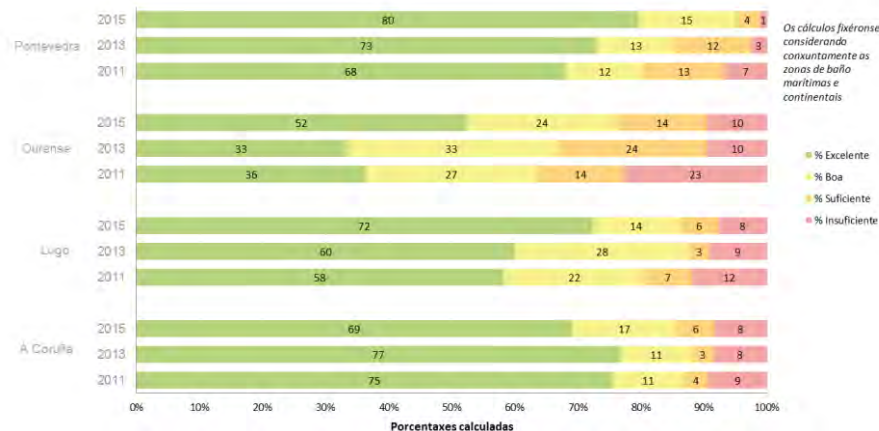

Ilustración 35. Evolución provincial da calidade da augas nas zonas de baño

O indicador de **Xeración de residuos urbanos** revela un reponte da tendencia descendente dende o ano 2011, cun incremento que se verifica tanto no volume total de residuos xerados no ano 2015 (2,41%), como na relación por habitante e día (3,61%) no período 2013-2015.

Na repercusión por habitante e día debe terse en conta a diminución da poboación neste período pero tamén o incremento do turismo. O indicador subliña os valores máis altos en gran parte dos concellos costeiros, as grandes cidades e as súas periferias, así como noutros nos que existen grandes superficies de solo empresarial (San Cibrao das Viñas) ou en concellos pequenos con complexos penitenciarios importantes (Curtis).

O indicador de **Recollida selectiva** apenas marca variación neste período para cada unha das fraccións analizadas (envases lixeiros, materia orgánica, vidro ou papel-cartón).

O indicador de **Dotación de puntos limpos** sinala un incremento constante dende 2011. Para o ano 2015, dá como resultado un 80% de poboación con instalación de punto limpo no seu concello e un 88% de poboación con servizo de punto limpo. Ese ano tiñan instalacións de punto limpo 143 concellos, o que supón o 46% dos municipios galegos, e un 19% máis que no ano 2011 (Ilustración 36).

Por outra banda, o Programa aire puro para Europa foi aprobado en decembro de 2013 e establece a política da UE sobre calidade do aire nos próximos anos. Inclúe a proposta dunha nova Directiva sobre teitos nacionais de emisión e unha proposta de Directiva para reducir a contaminación procedente das instalacións de combustión de tamaño medio.

O Marco de actuación en materia de clima e enerxía para 2030 propón novos obxectivos e medidas para que o sistema económico e enerxético da UE sexa máis competitivo, seguro e sustentable. Inclúe obxectivos para reducir as emisións de gases de efecto invernadoiro e establece unha redución de polo menos un 40% de emisións de Gases Efecto Invernadoiro en comparación con 1990.

Neste marco internacional, en Galicia, os datos de emisións de GEI debuxan unha curva que no ano 2012 ten un punto de inflexión e inicia o descenso das emisións, liña que se suaviza no período 2013-2014. Entre 2011 e 2014, a emisión de GEI reduciuse un 3,4%.

Por outra banda, en materia de enerxía abórdanse distintos indicadores que, por unha banda miden a eficiencia enerxética nun territorio, e por outra, sinalan o grao de cumprimento dos obxectivos que a Unión Europea ten fixado neste eido, particularmente no que se refire á participación das enerxías limpas na produción e consumo de enerxía.

O indicador **Intensidade enerxética final** mide a eficiencia enerxética nun territorio, xa que analiza o custe enerxético que ten a produción de riqueza. Este indicador amosa unha tendencia positiva cunha redución do 4,32%, é dicir, unha mellora da eficiencia enerxética desde o ano 2010 ata o 2013 aínda que esta mellora vén acompañada dunha tendencia decrecente do consumo enerxético final.

En Galicia, a **enerxía consumida procedente de fontes renovables** supera o obxectivo do 20%, fixado para o ano 2020 pola Directiva 2009/28/CE, desde hai máis dunha década. En 2013 acadou o 36%, un 4% máis que en 2011 (Ilustración 37).

No que se refire ao consumo de **electricidade obtida a partir de fontes renovables** presenta unha tendencia crecente en Galicia; no ano 2013 acadou 17.281 GWh/ano, un 9,8% máis que en 2011 (Ilustración 38).

Nese ano 2013, Galicia xestionou o 10% da enerxía primaria do Estado (12.136 quilotoneladas equivalentes de petróleo) que provén de distintas fontes: petróleo, carbón, gas natural, residuos e renovables. Os combustibles fósiles dominan o consumo anual de enerxía primaria: o petróleo continúa a ser a principal fonte de enerxía primaria (cun 47,0%), seguido polo carbón (18,6%) e polo gas natural (11,4%). Porén, Galicia superou o obxectivo marcado pola Unión Europea para o ano 2010 que fixaba nun 12% o consumo de enerxía primaria procedente de fontes renovables. En 2010 acadouse o 21% e o 23% en 2013.

Por último, a devandita Directiva 2009/28/CE marca como obxectivo para o ano 2020, unha cota do 10% de enerxía procedente de fontes renovables no consumo de combustibles para calquera tipo de transporte. Para cumprir este obxectivo, o Estado español fixou unhas porcentaxes de venda ou de **consumo de biocarburantes** sobre o total da gasolina e gasóleo destinados ao transporte. En Galicia, no período 2011-2013, o consumo de biocarburantes increméntase un 3,93% e acada o obxectivo fixado (3,9%).

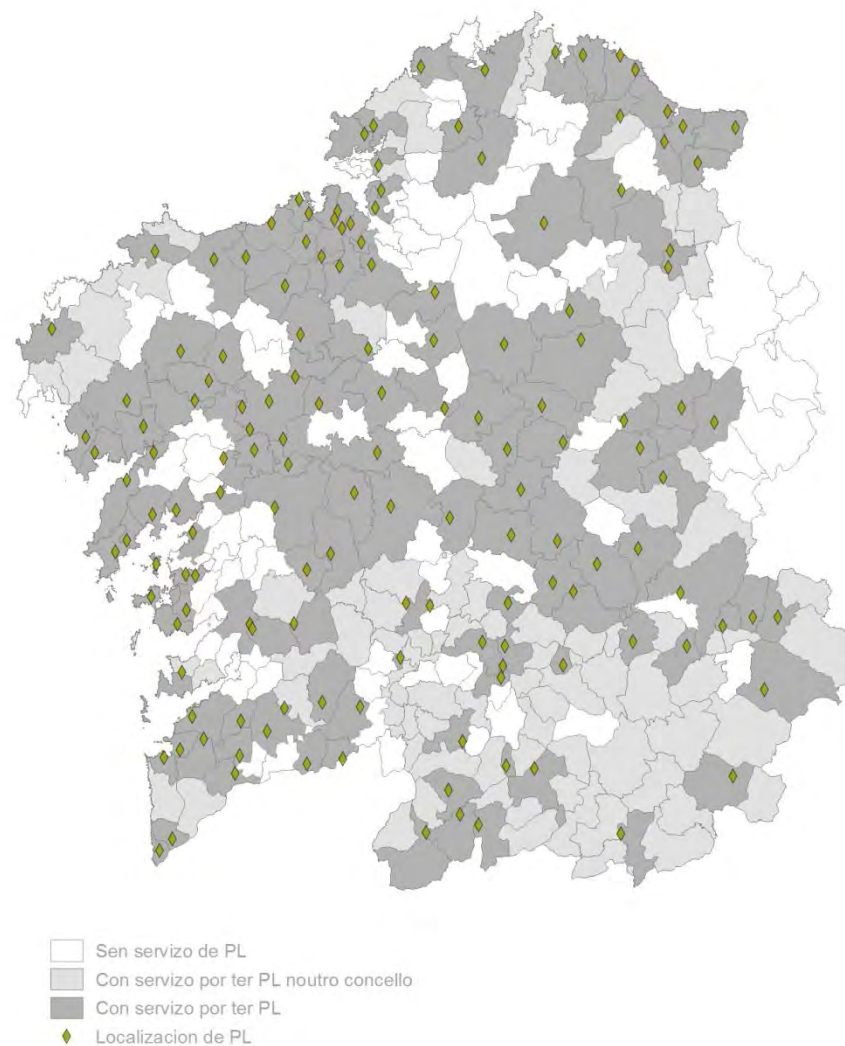

Ilustración 36. Servizo e dotación de puntos limpos por concello 2015

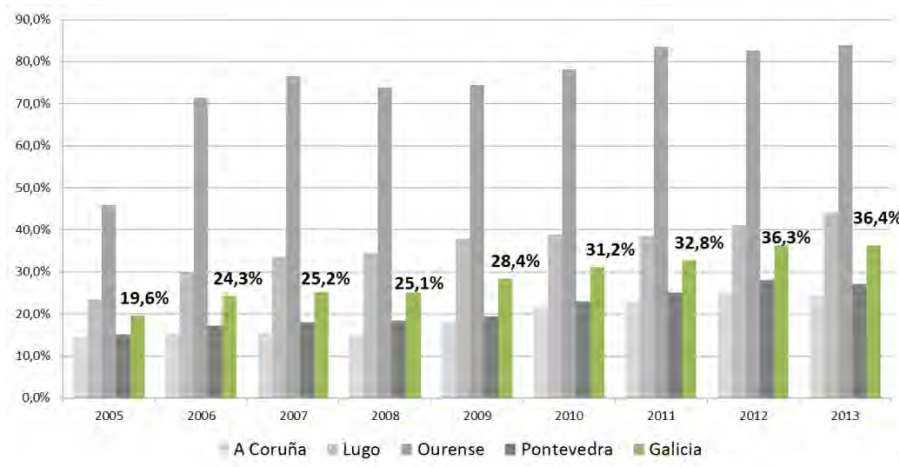

Ilustración 37. Consumo final bruto de enerxía renovable (%)

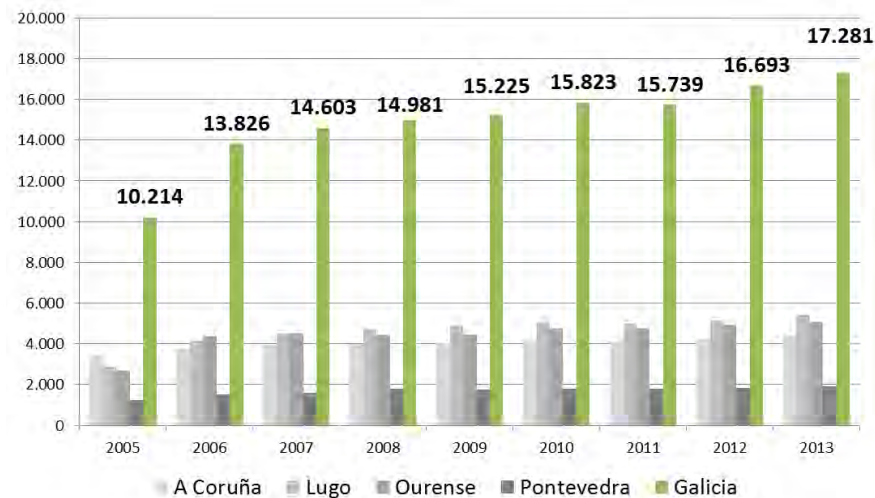

Ilustración 38. Consumo (GWh/ano) final bruto de electricidade xerada a partir de fontes renovables

Liña estratéxica H: Afianzar o protagonismo exterior de Galicia

O reto de Galicia cara a ter un papel destacado no contexto internacional demanda o desenvolvemento de políticas de diversa índole ao goberno galego: por unha banda políticas de inversión en infraestruturas capaces de articular Galicia e Europa pero tamén accións de apoio ao emprendemento e a mellora da competitividade do tecido produtivo da Comunidade Autónoma, dentro do contexto internacional e particularmente europeo.

As iniciativas de cooperación e integración con Europa amósanse claves para o desenvolvemento económico. Trátase da Axenda da competitividade industrial de Galicia, o Plan Galego de Investigación, Innovación e Crecemento 2011-2015, a Estratexia de especialización intelixente de Galicia ou a Estratexia de internacionalización 2020.

O desenvolvemento das novas tecnoloxías da información e das comunicacións multiplica a capacidade de interacción a todos os niveis e con isto a apertura dos mercados internacionais, o que introduce novas pautas de comportamento nas empresas que operan globalmente. A implantación territorial destas tecnoloxías, xunto a unha formación especializada capaz de dotar de valor engadido aos produtos ao sector primario, incidirá nunha maior comercialización deste no exterior.

Neste eido e unha vez cumpridos os obxectivos de cobertura da banda larga, cómpre acometer a mellora das prestacións desta tecnoloxía e acadar cando menos 30Mbps para a totalidade da poboación, así como impulsar a contratación nos fogares de servizos de banda larga de máis de 100Mbps. A consecución destes obxectivos medirase a través do indicador Implantación das TIC.

Por outra banda, a presenza de Galicia no exterior reflíctese en indicadores como Especialización acuícola que sigue a indicar o protagonismo de especies como o mexillón a nivel internacional; porén, o indicador Capacidade pesqueira amosa a perda da presenza galega nos caladoiros internacionais.

O sector primario, apoiado no valor engadido a súa produción, posúe un alto potencial de internacionalización, ben sexa o subsector agroalimentario (vacún de carne) como o sector forestal (produtos silvícolas).

O *Plan director e Plan estratéxico do Camiño de Santiago en Galicia 2015-2021* favorece a contribución do Camiño ao afianzamento da identidade universal de Galicia. Isto conseguirase:

- garantindo a experiencia da peregrinación nun contexto no que a seguridade e a atención excelente sexan prioritarias
- garantindo a continuidade dos seus valores no tempo mediante o seu mantemento, protección e difusión, e mediante un desenvolvemento sustentable, social, económico e ambiental
- convertendo o Camiño no embaixador de Galicia para dar apoio ás empresas e á cultura galegas na súa proxección internacional

Neste contexto, desenvolveranse accións como a nova sinalización do Camiño en Galicia, o Centro internacional de acollida ao peregrino, o Plan de actuación do Monte do Gozo, a recuperación de rutas marítimas dende outros países, o impulso do **Smart Camiño**, o deseño de programas para a cooperación internacional e o apoio á Federación Europea do Camiño, entre outras moitas.

O turismo é un subsector económico que contribúe a afianzar o protagonismo exterior de Galicia e que se manifesta nun aumento do peso do turismo receptor fronte ao interior nos últimos anos. A intensidade turística está crescendo –nas súas tres vertentes: oferta, demanda e poboación turística– (Ilustración 39), despois de acusar a crise económica no informe anterior. Esta tendencia é máis perceptible nos destinos urbanos e litorais. Nestes últimos destinos, a evolución do indicador **Calidade da auga nas zonas de baño** reforza a potencialidade turística internacional de Galicia.

Por outra banda, o balance do **Plan integral de turismo de Galicia 2014-2016** amosa o cumprimento e mesmo a superación dos obxectivos marcados. A ocupación media hoteleira do 2015 pechou co 33,81%, 24 décimas por riba do obxectivo fixado (33,54%). O número de viaxeiros internacionais que elixiron os establecementos regrados da nosa comunidade en 2015 superou o obxectivo presentado de 1.250.000, ao rexistrarse 1.271.687 viaxeiros internacionais só nos establecementos hoteleiros, cifra que se incrementará coa publicación dos datos rexistrados nos establecementos extra hoteleiros da Comunidade.

Estudos sobre o sector turístico de Galicia confirman o seu papel relevante na economía galega. Segundo estes, o PIB turístico en Galicia alcanzou no ano 2014 os 6.015 millóns de euros, o que supón o 11,1% do total do PIB da Comunidade e un crecemento interanual do 1,2% respecto aos niveis do ano 2013. Tamén é relevante, en termos de emprego, ao xerar este sector 109.762 empregos en 2014, o que representa o 12% do total do emprego de toda a Comunidade nese ano.

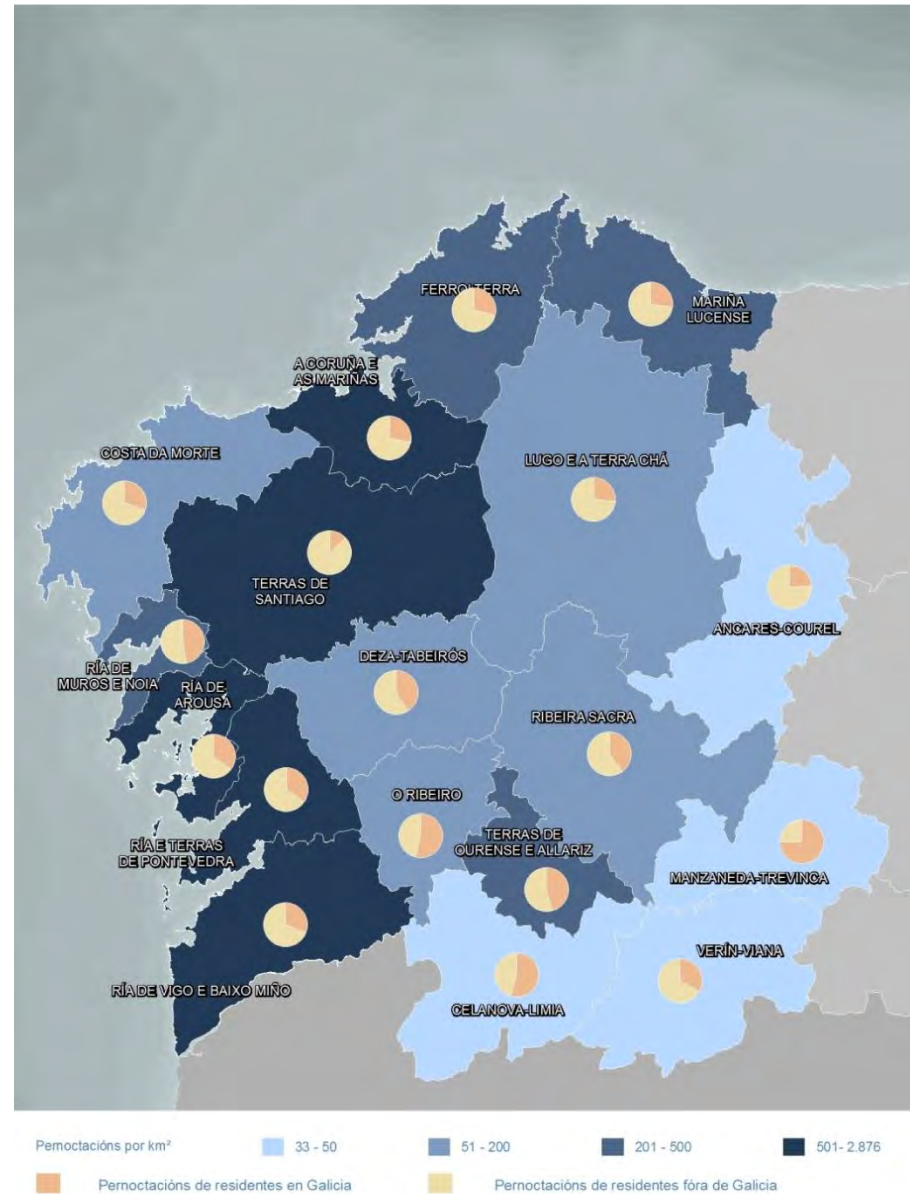

Ilustración 39. Intensidade da demanda turística 2015

Conclusión

As Directrices de ordenación do territorio de Galicia, na súa determinación 10.1.19, establecen que a Xunta de Galicia impulsará un sistema de seguimento das DOT e da sustentabilidade territorial co obxectivo de emprender unha xestión dinámica do territorio.

Para estes efectos, mediante o Decreto 156/2012, do 12 de xullo, creouse a Comisión de Seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia como órgano de coordinación técnica dos departamentos, organismos e entes da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia nas súas actuacións. Esta comisión é a responsable de desenvolver e adaptar o sistema de indicadores ou métodos para o seguimento que permiten coñecer a evolución das variables de sustentabilidade para, por unha parte, controlar os efectos producidos sobre ditas variables e, por outra, comprobar o cumprimento dos obxectivos xerais e específicos propostos para cada variable.

A comprobación da coherencia dos resultados con estes obxectivos precisa dunha metodoloxía que sexa quen de avaliar os efectos producidos polas diferentes políticas e actuacións sobre o territorio. Con este obxectivo deseñouse o PSST que actúa a través de tres instrumentos: o seguimento dos instrumentos de ordenación territorial e urbanística, os indicadores de sustentabilidade territorial e a EPTU.

A implementación dos indicadores segue a completarse neste informe co fin de abarcar progresivamente o conxunto de determinacións das que emana o seguimento das DOT. A evolución destes indicadores, irá mostrando a coherencia coa tendencia explicitada para cada un deles, en virtude das que concreten os diferentes instrumentos que en desenvolvemento das DOT se aproben, como é o caso do Plan de ordenación do litoral. No caso de que a evolución sinala unha distorsión coa tendencia de referencia será preciso actuar para a corrección da desviación a través das políticas sectoriais da Administración Autonómica.

No Anexo I recóllese a relación entre as determinacións e obxectivos das DOT e os distintos indicadores, así como unha táboa resumo da evolución dos indicadores do PSST.

No Anexo II inclúese a relación dos Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI) incluídos no PSST. A súa análise permite avaliar en que

medida as administracións están a cumprir cos compromisos derivados das determinacións das DOT no ámbito das súas competencias. É dicir, deben dar resposta aos compromisos que a Comunidade Autónoma se impón no desenvolvemento dos seus instrumentos de planificación territorial.

No período de tempo transcorrido dende a emisión do segundo informe, cabe subliñar algunhas cuestións relevantes, como a aprobación do Catálogo das paisaxes de Galicia, elaborado polo Instituto de Estudos do Territorio; un documento de carácter técnico que aborda a primeira etapa do proceso de planificación da paisaxe, consistente na súa análise e diagnose, e que serve de base para as Directrices de paisaxe, xa en tramitación. O conxunto do Catálogo e as Directrices de paisaxe dará soporte aos diferentes instrumentos de ordenación territorial e urbanística, así como aos Estudos de impacto e integración paisaxística e aos informes sectoriais en materia de paisaxe.

No eido da planificación urbanística, 33 concellos en Galicia teñen adaptado o seu plan ás DOT, o que supón máis do 15,5% da súa poboación e o 9,8% da súa superficie. Neste último ano aprobáronse 11 novos PXOM, o maior número dende 2011 e que supón un incremento superior ao 115% respecto á taxa rexistrada no período correspondente á Memoria anterior (5,1 PXOM/ano). Por outra banda, ata 182 concellos están tramitando o seu plan xeral, un 58% da totalidade dos municipios, que en termos de poboación supón un 47,6% e un 59,2% da superficie galega. Resumindo, 215 concellos, que constitúen o 63% da poboación e o 68% da superficie da Comunidade teñen o seu planeamento adaptado ás DOT ou en elaboración.

O Anexo III do Informe que se xunta a esta memoria contén os indicadores de sustentabilidade territorial (IST). No primeiro informe sentouse a base conceptual e o punto de partida para o desenvolvemento deste sistema de avaliación e recolleuse o estado actual de cada un dos aspectos que avalían os indicadores de sustentabilidade territorial.

Desde a aprobación das DOT transcorreron cinco anos, lapso de tempo insuficiente para avaliar con rigor a evolución dalgúns indicadores, aínda que cabe subliñar algunhas cuestións que permitirán obter conclusións en relación ás tendencias observadas sobre variables como a funcionalidade dos ecosistemas naturais, metabolismo urbano, mobilidade, cohesión social ou paisaxe.

Segundo isto, na terceira edición do PSST, aínda que sen a perspectiva suficiente en moitos casos, algúns indicadores amosan valores e tendencias que cómpre subliñar, ben polo que significan como reflexo dunha evolución cara á sustentabilidade, ou ben, para pular pola mellora das condicións reflectidas. Trátase de analizar esas evolucións, que nuns casos ratifican procesos coñecidos, e noutros demandan unha especial atención cara a despreñar políticas e instrumentos sectoriais orientados á consecución do modelo territorial recollido nas DOT; neste senso, cómpre salientar os seguintes aspectos relativos a:

Consumo eficiente de solo

- A necesaria racionalidade no consumo de solo como recurso finito e non renovable precisa da avaliación de indicadores como o Índice de saturación, que pon en relación a superficie de solo que o planeamento recolle como xa transformada ou suxeita a futuros desenvolvementos urbanísticos fronte a superficie total. En Galicia este índice acada o 8,5%, o que significa que máis do 90% da superficie queda ao marxe de iniciativas de transformación urbana.
- A ocupación do solo pola edificación tamén rexistra valores moi moderados, menos do 1% da superficie total, unha situación que debería estabilizarse mediante iniciativas que promovan a rehabilitación, reforma e renovación fronte a actuacións que demanden maior consumo de solo.
- Os plans urbanísticos que se elaboran baixo os criterios das DOT e da Lei do solo deben pular por unha planificación dos usos do solo acorde coa súa capacidade de acollida e a súa potencialidade produtiva, residencial, económica etc. e que propicien unha maior cohesión social a partir da planificación dos usos, servizos e equipamentos.

Autosuficiencia dos fluxos metabólicos

- Diminución das emisións Gases de Efecto Invernadoiro (GEI) en Galicia. Os datos de emisións de GEI debuxan unha curva na que o ano 2012 é o punto de inflexión e o inicio do descenso das emisións, liña que suaviza a súa pendente no período 2013-2014 ata acadar a cifra de 27.114 CO₂-eq (kt). Isto supón unha redución superior ao 12% en dous anos, o que sitúa a esta Comunidade na senda de cumprimento do obxectivo europeo para 2020 (40% de redución respecto dos niveis de 1990).
- Mellora da eficiencia no consumo de enerxía a través da redución da intensidade enerxética, medida como a cantidade de enerxía necesaria para a creación de riqueza, en coherencia cos obxectivos establecidos pola Comisión Europea, que supuxo unha redución do 4,32% entre 2010 e 2013.
- Aumento do consumo de enerxía primaria procedente de fontes renovables nun 23% en 2013 que supera os niveis marcados polo Plan de Enerxías Renovables (PER).
- Aumento do consumo final bruto de enerxía obtida a partir de fontes renovables que se reflicte na liña crecente, e sempre superior ao obxectivo do 20% para o ano 2020 (no ano 2013 Galicia acadou o 36,4%).
- Nesta mesma tendencia crecente de utilización das enerxías renovables, cabe situar o consumo final bruto de electricidade obtida a partir destas fontes; no ano 2013 Galicia acadou 17.281 GWh/ano superando as cifras de anos anteriores (15.739 GWh/ano en 2011) o que supón un incremento do 9,79%.
- A evolución do consumo de biocombustibles no transporte terrestre marca unha tendencia ascendente en coherencia cos obxectivos fixados. En Galicia acadouse unha porcentaxe do 3,93% algo superior ao 3,9% fixado para o ano 2013.
- En relación á situación do ciclo hídrico, destaca a mellora da calidade das augas de baño, que se reflicte aumentando as de cualificación 'excelente' ou 'boa' nun 3% entre os anos 2011 e 2015 ata representar o 86% do total.
- Mellor xestión dos residuos, reflectido na redución da xeración de residuos urbanos nun 4% dende a aprobación das DOT e no incremento en-

tre 2011 e 2015 dun 22% da poboación con acceso aos puntos limpos, ata acadar o 88% neste último ano.

Funcionalidade dos ecosistemas

- Mellora da funcionalidade dos ecosistemas naturais, que se sustentan as máis de 360.000 ha que se engaden aos espazos protexidos que contan con instrumentos de ordenación, o que supón un incremento superior ao 600% con respecto ao ano 2013. A planificación, ordenación e xestión dos espazos naturais redonda nunha mellora destes ecosistemas e, consecuentemente, nos múltiples beneficios ambientais e sociais que delas se derivan.
- A delimitación de novos corredores, iniciada nos concellos litorais de acordo aos obxectivos sinalados no POL, é un exemplo que se debe seguir para mellorar a conectividade entre os espazos naturais de maior valor, favorecendo a dispersión das especies e a biodiversidade.
- O estudo da conectividade ecolóxica, a partir da facilidade que as distintas coberturas do solo e a súa distribución proporcionan para a dispersión das especies no territorio, sinala que Galicia ten un alto índice de conectividade en áreas das serras orientais e surorientais, mentres que é baixo nas comarcas que albergan as áreas metropolitanas do Eixo Atlántico.
- Redución continuada dos incendios entre 2011 e 2014, tanto no que se refire ao seu número (81%) como á superficie queimada (95%). A perda de biodiversidade, erosión do solo ou inundacións son, xunto cos riscos para a poboación e as perdas económicas, efectos que deben combaterse de xeito decidido, traballando para que sexa mínima a incidencia dos incendios.

Valorización do patrimonio humano

- As estratexias de valorización do patrimonio cultural que sinalan as DOT móstranse nos valores dos indicadores definidos, tanto no que se refire á novas declaracións de elementos protexidos como á intervencións nestes elementos. Cinco novos BIC, que totalizan 714, e un novo Plan especial de conxunto histórico, para Ferrol Vello, súmanse ás máis de 7.600 actuacións sobre os bens patrimoniais, un 12% máis que en 2013.

Cohesión social e diversidade

- Demografía. Os datos relativos á poboación, tanto de variación como de densidade, seguen a reflectir o problema demográfico de Galicia, que leva consigo desequilibrios territoriais, por coexistir espazos onde se continúan dando procesos de densificación con outros, nos que predomina o abandono humano, socioeconómico e paisaxístico.

A información analizada continúa mostrando unha dualidade costa-interior. Os concellos do ámbito POL –onde se concentra o 57% da poboación galega– aínda mantiveron un lixeiro crecemento poboacional na última década (1,1%), pero tamén se está invertendo a tendencia (-1,2% e -0,4% no último quinquenio e no último ano respectivamente).

A distribución espacial do crecemento tampouco mostra coherencia coas expectativas formuladas polas DOT, que propugnaban a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades, xa que tamén se está perdendo poboación neses termos municipais. Neste sentido, é moi ilustrativo o feito de que durante o período 2005-2015 só creceron a metade dos concellos do Sistema urbano intermedio (SUI) e catro dos 26 Nodos para o equilibrio do territorio (NET) existentes.

- Desenvolvemento das novas tecnoloxías da telecomunicación contribuíndo á mellora da calidade de vida da poboación e á competitividade do sector empresarial. Esta evolución evidénciase no incremento tanto da porcentaxe de poboación como dos núcleos con acceso ás novas tecnoloxías da información (TIC). O indicador Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais está relacionado co obxectivo de acadar a cohesión territorial con medidas e accións encamiñadas a garantir un rango de infraestruturas de telecomunicacións equiparable ao das conornas urbanas.

No período 2010–2015 a porcentaxe de poboación con cobertura de banda larga pasou do 78% a máis do 98%. No que se refire aos núcleos con cobertura, no ano 2010 eran menos do 50% e no ano 2015 superan o 97%.

- Sector primario. O sector gandeiro, a principal actividade económica no medio rural galego e a que máis contribúe a fixación de poboación no territorio, segue unha tendencia decrecente tanto en número de explotacións como no emprego, particularmente derivado do subsector vacún (58% das UG totais). Porén, o número de vacas por explotación experi-

mentou un lixeiro incremento en 2014 nas provincias da Coruña, Lugo e norte de Pontevedra.

É destacable a escasa presenza dos subsectores equino, ovino e caprino en Galicia, especies cunha importante capacidade de aproveitar os recursos pastícolas nas zonas menos produtivas.

Segue a reducirse a superficie ocupada por prados e pasteiros mentres que os cultivos forraxeiros manteñen unha tendencia crecente. Isto indica a intensificación do sistema de produción e posiblemente a dificultade de acceso á terra que atopan os gandeiros. Outros cultivos como o viñedo só teñen unha presenza significativa en Pontevedra e Ourense. Ao viñedo séguelles as froiteiras e o castiñeiro, a especie máis relevante en Ourense.

A Enquisa sobre a estrutura das explotacións agrícolas do INE – IGE reflicte, xunto a certa caída do emprego total, un incremento sostido do emprego asalariado fronte ao familiar, o cal vai en consonancia co redimensionamento das explotacións que está a acontecer no sector. Relacionado co este proceso está a diminución da superficie baixo o réxime de propiedade, o máis representativo en Galicia, que se mantén desde 1999 ata 2013 e simultaneamente un importante crecemento do arrendamento (6,81%), a parcería e outros réximes de tenza ou do uso da terra (9,76%).

Un dato que pode significar un maior grao de resiliencia do territorio rural galego e do proceso de reestruturación no que está inmerso é o aumento do número de mulleres titulares de explotacións, como o reflicte a Enquisa sobre a estrutura das explotacións agrícolas, pasando do 51,4% en 2003 o 56,1% en 2013.

- A acuicultura en Galicia é, ademais dunha actividade de profunda pegada cultural e na paisaxe, unha fonte de recursos moi importante para a súa economía. O indicador de Especialización acuícola no ano 2015 analiza as producións do sector e reafirma o maior peso dos bivalvos, entre os que destaca o mexillón, que representa o 94,8% da produción acuícola mariña e o 60,25% do valor económico deste sector.

Porén, o sector pesqueiro transluce perdas no número (3,2%) e tamaño (9,3%) dos buques con porto base en Galicia, dos cales máis dun terzo pertencen á zona administrativa de Arousa.

- No sector servizos destaca a tendencia alcista da oferta, da demanda e do índice de poboación turística, que poñen de manifesto a recuperación desta actividade económica en Galicia. Ademais, aumentou o peso dos turistas procedentes de fóra da Comunidade, o que constitúe un indicio do afianzamento da presenza de Galicia no exterior. Este dato reflíctese no número de pernoctacións dos viaxeiros de fóra de Galicia que se incrementou nun 13,1% entre 2011 e 2015.

Integración paisaxística

Nestes cinco anos tense avanzado significativamente no desenvolvemento da Lei de protección da paisaxe de Galicia.

- A determinación 8.2 das DOT establece que a Xunta desenvolverá os instrumentos previstos pola lexislación paisaxística necesarios para asegurar unha axeitada protección, xestión e ordenación das paisaxes de Galicia. Estes instrumentos legais son os Catálogos de paisaxe, as Directrices de paisaxe e os Plans de acción da paisaxe en áreas protexidas. En cumprimento desta Determinación, no ano 2016 aprobouse o Catálogo das paisaxes de Galicia e está a piques de rematar a elaboración e tramitación das Directrices de paisaxe.
- Por outra banda, modificacións normativas como as rexistradas na Lei do solo incrementaron as cautelas sobre a actividade desenvolvida no territorio susceptibles de causar impactos paisaxísticos. Nestes últimos 12 meses, informáronse xa 1.015 expedientes en materia de paisaxe e é previsible que estas cifras aumenten significativamente no futuro.

Mobilidade

- O xeito no que se produce a ocupación do territorio ten consecuencias na mobilidade. Un urbanismo difuso aumenta non só o consumo de solo, tamén o de enerxía, materiais e auga. A división en usos e funcións no territorio incide negativamente nos desprazamentos e na súa natureza, aumentando aqueles dependentes de medios motorizados. Os novos crecementos deben orientarse a concentrar as maiores densidades de edificación na contorna dos grandes eixes que soportan o transporte público e dos nodos que dan acceso a eles, co fin de evitar a urbanización difusa e a dispersión da poboación en extensións de moi baixa densidade, así como posibilitar e facer viables os modos de mobilidade alternativa coa planificación de percorridos peonís e ciclistas. Ambos criterios son fundamentais para reducir a necesidade de novas estradas, aumen-

tar o atractivo da vida cidadá, usar a enerxía de forma máis eficiente e reducir a contaminación.

A denominada Enquisa de percepción territorial e urbanística (EPTU) tamén achega datos de interese en relación aos obxectivos de mobilidade derivados do modelo territorial definido nas DOT.

Datos desta enquisa sinalan que a poboación con acceso en 15 minutos dende a súa vivenda a determinados servizos públicos (centros de saúde, farmacia e centros educativos) supera o 60%. Un 18,8% dispón deses servizos utilizando o transporte público, un 11,17% noutros medios de transporte e case un 10% non dispón deses servizos, nese tempo.

No que atinxe aos desprazamentos dende a súa vivenda ata o centro de traballo, máis do 66% dos ocupados desprázanse só en transporte privado (coche, moto,...); o 25,86% van andando ou en bicicleta, e o 5,04% empregan só en transporte público. Atendendo ao tamaño do concello, o uso de só o transporte público vai decrecendo do 9,52% naquelas poboación de máis de 50.000 habitantes ata o 1,31% nas de menos de 10.000 habitantes.

ANEXO I. Informe Plan de seguimento 2016

Índice de ilustracións

Ilustración 1. Estado de adaptación ás DOT dos PXOM. Setembro de 2016	13
Ilustración 2. Evolución provincial de PXOM adaptados ás DOT	13
Ilustración 3. Valores provinciais do número de PXOM adaptados ás DOT ou en elaboración. Setembro 2016	13
Ilustración 4. Estado do planeamento segundo o sistema de asentamentos	13
Ilustración 5. Estado do planeamento municipal en setembro de 2016	14
Ilustración 6. Planeamento de desenvolvemento 2011-2016	14
Ilustración 7. Grao de conurbación-fragmentación urbana, febreiro 2016...	16
Ilustración 8. Variación relativa da poboación no decenio 2005-2015.....	17
Ilustración 9. Superficie ocupada pola edificación, ano 2014.	18
Ilustración 10. Bens inmobles de uso residencial (2008-2015).....	18
Ilustración 11. Evolución das autorizacións 2013-2015	19
Ilustración 12. Conxuntos históricos con/sen plan especial aprobado (ano 2015).....	19
Ilustración 13. EIIP en aplicación da Lei 7/2008, do 7 xullo de protección da paisaxe de Galicia	20
Ilustración 14. Índice de Shannon das coberturas agrícolas (2011).....	21
Ilustración 15. Índice de Shannon agroforestal (2011)	22
Ilustración 16. Numero de asentamentos abandonados (2011).	23
Ilustración 17. Variación das masas arboradas entre 2005 e 2011.	24
Ilustración 18. Conectividade da paisaxe 2011 (índice de contaxio)	25
Ilustración 19. Porcentaxe do valor da produción por especie 2015	26
Ilustración 20. Número de buques con porto base en Galicia segundo zona administrativa	26
Ilustración 21. Porcentaxe de ocupados segundo o medio de transporte utilizado no desprazamento ao traballo por tamaño de concello (2015)	27
Ilustración 22. Ocupados segundo o lugar no que se atopa o centro de traballo por tamaño de municipio (2015).....	27
Ilustración 23. Accesibilidade das vivendas a servizos en menos de 15 min(%)	28
Ilustración 24. Porcentaxe de asentamentos de poboación con máis do 80% de acceso á banda larga	29
Ilustración 25. Superficie agricultura ecolóxica total rexistrada e número de operadores (CRAEGA).....	32
Ilustración 26. Superficie provincial de agricultura ecolóxica total rexistrada	32
Ilustración 27. Especialización gandeira relativa	33
Ilustración 28. Carga gandeira	33

Ilustración 29. Evolución da ocorrencia de incendios 2011 - 2014	34
Ilustración 30. Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal 2015.....	35
Ilustración 31. Espazos naturais con instrumentos de planificación 2015 ...	36
Ilustración 32. Evolución do número de BIC	37
Ilustración 33. Evolución das autorizacións 2013-2015	37
Ilustración 34. Evolución da calidade das augas de baño	39
Ilustración 35. Evolución provincial da calidade da augas nas zonas de baño	39
Ilustración 36. Servizo e dotación de puntos limpos por concello 2015.....	40
Ilustración 37. Consumo final bruto de enerxía renovable (%)	41
Ilustración 38. Consumo (GWh/ano) final bruto de electricidade xerada a partir de fontes renovables	41
Ilustración 39. Intensidade da demanda turística 2015.....	42

Índice de táboas

Táboa 1. Indicadores IDI do bloque Ordenación do territorio	12
Táboa 2. Indicadores IDI do Bloque Planificación urbanística	12

Sustentabilidade Territorial

Plan de Seguimento das DOT

---

iet

INFORME 2016

XUNTA DE GALICIA

Presentación.....	5	Subbloque Innovación.....	53
Introdución	7	Subbloque Agricultura e gandería.....	56
1. Desenvolvemento das DOT e da sustentabilidade territorial	9	Subbloque Pesca e acuicultura.....	65
Indicadores de desenvolvemento e implantación (IDI).....	9	Subbloque Aproveitamento forestal.....	67
<i> Criterios que constitúen as liñas estratéxicas da política territorial de Galicia:</i>	13	Subbloque Turismo	68
Liña estratéxica A: Favorecer a compacidade, harmonizar o desenvolvemento das cidades e previr a urbanización difusa.....	13	Metabolismo.....	71
Liña estratéxica B: Fortalecer os núcleos tradicionais, o litoral e valorizar o territorio	15	Subbloque Enerxía.....	71
Liña estratéxica C: Mellorar a accesibilidade, a mobilidade e as comunicacións no territorio	16	Subbloque Ciclo hídrico.....	75
Liña estratéxica D: Frear o despoboamento rural e favorecer o reequilibrio territorial	18	Subbloque Ciclo de materiais	76
Liña estratéxica E: Potenciar o sector primario como parte esencial do medio rural	19	Subbloque Atmosfera e cambio climático.....	78
Liña estratéxica F: Protexer o patrimonio natural e cultural	20	Enquisa de percepción territorial e urbanística EPTU.....	79
Liña estratéxica G: Incorporar a perspectiva do metabolismo urbano para unha maior eficiencia ambiental	21	Resultados da Enquisa Estrutural de Fogares 2015.....	79
Liña estratéxica H: Afianzar o protagonismo exterior de Galicia	23	3. Desenvolvemento da Lei da paisaxe de Galicia	87
2. Eficacia das Directrices de ordenación do territorio	24	O Catálogo das paisaxes de Galicia	87
Ocupación do territorio (OC).....	25	As Directrices de paisaxe de Galicia	90
Subbloque Usos do solo	26	Sistema de información xeográfica colaborativo de imaxes da paisaxe galega	93
Subbloque Intensidade	27	Guías de boas prácticas para a integración paisaxística.....	94
Paisaxe	33	Guía de cor e materiais	94
Subbloque Dinámica da paisaxe	33	Informes en materia de paisaxe.....	95
Subbloque Xestión da paisaxe	38	4. Conclusión	96
Patrimonio natural	39		
Subbloque Biodiversidade	40		
Subbloque Xestión.....	41		
Patrimonio cultural	43		
Subbloque Abundancia e diversidade	44		
Sociedade e economía	46		
Subbloque Espectro social.....	46		
Subbloque Complexidade.....	49		
Subbloque Emprego e formación	51		
Subbloque Autosuficiencia	52		

Data do Informe: setembro 2016

Presentación

O Informe 2016 do *Plan de seguimento das Directrices de ordenación do territorio e da sustentabilidade territorial* (PSST) é a terceira edición do sistema de seguimento das DOT iniciado tras a aprobación das DOT e publicado por primeira vez en 2014.

O traballo é desenvolvido pola Comisión de Seguimento creada a tal fin polo Decreto 156/2012, do 12 de xullo, integrada por representantes de distintos departamentos da Xunta de Galicia.

A elaboración e publicación do Informe lévaa a cabo o Instituto de Estudos do Territorio, da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, a partir do traballo realizado nos distintos grupos técnicos de traballo (GTT) constituídos para o desenvolvemento dos bloques temáticos nos que se estruturan as variables de sustentabilidade.

O contido do Informe describe a situación e evolución dos distintos parámetros analizados, organizados en áreas de estudo. A análise abórdase dende as tres ferramentas de avaliación que inclúe o plan; os indicadores IDI, IST e a Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU).

Os Indicadores de Desenvolvemento e Implementación (IDI) reflicten o grao de cumprimento das obrigas concretas establecidas polas DOT, no que se refire aos instrumentos que debe desenvolver a Comunidade Autónoma para acadar os obxectivos estratéxicos de sustentabilidade. Eses obxectivos fórmulanse para distintos aspectos, ben sexa no eido da planificación urbanística ou da ordenación e xestión dos recursos naturais e produtivos, ben na valorización e protección dos valores paisaxísticos e patrimoniais de Galicia ou na mellora da eficiencia do metabolismo urbano.

A segunda das ferramentas nas que se apoia o seguimento das DOT é a análise dunha serie de Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST), que axudan a obxectivar os efectos derivados da planificación territorial a partir dos valores obtidos para estes e da súa relación cos obxectivos ambientais, sociais e económicos establecidos nas DOT. A eficacia das DOT para acadar un maior nivel de sustentabilidade territorial avaliouuse mediante 44 indicadores, dos cales 33 xa estaban incluídos nalgún informe anterior e 11 son de nova incorporación ao PSST. Destes 11 novos indicadores, catro corresponden a indicadores de seguimento da calidade paisaxística, catro están referidos a consumo e produción de enerxía, un a patrimonio natural,

un a formación e emprego e un á superficie edificada. Estes indicadores están estruturados en sete bloques: ocupación do territorio, paisaxe, patrimonio natural, patrimonio cultural, sociedade e economía, metabolismo e mobilidade.

O Informe 2016 inclúe os primeiros resultados da Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística, elaborada no ano 2015 polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

Este informe serve de base para a elaboración da Memoria que anualmente se remite ao Parlamento de Galicia e na que se da conta dos efectos da aprobación das Directrices.

Así mesmo, a información obtida co PSST permitiu desenvolver paralelamente unha operación estatística homónima incardinada na programación estatística da Xunta de Galicia, que o IGE publica anualmente na súa web¹.

Dende a primeira edición, a publicación conta con versións preparadas para a descarga desde INTERNET².

¹ http://www.ige.eu/web/mostrar_actividade_estadistica.jsp?idioma=gl&codigo=0101001001

² <http://cmaot.xunta.gal/seccion-organizacion>; <http://cmaot.xunta.gal/indicadores>

Introdución

Nesta terceira edición do PSST continúaase o camiño emprendido nos anos anteriores co obxectivo, marcado pola Memoria ambiental das DOT, de avaliar o percorrido pola senda da sustentabilidade e da cohesión social coa que Galicia se comprometeu definitivamente no ano 2011, como consecuencia da aprobación das DOT.

A consolidación do Plan de Seguimento que tutela estes informes fai aconsellable introducir modificacións na estrutura do documento, que alixeire o seu contido e se cinga á análise dos datos estudados e á avaliación destes, desde os parámetros sociais, económicos e ambientais, evitando reiterar os procesos e metodoloxía que subxacen na súa elaboración e que se incorporan como anexo.

Neste ano 2016, co obxectivo sinalado e a metodoloxía desenvolvida en anteriores edicións, o Informe estrutúrase en tres partes ou capítulos. A primeira parte configura un bloque de información no que se expoñen as distintas actuacións do Goberno de Galicia en desenvolvemento da DOT, e como estas repercuten ou poden repercutir na consecución dos obxectivos marcados.

A segunda parte reproduce a estrutura de anos anteriores, na que a información das distintas ferramentas empregadas se organiza en bloques e subbloques segundo os elementos clave do territorio e as variables de sustentabilidade, no caso dos indicadores, e tematicamente no caso da EPTU.

O Informe 2016 incorpora os primeiros resultados da terceira das ferramentas, a EPTU, complementaria das anteriores e que reflicte a percepción da cidadanía sobre a calidade de vida e do medio físico que habita.

A terceira parte, recompila e desenvolve polo miúdo as accións, levadas a cabo no eido da protección, mellora e xestión da paisaxe neste ano 2016.

Nos anexos inclúense as fichas dos indicadores analizados e os resultados da EPTU, así como un resumo dos obxectivos e determinacións das DOT; a súa relación cos indicadores e a tendencia que amosan os resultados obtidos.

O período de cinco anos dende a aprobación das DOT aínda non permite, en moitos casos, determinar tendencias claras. A variación dos datos, en ocasións obedece á conxuntura económica ou a factores socioambientais

volátiles. No entanto, algunhas das variables, si están a sinalar tendencias moi arraigadas, non sempre positivas nin doadas de redirixir, e noutros subliñan unha liña clara en prol de obxectivos marcados.

Ademais de proporcionar unha foto fixa do estado do medio ambiente e a socioeconomía en Galicia este documento inclúe a evolución dos indicadores ao longo do tempo, o que permite apreciar a eficacia das políticas levadas a cabo e coñecer os espazos existentes para a mellora.

1. Desenvolvemento das DOT e da sustentabilidade territorial

Cara a un territorio sustentable

Enmarcado nas liñas estratéxicas que propoñen as DOT para Galicia, faise un percorrido que abrangue, por unha banda, o grao de desenvolvemento dos instrumentos de planificación (IDI), e por outra, as accións despregadas polo Goberno de Galicia para achegarse aos obxectivos das DOT. Para isto, inclúese o valor dos indicadores (IST) que facilitan a lectura, en termos de tendencia, de aspectos clave da sustentabilidade así como o resultado da Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU), que permite coñecer a valoración da cidadanía en relación aos niveis de calidade de vida relacionada coa ordenación territorial e a paisaxe.

Indicadores de desenvolvemento e implantación (IDI)

A planificación en ferverza establecida nas DOT baséase na relación xe-rárquica entre os instrumentos de ordenación territorial e urbanística, que atopan distinto grao de concreción en función da natureza, escala e alcance territorial.

As DOT propoñen a elaboración de distintos instrumentos de ordenación do territorio co obxectivo de aplicar os criterios e obxectivos definidos e así propiciar a materialización destes no territorio e na sociedade. Neste senso, o grao de implementación destes instrumentos permite avaliar en que medida se está a levando a cabo a concreción do modelo proposto.

O plan de seguimento prevé que o número de indicadores pode ser ampliado con outros de análogas características e funcións. Por isto, os distintos departamentos con incidencia territorial son consultados sobre as actuacións que poidan estar levando a cabo neste senso.

Non obstante, outras figuras como os plans directores ou as estrate-xias deseñadas e postas en marcha por distintas consellerías son igualmente documentos vinculantes cos obxectivos das DOT, cunha clara finalidade de ordenación territorial que supoñen pasos interme-dios ou previos aos reco-llidos nas DOT.

No que se refire aos instrumentos de ordenación do territorio, a Xunta de Galicia aprobou un plan territorial integrado, o Plan de ordenación do litoral, que abrangue máis de 2015.000 ha e ao 57% da poboación. Un segundo plan territorial integrado, o da bacía hidrográfica do río Eume está a desen-volver o modelo territorial proposto polas DOT. Así mesmo, aprobáronse catro plans sectoriais de incidencia supramunicipal e outros catro atópanse en elaboración. Estes plans teñen diferentes ámbitos territoriais en función da súa natureza ou sector ao que responden. Os Plans sectoriais da rede viaria atenden a distintas provincias, o Plan de acuicultura litoral esténdese no ámbito litoral, mentres que o Plan sectorial de ordenación das áreas empresariais abrangue a totalidade da Comunidade Autónoma.

Nas táboas seguintes reflíctese o desenvolvemento dos instrumentos de planificación territorial e urbanística.

Táboa 1. Indicadores IDI do bloque Ordenación do territorio

Indicador	Nome	Estado	Superficie	Poboación*
Plans territoriais integrados	Plan de ordenación do Litoral (POL)	Aprobado	2.153,62 km ²	1.564.100
	PTI da bacía hidrográfica do río Eume	En trámite	470,06 km ²	56.440
Plans sectoriais	PS. de ordenación territorial do campus científico-tecnolóxico "Cidade do Mar"	Aprobado	109,06 km ²	-
	PS de implantación e desenvolvemento das infraestruturas da Xunta de Galicia xestionadas por RETEGAL	Aprobado	200.000 m ²	2.732.347
	Plan director de acuicultura do litoral	En trámite	-	-
	PS da rede viaria de Lugo e a súa área de influencia	En trámite	464 km ²	-
	PS da rede viaria de Ourense e a súa área de influencia	Aprobado	432.03 km ²	-
	PS de actividades extractivas na Comunidade Autónoma de Galicia	En trámite	-	-
	PS de aparcadoiros disuasorios	En trámite	-	-
	PS de ordenación de áreas empresariais na Comunidade Autónoma de Galicia	Aprobado	5.218,46 ha.	-
	Programa coordinado de actuación	Plan forestal de Galicia	En trámite	-

* Decembro 2015. Concellos completos

O carácter estratéxico do modelo concibido polas DOT prevé gañar concreción coa planificación en fervenza. Así no terceiro nivel, os Plans Xerais de Ordenación Municipal desenvolverán os principios, criterios e normas xerais dos PTI ou as determinacións das DOT, no seu defecto.

No período 2011-2016 aprobáronse 33 Planes Xerais de Ordenación Municipal e outros 182 atópase en elaboración (Ilustración 1).

Neste último ano aprobáronse 11 novos PXOM, o maior índice dende 2011 e que supón un incremento superior ao 114% respecto á taxa anual (5,1 PXOM/Ano) rexistrada no período correspondente ao Informe anterior. Por outra banda, ata 182 concellos están tramitando o seu plan xeral, un 58% da totalidade dos municipios, que en termos de poboación supón un 47,6% e un 59,2% da superficie galega.

Táboa 2. Indicadores IDI do Bloque Planificación urbanística

Código	Indicador	Medidas
PA1	Número de PXOM adaptados ás DOT aprobados ou en elaboración	Núm. PXOM aprobado
		Núm. PXOM en tramitación
PA2	Porcentaxe de PXOM adaptados ás DOT aprobados ou en elaboración	% aprobados
		% en tramitación
PA3	Porcentaxe de superficie con PXOM adaptado ás DOT aprobado ou en elaboración	% superficie con PXOM aprobado
		% superficie con PXOM en tramitación
PB1	Desenvolvemento urbanístico	Núm. concellos

No ámbito do Plan de ordenación do Litoral, a porcentaxe de superficie con plan adaptado ou en elaboración é do 73,89% o que supón o 68,22% da poboación residente neste ámbito.

En resumo, son 215 os PXOM adaptados ou en proceso de adaptación aos criterios que marcan as DOT; isto supón o 68,47% dos concellos, o 63,11% da poboación galega e abrangue máis de dúas terceiras partes da superficie de Galicia.

Os seguintes gráficos e mapas reflicten o estado e a evolución do planeamento xeral en Galicia desagregado por provincias, municipios e sistema de asentamentos (Ilustración 2-6).

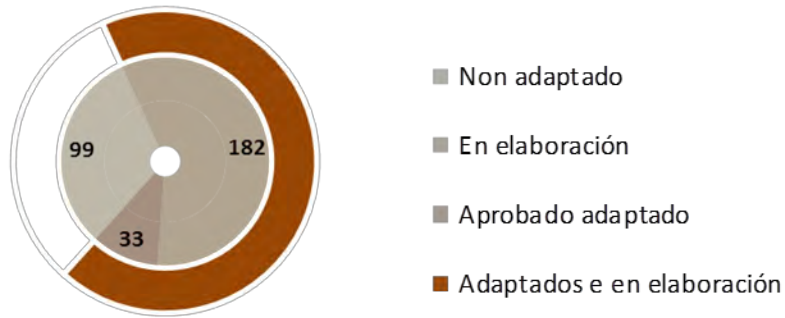

Ilustración 1. Estado de adaptación ás DOT dos PXOM. Setembro de 2016

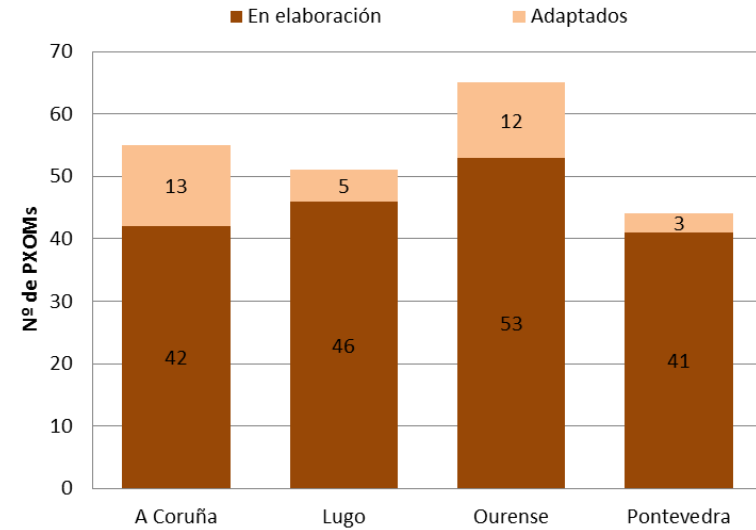

Ilustración 3. Valores provinciais do número de PXOM adaptados ás DOT ou en elaboración. Setembro 2016

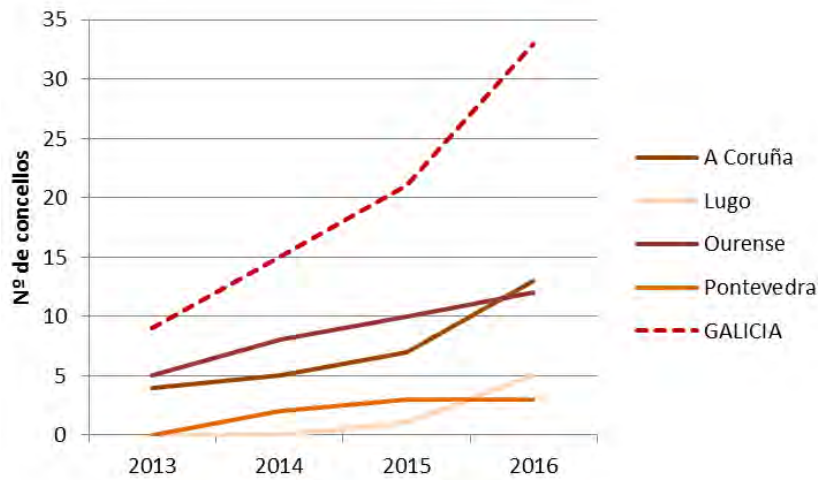

Ilustración 2. Evolución provincial de PXOM adaptados ás DOT

AU: Área Urbana RU: Rexión Urbana SUI_C: Sistema Urbano Intermedio Cabeceira SUI_Sc: Sistema Urbano Intermedio Subcabeceira NET: Nodos para o Equilibrio do Territorio R: Espazo Rural

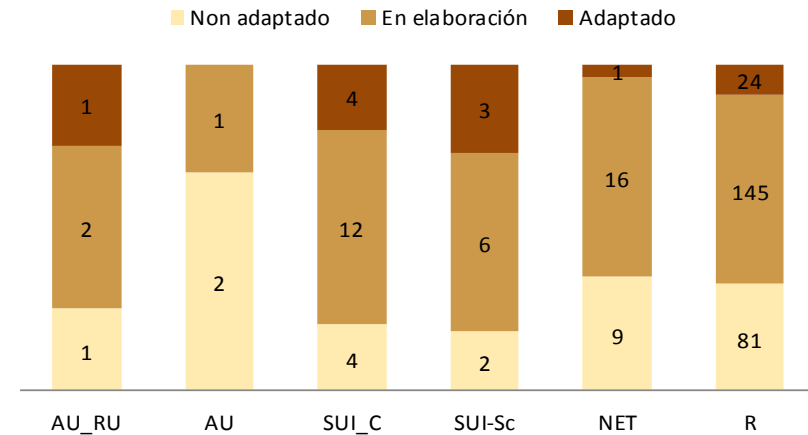
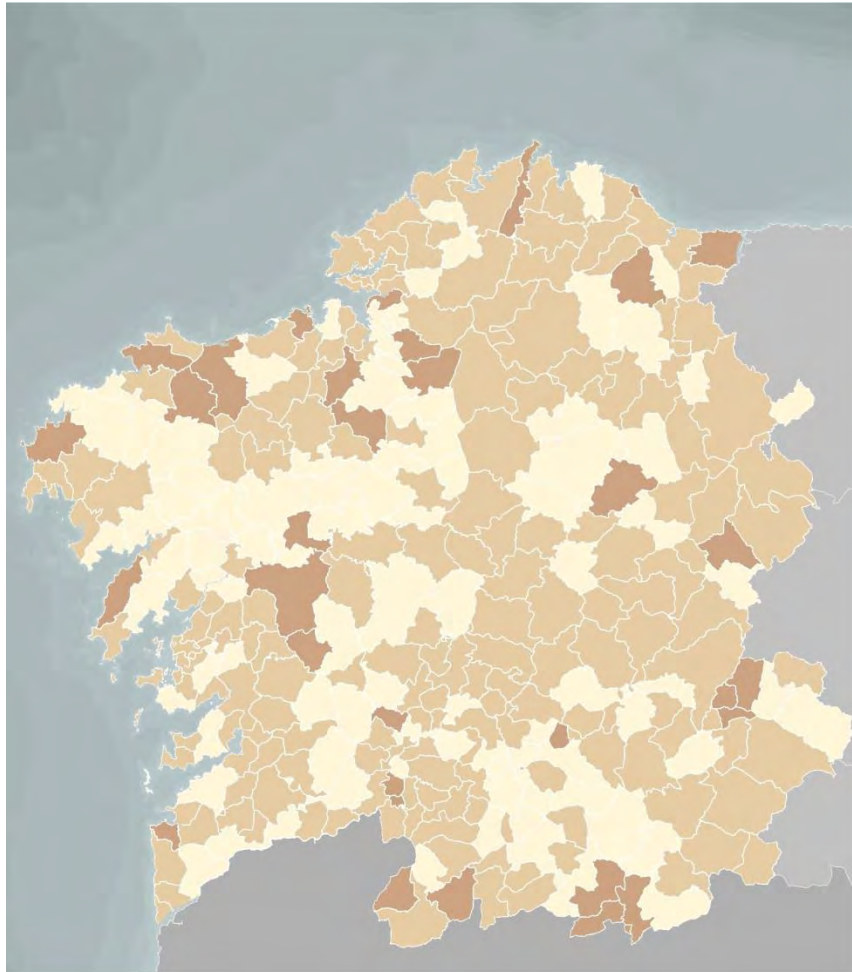

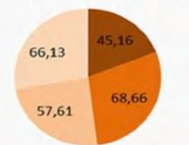
Ilustración 4. Estado do planeamento segundo o sistema de asentamentos

Estado do planeamento municipal

- Aprobado adaptado ás DOT
- En elaboración
- Non adaptado ás DOT

% concellos en elaboración

% concellos adaptados

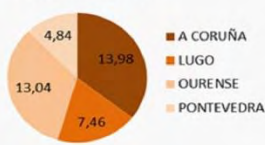

Ilustración 5. Estado do planeamento municipal en setembro de 2016

Os instrumentos de planeamento de desenvolvemento, no ámbito do urbanismo, e os proxectos sectoriais, no da ordenación do territorio, constitúen o último nivel de concreción do modelo das DOT. As operacións de transformación urbanística defínense nestes instrumentos a partir das determinacións de carácter xeral dos instrumentos de planificación de rango superior. O indicador só contabiliza os proxectos sectoriais que supoñen a transformación urbanística do solo.

Dende a aprobación das DOT ata o mes de setembro de 2016 aprobáronse 49 figuras de planeamento territorial ou urbanístico, que supoñen a modificación da natureza urbanística dos terreos aos que afectan, é dicir, que transforman a natureza rústica dos terreos con destino a solo urbanizado. Destas 49, 18 responden á plans parciais, 11 son plans de sectorización e 20 son proxectos sectoriais (Ilustración 6).

■ Plans Parciais ■ Plans de sectorización ■ Proxectos sectoriais

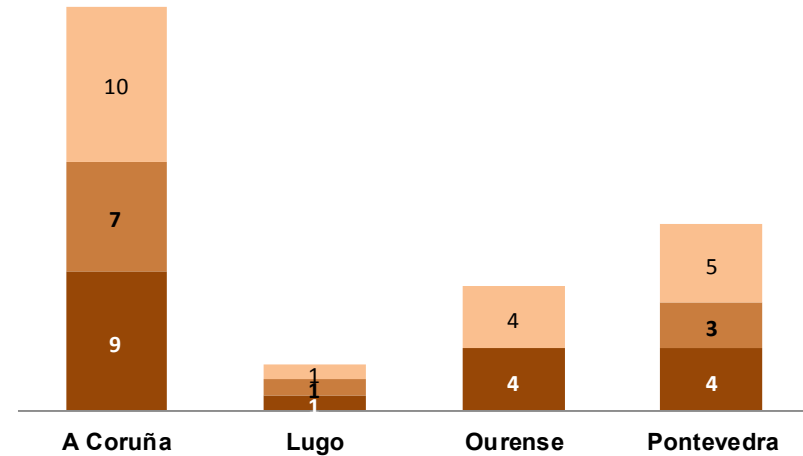

Ilustración 6. Planeamento de desenvolvemento 2016

Cráterios que constitúen as liñas estratéxicas da política territorial de Galicia:

Liña estratéxica A: Favorecer a compacidade, harmonizar o desenvolvemento das cidades e previr a urbanización difusa

A consecución dun equilibrio territorial é prioritario para acadar os obxectivos establecidos nas DOT, para o cal nestas directrices propónse a materialización dun sistema xerarquizado de asentamentos baixo o lema “Galicia, cidade única”.

Para iso, é esencial adoptar modelos de planificación que promovan a compacidade dos tecidos urbanos, desbotando formas dispersas de poboamento. A dispersión xera altos índices de ineficiencia no emprego dos recursos públicos para dotar de servizos e equipamentos básicos á poboación en condicións de igualdade.

Estes modelos defínense nos instrumentos de planificación territorial e urbanística, xa que son estas figuras as que sinalan os novos ámbitos de actividade económica e de residencia así como as características para a súa implantación.

A Lei do solo de Galicia e o seu regulamento, xa aprobados este ano 2016, constitúen o novo marco urbanístico que facilitará a tarefa de adaptar o planeamento municipal á normativa urbanística e territorial, en particular aos 99 concellos que aínda non contan con planeamento adaptado ou a aqueles outros que precisen revisalo. Os novos plans urbanísticos terán entre os seus criterios o da eficiencia territorial na regulación de usos do solo e o da racionalidade no consumo de solo dos novos ámbitos de desenvolvemento urbanístico.

No eido da planificación territorial, desde a aprobación do Plan de ordenación do litoral, nove concellos adaptaron o seu plan urbanístico aos criterios de ocupación de solo e integración paisaxística deste instrumento de ordenación territorial. Un destes criterios é crecer dende o existente, respectando as singularidades e protexendo os elementos máis fráxiles. Neste senso, no período de tempo transcorrido, informáronse máis de 1600 expedientes en materia de paisaxe en virtude do previsto no POL.

Esta contigüidade entre ámbitos urbanos e urbanizables evita incrementar a dispersión característica de Galicia. O indicador **Grao de conurbación-fragmentación urbana** mide o grao de contigüidade existente entre os crecementos urbanísticos e o tecido consolidado. O coñecemento do grao de conurbación, ou fragmentación das reservas de solo para desenvolvemento urbanístico permite caracterizar o territorio segundo a maior ou menor contigüidade destas aos solos urbanos ou de núcleo rural. Asemade, a análise deste indicador podería servir para establecer prioridades de desenvolvemento para os diferentes crecementos previstos.

A diversidade de valores obtidos revela fortes contrastes entre concellos que planifican os crecementos en contigüidade coa trama urbana existente e, polo tanto, dun xeito máis eficiente, e outros nos que o solo urbanizable se sitúa de forma máis desconectada do solo urbano. Mentres que o indicador Grao de conurbación acada un valor medio para Galicia do 40%, o valor correspondente á metade dos concellos non supera o 33%. Isto pode indicar que os concellos con maior superficie de solo urbanizable presentan un maior grao de conurbación.

Cabe sinalar tamén o diferente comportamento deste indicador cando se refire ao ámbito litoral; neste caso o valor medio é superior ao de Galicia, o que indica unha maior contigüidade dos ámbitos de solo urbanizable na franxa costeira que nos concellos do interior e, polo tanto, unha tendencia a unha maior compacidade dos asentamentos.

Por outra banda, os datos demográficos obrigan a ser rigorosos coas expectativas dos crecementos urbanísticos que no estean ligados a un turismo ou a unha segunda residencia sustentables. O indicador **Variación da poboación** insiste en avisar sobre o futuro demográfico da Comunidade Autónoma; na última década, Galicia perdeu case 30.000 habitantes, o que supón unha variación do -1,1%, valores negativos que se repiten no último lustro e tamén no último ano, con variacións do -2,3% e do -0,6% respectivamente.

Cómpre sinalar que no ámbito litoral a tendencia galega estase a reproducir máis lentamente. A variación decenal é positiva; aumentou un 1,1% (17.000 habitantes) aínda que é inferior ao 3,1% da década 2003-2013. No entanto, nos períodos quinquenal e anual, os resultados do indicador son negativos, o que significa que a evolución demográfica tamén está entrando en declive neste territorio.

O consumo racional do solo é un dos obxectivos recollidos nas DOT e no POL, polo que resulta necesario establecer criterios que permitan perfilar un

crecemento axustado ao modelo territorial definido por estes instrumentos e coherente co proceso demográfico da Comunidade.

Tras a denominada burbulla inmobiliaria, amparada nunha puxante situación financeira da economía e por uns plans urbanísticos expansivos, no contexto actual a planificación urbanística ten que facer da contención na ocupación do solo un dos seus principios reitores.

O estudo desta contención no consumo de solo dos plans faise a partir da evolución de determinados indicadores incluídos no PSST. Analizar o **Crecedemento previsto** conxuntamente cos datos do **Índice de saturación** e/ou outros indicadores dos bloques Ocupación do territorio e Sociedade e economía permite extraer conclusións en relación a como o proceso urbanizador se está a axustar ao modelo territorial.

Por outra banda, estudar a relación entre a superficie transformada e a superficie ocupada pola edificación indicará o grao de dispersión do construído ou, dito de outra forma, se a construción se produce sobre os ámbitos de desenvolvemento planificados.

No período 2003-2014, a **Superficie ocupada pola edificación** incrementouse un 13%, debuxando unha liña que se modera no período 2011-2014, período no cal o incremento é do 2,3% fronte ao 10,2% entre 2003 e 2011. En termos relativos, no ano 2014, representa unha porcentaxe inferior ao 1% da superficie de Galicia. Esta ocupación concéntrase maioritariamente nos concellos do Arco Atlántico situados no eixo entre as dúas Rexións Urbanas.

As dinámicas de usos do solo indican, para o período 2005-2011, que o solo transformado para usos urbanos ou de infraestruturas se incrementou un 1,73% e supón un 6,5% da superficie total.

O indicador **Crecedemento previsto** mide a intensidade do proceso urbanizador ao relacionar o solo urbano existente co solo urbano previsto polo plan xeral. O indicador revela unha importante dispersión e amplitude de valores, que oscilan entre o 874% e o 0%, o que fai preciso obter outras medidas como a da mediana, que acada o 12,1% (moi por debaixo do 39,4% para o conxunto de Galicia) ou as dos percentís 25 e 75, co 3,7% e o 30% respectivamente. Porcentaxes de crecemento superiores ao 100% rexístranse en 20 concellos mentres que en 41 non se prevé ningún. Este escenario revela que determinados casos con valores extremos, que presentan crecementos pouco axustados ás necesidades reais e dificilmente

materializables, polo comportamento demográfico analizado, están a distorsionar o valor medio para Galicia.

O indicador de **Vivendas familiares** permite relacionar o anterior indicador **Crecedemento previsto** coa evolución de inmobles de carácter residencial nos últimos anos.

Así, o número de bens inmobles de uso residencial en Galicia, en decembro de 2015, ascendía a 1.585.353, cifra que supón un aumento do 1,4% con respecto ao ano 2013. A evolución anual desde a aprobación das DOT indica que os bens inmobles de uso residencial seguen unha liña ascendente, desde o 1.554.749 en novembro de 2012, cun incremento ao redor do medio punto porcentual anual entre os anos 2012 e 2014 e cun aumento no último ano que acada case o punto porcentual.

Este incremento de 30.604 bens inmobles debe poñerse en relación co número de vivendas baleiras, que no ano 2011 rexistrou un valor absoluto de case 300.000, e coa variación da poboación que no período 2005-2015 rexistrou unha perda de case 30.000 habitantes. No entanto, a análise debe facerse por concellos para comparar a correlación directa ou inversa entre poboación e construción de bens inmobles.

De xeito complementario aos instrumentos de planificación territorial, outras iniciativas postas en marcha pola Xunta de Galicia, axudan a racionalizar e minimizar o consumo de solo. Para iso, coñecer a demanda real de solo empresarial ou vivenda protexida mediante os rexistros creados polo IGVS para estes efectos axuda a planificar o desenvolvemento de solo unicamente nestes ámbitos.

Liña estratéxica B: Fortalecer os núcleos tradicionais, o litoral e valorizar o territorio

A natureza holística da paisaxe fai que sexa este enfoque o máis completo para acadar o obxectivo do fortalecemento dos núcleos tradicionais, do litoral e do territorio en xeral. De carácter transversal, a paisaxe establece un marco de referencia para todas as lexislacións sectoriais, plans e programas que poidan influír na paisaxe.

O **Catálogo das paisaxes de Galicia** foi aprobado polo Consello da Xunta o 28 de xullo deste ano, no seo da *Estratexia da paisaxe galega*. Este documento aborda a descrición e clasificación das paisaxes galegas, co fin último de coñecer, comprender e difundir os seus valores paisaxísticos, e así contribuír, tal e como recoñecen as DOT, a que a paisaxe proporcione un marco idóneo para abordar a comprensión e a análise do territorio.

Unha vez aprobado o Catálogo das paisaxes de Galicia, iniciouse a elaboración das Directrices de paisaxe de Galicia, documento que se atopa na fase inicial da avaliación ambiental estratéxica. Estes e outros traballos desenvolvidos no eido da paisaxe e os resultados acadados analízanse no terceiro apartado deste informe.

Para favorecer a revitalización dos conxuntos e centros históricos das vilas e das cidades pequenas, o Goberno galego impulsou o **Plan estratéxico de dinamización dos pequenos cascos históricos**. Trátase dun plan para promover e potenciar os seus recursos patrimoniais e garantir a súa conservación e salvagarda, así como para explorar experiencias que recuperen a ocupación residencial e a creación de comercios e negocios de proximidade. Diseñaranse liñas de actuación para a mellora da oferta de equipamentos e servizos públicos, en especial os relacionados coa información, sinalización dos recursos patrimoniais, culturais e turísticos, e o acceso ás redes de comunicación social, así como a mobilidade dentro dos mesmos e a través dos seus bordos en relación co resto da cidade e do ámbito territorial ao que pertencen e ao que caracterizan.

O obxectivo principal desta estratexia, que deberá ter carácter e desenvolvemento transversal dentro da política da Xunta de Galicia, será a salvagarda dos valores culturais e a fixación e recuperación da poboación e o desenvolvemento dunha enriquecedora, plural e diversa vida e actividade social, turística e urbana a partir dos conceptos directores de sustentabilidade, plena conservación do patrimonio herdado e mellora da calidade de vida da poboación.

Ao ter un carácter transversal, está impulsado pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, e tamén participan a Axencia de Turismo de Galicia, a Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia, o Instituto Galego da Vivenda e Solo, a Consellería de Facenda, a Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, a Consellería de Economía, Emprego e Industria, así como os concellos implicados.

De xeito parello, a posta en marcha de plans de rehabilitación (**Plan REHABITA** e **Plan estratéxico de rehabilitación de Galicia**) contribúen a desenvolver modelos de crecemento que promoven a coherencia entre infraestruturas, servizos, actividade e residencia. O reciclaxe do construído nos núcleos tradicionais facilita o acceso inmediato aos equipamentos e servizos, así como unha opción residencial de calidade que o diferencia claramente do desenvolvemento periurbano.

Nesta liña pode inscribirse a xestión levada a cabo no Plan de vivenda 2013-2016 e as actuacións en materia de eficiencia enerxética, infravivenda ou a declaración de Áreas de Rehabilitación Integral (ARI) en concello rurais; cabe destacar a ARI dos Camiños de Santiago, que discorre por 107 concellos.

Deste xeito non só se favorece a posta en valor do patrimonio construído senón tamén un menor consumo de solo. A valorización do territorio e a maior integración paisaxística das actuacións con incidencia no mesmo leva consigo aplicar criterios de minimización de consumo de solo, principio no que converxen aspectos como o de atender ás necesidades baseadas nunha demanda real, que teña en conta a realidade demográfica, os ámbitos turísticos ou as edificacións baleiras.

Dunha gran diversidade e alta fraxilidade é o espazo litoral, un territorio valioso que precisa accións de fortalecemento e protección. Neste senso, a Consellería do Mar leva anos desenvolvendo a Estratexia de desenvolvemento local participativo a través dos **Plans de acción costeira**, que perseguen a valorización do ámbito litoral e do seu patrimonio natural e cultural así como fomentar o valor engadido dos recursos pesqueiros e rendas alternativas ou complementarias para os pescadores.

Asemade este departamento levou a cabo outras accións para a potenciación e protección deste sector estratéxico de Galicia, entre elas, a redacción dos planes de ordenación dos cultivos na zona marítima e na zona marítimo terrestre, o **Plan xeral de explotación marisqueira** para o ano 2016 ou o **Plan para a explotación de poliquetos en Galicia**, tamén neste ano 2016.

No contexto da *Estratexia Galega de Acuicultura*, marco para a ordenación e racionalización das actuacións da actividade acuícola, a Consellería do Mar elaborou o **Plan director de acuicultura litoral**, que se atopa na fase de alegacións.

Dentro do sector da pesca e da acuicultura, o indicador de **Capacidade pesqueira** amosa unha diminución do 3,2% no número de buques con porto base en Galicia e do 9,3% no arqueo de rexistro bruto nos buques con porto base en Galicia, respecto do 2013. O indicador de **Especialización acuícola** reafirma o peso dos bivalvos na acuicultura, cun incremento dun punto porcentual (95,9%) en relación ao ano 2013. O mexillón representa o 94,8% da produción acuícola mariña e o 60% do valor económico deste sector.

Liña estratéxica C: Mellorar a accesibilidade, a mobilidade e as comunicacións no territorio

As DOT establecen a mobilidade como un dos elementos estratéxicos do modelo territorial e as infraestruturas como factor de cohesión social e competitividade dos territorios.

Así, no eido das infraestruturas, o goberno galego está a desenvolver estratexias como as novas infraestruturas viarias de articulación con outras rexións do Estado e mesmo europeas ou os espazos de apoio loxístico ás dinámicas comerciais.

En relación ás vías de alta capacidade, este ano 2016 entrou en servizo o treito Carballo-Baio Norte da autovía da Costa da Morte e a finais do ano 2016 está previsto a posta en servizo de 7,8 km do treito Celeiro-San Cibrao da autovía da Costa Norte. En execución atópanse dous treitos do Corredor CG-4.1 (subtreito I: PPQQ 0+000 -3+250 e subtreito II: PPQQ 3+250 -7+300).

Por outra banda, un axeitado transporte colectivo público, conxugado coa ordenación espacial dos ámbitos residenciais e económicos, poden reducir significativamente o uso do vehículo privado e, polo tanto, os efectos derivados disto, como son a contaminación do aire, o gasto enerxético e a dependencia dos combustibles fósiles, cara a unha economía circular e hipocarbónica. Porén, os datos sinalan que se realizan só un 5% dos desprazamentos ao traballo en transporte público mentres que o 67% desprázanse en vehículo privado e un 26% fano a pé ou en bicicleta.

Segundo os datos da EPTU, as porcentaxes de uso do transporte público varían entre o 1% nos concellos de menos de 10.000 habitantes e o 9% nos de máis de 50.000. Atendendo aos resultados desta enquisa, o motivo principal da escasa utilización do transporte público reside na falla de servizo ou nunha frecuencia escasa nun 63% dos casos e nun 12% na duración da viaxe ou por ter que facer moitos transbordos. Só un 5% aproveitan a viaxe doutra persoa.

Na mesma liña, un encaixe entre oferta e demanda laboral por territorios actuaría como segundo factor atenuante das necesidades habituais de mobilidade dos cidadáns. Nese contexto ideal, as formas de mobilidade alternativa atoparían un terreo propicio para o seu desenvolvemento. Con todo, da EPTU do ano 2015 despréndese que case o 40% dos traballadores tiñan o seu centro de traballo nun concello distinto ao da súa residencia.

Neste eido da mobilidade, a Xunta de Galicia, coa aprobación do **Plan de transporte metropolitano de Galicia** ten iniciado hai anos, o camiño para mellorar a mobilidade e accesibilidade nas áreas metropolitanas. Os plans metropolitanos propician un transporte público mellor e polo tanto un servizo mellor para os cidadáns.

Así mesmo, no marco da Estratexia en materia de Mobilidade Alternativa de Galicia, o Goberno galego acordou a posta en marcha da primeira fase do **Plan de Sendas de Galicia** para a construción de 55 itinerarios peonís e ciclistas en distintas comarcas galegas. O plan prevé a actuación nun total de 170 quilómetros de sendas seguras, sustentables e integradas na paisaxe. Este plan ten como obxectivo promover modos de desprazamento non contaminantes e alternativos ao coche, que sirvan para percorrer de forma segura a distancia entre os núcleos urbanos e centros de equipamentos e servizos de uso cotián, tales como centros de saúde ou escolas, entre outros. A data deste informe aprobáronse as actuacións para o acondicionamento de sendas peonís ou ciclistas nas comarcas de Bergantiños, A Coruña, Ferrol, Vigo, O Salnés, Terra Chá, Santiago, Lugo, Ourense, Pontevedra e O Morrazo.

Por outra banda e non menos importante, as tecnoloxías da información e telecomunicacións interveñen de forma decisiva na forma de traballar e vivir das persoas. A mellora das redes dixitais é un reto constante no que a Administración autonómica está a desenvolver políticas para estender estas redes e incrementar as súas prestacións.

Aos avances normativos do 2015 (Lei de impulso e ordenación das infraestruturas de telecomunicación) súmanse outras normas (Decreto 127/2016, do 15 de setembro, polo que se regulan as infraestruturas necesarias para posibilitar as funcionalidades do fogar dixital nas vivendas de nova construción) ou programas que favorecerán as funcionalidades dixitais das novas vivendas. Nos polígonos industriais implantáronse programas de extensión de redes de banda larga de alta velocidade. Así mesmo, cómpre sinalar a posta en marcha de actuacións para a ampliación da Rede Dixital de Emerxencias ou a aprobación da norma que pulará, no ámbito dos edificios da Administración autonómica, por acadar edificios intelixentes, conectados a redes ultrarrápidas e de alta eficiencia enerxética.

O **Plan de banda larga 2020** asume os obxectivos da Axenda dixital para Europa de garantir unha cobertura de banda larga de cando menos 30Mbps para a totalidade da poboación e impulsar a contratación nos fogares de servizos de banda larga de máis de 100Mbps. Este plan, aprobado o 1 de outubro de 2015, substitúe ao anterior **Plan de banda larga**, que acadou os

obxectivos fixados na cobertura de banda larga, medido en dous parámetros: os núcleos e a poboación.

O indicador **Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais** confirma a consecución dos obxectivos fixados polo Plan de banda larga ao acadar o 98,57% a poboación galega con cobertura de banda larga e o 97,5% as entidades de poboación cunha cobertura entre o 80% e o 100% da súa poboación.

Liña estratéxica D: Frear o despoboamento rural e favorecer o reequilibrio territorial

O dato anterior da implantación das TIC é un dos indicadores que amosa uns resultados máis positivos de cara a corrixir o desequilibrio territorial entre a Galicia urbana e a Galicia rural. Se no ano 2011, existían máis de 17.000 entidades de poboación sen acceso á banda larga, na actualidade, o número de núcleos con cobertura menor ao 80% é inferior a un millar, o que indica a consecución dun maior equilibrio territorial neste aspecto.

No eido da protección dos bens culturais existen ferramentas de xestión que poden traballar polo desenvolvemento económico e o reequilibrio territorial, tendo en conta os axentes públicos e privados, como está a acontecer coa aposta condensada no **Plan director e Plan estratéxico do Camiño de Santiago en Galicia 2015-2021**. Moitos núcleos rurais do Camiño beneficianse directamente do seu impacto en canto a aspectos como: a fixación de poboación, creación de novas empresas, xeración de postos de traballo, crecemento dos sectores produtivos, acondicionamento e conservación de elementos patrimoniais e naturais etc. Ademais doutras vantaxes inmateriais de intercambio cultural, cohesión social, orgullo de pertenza, posicionamento e diferenciación ou promoción turística.

Agora ben, como xa se citou, os estudos máis recentes sobre a evolución dos principais indicadores demográficos e as previsións dun continuado decrecemento da súa poboación sitúan a Galicia ante un problema estrutural de importantes consecuencias económicas e sociais e ante un horizonte demográfico sobre o que é necesario actuar.

O problema demográfico de Galicia maniféstase en perda de poboación, baixa natalidade e alto avellentamento, fortes niveis de dependencia, forte polaridade rural-urbana e devalo socioeconómico do rural. As perspectivas sinalan que estes desequilibrios se agudizarán nos vindeiros anos.

A realidade demográfica galega está a constituír un dos retos máis difíciles de abordar polos poderes públicos, o que fai aínda máis complexo o problema do despoboamento rural e o reequilibrio territorial. Varios son os enfoques dende os que abordar este reto; a mellora das rendas dos traballadores, por unha banda, e por outra, acadar un rango axeitado de infraestruturas e servizos.

É por isto que a Xunta de Galicia puxo en marcha o **Plan de dinamización demográfica de Galicia 2013-2016** co obxectivo prioritario de fomentar a

natalidade. Así mesmo está a tramitar a norma que dea luz verde ao **Observatorio de Dinamización Demográfica**. Este órgano levará a cabo unha análise permanente das dinámicas demográficas, das accións desenvolvidas e dos avances acadados por parte da Administración autonómica. Así mesmo, formulará propostas e recomendacións para seren consideradas á hora de establecer as prioridades de actuación transversais da Administración autonómica.

O indicador **Densidade de poboación** plasma esta realidade. Unicamente o 29% dos concellos superan a densidade media de Galicia (92,4 hab/km²) mentres que o 50% dos municipios teñen unha densidade inferior aos 38,3 hab/km², valor da mediana.

As densidades máis baixas de Galicia localízanse en concellos interiores pertencentes ás provincias de Lugo e Ourense, sobre todo, do sector oriental. Pola contra, os municipios con densidades de poboación máis elevadas coinciden coas zonas urbanas: cidades, periferias urbanas, cabeceiras e subcabeceiras do SUI, así como algún pequeno concello situado no litoral.

Polo tanto, unha normativa capaz de redirixir dinámicas indesexables no uso da terra e un nivel de servizos e infraestruturas axeitado, coordinada cunha política de desenvolvemento rural eficaz, sen dúbida promoverán unha redución do abandono do medio rural e incluso propiciarán certo retorno a este. Aínda é cedo para avaliar os resultados da **Lei 6/2011, de mobilidade de terras** ou da **Lei 4/2015, de mellora da estrutura territorial agraria de Galicia**, que establecen mecanismos de eficiencia nos procesos de reagrupación da propiedade así como criterios de ordenación de cultivos segundo a súa aptitude, pero tamén incorpora ferramentas correctoras en materia fiscal ou sancionadora orientadas a evitar o abandono do aproveitamento da terra.

O investimento que leve a cabo o **Plan de desenvolvemento rural 2014-2020** actuará en prol da incorporación de novos traballadores ao sector primario e terciario neste ámbito e dunha mellora do nivel de vida das persoas que residen nel.

Por outra banda, o indicador de **Autosuficiencia en emprego** sinala o nivel de equilibrio nas comarcas entre a oferta e demanda de emprego tendo en conta as distintas ramas de actividade.

Das 53 comarcas, seis rexistran un índice de ocupabilidade superior a 1 en todas as ramas de actividade, mentres que no ano 2011 só catro comarcas o facían. A formación que imparte a Consellería de Economía, Emprego e

Industria aos traballadores estará orientada a diminuír os desequilibrios entre oferta laboral e man de obra dispoñible. No ano 2015, foron 26.009 persoas as que recibiron formación *continua* ou *a desempregados* en 27 familias profesionais.

Neste eido, a Axenda da Competitividade Galicia Industria 4.0, contempla a formación como un dos compoñentes necesarios do programa de reforzo das persoas e das organizacións, así como a necesidade de que o sistema formativo se oriente ás necesidades da industria, de maneira que cómpre que se impartan accións formativas vinculadas con certificados de profesionalidade relacionados coa *Industria 4.0*.

Así mesmo, no informe sobre a Axenda 20 para o Emprego inclúese o reto “Formación e capacitación como pancas de cambio” e contéplanse as medidas de reforzo e modernización dos centros de formación profesional para o emprego, desenvolvendo vínculos co seu contorno sectorial e local, así como de implantación de novos sistemas de formación atendendo ás necesidades do mercado.

Por último, cabe sinalar que no ano 2015, coincidindo co inicio da recuperación económica, púxose en marcha o **Plan estratéxico de impulso ao comercio de Galicia 2015-2020** co obxectivo de impulsar a competitividade do sector comercial galego. Este plan incide na necesidade de adecuar a estrutura comercial á estrutura territorial comarcal e na importancia da potenciación do comercio rural como modo de incrementar a calidade de vida e os servizos do territorio galego.

Liña estratéxica E: Potenciar o sector primario como parte esencial do medio rural

A dinamización do medio rural é un dos obxectivos prioritarios do desenvolvemento socioeconómico de Galicia, o cal incidirá na mellora medioambiental e paisaxística do territorio. Estes son obxectivos que formulan as DOT en desenvolvemento da Lei 45/2007, de desenvolvemento sostible do medio rural, na que se precisa a necesidade de adaptar as actuacións ás potencialidades de cada zona rural. O devandito **Plan de desenvolvemento rural** é unha das ferramentas que pula por unha dinamización do rural en todas as súas facetas.

Desde unha perspectiva territorial faise preciso a posta en práctica de políticas específicas que consideren a diferente vocación produtiva de cada espazo rural e preserven o recurso do solo. Debido á irreversibilidade do proceso da edificación, este proceso non debería afectar, en xeral, ecosistemas fundamentais como humidais, as hortas tradicionais ou substituír ecosistemas de gran valor ecolóxico, como bosques, por superficies artificiais.

Neste contexto territorial e social, o **Plan territorial integrado do Eume**, actualmente en redacción, desenvolve unha metodoloxía para a identificar a potencialidade do territorio para os distintos usos agroambientais e así contribuír á mellorar a eficiencia do sector primario galego. O mapa de aptitude agroambiental incluído neste plan, pretende ser o primeiro paso para a “identificación e cartografado da aptitude do solo como base dunha planificación rural eficiente en Galicia” (det. 3.3.2).

Con este obxectivo, o PTI da bacía hidrográfica do Eume introduce criterios de eficiencia no uso do solo a partir indicadores baseados na aptitude agroforestal e ambiental, no estado das masas de auga, na función hidrolóxica do terreo, na aptitude para a conectividade ecolóxica ou na accesibilidade a equipamentos.

Á Consellería de Medio Rural correspóndenlle as actuacións de potenciación do sector primario do medio rural, nun contexto que pon de manifesto a necesidade urxente de actuacións en prol dun sector agrogandeiro eficiente e sustentable.

Indicadores como o de **Agricultura ecolóxica** amosan un cambio nas tendencias e a aparición de novas oportunidades no medio rural, presentando un incremento constante da superficie rexistrada e do número de operadores, o 30% e o 21% entre 2013 e 2015 respectivamente, sen embargo, a

súa representatividade respecto da superficie de cultivo, prados e pasteiros total segue a ser baixa, ao redor do 1,5%. A relevancia deste subsector inscríbese dentro da política de calidade alimentaria e o seu desenvolvemento incide favorablemente no medio ambiente (solo, auga, biodiversidade etc.) pola aplicación de principios ecolóxicos nos cultivos, polo que é deseable que esta actividade siga incrementándose e constitúa un dos alicerces da Economía verde.

Outros indicadores como o **Número de explotacións agrarias** amosan unha redución continuada do número de explotacións de gando vacún (un 3% entre 2013 e 2014) aínda que simultaneamente se aprecia un crecemento do tamaño destas; así o número de vacas por explotación pasou de 15,7 no ano 2013 a 16,6 no ano 2014.

A consellería iniciou a revisión do **Plan forestal** co obxectivo de adecuar o modelo de ordenación do monte ás novas circunstancias, demandas e tendencias emerxentes. A aproximación ao grao de xestión do sector forestal mediante o indicador de **Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal** amosa un crecemento continuado aínda que débil. En 2015, a superficie ordenada é de 199.928 ha o que representa un 9,8% respecto da superficie arborada, desarborada e de pasteiro.

A Consellería de Medio Rural, nunha clara aposta polo sector agrario, acometeu o **Plan de reestruturación parcelaria 2016** co obxectivo de mellorar a base territorial das explotacións agrícolas e, sobre todo, das agrogandeiras. Para iso, dun investimento de 27,1 millóns de euros, 23,7 corresponden a este plan, que se destinarán á concentración parcelaria de 21.000 ha no ano 2016. Os fondos distribúense entre os destinados á execución das redes de camiños principais e secundarios e os destinados ao acondicionamento de terreos para a súa adecuación ás labores agrogandeiras.

Así mesmo, puxo en marcha o **Plan MARCOS (Mecanismo Agrario de Reestruturación Comunitaria da Superficie)**, un novo modelo de reorganización da superficie para facilitar a mobilidade de terras agrarias e mellorar o seu aproveitamento.

Pola súa banda, o IGVS estableceu como medida de fomento do tecido empresarial, vinculado ao sector primario, o acceso de empresas deste sector ao solo empresarial nos parques da Xunta de Galicia mediante o dereito de superficie.

Liña estratéxica F: Protexer o patrimonio natural e cultural

Os recursos naturais e os espazos de interese ambiental son un dos activos diferenciais de Galicia e unha das claves para o desenvolvemento dalgunhas das áreas máis desfavorecidas da Comunidade.

No eido do patrimonio natural, a Dirección Xeral de Conservación da Natureza aprobou³, mediante decreto, a creación da **Rede de parques naturais de Galicia**, co fin de facilitar unha xestión coordinada dos espazos que a conforman, así como contribuír ao seu coñecemento e divulgación; e iniciou a tramitación da norma pola que se crea a **Rede de Reservas da Biosfera de Galicia**, como elementos que contribúen ao desenvolvemento sustentable e á mellora do benestar da poboación, para promover o coñecemento e difusión dos valores das reservas da biosfera de Galicia. A xestión sustentable destes espazos suporán a salvagarda dos seus valores. O Plan director da Rede Natura incorporou máis de 306.952,50 ha como superficie suxeita a instrumentos de planificación.

O patrimonio cultural é un dos maiores atractivos, xeneralizado no territorio galego e que se manifesta mesmo en poboacións de moi escasa entidade; destaca pola súa abundancia, variedade e ampla dispersión xeográfica, así como pola vinculación á paisaxe que o rodea. Esta abundancia e dispersión, unida ao despoboamento dalgunhas zonas do territorio, son, en parte, a causa da dificultade para garantir que todos os elementos do patrimonio cultural sexan obxecto da axeitada protección e desempeñen unha función relevante na posta en valor do territorio.

Por conseguinte, resulta prioritario desenvolver ao máximo o coñecemento do territorio, para poder identificar e caracterizar estes bens e así poder facer posible a súa protección, a toma de conciencia, a valorización e o seu uso.

A Dirección Xeral do Patrimonio Cultural, neste ano 2016, completou a tramitación da **Lei do patrimonio cultural de Galicia**⁴, norma que nace co obxectivo reforzado do “desenvolvemento dos principios estatutarios que lle dan sentido á autonomía de Galicia, consciente do valor material e inmaterial do recibido nesas mil formas que ao longo do tempo configuraron a identidade cultural galega”.

³ Decreto 69/2016, do 19 de maio, polo que se crea a Rede de parques naturais de Galicia

⁴ Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia

Para favorecer a conservación e protección do Camiño, a Xunta de Galicia, a través da Axencia Galega de Infraestruturas e da dirección técnica do Instituto de Estudos do Territorio, puxo en marcha unha liña de actuación para a posta en valor e integración paisaxística dos Camiños de Santiago nese concello. Trátase do acondicionamento do Camiño Inglés e do Camiño Francés, á súa chegada a Santiago de Compostela, unha estratexia considerada prioritaria e aliñada co **Plan director e Plan estratéxico do Camiño de Santiago en Galicia 2015-2021**, co obxectivo de potenciar os valores culturais e avanzar na excelencia turística da capital de Galicia.

Así mesmo, a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural tramitou e completou os procedementos de protección que culminaron coas declaracións de cinco bens de interese cultural novos (un inmovible e catro coleccións de bens mobles).

Por outra banda, e como xa se mencionou, outra das accións do Goberno galego para promover e potenciar os recursos patrimoniais é o **Plan estratéxico de dinamización dos pequenos cascos históricos**.

Liña estratéxica G: Incorporar a perspectiva do metabolismo urbano para unha maior eficiencia ambiental

Resulta prioritario mellorar os niveis de eficiencia dos vectores ambientais para reducir a pegada ecolóxica e aproximarse aos niveis fixados polos acordos de París.

O obxectivo das políticas da Xunta de Galicia, como organismo implicado nos compromisos internacionais, é reducir a pegada que o consumo de materiais, de enerxía e os residuos xerados imprimen no territorio e na atmosfera, e que inciden directamente na calidade de vida da cidadanía galega, é dicir, encamiñarse cara a unha economía circular e hipocarbónica.

No que se refire ao ciclo da auga, tanto en relación cos recursos existentes e futuros como na calidade da mesma, no ano 2016 aprobouse o **Plan hidrolóxico da Demarcación hidrográfica Galicia costa 2015 - 2021**⁵ e o **Plan de xestión do risco de asolagamento da Demarcación hidrográfica Galicia costa 2015 - 2021**⁶.

Nas restantes demarcacións hidrográficas da Comunidade Autónoma aprobáronse os correspondentes plans hidrolóxicos⁷:

- Plan hidrolóxico 2015-2021 do Miño-Sil
- Plan hidrolóxico do Cantábrico occidental
- Plan hidrolóxico do Duero

Así mesmo, por Real decreto 18/2016, do 15 de xaneiro, aprobáronse os **plans de risco das demarcacións do Miño-Sil, Cantábrico occidental e Duero**.

A calidade das augas é outro dos retos fixados pola Unión Europea e o **Plan hidrolóxico Galicia Costa** unha das ferramentas para acadalo, xunto a outras planificacións como os **Plans de saneamento das rías**.

⁵ Real Decreto 11/2016, do 8 de xaneiro

⁶ Real Decreto 19/2016, do 15 de xaneiro

⁷ Real Decreto 11/2016, do 8 de xaneiro

En particular, no que se refire ao estado das masas de auga, na Demarcación Hidrográfica Galicia-Costa, o estado é bo no 77.3.% das augas superficiais (continentais, de transición e costeiras) mentres que nas augas subterráneas é bo no 100%.

De cara a acadar o bo estado das masas de auga, en cumprimento da Directiva Marco da Auga, resulta prioritario o saneamento das rías, obxectivo dos plans de saneamento local da ría do Burgo, da ría Arousa, da ría de Ares-Betanzos e o da ría de Corcubión-Cee que ten rematado Augas de Galicia e do plan de saneamento local da ría de Pontevedra, en elaboración.

No que se refire á calidade das augas de baño, o indicador refire unha tendencia constante na mellora das masas de auga destinadas ao lecer, tanto na diminución dos puntos con calidade insuficiente como no incremento das augas con cualificación de “excelente”. Dende o ano 2011 o número de puntos con calidade excelente viuse incrementado nun 4%, os de calidade boa e suficiente nun 2,3% mentres que os de calidade insuficiente diminuíron un 21%.

No que atinxe á xeración, recollida selectiva e valorización dos residuos, no período 2011- 2015, os indicadores estudados sinalan unha tendencia positiva excepto o que se refire á recollida selectiva que apenas sofre variacións.

O indicador de **Xeración de residuos urbanos** revela unha tendencia descendente dende o ano 2011. Non obstante, no período 2013-2015, verifica-se un incremento tanto do volume total de residuos xerado como da relación por habitante e día.

Na repercusión por habitante e día debe terse en conta a diminución da poboación neste período pero tamén o incremento do turismo. O indicador subliña os valores máis altos en gran parte dos concellos costeiros, as grandes cidades e as súas periferias, así como noutros nos que existen grandes superficies de solo empresarial (San Cibrao das Viñas) ou en concellos pequenos con complexos penitenciarios importantes (Curtis).

O indicador de **Recollida selectiva** apenas marca variación neste período para cada unha das fraccións analizadas (envases lixeiros, materia orgánica, vidro ou papel-cartón).

O indicador de **Dotación de puntos limpos** sinala un incremento constante dende 2011. Para o ano 2015, dá como resultado un 80% de poboación con instalación de punto limpo no seu concello e un 88% de poboación con ser-

vizo de punto limpo. Ese ano tiñan instalacións de punto limpo 143 concellos, o que supón o 46% dos municipios galegos, e un 19% máis que no ano 2011.

Por outra banda, o Programa aire puro para Europa foi aprobado en decembro de 2013 e establece a política da UE sobre calidade do aire nos próximos anos. Inclúe a proposta dunha nova Directiva sobre teitos nacionais de emisión e unha proposta de Directiva para reducir a contaminación procedente das instalacións de combustión de tamaño medio.

O Marco de actuación en materia de clima e enerxía para 2030, de 2014, propón novos obxectivos e medidas para que o sistema económico e enerxético da UE sexa máis competitivo, seguro e sustentable. Inclúe obxectivos para reducir as emisións de gases de efecto invernadoiro: establece o obxectivo vinculante de polo menos un 40% menos de emisións de GEI en comparación con 1990.

Neste marco internacional, en Galicia os datos de emisións de GEI debuxan unha curva que no ano 2012 ten un punto de inflexión e inicia o descenso das emisións, liña que se suaviza no período 2013-2014.

Outros dos obxectivos sinalados pola Unión Europea refírese á porcentaxe de enerxía renovable empregada na xeración de electricidade e que o Programa Nacional de Enerxía Renovable (PANER) fixa no 40% para o ano 2020, valor que Galicia cumpre sobradamente ao acadar un 55,7%.

Liña estratéxica H: Afianzar o protagonismo exterior de Galicia

O reto de Galicia cara a ter un papel destacado no contexto internacional demanda o desenvolvemento de políticas de diversa índole ao goberno galego: por unha banda políticas de inversión en infraestruturas capaces de articular Galicia e Europa pero tamén accións de apoio ao emprendemento e a mellora da competitividade do tecido produtivo da Comunidade Autónoma, dentro do contexto internacional e particularmente europeo.

As iniciativas de cooperación e integración en e con Europa amósanse claves para o desenvolvemento económico. Trátase da **Axenda da competitividade industrial de Galicia**, o **Plan Galego de Investigación, Innovación e Crecemento 2011-2015**, a **Estratexia de especialización intelixente de Galicia** ou a **Estratexia de internacionalización 2020**.

O **Plan director e Plan estratéxico do Camiño de Santiago en Galicia 2015-2021** favorece a contribución do Camiño ao afianzamento da identidade universal de Galicia. Consegúranse:

- garantindo a experiencia da peregrinación nun contexto no que a seguridade e a atención excelente sexan prioritarias.
- garantindo a continuidade dos seus valores no tempo mediante o seu mantemento, protección e difusión, e mediante un desenvolvemento sustentable, social, económico e ambiental.
- convertendo o Camiño no embaixador de Galicia para dar apoio ás empresas e á cultura galegas na súa proxección internacional.

Neste contexto, desenvolveranse accións como a nova sinalización do Camiño en Galicia, o Centro internacional de acollida ao peregrino, o Plan de actuación do Monte do Gozo, a recuperación de rutas marítimas dende outros países, o impulso do Smart Camiño, o deseño de programas para a cooperación internacional, o apoio á Federación Europea do Camiño, entre outras moitas.

O turismo é un subsector económico que contribúe a afianzar o protagonismo exterior de Galicia. De feito, a intensidade turística está crescendo – nas súas tres vertentes: oferta, demanda e poboación turística– despois de acusar a crise económica, como reflectiu o Informe anterior do PSST, onde se analizaba a información correspondente ao ano 2013. Agora, o balance

do **Plan integral de turismo de Galicia 2014-2016** amosa o cumprimento e mesmo a superación dos obxectivos marcados.

A ocupación media hoteleira do 2015 pechou co 33,81%, 24 décimas por riba do obxectivo fixado.

O número de viaxeiros internacionais que elixiron os establecementos rexistrados da nosa comunidade en 2015 superou o obxectivo presentado de 1.250.000, ao rexistrarse 1.271.687 viaxeiros internacionais só nos establecementos hoteleiros, cifra que se incrementará coa publicación dos datos rexistrados nos establecementos extra hoteleiros da Comunidade.

Estudos sobre o sector turístico de Galicia confirman o seu papel relevante na economía galega. Segundo estes, o PIB turístico en Galicia alcanzou no ano 2014 os 6.015 millóns de euros, o que supón o 11,1% do total do PIB da Comunidade e un crecemento interanual do 1,2% respecto aos niveis do ano 2013.

Tamén é relevante, en termos de emprego, ao xerar este sector 109.762 empregos en 2014, o que representa o 12% do total do emprego de toda a Comunidade nese ano.

2. Eficacia das Directrices de ordenación do territorio

A eficacia das directrices abórdase tanto dende a análise dos indicadores de sustentabilidade territorial (IST) como dende os datos que achega a Enquisa de percepción territorial e urbanística (EPTU), a cal é quen de aproximar á visión da cidadanía sobre os efectos que se están a producir, tanto no seu contexto vital como na súa calidade de vida.

Os IST permiten relacionar os valores obtidos cos obxectivos que para as variables e aspectos clave da sustentabilidade marcaron as DOT. Organízanse en sete bloques: Ocupación do territorio, Paisaxe, Patrimonio cultural, Patrimonio natural, Sociedade e economía, Metabolismo e Mobilidade (Ilustración 7)

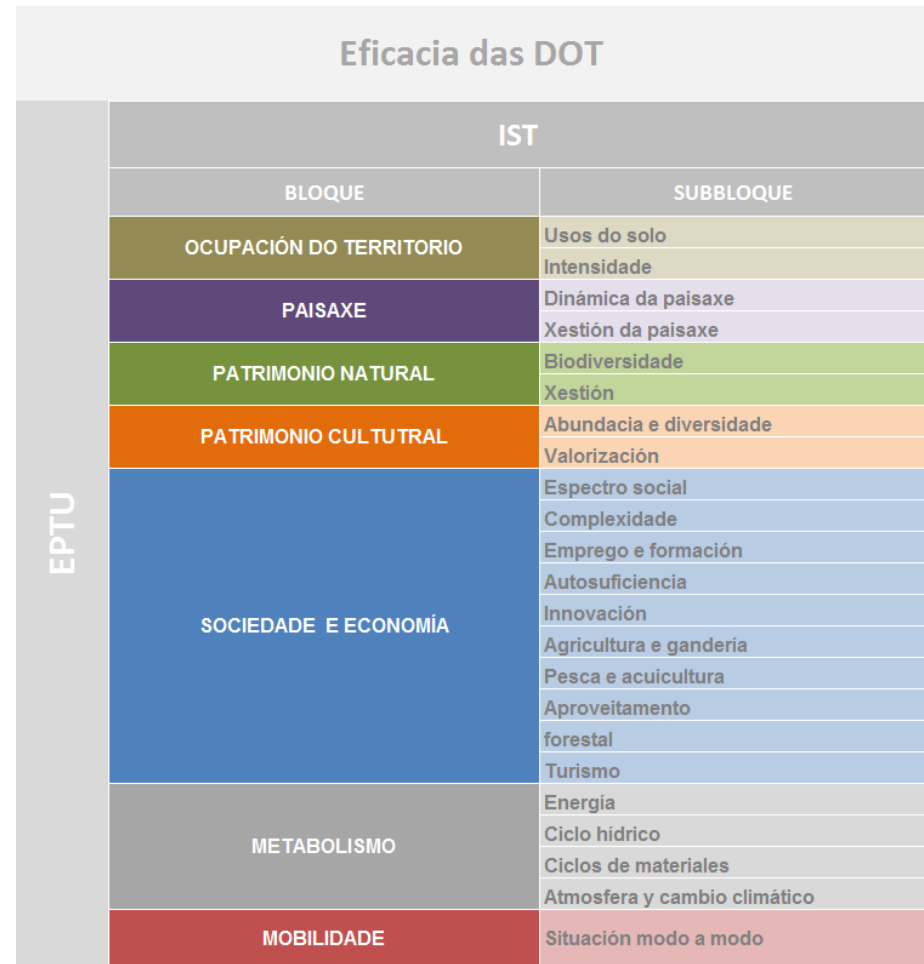

Ilustración 7. Esquema eficacia das Directrices de Ordenación do Territorio (DOT)

Ocupación do territorio (OC)

Táboa 3. Indicadores do bloque Ocupación do territorio

Subbloque	Indicador	Ámbito
Usos do solo	Usos do solo	DOT
	Vivendas familiares	DOT
	Índice de saturación	DOT
Intensidade	Crecedemento previsto	DOT
	Grao de conurbación-Fragmentacion urbana	DOT
	Superficie ocupada pola edificación	DOT

As DOT perseguen acadar un modelo territorial que promova un uso eficiente do solo, racionalizando o seu consumo e integrando as afeccións derivadas da implantación das actividades e usos, tanto de carácter urbano como de natureza rural, de maneira coherente cos seus valores ambientais.

A variación cuantitativa e cualitativa da ocupación do territorio reflectirá o modelo de ocupación do territorio, se ten en conta a vocacionalidade e aptitude do solo ou a súa capacidade de acollida para os distintos usos.

A relación entre a superficie transformada e a superficie ocupada pola edificación indicará o grao de dispersión do construído ou, dito doutra forma, se a construción se produce sobre os ámbitos de desenvolvemento planificados.

Subbloque Usos do solo

OC.A.01 Usos do solo

A análise do SIOSE 2011 amosa que a superficie cuberta por arboredo e por matogueira representan, cada un deles, o 32% da superficie de Galicia. O arboredo repártese entre coníferas (11%), frondosas caducifolias (15%) e eucaliptos e outras frondosas perennifolias (6%). A terceira cobertura máis abundante é a de cultivos herbáceos, cun 16%; os prados e pasteiros ocupan un 7%, e a superficie artificializada un 6,5%.

A análise da variación das coberturas entre 2005 e 2011 apunta cara a un incremento da cobertura artificial (1,7%) pero tamén doutras naturais como son a matogueira (2,2%) ou as frondosas caducifolias. Así mesmo, no eido agroforestal, os cultivos leñosos e o viñedo presentan un incremento do 1,6% e do 2% respectivamente. O incremento rexistrado das coberturas de auga (3,9%) tería a súa explicación no lago artificial das Pontes de García Rodríguez polo enchido da antiga mina de lignito. Pola contra, diminúen coberturas forestais de coníferas e frondosas perennifolias (4,34%) e os prados e pasteiros (2%) (Ilustración 8).

Por concellos, destaca o comportamento inverso do arboredo e da matogueira nos concellos do Eixo Atlántico, onde os cambios máis importantes son o incremento da matogueira en detrimento do arboredo. Nos concellos do interior de Galicia, especialmente nos concellos da provincia de Lugo, diminúe a cobertura de cultivos e tamén experimenta un incremento a cobertura de matogueira. Ambos feitos son indicativos dun incremento do abandono da terra ou dun uso menos intensivo da mesma.

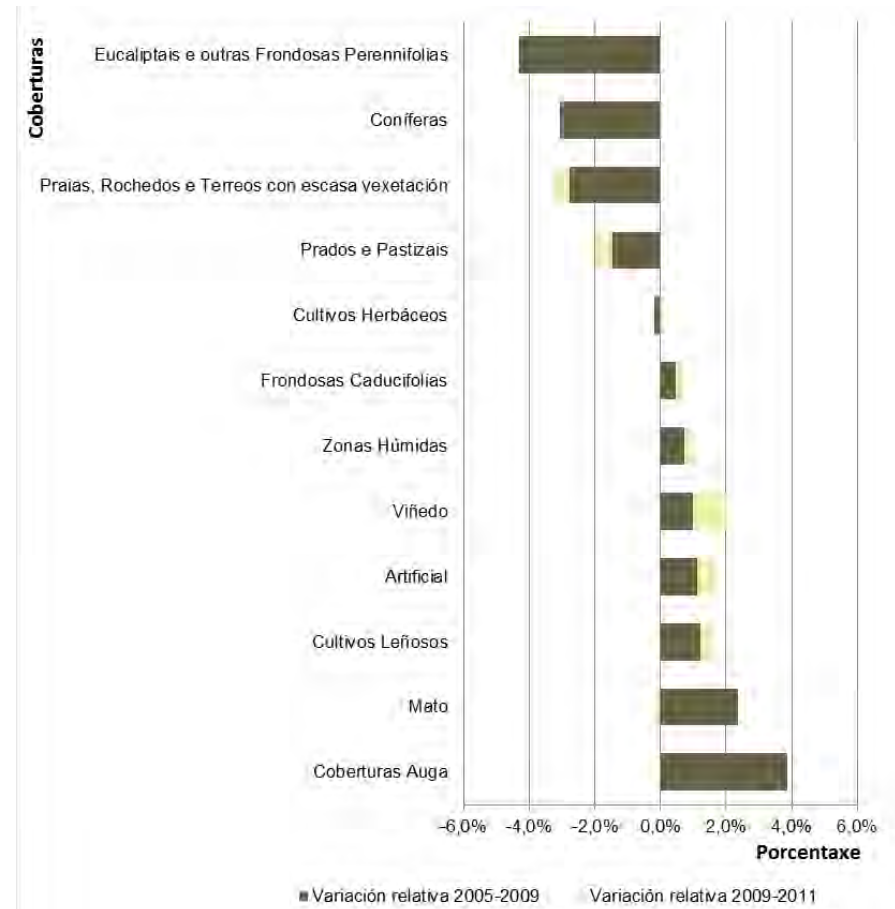

Ilustración 8. Variación relativa dos usos do solo 2005-2011

Subbloque Intensidade

OC.C.01 Vivendas familiares

Actualízase unha única medida deste indicador, a de bens inmobles de uso residencial, xa que as outras catro proveñen dunha fonte de información de periodicidade decenal.

No ano 2015, o número de bens inmobles de uso residencial ascendía a 1.585.353. Os concellos con maior número de inmobles son Vigo e A Coruña con 134.461 e 124.744 respectivamente. A evolución anual desde a aprobación das DOT indica que os bens inmobles de uso residencial seguen unha liña ascendente, aínda que non tan pronunciada como en períodos anteriores coincidentes coa “burbulla inmobiliaria”. Na serie temporal 2008–2015 aprécianse incrementos porcentuais superiores ao 1 e 2% ata o ano 2012, data a partir da cal, entre os anos 2012 e 2014, se registrou un incremento máis moderado, próximo ao medio punto porcentual, que no último ano sobe ata case un punto (Ilustración 9).

Nunha análise provincial (Ilustración 10) cabe destacar que as provincias da Coruña e Pontevedra acollen o 68,4% do total dos bens inmobles de uso residencial de Galicia.

Atendendo ao sistema de asentamentos, Lugo entre as sete grandes cidades, cun 3,1%, Verín entre as cabeceiras e subcabeceiras do SU1, cun 9,1%, e Maceda entre os NET, cun 25,1%, rexistran os maiores incrementos no número de bens inmobles de uso residencial entre os anos 2012 e 2015. Porén, os maiores incrementos relativos rexístranse en pequenos concellos como Folgoso do Caurel, que supera o 90%.

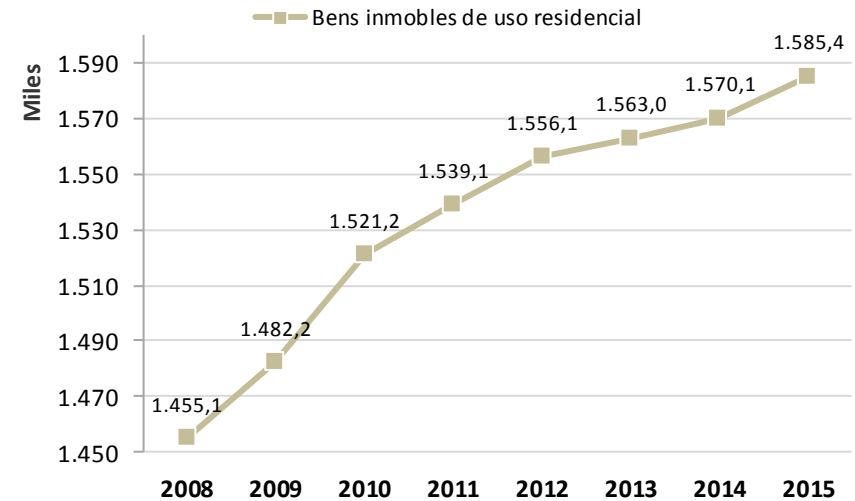

Ilustración 9. Bens inmobles de uso residencial (2008-2015)

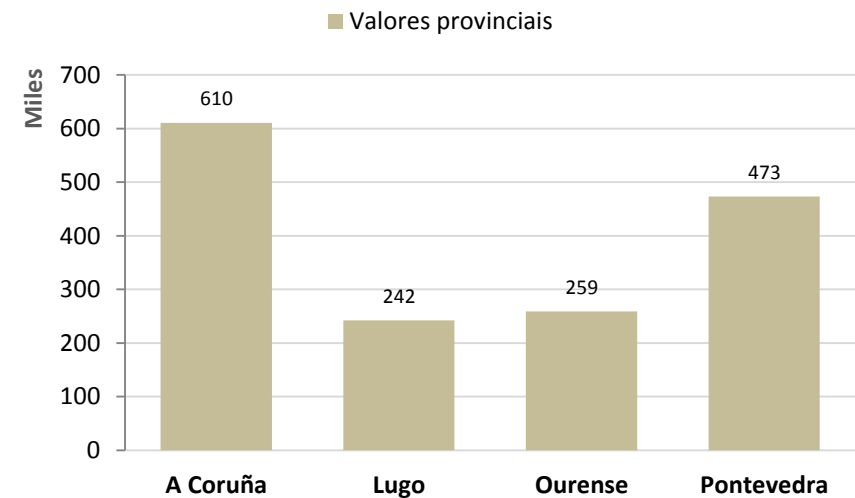

Ilustración 10. Distribución provincial de bens inmobles de uso residencial (2015)

OC.C.02 Índice de saturación

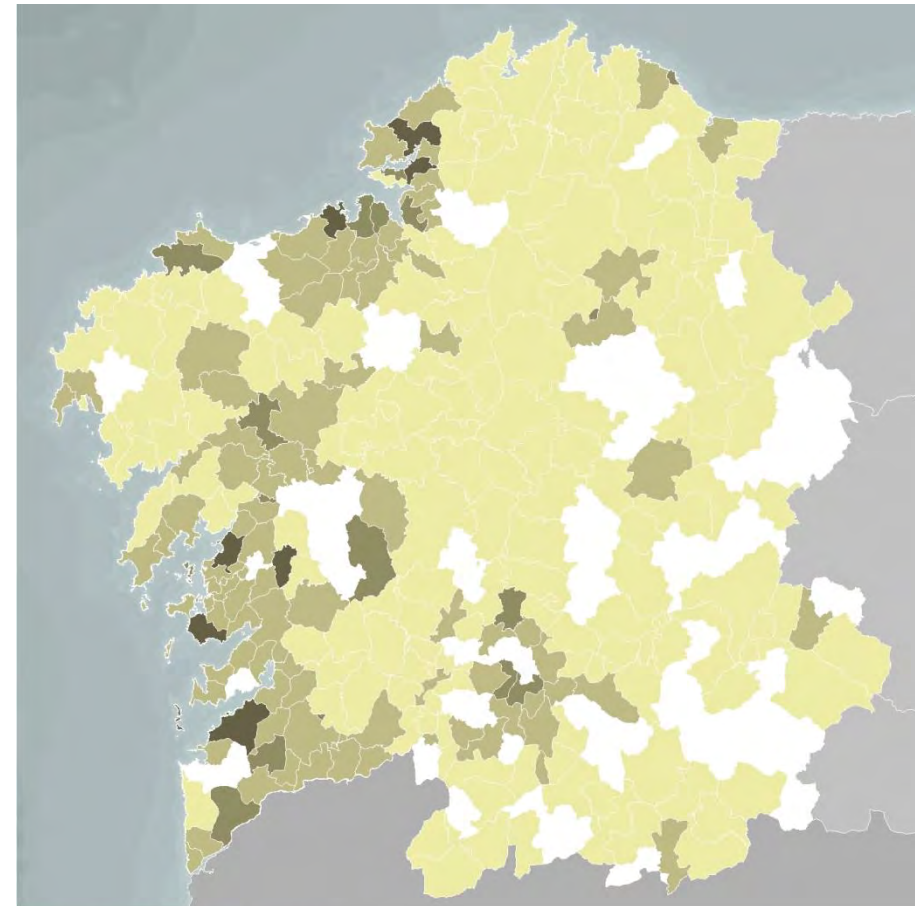
Relaciona a superficie de solo urbano, actual e previsto e a total do concello; entendendo por solo urbano previsto o clasificado polo planeamento como solo urbanizable. A interpretación deste indicador precisa ter en conta outros indicadores como o de *Crecedemento previsto* ou o de *Conectividade ecolóxica* e será a súa evolución a que indique se a pegada ecolóxica tende a reducirse.

Estimado para toda Galicia (computando unicamente 267 concellos con planeamento en vigor segundo datos rexistrados no SIOTUGA⁸ en febreiro de 2016), o índice de saturación é do 8,5%, mentres que por provincias, destaca Pontevedra cun 17,2% fronte a Lugo que non supera o 3,8%.

Analizando o mapa temático (*Ilustración 11*) resulta evidente a concentración de valores máis altos do Índice de saturación nos concellos que conforman o eixo Atlántico e no Corredor do Miño, dende Ourense ata a súa desembocadura na Guarda. O interior da Comunidade, onde tamén se atopan maioritariamente os concellos sen planeamento, rexistra os valores menores do indicador, con ata 25 concellos que non acadan nin o 1% de saturación; Santiso, Samos, Montederramo, Pol ou Tordoia, cun 0,1%, son só algúns exemplos.

Na zona litoral advértense dúas áreas con baixos índices de saturación; correspóndense con concellos situados no contorno da Comarca de Ortelgal, entre Valdoviño e O Vicedo, e na Costa da Morte. Ortigueira, por exemplo, non supera o 2,3% e Muxía o 2,9%.

Polo contrario, A Coruña presenta o valor máis alto de Galicia, un 70,5%, cunha superficie municipal de 3.854 ha, o que significa unha altísima saturación das posibilidades de desenvolvemento de solo no termo municipal. Tamén significativos son os casos de Sanxenxo cun 64,4% e 4.415 ha de superficie e, moi singularmente, polo que representa tamén en termos de superficie en valor absoluto, o de Vigo, cun 61,2% e 10.949 ha de superficie municipal.

Índice de saturación por municipios

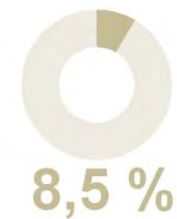
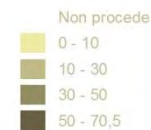

Ilustración 11. Índice de saturación (%), febreiro 2016

⁸ Sistema de Información de Ordenación do Territorio e Urbanismo de Galicia

OC.C.03 Crecemento previsto

O obxectivo deste indicador é avaliar o crecemento previsto dos solos urbanos ou de núcleo rural a partir da análise da información dispoñible do planeamento urbanístico no SIOTUGA. O indicador calcula a porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto da superficie de solo urbano e solo de núcleo rural.

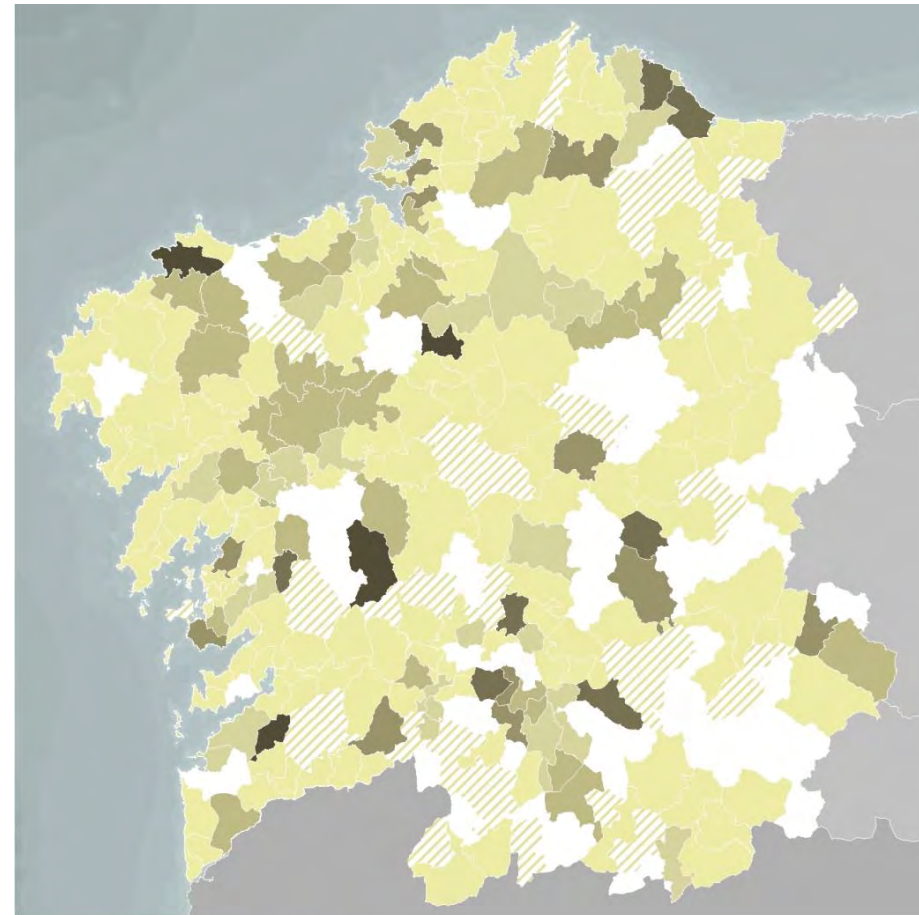
O consumo racional do solo é un dos obxectivos recollidos nas DOT e no POL, polo que resulta necesario establecer criterios que permitan perfilar a definición dun crecemento en coherencia co modelo territorial definido por estes instrumentos e, ademais, coa dinámica demográfica.

Analizar o Crecemento previsto conxuntamente cos datos do Índice de saturación e/ou outros indicadores deste Bloque permite extraer conclusións en relación a como o proceso urbanizador se está a axustar a ese modelo territorial.

O valor deste indicador para toda Galicia acada o 39,4%. Isto suporía a transformación en solo urbano da superficie equivalente a case o 40% do existente, nun contexto no que a poboación diminúe. Porén, para a súa axeitada avaliación, hai que ter en conta que o cálculo se realiza só sobre os 267 concellos con planeamento en vigor (en febreiro de 2016 segundo o SIOTUGA). Co mesmo criterio, calculáronse os índices provinciais, onde destacan A Coruña e Pontevedra, que superan o 43% e duplican o de Lugo, inferior ao 22%.

Por concellos, o indicador revela unha importante dispersión e amplitude de valores que oscila entre o 874% (Forcarei) e o 0% en 41 concellos; isto fai preciso obter outros valores como o da mediana, que acada o 12,1% (moi por debaixo do 39,4% para o conxunto de Galicia) ou os dos percentís 25 e 75, co 3,7% e o 30% respectivamente. Porcentaxes de crecemento superiores ao 100% rexístranse en 20 concellos.

A observación do mapa temático (Ilustración 12) non achega evidencias claras para identificar un patrón de comportamento do indicador asociado á localización; o "mosaico" dos crecementos previstos non permite tampouco extraer conclusións inmediatas en relación ás causas que determinan a contía dun valor concreto.

Crecemento previsto por municipios

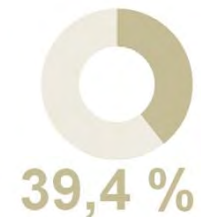

Ilustración 12. Crecemento previsto (febreiro 2016)

Quizais a única conclusión é que o crecemento previsto non vén determinado actualmente pola súa situación xeográfica e que son outros os factores que inciden. Neste sentido, cómpre sinalar que o crecemento urbano debería ser coherente co crecemento poboacional, pero os resultados deste indicador evidencian que só 8 dos 23 concellos que rexistran un crecemento previsto superior ao 100% teñen necesidades reais de expansión urbanística, en maior ou menor medida. Trátase de Mos, Moraña, Foz, O Barco de Valdeorras, Narón, Barbadás, Sanxenxo e Vilagarcía de Arousa. Pola contra, nos outros 15 municipios a variación poboacional está amosando unha tendencia decrecente nos últimos 10 anos (2005-2015), o que quere dicir que o seu crecemento previsto non garda relación coas expectativas demográficas.

Atendendo ao Sistema de asentamentos, entre as cidades, Santiago de Compostela rexistra o valor máximo cun 82% e Pontevedra o mínimo, cun 9,5%. Polo que ao SUI se refire, as diferenzas son aínda máis amplas, rexistrándose valores que van dende o 355% de Foz ao 0% do Grove ou Corcubión. Constátase unha maior homoxeneidade de valores entre os NET, aínda que Maceda e A Cañiza chegan a un 214% e un 176% respectivamente, fronte ao 0% de Mondoñedo, Bande ou Castro Caldelas.

Finalmente, aínda que moitos dos restantes concellos de Galicia presentan baixos valores, é neste grupo de concellos do último nivel do sistema, onde se atopan os crecementos máximos previstos, o que non parece moi acorde co modelo territorial definido nas DOT.

OC.C.04 Grao de conurbación–Fragmentación Urbana

O obxectivo deste indicador é avaliar o grao de contigüidade co solo urbano ou de núcleo rural existente que presentan os crecementos previstos no planeamento vixente rexistrado no SIOTUGA. O grao de conurbación dos ámbitos de desenvolvemento previstos polos plans indica se estes se formulan de forma illada ou ben en contigüidade coa trama urbana existente, e en que grao se da tal contigüidade. É dicir, o indicador mide o perímetro de contacto entre os solos de desenvolvemento respecto aos solos urbanos existentes.

O crecemento conurbado ou compacto racionaliza os sistemas de asentamentos e fomenta a concentración urbana, evitando a dispersión e moitas das súas consecuencias ambientais, como son a fragmentación de hábitats. Do mesmo xeito, favorece a preservación da paisaxe natural e a eficiencia enerxética derivada da mobilidade ou da propia xestión dos servizos. A contigüidade da trama urbana é un dos principais criterios para un urbanismo sustentable.

O coñecemento do grao de conurbación ou fragmentación das reservas de solo para desenvolvemento urbanístico permite caracterizar o territorio segundo a maior ou menor contigüidade destas aos solos urbanos ou de núcleo rural. Asemade, a análise deste indicador podería servir para establecer prioridades de desenvolvemento para os diferentes crecementos previstos.

O valor deste indicador para toda Galicia acada o 39,9% e indica a porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos contiguos de crecemento previsto en contacto cos ámbitos de solo urbano ou de núcleo rural existentes. Así mesmo, o valor da mediana é do 32%, o que indica que os concellos con máis superficie de solo urbanizable presentan un maior grao de conurbación. A evolución do indicador deberá reflectir incrementos en ambos valores para indicar unha maior compacidade dos novos espazos planificados.

Por concellos, a diversidade de valores obtidos revela fortes contrastes entre concellos que planifican os crecementos en contigüidade coa trama urbana existente e, polo tanto, dun xeito máis eficiente, e outros nos que o solo urbanizable se sitúa de forma máis desconectada do solo urbano. Mentres o 17% dos concellos acadan un grao superior ao 50% que pode considerarse un valor suficientemente elevado para indicar un crecemento compacto na planificación de asentamentos, a cuarta parte non acada o 13%.

Ademais, cómpre destacar que 41 concellos (13%) non contan con solo urbanizable.

Fronte ás situacións referidas anteriormente, concellos con importante superficie de solo urbanizable presentan un escaso grao de conurbación, como pode ser o caso de Forcarei (30%, 366.962 ha) ou Ponteceso (29%, 254.367 ha).

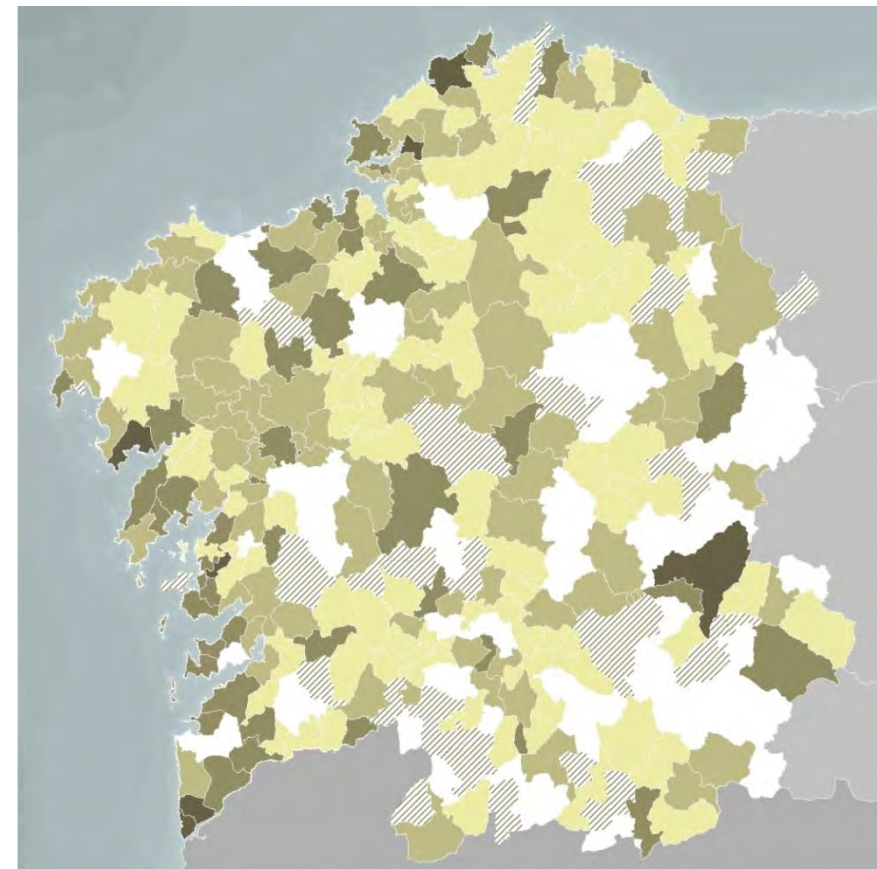
Como sucede no anterior indicador, a observación do mapa temático (Ilustración 13) non mostra evidencias claras para identificar un patrón de comportamento do valor do indicador asociado á localización, polo que probablemente a fragmentación urbana tampouco vén condicionada actualmente pola situación xeográfica, senón que son outros os factores que inciden de xeito determinante na súa variación.

Cabe sinalar o diferente comportamento deste indicador cando se refire ao ámbito litoral; neste caso o valor medio é superior ao de Galicia, o que indica unha maior contigüidade dos ámbitos de solo urbanizable na franxa costeira que nos concellos do interior e, polo tanto, unha tendencia a unha maior compacidade dos asentamentos.

Atendendo ao sistema de asentamentos, entre as grandes cidades, Vigo rexistra o valor máximo, cun 74%, e Santiago de Compostela o mínimo, cun 40,2%. Polo que ao Sistema Urbano Intermedio se refire, destaca o xa mencionado 71% do Carballiño, fronte ao 0% de Vilalba ou o 3,4% de Noia. Entre os Nodos para o Equilibrio Territorial, Quiroga rexistra o valor máximo, cun 75,8%, e Meira ou Ortigueira o mínimo, cun 0%.

Finalmente, aínda que moitos dos restantes concellos presentan valores aceptables, é neste último nivel do sistema, onde, como se ten recollido, atópanse os crecementos máximos previstos ligados a baixos valores de Grao de conurbación-Fragmentación urbana, o cal non responde ao modelo de asentamento da poboación proposto nas DOT.

A evolución deste indicador deberá ser coherente coa directriz de evitar os crecemento illados e formular os novos desenvolvementos desde o xa construído.

Grao de conurbación - Fragmentación urbana por concellos

Ilustración 13. Grao de conurbación-Fragmentación urbana, febreiro 2016

OC.C.06 Superficie ocupada pola edificación

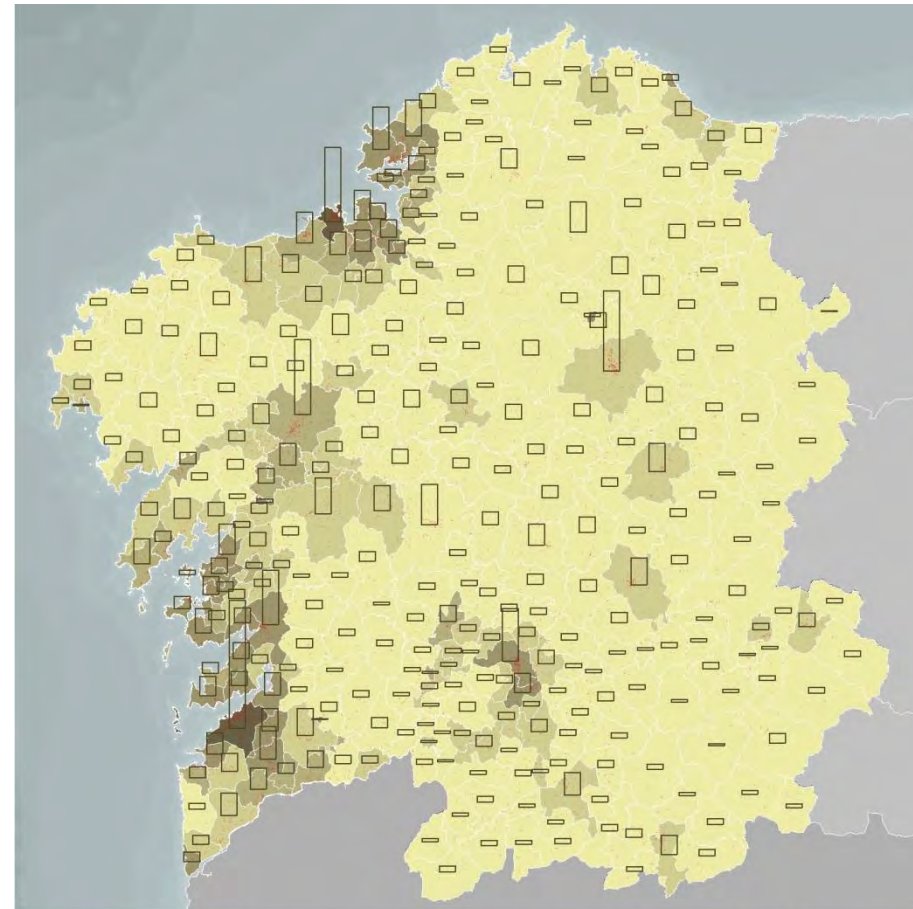
O indicador **Superficie ocupada pola edificación** mide a intensidade do proceso construtivo en termos de ocupación de solo.

En termos absolutos, a edificación ocupa 26.247 ha en Galicia, o que supón menos do 1% da superficie, un consumo de solo aínda moderado, aínda que en constante aumento.

Por outra banda, a análise da evolución no tempo dos valores deste indicador permite detectar, entre outras cuestións, procesos como o da denominada “burbulla inmobiliaria” seguido da posterior crise e paralización da actividade edificatoria. Así, mentres que no período 2003-2010 aumentou a superficie ocupada pola edificación nun 10,2%, entre 2011 e 2014 este incremento non superou o 2,3%.

A análise municipal amosa unha ampla variabilidade moi relacionada coa poboación, pero é evidente que, en termos porcentuais, os valores máis altos concéntranse nos concellos do Arco Atlántico situados no eixo entre as dúas Rexións Urbanas. Na Galicia interior, Ourense e os seus concellos máis próximos contrastan cunha situación xeneralizada de moi baixa ocupación, só interrompida puntualmente polos casos de Lalín, Lugo, Sarria, Monforte de Lemos, A Rúa e O Barco de Valdeorras ou Verín. Fóra destas zonas, só se atopan na comarcas das Mariñas concellos con valores que superan o baixísimo ton xeral, especialmente Burela, con 42,1 ha que supoñen o 5,5% do seu territorio (Ilustración 14).

Atendendo á distribución de valores segundo o Sistema de asentamentos definido nas DOT, pode comprobarse como, loxicamente, os máis altos corresponden a aqueles concellos que conforman os primeiros niveis do sistema, onde destaca Vigo con 995 ha construídas, seguido de Lugo (624), Santiago de Compostela (586) e A Coruña (580). Narón (278), O Porriño (252) e Arteixo (240), malia que non son nodos principais do Sistema, destacan tamén polos seus altos valores; isto explícase polo seu emprazamento nos ámbitos das dúas Rexións Urbanas galegas.

Superficie ocupada pola edificación respecto da superficie municipal en porcentaxe e valor absoluto

Ilustración 14. Superficie ocupada pola edificación, ano 2014.

Paisaxe

Táboa 4. Indicadores do bloque Paisaxe

Subbloque	Indicador	Ámbito
Dinámica da paisaxe	Diversidade da paisaxe	DOT
	Índice de xestión das paisaxes	DOT
	Paisaxes abandonadas	DOT
	Dispersión urbana	DOT
Xestión da paisaxe	Aplicación dos instrumentos da Lei da Paisaxe	DOT

Os indicadores de Paisaxe, estruturados nos subbloques de Dinámica da paisaxe e Xestión da paisaxe, analizan a transformación que acusan os diferentes elementos que configuran a paisaxe e o grao de aplicación da Lei de Protección da Paisaxe de Galicia para aproximarse aos obxectivos de calidade paisaxística.

Subbloque Dinámica da paisaxe

PAI.A.01 Diversidade da paisaxe

O fomento dunhas paisaxes agrícolas e forestais diversas é un dos obxectivos sinalados pola cidadanía no proceso de participación pública das Directrices de paisaxe de Galicia.

A análise céntrase no patrón espacial das coberturas do solo a través de métricas como a da porcentaxe das diferentes coberturas, a media do tamaño das manchas ou o índice de diversidade de Shannon.

O indicador baséase en métricas espaciais e atende unicamente á distribución e relación da cobertura agrícola e forestal, o que permite cuantificar a evolución da paisaxe e consecuentemente os obxectivos de calidade paisaxística.

A paisaxe agrícola, en xeral, presenta unha baixa diversidade, onde os cultivos e prados supoñen a cobertura dominante en case a cuarta parte da superficie. É nas grandes áreas paisaxísticas do sur nas que a diversidade acada os valores máis altos, ben pola baixa intensificación da agricultura, ben pola marxinalización da agricultura nas áreas urbanas no caso de Rías Baixas e Costa Sur-Baixo Miño, ben pola orografía adversa en Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil ou polo abandono da agricultura en Serras Surorientais. Pola contra, as grandes áreas situadas ao norte son as que presentan a menor diversidade agrícola, debido a unha maior intensificación da agricultura nalgúns casos como Galicia Central e Chairas e Fosas Lugoas (Ilustración 15).

No entanto, as paisaxes forestais presentan unha alta diversidade. As distintas coberturas forestais presentan porcentaxes de ocupación similares aínda que as especies caducifolias, cun 12%, son as máis abundantes. Por tipo de cultivo, as especies intensivas, como o eucalipto ou as repoboacións de coníferas teñen unha presenza superior ás masas próximas ás naturais. Asemade, a variabilidade do tamaño das manchas é bastante grande; as máis grandes son as de eucalipto, especie que tamén rexistra a maior variabilidade no tamaño da mancha. O índice de diversidade de Shannon para as coberturas forestais é bastante similar en todas as grandes áreas (Ilustración 16).

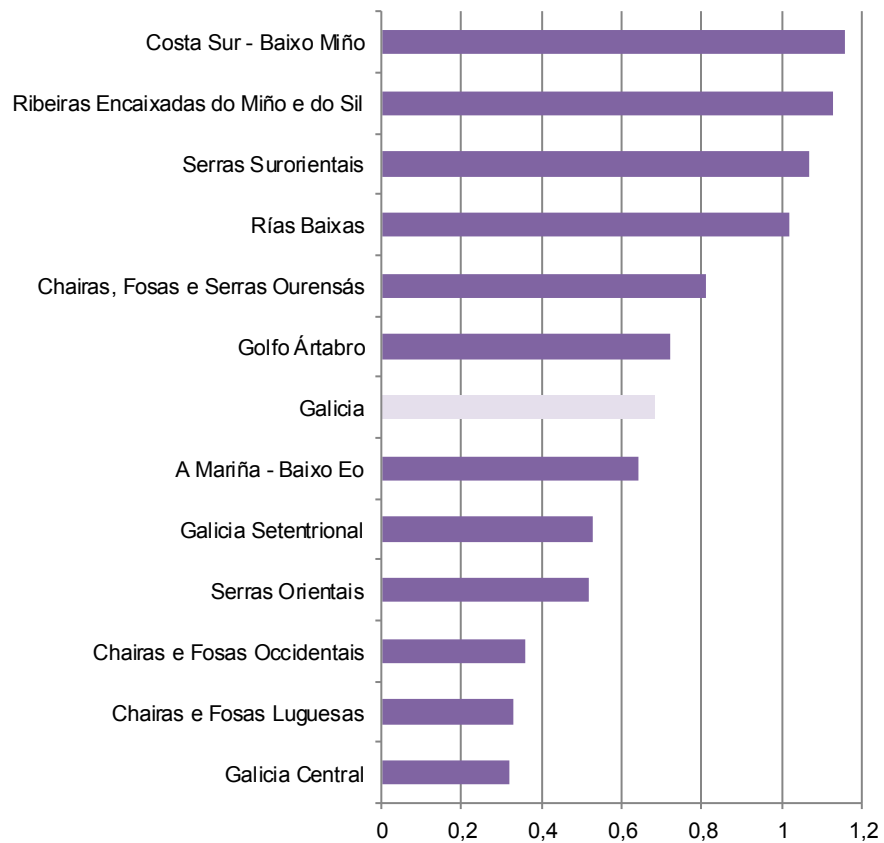

Ilustración 15. Índice de Shannon das coberturas agrícolas (2011)

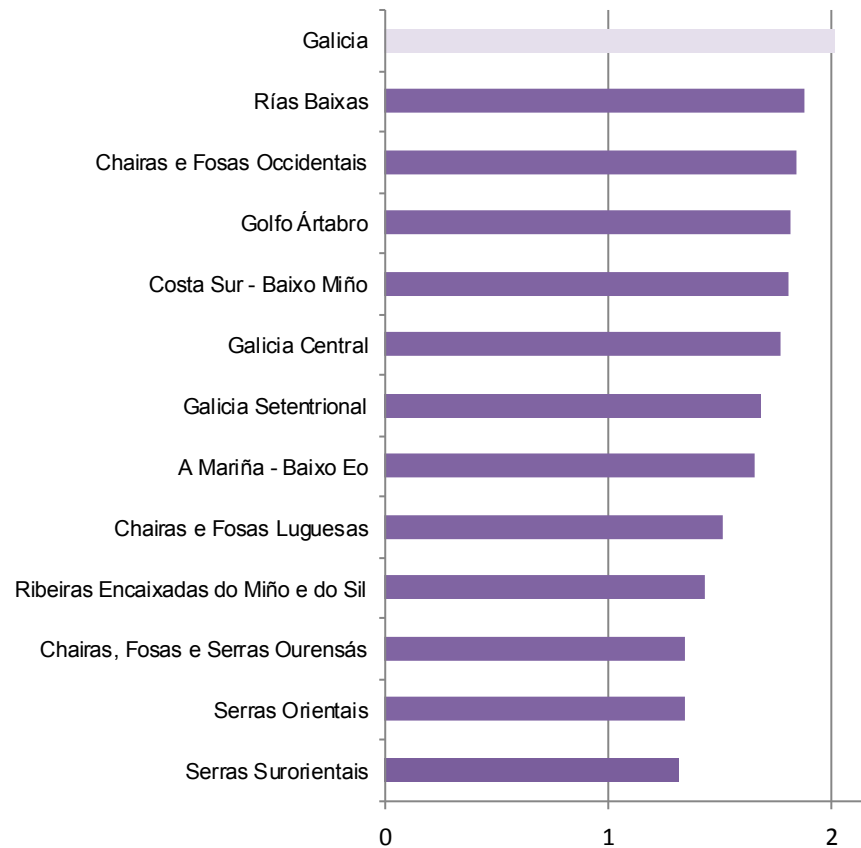

Ilustración 16. Índice de Shannon das coberturas forestais (2011)

PAI.A.02 Índice de xestión das paisaxes agroforestais

Un dos obxectivos identificados pola cidadanía para a paisaxe de Galicia foi o de “Promover unhas paisaxes agroforestais ben xestionadas”. A análise da diversidade da paisaxe agroforestal ofrece información sobre a integración entre usos e, por tanto, dá unha visión do grao de mestura e xestión da paisaxe.

O resultado do índice de diversidade de Shannon agroforestal é bastante elevado a nivel Galicia. Este dato é especialmente relevante dende o punto de vista comparativo e servirá como referencia para analizar a súa evolución.

Por grandes áreas paisaxísticas, a diversidade agroforestal é menor nas áreas do centro norte e centro sur de Galicia. Estas zonas coinciden coas que teñen menor diversidade de coberturas tanto agrícolas como forestais. No caso de Galicia Central, a baixa diversidade débese a que a diversidade agrícola é moi baixa e a diversidade forestal é media (Ilustración 18).

Por comarcas paisaxísticas, o mapa é moi semellante ao do índice de diversidade agrícola. No fin de contas, as coberturas agrícolas son as máis abundantes en case todas as comarcas e teñen un gran peso á hora de calcular o índice de Shannon.

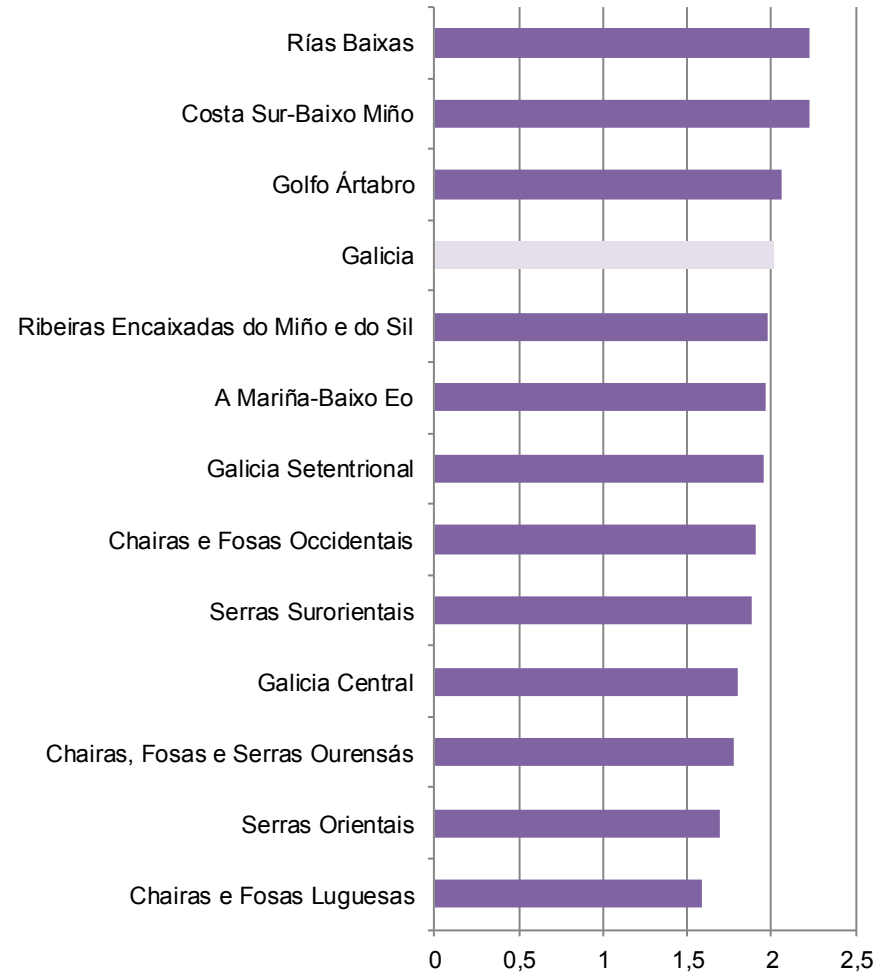

Ilustración 17. Índice de Shannon agroforestal (2011)

PAI.A.03 Paisaxes abandonadas

O indicador de **Paisaxes abandonadas** permite analizar a degradación do patrimonio etnográfico. A cuantificación do número de asentamentos abandonados ofrece información sobre que zonas poden ser máis susceptibles de sufrir deterioro das edificacións e degradación da paisaxe circundante por falta de poboación que a xestione.

A maior parte dos asentamentos abandonados en Galicia localízanse nas grandes áreas do centro de Galicia e na costa norte. Resulta especialmente curioso que na GAP Serras Orientais, Rías Baixas, Costa Sur-Baixo Miño e Golfo Ártabro o número de asentamentos abandonados sexa similar (Ilustración 18). Isto debe interpretarse con precaución debido á posible asignación da poboación de asentamentos periféricos ás entidade principais cando se fusionan por mor da expansión urbana, como pode ocorrer na GAP Rías Baixas ou Golfo Ártabro, mentres que na GAP Serras Orientais debe atribuírse á diminución da poboación ou ao abandono do rural.

Os datos de asentamentos abandonados a nivel de comarca case debuxan unha serie de aneis concéntricos ás comarcas de Rías Altas Litoral, Rías Altas Interior, Serras e Fosas Setentrionais e Terra Chá nos que vai diminuído o número de asentamentos abandonados.

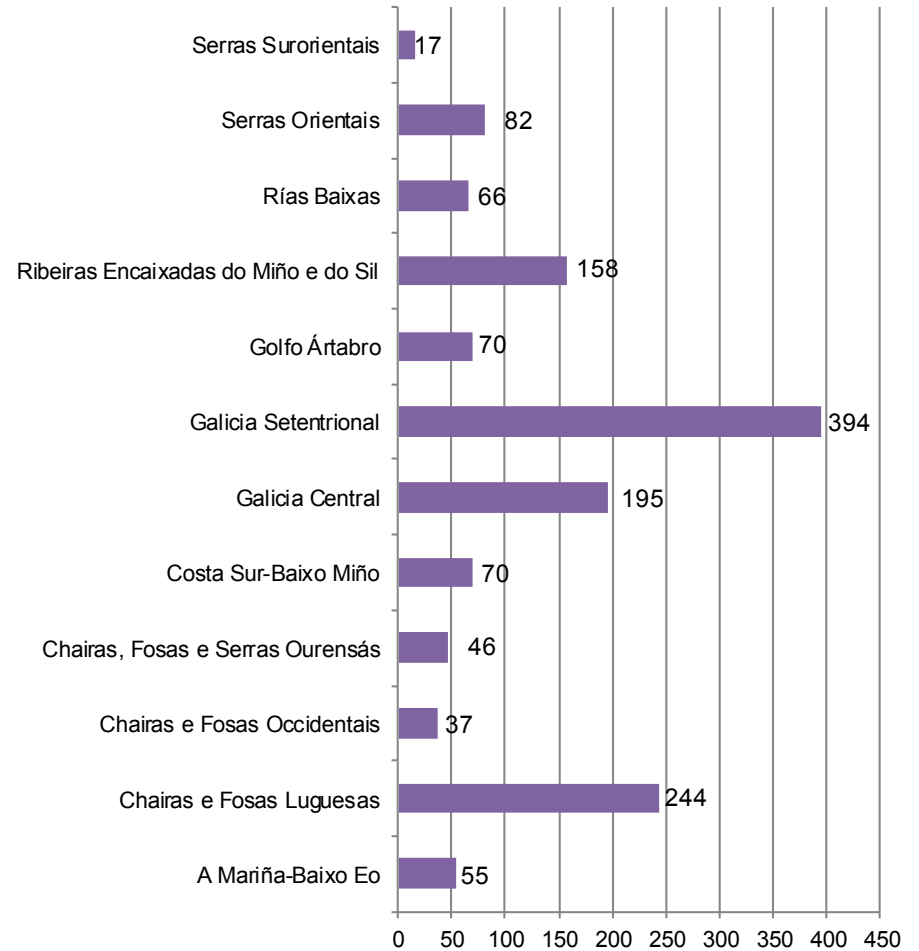

Ilustración 18. Número de asentamentos abandonados (2011)

PAI.A.04 Dispersión urbana

Este indicador permite analizar a dispersión das coberturas urbanas e responde ao obxectivo de “Fomentar a integración dos asentamentos de poboación na paisaxe”.

Entre as métricas espaciais escolleuse o índice de proximidade. Este índice non só ten en conta a distancia entre as manchas na análise, senón tamén o seu tamaño, o que ofrece unha idea sobre a fragmentación das manchas. Así, se as manchas están moi afastadas, diminúe a conectividade entre elas e pode ter repercusións na mobilidade nun espazo urbano (por exemplo, un aumento do uso do automóbil). Ademais complementase coa media da área do núcleo das manchas.

A media do índice de proximidade é moi alta para as grandes áreas Rías Baixas e Golfo Ártabro, mentres que as de Serras Orientais e Serras Surorientais presentan a máis baixa (Ilustración 19).

A media da área do núcleo das manchas segue un patrón similar ao da media do índice de proximidade. Non obstante, obsérvase que, en Rías Baixas, as manchas son máis pequenas e menos compactas que en Golfo Ártabro. De feito, o coeficiente de varianza da área do núcleo das manchas urbanas é maior en Rías Baixas, indicando que o tamaño das mesmas é máis irregular.

Este patrón coincide coas zonas de maior e menor superficie urbanizada. A maior urbanización, existen máis manchas e están máis próximas entre elas, como se observa nos resultados do índice de proximidade.

Por comarcas paisaxísticas, as que presentan maior superficie urbana son, en orde de maior a menor: Golfo Ártabro Litoral, Vigo Litoral, Pontevedra, Arousa Baixo-Ulla, Arco Bergantiñán, Umia-O Salnés, Costa Sur-Baixo Miño Litoral, Terra de Santiago-A Barcala, O Condado-A Paradanta e A Mariña-Baixo Eo Litoral. Existe bastante diferenza entre a superficie urbanizada de Golfo Ártabro Litoral (31,3%) e Vigo Litoral (20,5%). O resto de comarcas coinciden coas zonas de influencia das áreas metropolitanas de Galicia (Arco Bergantiñán, Costa Sur-Baixo Miño Litoral, O Condado-A Paradanta) ou zonas de costa (Arousa Baixo-Ulla, Umia-O Salnés e A Mariña-Baixo Eo).

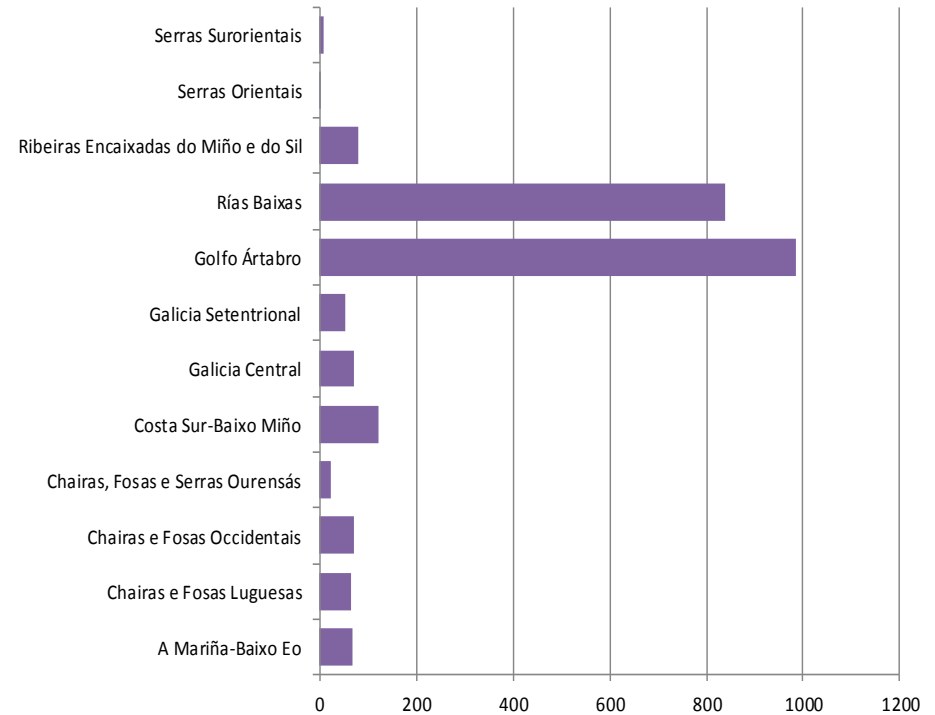

Ilustración 19. Media do índice de proximidade nas grandes áreas paisaxísticas (2011)

A análise dos índices de compacidade urbana a nivel de comarca paisaxística fai máis evidente que as áreas máis poboadas son as que presentan índices de proximidade e áreas de núcleo de manchas urbanas máis grandes. O índice de proximidade é moi alto para Vigo Litoral, Golfo Ártabro Litoral e Pontevedra. Tamén se observan valores altos en Arco Bergantiñán, na Mariña-Baixo Eo Litoral, en Lugo, en Terra de Santiago-A Barcala, en Fosa de Ourense, en Umia-O Salnés e en Arousa-Baixo Ulla.

Reparando na media da área de núcleo das manchas, obsérvase que as comarcas de Rías Baixas presentan patróns máis dispersos, xa que o núcleo das manchas é máis pequeno que en Golfo Ártabro Litoral. Destaca especialmente Arousa-Baixo Ulla, pois as manchas urbanas están relativamente dispersas e son pequenas. Ocorre o mesmo con Pontevedra.

Subbloque Xestión da paisaxe

PAI.C.01 Aplicación dos instrumentos da Lei da Paisaxe

O obxectivo do indicador é avaliar o grao de implantación dos instrumentos da Lei da paisaxe e as consecuencias que se derivan da súa aplicación.

O indicador reflectirá, a través das diferentes medidas, os catálogos que se teñan redactado, o ámbito territorial caracterizado en función das súas peculiaridades paisaxísticas ou a actividade da Administración na súa competencia de control sobre as actividades con potencial incidencia sobre a paisaxe.

O 25 de agosto de 2016, publicábase no DOG o Decreto 119/2016, do 28 de xullo de 2016, polo que se aproba o Catálogo das paisaxes de Galicia. Coa súa aprobación, a totalidade da superficie de Galicia queda delimitada en 12 grandes áreas paisaxísticas e 50 comarcas.

Así mesmo, como resultado da elaboración do Catálogo obtívose o mapa de unidades de paisaxe de Galicia. En total o mapa inclúe 28.350 unidades de paisaxe pertencentes a 258 tipos de paisaxe diferentes, resultado da combinación das 5 clases de rexións xeomorfolóxicas, 12 clases de cuberta e 5 clases de termotipos.

A estas unidades hai que engadir as 428 unidades litorais e 13 prelitorais definidas polo Plan de ordenación do litoral para o seu ámbito de xestión.

Por tanto, coa aprobación deste catálogo acadouse o cumprimento do 100% para as medidas unha e dúas do indicador (superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados e superficie delimitada en unidades de paisaxe).

En relación á medida tres, durante o período 2014-2015, o número de Estudos de impacto e integración paisaxística (EIIP) realizados foi 67 (43 no ano 2014 e 24 no 2015) e o seu ámbito de afectación abarcou 72 concellos. Por provincias, o 34% dos informes corresponden á provincia da Coruña, o 24% á de Pontevedra, e a Lugo e Ourense o 21% respectivamente (Ilustración 20).

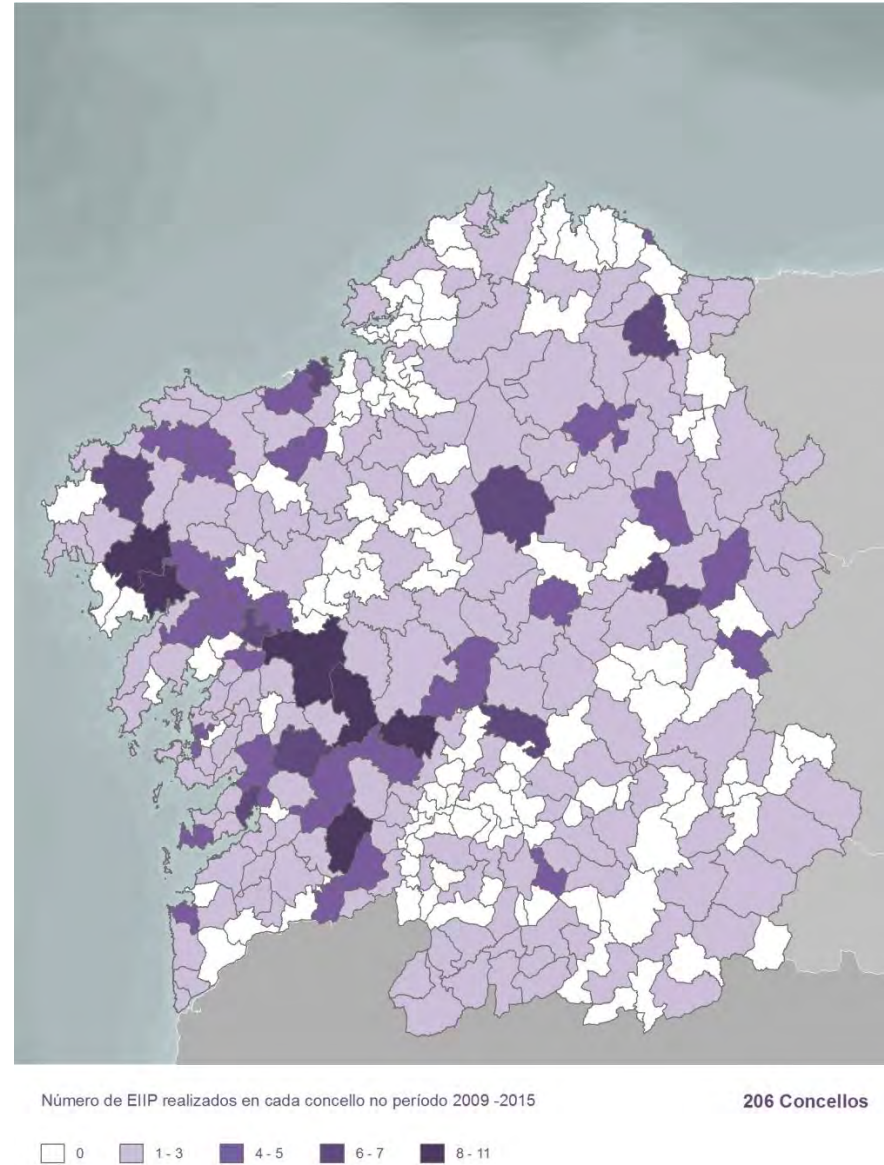

Ilustración 20. EIIP en aplicación da Lei 7/2008, do 7 xullo, de protección da paisaxe de Galicia

Patrimonio natural

Táboa 5. Indicadores do bloque Patrimonio natural

Subbloque	Indicador	Ámbito
Biodiversidade	Conectividade da paisaxe	DOT
Xestión	Superficie de espazos naturais protexidos (ENP)	DOT
	Superficie con instrumentos de planificación dos ENP	DOT
	Ocorrenza de incendios	DOT

A Axencia Europea do Medio Ambiente publicou no ano 2015 o informe SOER⁹ 2015 que pon de manifesto que, aínda que as políticas europeas para conservar o noso patrimonio natural abordaron con éxito moitos desafíos ambientais, quedan retos pendentes para garantir a sustentabilidade do noso planeta, como sinala o 7º Programa de Acción en materia de Medio Ambiente.

No modelo territorial proposto polas DOT, os recursos que constitúen o patrimonio natural de Galicia son un dos sinais identitarios máis representativos de Galicia, non só desde o punto de vista da diversidade biolóxica, senón tamén desde o entendemento deste como un factor de desenvolvemento socioeconómico, polo que resulta relevante a súa planificación e xestión orientada a garantir a súa conservación e mellora.

No que se refire á variable Patrimonio Natural, os indicadores referidos á **Superficie de espazos naturais protexidos** permiten relacionar a delimitación destes espazos naturais, con e sen instrumento de xestión ou ordeación, con outros fenómenos como a **Ocorrenza de incendios**, a **Artificialización do territorio** ou a **Conectividade ecolóxica**, xa que os espazos naturais proporcionan áreas continuas de hábitats de interese, evitando a fragmentación da paisaxe e favorecendo a calidade e integridade desta.

⁹ AEMA, 2015. El medio ambiente en Europa: Estado y perspectivas 2015

Subbloque Biodiversidade

PN.B.02 Conectividade da paisaxe

Un dos obxectivos das Directrices de paisaxe expresa a necesidade de promover unhas paisaxes de valor natural, ecolóxico e estético que preserven a súa calidade, biodiversidade e singularidade, e nos que sexan compatibles a preservación de ditos valores co aproveitamento de recursos e do lecer da cidadanía. Trátase de fomentar paisaxes que garantan a provisión de servizos ecosistémicos.

Isto está intimamente ligado ao grao de conectividade da paisaxe, é dicir, á maior ou menor facilidade que a matriz biofísica ofrece ás especies para a súa dispersión e mantemento no territorio.

Pártese da conectividade espacial como o feito de que dúas áreas xeográficas coa mesma cobertura do solo sexan adxacentes, isto é que estean unidas no espazo, ou ben accesibles. A conectividade funcional relaciónase ao feito de que un individuo dunha especie de fauna ou os propágulos dunha especie vexetal poidan pasar dunha mancha a outra, con independencia das características autoecolóxicas dunha especie en particular (Baudry & Merriam, 1988). Por iso considérase o concepto de hábitat para definir as estruturas aptas.

A análise da conectividade ecolóxica, que a partir da facilidade que as distintas coberturas do solo e a súa distribución espacial proporcionan para a mobilidade das especies no territorio, sinala que Galicia ten un alto índice de conectividade nas áreas das serras orientais e surorientais, mentres que é baixo nas comarcas que albergan as áreas metropolitanas do Eixo Atlántico (Ilustración 21).

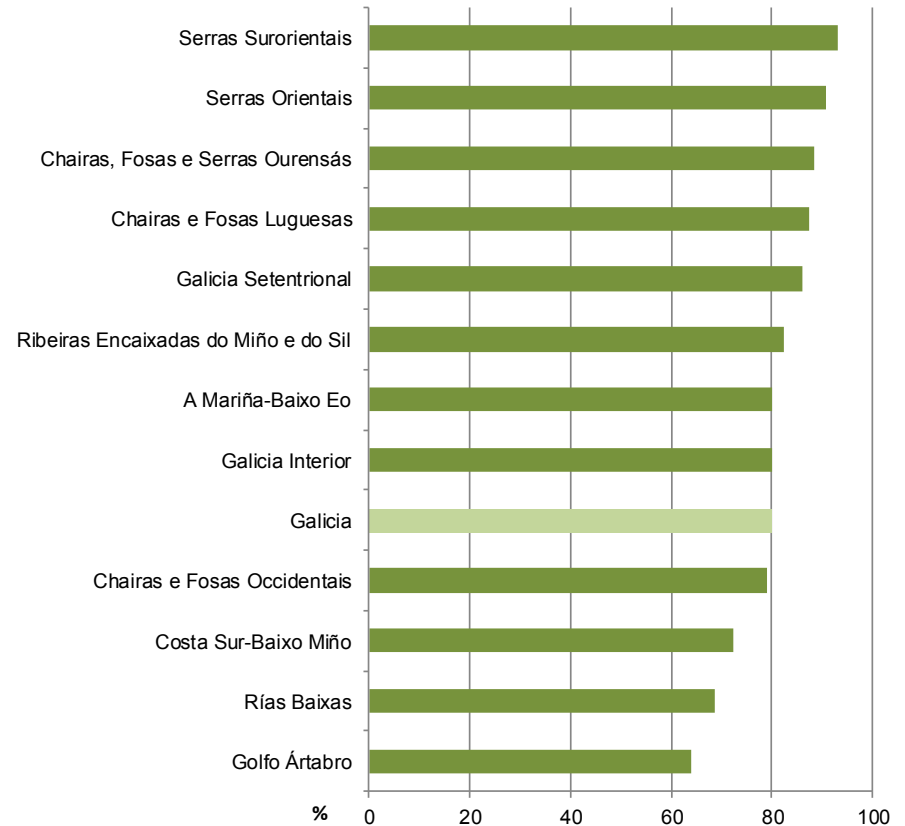

Ilustración 21. Conectividade da paisaxe 2011 (índice de contaxio)

Subbloque Xestión

PN.C.01 Superficie de espazos naturais protexidos

Non se produciron novas declaracións de espazos protexidos. As pequenas variacións do indicador **Superficie de espazos naturais protexidos** son froito do cambio de sistema de referencia¹⁰ (transformación do Datum europeo ED50 ao ETRS89) e de pequenos axustes con respecto á capa de concellos, principalmente nos concellos fronteirizos.

A Rede Galega de Espazos Protexidos (RGEP) representa un 12,14% do territorio galego, as áreas protexidas no marco da Rede Natura 2000 o 11,99% e os espazos incluídos en ámbitos Reserva da Biosfera o 24,63% (Ilustración 22).

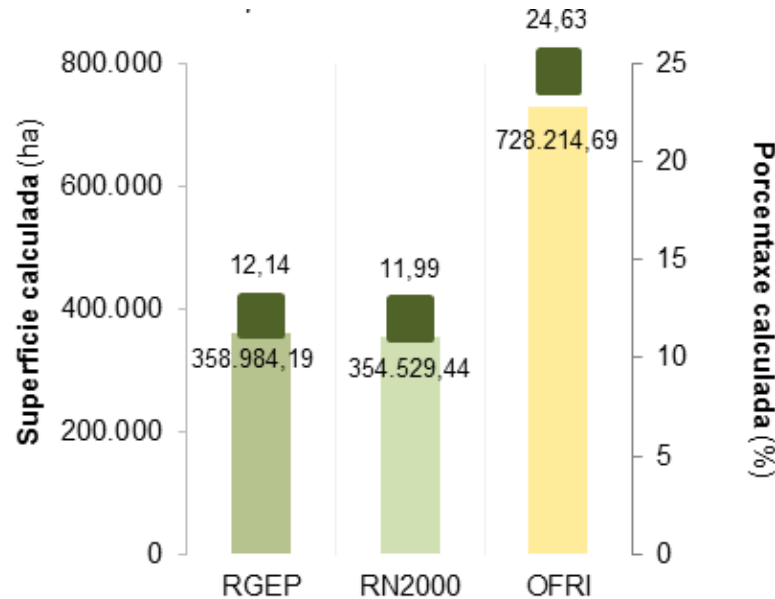

Ilustración 22. Superficie de espazos naturais protexidos (2015)

¹⁰ Real Decreto 1071/2007, do 27 de Xullo de 2007, polo que se regula o Sistema Xeodésico de referencia oficial en España,

PN.C.02 Espazos naturais con instrumentos de planificación

A lei 9/2001, do 21 de agosto, de conservación da natureza establece que a planificación dos espazos naturais protexidos efectuarase mediante os Plans de Ordenación dos Recursos Naturais, os Plans Reitores de Uso e Xestión ou os Plans de Conservación.

A aprobación do Plan Director da Rede Natura 2000 en marzo de 2014 supuxo a incorporación de 306.952,50 ha á superficie de espazos protexidos con instrumento de planificación, o que representa un incremento do 612%. Deste xeito, a superficie da Rede Galega de Espazos Protexidos suxeita a algún instrumento de planificación representa o 99,5% da superficie total.

Os plans de conservación do Humidal protexido Lagoa e Areal de Valdoviño e do Monumento natural da praia das Catedrais suman 494,97 ha máis. Isto eleva o total a 307.447,47 ha de espazos naturais protexidos con instrumento de planificación (Ilustración 23).

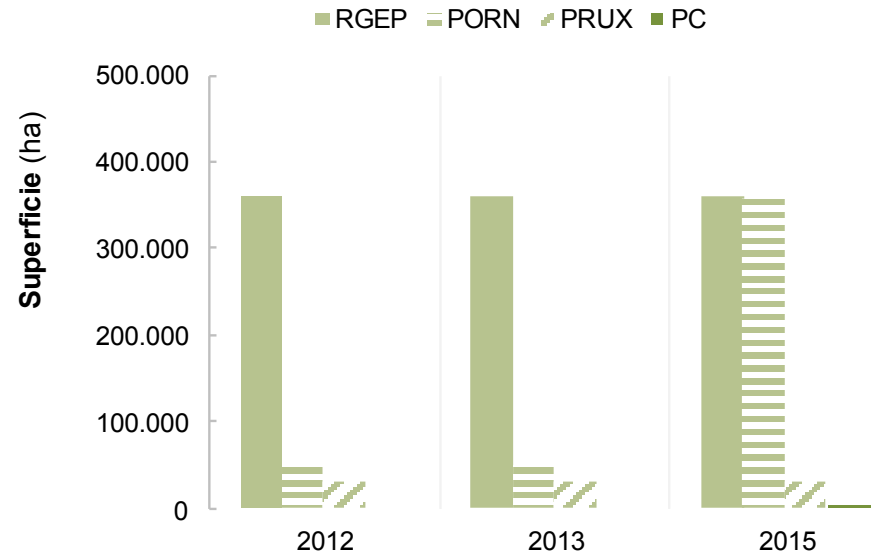

Ilustración 23. Evolución dos espazos naturais con instrumentos de planificación (2012-2015)

PN.C.03 Ocorrancia de incendios

Este indicador ten un comportamento bastante conxuntural dependendo fundamentalmente das condicións meteorolóxicas, polo que a pesar da tendencia positiva da súa diminución, tanto en superficie queimada como en número de incendios, cómpre ter en conta esta característica.

A serie temporal 2011-2014 sinala a diminución do número de incendios total e do número de incendios por km², así como do número de hectáreas queimadas, cun pequeno aumento no ano 2013 debido ao comportamento dos incendios nas provincias da Coruña e Pontevedra.

Por outra banda, no ano 2014, a superficie incendiada e o número de incendios reducíronse nun 78% e nun 93% respecto da media dos dez anos anteriores (2004-2013).

A densidade de incendios reflicte a incidencia dos lumes sobre os distritos forestais. Para o ano 2014 a afección é maior nos distritos localizados nas Rías Baixas e na zona sur das provincias de Ourense e Pontevedra.

A superficie total incendiada en Galicia no ano 2014 foi de 1.991 hectáreas e o número de incendios forestais de 1.227. Isto supón unha diminución respecto do ano 2013 do 90% en canto a superficie incendiada e do 66% respecto ao número de incendios.

A tendencia da superficie incendiada e do número de incendios nas últimas décadas é á baixa e con dentes de serra, correspondéndose os picos, polo xeral, con anos con condicións meteorolóxicas favorables para o inicio e propagación dos incendios forestais. Os dous últimos picos rexistráronse nos anos 2006 e 2011, e dende este último rexistrase unha tendencia descendente que culmina no ano 2014, o mellor da serie histórica.

A provincia que soporta máis as vagas de lumes é Ourense, cun 55% da superficie incendiada e un 37% do número de incendios no ano 2014.

Este dato pon de manifesto a relación do abandono da actividade agraria e a perda de poboación con este indicador de ocorrencia de incendios, pois esta provincia é a que amosa valores menos positivos nestes aspectos (Ilustración 24).

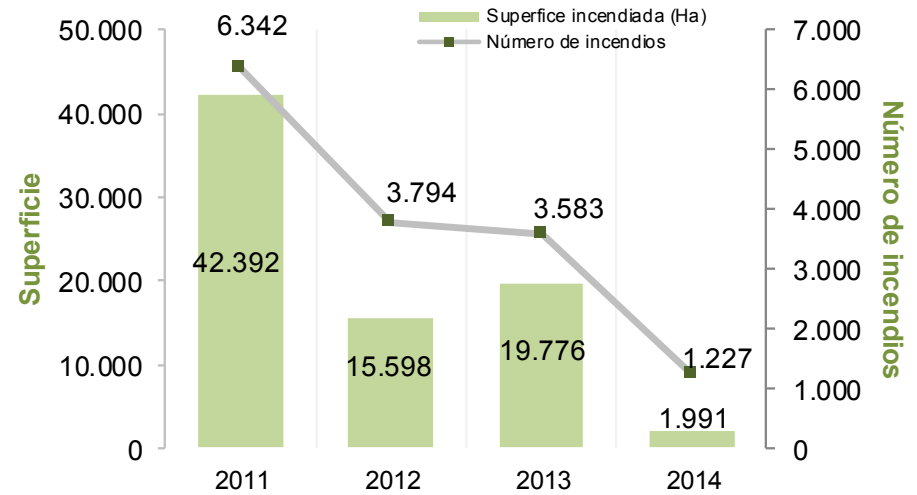

Ilustración 24. Superficie incendiada e número de incendios

Patrimonio cultural

Táboa 6. Indicadores do bloque Patrimonio cultural

Subbloque	Indicador	Ámbito
Abundancia e diversidade	Número de BIC	DOT
Valorización	Conservación e rehabilitación de elementos patrimoniais	DOT

En consonancia coa Estratexia Territorial Europea 2020, tanto as DOT como o POL sinalan a valorización do patrimonio cultural como factor de atracción do territorio e potencial de desenvolvemento socioeconómico, en especial, nas áreas de menor dinamismo do país, que se localizan habitualmente no medio rural.

Completar o Inventario de bens patrimoniais, así como protexer de forma axeitada estes elementos, son determinacións que as DOT impoñen ao conxunto da sociedade e particularmente á Administración pública. O bloque de Patrimonio Cultural, co que se pretende analizar o recoñecemento e valorización do patrimonio humano, definiu dous indicadores, un relacionado cos Bens de Interese Cultural (BIC) e outro centrado nas accións de conservación sobre os bens materiais do patrimonio cultural.

Subbloque Abundancia e diversidade

PC.A.01 Número de BIC

A finais do ano 2015 había 714 BIC identificados cun número de rexistro individual en Galicia, o que supón un incremento no 9% respecto aos que existían tres anos antes (primeiro Informe do Plan de seguimento das DOT) (Ilustración 25).

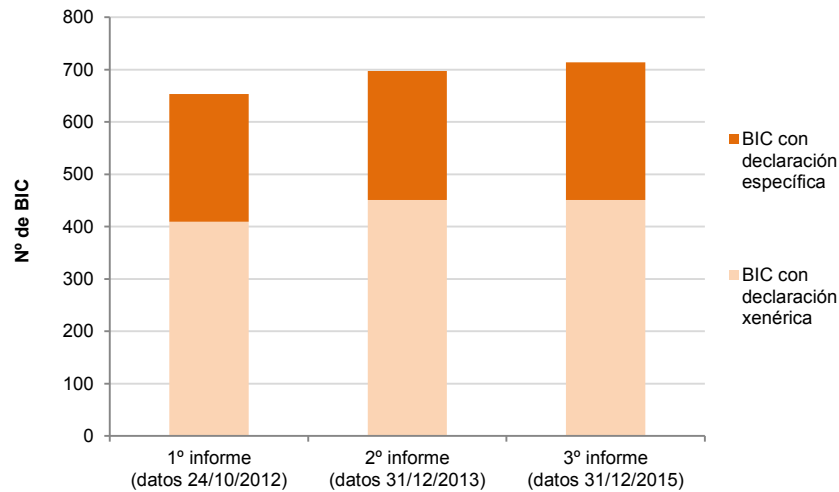
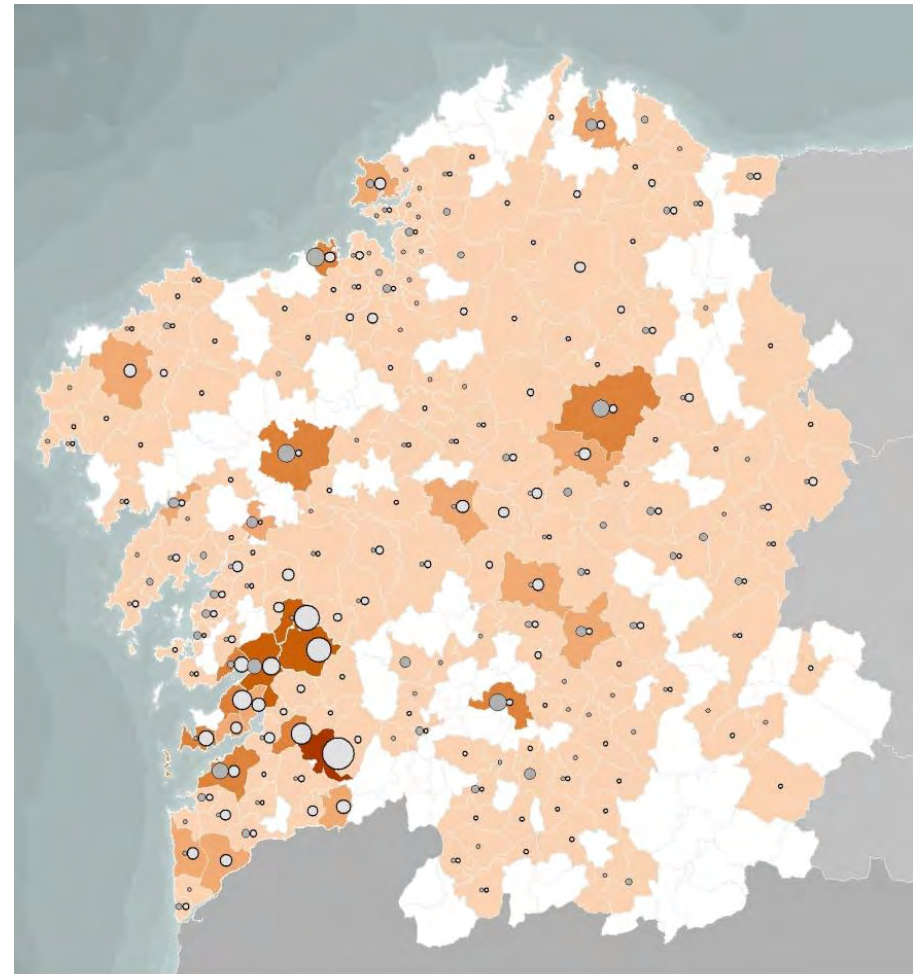

Ilustración 25. Evolución do número de BIC

Os resultados deste indicador demostran que se continúa avanzando na liña marcada polos instrumentos orientadores da política patrimonial e territorial, recollidos nas DOT, en concreto, nas determinacións 9.1; 9.2; 1.2.q.; 1.3 e 7.1.2.d.

Con todo, xa desde o seu inicio, a traxectoria deste indicador a nivel municipal manifesta que as declaracións novas están a incrementar a densidade dos BIC nalgúns dos municipios nos que xa existían anteriormente (A Coruña, Cangas, Cervo, Ferrol, Lugo, Monforte de Lemos, Oleiros, Ourense, Padrón, Pontevedra, Santiago de Compostela e Vigo), pero non se está a cubrir moito máis territorio. A única excepción é Mondariz (Ilustración 26).

Número de bens de interese cultural (2015)

Ilustración 26. Número de BIC (ano 2015)

PC.B.01 Conservación e rehabilitación de elementos patrimoniais

O indicador **Conservación e rehabilitación de elementos patrimoniais** recompila información cuantitativa en relación coas actuacións sobre bens do patrimonio cultural (medida 1) e cos conxuntos históricos con/sen plan especial aprobado (medida 2).

Os resultados constatan o aumento progresivo do número de actuacións realizadas sobre bens do patrimonio cultural: 6.829 no ano 2013, 7.225 en 2014 e 7.657 en 2015. Iso supón un incremento do 12% entre 2013 e 2015. Cómpre subliñar que o carácter destas actuacións, ao depender da iniciativa privada, constitúe un síntoma de recuperación económica (Ilustración 27).

Así mesmo, resulta inequívoca a relación entre o incremento de autorizacións concedidas polo Comité do Camiño (79%) e o aumento do ámbito territorial protexido nos últimos anos, ben polos novos camiños delimitados, ben pola incorporación dos Camiños de Santiago do Norte á listaxe do Patrimonio Mundial da Unesco, incluíndoos no ben Camiños de Santiago.

Polo que respecta aos conxuntos históricos, incorpórase en decembro de 2015 o Plan especial de Ferrol Vello. Este feito coloca a Ferrol nunha situación excepcional, xa que actualmente é o único concello galego que conta con dous cascos antigos declarados (Barrio da Magdalena e Ferrol Vello) con cadanseu plan especial aprobado (Ilustración 28).

Estes datos amosan unha tendencia positiva na estratexia marcada polas DOT para a valorización e protección do patrimonio cultural así como para o fomento das actuacións de restauración, rehabilitación e conservación.

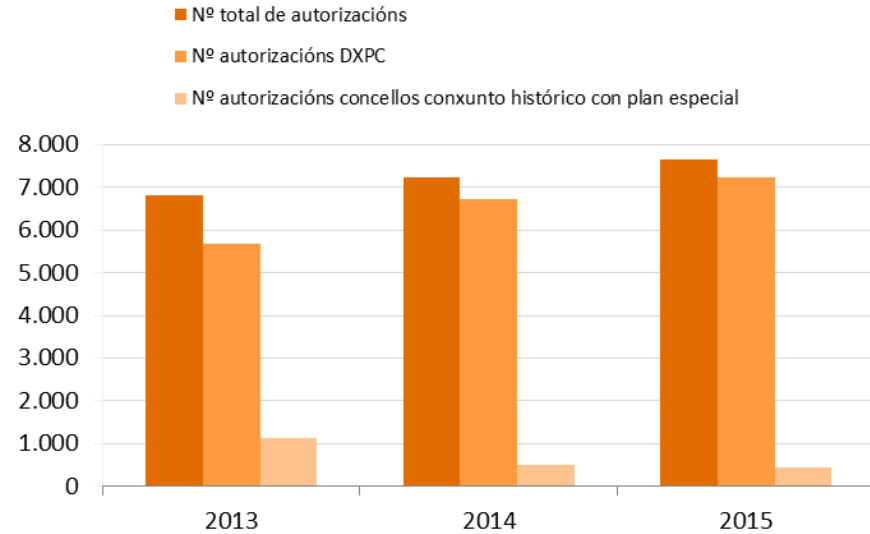

Ilustración 27. Evolución das autorizacións 2013-2015

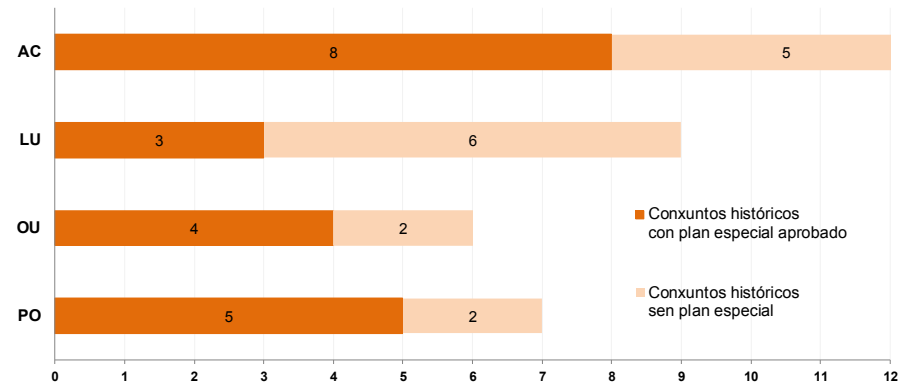

Ilustración 28. Conxuntos históricos con/sen plan especial aprobado (ano 2015)

Sociedade e economía

Táboa 7. Indicadores do bloque Sociedade e economía

Subbloque	Indicador	Ámbito
Espectro social	Variación da poboación (nº de habitantes)	DOT/POL
	Densidade de poboación	DOT
Complexidade	Actividade comercial	DOT/POL
Emprego e formación	Formación especializada	DOT/POL
Autosuficiencia	Autosuficiencia en emprego	DOT/POL
Innovación	Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais	DOT/POL
	Número de certificacións en vigor con EMAS	DOT
	Instalacións con autorización ambiental integrada	DOT
Agricultura e gandería	Agricultura ecolóxica	DOT
	Especialización gandeira	DOT
	Especialización agrícola	DOT
	Carga gandeira	DOT
	Explotacións agrarias	DOT
Pesca e acuicultura	Especialización acuícola	DOT
	Ocupación na pesca e na acuicultura	DOT
Aproveitamento forestal	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal	DOT
Turismo	Intensidade turística	DOT/POL

Os indicadores que constitúen o bloque de Sociedade e Economía analizan un amplo abano de aspectos sociais e económicos que permiten avaliar a aproximación a dous obxectivos globais: o aumento da cohesión social e a diversidade de usos e funcións do territorio.

Subbloque Espectro social

SE.A.01 Variación da poboación (nº de habitantes)

A actualización do indicador **Variación da poboación** permite tirar resultados moi interesantes, dado que a compoñente demográfica ten unha incidencia directa sobre o eido socioeconómico e a ocupación do territorio, tanto a corto, como a medio e longo prazo.

En 2015 estaban empadroadas en Galicia 2.732.347 persoas, o que supón unha variación do -1,1% na última década, do -2,3% no último quinquenio e do -0,6% respecto ao ano anterior. En total, perdéronse case 30.000 habitantes entre 2005 e 2015 ([Ilustración 29](#)).

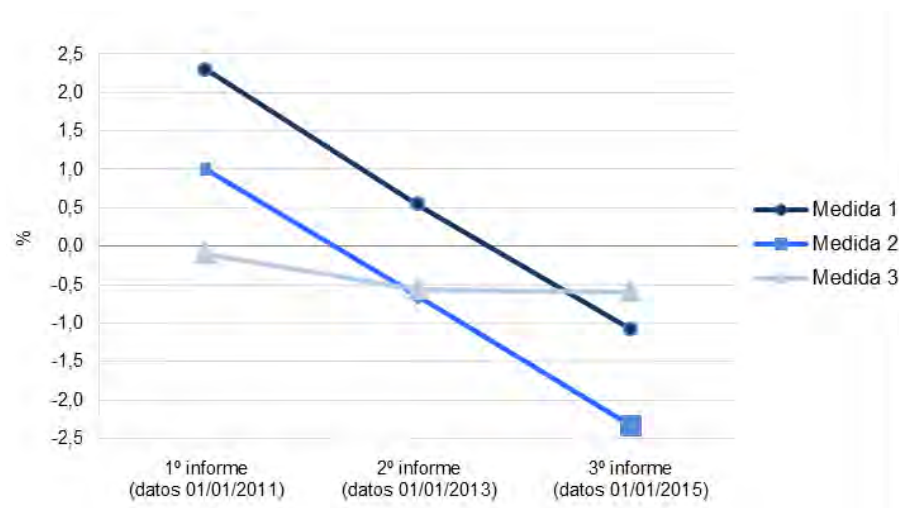

Ilustración 29. Evolución da variación da poboación en Galicia

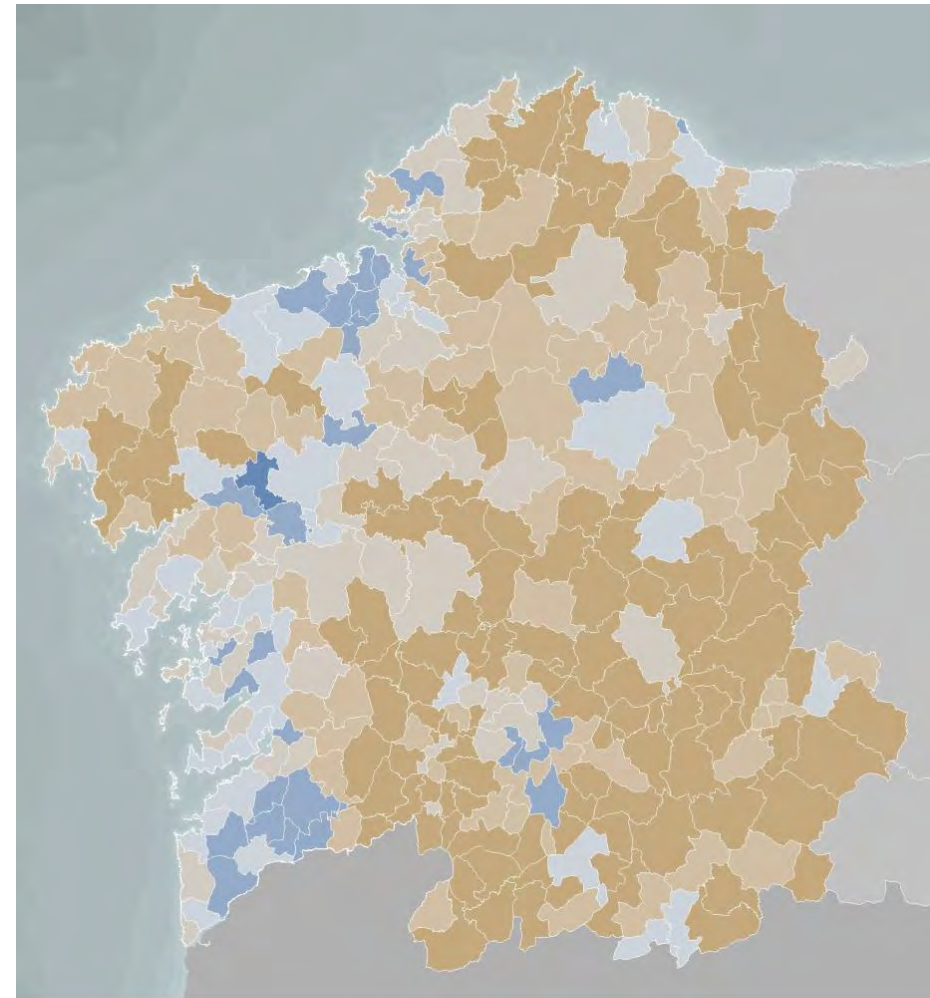
Estes valores indican un cambio de tendencia que parece consolidarse. Os primeiros indicios detectáronse no primeiro informe deste sistema de seguimento (medida 3, que mide o período máis recente e breve), acentuáronse no segundo informe (medidas 3 e 2) e, nesta edición, xa se fai patente nas tres medidas analizadas (interdecenal, interquinquenal e interanual).

Os factores responsables desta situación son o saldo natural actual, que é negativo, e a estrutura poboacional herdada, que está moi avellentada. Por enriba, o saldo migratorio tampouco consegue equilibrar a situación.

A información analizada continúa mostrando unha dualidade costa-interior. Os concellos do ámbito POL –onde se concentra o 57% da poboación galega– aínda mantiveron un lixeiro crecemento poboacional na última década (1,1%) pero xa está inverténdose a tendencia (-1,2% e -0,4% no último quinquenio e no último ano respectivamente).

A nivel municipal, obsérvase que só o 22% dos concellos (68) experimentaron unha variación positiva entre 2005 e 2015, e que a maioría deles están localizados na periferia das rexións e áreas urbanas, tanto da costa como do interior. Ames, Barbadás, San Cibrao das Viñas, Salceda de Caselas etc. son algúns dos concellos demograficamente máis dinámicos de Galicia, en termos relativos (Ilustración 30).

Esta distribución espacial do crecemento tampouco mostra coherencia coas expectativas formuladas polas DOT, que propugnaban a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades, xa que tamén se está perdendo poboación neses termos municipais. Neste sentido, é moi ilustrativo o feito de que durante o período 2005-2015 só creceron a metade dos concellos do Sistema Urbano Intermedio (SUI) e catro dos 26 Nodos para o Equilibrio do Territorio (NET) existentes.

Variación relativa en tanto por cen en 10 anos (2005-2015)

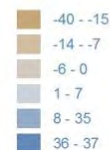

Ilustración 30. Variación relativa da poboación no decenio 2005-2015

SE.A.02 Densidade de poboación

Ao existir unha correlación directa entre este indicador e o da variación da poboación, ambos os dous comparten a mesma tendencia estatística. En Galicia está baixando a **densidade de poboación**: dos 94,5 hab/km² en 2011 pasouse aos 92,4 en 2015. Este comportamento supón unha variación do -2,2% en catro anos (Ilustración 31).

O que permanece case invariable é unha diferenza enorme entre os valores extremos (3,0 e 6.328,2 hab/km²), así como a súa distribución espacial (o mínimo en Negueira de Muñiz e o máximo na Coruña).

Entre 2001-2015, só aumentou a ocupación relativa en 37 concellos, case todos eles localizados na periferia das rexións e áreas urbanas (San Cibrao das Viñas, Barbadás, Ames, O Porriño, Oroso, Mos, Salceda de Caselas, O Pereiro de Aguiar, Esgos, Poio etc.). Nas cidades e vilas o aumento da densidade foi máis limitado. Nas cidades só se incrementou a densidade –e ademais timidamente– en Santiago de Compostela (0,4%), Pontevedra (0,2%) e Lugo (0,1%). O único concello do SUI onde se densificou a ocupación foi Burela (0,1%) e o único NET foi Allariz (1,1%).

Simultaneamente, nalgúns concellos rurais está descendendo a densidade de xeito espectacular: Dozón (-32,7%), Arbo (-23,9%), Avión (-22,4%), Calvos de Randín (-21,6%), Beariz (-20,5%), Cerdedo¹¹ (-20,4%) etc. E, ao contrario do que puidera creerse, estes municipios non coinciden cos de menor densidade en 2015, dado que estes están situados nas montañas orientais de Galicia (Negueira de Muñiz, Vilariño de Conso, Chandrexa de Queixa, A Veiga etc.)

Con referencia ao ámbito de xestión do POL, cómpre dicir que o descenso da variación da poboación (-1,3%) é menor que no conxunto de Comunidade Autónoma galega.

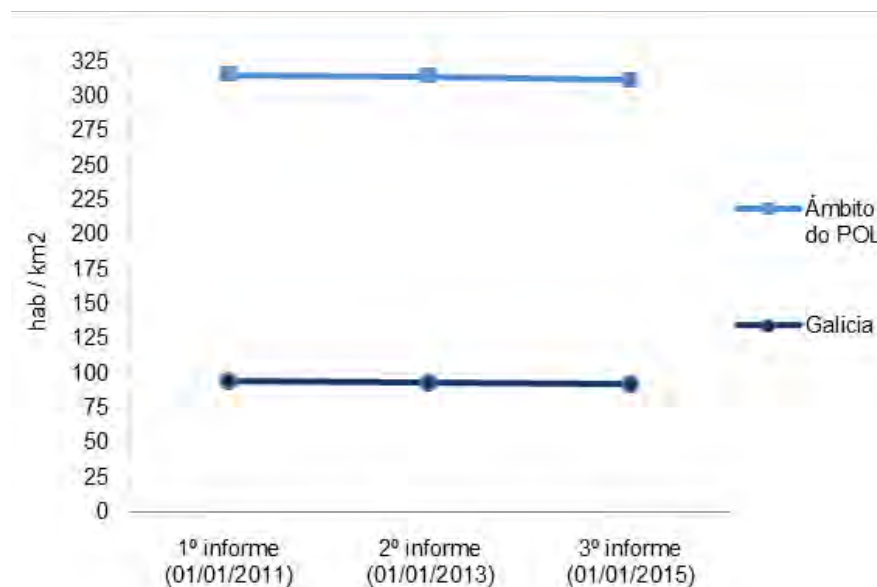

Ilustración 31. Evolución da densidade de poboación (2011-2015)

¹¹ Datos previos á fusión dos concellos de Cerdedo e Cotobade

Subbloque Complexidade

SE.D.02 Actividade comercial

A **Actividade comercial** calcúlase poñendo o énfase na oferta comercial relativa, medindo a relación que existe entre o número de establecementos comerciais e os demandantes potenciais de bens ou servizos máis próximos (habitantes da mesma unidade territorial).

En Galicia existían 65.976 comercios no ano 2014, é dicir, 2.372 menos que en 2012 (Ilustración 32) ou, dito en outras palabras, o número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes é 24 (0,6 menos que en 2012).

Segundo a información dispoñible, as diferenzas entre os valores provinciais son escasas. Así, obsérvase que Pontevedra e Lugo superan a cifra media, ao contar con 24,9 e 24,6 establecementos por mil habitantes, respectivamente. Pola contra, Ourense e A Coruña –con 23,5 e 23,2– sitúanse por debaixo da media galega.

A comparativa co ámbito de xestión do POL tampouco revela grandes diferenzas. Nos concellos costeiros estaban situadas 37.929 unidades locais dedicadas ao comercio no ano 2014, así que concentraban o 57% do total de Galicia. Pero, como esta franxa costeira está máis densamente poboada que o resto do territorio galego, o número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes é similar (24,1 fronte a 24,0).

Por municipios, sobresaen San Cibrao das Viñas, que con 302 unidades locais, acada os 60,7 establecementos por mil habitantes (Ilustración 33). En contraposición, outros concellos da mesma provincia rexistran a actividade comercial máis feble de Galicia (Porqueira, Parada de Sil, Os Blancos, Monterrei, Chandrexa de Queixa, Muíños, Boborás, A Bola, Paderne de Allariz, Lobeira).

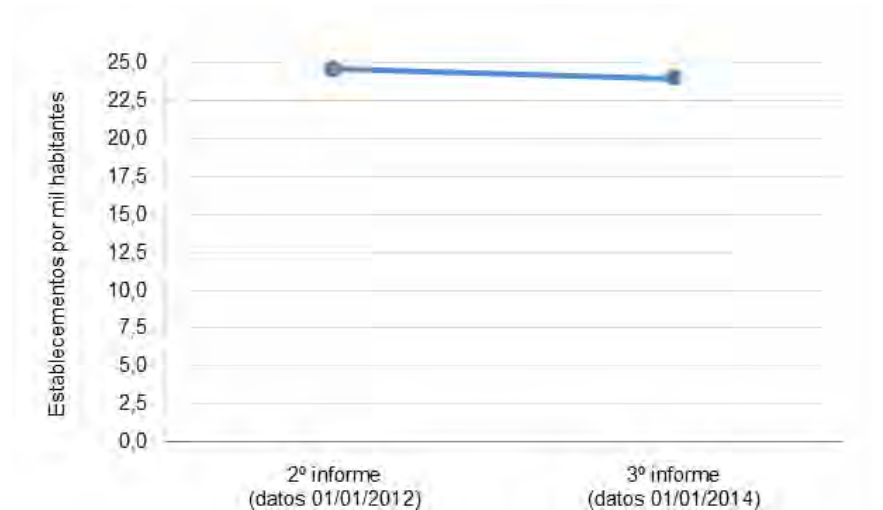
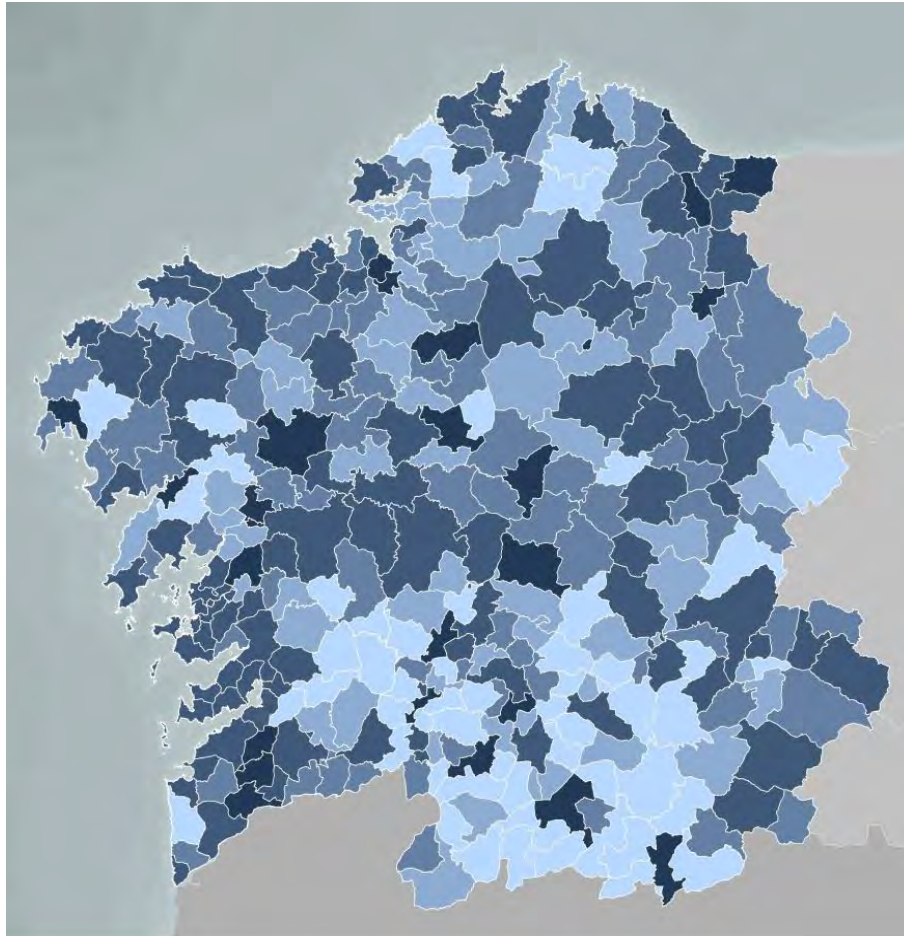

Ilustración 32. Evolución do indicador Actividade comercial (2012-2014)

Número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes (2014)

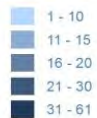

Ilustración 33. Nº de establecementos comerciais/1.000 habitantes (ano 2014)

Dado que a tendencia deste indicador ten que incardinarse na estratexia das DOT que determina a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades cunha adecuada base urbana e de servizos, tamén se analizou a actividade comercial relacionándoa co sistema de asentamentos do modelo territorial. Os resultados permiten concluir que nos tres niveis xerárquicos superiores se rexistra unha actividade comercial superior á media galega, o cal resulta positivo, dado que unha das principais funcións dos espazos urbanos consiste en ofertar servizos comerciais a un área de mercado que desborda a propia poboación local, seguindo unha lóxica xerárquica.

Para ser máis concretos, no primeiro nivel do sistema de asentamentos (ciudades) supéranse os 28 establecementos/1.000 habitantes. A actividade no seguinte chanzo (SUI) cifrase en 27,3 establecementos/1.000 habitantes e o 80% desas cabeceiras e subcabeceiras superan a media galega. No terceiro chanzo (NET) existen 27,1 establecementos/1.000 habitantes e o 65% dos nodos superan a media de Galicia.

Subbloque Emprego e formación

SE.E.02 Formación especializada

O indicador Formación especializada informa do número e distribución de traballadores e parados que reciben formación continua para mellorar as oportunidades laborais ou actualizar a súa formación. Así mesmo o indicador estuda o peso das distintas ramas de formación que se imparten.

Dos 26.009 alumnos, no ano 2015, o 58,5% son alumnos na modalidade de formación continua mentres que un 41,5% son persoas que buscan traballo. Con respecto ao ano 2014, o número de alumnos diminuíu nun 1,8%.

Tres das 27 familias profesionais concentran máis do 50% dos alumnos. A familia profesional con maior número de alumnos é a de Administración e xestión cun 22,2%, seguida de Servizos socioculturais e á comunidade cun 15,4%, e de Informática e comunicacións cun 14,2% (Ilustración 34).

A distribución territorial reflicte que arredor do 50% das familias profesionais en formación continua e do 80% en formación a desempregados impártese nas catro provincias. O alumnado reside principalmente nunha das sete grandes cidades (51%) e o resto distribúese no Sistema Urbano Intermedio, cabeceiras e subcabeceiras, nun 14,3%; nos Nodos para o Equilibrio Territorial, un 3,6%; e un 31% reside en concellos do último nivel do sistema, no ámbito máis rural.

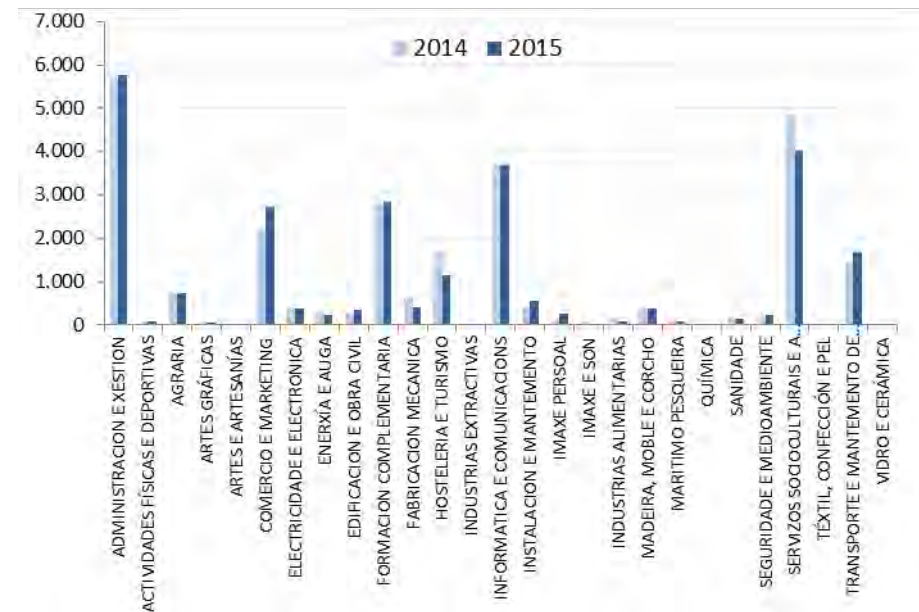

Ilustración 34. Alumnos formados segundo familia profesional

Subbloque Autosuficiencia

SE.F.02 Autosuficiencia en emprego

O indicador **Autosuficiencia en emprego** mide a capacidade dun territorio de xerar a actividade necesaria para fixar laboralmente a súa poboación. Así, a ratio de coberturas das demandas de emprego deste indicador, resultado do cociente entre os contratados nun territorio e os demandantes de emprego nese mesmo territorio, en Galicia, acadou no 2015 o 1,43, o que amosa unha variación relativa en Galicia dun -0,7% respecto ao 2011. O grupo ocupacional que experimentou, neste tempo, máis variación foi o de Técnicos, profesionais de apoio, cun incremento do 25,9%, seguidamente Artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureiras e a construción (agás operadores de instalacións e maquinaria) incrementouse nun 23,4% (Ilustración 35).

No ano 2011, as comarcas cunha ratio de contratados entre demandantes superior a 1 nos distintos grupos ocupacionais eran as da Mariña Central, A Mariña Occidental, Eume e O Salnés. No ano 2015, seis comarcas rexistran valores superiores a 1 en todos os grupos ocupacionais: O Sar, A Mariña Central, A Mariña Oriental, A Ulloa, Deza e O Salnés, o que indica un incremento de comarcas que poden absorber a man de obra de traballadores residentes en todos os grupos ocupacionais, dende os postos de maior cualificación ata as denominadas ocupacións elementais.

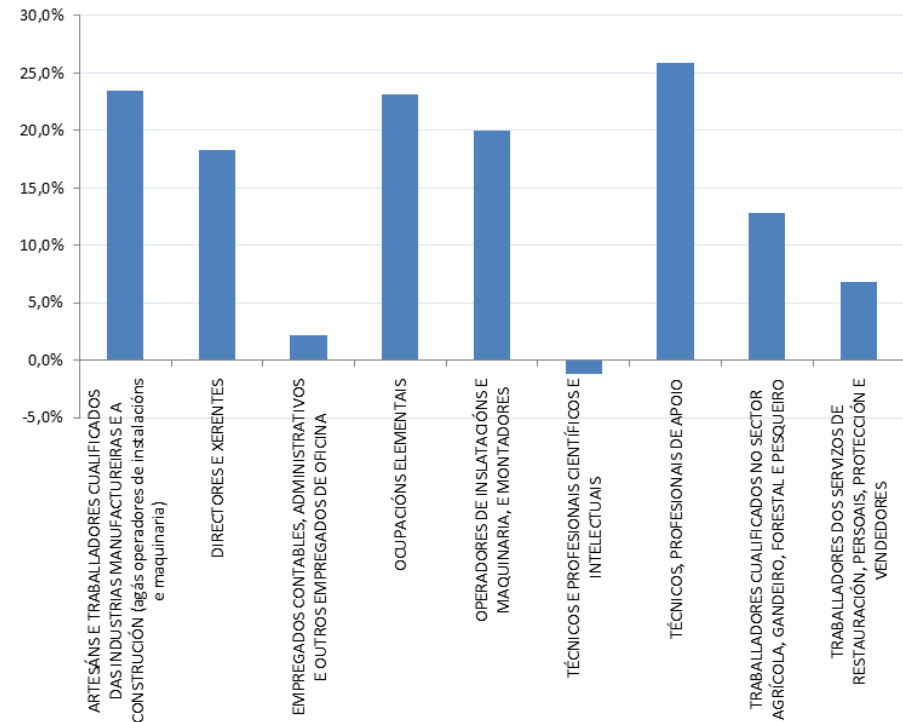

Ilustración 35. Variación relativa 2011-2015 dos distintos grupos ocupacionais

Subbloque Innovación

SE.G.01 Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

O indicador Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais está relacionado co obxectivo de acadar a cohesión territorial con medidas e accións encamiñadas a garantir un rango de infraestruturas de telecomunicacións equiparable ao das contornas urbanas. O adecuado despregamento das TIC contribúe a mellorar a calidade de vida da poboación e á competitividade do sector empresarial.

No período 2010-2015 a porcentaxe de poboación con cobertura de banda larga pasou do 78% a máis do 98%. No que se refire aos núcleos con cobertura, no ano 2010 eran menos do 50% e no ano 2015 superan o 97%. Estes valores indican a completa consecución dos obxectivos do Plan de Banda Larga ([Ilustración 36](#)).

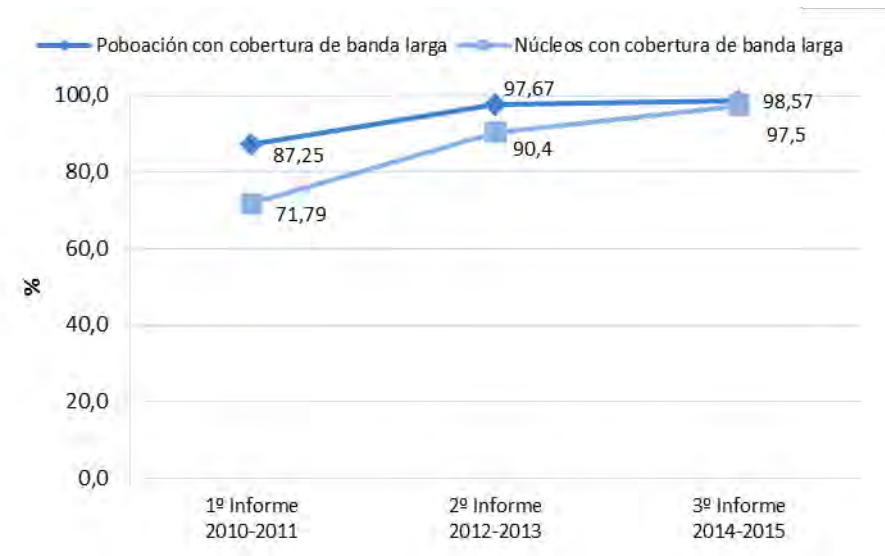

Ilustración 36. Evolución indicador 2012 – 2015

SE.G.03 Número de certificacións en vigor con EMAS

A análise do indicador **Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental** lévase a cabo a través dunha única medida denominada Número de certificacións EMAS por rama de actividade, mediante a que se pretende cuantificar o interese das organizacións públicas e privadas en fomentar a produción de bens e servizos de xeito responsable, desde o punto de vista medioambiental, ao tempo que axuda a coñecer o grao de integración da compoñente ambiental nos sistemas de produción.

A medida definida permite coñecer anualmente o número de certificacións EMAS (*Eco-Management and Audit Scheme*) en cada concello e por rama de actividade económica, segundo a Clasificación Nacional de Actividades Económicas (CNAE).

No 2015 contabilízanse 363 certificacións EMAS en vigor, 3 máis que en 2013. As trece ramas de actividade económica consideradas contaban con centros de traballo con certificados EMAS, aínda que o 62% das certificacións respondían a tres delas ([Ilustración 37](#)). En concreto, foron maioritarios os certificados relacionados con centros de traballo dedicados a actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais (89), seguidos dos propios das Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos (74) e os dedicados a Comercio, transporte e hostalaría (63)

A nivel provincial, esta superioridade dáse unicamente na Coruña; Lugo lidera as certificacións na rama do Comercio, transporte e hostalería, e as provincias de Pontevedra e Ourense fan na rama das Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos

Por provincias, máis da metade das certificacións EMAS (52%) corresponderon á da Coruña, con 187, seguida pola provincia de Pontevedra, con 120, a de Lugo con 38 e, finalmente, Ourense con 18.

Unha análise municipal revela que o 32% dos concellos galegos contaba con algunha organización con certificado EMAS e que tres concellos acumulaban o 37% dos certificados EMAS; os concellos da Coruña con 53, Vigo con 45 e Santiago de Compostela con 36.

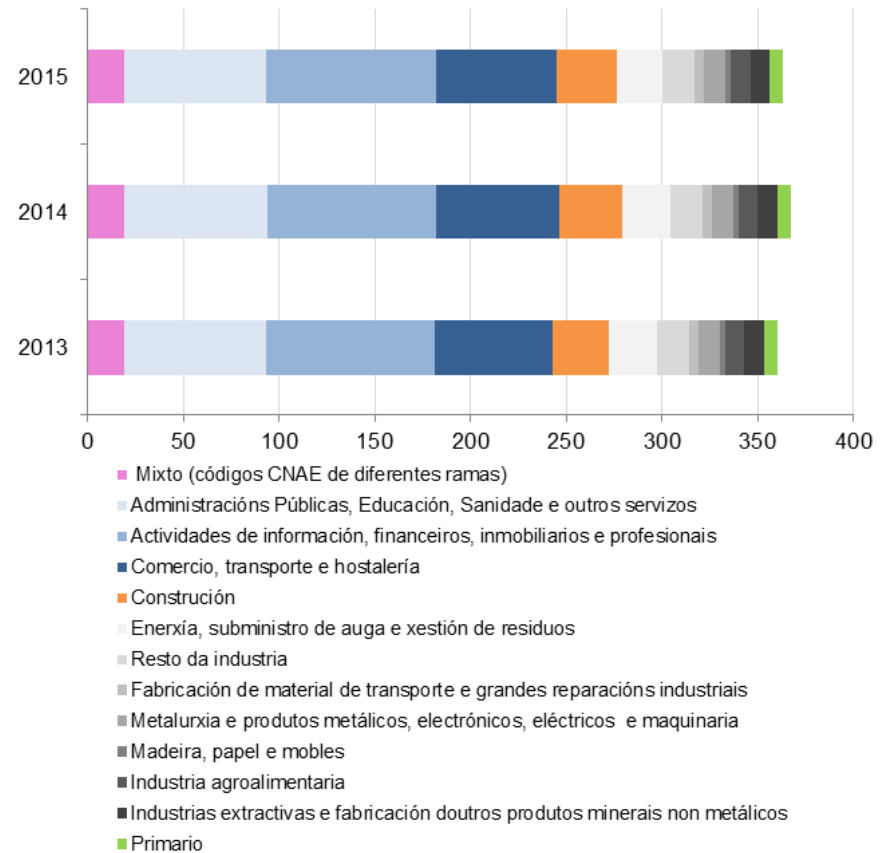

Ilustración 37. Evolución do número de certificados con SXA (EMAS) en vigor segundo rama de actividade (2013 a 2015)

SE.G.04 Instalacións con autorización ambiental integrada

O indicador *Instalacións con autorización ambiental integrada (AAI)* analiza o número das autorizacións que con carácter obrigatorio deben obter as instalacións industriais relativas a ramas cun alto potencial contaminante. Este indicador deriva do principio de prevención que a Unión Europea ven de aplicar ás instalacións industriais máis contaminantes, principio recollido na Directiva 96/61/CE relativa á prevención e control integrado da contaminación, e permite analizar o seguimento e control que desde a Administración se leva a cabo das emisións procedentes das actividades industriais tanto á atmosfera, como á auga e ao solo.

No ano 2015, contabilízanse 263 instalacións con AAI vixentes, das cales 140, que representan o 53% respecto ao total, pertencen ao sector das industrias agroalimentarias e explotacións gandeiras; maioritariamente son instalacións dedicadas á cría intensiva de aves de curral ou de porcos (92) ou industrias agroalimentarias (48). O segundo grupo de actividade é o da xestión de residuos, con 38 AAI en vigor, que representaban o 14% das totais (Ilustración 38).

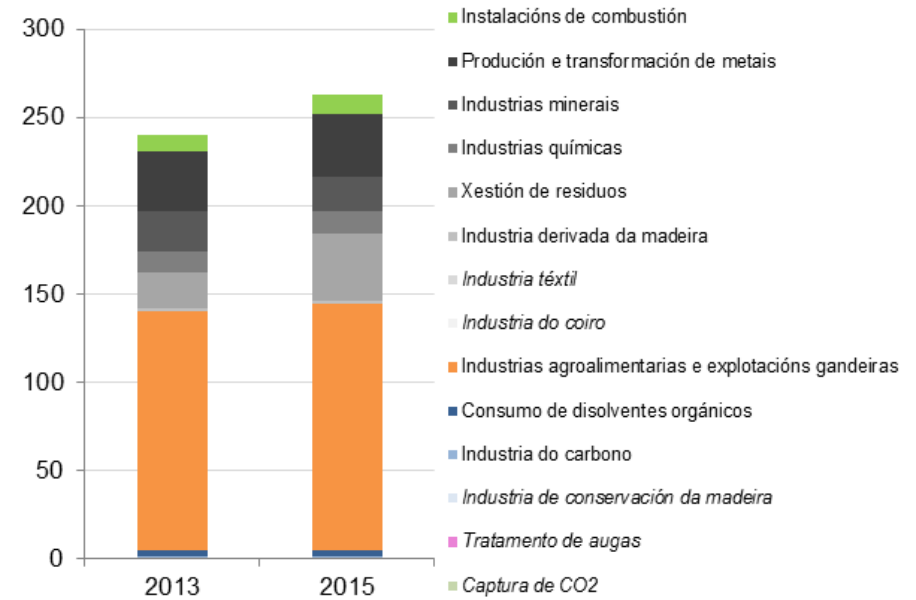

Ilustración 38. Evolución do número de instalacións con autorización ambiental integrada (AAI) vixentes (2013 e 2015)

Subbloque Agricultura e gandería

SE.H.01 Agricultura ecolóxica

Unha das estratexias seguidas polas diferentes administracións é a de potenciar a competitividade do sector agrario aumentando o valor engadido dos produtos na cadea alimentaria.

Neste sentido, a produción ecolóxica produce unha mellora na calidade dos produtos finais, contribuíndo a mellorar a calidade de vida dos cidadáns e a crear emprego. Ademais, a expansión de sistemas produtivos ecolóxicos supón un beneficio en termos de biodiversidade e leva consigo unha maior eficiencia na utilización da enerxía. Tamén supón unha diminución na potencial contaminación ocasionada polos residuos gandeiros e os agroquímicos empregados pola agricultura convencional.

A Agricultura Ecolóxica vén mantendo unha tendencia crecente nos últimos anos, tanto en superficie inscrita como en número de operadores, aínda que a representatividade territorial sobre o total da superficie destinada a cultivos, prados e pasteiros (SAU) segue a ser baixa, xa que está ao redor do 1,5% en Galicia.

Os datos do Consello Regulador da Agricultura Ecolóxica (CRAEGA) amosan un gran potencial de crecemento, que se concreta no período 2013-2015 nun aumento de case un 30% da superficie inscrita no consello regulador e máis dun 21% no número de operadores (Ilustración 39).

Cabe resaltar que este crecemento vén xerado de forma maioritaria pola expansión da gandería extensiva con base en prados e pasteiros, sendo as provincias de Lugo e Ourense as que amosan un maior crecemento e actividade (Ilustración 40).

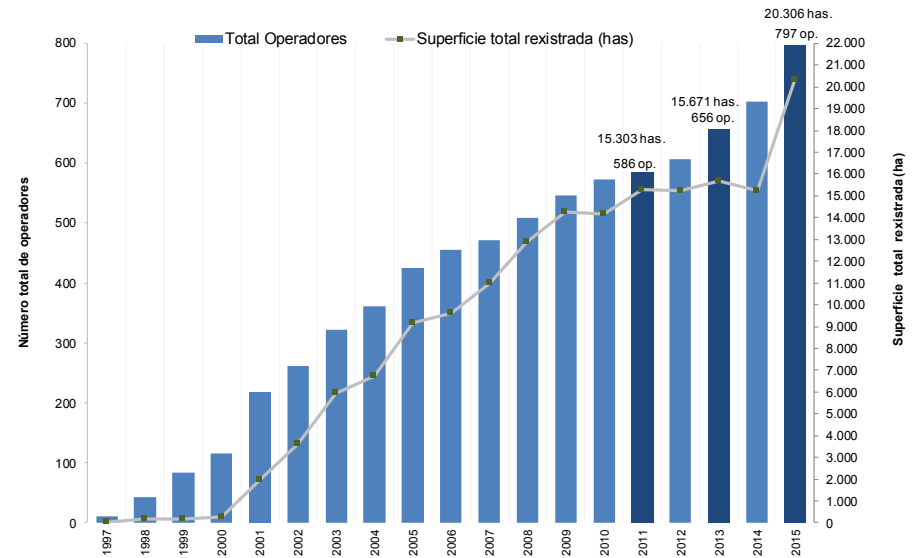

Ilustración 39. Superficie total rexistrada e núm. de operadores (CRAEGA)

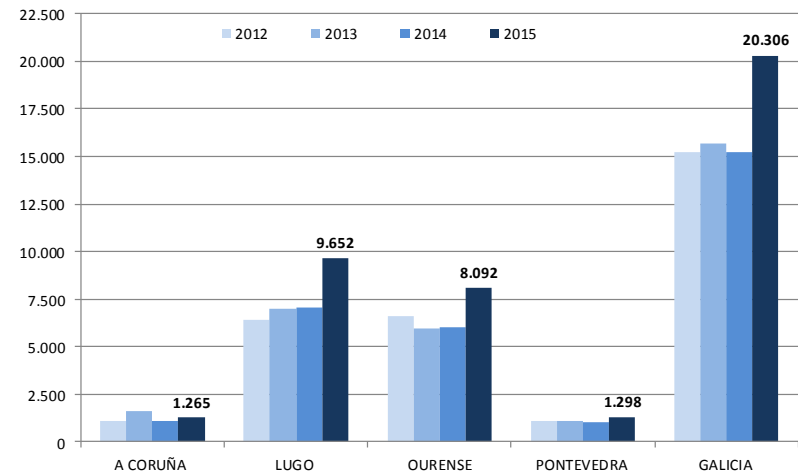

Ilustración 40. Superficie total rexistrada a nivel provincial

SE.H.02 Especialización gandeira

Segundo os datos reflectidos no *Censo Agrario (1999-2009)* e na *Enquisa sobre a estrutura das explotacións agrícolas (INE-IGE, 2003- 2005-2007-2013)*, en termos absolutos obsérvase unha diminución progresiva da cabaña gandeira galega, medida en número de unidades gandeiras (UG), tendencia que se modera nos últimos anos (*Ilustración 41*).

En termos relativos, a especialización gandeira non ten variado substancialmente nos últimos anos, en particular é o subsector do vacún o que acada maior representatividade aínda que se observa unha lixeira diminución. En 2013 representaba un 58% das UG totais mentres que no 1999 era o 59%. O sector gandeiro é a principal actividade económica no medio rural galego e, ademais, a que máis contribúe á fixación de poboación no territorio.

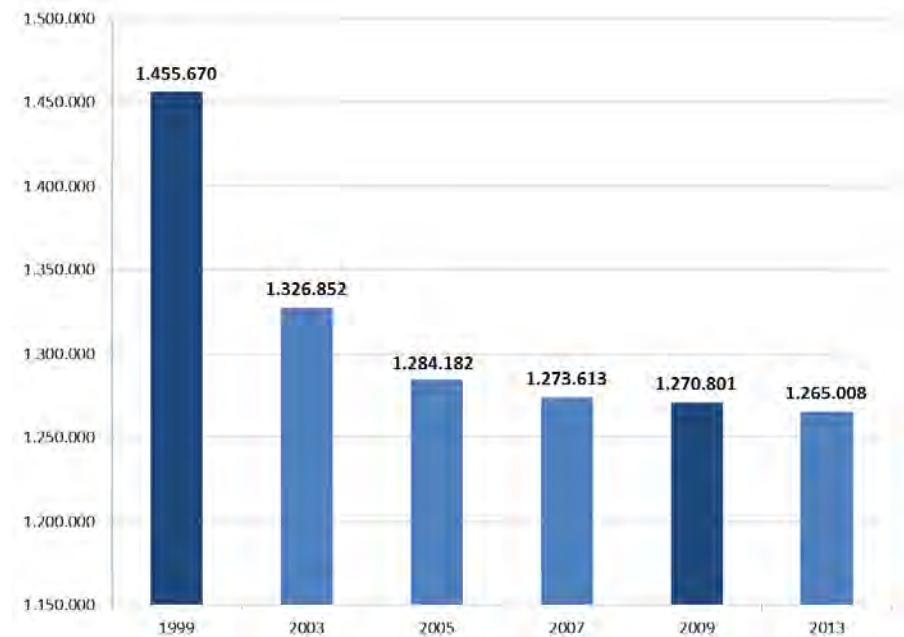

Ilustración 41. Número total de unidades gandeiras (UG)

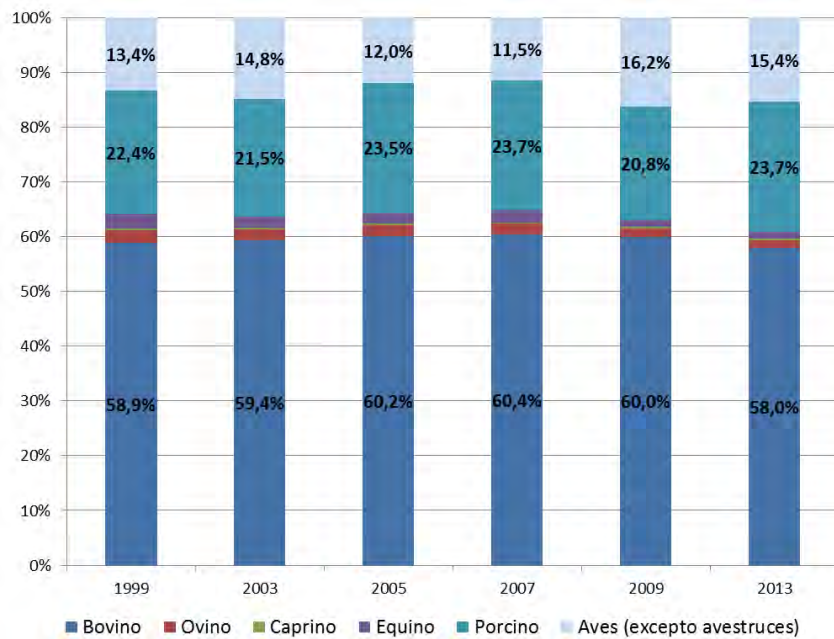

Ilustración 42. Especialización gandeira relativa

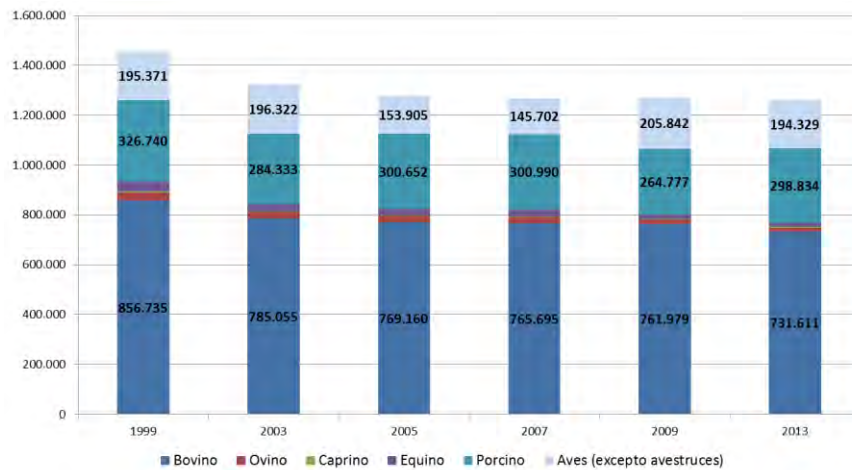

Ilustración 43. Especialización gandeira absoluta

O subsector do porcino e o avícola sitúanse detrás do vacún e van gañando peso progresivamente; do 35,8% no ano 1999 pasaron ao 39,1% no 2013. Os subsectores ovino, caprino e equino, con moi pouca representatividade, seguen unha tendencia decrecente e pasaron de representar no ano 1999 case o 5% das UG a menos do 3% en 2013 (Ilustración 42).

En termos absolutos, esta tendencia á diminución da cabana gandeira de Galicia amosa un comportamento flutuante nos subsectores porcino e avícola. Esta tendencia é máis constante no caso do vacún, o ovino, o caprino e o cabalar (Ilustración 43).

En base á evolución desta serie histórica cabe dicir que a diminución do número de UG pode estar supoñendo unha tendencia á intensificación no sector gandeiro, dado que esta perda de efectivos estase a producir principalmente en especies como o vacún de carne, o ovino, o caprino e o cabalar, que son máis dependentes dos recursos forraxeiros que se poden producir nas explotacións e, polo tanto, máis eficientes.

Se observamos os datos da Consellería do Medio Rural no referente ás prazas de porcino en explotacións industriais, apréciase unha tendencia crecente motivada pola dimensión deste subsector na provincia de Ourense e do dinamismo que amosa na de Pontevedra (Ilustración 44).

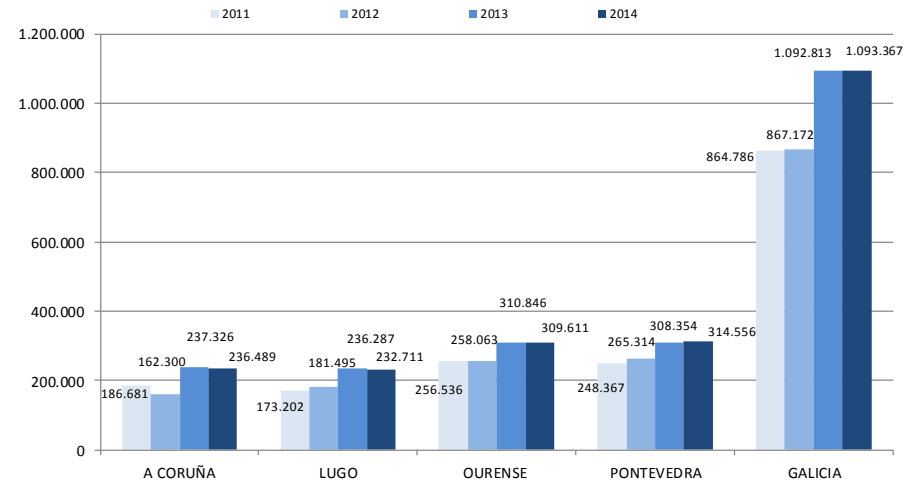

Ilustración 44. Prazas de porcino

Tamén, analizando os datos da Consellería do Medio Rural sobre o número de vacas, podemos observar que na serie 2012-2014 existe unha certa estabilización. Cómpre salientar a escasa dimensión deste subsector no sur da Comunidade Autónoma, o que pode constituír unha das causas da aceleración na despoboación deste territorio, especialmente na provincia de Ourense.

Nesta serie obsérvase tamén unha tendencia a incrementarse o peso do vacún de leite sobre o de carne. No ano 2012 era do 60% mentres que no 2014 era do 61,4% en relación ao total do vacún de Galicia, coa excepción da provincia de Ourense onde esta tendencia se inverte.

Esta tendencia, xunto ao feito de que o sector leiteiro sexa máis demandante de recursos forraxeiros que o cárnico, fai que a demanda de recursos forraxeiros producidos nas explotacións siga sendo unha prioridade do sector do vacún en Galicia, co fin de reducir custos de produción e diminuír a dependencia dos mercados internacionais ([Ilustración 45](#)).

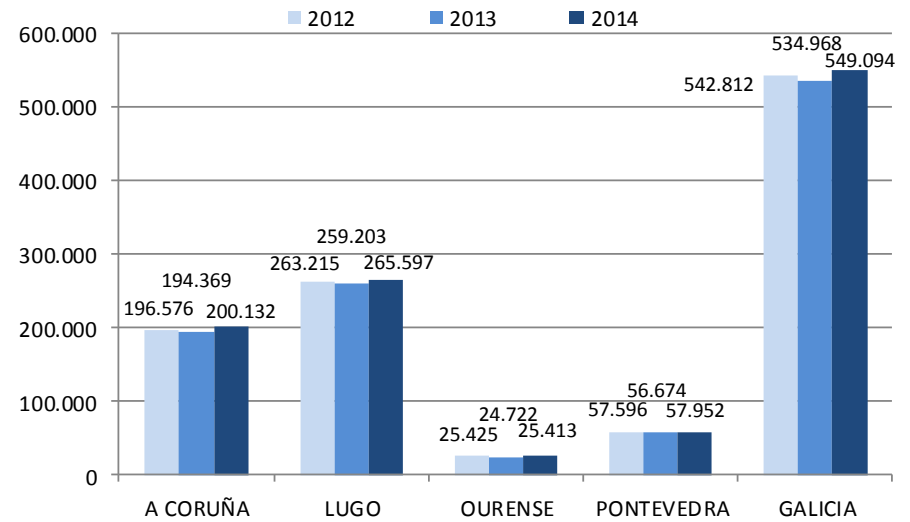

Ilustración 45. Número de vacas

SE.H.03 Carga gandeira

O indicador **Carga gandeira** relaciona os efectivos en termos de unidades gandeiras (UG) nas explotacións cos recursos do territorio para sustentar esa cabana, é dicir, a SAU. Este indicador está relacionado coa sustentabilidade dos sistemas agrarios.

Segundo os datos reflectidos no *Censo Agrario (1999-2009)*, na *Enquisa sobre a estrutura das explotacións agrícolas (INE-IGE, 2003- 2005-2007-2013)* e en *SIOSE (2005, 2009, 2011)*, a carga gandeira entre 1999 e 2013 comportouse de forma diferente se se considera o conxunto das seis especies máis representativas da cabana gandeira galega ou se se separan os monogástricos (porcino e aves) do resto.

A nivel de Galicia a carga calculada a partir das UG dos monogástricos aumentou. Obsérvase unha tendencia crecente a partir de 2007, mentres que a referida ás UG de bovino, ovino, caprino e equino mantén a súa tendencia decrecente, ao igual que o fai a carga total, é dicir, considerando as UG das seis especies respecto das hectáreas de SAU.

Os datos procedentes do *Sistema de Información da Ocupación do solo de España (SIOSE)*, amosan unha lixeira tendencia decrecente da SAU: 24,72% en 2005, 24,59% ha en 2009 e 24,58% en 2011. Este dato, unido á tamén lixeira tendencia decrecente da cabana gandeira, indica unha redución paulatina da actividade gandeira.

Por outra parte, esta análise parece indicar que, en liñas xerais, non estamos ante un escenario de sobreexplotación dos recursos por parte da cabana gandeira, a pesar da tendencia á intensificación da produción (e a dependencia do mercado internacional de forraxes) que se pode deducir da análise doutros indicadores como o de especialización agrícola ([Ilustración 46](#)).

Este comportamento é desigual cando baixamos ao nivel provincial, comarcal ou municipal. Así, obsérvase un incremento da carga gandeira baseada nas especies de porcino a aves na provincia de Ourense e no sur de Pontevedra, mentres que se consideramos as seis especies nestas provincias a carga diminúe debido ao pouco peso que no sur de Galicia ten o subsector do vacún, especialmente o de leite.

Nalgúns concellos aprécianse cargas maiores de 5 UG/ha SAU e moi baixas noutros, menores de 1 UG/ha SAU. Ambas as dúas situacións poden xerar problemas derivados da sobreexplotación dos recursos vs. contaminación ou abandono vs. incendios.

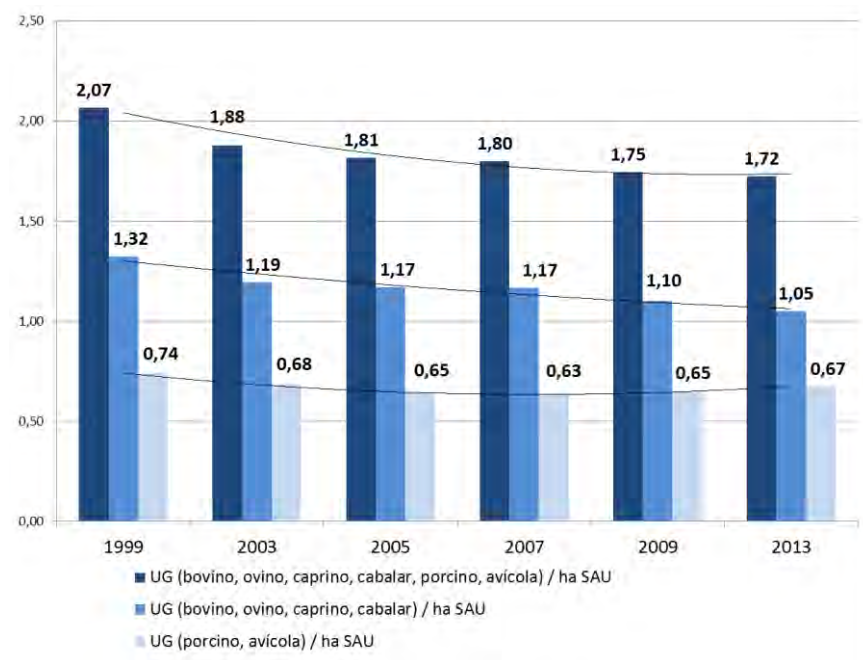

Ilustración 46. Carga gandeira

SE.H.04.Especialización agrícola

Co indicador de **Especialización agrícola** abórdase outro dos factores determinantes do sector primario galego, moi relacionado co anterior dado o carácter maioritariamente gandeiro de Galicia.

A evolución da superficie ocupada polos distintos cultivos na base territorial das explotacións é un dos factores máis relevantes desde a perspectiva da rendibilidade e a sustentabilidade das explotacións. A superficie ocupada polos *prados e pasteiros* é a maior en Galicia pero obsérvase unha tendencia decrecente entre os anos 2011 e 2015 respecto aos demais grupos de cultivos. Os *cultivos forraxeiros* é o segundo grupo en termos de superficie ocupada e ademais obsérvase unha tendencia crecente no período de 2011-2015. Nesta serie de datosponse de manifesto a importancia en Galicia do sector gandeiro, como se comentou anteriormente (Ilustración 47).

O cultivo de forraxes, principalmente millo e pradeira, supón unha intensificación na produción respecto do aproveitamento mediante pastoreo de prados e pasteiros, polo que unha diminución do peso dos prados e pasteiros pode estar indicando unha aposta por producir máis forraxe en menos terra nas explotacións.

A nivel de Galicia, o peso relativo dos cultivos forraxeiros vense incrementando nos últimos anos, xa que pasou do 30% en 2011 ao 32% en 2015, mentres que o dos prados e pasteiros decreceu, ao pasar do 52% no 2011 o 50% 2015. Na base de datos de SIOSE tamén se observa esta lixeira tendencia á perda de representatividade dos prados e pasteiros: 7,51% en 2005, 7,40% en 2009 e 7,36% en 2011, respecto do total da superficie de Galicia.

Este feito parece indicar unha tendencia clara á intensificación da produción de forraxes, posiblemente motivada pola dificultade no acceso ao uso da terra, optando por sistemas máis intensivos de produción.

A nivel provincial, no ano 2015, A Coruña é a que ten un maior peso relativo de cultivos forraxeiros respecto dos demais cultivos, cun 49,6%, non obstante, os prados e pasteiros teñen un gran peso nas provincias de Lugo e Ourense.

Por outra banda, o viñedo amosa a súa maior importancia nas provincias de Pontevedra e Ourense. O seguinte grupo en importancia superficial son as froiteiras onde o castiñeiro é a especie máis relevante, especialmente na provincia de Ourense (Ilustración 48).

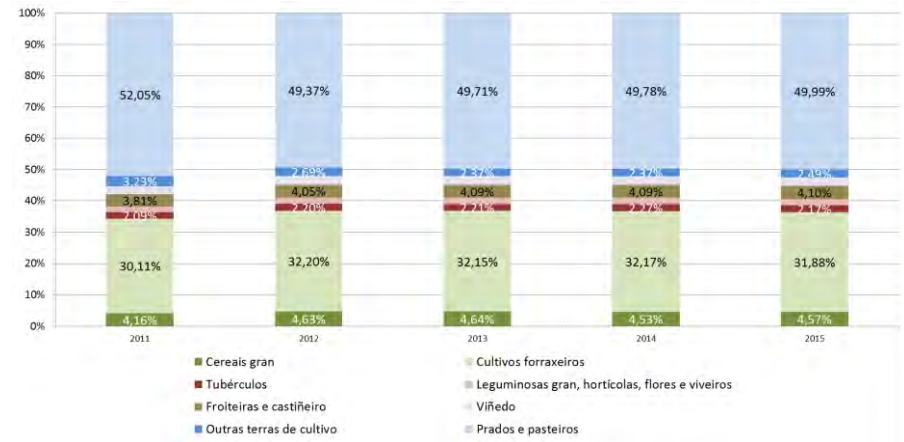

Ilustración 47. Evolución da especialización agrícola relativa

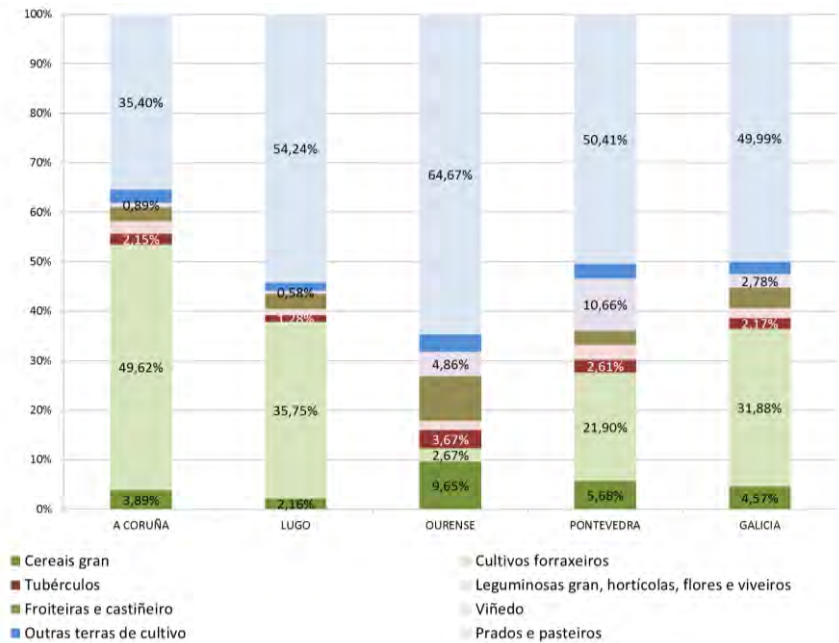

Ilustración 48. Especialización agrícola relativa en 2015

SE.H.05 Explotacións agrarias

O subsector do vacún, especialmente na súa orientación leiteira, é o que ten máis relevancia en Galicia dentro do sector agrario tanto polo valor económico e o emprego xerado como polo número de explotacións.

Segundo o *Anuario de Estadística Agraria de Galicia* o número total de explotacións de vacún segue unha tendencia decrecente desde o ano 1999 arrastrando consigo o emprego do medio rural. No ano 2014 rexistráronse 32.983 explotacións, un 11% menos que no ano 2011 (Ilustración 49).

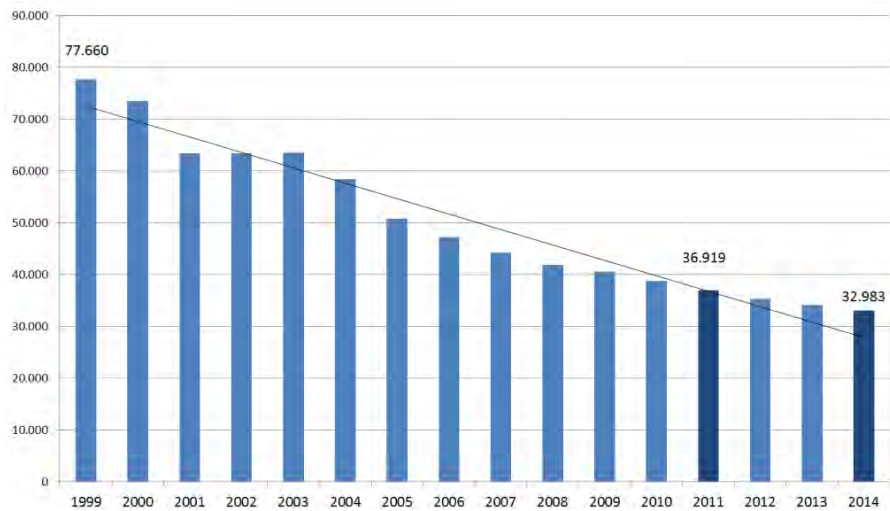

Ilustración 49. Número de explotacións de vacún

De forma oposta ao número de explotacións, a evolución do número de vacas por explotación mantén unha tendencia crecente, incrementándose no ano 2014 con respecto ao 2011 nun 11%. Este dato reflicte a tendencia do sector a concentrarse en explotacións de maior tamaño co fin de diminuír custos produción e acceder ao mercado en mellores condicións (Ilustración 50).

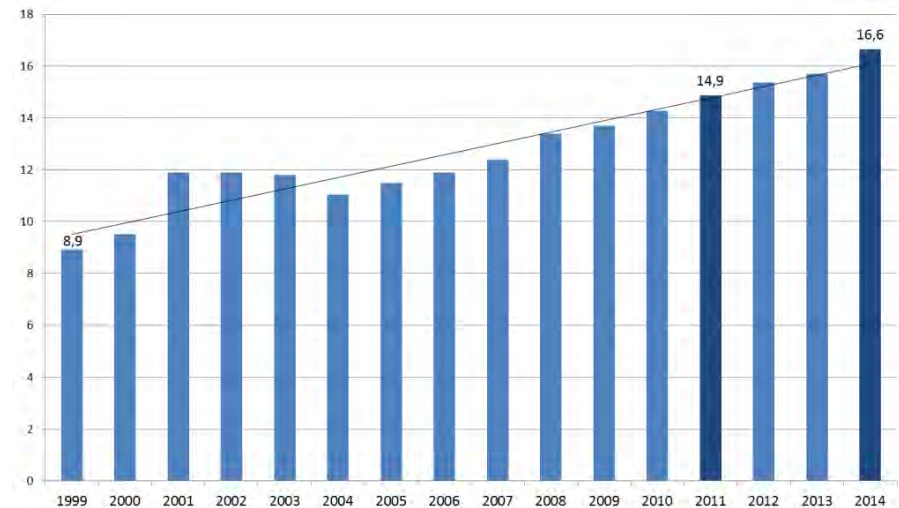

Ilustración 50. Número de vacas por explotación

Con respecto ao número de vacas, reflíctese unha tendencia á diminución na serie histórica estudada, o que revela nos últimos anos unha moderación nesta tendencia próxima á estabilidade (Ilustración 51).

Como xa se comentou, esta situación reflíctese no emprego cunha tendencia decrecente segundo a *Enquisa sobre a estrutura das explotacións agrícolas do INE-IGE*.

Nesta enquisa tamén se reflicte un incremento sostido do emprego asalariado fronte ao familiar o cal vai en consonancia coa re-dimensión que está a acontecer no sector (Ilustración 52).

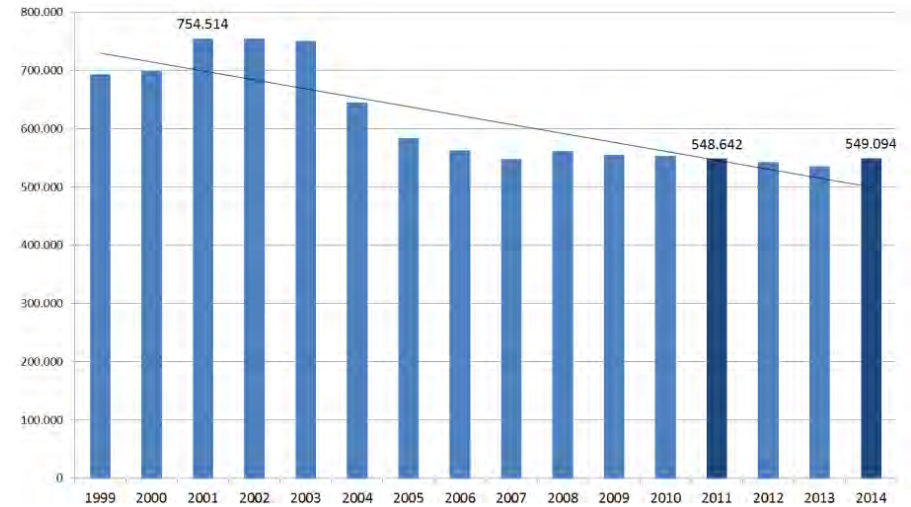

Ilustración 51. Número de vacas

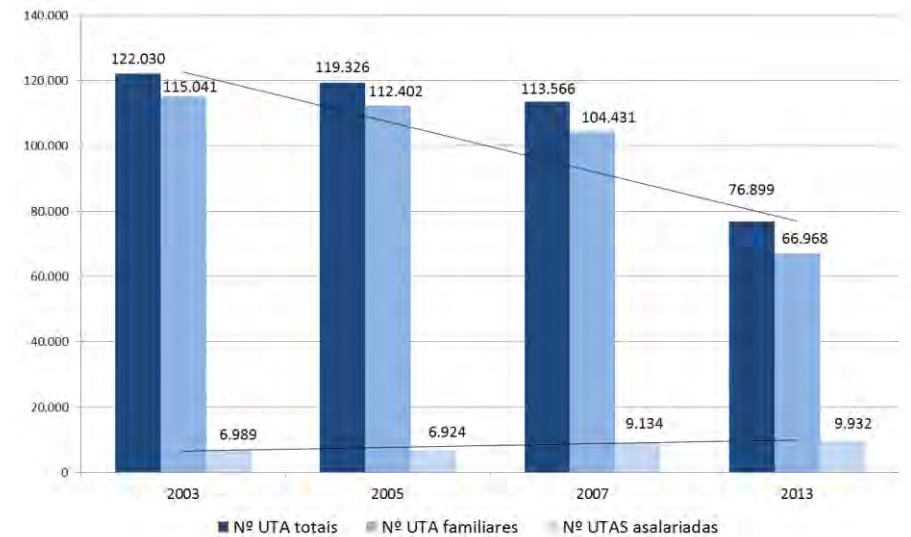

Ilustración 52. Número de UTA nas explotacións

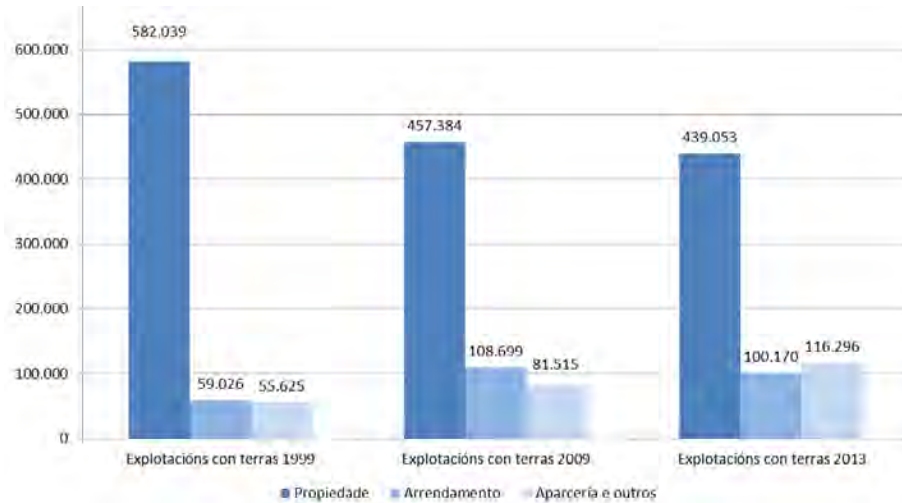

Ilustración 53. Réxime de tenza da terra 1999 a 2013

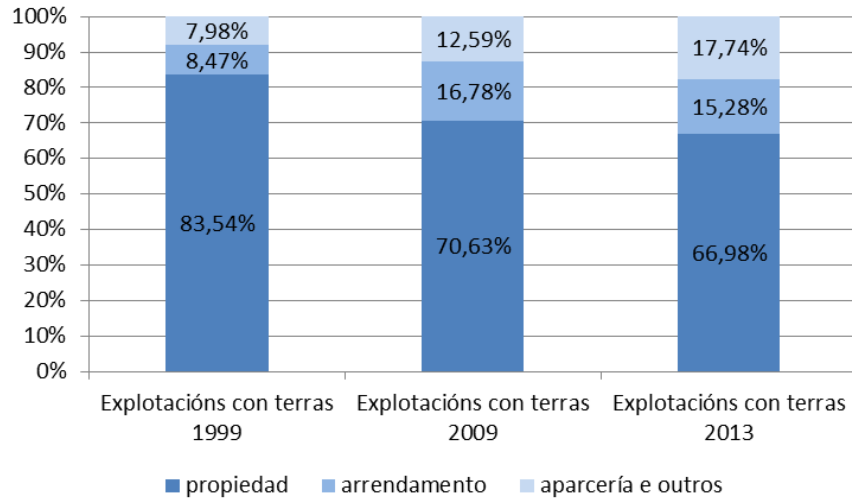

Ilustración 54. Evolución relativa do réxime de tenza da terra

Neste proceso de redimensionalización do sector, o réxime de tenza da terra é outro dos factores clave. A propiedade é o réxime de tenza máis representativo na agricultura e a gandería galega. Sen embargo, na serie temporal 1999–2009 - 2013 reflíctese unha diminución moi significativa da superficie baixo o réxime de propiedade, experimentando un importante crecemento o arrendamento, a parcería e outros réximes de tenza ou uso da terra (Ilustración 53).

En termos relativos obsérvase que o peso da terra en réxime de arrendamento e outros está experimentando un notable incremento nos últimos anos (Ilustración 54).

Á vista da análise dos indicadores pódese dicir que a actividade agrogandeira non está sendo capaz de invertir o proceso de perda de poboación no rural en Galicia.

Sen embargo parece que se están encamiñando algúns aspectos clave como a potencialización da agricultura ecolóxica, a transferencia do uso da terra con base en arrendamentos e a profesionalización e o redimensionamento das explotacións, aínda que en proporción e dimensión insuficiente.

Obsérvase unha gran dependencia do sector gandeiro, especialmente do vacún de leite, do porcino e o avícola, fronte ao viñado, horta, pataca etc., que poderían contribuir a crear riqueza e fixar poboación. Constatase unha perda de presenza de subsectores como o ovino, o caprino, o cabalar ou o do vacún de carne que podían contribuir á sustentabilidade territorial, amortiguando o desequilibrio que se está a producir en termos norte-sur e leste-oeste, tanto poboacional como no referente á actividade agrogandeira.

Neste contexto, nos datos analizados aprécianse nalgúns concellos cargas maiores de 5 UG/ha SAU e moi baixas noutros, menores de 1 UG/ha SAU. Ambas as dúas situacións poden xerar problemas derivados da sobreexplotación dos recursos, contaminación, abandono ou incendios. Non obstante, cabe destacar que o mosaico característico da paisaxe rural galega, formado por parcelas de pequeno tamaño onde a cobertura forestal convive coa agrícola, constitúe unha malla protectora contra os posibles efectos derivados da contaminación, rexistrándose valores moi baixos incluso en zonas con alta carga gandeira.

Subbloque Pesca e acuicultura

SE.I.01 Especialización acuícola

O indicador de **Especialización acuícola** no ano 2015 reafirma o maior peso dos bivalvos na acuicultura cun incremento dun punto porcentual (95,9%) en relación ao ano 2013. O mexillón representa o 96% da produción acuícola mariña e o 60,25% do valor económico deste sector. A produción segue a concentrarse na provincia marítima de Vilagarcía, onde se obtiveron case as tres cuartas partes da produción, e nos distritos de Pobra do Caramiñal e Cambados.

A produción de peixe descendeu; case un 1% para o peixe de auga salgada e arredor dunha décima para o de auga doce ([Ilustración 55](#)).

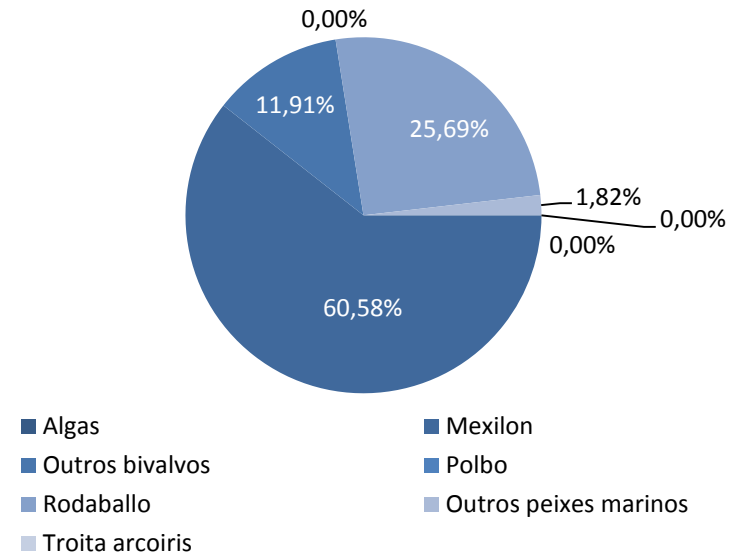

Ilustración 55. Porcentaxe do valor da produción por especie 2015

SE.I.02 Capacidade Pesqueira

A caracterización da flota pesqueira galega realizouse a partir da asociación do número de buques inscritos no Rexistro de Buques de Galicia, o seu tamaño, medido polo arqueo (GT) e a súa potencia, e o caladoiro e zona administrativa onde teñen o seu porto base.

No ano 2015 foron 4.438 os buques con porto base en Galicia, un 3,2% menos que no 2013. A zona administrativa con máis buques segue a ser a de Arousa, con 1.717 buques inscritos, o 38,69% do total de Galicia e a de menos o porto de Cedeira, cun peso de 2,8%. O 96% dos buques con porto base en Galicia pescan no caladoiro nacional, empregando principalmente artes menores (Ilustración 56).

O arqueo de rexistro bruto nos buques con porto base en Galicia reduciuse, respecto do 2013, un 9,3%. Os arqueos medios por buque superiores danse nos que saen ás pesqueiras internacionais e comunitarias. Os buques cunha potencia media menor son os que saen ao caladoiro nacional Cantábrico-Noroeste.

A Mariña Lucense é a zona administrativa que destaca cos buques con máis capacidade e potentes de toda a flota galega, a moita distancia das doutras zonas administrativas.

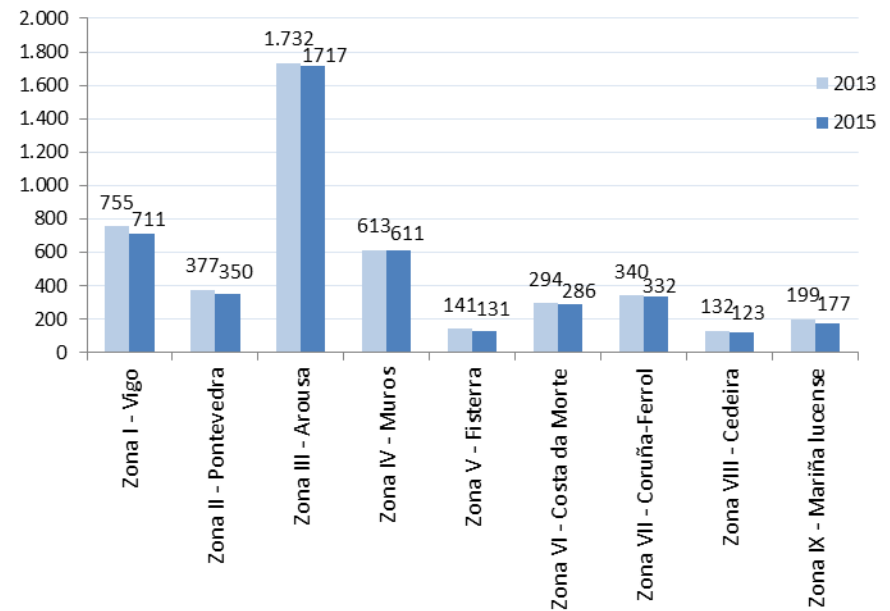

Ilustración 56. Número de buque con porto base en Galicia segundo zona administrativa

Subbloque Aproveitamento forestal

SE.J.01 Superficie con instrumento de ordenación e xestión forestal

Na evolución deste indicador nos últimos anos apréciase unha tendencia mantida de crecemento da superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal e da súa ratio con respecto á superficie forestal en Galicia. O incremento de superficie con instrumento de ordenación e xestión forestal en 2015 incrementouse un 4,8% respecto de 2014 e un 22% respecto de 2011 (Ilustración 57).

A superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal no ano 2015 é de 199.928 ha, representando un 9,8% respecto da superficie arborada, desarborada e de pasteiro, unha porcentaxe menor que na zona do POL onde é do 15%.

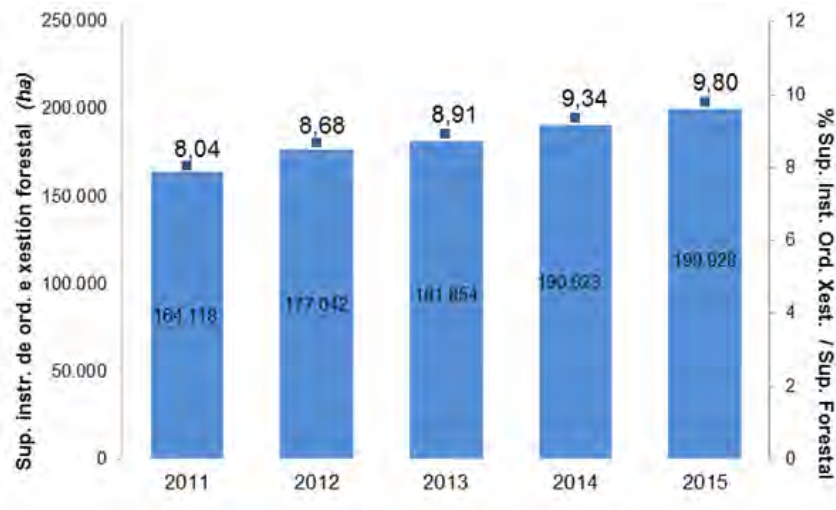

Ilustración 57. Evolución da superficie con instrumentos de xestión e ordenación

No ano 2015 apréciase que a provincia con máis superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal é Lugo con 63.500 ha, representando case un 32% respecto de Galicia, dato moi relacionado co feito de ser a provincia con máis superficie de montes veciñais en man común. A provincia da Coruña é a que ten menos superficie ordenada, con 30.310 ha, que representan o 15% respecto de Galicia.

No ano 2015, Pontevedra é a provincia con maior ratio entre a superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal con respecto á superficie arborada, desarborada e pasteiros, con 15,14% e A Coruña, con 5,99% é a que menor ratio presenta (Ilustración 58).

Na base de datos do SIOSE obsérvase unha tendencia á estabilización da superficie forestal cunha lixeira tendencia ao crecemento da superficie ocupada por frondosas caducifolias, 14,89% en 2005, 14,95% en 2009 e 14,99% en 2011 sobre o total da superficie de Galicia.

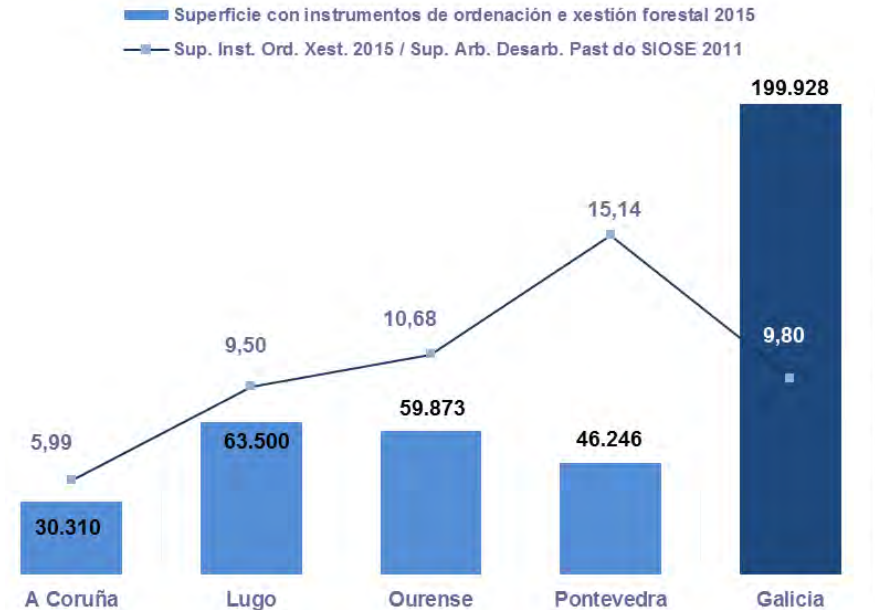

Ilustración 58. Superficie con instrumentos de xestión e ordenación

Subbloque Turismo

SE.L.01 Intensidade turística

A información correspondente a 2015 reflicte que a **intensidade turística** de Galicia aumentou nos tres parámetros de medida calculados: oferta, demanda e poboación turística (*Ilustración 59*).

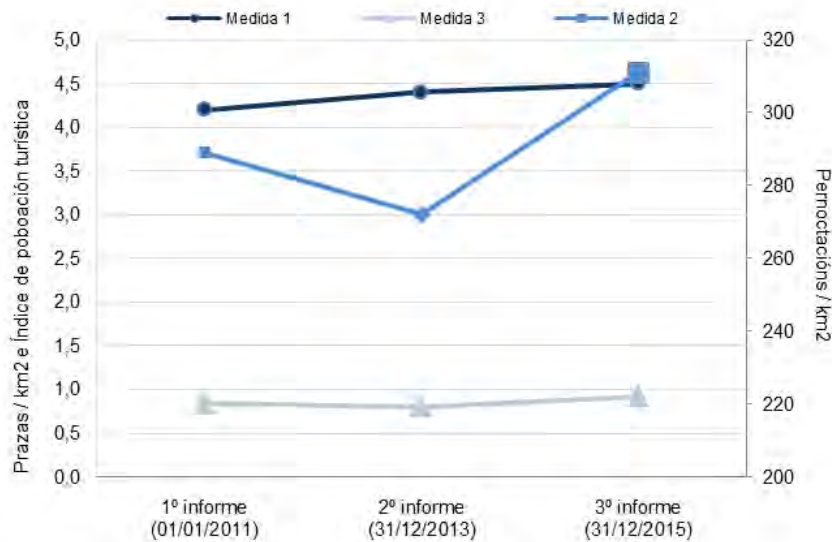

Ilustración 59. Evolución da intensidade turística

A serie analizada durante o período que abrangue este plan de seguimento (2011-2015) mostra que a oferta turística medrou lenta e paulatinamente ata superar as 132.000 prazas de aloxamento en establecementos turísticos regrados. En 2015, a intensidade da oferta ascendía a 4,5 prazas/km² (0,3 puntos por enriba da do ano 2011).

A demanda turística estase recuperando tras a caída experimentada no ano 2013. En 2015 rexistráronse 9.201.869 pernoctacións, o que equivale a 311 pernoctacións/ km² (un 14% máis que en 2013). Cómpre salientar que o 71% dos viaxeiros procedían de fóra de Galicia.

A presión do turismo sobre a poboación local tamén se está a recuperar. Durante o ano 2015, a Comunidade Autónoma recibiu 0,92 turistas por cada 100 residentes habituais, a maior parte deles procedentes de fóra de Galicia (0,65).

Entrando en pormenores, os concellos que continúan destacando por teren a maior concentración de prazas por km² son: Sanxenxo (335,3), O Grove (294,8) e Mondariz-Balneario (216,9), dado o seu reducido tamaño. O destino máis demandado –tanto en termos absolutos como relativos– continúa sendo Ría de Arousa, onde o número de pernoctación/km² se elevou a 2.876 (1.865 foron de forasteiros) (*Ilustración 61*).

O índice de poboación turística (*Ilustración 62*) tamén acadou valores máis elevados que a media en Ría de Arousa (2,58, dos cales 1,67 son turistas procedentes de fóra de Galicia).

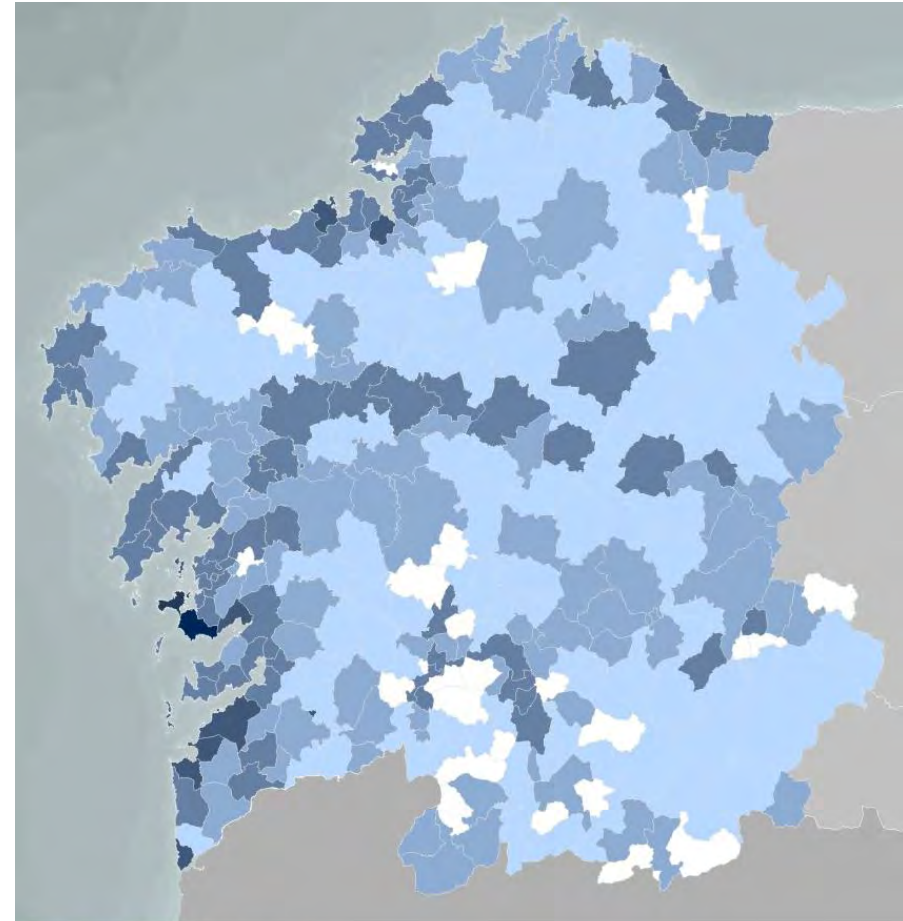
Segundo os resultados obtidos para os concellos do ámbito POL, o litoral concentra o 64% das prazas e o 60% das pernoctacións de Galicia. O seu índice de poboación turística tamén supera o galego.

A tendencia observada na costa é similar á comentada para o conxunto de Galicia. Os valores correspondentes a 2015 aquí tamén son superiores aos de 2011: conta con 33,8 prazas de aloxamento por km de costa, acolleu 2.191 pernoctacións por km de costa e o seu índice de poboación turística acadou os 0,97 turistas por cada 100 habitantes (0,67 no caso dos foráneos).

Polo que respecta á coherencia co modelo territorial, a distribución espacial da intensidade da oferta turística mostra certa coherencia co modelo de asentamentos de Galicia que se recolle nas DOT e que formula, entre outras, a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades cunha adecuada oferta de servizos (tamén turísticos). O indicador reflicte que a intensidade é maior nas cidades e no SUI. Pola contra, nos NET tería que duplicarse para converxer co valor medio de Galicia (Ilustración 60).

Para finalizar, só falta engadir que este indicador está reflectindo un afianzamento do protagonismo de Galicia no exterior, que se manifesta nun aumento do peso do turismo receptor fronte ao interior nos últimos anos. Esta tendencia é máis perceptible nos destinos urbanos e litorais.

Intensidade da oferta turística (2015)

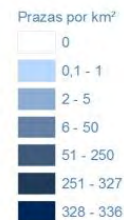

Ilustración 60. Intensidade da oferta turística (2015)

Valores mínimo e máximo respecto á intensidade da demanda turística (2015)

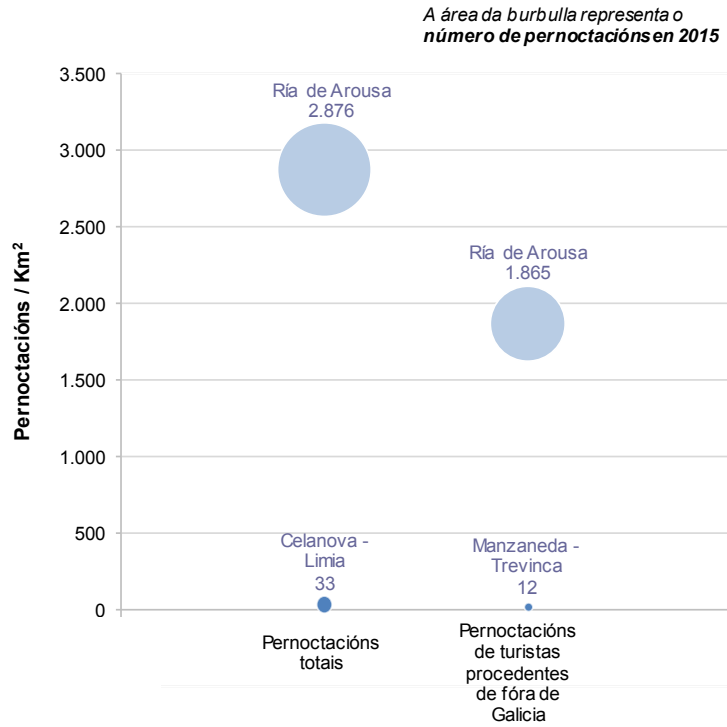

Ilustración 61. Intensidade da demanda turística (2015)

Valores mínimo e máximo respecto ao índice de poboación turística (2015)

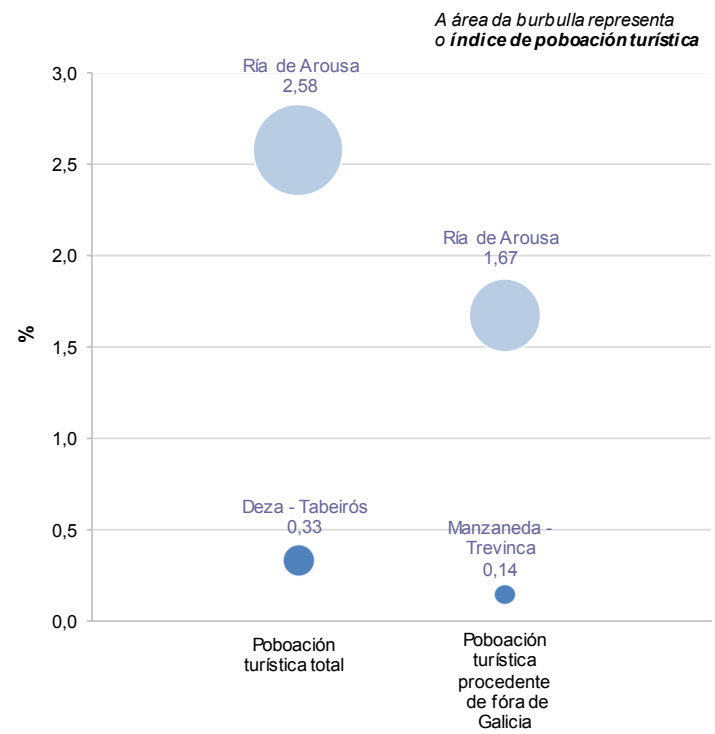

Ilustración 62. Índice de poboación turística (2015)

Metabolismo

Táboa 8. Indicadores do bloque Metabolismo

Subbloque	Indicador	Ámbito
Enerxía	Intensidade enerxética final	DOT
	Consumo final bruto de enerxía renovable	DOT
	Consumo final bruto de electricidade renovable	DOT
	Consumo enerxía primaria renovable	DOT
	Consumo biocarburantes no transporte terrestre	DOT
Ciclo hídrico	Calidade da auga nas zonas de baño	DOT/POL
Ciclos de materiais	Xeración de residuos urbanos	DOT/POL
	Recollida selectiva bruta	DOT/POL
	Dotación de puntos limpos	DOT/POL
Atmosfera e cambio climático	Emisións de gases efecto invernadoiro	DOT

De xeito transversal, os indicadores que conforman este bloque veñen a avaliar a autosuficiencia dos fluxos metabólicos ou o intercambio de materia e enerxía entre sistemas.

Subbloque Enerxía

MET.A.01 Intensidade enerxética final

A intensidade enerxética final é unha forma de avaliar a eficiencia enerxética nun territorio, xa que analiza o custo enerxético que ten a produción de riqueza.

O indicador Intensidade enerxética final amosa unha tendencia positiva, é dicir, unha mellora da eficiencia enerxética desde o ano 2010 ata o 2013. Esta mellora vén acompañada dunha tendencia decrecente do consumo enerxético final, oposta á acontecida no período 2005–2008, cando as melloras na eficiencia estaban acompañadas por incrementos do consumo (Ilustración 63).

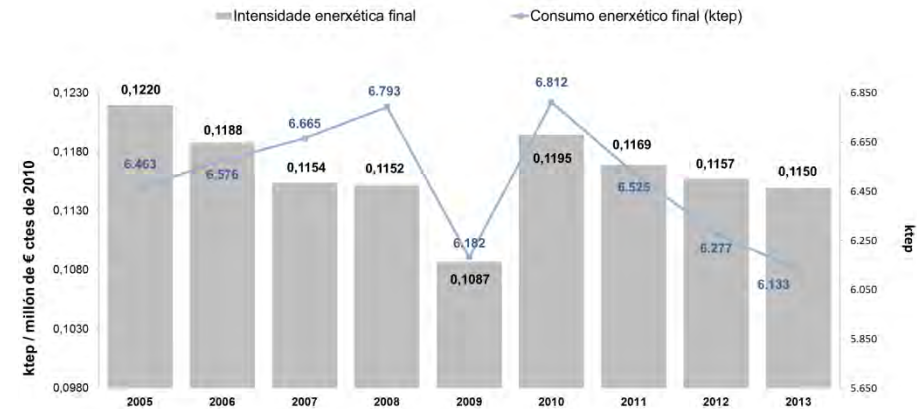

Ilustración 63. Intensidade enerxética final e consumo enerxético final

MET.A.02 Consumo final bruto de enerxía renovable

Este indicador mide a enerxía consumida procedente de fontes de enerxía renovables, expresada en termos relativos.

A Directiva 2009/28/CE do Parlamento Europeo e do Consello do 23 de abril de 2009 fixou o obxectivo dun consumo do 20% para o ano 2020. En Galicia supérase ese obxectivo desde hai unha década (Ilustración 64); en 2013 acadouse o 36,4%, un 4% máis que en 2011.

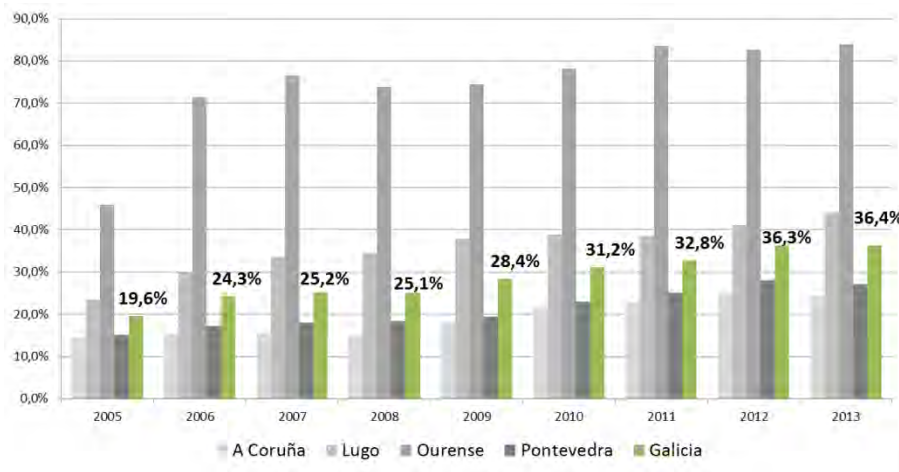

Ilustración 64. Consumo final bruto de enerxía renovable (%)

MET.A.03 Consumo final bruto de electricidade renovable

O obxectivo deste indicador é aumentar o consumo final bruto de electricidade procedente de fontes de enerxía renovables.

O consumo final bruto de electricidade (Ilustración 65) obtida a partir de fontes renovables presenta unha tendencia crecente; no ano 2013 Galicia acadou 17.281 GWh/ano, un 9,8% máis que en 2011.)

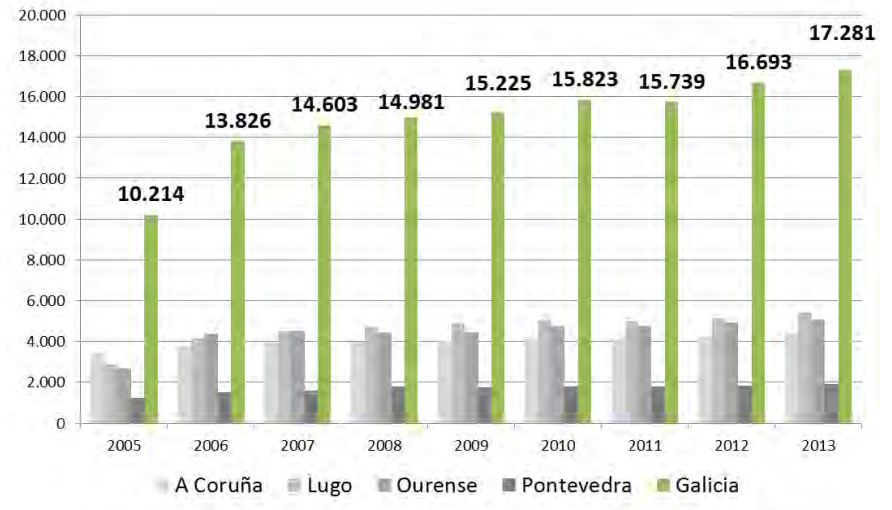

Ilustración 65. Consumo (GWh/ano) final bruto de electricidade xerada a partir de fontes renovables

MET.A.04 Consumo enerxía primaria renovable

No ano 2013 Galicia xestionou 12.136 ktep (quilotoneladas equivalentes de petróleo), o 10,0% da enerxía primaria do Estado, que provén de distintas fontes: petróleo, carbón, gas natural, residuos e renovables. Os combustibles fósiles (petróleo, carbón e gas natural) dominan o consumo anual de enerxía primaria. O petróleo continúa sendo a nosa principal fonte de enerxía primaria (cun 47,0%), seguido polo carbón (18,6%) e polo gas natural (11,4%).

No Libro Branco para unha Estratexia e un Plan de Acción Comunitarios, a Unión Europea marcou como obxectivo para o ano 2010 a obtención dun 12% de enerxía primaria total mediante fontes de enerxía renovables. España, no seu Plan de Enerxías Renovables 2005-2010, marcou como obxectivo que o 12,1% do consumo de enerxía primaria no ano 2010 proceda das enerxías renovables. En Galicia, a porcentaxe de enerxía primaria procedente de fontes de enerxías renovables acadou no ano 2010 o 21,6%, superior ao 12% marcado como obxectivo.

Aínda que o obxectivo xa está derogado, séguese calculando para poder seguir a súa evolución ao longo dos anos. No ano 2013 Galicia tamén supera amplamente a porcentaxe do 12% de consumo de enerxía primaria procedente de fontes de enerxías renovables, xa que a porcentaxe de enerxía primaria procedente de fontes de enerxía renovable foi do 23,0% do total. Esta cifra supón, no marco do Plan de Enerxías Renovables (PER) 2005-2010 de España, que Galicia segue a cumprir co obxectivo que foi marcado para o ano 2010, dun consumo de enerxía primaria procedente de fontes de enerxía renovables do 12,1% (Ilustración 66).

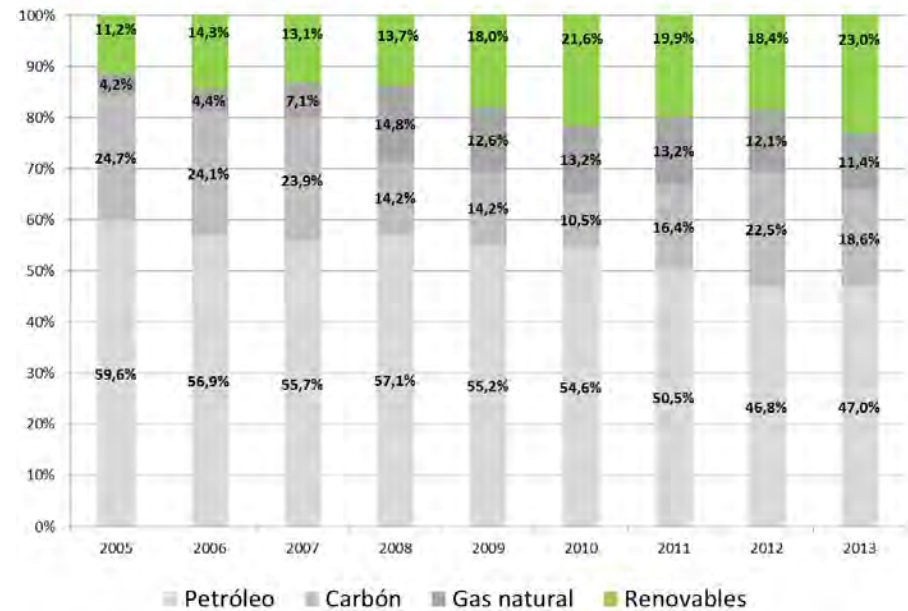

Ilustración 66. Enerxía primaria (%) procedente de fontes renovables

MET.A.05 Consumo biocombustibles no transporte terrestre

A evolución do consumo de biocombustibles no transporte terrestre marca unha tendencia ascendente. Ata o ano 2005, o único biocombustible xerado en Galicia era o bioetanol; a partir do ano 2006 xa se empezou a producir e comercializar o biodiésel.

Para o ano 2020, a Directiva 2009/28/CE do Parlamento Europeo e do Consello do 23 de abril de 2009, relativa ao fomento do uso de enerxía procedente de fontes renovables, marca como obxectivo unha cota do 10% de enerxía procedente de fontes renovables no consumo de combustibles para calquera tipo de transporte.

Esta directiva está trasposta en España na Ley 2/2011, de 4 de marzo, de Economía Sostenible, que establece no artigo 78 un obxectivo nacional mínimo de participación das enerxías renovables no consumo de enerxía final bruto do 20%. Este obxectivo deberá alcanzarse cunha porcentaxe de enerxía procedente de enerxías renovables en todos os tipos de transporte, que sexa, como mínimo, equivalente ao 10% do consumo final de enerxía do sector do transporte.

Para cumprir este obxectivo, España estableceu, en distintas ordes, reais decretos e leis, unhas porcentaxes de venta ou consumo de biocombustibles, que se calculan como as porcentaxes das vendas ou consumos de biocombustibles sobre o total da gasolina e gasóleo vendidos ou consumidos, con fins de transporte, en contido enerxético, incluíndo os biocombustibles.

O obxectivo que persegue este indicador é avaliar o grao de cumprimento da porcentaxe de biocombustibles marcados nos obxectivos obrigatorios lexislados para cada ano mediante distintos reais decretos. Estes obxectivos foron dun 6,2% para o ano 2011, un 6,5% para o 2012 e un 4,1% para 2013. Así, o consumo de biocombustibles en Galicia increméntase ata o ano 2013, no que cambia a lexislación e o obxectivo para o ano 2013 pasa dun 4,1% a un 3,9%, o cal foi acadado (Ilustración 67) mediante o Real decreto-lei 4/2013, do 22 de febreiro, de medidas de apoio ao emprendedor e de estímulo do crecemento e da creación de emprego.

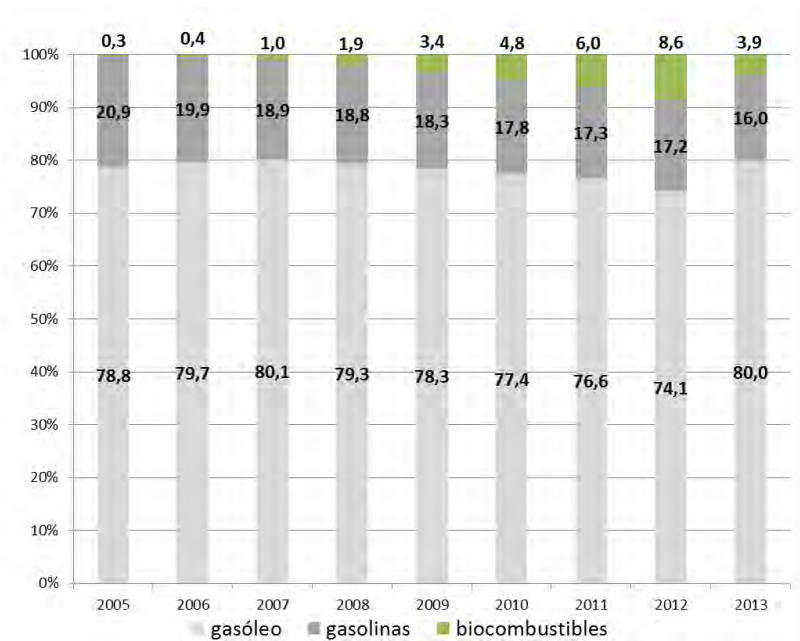

Ilustración 67. Consumo de biocombustibles no transporte terrestre

Subbloque Ciclo hídrico

MET.B.01 Calidade da auga nas zonas de baño

En 2015, o 73% das zonas de baño acadaron a cualificación de Excelente, o 16% de Boas, o 6% de Suficientes e o 6% de Insuficientes (Ilustración 68).

En comparación co ano 2011, aumentaron os valores absolutos (en 30) e as porcentaxes (nun 6%) das zonas de baño de mellor calidade sanitaria (clasificacións Excelente e Boa), e descenderon as de peor calidade sanitaria (clasificacións Suficiente e Insuficiente) nun 5%. Esta tendencia mantense desde 2011.

A nivel provincial, son Pontevedra e Lugo as provincias que acaparan os valores máis altos na porcentaxe de zonas cualificadas como Excelente (80% e 72% respectivamente). Na Coruña e Ourense as porcentaxe de augas cualificadas como Excelente son respectivamente o 69% e o 52% (Ilustración 69).

No ámbito do POL, a tendencia é semellante á xeral para Galicia, aínda que, se se considera o tipo de auga (continental ou marítima), compróbase que a evolución foi máis positiva nas primeiras, xa que en 2015 en ningunha zona de baño continental se obtiveron resultados Suficientes ou Insuficientes.

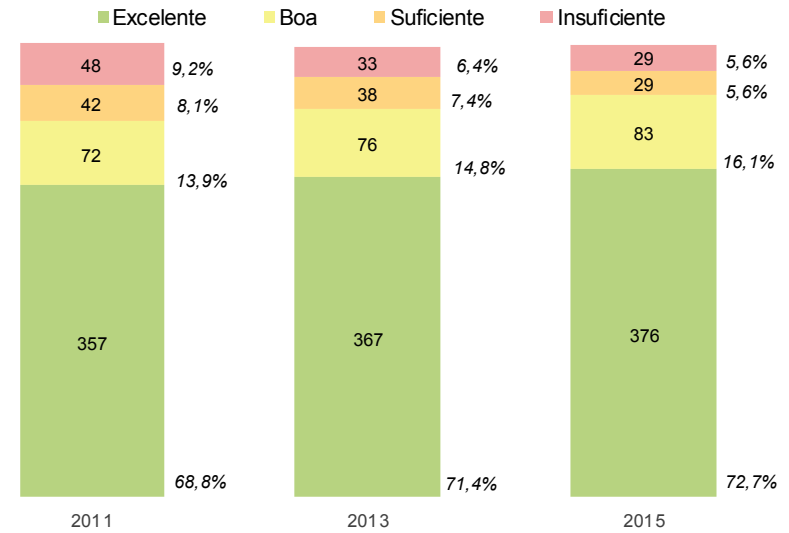

Ilustración 68. Evolución da calidade das augas de baño

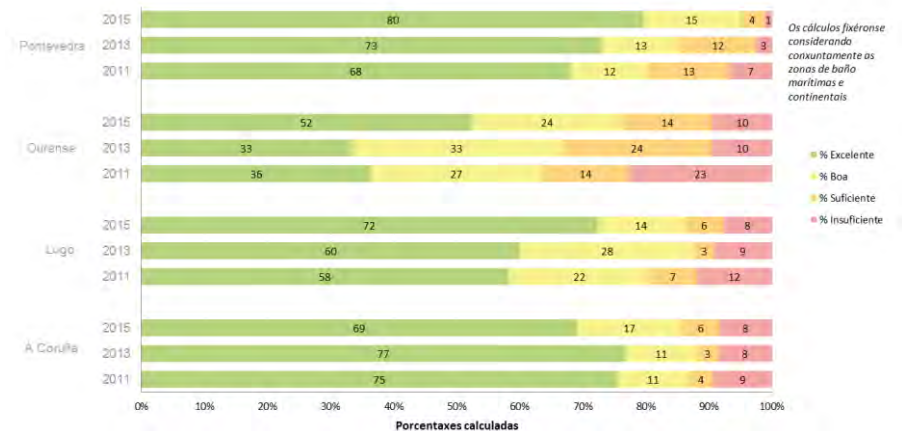

Ilustración 69. Evolución das porcentaxes de zonas de baño con cada clasificación sanitaria por provincias (2011, 2013 e 2015)

Subbloque Ciclo de materiais

MET.C.01 Xeración de residuos urbanos

A redución da pegada humana precisa necesariamente dunha redución na xeración de residuos, cuestión que ten acadado niveis alarmantes no contexto mundial.

A evolución do indicador **Xeración de residuos urbanos** entre 2011 e 2015 revela unha tendencia descendente, tanto en valor absoluto por ano (59.979,57 t menos) como por habitante e día (0,034 kg/hab/d menos), situándose por debaixo do valor limiar fixado polo Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia 2010-2020, establecido en 1,094 kg de RU/hab/d en 2020.

Sen embargo, entre 2013 e 2015, ambas medidas rexistran valores superiores aos do período 2011-2013 (25.575,976 t e 0,039 kg/hab/d máis) o que supón un incremento do 2,41% (Ilustración 70).

A comparación dos resultados globais obtidos para Galicia e para os concellos do POL revela unha xeración maior por habitante e día, dato moi relacionado coa intensidade turística de moitos dos concellos costeiros (Ilustración 71).

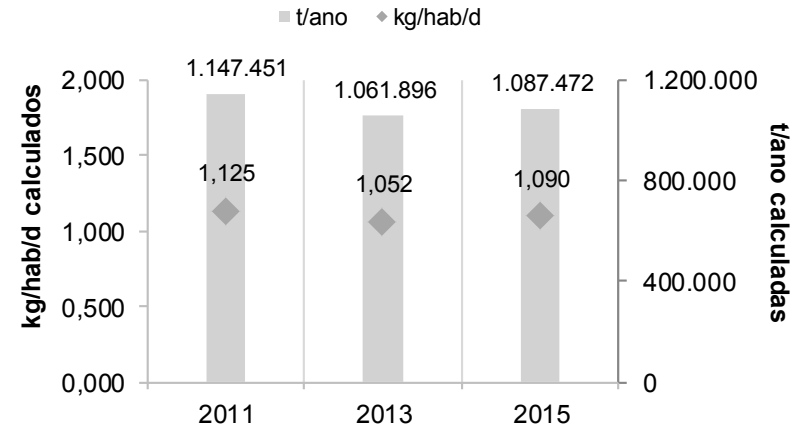

Ilustración 70 Evolución da xeración de residuos urbanos

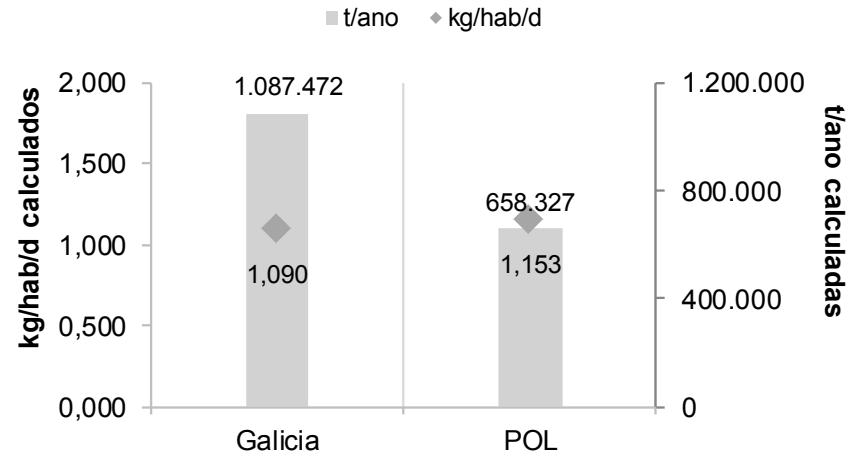

Ilustración 71. Xeración de residuos urbanos en Galicia e nos concellos do POL (2015)

MET.C.02 Recollida selectiva bruta

A valorización dos residuos resulta un compoñente fundamental da redución da pegada ecolóxica.

No período 2011-2015, o indicador de **Recollida selectiva bruta** apenas marca variación para cada unha das fraccións analizadas (envases lixeiros, materia orgánica, vidro ou papel-cartón) e tampouco entre o ámbito litoral e o conxunto de Galicia (Ilustración 72).

Obsérvanse pequenas variacións en vidro e papel cartón; a fracción de vidro incrementa a ratio por habitante e día mentres que o papel cartón o diminúe.

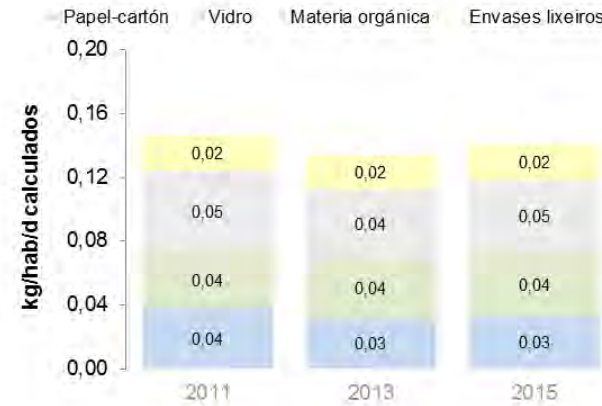

Ilustración 72. Recollida selectiva bruta en Galicia (2011 -2105)

MET.C.03 Dotación de puntos limpos

A dotación de *puntos limpos* favorece outro dos obxectivos ligados á sustentabilidade como é a reutilización dos materiais.

No período 2011-2015, o indicador **Dotación de puntos limpos** revela unha tendencia positiva ao reflectir un aumento do 7% no número de concellos con instalacións de punto limpo (de 120 a 143) e do 11% (de 200 a 233) no número dos que dispoñen do servizo e, consecuentemente, da poboación que conta con este servizo, que se incrementou un 17% (Ilustración 73).

En 2015, 143 concellos galegos contaban con instalación de punto limpo, aínda que o número total das mesmas ascendía a 147. Se a análise se fai sobre o número de concellos que contaba con servizo, a cifra ascende a 233. Finalmente, en termos de poboación, máis do 88% dos habitantes galegos contaban con servizo de punto limpo (2.407.212 persoas).

No ámbito do POL, o número de concellos que contaban con instalación de punto limpo, pasou de 44 a 52. Así mesmo, tamén se incrementou o número total de instalacións, que ascendeu de 44 a 53. Se a análise se fai sobre o número de concellos que contaban con servizo, a cifra incrementouse en 13 concellos, xa que agora hai 67.

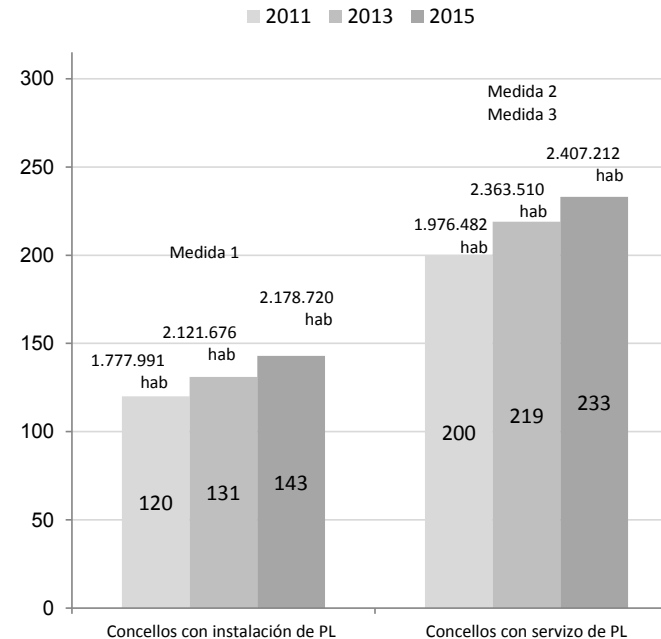

Ilustración 73. Evolución do indicador 2011 - 2015

Subbloque Atmosfera e cambio climático

MET.D.01 Emisións de GEI

O cambio climático, ao que contribúe a emisión de Gases de Efecto Invernadoiro (GEI) de orixe antrópico, é un fenómeno global e de tal xeito ten que ser abordado, polo que resulta moi importante a suma dos esforzos para frealo.

Neste marco internacional, en Galicia os datos de emisións de GEI debuxan unha curva na que o ano 2012 é o punto de inflexión e o inicio do descenso das emisións, liña que suaviza a súa pendente no período 2013-2014 (Ilustración 74).

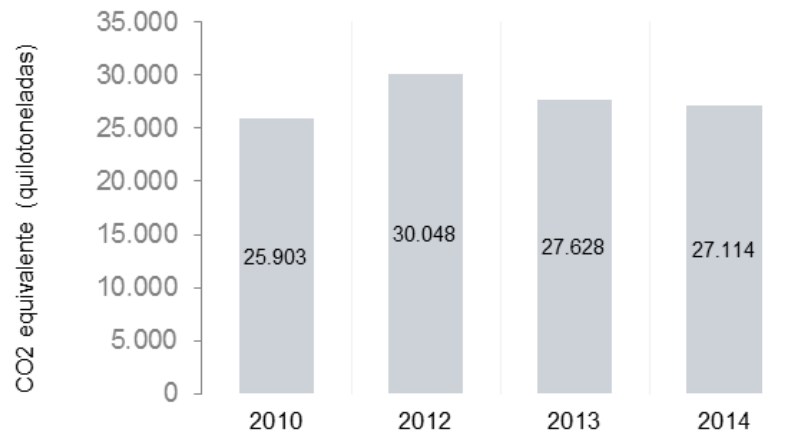

Ilustración 74. Emisións de GEI en Galicia (2011-2014)

As seguintes ilustracións reflicten as porcentaxes de GEI por categoría e subcategoría de actividade en 2013 (Ilustración 75 e Ilustración 76).

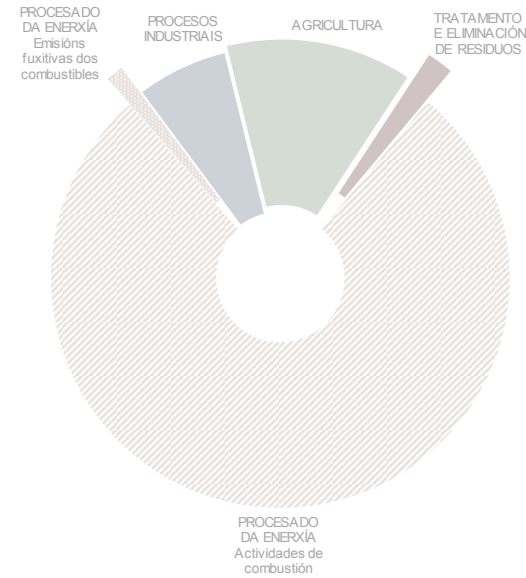

Ilustración 75. Emisións de CO₂ equivalente por categoría de actividade Galicia (2013)

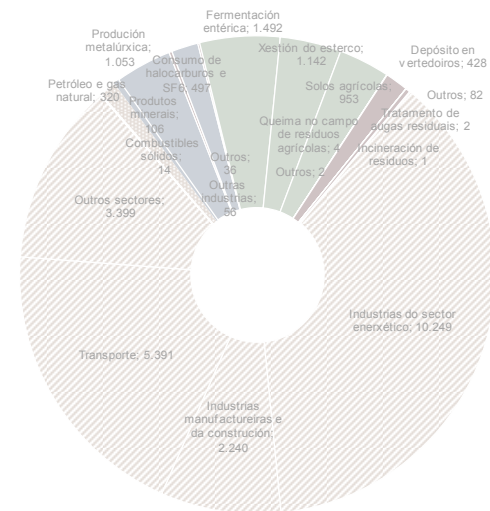

Ilustración 76. Emisións de CO₂ equivalente por subcategoría de actividade Galicia (2013)

Enquisa de percepción territorial e urbanística EPTU

Como percibe a cidadanía o desenvolvemento das DOT?

Un dos obxectivos do PSST é avaliar o grao de satisfacción da cidadanía coa calidade de vida e a percepción desta en relación coas melloras propostas nos instrumentos de planificación territorial. Para iso deseñouse a **Enquisa de percepción territorial e urbanística (EPTU)**.

A denominada EPTU baséase nas que realiza o IGE desde o ano 1999¹² co fin de obter información sobre as características socioeconómicas dos fogares galegos. A *Enquisa Estructural a Fogares* (EEF), incluída na programación anual do Instituto Galego de Estatística (IGE), desenvolveu no ano 2015 por primeira vez o modelo da EPTU.

A citada enquisa consta de dous módulos: un primeiro de carácter xeral, que se repite anualmente, e un segundo módulo de carácter específico, dedicado a bloques temáticos de variables que presentan unha máis lenta evolución, polo que non necesitan un período anual de recollida de datos.

Entre os módulos específicos investigados está o Módulo de vivendas familiares: características e medio, que ten como finalidade obter información sobre as características das vivendas, das infraestruturas do seu contorno e do equipamento dos fogares. Este módulo efectuouse nos anos 1999, 2005 e 2010. Na planificación dos módulos específicos da EEF para o período 2012-2016 estaba programado realizalo de novo no ano 2015, incluíndo ademais algunhas preguntas sobre mobilidade e medio ambiente.

En colaboración co IGE e coas achegas dos grupos técnicos de traballo, propuxéronse unha serie de modificacións na Enquisa Estructural a Fogares, concretamente no Módulo de mobilidade e vivendas familiares: características e medio 2015, a fin de dar resposta a estes obxectivos. A finais do primeiro semestre deste ano, obtivéronse os datos da mesma e, como froito da súa explotación e análise, elabórase este epígrafe. No anexo IV deste Informe recóllese integramente a EEF.

Resultados da Enquisa Estructural de Fogares 2015

O obxecto básico da EPTU é coñecer a percepción da cidadanía e da veciñanza acerca da situación da calidade da vida nas cidades e no rural, así como a valoración dos obxectivos acadados polos instrumentos de ordenación do territorio e/ou de urbanismo.

ASPECTOS A VALORAR NA EPTU:

- A satisfacción xeral da cidadanía e a veciñanza cos niveis de calidade de vida conseguidos en relación á ordenación territorial.
- As posibilidades de mellora estrutural e puntual.
- As melloras efectivamente percibidas da acción das distintas administracións sobre o territorio en desenvolvemento das determinacións destas DOT.
- A calidade dos espazos públicos, dos servizos e a idoneidade do seu dimensionamento.
- A satisfacción coa paisaxe urbana, rural ou global.

PERFIL ESTATÍSTICO DA ENQUISA:

En relación cos niveis de calidade de vida e a vivenda podemos facer as seguintes afirmacións:

Desde 1999 ata o 2015 houbo un detrimento da vivenda unifamiliar independente (48,51% a 40,30%) en prol, principalmente, do piso ou apartamento nun edificio con 10 ou máis vivendas (do 23,98% ao 34,27%).

No que atinxe á antigüidade do parque de vivendas no ano 2015, o maior valor (45,66%) maniféstase nas vivendas de 20 a 49 anos (Pontevedra a que máis, cun 48,06%), seguidas das de 50 ou máis anos, cun 28,49%, (liderado por Lugo cun 34,17%), acadando o terceiro lugar as de 10 a 19 anos de antigüidade, cun 17,98%, (A Coruña cun 19,6% marca a maior ratio neste tramo).

Se no ano 1999 a maioría das vivendas (41,68%) contaban cunha superficie de 60,01 m² a 90,00 m², no ano 2015 seguía sendo a maioría cun 43,05%. Chama a atención que no mesmo período se producise un incre-

¹² Denominación da enquisa ata o 2014: Enquisa de Condicións de Vida das Familias

mento daquelas vivendas con mais de 120,00 m², pasando dun 12,61% a un 20,47%

O 60,22% das vivendas en Galicia atenden a un réxime de tenza en propiedade sen hipoteca, quedando nun 19,81% aquelas en propiedade con hipoteca e sendo o 11,63% en réxime de aluguer. En canto á carga que supoñen os gastos totais da vivenda, o 59,45% manifesta que é pesada (A Coaña lidera este rango con 64,50%), seguida dos que consideran que é razoable (36,25%) e dos que manifestan que non supón ningunha carga, (4,20%) (Ilustración 77).

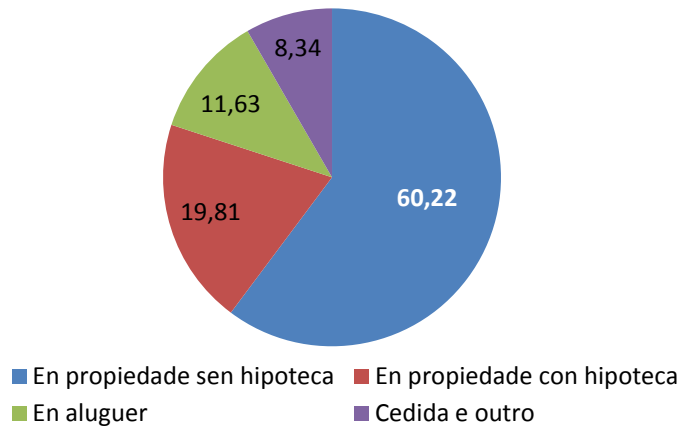

Ilustración 77. Vivendas segundo o réxime de tenza.

Analizados os datos entre os anos 1999-2015 relativos a instalacións ou servizos que posúen as vivendas (auga quente, baño ou ducha, calefacción, ascensor e seguro do fogar), todos eles sufriron incrementos, sendo os máis singulares os de calefacción instalada, que pasou dun 41,73% a un 71,95%, e o ascensor, dun 22,31% a un 37,44%.

As fontes de enerxía que lideran á hora de quentar a auga son o propano/butano, cun 39,49%, seguida do gas natural, cun 22,66%, e do gasóleo e electricidade, con 18,80% cada un; no que atinxe á calefacción, o gas natural, cun 35,25%, é a fonte máis empregada; séguenlle o gasóleo (26,22%) e a electricidade (25,31%). As enerxías limpas aínda teñen pouco peso; delas a biomasa é a máis empregada: un 3,34% para quentar a auga

e un 10,00% para a calefacción, seguida da solar, cun 0,61% e un 0,49% respectivamente.

Máis do 80% das vivendas dispoñen de teléfono móbil, televisor, microondas, forno, lavadora e frigorífico segundo o seguinte gráfico no que se sinalan ademais outros electrodomésticos (Ilustración 78).

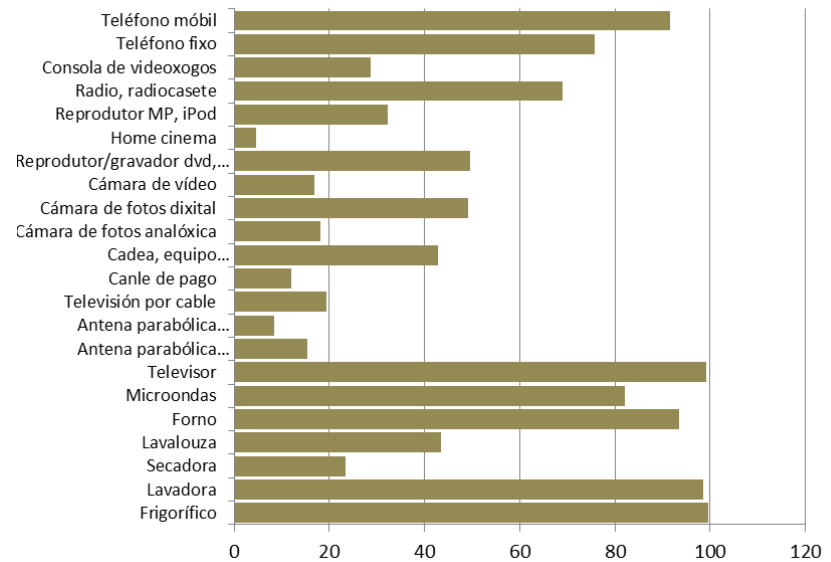

Ilustración 78. Vivendas con dispoñibilidade de electrodomésticos (%)

En relación coa mellora estrutural, a calidade dos espazos, a prestación de servizos públicos e a súa accesibilidade, estas son as conclusións:

Se analizamos os servizos exteriores da vivenda, aínda que en xeral atopamos incrementos en case todos, o que máis destaca é o referido á recollida selectiva do lixo, pois pasou dun 36,75% no ano 1999 a un 79,50% no ano 2015.

A accesibilidade, dende a vivenda, a determinados servizos públicos (centros de saúde, farmacia, ata centros educativos) nunha distancia a pé de aproximadamente 15 minutos supera o 60%. Un 18,80% dispón deses servizos en transporte público, un 11,17% mediante outros medios de transporte e case un 10% non dispón deses servizos nesa distancia e tempo (Ilustración 79).

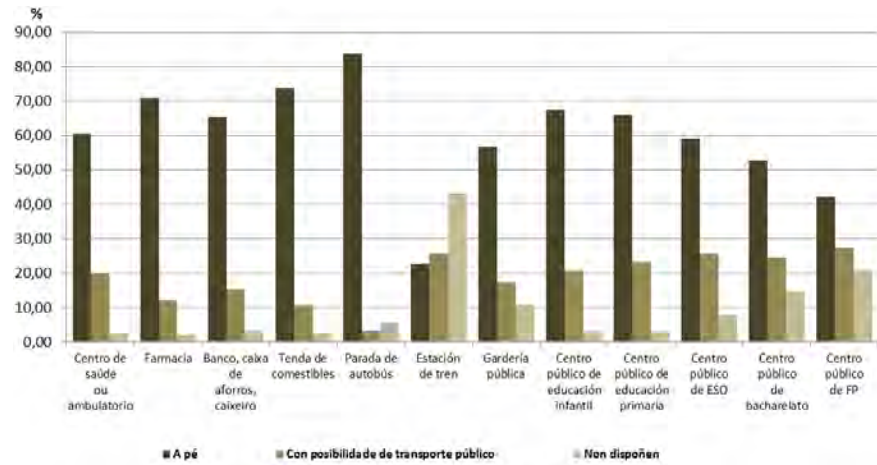

Ilustración 79. Accesibilidade das vivendas a servizos en menos de 15 min (%)

O 79,49% dos fogares galegos dispoñen de coche (Pontevedra dispón da ratio máis alta: 81,29%) e un 9,68% de moto, ciclomotor ou asimilado (tendo Pontevedra tamén o valor máis alto: un 12,23%). Dispoñen de praza de garaxe ou instalación similar cuberta o 60,98% dos fogares.

No que atinxe aos desprazamentos dende a súa vivenda ata o centro de traballo, máis do 66% dos ocupados desprázanse só en transporte privado (coche, moto,...); o 25,86% van andando, en bicicleta ou vehículo non motorizado e o 5,04% en transporte público (Ilustración 80).

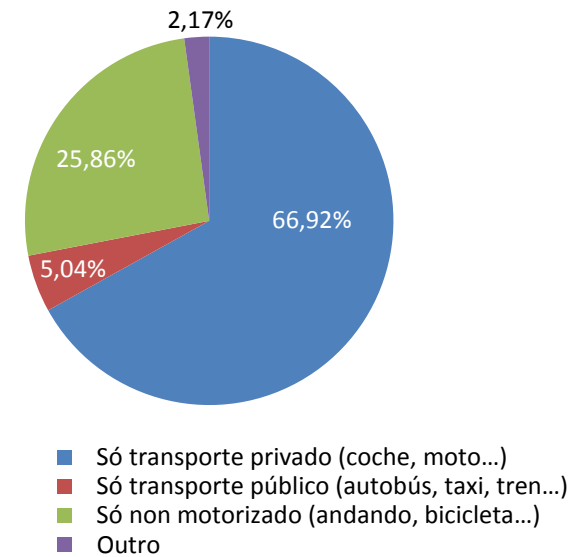

Ilustración 80. Ocupados segundo o medio de transporte utilizado desde a vivenda da que se desprazan ata o centro de traballo por idade

Facendo a análise segundo o tamaño do concello, o uso de transporte público vai decrecendo do 9,52% naquelas poboación de máis de 50.000 habitantes ata o 1,31% nas de menos de 10.000 habitantes. A seguinte gráfica reflicte o medio de transporte utilizado dende a vivenda ata o centro de traballo atendendo ao tamaño do concello (Ilustración 81).

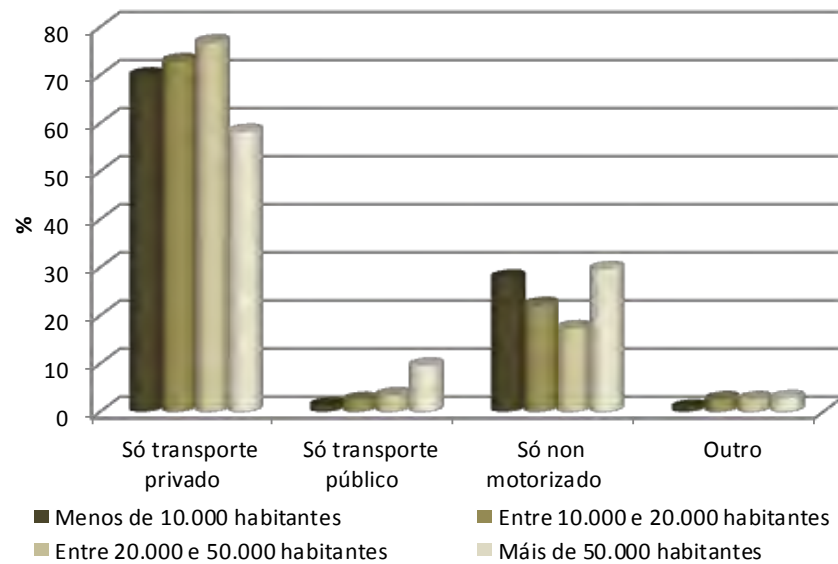

Ilustración 81. Ocupados segundo o medio de transporte utilizado desde a vivenda da que se desprazan ata o centro de traballo por idade

A nivel autonómico preto do 40% (39,30%) dos ocupados traballan fóra do seu concello de residencia, fronte ao 60,70% que o fai no seu propio concello e domicilio. Destaca a provincia da Coruña con máis do 43% dos ocupados traballando fóra do seu concello, sendo a de Lugo a que menos (28,38%) (Ilustración 82).

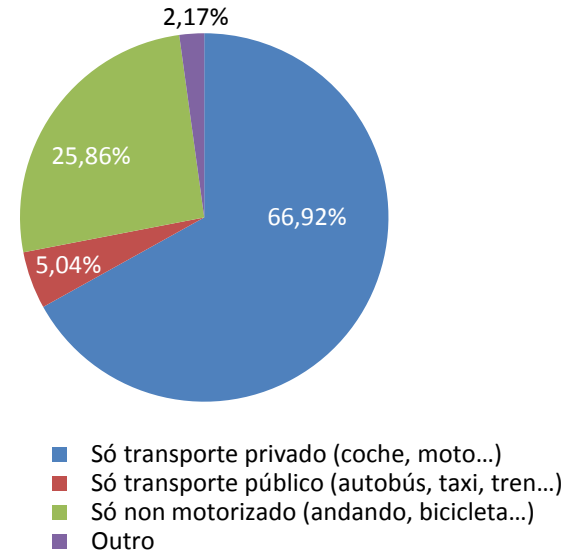

Ilustración 82. Porcentaxe de ocupados segundo lugar de traballo

Aínda que nos derradeiros 16 anos os diferentes problemas manifestados coa vivenda foron decrecendo, na súa maioría, as humidades (28,99%), as deficiencias de illamento térmico ou acústico (18,72%) e os rúidos (14,34%) seguen a ser os máis importantes.

Atendendo aos problemas na contorna da vivenda, no ano 2015 o 43,71% dos enquisados manifesta deficiencias no acceso ás vivendas; o 37,57% deficiencias nos servizos de transporte; o 26,65% di que dispón de poucos centros culturais/sociais de ocio público e o 25,37% refírese ao aparcamento (poucas áreas, prazas, prezos altos,...).

O grao de satisfacción coa vivenda por provincia reflíctese nos seguintes gráficos (Ilustración 83)

En Galicia o 14,34% dos fogares manifestan ter problemas de ruído na vivenda; deles, o 53,24% sófreno de xeito diario. A causa do problema é o tráfico terrestre (59,51%), seguido do ruído xerado polos veciños (36,10%) e das actividades comerciais e de ocio como as máis singulares. Entre as medidas levadas a cabo para atallar este problema destacan: ningunha (63,22%), queixarse ao causante (22,78%), denunciar o feito (11,26%) e insonorizar a vivenda (10,62%).

En relación aos problemas de ruído, o 41,56% consideran que regular o nivel de emisión do ruído permitido sería unha solución axeitada; o 29,57% non ten ningunha medida; o 23,16% propón trasladar as actividades molestas que orixinan o ruído; o 18,69% construír barreiras acústicas; e o 17,31% crear circunvalacións afastando o tráfico non urbano.

Os fogares con problemas de cheiros acadan o 9,79%, dos cales, o 48,56% manifesta que a frecuencia coa que o sofre é algunhas veces; o 37,54% a miúdo; e o 13,90% restante manifesta telo a diario. As causas máis salientables derivan da canalización ou saneamento (40,81%); das industrias (alimentarias, conserveiras, talleres,...) nun 22,87% e das explotacións agrogandeiras (21,47%). En canto ás medidas levadas a cabo, destaca o 74,46% que manifesta que ningunha; o 7,69% denuncian o feito; o 7,62% queixanse ao causante e o 6,02% limpan a zona.

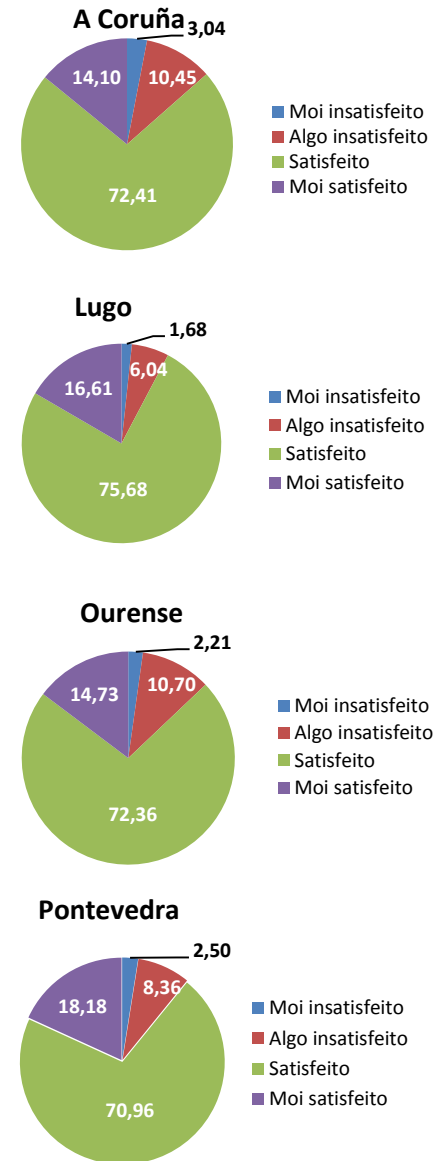

Ilustración 83. Nivel de satisfacción coa vivenda (2015)

En relación ao nivel de satisfacción da cidadanía coa paisaxe da súa contorna, estes son os resultados:

O 39,97% manifesta que non teñen ningún impacto negativo na paisaxe da súa contorna; o 26,82% apunta ás edificacións ruinosas como a causa principal de impacto; o 23,79% ao abandono da terra; o 21,46% ao estado da urbanización na súa contorna (pavimento, mobiliario urbano, graffiti,..) e o 20,89% aos cableados aéreos (electricidade, telefonía...). O grao de satisfacción coa paisaxe da contorna exprésase nas seguintes gráficas (Ilustración 84-86).

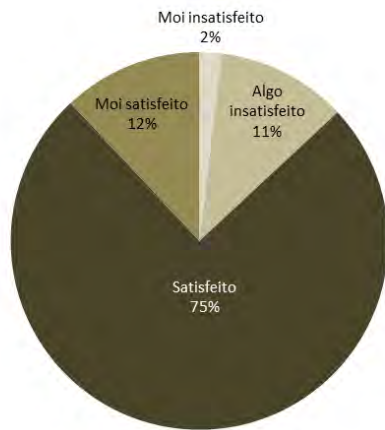

Ilustración 84. Grao de satisfacción (%) coa paisaxe da contorna (2015)

Segundo o tamaño do concello e tipo da contorna:

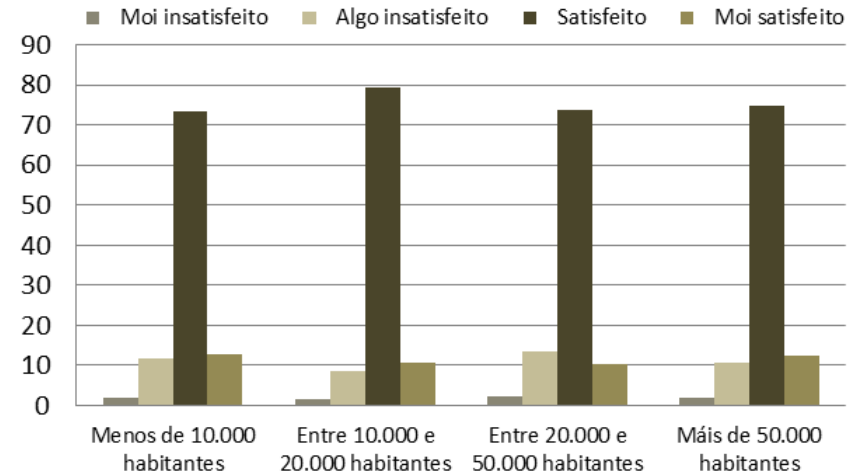

Ilustración 85. Grao de satisfacción coa paisaxe por tamaño do concello (%)

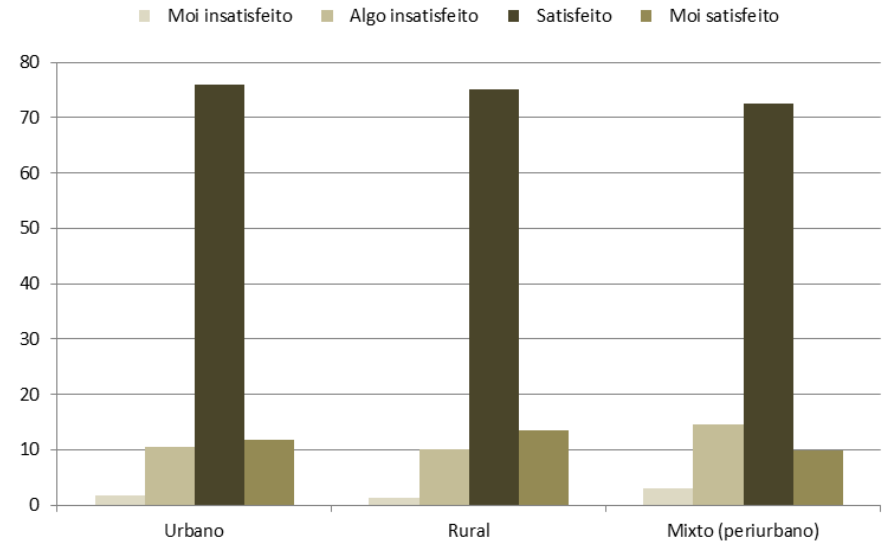

Ilustración 86. Grao de satisfacción (%) coa paisaxe segundo tipo de paisaxe

CONCLUSIÓNS/ASPECTOS QUE DEBEN TERSE EN CONTA:

- No que se refire ao acceso aos servizos públicos nun tempo de 15 minutos, é destacable que máis do 60% dos fogares ten a menos de 15 minutos a pé o centro de saúde, o centro de educación infantil e primaria, a farmacia, a parada de bus, a tenda de comestibles e o servizo bancario; mentres que baixan as porcentaxes para os servizos da estación do tren e dos centros públicos de gardería, ESO, FP e bacharelato.
- Se ao acceso a pé lle engadimos a dispoñibilidade de transporte público, máis do 97% das vivendas dispoñen dun centro de saúde ou ambulatorio; máis dun 88% teñen accesible neses termos, os centros públicos de educación infantil e primaria; superan o 84% os que teñen acceso a centros públicos de ESO; máis do 83% teñen farmacia, parada de bus e tenda de comestibles; superan o 74% as vivendas con acceso a centros públicos de gardería e bacharelato. E quedan, na derradeira posición cun 48,42%, as vivendas con acceso a pé ou en transporte público e nun tempo de 15 minutos, á estación de tren.
- Incremento das vivendas ou apartamentos en edificios de 10 ou máis vivendas, o que supón unha concentración da poboación en zonas/áreas urbanas.
- Envellecemento do parque de vivendas que pon de manifesto a potencial demanda de servizos, rehabilitación ou acondicionamento.
- Incremento, en case 8 puntos, da superficie nas vivendas de máis de 120 m², no período 1999-2015, que se atribúe á vivenda unifamiliar independente ou vivendas unifamiliares acaroadas, mentres que o 43% das vivendas en 2015 incluíanse no tramo de 60 m² a 90 m².
- O réxime de tenza en propiedade da vivenda é o maioritario, xa que supera o 80% (España 77,3% e UE28 70,1%); territorialmente Lugo e Ourense superan en máis de 10 puntos á Coruña e Pontevedra. Porén, máis do 59% manifestan que son unha carga pesada os gastos totais que xera a vivenda pero aínda así, máis do 88%, manifesta estar satisfeito ou moi satisfeito coa súa vivenda.
- Incremento das condicións de accesibilidade (máis de 15 puntos) coa instalación de ascensor e de confort (máis de 30 puntos entre 1999 e 2015), fundamentalmente en instalación de calefacción.
- Uso preferente de propano/butano no servizo de auga quente e de gas natural no servizo de calefacción. O emprego de enerxías limpas nas vivendas segue a ser minoritario polo que cómpre persistir nas políticas, tanto orientadas a eficiencia enerxética como á utilización de fontes de enerxía renovables.
- En 2015, máis do 90% dos fogares dispoñen de frigorífico, lavadora, forno, teléfono móbil e televisor; máis do 80%, microondas; séguenlle o teléfono fixo e o lavalouza cun 43,50%; e, por detrás deles, a secadora cun 23,31%.
- Máis do 79% das vivendas dispoñen de coche para uso persoal e o 60,98% de praza de garaxe cuberta. Por provincias, Pontevedra sustenta a ratio máis alta na disposición de coche (81,29%) mentres que Ourense ten a máis baixa (75,35%); en canto ás prazas de garaxe, Lugo lidera a porcentaxe de vivendas que dispoñen dela (68,57%) e a máis baixa é Ourense (55,68%).
- Os problemas nas vivendas máis reiterados son as humidades, as deficiencias de illamento térmico ou acústico e os ruídos; menor incidencia teñen a falta de espazo e as deficiencias no subministro de auga ou nas instalacións. Aínda así, apúntase unha mellora das construcións, pois tanto as humidades como o illamento baixaron ao redor de 10 puntos no período 1999-2015, mentres que os ruídos acadou unha baixada de 7 puntos entre o 2010-2015.
- No mesmo período, houbo un incremento en case todos os servizos exteriores á vivenda, destacando a recollida selectiva do lixo, que superou os 42 puntos, do 36,75% en 1999 a 79,50% en 2015.
- No que atinxe ás deficiencias na contorna da vivenda, a enquisa pon de manifesto que a iluminación, estado das beirarrúas e acceso para persoas con discapacidade son os problemas que máis preocupan cun 43,71%, seguidos dos servizos de transporte, cun 37,57%; as deficiencias no mobiliario urbano cun 27,43%, e a escaseza de centros culturais/sociais ou de ocio públicos, cun 26,65%.
- No que se refire aos problemas nas vivendas por ruídos e cheiros, o 14,34% dos fogares manifestan ter problemas de ruído, dos cales, máis do 95% proceden do tráfico terrestre e dos veciños; superan o 53% aqueles que o padecen a diario e só un 22,78% tomaron algunha medida ou formularon unha queixa. O resto considera que é a Administración a que ten o deber de regular os niveis de emi-

sión de ruídos (41,56%), así como a obriga de trasladar as actividades que os xeran (23,16%).

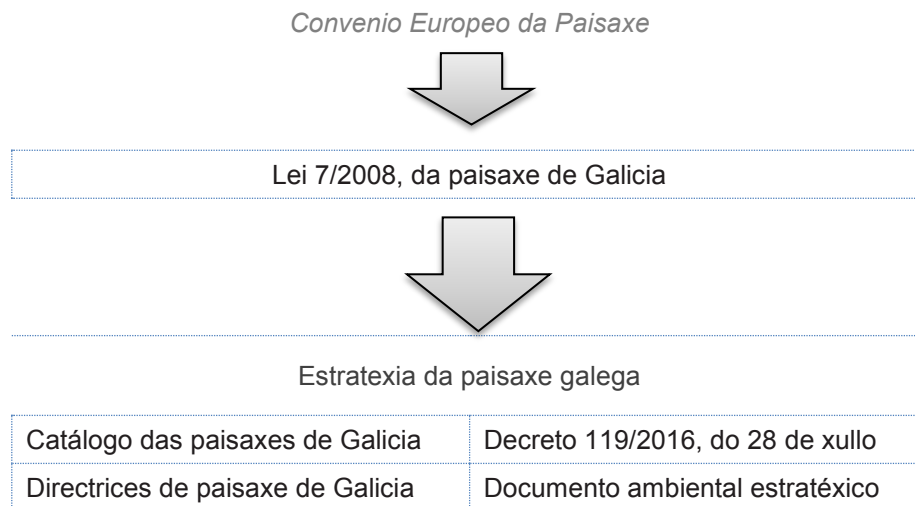
- Os problemas de cheiros son menos significativos: o 9,79% manifesta ter problemas de cheiros na súa vivenda, provenientes principalmente da canalización ou saneamento (40,81%), industrias (22,87%) e explotacións agrogandeiras (21,47%). Só o 8% dos afectados denuncian o problema.
- Por último, coñecer o grao de satisfacción da cidadanía en relación á paisaxe ofrece unha visión do grao de aceptación do conxunto das accións sobre o territorio e os seus ámbitos de desenvolvemento. En xeral, o grao de satisfacción coa paisaxe da contorna propia é moi alto e acadan máis dun 86% os que manifestan estar satisfeitos ou moi satisfeitos, sen que existan diferenzas significativas se atendemos ao tamaño poboacional do concello ou á caracterización da contorna (urbano, rural, rururbano).
- A maioría dos impactos negativos na paisaxe suscítanse polas edificacións ruinosas (26,82%), seguidos do abandono da terra (23,79%), o estado deficiente da urbanización (21,46%) e os cableados aéreos (20,89%).
- Da análise deste datos tamén se desprende que, nos concellos de menos de 10.000 habitantes, o maior impacto negativo na paisaxe é o abandono da terra, que supera o 42%, seguido das edificacións ruinosas (35,20%); pola contra, nos concellos de máis de 50.000 habitantes manifestan que a circulación e os aparcadoiros de vehículos son os que causan maior impacto, cun 25,60%, seguido das edificacións ruinosas (22,65%) e do estado da urbanización (pavimento, mobiliario urbano, *graffiti*,...), cun 20,54%.
- Se a análise se fai atendendo á caracterización da contorna da vivenda (urbano, rural e rururbano), a percepción dos impactos negativos coinciden tanto nos concellos no rural de menos de 10.000 habitantes como en ámbitos urbanos, en concellos de máis de 50.000.

3. Desenvolvemento da Lei da paisaxe de Galicia

O Convenio Europeo da Paisaxe, adoptado en Florencia o 20 de outubro de 2000 e ratificado por España o 6 de novembro de 2007, ten como obxectivo promover a protección, xestión e planificación da paisaxe, así como a organización e cooperación europea neste ámbito.

A Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia, conforme ás disposicións do Convenio Europeo da Paisaxe, ten por obxecto o recoñecemento xurídico, a protección, a xestión e a ordenación da paisaxe de Galicia. Con tal fin, establece os seguintes instrumentos para o seu desenvolvemento e aplicación: o Catálogo das paisaxes de Galicia; as Directrices de paisaxe de Galicia, os Estudos de impacto e integración paisaxística e os Plans de acción da paisaxe en áreas protexidas.

A Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio puxo en marcha no ano 2011 a Estratexia da paisaxe galega para a posta en valor, protección e recuperación da paisaxe. No ano 2014 incluíuse a elaboración do Atlas das Paisaxes de Galicia.

O Catálogo das paisaxes de Galicia

O Catálogo das paisaxes de Galicia, aprobado por Decreto 119/2016, do 28 de xullo (DOG do 25.08.2016), é un documento de carácter técnico que aborda a primeira etapa do proceso de planificación da paisaxe, consistente na súa análise e diagnose, e serve de base para a elaboración posterior das Directrices de paisaxe de Galicia.

O conxunto do Catálogo e das Directrices de paisaxe constituirá o Atlas das Paisaxes de Galicia, que dará soporte aos diferentes instrumentos de ordenación territorial e urbanística, así como aos Estudos de impacto e integración paisaxística e aos informes sectoriais en materia de paisaxe.

Un obxectivo adicional do Catálogo, contemplado na Estratexia Galega da Paisaxe, é a concienciación e sensibilización da sociedade, así como a posta en valor da paisaxe galega, contribuíndo a unha cultura e coñecemento da poboación sobre a paisaxe.

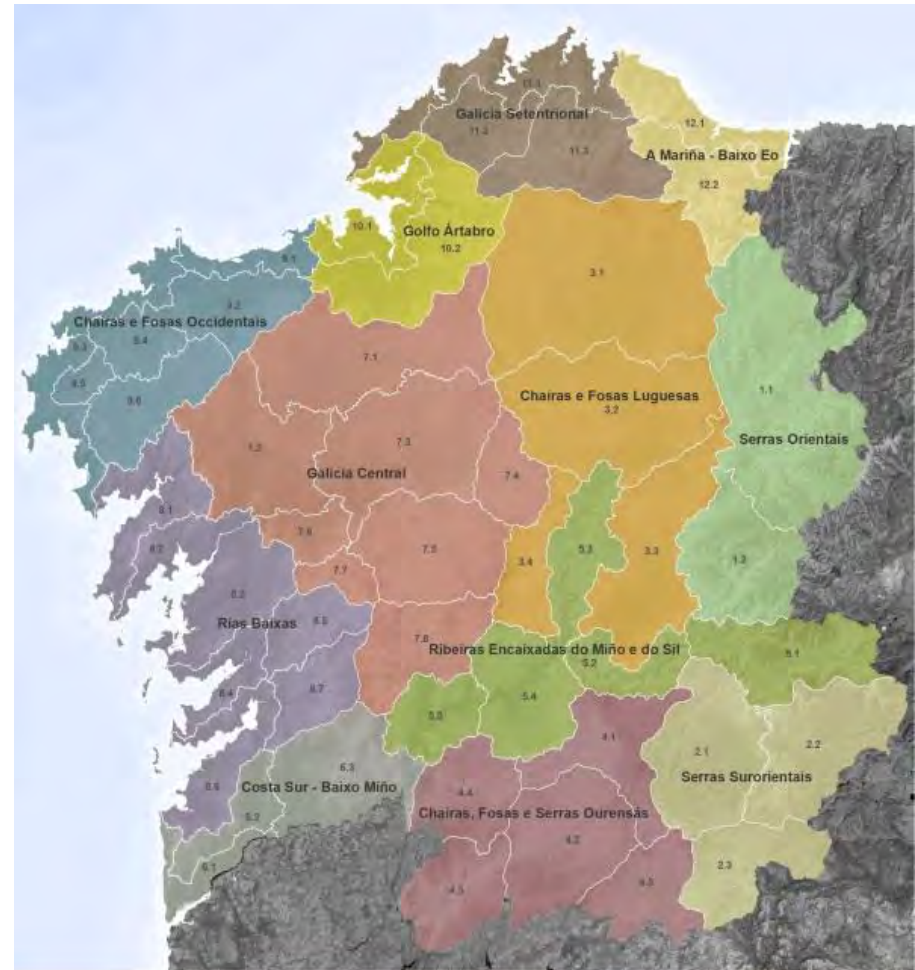
O proceso de elaboración do Catálogo foi guiado por unha serie de criterios ou directrices xerais, que se resumen en:

1. Coherencia cos instrumentos de ordenación e xestión territorial
2. Simplicidade
3. Transparencia
4. Xustificación científica
5. Participación pública
6. Consideración do patrimonio cultural
7. Aplicación de novas tecnoloxías

En canto ao contido do Catálogo das paisaxes de Galicia, este inclúe:

- a) A identificación dos diferentes tipos de paisaxe e a delimitación das unidades de paisaxe presentes en cada área, entendidas como ámbitos territoriais con valores paisaxísticos homoxéneos e coherentes.
- b) Un inventario dos valores paisaxísticos presentes en cada área paisaxística.
- c) A identificación e delimitación de determinadas zonas xeográficas como Áreas de Especial Interese Paisaxístico (AEIP), en atención aos valores naturais e culturais alí presentes.
- d) A identificación de Ámbitos de Especial Atención Paisaxística (AEAP), en atención ao seu estado de deterioración e á necesidade de medidas de intervención e protección.
- e) Unha análise de visibilidade para identificar as zonas de maior exposición visual e as de maior potencial de vistas.
- f) Unha análise das causas que determinaron a existencia deses tipos de paisaxe.
- g) Unha diagnose do estado actual da paisaxe en cada área paisaxística.

Como base para a estruturación do Catálogo partiuse do Mapa de Grandes Áreas Paisaxísticas de Galicia, que divide o territorio galego en 12 grandes áreas e 50 comarcas paisaxísticas.

1. Serras Orientais 1.1 Os Ancares - A Fonsagrada 1.2 O Courel, O Incio e Barrios-Triacosta	4. Chairas, Fosas e Serras Ourenseas 4.1 Aba Anxoa 4.2 Aba Lirio 4.3 Baixa Lirio 4.4 Baixa Anxoa 4.5 Veiro	7. Galicia Central 7.1 Terra de Oros 7.2 Terra de Santiago - A Barcala 7.3 Terra de Melide - Arzúa 7.4 Ulloa 7.5 Taboada 7.6 Terra de Montes - Abalo-Laxe 7.7 O Carballiño	8. Rias Baixas 8.1 Muras 8.2 Arcoosa - Barco de Valdeorras 8.3 Lirio - O Salnés 8.4 Pontevedra 8.5 Baixo Lirio 8.6 Baixo Lirio 8.7 Vigo Preitoral	10. Golfo Ártabro 10.1 Golfo Ártabro Litoral 10.2 Golfo Ártabro Interior
2. Serras Surorientais 2.1 Terra de Trives 2.2 Terra do Bolo 2.3 A Guadía - Ród	5. Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil 5.1 Valdeorras 5.2 Ribeira Sacra Siemrao 5.3 Ribeira Sacra Moreda 5.4 Fosa de Quemas 5.5 O Ribeiro	9. Chairas, Fosas e Serras Ourenseas 9.1 Terra de Oros 9.2 Terra de Santiago - A Barcala 9.3 Terra de Melide - Arzúa 9.4 Ulloa 9.5 Taboada 9.6 Terra de Montes - Abalo-Laxe 9.7 O Carballiño	11. Galicia Setentrional 11.1 Rias Altas Lirioais 11.2 Rias Altas Interior 11.3 Serras e Fosas Saboritais	12. A Mariña - Baixo Eo 12.1 A Mariña - Baixo Eo Litoral 12.2 A Mariña - Baixo Eo Interior
3. Chairas e Fosas Luguesas 3.1 A Terra Chá 3.2 Lago 3.3 Serna - Terra de Lemos 3.4 Terra de Charada	6. Costa Sur - Baixo Miño 6.1 Costa Sur - Baixo Miño Litoral 6.2 Baixo Miño Interior 6.3 O Condado - A Paradanta	13. Chairas e Fosas Occidentais 13.1 Arco Bergantinos 13.2 Bergantinos 13.3 Costa de Monte 13.4 Terra de Soterra 13.5 Terra de Fátima 13.6 Terra de Nallas		

Ilustración 87. Mapa de grandes áreas paisaxísticas de Galicia

A primeira etapa da metodoloxía consistiu na definición dos tipos de paisaxe e na delimitación das unidades de paisaxe. Aplicouse un método semiautomático de análise espacial e estatística, baseado na combinación de mapas de relevo, ocupación do solo e bioclima.

Posteriormente, e dada a estreita vinculación entre a paisaxe e o patrimonio cultural, as unidades de paisaxe caracterizáronse en función do patrimonio cultural coñecido.

O inventario de valores paisaxísticos foi abordado dende tres fronteas. Nunha primeira aproximación, elaborouse a cartografía de valores paisaxísticos inventariados mediante a recompilación e análise de información xeográfica xa existente, así como a través da elaboración ou xeorreferenciación de fontes documentais ou inventarios publicamente accesibles. Esta información foi revisada e complementada por dúas vías: o panel de expertos e o proceso de participación pública.

Como se mencionou anteriormente, un dos principais produtos do Catálogo é a delimitación de Áreas de Especial Interese Paisaxístico (AEIP), definidas como aquelas zonas xeográficas nas que concorren diversos e notables valores paisaxísticos. Os criterios para esta delimitación tiveron, tamén neste caso, unha tripla orixe: a preselección de lugares de interese paisa-

xístico polo equipo técnico a partir de múltiples fontes, a identificación destes lugares pola cidadanía durante o proceso de participación pública e a análise e superposición dos mapas de valores paisaxísticos. Unha análise incluída a maiores no Catálogo foi a determinación das zonas de visibilidade estratéxica, tanto das zonas de maior exposición visual, nas que as actuacións sobre o territorio terán un maior impacto na paisaxe percibida habitualmente pola poboación, como das zonas de maior potencial de vistas, caracterizadas por ser o lugar de orixe de vistas de calidade e/ou de amplas extensións do territorio.

Finalmente, a análise das relacións entre as características territoriais e socioeconómicas de cada grande área e os tipos de paisaxe existentes nelas, combinada coa caracterización dos valores paisaxísticos de cada unha delas, levou á diagnose da orixe e estado actual das paisaxes máis representativas da área.

Como resultado, o Catálogo das paisaxes de Galicia inclúe 28.350 unidades de paisaxe pertencentes a 258 tipos de paisaxe diferentes, resultantes da combinación das 5 clases de rexións xeomorfolóxicas, 12 clases de patrón espacial ou uso de cuberta do solo e 5 clases de termotipos; 211 Áreas de Especial Interese Paisaxístico (AEIP) e sete tipos de Ámbitos de Especial Atención Paisaxística (AEAP).

As Directrices de paisaxe de Galicia

O artigo 10 da Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia define as Directrices de paisaxe como as determinacións que baseadas nos catálogos da paisaxe definen e precisan para cada unidade de paisaxe os obxectivos de calidade paisaxística que se pretenden alcanzar. Estes obxectivos deben expresar as aspiracións da cidadanía en canto á valoración e ao grao de compromiso da colectividade na protección das nosas paisaxes, polo que se determinarán mediante un proceso de participación pública.

Os contidos das Directrices de paisaxe son establecidos no artigo 10 da Lei de protección da paisaxe de Galicia, que no seu punto 3 indica que este documento incluírá:

“a) A definición dos obxectivos de calidade paisaxística para cada unidade de paisaxe.

b) Unha proposta de medidas e accións específicas para acadar os obxectivos de calidade e de recuperación daquelas áreas nas que existen ámbitos degradados.

c) Unha descrición dos indicadores de calidade paisaxística para o control e seguimento do estado e da evolución das unidades de paisaxe.

d) Unha serie de normas e recomendacións para a definición dos plans urbanísticos e sectoriais e das estratexias rexionais ou locais encamiñadas a un desenvolvemento sostible do territorio, co fin de integrar neles os obxectivos de calidade paisaxística.”

Unha vez concluído o proceso de participación pública do Catálogo das paisaxes de Galicia, retomouse o programa de participación cidadá orientado á elaboración das Directrices de paisaxe.

O resultado deste proceso deu lugar á definición dos obxectivos de calidade paisaxística (OCP). Estes obxectivos, de carácter xeral e particular, enúncianse para as Áreas de especial interese paisaxístico (AEIP), para os Ámbitos de especial atención paisaxística (AEAP), para distintos elementos caracterizadores da paisaxe como infraestruturas, parques eólicos, elementos patrimoniais, sendas ou camiños históricos, miradoiros e puntos de observación, así como para as grandes áreas paisaxísticas e as unidades de paisaxe.

A partir destes OCP definíronse as Directrices de paisaxe destinadas a integrar estes obxectivos nas políticas sectoriais. O carácter destas directrices é vinculante para os instrumentos de planificación sectorial e urbanística.

Por último, o documento fai unha proposta de indicadores para o seguimento dos obxectivos de calidade paisaxística. A calidade dunha paisaxe estímase en base ao aproveitamento que se fai da mesa, é dicir, da función que cumpre (Washer, 2004). Antes de analizar a función dunha paisaxe é preciso definir a súa composición e estrutura; por este motivo téñense desenvolvido unha serie de métricas espaciais (McGarigal et al., 2002) que son amplamente utilizadas para atopar relacións entre a estrutura e composición das paisaxes e as súas funcións (Uuemaa et al., 2013).

O número total de obradoiros realizados foi de 64; 50 corresponden a cada unha das comarcas paisaxísticas e 14 complementarios son froito do interese das administracións locais e asociacións. Participaron 776 persoas cun perfil moi variado: un 35% dos participantes corresponde a persoal da Administración, tanto técnico como político; un 30% con membros de asociacións; o 13% con representantes de empresas ou profesionais, e o 21% a outros perfís.

En canto á avaliación de satisfacción dos obradoiros: o 86% dos asistentes valoraron en termos xerais o obradoiro como “moi ben” ou “ben”. En relación á pregunta sobre a importancia deste tipo de procesos de participación pública, o 93% consideraron como “moi importante” ou “bastante importante” contar como procesos de debate público. Así mesmo, o 87% confirmaron o seu interese en asistir en caso de celebrar un novo obradoiro.

Na plataforma web, onde as actividades incluídas foron unha enquisa fotográfica e un Sistema de Información Xeográfica para a participación pública, o número de participantes foi de 882 persoas.

A partir da enquisa fotográfica, que foi cuberta 988 veces, calculouse un índice de satisfacción coa paisaxe actual para cada tipo de paisaxe en cada comarca paisaxística. A través do visor xeográfico os participantes valoraron 948 escenas paisaxísticas predeterminadas, correspondentes a exemplos representativos dos tipos de paisaxe identificados no Catálogo das paisaxes de Galicia, e localizaron e valoraron outras 1.254 escenas, en total 2.202 escenas. Para estas escenas seleccionaron 25.616 medidas de protección, xestión e ordenación da paisaxe entre as propostas e propuxeron 1.399 novas medidas. A partir de todas estas medidas calculouse un índice

de intervención desexada para cada tipo de paisaxe e elemento paisaxístico.

A partir do índice de satisfacción e do índice de intervención desexada na paisaxe obtido para cada tipo de paisaxe definiuse un escenario de planificación para esa comarca, atendendo ao gráfico que se achega (Ilustración 88).

Ilustración 88. Proceso da planificación segundo os índices de satisfacción e intervención.

A definición dun tipo de escenario ou doutro determina a redacción dos obxectivos de calidade paisaxística para cada unidade de paisaxe e grande área paisaxística.

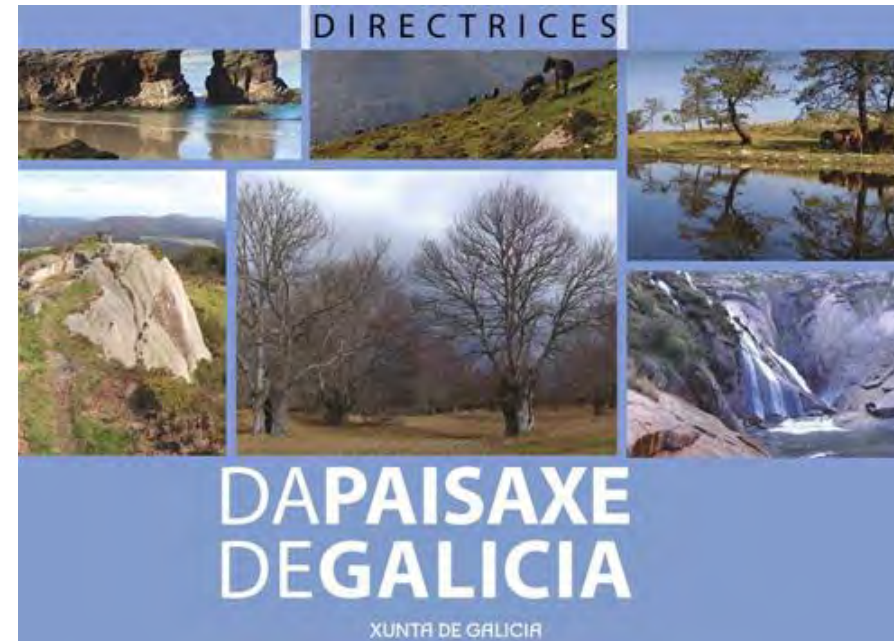

Ilustración 89. Directrices da paisaxe de Galicia.

Os resultados indican unha clara preferencia polos tipos de paisaxe máis naturais (ríos e bosques) e algúns tipos de paisaxes agrícolas (especialmente viñedos, prados e pastos), mentres que as paisaxes nas que poboación considera máis necesario intervir son as correspondentes a actividades extractivas e a edificacións diseminadas recentes (Ilustración 90 e Ilustración 91).

Por outra parte, a avaliación das medidas propostas para a xestión da paisaxe, realizada a partir dos resultados de 1.451 cuestionarios, indica na maior parte dos casos unha preferencia da poboación por intervir ou regular as actividades ou actuacións con incidencia na paisaxe. Entre estes datos destaca o 79% da poboación que está totalmente de acordo con limitar as actividades mineiras, o 74% que apoia totalmente a protección dos bosques e espazos naturais, o 66% que está totalmente de acordo con limitar encoros e centrais hidroeléctricas, o 63% que o está con conservar a estrutura parcelaria tradicional e o patrimonio cultural e o 62% con dar prioridade a integración paisaxística das infraestruturas.

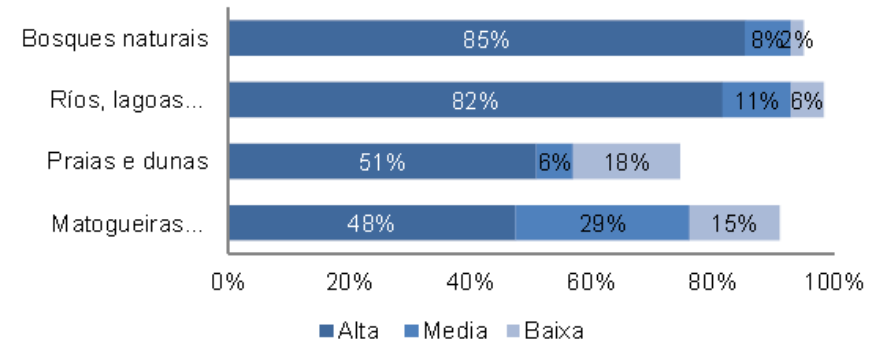

Ilustración 90. Índice de satisfacción segundo tipo de paisaxe

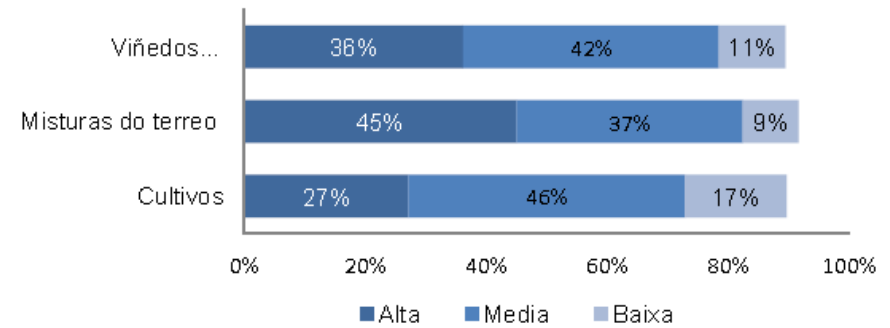

Ilustración 91. Índice de satisfacción segundo tipo de paisaxe

Sistema de información xeográfica colaborativo de imaxes da paisaxe galega

A Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio puxo en funcionamento o SIX Colaborativo de Imaxes da Paisaxe Galega destinado a poñer en valor as paisaxes de Galicia e proporcionar un repositorio de información útil para a xestión da paisaxe (Ilustración 92).

Ilustración 92. URL do SIX: <http://mapas.xunta.gal/visores/imaxespaisaxe/>

Con este sistema crearase un repositorio de información gráfica e documental sobre a paisaxe galega, que resultará de grande utilidade para a xestión e planificación da paisaxe, xa que facilitará:

- A análise das dinámicas paisaxísticas e das causas que deron lugar aos diferentes tipos de paisaxe. O obxectivo é que os cidadáns envíen non só imaxes actuais, senón tamén fotografías históricas, o que permitirá o emprego da “fotografía comparativa”, unha técnica habitual en estudos paisaxísticos, consistente na confrontación de imaxes históricas (fotografías, pinturas, gráficos etc.) coa vista actual para analizar as transformacións da paisaxe.

- A valoración da paisaxe, co fin de identificar lugares de especial interese a protexer ou ámbitos degradados nos que levar a cabo actuacións de recuperación e mellora (Ilustración 93).
- A caracterización da paisaxe, xa que o usuario pode indicar o principal valor que, na súa opinión, posúe a paisaxe representada na fotografía (natural, ecolóxico, cultural, patrimonial, perceptivo, panorámico ou de uso). A partir destes datos poderán analizarse o carácter e os valores paisaxísticos de cada unidade de paisaxe, de xeito similar á análise de valores paisaxísticos por tipo de paisaxe realizada no Catálogo das paisaxes de Galicia, o cal resulta fundamental para determinar a forma en que debe ser xestionada a paisaxe.

Deste xeito, as achegas da cidadanía contribuirán a unha mellor gobernanza da paisaxe, facendo partícipe á sociedade na elaboración e revisión dos instrumentos de protección, xestión e planificación da paisaxe establecidos na Lei de protección da paisaxe de Galicia.

A importancia deste sistema e da información achegada polos cidadáns deriva da propia definición de paisaxe, establecida no Convenio Europeo da Paisaxe como “unha parte do territorio tal e como é percibida pola poboación”. En resumo, trátase non só dun repositorio gráfico sobre paisaxe senón tamén dun sistema que proporcionará datos para a análise da evolución histórica e o seguimento das dinámicas paisaxísticas actuais, con información de gran relevancia para a xestión e planificación da paisaxe. Todo isto incorporando a valoración e a percepción da paisaxe por parte da sociedade, tal e como se establece no Convenio Europeo da Paisaxe.

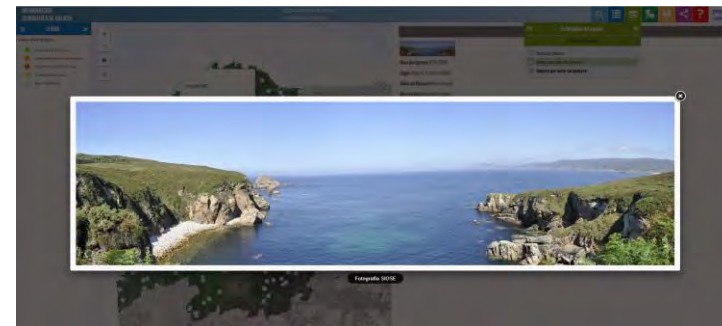

Ilustración 93. Imaxe do SIX Colaborativo de Imaxes da Paisaxe Galega

Guías de boas prácticas para a integración paisaxística

Ao longo destes anos, a Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio ten desenvolvido distintas guías de integración paisaxística co obxectivo de dotar outros departamentos da Xunta de Galicia, os municipios, e os técnicos en xeral, de manuais de boas prácticas que acaden una mellor xestión integrada do territorio e a nosa paisaxe.

Enmarcadas na liña da sensibilización, formación e divulgación da paisaxe, de acordo co recollido nas DOT, no POL e na Estratexia da paisaxe galega, elaboráronse diversas guías de integración paisaxística relativas á metodoloxía de elaboración dos Estudos de impacto e integración paisaxística, establecementos de acuicultura litoral, intervención nos núcleos rurais ou sistemas praia duna. Na actualidade estase rematando unha sobre valados e peches no medio rural.

Ilustración 94. Guías de integración paisaxística

Guía de cor e materiais

Enmarcado na Estratexia da paisaxe galega, a Xunta de Galicia asinou en xuño un convenio co Colexio Oficial de Arquitectos de Galicia para a elaboración da Guía de cor e materiais, coa que se pretende dotar á Comunidade dunhas directrices técnicas, científicas e obxectivas para o emprego da cor e os materiais nos revestimentos arquitectónicos.

É unha iniciativa que trata de afondar na protección e mellora da paisaxe construída mediante o establecemento do marco necesario para que as construcións se integren axeitadamente na súa contorna, tendo en conta o feito de que tanto a cor como os materiais das edificacións inciden de forma directa na composición da paisaxe.

O convenio deu lugar á formación de seis equipos que desenvolveron o traballo para as 12 grandes áreas paisaxísticas. Este traballo inclúe unha análise da gran área e a descrición da metodoloxía empregada e a proposta de cores e materiais que incorpora fichas coas propostas de cartas de cores e materiais para cada comarca paisaxística e cada ámbito: núcleos de poboación, construcións en solo rústico e polígonos industriais.

Neste momento, estase a analizar a documentación entregada para integrar toda Galicia nun documento único que servirá de base para levar a cabo un proceso de diálogo e consulta cos diferentes colectivos, axentes socioeconómicos e administracións interesadas, co fin de recibir as súas achegas e suxestións. Considérase imprescindible continuar o proceso de participación cidadá posto en marcha co Catálogo e Directrices de paisaxe, o cal permitirá definir o alcance normativo desta guía e que, en todo caso, constituirá un documento aberto a novos materiais, cores e técnicas.

Informes en materia de paisaxe

A protección e fomento da mellora da paisaxe introduce maiores cautelas sobre a actividade desenvolvida no territorio susceptible de causar impactos paisaxísticos. A integración destes obxectivos en normas como a de avaliación ambiental estratéxica e a Lei do solo obriga a ter en conta o valor da paisaxe de xeito que as modificacións sexan coherentes cos valores paisaxísticos inherentes ao lugar no que se actúa e non se produzan impactos negativos.

O Instituto de Estudos do Territorio, que desempeña as competencias en materia de paisaxe, neste último ano informou 523 expedientes, dos cales 234 emitíronse en aplicación do POL, 113 no procedemento de avaliación de impacto ambiental, 96 en aplicación do previsto no procedemento de avaliación ambiental estratéxica de plans e programas e 80 responderon a consultas derivadas doutras normas (Ilustración 95).

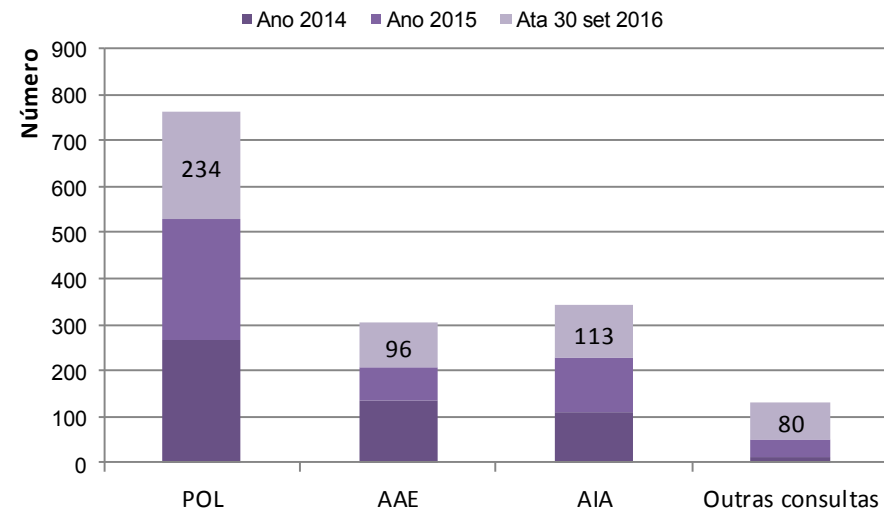

Ilustración 95. Informes en materia de paisaxe (2014-2016)

4. Conclusión

O seguimento da sustentabilidade territorial de Galicia

As Directrices de ordenación do territorio de Galicia, na súa determinación 10.1.19, establecen que a Xunta de Galicia impulsará un sistema de seguimento das DOT e da sustentabilidade territorial co obxectivo de emprender unha xestión dinámica do territorio.

Para estes efectos, mediante o Decreto 156/2012, do 12 de xullo, creouse a Comisión de Seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia como órgano de coordinación técnica dos departamentos, organismos e entes da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia nas súas actuacións. Esta comisión é a responsable de desenvolver e adaptar o sistema de indicadores ou métodos para o seguimento que permiten coñecer a evolución das variables de sustentabilidade para, por unha parte, controlar os efectos producidos sobre as ditas variables e, por outra, comprobar o cumprimento dos obxectivos xerais e específicos propostos para cada variable.

A comprobación da coherencia dos resultados con estes obxectivos precisa dunha metodoloxía que sexa quen de avaliar os efectos producidos polas diferentes políticas e actuacións sobre o territorio. Con este obxectivo deseñouse o PSST que actúa a través de tres instrumentos: o seguimento dos instrumentos de ordenación territorial e urbanística, os indicadores de sustentabilidade territorial e a EPTU.

A implementación dos indicadores segue a completarse neste informe co fin de abarcar progresivamente o conxunto de determinacións das que emana o seguimento das DOT. A evolución destes indicadores, irá mostrando a coherencia coa tendencia explicitada para cada un deles, en virtude das que concreten os diferentes instrumentos que en desenvolvemento das DOT se aproben, como é o caso do Plan de ordenación do litoral. No caso de que a evolución sinala unha distorsión coa tendencia de referencia será preciso actuar para a corrección da desviación a través das políticas sectoriais da Administración Autonómica.

No Anexo I recóllese a relación entre as determinacións e obxectivos das DOT e os distintos indicadores, así como unha táboa resumo da evolución dos indicadores do PSST.

No Anexo II inclúese a relación dos Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI) incluídos no PSST. A súa análise permite avaliar en que medida as administracións están a cumprir cos compromisos derivados das determinacións das DOT no ámbito das súas competencias. É dicir, deben dar resposta aos compromisos que a Comunidade Autónoma se impón no desenvolvemento dos seus instrumentos de planificación territorial.

No período de tempo transcorrido dende a emisión do segundo informe, cabe subliñar algunhas cuestións relevantes, como a aprobación do Catálogo das paisaxes de Galicia, elaborado polo Instituto de Estudos do Territorio; un documento de carácter técnico que aborda a primeira etapa do proceso de planificación da paisaxe, consistente na súa análise e diagnose, e que serve de base para as Directrices de paisaxe, xa na súa última fase de elaboración. O conxunto do Catálogo e as Directrices de paisaxe dará soporte aos diferentes instrumentos de ordenación territorial e urbanística, así como aos Estudos de impacto e integración paisaxística e aos informes sectoriais en materia de paisaxe.

No eido da planificación, 33 concellos en Galicia teñen adaptado o seu plan urbanístico ás DOT, o que supón máis do 15,5% da súa poboación e o 9,8% da súa superficie. Neste último ano aprobáronse 11 novos PXOM, o maior número dende 2011 e que supón un incremento superior ao 115% respecto á taxa rexistrada no período correspondente ao Informe anterior (5,1 PXOM/ano). Por outra banda, ata 182 concellos están tramitando o seu plan xeral, un 58% da totalidade dos municipios, que en termos de poboación supón un 47,6% e un 59,2% da superficie galega. Resumindo, 215 concellos, que constitúen o 63% da poboación e o 68% da superficie da Comunidade teñen o seu planeamento adaptado ás DOT ou en elaboración.

O Anexo III contén os indicadores de sustentabilidade territorial (IST). No primeiro informe sentouse a base conceptual e o punto de partida para o desenvolvemento deste sistema de avaliación e recolleuse o estado actual de cada un dos aspectos que avalían os indicadores de sustentabilidade territorial.

Desde a aprobación das DOT transcorreron cinco anos, lapso insuficiente para avaliar con rigor a evolución dalgúns indicadores, aínda que cabe subliñar algunhas cuestións que permitirán a obtención de conclusións en relación ás tendencias observadas sobre variables como a funcionalidade dos ecosistemas naturais, metabolismo urbano, mobilidade, cohesión social ou paisaxe.

Segundo isto, na terceira edición do PSST, aínda que sen a perspectiva suficiente en moitos casos, algúns indicadores amosan valores e tendencias, que cómpre subliñar, ben polo que significan como reflexo dunha evolución cara á sustentabilidade, ou ben, para pular pola mellora das condicións reflectidas. Trátase de analizar esas evolucións, que nuns casos ratifican procesos coñecidos, e noutros demandan unha especial atención cara a despreñar políticas e instrumentos sectoriais orientados á consecución do modelo territorial recollido nas DOT; neste senso, cómpre salientar os seguintes aspectos relativos a:

Consumo eficiente de solo:

A necesaria racionalidade no consumo de solo como recurso finito e non renovable precisa da avaliación de indicadores como o Índice de saturación, que pon en relación a superficie de solo que o planeamento recolle como xa transformada ou suxeita a futuros desenvolvementos urbanísticos fronte a superficie total. En Galicia este índice acada o 8,5%, o que significa que máis do 90% da superficie queda ao marxe de iniciativas de transformación urbana.

A ocupación do solo pola edificación tamén rexistra valores moi moderados, menos do 1% da superficie total, unha situación que debería estabilizarse mediante iniciativas que promovan a rehabilitación, reforma e renovación fronte a actuacións que demanden maior consumo de solo.

Os plans urbanísticos que se elaboran baixo os criterios das DOT e da Lei do solo deben pular por unha planificación dos usos do solo acorde coa súa capacidade de acollida e a súa potencialidade produtiva, residencial, económica etc. e que propicien unha maior cohesión social a partir da planificación dos usos, servizos e equipamentos.

Autosuficiencia dos fluxos metabólicos

Diminución das emisións Gases de Efecto Invernadoiro (GEI) en Galicia. Os datos de emisións de GEI debuxan unha curva na que o ano 2012 é o punto de inflexión e o inicio do descenso das emisións, liña que suaviza a súa pendente no período 2013-2014 ata acadar a cifra de 27.114 CO₂-eq (kt). Isto supón unha redución superior ao 12% en dous anos, o que sitúa esta Comunidade na senda de cumprimento do obxectivo europeo para 2020 (40% de redución respecto dos niveis de 1990).

Mellora da eficiencia no consumo de enerxía a través da redución da intensidade enerxética, medida como a cantidade de enerxía necesaria para a

creación de riqueza, en coherencia cos obxectivos establecidos pola Comisión Europea que fixan un incremento do 27% para 2020.

Aumento do consumo de enerxía primaria procedente de fontes renovables nun 23% en 2013 que supera os niveis marcados polo Plan de Enerxías Renovables (PER).

Aumento do consumo final bruto de enerxía obtida a partir de fontes renovables que se reflicte na liña crecente, e sempre superior ao obxectivo do 20% para o ano 2020 (no ano 2013 Galicia acadou o 36,4%).

Nesta mesma tendencia crecente de utilización das enerxías renovables cabe situar o consumo final bruto de electricidade obtida a partir destas fontes; no ano 2013 Galicia acadou 17.281 GWh/ano superando as cifras de anos anteriores.

A evolución do consumo de biocombustibles no transporte terrestre marca unha tendencia ascendente en coherencia cos obxectivos fixados. En Galicia acadouse unha porcentaxe superior ao 3,9% fixado para o ano 2013.

En relación á situación do ciclo hídrico, destaca a mellora da calidade das augas de baño, que se reflicte aumentando as de cualificación 'excelente' ou 'boa' nun 3% entre os anos 2011 e 2015 ata representar o 86% do total.

Mellor xestión dos residuos, reflectido na redución da xeración de residuos urbanos nun 4% dende a aprobación das DOT e no incremento entre 2011 e 2015 dun 22% da poboación con acceso aos puntos limpos, ata acadar o 88% neste último ano.

Funcionalidade dos ecosistemas

Mellora da funcionalidade dos ecosistemas naturais que se sustenta sobre as máis de 360.000 ha que se engaden aos espazos protexidos que contan con un instrumentos de ordenación, o que supón un incremento superior ao 600% con respecto ao ano 2013. A planificación, ordenación e xestión dos espazos naturais redonda nunha mellora destes ecosistemas e, consecuentemente, nos múltiples beneficios ambientais e sociais que delas se derivan.

A delimitación de novos corredores, iniciada nos concellos litorais de acordo aos obxectivos sinalados no POL, son exemplos que se deben seguir para mellorar a conectividade entre os espazos naturais de maior valor favorecendo a dispersión das especies e a biodiversidade.

O estudo da conectividade ecolóxica a partir da facilidade que as distintas coberturas, o tamaño destas e a súa distribución para a dispersión das especies no territorio sinala que Galicia ten un alto índice de conectividade en áreas das serras orientais e surorientais, mentres que é baixo nas comarcas que albergan as áreas metropolitanas do Eixo Atlántico.

Redución continuada dos incendios entre 2011 e 2014, tanto no que se refire ao seu número como á superficie queimada. A perda de biodiversidade, erosión do solo ou inundacións son, xunto cos riscos para a poboación e as perdas económicas, efectos que deben combaterse de xeito decidido, traballando para que sexa mínima a incidencia dos incendios.

Valorización do patrimonio humano

As estratexias de valorización do patrimonio cultural que sinalan as DOT móstranse nos valores dos indicadores definidos, tanto no que se refire á novas declaracións de elementos protexidos como á intervencións nestes elementos. Cinco novos BIC, que totalizan 714, e un novo Plan especial de conxunto histórico, para Ferrol Vello, súmanse ás máis de 7.600 actuacións sobre os bens patrimoniais, un 12% máis que en 2013.

Cohesión social e diversidade

Demografía. Os datos relativos á poboación, tanto de variación como de densidade, seguen a reflectir o problema demográfico de Galicia que leva consigo desequilibrios territoriais por coexistir espazos onde se continúan dando procesos de densificación con outros nos que predomina o abandono humano, socioeconómico e paisaxístico.

A información analizada continúa mostrando unha dualidade costa-interior. Os concellos do ámbito POL –onde se concentra o 57% da poboación galega– aínda mantiveron un lixeiro crecemento poboacional na última década (1,1%) pero tamén se está invertendo a tendencia (-1,2% e -0,4% no último quinquenio e no último ano).

A distribución espacial do crecemento tampouco mostra coherencia coas expectativas formuladas polas DOT, que propugnaban a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades, xa que tamén se está perdendo poboación neses termos municipais. Neste sentido, é moi ilustrativo o feito de que durante o período 2005-2015 só creceron a metade dos concellos do Sistema urbano intermedio (SUI) e catro dos 26 Nodos para o equilibrio do territorio (NET) existentes.

Desenvolvemento das novas tecnoloxías da telecomunicación contribuíndo a mellorar a calidade de vida da poboación e a competitividade do sector empresarial. Esta evolución evidénciase no incremento tanto da porcentaxe de poboación como dos núcleos con acceso ás novas tecnoloxías da información (TIC). O indicador *Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais* está relacionado co obxectivo de acadar a cohesión territorial con medidas e accións encamiñadas a garantir un rango de infraestruturas de telecomunicacións equiparable ao das contornas urbanas.

No período 2010–2015 a porcentaxe de poboación con cobertura de banda larga pasou do 78% a máis do 98%. No que se refire aos asentamentos de poboación con cobertura, no ano 2010 eran menos do 50% e no ano 2015 superan o 97%.

Sector primario. O sector gandeiro, a principal actividade económica no medio rural galego e a que máis contribúe a fixación de poboación no territorio, segue unha tendencia decrecente tanto en número de explotacións como no emprego, particularmente derivado do subsector vacún (58% das UG totais). Porén, o número de vacas por explotación experimentou un lixeiro incremento en 2014 nas provincias da Coruña, Lugo e norte de Pontevedra.

É destacable a escasa presenza dos subsectores equino, ovino e caprino en Galicia, especies cunha importante capacidade de aproveitar os recursos pastícolas nas zonas menos produtivas.

Segue a reducirse a superficie ocupada por prados e pasteiros mentres que os cultivos forraxeiros manteñen unha tendencia crecente. Isto indica a intensificación do sistema de produción e posiblemente a dificultade de acceso á terra que atopan os gandeiros.

Outros cultivos como o viñedo só teñen unha presenza significativa en Pontevedra e Ourense. Ao viñedo síguelle as froiteiras e o castiñeiro a especie máis relevante en Ourense.

A Enquisa sobre a estrutura das explotacións agrícolas do INE – IGE. Reflicte, xunto a certa caída do emprego total, un incremento sostido do emprego asalariado fronte o familiar, o cal vai en consonancia co redimensionamento das explotacións que está a acontecer no sector.

Relacionado co este proceso está a diminución da superficie baixo o réxime de propiedade, o máis representativo en Galicia, que se mantén desde 1999 ata 2013 e simultaneamente un importante crecemento do arrendamento, a parcería e outros réximes de tenza ou do uso da terra.

Un dato que pode significar un maior grao de *resiliencia* do territorio rural galego e do proceso de reestruturación no que está inmerso é o aumento do número de mulleres titulares de explotacións, como o reflicte a *Enquisa sobre a estrutura das explotacións agrícolas*, pasando do 51,4% en 2003 o 56,1% en 2013.

A acuicultura en Galicia é ademais dunha actividade de profunda pegada cultural e na paisaxe unha fonte de recursos moi importante para a súa economía. O indicador de Especialización acuícola no ano 2015 analiza as producións do sector e reafirma o maior peso dos bivalvos, entre os que destaca o mexillón, que representa o 94,8% da produción acuícola mariña e o 60,25% do valor económico deste sector.

Porén, o sector pesqueiro transluce perdas no número (3,2%) e tamaño (9,3%) dos buques con porto base en Galicia, dos cales máis dun terzo pertencen á zona administrativa de Arousa.

No sector servizos destaca a tendencia alcista da oferta, da demanda e do índice de poboación turística, que poñen de manifesto a recuperación desta actividade económica en Galicia. Ademais, aumentou o peso dos turistas procedentes de fóra da Comunidade, o que constitúe un indicio do afianzamento da presenza de Galicia no exterior.

Integración paisaxística

Nestes cinco anos tense avanzado significativamente no desenvolvemento da Lei de protección da paisaxe de Galicia.

A determinación 8.2 establece que a Xunta desenvolverá os instrumentos previstos pola lexislación paisaxística necesarios para asegurar unha axeitada protección, xestión e ordenación das paisaxes de Galicia. Estes instrumentos legais son os *Catálogos de paisaxe*, as *Directrices de paisaxe* e os *Plans de acción da paisaxe en áreas protexidas*. En cumprimento desta Determinación, no ano 2016 aprobouse o Catálogo das paisaxes de Galicia e as Directrices de paisaxe atópanse na fase inicial da avaliación ambiental estratéxica, despois de ter desenvolvido un proceso de participación pública ao longo do 2016.

Por outra banda, modificacións normativas como as rexistradas na Lei do solo incrementaron as cautelas sobre a actividade desenvolvida no territorio susceptible de causar impactos paisaxísticos. Nestes últimos 12 meses, informáronse xa 1.015 expedientes en materia de paisaxe e é previsible que estas cifras aumenten significativamente no futuro.

Mobilidade

O xeito no que se produce a ocupación do territorio ten consecuencias na mobilidade. Un urbanismo difuso aumenta non só o consumo de solo, tamén o de enerxía, materiais e auga. A división en usos e funcións no territorio incide negativamente nos desprazamentos e na súa natureza, aumentando aqueles dependentes de medios motorizados. Os novos crecementos deben orientarse a concentrar as maiores densidades de edificación na contorna dos grandes eixes que soportan o transporte público e dos nodos que dan acceso a eles, co fin de evitar a urbanización difusa e a dispersión da poboación en extensións de moi baixa densidade, así como posibilitar e facer viables os modos de mobilidade alternativa coa planificación de percorridos peonís e ciclistas. Ambos criterios son fundamentais para reducir a necesidade de novas estradas, aumentar o atractivo da vida cidadá, usar a enerxía de forma máis eficiente e reducir a contaminación.

A denominada Enquisa de percepción territorial e urbanística (EPTU) tamén achega datos de interese en relación aos obxectivos de mobilidade derivados do modelo territorial definido nas DOT.

A poboación que pode acceder en 15 minutos dende a súa vivenda a determinados servizos públicos (centros de saúde, farmacia e centros educativos) supera o 60%. Un 18,8% dispón deses servizos en transporte público, un 11,17% noutros medios de transporte e case un 10% non dispón deses servizos nese tempo.

No que atinxe aos desprazamentos dende a súa vivenda ata o centro de traballo, máis do 66% dos ocupados desprázanse só en transporte privado (coche, moto,...); o 25,86% van andando ou en bicicleta, e o 5,04% empregan só en transporte público.

Atendendo ao tamaño do concello, o uso de só o transporte público vai decrecendo do 9,52% naquelas poboación de máis de 50.000 habitantes ata o 1,31% nas de menos de 10.000 habitantes.

Índice de ilustracións

Ilustración 1. Estado de adaptación ás DOT dos PXOM. Setembro de 2016.....	11	Ilustración 30. Variación relativa da poboación no decenio 2005-2015	47
Ilustración 2. Evolución provincial de PXOM adaptados ás DOT	11	Ilustración 31. Evolución da densidade de poboación (2011-2015)	48
Ilustración 3. Valores provinciais do número de PXOM adaptados ás DOT ou en elaboración. Setembro 2016	11	Ilustración 32. Evolución do indicador Actividade comercial (2012-2014).49	
Ilustración 4. Estado do planeamento segundo o sistema de asentamentos	11	Ilustración 33. Nº de establecementos comerciais/1.000 habitantes (ano 2014)	50
Ilustración 5. Estado do planeamento municipal en setembro de 2016 ...	12	Ilustración 34. Alumnos formados segundo familia profesional.....	51
Ilustración 6. Planeamento de desenvolvemento 2016	12	Ilustración 35. Variación relativa 2011-2015 dos distintos grupos ocupacionais	52
Ilustración 7. Esquema eficacia das Directrices de Ordenación do Territorio (DOT)	24	Ilustración 36. Evolución indicador 2012 – 2015	53
Ilustración 8. Variación relativa dos usos do solo 2005-2011	26	Ilustración 37. Evolución do número de certificados con SXA (EMAS) en vigor segundo rama de actividade (2013 a 2015).....	54
Ilustración 9. Bens inmobles de uso residencial (2008-2015).....	27	Ilustración 38. Evolución do número de instalacións con autorización ambiental integrada (AAI) vixentes (2013 e 2015).....	55
Ilustración 10. Distribución provincial de bens inmobles de uso residencial (2015)	27	Ilustración 39. Superficie total rexistrada e núm. de operadores (CRAEGA)	56
Ilustración 11. Índice de saturación (%), febreiro 2016.....	28	Ilustración 40. Superficie total rexistrada a nivel provincial	56
Ilustración 12. Crecemento previsto (febreiro 2016)	29	Ilustración 41. Número total de unidades gandeiras (UG).....	57
Ilustración 13. Grao de conurbación–Fragmentación urbana, febreiro 2016	31	Ilustración 42. Especialización gandeira relativa	58
Ilustración 14. Superficie ocupada pola edificación, ano 2014.	32	Ilustración 43. Especialización gandeira absoluta	58
Ilustración 15. Índice de Shannon das coberturas agrícolas (2011).....	34	Ilustración 44. Prazas de porcino.....	58
Ilustración 16. Índice de Shannon das coberturas forestais (2011).....	34	Ilustración 45. Número de vacas.....	59
Ilustración 17. Índice de Shannon agroforestal (2011)	35	Ilustración 46. Carga gandeira	60
Ilustración 18. Número de asentamentos abandonados (2011)	36	Ilustración 47. Evolución da especialización agrícola relativa	61
Ilustración 19. Media do índice de proximidade nas grandes áreas paisaxísticas (2011).....	37	Ilustración 48. Especialización agrícola relativa en 2015	61
Ilustración 20. EIIP en aplicación da Lei 7/2008, do 7 xullo, de protección da paisaxe de Galicia	38	Ilustración 49. Número de explotacións de vacún	62
Ilustración 21. Conectividade da paisaxe 2011 (índice de contaxio)	40	Ilustración 50. Número de vacas por explotación	62
Ilustración 22. Superficie de espazos naturais protexidos (2015).....	41	Ilustración 51. Número de vacas.....	63
Ilustración 23. Evolución dos espazos naturais con instrumentos de planificación (2012-2015)	41	Ilustración 52. Número de UTA nas explotacións	63
Ilustración 24. Superficie incendiada e número de incendios	42	Ilustración 53. Réxime de tenza da terra 1999 a 2013	64
Ilustración 25. Evolución do número de BIC	44	Ilustración 54. Evolución relativa do réxime de tenza da terra	64
Ilustración 26. Número de BIC (ano 2015).....	44	Ilustración 55. Porcentaxe do valor da produción por especie 2015	65
Ilustración 27. Evolución das autorizacións 2013-2015	45	Ilustración 56. Número de buque con porto base en Galicia segundo zona administrativa	66
Ilustración 28. Conxuntos históricos con/sen plan especial aprobado (ano 2015).....	45	Ilustración 57. Evolución da superficie con instrumentos de xestión e ordenación.....	67
Ilustración 29. Evolución da variación da poboación en Galicia	46	Ilustración 58. Superficie con instrumentos de xestión e ordenación.....	67
		Ilustración 59. Evolución da intensidade turística	68
		Ilustración 60. Intensidade da oferta turística (2015).....	69
		Ilustración 61. Intensidade da demanda turística (2015).....	70

Ilustración 62. Índice de poboación turística (2015).....	70
Ilustración 63. Intensidade enerxética final e consumo enerxético final ...	71
Ilustración 64. Consumo final bruto de enerxía renovable (%)	72
Ilustración 65. Consumo (GWh/ano) final bruto de electricidade xerada a partir de fontes renovables	72
Ilustración 66. Enerxía primaria (%) procedente de fontes renovables	73
Ilustración 67. Consumo de biocarburantes no transporte terrestre	74
Ilustración 68. Evolución da calidade das augas de baño	75
Ilustración 69. Evolución das porcentaxes de zonas de baño con cada clasificación sanitaria por provincias (2011, 203 e 2015)	75
Ilustración 70 Evolución da xeración de residuos urbanos	76
Ilustración 71. Xeración de residuos urbanos en Galicia e nos concellos do POL (2015)	76
Ilustración 72. Recollida selectiva bruta en Galicia (2011 -2105)	77
Ilustración 73. Evolución do indicador 2011 - 2015	77
Ilustración 74. Emisións de GEI en Galicia (2011-2014)	78
Ilustración 75. Emisións de CO ₂ equivalente por categoría de actividade Galicia (2013)	78
Ilustración 76. Emisións de CO ₂ equivalente por subcategoría de actividade Galicia (2013)	78
Ilustración 77. Vivendas segundo o réxime de tenza	80
Ilustración 78. Vivendas con dispoñibilidade de electrodomésticos (%)..	80
Ilustración 79. Accesibilidade das vivendas a servizos en menos de 15 min (%)	81
Ilustración 80. Ocupados segundo o medio de transporte utilizado desde a vivenda da que se desprazan ata o centro de traballo por idade	81
Ilustración 81. Ocupados segundo o medio de transporte utilizado desde a vivenda da que se desprazan ata o centro de traballo por idade	82
Ilustración 82. Porcentaxe de ocupados segundo lugar de traballo	82
Ilustración 83. Nivel de satisfacción coa vivenda (2015)	83
Ilustración 84. Grao de satisfacción (%) coa paisaxe da contorna (2015)	84
Ilustración 85. Grao de satisfacción coa paisaxe por tamaño do concello (%)	84
Ilustración 86. Grao de satisfacción (%) coa paisaxe segundo tipo de paisaxe	84
Ilustración 87. Mapa de grandes áreas paisaxísticas de Galicia	88
Ilustración 88. Proceso da planificación segundo os índices de satisfacción e intervención.	91
Ilustración 89. Directrices da paisaxe de Galicia.	91
Ilustración 90. Índice de satisfacción segundo tipo de paisaxe	92
Ilustración 91. Índice de satisfacción segundo tipo de paisaxe	92

Ilustración 92. URL do SIX: http://mapas.xunta.gal/visores/imaxespaisaxe/	93
Ilustración 93. Imaxe do SIX Colaborativo de Imaxes da Paisaxe Galega	93
Ilustración 94. Guías de integración paisaxística	94
Ilustración 95. Informes en materia de paisaxe (2014-2016).....	95

Índice de táboas

Táboa 1. Indicadores IDI do bloque Ordenación do territorio	10
Táboa 2. Indicadores IDI do Bloque Planificación urbanística	10
Táboa 3. Indicadores do bloque Ocupación do territorio	25
Táboa 4. Indicadores do bloque Paisaxe	33
Táboa 5. Indicadores do bloque Patrimonio natural	39
Táboa 6. Indicadores do bloque Patrimonio cultural	43
Táboa 7. Indicadores do bloque Sociedade e economía	46
Táboa 8. Indicadores do bloque Metabolismo	71

Sustentabilidade Territorial

Plan de Seguimento das DOT

INFORME 2016

Anexo I:

Traballo desenvolvido cos GTT/
Valoración e tendencia dos indicadores

Anexo II:

Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI)

Anexo III:

Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST)

Anexo IV:

Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU)

Anexo V:

Metodoloxía

ÍNDICE:

Introdución.....	2
Dinámica do traballo desenvolvido cos GTT.....	4
Valoración e tendencia dos indicadores: IDI.....	6
Valoración e tendencia dos indicadores: IST_DOT.....	8

Introdución

Dende a constitución dos diferentes grupos técnicos de traballo (GTT), pola Comisión de Seguimento, baixo o Decreto 156/2012, do 12 de xullo, a mecánica de traballo consolídase con pequenos cambios a fin de acadar maior eficiencia no proceso; sempre tendo en conta que, en cada GTT, ten un papel protagonista o departamento con competencias de alcance territorial, tanto na definición, como na validación e consenso das propostas que o IET propón, tanto para as DOT como para os restantes instrumentos de ordenación do territorio.

Para a elaboración deste terceiro Informe a dinámica de traballo dos GTT reflíctese no seguinte apartado.

No marco da Lei de ordenación do territorio de Galicia, as Directrices son o instrumento que ofrece a visión global da ordenación territorial de Galicia e serven como referencia para o resto das figuras de planificación e para as actuacións que desenvolvan tanto as Administracións coma os particulares.

De conformidade co previsto no artigo 9 de Lei 10/1995, de 23 de novembro, de Ordenación do territorio de Galicia, as determinacións terán a forza vinculante que sexa congruente coa súa función de instrumento directriz. Estas determinacións poden ser: excluíntes de calquera outro criterio, localización, uso ou deseño territorial ou urbanístico, ou orientativas, nas que a Administración competente debe concretar a proposta que conteñan as Directrices de ordenación territorial.

Os instrumentos de ordenación territorial, os restantes da planificación sectorial, así como os instrumentos de planeamento urbanístico deberán xustificar a súa coherencia e conformidade coas determinacións e criterios establecidos polas Directrices de ordenación do territorio, incorporando unha valoración da correspondencia dos seus contidos con respecto ao disposto nas DOT.

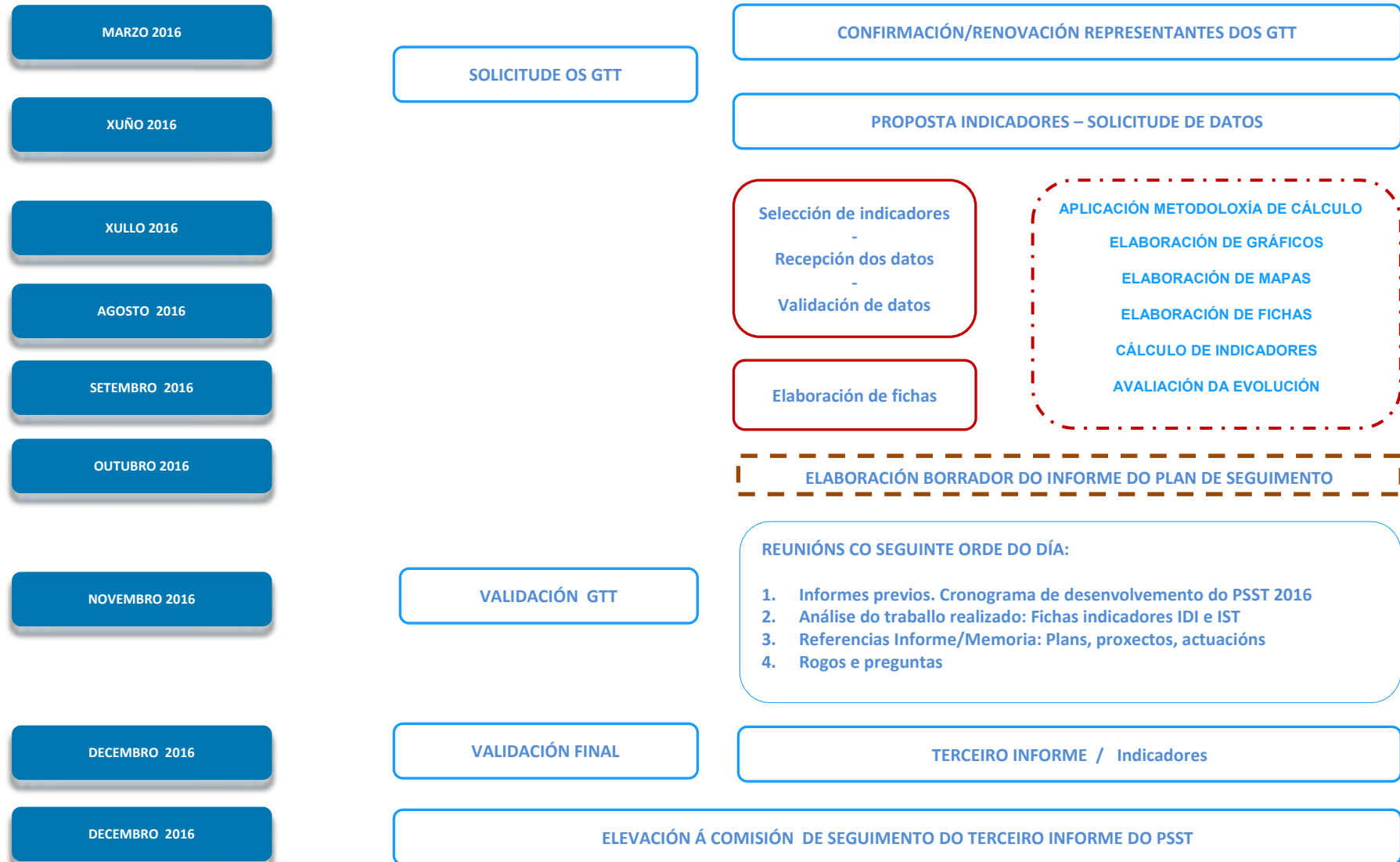
No Plan de seguimento das DOT e da sustentabilidade territorial, como xa se deu conta na exposición do modelo conceptual (Anexo V), para completar a proposta do sistema de indicadores é preciso incorporar a consideración dos aspectos clave para a sustentabilidade, xa recollidos no ISA das DOT, así como nos Documentos de referencia dos procesos de AAE de ditos instrumentos. Definidas as variables, identifícanse unha serie de efectos previsibles e extráense unha serie de aspectos claves que é necesario valorar. A integración destes aspectos clave non se realizou cunha translación directa ao esquema de bloques, senón que se tiveron que conxugar outras cuestións como, por exemplo, os potenciais indicadores en función das fontes de información dispoñibles e posibles.

Deste xeito, identificamos en cada un dos indicadores a relación coas determinacións establecidas, en concreto no apartado de *Coherencia co modelo territorial*. A partir do segundo Informe, ademais de completar esa relación, apuntamos a súa tendencia, establecendo unha lectura meramente estatística, e unha valoración da mesma.

Dinámica do traballo desenvolvido cos GTT:

Valoración e tendencia dos indicadores: IDI

SIMBOLOXÍA						
Tendencia	Descendente					▽
	Ascendente					△
	Non varía					□
Valoración	Verde: Positivo					
	Vermello: Negativo					
	Laranxa: Habendo variación nos valores estatísticos ou polo período de tempo analizado esta non supón unha valoración negativa ou positiva					
	Gris: Sen variación					
Indicadores/medidas sin valor actualizado neste informe		Sen valor (s.v.)				Blanco: Non se analiza
CÓDIGO	INDICADOR IDI	Medidas	DATOS INFORME			Tendencia / Valoración
			PRIMERO	SEGUNDO	TERCERO	
PA1	Número de PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración	Nº PXOM aprobados	9	21	32	△
		Nº PXOM en elaboración	184	170	184	△
PA2	Porcentaxe de PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración	% aprobados	2,86	6,69	10,19	△
		% en elaboración	58,41	54,14	58,6	△
PA3	Porcentaxe de superficie con PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración	% aprobados	2,01	5,75	9,77	△
		% en elaboración	61,55	57,84	68,79	▽
PB1	Desenvolvemento urbanístico	Nº concellos	20	27	41	△
OTA1	PTI aprobados ou en elaboración que desenvolven o modelo territorial das DOT	PTI aprobados	2	2	s.v.	□
OTB1	Programas coordinados de actuación que desenvolven o modelo territorial das DOT	Nº de programas	0	0	0	□
OTC1	Número de Plans sectoriais aprobados ou en elaboración que desenvolven o modelo territorial das DOT	Nº de plans aprobados	3	4	s.v.	△

Valoración e tendencia dos indicadores: IST_DOT

SIMBOLOXÍA				DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
Tendencia estatística		Descendente	▽				
		Ascendente	△				
		Non varía	□				
Valoración		Verde: Positivo Vermello: Negativo Laranxa: Habendo variación nos valores estatísticos ou polo período de tempo analizado, esta non supón unha valoración negativa ou positiva Grís: Sen variación Blanco: Non se analiza					
Indicadores/medidas sin valor actualizado neste Informe		Sen valor (s.v.)					
Indicadores/medidas non implementados		Non implementada (n.i.)					
OCA01	Usos do solo	1. Variación da superficie de Galicia segundo usos do solo		(1)	(1)	(1)	
		2. Variación da superficie por municipio segundo usos do solo		(1)	(1)	(1)	
OCC01	Vivendas familiares	1. Porcentaxe de vivendas secundarias respecto ao total de vivendas no municipio	%	12,70%	15,40%	s.v.	
		2. Porcentaxe de vivendas baleiras respecto ao total de vivendas no municipio	%	18,40%	19,40%	s.v.	
		3. Número de vivendas secundarias por municipio	núm	166.711	246.735	s.v.	
		4. Número de vivendas baleiras en cada municipio	núm	241.047	310.988	s.v.	
		5. Número de bens inmobles de uso residencial	núm	1.544.749	1.563.045	1.585.353	

(1) Dada a caracterización das medidas non se reflicte nesta táboa (Ver anexo do indicador)

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
OCC02	Indice de saturación	1. Porcentaxe de superficie de solo urbano actual e previsto e de núcleo rural respecto á total do municipio	%	n.i.	n.i.	8,50	☐
OCC03	Crecemento previsto	1. Porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural	%	n.i.	n.i.	39,40	☐
OCC04	Grao de conurbación - Fragmentación urbana	1. Porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos contiguos de crecemento previsto en contacto cos ámbitos de solo Urbano consolidado ou de Nucleo rural existentes.	%	n.i.	n.i.	39,90	☐
OCC05	Superficie ocupada pola edificación	Superficie de solo ocupado pola edificación en cada municipio	ha	n.i.	n.i.	26.247	☐
PNA01	Artificialización do territorio	1. Superficie de cada categoría na unidade territorial	Cat. I (ha)	1.351.457	1.362.042	s.v.	
			Cat. II (ha)	1.418.294	1.405.478	s.v.	
			Cat. III (ha)	17.841	18.016	s.v.	
			Cat. IV (ha)	164.431	166.926	s.v.	
		2. Porcentaxe de superficie de cada categoría na unidade territorial	Cat. I (%)	46	46	s.v.	☐
			Cat. II (%)	48	48	s.v.	☐
			Cat. III (%)	1	1	s.v.	☐
			Cat. IV (%)	6	6	s.v.	☐
		3. Índice de Artificialización	la	2,04	2,04	s.v.	☐
		PNB02	Conectividad da paisaxe	1. Índice de contaxio	CONTAG (%)	n.i.	n.i.

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
PNC01	Superficie de espazos naturais protexidos	1. Superficie terrestre protexida de cada categoría de clasificación por concello	RGEP (ha)	358.895	358.895	358.984	
			RN2000 (ha)	354.411	354.411	354.529	
			OFRI (ha)	614.432	728.403	728.215	
		2. Porcentaxe de superficie terrestre protexida de cada categoría de clasificación por concello	RGEP (%)	12,14	12,14	12,14	
			RN2000 (ha)	11,89	11,89	11,89	
			OFRI (ha)	24,63	24,63	24,63	
PNC02	Espazos naturais con instrumentos de planificación	1. Superficie da RGEP con instrumentos de planificación aprobados	(ha)	50.165	50.165	357.067	
PNC03	Ocorrencia de incendios	1. Superficie incendiada	(ha)	42.392	19.776	1.991	
		2. Número de incendios	núm	6.342	3.583	1.227	
		3. Número de incendios por Km2	Nº/km ²	0,21	0,12	0,04	
PAIA01	Diversidade da paisaxe	1. Índice de diversidade de Shanon de coberturas agrícolas	SHDI	n.i.	n.i.	0,68	
		2. Porcentaxe de cobertura agrícola	%	n.i.	n.i.	(1)	
		3. Media da área das manchas de coberturas agrícolas	ha	n.i.	n.i.	(1)	
		4. Índice de diversidade de Shanon de coberturas forestais	SHDI	n.i.	n.i.	2.02	
		5. Porcentaxe de cobertura forestal	%	n.i.	n.i.	(1)	
		6. Media da área das manchas de coberturas forestais	ha	n.i.	n.i.	(1)	
PAIA02	Índice de xestión da paisaxe	1. Índice de diversidade de Shannon agroforestal	SHDI	n.i.	n.i.	2.02	
PAIA03	Paisaxes abandonadas	1. Número de asentamentos tradicionais abandonados	núm	n.i.	n.i.	1.434	
PAIA04	Dispersión urbana	1. Media do índice de proximidade	Índice	n.i.	n.i.	(1)	
		2. Porcentaxe de superficie urbana	%	n.i.	n.i.	(1)	
		3. Media da área do núcleo das manchas	ha	n.i.	n.i.	(1)	

(1) Dada a caracterización das medidas non se reflicte nesta táboa (Ver anexo do indicador)

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT	
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO		
PAIC01	Aplicación dos instrumentos da Lei da Paisaxe	1. Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados	ha	78.620	78.620	2.952.953	▲	
		2. Superficie delimitada en Unidades de Paisaxe	ha	830.997	830.997	2.125.980	▲	
		3. Número de Estudos de impacto e integración paisaxística realizados	núm	270	84	67	▼	
PCA01	Número de BIC	1. Número de BIC segundo tipo de declaración	Específica (núm)	244	246	263	▲	
			Xenérica (núm)	410	451	451	▲	
PCB01	Conservación e rehabilitación de elementos patrimoniais	1. Número de actuacións sobre bens patrimoniais	núm	n.i.	6.829	7.657	▲	
			2. Conxuntos históricos con/sen plans especiais	Con plan especial (núm)	n.i.	19	20	▲
				Sen plan especial (núm)	n.i.	15	15	□
META01	Intensidade enerxética final	1. Consumo de enerxía final por unidade de produto interior bruto (PIB)	ktep/M€	0,1696	0,1156	0,1150	▼	
		2. Consumo enerxético final	ktep	6.570	6.393	6.133	▼	
META02	Consumo final bruto de enerxía renovable	1. Consumo final bruto de enerxía renovable	%	n.i.	n.i.	36,40	□	
META03	Consumo final bruto de electricidade renovable	1. Consumo final bruto de electricidade renovable	GWh/ano	n.i.	n.i.	17281	□	
META04	Consumo enerxía primaria renovable	1. Consumo enerxía primaria renovable	%	n.i.	n.i.	23,00	□	
META05	Consumo de biocarburantes no transporte terrestre	1. Consumo de biocarburantes no transporte terrestre	%	n.i.	n.i.	3,60	□	

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
METB01	Calidade da auga nas zonas de baño	1. Número de zonas de baño por concello	Excelente (núm)	357	367	376	▲
			Boas (núm)	72	76	83	▲
			Suficientes (núm)	42	38	29	▼
			Insuficientes (núm)	48	33	29	▼
		2. Porcentaxe das zonas de baño con cada clasificación sanitaria por concello	Excelente (%)	69	71	73	▲
			Boas (%)	14	15	16	▲
			Suficientes (%)	8	7	6	▼
			Insuficientes (%)	9	6	6	▼
METC01	Xeración de residuos urbanos	1. Xeración de residuos urbanos por habitante e día	kg/día	1,125	1,052	1,090	▲
		2. Xeración total de residuos urbanos por ano	kg/ano	1.147.451	1.061.896	1.087.472	▲
METC02	Recollida selectiva bruta	1. Recollida selectiva bruta de cada fracción. Modelo Sogama	Papel-cartón (kg/día)	0,037	0,031	0,033	▲
			Vidro (kg/día)	0,036	0,038	0,040	▲
			Materia orgánica (kg/día)	0,051	0,043	0,046	▲
			Envases lixeiros (kg/día)	0,022	0,022	0,022	■
METC03	Dotación de puntos limpos	1. Concellos con instalación de punto limpo	núm	120	131	143	▲
		2. Concellos con servizo de punto limpo	núm	200	219	233	▲
		3. Poboación con servizo de punto limpo	%	71	85	88	▲
METD01	Emisión de gases efecto invernadero	1. Producción de gases efecto invernadoiro	t de CO2 equivalente	25.903	30.048	27.114	▼

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
MOBA01	Repartición modal da mobilidade cotiá	1. Porcentaxe de persoas que se desprazan habitualmente en cada modo de transporte respecto ao total de persoas desprazadas	Vehículo privado motorizado (%)	45,00	53,30	s.v.	▲
			Vehículo motorizado combinando público e privado (%)	1,00	0,70	s.v.	▼
			Vehículo motorizado público (%)	10,00	9,80	s.v.	▼
			Mobilidade alternativa (%)	18,00	17,00	s.v.	▼
			Outros (%)	1,00	3,40	s.v.	▲
			Non aplicable (%)	24,00	15,70	s.v.	▼
			2. Porcentaxe de persoas que non se desprazan habitualmente	%	7,10	12,10	s.v.
SEA01	Variación da poboación (nº de habitantes)	1. Variación relativa en tanto por cen en 10 anos	%	2,3	0,5	-1,1	▼
		2. Variación relativa en tanto por cen en 5 anos	%	1,0	-0,7	-2,3	▼
		3. Variación relativa en tanto por cen nun ano	%	-0,1	-0,6	-0,6	▼
SEA02	Densidade de poboación	1. Habitantes por km ²	hab/km ²	94,5	93,5	92,4	▼
		2. Densidade de poboación en ZPP superbaixa	hab/km ²	n.i.	23,8	s.v.	□
SEA03	Poboación en áreas pouco poboadas	1. Porcentaxe de poboación en ZPP superbaixa	%	n.i.	22,3	s.v.	□
		2. Porcentaxe de poboación fóra do NET	%	n.i.	56,6	s.v.	□

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT	
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO		
SEA04	Crecemento vexetativo	1. Taxas de natalidade, mortalidade e crecemento vexetativo por concellos	Taxa de natalidade (‰)	n.i.	7,2	s.v.	☐	
			Taxa mortalidade (‰)	n.i.	11,0	s.v.	☐	
			Taxa crecemento vexetativo (‰)	n.i.	-3,9	s.v.	☐	
		2. Taxas de natalidade, mortalidade e crecemento vexetativo por subzonas segundo o grao de urbanización	Taxa de natalidade (‰)	n.i.	7,2	s.v.	☐	
			Taxa mortalidade (‰)	n.i.	11,0	s.v.	☐	
			Taxa crecemento vexetativo (‰)	n.i.	-3,8	s.v.	☐	
SEB01	Renda bruta dispoñible do fogar per cápita	1. Renda bruta dispoñible do fogar per cápita	€/hab	14.965	s.v.	s.v.	☐	
		2. Porcentaxe de cotizacións sobre prestacións	%	79,90	s.v.	s.v.	☐	
		3. Incremento da renda bruta dispoñible do fogar per cápita en 5 anos	%	33,00	s.v.	s.v.	☐	
SEB02	PIB/VEB	2. VEB a 12 ramas de actividade	1. PIB por habitante	€/hab	n.i.	19.599	s.v.	☐
			Sector primario (miles €)	n.i.	2.315.804	s.v.	☐	
			Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos (miles €)	n.i.	434.176	s.v.	☐	
			Industria agroalimentaria (miles €)	n.i.	1.265.276	s.v.	☐	
			Madeira, papel e mobles (miles €)	n.i.	598.070	s.v.	☐	
			Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos, eléctricos e maquinaria (miles €)	n.i.	1.409.865	s.v.	☐	
			Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais (miles €)	n.i.	1.744.034	s.v.	☐	
			Resto da industria (miles €)	n.i.	1.254.302	s.v.	☐	
			Enerxía, suministro de auga e xestión de residuos (miles €)	n.i.	2.578.329	s.v.	☐	
			Construción (miles €)	n.i.	5.289.849	s.v.	☐	
			Comercio, transporte e hostalería (miles €)	n.i.	10.529.343	s.v.	☐	
			Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais (miles €)	n.i.	10.299.852	s.v.	☐	
AAPP, Educación, Sanidade e outros servizos (miles €)	n.i.	11.451.139	s.v.	☐				

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
SED01	Diversidade de actividades económicas	1. Índice de diversidade de Shannon	Adimensional	n.i.	2,240	s.v.	☐
		2. Nº de establecementos empresariais por cada 1.000 habitantes	Establecimientos/1000 hab	n.i.	83,9	s.v.	☐
SED02	Actividade comercial	1. Número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes	Establecimientos/1000 hab	n.i.	24,6	24,0	
SEE01	Poboación ocupada por ramas de actividade	2. Percentaxe de afiliacións á Seguridade Social por ramas de actividade	Agricultura e gandeiría (%)	n.i.	4,78	s.v.	☐
			Pesca e acuicultura (%)	n.i.	2,09	s.v.	☐
			Industrias extractivas e fabricación doutros produtos minerais non metálicos (%)	n.i.	0,97	s.v.	☐
			Industria agroalimentaria (%)	n.i.	2,93	s.v.	☐
			Madeira, papel e mobles (%)	n.i.	1,38	s.v.	☐
			Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos, eléctricos e maquinaria (%)	n.i.	2,58	s.v.	☐
			Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais (%)	n.i.	2,82	s.v.	☐
			Resto da industria (%)	n.i.	2,50	s.v.	☐
			Enerxía, subministro de auga e xestión de residuos (%)	n.i.	0,89	s.v.	☐
			Construción (%)	n.i.	7,51	s.v.	☐
			Comercio, transporte e hostalería (%)	n.i.	31,03	s.v.	☐
			Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais (%)	n.i.	14,06	s.v.	☐
			Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos (%)	n.i.	26,27	s.v.	☐
Non dispoñible (%)	n.i.	0,19	s.v.	☐			
SEE02	Formación especializada	1. Número de alumnos formados segundo o concello de residencia	Número	n.i.	n.i.	26.008	☐
		2. Percentaxe de alumnos formados segundo a familia profesional e concello de residencia.	%/familia profesional	n.i.	n.i.	(1)	☐

(1) Dada a caracterización da medida non se reflicte nesta táboa (Ver anexo do indicador)

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
SEF01	Autocontención laboral	1. Autocontención laboral	%	47,80	45,00	s.v.	
		2. Taxa de permanencia	%	29,60	29,60	s.v.	
SEF02	Autosuficiencia en emprego	1. Autosuficiencia en emprego	%	101,30	101,20	s.v.	
		2. Ratio de cobertura das demandas	Ratio	1,17	1,07	1,43	
SEG01	Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais	1. Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga	%	87,35	97,00	98,70	
		2. Porcentaxe de núcleos con cobertura de banda larga	%	71,79	90,40	97,50	
SEG02	Protección das invencións	1. Solicitudes presentadas segundo título de propiedade industrial e natureza do solicitante	Patentes (núm)	n.i.	164	s.v.	
			Modelos de utilidade (núm)	n.i.	122	s.v.	
		2. Solicitudes publicadas segundo título de propiedade industrial e sector técnico	Patentes (núm)	n.i.	149	s.v.	
			Modelos de utilidade (núm)	n.i.	102	s.v.	
3. Solicitudes presentadas segundo título de propiedade industrial e residencia do primeiro solicitante	(núm)	n.i.	281	s.v.			
SEG03	Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental	1. Número de certificacións EMAS por rama de activade	núm	n.i.	360	363	
SEG04	Instalacións con autorización ambiental integrada	1. Instalacións con autorización ambiental integrada	núm	n.i.	240	263	
SEH01	Agricultura ecolóxica	1. Superficie de agricultura ecolóxica (Exclúironse: bosque – monte - recolleita de produtos, instalacións, mel - polen, monte alto - arborado e monte baixo)	ha	11.263	s.v.	s.v.	
		2. Porcentaxe de superficie de agricultura ecolóxica respecto á superficie de cultivos, prados e pasteiros	%	1,54	s.v.	s.v.	
		3. Superficie de agricultura ecolóxica total	ha	15.302,93	15.670,85	20.306,36	
		4. Operadores de agricultura ecolóxica	núm	586	656	797	

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
SEH02	Especialización gandeira	1. Porcentaxe de UG de cada especie	Bovino (%)	60,00	s.v.	58,00	▢
			Porcino (%)	20,80	s.v.	23,70	▲
			Ovino (%)	1,50	s.v.	1,30	▢
			Equino (%)	1,30	s.v.	1,30	▢
			Caprino (%)	0,30	s.v.	0,30	▢
			Avícola (%)	16,20	s.v.	15,40	▼
		2. Número de UG de cada especie	Bovino (núm)	761.989	s.v.	731.611	▼
			Ovino (núm)	18.625	s.v.	16.842	▼
			Porcino (núm)	264.781	s.v.	298.834	▲
			Caprino (núm)	3.522	s.v.	3.547	▲
			Equino (núm)	16.055	s.v.	16.594	▲
		3. Número de vacas	Avícola (núm)	205.829	s.v.	194.329	▼
núm	548.642		534.968	549.094	▲		
4. Número de prazas de porcino	núm	864.786	1.092.813	1.093.367	▲		
SEH03	Carga gandeira	1. Unidades gandeiras (UG) de bovino, ovino, caprino e equino con respecto da superficie de cultivos, prados e pasteiros	%	1,28	1,10	1,05	▼
		2. Unidades gandeiras (UG) de bovino, ovino, caprino, equino, porcino e aves con respecto da superficie de cultivos, prados e pasteiros	%	n.i.	1,75	1,72	▼
		3. Unidades gandeiras (UG) de porcino e aves con respecto da superficie de cultivos, prados e pasteiros	%	n.i.	0,65	0,67	▲

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
SEH04	Especialización agrícola	1. Porcentaxe de superficie dos cultivos respecto da superficie da SAU	Cereais gran (%)	n.i.	4,60	4,57	▼
			Cultivos forraxeiros (%)	n.i.	32,20	31,88	▼
			Leguminosas gran (%)	n.i.	0,20	0,24	▲
			Tubérculos (%)	n.i.	2,20	2,17	▼
			Hortícolas, flores e viveiros (%)	n.i.	1,80	1,78	▼
			Froiteiras (%)	n.i.	1,40	1,36	▼
			Castiñeiro (%)	n.i.	2,70	2,74	▲
			Viñedo (%)	n.i.	2,80	2,78	▼
			Outras terras (%)	n.i.	2,40	2,49	▲
			Prados e pasteiros (%)	n.i.	49,70	49,99	▲
		2. Superficie dos cultivos	Cereais gran (ha)	n.i.	41.332	40.772	▼
			Cultivos forraxeiros (ha)	n.i.	286.545	284.107	▼
			Leguminosas gran (ha)	n.i.	2.121	2.111	▼
			Tubérculos (ha)	n.i.	19.672	19.348	▼
			Hortícolas, flores e viveiros (ha)	n.i.	16.081	15.852	▼
			Froiteiras (ha)	n.i.	12.126	12.083	▼
			Castiñeiro (ha)	n.i.	24.306	24.459	▲
			Viñedo (ha)	n.i.	24.904	24.795	▼
			Outras terras (ha)	n.i.	21.089	22.169	▲
			Prados e pasteiros (ha)	n.i.	443.077	445.510	▲

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
SEH05	Explotacións agrarias	1. Número de UTA nas explotacións	núm	n.i.	76.899	s.v.	□
		2. Numero de explotacións de vacún segundo o número de vacas	núm	n.i.	34068	32.983	▼
		3. Número de vacas por explotación	núm	n.i.	15,7	16,6	▲
		4. Superficie agrícola utilizada (SAU) segundo o réxime de tenencia	En propiedade (ha)	n.i.	457.384	439.053	▼
			En arrendamento (ha)	n.i.	108.699	100.170	▼
			En parceria e outros (ha)	n.i.	81.515	116.296	▲
		5. Porcentaxe de superficie agrícola utilizada segundo o réxime de tenencia	En propiedade (%)	n.i.	70,6	67,0	▼
			En arrendamento (%)	n.i.	16,8	15,3	▼
			En parceria e outros (%)	n.i.	12,6	17,7	▲
SEI01	Especialización acuícola	1. Porcentaxe en valor económico de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total	Bivalvos (%)	67,29	61,10	72,08	▲
			Peixes (%)	32,70	38,90	27,91	▼
		2. Porcentaxe en produción de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total	Bivalvos (%)	95,54	94,95	95,96	▲
			Peixes (%)	2,76	3,71	2,80	▼
		3. Valor económico de mexillón por distrito marítimo	M€	102	74,50	112,40	▲
		4. Produción de mexillón por distrito marítimo	t	222.944	183.167	222.945	▲
SEI02	Capacidade pesqueira	1. Número de buques por caladoiro	Número de buques	n.i.	4.583	4.438	▼
		4. Número de buques por zonas administrativas					
		2. Arqueo GT dos buques por caladoiro	Arqueo de rexistro bruto (GT)	n.i.	156.711	142.155	▼
		5. Arqueo GT por zonas administrativas					
		3. Potencia dos buques por caladoiro	Potencia CV	n.i.	384.314	366.356	▼
		6. Potencia dos buques por zonas administrativas					

CÓDIGO	INDICADOR IST	Medidas	Variables	DATOS INFORME GALICIA			Tendencia / Valoración DOT
				PRIMEIRO	SEGUNDO	TERCEIRO	
SEI03	Ocupación pesqueira	1. Número de tripulantes dos buques	núm	n.i.	11.746	s.v.	☐
		2. Número de traballadores en establecementos acuícolas	núm	n.i.	5.461	s.v.	☐
SEJ01	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal	1. Superficie con instrumentos de ordenación e de xestión forestal	ha	177.042 (2)	181.854 (2)	199.928	☐
		2. Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiros	%	8,68% (2)	8,91% (2)	9,80%	☐
SEL01	Intensidade turística	1. Intensidade da oferta turística	Prazas/km ²	4,2	4,4	4,5	
		2. Intensidade da demanda turística	Pernoctacións totais/km ²	289	272	311	
			Pernoctacións foráneas/km ²	190	180	220	
		3. Índice de poboación turística	Total (índice)	0,84	0,80	0,92	
			Foránea (índice)	0,55	0,53	0,65	
SEL02	Estacionalidade turística	1. Porcentaxe de pernoctacións en xullo e agosto	Totais (%)	n.i.	38,20	s.v.	☐
			Foráneas (%)	n.i.	40,80	s.v.	☐
		2. Variación da estacionalidade respecto ao ano anterior	Puntos porcentuais (pernoctacións totais)	n.i.	1,5	s.v.	☐
			Puntos porcentuais (pernoctacións foráneas)	n.i.	1,1	s.v.	☐

(2) Serie de datos axustada polo GTT

Sustentabilidade Territorial

Plan de Seguimento das DOT

INFORME 2016

Anexo I:

Traballo desenvolvido cos GTT/
Valoración e tendencia dos indicadores

Anexo II:

Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI)

Anexo III:

Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST)

Anexo IV:

Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU)

Anexo V:

Metodoloxía

RELACIÓN DE INDICADORES IMPLEMENTADOS

CODIGO	INDICADOR IDI	Medidas
PA1	Número de PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración	Nº PXOM aprobados
		En elaboración
PA2	Porcentaxe de PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración	% aprobados
		% en elaboración
PA3	Porcentaxe de superficie con PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración	% aprobados
		% en elaboración
PB1	Desenvolvemento urbanístico	Nº concellos
OTA1	PTI aprobados ou en elaboración que desenvolven o modelo territorial das DOT	PTI aprobados
OTC1	Número de Plans sectoriais aprobados ou en elaboración que desenvolven o modelo territorial das DOT	Nº de plans aprobados

Xunta de Galicia

OT.A.01

PTI aprobados ou en elaboración que desenvolven o modelo territorial das DOT

Caderno indicador

IET
Decembro 2016

Obxectivo e relevancia:

Analizar o grao de implantación do modelo territorial definido nas DOT a través da cuantificación dos Plans Territoriais Integrados PTI.

Os instrumentos de ordenación do territorio xogan un papel fundamental como elementos reguladores dos desequilibrios no desenvolvemento. O indicador de Número de PTI permite visualizar os Plans Territoriais Integrados aprobados ou en elaboración tras a aprobación das DOT.

A partir da contabilización destes elementos pódese estimar o seu efecto como instrumentos integrados no modelo territorial definido nas DOT e garantes dun uso sostible, equilibrado e ordenado do territorio estudado.

Descrición do indicador:

Reflicítese os Plans Territoriais Integrados xa aprobados que desenvolven o modelo territorial das Directrices de Ordenación do Territorio -DOT- e aqueles en proceso de elaboración.

Os PTI son instrumentos de ámbito supramunicipal, que desenvolven este modelo territorial, co fin de facer compatible o desenvolvemento e a defensa do medio natural co fin de conseguir un crecemento equilibrado e unha mellora da calidade de vida dos habitantes.

Este indicador mostra o grao de desenvolvemento normativo e de implantación destes instrumentos de OT e calcúlase para todo o territorio.

Medidas do indicador:

1. Número de PTI aprobados ou en elaboración que desenvolven o modelo territorial das DOT no ano 2016

Estado:

O carácter estratéxico do modelo concibido polas DOT prevé gañar concreción coa planificación en ferverza.

Así as Directrices proporcionan as referencias territoriais para a formulación das actuacións con incidencia territorial, polo que as distintas administracións deberán axustarse ás súas determinacións. Con este obxectivo, estas referencias territoriais proporcionan criterios na configuración das características do Plans territoriais integrados.

Os dous PTI, o POL eo da bacía hidrográfica do Eume en distinto estado de execución e aínda sendo de didtinta natureza, atenden a espazos cunha fragilidade e características ambientais a ter en consideración.

Evolución do indicador:

	Nome	Estado	Superficie	Poboación (Nº hab)*
Plans territoriais integrados	Plan de Ordenación do Litoral (POL)	Aprobado	2.153,62 Km ²	1.564.100
	Plan territorial integrado da bacía hidrográfica do río Eume	En tramitación	470,06 Km ²	56.440
* Decembro de 2015. Concellos completos				

Xunta de Galicia

OT.C.01

Número de Plans sectoriais aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración

Caderno indicador

IET
Decembro 2016

Obxectivo e relevancia:

Analizar o grao de implantación do modelo territorial definido nas DOT a través da cuantificación dos Plans sectoriais adaptados a este documento.

Os instrumentos de ordenación do territorio xogan un papel fundamental como elementos reguladores dos desequilibrios no desenvolvemento. O indicador de Número de Plans sectoriais aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración, permite valorar a incidencia sobre o territorio destes instrumentos en relación ás políticas sectoriais.

A partir da contabilización destes elementos, pódese estimar o seu efecto como instrumentos integrados no modelo territorial definido nas DOT e garante dun uso sostible, equilibrado e ordenado do territorio estudado.

Descrición do indicador:

Reflicte o número de Plans sectoriais aprobados que desenvolven o modelo territorial das Directrices de Ordenación do Territorio -DOT - ou en proceso de elaboración.

Os Plans sectoriais son instrumentos de ámbito supramunicipal, que desenvolven este modelo territorial e teñen por obxecto regular a implantación territorial das infraestruturas, dotacións, e instalacións de interese público ou utilidade social cando a súa incidencia transcenda do termo municipal no que se localicen, pola súa magnitude, importancia ou especiais características, ou que se asenten sobre varios termos.

Este indicador mostra o grao de desenvolvemento normativo e de implantación destes instrumentos de OT e calcúlase para todo o territorio de Galicia.

Medidas do indicador:

1. Número de Plans sectoriais aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración ata setembro de 2016.

Estado:

O último nivel de concreción do modelo das DOT acádano os instrumentos de proxectos sectoriais na ordenación do territorio. O ámbito de aplicación, que con carácter xeral é o da Comunidade Autónoma, varía en función da implantación territorial que concreta, en virtude das características propias, e dos requisitos das infraestruturas ou equipamentos que prevé.

Contabilizamos oito plans sectoriais en activo, en distintas fases de execución segundo o modelo territorial das DOT ou en elaboración.

Evolución do indicador:

	Nome	Estado	Superficie	Poboación (Nº hab)*
Plans sectoriais	Plan sectorial de ordenación territorial do campus científico-tecnolóxico "Cidade do Mar"	Aprobado	109,06 km ²	-
	Plan sectorial de implantación e desenvolvemento das infraestruturas da Xunta de Galicia xestionadas por RETEGAL	Aprobado	200.000 m ²¹	2.732.347
	Plan director de acuicultura do litoral (PDAL)	En tramitación	-	-
	Plan sectorial da rede viaria de Lugo e a súa área de influencia	En tramitación	464 km ²	-
	Plan sectorial da rede viaria de Ourense e a súa área de influencia	Aprobado	432.03 Km ²	-
	Plan sectorial de actividades extractivas na comunidade autónoma de Galicia	En tramitación	-	-
	Plan sectorial de aparcadoiros disuasorios (PSAD)	En tramitación	-	-
	Plan sectorial de ordenación de áreas empresariais na comunidade autónoma de Galicia	Aprobado	5.218,46 ha.	-
* Decembro de 2015. Concellos completos !184 existentes+16nuevosX100m2/repetidor				

Xunta de Galicia

P.A.01

Número de PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración

Caderno indicador

Obxectivo e relevancia:

Como obxectivo prioritario está o de analizar o grao de implantación do modelo territorial definido nas Directrices de Ordenación do Territorio (DOT) a través da cuantificación dos Plans Xerais de Ordenación Municipal (PXOM) adaptados ou en elaboración.

O modelo recollido nas DOT desenvólvense a través do sistema de “planificación en fervenza” cos restantes instrumentos de ordenación do territorio e de urbanismo. Deste xeito, hai que ter en conta que constitúen un auténtico documento marco de todos os demais instrumentos de ordenación do territorio. Os PXOM, como instrumentos urbanísticos de ordenación integral que abranguen o termo municipal completo, desenvólven o modelo territorial definido nas DOT e, polo tanto, atenden o marco xeral de referencia para a formulación do mesmo.

Osí, os Plans xerais posteriores a aprobación das DOT (22 de febreiro de 2011), entre outras cuestións, deben establecer un réxime xurídico do solo e unha estrutura xeral da ordenación urbanística que garantan un desenvolvemento compatible coa defensa do medio natural na procura dun crecemento sostible e equilibrado nunha sociedade cada vez máis cohesionada.

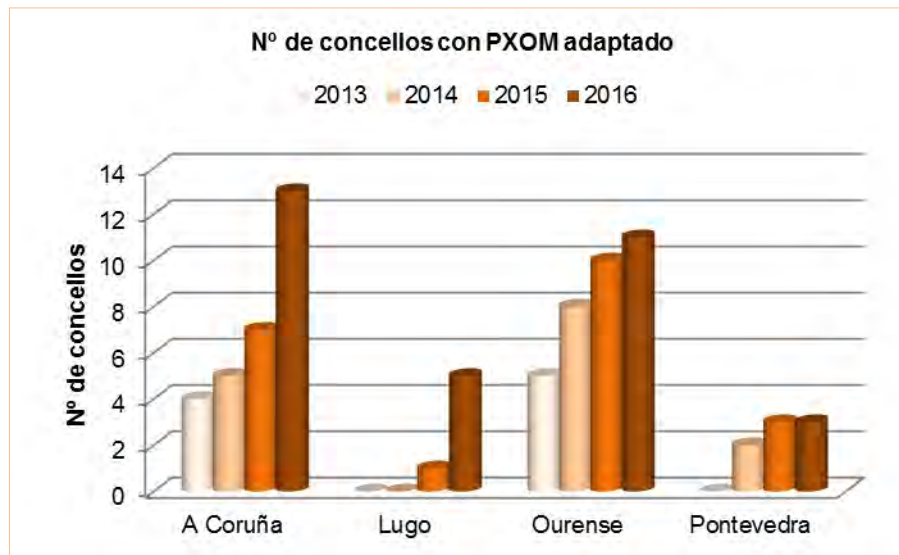
Descrición do indicador:

Contabilízase o número de Plans xerais de ordenación municipal aprobados e adaptados ás DOT, así como aqueles outros que teñen iniciado a súa tramitación. (Ver notas metodolóxicas do Anexo).

Medidas do indicador:

1. Número de Plans xerais de ordenación municipal aprobados que desenvólven o modelo territorial das DOT ou en elaboración en setembro de 2016.

Evolución do indicador:

Bloque

PLANEAMENTO P

Subbloque

PLANS XERAIS DE ORDENACIÓN MUNICIPAL A

Nome

Núm. PXOM aprobados que desenvolven as DOT ou en elaboración 01

Estado:

Aprobáronse en Galicia 33 Plans xerais de ordenación municipal de acordo ao modelo territorial desenvolvido nas DOT dende a súa aprobación en febreiro de 2011. Outros 182 documentos encóntranse actualmente en elaboración, en diferentes fases de tramitación. Isto supón que dos 314 concellos galegos, 215 contan cun PXOM aprobado que desenvolve o modelo territorial das DOT ou está en elaboración.

Os 33 Plans adaptados ordenan, atendendo o sistema de asentamentos descritos nas DOT, unha área urbana (A Coruña) integrada nunha das rexións urbanas que define, catro cabeceiras do sistema urbano intermedio (SUI_C), tres subcabeceiras do sistema urbano intermedio (SUI_sC), un NET e 24 concellos rurais.

Isto supón que un 68,41% da superficie galega dispón de Plan xeral de ordenación municipal, adaptados as DOT, ou en proceso de elaboración onde se asenta máis do 63% da poboación (63,11%).

Coherencia co modelo territorial

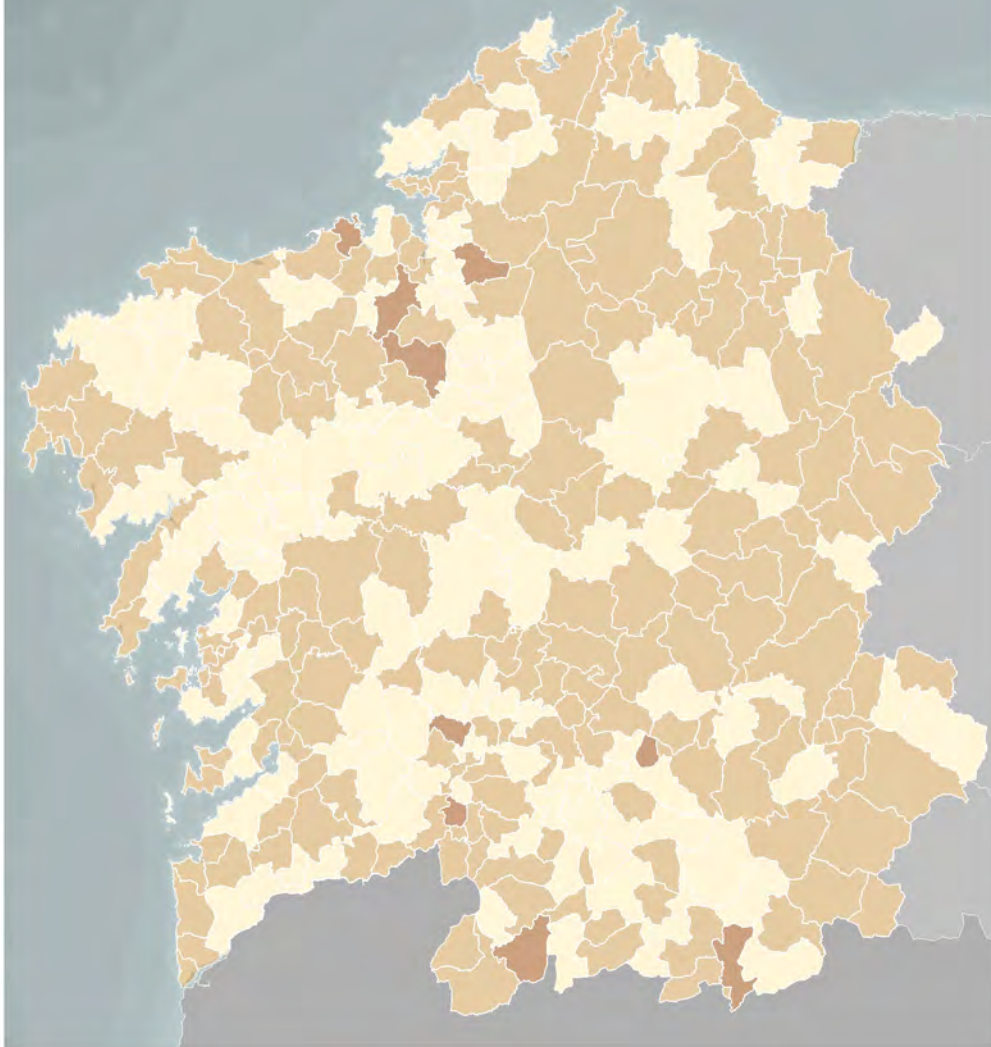
As Directrices de Ordenación do Territorio constitúen o primeiro instrumento de ordenación territorial que establece as regras para a implantación dos usos e actividades (servizos, dotacións, actividades produtivas, entre outras) en coherencia coas necesidades sociais, económicas, culturais e ambientais.

Trata de acadar aspectos especificados nas determinacións, baseado no sistema de asentamentos, para, entre outras contribuír a un modelo territorial que considere a vocacionalidade ou potencialidade do territorio na ordenación do medio físico soporte do modelo, analizando a súa capacidade de acollida para os distintos usos, así como minimizar os efectos derivados de riscos naturais e tecnolóxicos, incorporando a avaliación e xestión de riscos na formulación dos restantes instrumentos de ordenación do territorio e concretamente no urbanismo.

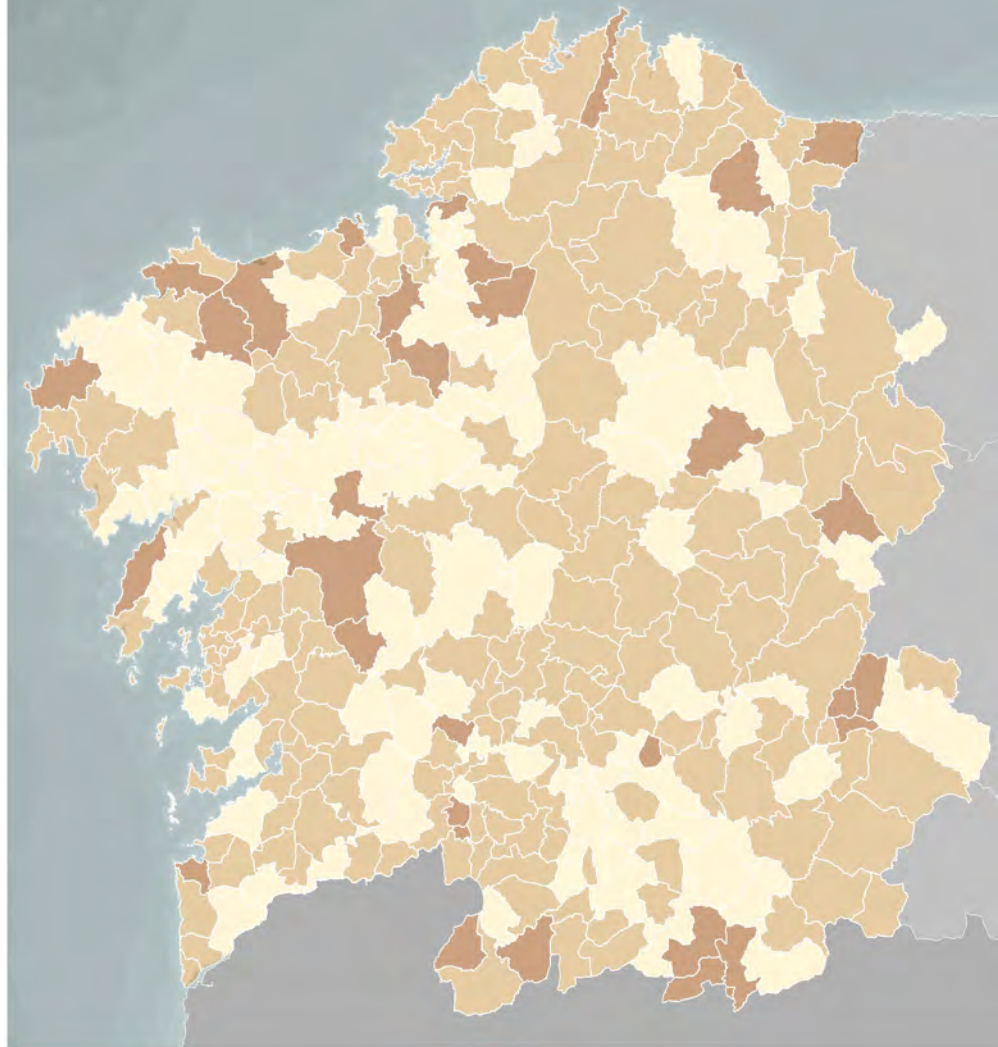
De xeito os Plans xerais de ordenación municipal deberán xustificar a súa coherencia e conformidade coas determinacións e criterios establecidos polas directrices de ordenación do territorio, incorporando unha valoración da correspondencia dos seus contidos con respecto ao disposto nas DOT.

A progresiva adaptación do planeamento urbanístico ás DOT son unha das ferramentas para acadar o obxectivo dun territorio máis eficiente, sustentable e cohesionado, que tamén pode vir, de xeito indirecto, da necesaria adaptación a instrumentos de ordenación do territorio como os plans territoriais integrados. Así, dende a implantación do Plan de Seguimento (PSST) o incremento foi continuo triplicando os concellos adaptados, pasamos dos nove concellos contabilizados no primeiro Informe do PSST a dispor 32 na actualidade, sendo as provincias da Coruña e Ourense os que reflectiron os maiores incrementos.

2013

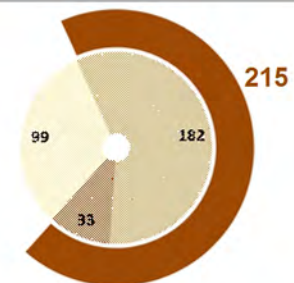

2016

Estado do planeamento municipal

- Aprobado adaptado ás DOT
- En elaboración
- Non adaptado ás DOT

Número de municipios con planeamento aprobado en Galicia PXOM segundo o modelo territorial definido nas DOT ou en elaboración en setembro de 2016 = 215

Indicador: P.A.01

Número de PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración

Caderno Anexo

Bloque	PLANEAMENTO	P
Subbloque	PLANS XERAIS DE ORDENACIÓN MUNICIPAL	A
Nome	Número de PXOM aprobados que desenvolven as DOT ou en elaboració	01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Natureza do cálculo: Cuantitativa: O indicador é o resultado da correspondencia directa co dato fonte para o cálculo do indicador.

Criterios para o cálculo:

1. Faise un reconto dos Plans xerais de ordenación municipal aprobados a partir da entrada en vigor das Directrices de Ordenación do Territorio ou actualmente en proceso de elaboración.
2. Contabilízase todo PXOM que teña polo menos remitido polo órgano promotor ao órgano competente o documento de inicio segundo o establecido no artigo 18 da Lei 9/2006, de 28 de abril, sobre evaluación de los efectos de determinados planes y programas en el medio ambiente.
3. Contabilízase todo PXOM no que o concello promotor trasladou a solicitude de inicio da avaliación ambiental estatéxica, segundo o artigo 60 da Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia.

PROCESO DE CÁLCULO:

Configuración dunha táboa de datos a partir da información facilitada pola Secretaría Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo e da Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental. Esta información foi xeorreferenciada sobre a cartografía do Centro Nacional de Información Geográfica que reflicte os límites municipais de Galicia. Distinguíronse as diferentes situacións nas que se podía atopar un PXOM. Nos casos nos que constaba unha denegación de solicitude de informe ou de aprobación considerábase o estado inmediatamente anterior no proceso de tramitación.

Por outra banda, computáronse aos efectos deste indicador, todos os municipios con plans aprobados e que se axustan ao modelo territorial definido nas DOT, pero tamén aqueles que se constatou, a partir da información facilitada pola SXOTU e a SXCAA, se encontran nalgunha das fases de redacción.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Límites de municipios de Galicia	CNIG		1:25.000	--	
	PXOM en elaboración e aprobados	SXOTU / SXCAA	23/09/2016	--	Anual	

REFERENCIAS:

Lei 10/1995, do 23 de novembro, de Ordenación do territorio de Galicia

Lei 9/2002 do 30 de decembro, de Ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia (coas modificacións introducidas posteriormente).

Ley 9/2006, de 28 de abril, sobre evaluación de los efectos de determinados planes y programas en el medio ambiente.

Decreto 19/2011, do 10 de febreiro, polo que se aproban definitivamente as directrices de ordenación do territorio.

Real Decreto Legislativo 7/2015, do 30 de outono, polo que se aproba o texto refundido da Lei do Solo e Rehabilitación Urbana.

Lei 2/2016, de 10 de febreiro, do solo de Galicia.

DATOS:

A Coruña:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

Abegondo, Aranga, Boqueixón, Carballo, Coristanco, A Coruña, Irixoa, Mañón, Mesía, Muxía, Ponteceso, Pontedeume e Porto do Son

Municipios con planeamento en elaboración:

Ares	Fene	Padrón
Arteixo	Ferrol	As Pontes de García Rodríguez
Bergondo	Fisterra	Rianxo
Betanzos	Frades	Ribeira
Cabana de Bergantiños	Malpica de Bergantiños	Sada
Cabanas	Mazaricos	San Sadurniño
Cambre	Melide	Tordoia
Carnota	Moeche	Trazo
Carral	Monfero	Valdoviño
Cedeira	Mugardos	Val do Dubra
Cee	Narón	Vilasantar
Cerceda	Neda	Cariño
Corcubión	Noia	
Culleredo	Ordes	
Dumbría	Ortigueira	

DATOS:

Lugo:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

O Corgo, Mondoñedo, As Nogais, Ribadeo e Burela

Municipios con planeamento en elaboración:

Alfoz	Friol	A Pontenova
Antas de Ulla	Xermade	Portomarín
Baleira	Guitiriz	Quiroga
Barreiros	O Incio	Riotorto
Becerreá	Meira	Samos
Begonte	Monforte de Lemos	Sarria
Bóveda	Monterroso	O Saviñao
Carballedo	Muras	Taboada
Castro de Rei	Navia de Suarna	Trabada
Cervantes	A Pastoriza	Triacastela
Cervo	Ouro	O Valadouro
Cospeito	Palas de Rei	O Vicedo
Chantada	Pantón	Vilalba
Folgoso do Courel	O Páramo	Viveiro
A Fonsagrada	Pol	Baralla
Foz	A Pobra do Brollón	

DATOS:

Ourense:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

Cortegada, Entrimo, Xunqueira de Espadañedo, Leiro, Monterrei, Muíños, Oimbra, Petín, Pontedeva, A Rúa, Verín e Vilamartín de Valdeorras

Municipios con planeamento en elaboración:

Baltar	O Irixo	Punxín
Bande	Larouco	Quintela de Leirado
Baños de Molgas	Lobios	Ramirás
Barbadás	Maside	Ribadavia
Beariz	Melón	San Xoán de Río
Os Blancos	A Merca	Riós
A Bola	A Mezquita	Rubiá
O Bolo	Montederramo	San Amaro
Calvos de Randín	Nogueira de Ramuín	San Cristovo de Cea
O Carballiño	Ourense	A Teixeira
Cartelle	Padrenda	Trasmiras
Castrelo de Miño	Parada de Sil	A Veiga
Celanova	O Pereiro de Aguiar	Verea
Coles	A Peroxa	Viana do Bolo
Chandrea de Queixa	Piñor	Vilamarín
Gomesende	Porqueira	Vilar de Santos
A Gudiña	A Pobra de Trives	Vilariño de Conso

DATOS:

Pontevedra:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

Baiona, Cerdedo e A Estrada

Municipios con planeamento en elaboración:

Arbo	O Grove	Ponteareas
Bueu	A Guarda	Ponte Caldelas
Caldas de Reis	Meaño	Redondela
Cambados	Mondariz	Ribadumia
Campo Lameiro	Moraña	O Rosal
Cangas	Mos	Salceda de Caselas
Catoira	As Neves	Silleda
Cotobade	Nigrán	Soutomaior
Crecente	Oia	Vilaboa
Cuntis	Pazos de Borbén	Vila de Cruces
Dozón	Pontevedra	Vilagarcía de Arousa
Fornelos de Montes	O Porriño	Vilanova de Arousa
A Golada	Portas	A Illa de Arousa
Gondomar	Poio	

GLOSARIO:

- DOT Directrices de Ordenación do Territorio
- PSST Plan de Seguimento das DOT e da Sustentabilidade Territorial
- PXOM Plan Xeral de Ordenación Municipal
- SXOTU Secretaria Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo
- CNIG Centro Nacional de Información Geográfica
- SXCAA Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental
- IDI Indicadores de Desenvolvemento e Implantación
- PTI Plan Territorial Integrado

Xunta de Galicia

P.A.02

Porcentaxe de PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración

Caderno indicador

Obxectivo e relevancia:

Analizar o grao de implantación do modelo territorial definido nas DOT a través da porcentaxe de PXOM en elaboración e aprobados en coherencia coas DOT.

Os PXOM son instrumentos urbanísticos de ordenación integral que abranguen un ou varios termos municipais completos e que desenvolven o modelo territorial definido nas DOT, marco xeral de referencia para a formulación do planeamento urbanístico. Os Plans xerais posteriores a aprobación das DOT, entre outras cuestión, deben establecer un réxime xurídico do solo e unha estrutura xeral da ordenación urbanística que garantan un desenvolvemento compatible coa defensa do medio natural na procura dun crecemento sostible e equilibrado nunha sociedade cada vez máis cohesionada.

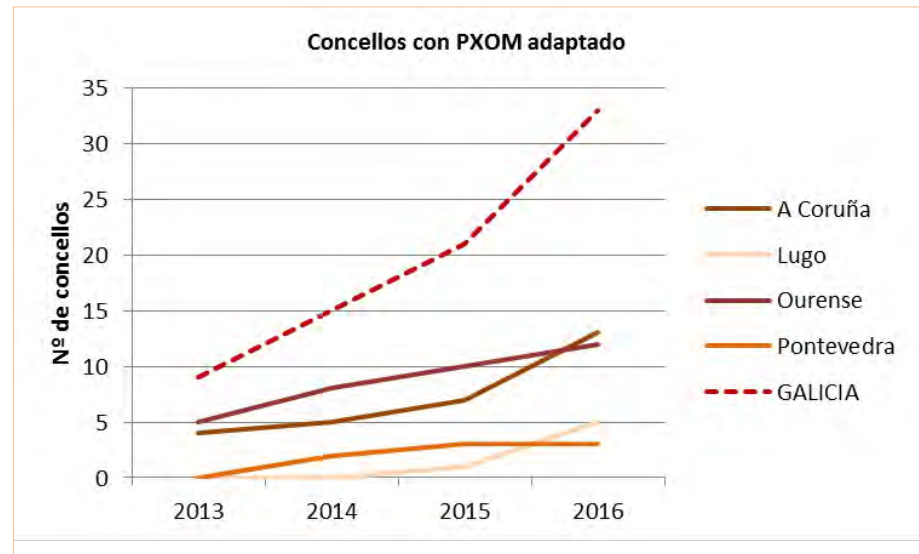
Descrición do indicador:

Contabilízase o número de Plans xerais de ordenación municipal en elaboración e aprobados a partir da aprobación das DOT en febreiro do 2011. A partir deste, calcúlase a porcentaxe que representan respecto ao número total de municipios de Galicia.

Medidas do indicador:

1. Porcentaxe municipios con Plans xerais de ordenación municipal aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración ata setembro de 2016

Evolución do indicador:

Bloque

PLANEAMENTO SE

Subbloque

PLANS XERAIS DE ORDENACIÓN MUNICIPAL A

Nome Porcentaxe de PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración 02

Estado:

Lévanse aprobados en Galicia un 10,51% de municipios con Plans xerais de ordenación municipal de acordo ao modelo territorial desenvolvido nas DOT, dende a súa aprobación en febreiro de 2011; si lle engadimos un 57,96% dos concellos que actualmente atópanse en elaboración, acadamos o 68,47% dos concellos galegos optaron pola revisión do planeamento para a súa adaptación ao marco normativo vixente.

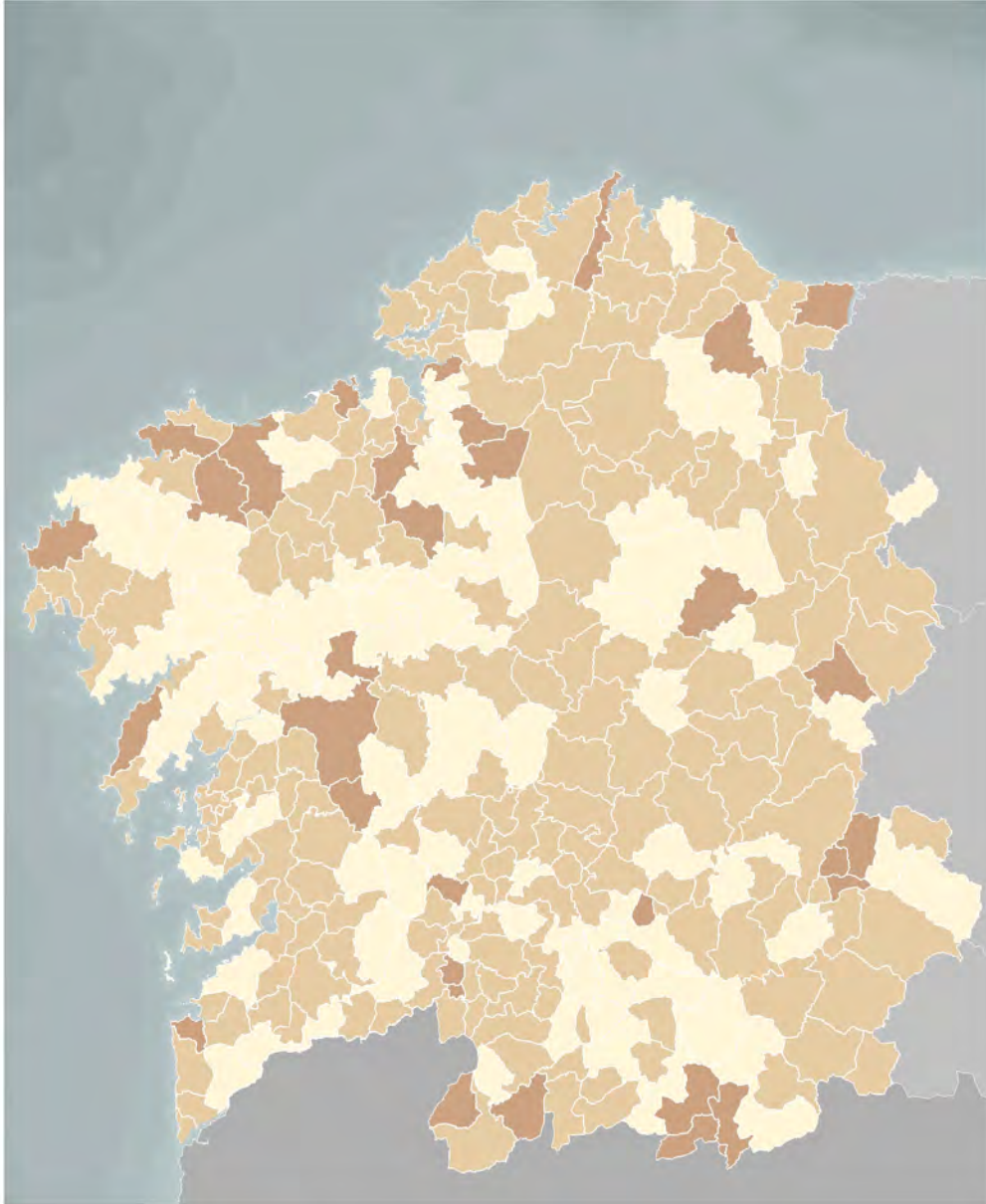
En relación á distribución xeográfica de resultados, resulta destacable a porcentaxe de concellos con planeamentos adaptados ás DOT a provincia da Coruña cun 13,98%, seguido de Ourense cun 13,04%. Si sumamos os adptados e os que están en elaboración a nivel autonómico representa unha porcentaxe do 68,47%, e a nivel provincial destaca Lugo cunha porcentaxe que supera o 76,12%, seguido de Pontevedra e Ourense que superan o 70% (70,97% e 70,65% respectivamente).

Atendendo ao modelo de asentamentos, cabe mencionar que dos concellos que conforman ou integran as rexións urbanas, A Coruña ten o seu Plan aprobado de acordo ás DOT e Ferrol, Ourense e Pontevedra presentan Plans en elaboración. Das cabeceiras e subcabeceiras do SUI, dispoñen con planeamento adaptado o 20% e o 27,27% respectivamente; dos nodos para o equilibrio do territorio (NET) acádanse só o 3,85% .

Coherencia co modelo territorial

As determinacións das DOT son de aplicación a todos os instrumentos de ordenación do territorio e ao plan urbanístico, agás aqueles aprobados provisionalmente ou definitivamente á entrada en vigor destas; non obstante, a lexislación urbanística establece prazos concretos para o axuste dos plans vixentes a esta e polo tanto, indirectamente ás DOT. Outros instrumentos de ordenación do territorio como os PTI, tamén determinan a necesidade de adaptar o plan ao modelo territorial definido polos instrumentos de ordenación do territorio. Polo tanto a tendencia debe ser a da progresiva adaptación dos PXOM ás DOT.

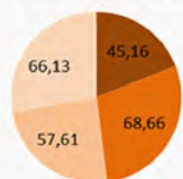
E así o reflicten os incrementos dos adaptados con respecto os derradeiros Informes, salientando a provincia da Coruña que pasou do 4,26% no primeiro Informe, acadou o 7,53 no segundo ata o 13,98 acadado neste; síguelle Ourense que pasou do 5,43% no primeiro, acadou o 10,87% no segundo eo 13,04% neste. A nivel autonómico supuxo un incremento do 7,20%.

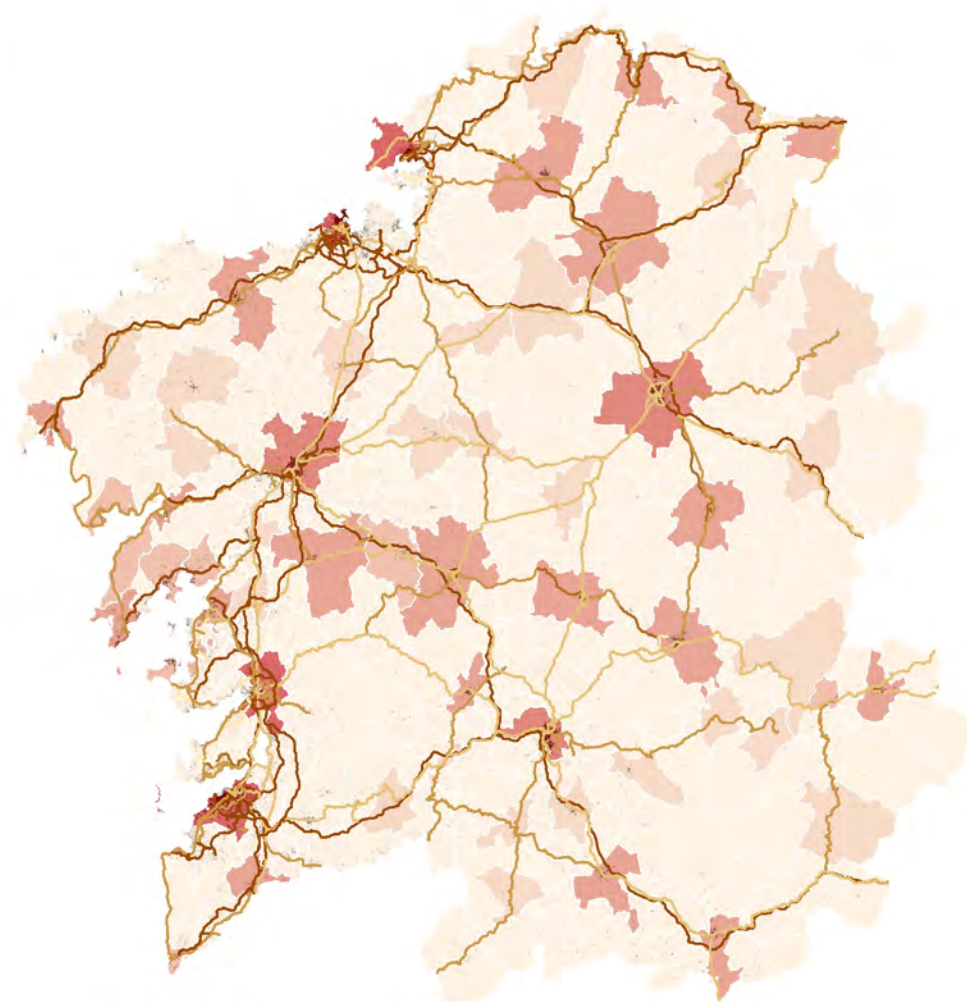
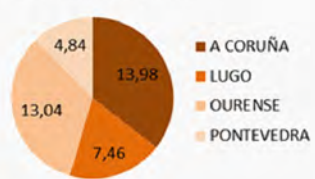
Estado do planeamento municipal

- Aprobado adaptado ás DOT
- En elaboración
- Non adaptado ás DOT

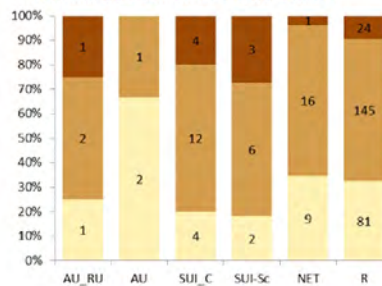
% concellos en elaboración

% concellos adaptados

Sistema de asentamentos de Galicia

- Rurais
- NET
- SUI Cabeceira
- AU
- SUI Subcabeceira
- RU-AU

Porcentaxe de municipios con planeamento aprobado en Galicia (PXOM) segundo o modelo territorial definido nas DOT ou en elaboración a setembro de 2016 = 68,47 %

Indicador: P.A.02

Porcentaxe de PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración

Caderno Anexo

Bloque	PLANEAMENTO	p
Subbloque	PLANS XERAIS DE ORDENACIÓN MUNICIPAL	A
Nome	Porcentaxe de PXOM aprobados que desenvolven as DOT ou en elaboración	02

NOTAS METODOLÓXICAS:

Natureza do cálculo: Semicuantitativa: A metodoloxía de cálculo do indicador inclúe unha operación matemática cos datos fonte.

Fórmula de cálculo: Porcentaxe PXOM (%) = $100 \times \Sigma PXOM_i / 314$

$\Sigma PXOM_i$ Sumatorio da superficie dos concellos con PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración

314 N° de concellos de Galicia

Criterios para o cálculo:

- 1.Reconto dos Plans xerais de ordenación municipal aprobados a partir da entrada en vigor das DOT ou actualmente en proceso de elaboración.
- 2.Contabilízase todo PXOM que a SXOTU teña constancia que está en elaboración ou que teña polo menos remitido polo órgano promotor ao órgano competente o documento de inicio segundo o establecido no artigo 18 da Ley 9/2006, de 28 de abril, sobre evaluación de los efectos de determinados planes y programas en el medio ambiente.
3. Contabilízase todo PXOM no que o concello promotor trasladou a solicitude de inicio da avaliación ambiental estatéxica, segundo o artigo 60 da Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia.

PROCESO DE CÁLCULO:

Configuración dunha táboa de datos a partir da información facilitada pola Secretaria Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo e da Secretaria Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental. Esta información foi xeorreferenciada sobre a cartografía do Centro Nacional de Información Geográfica que reflicte os límites municipais de Galicia. Distinguíronse as diferentes situacións nas que se podía atopar un PXOM. Nos casos nos que constaba unha denegación de solicitude de informe ou de aprobación considerábase o estado inmediatamente anterior no proceso de tramitación.

Finalmente, computáronse aos efectos deste indicador, obviamente todos os municipios con plans aprobados e que se axustan ao modelo territorial definido nas DOT, pero tamén aqueles que se constatou, a partir da información facilitada pola SXOTU e a SXCAA, se encontran nalgunha das fases de redacción.

O Resultado do indicador obtense multiplicando por 100 o cociente obtido dividindo o total da suma do número de municipios con PXOM identificados como aprobados en coherencia coas determinacións das DOT máis os que os teñen en elaboración, entre 314, número total de municipios de Galicia.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Límites de municipios de Galicia	CNIG		1:25.000	--	
	PXOM en elaboración e aprobados	SXOTU / SXCAA	23/09/2016	--	Anua	

REFERENCIAS:

Lei 10/1995, do 23 de novembro, de Ordenación do territorio de Galicia

Lei 9/2002 do 30 de decembro, de Ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia (coas modificacións introducidas posteriormente).

Ley 9/2006, de 28 de abril, sobre evaluación de los efectos de determinados planes y programas en el medio ambiente.

Decreto 19/2011, do 10 de febreiro, polo que se aproban definitivamente as directrices de ordenación do territorio.

Real Decreto Legislativo 7/2015, do 30 de outono, polo que se aproba o texto refundido da Lei do Solo e Rehabilitación Urbana.

Lei 2/2016, de 10 de febreiro, do solo de Galicia.

DATOS:

A Coruña:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

Abegondo, Aranga, Boqueixón, Carballo, Coristanco, A Coruña, Irixoa, Mañón, Mesía, Muxía, Ponteceso, Pontedeume e Porto do Son

Municipios con planeamento en elaboración:

Ares	Fene	Padrón
Arteixo	Ferrol	As Pontes de García Rodríguez
Bergondo	Fisterra	Rianxo
Betanzos	Frades	Ribeira
Cabana de Bergantiños	Malpica de Bergantiños	Sada
Cabanas	Mazaricos	San Sadurniño
Cambre	Melide	Tordoia
Carnota	Moeche	Trazo
Carral	Monfero	Valdoviño
Cedeira	Mugardos	Val do Dubra
Cee	Narón	Vilasantar
Cerceda	Neda	Cariño
Corcubión	Noia	
Culleredo	Ordes	
Dumbría	Ortigueira	

DATOS:

Lugo:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

O Corgo, Mondoñedo, As Nogais, Ribadeo e Burela

Municipios con planeamento en elaboración:

Alfoz	Friol	A Pontenova
Antas de Ulla	Xermade	Portomarín
Baleira	Guitiriz	Quiroga
Barreiros	O Incio	Riotorto
Becerreá	Meira	Samos
Begonte	Monforte de Lemos	Sarria
Bóveda	Monterroso	O Saviñao
Carballedo	Muras	Taboada
Castro de Rei	Navia de Suarna	Trabada
Cervantes	A Pastoriza	Triacastela
Cervo	Ouro	O Valadouro
Cospeito	Palas de Rei	O Vicedo
Chantada	Pantón	Vilalba
Folgoso do Courel	O Páramo	Viveiro
A Fonsagrada	Pol	Baralla
Foz	A Pobra do Brollón	

DATOS:

Ourense:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

Cortegada, Entrimo, Xunqueira de Espadañedo, Leiro, Monterrei, Muíños, Oimbra, Petín, Pontedeva, A Rúa, Verín e Vilamartín de Valdeorras

Municipios con planeamento en elaboración:

Baltar	O Irixo	Punxín
Bande	Larouco	Quintela de Leirado
Baños de Molgas	Lobios	Ramirás
Barbadás	Maside	Ribadavia
Beariz	Melón	San Xoán de Río
Os Blancos	A Merca	Riós
A Bola	A Mezquita	Rubiá
O Bolo	Montederramo	San Amaro
Calvos de Randín	Nogueira de Ramuín	San Cristovo de Cea
O Carballiño	Ourense	A Teixeira
Cartelle	Padrenda	Trasmiras
Castrelo de Miño	Parada de Sil	A Veiga
Celanova	O Pereiro de Aguiar	Verea
Coles	A Peroxa	Viana do Bolo
Chandrea de Queixa	Piñor	Vilamarín
Gomesende	Porqueira	Vilar de Santos
A Gudiña	A Pobra de Trives	Vilariño de Conso

DATOS:

Pontevedra:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

Baiona, Cerdedo e A Estrada

Municipios con planeamento en elaboración:

Arbo	O Grove	Ponteareas
Bueu	A Guarda	Ponte Caldelas
Caldas de Reis	Meaño	Redondela
Cambados	Mondariz	Ribadumia
Campo Lameiro	Moraña	O Rosal
Cangas	Mos	Salceda de Caselas
Catoira	As Neves	Silleda
Cotobade	Nigrán	Soutomaior
Crecente	Oia	Vilaboa
Cuntis	Pazos de Borbén	Vila de Cruces
Dozón	Pontevedra	Vilagarcía de Arousa
Fornelos de Montes	O Porriño	Vilanova de Arousa
A Golada	Portas	A Illa de Arousa
Gondomar	Poio	

GLOSARIO:

- DOT Directrices de Ordenación do Territorio
- PSST Plan de Seguimento das DOT e da Sustentabilidade Territorial
- PXOM Plan Xeral de Ordenación Municipal
- SXOTU Secretaria Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo
- CNIG Centro Nacional de Información Geográfica
- SXCAA Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental
- IDI Indicadores de Desenvolvemento e Implantación
- PTI Plan Territorial Integrado

Rexión urbana

Espazos configurados ao redor das cidades de Vigo-Pontevedra e A Coruña-Ferrol. Presentan trazos propios dos espazos urbanos afectados polo proceso de metropolitización, que neste caso, pola súa extensión e potencialidade estratéxica, deben ser consideradas como Rexións urbanas.

Área urbana

Correspóndense cos ámbitos espaciais de maior contigüidade en relación ás cidades principais: Santiago de Compostela, Ourense e Lugo. Son os ámbitos para a execución, partindo de criterios de flexibilidade, participación e voluntariedade, de políticas coordinadas de xestión pública dos servizos comunitarios de incidencia directa na calidade de vida da poboación.

SUI Sistema Urbano Intermedio

Conxunto de núcleos de pequeno e mediano tamaño, que enriquecen e achegan variedade ao Sistema urbano da Comunidade. Estas cidades medias do Sistema urbano galego localízanse tanto nas zonas menos centrais da Comunidade, onde a menor influencia das principais cidades permite a estes núcleos asumir unha maior centralidade e protagonismo, como en ámbitos litorais, onde a densidade de poboación deu lugar a complexos continuos urbanos (subsistemas urbanos policéntricos).

SUIc Cabeceiras do Sistema Urbano Intermedio

Integrados por: As Pontes de García Rodríguez, Carballo, Cee-Corcubián, Noia, Ribeira, Ribadeo, Viveiro, Vilalba, Sarria, Chantada, Monforte de Lemos, O Barco de Valdeorras, Verín, Xinzo de Limia, O Carballiño, Tui, Lalín, A Estrada e Vilagarcía.

SUIs Subcabeceiras do Sistema Urbano Intermedio

Integrados por: Muros, Porto do son, Boiro, Rianxo, Burela, Foz, A Rúa, A Guarda, Cambados, O Grove e Silleda.

NET Nodos para o equilibrio do Territorio

Conxunto de núcleos distribuídos por todo o territorio capaces de acoller funcións urbanas básicas, garantir o acceso da poboación rural aos servizos que a sociedade actual require e para proporcionar unha estrutura de poboamento viable, xestionar o territorio e aproveitar as oportunidades existentes nel. Son: Ortigueira, Mondoñedo, Monterroso, Becerreá, Meira, A Fonsagrada, Guitiriz, Padrón, Negreira, Santa Comba, Arzúa, Melide, Curtis, Ordes, Vimianzo, Caldas de Reis, Ribadavia, A Cañiza, A Pobra de Trives, Castro Caldelas, Maceda, Celanova, Allariz, Viana do Bolo, Bande e Quiroga.

Xunta de Galicia

P.A.03

Porcentaxe de superficie con PXOM aprobados que desenvolven as DOT ou en elaboración

Caderno indicador

IET
Decembro 2016

Obxectivo e relevancia:

Analizar o grao de implantación do modelo territorial das DOT a través da superficie dos concellos con plan xeral de ordenación municipal probado segundo as DOT ou en elaboración.

Os PXOM son instrumentos urbanísticos de ordenación integral que desenvolven o modelo territorial definido nas DOT, marco xeral de referencia para a formulación do planeamento urbanístico. Os Plans xerais posteriores a aprobación das DOT, entre outras cuestións, deben establecer un réxime xurídico do solo e unha estrutura xeral da ordenación urbanística que garantan un desenvolvemento compatible coa defensa do medio natural na procura dun crecemento sostible e equilibrado nunha sociedade cada vez máis cohesionada.

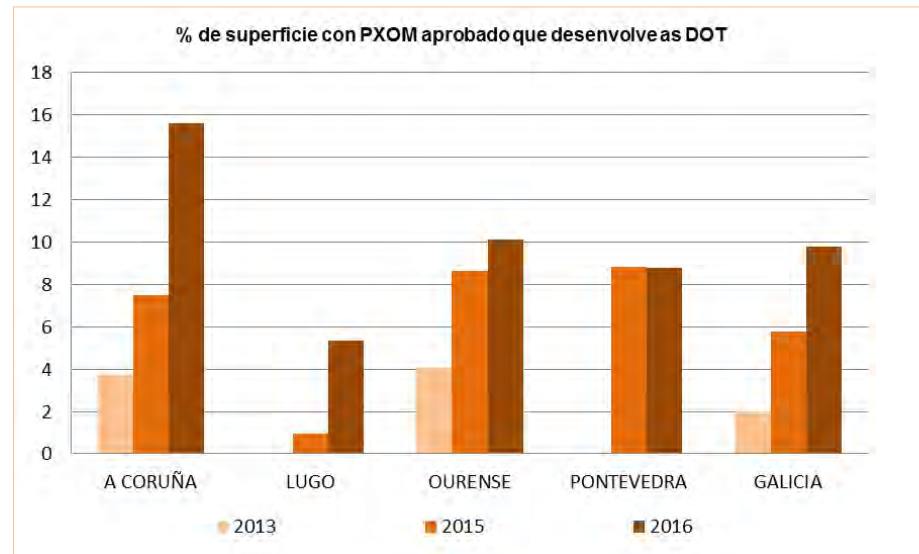
Descrición do indicador:

Identificados os Plans xerais de ordenación municipal aprobados ou en elaboración a partir da aprobación das DOT, en febreiro do 2011, relaciónanse coa superficie do concello correspondente. Finalmente, calcúlase a suma das superficies dos municipios con PXOM en elaboración e aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT e a súa porcentaxe respecto á provincial ea da comunidade autónoma.

Medidas do indicador:

1. Porcentaxe de superficie con Plans xerais de ordenación municipal aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración en setembro de 2016

Evolución do indicador:

Bloque

PLANEAMENTO P

Subbloque

PLANS XERAIS DE ORDENACIÓN MUNICIPAL A

Nome Porcentaxe de superficie con PXOM aprobados que desenvolven as DOT ou en elaboración 03

Estado:

Mais do 68% da superficie de Galicia (68,41%) conta cun Plan xeral de ordenación municipal aprobado ou en elaboración de acordo ao modelo territorial desenvolvido nas DOT, o que supón un incremento de mais dun 5% con respecto o derradeiro Informe do PSST. Nunha análise provincial, resulta salientable a porcentaxe acadada pola provincia de Lugo que supera o 81%, seguida de Ourense con máis do 68%.

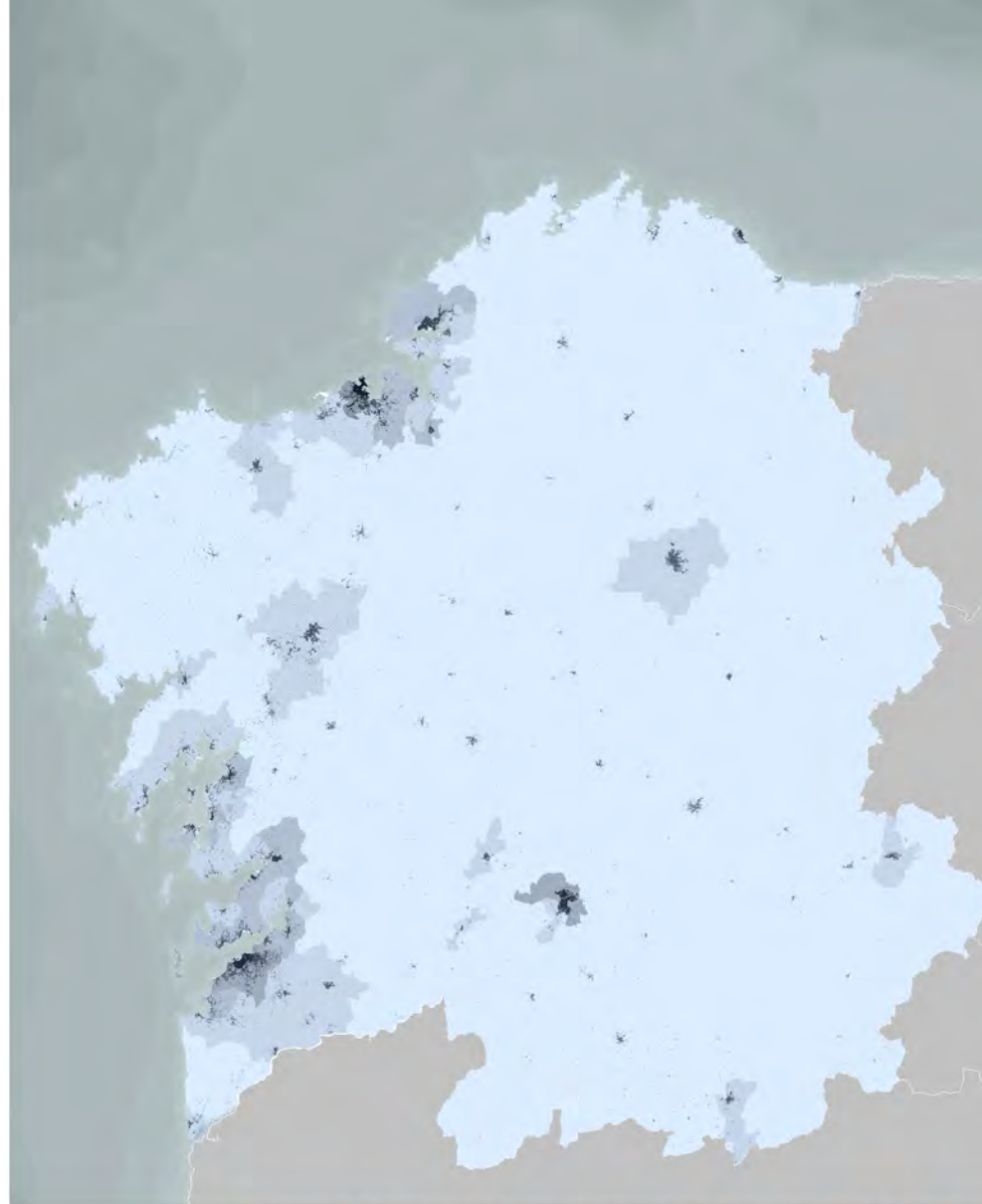
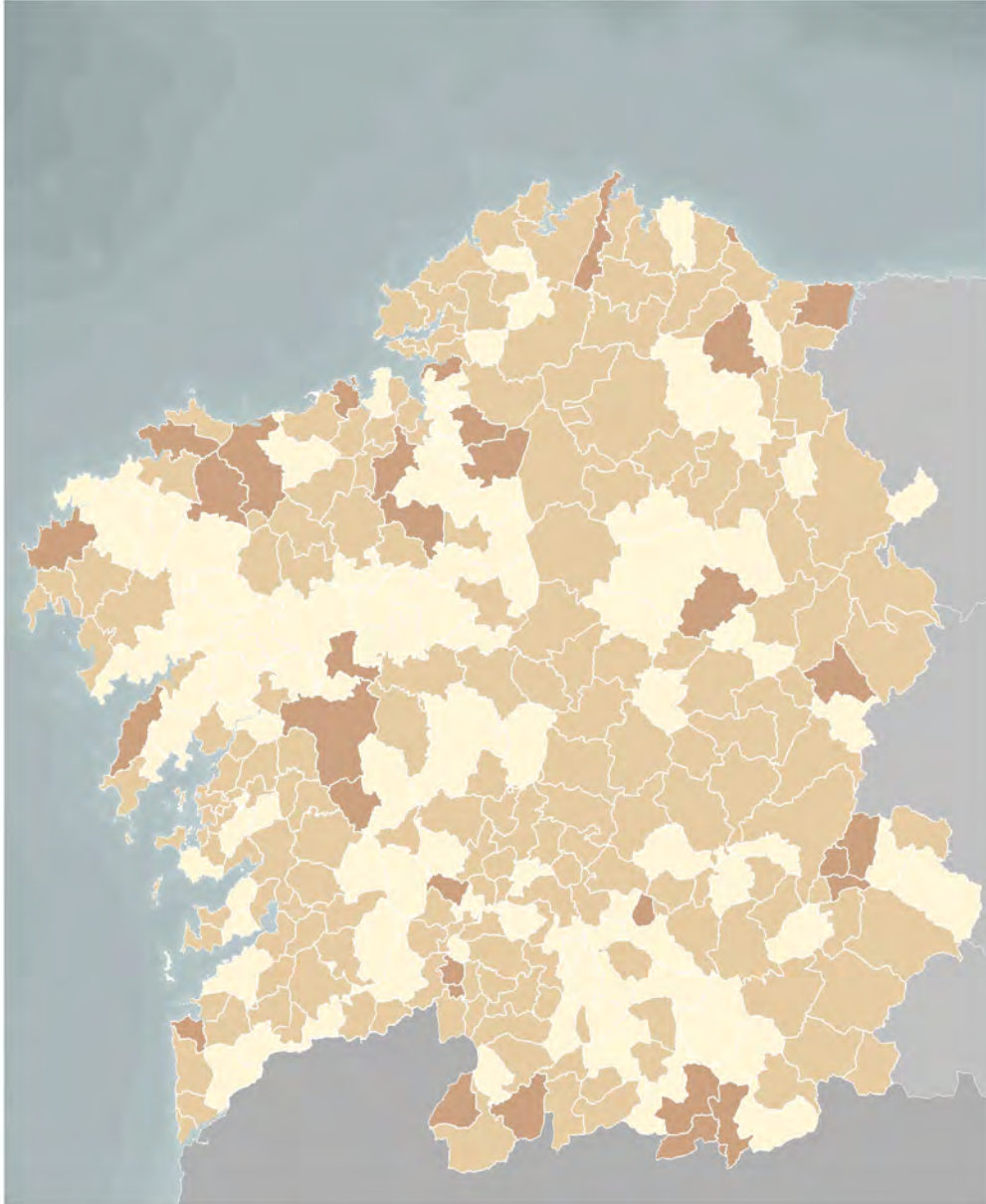
Si atendemos a rateo de superficie ordenada por PXOM aprobado e adaptado ás DOT, acada un 9,80% da superficie de Galicia; a nivel provincial A Coruña o lidera co 15,58% da súa superficie, seguida de Ourense cun 10,12%, Pontevedra cun 8,79% e Lugo cun 5,35%.

Por outra banda, resulta complexo extraer outras claves en relación á distribución xeográfica dos datos, aínda que na busca doutras conclusións foron cruzados os datos obtidos con outros de densidade poboacional, concluíndo que entre os concellos con máis densidade poboacional, só A Coruña (6328,16 hab./km²) dispón dun PXOM aprobado segundo o modelo territorial definido nas DOT, seguido de Burela (1253,04 hab./km²) e xa con densidades moi baixas Baiona (350,52 hab./km²). Entre os concellos que forman as Áreas urbanas do sistema de cidades, os concellos de Ourense, Ferrol e Pontevedra, contan co seu planeamento en elaboración.

Coherencia co modelo territorial

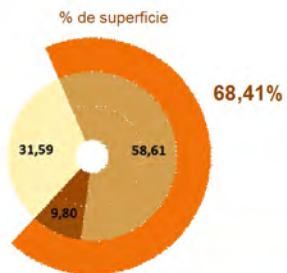
As determinacións das DOT son de aplicación a todos os instrumentos de ordenación do territorio, entre eles ao plan urbanístico; non obstante, a lexislación urbanística establece prazos concretos para o axuste dos plans vixentes a ésta e, polo tanto, indirectamente ás DOT. Outros instrumentos de ordenación do territorio como os PTI, tamén determinan a necesidade de adaptar o plan ao modelo territorial definido polos instrumentos de ordenación do territorio.

Dende a implantación do Plan de Seguimento a evolución é positiva pois estase a verificar unha progresiva adaptación dos PXOM ás DOT, e os datos de superficie adaptada así o testifican, tanto a nivel autonómico, pois pasouse dun 2,01% do primerio Informe ao 5,75% no derradeiro ata o 9,77% actual en superficie con planeamento adaptado, como a nivel provincial onde destaca A Coruña, seguido de Ourense, Pontevedra e Lugo.

Estado do planeamento municipal

- Aprobado adaptado ás DOT
- En elaboración
- Non adaptado ás DOT

Superposición de densidades de poboación e densidades relativas por km2 por concello

Concellos sen planeamento adaptado

Densidade

	3 - 150		151 - 500		501 - 1000		1001 - 3000		3001 - 6328
--	---------	--	-----------	--	------------	--	-------------	--	-------------

Porcentaxe de superficie con PXOM aprobado en Galicia segundo o modelo territorial definido nas DOT ou en elaboración en setembro de 2016 = 20.229,47 km² o que representa o 68,41 % de Galicia

Indicador: P.A.03

Porcentaxe de superficie con PXOM aprobados que desenvolven as DOT ou en elaboración

Caderno Anexo

Bloque	PLANEAMENTO	P
Subbloque	PLANS XERAIS DE ORDENACIÓN MUNICIPAL	A
Nome	Porcentaxe de superficie con PXOM aprobados que desenvolven as DOT ou en elaboración	03

NOTAS METODOLÓXICAS:

Natureza do cálculo: Semicuantitativa: A metodoloxía de cálculo do indicador inclúe unha operación matemática cos datos fonte.

Fórmula de cálculo: Porcentaxe PXOM (%) = $100 \times \Sigma PXOMi / 314$

$\Sigma PXOMi$ Sumatorio da superficie dos concellos con PXOM aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT ou en elaboración

314 N° de concellos de Galicia

Criterios para o cálculo:

- 1.Reconto dos Plans xerais de ordenación municipal aprobados a partir da entrada en vigor das DOT ou actualmente en proceso de elaboración.
- 2.Contabilízase todo PXOM que a SXOTU teña constancia que está en elaboración ou que teña polo menos remitido polo órgano promotor ao órgano competente o documento de inicio segundo o establecido no artigo 18 da Ley 9/2006, de 28 de abril, sobre evaluación de los efectos de determinados planes y programas en el medio ambiente.
3. Contabilízase todo PXOM no que o concello promotor trasladou a solicitude de inicio da avaliación ambiental estatéxica, segundo o artigo 60 da Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia.

PROCESO DE CÁLCULO:

Configuración dunha táboa de datos a partir da información facilitada pola Secretaria Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo e da Secretaria Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental. Esta información foi xeorreferenciada sobre a cartografía do Centro Nacional de Información Geográfica que reflicte os límites municipais de Galicia. Distinguíronse as diferentes situacións nas que se podía atopar un PXOM. Nos casos nos que constaba unha denegación de solicitude de informe ou de aprobación considerábase o estado inmediatamente anterior no proceso de tramitación.

Finalmente, computáronse aos efectos deste indicador, obviamente todos os municipios con plans aprobados e que se axustan ao modelo territorial definido nas DOT, pero tamén aqueles que se constatou, a partir da información facilitada pola SXOTU e a SXCAA, se encontran nalgunha das fases de redacción.

O Resultado do indicador obtense multiplicando por 100 o cociente obtido dividindo o total da suma do número de municipios con PXOM identificados como aprobados en coherencia coas determinacións das DOT máis os que os teñen en elaboración, entre 314, número total de municipios de Galicia.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Límites de municipios de Galicia	CNIG		1:25.000	--	
	PXOM en elaboración e aprobados	SXOTU / SXCAA	23/09/2016	--	Anual	

REFERENCIAS:

Lei 10/1995, do 23 de novembro, de Ordenación do territorio de Galicia

Lei 9/2002 do 30 de decembro, de Ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia (coas modificacións introducidas posteriormente).

Ley 9/2006, de 28 de abril, sobre evaluación de los efectos de determinados planes y programas en el medio ambiente.

Decreto 19/2011, do 10 de febreiro, polo que se aproban definitivamente as directrices de ordenación do territorio.

Real Decreto Legislativo 7/2015, do 30 de outono, polo que se aproba o texto refundido da Lei do Solo e Rehabilitación Urbana.

Lei 2/2016, de 10 de febreiro, do solo de Galicia.

DATOS:**A Coruña:****Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:**

Abegondo, Aranga, Boqueixón, Carballo, Coristanco, A Coruña, Irixoa, Mañón, Mesía, Muxía, Ponteceso, Pontedeume e Porto do Son

Municipios con planeamento en elaboración:

Ares	Fene	Padrón
Arteixo	Ferrol	As Pontes de García Rodríguez
Bergondo	Fisterra	Rianxo
Betanzos	Frades	Ribeira
Cabana de Bergantiños	Malpica de Bergantiños	Sada
Cabanas	Mazaricos	San Sadurniño
Cambre	Melide	Tordoia
Carnota	Moeche	Trazo
Carral	Monfero	Valdoviño
Cedeira	Mugardos	Val do Dubra
Cee	Narón	Vilasantar
Cerceda	Neda	Cariño
Corcubión	Noia	
Culleredo	Ordes	
Dumbría	Ortigueira	

DATOS:

Lugo:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

O Corgo, Mondoñedo, A Pastoriza, Ribadeo e Burela

Municipios con planeamento en elaboración:

Alfoz	Friol	A Pontenova
Antas de Ulla	Xermade	Portomarín
Baleira	Guitiriz	Quiroga
Barreiros	O Incio	Riotorto
Becerreá	Meira	Samos
Begonte	Monforte de Lemos	Sarria
Bóveda	Monterroso	O Saviñao
Carballedo	Muras	Taboada
Castro de Rei	Navia de Suarna	Trabada
Cervantes	As Nogais	Triacastela
Cervo	Ouroi	O Valadouro
Cospeito	Palas de Rei	O Vicedo
Chantada	Pantón	Vilalba
Folgoso do Courel	O Páramo	Viveiro
A Fonsagrada	Pol	Baralla
Foz	A Pobra do Brollón	

DATOS:

Ourense:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

Cortegada, Entrimo, Xunqueira de Espadañedo, Leiro, Monterrei, Muíños, Petín, Pontedeva, A Rúa, Verín e Vilamartín de Valdeorras

Municipios con planeamento en elaboración:

Baltar	O Irixo	Punxín
Bande	Larouco	Quintela de Leirado
Baños de Molgas	Lobios	Ramirás
Barbadás	Maside	Ribadavia
Beariz	Melón	San Xoán de Río
Os Blancos	A Merca	Riós
A Bola	A Mezquita	Rubiá
O Bolo	Montederramo	San Amaro
Calvos de Randín	Nogueira de Ramuín	San Cristovo de Cea
Carballeda de Avia	Oímbra	Sarreaus
O Carballiño	Ourense	A Teixeira
Cartelle	Padrenda	Trasmiras
Castrelo de Miño	Parada de Sil	A Veiga
Celanova	O Pereiro de Aguiar	Verea
Coles	A Peroxa	Viana do Bolo
Chandrexa de Queixa	Piñor	Vilamarín
Gomesende	Porqueira	Vilar de Santos
A Gudiña	A Pobra de Trives	Vilariño de Conso

DATOS:

Pontevedra:

Municipios con planeamento aprobado e adaptado ás DOT:

Baiona, Cerdedo e A Estrada

Municipios con planeamento en elaboración:

Arbo	O Grove	Ponteareas
Bueu	A Guarda	Ponte Caldelas
Caldas de Reis	Meaño	Redondela
Cambados	Mondariz	Ribadumia
Campo Lameiro	Moraña	O Rosal
Cangas	Mos	Salceda de Caselas
Catoira	As Neves	Silleda
Cotobade	Nigrán	Soutomaior
Crecente	Oia	Vilaboa
Cuntis	Pazos de Borbén	Vila de Cruces
Dozón	Pontevedra	Vilagarcía de Arousa
Fornelos de Montes	O Porriño	Vilanova de Arousa
A Golada	Portas	A Illa de Arousa
Gondomar	Poio	

GLOSARIO:

- DOT Directrices de Ordenación do Territorio
- PSST Plan de Seguimento das DOT e da Sustentabilidade Territorial
- PXOM Plan Xeral de Ordenación Municipal
- SXOTU Secretaria Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo
- CNIG Centro Nacional de Información Geográfica
- SXCAA Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental
- IDI Indicadores de Desenvolvemento e Implantación
- PTI Plan Territorial Integrado

Xunta de Galicia

P.B.01

Desenvolvemento urbanístico

Caderno indicador

IET
Decembro 2016

Obxectivo e relevancia:

Avaliar o desenvolvemento urbanístico mediante os instrumentos de ordenación territorial e planificación urbanística que teñen como consecuencia a transformación urbanística do solo.

Descrición do indicador:

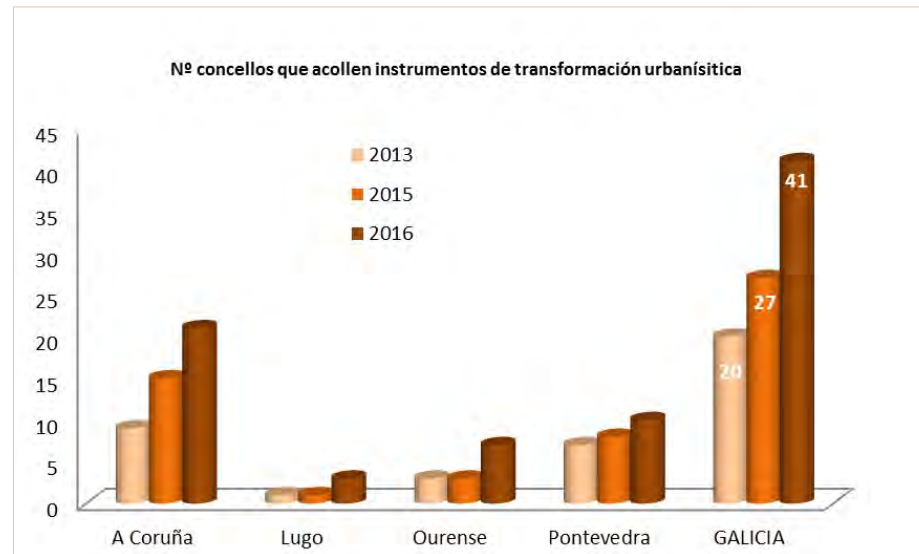
Contabilízanse os instrumentos de ordenación territorial aprobados con posterioridade ás DOT (22/02/2011), e aquel planeamento de desenvolvemento urbanístico (en interpretación do Artigo 7 do Real Decreto Legislativo 7/2015, de 30 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei do solo e rehabilitación urbana) nos que se regulan as operacións de transformación urbanística, contabilízanse os Proxectos de sectorización, Plans parciais e aqueles Proxectos sectoriais con transformación urbanística en elaboración e aprobados dende aprobación das DOT.

Os resultados exprésanse por concellos e tamén polo tipo de instrumento aprobado.

Medidas do indicador:

1. Número de instrumentos de ordenación territorial e planeamento de desenvolvemento posteriores á aprobación das DOT ata setembro de 2016.

Evolución do indicador:

Bloque

PLANEAMENTO P

Subbloque

INSTRUMENTOS DE DESENVOLVEMENTO B

Nome

Desenvolvemento urbanístico 01

Estado:

Dende a aprobación das DOT ata o mes de setembro de 2016 aprobáronse ou están en elaboración 49 figuras de planeamento, territorial ou urbanístico, que supoñen a modificación da natureza urbanística dos terreos aos que afectan.

Estas 49 figuras aprobadas acollen proxectos sectoriais, planes de sectorización ou planes parciais, segundo desenvolvan instrumentos de ordenación territorial ou urbanísticos. Destes 26 desenvólvense na provincia da Coruña, 12 en Pontevedra, 8 en Ourense e 3 en Lugo.

Se atendemos a súa natureza 18 corresponden a plans parciais, 11 a plans de sectorizacións e 20 a proxectos sectoriais.

En relación ao anterior Informe rexistrouse un incremento dun 53,06% no número de concellos nos que se está a elaborar ou aprobou unha figura habilitante para un cambio da natureza urbanística de terreos, distribuídos do seguinte xeito: sete plans parciais, seis plans de sectorización e catro proxectos sectoriais. Lidera este incremento a provincia da Coruña con 21 concellos, seis máis que no anterior Informe, siguelle Pontevedra con dez, Ourense con sete, catro máis que no anterior Informe, e Lugo con tres concellos.

Coherencia co modelo territorial

O planeamento de desenvolvemento urbanístico e determinados instrumentos de ordenación do territorio constitúen o paso previo inmediato ás operacións de transformación urbanística do solo segundo as determinacións de carácter xeral establecidas pola planificación de rango superior.

Entre as funcións que a Lei 10/1995 de Ordenación do Territorio atribúe ás Directrices de Ordenación do Territorio está a de construír o marco xeral de referencia para a formulación dos proxectos sectoriais e plans de ordenación previstos na lexislación urbanística.

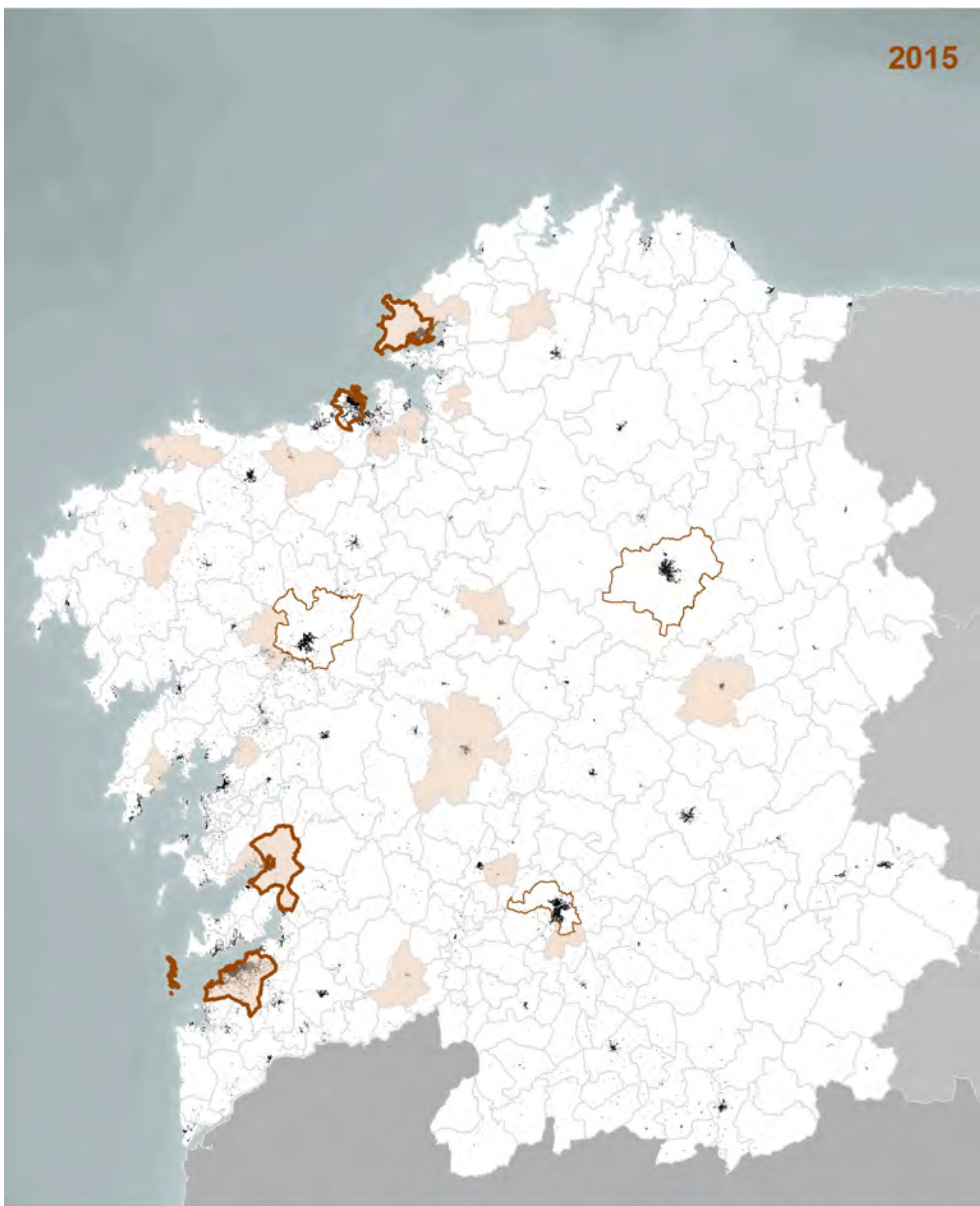
A análise territorial e tipolóxico do desenvolvemento urbanístico constitúe un dos aspectos avaliábeis do fluxo de ocupación do solo, que deberá, no marco das DOT, garantir un desenvolvemento compatible coa defensa do medio natural na procura dun crecemento sostible e equilibrado nunha sociedade cada vez máis cohesionada.

As determinacións das DOT, de aplicación a todos estes instrumentos, establecen a referencia para os procesos de implantación ou crecemento de asentamentos, áreas empresariais así como dos sistemas xerais territoriais.

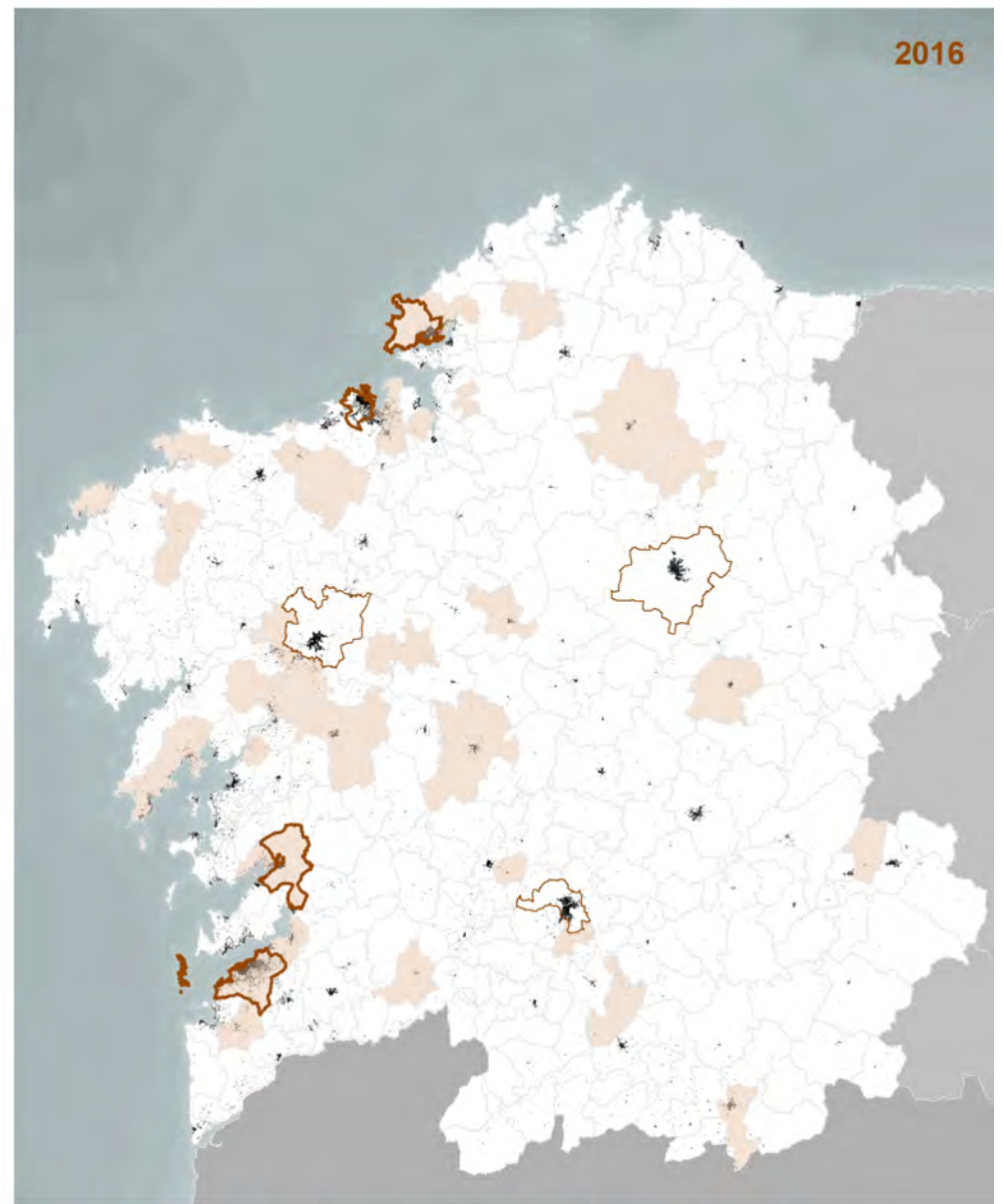
A relación entre a evolución deste indicador e aqueles outros que miden as variacións dos usos da matriz biofísica, permitirán nun período temporal significativo, avaliar a sustentabilidade dos procesos de ocupación do solo, de carácter artificial.

En relación á distribución xeográfica dos datos, a localización destes instrumentos permite observar certa concentración na zona máis occidental e de xeito menos nítido nas zonas de influencia dos municipios máis dinámicos que forman as Rexións e Áreas urbanas eo Sistema urbano intermedio.

2015

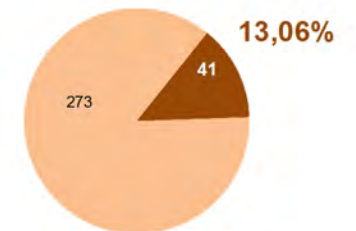
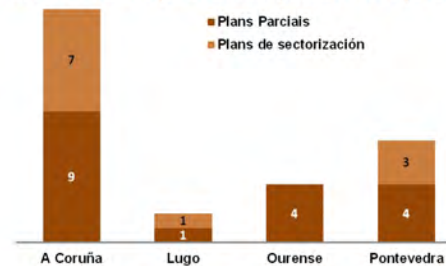

2016

Municipios con planeamentos de desenvolvemento con transformación urbanística en elaboración e aprobados a partires da aprobación das DOT. Densidades de poboación.

- Rexión Urbana/Área Urbana
- Área Urbana
- Concellos sen planeamento de desenvolvemento
- Concellos con planeamento de desenvolvemento

Concellos con planeamento de desenvolvemento con transformación urbanística en elaboración ou aprobados en Galicia dende a aprobación das DOT = 41 o que representa o 13,06 % do total

Indicador: P.B.01

Desenvolvemento urbanístico

Caderno Anexo

IET
Decembro 2016

Bloque	PLANEAMENTO	P
Subbloque	INSTRUMENTOS DE DESENVOLVEMENTO	B
Nome	Desenvolvemento urbanístiico	01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Natureza do cálculo: Cuantitativa. O indicador é o resultado da correspondencia directa dun dato fonte de información.

PROCESO DE CÁLCULO:

Faise un recuento dos Proxectos sectoriais e do Planeamento de desenvolvemento aprobados a partir da entrada en vigor das Directrices de Ordenación do Territorio ata o mes de setembro de 2016.

A partir da información facilitada pola Secretaria Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo xunto coa Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental, e tras clasificar os instrumentos en función de que impliquen ou non transformación urbanística, (en interpretación do Artigo 7 do Real Decreto Legislativo 7/2015, de 30 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei do solo e rehabilitación urbana), obtense a listaxe ordeada de todos os instrumentos de ordenación e de planeamento de desenvolvemento en elaboración e aprobados en Galicia dende a aprobación das Directrices de Ordenación do Territorio ata o mes de setembro de 2016. Finalmente só contabilízanse os Proxectos de sectorización, Plans parciais e aqueles Proxectos sectoriais con transformación urbanística.

A partires da aprobación da Lei 2/2016, e 10 de febreiro, do solo de Galicia non se contemplan os Plans de Sectorización (PS) como instrumentos de transformación urbanística.

A información é xeorreferenciada por concellos nunha táboa de datos e sobre a cartografía do Centro Nacional de Información Geográfica que reflexa os límites municipais de Galicia. Contabilizáronse os instrumentos por concellos e advírtese de que en varios casos, e dada a incidencia supramunicipal dos Proxectos sectoriais, un mesmo instrumento afecta a varios concellos, cousa que non sucede co planeamento de desenvolvemento. Nas táboas que se adxuntan reflíctense os seguintes instrumentos de planificación e ordenación:

PP	PLAN PARCIAL
PS	PLAN DE SECTORIZACIÓN
PSL	PROXECTO SECTORIAL
TOTAL PLANS	CONTABILIDADE DE TODOS OS INSTRUMENTOS DE PLANEAMENTO DE DESENVOLVEMENTO CON TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA
TOTAL	CONTABILIDADE DE TODOS OS INSTRUMENTOS QUE IMPLICAN TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA DO TERRITORIO

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Límites de municipios de Galicia	CNIG		1:25.000		
	Proxectos sectoriais e planeamento de desenvolvemento que implican transformación urbanística do solo	SXOTU				

REFERENCIAS:

Lei 10/1995, do 23 de novembro, de Ordenación do territorio de Galicia

Lei 9/2002 do 30 de decembro, de Ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia (coas modificacións introducidas posteriormente).

Ley 9/2006, de 28 de abril, sobre evaluación de los efectos de determinados planes y programas en el medio ambiente.

Decreto 19/2011, do 10 de febreiro, polo que se aproban definitivamente as directrices de ordenación do territorio.

Real Decreto Legislativo 7/2015, do 30 de outono, polo que se aproba o texto refundido da Lei do Solo e Rehabilitación Urbana.

Lei 2/2016, de 10 de febreiro, do solo de Galicia.

DATOS:

A Coruña:

codINE	municipio	CON TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA				
		PP	PS	TOTAL PLANS (PP+PS)	PSL	TOTAL P.B.01
15002	Ames	1	0	1	0	1
15003	Aranga	0	0	0	0	0
15004	Ares	0	0	0	0	0
15005	Arteixo	0	0	0	0	0
15006	Arzúa	0	0	0	0	0
15007	A Baña	0	0	0	0	0
15008	Bergondo	0	1	1	0	1
15009	Betanzos	0	0	0	0	0
15010	Boimorto	0	0	0	0	0
15011	Boiro	0	0	0	1	1
15012	Boqueixón	0	0	0	0	0
15013	Brión	0	0	0	0	0
15014	Cabana de Bergantiños	0	0	0	0	0
15015	Cabanas	0	0	0	0	0
15016	Camaniñas	0	0	0	1	1
15017	Cambre	0	1	1	0	1
15018	A Capela	0	0	0	0	0
15019	Carballo	0	0	0	0	0
15020	Carnota	0	0	0	0	0
15021	Carral	0	0	0	0	0
15022	Cedeira	0	0	0	0	0
15023	Cee	0	0	0	0	0
15024	Cerceda	0	0	0	1	1
15025	Cerdido	0	0	0	0	0
15027	Coirós	0	0	0	0	0
15028	Corcubión	0	0	0	0	0
15029	Coristanco	0	0	0	0	0
15030	A Coruña	0	0	0	0	0
15031	Culleredo	0	0	0	0	0
15032	Curtis	0	0	0	0	0
15033	Dadra	0	0	0	0	0
15034	Dumbría	0	0	0	0	0
15035	Fene	0	0	0	0	0
15036	Ferrol	1	0	1	0	1
15037	Fisterra	0	0	0	0	0
15038	Frades	0	0	0	0	0
15039	Inixoa	0	0	0	0	0
15040	Laxe	0	0	0	0	0
15041	A Laracha	0	1	1	0	1
15042	Lousame	0	0	0	0	0
15043	Malpica de Bergantiños	0	0	0	0	0
15044	Mañón	0	0	0	0	0
15045	Mazaricos	0	0	0	0	0
15046	Melide	0	1	1	0	1
15047	Mesía	0	0	0	0	0
15048	Miño	0	0	0	0	0

codINE	municipio	CON TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA				
		PP	PS	TOTAL PLANS	PSL	TOTAL P.B.01
15049	Moeche	0	0	0	1	1
15050	Monfero	0	0	0	0	0
15051	Mugardos	0	0	0	0	0
15052	Muxia	0	0	0	0	0
15053	Muros	0	0	0	0	0
15054	Narón	0	1	1	0	1
15055	Neda	0	0	0	0	0
15056	Negreira	0	0	0	0	0
15057	Noia	0	0	0	0	0
15058	Oleiros	3	0	3	0	3
15059	Ordes	0	0	0	0	0
15060	Oroso	0	0	0	0	0
15061	Ortigueira	0	0	0	0	0
15062	Outes	0	0	0	0	0
15064	Oza dos Ríos-Cesuras	0	0	0	0	0
15064	Paderne	0	0	0	0	0
15065	Padrón	0	0	0	1	1
15066	O Pino	0	0	0	0	0
15067	A Pobra do Caramiñal	1	0	1	1	2
15068	Ponteceso	0	1	1	0	1
15069	Pontevedra	0	0	0	0	0
15070	As Pontes de García Rodríguez	0	0	0	0	0
15071	Porto do Son	0	0	0	0	0
15072	Rianxo	0	0	0	0	0
15073	Ribeira	0	0	0	1	1
15074	Rois	0	0	0	2	2
15075	Sada	0	0	0	0	0
15076	San Sadurniño	0	0	0	0	0
15077	Santa Comba	0	0	0	0	0
15078	Santiago de Compostela	0	0	0	0	0
15079	Santiso	0	0	0	0	0
15080	Sobrado	0	0	0	0	0
15081	As Somozas	1	0	1	0	1
15082	Teo	0	0	0	1	1
15083	Toques	0	0	0	0	0
15084	Terdoia	0	0	0	0	0
15085	Touro	1	0	1	0	1
15086	Trazo	0	0	0	0	0
15087	Valdoviño	0	0	0	0	0
15088	Val do Dubra	0	0	0	0	0
15089	Vedra	0	0	0	0	0
15090	Vilasantar	0	0	0	0	0
15091	Vilarmador	0	1	1	0	1
15092	Vimianzo	0	0	0	0	0
15093	Zas	1	0	1	0	1
15901	Cariño	0	0	0	0	0

TOTAL CORUÑA	9	7	16	10	26
TOTAL GALICIA	18	11	29	22	51

DATOS:

Lugo:

codINE	municipio	CON TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA				
		PP	PS	TOTAL PLANS (PP+PS)	PSL	TOTAL P.B.01
27001	Abadín	0	0	0	0	0
27002	Alfoz	0	0	0	0	0
27003	Antas de Ulla	0	0	0	0	0
27004	Baleira	0	0	0	0	0
27005	Barreiros	0	0	0	0	0
27006	Becerreá	0	0	0	0	0
27007	Begonte	0	0	0	0	0
27008	Bóveda	0	0	0	0	0
27009	Carballedo	0	0	0	0	0
27010	Castro de Rei	0	0	0	0	0
27011	Castroverde	0	0	0	0	0
27012	Cervantes	0	0	0	0	0
27013	Cervo	0	0	0	0	0
27014	O Corgo	0	0	0	0	0
27015	Cospeito	0	0	0	1	1
27016	Chantada	0	0	0	0	0
27017	Folgoso do Courel	0	0	0	0	0
27018	A Fonsagrada	0	0	0	0	0
27019	Foz	0	0	0	0	0
27020	Friol	0	0	0	0	0
27021	Xermade	0	0	0	0	0
27022	Guitiriz	0	0	0	0	0
27023	Guntín	0	0	0	0	0
27024	O Incio	0	0	0	0	0
27025	Xove	0	0	0	0	0
27026	Láncara	0	0	0	0	0
27027	Lourenzá	0	0	0	0	0
27028	Lugo	0	0	0	0	0
27029	Meira	0	0	0	0	0
27030	Mondoñedo	0	0	0	0	0
27031	Monforte de Lemos	0	0	0	0	0
27032	Monterroso	0	0	0	0	0
27033	Muras	0	0	0	0	0
27034	Navia de Suarna	0	0	0	0	0

codINE	municipio	CON TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA				
		PP	PS	TOTAL PLANS (PP+PS)	PSL	TOTAL P.B.01
27035	Negueira de Muñiz	0	0	0	0	0
27037	As Nogais	0	0	0	0	0
27038	Ouro	0	0	0	0	0
27039	Outeiro de Rei	0	0	0	0	0
27040	Palas de Rei	0	0	0	0	0
27041	Pantón	0	0	0	0	0
27042	Paradela	0	0	0	0	0
27043	O Páramo	0	0	0	0	0
27044	A Pastoriza	0	0	0	0	0
27045	Pedrafita do Cebreiro	0	0	0	0	0
27046	Pol	0	0	0	0	0
27047	A Pobra do Brollón	0	0	0	0	0
27048	A Pontenova	0	0	0	0	0
27049	Portomarín	0	0	0	0	0
27050	Quiroga	0	0	0	0	0
27051	Ribadeo	0	0	0	0	0
27052	Ribas de Sil	0	0	0	0	0
27053	Ribeira de Piquín	0	0	0	0	0
27054	Riotorto	0	0	0	0	0
27055	Samos	0	0	0	0	0
27056	Rábade	0	0	0	0	0
27057	Sarria	1	0	1	0	1
27058	O Saviñao	0	0	0	0	0
27059	Sober	0	0	0	0	0
27060	Taboada	0	0	0	0	0
27061	Trabada	0	0	0	0	0
27062	Triacastela	0	0	0	0	0
27063	O Valadouro	0	0	0	0	0
27064	O Vicedo	0	0	0	0	0
27065	Vilalba	0	1	1	0	1
27066	Viveiro	0	0	0	0	0
27901	Baralla	0	0	0	0	0
27902	Burela	0	0	0	0	0

TOTAL LUGO	1	1	2	1	3
------------	---	---	---	---	---

TOTAL GALICIA	18	11	29	22	51
---------------	----	----	----	----	----

DATOS:

Ourense:

codINE	municipio	CON TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA				
		PP	PS	TOTAL PLANS (PP+PS)	PSL	TOTAL P.B.01
32002	Allariz	0	0	0	0	0
32002	Amoeiro	0	0	0	0	0
32003	A Arnoia	0	0	0	0	0
32004	Avión	0	0	0	0	0
32005	Baltar	0	0	0	0	0
32006	Bande	0	0	0	0	0
32007	Baños de Molgas	0	0	0	0	0
32008	Barbadás	0	0	0	0	0
32009	O Barco de Valdeorras	0	0	0	0	0
32010	Beade	0	0	0	0	0
32011	Beariz	0	0	0	0	0
32012	Os Blancos	0	0	0	0	0
32013	Boborás	0	0	0	0	0
32014	A Bola	0	0	0	0	0
32015	O Bolo	0	0	0	0	0
32016	Calvos de Randín	0	0	0	0	0
32017	Carballeda de Valdeorras	0	0	0	0	0
32018	Carballeda de Avia	0	0	0	0	0
32019	O Carballiño	0	0	0	0	0
32020	Cartelle	0	0	0	0	0
32021	Castrelo do Val	0	0	0	0	0
32022	Castrelo de Miño	0	0	0	0	0
32023	Castro Caldelas	0	0	0	0	0
32024	Celanova	0	0	0	0	0
32025	Cenlle	0	0	0	0	0
32026	Coles	0	0	0	0	0
32027	Cortegada	0	0	0	0	0
32028	Cualedro	0	0	0	0	0
32029	Chandrexa de Queixa	0	0	0	0	0
32030	Entrimo	0	0	0	0	0
32031	Esgos	0	0	0	0	0
32032	Xinzo de Limia	0	0	0	0	0
32033	Gomesende	0	0	0	0	0
32034	A Gudiña	0	0	0	0	0
32035	O Irixo	0	0	0	0	0
32036	Xunqueira de Ambía	0	0	0	1	1
32037	Xunqueira de Espadanedo	0	0	0	0	0
32038	Larouco	0	0	0	0	0
32039	Laza	0	0	0	0	0
32040	Leiro	0	0	0	0	0
32041	Lobeira	0	0	0	0	0
32042	Lobios	0	0	0	0	0
32043	Maceda	0	0	0	0	0
32044	Manzaneda	0	0	0	0	0
32045	Maside	1	0	1	0	1
32046	Melón	0	0	0	0	0

codINE	municipio	CON TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA				
		PP	PS	TOTAL PLANS (PP+PS)	PSL	TOTAL P.B.01
32047	A Merca	0	0	0	0	0
32048	A Mezquita	0	0	0	0	0
32049	Montederramo	0	0	0	0	0
32050	Monterrei	0	0	0	0	0
32051	Muiños	0	0	0	0	0
32052	Nogueira de Ramuín	0	0	0	0	0
32053	Oimbra	0	0	0	0	0
32054	Ourense	0	0	0	0	0
32055	Pademe de Allariz	0	0	0	0	0
32056	Padrenda	0	0	0	0	0
32057	Parada de Sil	0	0	0	0	0
32058	O Pereiro de Aguiar	0	0	0	0	0
32059	A Peroxa	0	0	0	0	0
32060	Petín	0	0	0	0	0
32061	Piñor	0	0	0	0	0
32062	Porqueira	0	0	0	0	0
32063	A Pobra de Trives	0	0	0	0	0
32064	Pontedeiva	0	0	0	0	0
32065	Punxín	0	0	0	0	0
32066	Quintela de Leirado	0	0	0	0	0
32067	Rairiz de Veiga	0	0	0	0	0
32068	Ramirás	0	0	0	0	0
32069	Ribadavia	0	0	0	0	0
32070	San Xoán de Río	0	0	0	0	0
32071	Riós	0	0	0	0	0
32072	A Rúa	0	0	0	0	0
32073	Rubiá	0	0	0	0	0
32074	San Amaro	0	0	0	0	0
32075	San Cibrao das Viñas	2	0	2	0	2
32076	San Cristovo de Cea	0	0	0	0	0
32077	Sandiás	0	0	0	1	1
32078	Sarreaus	0	0	0	0	0
32079	Taboadela	0	0	0	0	0
32080	A Teixeira	0	0	0	0	0
32081	Toén	0	0	0	0	0
32082	Trasmiras	0	0	0	0	0
32083	A Veiga	0	0	0	0	0
32084	Verea	0	0	0	0	0
32085	Verín	0	0	0	1	1
32086	Viana do Bolo	0	0	0	0	0
32087	Vilamarín	0	0	0	0	0
32088	Vilamartin de Valdeorras	1	0	1	0	1
32089	Vilar de Barrio	0	0	0	0	0
32090	Vilar de Santos	0	0	0	1	1
32091	Vilardóvós	0	0	0	0	0
32092	Vilariño de Conso	0	0	0	0	0

TOTAL OURENSE	4	0	4	4	8
TOTAL GALICIA	18	11	29	22	51

DATOS:

Pontevedra:

codINE	municipio	CON TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA				
		PP	PS	TOTAL PLANS (PP+PS)	PSL	TOTAL P.B.01
36001	Arbo	0	0	0	0	0
36002	Barro	0	0	0	0	0
36003	Baiona	0	0	0	0	0
36004	Bueu	0	0	0	0	0
36005	Caldas de Reis	0	0	0	0	0
36006	Cambados	0	0	0	0	0
36007	Campo Lameiro	0	0	0	0	0
36008	Cangas	0	0	0	0	0
36009	A Cañiza	0	1	1	0	1
36010	Catoira	1	0	1	0	1
36011	Cerdedo	0	0	0	0	0
36012	Cotobade	0	0	0	0	0
36013	Covelo	0	0	0	0	0
36014	Crecente	0	0	0	0	0
36015	Cuntis	0	0	0	0	0
36016	Dozón	0	0	0	0	0
36017	A Estrada	1	0	1	1	2
36018	Forcarei	0	0	0	0	0
36019	Fornelos de Montes	0	0	0	0	0
36020	Agolada	0	0	0	0	0
36021	Gondomar	0	0	0	1	1
36022	O Grove	0	0	0	0	0
36023	A Guarda	0	0	0	0	0
36024	Lalín	0	1	1	0	1
36025	A Lama	0	0	0	0	0
36026	Marín	0	0	0	0	0
36027	Meaño	0	0	0	0	0
36028	Meis	0	0	0	0	0
36029	Moaña	0	0	0	0	0
36030	Mondariz	0	0	0	0	0
36031	Mondariz-Balneario	0	0	0	0	0

codINE	municipio	CON TRANSFORMACIÓN URBANÍSTICA				
		PP	PS	TOTAL PLANS (PP+PS)	PSL	TOTAL P.B.01
36032	Moraña	0	0	0	0	0
36033	Mos	0	0	0	0	0
36034	As Neves	0	0	0	0	0
36035	Nigrán	0	0	0	0	0
36036	Oia	0	0	0	0	0
36037	Pazos de Borbén	0	0	0	0	0
36038	Pontevedra	0	1	1	1	2
36039	O Porriño	0	0	0	0	0
36040	Portas	0	0	0	0	0
36041	Poio	1	0	1	0	1
36042	Ponteareas	0	0	0	0	0
36043	Ponte Caldelas	0	0	0	0	0
36044	Pontecesures	0	0	0	0	0
36045	Redondela	0	0	0	1	1
36046	Ribadumia	0	0	0	0	0
36047	Rodeiro	0	0	0	0	0
36048	O Rosal	0	0	0	0	0
36049	Salceda de Caselas	0	0	0	0	0
36050	Salvaterra de Miño	0	0	0	0	0
36051	Sanxenxo	0	0	0	0	0
36052	Silleda	0	0	0	0	0
36053	Soutomaior	0	0	0	0	0
36054	Tomiño	0	0	0	0	0
36055	Tui	0	0	0	0	0
36056	Valga	0	0	0	0	0
36057	Vigo	1	0	1	1	2
36058	Vilaboa	0	0	0	0	0
36059	Vila de Cruces	0	0	0	0	0
36060	Vilagarcía de Arousa	0	0	0	0	0
36061	Vilanova de Arousa	0	0	0	0	0
36901	A Illa de Arousa	0	0	0	0	0

TOTAL PONTEVEDRA	4	3	7	5	12
------------------	---	---	---	---	----

TOTAL GALICIA	18	11	29	22	51
---------------	----	----	----	----	----

GLOSARIO:

- DOT Directrices de Ordenación do Territorio
- PSST Plan de Seguimento das DOT e da Sustentabilidade Territorial
- PXOM Plan Xeral de Ordenación Municipal
- SXOTU Secretaria Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo
- CNIG Centro Nacional de Información Geográfica
- SXCAA Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental
- IDI Indicadores de Desenvolvemento e Implantación
- PTI Plan Territorial Integrado

Rexión urbana

Espazos configurados ao redor das cidades de Vigo-Pontevedra e A Coruña-Ferrol. Presentan trazos propios dos espazos urbanos afectados polo proceso de metropolitización, que neste caso, pola súa extensión e potencialidade estratéxica, deben ser consideradas como Rexións urbanas.

Área urbana

Correspóndense cos ámbitos espaciais de maior contigüidade en relación ás cidades principais: Santiago de Compostela, Ourense e Lugo. Son os ámbitos para a execución, partindo de criterios de flexibilidade, participación e voluntariedade, de políticas coordinadas de xestión pública dos servizos comunitarios de incidencia directa na calidade de vida da poboación.

- SUI Sistema Urbano Intermedio

No territorio de Galicia aparece un interesante conxunto de núcleos de pequeno e mediano tamaño, con poboacións que oscilan entre os 7.000 e os 40.000 habitantes, que enriquecen e achegan variedade ao Sistema urbano da Comunidade. Estas cidades medias do Sistema urbano galego localízanse tanto nas zonas menos centrais da Comunidade, onde a menor influencia das principais cidades permite a estes núcleos asumir unha maior centralidade e protagonismo, como en ámbitos litorais, onde a densidade de poboación deu lugar a complexos continuos urbanos (subsistemas urbanos policéntricos). Trátase de centros que experimentaron un crecemento demográfico relativo notable, que os diferencia claramente da tónica de declive poboacional que marca a maior parte do territorio galego desde as décadas centrais do século XX.

- SUIc Cabeceiras do Sistema Urbano Intermedio

Integrados por: As Pontes de García Rodríguez, Carballo, Cee-Corcubiión, Noia, Ribeira, Ribadeo, Viveiro, Vilalba, Sarria, Chantada, Monforte de Lemos, O Barco de Valdeorras, Verín, Xinzo de Limia, O Carballiño, Tui, Lalín, A Estrada e Vilagarcía.

- SUIs Subcabeceiras do Sistema Urbano Intermedio

Integrados por: Muros, Porto do son, Boiro, Rianxo, Burela, Foz, A Rúa, A Guarda, Cambados, O Grove e Silleda.

- PP PLAN PARCIAL
- PS PLAN DE SECTORIZACIÓN
- PSL PROXECTO SECTORIAL

Sustentabilidade Territorial

Plan de Seguimento das DOT

INFORME 2016

Anexo I:

Traballo desenvolvido cos GTT/
Valoración e tendencia dos indicadores

Anexo II:

Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI)

Anexo III: Volume 1

Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST)

Anexo IV:

Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU)

Anexo V:

Metodoloxía

CÓDIGO	INDICADOR	MEDIDA
OCA01	Usos do solo	1. Variación da superficie de Galicia segundo usos do solo
		2. Variación da superficie por municipio segundo usos do solo
OCC01	Vivendas familiares	1. Porcentaxe de vivendas secundarias respecto ao total de vivendas no municipio
		2. Porcentaxe de vivendas baleiras e outras respecto ao total de vivendas no municipio
		3. Número de vivendas secundarias por municipio
		4. Número de vivendas baleiras e outras en cada municipio
		5. Número de bens inmoebles de uso residencial
OCC02	Indice de saturación	1. Porcentaxe de superficie de solo urbano actual e previsto e de núcleo rural respecto á total do municipio
OCC03	Crecedemento previsto	1. Porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural
OCC04	Grao de conurbación - Fragmentación urbana	1. Porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos contiguos de crecedemento previsto en contacto cos ámbitos de solo Urbano consolidado ou de Nucleo rural existentes.
OCC05	Superficie ocupada pola edificación	1. Superficie de solo ocupado pola edificación en cada municipio
PNB02	Conectividade da paisaxe	1. Índice de contaxio
PNC01	Superficie de espazos naturais protexidos	1. Superficie terrestre protexida de cada categoría de clasificación por concello
		2. Porcentaxe de superficie terrestre protexida de cada categoría de clasificación por concello
PNC02	Espazos naturais con instrumentos de planificación	1. Superficie da RGEF con instrumentos de planificación aprobados
PNC03	Ocorrencia de incendios	1. Superficie incendiada
		2. Número de incendios
		3. Número de incendios por Km2

CÓDIGO	INDICADOR	MEDIDA
PAIA01	Diversidade da paisaxe	1. Índice de diversidade de Shanon de coberturas agrícolas
		4. Índice de diversidade de Shanon de coberturas forestais
PAIA02	Índice de xestión da paisaxe	1. Índice de diversidade de Shannon agroforestal
PAIA03	Paisaxes abandonadas	1. Número de asentamentos tradicionais abandonados
PAIA04	Dispersión urbana	1. Media do índice de proximidade
		2. Porcentaxe de superficie urbana
		3. Media da área do núcleo das manchas
PAIC01	Aplicación dos instrumentos da Lei da Paisaxe	1. Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados
		2. Superficie delimitada en Unidades de Paisaxe
		3. Número de Estudos de impacto e integración paisaxística realizados
PCA01	Número de BIC	1. Número de BIC segundo tipo de declaración
	Conservación e rehabilitación de elementos patrimoniais	1. Número de actuacións sobre bens patrimoniais 2. Conxuntos históricos con/sen plans especiais

Xunta de Galicia

OC.A.01

Usos do Solo

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador é analizar as variacións de superficie dun conxunto de coberturas de usos.

Estas coberturas de usos foron seleccionadas co obxectivo de obter os datos correspondentes á porcentaxe de superficie de cada unha sobre o total, entendendo que estes datos representan un factor significativo á hora de analizar o equilibrio ecolóxico e o uso sustentable dun territorio.

A súa variación no tempo, cualitativa e cuantitativa, reflicte como se está a desenvolver a ocupación do solo. Esta ocupación debe estar orientada cara a consecución do modelo territorial definido nas DOT, no que a vocacionalidade, a aptitude e a capacidade de acollida do territorio deben ser determinantes na localización dos distintos usos.

Descrición do indicador:

A partir do sistema de información do solo (SIOSE) para os anos 2005, 2009 e 2011 e da agrupación de coberturas en distintos sistemas, podemos analizar as variacións nos usos do solo producidas ao longo destes anos.

Neste sentido, o indicador avalía as distintas porcentaxes dos tipos de cobertura a nivel do conxunto de Galicia e a nivel municipal.

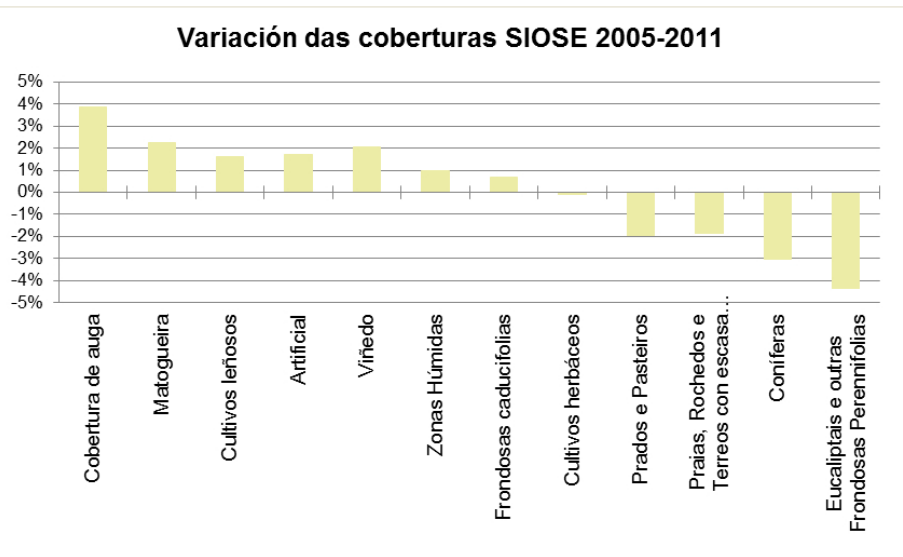
As coberturas de usos calcúlanse segundo doce agregacións (SIOSE12): artificial, cultivos leñosos, viñedo, matogueira, eucaliptais e outras frondosas perennifolias, coníferas, frondosas caducifolias, prados e pasteiros, cultivos herbáceos, praias, rochedos e terreos con escasa vexetación, zonas húmidas e cobertura de auga.

Así mesmo e de xeito máis simplificado (SIOSE7) aportase información en relación ao "arborado" e "cultivos", sendo o arbolado a agregación das coberturas eucaliptais e outras frondosas perennifolias, coníferas e frondosas caducifolias, e "cultivos" a agregación dos cultivos herbáceos, leñosos e viñedos.

Medidas do indicador:

1. Variación da superficie de usos do solo en Galicia (2005-2011)
2. Variación da superficie de usos do solo por municipio (2005-2011)

Evolución do indicador:

Bloque

OCUPACIÓN DO TERRITORIO OC

Subbloque

USOS DO SOLO A

Nome

Usos do solo 01

Estado:

A análise do SIOSE do ano 2011 amosa que o 32% da superficie de Galicia estaba cuberta de arboredo (inclúese nesta agregación Coníferas 11%, Frondosas caducifolias 15% e Eucaliptos e outras frondosas perennifolias 6%). A segunda cobertura máis abundante é a matogueira cun 31%, seguida de cultivos herbáceos cun 16% e prados e pasteiros cun 7%.

En canto as variacións nas superficies de usos do solo 2005-2011 destaca a perda de arboredo, en concreto, das superficies de eucalipto e outras frondosas cunha diminución do 4,34%. En sentido oposto, a matogueira experimenta un incremento dun 2,23%. Outra das cobertura que experimentou neste periodo unha maior variación (3,9%) foi coberturas de auga, o que tería a súa explicación no enchido dos lagos das antigas minas das Pontes e Meirama, este no concello de Cerceda. Por ultimo, cabe destacar o incremento da cobertura viñado, que cun peso relativamente pequeno (0,7%) experimentou un incremento do 2%.

Por concellos, destaca o comportamento inverso do arboredo e da matogueira nos concellos do eixo atlántico, onde os cambios máis importantes concentranse no incremento da matogueira fronte a perda de arboredo. Nos concellos do interior de Galicia, especialmente nos concellos da provincia de Lugo, diminúe a cobertura cultivos, experimentando un incremento a cobertura matogueira.

Tal e como se define no manual de fotointerpretación do SIOSE, a cobertura matogueira esta formada por aquelas superficies cubertas por especies leñosas onde non se chega apreciar a diferenza entre o tronco e a copa, podendo tratarse dunha etapa evolutiva da cuberta forestal ou dunha etapa de degradación da mesma.

En canto a cobertura artificial os concellos con maior incremento son Carballeda de Valdeorras, Arteixo, Lugo e Santiago de Compostela, mentras que A Pastoriza e As Pontes de García Rodríguez son os concellos que máis superficie artificial perden, neste último pola naturalización dos terreos mineiros. En relación a cobertura cultivos, os concellos con maior incremento son A Pastoriza, Castro de Rei, Carballeda de Valdeorras e Vilalba. Taboada, Palas de Rei, Oia e Castroverde son os que perden maior superficie de cultivos.

Coherencia co modelo territorial

A variación cualitativa e cuantitativa dos usos do solo sinala o modelo de ocupación do territorio, que nas DOT se dirixe a un modelo que teña en conta a vocacionalidade e a aptitude deste e a capacidade de acollida para os distintos usos. Polas súas características este indicador relacionase principalmente cos de espazos naturais protexidos, ocorrencia de incendios, vivendas familiares, grao de conurbación, variación da poboación, carga gandeira, superficie forestal ordenada, repartición modal da mobilidade cotiá e cos de paisaxe.

Os instrumentos de planificación territorial tomarán en consideración este indicador para a incorporación de medidas que garantan a protección dos recursos naturais, a conectividade ecolóxica, se eviten riscos naturais, de xeito que propicien a mellora da calidade ambiental.

A análise das variacións nas coberturas de usos apunta cara un incremento da cobertura artificial pero tamén doutras naturais como son a matogueira ou as frondosas caducifolias e así mesmo, no eido agroforestal, os cultivos leñosos e viñado. Pola contra, diminúen coberturas forestais de coníferas e frondosas perennifolias e os prados e pasteiros.

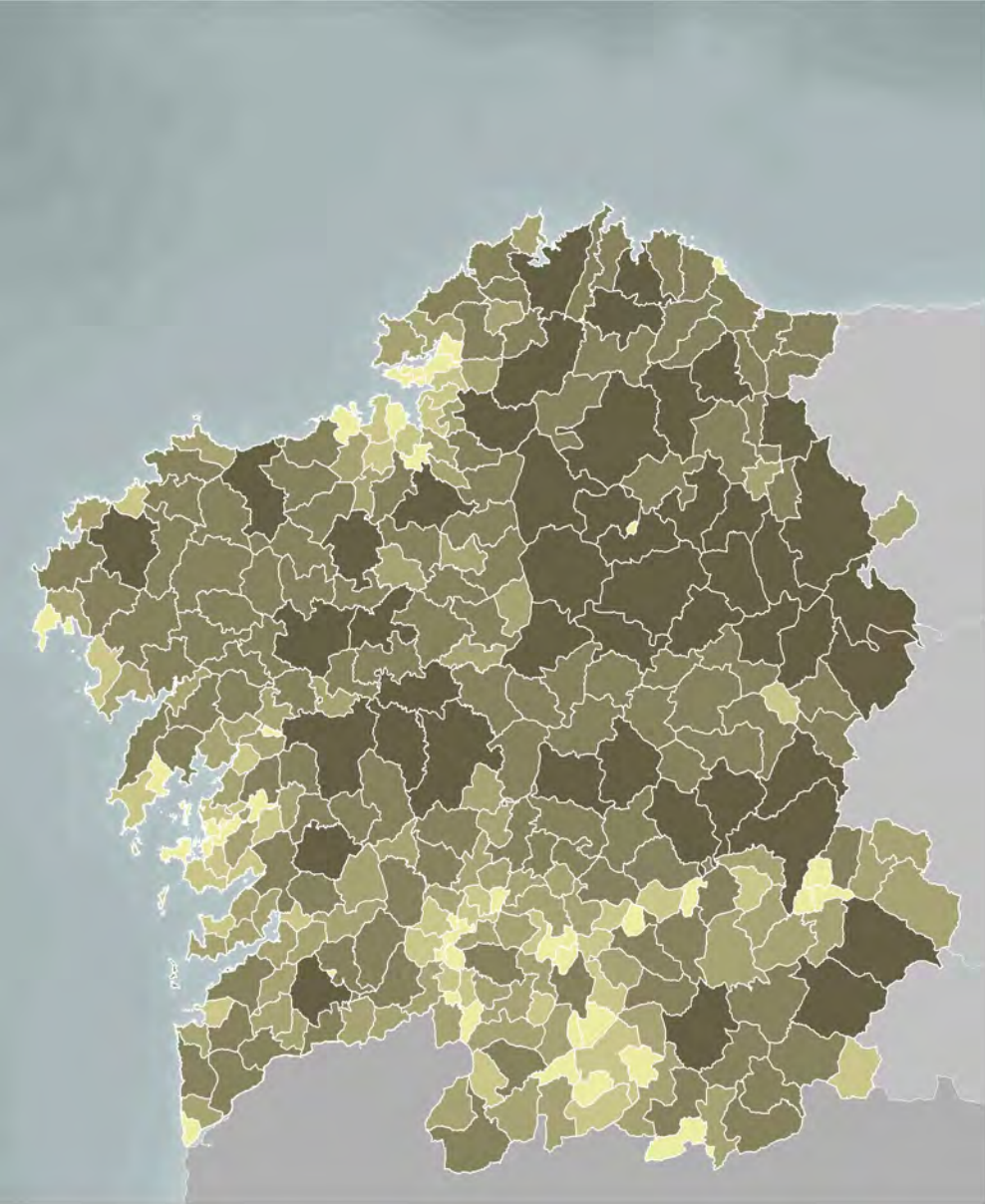
(1) Det.1.2.i-j-n-ñ, 7.1.2

Indicador: OC.A.01 Usos do solo

Variación da superficie de usos do solo en Galicia

Caderno Medida 01

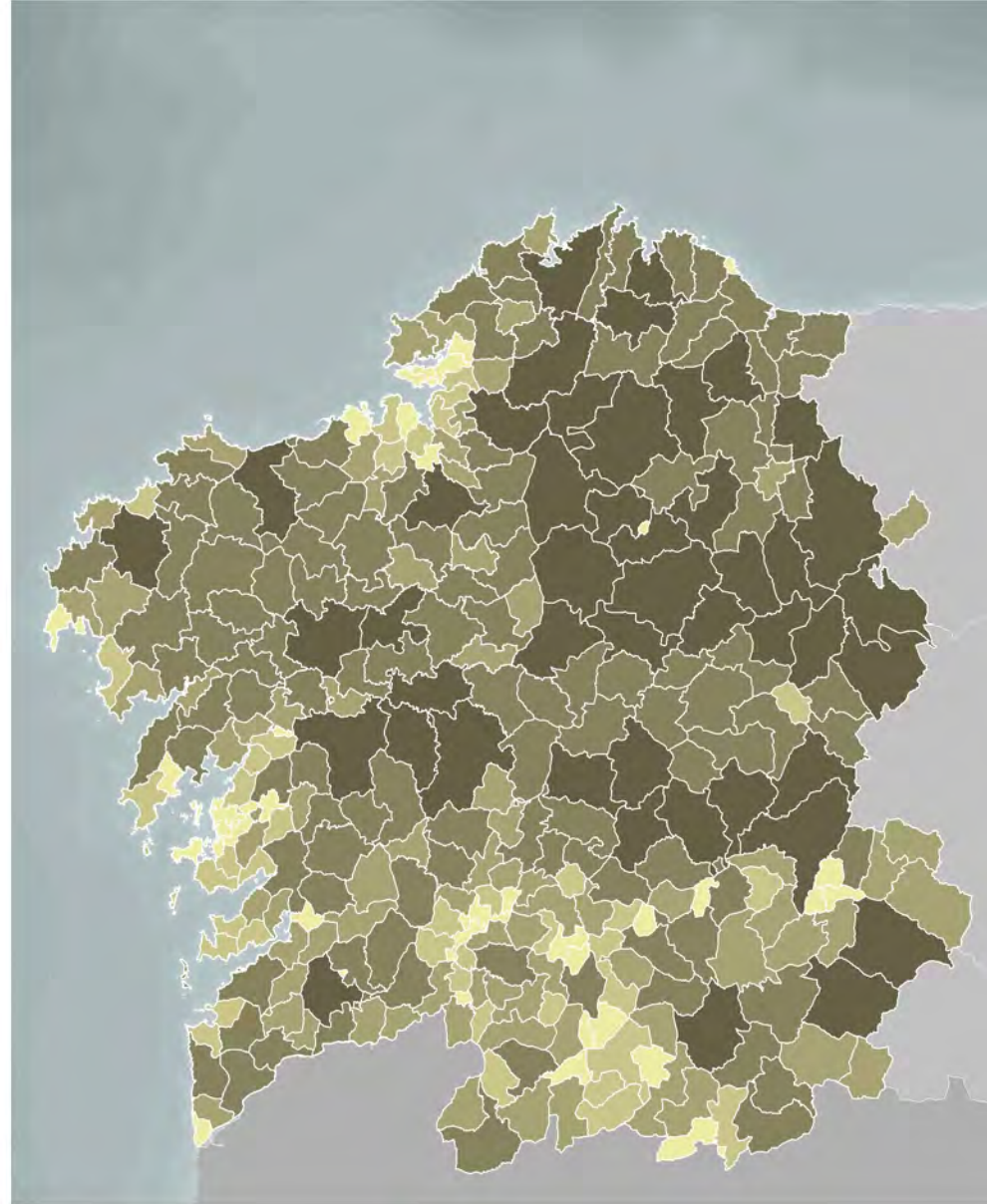
Superficie de Galicia segundo cobertura de Arboredo. SIOSE 2005

- Arboredo**
- 95 - 1.000
  - 1.001 - 1.500
  - 1.501 - 2.500
  - 2.501 - 5.000
  - 5.001 - 20.000

- Zonas Húmidas
- Cultivos leñosos
- Cobertura de auga
- Vineado
- Praias, Rochedos e Terrens con escasa vexetación
- Artificial
- Eucaliptais e outras Frondosas Perennifolias
- Prados e Pastizais
- Coníferas
- Frondosas caducifolias
- Cultivos herbáceos
- Malo

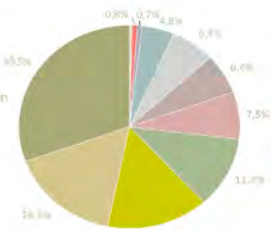
Porcentaxe de superficie segundo usos do solo para Galicia SIOSE 2005

Superficie de Galicia segundo cobertura de Arboredo. SIOSE 2011

- Arboredo**
- 95 - 1.000
  - 1.001 - 1.500
  - 1.501 - 2.500
  - 2.501 - 5.000
  - 5.001 - 20.000

- Zonas Húmidas
- Cultivos leñosos
- Cobertura de auga
- Vineado
- Praias, Rochedos e Terrens con escasa vexetación
- Artificial
- Eucaliptais e outras Frondosas Perennifolias
- Prados e Pastizais
- Coníferas
- Frondosas caducifolias
- Cultivos herbáceos
- Malo

Porcentaxe de superficie segundo usos do solo para Galicia SIOSE 2011

OC A 01 Usos do solo

Medida: 01 Variación da superficie de usos do solo en Galicia (2005-2011)

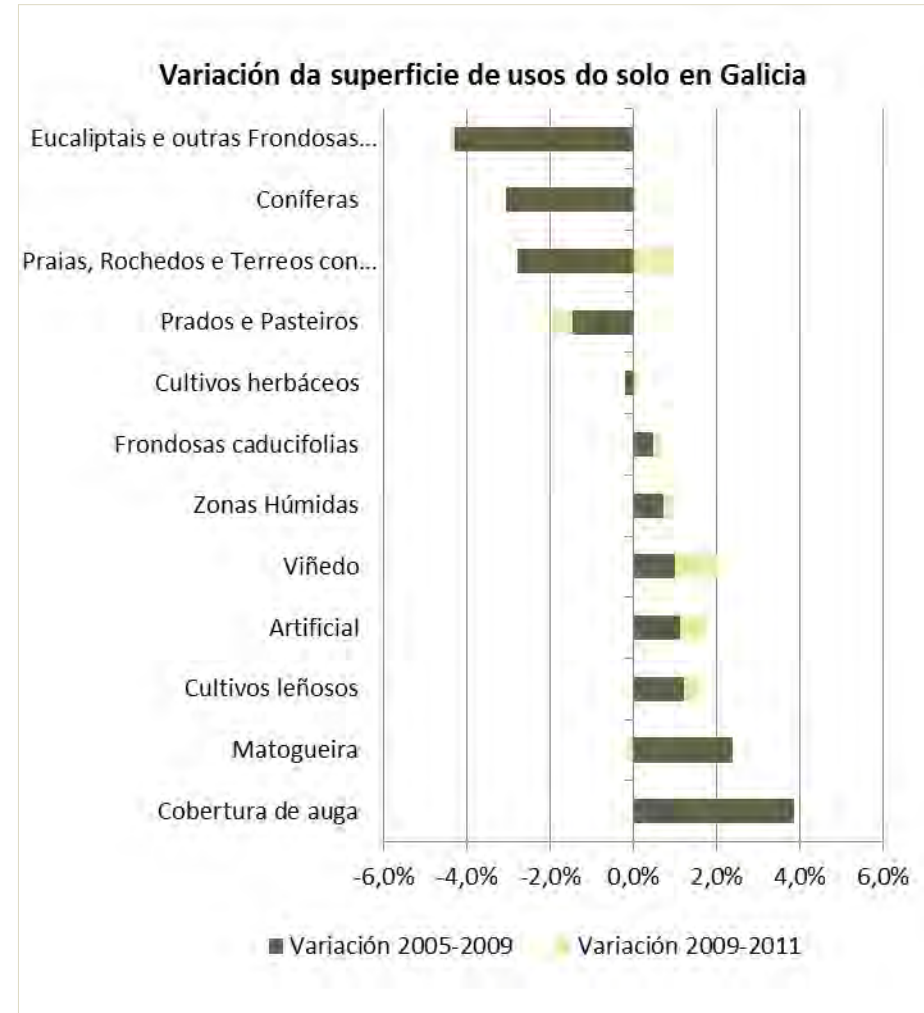
Descrición:

Variación da superficie de Galicia en función das coberturas de uso do solo no periodo 2005-2011, expresada en hectáreas.

Ámbitos territoriais:

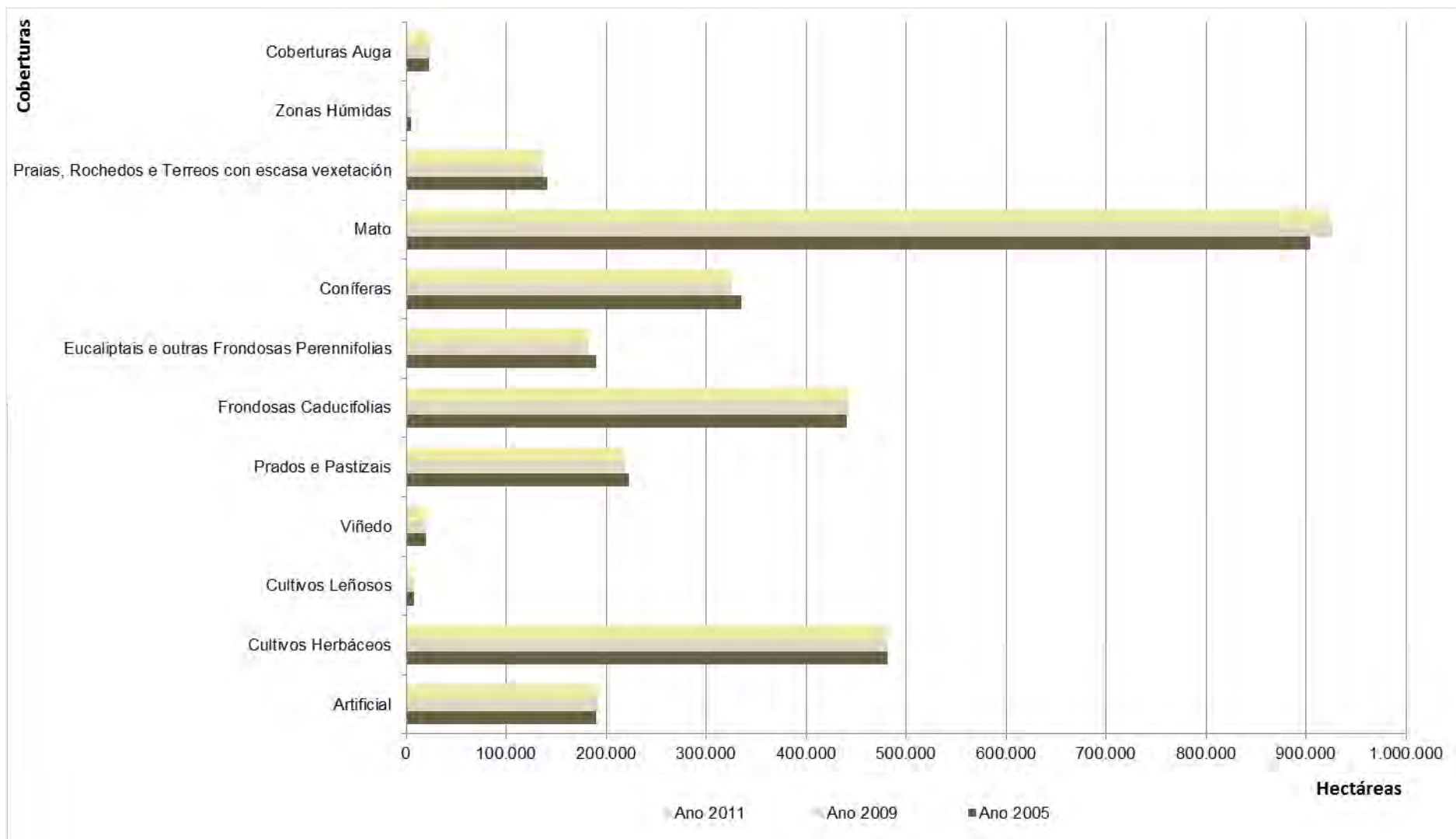

Gráfico:

OC.A.01 01 Variación da superficie de usos do solo en Galicia (2005-2011)

Gráfico Galicia:

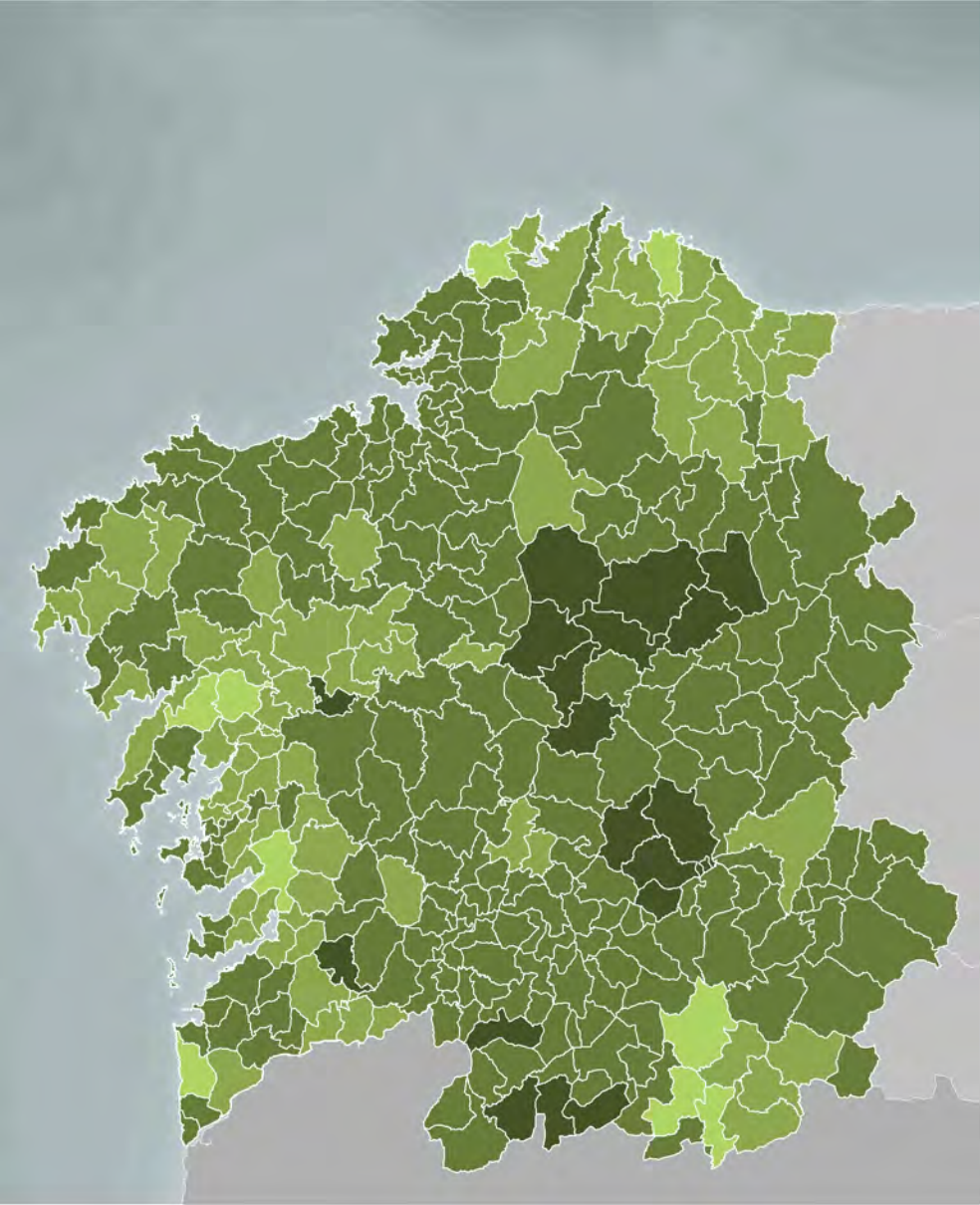

Indicador: OC.A.01 Usos do solo

Variación da superficie de usos do solo por municipio

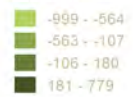
Caderno Medida 01

IET
Decembro 2015

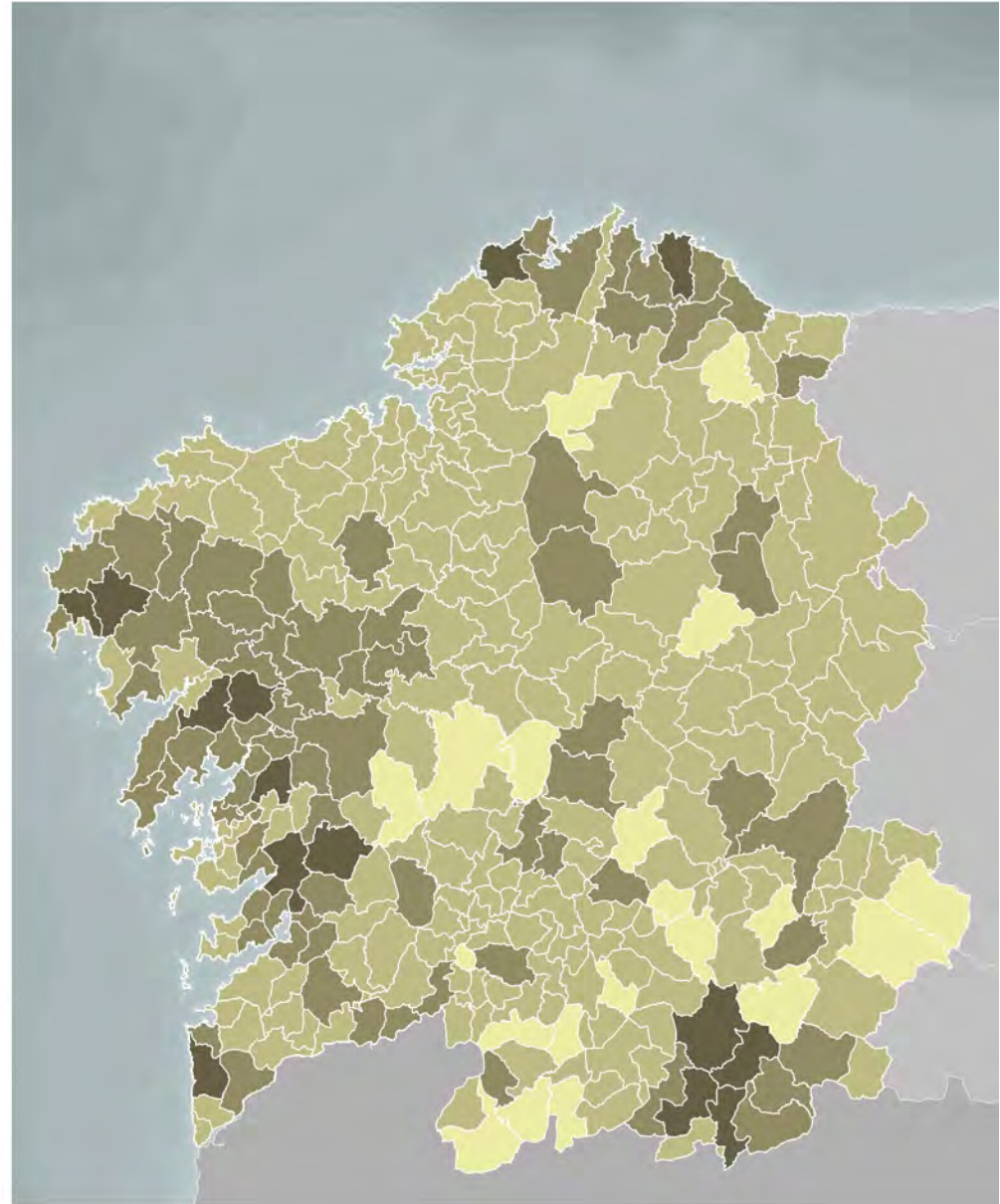

Variación superficie (Ha)

Arborado

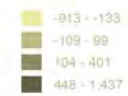

Variación da superficie por municipio segundo a cobertura arborado
SIOSE 2005 - 2011

Variación superficie (Ha)

Matogueira

Variación da superficie por municipio segundo a cobertura matogueira
SIOSE 2005 - 2011

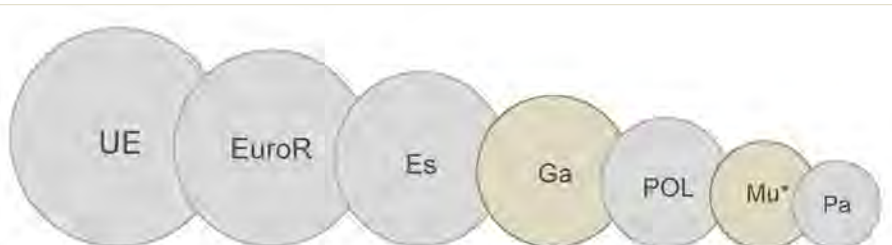
OC A 01 Usos do solo

Medida: 01 Variación da superficie de usos do solo por municipio (2005-2011)

Descrición:

Variación da superficie por municipio en función das coberturas de uso do solo no periodo 2005-2011, expresada en hectáreas.

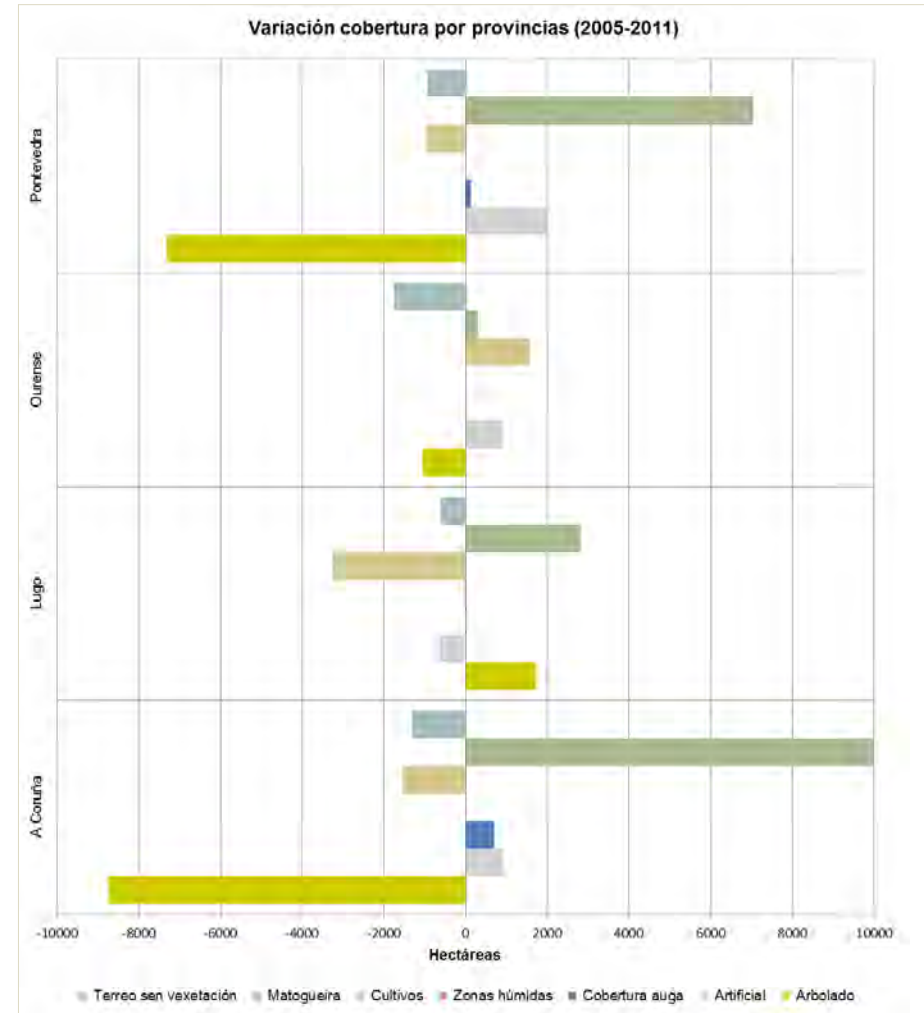
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

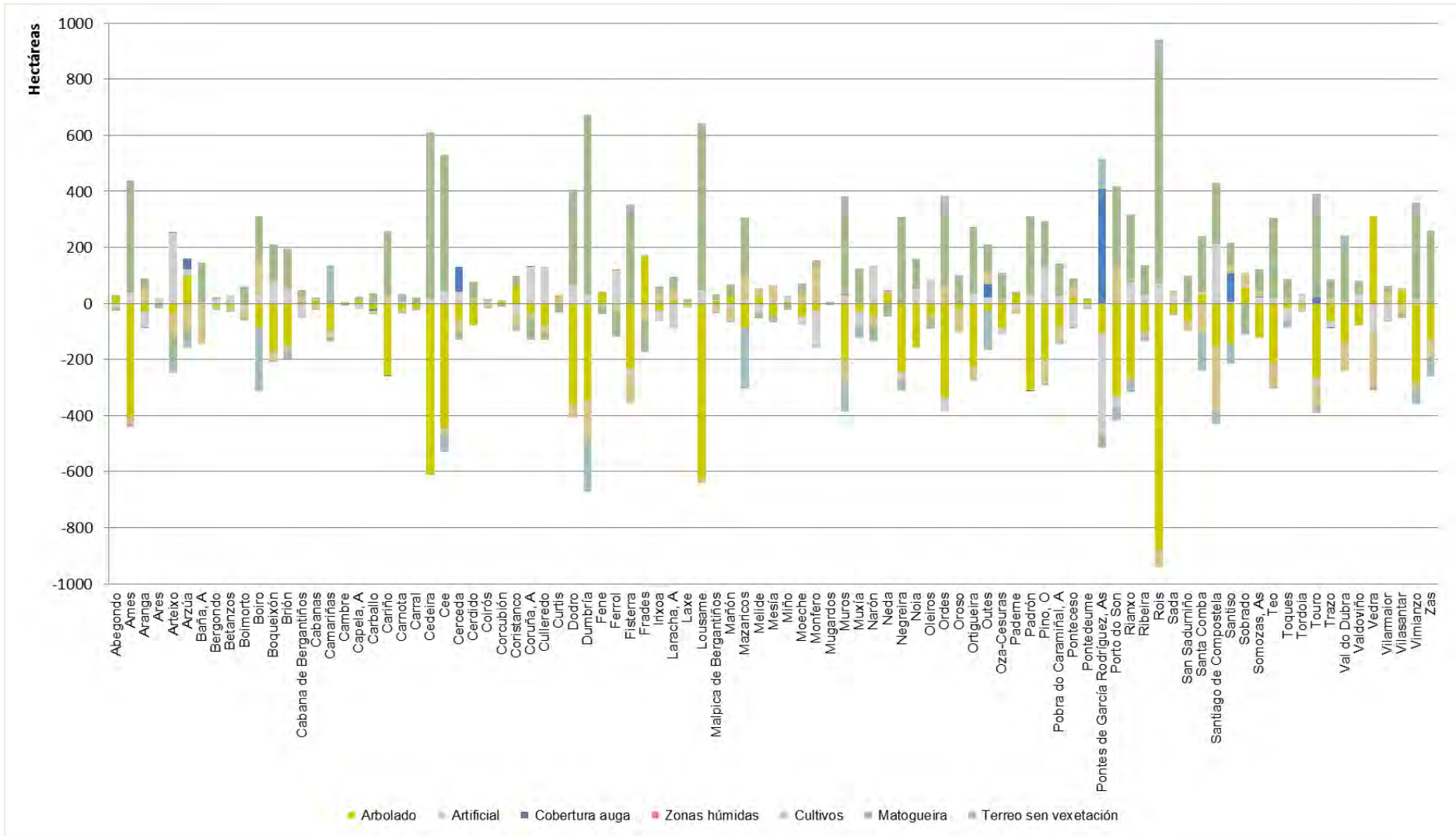
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

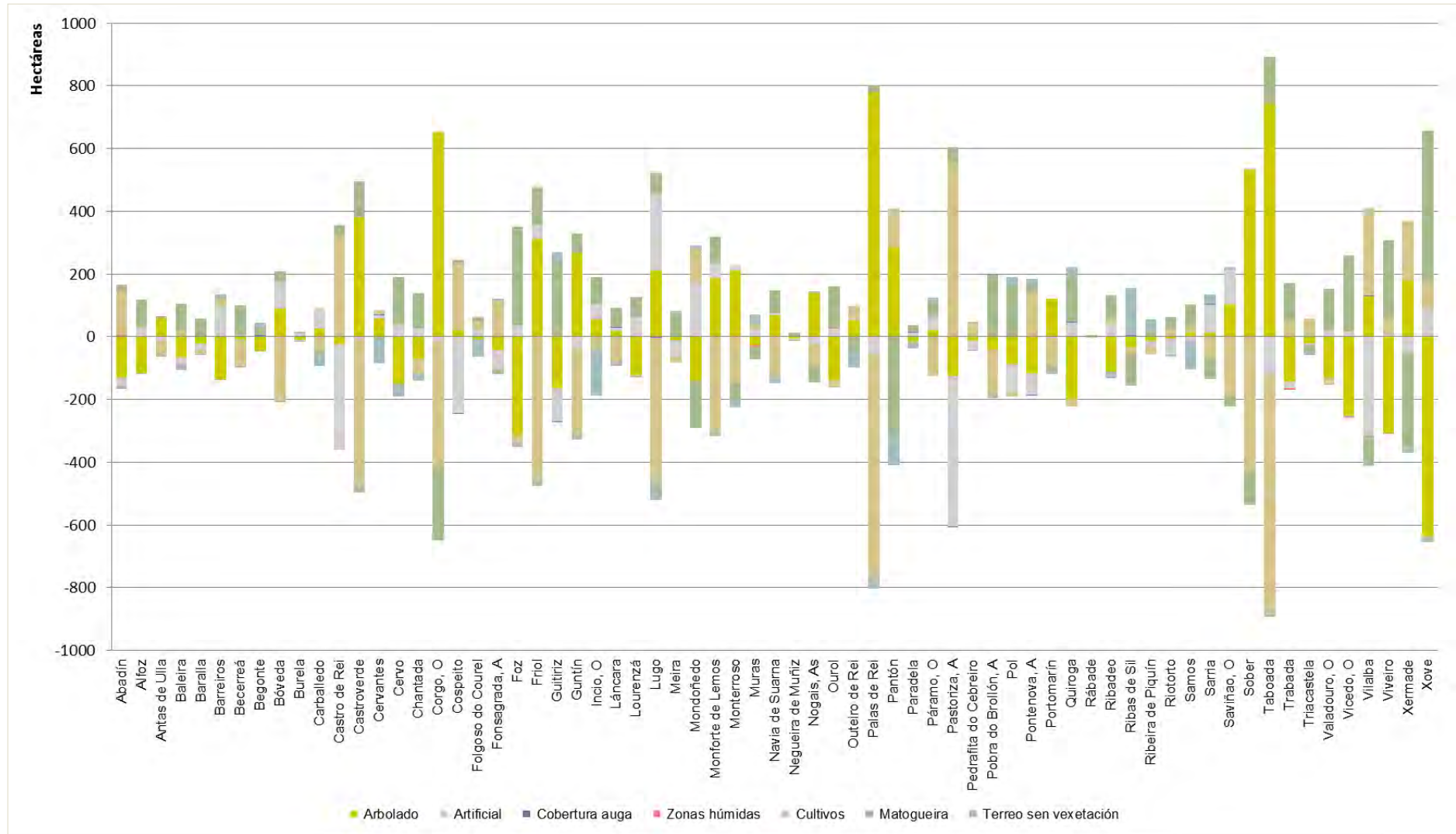
OC.A.01 01 Variación da superficie de usos do solo por municipio (2005-2011)

Gráfico A Coruña:

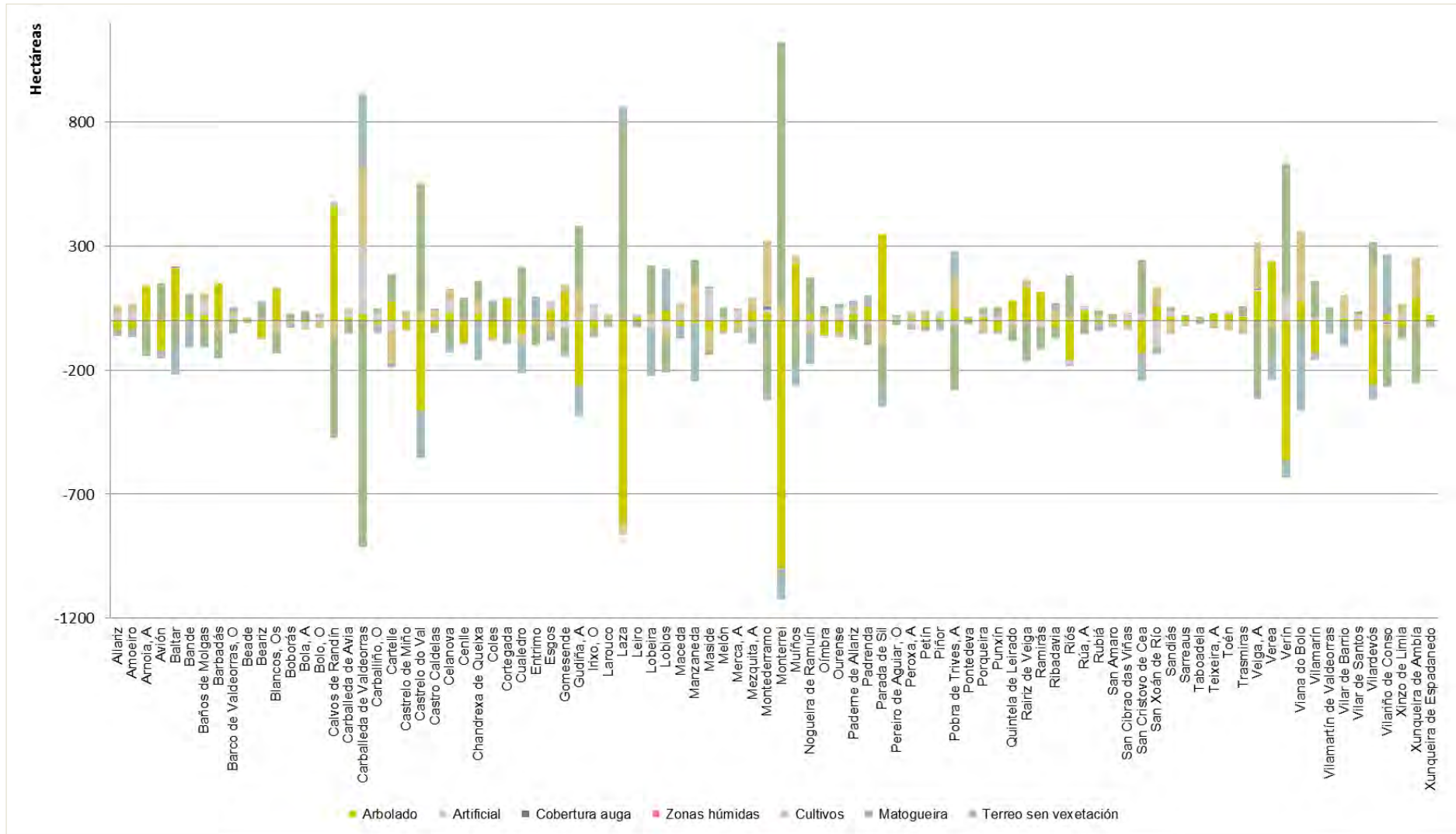
OC.A.01 01 Variación da superficie de usos do solo por municipio (2005-2011)

Gráfico Lugo:

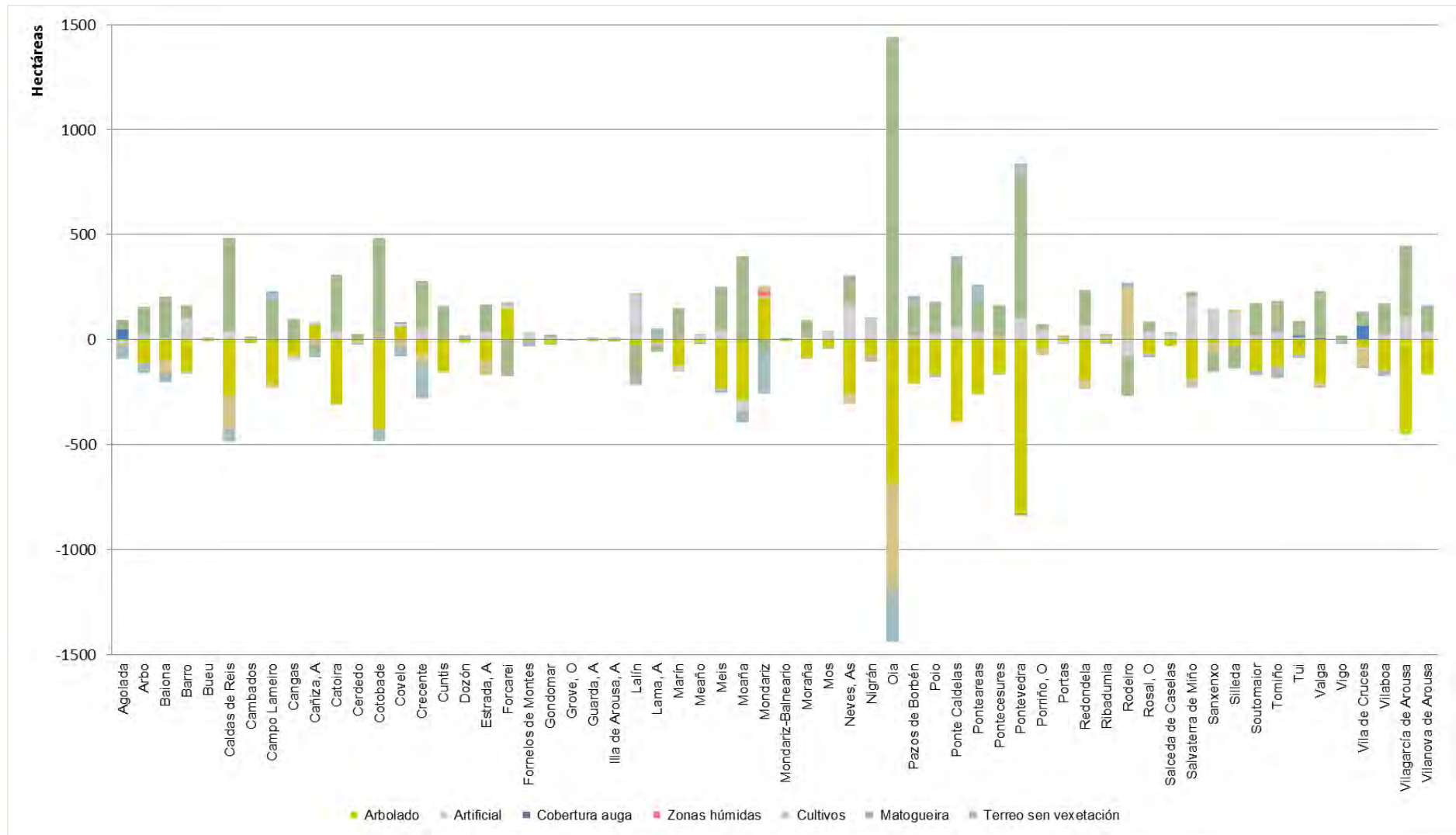
OC.A.01 01 Variación da superficie de usos do solo por municipio (2005-2011)

Gráfico Ourense:

OC.A.01 01 Variación da superficie de usos do solo por municipio (2005-2011)

Gráfico Pontevedra:

Indicador: O.C.A.01

Usos do solo

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

NOTAS METODOLÓXICAS:

Para a análise das variacións de superficie segundo usos do solo tíveronse en conta as coberturas simples do SIOSE en dous agregados: SIOSE12 e SIOSE7.

SIOSE12: artificial (101, 102, 103, 104, 111, 112,121, 131), cultivos herbáceos (211, 212), cultivos leñosos (222, 223, 232, 241), viñedo (231), prados e pasteiros (290, 300), frondosas caducifolias (312), eucaliptais e outras frondosas perennifolias (313) , coníferas (316), matogueira (320, 334), praias, rochedos e terreos con escasa vexetación (331, 333, 335, 336, 351, 352, 353), zonas húmidas (411, 412, 421, 422) e coberturas de auga (511, 513, 514, 521).

SIOSE7: artificial (101, 102, 103, 104, 111, 112,121, 131), cultivos (211, 212, 222, 223, 231, 232, 241, 290, 300), arbolado (312, 313, 316), matogueira (320, 334), terreos sen vexetación (331, 333, 335, 336, 351, 352, 353), zonas húmidas (411, 412, 421, 422) e coberturas de auga (511, 513, 514, 521).

COBERTURAS SIMPLES SIOSE			MATORRAL		MTR	320
SIMPLE			TERRENOS SIN VEGETACIÓN			330
COBERTURA ARTIFICIAL			Playas, dunas y arenales		PDA	331
Edificación	EDF	101	Suelo desnudo		SDN	333
Zona verde artificial y arbolado urbano	ZAU	102	Zonas quemadas		ZQM	334
Lamina de agua artificial	LAA	103	Glaciares y nieves permanentes		GNP	335
Vial, aparcamiento o zona peatonal sin vegetacion	VAP	104	Ramblas		RMB	336
Otras construcciones	OCT	111	Roquedo			350
Suelo no edificado	SNE	121	acantilados marinos		ACM	351
Zonas de extracción o vertido	ZEV	131	afloramientos rocosos y roquedos		ARR	352
CULTIVOS			canchales		CCH	353
Cultivos Herbáceos		210	ccladas lavicas cuaternarias		CLC	354
Arroz	CHA	211	COBERTURAS HÚMEDAS			400
Cultivos Herbáceos distintos de Arroz	CHL	212	Humedales continentales			410
Cultivos Leñosos			Zonas pantanosas		HPA	411
Frutales		221	Turberas		HTU	412
Cítricos	LFC	222	Selinas continentales		HSA	413
Frutales no Cítricos	LFN	223	Humedales marinos			420
Viñedo	LVI	231	Marismas		HMA	421
Olivar	LOL	232	Selinas		HSM	422
Otros cultivos leñosos	LOC	241	COBERTURA DE AGUA			500
Prados	PRD	290	Aguas continentales			510
PASTIZAL			Cursos de agua		ACU	511
ARBOLADO FORESTAL			Láminas de agua			512
Frondosas		311	Lagos y lagunas		ALG	513
Caducifolias	FDC	312	Embalses		AEM	514
Perennifolias	FDP	313	Aguas marinas			520
Coníferas	CNF	316	Lagunas costeras		ALC	521
			Estuarios		AES	522
			Mares y oceanos		AMO	523

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida 1

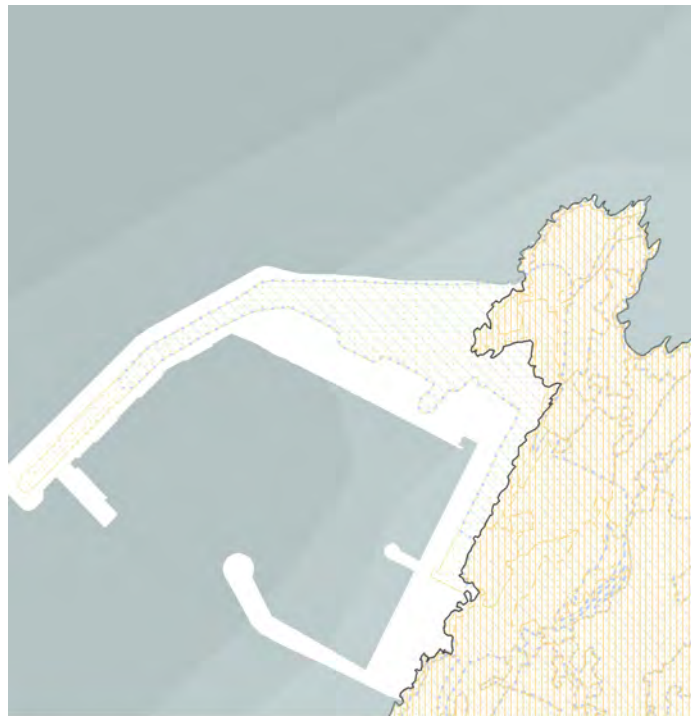
Calculouse a variación da superficie segundo as coberturas SIOSE12 e SIOSE 7 para o periodo 2005-2011.

Fórmula de cálculo: Sup. de Galicia por cobertura (SIOSE 2011) - Sup. de Galicia por cobertura (SIOSE 2005)

Unidades: hectaréas

Fórmula de cálculo: Sup. de Galicia por cobertura (SIOSE 2011) - Sup. de Galicia por cobertura (SIOSE 2005) / Sup. Galicia (SIOSE 2005) *100

Unidades: Porcentaxe

Detalle da intersección e non coincidencia das cartografías dos concellos e do SIOSE 2005, 2009 e 2011.

Concellos_IGN SIOSE 2005 SIOSE 2009 SIOSE 2011

Medida 2

Fórmula de cálculo: Sup. municipal por cobertura (SIOSE 2011) - Sup. municipal por cobertura (SIOSE 2005)

Unidades: hectaréas

Esta medida parte da “intersección” da xeometría de cada concello coa do SIOSE. Trátase dun proceso desenvolvido cunha aplicación SIX a partir da cartografía 1:25.000 do IGN para os concellos e do SIOSE para cada referido ano.

O Sistema de información de usos do solo (SIOSE) cunha escala de referencia 1:25.000, emprega como unidade espacial o polígono. O SIOSE divide xeométricamente todo o territorio segundo unha malla continua de polígonos, onde cada polígono ten asignado un tipo de cobertura o unha combinación delas. Así, recolle todas as coberturas que presentan polo menos un 5% da superficie do polígono.

Debido á diferenza no nivel de detalle de ámbalas dúas cartografías existen pequenas diferenzas no perímetro costeiro tal e como se ve na imaxe. Estas diferenzas provocan que non exista unha trasposición exacta entre os datos calculados a nivel Galicia e os obtidos a nivel municipal. Así mesmo as propias coberturas presentan límites exteriores non coincidentes entre os distintos SIOSE.

Neste sentido compre sinalar a estratexia seguida para a análise. No caso da información municipal, deuse por válida a cartografía 1:25.000 do IGN para os concellos e elaborouse unha “máscara” de corte a partires desta desvotando todos aqueles polígonos cartografiados polo SIOSE e que xeograficamente situanse fora dos límites dos concellos. Isto permitiu dispoñer da xeometría da superficie dos concellos dividida en coberturas de uso do solo segundo o SIOSE. No caso da información a nivel da comunidade autónoma, os calculos realizáronse sin ten en conta as variacións ao ser estas mínimas.

FONTES DE INFORMACIÓN:						
Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Sistema de información do solo (SIOSE)	IGN	2005	1:25.000		
	Sistema de información do solo (SIOSE)	IGN	2005	1:25.000		
	Sistema de información do solo (SIOSE)	IGN	2005	1:25.000		
	Límite de municipios	IGN		1:25.000		
REFERENCIAS:						

DATOS: Medida 1

Galicia:

	SIOSE (ha) 2005	SIOSE (%) 2005	SIOSE (ha) 2009	SIOSE (%) 2009	SIOSE (ha) 2011	SIOSE (%) 2011	Variación (ha) 2005-2009	Variación (%) 2005-2009	Variación (ha) 2009-2011	Variación (%) 2009-2011	Variación (ha) 2005-2011	Variación (%) 2005-2011
Artificial	190.019	6,42%	192.162	6,49%	193.308	6,52%	2.143	1,13%	1.146	0,60%	3.289	1,73%
Cobertura de auga	22.407	0,76%	23.275	0,79%	23.273	0,79%	868	3,87%	-2	-0,01%	866	3,86%
Coníferas	335.423	11,33%	325.137	10,98%	325.211	10,98%	-10.286	-3,07%	74	0,02%	-10.212	-3,04%
Cultivos herbáceos	481.850	16,28%	480.932	16,24%	481.481	16,25%	-918	-0,19%	549	0,11%	-369	-0,08%
Cultivos leñosos	8.078	0,27%	8.175	0,28%	8.209	0,28%	97	1,20%	34	0,42%	131	1,62%
Eucaliptais e outras												
Fronzosas Perennifolias	190.315	6,43%	182.131	6,15%	182.054	6,14%	-8.184	-4,30%	-77	-0,04%	-8.261	-4,34%
Fronzosas caducifolias	440.703	14,89%	442.782	14,95%	443.800	14,98%	2.079	0,47%	1.018	0,23%	3.097	0,70%
Matogueira	904.380	30,55%	925.809	31,27%	924.549	31,21%	21.429	2,37%	-1.260	-0,14%	20.169	2,23%
Prados e Pasteiros	222.223	7,51%	218.998	7,40%	217.899	7,35%	-3.225	-1,45%	-1.099	-0,50%	-4.324	-1,95%
Praias, Rochedos e												
Terreos con escasa												
vexetación	140.785	4,76%	136.877	4,62%	138.182	4,66%	-3.908	-2,78%	1.305	0,95%	-2.603	-1,85%
Viñedo	19.817	0,67%	20.015	0,68%	20.220	0,68%	198	1,00%	205	1,02%	403	2,03%
Zonas Húmidas	4.483	0,15%	4.516	0,15%	4.528	0,15%	33	0,74%	12	0,27%	45	1,00%
Superficie total SIOSE	2.960.483	100,00%	2.960.809	100,00%	2.962.714	100,00%	326	0,01%	1.905	0,06%	2.231	0,08%

DATOS: Medida 2

A Coruña:

Variación da superficie (ha) por municipios segundo usos do solo (2005-2011)

Concello	Arbolado	Artificial	Cobertura auga	Zonas húmidas	Cultivos	Matogueira	Terreo sen vexetación
Abegondo	27,37	-12,34	0,00	0,00	-6,54	-8,71	0,22
Ames	-402,04	38,52	0,00	0,00	-30,45	401,12	-7,15
Aranga	-29,58	-53,45	0,00	0,00	49,81	38,54	-5,31
Ares	0,59	17,66	0,00	0,00	-2,04	-10,65	-5,50
Arteixo	-36,57	250,82	0,00	0,00	-79,46	-87,85	-44,76
Arzúa	97,73	25,29	36,62	0,00	-94,28	-30,02	-35,35
Baña, A	-3,52	4,46	0,00	0,00	-140,48	135,84	3,69
Bergondo	-12,17	15,93	0,00	0,00	-8,50	5,13	0,00
Betanzos	-9,50	29,69	0,00	0,00	-16,40	-3,78	0,00
Boimorto	-6,59	-15,80	-0,41	0,00	-34,51	60,71	-3,39
Boiro	-86,73	28,83	0,00	0,00	120,87	162,50	-225,45
Boqueixón	-164,58	77,17	0,00	0,00	-39,89	132,72	-5,41
Brión	-146,21	53,28	0,00	0,00	-21,61	143,39	-28,84
Cabana de Bergantiños	-0,69	-45,97	0,01	3,64	19,62	23,81	-0,41
Cabanas	10,68	4,79	0,00	0,00	-21,14	5,96	-0,30
Camarifas	-95,04	-4,75	0,00	-0,30	-25,33	-10,14	135,76
Cambre	1,15	-0,01	0,20	0,00	3,72	-5,01	-0,04
Capela, A	11,03	-18,56	0,00	0,00	-2,22	9,28	0,47
Carballo	-21,24	4,38	-3,94	0,00	-9,27	32,33	-2,26
Cariño	-257,32	3,17	0,00	0,00	25,93	226,73	1,48
Carnota	-19,75	4,78	0,00	2,42	-11,77	-1,30	25,62
Carral	-16,23	0,57	0,01	0,00	-3,64	20,10	-0,82
Cerdeira	-609,13	13,28	-0,01	0,00	6,16	590,27	-0,54
Cee	-436,66	46,06	0,00	0,00	-34,81	483,86	-58,46
Cerceda	-57,54	42,40	87,07	0,00	-45,87	-21,62	-4,45
Cerdido	-75,68	-0,94	0,00	0,00	16,90	59,72	0,00
Coirós	-0,32	8,95	0,00	0,00	-13,23	4,71	-0,11
Corcubión	6,86	1,31	0,00	0,00	3,10	-11,27	0,00
Coristanco	61,69	-37,52	0,00	0,00	-42,16	35,79	-17,79
Coruña, A	-32,90	131,25	0,00	0,00	-17,47	-71,06	-9,82
Culleredo	-72,49	126,75	-0,35	0,00	-40,11	-18,10	4,29
Curtis	-5,49	3,30	0,00	0,00	26,02	-22,50	-1,32
Dodro	-357,80	64,24	-0,02	0,00	-46,70	342,09	-1,81
Dumbría	-344,90	31,03	0,25	0,00	-142,67	640,24	-183,94
Fene	37,37	-5,59	0,00	0,00	-4,96	-26,83	0,01
Ferrol	-2,68	119,22	0,00	0,00	-26,17	-87,37	-2,92
Fisterra	-233,72	-20,03	0,00	0,00	-99,89	330,07	23,57
Frades	168,08	5,77	-0,06	0,00	-62,55	-101,45	-9,79
Irixoa	-24,50	-34,80	0,00	0,00	34,03	25,62	-0,35
Laracha, A	9,43	-91,84	0,00	0,00	38,36	43,19	0,87
Laxe	-9,09	-2,67	-0,06	0,00	4,49	11,46	-4,12
Lousame	-627,48	48,93	-0,16	0,00	-13,45	580,96	11,21
Malpica de Bergantiños	8,36	4,20	-0,19	0,00	-32,09	20,62	-0,88
Mañón	22,75	-16,15	0,00	0,00	-49,90	45,53	-0,69
Mazaricos	-86,96	11,07	-0,01	0,00	88,30	204,31	-216,72
Melide	25,38	-36,17	0,02	0,00	23,83	-16,28	3,22
Mesía	-40,84	6,98	0,04	0,00	59,73	-16,23	-9,69

Variación da superficie (ha) por municipios segundo usos do solo (2005-2011)

Concello	Arbolado	Artificial	Cobertura auga	Zonas húmidas	Cultivos	Matogueira	Terreo sen vexetación
Miño	3,93	18,77	0,00	0,00	-3,21	-19,51	0,97
Moeche	-48,20	-21,45	0,00	0,00	33,77	36,17	-0,29
Monfero	-23,51	-127,39	0,00	0,00	130,26	25,30	-4,65
Mugardos	-1,78	-1,62	0,00	0,04	4,12	-0,95	0,18
Muros	-197,62	28,04	0,00	4,36	-76,20	350,72	-109,30
Muxía	-30,39	-45,26	0,00	0,00	3,66	121,34	-49,26
Narón	-40,58	136,70	0,00	0,00	-37,19	-43,52	-15,40
Neda	33,98	-1,18	0,00	0,00	11,80	-44,60	0,00
Negreira	-244,06	-22,26	0,00	0,00	-9,45	309,04	-33,27
Noia	-156,97	52,53	0,00	6,44	-2,74	98,81	1,92
Oleiros	-41,61	89,47	0,00	0,00	-14,73	-33,08	-0,03
Ordes	-336,26	-49,18	0,00	0,00	66,47	282,20	36,77
Oroso	-19,30	-2,26	0,00	0,00	-80,57	89,59	12,54
Ortigueira	-224,30	36,75	0,00	-0,19	-47,47	235,61	-0,39
Outes	-26,64	22,07	44,91	0,00	49,47	94,41	-138,72
Oza-Cesuras	-89,85	-20,88	0,24	0,00	13,54	85,22	11,73
Paderne	31,38	-18,14	0,00	0,00	-21,42	8,18	0,03
Padrón	-310,98	29,88	-0,16	0,00	0,06	275,55	5,65
Pino, O	-92,66	125,66	0,04	0,00	-85,40	168,18	-10,42
Pobra do Caramiñal, A	-82,66	27,73	-0,35	0,00	-51,07	115,56	-9,21
Ponteceso	20,19	-81,59	0,00	-0,46	38,69	30,15	-6,92
Pontedeume	10,72	-10,75	0,00	-0,01	-6,52	6,84	-0,26
Pontes de García Rodríguez, As	-106,93	-358,96	408,80	0,00	7,47	-49,37	98,99
Porto do Son	-330,62	-42,62	0,00	0,00	126,05	291,09	-43,90
Rianxo	-263,75	73,87	0,00	0,34	-15,14	242,51	-37,83
Ribeira	-97,77	29,42	0,00	0,00	-20,21	107,33	-18,77
Rois	-877,73	70,46	-0,02	0,00	-63,94	804,40	66,83
Sada	-34,44	36,97	0,00	0,00	3,92	-6,43	0,00
San Sadurniño	-61,60	3,20	-0,02	0,00	-32,55	93,29	-2,32
Santa Comba	32,38	8,20	0,03	0,00	-107,65	198,21	-131,17
Santiago de Compostela	-154,71	213,36	0,00	0,00	-226,47	214,89	-47,07
Santiso	-143,84	6,70	100,01	0,00	28,41	81,77	-73,03
Sobrado	55,79	9,26	0,00	0,00	45,96	-98,40	-12,61
Somozas, As	-119,63	22,19	0,43	0,00	21,70	78,70	-3,39
Teo	-213,28	17,77	0,00	0,00	-84,94	287,32	-6,87
Toques	-16,88	-40,70	0,00	0,00	13,77	71,32	-27,50
Tordoia	-9,51	28,66	0,00	0,00	-17,05	-2,34	0,24
Touro	-265,69	-28,81	21,92	0,00	-75,43	368,51	-20,50
Trazo	-64,24	-21,56	-0,20	0,00	25,10	51,36	9,54
Val do Dubra	-140,23	1,96	0,00	0,00	-102,71	194,71	46,26
Valdoviño	-76,17	32,61	-0,56	0,00	-2,56	39,27	7,42
Vedra	309,93	-102,14	0,00	0,00	-196,69	-9,84	-1,25
Vilarnaior	0,01	-62,97	0,00	0,00	40,17	23,66	-0,86
Vilasantar	48,71	2,96	0,00	0,00	-34,12	-17,65	0,10
Vimianzo	-279,87	13,63	0,21	0,00	-27,79	343,94	-50,12
Zas	-125,94	-0,17	0,18	0,00	-58,80	261,11	-76,38

DATOS: Medida 2

Lugo:

Variación da superficie (ha) por municipios segundo usos do solo (2005-2011)

Concello	Arbolado	Artificial	Cobertura auga	Zonas húmidas	Cultivos	Matogueira	Terreo sen vexetación
Abadín	-130,46	-24,72	0,00	4,60	140,28	21,34	-11,04
Alfoz	-117,71	29,88	-0,04	0,00	3,05	85,67	-0,84
Antas de Ulla	57,94	-13,38	0,00	0,00	-44,04	6,89	-7,41
Baleira	-66,56	-17,31	0,00	0,00	18,09	87,36	-21,58
Baralla	-22,58	-20,08	-0,15	0,00	-12,82	57,53	-1,90
Barreiros	-134,69	96,77	0,01	-0,01	24,51	3,98	9,43
Becerreá	-9,38	4,18	0,00	0,00	-86,54	95,19	-3,45
Begonte	-45,33	0,40	4,57	0,00	-0,01	23,11	17,26
Bóveda	90,09	83,44	0,00	0,00	-207,30	35,85	-2,08
Burela	-9,46	11,80	0,00	0,00	-5,01	2,73	-0,07
Carballado	24,94	67,04	0,00	0,00	-43,40	-12,64	-35,94
Castro de Rei	-25,31	-331,14	-0,05	0,00	322,31	34,58	-0,39
Castroverde	379,81	-8,63	0,00	0,00	-463,66	116,67	-24,19
Cervantes	58,06	11,18	0,67	0,00	13,42	-7,55	-76,38
Cervo	-149,78	35,86	0,00	0,00	7,41	146,69	-40,17
Chantada	-68,22	27,35	0,00	0,00	-51,92	111,84	-19,04
Corgo, O	650,94	-15,53	-0,26	0,00	-402,98	-227,20	-4,98
Cospeito	19,70	-242,35	-0,57	0,00	214,42	8,75	0,05
Folgoso do Courel	-7,10	23,16	0,00	0,00	23,18	16,15	-55,39
Fonsagrada, A	-42,99	-59,84	0,09	0,00	113,12	-17,25	6,84
Foz	-313,03	35,80	0,00	0,00	-25,45	315,67	-12,98
Friol	311,48	45,69	0,00	0,00	-460,98	119,21	-15,40
Guitiriz	-163,90	-104,96	-0,03	0,00	5,88	231,09	31,91
Guntín	265,51	-36,88	0,00	0,00	-276,26	63,13	-15,51
Incio, O	55,94	47,86	0,00	0,00	-38,65	85,23	-150,39
Láncara	17,86	9,69	2,54	0,00	-79,84	63,13	-13,39
Lourenzá	-121,97	63,80	0,07	0,00	-5,06	63,57	-0,40
Lugo	211,97	243,94	-4,19	0,00	-457,34	65,37	-59,74
Meira	-12,17	-52,62	0,00	0,00	-17,43	73,21	9,01
Mondoñedo	-139,47	170,39	0,00	0,00	110,21	-150,22	9,10
Monforte de Lemos	186,63	47,40	-0,33	0,00	-302,45	84,36	-15,61
Monterroso	210,10	15,44	0,00	0,00	-148,35	-59,26	-17,93
Muras	-26,15	21,07	0,00	-5,15	18,88	-40,35	31,71
Navia de Suarna	68,13	7,69	0,35	0,00	-125,33	70,89	-21,72

Variación da superficie (ha) por municipios segundo usos do solo (2005-2011)

Concello	Arbolado	Artificial	Cobertura auga	Zonas húmidas	Cultivos	Matogueira	Terreo sen vexetación
Nogais, As	139,02	-24,95	0,00	0,00	-67,92	-52,21	6,07
Ouroil	-136,69	27,34	-0,01	0,17	-21,64	133,63	-2,80
Outeiro de Rei	52,82	5,24	-1,06	0,00	39,54	-48,53	-48,01
Palas de Rei	779,35	-53,28	-0,06	0,00	-714,85	23,40	-34,57
Pantón	288,19	0,69	0,00	0,00	120,93	-305,77	-104,04
Paradela	-13,86	13,80	0,40	0,00	-8,09	21,91	-14,16
Páramo, O	20,83	45,06	0,01	0,00	-124,35	41,57	16,88
Pastoriza, A	-124,96	-480,27	-0,05	0,00	553,46	45,70	6,13
Pedrafita do Cebreiro	-14,21	-27,19	0,00	0,00	43,65	2,57	-4,81
Pobra do Brollón, A	-40,60	3,44	0,08	0,00	-143,78	193,45	-12,59
Pol	-87,51	-89,51	1,42	0,00	-13,79	159,35	30,04
Pontenova, A	-115,64	-69,18	-0,31	0,00	138,70	28,42	18,00
Portomarín	120,23	-4,42	0,00	0,00	-87,05	-15,42	-13,34
Quiroga	-198,15	45,37	0,57	0,00	-24,47	147,63	29,06
Rábade	1,29	-0,16	0,00	0,00	-1,55	0,42	0,00
Ribadeo	-110,37	41,77	-1,87	-0,14	16,88	73,59	-19,83
Ribas de Sil	-32,00	3,36	0,70	0,00	-22,65	-100,83	151,41
Ribeira de Piquín	-12,90	-19,97	0,42	0,00	-22,98	17,48	37,95
Riotorto	-6,06	-52,42	0,00	0,00	25,74	38,13	-5,38
Samos	12,45	-10,48	0,00	0,00	25,24	66,13	-93,34
Sarria	13,51	90,30	0,79	0,00	-68,99	-65,85	30,24
Saviñao, O	103,69	110,50	0,00	0,00	-187,59	-33,63	7,04
Sober	533,02	3,74	-1,46	0,00	-426,20	-105,59	-3,52
Taboada	742,37	-121,64	0,00	0,00	-759,39	150,60	-11,93
Trabada	-143,93	-18,95	-2,25	-5,32	48,82	120,74	0,84
Triacastela	-21,91	-5,99	0,00	0,00	57,19	-20,92	-8,38
Valadouro, O	-130,05	20,73	0,06	0,08	-18,20	133,17	-5,79
Vicedo, O	-250,75	16,15	0,32	0,00	0,77	242,12	-8,57
Vilalba	130,04	-313,50	0,84	1,16	280,69	-92,11	-7,12
Viveiro	-307,84	7,99	0,00	-0,01	52,71	245,35	1,80
Xermade	179,58	-52,34	0,01	0,00	190,92	-300,04	-18,13
Xove	-637,01	89,19	0,19	-0,29	85,31	481,54	-18,92

DATOS: Medida 2

Ourense:

Variación da superficie (ha) por municipios segundo usos do solo (2005-2011)

Concello	Arbolado	Artificial	Cobertura auga	Zonas húmidas	Cultivos	Matogueira	Terreo sen vexetación
Allariz	-34,71	27,45	0,65	0,00	33,14	-15,99	-10,53
Amoeiro	-33,55	37,56	0,00	0,00	29,22	-7,48	-25,75
Arnoia, A	137,83	-1,12	-0,02	0,00	4,32	-137,69	-3,32
Avión	-119,11	-4,81	0,00	0,00	4,36	147,39	-27,83
Baltar	209,38	1,86	0,00	7,44	-9,91	-103,56	-105,22
Bande	27,15	-4,18	0,00	0,00	0,15	82,10	-105,21
Baños de Molgas	22,87	53,33	0,00	0,00	33,30	-103,31	-6,18
Barbadás	151,70	-1,13	0,00	0,00	-38,49	-108,50	-3,57
Barco de Valdeorras, O	6,03	14,66	0,00	0,00	14,92	-53,31	17,71
Beade	5,72	2,68	0,00	0,00	-6,55	-2,07	0,22
Beariz	-64,33	1,52	0,00	0,00	-12,40	60,82	14,38
Blancos, Os	125,88	-5,93	0,00	0,00	-43,66	-82,99	6,70
Boborás	0,65	-1,84	0,77	0,00	-13,95	27,58	-13,20
Bola, A	-5,26	-21,72	0,00	0,00	-10,05	35,25	1,78
Bolo, O	-0,54	16,40	0,00	0,00	-28,93	7,21	5,85
Calvos de Randín	463,66	6,84	-1,00	1,86	-69,41	-403,26	1,31
Carballeda de Avia	11,41	21,32	0,00	0,00	16,18	-47,97	-0,94
Carballeda de Valdeorras	24,82	279,67	0,88	0,00	318,11	-912,56	289,07
Carballiño, O	-9,28	31,26	0,00	0,00	-9,66	17,07	-29,39
Cartelle	76,30	-38,03	0,00	0,00	-135,62	113,46	-16,11
Castrelo de Miño	-34,88	9,08	0,00	0,00	24,35	-1,92	3,37
Castrelo do Val	-361,44	-3,22	-0,07	0,00	43,62	509,63	-188,52
Castro Caldelas	-22,71	11,70	0,00	0,00	30,80	-25,72	5,93
Celanova	29,67	52,27	-0,96	0,00	47,78	-90,94	-37,81
Cenlle	-90,58	-0,58	0,00	0,00	3,27	89,10	-1,22
Chandrexa de Queixa	29,24	1,76	0,04	0,00	54,55	72,87	-158,47
Colas	-64,36	1,48	0,00	0,00	-16,47	62,12	17,23
Cortegada	87,36	5,50	0,00	0,00	2,12	-83,19	-11,78
Cualedro	-56,80	-4,51	0,00	0,00	-30,30	213,62	-121,99
Entrimo	5,45	-0,58	0,00	0,00	-20,69	-77,48	93,30
Esgos	45,08	37,49	0,00	0,00	-56,01	-6,82	-19,74
Gomesende	114,98	-32,87	0,00	0,00	28,57	-99,52	-11,16
Gudiña, A	-262,44	11,92	0,44	0,00	108,11	262,13	-120,16
Irixe, O	-30,80	57,17	0,00	0,00	1,69	-33,23	5,17
Larouco	3,01	3,35	0,00	0,00	18,43	-18,07	-6,72
Laza	-817,11	0,17	-0,09	0,00	-46,17	789,13	74,08
Leiro	10,60	10,87	0,00	0,00	4,24	-22,98	-2,74
Lobeira	-1,76	-31,98	0,00	0,00	28,05	194,17	-188,48
Lobios	41,06	-35,84	0,00	0,00	-36,48	-137,32	168,58
Maceda	-21,22	40,71	0,00	0,00	31,29	-4,93	-45,85
Manzaneda	-8,57	-2,00	0,14	0,00	142,52	103,65	-235,74
Maside	-38,42	129,46	0,00	0,00	-80,20	-20,55	9,71
Melón	-43,32	6,59	0,00	0,00	-1,16	44,15	-6,26
Merca, A	-7,71	43,93	0,00	0,00	-30,68	4,15	-9,68
Mezquita, A	33,63	-33,68	0,00	3,62	54,18	-25,47	-32,27
Montederramo	30,97	14,43	7,66	0,00	270,29	-293,89	-29,46

Variación da superficie (ha) por municipios segundo usos do solo (2005-2011)

Concello	Arbolado	Artificial	Cobertura auga	Zonas húmidas	Cultivos	Matogueira	Terreo sen vexetación
Monterrei	-999,30	-5,33	0,00	0,00	54,22	1.070,03	-119,61
Muiños	228,18	3,49	0,24	0,00	30,38	-181,91	-80,38
Nogueira de Ramuín	25,86	-36,37	0,00	0,00	-18,53	150,35	-121,31
Oímbra	-57,28	7,25	0,00	0,00	22,64	27,71	-0,33
Ourense	-45,03	55,06	0,19	0,00	-19,80	11,74	-2,16
Paderne de Allariz	25,21	12,72	0,00	0,00	18,12	-77,17	21,12
Padrenda	53,71	-13,33	0,00	0,00	-2,49	-84,66	46,77
Parada de Sil	347,41	-3,87	0,00	0,00	-97,92	-168,09	-77,53
Pereiro de Aguiar, O	-2,40	10,59	0,00	0,00	3,12	-17,39	6,08
Peroxa, A	4,12	-20,23	0,00	0,00	29,93	-5,48	-8,34
Petín	-21,93	3,39	0,00	0,00	37,28	-13,12	-5,61
Piñor	8,25	30,17	0,00	0,00	-1,33	-23,19	-13,90
Pobra de Trives, A	47,09	-17,22	0,24	0,00	132,86	-260,85	97,88
Pontedeva	8,36	0,57	0,00	0,00	1,97	-14,15	3,26
Porqueira	12,87	12,40	0,00	0,00	-45,06	27,15	-7,35
Punxín	-38,66	16,34	0,00	0,00	-6,74	38,09	-9,03
Quintela de Leirado	80,38	-14,60	0,00	0,00	-20,62	-42,37	-2,79
Rairiz de Veiga	130,30	2,67	0,00	0,00	32,58	-132,83	-32,72
Ramirás	115,80	-21,68	0,00	0,00	-5,79	-79,87	-8,47
Ribadavia	-24,91	1,32	0,00	0,00	44,64	-47,96	26,91
Riós	-158,33	-17,28	0,05	0,00	19,00	164,15	-7,59
Rúa, A	39,71	13,82	0,00	0,00	-2,12	-53,80	2,39
Rubiá	-10,01	9,03	0,17	0,00	10,48	22,85	-32,53
San Amaro	-6,07	4,94	0,00	0,00	-13,46	19,07	-4,48
San Cibrao das Viñas	-11,73	28,23	0,00	0,00	-19,35	3,62	-0,77
San Cristovo de Cea	-129,66	29,36	0,00	0,00	-6,25	214,63	-108,08
San Xoán de Río	55,99	-108,30	0,00	0,00	78,97	-15,00	-11,66
Sandiás	14,94	24,00	-0,03	0,00	-51,35	16,93	-4,50
Sarreaus	15,27	-0,07	0,00	0,00	-19,63	5,54	-1,12
Taboadela	0,81	-0,18	0,00	0,00	11,33	-12,02	0,06
Teixeira, A	28,50	2,35	0,00	0,00	-23,97	-5,47	-1,41
Toén	24,00	13,02	-0,10	0,00	-34,54	-0,58	-1,80
Trasmiras	14,25	4,24	0,00	0,00	-56,04	35,02	2,53
Veiga, A	117,79	5,75	5,21	0,00	185,86	-308,49	-6,12
Verea	240,02	-2,34	0,00	0,00	-22,71	-133,09	-81,89
Verín	-564,11	96,31	-0,03	0,00	9,45	527,61	-69,23
Viana do Bolo	77,30	6,36	0,50	0,00	278,10	-56,63	-305,62
Vilamarín	-125,08	10,17	-0,02	0,00	-11,04	147,79	-21,83
Vilamartín de Valdeorras	-1,31	2,55	0,00	0,00	5,83	43,08	-50,15
Vilar de Barrio	6,79	12,34	0,00	0,00	82,79	-25,31	-76,62
Vilar de Santos	3,29	26,02	0,00	0,00	-37,76	8,57	-0,12
Vilardevós	-260,10	0,07	0,00	0,00	210,03	105,47	-55,47
Vilariño de Conso	25,86	-7,55	-4,80	0,00	-50,64	-203,59	240,72
Xinzo de Limia	-26,37	21,77	-0,04	0,00	46,84	-41,42	-0,79
Xunqueira de Ambia	91,82	3,41	0,00	0,00	157,21	-243,98	-8,47
Xunqueira de Espadanedo	21,48	1,97	0,00	0,00	-9,79	-12,24	-1,42

DATOS: Medida 2

Pontevedra:

Variación da superficie (ha) por municipios segundo usos do solo (2005-2011)

Concello	Arbolado	Artificial	Cobertura auga	Zonas húmidas	Cultivos	Matogueira	Terreo sen vexetación
Agolada	-6,37	-11,00	49,51	0,00	-12,90	42,75	-61,98
Arbo	-109,70	24,15	0,00	0,00	-0,50	133,29	-47,23
Baiona	-95,14	8,05	0,00	0,00	-62,14	194,75	-45,51
Barro	-152,43	97,80	0,00	0,00	-1,11	66,10	-10,36
Bueu	-3,10	-5,82	0,00	0,00	5,25	3,26	0,42
Caldas de Reis	-266,86	36,74	-0,06	0,00	-143,43	448,45	-74,84
Cambados	-12,64	8,65	0,00	0,00	0,48	6,19	-2,68
Campo Lameiro	-209,95	3,03	0,94	0,00	-20,53	175,24	51,27
Cangas	-75,87	-22,13	0,00	0,00	4,22	88,98	4,80
Cañiza, A	68,38	15,79	0,00	0,00	-20,92	-43,29	-19,96
Catoira	-303,52	42,27	0,00	-0,01	-3,32	263,10	1,47
Cerdedo	-4,93	-2,03	0,00	0,00	-10,06	26,33	-9,31
Cotobade	-423,92	7,10	1,81	0,00	18,98	453,95	-57,93
Covelo	61,61	16,93	1,31	-0,23	-32,13	-1,19	-46,31
Crecente	-69,67	47,41	-0,13	0,00	-45,31	232,59	-164,89
Cuntis	-149,59	-5,20	-0,15	0,00	-3,67	153,12	5,49
Dozón	-12,93	-5,27	0,00	0,00	6,15	5,95	6,10
Estrada, A	-101,27	37,93	0,35	0,00	-68,00	118,27	12,71
Forcarei	146,74	19,11	0,00	0,00	-0,85	-175,29	10,29
Fornelos de Montes	-4,92	34,44	-0,04	0,00	-1,34	-2,16	-25,99
Gondomar	-21,61	10,22	0,00	0,00	0,74	11,07	-0,42
Grove, O	0,62	-1,08	0,00	0,00	0,00	0,70	-0,25
Guarda, A	-6,60	8,09	0,00	0,00	-1,70	0,21	0,00
Illa de Arousa, A	-4,52	6,14	0,00	-0,06	-1,54	-0,05	0,04
Lalín	-24,34	213,26	-0,03	0,00	4,81	-166,16	-27,55
Lama, A	-16,82	-7,21	0,00	0,00	11,01	-30,46	43,48
Marín	-128,82	-12,78	0,00	0,00	-5,37	148,06	-1,01
Meaño	-9,39	21,02	0,00	0,00	-3,33	-8,59	0,30
Meis	-234,42	40,71	0,00	0,00	4,92	206,11	-17,32
Moaña	-289,73	-49,64	0,00	0,00	-0,13	396,56	-57,04
Mondariz	198,48	8,76	0,00	22,29	26,87	-53,29	-203,10
Mondariz-Balneario	-5,51	0,27	0,00	0,00	-0,22	5,47	0,00
Moraña	-82,26	11,78	0,00	0,00	-7,32	79,94	-2,15
Mos	-35,54	36,68	0,00	0,00	4,10	-4,71	-0,52
Neves, As	-255,58	169,52	-2,06	0,00	-47,34	116,11	19,35
Nigrán	-67,77	100,01	0,00	0,00	-16,47	-17,67	1,89
Oia	-681,49	3,72	0,35	0,00	-505,24	1.437,33	-254,68
Pazos de Borbén	-208,45	14,83	0,00	0,00	5,20	153,46	34,97
Poio	-163,08	32,34	0,00	0,00	-8,17	146,14	-7,23
Ponte Caldelas	-388,05	61,52	0,00	0,00	-8,72	306,23	29,03
Ponteareas	-258,46	40,52	-0,05	0,00	-3,59	141,06	80,52
Pontecesures	-163,47	5,10	0,00	0,00	13,78	144,94	-0,35
Pontevedra	-830,27	101,19	-0,86	0,00	-8,11	674,81	63,24
Porriño, O	-41,54	45,78	1,02	-0,52	-28,80	21,47	2,59
Portas	-8,83	-7,13	-0,06	0,00	15,28	1,86	-1,12

Variación da superficie (ha) por municipios segundo usos do solo (2005-2011)

Concello	Arbolado	Artificial	Cobertura auga	Zonas húmidas	Cultivos	Matogueira	Terreo sen vexetación
Redondela	-189,94	69,79	-0,02	0,00	-41,05	164,66	-3,38
Ribadumia	-11,93	13,70	0,00	0,00	8,08	0,55	-10,40
Rodeiro	2,95	-80,58	0,00	0,00	243,05	-190,11	24,69
Rosal, O	-65,21	36,48	0,00	0,00	-2,26	48,23	-17,23
Salceda de Caselas	-27,22	24,81	1,46	0,00	-5,22	1,62	4,55
Salvaterra de Miño	-182,59	201,98	0,00	0,00	-28,11	24,88	-16,16
Sanxenxo	-14,62	149,75	-0,24	0,00	-50,99	-83,31	-0,60
Silleda	-29,70	127,11	0,00	0,00	13,68	-98,23	-12,87
Soutomaíor	-147,64	17,14	0,00	0,00	-4,28	154,58	-19,79
Tomíño	-127,87	32,81	-0,18	0,00	-7,36	151,54	-48,94
Tui	-69,28	10,08	7,66	0,00	-2,41	71,08	-17,14
Valga	-207,78	0,88	6,02	-0,12	-15,86	223,84	-6,98
Vigo	1,60	-0,81	0,00	0,00	-7,20	18,26	-11,08
Vila de Cruces	-34,66	-13,81	67,75	0,00	-78,05	66,85	-8,07
Vilaboa	-142,69	28,23	0,00	0,00	-7,89	146,02	-23,66
Vilagarcía de Arousa	-448,40	110,15	-0,02	0,00	-0,76	334,14	4,93
Vilanova de Arousa	-161,71	38,37	0,00	0,00	-1,22	115,62	8,94

GLOSARIO:

IGN. Instituto Geográfico Nacional. Ministerio de Fomento.

Xunta de Galicia

OC.C.01

Vivendas familiares

Caderno indicador

IET
Ano 2014

Obxectivo e relevancia:

Facer un seguimento do número de bens inmobles e as tipoloxías de vivendas (principais, secundarias ou baleiras) para cada ámbito segundo o último censo.

O crecemento desenfreado da edificación durante os últimos decenios foi un dos principais problemas aos que se enfrontou o territorio, especialmente nas zonas costeiras. A estratexia en materia de vivenda constitúe un factor estratéxico para a consecución dunha maior sostibilidade. Un uso eficiente do stock de vivenda favorece un menor consumo de solo, de recursos e unha maior accesibilidade á vivenda.

A análise das vivendas secundarias pode ser útil para o estudo do turismo e para deseñar políticas locais de servizos e de vivenda, especialmente se se combina cos datos de poboación vinculada.

Así mesmo, dispoñer da proporción de vivendas deshabitadas é especialmente interesante para a elaboración de políticas de acceso á vivenda e das previsións das necesidades de novas vivendas no planeamento urbanístico municipal.

Descrición do indicador:

Relación entre as vivendas principais, secundarias e baleiras nos concellos de Galicia. Os datos utilizados para a elaboración deste indicador proveñen do Censo de poboación y viviendas e utilizan as mesmas definicións de vivenda baleira e secundaria que utiliza o INE.

Para completar esta información do censo inclúese unha medida que recolle o número de bens inmobles de uso residencial no ano 2015, segundo datos do Ministerio de Economía y Hacienda, Dirección General del Catastro, extraídos de: <http://www.catastro.minhac.es>. I.G.E. - Instituto Galego de Estatística.

Medidas do indicador:

1. Porcentaxe de vivendas secundarias respecto ao total no municipio
2. Porcentaxe de vivendas baleiras e outras respecto ao total no municipio
3. Número de vivendas secundarias en cada municipio
4. Número de vivendas baleiras e outras en cada municipio
- 5. Número de bens inmobles de uso residencial en cada municipio (ano 2015)**

Estado:

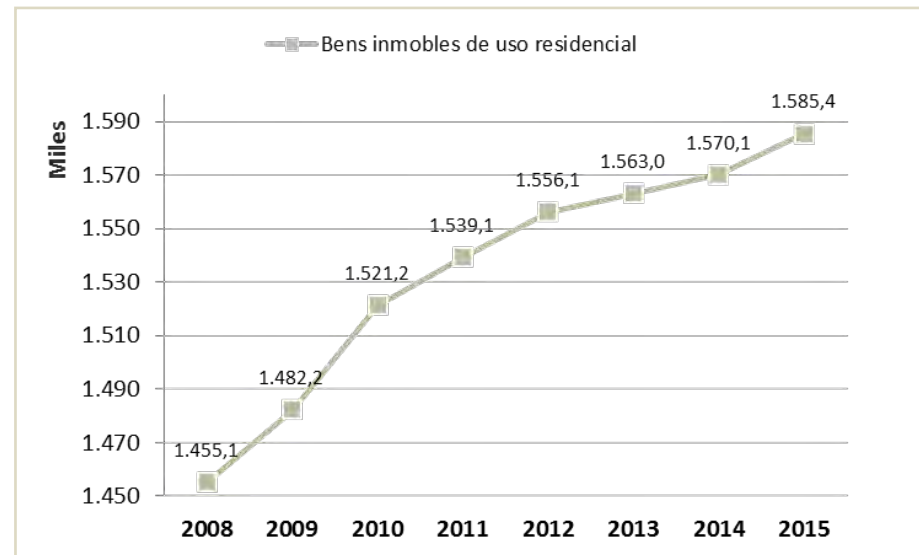
Actualízase unha única medida deste indicador, a de bens inmobles de uso residencial, xa que as outras catro proveñen dunha fonte de periodicidade decenal.

No ano 2015, o número de bens inmobles de uso residencial en Galicia, ascendía a 1.585.353. Os concellos con maior número de inmobles son Vigo e A Coruña con 134.461 e 124.744 respectivamente.

Nunha análise provincial cabe destacar que as provincias da Coruña e Pontevedra acollen o 68,4% do total dos bens inmobles de uso residencial de Galicia.

Atendendo ao sistema de asentamentos, Lugo entre as sete grandes cidades, cun 3,1%, Verín entre as cabeceiras e subcabeceiras do SUI, cun 9,1% e Maceda entre os NET, cun 25,1% rexistran os maiores incrementos nestes anos. Porén, os maiores incrementos relativos rexístranse en pequenos concellos como Folgoso do Caurel, que supera o 90%

Evolución do indicador:

Xunta de Galicia

OC.C.02

Índice de saturación

Caderno indicador

IET
Febreiro 2016

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador é mostrar a cantidade de solo urbano actual e previsto no planeamento vixente sobre o total da superficie do municipio.

Avaliar a cantidade de solo urbano prevista no plan mostra a relación que hai en cada territorio entre o uso urbano e a matriz biofísica que, en termos estritamente de sustentabilidade, debería proporcionar o seu sustento como fonte de recursos. Debe terse presente que o solo é un recurso non renovable, polo que calquera consideración de protección ha de ter o obxectivo da contención na súa ocupación.

Este indicador debe interpretarse tendo presentes os resultados doutros indicadores directamente relacionados, como o de crecemento previsto ou outros que forman parte deste bloque de ocupación do solo ou do de naturalidade.

Descrición do indicador:

Este indicador reflicte a cantidade de solo urbano actual e previsto no planeamento urbanístico vixente nos municipios de Galicia.

Considérase solo urbano actual e previsto o solo clasificado trala súa homoxeneización como:

"Solo urbano"

"Solo de núcleo rural"

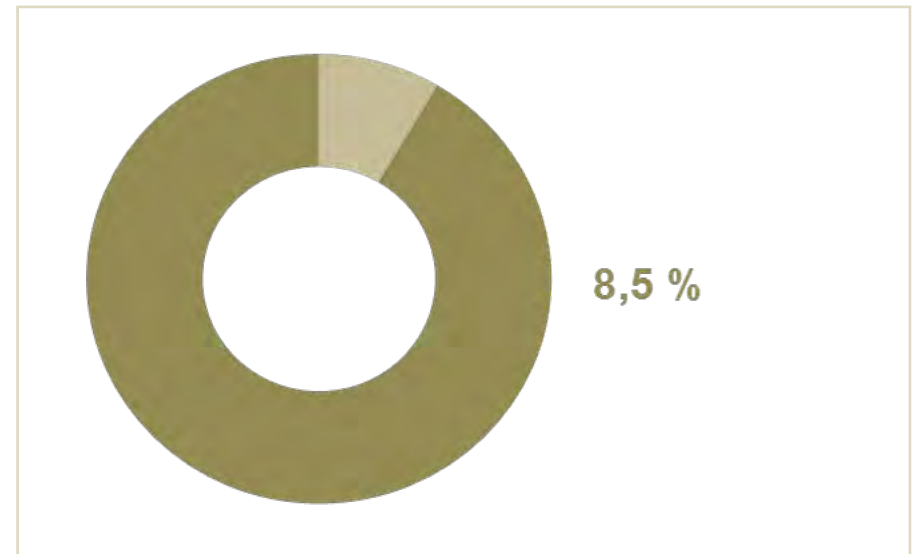
"Solo urbanizable"

Estas clasificacións proceden da información contida na capa de planeamento procesada polo IET a partir dos documentos de planeamento. Esta capa contén un atributo ("cla_homo") no que se recolle a clasificación homoxeneizada do solo, resultado da aplicación do réxime transitorio establecido pola "Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia" vixente na data de elaboración desta capa.

Medidas do indicador:

1. Porcentaxe de superficie de solo urbano actual e previsto e de núcleo rural respecto á total do municipio

Índice global saturación Galicia:

Bloque

OCUPACIÓN DO TERRITORIO OC

Subbloque

INTENSIDADE C

Nome

Índice de saturación 02

Estado:

O Índice de saturación calculado para toda Galicia (computando só os concellos con planeamento) acada o 8.5%, unha porcentaxe moi moderada da súa superficie; máis aínda tendo en conta que non se teñen en consideración os concellos sen planeamento (na súa inmensa maioría moi escasamente urbanizados). Co mesmo criterio, calculáronse os índices provinciais, entre os que destaca o de Pontevedra cun 17.2% fronte a Lugo que non supera o 3.8%.

Por concellos, o que presenta menor Índice de saturación en Galicia (entre aqueles dos que se dispón de datos de planeamento) é Negueira de Muñiz, cun Índice de saturación próximo ao 0%, xa que das súas 7.226 ha de superficie total, só 1,8 non están clasificadas como solo rústico.

Analizando o mapa temático que se adxunta, resulta evidente a concentración de valores máis altos do Índice de saturación nos concellos que conforman o eixo atlántico e no corredor do Miño, dende Ourense ata a súa desembocadura na Guarda; o interior da comunidade, onde tamén se atopan maioritariamente os concellos sen planeamento, rexistra así os menores valores do indicador, con ata 25 concellos que non acadan nin o 1% de saturación: Santiso, Samos, Montederramo, Pol ou Tordoia, cun 0.1%, son só algúns exemplos.

Na zona litoral cabe destacar que existen dúas áreas con baixos índices de saturación; correspóndense con concellos que están situados na “Costa da Morte” e entre Valdoviño e O Vicedo, no contorno da Comarca de Ortegá. Entre eles atópase Ortigueira, que non supera o 2.3% ou Muxía o 2.9%.

Polo contrario, A Coruña presenta o Índice de saturación máis alto de Galicia, cun 70.5%, para unha superficie municipal de 3.854 ha, o que significa unha altísima saturación das posibilidades de desenvolvemento de solo no termo municipal. Tamén resultan significativos os casos de Sanxenxo cun 64,4% de Índice de saturación e 4.415 ha de superficie e moi singularmente, polo que representa tamén en termos de superficie en valor absoluto, o de Vigo, cun 61,2% e 10.949 ha de superficie municipal.

Feito todo este resumo, a análise deste indicador será de utilidade tamén para a interpretación dos resultados doutros directamente relacionados, como o de Crecemento previsto ou outros que forman parte deste bloque de naturalidade.

Coherencia co modelo territorial

Avaliar a cantidade de solo urbano actual e prevista no planeamento permite analizar a relación que hai en cada territorio entre o uso urbano e a matriz biofísica que, en termos estritamente de sustentabilidade, debería proporcionar o seu soporte como fonte de recursos primarios.

Tanto as DOT como o POL, aínda que non determinan propiamente unha tendencia fixa, establecen un modelo territorial que promove un uso eficiente do solo, racionalizando o seu consumo e integrando as afeccións derivadas da implantación das actividades e usos, tanto de carácter urbano como os de natureza rural, de maneira coherente cos seus valores. (Artigos 29 e 41 do POL).

Nesta liña, cabe destacar dentro dos Obxectivos Xerais a determinación 1.2.n das DOT que di que se debe *Contribuír a un modelo territorial que considere a vocacionalidade ou potencialidade do territorio na ordenación do medio físico soporte do modelo, analizando a súa capacidade de acollida para os distintos usos; e máis concretamente, no Bloque 2 O sistema de asentamentos, a determinación 2.1.4.j obriga á *Fixación dos usos do solo e o equilibrio entre as distintas partes do territorio, baixo a perspectiva da súa sustentabilidade, baseándose para iso na capacidade de carga entendida como a aptitude dun territorio para soportar un nivel de intensidade de usos sen que, en ningún caso, se produza un proceso de deterioración ambiental, social ou cultural.**

Segundo todo isto, os instrumentos marco da ordenación territorial en Galicia (DOT e POL) establecen nos seus obxectivos e determinacións as *condicións para que o planeamento urbanístico municipal interveña na actual dispersión do asentamento, procurando a compactación e densificación para acadar novas centralidades urbanas de densidade suficiente.* Determinación 2.1.4.m

En definitiva, debe priorizarse a *compactación das cidades, vilas e núcleos existentes fronte á súa expansión sobre terreos en estado natural, mediante operacións de rehabilitación, reforma e consolidación no seu interior. Ademais, evítanse os crecementos ao longo das vías de comunicación.* Determinación 3.1.5.d. Debe alcanzarse un equilibrio sostible na ocupación do solo procurando a funcionalidade e conectividade dos sistemas naturais en harmonía cunha paisaxe que poña en valor os elementos e trazos identitarios.

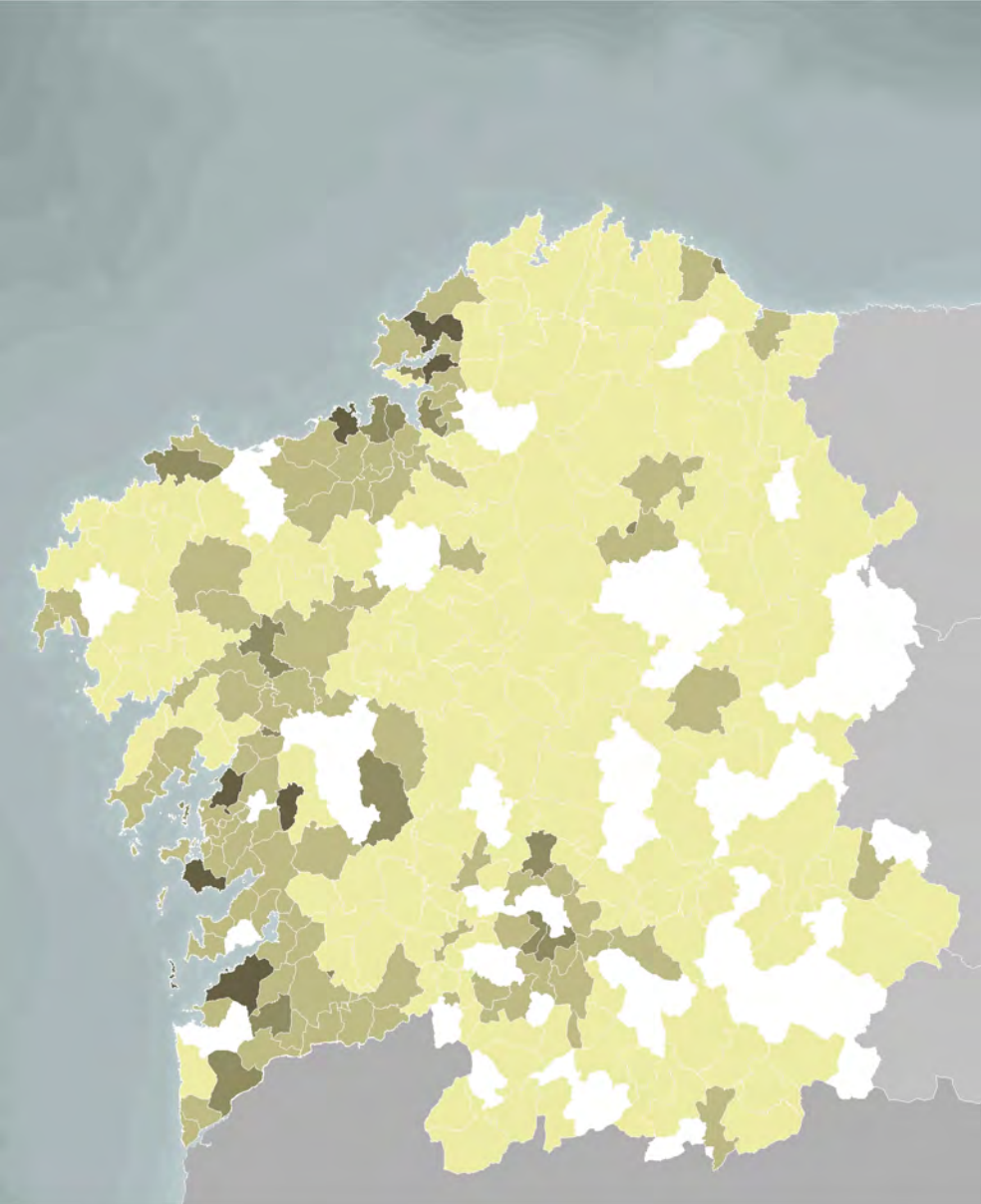

Indicador: OC.C.02 Índice de saturación

Porcentaxe de superficie de solo urbano actual e previsto e de núcleo rural respecto á total do municipio

Caderno Medida 01

Índice de saturación por municipio

- Non procede
- 0 - 10
- 10 - 30
- 30 - 50
- 50 - 70,5

Concello da Coruña, que acada o maior Índice de saturación de Galicia cun 70,5 %

8,5 %

Índice de saturación para Galicia* = 8,5. O dato referido ao Índice de saturación para Galicia cálcúlase só para aquela parte do territorio con algún documento de planeamento vixente.

OC C 02 Índice de saturación

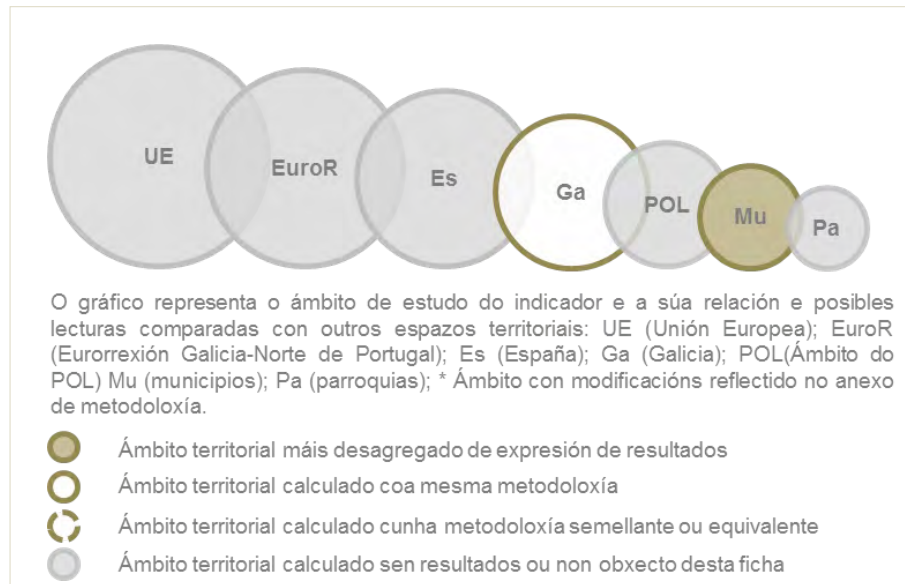
Medida: **01 Porcentaxe de solo urbano actual e previsto e de núcleo rural respecto á total do municipio**

Descrición:

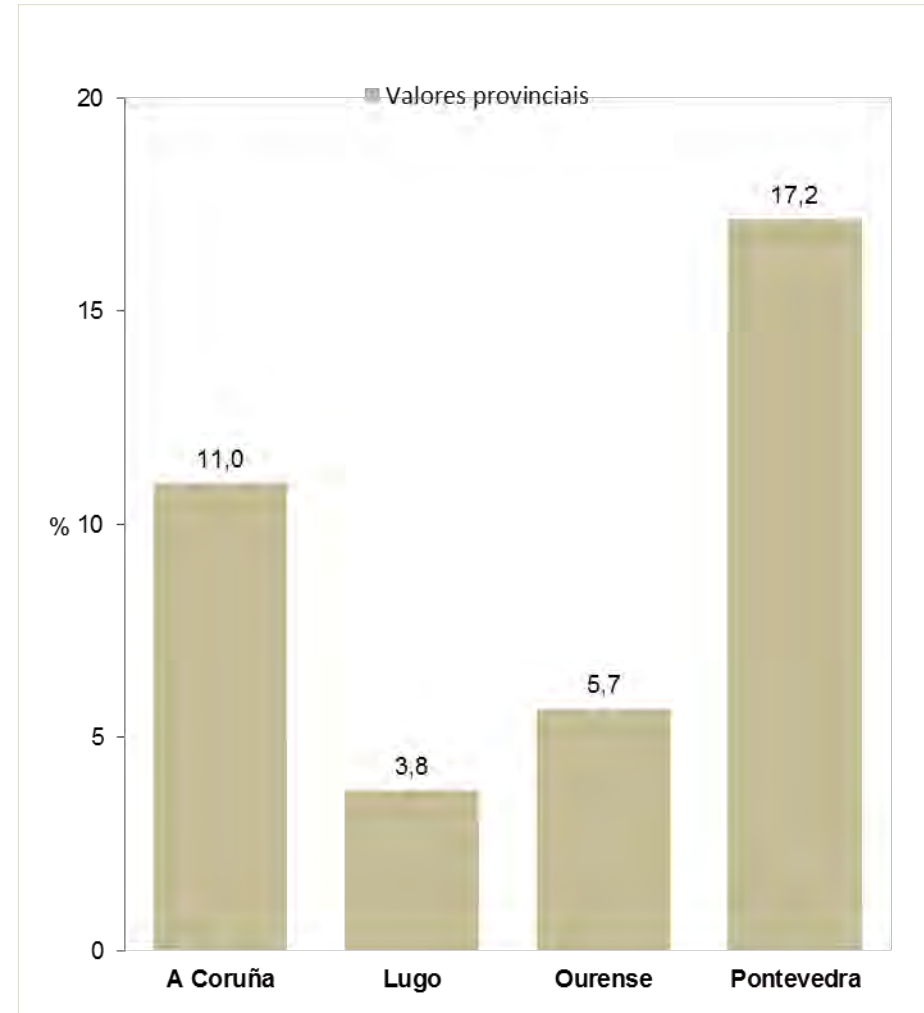
Porcentaxe de superficie de solo urbano actual e previsto (urbano consolidado e non consolidado, de núcleo rural , e de solo urbanizable) respecto á total do municipio .

Nota: respecto a informes anteriores, modificouse a fonte de calculo da medida e como consecuencia, algunha das variables de cálculo.

Ámbitos territoriais:

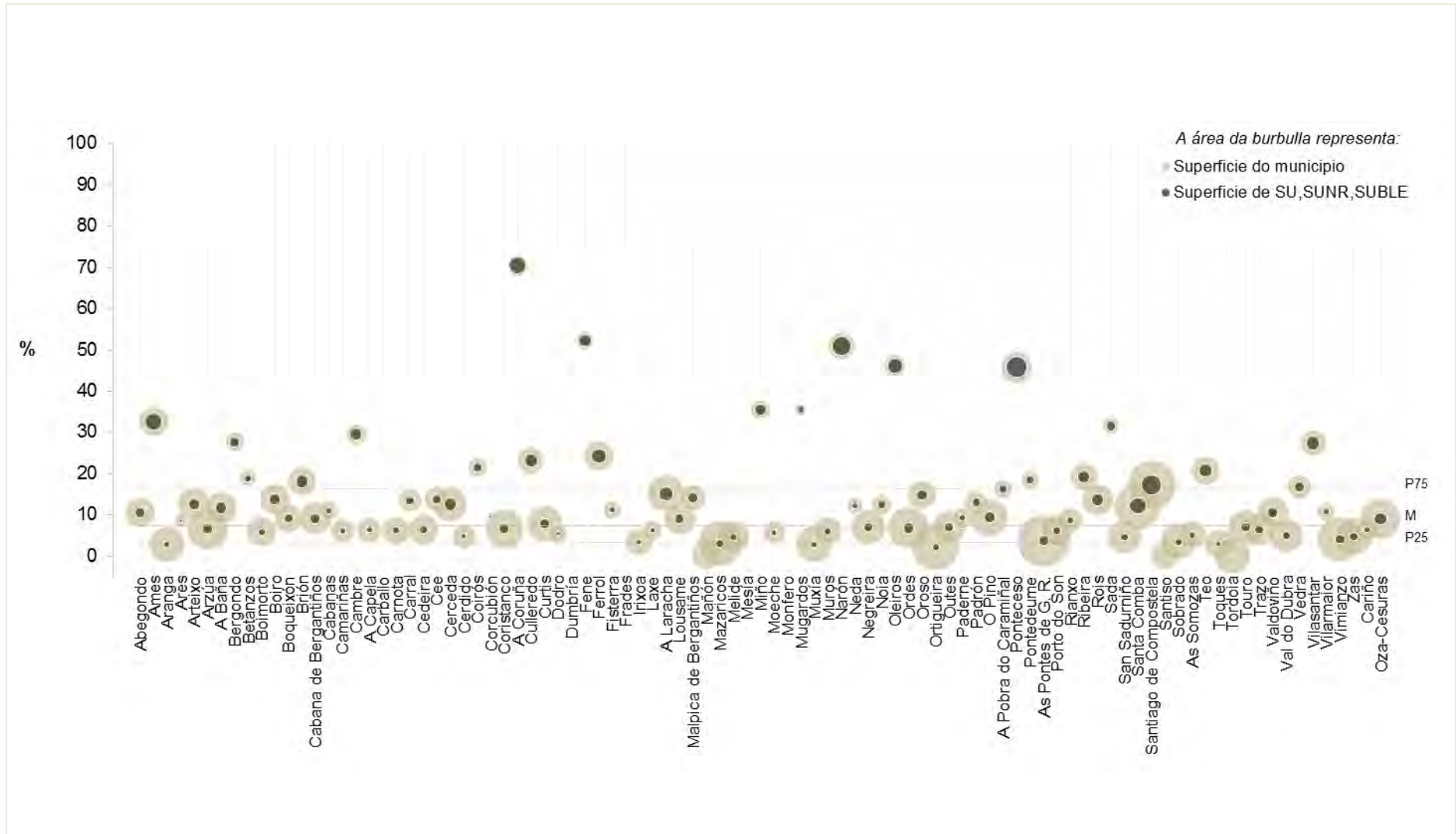

Gráfico:

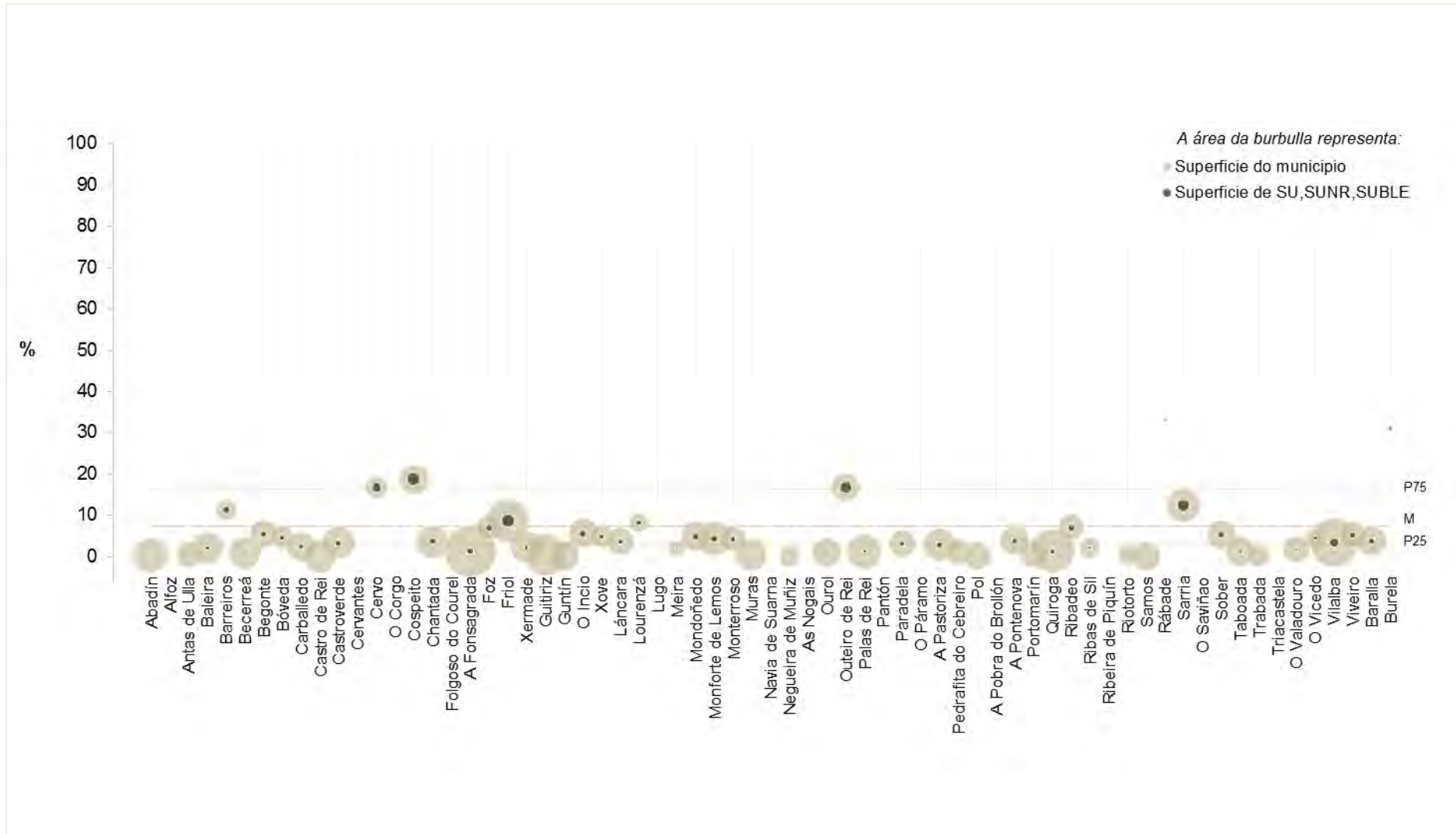
OC.C.02 01 Índice de saturación

Gráfico A Coruña:

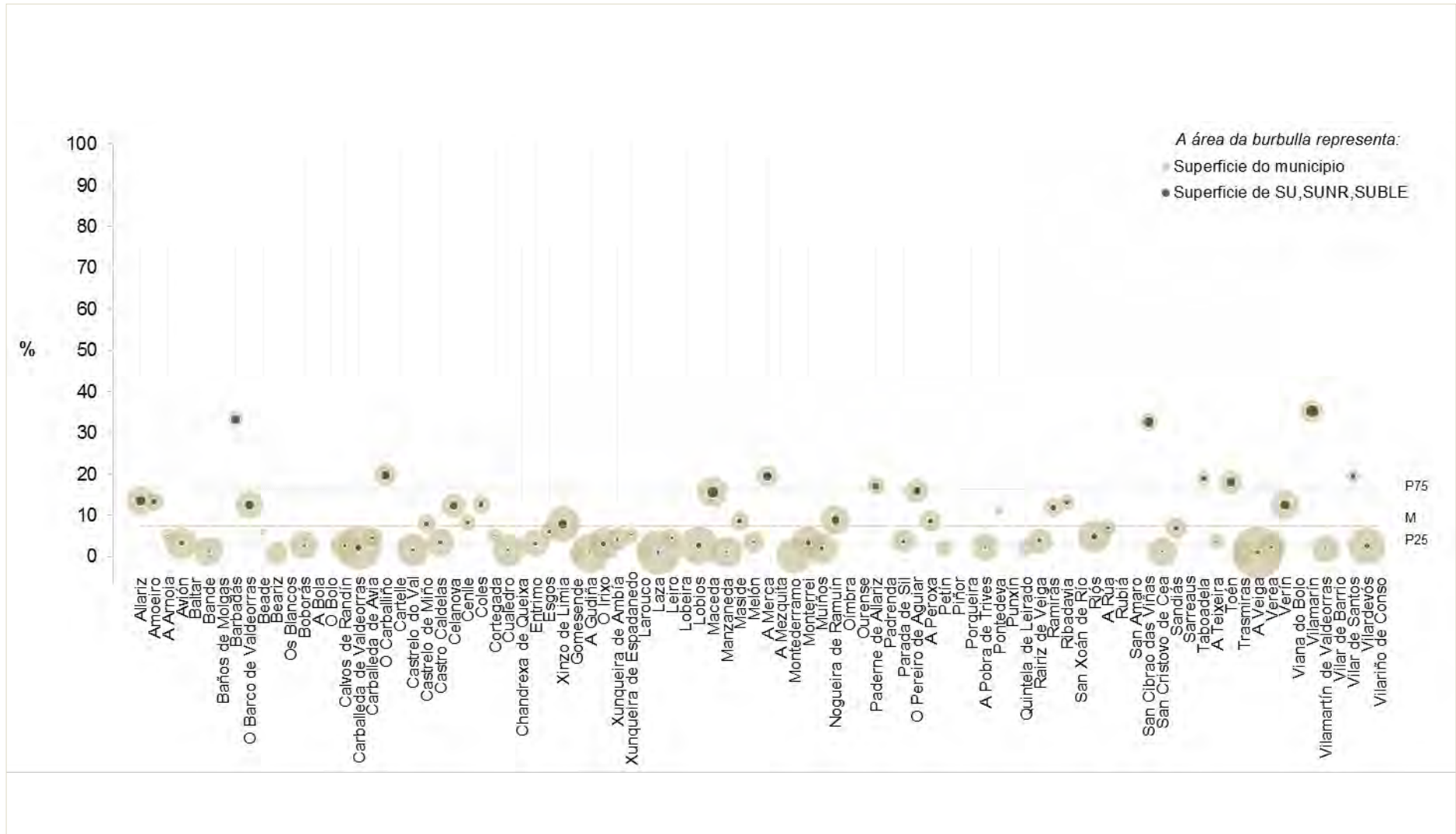
OC.C.02 01 Índice de saturación

Gráfico Lugo:

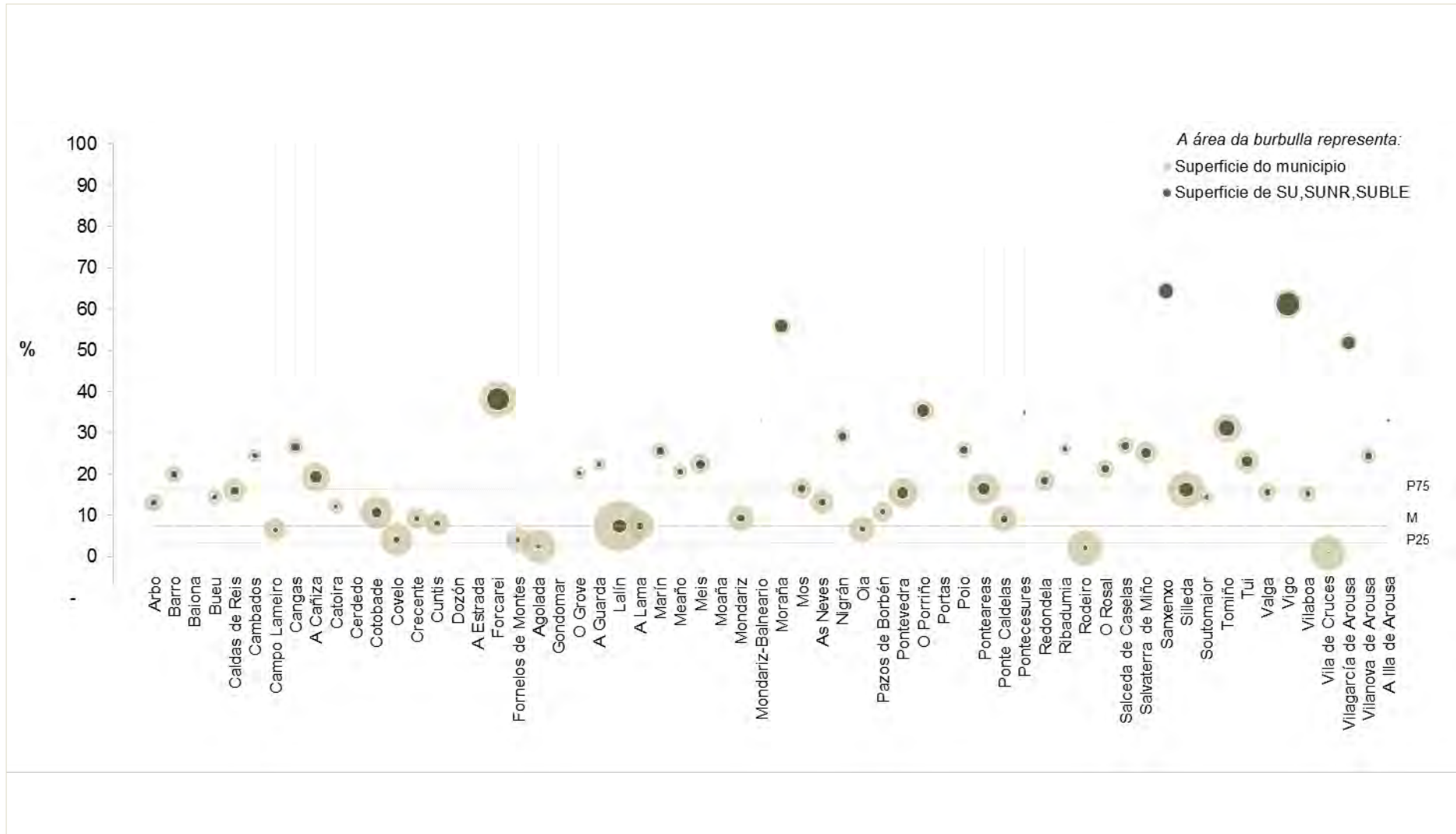
OC.C.02 01 Índice de saturación

Gráfico Ourense:

OC.C.02 01 Índice de saturación

Gráfico Pontevedra:

Indicador: OC.C.02

Índice de saturación

Caderno Anexo

IET
Febreiro 2016

NOTAS METODOLÓXICAS:

Pre-tratamento das capas de información:

Partiuse da capa de planeamento urbanístico procedente do SÍOTUGA, que contén atributos relativos á clasificación e categoría dos solos tras un proceso de homoxeneización. Esta homoxeneización realízase para superar a heteroxeneidade de denominacións e os distintos marcos normativos vixentes no momento de aprobación de cada documento de planeamento. A tabla de homoxeneización é a seguinte:

2010		2010		2002 (LOUGA)		1997		1985/PXOM (LASGA)		1985/ sin PXOM (LASGA)		1976/PXOM		1976/ sin PXOM						
CLASE_HOMO	CATEGORIA_HOMO	CLASE_HOMO	CATEGORIA_HOMO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO					
CLASE_HOMODEFINICION	CATEGORIA_HOMODEFINICION	CLASE_HOMODEFINICION	CATEGORIA_HOMODEFINICION	CLASE_HOMODEFINICION	CATEGORIA_HOMODEFINICION	CLASE_HOMODEFINICION	CATEGORIA_HOMODEFINICION	CLASE_HOMODEFINICION	CATEGORIA_HOMODEFINICION	CLASE_HOMODEFINICION	CATEGORIA_HOMODEFINICION	CLASE_HOMODEFINICION	CATEGORIA_HOMODEFINICION	CLASE_HOMODEFINICION	CATEGORIA_HOMODEFINICION					
SU (solo urbán)	SUSC (Sen categorizar)	SU (solo urbán)	SUC (Consolidado)	SU (solo urbán)	SUC (Consolidado)	SU (solo urbán)	SUC (Consolidado)	SU (solo urbán)				SU (solo urbán)	POL (Polígonos)	SU (solo urbán)	POL (Polígonos)					
	SUC (Consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)
	SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)	SUNC (Non consolidado)
SNR (núcleo rural)	SNRSC (Sen categorizar)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNRAE (Expansión)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNU (Non urbanizable)	SNUNRT (Non urbanizable de núcleo rural)	SNU (Non urbanizable)	SNUNRT (Non urbanizable de núcleo rural)									
	SNRT (Histórico-Tradicional)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)			
	SNR (Histórico-Tradicional)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)	SNR (núcleo rural)		
SUZ (urbanizable)	SUZD (Delimitado)	SUZ (urbanizable)	SUZD (Delimitado)	SUZ (urbanizable)	SUZD (Delimitado)	SUZ (urbanizable)	SUZD (Delimitado)	SUZ (urbanizable)	SUZP (Programado)	SUZ (urbanizable)	SUZP (Programado)	SUZ (urbanizable)	SUZP (Programado)	SUZ (urbanizable)	SUZP (Programado)					
	SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)			
	SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)	SUZND (Non delimitado)		
SR (Solo rústico)	SRSC (Sen categorizar)	SR (Solo rústico)	SRPO (Ordinario)	SR (Solo rústico)	SRPO (Ordinario)	SR (Solo rústico)	SRPO (Ordinario)	SRC (Común)	SNUC (Común)	SNUC (Común)	SNUC (Común)	SNUC (Común)	SNUC (Común)	SNUC (Común)	SNUC (Común)					
	SRPSC (Protexido sen categorizar)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)			
	SRPO (Ordinario)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)	SRPAG (Protección agropecuaria)			
	SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPFO (Protección forestal)		SRPFO (Protección forestal)		SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)	SRPFO (Protección forestal)			
	SRPFO (Protección forestal)		SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)	SRPIN (Protección de infraestructuras)			
	SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPAU (Protección das augas)		SRPAU (Protección das augas)		SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)	SRPAU (Protección das augas)			
	SRPAU (Protección das augas)		SRPCO (Protección de costas)		SRPCO (Protección de costas)		SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)	SRPCO (Protección de costas)			
	SRPCO (Protección de costas)		SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)	SRPEN (Protección de espazos naturais)			
	SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)	SRPPX (Protección paisaxística)			
	SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		
SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)																				
TEXTO CONSOLIDADO A 20/04/2010 DA LEI ORIGINAL COAS MODIFICACIÓNS INTRODUCIDAS POLAS LEIS 15/2004, 6/2007, 3/2008, 6/2008, 18/2008 E 2/2010.		TEXTO CONSOLIDADO A 20/04/2010 DA LEI 9/2002		LEI 9/2002, DO 30 DE DECEMBRO, DE ORDENACIÓN URBANÍSTICA E PROTECCIÓN DO MEDIO RURAL DE GALICIA.		Ley 1/1997, de 24 marzo		Ley 11/1985, de 22 agosto				Real Decreto 1346/1976, de 9 abril								

Toda a información gráfica depurouse para evitar erros de topoloxía, fundamentalmente consistentes na superposición de ámbitos de clasificación, que se producían especialmente nas zonas de borde dos concellos. Tamén se corruxiron pequenos desaxustes nos bordes de contacto entre ámbitos, que xeraban falsos "vacíos" asignados inicialmente á clase de solo rústico. Finalmente, agrupáronse as entidades en tres tipos segundo a súa clasificación homoxeneizada:

1.- SU, SNR

2.- Suble

3.- SR

Natureza do cálculo: Semicuantitativa. A metodoloxía de cálculo do indicador (explicada en detalle en apartado específico) inclúe unha operación matemática cos datos fonte.

Observacións:

Faise constar que este indicador elabórase cunha fonte de datos diferente á dos informes anteriores coa intención de aportar información relativa á todo ámbito autonómico e non só ao do POL. Por outra banda, esta información, polo contrario que á do POL, está en permanente actualización e cobre xa a meirande parte do territorio galego. Inclúense neste indicador datos de 267 dos 314 concellos de Galicia (existentes en febreiro de 2016); concellos que contan cun instrumento de planeamento que clasifica o seu solo. (No SIOTUGA non consta planeamento vixente nos restantes 47 concellos á data do indicador). Nas táboas de resultados reflíctese a non existencia de planeamento co símbolo "-" (non procede) nos campos correspondentes.

Porén, fronte as vantaxes enunciadas en relación á nova fonte de datos, hai que suliñar que esta non aporta información para todos os concellos en relación á categorización do solo urbano, aos sistemas xerais, nin establece os grados de compatibilidade dos solos urbanizables, polo que se reduce o número de medidas deste indicador e modifícase a súa fórmula de cálculo.

PROCESO DE CÁLCULO:

Calcúlase a porcentaxe de superficie dos solos urbanos, de núcleo rural e urbanizables delimitados e non delimitados segundo unha clasificación homoxeneizada.

Para iso, empregouse a cartografía de información urbanística do SIOTUGA e a superficie municipal do CNIG. A partir desta información obtívose a superficie total destes solos dentro do ámbito municipal e calculouse a porcentaxe que supón esta superficie respecto á total do concello.

Fórmula de cálculo: % Índice de saturación = $100 \frac{\Sigma (SU+SNR+SUble)}{STot}$

SU: Solo Urbano consolidado e non consolidado

SNR: Solo de Núcleo Rural

SUble: Solo Urbanizable delimitado e non delimitado

STot: Superficie de todo o ámbito municipal/autonómico

1. Calcúlase a superficie das xeometrías dos solos urbano, urbanizable e de núcleo rural.
2. Obtéñense as superficies totais de cada tipo de solo por municipio, agregando os resultados por tipo de solo e código municipal.
3. Súmanse as superficies de solo urbano, urbanizable e de núcleo rural e calcúlase a porcentaxe respecto á superficie total do municipio.
4. Únense os resultados ás xeometrías municipais.

Os cálculos dos Índices de saturación de Galicia e provinciais realízanse considerando como superficie total só aquela que suman os concellos con planeamento vixente.

FONTES DE INFORMACIÓN:						
Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Superficie de concellos de Galicia	CNIG (Centro de descargas)		1:25.000		
	Planeamento urbanístico	SIOTUGA	22/02/2016	1:5.000		

REFERENCIAS:

Lei 9/2002, do 30 de decembro, de Ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia, e a súa posterior modificación na Lei 2/2010, do 25 de marzo

O contido deste indicador debe interpretarse de acordo a este texto legal en xeral e en particular cabe citar o seguinte:

Os plans xerais deberán clasificar o territorio municipal en todos ou algúns dos seguintes tipos de solo: urbano, de núcleo rural, urbanizable e rústico.(Artigo 10 “Clasificación de solo”. Capítulo II de Clasificación de solo).

1. Os plans xerais clasificarán como solo urbano (...) aqueles terreos integrados na malla urbana existente sempre que reúnan algún dos seguintes requisitos: a) que contén con acceso rodado público e cos servizos de abastecemento de auga, evacuación de augas residuais e subministración de enerxía eléctrica (...), b) que aínda carecendo dalgúns destes servizos, estean comprendidos en áreas ocupadas pola edificación polo menos nas dúas terceiras partes dos espazos aptos para ela (...). (Artigo 11 “Solo urbano”. Capítulo II de Clasificación de solo).

Os plans xerais diferenciarán no solo urbano as seguintes categorías:

a) Solo urbano consolidado, integrado polos soares así como polas parcelas que, polo seu grao de urbanización efectiva e asumida polo plan urbanístico, poidan adquirir a condición de soar mediante obras accesorias e de escasa entidade que poden executarse simultaneamente coas de edificación ou construción.

b) Solo urbano non consolidado, integrado pola restante superficie de solo urbano e, en todo caso, por os terreos nos que sexan necesarios procesos de urbanización, reforma interior, renovación urbana ou obtención de dotacións urbanísticas con distribución equitativa de beneficios e cargas, por aqueles sobre os que o plan urbanístico prevexa unha ordenación substancialmente diferente da realmente existente, así como polas áreas de recente urbanización xurdida á marxe do plan. (Artigo 12 “Categorías de solo urbano”. Capítulo II de Clasificación de solo).

Constitúen o solo de núcleo rural os terreos que serven de soporte a un asentamento de poboación singularizado, identificable e diferenciado administrativamente (...). A definición do seu perímetro terá en conta delimitacións existentes, peculiaridades urbanísticas e morfolóxicas e a capacidade de acollida da demanda previsible de uso residencial no medio rural, en función das súas condicións topográficas e de estrutura de propiedade, do seu nivel de integración ás dotacións e servizos existentes (...) e axustarase ás infraestruturas e pegadas físicas existentes. (Artigo 13 “Solo de núcleo rural”. Capítulo II de Clasificación de solo).

Solo 1. Constituirán o solo urbanizable os terreos que non teñan a condición de solo urbano, de núcleo rural, nin rústico e poidan ser obxecto de transformación urbanística nos termos establecidos nesta Lei (...) (Artigo 14 “Solo urbanizable”. Capítulo II de Clasificación de solo).

2. Solo rústico especialmente protexido, constituído polos terreos que polos seus valores agrícolas, gandeiros, forestais, ambientais, científicos, naturais, paisaxísticos, culturais, suxeitos a limitacións ou servidumes para a protección do dominio público ou doutra índole deban estar sometidos a algún réxime especial de protección incompatible coa súa transformación, de acordo co disposto neste apartado. (Artigo 32 “Categorías”. SECCIÓN 4ª. “Solo rústico”. CAPÍTULO III :”Régimen das distintas clases e categorías de solo”).

1. O plan xeral deberá considerar as reservas de solo necesarias para a implantación dos sistemas xerais ou conxunto de dotacións urbanísticas ao servizo predominante do conxunto da poboación, do seu asentamento, mobilidade e emprego. (Artigo 47 "Calidade de vida e cohesión social". SECCIÓN 1ª. "Disposicións xerais". CAPÍTULO I: "Clases de instrumentos de ordenación" TÍTULO II)

O plan xeral deberá considerar as reservas de solo necesarias para a implantación dos sistemas xerais ou conxunto de dotacións urbanísticas ao servizo predominante do conxunto da poboación, do seu asentamento, mobilidade e emprego. (Artigo 47 "Calidade de vida e cohesión social". SECCIÓN 1ª. "Disposicións xerais". CAPÍTULO I: "Clases de instrumentos de ordenación".

DATOS:

A Coruña:

codINE	municipio	Índice de saturación (2)	Superficie de solo urbano actual e previsto (ha)
15001	Abegondo	10,5	882,6
15002	Ames	32,6	2609,3
15003	Aranga	2,8	334,0
15004	Ares	8,5	154,3
15005	Arteixo	12,6	1184,5
15006	Arzúa	6,7	1038,7
15007	A Baña	11,7	1151,0
15008	Bergondo	27,7	903,6
15009	Betanzos	18,9	456,9
15010	Boimorto	5,9	485,3
15011	Boiro	13,7	1182,2
15012	Boqueixón	9,2	671,8
15013	Brión	18,1	1355,6
15014	Cabana de Bergantiños	9,1	908,2
15015	Cabanas	11,1	334,1
15016	Camañas	6,2	328,0
15017	Cambre	29,5	1202,7
15018	A Capela	6,3	365,4
15019	Carballo	-	-
15020	Carnota	6,2	446,1
15021	Carral	13,5	646,3
15022	Cedeira	6,5	554,7
15023	Cee	13,8	791,6
15024	Cerceda	12,6	1396,5
15025	Cerdido	4,8	255,0
15027	Coirós	21,6	724,0
15028	Corubián	9,7	62,3
15029	Coristanco	6,5	923,2
15030	A Coruña	70,5	2718,3
15031	Culleredo	23,2	1441,1
15032	Curtis	7,9	919,9
15033	Dodro	5,4	196,7
15034	Dumbría	-	-
15035	Fene	52,3	1412,5
15036	Ferrol	24,3	2021,9
15037	Fisterra	11,2	325,0
15038	Frades	-	-
15039	Irixoa	3,4	233,6
15040	Laxe	6,2	226,9
15041	A Laracha	15,2	1907,7
15042	Lousame	9,1	847,5
15043	Malpica de Bergantiños	14,2	874,0
15044	Mañón	0,3	24,6
15045	Mazaricos	3,0	565,3
15046	Melide	4,6	467,5
15047	Mesía	-	-
15048	Miño	35,4	1163,9

codINE	municipio	Índice de saturación (2)	Superficie de solo urbano actual e previsto (ha)
15049	Moeche	5,7	276,9
15050	Monfero	-	-
15051	Mugardos	35,5	437,5
15052	Muxía	2,9	352,8
15053	Muros	6,1	450,8
15054	Narón	51,0	3419,4
15055	Neda	12,2	289,9
15056	Negreira	7,0	802,3
15057	Noia	12,4	489,9
15058	Oleiros	46,2	2033,0
15059	Ordes	6,9	1076,6
15060	Oroso	14,9	1082,1
15061	Ortigueira	2,3	477,9
15062	Outes	7,0	705,6
15064	Paderne	9,3	370,0
15065	Padrón	13,1	632,9
15066	O Pino	9,4	1242,3
15067	A Pobra do Caramiñal	16,3	525,9
15068	Ponteceoso	45,8	4233,3
15069	Pontedeume	18,4	540,1
15070	As Pontes de G. R.	3,7	917,3
15071	Porto do Son	6,1	581,6
15072	Pianxo	8,7	509,7
15073	Ribeira	19,2	1307,1
15074	Rois	13,8	1275,1
15075	Sada	31,6	876,2
15076	San Sadurniño	4,5	452,3
15077	Santa Comba	12,2	2475,2
15078	Santiago de Compostela	17,3	3800,0
15079	Santiso	0,1	5,7
15080	Sobrado	3,5	420,1
15081	As Somozas	5,1	363,7
15082	Teo	20,8	1646,9
15083	Toques	3,0	231,3
15084	Tordoia	0,1	17,0
15085	Touro	7,0	811,6
15086	Trazo	6,5	654,2
15087	Valdoviño	10,6	940,6
15088	Val do Dubra	5,0	539,5
15089	Vedra	16,9	888,9
15090	Vilasantar	27,4	1623,0
15091	Vilamaior	10,9	327,9
15092	Vimianzo	4,2	778,9
15093	Zas	4,7	632,4
15901	Carifio	6,4	305,4
15902	Oza-Cesuras	9,0	1365,1

TOTAL GALICIA	8,5	205741,4
----------------------	------------	-----------------

DATOS:

Lugo:

codINE	municipio	índice de saturación (%)	Superficie de solo urbano actual e previsto (ha)
27001	Abadín	0,2	31,3
27002	Alfoz	-	-
27003	Antas de Ulla	0,3	32,7
27004	Baleira	2,0	344,2
27005	Barreiros	11,4	829,2
27006	Becerreá	0,9	147,6
27007	Begonte	5,4	684,6
27008	Bóveda	4,7	424,6
27009	Carballedo	2,5	342,0
27010	Castro de Rei	0,2	28,6
27011	Castroverde	3,3	571,5
27012	Cervantes	-	-
27013	Cervo	16,8	1306,4
27014	O Corgo	-	-
27015	Cospeito	18,8	2726,8
27016	Chantada	3,7	657,6
27017	Folgoso do Courel	-	-
27018	A Fonsagrada	1,4	598,3
27019	Foz	7,0	706,0
27020	Friol	8,7	2553,3
27021	Xermade	2,2	373,5
27022	Guitiriz	0,4	126,0
27023	Guntín	0,3	42,5
27024	O Incio	5,6	823,2
27025	Xove	4,9	439,9
27026	Láncara	3,7	450,2
27027	Lourenzá	8,2	515,1
27028	Lugo	-	-
27029	Meira	2,0	91,4
27030	Mondoñedo	4,9	700,9
27031	Monforte de Lemos	4,3	860,6
27032	Monterroso	4,2	485,6
27033	Muras	0,3	50,9
27034	Navia de Suarna	-	-

codINE	municipio	índice de saturación (%)	Superficie de solo urbano actual e previsto (ha)
27035	Negueira de Muíiz	0,0	1,8
27037	As Nogais	-	-
27038	Ouro	1,0	137,3
27039	Outeiro de Rei	16,8	2252,9
27040	Palas de Rei	1,3	256,4
27041	Pantón	-	-
27042	Paradela	3,1	381,1
27043	O Páramo	-	-
27044	A Pastoriza	2,8	495,7
27045	Pedrafita do Cebreiro	1,2	122,4
27046	Pol	0,1	16,3
27047	A Pobra do Brollón	-	-
27048	A Pontenova	3,8	512,2
27049	Portomarín	0,5	54,2
27050	Quiroga	1,3	417,8
27051	Ribadeo	7,1	771,1
27052	Ribas de Sil	2,3	152,8
27053	Ribeira de Piquín	-	-
27054	Riotorto	0,5	31,0
27055	Samos	0,1	12,0
27056	Ribade	33,2	171,7
27057	Sarria	12,5	2305,8
27058	O Saviñao	-	-
27059	Sober	5,3	706,0
27060	Taboada	1,3	192,1
27061	Trabada	0,2	14,7
27062	Triacastela	-	-
27063	O Valadouro	1,8	195,1
27064	O Vicedo	4,5	340,9
27065	Vilalba	3,3	1259,0
27066	Viveiro	5,1	657,8
27901	Baralla	3,7	519,1
27902	Burela	31,1	237,8

TOTAL GALICIA	8,5	205741,4
----------------------	------------	-----------------

DATOS:

Ourense:

codINE	municipio	Índice de saturación (%)	Superficie de solo urbano actual e previsto (ha)
32001	Allariz	13,5	1162,2
32002	Amoeiro	13,3	526,1
32003	A Arnoia	5,1	106,1
32004	Avión	3,2	382,8
32005	Baltar	-	-
32006	Bande	1,3	132,7
32007	Baños de Molgas	-	-
32008	Barbadás	33,3	1006,5
32009	O Barco de Valdeorras	12,5	1069,7
32010	Bede	6,0	38,6
32011	Beariz	0,8	46,9
32012	Os Blancos	-	-
32013	Boborás	2,6	231,8
32014	A Bola	-	-
32015	O Bolo	-	-
32016	Calvos de Randín	2,6	252,0
32017	Carballeda de Valdeorras	2,2	485,1
32018	Carballeda de Avia	4,5	208,4
32019	O Carballiño	19,8	1072,5
32020	Cartelle	-	-
32021	Castro do Val	1,6	201,2
32022	Castro de Miño	7,9	314,2
32023	Castro Caldelas	3,4	301,8
32024	Celanova	12,3	826,3
32025	Cenlle	8,2	238,5
32026	Coles	12,6	478,9
32027	Cortegada	5,1	136,8
32028	Cualedro	1,5	172,9
32029	Chandrea de Queixa	-	-
32030	Entrimo	3,2	270,0
32031	Esgos	6,1	231,6
32032	Xinzo de Limia	7,9	1041,1
32033	Gomezende	0,3	8,8
32034	A Gudiña	0,8	138,3
32035	O Irixo	2,9	356,2
32036	Xunqueira de Ambía	4,2	252,9
32037	Xunqueira de Espadanedo	5,3	146,5
32038	Larouco	0,9	20,5
32039	Laza	1,0	208,8
32040	Leiro	4,5	172,8
32041	Lobeira	-	-
32042	Lobios	2,7	449,8
32043	Maceda	15,6	1590,2
32044	Manzaneda	1,1	127,9
32045	Maside	8,6	344,7
32046	Melón	3,5	184,4

codINE	municipio	Índice de saturación (%)	Superficie de solo urbano actual e previsto (ha)
32047	A Merca	19,5	994,9
32048	A Mezquita	-	-
32049	Montederramo	0,1	16,7
32050	Monterrei	3,4	403,9
32051	Muiños	1,9	211,4
32052	Nogueira de Ramuín	8,8	868,1
32053	Ombra	-	-
32054	Ourense	-	-
32055	Paderne de Allariz	17,1	663,9
32056	Padrenda	-	-
32057	Parada de Sil	3,7	229,0
32058	O Pereiro de Aguiar	15,9	968,3
32059	A Peroxa	8,6	470,1
32060	Peñín	1,9	59,4
32061	Piñor	-	-
32062	Porqueira	-	-
32063	A Pobra de Trives	2,3	190,7
32064	Pontevedra	11,1	109,5
32065	Punxín	-	-
32066	Quintela de Leirado	2,1	65,8
32067	Rairiz de Veiga	3,8	275,2
32068	Ramiás	11,9	483,3
32069	Ribadavia	13,2	331,3
32070	San Xoán de Río	-	-
32071	Piñós	4,9	555,5
32072	A Rúa	6,9	248,0
32073	Rubia	-	-
32074	San Amaro	-	-
32075	San Cibrao das Viñas	32,5	1283,3
32076	San Cristovo de Cea	1,2	108,9
32077	Sandiás	6,8	361,2
32078	Sarreaus	-	-
32079	Taboadela	19,0	478,3
32080	A Teixeira	3,7	102,1
32081	Toén	18,0	1051,1
32082	Trasmiras	0,5	30,1
32083	A Veiga	1,0	291,9
32084	Verea	2,3	220,2
32085	Verín	12,5	1171,8
32086	Viana do Bolo	-	-
32087	Vilamarín	35,3	1977,1
32088	Vilamarín de Valdeorras	1,8	161,7
32089	Vilar de Barrio	-	-
32090	Vilar de Santos	19,5	402,5
32091	Vilardeviós	2,5	378,2
32092	Vilariño de Conso	-	-
TOTAL GALICIA		8,5	205741,4

DATOS:

Pontevedra:

codINE	municipio	Índice de saturación (z)	Superficie de solo urbano actual e previsto (ha)
36001	Arbo	13,1	561,8
36002	Barro	20,0	751,8
36003	Baiona	-	-
36004	Bueu	14,3	435,1
36005	Caldas de Fieis	16,0	1089,7
36006	Cambados	24,5	573,7
36007	Campo Lameiro	6,4	410,2
36008	Cangas	26,6	1006,8
36009	A Cañiza	19,2	2019,8
36010	Catoira	12,1	352,7
36011	Cerdedo	-	-
36012	Cotobade	10,7	1438,3
36013	Covelo	4,2	530,4
36014	Crecente	9,2	531,0
36015	Cuntis	8,0	636,0
36016	Dozón	-	-
36017	A Estrada	-	-
36018	Forcarei	38,1	6418,9
36019	Fornelos de Montes	4,0	332,5
36020	Agolada	2,4	354,1
36021	Gondomar	-	-
36022	O Grove	20,2	433,3
36023	A Guarda	22,4	471,5
36024	Lalín	7,5	2434,7
36025	A Lama	7,5	832,8
36026	Marín	25,6	936,0
36027	Meaño	20,6	572,6
36028	Meis	22,4	1171,0
36029	Moaña	-	-
36030	Mondariz	9,4	796,1
36031	Mondariz-Balneario	33,0	76,1

codINE	municipio	Índice de saturación (z)	Superficie de solo urbano actual e previsto (ha)
36032	Moraña	55,8	2301,4
36033	Mos	16,5	877,0
36034	As Neves	13,2	861,2
36035	Nigrán	29,1	1016,6
36036	Oia	6,7	560,9
36037	Pazos de Borbén	10,9	545,6
36038	Pontevedra	15,5	1826,7
36039	O Porriño	35,4	2166,1
36040	Portas	-	-
36041	Poio	25,9	873,3
36042	Ponteareas	16,4	2059,6
36043	Ponte Caldelas	9,1	794,5
36044	Ponteceures	34,8	233,0
36045	Redondela	18,3	950,6
36046	Ribadumia	26,1	513,9
36047	Rodeiro	2,1	320,6
36048	O Rosal	21,3	943,2
36049	Salceda de Caselas	26,9	966,0
36050	Salvaterra de Miño	25,1	1567,7
36051	Sanxenxo	64,4	2843,4
36052	Silleda	16,2	2724,7
36053	Soutomaior	14,4	359,6
36054	Tombo	31,2	3320,0
36055	Tui	23,1	1577,4
36056	Valga	15,6	632,8
36057	Vigo	61,2	6700,2
36058	Vilaboa	15,2	560,4
36059	Vila de Cruces	1,0	151,5
36060	Vilagaróia de Arousa	51,9	2281,5
36061	Vilanova de Arousa	24,4	811,7
36901	A Illa de Arousa	32,9	193,1

TOTAL GALICIA	8,5	205741,4
----------------------	------------	-----------------

GLOSARIO:

CNIG	Centro Nacional de Información Geográfica
DOT	Directrices de Ordenación do Territorio
IST	Indicadores de Sustentabilidade Territorial
POL	Plan de Ordenación do Litoral
PSST	Plan de Seguimento das DOT e da Sustentabilidade Territorial
PTI	Plan Territorial Integrado
SLOTUGA	Sistema de información de ordenación do territorio e urbanismo de Galicia

SISTEMA DE ASENTAMENTOS:

RU: Rexión urbana

Espazos configurados ao redor das cidades de Vigo-Pontevedra e A Coruña-Ferrol. Presentan trazos propios dos espazos urbanos afectados polo proceso de metropolitización, que neste caso, pola súa extensión e potencialidade estratéxica, deben ser consideradas como Rexións urbanas.

AU: Área urbana

Correspóndense cos ámbitos espaciais de maior contigüidade en relación ás cidades principais: Santiago de Compostela, Ourense e Lugo. Son os ámbitos para a execución, partindo de criterios de flexibilidade, participación e voluntariedade, de políticas coordinadas de xestión pública dos servizos comunitarios de incidencia directa na calidade de vida da poboación.

SUI: Sistema Urbano Intermedio

No territorio de Galicia aparece un interesante conxunto de núcleos de pequeno e mediano tamaño, con poboacións que oscilan entre os 7.000 e os 40.000 habitantes, que enriquecen e achegan variedade ao Sistema urbano da Comunidade. Estas cidades medias do Sistema urbano galego localízanse tanto nas zonas menos centrais da Comunidade, onde a menor influencia das principais cidades permite a estes núcleos asumir unha maior centralidade e protagonismo, como en ámbitos litorais, onde a densidade de poboación deu lugar a complexos continuos urbanos (subsistemas urbanos policéntricos). Trátase de centros que experimentaron un crecemento demográfico relativo notable, que os diferencia claramente da tónica de declive poboacional que marca a maior parte do territorio galego desde as décadas centrais do século XX.

NET: Nodos para o equilibrio do Territorio

Os Nodos para o equilibrio do territorio son un conxunto de núcleos distribuídos por todo o territorio capaces de acoller funcións urbanas básicas, garantir o acceso da poboación rural aos servizos que a sociedade actual require e para proporcionar unha estrutura de poboamento viable, xestionar o territorio e aproveitar as oportunidades existentes nel. Estes Nodos pechan a xerarquía de asentamentos con influencia supramunicipal. Son: Ortigueira, Mondoñedo, Monterroso, Becerreá, Meira, A Fonsagrada, Guitiriz, Padrón, Negreira, Santa Comba, Arzúa, Melide, Curtis, Ordes, Vimianzo, Caldas de Reis, Ribadavia, A Cañiza, A Pobra de Trives, Castro Caldelas, Maceda, Celanova, Allariz, Viana do Bolo, Bande e Quiroga.

SNR Solo de núcleo rural (véxase Referencias)

SU Solo urbano (véxase Referencias)

SUble Solo urbanizable (véxase Referencias)

Xunta de Galicia

OC.C.03

Crecedemento previsto

Caderno indicador

IET
Febreiro 2016

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador é avaliar o crecemento previsto dos solos urbanos ou de núcleo rural en relación aos existentes, a partir da análise da información dispoñible do planeamento urbanístico.

O consumo racional do solo é un dos obxectivos recollidos nas DOT e no POL, polo que resulta necesario establecer criterios que permitan perfilar a definición dun crecemento en coherencia co modelo territorial definido por estes instrumentos.

Analizar o Crecemento previsto conxuntamente cos datos do Índice de saturación e/ou outros indicadores deste Bloque permite extraer conclusións en relación a como o proceso urbanizador se está a axustar a ese modelo territorial.

Descrición do indicador:

Este indicador mostra cal é a previsión de crecemento reflectida no planeamento urbanístico dos municipios de Galicia. Este crecemento fórmulase en referencia ao solo urbano e de núcleo rural xa existente e expresado en porcentaxe.

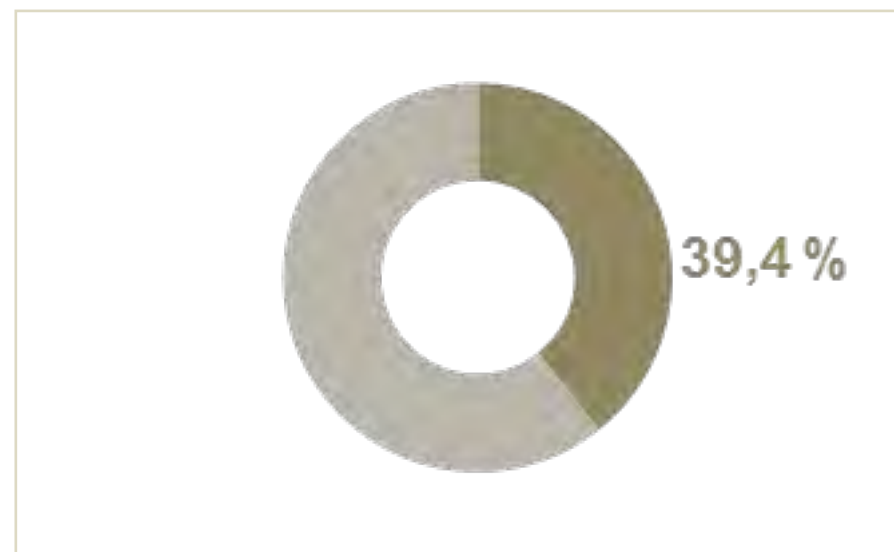
A previsión de crecemento vén definida polas clases de solo urbanizable delimitado e solo urbanizable non delimitado procedentes da capa de planeamento homoxeneizada proporcionada polo SIOTUGA.

A heteroxeneidade de planeamentos vixentes en Galicia, aprobados no marco de diferentes lexislacións sectoriais, fai que o SIOTUGA recolla parte do solo urbano como "sen categorizar", non podendo establecer se se trata de solo urbano consolidado ou non consolidado e polo tanto susceptible de estar suxeito a operacións de transformación urbana. Ante isto, optouse por identificar os ámbitos de crecemento co solo clasificado como urbanizable.

Medidas do indicador:

1. Porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural

Crecemento previsto Galicia:

Bloque	OCUPACIÓN DO TERRITORIO	OC
Subbloque	INTENSIDADE	C
Nome	Crecemento previsto	03

Estado:

O Crecemento previsto para toda Galicia (computando só os concellos con planeamento) acada o 39,4%. Porén para a súa axeitada avaliación, hai que ter en conta que o cálculo realizase só sobre os concellos con planeamento en vigor. Co mesmo criterio, calculáronse os índices provinciais, onde destacan os crecementos previstos na Coruña e Pontevedra, que superan o 43% e duplican o de Lugo, inferior ao 22%.

Por concellos, o que presenta o valor máximo en Galicia é Forcarei, cunha porcentaxe que supera o 874%, aínda que Ponteceso co 753% e Vilasantar co 708% presentan índices igoalmente relevantes. Sen acadar estes valores, tamén é de destacar que outros 20 concellos presentan porcentaxes de crecemento previsto superiores ao 100%. En contraste con isto, outros 41 concellos teñen un Crecemento previsto igoal ao 0%. Constatase segundo todo isto, unha importante dispersión e amplitude de valores, que xustifican a obtención doutros datos globais como a mediana, que acada o 12,1% (moi por debaixo do 39,4%), e os percentís 25 e 75, co 3,7% e o 30,2% respectivamente.

A observación do mapa temático que se adxunta, non aporta evidencias claras para identificar un patrón de comportamento do indicador asociado á localización; o "mosaico" dos crecementos previstos non permite extraer conclusións inmediatas en relación a porque un determinado concello pode presentar un valor elevado ou non. Cecais a única conclusión é que o crecemento previsto non ven determinado actualmente pola súa situación xeográfica e que son outros os factores que inciden.

Atendendo ao Sistema de asentamentos, entre as AU, Santiago rexistra o valor máximo cun 82% e Pontevedra o mínimo cun 9,5%. Polo que ao SUI se refire, as diferencias son aínda máis amplas, rexistrándose valores que van dende o 355% de Foz ao 0% do Grove ou Corcubión. Entre os NET hai unha maior homoxeneidade de valores, aínda que destacan os máximos de Maceda e A Cañiza cun 214% e un 176% respectivamente, fronte ao 0% de Mondoñedo, Bande ou Castro caldelas. Finalmente, aínda que moitos dos restantes concellos presentan baixos valores, é neste grupo de concellos do último nivel do sistema, onde se atopan os crecementos máximos previstos, o que non parece moi acorde co modelo territorial definido nas DOT.

Coherencia co modelo territorial

O modelo territorial definido nas DOT, sustentable e integrador, tanto ambiental, como social e económico, induce a primar actuacións de rehabilitación e de rexeneración e renovación urbanas fronte aquelas outras que demandan a transformación e consumo de solo natural. Por outra banda, isto adquire pleno sentido cando, en moitos casos, pode comprobarse a existencia de solo xa transformado dabondo para acoller novos crecementos urbanísticos para moitos anos. Esta situación preséntase incluso en entornos onde non é previsible ningún incremento de demanda nos próximos anos e onde pode constatarase a existencia de vivenda nova vacía.

En coherencia con todo isto, cabe destacar dentro dos Obxectivos Xerais, a determinación 1.2.n das DOT que di que se debe *Contribuír a un modelo territorial que considere a vocacionalidade ou potencialidade do territorio na ordenación do medio físico soporte do modelo, analizando a súa capacidade de acollida para os distintos usos.* Así mesmo, no Bloque 2 *O sistema de asentamentos,* a determinación 2.1.4.j obriga á *Fixación dos usos do solo e o equilibrio entre as distintas partes do territorio, baixo a perspectiva da súa sustentabilidade, baseándose para iso na capacidade de carga entendida como a aptitude dun territorio para soportar un nivel de intensidade de usos sen que, en ningún caso, se produza un proceso de deterioración ambiental, social ou cultural.*

Este indicador permite, en conxunto con outros, avaliar se os *instrumentos de ordenación territorial e urbanística están a incorporar as accións e medidas necesarias para garantir a protección dos recursos naturais e incentivar a mellora da calidade ambiental do territorio, garantindo o seu uso sustentable por parte da sociedade.* Determinación 7.1.1.

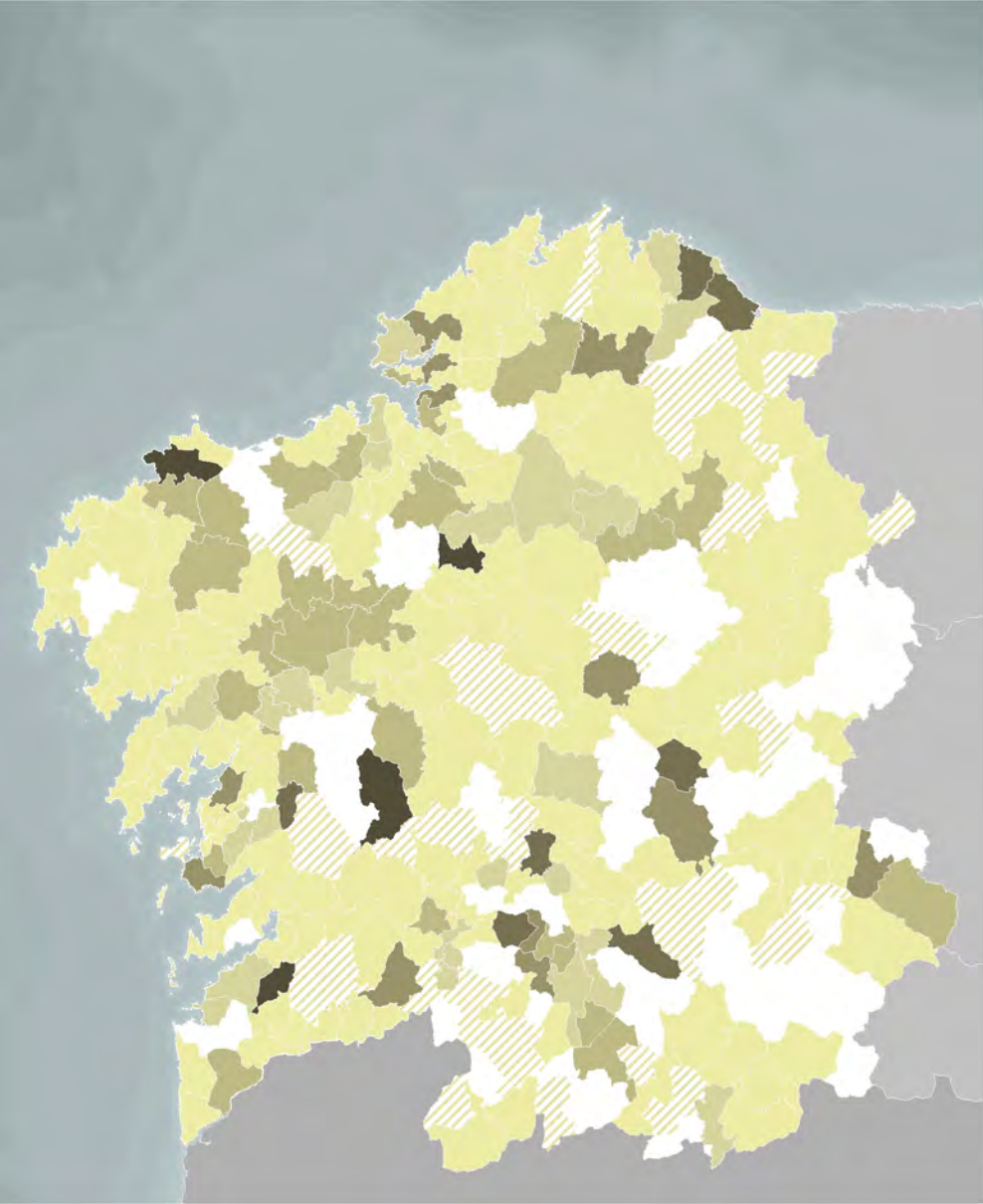
En conclusión, trátase de acadar un equilibrio sostible na ocupación do solo procurando a funcionalidade e conectividade dos sistemas naturais en harmonía cunha paisaxe que poña en valor os elementos e trazos identitarios.

Indicador: OC.C.03 Crecemento previsto

Porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural

Caderno Medida 01

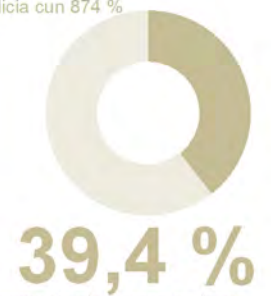

Crecemento previsto por municipio

- Non procede
- Sen solo urbanizable
- 0 - 25
- 25 - 50
- 50 - 100
- 100 - 200
- 200 - 400
- 400 - 874

Concello de Forcarei, que acada o maior índice de Crecemento previsto de Galicia cun 874 %

Crecemento previsto para Galicia*. O dato referido ao Índice de saturación para Galicia cálcúlase só para aquela parte do territorio con algún documento de planeamento vixente.

OC C 03 Crecemento previsto

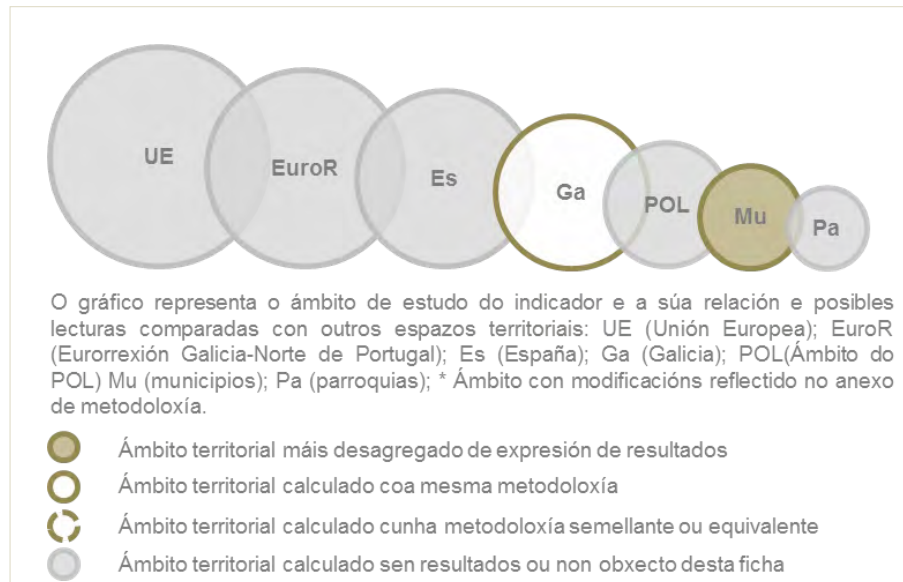
Medida: **01 Porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural**

Descrición:

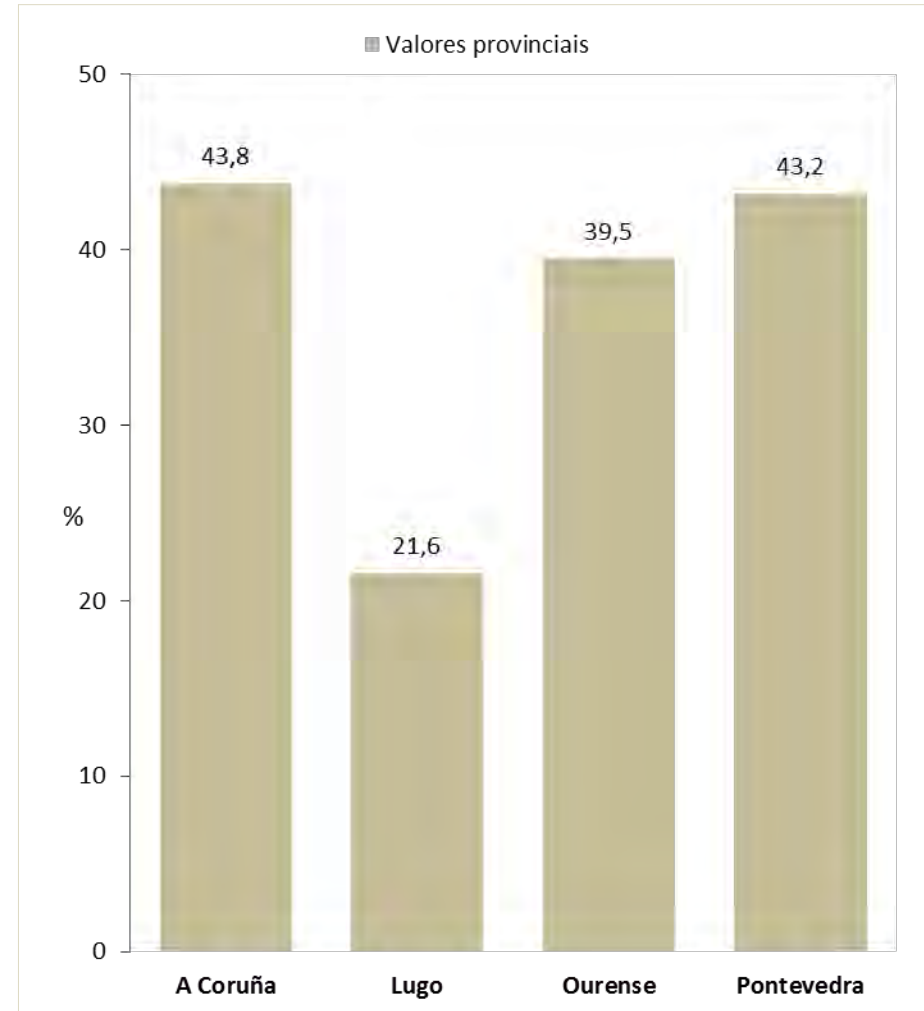
Incremento do solo en situación de urbanizado que é previsible en función da súa clasificación urbanística como solo urbanizable; este incremento exprésase en tanto por cen.

Nota: respecto ao informe nº 1 do PSST, modificouse a fonte de cálculo da medida, xa que no numerador compútase só o solo urbanizable e no denominador todo o solo urbano e o solo de núcleo rural.

Ámbitos territoriais:

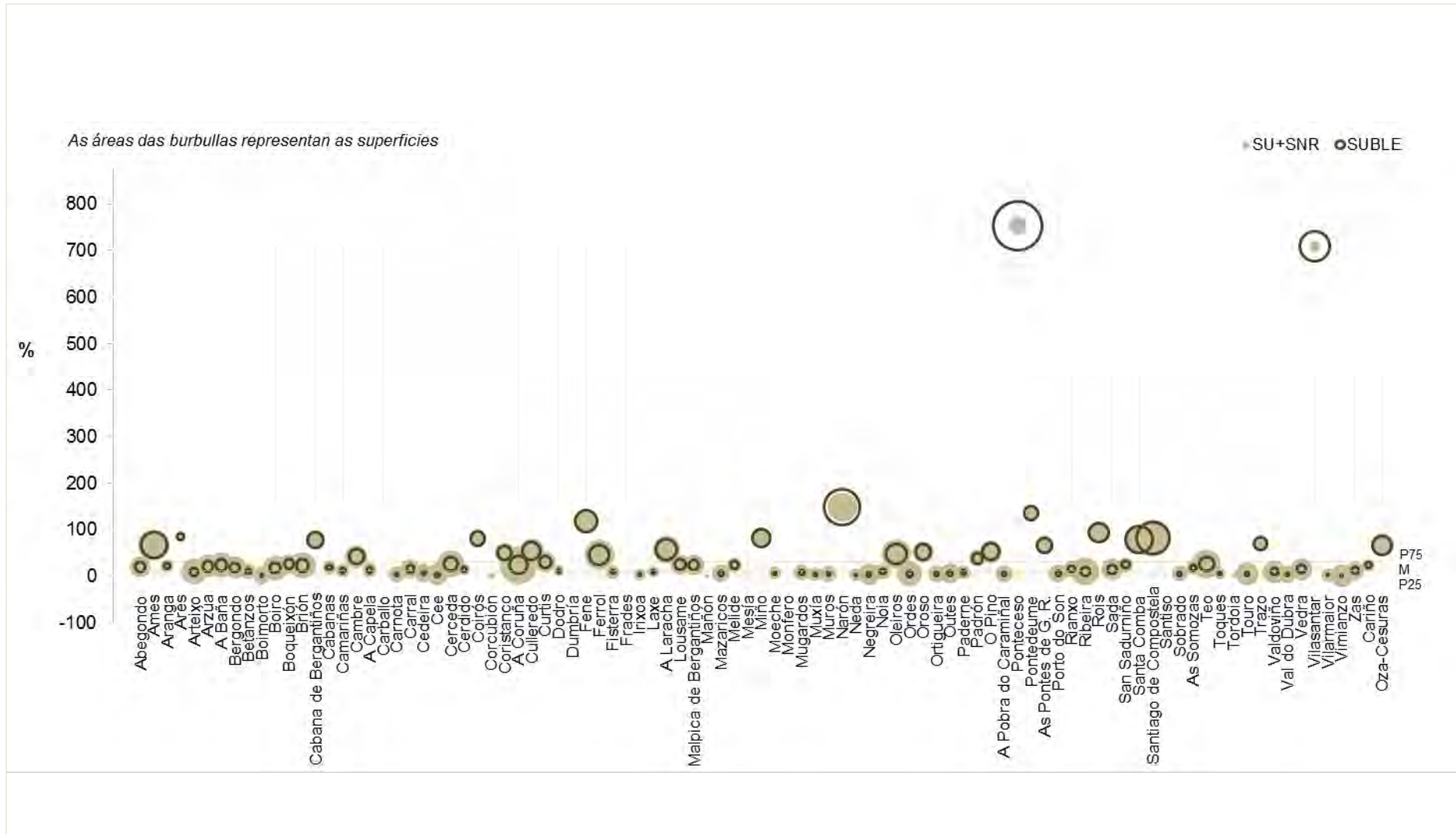

Gráfico:

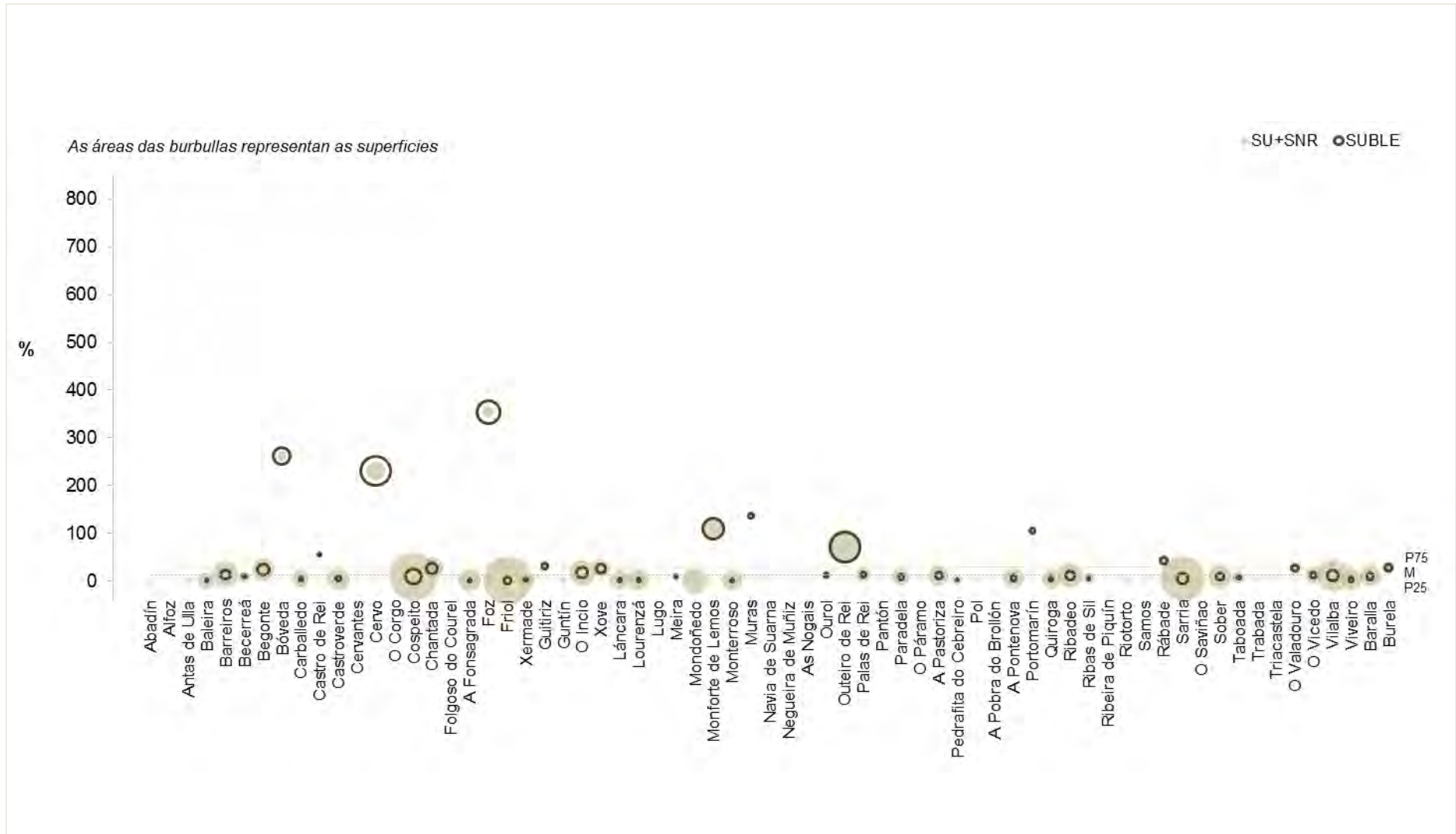
OC.C.03 01 Porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural

Gráfico A Coruña:

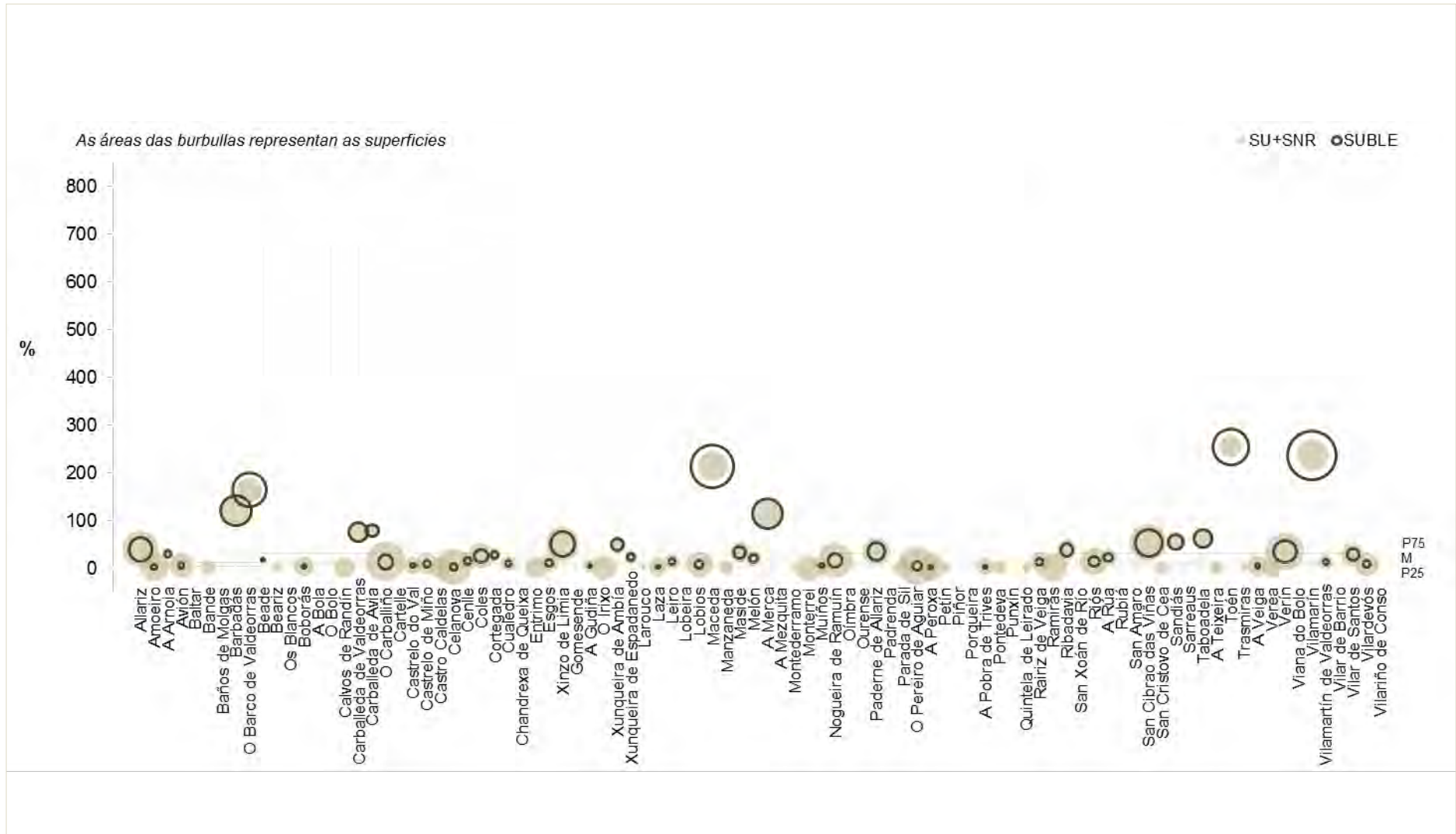
OC.C.03 01 Porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural

Gráfico Lugo:

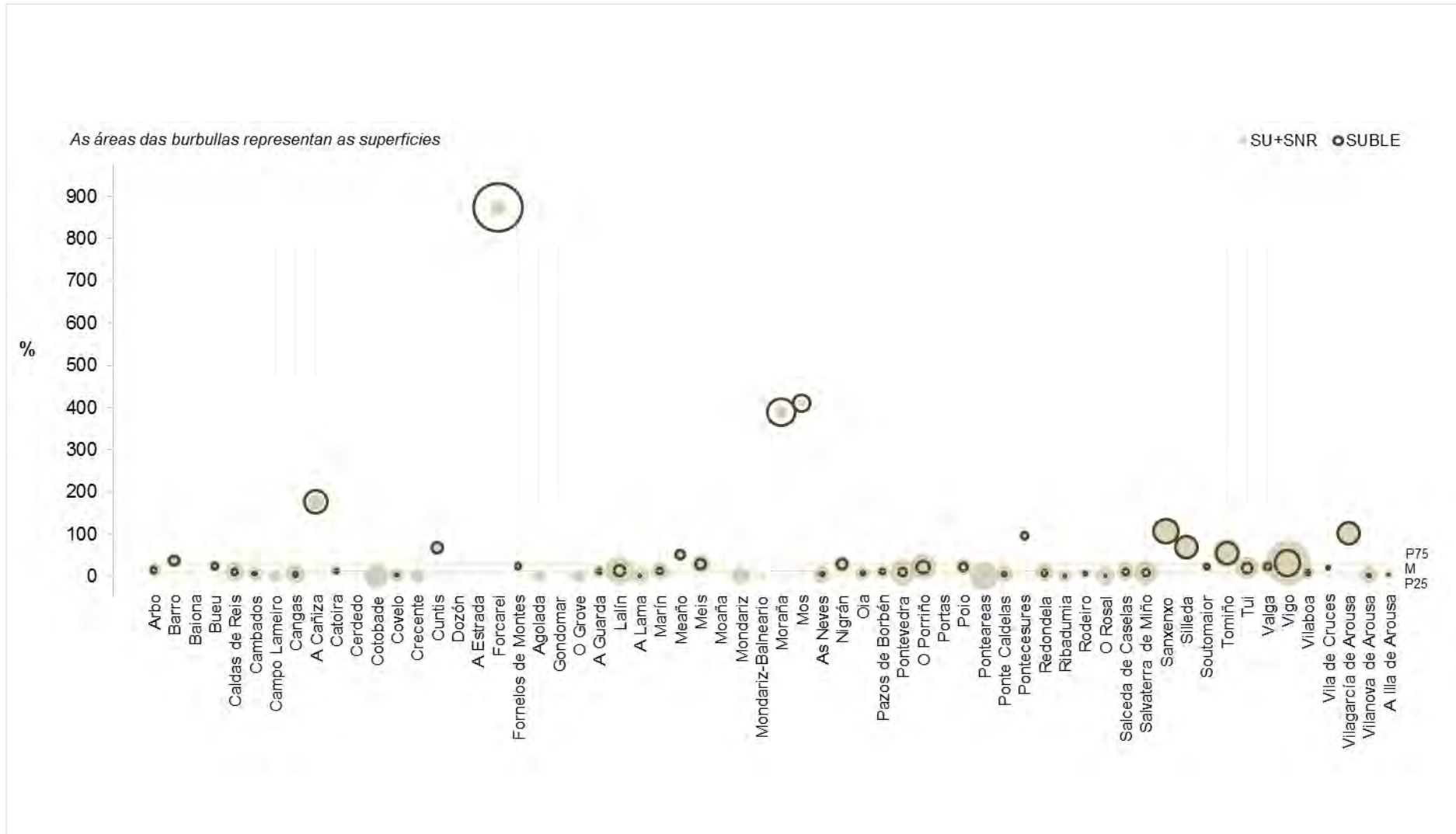
OC.C.03 01 Porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural

Gráfico Ourense:

OC.C.03 01 Porcentaxe de superficie de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural

Gráfico Pontevedra:

Indicador: OC.C.03

Crecremento previsto

Caderno Anexo

NOTAS METODOLÓXICAS:

Pre-tratamento das capas de información:

Partiuse da capa de planeamento urbanístico procedente do S1OTUGA, que contén atributos relativos á clasificación e categoría dos solos tras un proceso de homoxeneización. Esta homoxeneización realízase para superar a heteroxeneidade de denominacións e os distintos marcos normativos vixentes no momento de aprobación de cada documento de planeamento. A tabla de homoxeneización é a seguinte:

2010		2010		2002 (LOUGA)		1997		1985/PXOM (LASGA)		1985/ sin PXOM (LASGA)		1976/PXOM		1976/ sin PXOM			
CLASE_HOMO	CATEGORIA_HOMO	CLASE_HOMO	CATEGORIA_HOMO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO		
CLASE_HOMOIDENTIFICADA	CATEGORIA_HOMOIDENTIFICADA	CLASE_HOMOIDENTIFICADA	CATEGORIA_HOMOIDENTIFICADA	CLASE_HOMOIDENTIFICADA	CATEGORIA_HOMOIDENTIFICADA	CLASE_HOMOIDENTIFICADA	CATEGORIA_HOMOIDENTIFICADA	CLASE_HOMOIDENTIFICADA	CATEGORIA_HOMOIDENTIFICADA	CLASE_HOMOIDENTIFICADA	CATEGORIA_HOMOIDENTIFICADA	CLASE_HOMOIDENTIFICADA	CATEGORIA_HOMOIDENTIFICADA	CLASE_HOMOIDENTIFICADA	CATEGORIA_HOMOIDENTIFICADA		
SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)			
SU (Solo categorizar) SUC (Consolidado) SUNC (Non consolidado)		SU (Solo categorizar) SUC (Consolidado) SUNC (Non consolidado)		SU (Solo categorizar) SUC (Consolidado) SUNC (Non consolidado)		SU (Solo categorizar) SUC (Consolidado) SUNC (Non consolidado)		SU (Solo categorizar) SUC (Consolidado) SUNC (Non consolidado)		SU (Solo categorizar) SUC (Consolidado) SUNC (Non consolidado)		SU (Solo categorizar) SUC (Consolidado) SUNC (Non consolidado)		SU (Solo categorizar) SUC (Consolidado) SUNC (Non consolidado)			
SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable)			
SNR (núcleo rural) SNRSC (Sen categorizar) SNRT (Histórico-Tradicional) SNRCO (Común)		SNR (núcleo rural) SNRSC (Sen categorizar) SNRT (Histórico-Tradicional) SNRCO (Común)		SNR (núcleo rural) SNRAE (Expansión) SNRT (Tradicional)		SNR (núcleo rural) SNRAE (Expansión) SNRT (Tradicional)		SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable)			
SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SAU (apto para urbanizar)		SUZ (urbanizable)		SAU (apto para urbanizar)			
SUZ (urbanizable) SUZD (Delimitado) SUZND (Non delimitado)		SUZ (urbanizable) SUZD (Delimitado) SUZND (Non delimitado)		SUZ (urbanizable) SUZD (Delimitado) SUZND (Non delimitado)		SUZ (urbanizable) SUZD (Delimitado) SUZND (Non delimitado)		SUZ (urbanizable) SUZD (Delimitado) SUZND (Non delimitado)		SAU (apto para urbanizar) SRAU (Rústico apto para urbanizar)		SUZ (urbanizable) SUZP (Programado) SUZNP (Non programado)		SAU (apto para urbanizar) SUZP (Programado) SUZNP (Non programado)			
SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable)			
SR (Solo rústico) SRSC (Sen categorizar) SRPSC (Protexido sen categorizar) SRPO (Ordinario) SRPAG (Protección agropecuaria) SRPFO (Protección forestal) SRPIN (Protección de infraestructuras) SRPAU (Protección das augas) SRPCO (Protección de costas) SRPEN (Protección de espazos naturais) SRPPX (Protección paisaxística) SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SR (Solo rústico) SRPO (Ordinario) SRPAG (Protección agropecuaria) SRPFO (Protección forestal) SRPIN (Protección de infraestructuras) SRPAU (Protección das augas) SRPCO (Protección de costas) SRPEN (Protección de espazos naturais) SRPPX (Protección paisaxística) SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SR (Solo rústico) SRPO (Ordinario) SRPAG (Protección agropecuaria) SRPFO (Protección forestal) SRPIN (Protección de infraestructuras) SRPAU (Protección das augas) SRPCO (Protección de costas) SRPEN (Protección de espazos naturais) SRPPX (Protección paisaxística) SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SR (Solo rústico) SRPO (Ordinario) SRPAG (Protección agropecuaria) SRPFO (Protección forestal) SRPIN (Protección de infraestructuras) SRPAU (Protección das augas) SRPCO (Protección de costas) SRPEN (Protección de espazos naturais) SRPPX (Protección paisaxística) SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SR (Solo rústico) SRP (Protexido)		SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable)		SNU (Non urbanizable) SNU (Non urbanizable)	
TEXTO CONSOLIDADO A 20/04/2010 DA LEI ORIGINAL COAS MODIFICACIONES INTRODUCIDAS POLAS LEIS 15/2004, 6/2007, 3/2008, 6/2008, 18/2008 E 2/2010.		TEXTO CONSOLIDADO A 20/04/2010 DA LEI 9/2002		LEI 9/2002, DO 30 DE DECEMBRO, DE ORDENACIÓN URBANÍSTICA E PROTECCIÓN DO MEDIO RURAL DE GALICIA.		Ley 1/1997, de 24 marzo		Ley 11/1985, de 22 agosto						Real Decreto 1346/1976, de 9 abril			

Toda a información gráfica depurouse para evitar erros de topoloxía consistentes, fundamentalmente, na superposición de ámbitos de clasificación e que se producían, especialmente, nas zonas de borde dos concellos. Tamén se corrixiu pequenos desaxustes nos bordes de contacto entre ámbitos, que xeraban falsos "vacíos" asignados inicialmente á clase de solo rústico. Finalmente, agrupáronse as entidades en tres tipos segundo a súa clasificación homoxeneizada:

1.- SU, SNR

2.- Suble

3.- SR

Natureza do cálculo: Semicuantitativa. A metodoloxía de cálculo do indicador (explicada en detalle en apartado específico) inclúe unha operación matemática cos datos fonte.

Observacións:

Faise constar que este indicador elabórase cunha fonte de datos diferente á dos informes anteriores coa intención de aportar información relativa á todo ámbito autonómico e non só ao do POL. Por outra banda, esta información, polo contrario que á do POL, está en permanente actualización e cobre xa a meirande parte do territorio galego. Inclúense neste indicador datos de 267 dos 314 concellos de Galicia (existentes en febreiro de 2016); concellos que contan cun instrumento de planeamento que clasifica o seu solo. (No SIOTUGA non consta planeamento vixente nos restantes 47 concellos á data do indicador). Nas táboas de resultados reflíctese a non existencia de planeamento co símbolo "-" (non procede) nos campos correspondentes.

Porén, fronte as vantaxes enunciadas en relación á nova fonte de datos, hai que suliñar que esta non aporta información en relación a todo o solo urbano non consolidado, aos sistemas xerais, nin establece os grados de compatibilidade dos solos urbanizables, polo que se reduce o número de medidas deste indicador e modifícase a súa fórmula de cálculo.

PROCESO DE CÁLCULO:

Calcúlase a porcentaxe de superficie dos solos urbanizables delimitados e non delimitados respecto á dos solos urbanos e de núcleo rural (segundo unha clasificación homoxeneizada).

Para iso, empregouse a cartografía de información urbanística do SIOTUGA unha vez procesada. A partir desta información obtívose a superficie total destes solos dentro do ámbito municipal e calculouse a porcentaxe.

Fórmula de cálculo: $\% \text{ Crecemento previsto} = 100 \frac{\Sigma \text{Suble}}{(\Sigma \text{SU} + \Sigma \text{SNR})}$

SU: Solo Urbano consolidado e non consolidado

SNR: Solo de Núcleo Rural

Suble: Solo Urbanizable delimitado e non delimitado

1. Calcúlase a superficie das xeometrías dos solos urbano, urbanizable e de núcleo rural.
2. Obtéñense as superficies totais de cada tipo de solo por municipio, agregando os resultados por tipo de solo e código municipal.
3. Calcúlase a porcentaxe de solo urbanizable respecto á superficie de solo urbano e de núcleo rural total.
4. Únense os resultados ás xeometrías municipais.

Os cálculos do Crecemento previsto de Galicia e provinciais realízanse considerando só os concellos con planeamento en vigor.

FONTES DE INFORMACIÓN:						
Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Superficie de concellos de Galicia	CNIG (Centro de descargas)		1:25.000		
	Planeamento urbanístico	SIOTUGA	22/02/2016	1:5.000		

REFERENCIAS:

Lei 9/2002, do 30 de decembro, de Ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia, e a súa posterior modificación na Lei 2/2010, do 25 de marzo

O contido deste indicador debe interpretarse de acordo a este texto legal en xeral e en particular cabe citar o seguinte:

Os plans xerais deberán clasificar o territorio municipal en todos ou algúns dos seguintes tipos de solo: urbano, de núcleo rural, urbanizable e rústico.(Artigo 10 “Clasificación de solo”. Capítulo II de Clasificación de solo).

1. Os plans xerais clasificarán como solo urbano (...) aqueles terreos integrados na malla urbana existente sempre que reúnan algún dos seguintes requisitos: a) que contén con acceso rodado público e cos servizos de abastecemento de auga, evacuación de augas residuais e subministración de enerxía eléctrica (...), b) que aínda carecendo dalgúns destes servizos, estean comprendidos en áreas ocupadas pola edificación polo menos nas dúas terceiras partes dos espazos aptos para ela (...). (Artigo 11 “Solo urbano”. Capítulo II de Clasificación de solo).

Os plans xerais diferenciarán no solo urbano as seguintes categorías:

a) Solo urbano consolidado, integrado polos soares así como polas parcelas que, polo seu grao de urbanización efectiva e asumida polo plan urbanístico, poidan adquirir a condición de soar mediante obras accesorias e de escasa entidade que poden executarse simultaneamente coas de edificación ou construción.

b) Solo urbano non consolidado, integrado pola restante superficie de solo urbano e, en todo caso, por os terreos nos que sexan necesarios procesos de urbanización, reforma interior, renovación urbana ou obtención de dotacións urbanísticas con distribución equitativa de beneficios e cargas, por aqueles sobre os que o plan urbanístico prevexa unha ordenación substancialmente diferente da realmente existente, así como polas áreas de recente urbanización xurdida á marxe do plan. (Artigo 12 “Categorías de solo urbano”. Capítulo II de Clasificación de solo).

Constitúen o solo de núcleo rural os terreos que serven de soporte a un asentamento de poboación singularizado, identificable e diferenciado administrativamente (...). A definición do seu perímetro terá en conta delimitacións existentes, peculiaridades urbanísticas e morfolóxicas e a capacidade de acollida da demanda previsible de uso residencial no medio rural, en función das súas condicións topográficas e de estrutura de propiedade, do seu nivel de integración ás dotacións e servizos existentes (...) e axustarase ás infraestruturas e pegadas físicas existentes. (Artigo 13 “Solo de núcleo rural”. Capítulo II de Clasificación de solo).

Solo 1. Constituirán o solo urbanizable os terreos que non teñan a condición de solo urbano, de núcleo rural, nin rústico e poidan ser obxecto de transformación urbanística nos termos establecidos nesta Lei (...) (Artigo 14 “Solo urbanizable”. Capítulo II de Clasificación de solo).

2. Solo rústico especialmente protexido, constituído polos terreos que polos seus valores agrícolas, gandeiros, forestais, ambientais, científicos, naturais, paisaxísticos, culturais, suxeitos a limitacións ou servidumes para a protección do dominio público ou doutra índole deban estar sometidos a algún réxime especial de protección incompatible coa súa transformación, de acordo co disposto neste apartado. (Artigo 32 “Categorías”. SECCIÓN 4ª. “Solo rústico”. CAPÍTULO III :”Régimen das distintas clases e categorías de solo”).

1. O plan xeral deberá considerar as reservas de solo necesarias para a implantación dos sistemas xerais ou conxunto de dotacións urbanísticas ao servizo predominante do conxunto da poboación, do seu asentamento, mobilidade e emprego. (Artigo 47 "Calidade de vida e cohesión social". SECCIÓN 1ª. "Disposicións xerais". CAPÍTULO I: "Clases de instrumentos de ordenación" TÍTULO II)

O plan xeral deberá considerar as reservas de solo necesarias para a implantación dos sistemas xerais ou conxunto de dotacións urbanísticas ao servizo predominante do conxunto da poboación, do seu asentamento, mobilidade e emprego. (Artigo 47 "Calidade de vida e cohesión social". SECCIÓN 1ª. "Disposicións xerais". CAPÍTULO I: "Clases de instrumentos de ordenación".

DATOS:

A Coruña:

codINE	municipio	Creceemento previsto (2)	Superficie de solo urbano e de núcleo rural (ha)	Superficie de solo urbanizable (ha)
15001	Abegondo	19,8	736,4	146,2
15002	Ames	66,6	1565,9	1043,4
15003	Aranga	22,2	273,4	60,6
15004	Ares	85,0	83,4	70,9
15005	Arteixo	9,6	1080,4	104,2
15006	Arzúa	21,5	854,8	183,9
15007	A Baña	24,2	926,8	224,2
15008	Bergondo	19,0	759,4	144,2
15009	Betanzos	9,9	415,9	41,0
15010	Boimorto	2,0	475,9	9,5
15011	Boiro	18,0	1002,2	180,0
15012	Boqueixón	26,6	530,7	141,0
15013	Brión	22,8	1104,3	251,3
15014	Cabana de Bergantiños	77,9	510,6	397,6
15015	Cabanas	18,6	281,8	52,3
15016	Camariñas	12,6	291,4	36,6
15017	Cambre	41,7	848,9	353,9
15018	A Capela	13,3	322,6	42,8
15019	Carballo	-	-	-
15020	Carnota	3,8	429,8	16,3
15021	Carral	15,9	557,8	88,5
15022	Cedeira	7,0	518,6	36,1
15023	Cee	3,5	764,5	27,1
15024	Cerceda	26,0	1107,9	288,6
15025	Cerdido	15,0	221,8	33,2
15027	Coirós	80,5	401,1	322,9
15028	Corcubión	0,0	62,3	0,0
15029	Coristanco	50,2	614,7	308,6
15030	A Coruña	23,3	2205,0	513,3
15031	Culleredo	55,0	929,6	511,5
15032	Curtis	30,3	706,2	213,8
15033	Dodro	11,8	176,0	20,7
15034	Dumbría	-	-	-
15035	Fene	117,3	850,2	762,4
15036	Ferrol	45,9	1385,8	636,0
15037	Fisterra	8,7	298,9	26,1
15038	Frades	-	-	-
15039	Irixoa	4,0	224,5	9,1
15040	Laxe	8,9	208,3	18,6
15041	A Laracha	57,1	1214,5	693,2
15042	Lousame	25,0	677,9	169,6
15043	Malpica de Bergantiños	24,0	704,7	169,2
15044	Mañón	0,0	24,6	0,0
15045	Mazaricos	6,5	530,8	34,5
15046	Melide	23,7	378,0	89,5
15047	Mesía	-	-	-
15048	Miño	82,3	638,4	525,5

codINE	municipio	Creceemento previsto (2)	Superficie de solo urbano e de núcleo rural (ha)	Superficie de solo urbanizable (ha)
15049	Moeche	6,2	260,8	16,2
15050	Monfero	-	-	-
15051	Mugardos	8,4	403,5	34,1
15052	Muxía	3,5	340,8	12,0
15053	Muros	4,4	432,0	18,9
15054	Narón	148,2	1377,8	2041,6
15055	Neda	3,0	281,5	8,4
15056	Negreira	3,6	774,1	28,1
15057	Noia	10,4	443,8	46,1
15058	Oleiros	47,8	1375,1	657,9
15059	Ordes	5,2	1023,4	53,2
15060	Oroso	51,6	713,8	368,4
15061	Ortigueira	5,5	453,0	24,9
15062	Outes	5,6	668,3	37,3
15064	Paderne	7,9	342,8	27,2
15065	Padrón	38,5	457,1	175,8
15066	O Pino	52,7	813,8	428,5
15067	A Pobra do Caramiñal	4,7	502,3	23,7
15068	Ponteoso	753,4	496,1	3737,3
15069	Pontedeume	135,2	229,6	310,5
15070	As Pontes de G. R.	66,5	551,0	366,3
15071	Porto do Son	6,2	547,6	34,0
15072	Pianzo	15,6	441,1	68,6
15073	Ribeira	10,5	1182,7	124,4
15074	Rois	93,5	658,8	616,2
15075	Sada	14,2	767,5	108,8
15076	San Sadurniño	24,8	362,3	90,0
15077	Santa Comba	79,0	1382,7	1092,5
15078	Santiago de Compostela	81,9	2089,6	1710,4
15079	Santiso	0,0	5,7	0,0
15080	Sobrado	5,1	399,6	20,5
15081	As Somozas	18,4	307,1	56,6
15082	Teo	26,4	1303,1	343,8
15083	Toques	6,0	218,3	13,0
15084	Tordoia	0,0	17,0	0,0
15085	Touro	4,7	775,0	36,7
15086	Trazo	69,3	386,3	267,8
15087	Valdoviño	9,3	860,6	79,9
15088	Val do Dubra	3,5	521,4	18,1
15089	Vedra	15,3	770,7	118,2
15090	Vilasantar	708,3	200,8	1422,2
15091	Vilamaior	2,1	321,3	6,6
15092	Vimianzo	0,7	773,3	5,6
15093	Zas	12,0	564,8	67,6
15901	Carifio	23,1	248,1	57,3
15902	Oza-Cesuras	66,2	821,3	543,8
	TOTAL GALICIA	39,4	55564,0	24316,5

DATOS:

Lugo:

codINE	municipio	Creceemento previsto (%)	Superficie de solo urbano e de núcleo rural (ha)	Superficie de solo urbanizable (ha)
27001	Abadín	0,0	31,3	0,0
27002	Alfoz	-	-	-
27003	Antas de Ulla	0,0	32,7	0,0
27004	Baleira	1,5	339,1	5,1
27005	Barreiros	14,2	725,9	103,2
27006	Beoerreá	10,0	134,2	13,4
27007	Begonte	25,0	547,5	137,0
27008	Bóveda	262,9	117,0	307,6
27009	Carballedo	4,9	326,0	16,0
27010	Castro de Rei	55,9	18,3	10,2
27011	Castroverde	4,8	545,3	26,2
27012	Cervantes	-	-	-
27013	Cervo	231,4	394,2	912,2
27014	O Corgo	-	-	-
27015	Cospeito	9,9	2481,4	245,4
27016	Chantada	26,9	518,4	139,2
27017	Folgoso do Courel	-	-	-
27018	A Fonsagrada	1,8	568,0	10,3
27019	Foz	354,9	155,2	550,8
27020	Friol	2,1	2500,8	52,5
27021	Xermade	3,1	362,3	11,2
27022	Guitiriz	32,3	95,3	30,7
27023	Guntín	0,0	42,5	0,0
27024	O Incio	17,9	698,2	125,0
27025	Xove	26,9	346,8	93,2
27026	Láncara	2,5	439,1	11,2
27027	Lourenzá	2,4	503,1	12,0
27028	Lugo	-	-	-
27029	Meira	10,4	82,8	8,6
27030	Mondoñedo	0,0	700,9	0,0
27031	Monforte de Lemos	110,7	408,5	452,1
27032	Monterroso	2,2	475,3	10,3
27033	Muras	137,9	21,4	29,5
27034	Navia de Suarna	-	-	-

codINE	municipio	Creceemento previsto (%)	Superficie de solo urbano e de núcleo rural (ha)	Superficie de solo urbanizable (ha)
27035	Nequeira de Muíiz	0,0	1,8	0,0
27037	As Nogais	-	-	-
27038	Ourense	13,3	121,2	16,1
27039	Outeiro de Rei	72,5	1306,3	946,6
27040	Palas de Rei	13,6	225,8	30,7
27041	Pantón	-	-	-
27042	Paradela	9,3	348,8	32,3
27043	O Páramo	-	-	-
27044	A Pastoriza	11,9	443,0	52,7
27045	Pedrafita do Cebreiro	2,9	119,0	3,4
27046	Pol	0,0	16,9	0,0
27047	A Pobra do Brollón	-	-	-
27048	A Pontenova	6,4	481,2	30,9
27049	Portomarín	106,7	26,2	28,0
27050	Quiroga	4,6	399,6	18,2
27051	Ribadeo	12,5	685,7	85,5
27052	Ribas de Sil	5,7	144,6	8,2
27053	Ribeira de Piquín	-	-	-
27054	Riotorto	0,0	31,0	0,0
27055	Samos	0,0	12,0	0,0
27056	Rábade	43,7	119,4	52,2
27057	Sarria	5,8	2179,9	125,9
27058	O Saviñao	-	-	-
27059	Sober	9,8	642,8	63,1
27060	Taboada	7,6	178,5	13,6
27061	Trabada	0,0	14,7	0,0
27062	Triacastela	-	-	-
27063	O Valadouro	28,2	152,2	42,9
27064	O Vicedo	12,7	302,4	38,5
27065	Vilalba	12,1	1122,9	136,1
27066	Viveiro	3,9	537,0	20,7
27901	Baralla	10,2	471,0	48,1
27902	Burela	28,8	184,6	53,1
TOTAL GALICIA		39,4	23900,0	5159,8

DATOS:

Ourense:

codINE	municipio	Creceemento previsto (2)	Superficie de solo urbano e de núcleo rural (ha)	Superficie de solo urbanizable (ha)
32001	Allariz	40,0	830,4	331,8
32002	Amoeiro	3,3	509,5	16,6
32003	A Arnoia	30,1	81,5	24,6
32004	Avión	5,3	363,6	19,2
32005	Baltar	-	-	-
32006	Bande	0,0	132,7	0,0
32007	Baños de Molgas	-	-	-
32008	Barbadás	120,8	456,8	550,7
32009	O Barco de Valdeorras	164,3	404,7	665,0
32010	Beade	16,3	33,2	5,4
32011	Beariz	0,0	46,9	0,0
32012	Os Blancos	-	-	-
32013	Boborás	4,1	222,7	9,1
32014	A Bola	-	-	-
32015	O Bolo	-	-	-
32016	Calvos de Randín	0,0	252,0	0,0
32017	Carballada de Valdeorras	75,2	276,8	208,2
32018	Carballada de Avia	78,3	116,9	91,5
32019	O Carballiño	13,4	945,6	127,0
32020	Cartelle	-	-	-
32021	Castrelo do Val	6,3	189,3	11,9
32022	Castrelo de Miño	9,4	287,3	26,9
32023	Castro Caldeas	0,0	301,8	0,0
32024	Celanova	3,0	802,6	23,7
32025	Cenlle	15,2	206,9	31,5
32026	Coles	26,4	378,8	100,0
32027	Cortegada	28,4	106,6	30,3
32028	Cualedro	10,2	156,9	16,0
32029	Chandrea de Queixa	-	-	-
32030	Entrimo	0,0	270,0	0,0
32031	Esgos	10,8	209,0	22,6
32032	Xinzo de Limia	50,6	691,3	349,8
32033	Gomesende	0,0	8,8	0,0
32034	A Gudiña	3,8	133,1	5,1
32035	O Irixo	0,0	356,2	0,0
32036	Munqueira de Ambía	49,2	169,5	83,4
32037	Munqueira de Espadanedo	23,1	119,0	27,4
32038	Larouco	0,0	20,5	0,0
32039	Laza	3,1	202,6	6,2
32040	Leiro	15,0	150,3	22,5
32041	Lobeira	-	-	-
32042	Lobios	8,0	416,6	33,2
32043	Maceda	214,1	506,3	1083,9
32044	Manzaneda	0,0	127,9	0,0
32045	Maside	33,3	258,5	86,2
32046	Melón	20,2	153,4	31,0

codINE	municipio	Creceemento previsto (2)	Superficie de solo urbano e de núcleo rural (ha)	Superficie de solo urbanizable (ha)
32047	A Merca	113,7	465,6	529,4
32048	A Mezquita	-	-	-
32049	Montederramo	0,0	16,7	0,0
32050	Monterrei	0,0	403,9	0,0
32051	Muñifios	5,3	200,9	10,6
32052	Nogueira de Ramuín	16,0	748,5	119,6
32053	Oímbra	-	-	-
32054	Ourense	-	-	-
32055	Paderna de Allariz	35,0	491,9	172,1
32056	Padrenda	-	-	-
32057	Parada de Sil	0,0	229,0	0,0
32058	O Pereiro de Aguiar	4,7	925,1	43,2
32059	A Perosa	1,7	462,2	7,9
32060	Petín	0,0	59,4	0,0
32061	Piñor	-	-	-
32062	Porqueira	-	-	-
32063	A Pobra de Trives	3,4	184,4	6,3
32064	Pontedeiva	0,0	109,5	0,0
32065	Punxín	-	-	-
32066	Quintela de Leirado	0,0	65,8	0,0
32067	Rairiz de Veiga	12,8	244,0	31,1
32068	Ramirás	0,0	483,3	0,0
32069	Ribadavia	38,1	239,8	91,5
32070	San Xoán de Río	-	-	-
32071	Riós	14,0	487,1	68,4
32072	A Rúa	22,6	202,3	45,7
32073	Rubiá	-	-	-
32074	San Amaro	-	-	-
32075	San Cibrao das Viñas	53,0	839,0	444,3
32076	San Cristovo de Cea	0,0	108,9	0,0
32077	Sandiás	55,5	232,4	128,9
32078	Sarreaus	-	-	-
32079	Taboadela	61,9	295,3	182,9
32080	A Teixeira	0,0	102,1	0,0
32081	Toén	254,9	296,2	754,9
32082	Trasmiras	0,0	30,1	0,0
32083	A Veiga	4,7	278,9	13,0
32084	Verea	0,0	220,2	0,0
32085	Verín	34,9	868,6	303,3
32086	Viana do Bolo	-	-	-
32087	Vilamarín	236,6	587,3	1389,8
32088	Vilamartín de Valdeorras	12,9	143,3	18,5
32089	Vilar de Barrio	-	-	-
32090	Vilar de Santos	28,7	312,7	89,8
32091	Vilardeviós	8,5	348,6	29,6
32092	Vilariño de Conso	-	-	-
TOTAL GALICIA		39,4	21578,3	8521,7

DATOS:

Pontevedra:

codINE	municipio	Creceemento previsto (2)	Superficie de solo urbano e de núcleo rural (ha)	Superficie de solo urbanizable (ha)
36001	Arbo	15,2	487,8	74,0
36002	Barro	38,3	543,8	208,0
36003	Baiona	-	-	-
36004	Bueu	23,8	351,5	83,6
36005	Caldas de Fieis	9,9	991,4	98,3
36006	Cambados	6,9	536,7	37,1
36007	Campo Lameiro	0,0	410,2	0,0
36008	Cangas	5,1	958,0	48,8
36009	A Cañiza	175,8	732,4	1287,4
36010	Catoira	13,7	310,2	42,5
36011	Cerdedo	-	-	-
36012	Cotobade	0,0	1438,3	0,0
36013	Covelo	3,6	511,7	18,7
36014	Crecente	0,0	531,0	0,0
36015	Cuntis	68,4	377,6	258,4
36016	Dozón	-	-	-
36017	A Estrada	-	-	-
36018	Forcarei	874,2	858,9	5760,0
36019	Fornelos de Montes	24,9	266,3	66,3
36020	Ágolada	0,0	354,1	0,0
36021	Gondomar	-	-	-
36022	O Grove	0,0	433,3	0,0
36023	A Guarda	12,2	420,3	51,2
36024	Lalín	13,7	2141,0	293,7
36025	A Lama	1,0	824,5	8,3
36026	Marín	12,8	830,1	105,9
36027	Meaño	52,9	374,5	198,0
36028	Meis	29,7	902,7	268,4
36029	Moaña	-	-	-
36030	Mondariz	0,0	796,1	0,0
36031	Mondariz-Balneario	0,0	76,1	0,0

codINE	municipio	Creceemento previsto (2)	Superficie de solo urbano e de núcleo rural (ha)	Superficie de solo urbanizable (ha)
36032	Moraña	389,5	470,1	1831,3
36033	Mos	411,4	171,5	705,5
36034	As Neves	4,8	821,7	39,5
36035	Nigrán	29,3	786,5	230,1
36036	Oia	7,7	520,9	40,0
36037	Pazos de Borbén	11,7	488,6	57,0
36038	Pontevedra	9,5	1668,2	158,4
36039	O Porriño	22,4	1763,0	397,1
36040	Portas	-	-	-
36041	Poio	22,8	711,0	162,2
36042	Ponteareas	0,0	2059,6	0,0
36043	Ponte Caldelas	6,3	747,2	47,2
36044	Ponteceures	96,2	118,8	114,3
36045	Redondela	8,8	873,9	76,6
36046	Ribadumia	1,4	506,9	7,0
36047	Rodeiro	7,2	299,1	21,5
36048	O Rosal	0,7	936,2	7,0
36049	Salceda de Caselas	10,9	870,9	95,0
36050	Salvaterra de Miño	9,2	1435,1	132,7
36051	Sanxenxo	106,9	1374,5	1468,9
36052	Silleda	69,1	1610,9	1113,8
36053	Soutomaior	23,9	290,3	69,3
36054	Tomíño	56,0	2128,6	1191,4
36055	Tui	20,3	1311,7	265,7
36056	Valga	23,2	513,4	119,3
36057	Vigo	31,1	5112,3	1587,9
36058	Vilaboa	9,4	512,2	48,2
36059	Vila de Cruces	20,2	126,1	25,5
36060	Vilagaroía de Arousa	103,4	1121,9	1159,6
36061	Vilanova de Arousa	2,7	790,2	21,5
36901	A Illa de Arousa	4,6	184,6	8,5

TOTAL GALICIA	43,2	46590,4	20110,6
----------------------	-------------	----------------	----------------

GLOSARIO:

CNIG	Centro Nacional de Información Geográfica
DOT	Directrices de Ordenación do Territorio
IST	Indicadores de Sustentabilidade Territorial
POL	Plan de Ordenación do Litoral
PSST	Plan de Seguimento das DOT e da Sustentabilidade Territorial
PTI	Plan Territorial Integrado
SLOTUGA	Sistema de información de ordenación do territorio e urbanismo de Galicia

SISTEMA DE ASENTAMENTOS:

RU: Rexión urbana

Espazos configurados ao redor das cidades de Vigo-Pontevedra e A Coruña-Ferrol. Presentan trazos propios dos espazos urbanos afectados polo proceso de metropolitización, que neste caso, pola súa extensión e potencialidade estratéxica, deben ser consideradas como Rexións urbanas.

AU: Área urbana

Correspóndense cos ámbitos espaciais de maior contigüidade en relación ás cidades principais: Santiago de Compostela, Ourense e Lugo. Son os ámbitos para a execución, partindo de criterios de flexibilidade, participación e voluntariedade, de políticas coordinadas de xestión pública dos servizos comunitarios de incidencia directa na calidade de vida da poboación.

SUI:Sistema Urbano Intermedio

No territorio de Galicia aparece un interesante conxunto de núcleos de pequeno e mediano tamaño, con poboacións que oscilan entre os 7.000 e os 40.000 habitantes, que enriquecen e achegan variedade ao Sistema urbano da Comunidade. Estas cidades medias do Sistema urbano galego localízanse tanto nas zonas menos centrais da Comunidade, onde a menor influencia das principais cidades permite a estes núcleos asumir unha maior centralidade e protagonismo, como en ámbitos litorais, onde a densidade de poboación deu lugar a complexos continuos urbanos (subsistemas urbanos policéntricos). Trátase de centros que experimentaron un crecemento demográfico relativo notable, que os diferencia claramente da tónica de declive poboacional que marca a maior parte do territorio galego desde as décadas centrais do século XX.

NET: Nodos para o equilibrio do Territorio

Os Nodos para o equilibrio do territorio son un conxunto de núcleos distribuídos por todo o territorio capaces de acoller funcións urbanas básicas, garantir o acceso da poboación rural aos servizos que a sociedade actual require e para proporcionar unha estrutura de poboamento viable, xestionar o territorio e aproveitar as oportunidades existentes nel. Estes Nodos pechan a xerarquía de asentamentos con influencia supramunicipal. Son: Ortigueira, Mondoñedo, Monterroso, Becerreá, Meira, A Fonsagrada, Guitiriz, Padrón, Negreira, Santa Comba, Arzúa, Melide, Curtis, Ordes, Vimianzo, Caldas de Reis, Ribadavia, A Cañiza, A Pobra de Trives, Castro Caldelas, Maceda, Celanova, Allariz, Viana do Bolo, Bande e Quiroga.

SNR Solo de núcleo rural (véxase Referencias)

SU Solo urbano (véxase Referencias)

SUble Solo urbanizable (véxase Referencias)

Xunta de Galicia

OC.C.04

Grao de conurbación - Fragmentación urbana

Caderno indicador

IET
Febreiro 2016

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador é avaliar a fragmentación ou a contigüidade co solo urbano ou de nucleo rural existente dos crecementos previstos no planeamento vixente.

O crecemento conurbado ou compacto racionaliza os sistemas de asentamentos e fomenta a concentración urbana, evitando a dispersión e moitas das súas consecuencias ambientais, como son a fragmentación de hábitats. Do mesmo xeito favorece, entre outras cuestións, a preservación da paisaxe natural ou a eficiencia enerxética derivada da mobilidade ou da propia xestión dos servizos. A contigüidade da trama urbana é un dos principais criterios para un urbanismo máis sostible.

O coñecemento do grao de conurbación ou fragmentación das reservas de solo para desenvolvemento urbanístico permite caracterizar o territorio segundo a maior ou menor contigüidade destas aos solos urbanos ou de nucleo rural. Asemade, a análise deste indicador podería servir para establecer prioridades de desenvolvemento para os diferentes crecementos previstos.

Descrición do indicador:

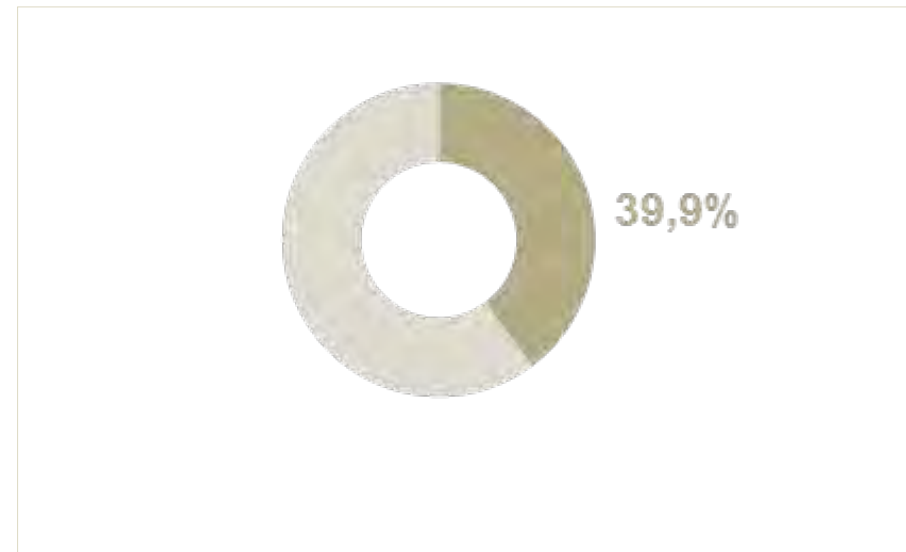
O dicionario define conurbación como o conxunto de varios núcleos urbanos inicialmente independentes e contiguos polas súas marxes, que ao crecer acaban formando unha unidade funcional. Este indicador pretende analizar en que medida, os desenvolvementos de crecemento previstos en cada municipio para conformar a futura unidade funcional, presentan esa contigüidade cos solos urbanos, incluídos os núcleos rurais.

O grao de conurbación ou fragmentación urbana das reservas de solo respecto ao solo urbano indícanos se os novos desenvolvementos previstos se formulan de forma illada ou ben en contigüidade coa trama urbana existente, e en que grao se dá tal contigüidade. É dicir, o indicador mide o perímetro de contacto entre os solos de desenvolvemento respecto aos solos urbanos existentes. Considérase solo urbano existente ao solo clasificado como solo urbano consolidado e non consolidado e solo de núcleo rural na capa de planeamento homoxeneizada do SIOTUGA. Os solos de desenvolvemento veñen definidos polas clases de solo urbanizable delimitado e solo urbanizable non delimitado.

Medidas do indicador:

1. Porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos contiguos de crecemento previsto en contacto cos ámbitos de solo urbano ou de núcleo rural existentes

Grao de conurbación / Fragmentación urbana para Galicia :

Estado:

O valor deste indicador para toda Galicia (computando só os concellos con planeamento) acada o 39,9%. Porén para a súa axeitada avaliación, hai que ter en conta que o cálculo realizase só sobre os concellos con planeamento en vigor. Co mesmo criterio, calculáronse os índices provinciais, onde destacan os crecementos previstos en Pontevedra e Coruña, que superan o 40%, (46%, 41%), mentras que Lugo non chega ao 25% e Ourense acada o 30,9%.

Por concellos, o valor máximo en Galicia é o do Rosal, cun 100%, aínda que Neda, na provincia da Coruña, supera o 99%. O máximo na provincia de Lugo acádase en Quiroga, cun 76%, e en Ourense no Carballiño, co 71%. Ao marxe destes concellos, outros 49 acadan un grao superior ao 50%, que representa un valor moi estimable en termos do que pode significar en relación á compacidade na planificación dos asentamentos. Ademais, cómpre destacar que 41 concellos máis non contan con solo urbanizable. En contraste con todo isto, concellos con importante superficie de solo urbanizable pesentan un escaso grao de conurbación, como pode ser o caso de Forcarei (30%,366.962ha) ou Ponteceso (29%,254.367ha). Outros datos que poden ser interesantes son: o da mediana, que acada o 32,4% ou os percentís 25 e 75, 12,9% e o 48,5% respectivamente.

Aínda que a observación do mapa temático non aporta evidencias claras para identificar un patrón de comportamento do indicador asociado á localización, ceais poida existir certa concentración de valores máis altos cara o oeste, aínda que moi pouco acusada. Segundo isto, probablemente a fragmentación urbana non ven determinada actualmente pola situación xeográfica senón que son outros os factores que inciden.

Atendendo ao Sistema de asentamentos, entre as AU, Vigo rexistra o valor máximo cun 74% e Santiago o mínimo cun 40,2%. Polo que ao SUI se refire, destaca o 71% do Carballiño, xa mencionado, fronte ao 0% de Vilalba ou o 3,4% de Noia. Entre os NET Quiroga rexistra o valor máximo e Meira ou Ortigueira o mínimo cun 0%.

Finalmente, aínda que moitos dos restantes concellos presentan valores aceptables, é neste último nivel do sistema, onde se atopan os crecementos máximos previstos ligados a baixos valores de Grao de conurbación-Fragmentación urbana.

Coherencia co modelo territorial

Este indicador está definido atendendo aos criterios fundamentais que constitúen as liñas estratéxicas da ordenación territorial de Galicia. Criterios recollidos nas DOT e que se oríntan a favorecer a compacidade, harmonizar o desenvolvemento das cidades e previr a urbanización difusa. Para isto resulta fundamental deseñar modelos de crecemento que favorezan unha certa compacidade nos novos desenvolvementos e promovan unha adecuada coherencia entre infraestruturas, servizos, actividade e residencia. A compacidade incrementa a eficiencia dos fluxos metabólicos dos asentamentos e reduce o seu impacto e pegada ecolóxica.

O modelo definido nas DOT é incompatible cos procesos de urbanización difusa, de crecementos desconectados dos núcleos existentes ou de desenvolvementos con moi baixa densidade; establece pois, que haberá que procurar que o crecemento sexa contiguo, evitando a dispersión, cunha compactación dos usos do solo.

Nesta liña, a determinación 2.1.4.m obriga a *Establecer as condicións para que o planeamento urbanístico municipal interveña na actual dispersión do asentamento, procurando a compactación e densificación para acadar novas centralidades urbanas de densidade suficiente.*

A 3.1.5.d determina que os instrumentos de ordenación do territorio e urbanismo *Priorizarán a compactación das cidades, vilas e núcleos existentes fronte á súa expansión sobre terreos en estado natural, mediante operacións de rehabilitación, reforma e consolidación no seu interior. Ademais, evítanse os crecementos ao longo das vías de comunicación.*

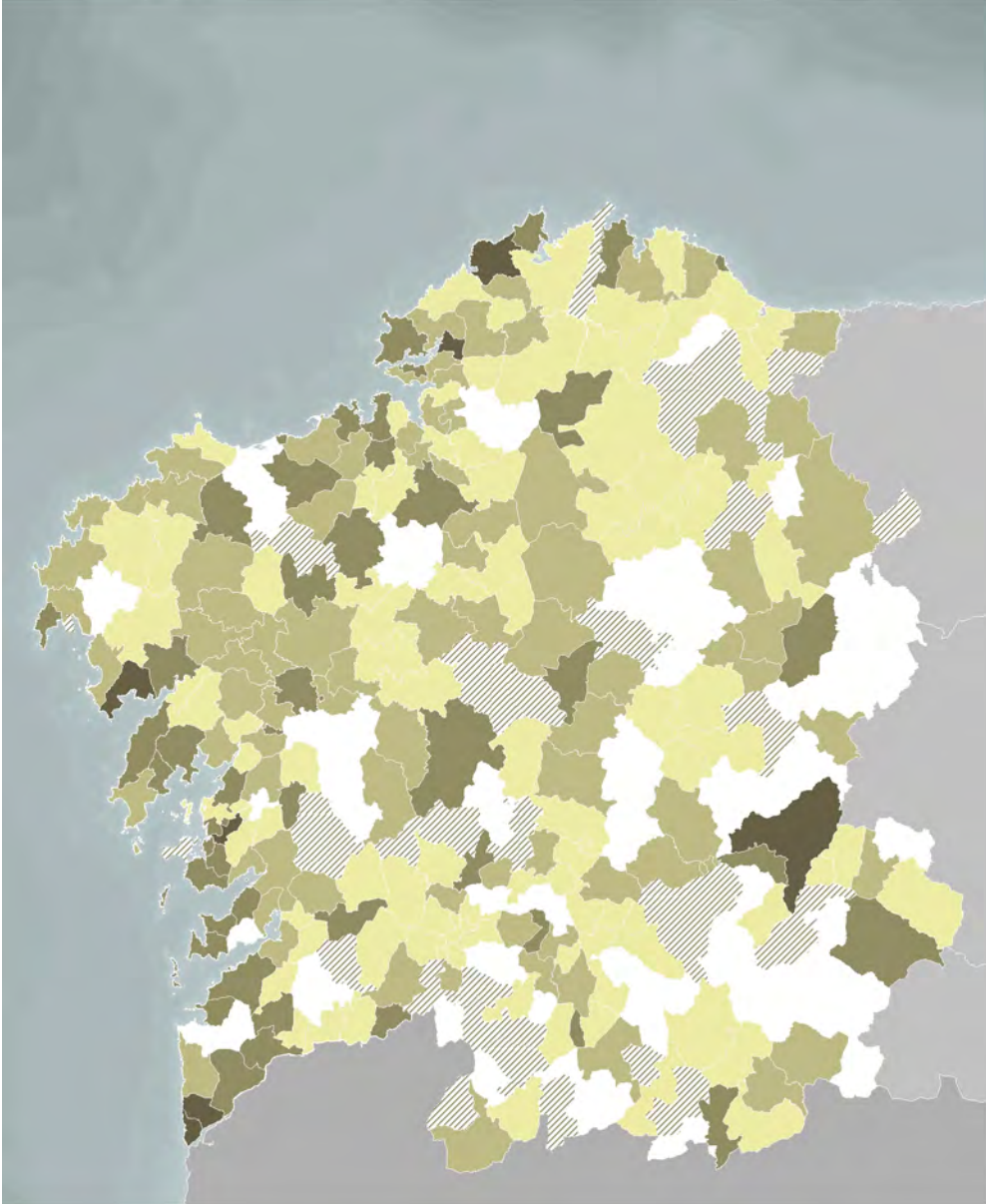
Este indicador permite, en conxunto con outros, avaliar se os instrumentos de ordenación territorial e urbanística están a acadar estes obxectivos contribuíndo a acadar un modelo territorial respectuoso coa aptitude, vocacionalidade ou potencialidadedo medio , axustado á capacidade de acollida para os distintos usos e medioambientalmente eficiente.

Indicador: OC.C.04 Grao de conurbación - Fragmentación urbana

Porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos contiguos de crecemento previsto en contacto cos ámbitos de solo Urbano ou de Núcleo rural existentes

Caderno Medida 01

Grao de conurbación - Fragmentación urbana por concellos

- Non procede
- Sen solo urbanizable
- 0 - 25
- 25 - 50
- 50 - 75
- 75 - 100

Ámbito con alto grao de conurbación entre os concellos de Vigo e Redondela

39,9%

Grao de conurbación / Fragmentación urbana para Galicia*. Este dato referido ao Grao de conurbación / Fragmentación urbanística para Galicia refírese a aquela parte do territorio con algún documento de planeamento vixente.

OC C 04 Grao de conurbación - Fragmentación urbana

Medida: **01** Porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos de crecemento previsto en contacto cos ámbitos de solo urbano ou de núcleo rural existentes

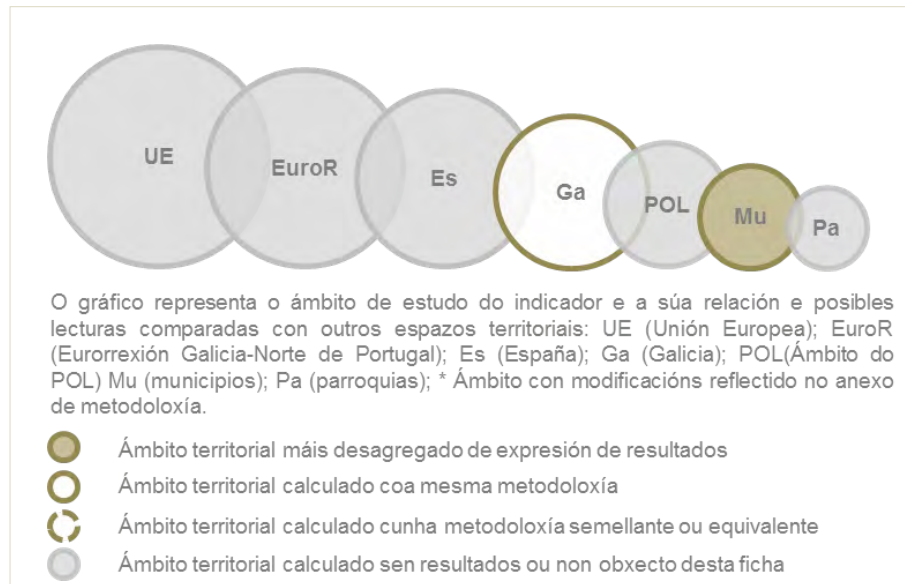
Descrición:

Porcentaxe do perímetro total conformado polos ámbitos de crecemento previsto que coincide co perímetro dos ámbitos de solo urbano ou de núcleo rural existentes.

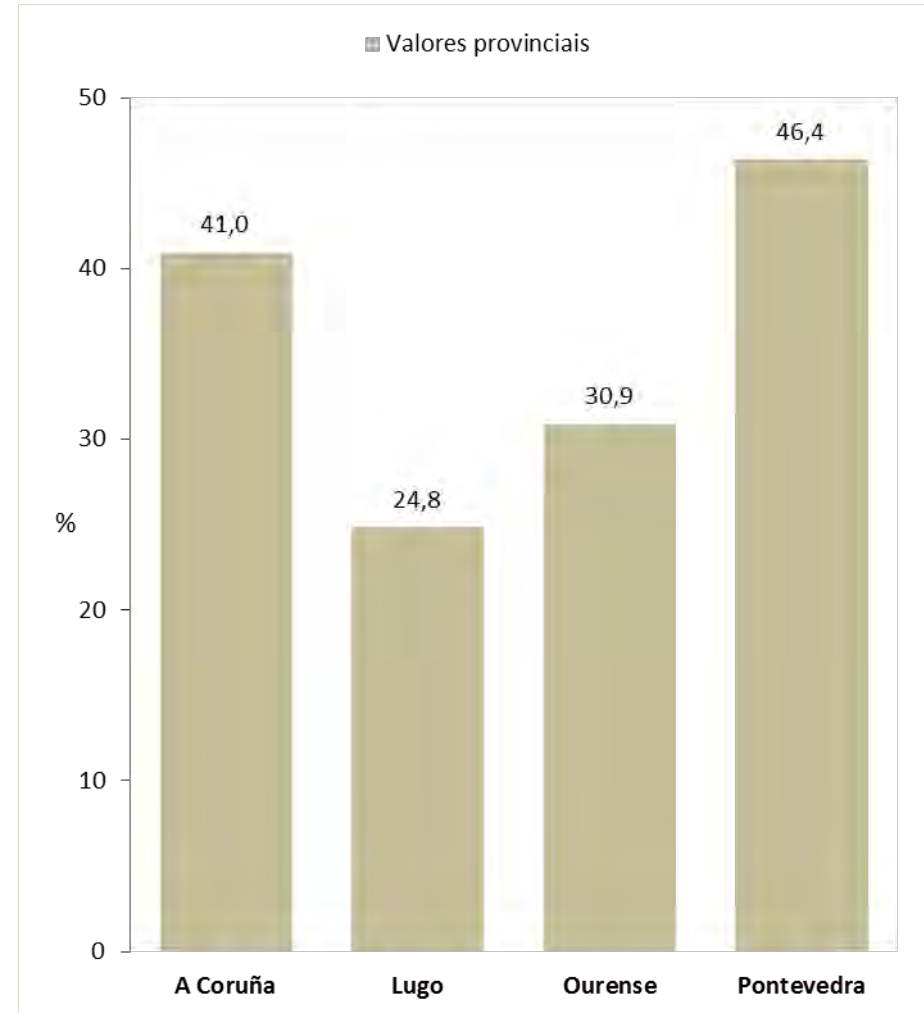
Os ámbitos de crecemento previsto son os solos urbanizables delimitados e non delimitados.

Nota: respecto a informes anteriores, modificouse a fonte de calculo da medida e como consecuencia, algunha das variables de cálculo.

Ámbitos territoriais:

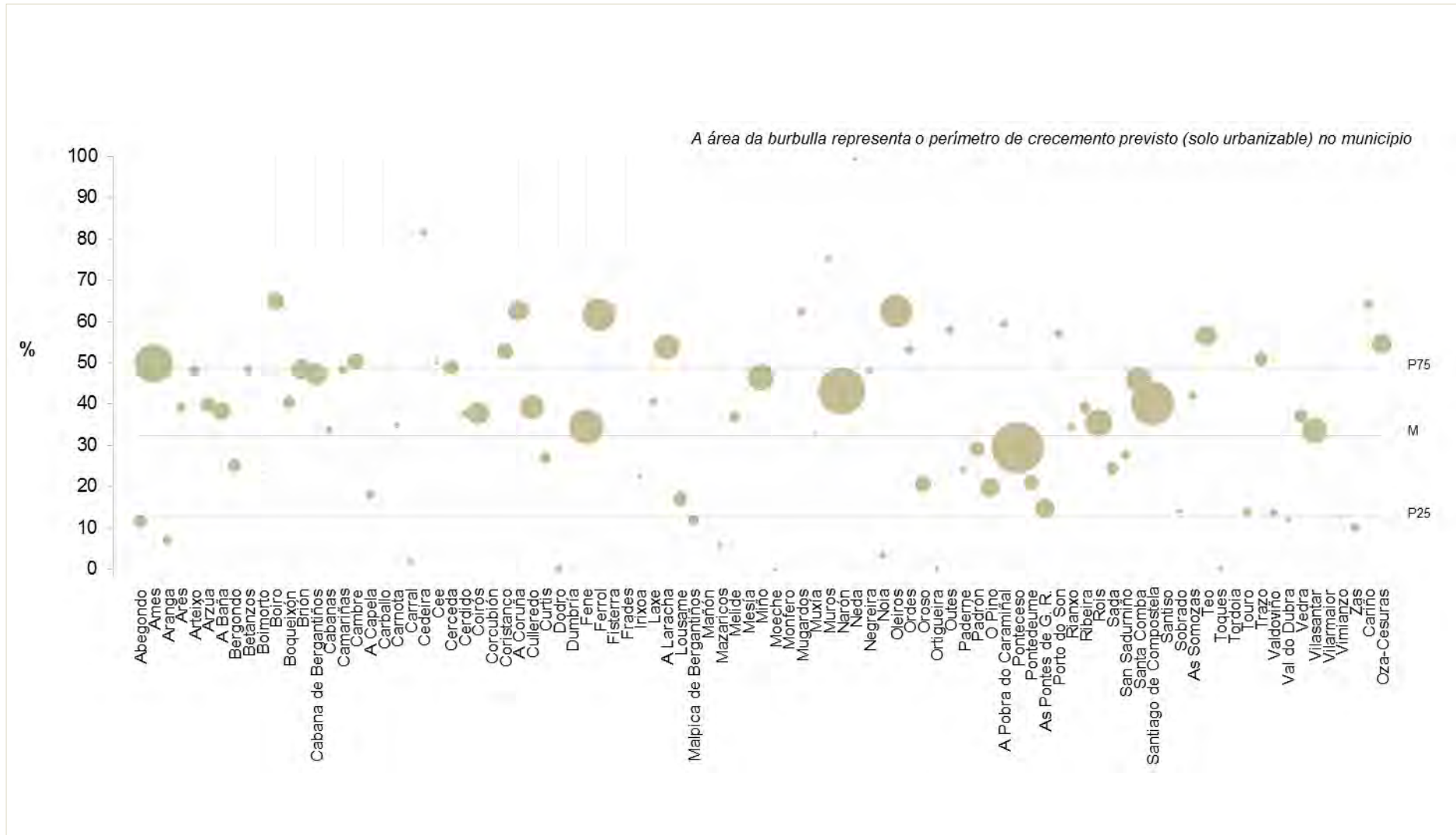

Gráfico:

OC.C.04 01 Porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos de crecemento previsto en contacto cos ámbitos de solo urbano ou de núcleo rural existentes

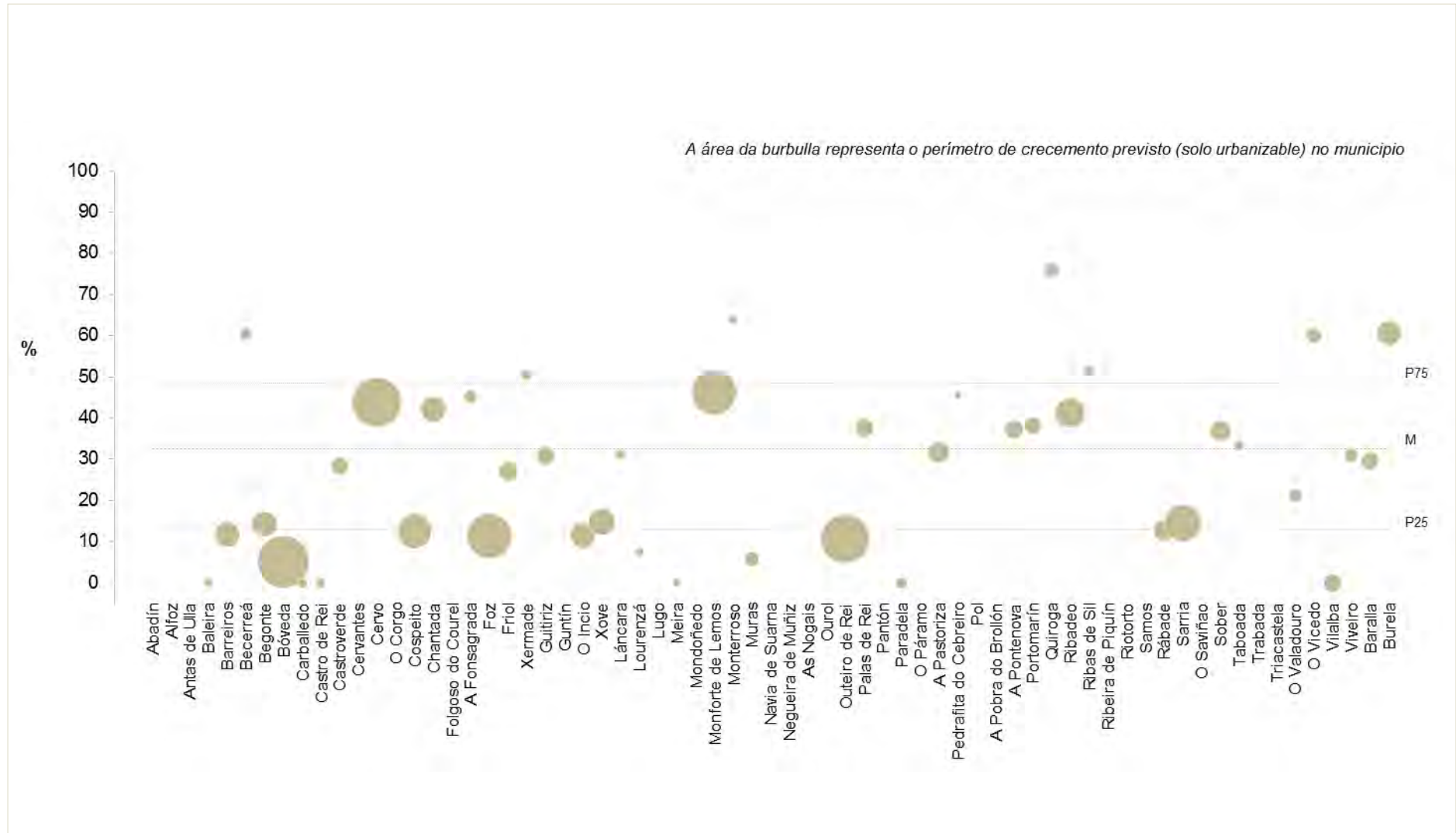
Gráfico A Coruña:

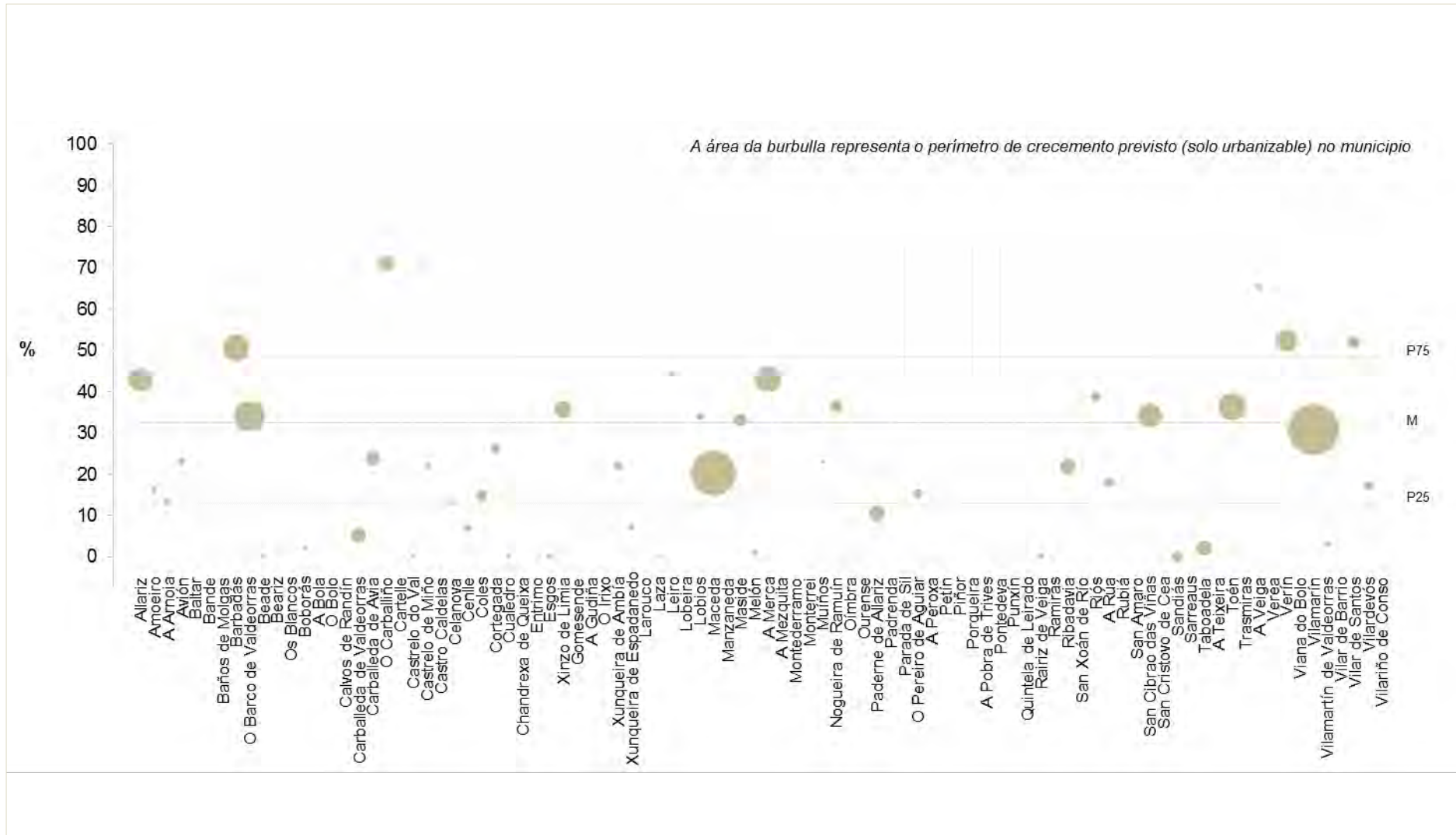
OC.C.04 01 Porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos de crecemento previsto en contacto cos ámbitos de solo urbano ou de núcleo rural existentes

Gráfico Lugo:

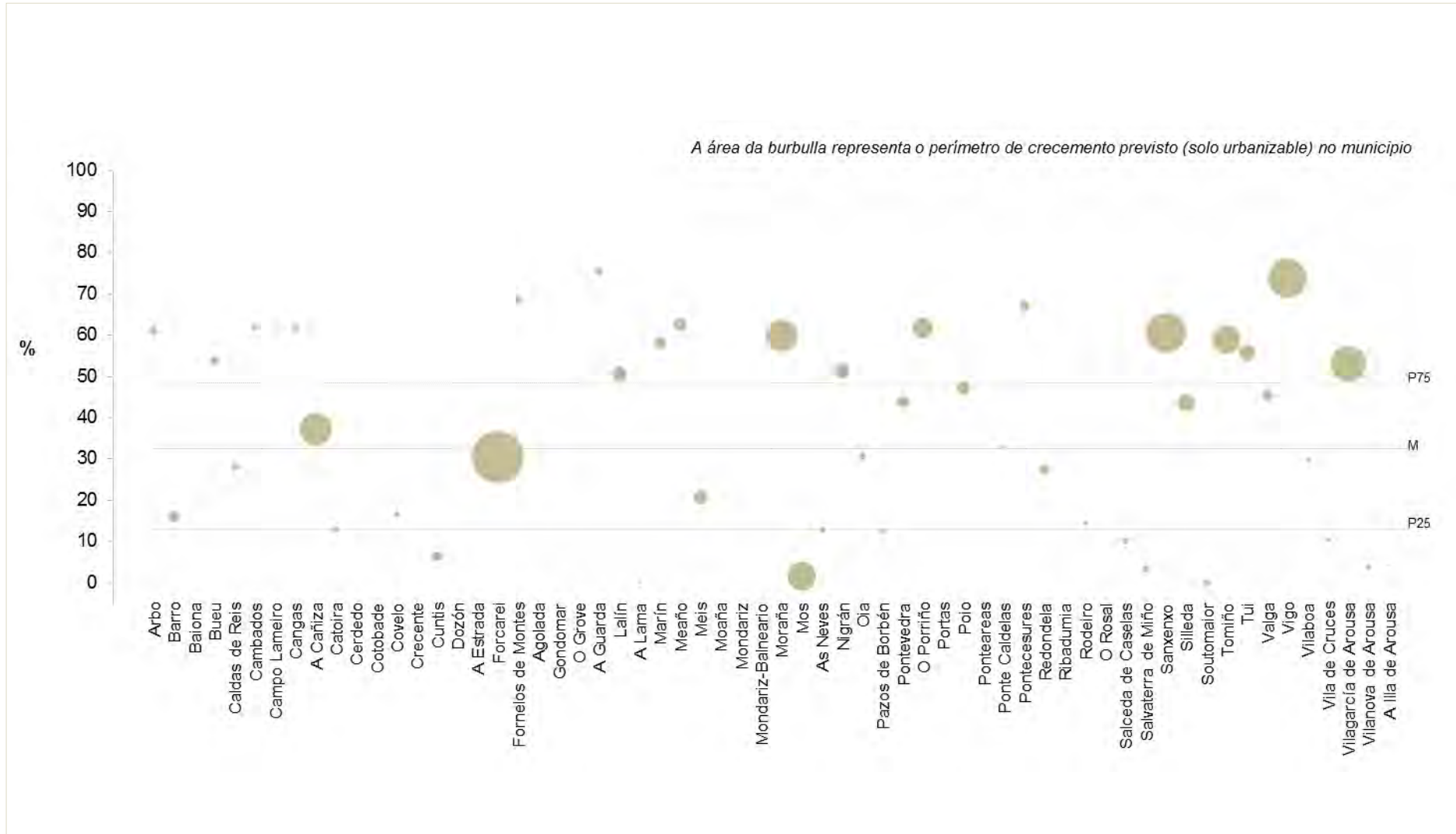
OC.C.04 01 Porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos de crecemento previsto en contacto cos ámbitos de solo urbano ou de núcleo rural existentes

Gráfico Ourense:

OC.C.04 01 Porcentaxe do perímetro conformado polos ámbitos de crecemento previsto en contacto cos ámbitos de solo urbano ou de núcleo rural existentes

Gráfico Pontevedra:

Indicador: OC.C.04

Grao de conurbación - Fragmentación urbana

Caderno Anexo

IET
Febreiro 2016

NOTAS METODOLÓXICAS:

Pre-tratamento das capas de información:

Partiuse da capa de planeamento urbanístico procedente do SÍOTUGA, que contén atributos relativos á clasificación e categoría dos solos tras un proceso de homoxeneización. Esta homoxeneización realízase para superar a heteroxeneidade de denominacións e os distintos marcos normativos vixentes no momento de aprobación de cada documento de planeamento. A tabla de homoxeneización é a seguinte:

2010		2010		2002 (LOUGA)		1997		1985/PXOM (LASGA)		1985/ sin PXOM (LASGA)		1976/PXOM		1976/ sin PXOM	
CLASE_HOMO	CATEGORIA_HOMO	CLASE_HOMO	CATEGORIA_HOMO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO	CLASE_SOLO	CATEGORIA_SOLO
CLASE_HOMODEFINIDA	CATEGORIA_HOMODEFINIDA	CLASE_HOMODEFINIDA	CATEGORIA_HOMODEFINIDA	CLASE_HOMODEFINIDA	CATEGORIA_HOMODEFINIDA	CLASE_HOMODEFINIDA	CATEGORIA_HOMODEFINIDA	CLASE_HOMODEFINIDA	CATEGORIA_HOMODEFINIDA	CLASE_HOMODEFINIDA	CATEGORIA_HOMODEFINIDA	CLASE_HOMODEFINIDA	CATEGORIA_HOMODEFINIDA	CLASE_HOMODEFINIDA	CATEGORIA_HOMODEFINIDA
SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)		SU (solo urbán)	
SU (Sen categorizar)		SU (Sen categorizar)		SU (Sen categorizar)		SU (Sen categorizar)		SU (Sen categorizar)		SU (Sen categorizar)		SU (Sen categorizar)		SU (Sen categorizar)	
SUC (Consolidado)		SUC (Consolidado)		SUC (Consolidado)		SUC (Consolidado)		SUC (Consolidado)		SUC (Consolidado)		SUC (Consolidado)		SUC (Consolidado)	
SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)		SUNC (Non consolidado)	
SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)		SNR (núcleo rural)	
SNRSC (Sen categorizar)		SNRSC (Sen categorizar)		SNRSC (Sen categorizar)		SNRSC (Sen categorizar)		SNRSC (Sen categorizar)		SNRSC (Sen categorizar)		SNRSC (Sen categorizar)		SNRSC (Sen categorizar)	
SNRT (Histórico-Tradicional)		SNRT (Histórico-Tradicional)		SNRT (Histórico-Tradicional)		SNRT (Histórico-Tradicional)		SNRT (Histórico-Tradicional)		SNRT (Histórico-Tradicional)		SNRT (Histórico-Tradicional)		SNRT (Histórico-Tradicional)	
SNRCO (Común)		SNRCO (Común)		SNRCO (Común)		SNRCO (Común)		SNRCO (Común)		SNRCO (Común)		SNRCO (Común)		SNRCO (Común)	
SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)		SUZ (urbanizable)	
SUZD (Delimitado)		SUZD (Delimitado)		SUZD (Delimitado)		SUZD (Delimitado)		SUZD (Delimitado)		SUZD (Delimitado)		SUZD (Delimitado)		SUZD (Delimitado)	
SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)		SUZND (Non delimitado)	
SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)		SR (Solo rústico)	
SRSC (Sen categorizar)		SRSC (Sen categorizar)		SRSC (Sen categorizar)		SRSC (Sen categorizar)		SRSC (Sen categorizar)		SRSC (Sen categorizar)		SRSC (Sen categorizar)		SRSC (Sen categorizar)	
SRPSC (Protexido sen categorizar)		SRPSC (Protexido sen categorizar)		SRPSC (Protexido sen categorizar)		SRPSC (Protexido sen categorizar)		SRPSC (Protexido sen categorizar)		SRPSC (Protexido sen categorizar)		SRPSC (Protexido sen categorizar)		SRPSC (Protexido sen categorizar)	
SRPO (Ordinario)		SRPO (Ordinario)		SRPO (Ordinario)		SRPO (Ordinario)		SRPO (Ordinario)		SRPO (Ordinario)		SRPO (Ordinario)		SRPO (Ordinario)	
SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)		SRPAG (Protección agropecuaria)	
SRPFO (Protección forestal)		SRPFO (Protección forestal)		SRPFO (Protección forestal)		SRPFO (Protección forestal)		SRPFO (Protección forestal)		SRPFO (Protección forestal)		SRPFO (Protección forestal)		SRPFO (Protección forestal)	
SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPIN (Protección de infraestructuras)		SRPIN (Protección de infraestructuras)	
SRPAU (Protección das augas)		SRPAU (Protección das augas)		SRPAU (Protección das augas)		SRPAU (Protección das augas)		SRPAU (Protección das augas)		SRPAU (Protección das augas)		SRPAU (Protección das augas)		SRPAU (Protección das augas)	
SRPCO (Protección de costas)		SRPCO (Protección de costas)		SRPCO (Protección de costas)		SRPCO (Protección de costas)		SRPCO (Protección de costas)		SRPCO (Protección de costas)		SRPCO (Protección de costas)		SRPCO (Protección de costas)	
SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPEN (Protección de espazos naturais)		SRPEN (Protección de espazos naturais)	
SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPX (Protección paisaxística)		SRPPX (Protección paisaxística)	
SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)		SRPPA (Especialmente protexido para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico)	
TEXTO CONSOLIDADO A 20/04/2010 DA LEI ORIGINAL COAS MODIFICACIÓNS INTRODUCIDAS POLAS LEIS 15/2004, 6/2007, 3/2008, 6/2008, 18/2008 E 2/2010.		TEXTO CONSOLIDADO A 20/04/2010 DA LEI 9/2002		LEI 9/2002, DO 30 DE DECEMBRO, DE ORDENACIÓN URBANÍSTICA E PROTECCIÓN DO MEDIO RURAL DE GALICIA.		Ley 1/1997, de 24 marzo		Ley 11/1985, de 22 agosto		Real Decreto 1346/1976, de 9 abril					

Partindo da información de SIOTUGA, agrupáronse as entidades en tres tipos segundo a súa clasificación homoxeneizada:

- 1.- SU, SNR
- 2.- SUBle
- 3.- SR

Posteriormente, toda a información gráfica depurouse para evitar erros de topoloxía; concretamente, detectáronse casos de superposición de ámbitos de clasificación, que se producían especialmente nas zonas de borde dos concellos. Tamén se corrixiron pequenos desaxustes nos bordes de contacto entre ámbitos, que xeraban falsos "vacíos" asignados inicialmente á clase de solo rústico, o que alteraba o cálculo do perímetro real de contacto entre ámbitos de SUBle cos SU e SNR

Natureza do cálculo: Semicuantitativa. A metodoloxía de cálculo do indicador (explicada en detalle en apartado específico) inclúe unha operación matemática cos datos fonte.

Observacións: Faise constar que este indicador elabórase cunha fonte de datos diferente á dos informes anteriores coa intención de aportar información de ámbito autonómico e non só do ámbito POL. A fonte utilizada é o SIOTUGA, que está en permanente actualización e que xa aporta datos sobre a meirande parte do territorio galego (O 11 de febreiro de 2016 constan no SIOTUGA, dos 314 concellos galegos existentes a esa data, 267 que contan con instrumento de planeamento en vigor e que clasifican o seu solo). Nas táboas de resultados reflíctese a non existencia de planeamento co símbolo "-" (non procede) en todos os campos. Procédese de igual xeito nos casos que, aínda existindo planeamento, este non prevé a existencia de solo urbanizable.

Porén, fronte as vantaxes enunciadas en relación á nova fonte de datos, hai que suliñar que esta non aporta información en relación a todo o solo urbano non consolidado, aos sistemas xerais, nin establece os grados de compatibilidade dos solos urbanizables, polo que, en relación ao incluído no primeiro PSST, redúcese o número de medidas deste indicador e modifícase a súa fórmula de cálculo.

PROCESO DE CÁLCULO:

Calcúlase a porcentaxe do perímetro de solo urbanizable delimitado e non delimitado que coincide co dos solos urbanos e de núcleo rural (segundo unha clasificación homoxeneizada).

Para iso, empregouse a cartografía de información urbanística do SIOTUGA unha vez procesada. A partir desta información obtivéronse as lonxitudes dos perímetros totais das zonas de solo urbanizable e as de solo urbano e/ou de núcleo rural, así como a lonxitude das liñas coincidentes entre ambos os dous. Esta información obtense para cada un dos 267 concellos con planeamento.

Fórmula de cálculo: Grao de conurbación-Fragmentación urbana Gc-Fu (%) = $100 \times \frac{\sum P'ci (SU,SNR/SUBle)}{\sum Pi SUBle}$

P'ci (SU,SNR/SUBle): lonxitude de cada unha das liñas de coincidencia dos perímetros dos ámbitos de SU-SNR e de SUBle

Pi SUBle: perímetro de cada ámbito de solo urbanizable

SU: Solo urbano consolidado e non consolidado

SNR: Solo de Núcleo Rural

SUBle: Solo Urbanizable delimitado e non delimitado

1. Procesada a capa de información, xéranse as xeometrías dos ámbitos que agrupan, por un lado o solo urbano e de núcleo rural, e por outro o solo urbanizable.
2. Calcúlase o perímetro das xeometrías xeradas

PSST2016

3. Xérase a intersección entre os dous tipos de entidades (SUc + SNR) e (SUbLe)
4. Calcúlase a lonxitude do perímetro de contacto.
5. Súmanse en cada municipio:
  - os perímetros de SUbLe
  - as lonxitudes das liñas de coincidencia xeradas
6. Calcúlase para cada concello a porcentaxe que representa a lonxitude total de contacto entre as dúas entidades respecto ao perímetro total do solo urbanizable.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Superficie de concellos de Galicia	CNIG (Centro de descargas)		1:25.000		
	Planeamento urbanístico	SIOTUGA	22/02/2016	1:5.000		

REFERENCIAS:

Lei 9/2002, do 30 de decembro, de Ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia, e a súa posterior modificación na Lei 2/2010, do 25 de marzo

O contido deste indicador debe interpretarse de acordo a este texto legal en xeral e en particular cabe citar o seguinte:

Os plans xerais deberán clasificar o territorio municipal en todos ou algúns dos seguintes tipos de solo: urbano, de núcleo rural, urbanizable e rústico. (Artigo 10 "Clasificación do solo". Capítulo II de Clasificación de solo).

1. Os plans xerais clasificarán como solo urbano (...) aqueles terreos integrados na malla urbana existente sempre que reúnan algún dos seguintes requisitos: a) que contén con acceso rodado público e cos servizos de abastecemento de auga, evacuación de augas residuais e subministración de enerxía eléctrica (...), b) que aínda carecendo dalgúns destes servizos, estean comprendidos en áreas ocupadas pola edificación polo menos nas dúas terceiras partes dos espazos aptos para ela (...).

(Artigo 11 "Solo urbano". Capítulo II de Clasificación de solo).

Os plans xerais diferenciarán no solo urbano as seguintes categorías:

a) Solo urbano consolidado, integrado polos soares así como polas parcelas que, polo seu grao de urbanización efectiva e asumida polo plan urbanístico, poidan adquirir a condición de soar mediante obras accesorias e de escasa entidade que poden executarse simultaneamente coas de edificación ou construción.

b) Solo urbano non consolidado, integrado pola restante superficie de solo urbano e, en todo caso, por os terreos nos que sexan necesarios procesos de urbanización, reforma interior, renovación urbana ou obtención de dotacións urbanísticas con distribución equitativa de beneficios e cargas, por aqueles sobre os que o plan urbanístico prevexa unha ordenación substancialmente diferente da realmente existente, así como polas áreas de recente urbanización xurdida á marxe do plan.

(Artigo 12 “Categorías de solo urbano”. Capítulo II de Clasificación de solo).

Constitúen o solo de núcleo rural os terreos que serven de soporte a un asentamento de poboación singularizado, identificable e diferenciado administrativamente (...). A definición do seu perímetro terá en conta delimitacións existentes, peculiaridades urbanísticas e morfolóxicas e a capacidade de acollida da demanda previsible de uso residencial no medio rural, en función das súas condicións topográficas e de estrutura de propiedade, do seu nivel de integración ás dotacións e servizos existentes (...) e axustarase ás infraestruturas e pegadas físicas existentes.

(Artigo 13 “Solo de núcleo rural”. Capítulo II de Clasificación de solo).

Solo 1. Constituirán o solo urbanizable os terreos que non teñan a condición de solo urbano, de núcleo rural, nin rústico e poidan ser obxecto de transformación urbanística nos termos establecidos nesta Lei (...)

(Artigo 14 “Solo urbanizable”. Capítulo II de Clasificación de solo).

2. Solo rústico especialmente protexido, constituído polos terreos que polos seus valores agrícolas, gandeiros, forestais, ambientais, científicos, naturais, paisaxísticos, culturais, suxeitos a limitacións ou servidumes para a protección do dominio público ou doutra índole deban estar sometidos a algún réxime especial de protección incompatible coa súa transformación, de acordo co disposto neste apartado.

(Artigo 32 “Categorías”. SECCIÓN 4ª. “Solo rústico”. CAPÍTULO III : “Régimen das distintas clases e categorías de solo”).

1. O plan xeral deberá considerar as reservas de solo necesarias para a implantación dos sistemas xerais ou conxunto de dotacións urbanísticas ao servizo predominante do conxunto da poboación, do seu asentamento, mobilidade e emprego.

(Artigo 47 “Calidade de vida e cohesión social”. SECCIÓN 1ª. “Disposicións xerais”. CAPÍTULO I: “Clases de instrumentos de ordenación” TÍTULO II)

O plan xeral deberá considerar as reservas de solo necesarias para a implantación dos sistemas xerais ou conxunto de dotacións urbanísticas ao servizo predominante do conxunto da poboación, do seu asentamento, mobilidade e emprego.

(Artigo 47 “Calidade de vida e cohesión social”. SECCIÓN 1ª. “Disposicións xerais”. CAPÍTULO I: “Clases de instrumentos de ordenación”).

DATOS:

A Coruña:

codINE	municipio	Grao de conurbación / Fragmentación urbástica (%)	Perímetro de crecemento (ha)
15001	Abegondo	11,6	19570,6
15002	Ames	49,8	140621,9
15003	Aranga	7,0	8521,9
15004	Ares	39,3	10144,7
15005	Arteixo	48,2	11338,2
15006	Arzúa	39,9	23067,8
15007	A Baña	38,2	34190,5
15008	Bergondo	25,1	18528,8
15009	Betanzos	48,6	8684,0
15010	Boimorto	23,5	1303,6
15011	Boiro	65,0	30635,6
15012	Boqueixón	40,6	15813,4
15013	Brión	48,5	41409,6
15014	Cabana de Bergantiños	47,3	49447,9
15015	Cabanas	33,9	5524,4
15016	Camañas	49,3	8711,8
15017	Cambre	50,4	29391,0
15018	A Capela	18,2	9090,3
15019	Carballo	-	-
15020	Carnota	34,8	3924,9
15021	Carral	1,8	4755,7
15022	Cedeira	81,7	5128,1
15023	Cee	50,0	3018,1
15024	Ceroeda	48,9	23213,0
15025	Cerdido	37,6	6154,4
15027	Coirós	37,9	49440,4
15028	Corubiión	-	0,0
15029	Coristanco	52,7	28424,4
15030	A Coruña	62,6	43577,5
15031	Culleredo	39,2	56725,9
15032	Curtis	27,0	13848,2
15033	Dodro	0,0	4959,7
15034	Dumbría	-	-
15035	Fene	34,6	121496,9
15036	Ferrol	61,8	104152,3
15037	Fisterra	63,4	4651,7
15038	Frades	-	-
15039	Irixoa	22,4	2329,9
15040	Laxe	40,6	6233,3
15041	A Laracha	53,9	64045,0
15042	Lousame	16,9	20671,7
15043	Malpica de Bergantiños	12,0	12314,7
15044	Mañón	-	0,0
15045	Mazaricos	5,7	3712,1
15046	Melide	37,0	13305,8
15047	Mesía	-	-
15048	Miño	46,5	68421,9

codINE	municipio	Grao de conurbación / Fragmentación urbástica (%)	Perímetro de crecemento (ha)
15049	Moeche	0,0	1762,6
15050	Montero	-	-
15051	Mugardos	62,4	7231,4
15052	Muxía	32,8	2655,1
15053	Muros	75,3	4777,5
15054	Narón	43,2	212290,5
15055	Neda	99,4	2394,8
15056	Negreira	48,1	5302,5
15057	Noia	3,4	5047,1
15058	Oleiros	62,5	105396,4
15059	Ordes	53,3	8264,1
15060	Oroso	20,6	28261,3
15061	Ortigueira	0,0	2616,0
15062	Outes	58,1	8159,9
15064	Paderne	24,1	4829,3
15065	Padrón	29,2	22660,7
15066	O Pino	19,8	37329,3
15067	A Pobra do Caramiñal	59,4	6473,0
15068	Ponteceoso	29,4	254366,6
15069	Pontedeume	21,1	24089,4
15070	As Pontes de G. R.	14,7	37939,7
15071	Porto do Son	57,1	7532,9
15072	Rianxo	34,4	7486,4
15073	Ribeira	39,3	14079,2
15074	Rois	35,5	71191,7
15075	Sada	24,5	16994,8
15076	San Sadurniño	27,8	7718,0
15077	Santa Comba	45,9	65470,2
15078	Santiago de Compostela	40,2	186168,5
15079	Santiso	-	0,0
15080	Sobrado	13,9	3219,2
15081	As Somozas	42,1	7631,9
15082	Teo	56,7	43755,1
15083	Toques	0,2	2697,5
15084	Tordoia	-	0,0
15085	Touro	13,8	8190,2
15086	Trazo	50,9	18533,9
15087	Valdoviño	13,8	5965,2
15088	Val do Dubra	12,2	3536,8
15089	Vedra	37,2	20966,0
15090	Vilasantar	33,5	64260,4
15091	Vilamaior	32,0	1261,8
15092	Vimianzo	13,0	1764,5
15093	Zas	10,1	9426,3
15901	Cariño	64,2	9565,2
15902	Oza-Cesuras	54,7	38786,9

TOTAL GALICIA	39,9	6119588,6
----------------------	-------------	------------------

DATOS:

Lugo:

codINE	municipio	Grao de coarbación / Fragmentación urbanística (%)	Perímetro de crecemento (ha)
27001	Abadín	-	0,0
27002	Alfoz	-	-
27003	Antas de Ulla	-	0,0
27004	Baleira	0,0	1381,6
27005	Barreiros	11,8	12075,9
27006	Beoerreá	60,4	2964,0
27007	Begonte	14,4	12014,3
27008	Bóveda	5,1	51321,0
27009	Carballedo	0,0	1833,5
27010	Castro de Rei	0,0	1794,3
27011	Castroverde	28,5	5962,1
27012	Cervantes	-	-
27013	Cervo	44,0	47264,9
27014	O Corgo	-	-
27015	Cospeito	12,6	22602,1
27016	Chantada	42,2	13017,6
27017	Folgoso do Courel	-	-
27018	A Fonsagrada	45,2	3201,5
27019	Foz	11,5	37669,8
27020	Friol	27,1	7049,2
27021	Xermade	50,5	2616,5
27022	Guitiriz	30,8	5932,2
27023	Guntín	-	0,0
27024	O Incio	11,5	12104,9
27025	Xove	14,7	13061,6
27026	Láncara	31,0	2020,0
27027	Lourenzá	7,5	1642,7
27028	Lugo	-	-
27029	Meira	0,0	1408,4
27030	Mondoñedo	-	0,0
27031	Monforte de Lemos	46,3	38413,6
27032	Monterroso	64,0	1288,9
27033	Muras	5,8	4209,2
27034	Navia de Suarna	-	-

codINE	municipio	Grao de coarbación / Fragmentación urbanística (%)	Perímetro de crecemento (ha)
27035	Negreira de Muíiz	-	0,0
27037	As Nogais	-	-
27038	Durol	11,5	2823,1
27039	Duteiro de Rei	10,6	44852,7
27040	Palas de Rei	37,5	5903,7
27041	Pantón	-	-
27042	Paradela	0,0	2795,4
27043	O Páramo	-	-
27044	A Pastoriza	31,7	8742,0
27045	Pedrafita do Cebreiro	45,7	1108,6
27046	Pol	-	0,0
27047	A Pobra do Brollón	-	-
27048	A Pontenova	37,2	6501,1
27049	Portomarín	38,3	5422,7
27050	Quiroga	75,8	4021,9
27051	Ribadeo	41,2	17569,7
27052	Ribas de Sil	51,4	2395,3
27053	Ribeira de Piquíñ	-	-
27054	Riotorto	-	0,0
27055	Samos	-	0,0
27056	Fiábade	12,7	8911,1
27057	Sarria	14,6	25827,7
27058	O Saviñao	-	-
27059	Sober	37,0	8396,3
27060	Taboada	33,5	2180,6
27061	Trabada	-	0,0
27062	Triacastela	-	-
27063	O Valadouro	21,2	3615,9
27064	O Vicedo	60,0	4420,1
27065	Vilalba	0,0	6005,5
27066	Viveiro	31,0	3486,2
27901	Baralla	29,6	5683,6
27902	Burela	60,7	11175,5

TOTAL GALICIA 39,9 6119619,1

DATOS:

Ourense:

codINE	municipio	Grado de conurbación / Fragmentación urbana (2)	Perímetro de crecimiento (ha)
32001	Allariz	42,9	44972,4
32002	Amoeiro	16,2	3333,2
32003	Á Arnoia	13,3	3630,2
32004	Avión	23,0	4584,4
32005	Baltar	-	-
32006	Bande	-	0,0
32007	Baños de Molgas	-	-
32008	Barbadás	50,6	56665,8
32009	O Barco de Valdeorras	34,0	72952,1
32010	Bede	0,0	1693,3
32011	Beaiz	-	0,0
32012	Os Blancos	-	-
32013	Boborás	2,3	2549,8
32014	A Bola	-	-
32015	O Bolo	-	-
32016	Calvos de Randín	-	0,0
32017	Carballeda de Valdeorras	5,2	18248,8
32018	Carballeda de Avia	23,8	17026,6
32019	O Carballiño	71,1	19050,5
32020	Cartelle	-	-
32021	Castro do Val	0,0	2547,2
32022	Castro de Miño	21,9	3322,6
32023	Castro Caldelas	-	0,0
32024	Celanova	13,1	2406,0
32025	Cenlle	6,9	4613,5
32026	Coles	15,0	10706,8
32027	Cortegada	26,2	7769,0
32028	Cualedro	0,0	2182,1
32029	Chandrea de Queixa	-	-
32030	Entrimo	-	0,0
32031	Esgos	0,0	3647,8
32032	Xinzo de Limia	35,6	25845,2
32033	Gomesende	-	0,0
32034	A Gudiña	40,5	1238,6
32035	O Irixo	-	0,0
32036	Xunqueira de Ambía	22,0	6523,9
32037	Xunqueira de Espadanedo	7,3	3924,3
32038	Larouco	-	0,0
32039	Laza	0,0	1545,9
32040	Leiro	44,3	5760,8
32041	Lobeira	-	-
32042	Lobios	34,0	5693,2
32043	Maceda	20,3	15805,6
32044	Manzaneda	-	0,0
32045	Maside	33,1	14162,0
32046	Melón	1,0	3187,5

codINE	municipio	Grado de conurbación / Fragmentación urbana (2)	Perímetro de crecimiento (ha)
32047	A Meroa	43,1	56461,9
32048	A Mezquita	-	-
32049	Montederramo	-	0,0
32050	Monterrei	-	0,0
32051	Muiños	23,1	1510,7
32052	Nogueira de Ramuín	36,5	13326,4
32053	Ombra	-	-
32054	Ourense	-	-
32055	Pademe de Allariz	10,6	20231,1
32056	Padrenda	-	-
32057	Parada de Sil	-	0,0
32058	O Pereiro de Aguiar	15,3	7202,4
32059	A Peroxa	0,0	1260,2
32060	Petín	-	0,0
32061	Piñor	-	-
32062	Porqueira	-	-
32063	A Pobra de Trives	0,0	1018,4
32064	Pontevedra	-	0,0
32065	Punfiñ	-	-
32066	Quintela de Leirado	-	0,0
32067	Rairiz de Veiga	0,0	2917,1
32068	Ramirás	-	0,0
32069	Ribadavia	21,9	18560,0
32070	San Xoán de Río	-	-
32071	Riós	38,8	7803,8
32072	A Riúa	18,0	8320,4
32073	Rubiá	-	-
32074	San Amaro	-	-
32075	San Cibrao das Viñas	34,2	46020,4
32076	San Cristovo de Cea	-	0,0
32077	Sandiás	0,0	9005,3
32078	Sarreaus	-	-
32079	Taboadela	2,0	18443,5
32080	A Teixeira	-	0,0
32081	Toén	36,4	58105,5
32082	Trasmiras	-	0,0
32083	A Veiga	65,5	4050,8
32084	Verea	-	0,0
32085	Verín	52,4	40990,1
32086	Viana do Bolo	-	-
32087	Vilamarín	30,8	204779,4
32088	Vilamartín de Valdeorras	3,1	3618,1
32089	Vilar de Barrio	-	-
32090	Vilar de Santos	51,9	12554,2
32091	Vilardevós	17,2	7230,3
32092	Vilariño de Conso	-	-
TOTAL GALICIA		39,9	6119619,1

DATOS:

Pontevedra:

codINE	municipio	Grao de coesurbación / Fragmentación urbanística (%)	Perímetro de crecemento (ha)
36001	Arbo	61,2	10885,4
36002	Barro	16,1	17068,5
36003	Baiona	-	-
36004	Bueu	54,0	11422,3
36005	Caldas de Fieis	28,2	8251,5
36006	Cambados	61,8	6456,2
36007	Campo Lameiro	-	0,0
36008	Cangas	61,6	8438,5
36009	A Cañiza	37,3	149151,7
36010	Catoira	12,8	6326,1
36011	Cerdedo	-	-
36012	Cotobade	-	0,0
36013	Covelo	16,6	3984,1
36014	Crecente	-	0,0
36015	Cuntis	6,4	14065,0
36016	Dozón	-	-
36017	A Estrada	-	-
36018	Forcarei	30,5	366962,3
36019	Formelos de Montes	68,7	10699,9
36020	Agolada	-	0,0
36021	Gondomar	-	-
36022	O Grove	-	0,0
36023	A Guarda	75,6	9887,6
36024	Lalín	50,7	33796,9
36025	A Lámá	0,0	1205,7
36026	Marín	58,3	20870,9
36027	Meaño	62,8	25626,4
36028	Mels	20,8	27502,1
36029	Moaña	-	-
36030	Mondariz	-	0,0
36031	Mondariz-Balneario	-	0,0

codINE	municipio	Grao de coesurbación / Fragmentación urbanística (%)	Perímetro de crecemento (ha)
36032	Moraña	59,9	148962,5
36033	Mos	1,7	19639,2
36034	As Neves	12,8	5589,8
36035	Nigrán	51,3	33853,2
36036	Oia	30,7	6468,6
36037	Pazos de Borbén	12,4	5344,1
36038	Pontevedra	43,9	22255,6
36039	O Porriño	61,9	55762,2
36040	Portas	-	-
36041	Poio	47,3	27064,7
36042	Ponteareas	-	0,0
36043	Ponte Caldelas	33,1	3861,0
36044	Ponteareas	67,0	19070,2
36045	Redondela	27,5	14267,0
36046	Ribadumia	86,9	1413,3
36047	Rodeiro	14,5	3796,7
36048	O Rosal	100,0	1426,1
36049	Salceda de Caselas	10,2	7704,1
36050	Salvaterra de Miño	3,4	7394,8
36051	Santiago	60,6	223311,1
36052	Silleda	43,5	43092,4
36053	Soutomaior	0,0	5536,8
36054	Tomiño	58,9	114546,3
36055	Tui	55,8	36019,1
36056	Valga	45,5	17852,6
36057	Vigo	73,8	208915,7
36058	Vilaboa	29,6	4345,1
36059	Vila de Cruces	10,5	2928,0
36060	Vilagarcía de Arousa	53,1	176545,4
36061	Vilanova de Arousa	3,8	3960,1
36901	A Illa de Arousa	4,4	1498,4

TOTAL GALICIA 39,9 6119619,1

GLOSARIO:

CNIG	Centro Nacional de Información Geográfica
DOT	Directrices de Ordenación do Territorio
IST	Indicadores de Sustentabilidade Territorial
POL	Plan de Ordenación do Litoral
PSST	Plan de Seguimento das DOT e da Sustentabilidade Territorial
PTI	Plan Territorial Integrado
SLOTUGA	Sistema de información de ordenación do territorio e urbanismo de Galicia

SISTEMA DE ASENTAMENTOS:

RU: Rexión urbana

Espazos configurados ao redor das cidades de Vigo-Pontevedra e A Coruña-Ferrol. Presentan trazos propios dos espazos urbanos afectados polo proceso de metropolitización, que neste caso, pola súa extensión e potencialidade estratéxica, deben ser consideradas como Rexións urbanas.

AU: Área urbana

Correspóndense cos ámbitos espaciais de maior contigüidade en relación ás cidades principais: Santiago de Compostela, Ourense e Lugo. Son os ámbitos para a execución, partindo de criterios de flexibilidade, participación e voluntariedade, de políticas coordinadas de xestión pública dos servizos comunitarios de incidencia directa na calidade de vida da poboación.

SUI:Sistema Urbano Intermedio

No territorio de Galicia aparece un interesante conxunto de núcleos de pequeno e mediano tamaño, con poboacións que oscilan entre os 7.000 e os 40.000 habitantes, que enriquecen e achegan variedade ao Sistema urbano da Comunidade. Estas cidades medias do Sistema urbano galego localízanse tanto nas zonas menos centrais da Comunidade, onde a menor influencia das principais cidades permite a estes núcleos asumir unha maior centralidade e protagonismo, como en ámbitos litorais, onde a densidade de poboación deu lugar a complexos continuos urbanos (subsistemas urbanos policéntricos). Trátase de centros que experimentaron un crecemento demográfico relativo notable, que os diferencia claramente da tónica de declive poboacional que marca a maior parte do territorio galego desde as décadas centrais do século XX.

NET: Nodos para o equilibrio do Territorio

Os Nodos para o equilibrio do territorio son un conxunto de núcleos distribuídos por todo o territorio capaces de acoller funcións urbanas básicas, garantir o acceso da poboación rural aos servizos que a sociedade actual require e para proporcionar unha estrutura de poboamento viable, xestionar o territorio e aproveitar as oportunidades existentes nel. Estes Nodos pechan a xerarquía de asentamentos con influencia supramunicipal. Son: Ortigueira, Mondoñedo, Monterroso, Becerreá, Meira, A Fonsagrada, Guitiriz, Padrón, Negreira, Santa Comba, Arzúa, Melide, Curtis, Ordes, Vimianzo, Caldas de Reis, Ribadavia, A Cañiza, A Pobra de Trives, Castro Caldelas, Maceda, Celanova, Allariz, Viana do Bolo, Bande e Quiroga.

SNR Solo de núcleo rural (véxase Referencias)

SU Solo urbano (véxase Referencias)

SUble Solo urbanizable (véxase Referencias)

Xunta de Galicia

OC.C.05

Superficie ocupada pola edificación

Caderno indicador

IET
Ano 2014

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador é amosar a cantidade de solo ocupado pola edificación en cada concello para extraer conclusións en relación ao consumo de solo natural, recurso escaso e que debe preservarse de desenvolvementos improcedentes.

Este indicador constitúe unha importante ferramenta para a análise da coherencia da realidade construída en relación ao modelo territorial definido nas DOT e ás políticas de utilización racional do solo promulgadas nos diferentes foros internacionais que se veñen celebrando desde o 1999, ano no que se subscribe a "Estratexia Territorial Europea".

A correcta interpretación dos resultados deste indicador debe realizarse tendo presentes os resultados doutros directamente relacionados, como o de crecemento previsto, ou outros que forman parte deste bloque de ocupación do solo ou do de naturalidade.

Descrición do indicador:

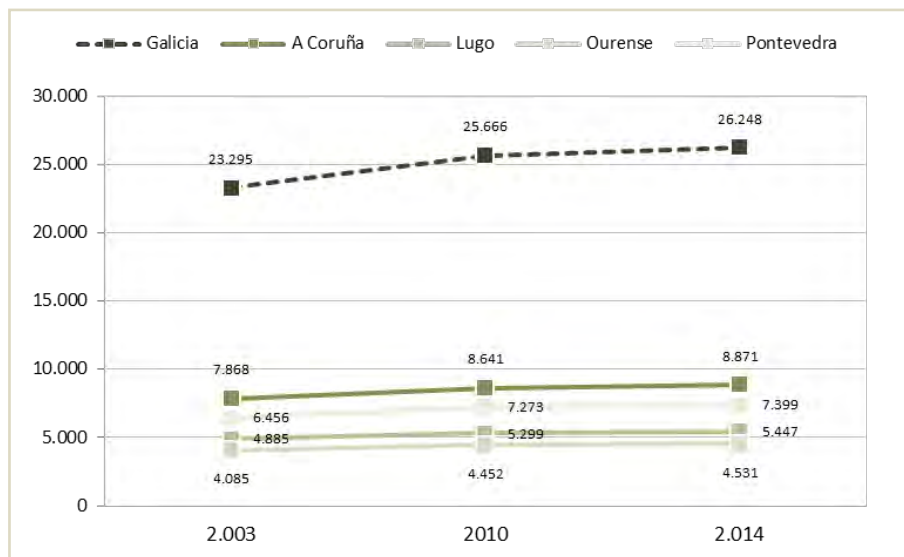
Este indicador reflicte a cantidade de solo ocupado pola edificación nos diferentes municipios de Galicia a unha data determinada. Neste caso os datos máis actualizados son do ano 2014.

Os resultados obtéñense a partir da suma (para un determinado ámbito territorial) das superficies de todas as áreas de edificación que se recollen na capa correspondente de información do IET. Nesta capa identifícanse entidades que se corresponden coa ocupación en planta das diferentes edificacións. Cada unha destas entidades conta con atributos que permiten, ademáis de coñecer o seu perímetro e superficie, identificar o concello, comarca e provincia onde se atopan, o que permite a súa agregación a efectos da expresión de resultados.

Medidas do indicador:

1. Superficie de solo ocupado pola edificación en cada municipio

Evolución do indicador:

Bloque

OCUPACIÓN DO TERRITORIO OC

Subbloque

INTENSIDADE C

Nome

Superficie ocupada pola edificación 05

Estado:

A superficie ocupada pola edificación en Galicia acada as 26.247 ha o que supón menos do 1% do seu territorio. Por provincias destacan as 8.871 ha da Coruña, aínda que Pontevedra con 7.400 ha presenta o valor máis alto en relación á súa superficie total (1,6%). Fronte a estas situacións, Lugo e Ourense, con 5.447 e 4531 ha respectivamente acollen os ámbitos territoriais con menor consumo de solo para a edificación, con porcentaxes en torno ao 0,6% das súas superficies provinciais.

Por concellos, o que presenta menor superficie ocupada pola edificación en Galicia é Negueira de Muñiz, que non supera as 6,4 ha, que representa menos do 0,1% do seu territorio, mínima porcentaxe tamén de todos os concellos agás o de Vilariño de Conso, que aínda rebaixa unhas centésimas este valor.

Estas cifras amosan un consumo de solo aínda moderado, porén contátase un continuo incremento, que se ten desacelerado nos últimos anos e que se concreta nun 10,2% entre o 2003 e o 2010 e un 2,3% entre o 2010 e o 2014.

Analizando os mapas temáticos deste indicador, apréciase a diferenza entre as expresións de resultados en valor absoluto e en termos porcentuais. Mentres no primeiro caso resulta difícil extraer conclusións a partir da distribución xeográfica dos valores, no segundo é moi evidente a concentración dos máis altos nos concellos do Arco Atlántico situados no eixo entre as dúas Rexións Urbanas. Na Galicia interior, Ourense e os seus concellos máis próximos contrastan cunha situación xeneralizada de moi baixa ocupación, só interrompida puntualmente polos casos de Lalín, Lugo, Sarria, Monforte, A Rúa e O Barco en Valdeorras ou Verín. Fora destas zonas, só nas comarcas das Mariñas localízanse concellos con valores que superan o baixísimo ton xeral, especialmente Burela, con 42,1 ha que supoñen o 5,5% do seu territorio.

Por outra banda, atendendo ao Sistema de asentamentos definido nas DOT, pode comprobarse como, loxicamente, os valores máis altos corresponden a aqueles concellos que conforman os primeiros niveis do sistema, onde destaca Vigo con 995 ha construídas, seguido de Lugo (624), Santiago (586) e A Coruña (580). Narón (278), O Porriño (252) e Arteixo (240), malia que non son nodos principais do Sistema, destacan polos seus altos valores; isto explícase polo seu emprazamento nos ámbitos das dúas Rexións Urbanas galegas.

Coherencia co modelo territorial

O solo é un recurso escaso de importancia estratéxica sometido a múltiples presións. Trátase dun recurso escaso e non renovable no que, desde o punto de vista da sustentabilidade, débense minimizar as taxas de consumo e propiciar a reutilización do mesmo. A ocupación masiva do territorio, afecta negativamente á funcionalidade física e natural, polo que é necesario preservar solo natural e rexenerar espazos artificiais en desuso para as xeracións futuras, sobre todo en ecosistemas valiosos e escasos.

Debido á irreversibilidade (ou grande custe) do proceso da edificación, iste proceso non debería afectar, en xeral, ecosistemas fundamentais como humedais, a franxa litoral, as hortas tradicionais ou substituír outros ecosistemas de grande valor ecolóxico como zonas húmidas ou bosques, por superficies artificiais.

Tanto as DOT como o POL, aínda que non determinan propiamente unha tendencia fixa, establecen un modelo territorial que promove un uso eficiente do solo, racionalizando o seu consumo e integrando as afeccións derivadas da implantación das actividades e usos, tanto de carácter urbano como os de natureza rural, de maneira coherente cos seus valores. (Artigos 29 e 41 do POL).

A determinación 1.2.n das DOT establece que se debe *Contribuír a un modelo territorial que considere a vocacionalidade ou potencialidade do territorio na ordenación do medio físico soporte do modelo, analizando a súa capacidade de acollida para os distintos usos*. Por outra banda, no Bloque 2 O sistema de asentamentos, a determinación 2.1.4.j obriga á *Fixación dos usos do solo e o equilibrio entre as distintas partes do territorio, baixo a perspectiva da súa sustentabilidade, baseándose para iso na capacidade de carga entendida como a aptitude dun territorio para soportar un nivel de intensidade de usos sen que, en ningún caso, se produza un proceso de deterioración ambiental, social ou cultural*.

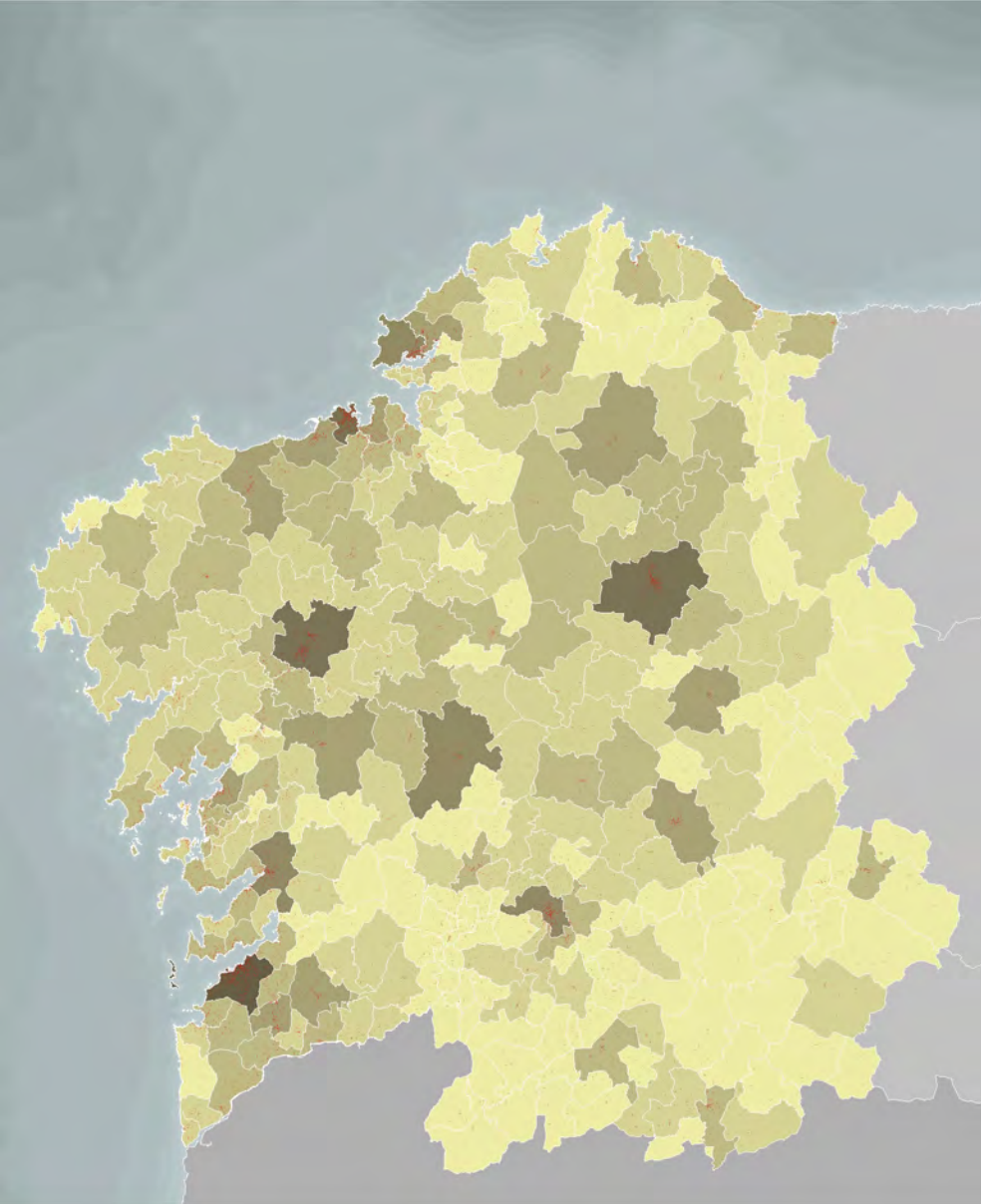
Segundo todo isto, tanto as DOT como o POL establecen nos seus obxectivos e determinacións a necesidade de priorizar a compactación das cidades, vilas e núcleos existentes fronte á súa expansión sobre terreos en estado natural, inducendo operacións de rehabilitación, reforma e consolidación no seu interior.

Indicador: OC.C.05 Superficie ocupada pola edificación

Superficie ocupada pola edificación

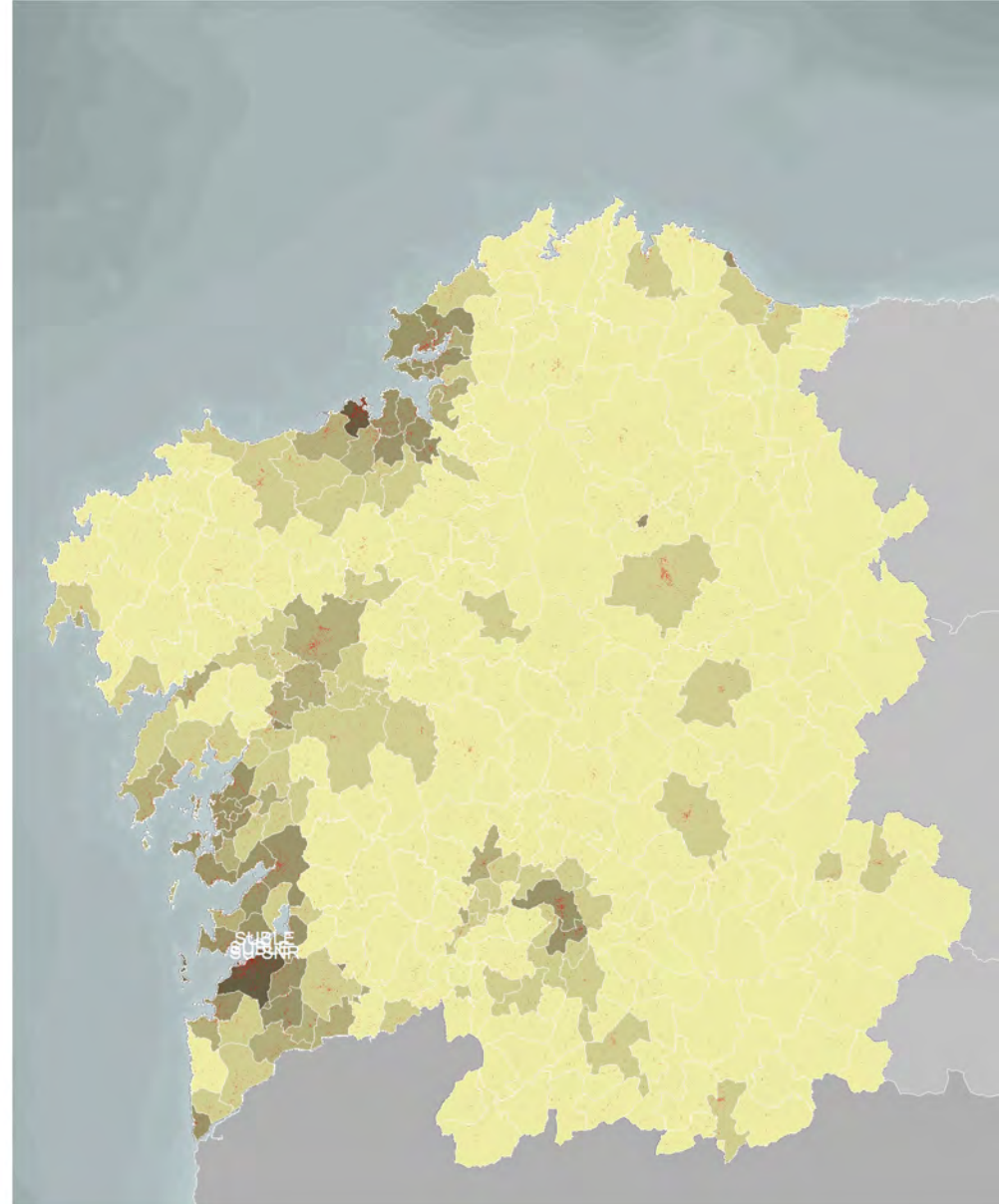
Caderno Medida 01

Superficie ocupada pola edificación nos concellos de Galicia en valor absoluto (ha)

- 6,4 - 50
- 50 - 100
- 100 - 200
- 200 - 300
- 300 - 450
- 450 - 650
- 650 - 995,4

Superficie ocupada pola edificación en Galicia = **26.247 ha**

Superficie ocupada pola edificación nos concellos de Galicia respecto da superficie municipal en porcentaxe

- 0 - 1
- 1 - 2
- 2 - 3
- 3 - 6
- 6 - 9
- 9 - 15

0,9 %

OC C 05 Superficie ocupada pola edificación

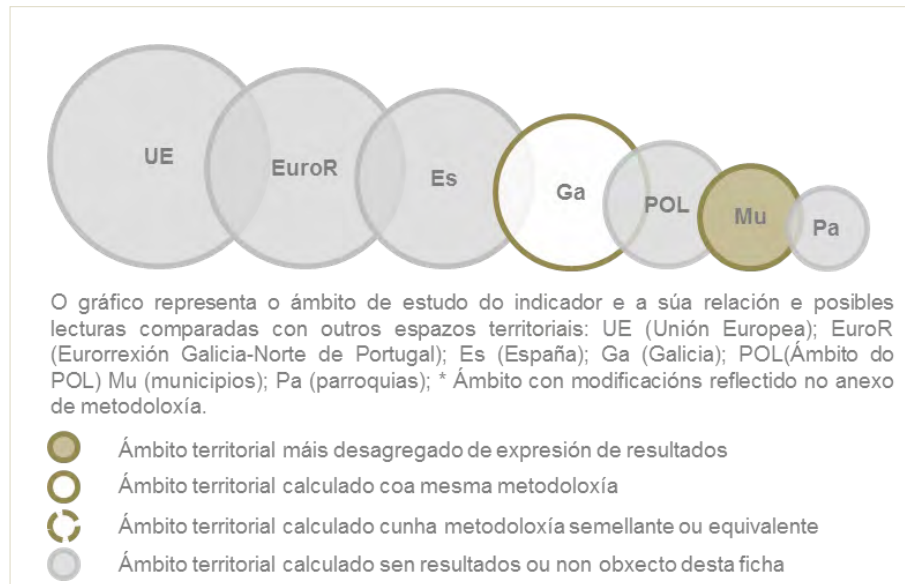
Medida: **01 Superficie ocupada pola edificación**

Descrición:

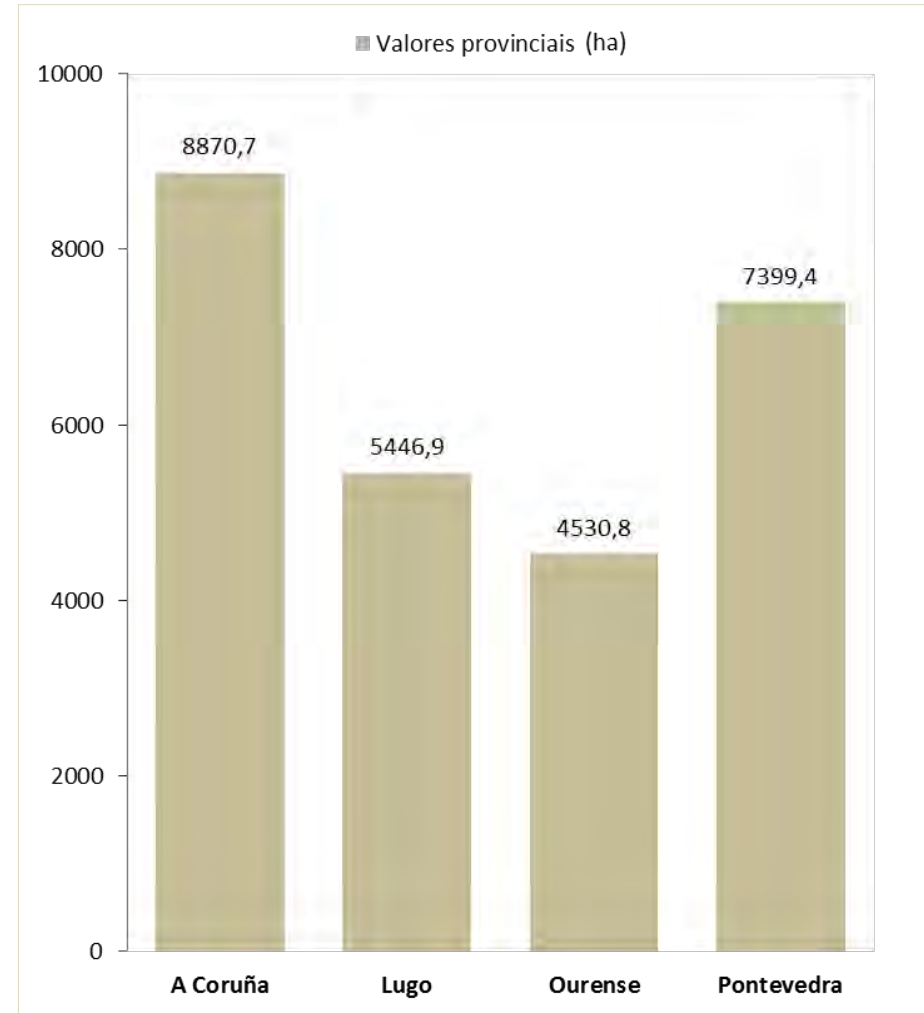
Superficie ocupada pola edificación en cada concello.

Compútase a superficie dos perímetros edificadas reflectidos na capa do IET, que corresponden a unha ou varias edificacións de alturas, usos e tipoloxías diversas.

Ámbitos territoriais:

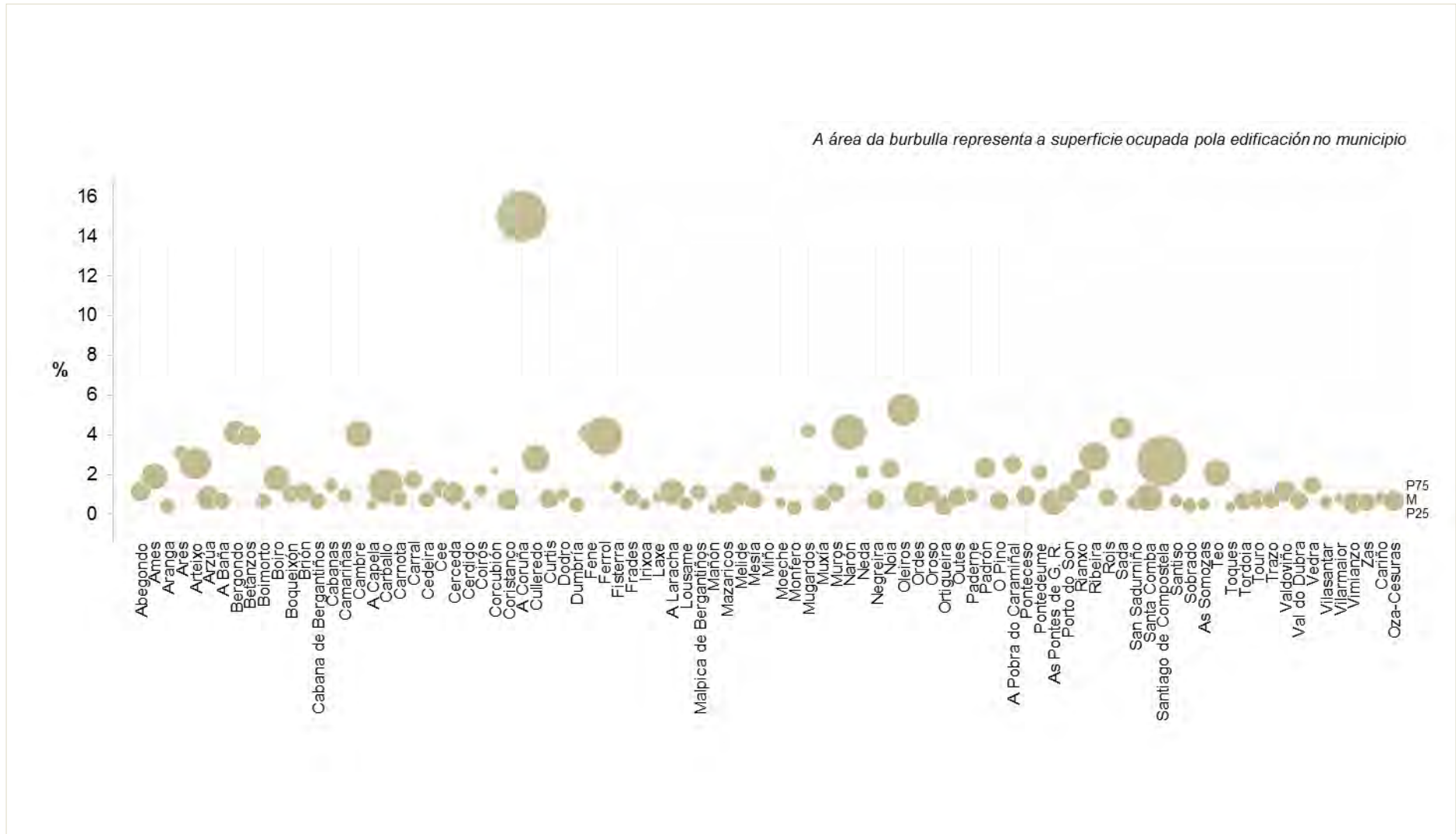

Gráfico:

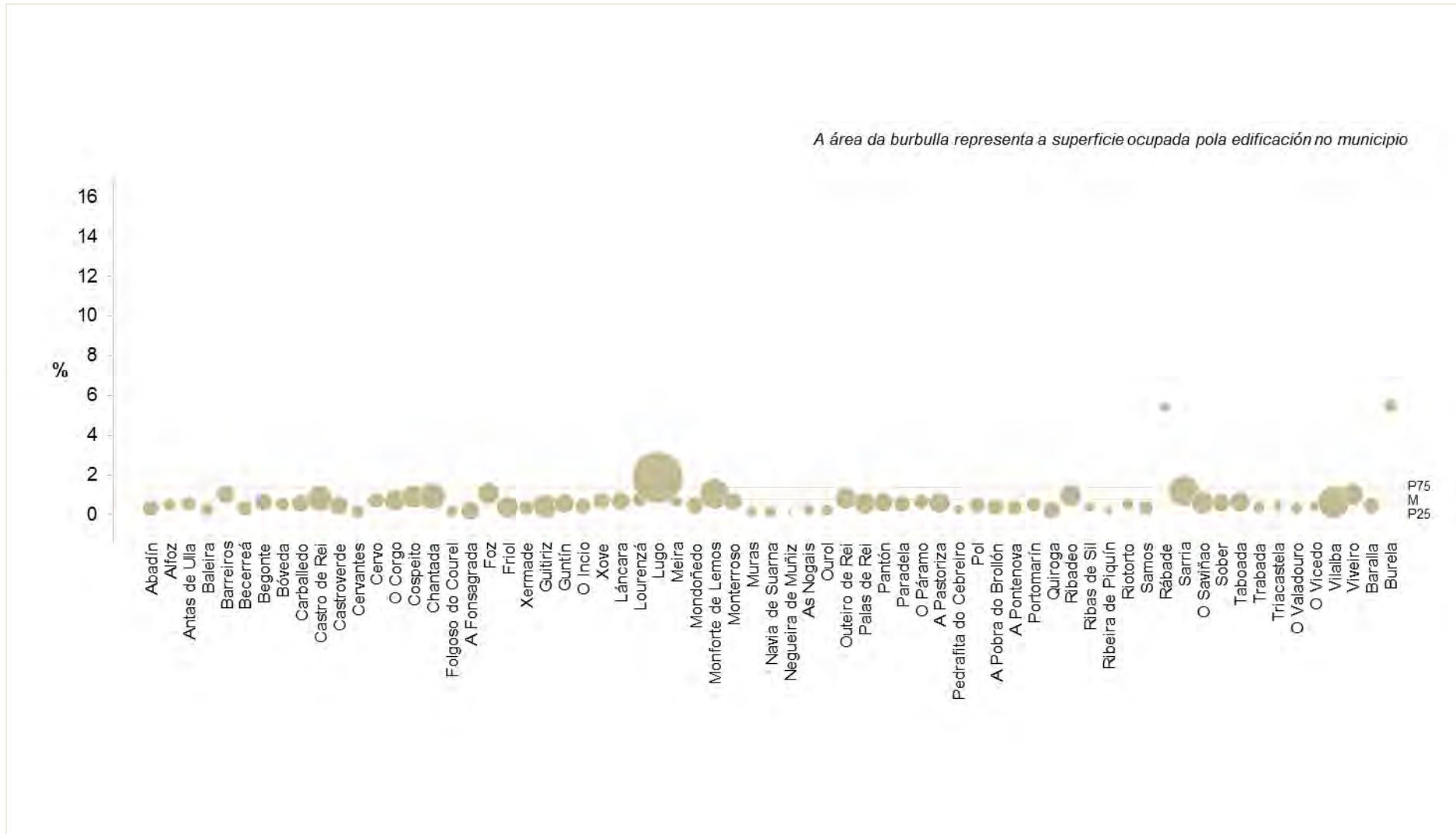
OC.C.05 01 Superficie ocupada pola edificación

Gráfico A Coruña:

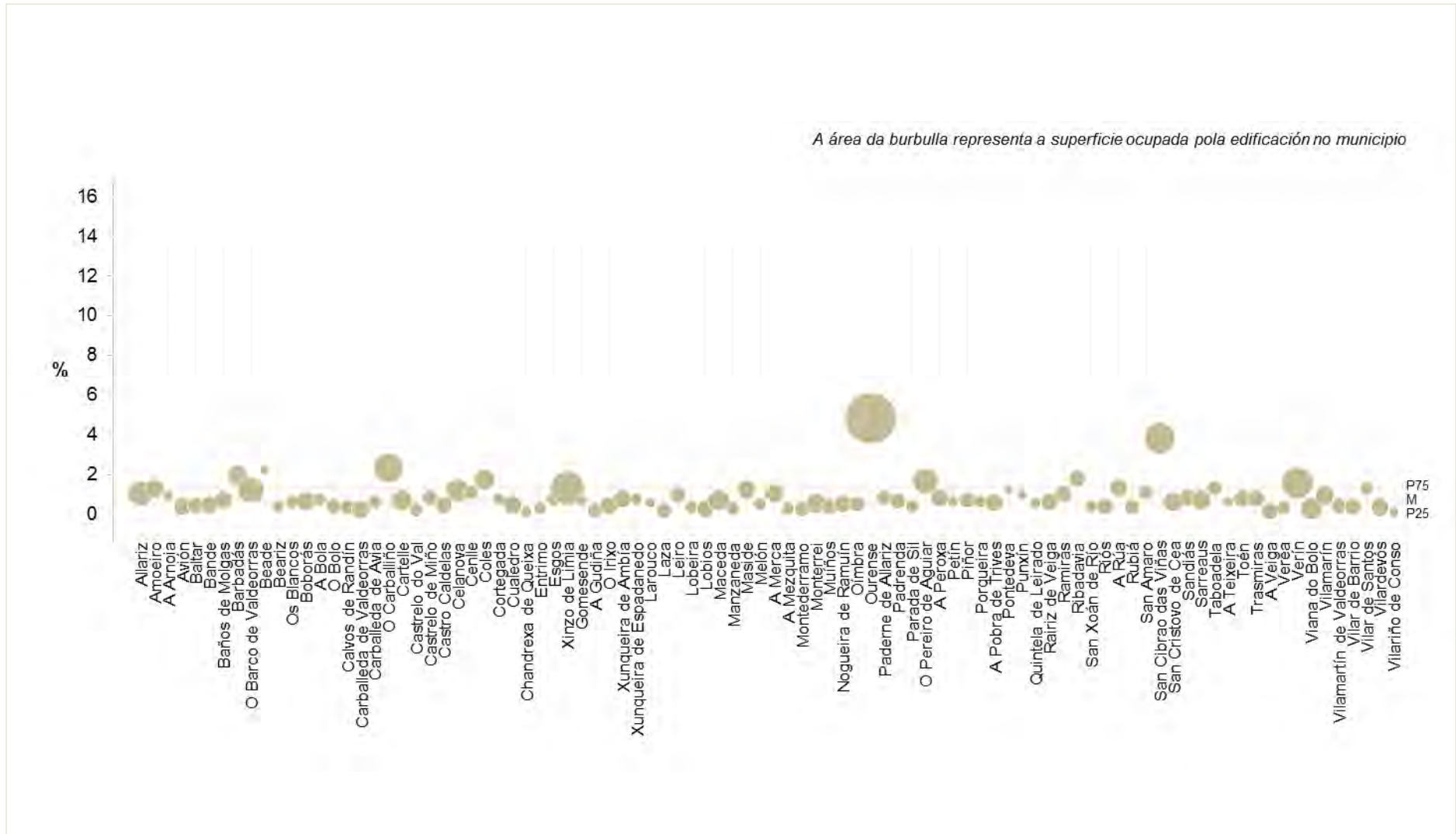
OC.C.05 01 Superficie ocupada pola edificación

Gráfico Lugo:

OC.C.05 01 Superficie ocupada pola edificación

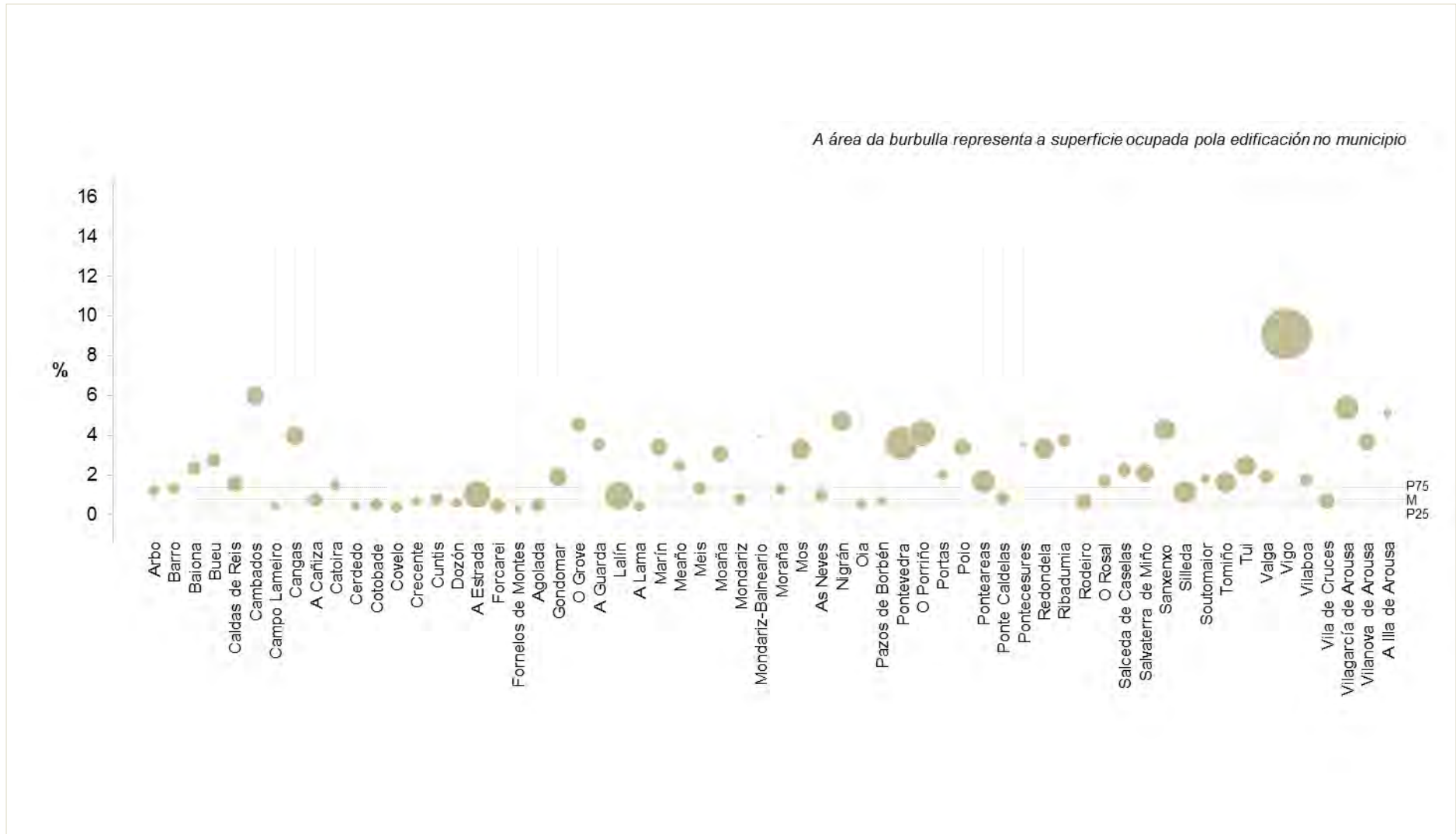
Gráfico Ourense:

OC.C.05 01 Superficie ocupada pola edificación

Gráfico Pontevedra:

Indicador: OC.C.05

Superficie ocupada pola edificación

Caderno Anexo

IET
Ano 2014

Bloque	OCUPACIÓN DO TERRITORIO OC
Subbloque	INTENSIDADE C
Nome	Superficie ocupada pola edificación 05

NOTAS METODOLÓXICAS:

Partíuse para o cálculo deste indicador da capa _0056_Edificación elaborada polo IET para la Base Topográfica de Galicia. Esta capa contén entidades gráficas, que representan os ámbitos edificadas sobre o territorio, ben sexan edificacións illadas ou conxuntos edificadas. Estas entidades gráficas teñen asociados diferentes atributos de xeometría e de produción.

A elaboración desta capa responde a un complexo proceso realizado en dúas fases. A primeira e principal na que se vai a acadar un primeiro resultado xa moi axustado e que parte das seguintes fontes de información:

- Cartografía5000_2003.

Cartografía de toda Galicia a escala 5000 en formato File GeoDatabase. Esta fonte foi a considerada como fonte orixe, fonte principal de partida, que se foi actualizando coas restantes fontes.

- BTN_25 do IGN en diferentes formatos

Sirve para actualización de algunos edificios que aparecen en ésta fuente, pero que no estaban en la principal. También se aprecia como la fuente principal, tiene mejor precisión en la captura que ésta otra proveniente del IGN

- Catastro_2012

ConstruCatastroVolumen. se hará un filtrado de los polígonos, que puedan tener en su atributo CONSTRU, valores que no correspondan a edificación: De ésta manera, solamente se considerarán los polígonos de edificaciones

- EdificaciónsPOL_2010

File GeoDatabase con polígonos de edificaciones privadas, pero solo de la zona de costa. Es una capa que se tendrá en cuenta para comparar con las demás a fin de obtener todas las actualizaciones posibles de las diferentes fuentes.

Póñense en relación todas estas fontes, que foron as fundamentais para a elaboración da capa, porén incorpóuse información das que se citan de seguido a fin de acadar unha información máis completa e actualizada e polo tanto un resultado máis axustado á realidade edificada.

- LiDAR 2009-2010

Fcheros LiDAR de 2009 y 2010 con clasificación automática. Una vez tenemos la capa total de edificios actualizada con las fuentes vectoriales, pasouse a la fase de actualización con los datos LiDAR. Con lo que procedemos a añadir la información de los puntos LiDAR clasificados como edificios y que no tienen polígono correspondiente en la capa vectorial con la totalidad de edificios actualizados hasta el momento.

- EntidadesSingularesINE_2010

GeoDatabase formada por entidades puntuales con información sobre as entidades singulares de Galicia.

- Información Deputacións

Extráese información da EIEL, das catro provincias, tanto das Edificacións privadas, como dos núcleos.

-Ortofotos 2010/2011

Ortofotos de PNOA do ano 2010 e 2011 que son contrastadas polos operadores do IET coa información obtida ata este punto a fin de actualizar o contido.

Rematado este proceso, o resultado é o seguinte:

FONTE	5000/2003	BTA_25 IGN	CATASTRO	POL_2010	LIDAR	TOTALES
XEOMETRÍAS	1.251.271	103.933	70.560	18.067	35.388	1.480.023

O número de entidades orixinais existentes na fonte de datos principal (1.251.271 edificios) foi incrementado ata 1.480.023 como resultado da información aportada polo resto das fontes; o que significa que engadíronse 228.752 novas xeometrías.

Esta primeira fase remata cun último filtrado, no que se eliminan as xeometrías obtidas dos datos BTA, nos que o atributo ID_TIPO coincidía con determinados valores (Heliporto, Pista deportiva, ...). Isto supuxo a eliminación de 2.725 unidades das 1.480.023 iniciais.

Rematada a primeira fase, e debido, entre outras cuestións, ás datas das fontes utilizadas, abórdase unha segunda, na que os técnicos do IET fan unha completa revisión dos resultados actualizando a información a partir do seu contraste coa ortofoto do PNOA 2014. Resultado desta actualización obtivéronse finalmente **1.431.042** xeometrías que corresponden ás superficies ocupadas pola edificación, xa sexa unha unidade edificatoria ou un conxunto destas.

PROCESO DE CÁLCULO:

As entidades da capa *_0056_Edificación* conteñen, entre outros, un atributo no que se identifica o concello ao que pertencen e outro coa superficie da súa xeometría. Calcúlase a suma de todas as superficies con igoal código de concello, o que permite obter a superficie ocupada pola edificación expresada a nivel municipal.

Fórmula de cálculo: Sup. ocupada = $\sum S_i$

Si: Superficie de cada unha das xeometrías con igoal código de concello

1. Calcúlase a superficie das xeometrías de edificación.
2. Obtéñense as superficies totais por municipio, agregando os resultados por código municipal.
3. Únense os resultados ás xeometrías municipais.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Superficie de concellos de Galicia	CNIG (Centro de descargas)		1:25.000		
	_0056_Edificación	IET	2014	1:25.000		

REFERENCIAS:

Base Topográfica Nacional 1:25.000 (BTN25)

A Base Topográfica Nacional de España a escala 1:25.000 (BTN25) defínese como o conxunto de datos xeográficos vectoriais de referencia de máis detalle que cobren homogéneamente todo o ámbito do Estado, serven de soporte para un Sistema de Información Xeográfica (SIG) e pódense utilizar para todo tipo de aplicacións e propósitos.

A BTN25 é a ampliación e mellora da antiga Base Cartográfica Numérica a escala 1:25.000 (BCN25), que constituíu a primeira Base de Datos Xeográfica (BDG) de referencia de todo o territorio español á devandita escala e que se obtivo a partir do Mapa Topográfico Nacional de España 1:25.000 (MTN25) como unha versión do mesmo adaptada para a súa explotación mediante procesos informáticos.

Os datos da BTN25 atópanse organizados segundo as temáticas que tradicionalmente se contemplan nas coberturas topográficas e clasificados conforme á Lei 14/2010, do 5 de xullo, sobre as Infraestruturas e Servizos de Información Xeográfica en España (LISIGE), a cal transpuso ao ordenamento xurídico español a Directiva 2007/2/CE (INSPIRE):

- Delimitacións territoriais: contén a representación dos límites e os fitos administrativos.
- Lugares ou áreas de especial protección: inclúe a delimitación das zonas protexidas.
- Datos altimétricos: contén curvas de nivel cada 10 m, puntos acoutados, discontinuidades, etc.
- Elementos hidrográficos: inclúe a rede hidrográfica, as masas de auga superficial (ríos, lagos, lagoas, augas de transición ou costeiras), as masas de auga subterránea...
- Ocupación do solo: representación da ocupación do solo, coberturas e usos.
- Entidades de poboación: contén a delimitación das áreas xeográficas dos asentamentos da poboación.
- **Edificacións e construcións: inclúe as edificacións ou agrupacións delas.**
- Redes e infraestruturas do transporte: autoestradas, autovías, estradas convencionais, ferrocarrís, puntos quilométricos, pistas, camiños, portos, zonas de aterraxes...
- Infraestruturas e servizos: contén as infraestruturas enerxéticas de xeración, transporte e distribución, así como elementos das comunicacións, etc.
- Toponimia: recolle a toponimia oficial de nomes xeográficos, toponimia costeira, paraxes, etc.
- Sistema Geodésico de Referencia: inclúe as redes nacionais geodésicas e de nivelación.

O Plan Nacional de Ortofotografía Aérea (PNOA)

O Plan Nacional de Ortofotografía Aérea (PNOA) ten como obxectivo a obtención de ortofotografías aéreas dixitais con resolución de 25 ó 50 cm e modelos dixitais de elevacións (MDE) de alta precisión de todo o territorio español, cun período de actualización de 2 ó 3 anos, segundo as zonas. Trátase dun proxecto cooperativo e cofinanciado entre a Administración Xeral do Estado e as Comunidades Autónomas.

Realízase un voo fotogramétrico único e un tratamento rigoroso dos datos cumprindo cunhas especificacións técnicas consensuadas entre todas as Administracións Públicas participantes. Esta formulación de produción descentralizada e cooperativa entre as distintas administracións é acorde co espírito da Directiva Inspire para o establecemento dunha Infraestrutura de datos xeográficos en Europa, que persegue que o nivel de detalle máximo da información xeográfica captúrese unha soa vez e que se comparta

abertamente entre os distintos axentes sociais que teñan necesidade da mesma. Tanto os recubrimientos de ortoimágenes como os Modelos Dixitais de Elevacións forman parte dos "datos básicos de referencia" recollidos en dicha Directiva.

A fotografía aérea é a base para a realización de cartografía e a información xeográfica en xeral, ocupación do chan, urbanismo e ordenación do territorio, catastro, xestión forestal, hidrografía, etc. Utilizando os mesmos datos fotogramétricos de partida, conséguese ademais unha perfecta coherencia xeométrica e temporal das bases de datos cartográficos e xeográficos existentes en todas as administracións. As características dos produtos obtidos no PNOA, satisfán as necesidades de todas as administracións implicadas.

A dirección do proxecto é asumida polo Ministerio de Fomento, a través da Dirección Xeral do Instituto Xeográfico Nacional (IGN) e o Centro Nacional de Información Xeográfica (CNIG) e coordínase cos demais Ministerios interesados e con cada Comunidade Autónoma, que á súa vez coordina ás Consellerías competentes (Obras públicas, Agricultura, Medio Ambiente,...).

DATOS:

A Coruña:

codINE	municipio	2003		2010		2014	
		Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)
15001	Abegondo	1,0	84,4	1,1	92,5	1,2	97,2
15002	Ames	1,5	116,1	1,9	149,8	1,9	152,9
15003	Aranga	0,4	44,3	0,4	46,8	0,4	49,3
15004	Ares	2,5	46,0	3,0	54,6	3,1	56,1
15005	Arteixo	2,3	211,4	2,5	236,3	2,6	239,9
15006	Arzúa	0,8	117,1	0,8	125,4	0,8	127,5
15007	A Baña	0,6	61,6	0,7	65,5	0,7	66,3
15008	Bergondo	3,6	117,5	4,1	132,6	4,1	134,6
15009	Betanzos	3,6	87,4	3,8	93,1	3,9	95,6
15010	Boimorto	0,6	47,9	0,6	52,5	0,7	54,2
15011	Boiro	1,5	131,9	1,8	152,0	1,8	154,3
15012	Boqueixón	1,0	70,8	1,1	76,9	1,1	77,1
15013	Brión	0,8	63,1	1,1	80,4	1,1	82,1
15014	Cabana de Bergantiños	0,6	62,0	0,7	66,1	0,7	68,2
15015	Cabanas	1,2	37,3	1,4	41,9	1,5	43,6
15016	Camarifas	0,8	44,1	0,9	47,6	0,9	49,2
15017	Cambre	3,6	146,8	4,0	162,5	4,1	165,1
15018	A Capela	0,5	27,4	0,5	28,0	0,5	28,9
15019	Carballo	1,2	229,6	1,4	258,8	1,4	268,3
15020	Carnota	0,8	56,5	0,8	57,0	0,8	57,2
15021	Carral	1,4	64,8	1,6	78,1	1,7	83,7
15022	Cedeira	0,6	55,1	0,7	60,5	0,7	63,0
15023	Cee	1,2	66,8	1,3	74,0	1,3	74,8
15024	Cerceda	0,9	100,6	1,0	112,1	1,1	116,9
15025	Cerdido	0,4	20,6	0,4	21,6	0,4	22,3
15027	Coirós	1,1	37,0	1,2	39,2	1,2	40,2
15028	Corubión	2,1	13,2	2,2	13,9	2,2	14,0
15029	Coristanco	0,6	91,0	0,7	97,6	0,7	101,8
15030	A Coruña	14,4	553,4	15,0	577,8	15,0	579,6
15031	Culleredo	2,1	133,2	2,8	171,4	2,8	173,7
15032	Curtis	0,7	76,2	0,7	85,8	0,8	89,2
15033	Dodro	1,0	34,3	1,0	35,4	1,0	35,6
15034	Dumbría	0,4	52,9	0,5	56,5	0,5	57,5
15035	Fene	3,4	92,4	3,9	105,9	4,1	110,1
15036	Ferrol	3,6	302,5	3,9	321,2	3,9	327,8
15037	Fisterra	1,1	33,2	1,4	39,8	1,4	40,0
15038	Frades	0,8	62,4	0,8	66,6	0,9	69,9
15039	Irixoa	0,4	30,7	0,5	31,5	0,5	32,1
15040	Laxe	0,8	30,1	0,9	31,5	0,9	32,3
15041	Alaracha	1,0	124,5	1,1	136,7	1,1	141,3
15042	Lousame	0,5	46,9	0,5	49,0	0,5	50,0
15043	Malpica de Bergantiños	1,0	58,8	1,1	66,1	1,1	67,8
15044	Mañón	0,3	23,2	0,3	23,5	0,3	24,6
15045	Mazaricos	0,5	90,7	0,5	100,8	0,6	106,4
15046	Melide	0,9	92,9	1,0	105,2	1,1	107,0
15047	Mesía	0,7	72,1	0,7	76,8	0,7	80,2
15048	Miño	1,5	50,3	2,0	65,4	2,0	66,2

codINE	municipio	2003		2010		2014	
		Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)
15049	Moeche	0,5	24,3	0,6	27,0	0,6	28,0
15050	Montero	0,3	51,7	0,3	52,7	0,3	53,9
15051	Mugardos	3,8	47,1	4,1	50,7	4,2	51,7
15052	Muxía	0,5	62,8	0,5	65,4	0,6	69,2
15053	Muros	1,0	75,8	1,1	79,6	1,1	81,6
15054	Narón	3,2	214,9	4,0	266,7	4,2	278,4
15055	Neda	2,0	46,7	2,0	48,3	2,1	49,8
15056	Negreira	0,7	78,3	0,7	82,0	0,7	85,0
15057	Noia	2,1	83,4	2,3	89,1	2,3	90,1
15058	Oleiros	4,5	199,3	5,2	228,7	5,3	231,7
15059	Ordes	0,9	141,2	1,0	149,8	1,0	156,4
15060	Oroso	0,9	62,2	1,0	69,9	1,0	74,1
15061	Ortigueira	0,4	87,3	0,4	92,2	0,5	95,2
15062	Outes	0,8	81,2	0,9	87,6	0,9	88,5
15064	Paderne	0,9	36,9	1,0	38,3	1,0	38,8
15065	Padrón	2,0	94,3	2,3	110,7	2,3	112,5
15066	O Pino	0,6	77,7	0,6	85,2	0,7	87,9
15067	A Pobra do Caramiñal	2,2	69,9	2,5	80,4	2,5	81,4
15068	Ponteoso	0,8	75,0	0,9	80,7	0,9	83,6
15069	Pontevedra	1,9	57,2	2,1	60,8	2,1	61,7
15070	As Pontes de G. R.	0,6	138,7	0,6	144,9	0,6	152,7
15071	Porto do Son	1,0	90,0	1,0	98,5	1,1	99,5
15072	Rianxo	1,6	95,7	1,8	103,7	1,8	104,6
15073	Ribeira	2,5	168,1	2,8	191,8	2,9	196,3
15074	Rois	0,7	68,7	0,8	74,2	0,8	76,8
15075	Sada	3,8	104,9	4,3	119,4	4,3	120,0
15076	San Sadurniño	0,5	53,9	0,6	56,5	0,6	58,9
15077	Santa Comba	0,8	156,8	0,8	168,3	0,9	174,3
15078	Santiago de Compostela	2,4	517,4	2,6	573,0	2,7	586,2
15079	Santiso	0,6	41,8	0,7	44,4	0,7	44,5
15080	Sobrado	0,4	47,5	0,4	51,4	0,4	53,5
15081	As Somozas	0,3	24,1	0,4	30,0	0,5	35,3
15082	Teo	1,9	147,7	2,1	163,5	2,1	165,8
15083	Toques	0,3	25,8	0,4	28,3	0,4	28,9
15084	Tordoia	0,6	77,4	0,6	80,6	0,7	84,4
15085	Touro	0,7	80,4	0,7	83,9	0,8	87,0
15086	Trazo	0,7	67,4	0,7	71,9	0,7	74,8
15087	Valdoviño	1,0	93,4	1,1	102,3	1,2	106,1
15088	Val do Dubra	0,7	72,1	0,7	75,2	0,7	76,2
15089	Vedra	1,3	70,7	1,5	76,9	1,5	77,3
15090	Vilasantar	0,6	32,8	0,6	35,9	0,6	36,9
15091	Vilarnaior	0,7	22,2	0,8	23,0	0,8	23,8
15092	Vimianzo	0,5	91,8	0,5	100,4	0,6	106,2
15093	Zas	0,5	71,0	0,6	74,9	0,6	78,0
15901	Carifío	0,8	36,0	0,8	38,4	0,8	39,3
15902	Oza-Cesuras	0,6	94,0	0,7	99,5	0,7	103,5
		0,3	58,6	0,3	61,0	0,3	63,7

TOTAL GALICIA	0,8	23294,8	0,9	25665,8	0,9	26247,8
----------------------	-----	---------	-----	---------	-----	---------

DATOS:

Lugo:

codINE	municipio	2003		2010		2014	
		Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)
27001	Abadín	0,3	61,0	0,3	61,0	0,3	63,7
27002	Alfoz	0,4	34,9	0,5	34,9	0,5	35,9
27003	Antas de Ulla	0,5	54,5	0,5	54,5	0,5	55,9
27004	Baleira	0,2	37,9	0,2	37,9	0,2	39,1
27005	Barreiros	0,8	72,9	1,0	72,9	1,0	74,8
27006	Becerreá	0,3	54,6	0,3	54,6	0,3	56,3
27007	Begonte	0,5	74,5	0,6	74,5	0,6	77,3
27008	Bóveda	0,5	44,8	0,5	44,8	0,5	45,7
27009	Carballo	0,5	77,2	0,6	77,2	0,6	78,6
27010	Castro de Rei	0,7	136,7	0,8	136,7	0,8	145,1
27011	Castroverde	0,4	76,8	0,4	76,8	0,5	80,4
27012	Cervantes	0,1	35,4	0,1	35,4	0,1	36,5
27013	Cervo	0,6	56,0	0,7	56,0	0,7	58,0
27014	O Coiro	0,6	108,2	0,7	108,2	0,7	111,2
27015	Cospeito	0,8	126,1	0,9	126,1	0,9	130,3
27016	Chantada	0,8	159,7	0,9	159,7	0,9	162,6
27017	Folgoso do Courel	0,2	32,9	0,2	32,9	0,2	33,4
27018	A Fonsagrada	0,2	65,8	0,2	65,8	0,2	66,8
27019	Foz	0,9	99,3	1,0	99,3	1,1	107,6
27020	Friol	0,4	109,5	0,4	109,5	0,4	113,4
27021	Hermade	0,3	54,2	0,3	54,2	0,3	56,3
27022	Guitiriz	0,4	119,8	0,4	119,8	0,4	123,3
27023	Guntín	0,5	90,0	0,6	90,0	0,6	91,4
27024	O Incio	0,4	57,4	0,4	57,4	0,4	58,8
27025	Laxe	0,5	60,5	0,7	60,5	0,7	62,4
27026	Láncara	0,6	79,7	0,7	79,7	0,7	82,8
27027	Lourenzá	0,7	47,4	0,8	47,4	0,8	48,3
27028	Lugo	1,7	615,0	1,9	615,0	1,9	624,0
27029	Meira	0,6	28,9	0,6	28,9	0,6	29,8
27030	Mondofreido	0,5	66,0	0,5	66,0	0,5	67,4
27031	Monforte de Lemos	0,9	203,6	1,0	203,6	1,1	210,5
27032	Monterroso	0,6	74,8	0,7	74,8	0,7	76,4
27033	Muras	0,1	24,9	0,2	24,9	0,2	25,5
27034	Navia de Suarna	0,1	30,7	0,1	30,7	0,1	31,0

codINE	municipio	2003		2010		2014	
		Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)
27035	Negreira de Muíiz	0,1	5,8	0,1	5,4	0,1	5,4
27037	As Nogais	0,2	25,0	0,2	26,7	0,2	27,3
27038	Durol	0,2	29,8	0,2	29,4	0,2	29,9
27039	Duteiro de Rei	0,7	94,7	0,8	107,7	0,8	112,5
27040	Palas de Rei	0,5	101,9	0,5	109,2	0,6	112,7
27041	Pantón	0,6	84,2	0,6	87,8	0,6	89,6
27042	Paradela	0,5	55,0	0,5	62,6	0,5	64,2
27043	O Páramo	0,6	43,4	0,7	49,2	0,7	49,8
27044	A Pastoriza	0,6	96,4	0,6	100,8	0,6	105,6
27045	Pedrafita do Cebreiro	0,2	25,0	0,2	26,1	0,2	26,1
27046	Pol	0,4	55,2	0,5	57,8	0,5	60,1
27047	A Pobra do Brollón	0,3	61,8	0,4	64,0	0,4	65,5
27048	A Pontenova	0,3	46,6	0,4	47,9	0,4	48,9
27049	Portomarín	0,4	50,8	0,5	56,4	0,5	56,5
27050	Quiroga	0,2	69,6	0,2	74,3	0,2	75,0
27051	Ribadeo	0,9	99,4	1,0	105,8	1,0	107,8
27052	Ribas de Sil	0,4	24,6	0,4	26,0	0,4	25,7
27053	Ribeira de Piñón	0,2	14,7	0,2	15,0	0,2	15,3
27054	Riotorto	0,5	32,4	0,5	33,0	0,5	33,4
27055	Samos	0,3	44,9	0,3	47,2	0,4	48,6
27056	Riábade	4,8	24,6	5,3	27,6	5,4	28,1
27057	Sarria	1,0	190,3	1,2	213,6	1,2	219,7
27058	O Saviñao	0,5	107,0	0,6	116,7	0,6	119,2
27059	Sober	0,6	75,9	0,6	79,4	0,6	80,8
27060	Taboada	0,6	85,5	0,6	92,3	0,6	94,0
27061	Trabada	0,4	29,1	0,4	29,7	0,4	30,2
27062	Triacastela	0,4	18,7	0,4	20,7	0,4	21,1
27063	O Valadouro	0,3	32,1	0,3	32,7	0,3	33,2
27064	O Vicedo	0,3	25,2	0,4	28,2	0,4	29,4
27065	Vilalba	0,5	204,4	0,6	223,9	0,6	234,6
27066	Viveiro	0,9	101,1	1,0	105,9	1,0	109,7
27901	Baralla	0,4	58,3	0,4	62,8	0,4	63,3
27902	Burela	4,8	36,7	5,4	41,4	5,5	42,1
TOTAL GALICIA		0,8	23294,8	0,9	25865,8	0,9	26247,8

DATOS:

Ourense:

codINE	municipio	2003		2010		2014	
		Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)
32001	Allariz	0,9	79,1	1,0	89,4	1,1	90,3
32002	Amoeiro	1,2	46,3	1,3	51,0	1,3	51,3
32003	A Arnoia	0,8	16,9	0,9	18,1	0,9	18,4
32004	Avión	0,4	42,5	0,4	44,9	0,4	45,0
32005	Baltar	0,4	33,7	0,4	38,2	0,4	40,0
32006	Bande	0,5	46,3	0,5	47,2	0,5	47,4
32007	Baños de Molgas	0,7	46,0	0,7	47,9	0,7	48,6
32008	Barbadás	1,6	48,4	1,9	57,5	2,0	59,1
32009	O Barco de Valdeorras	1,0	88,0	1,2	104,1	1,2	105,1
32010	Bede	1,7	10,9	2,1	13,5	2,2	14,3
32011	Beariz	0,4	21,4	0,4	22,0	0,4	21,9
32012	Os Blancos	0,6	26,5	0,6	29,5	0,6	30,2
32013	Boborás	0,6	54,2	0,6	54,8	0,6	55,3
32014	A Bola	0,7	25,1	0,7	25,9	0,8	26,6
32015	O Bolo	0,4	32,8	0,4	34,2	0,4	34,6
32016	Calvos de Randín	0,3	29,1	0,3	32,9	0,3	33,0
32017	Carballeda de Valdeorras	0,2	43,1	0,2	46,6	0,2	46,5
32018	Carballeda de Avia	0,6	27,4	0,6	29,0	0,6	29,2
32019	O Carballiño	2,0	110,0	2,3	125,3	2,3	126,4
32020	Cartelle	0,7	63,1	0,7	66,7	0,7	66,6
32021	Castrelo do Val	0,2	24,0	0,2	26,4	0,2	27,5
32022	Castrelo de Miño	0,8	31,6	0,8	33,1	0,8	33,7
32023	Castro Caldelas	0,4	38,1	0,5	39,7	0,5	39,8
32024	Celanova	1,1	74,5	1,2	79,0	1,2	80,9
32025	Cenlle	1,0	29,8	1,1	31,7	1,1	31,8
32026	Coles	1,6	60,6	1,7	65,2	1,7	66,4
32027	Cortegada	0,7	19,9	0,8	21,0	0,8	21,3
32028	Cualedro	0,4	48,7	0,4	51,3	0,4	52,0
32029	Chandrexa de Queixa	0,1	19,4	0,1	20,0	0,1	20,1
32030	Entrimo	0,3	23,7	0,3	25,6	0,3	26,3
32031	Esgos	0,7	27,6	0,8	28,5	0,8	28,7
32032	Xinzo de Limia	1,1	146,6	1,3	171,1	1,3	176,5
32033	Gomesende	0,7	18,7	0,7	19,4	0,7	19,5
32034	A Gudiña	0,2	26,4	0,2	30,3	0,2	31,6
32035	O Irixo	0,4	48,0	0,4	49,0	0,4	49,7
32036	Munqueira de Ambía	0,7	43,6	0,8	46,8	0,8	47,4
32037	Munqueira de Espadanedo	0,8	21,0	0,8	21,7	0,8	21,8
32038	Larouco	0,5	12,1	0,6	13,6	0,6	13,7
32039	Laza	0,2	36,1	0,2	37,9	0,2	38,7
32040	Leiro	0,9	34,6	1,0	37,3	1,0	37,6
32041	Lobeira	0,4	24,3	0,4	24,7	0,4	25,0
32042	Lobios	0,3	43,2	0,3	45,2	0,3	45,7
32043	Maceda	0,6	65,3	0,7	69,7	0,7	70,8
32044	Manzaneda	0,2	26,4	0,2	28,1	0,3	28,7
32045	Maside	1,2	46,9	1,2	49,2	1,3	50,3
32046	Melón	0,5	24,6	0,5	25,5	0,5	26,0

codINE	municipio	2003		2010		2014	
		Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)
32047	A Meroa	1,0	49,4	1,0	52,4	1,0	53,3
32048	A Mezquita	0,2	25,5	0,3	27,3	0,3	28,3
32049	Montederramo	0,2	33,1	0,3	35,2	0,3	35,1
32050	Monterrei	0,5	60,0	0,5	64,3	0,6	66,3
32051	Muíños	0,3	36,2	0,3	38,1	0,4	38,9
32052	Nogueira de Ramuín	0,5	49,1	0,5	51,2	0,5	51,9
32053	Dímbra	0,4	30,5	0,5	34,8	0,5	35,6
32054	Durense	4,5	378,9	4,8	402,2	4,8	408,1
32055	Paderne de Allariz	0,8	31,5	0,8	32,7	0,9	33,1
32056	Padrenda	0,6	35,3	0,7	37,6	0,7	38,3
32057	Parada de Sil	0,4	23,0	0,4	23,9	0,4	24,3
32058	O Pereiro de Aguiar	1,3	78,7	1,6	98,1	1,7	101,6
32059	A Peroxa	0,8	42,2	0,8	44,7	0,8	45,4
32060	Petín	0,6	17,9	0,6	19,3	0,6	19,6
32061	Piñor	0,7	34,9	0,7	37,9	0,7	38,7
32062	Porqueira	0,6	24,6	0,6	27,4	0,6	28,1
32063	A Pobra de Trives	0,5	46,3	0,6	49,4	0,6	49,2
32064	Pontedeiva	1,0	10,2	1,2	11,3	1,2	11,8
32065	Punxín	0,9	15,8	1,0	16,3	1,0	16,4
32066	Quintela de Leirado	0,5	16,3	0,5	17,1	0,5	17,1
32067	Rairiz de Veiga	0,6	40,2	0,6	43,8	0,6	45,1
32068	Ramirás	1,0	40,4	1,0	41,4	1,0	41,6
32069	Ribadavia	1,6	41,4	1,8	44,6	1,8	45,6
32070	San Xoán de Río	0,4	24,9	0,4	25,2	0,4	25,0
32071	Riós	0,3	39,3	0,4	41,4	0,4	42,7
32072	A Rúa	1,1	40,7	1,3	46,9	1,3	47,7
32073	Rubia	0,3	30,5	0,3	32,6	0,3	33,9
32074	San Amaro	1,0	28,6	1,0	30,3	1,1	30,9
32075	San Cibrao das Vifas	2,8	111,4	3,7	147,6	3,8	151,3
32076	San Cristovo de Cea	0,6	55,4	0,6	57,7	0,6	58,8
32077	Sandiás	0,8	40,1	0,8	44,0	0,8	44,6
32078	Sarreaus	0,6	48,2	0,7	54,1	0,7	55,4
32079	Taboadela	1,2	31,1	1,3	32,6	1,3	33,0
32080	A Teixeira	0,6	16,8	0,6	17,1	0,6	17,1
32081	Toén	0,7	42,7	0,8	45,4	0,8	45,8
32082	Trasmiras	0,7	38,7	0,8	43,9	0,8	45,4
32083	A Veiga	0,1	42,1	0,2	44,5	0,2	44,5
32084	Verea	0,3	26,6	0,3	28,3	0,3	29,0
32085	Verín	1,4	130,5	1,5	145,0	1,6	149,7
32086	Viana do Bolo	0,3	69,8	0,3	72,9	0,3	73,8
32087	Vilamarín	0,8	44,2	1,0	54,1	1,0	53,3
32088	Vilamartín de Valdeorras	0,4	33,2	0,4	36,6	0,4	37,6
32089	Vilar de Barrio	0,3	35,3	0,4	39,5	0,4	40,7
32090	Vilar de Santos	1,1	22,6	1,2	25,7	1,3	26,3
32091	Vilardevós	0,3	47,5	0,3	51,3	0,3	52,9
32092	Vilariño de Conso	0,1	15,5	0,1	16,3	0,1	16,5

TOTAL GALICIA	0,8	23294,8	0,9	25665,8	0,9	26247,8
----------------------	-----	---------	-----	---------	-----	---------

DATOS:

Pontevedra:

codINE	municipio	2003		2010		2014	
		Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)
36001	Arbo	1,1	47,1	1,2	51,8	1,2	52,8
36002	Barro	1,3	47,6	1,3	48,7	1,3	50,4
36003	Baiona	2,0	69,4	2,4	81,1	2,4	81,6
36004	Bueu	2,4	72,8	2,7	82,2	2,8	83,9
36005	Caldas de Feis	1,4	93,4	1,5	104,2	1,6	106,4
36006	Cambados	5,0	117,2	6,0	139,3	6,0	140,3
36007	Campo Lameiro	0,4	23,2	0,4	26,5	0,4	27,3
36008	Cangas	3,4	129,2	3,9	148,5	4,0	151,2
36009	A Cañiza	0,7	68,8	0,7	76,9	0,8	80,0
36010	Catoira	1,3	38,3	1,5	42,6	1,5	43,6
36011	Cerdedo	0,4	31,8	0,4	34,3	0,4	34,4
36012	Cotobade	0,4	58,3	0,5	64,3	0,5	65,7
36013	Covelo	0,4	47,2	0,4	49,7	0,4	50,5
36014	Crecente	0,6	35,5	0,7	37,5	0,7	38,5
36015	Cuntis	0,8	60,7	0,8	63,4	0,8	64,0
36016	Dozón	0,5	37,0	0,6	42,5	0,6	44,5
36017	A Estrada	0,9	262,9	1,0	279,8	1,0	282,3
36018	Forcarei	0,4	66,1	0,4	73,3	0,4	75,0
36019	Fornelos de Montes	0,3	20,9	0,3	22,7	0,3	23,2
36020	Agolada	0,4	64,6	0,5	69,4	0,5	71,4
36021	Gondomar	1,6	118,0	1,9	140,0	1,9	141,3
36022	O Grove	4,0	86,5	4,5	96,4	4,5	97,2
36023	A Guarda	3,2	67,1	3,7	77,9	3,5	74,8
36024	Lalín	0,8	259,3	0,9	303,6	1,0	312,8
36025	A Lama	0,4	44,2	0,4	47,1	0,4	47,8
36026	Marín	3,2	115,6	3,4	124,4	3,4	124,8
36027	Meaño	2,1	59,6	2,4	67,9	2,5	68,1
36028	Meis	1,1	59,7	1,3	68,4	1,3	70,5
36029	Moaña	2,6	92,5	3,0	105,3	3,0	106,9
36030	Mondariz	0,7	61,4	0,8	67,4	0,8	68,2
36031	Mondariz-Balneario	3,0	6,9	3,9	9,0	3,9	9,1

codINE	municipio	2003		2010		2014	
		Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)	Superficie ocupada pola edificación (%)	Superficie ocupada pola edificación (ha)
36032	Moraña	1,0	43,2	1,2	51,0	1,3	52,3
36033	Mos	2,7	145,6	3,1	166,6	3,3	173,6
36034	As Neves	0,9	60,0	1,0	63,5	1,0	64,7
36035	Nigrán	4,0	140,5	4,6	160,0	4,7	165,1
36036	Dia	0,5	38,5	0,5	44,5	0,5	45,0
36037	Pazos de Borbén	0,6	29,0	0,7	34,2	0,7	35,1
36038	Pontevedra	3,3	395,8	3,5	418,7	3,6	422,7
36039	O Porriño	3,3	202,4	4,0	247,2	4,1	252,0
36040	Portas	1,8	40,7	2,0	46,0	2,0	45,5
36041	Poio	3,0	100,5	3,3	113,1	3,4	114,6
36042	Ponteareas	1,4	176,4	1,6	204,8	1,7	208,5
36043	Ponte Caldelas	0,7	60,5	0,8	68,7	0,8	70,9
36044	Ponteoesures	3,3	21,8	3,5	23,4	3,5	23,5
36045	Redondela	2,9	149,0	3,3	170,7	3,4	174,2
36046	Ribadumia	3,1	61,2	3,7	72,3	3,7	73,2
36047	Rodeiro	0,5	83,0	0,6	92,6	0,6	98,8
36048	O Rosal	1,4	62,6	1,6	72,7	1,7	73,5
36049	Salceda de Caselas	1,9	68,7	2,2	79,8	2,3	81,3
36050	Salvaterra de Miño	1,9	117,1	2,0	126,8	2,1	130,6
36051	Sanxenxo	3,6	158,7	4,3	187,9	4,3	189,3
36052	Silleda	1,0	168,3	1,1	190,8	1,2	194,2
36053	Soutomaior	1,6	39,2	1,8	44,8	1,8	44,9
36054	Tomíño	1,3	142,6	1,6	171,2	1,6	174,7
36055	Tui	2,1	144,5	2,4	164,1	2,4	167,0
36056	Valga	1,7	69,8	1,9	76,3	1,9	77,7
36057	Vigo	8,1	892,0	9,0	981,5	9,1	995,4
36058	Vilaboa	1,5	55,8	1,7	63,8	1,8	64,7
36059	Vila de Cruces	0,6	99,1	0,7	107,4	0,7	109,8
36060	Vilagarcía de Arousa	4,6	202,6	5,3	233,9	5,4	236,1
36061	Vilanova de Arousa	3,3	108,5	3,6	119,1	3,7	122,1
36901	A Illa de Arousa	4,3	25,5	5,0	29,5	5,1	30,2
TOTAL GALICIA		0,8	23294,8	0,9	25665,8	0,9	26247,8

GLOSARIO:

BTN25	BaseTopográfica Nacional de España a escala 1:25.000
CNIG	Centro Nacional de Información Geográfica
DOT	Directrices de Ordenación do Territorio
EIEL	Enquisa de Infraestrutura e Equipamentos Locais
IST	Indicadores de Sustentabilidade Territorial
LiDAR	Laser Imaging Detection and Ranging. tecnoloxía que permite determinar a distancia desde un emisor a un objeto utilizando un haz láser pulsado
POL	Plan de Ordenación do Litoral
PNOA	Plan Nacional de Ortofotografía Aérea
PSST	Plan de Seguimento das DOT e da Sustentabilidade Territorial
PTI	Plan Territorial Integrado

SISTEMA DE ASENTAMENTOS:

RU: Rexión urbana

Espazos configurados ao redor das cidades de Vigo-Pontevedra e A Coruña-Ferrol. Presentan trazos propios dos espazos urbanos afectados polo proceso de metropolitización, que neste caso, pola súa extensión e potencialidade estratéxica, deben ser consideradas como Rexións urbanas.

AU: Área urbana

Correspóndense cos ámbitos espaciais de maior contigüidade en relación ás cidades principais: Santiago de Compostela, Ourense e Lugo. Son os ámbitos para a execución, partindo de criterios de flexibilidade, participación e voluntariedade, de políticas coordinadas de xestión pública dos servizos comunitarios de incidencia directa na calidade de vida da poboación.

SUI:Sistema Urbano Intermedio

No territorio de Galicia aparece un interesante conxunto de núcleos de pequeno e mediano tamaño, con poboacións que oscilan entre os 7.000 e os 40.000 habitantes, que enriquecen e achegan variedade ao Sistema urbano da Comunidade. Estas cidades medias do Sistema urbano galego localízanse tanto nas zonas menos centrais da Comunidade, onde a menor influencia das principais cidades permite a estes núcleos asumir unha maior centralidade e protagonismo, como en ámbitos litorais, onde a densidade de poboación deu lugar a complexos continuos urbanos (subsistemas urbanos policéntricos). Trátase de centros que experimentaron un crecemento demográfico relativo notable, que os diferencia claramente da tónica de declive poboacional que marca a maior parte do territorio galego desde as décadas centrais do século XX.

NET: Nodos para o equilibrio do Territorio

Os Nodos para o equilibrio do territorio son un conxunto de núcleos distribuídos por todo o territorio capaces de acoller funcións urbanas básicas, garantir o acceso da poboación rural aos servizos que a sociedade actual require e para proporcionar unha estrutura de poboamento viable, xestionar o territorio e aproveitar as oportunidades existentes nel. Estes Nodos pechan a xerarquía de asentamentos con influencia supramunicipal. Son: Ortigueira, Mondoñedo, Monterroso, Becerreá, Meira, A Fonsagrada, Guitiriz, Padrón, Negreira, Santa Comba, Arzúa, Melide, Curtis, Ordes, Vimianzo, Caldas de Reis, Ribadavia, A Cañiza, A Pobra de Trives, Castro Caldelas, Maceda, Celanova, Allariz, Viana do Bolo, Bande e Quiroga.

Xunta de Galicia

PAI.A.01

Diversidade da paisaxe

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo da análise da diversidade da paisaxe agrícola e forestal é ofrecer información sobre a composición e estrutura da paisaxe. A composición dunha paisaxe pode entenderse como os tipos de coberturas que a compoñen. A estrutura da paisaxe, por outra banda, ten en conta a disposición, localización ou arranxo espacial dos tipos de coberturas ou manchas que o compoñen e pode ser diferenciada por varias medidas, como o tamaño, a forma e o arranxo das manchas, determinado pola conectividade, heteroxeneidade, dominancia e distancia entre elas.

Descrición do indicador:

A diversidade da paisaxe ten dúas compoñentes fundamentais. Por un lado a riqueza e por outro a equitabilidade. A riqueza refírese ao número de especies que ten un ecosistema e a equitabilidade a distribución da abundancia das especies, é dicir, cómo de uniforme é un ecosistema.

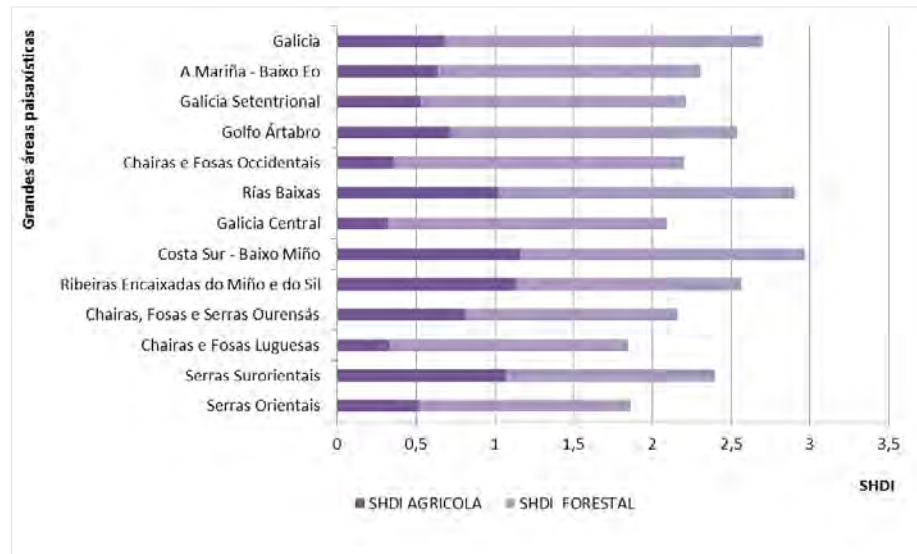
O indicador está baseado en métricas espaciais, atendendo exclusivamente a distribución e relación da cobertura agrícola e forestal, o que permite cuantificar de forma obxectiva a evolución da paisaxe e o cumprimento dos obxectivos de calidade paisaxística.

Por tanto, como resultado obtemos un conxunto de valores numéricos que son especialmente relevantes dende o punto de vista do seu valor comparativo. Os resultados aportan información valiosa non só acerca da evolución e dos cambios ao longo do tempo que teñen lugar nunha paisaxe determinada, senón tamén a hora de comparar diferentes paisaxes.

Medidas do indicador:

1. Índice de diversidade de Shanon de coberturas agrícolas
2. Porcentaxe de cobertura agrícola
3. Media da área das manchas de coberturas agrícolas
4. Índice de diversidade de Shanon de coberturas forestais
5. Porcentaxe de cobertura forestal
6. Media da área das manchas de coberturas forestais

Evolución do indicador:

Estado:

A paisaxe agrícola presenta a tenor do resultado do índice de Shannon unha baixa diversidade. Analizando cun maior detalle a cobertura agrícola dominante é cultivos e prados con case a cuarta parte da superficie. A área media das manchas de cultivos e prados é de 32,87ha, non obstante estas manchas son moi desiguais en tamaño. O resto de manchas presentan tamaños medios moito menores e son moito máis uniformes. Por grandes áreas paisaxísticas os valores de índice de Shannon máis altos para a diversidade de coberturas agrícolas correspondese coas situadas no sur de Galicia. Esta diversidade pode ser debido a unha baixa intensificación da agricultura; ben por marxinalización por parte da actividade urbana no caso das Rías Baixas e Costa Sur-Baixo Miño, porque a orografía non é apta para os usos agrícolas no caso das Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil ou porque existe un abandono da agricultura por declive demográfico no caso das Serras Surorientais.

No caso da cobertura forestal, o índice de Shannon amosa un valor bastante elevado, o que supón unha elevada diversidade. En relación as porcentaxes que ocupa cada cobertura forestal considerada estas son bastante similares. A cobertura forestal máis abundante é a de especies caducifolias que ocupa o 12% de Galicia. Non obstante a área media das manchas desta cobertura é das máis baixas de todas as coberturas forestais consideradas. Asemade, a variabilidade do tamaño destas manchas é bastante grande, como se pode apreciar polo coeficiente de varianza da área das manchas. A porcentaxe que ocupan os cultivos forestais máis intensivos (eucalipto, coníferas e repoboacións forestais) é lixeiramente superior á de especies caducifolias. Dentro destas coberturas, o Eucalipto ocupa unha porcentaxe da superficie total de Galicia relativamente baixa (tendo en conta a cobertura de eucalipto e a de mestura de eucalipto e conífera). Por outra banda, se analizamos o tamaño das manchas, as coníferas e os eucaliptos están agrupados nas manchas máis grandes. As manchas de eucalipto teñen un tamaño moito máis heteroxéneo (son as máis heteroxéneas) que as de coníferas que presentan un coeficiente de varianza da área das manchas dos máis baixos. O índice de diversidade de Shannon para as coberturas forestais é bastante similar en tódalas grandes áreas. Acada valores máis altos nas grandes áreas da costa atlántica e menores nas grandes áreas das serras orientais.

Coherencia co modelo territorial

O indicador encadrase dentro da orientación estratéxica "E. Potenciar o sector primario como parte esencial do medio rural" e "F. Protexer o patrimonio natural e cultural" das Directrices de Ordenación do Territorio. Así mesmo, responde a un dos obxectivos de calidade paisaxística identificados durante o proceso de participación cidadá do Catálogo das paisaxes de Galicia: **"Promover unha paisaxe diversa e en mosaico"**.

A súa vez, o índice de xestión da paisaxe enmarcase nos obxectivos de calidade paisaxística definidos para a paisaxe galega:

- 2) Unhas paisaxes heteroxéneas, nas que o mosaico paisaxístico sexa entendido como un valor en si mesmo, mantendo unha matriz paisaxística que outorgue variedade textural e perceptiva e evitando a banalización, o abandono e a intensificación,
- 3) Unhas paisaxes nas que se manteña a interface que xera as combinacións harmónicas, evitando a fragmentación e as grandes continuidades que homoxenizan a paisaxe,
- 7) Unhas paisaxes agrarias, gandeiras e forestais nas que a actividade produtiva sexa compatible co mantemento da estrutura paisaxística e cos valores históricos do territorio e coa funcionalidade dos asentamentos como lugar de habitación, atendendo á preservación dos valores naturais, estéticos, produtivos e patrimoniais,
- 9) Unhas paisaxes produtivas integradas na contorna e que atendan ás condicións paisaxísticas do ámbito no que se insiren".

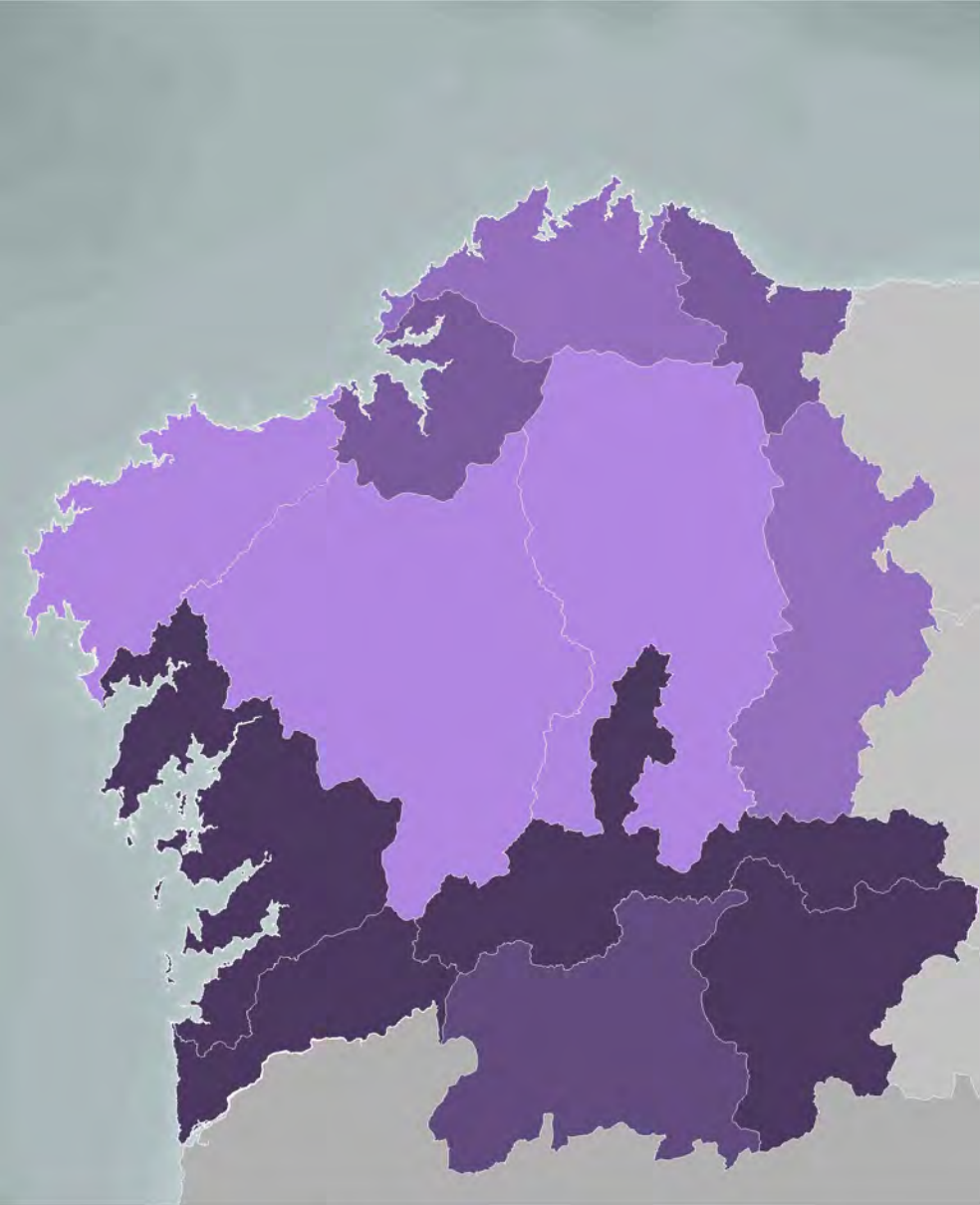

Indicador: PAIA.01 Diversidade da paisaxe

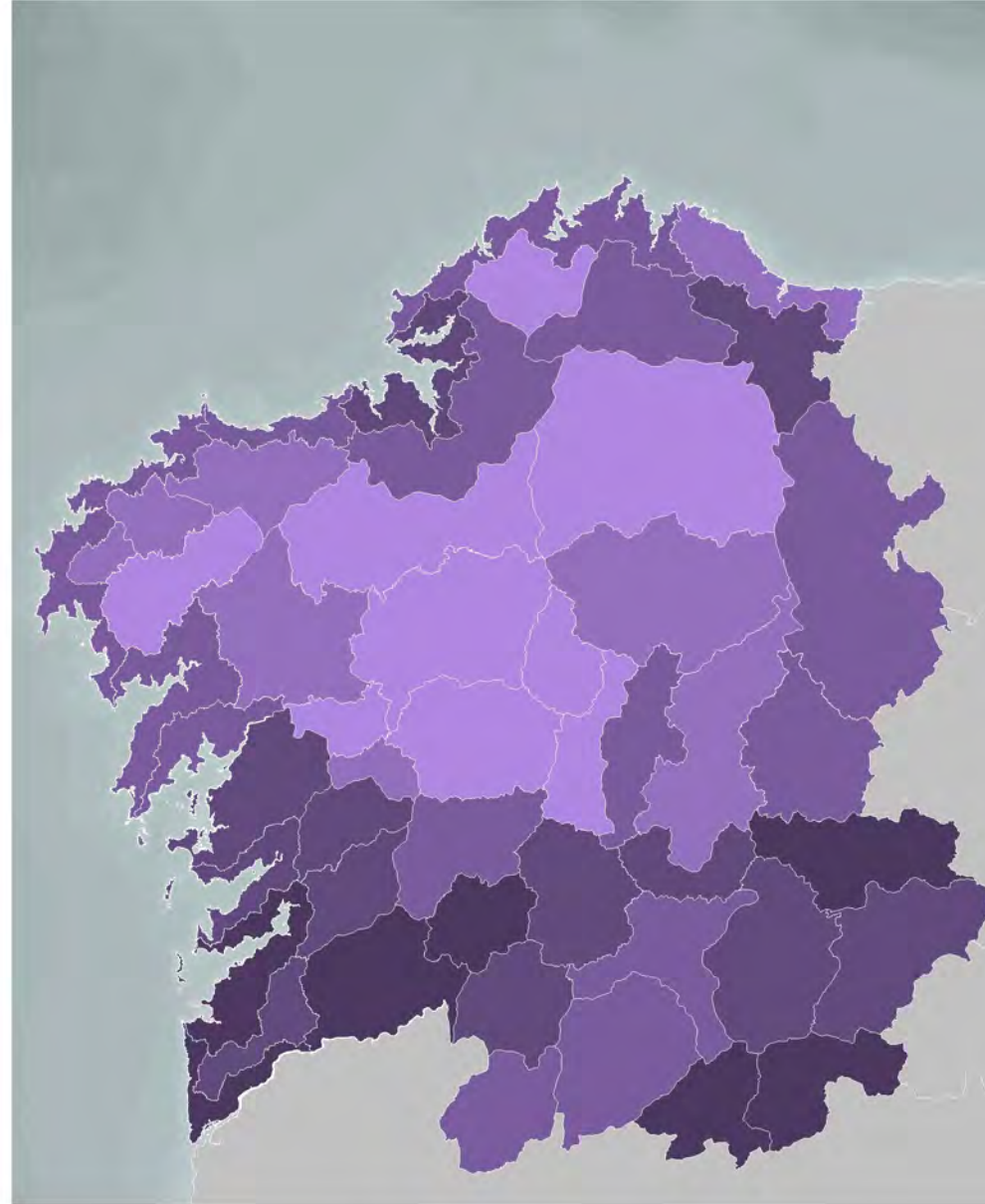
Índice de diversidade de Shannon de coberturas agrícolas (SHDI)

Caderno Medida 01

Índice de diversidade de Shannon de coberturas agrícolas por gran área

- 0,32 - 0,36
- 0,37 - 0,53
- 0,54 - 0,72
- 0,73 - 0,81
- 0,82 - 1,16

Índice de diversidade de Shannon de coberturas agrícolas por comarca

- 0,17 - 0,30
- 0,31 - 0,43
- 0,44 - 0,69
- 0,70 - 1,04
- 1,05 - 1,35

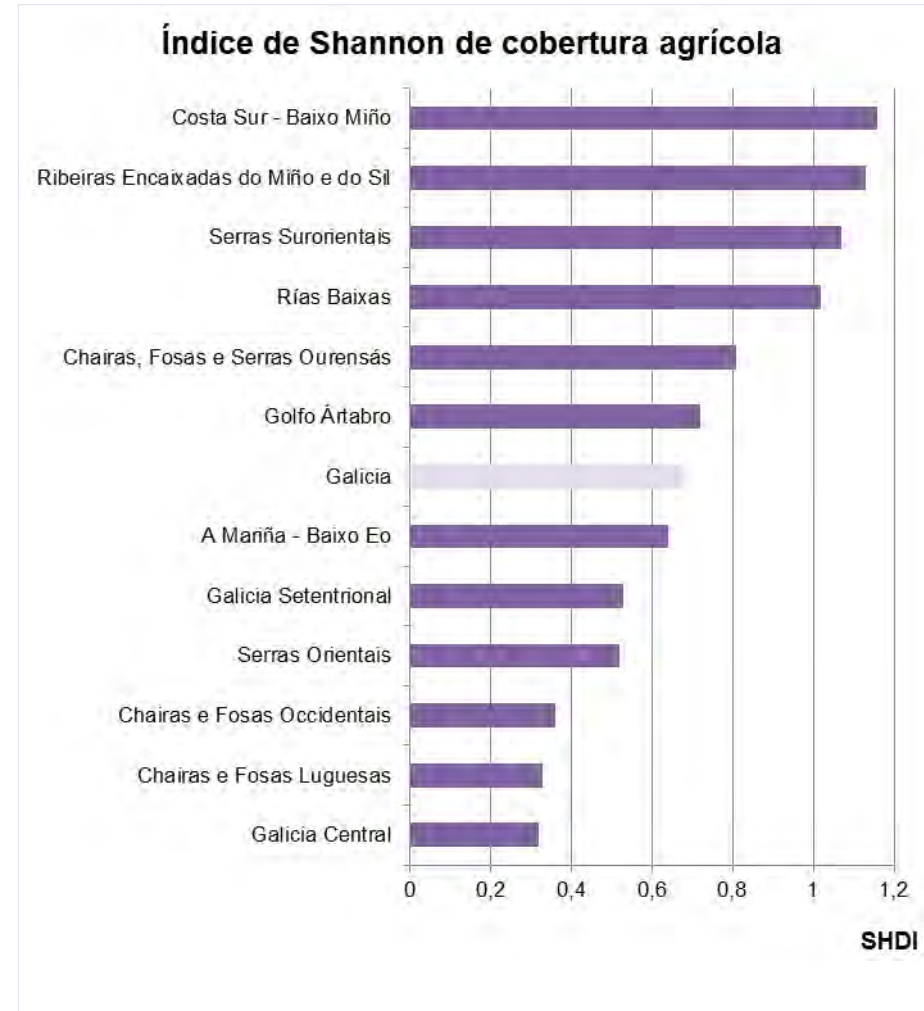
PAI A 01 Diversidade da paisaxe

Medida: **01 Índice de diversidade de Shannon de coberturas agrícolas (SHDI)**

Descrición:

O índice amosa a diversidade de coberturas agrícolas. Está calculado sobre as seguintes coberturas: mosaico agrícola e mato, cultivos e prados, mosaico de cultivos e especies arbóreas, mosaico agrícola e urbano e viñado e cultivos leñosos.

Gráfico:

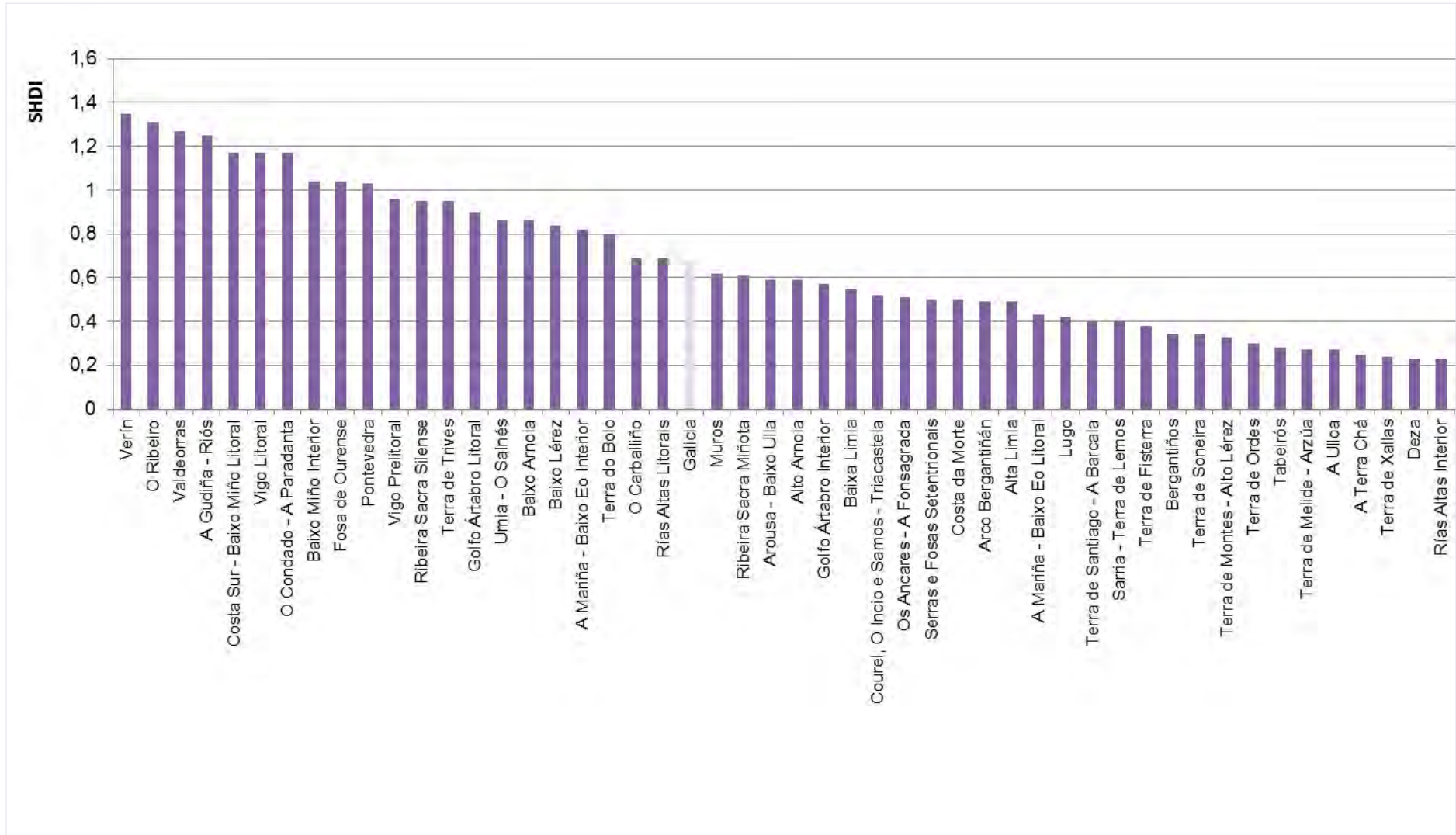

Ámbitos territoriais:

PAI.A.01 01 Índice de diversidade de Shannon de coberturas agrícolas (SHDI)

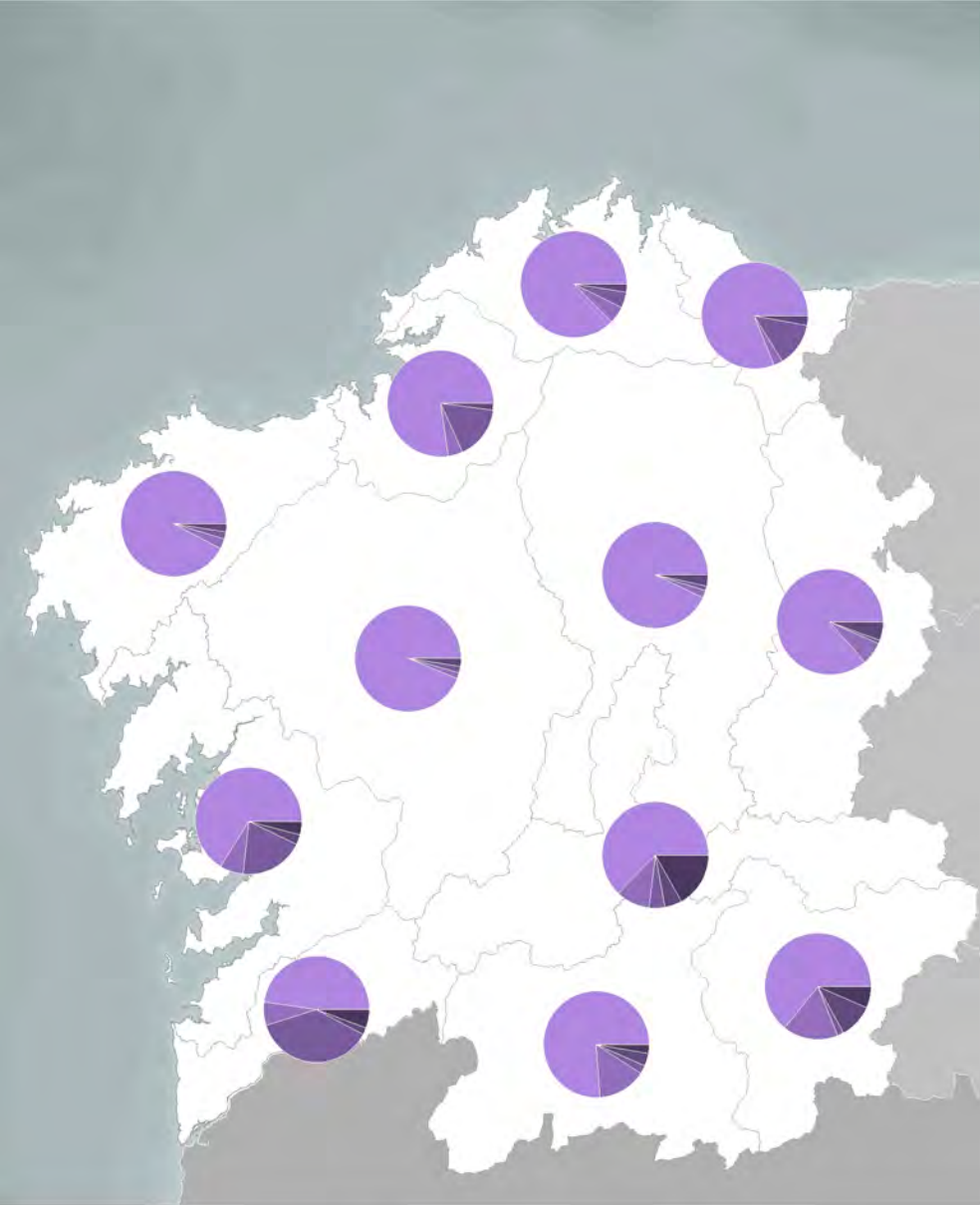
Gráfico comarcas paisaxísticas:

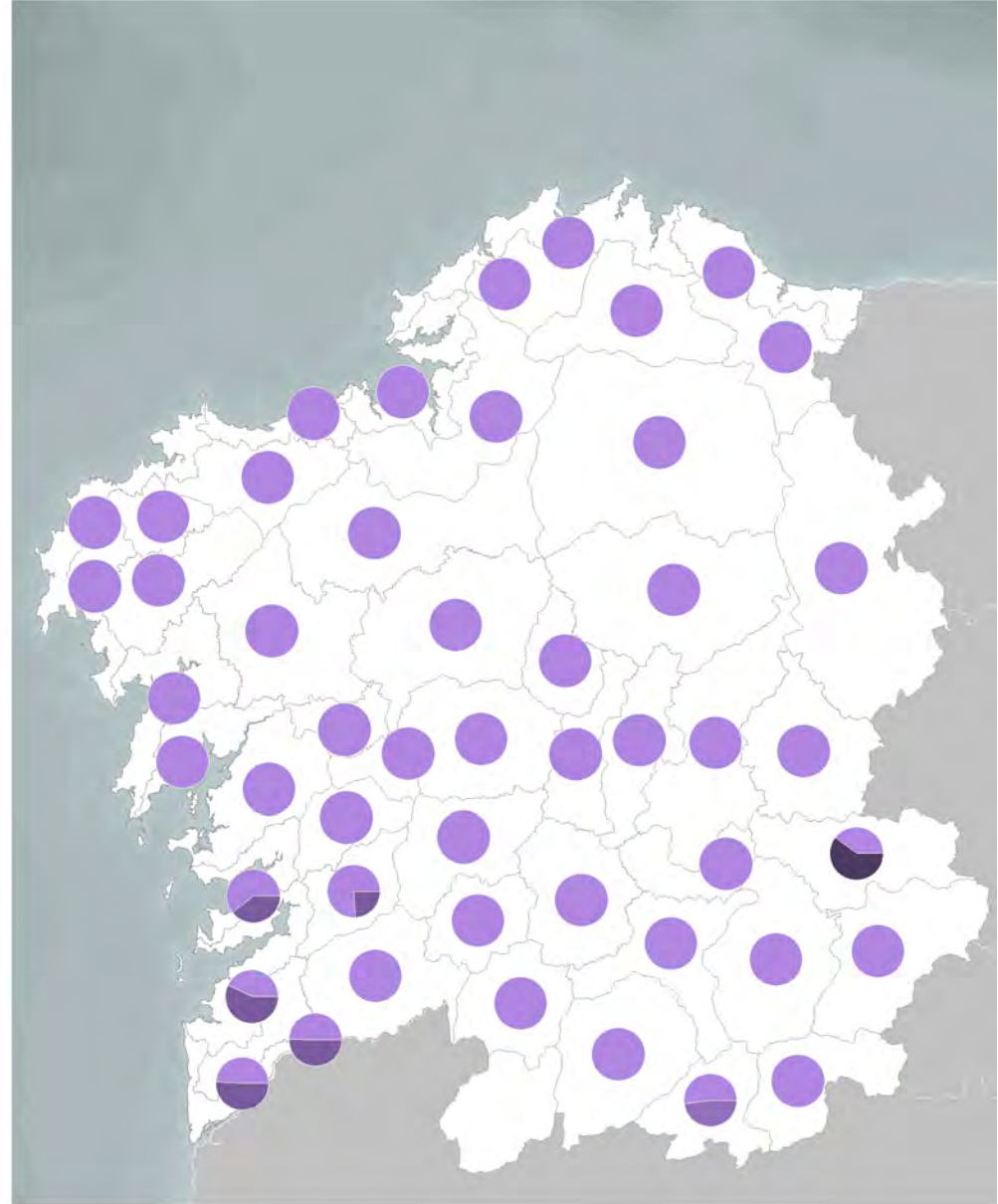
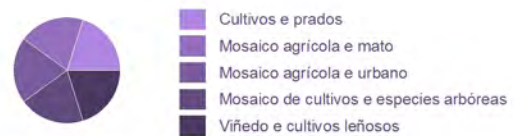
Indicador: PAIA.01 Diversidade da paisaxe

Porcentaxe de cobertura agrícola

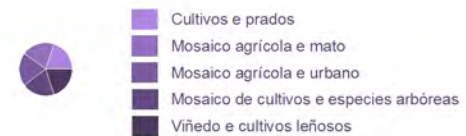
Caderno Medida 02

Porcentaxe de cobertura agrícola por gran área

Porcentaxe maioritario de cobertura agrícola por comarca

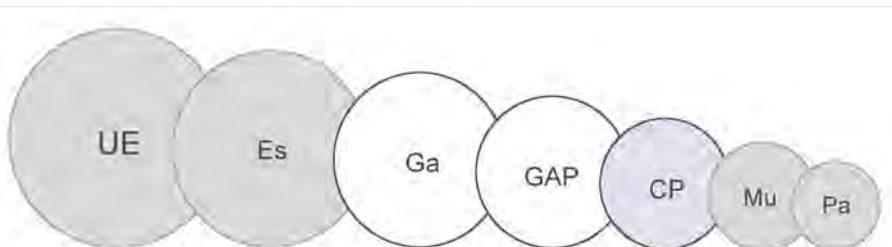
PAI A 01 Diversidade da paisaxe

Medida: **02 Porcentaxe de cobertura agrícola**

Descrición:

O índice amosa a porcentaxe que corresponde a cada cobertura agrícola. Está calculado sobre as seguintes coberturas: mosaico agrícola e mato, cultivos e prados, mosaico de cultivos e especies arbóreas, mosaico agrícola e urbano e viñedo e cultivos leñosos.

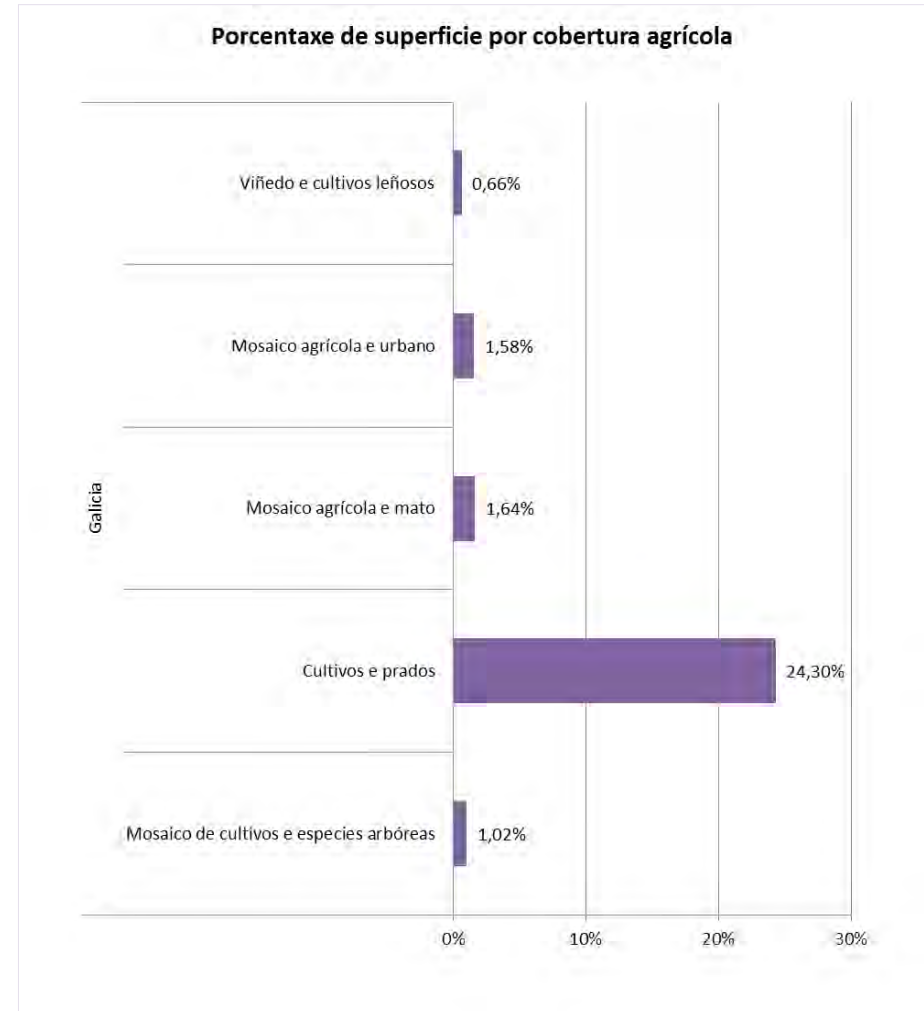
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); Es (España); Ga (Galicia); GAP (Grande Área Paisaxística); CP (Comarca Paisaxística); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

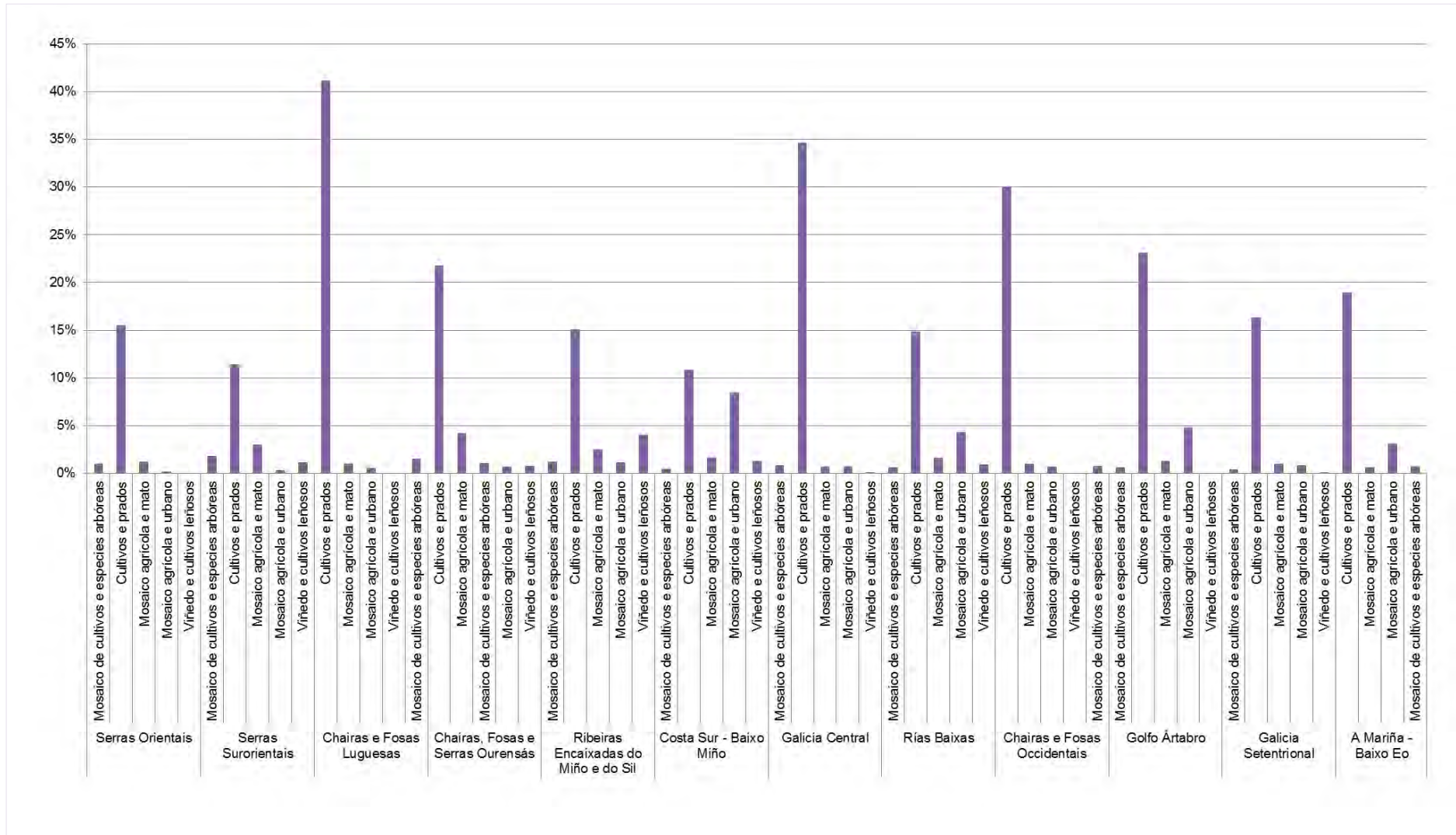
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

PAI.A.01 02 Porcentaxe de cobertura agrícola

Gráfico grandes áreas paisaxísticas:

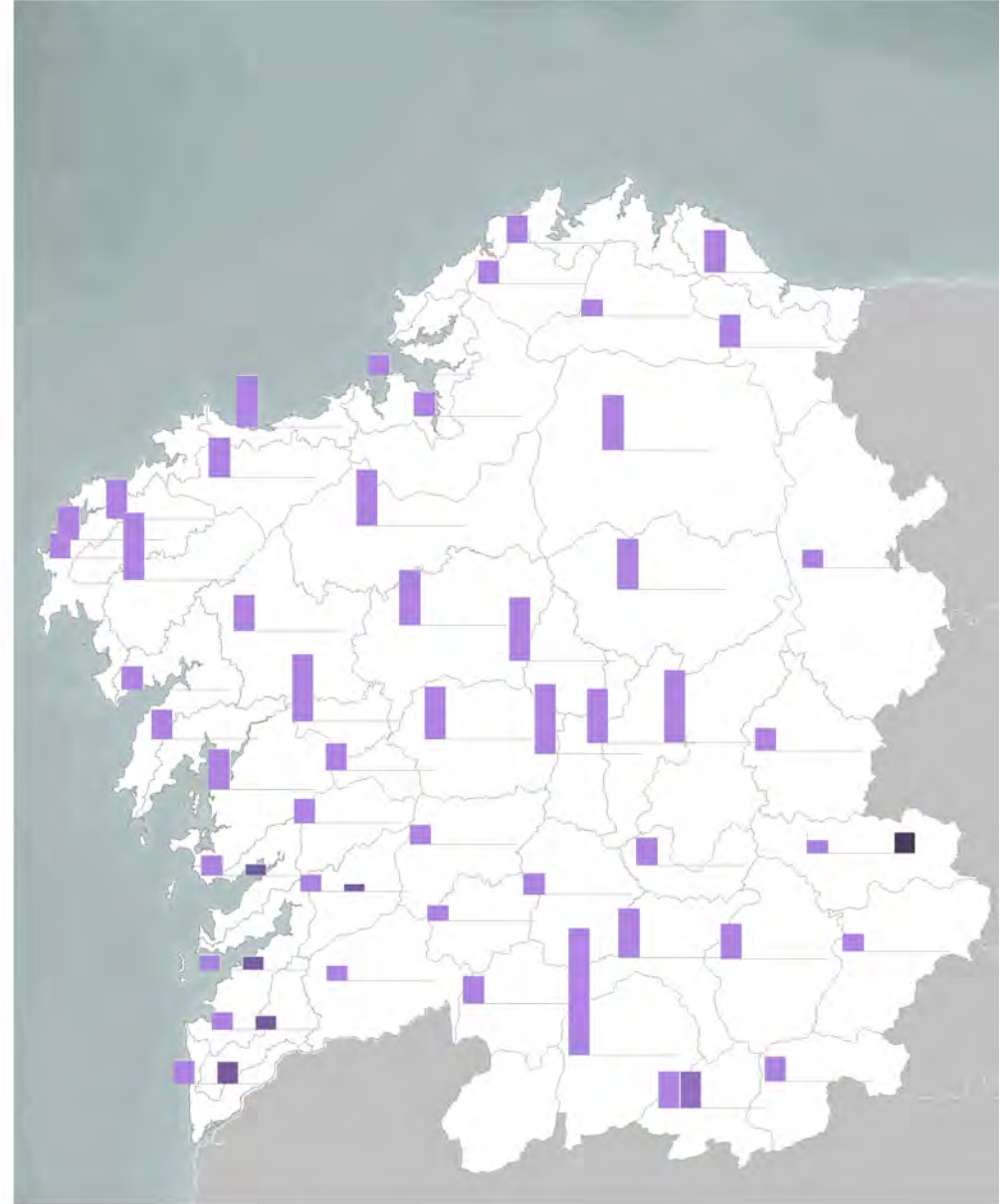
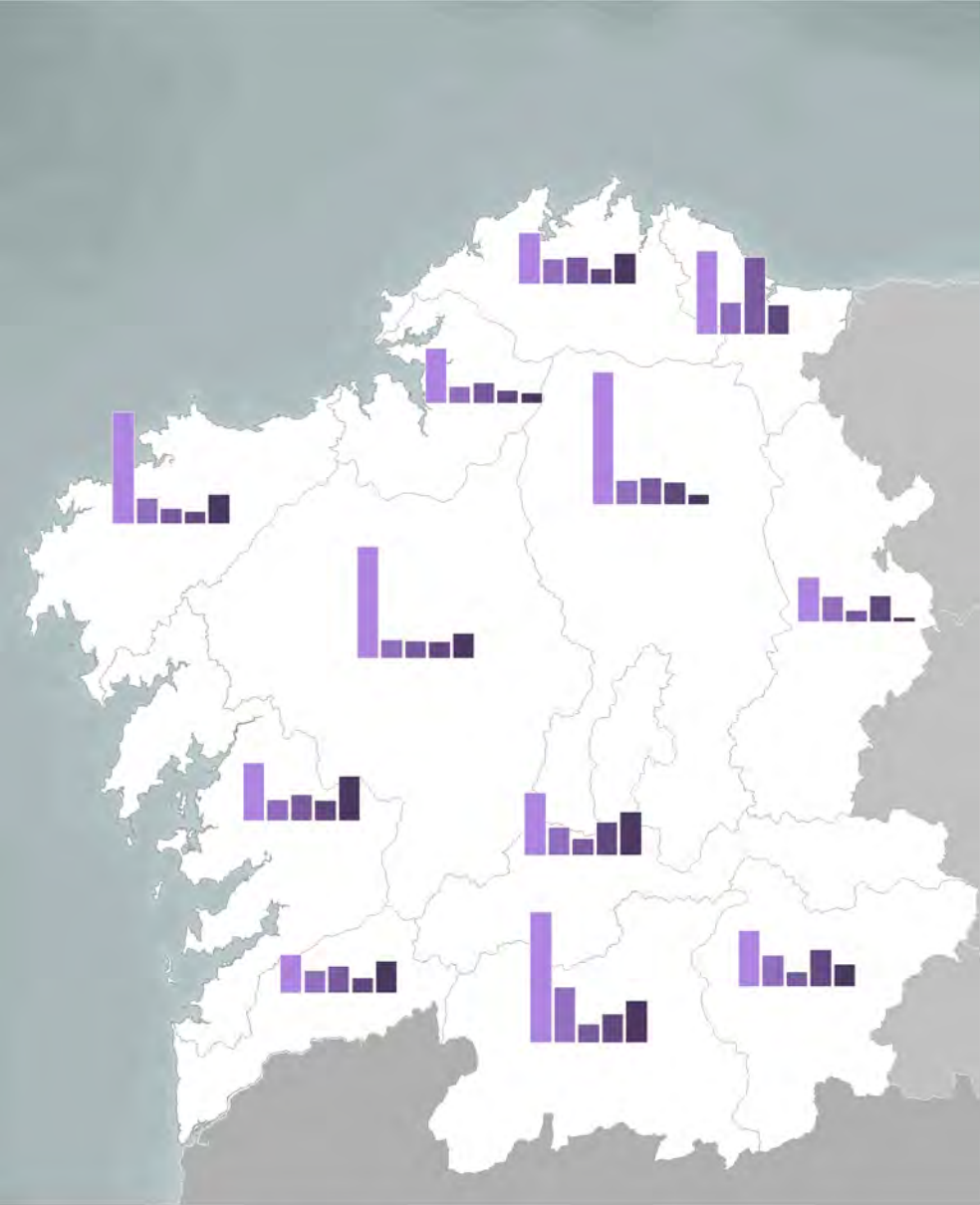

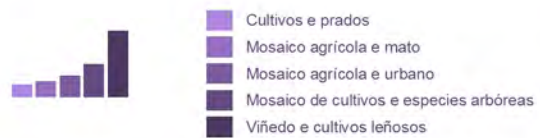
Indicador: PAIA.01 Diversidade da paisaxe

Media da área das manchas de coberturas agrícolas

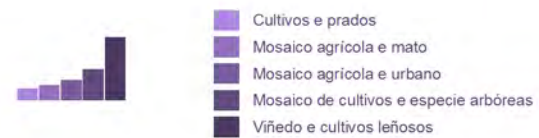
Caderno Medida 03

Media da área das manchas de coberturas agrícolas por gran área

Media da área das manchas de coberturas agrícolas por comarca

PAI A 01 Diversidade da paisaxe

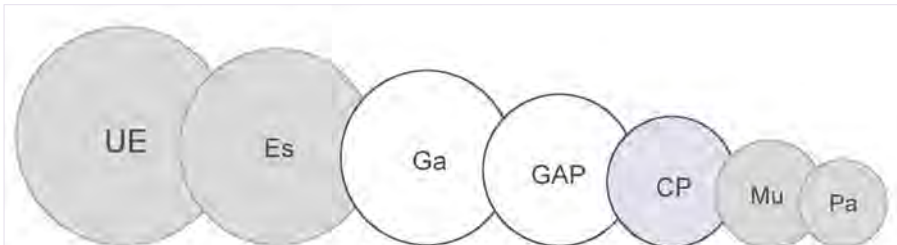
Medida: **03 Media da área das manchas de coberturas agrícolas**

Descrición:

O índice amosa a superficie media das manchas correspondentes a cada cobertura agrícola e acompañaase da varianza para analizar a representatividade ou non das medias calculadas.

Está calculado sobre as seguintes coberturas agrícolas: mosaico agrícola e mato, cultivos e prados, mosaico de cultivos e especies arbóreas, mosaico agrícola e urbano e viñedo e cultivos leñosos.

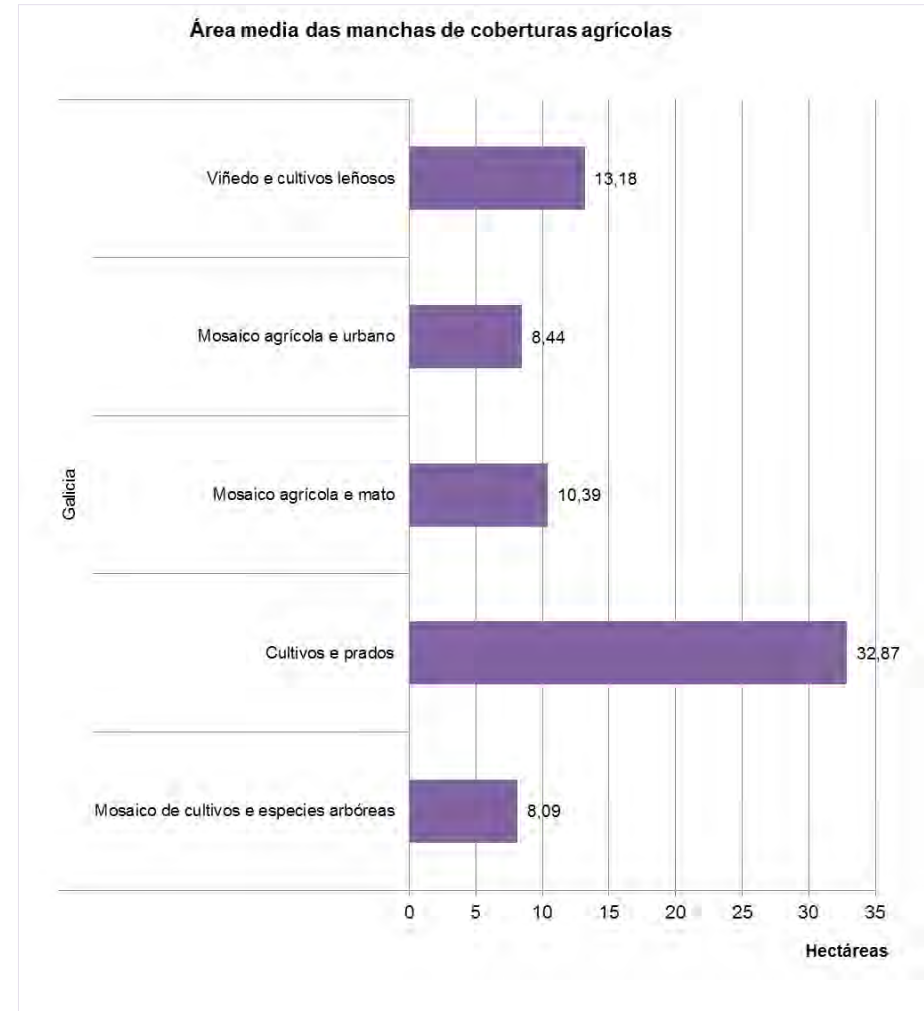
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); Es (España); Ga (Galicia); GAP (Grande Área Paisaxística); CP (Comarca Paisaxística); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

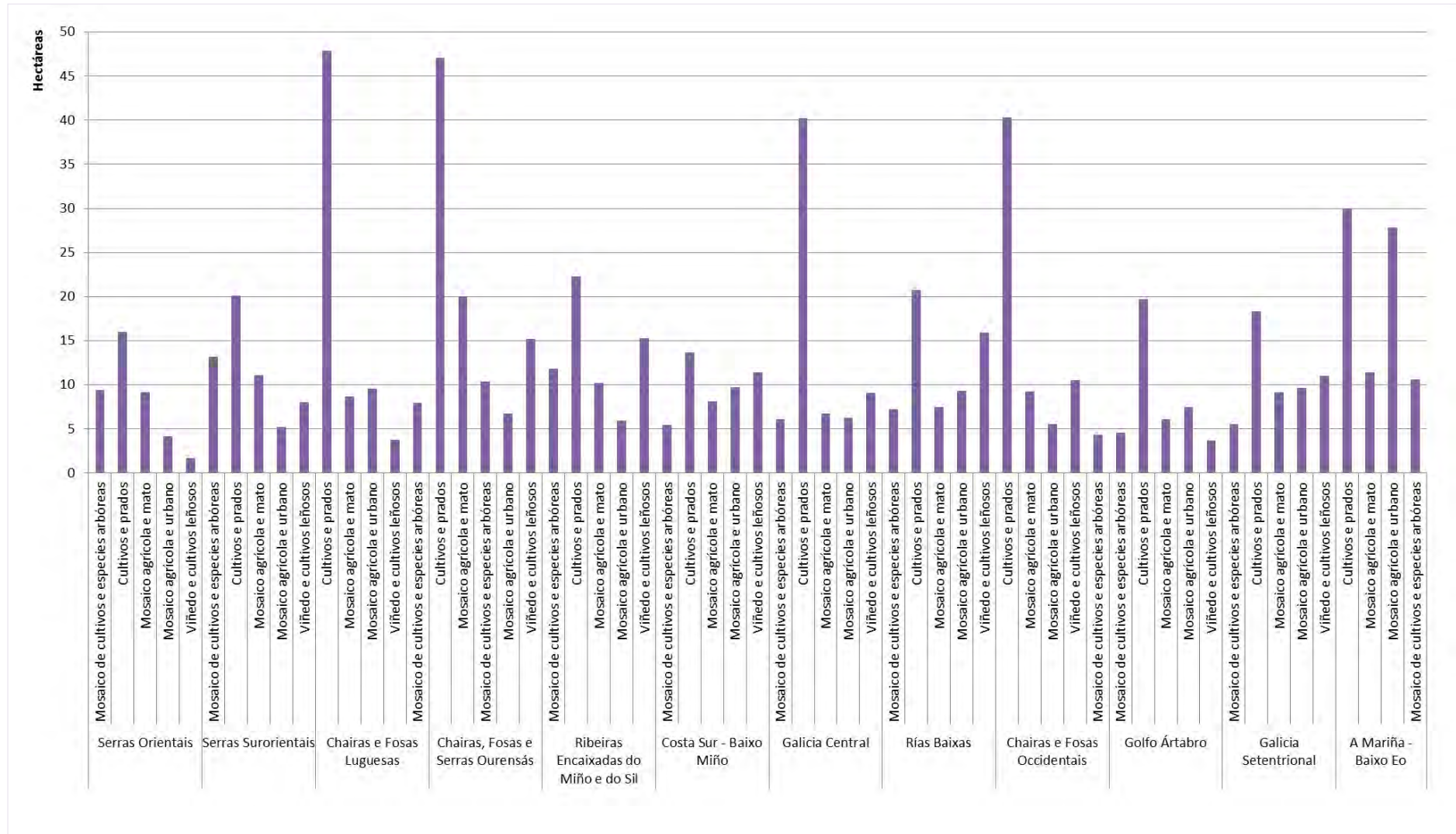
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

PAI.A.01 03 Media da área das manchas de coberturas agrícolas

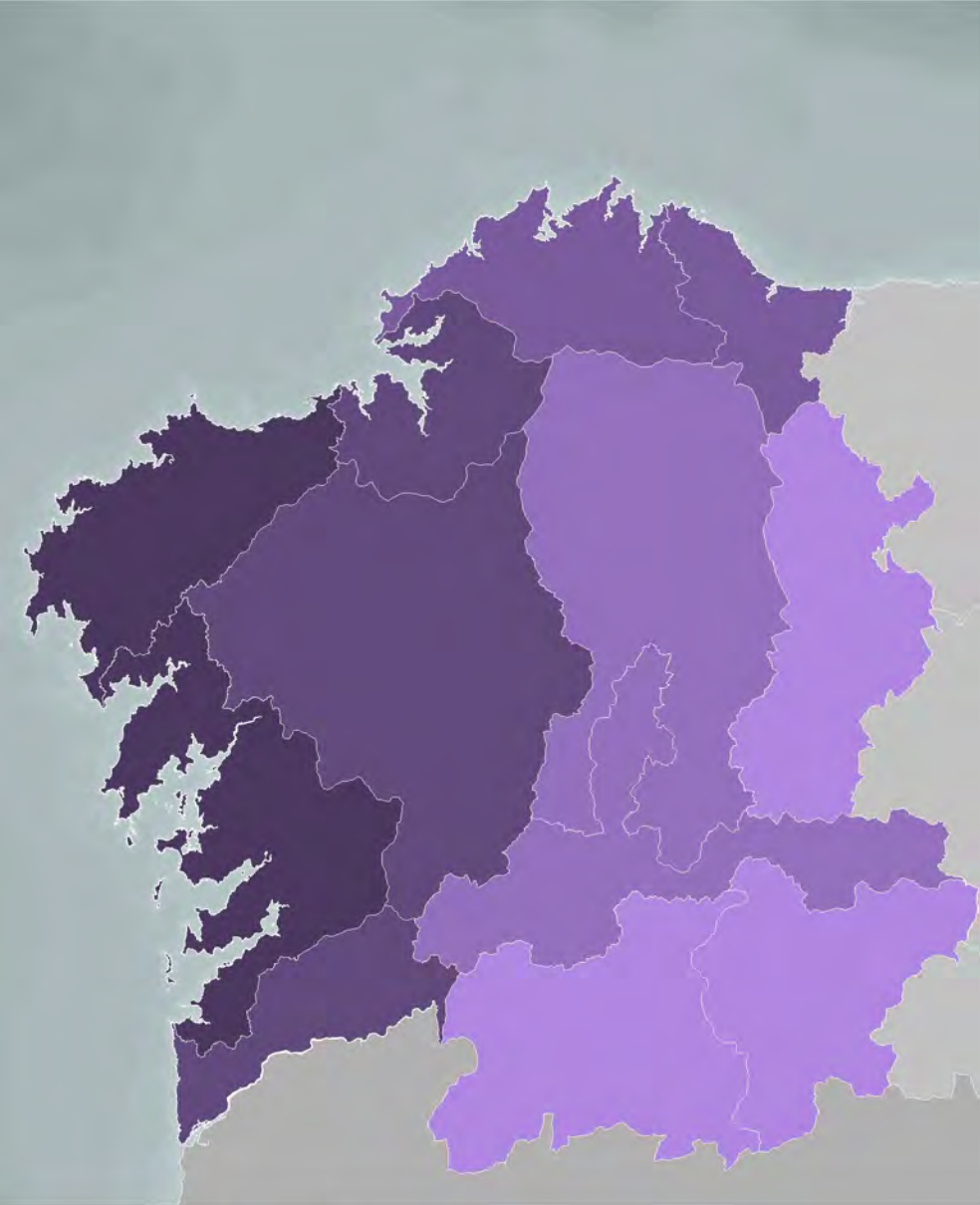
Gráfico grandes áreas paisaxísticas:

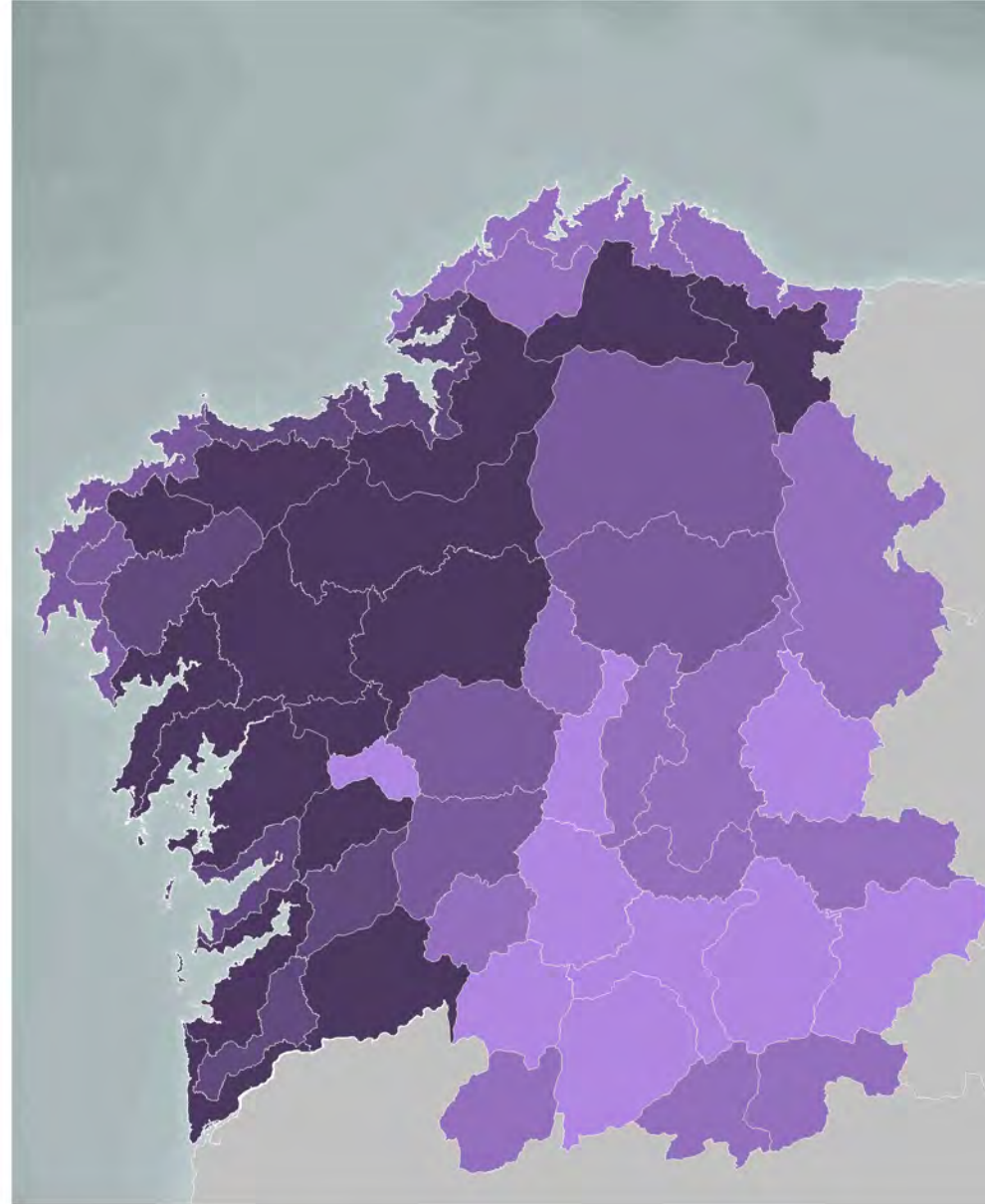
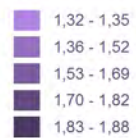
Indicador: PAIA.01 Diversidade da paisaxe

Índice de diversidade de Shannon de cobertura forestal (SHDI)

Caderno Medida 04

Índice de diversidade de Shannon
de coberturas forestais por gran área

Índice de diversidade de Shannon
de coberturas forestais por comarca

PAI A 01 Diversidade da paisaxe

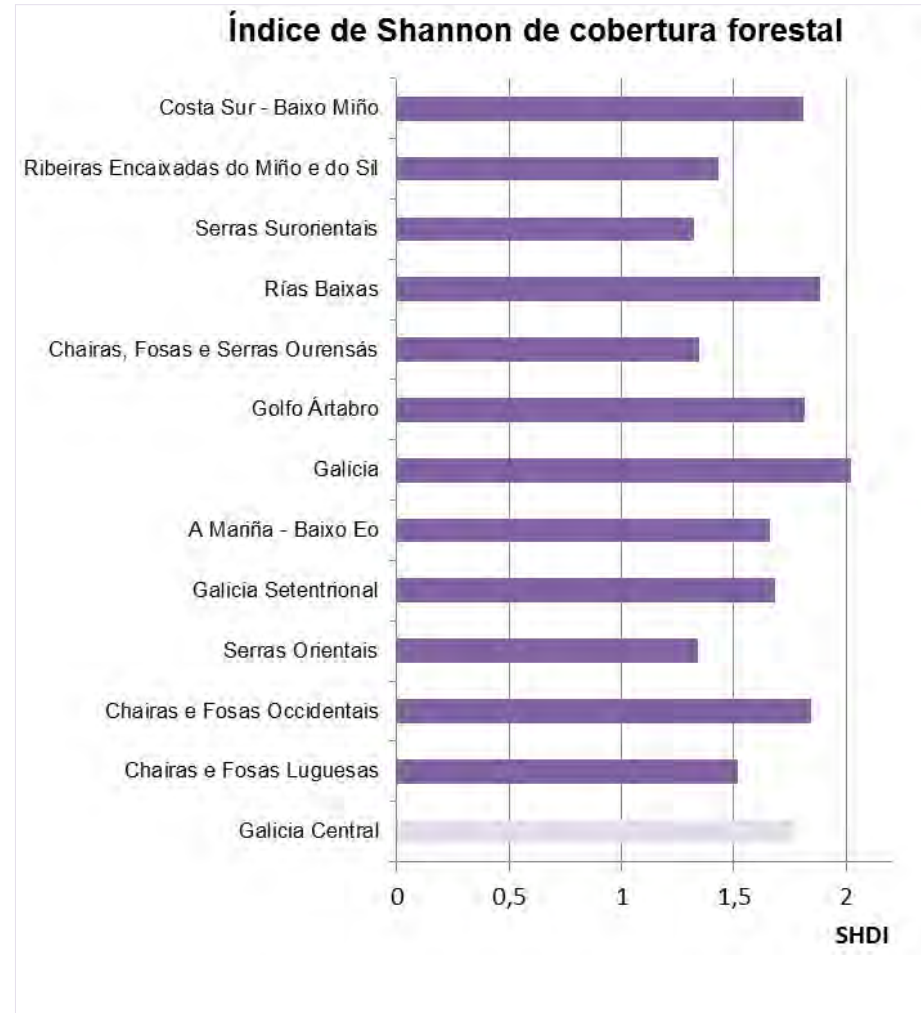
Medida: **04 Índice de diversidade de Shannon de coberturas forestais (SHDI)**

Descrición:

O índice amosa a diversidade de coberturas forestais.

Está calculado sobre as seguintes coberturas: especies caducifolias, mestura de especies arbóreas; mato e especies arbóreas; coníferas; eucaliptos; repoboacións forestais e eucaliptos e coníferas.

Gráfico:

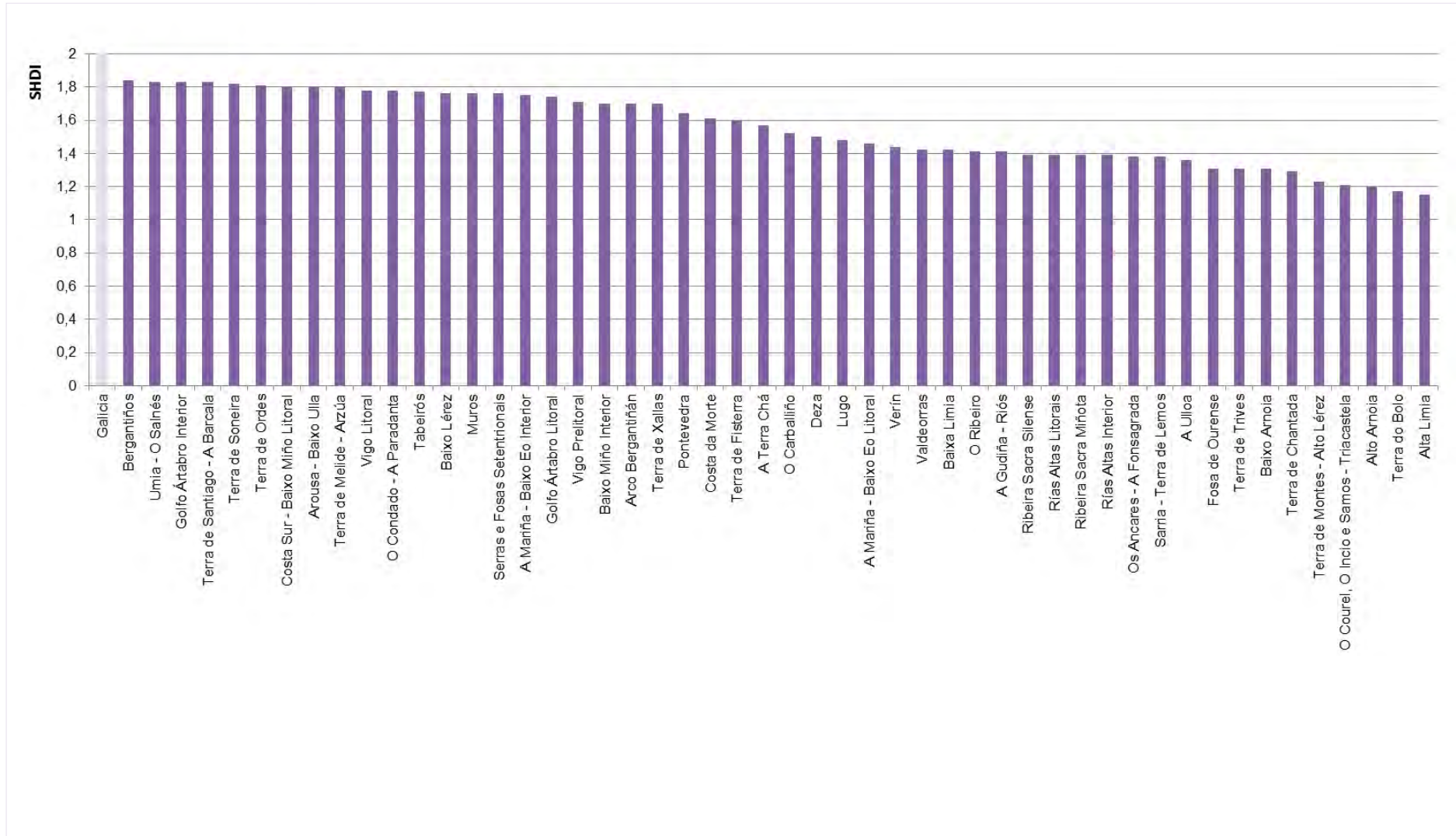

Ámbitos territoriais:

PAI.A.01 04 Índice de diversidade de Shannon de coberturas forestais (SHDI)

Gráfico comarcas paisaxísticas:

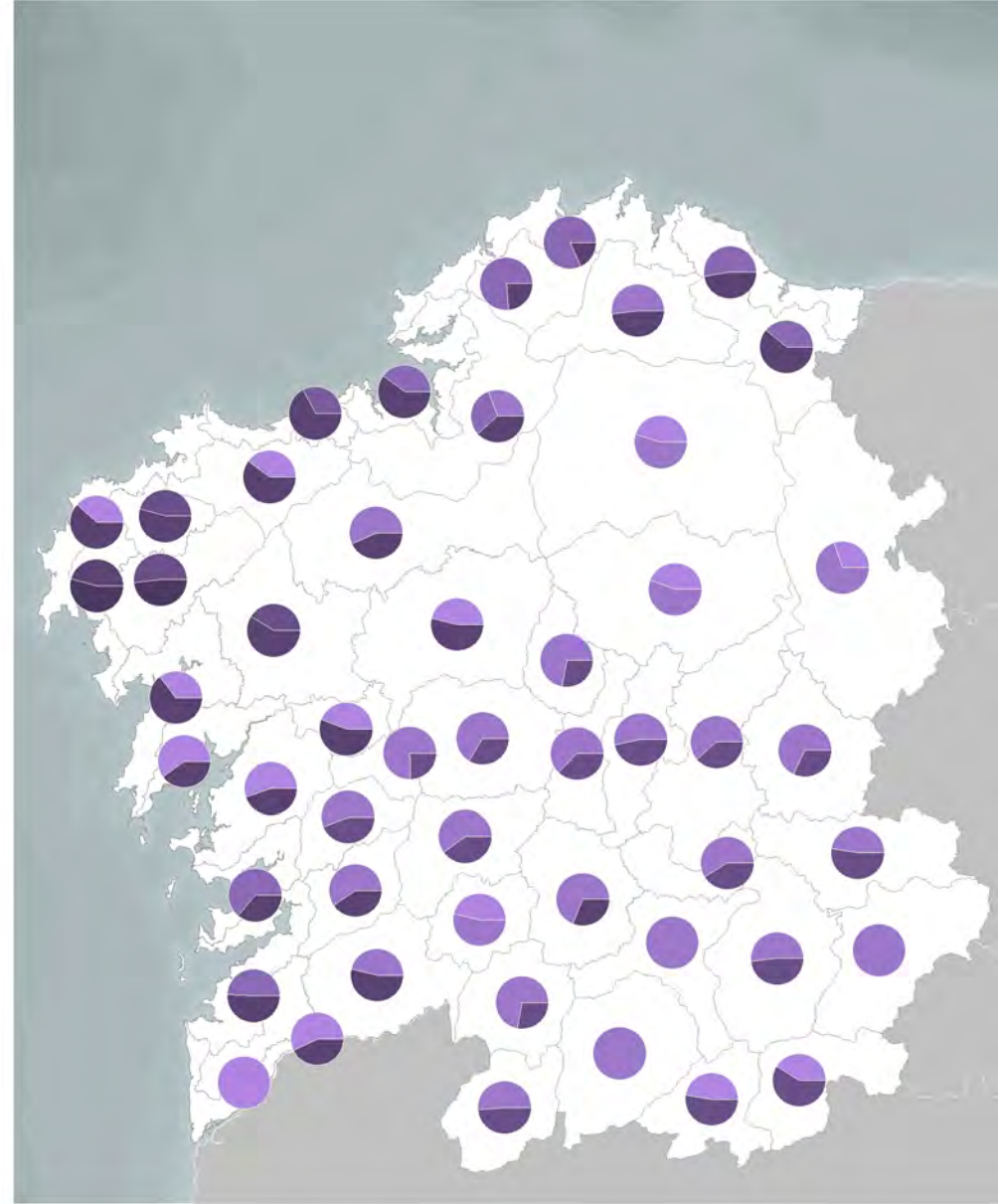
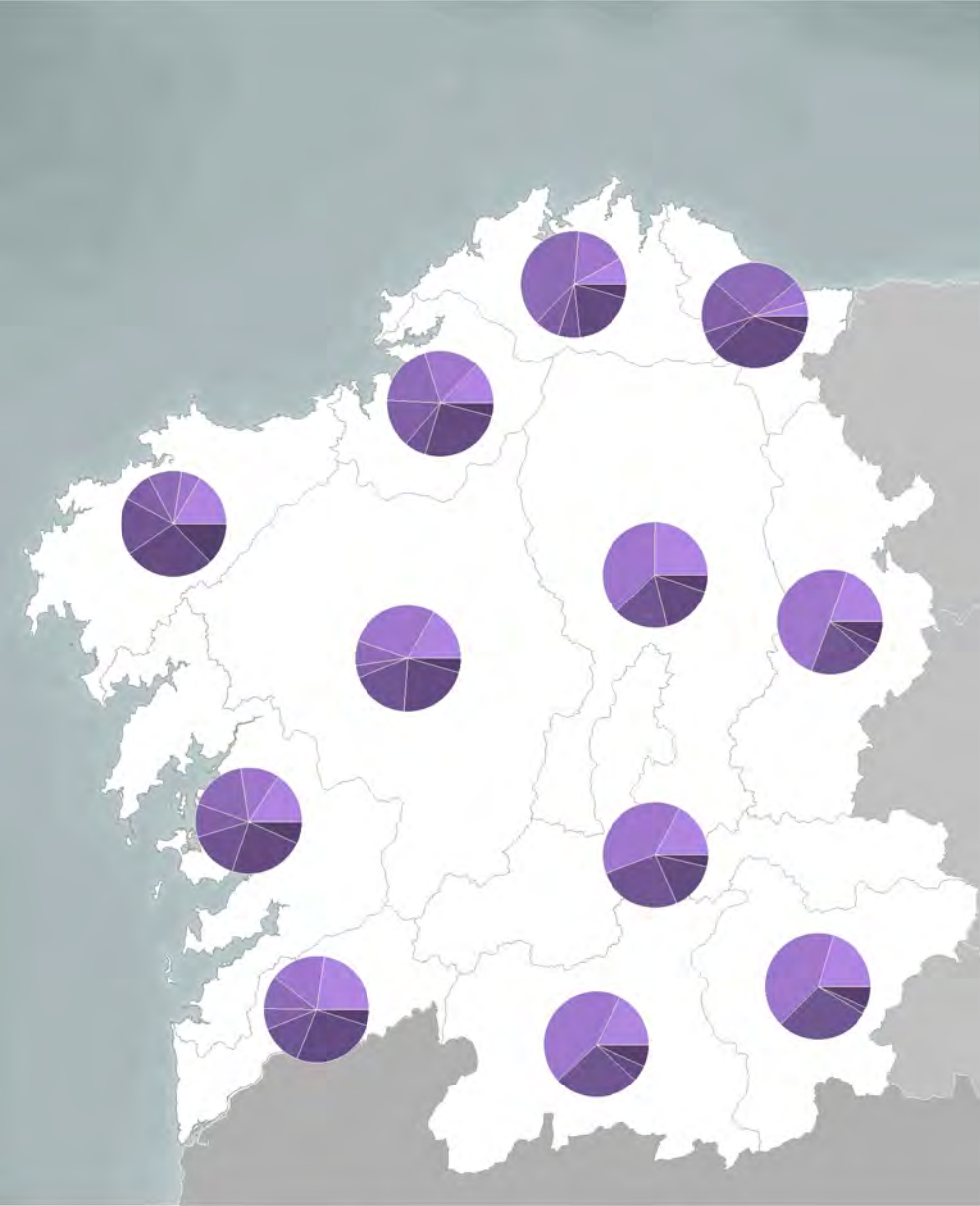

Indicador: PAIA.01 Diversidade da paisaxe

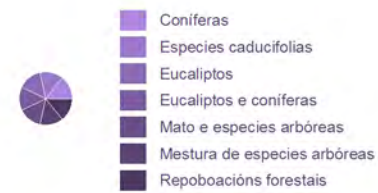
Porcentaxe de cobertura forestal

Caderno Medida 05

Porcentaxe de cobertura forestal por gran área

Porcentaxe maioritario de cobertura forestal por comarca

PAI A 01 Diversidade da paisaxe

Medida: **05 Porcentaxe de cobertura forestal**

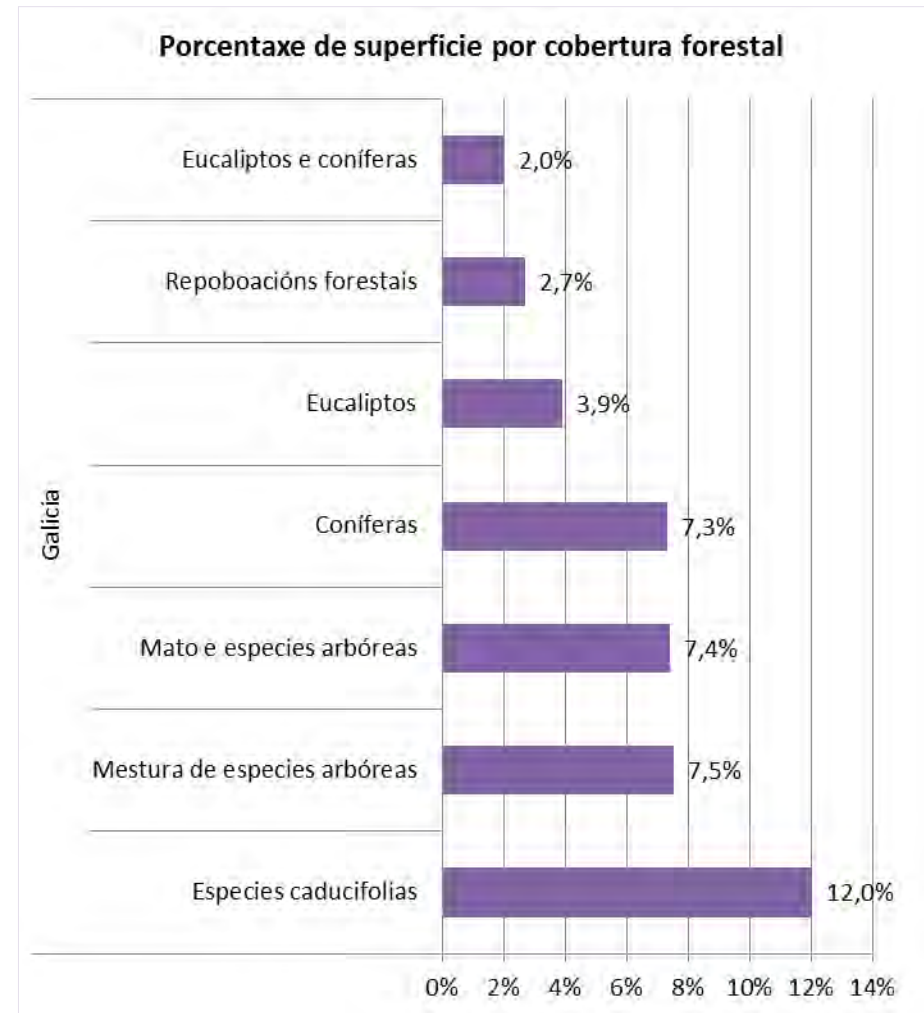
Descrición:

O índice amosa a porcentaxe que corresponde a cada cobertura forestal.
Está calculado sobre as seguintes coberturas: especies caducifolias, mestura de especies arbóreas; mato e especies arbóreas; coníferas; eucaliptos; repoboacións forestais e eucaliptos e coníferas.

Ámbitos territoriais:

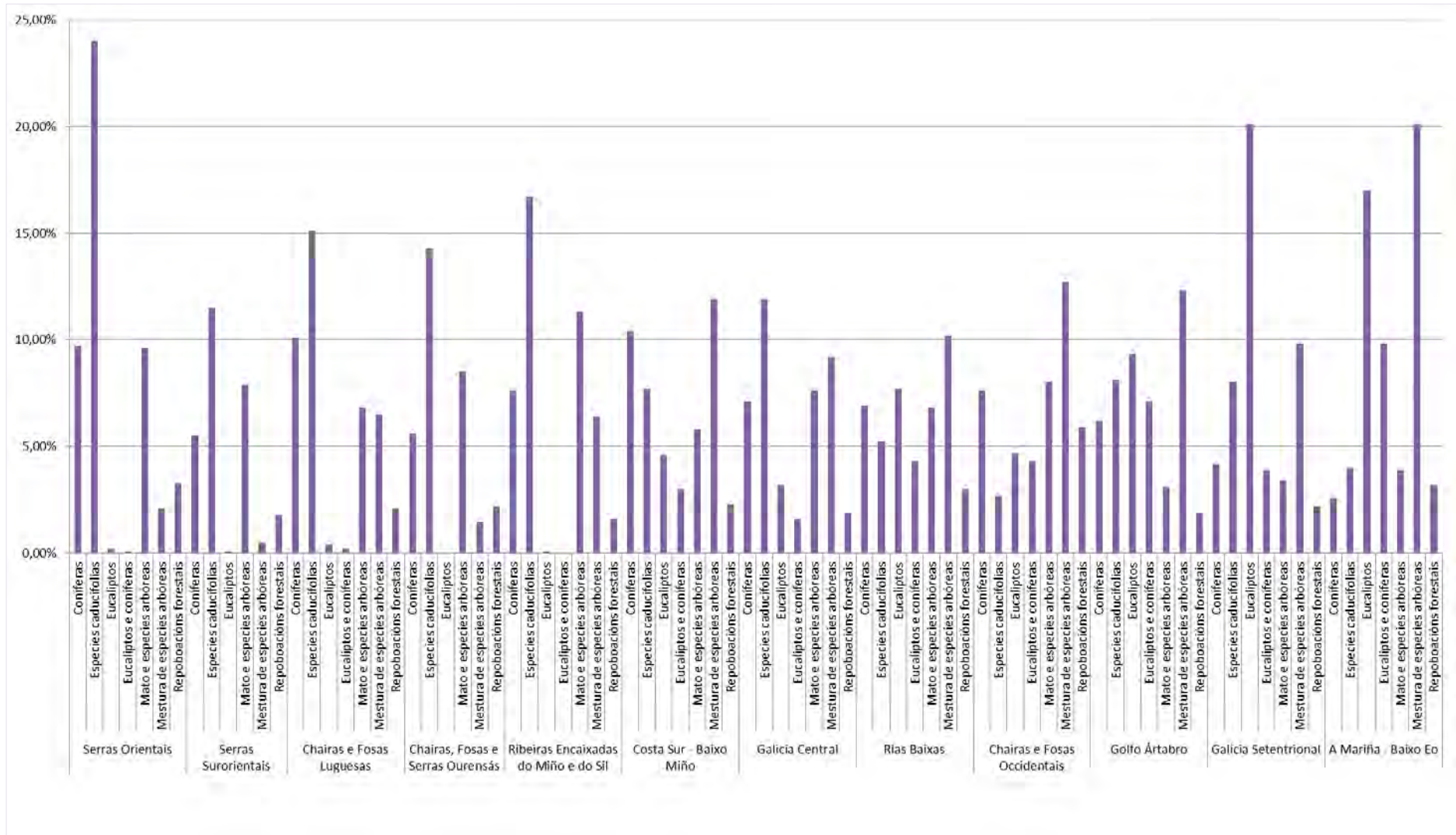

Gráfico:

PAI.A.01 05 Percentaxe de cobertura forestal

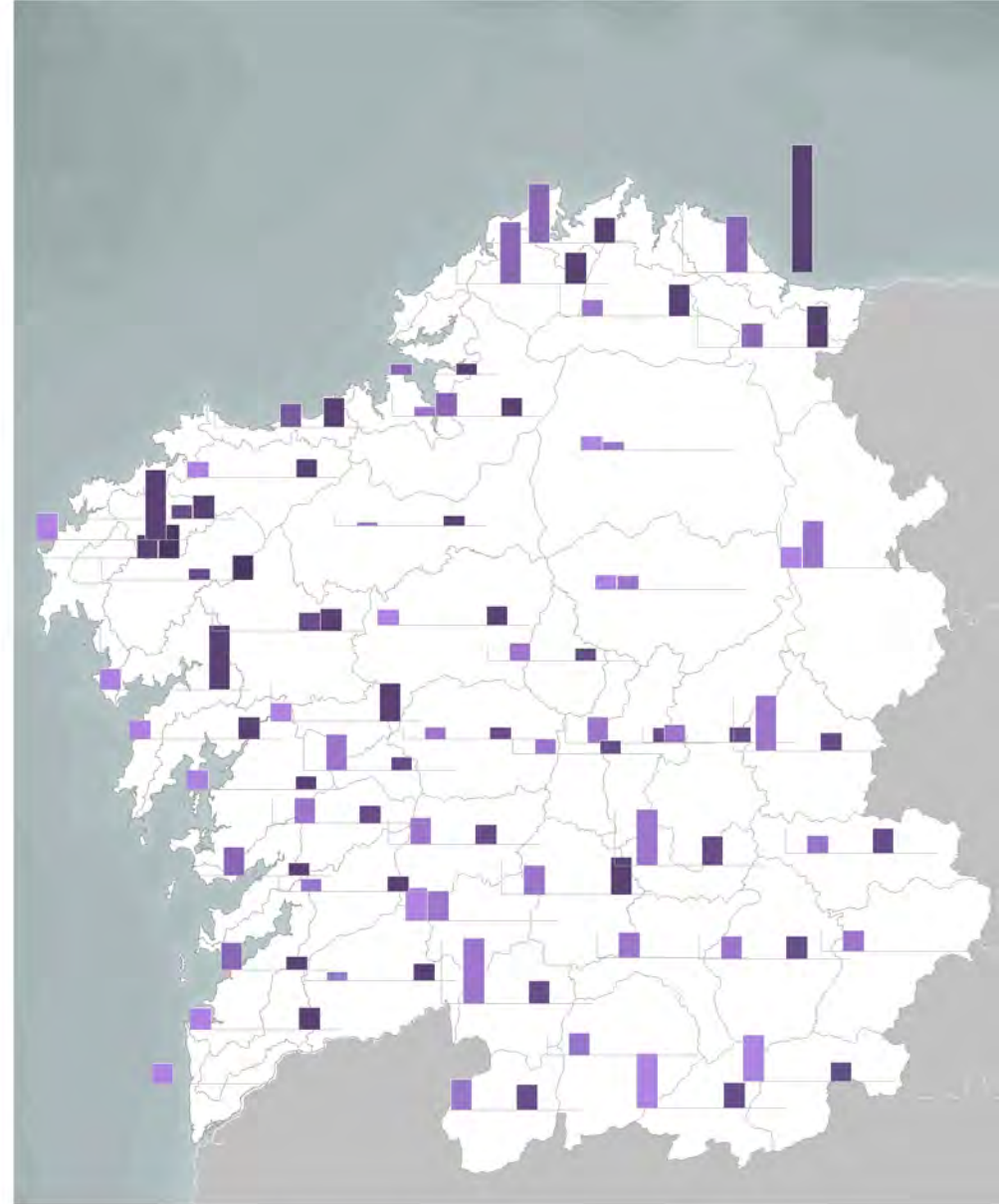
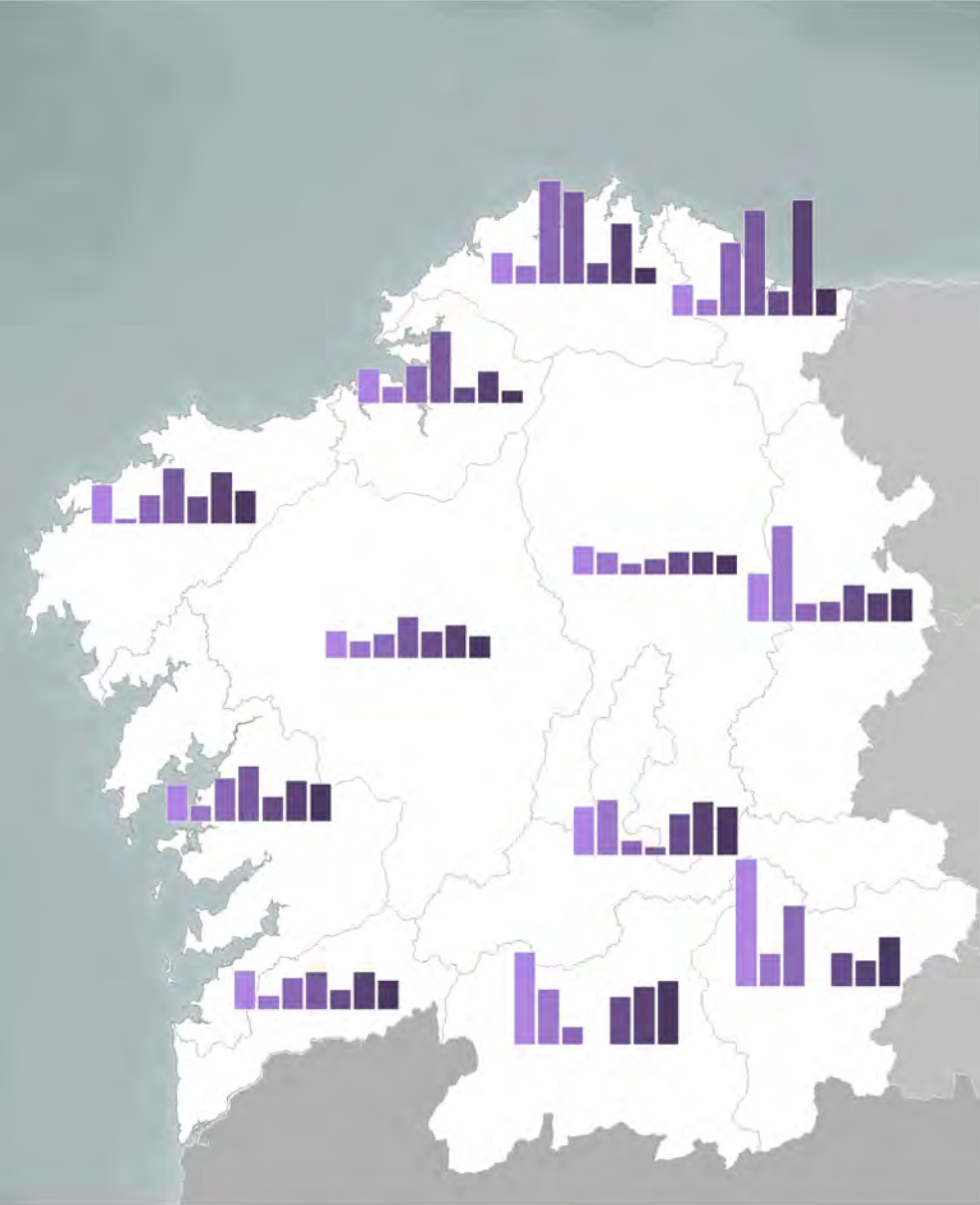
Gráfico grandes áreas paisaxísticas:

Indicador: PAIA.01 Diversidade da paisaxe

Media da área das manchas de coberturas forestais

Caderno Medida 06

Media da área das manchas de coberturas forestais por gran área

Media da área das manchas de coberturas forestais por comarca

PAI A 01 Diversidade da paisaxe

Medida: **06 Media da área das manchas de coberturas forestais**

Descrición:

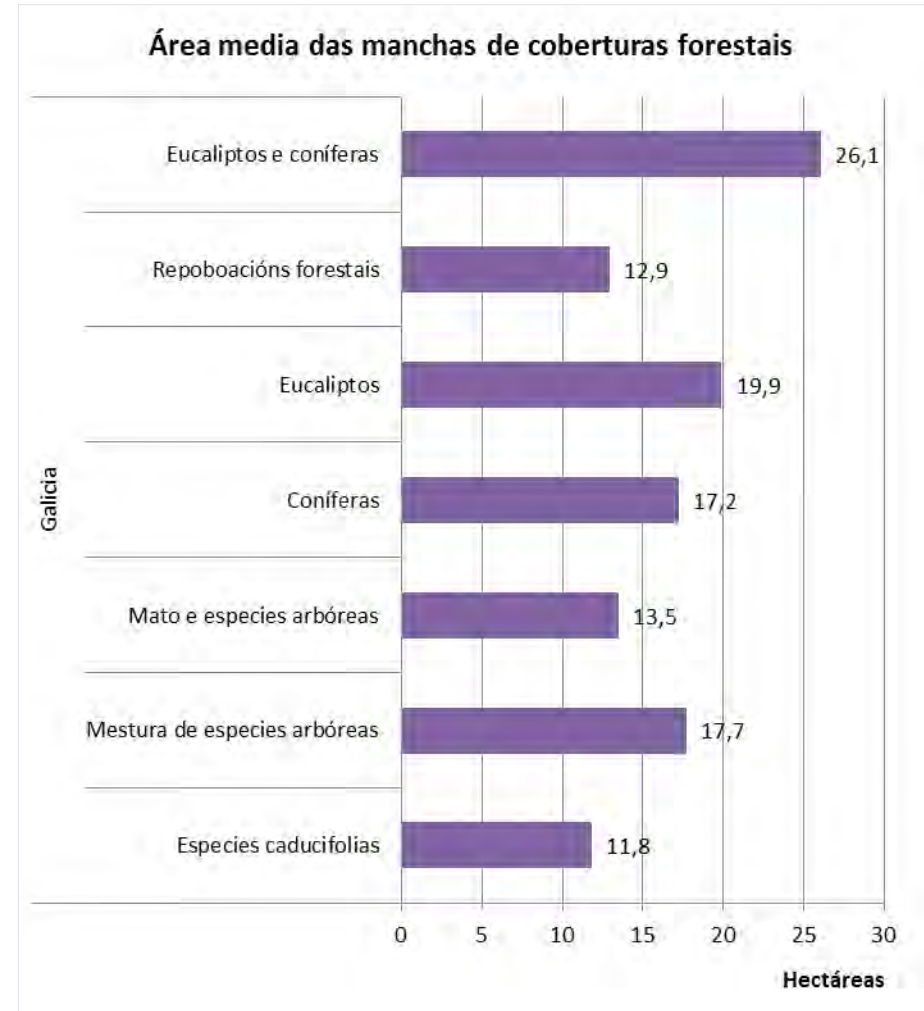
O índice amosa a superficie media das manchas correspondentes a cada cobertura forestal e acompaña-se da varianza para analizar a representatividade ou non das medias calculadas.

Está calculado sobre as seguintes coberturas: especies caducifolias, mestura de especies arbóreas; mato e especies arbóreas; coníferas; eucaliptos; repoboacións forestais e eucaliptos e coníferas.

Ámbitos territoriais:

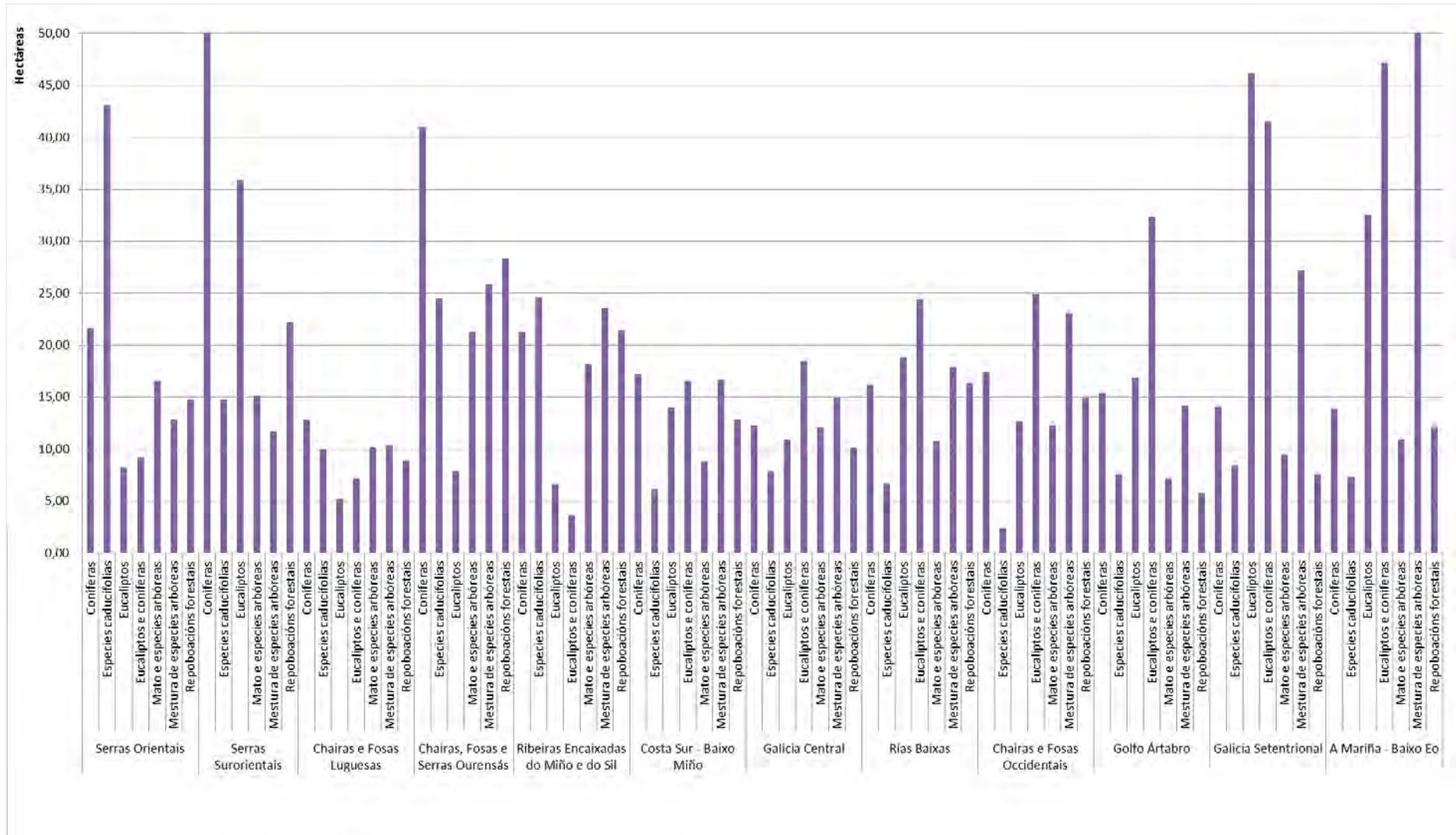

Gráfico:

PAI.A.01 06 Media da área das manchas de coberturas forestais

Gráfico grandes áreas paisaxísticas:

Indicador: PAI.A.01

Diversidade da paisaxe

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	PAISAXE PAI
Subbloque	DINÁMICA DA PAISAXE A
Nome	Diversidade da paisaxe 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Os tipos de cobertura a considerar para o cálculo da composición obtéñense por agregación das coberturas extraídas a partir do SIOSE 2011 consideradas para a delimitación das unidades de paisaxe no catálogo das paisaxes de Galicia.

- *Cultivos e prados (prados ou cultivos herbáceos distintos do arroz, cunha cuberta maior do 60 % da mancha)
- *Mosaico agrícola e mato (mestura de cultivos herbáceos, prados, viñado, matogueira, e diferentes tipos de arborado, sen especificar proporcións)
- *Mosaico de cultivos e especies arbóreas (mestura de cultivos herbáceos, prados, viñado, e arborado, sen especificar proporcións)
- *Viñado e cultivos leñosos (cando o viñado ocupa máis do 40 % da mancha)
- *Mosaico agrícola e urbano

PROCESO DE CÁLCULO:

Medidas 1 e 4. O índice de Shannon (Shannon y Weaver, 1949) defínese como:

$$SHDI = - \sum_{i=1}^m (P_i \times \ln P_i)$$

Onde:

m= número de tipos de coberturas presentes na paisaxe

Pi= Proporción da paisaxe ocupada pola cobertura i.

Toma a valor 0 e non ten valor máximo. Unha paisaxe cun índice de Shannon de 0 estaría composta por unha soa cobertura. A medida que o índice de Shannon aumenta, aumenta o número de coberturas ou aumenta a uniformidade da distribución da superficie entre as diferentes coberturas. Por tanto, o valor do índice ven determinado polas distintas combinacións entre riqueza (número de coberturas) e equitabilidade (distribución da superficie entre coberturas).

Neste sentido, un mesmo valor pode vir determinado por unha baixa riqueza e unha alta equidade como por unha comunidade de alta riqueza e baixa equidade. Isto implica que o valor do índice illadamente non permite coñecer a importancia relativa dos seus compoñentes (riqueza e equidade) sendo preciso complementar a súa interpretación xunto con outros índices.

PROCESO DE CÁLCULO:

Medidas 2 e 5: A porcentaxe de paisaxe que ocupa cada cobertura (PLAND), defínese $c_{PLAND} = \frac{a_i}{A} \times 100$

Onde:

a_i : é a área da cobertura i

A: e a área total da paisaxe

O resultado obtido é un área en porcentaxe de cada cobertura.

O índice foi calculado co software FRAGSTATS e ofrece o resultado en m2 (CA/TA)

Medidas 3 e 6: A área das manchas (AREA), defínese como:

Onde:

$AREA_{MN}$ é a media das áreas das manchas.

$AREA_{CV}$ é o cociente de varianza das manchas.

a_{ij} é a área en hectáreas (ha) das manchas.

$$AREA_{MN} = \frac{\sum_{j=1}^n a_{ij}}{n_i}$$

$$AREA_{CV} = \frac{\sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n \left[a_{ij} - \frac{\sum_{j=1}^n a_{ij}}{n_i} \right]^2}{n_i}}}{\frac{\sum_{j=1}^n a_{ij}}{n_i}}$$

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Coberturas e usos do solo	SIOSE	2011		5 anos	Alfanumérico
	Mapa forestal de España	MFE				Shp.

REFERENCIAS:

DATOS: Medidas 1 e 4

Índice de Shannon por grandes áreas e comarcas paisaxísticas

GRADE ÁREA	COMARCA PAISAXÍSTICA	SHDI AGRÍCOLA	SHDI FORESTAL	GRADE ÁREA	COMARCA PAISAXÍSTICA	SHDI AGRÍCOLA	SHDI FORESTAL
Serras Orientais		0,52	1,3436	Galicia Central		0,32	1,7753
	O Courel, O Incio e Samos - Triacastela	0,52	1,21		Tabeirós	0,28	1,77
	Os Ancares - A Fonsagrada	0,51	1,38		Terra de Melide - Arzúa	0,27	1,8
Serras Surorientais		1,07	1,3238		A Ulloa	0,27	1,36
	A Gudiña - Riós	1,25	1,41		Deza	0,23	1,5
	Terra de Trives	0,95	1,31	Rías Baixas		1,02	1,8831
	Terra do Bolo	0,8	1,17		Vigo Litoral	1,17	1,78
Chairas e Fosas Luguesas		0,33	1,5184		Pontevedra	1,03	1,64
	Lugo	0,42	1,48		Vigo Prelitoral	0,96	1,71
	Sarria - Terra de Lemos	0,4	1,38		Umia - O Salnés	0,86	1,83
	A Terra Chá	0,25	1,57		Baixo Lérez	0,84	1,76
	Terra de Chantada	0,17	1,29		Muros	0,62	1,76
Chairas, Fosas e Serras	Ourense	0,81	1,3479		Arousa - Baixo Ulla	0,59	1,8
	Verín	1,35	1,44	Chairas e Fosas Occidentais		0,36	1,8436
	Baixo Arnoia	0,86	1,31		Costa da Morte	0,5	1,61
	Alto Arnoia	0,59	1,2		Arco Bergantiñán	0,49	1,7
	Baixa Limia	0,55	1,42		Terra de Fisterra	0,38	1,6
	Alta Limia	0,49	1,15		Bergantiños	0,34	1,84
Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil		1,13	1,4327		Terra de Soneira	0,34	1,82
	O Ribeiro	1,31	1,41		Terra de Xallas	0,24	1,7
	Valdeorras	1,27	1,42	Golfo Ártabro		0,72	1,8178
	Fosa de Ourense	1,04	1,31		Golfo Ártabro Litoral	0,9	1,74
	Ribeira Sacra Silense	0,95	1,39		Golfo Ártabro Interior	0,57	1,83
	Ribeira Sacra Miñota	0,61	1,39	Galicia Setentrional		0,53	1,6857
Costa Sur - Baixo Miño		1,16	1,8088		Rías Altas Litorais	0,69	1,39
	Costa Sur - Baixo Miño Litoral	1,17	1,8		Serras e Fosas Setentrionais	0,5	1,76
	O Condado - A Paradanta	1,17	1,78		Rías Altas Interior	0,23	1,39
	Baixo Miño Interior	1,04	1,7	A Mariña - Baixo Eo		0,64	1,6628
Galicia Central		0,32	1,7753		A Mariña - Baixo Eo Interior	0,82	1,75
	O Carballiño	0,69	1,52		A Mariña - Baixo Eo Litoral	0,43	1,46
	Terra de Santiago - A Barcala	0,4	1,83				
	Terra de Montes - Alto Lérez	0,33	1,23				
	Terra de Ordes	0,3	1,81	Galicia		0,68	2,02

DATOS: Medidas 2 e 3

Cobertura agrícola por grandes áreas paisaxísticas

GRANDE ÁREA PAISAXÍSTICA	COBERTURA AGRICOLA	% SUPERF.	AREA _{MN}	AREA _{CV}
Serras Orientais	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	1,01%	9,37	266,85
	Cultivos e prados	15,52%	16,04	528,69
	Mosaico agrícola e mato	1,23%	9,13	266,85
	Mosaico agrícola e urbano	0,18%	4,15	151,77
	Viñedo e cultivos leñosos	0,00%	1,71	95,72
Serras Surorientais	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	1,83%	13,22	155,97
	Cultivos e prados	11,44%	20,12	343,2
	Mosaico agrícola e mato	2,99%	11,1	170,82
	Mosaico agrícola e urbano	0,34%	5,18	112,41
	Viñedo e cultivos leñosos	1,17%	8,02	158,63
Chairas e Fosas Luguesas	Cultivos e prados	41,12%	47,85	1710,22
	Mosaico agrícola e mato	1,03%	8,71	441,09
	Mosaico agrícola e urbano	0,60%	9,59	214,27
	Viñedo e cultivos leñosos	0,01%	3,75	73,54
	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	1,50%	7,98	402,45
Chairas, Fosas e Serras Ourenás	Cultivos e prados	21,77%	47,1	886,75
	Mosaico agrícola e mato	4,19%	20,05	261,77
	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	1,08%	10,4	190,22
	Mosaico agrícola e urbano	0,75%	6,71	175,64
	Viñedo e cultivos leñosos	0,79%	15,23	317,5
Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	1,27%	11,85	248,96
	Cultivos e prados	15,08%	22,3	627,07
	Mosaico agrícola e mato	2,53%	10,17	160,11
	Mosaico agrícola e urbano	1,13%	5,95	206,27
	Viñedo e cultivos leñosos	4,04%	15,3	231,24
Costa Sur - Baixo Miño	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	0,48%	5,47	123,02
	Cultivos e prados	10,87%	13,65	192,73
	Mosaico agrícola e mato	1,66%	8,09	188,08
	Mosaico agrícola e urbano	8,44%	9,69	218,85
	Viñedo e cultivos leñosos	1,33%	11,44	204,76

GRANDE ÁREA PAISAXÍSTICA	COBERTURA AGRICOLA	% SUPERF.	AREA _{MN}	AREA _{CV}
Galicia Central	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	0,87%	6,1	141,84
	Cultivos e prados	34,68%	40,24	975,69
	Mosaico agrícola e mato	0,71%	6,71	125,11
	Mosaico agrícola e urbano	0,74%	6,27	123,47
	Viñedo e cultivos leñosos	0,09%	9,06	252,35
Rías Baixas	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	0,67%	7,27	204,8
	Cultivos e prados	14,83%	20,72	450,16
	Mosaico agrícola e mato	1,63%	7,5	145,04
	Mosaico agrícola e urbano	4,38%	9,33	186,67
	Viñedo e cultivos leñosos	0,92%	15,96	403,29
Chairas e Fosas Occidentais	Cultivos e prados	30,01%	40,34	1096,15
	Mosaico agrícola e mato	1,04%	9,25	251,4
	Mosaico agrícola e urbano	0,72%	5,52	105,69
	Viñedo e cultivos leñosos	0,01%	10,5	0
	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	0,79%	4,35	106,02
Golfo Ártabro	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	0,61%	4,59	85,14
	Cultivos e prados	23,16%	19,71	288,97
	Mosaico agrícola e mato	1,31%	6,08	137,64
	Mosaico agrícola e urbano	4,83%	7,5	184,55
	Viñedo e cultivos leñosos	0,04%	3,73	73,78
Galicia Setentrional	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	0,45%	5,51	133,36
	Cultivos e prados	16,34%	18,37	318,44
	Mosaico agrícola e mato	0,98%	9,14	166,13
	Mosaico agrícola e urbano	0,88%	9,68	234,11
	Viñedo e cultivos leñosos	0,09%	11,02	82,76
A Mariña - Baixo Eo	Cultivos e prados	18,99%	29,95	328,16
	Mosaico agrícola e mato	0,61%	11,42	161,85
	Mosaico agrícola e urbano	3,10%	27,8	263,3
	Mosaico de cultivos e especies arbóreas	0,71%	10,6	242,81

DATOS: Medidas 2 e 3

Cobertura agrícola por comarcas paisaxísticas

COMARCA PAISAXÍSTICA	COBERTURA AGRICOLA	% SUPERF.	AREAMN	AREACV	COMARCA PAISAXÍSTICA	COBERTURA AGRICOLA	% SUPERF.	AREAMN	AREACV
A Gudiña - Riós	Cultivos e prados	0,156	19,6	340,3	Pontevedra	Cultivos e prados	0,154	16	190
A Mariña - Baixo Eo Interior	Cultivos e prados	0,21	26	331		Mosaico agrícola e urbano	0,1	9,4	201,2
A Mariña - Baixo Eo Litoral	Cultivos e prados	0,164	33,9	331,5	Rías Altas Interior	Cultivos e prados	0,233	18,8	388,9
A Terra Chá	Cultivos e prados	0,409	44,1	2226,2	Rías Altas Litorais	Cultivos e prados	0,157	21,9	300,5
A Ulloa	Cultivos e prados	0,413	50,5	676,4	Ribeira Sacra Miñota	Cultivos e prados	0,346	43,2	658,1
Alta Limia	Cultivos e prados	0,374	100,5	795,9	Ribeira Sacra Silense	Cultivos e prados	0,157	21,9	300,5
Alto Arnoia	Cultivos e prados	0,239	39,4	664,8	Sarria - Terra de Lemos	Cultivos e prados	0,427	57,2	1208,1
Arco Bergantiñán	Cultivos e prados	0,27	40,6	304,8	Serras e Fosas Setentrionais	Cultivos e prados	0,132	13,7	243
Arousa - Baixo Ulla	Cultivos e prados	0,18	23,8	208,5	Tabeirós	Cultivos e prados	0,342	53,4	566,7
Baixo Arnoia	Cultivos e prados	0,148	21,8	221,1	Terra de Chantada	Cultivos e prados	0,476	55,3	1346
Baixo Lárez	Cultivos e prados	0,11	19,2	154,4	Terra de Fisterra	Cultivos e prados	0,227	20,1	331
Baixo Miño Interior	Cultivos e prados	0,109	13,8	186,1	Terra de Melide - Arzúa	Cultivos e prados	0,375	43,7	784
	Mosaico agrícola e urbano	0,11	10,7	213,5	Terra de Montes - Alto Lárez	Cultivos e prados	0,235	21,6	247,8
Bergantiños	Cultivos e prados	0,335	31,5	363,3	Terra de Ordes	Cultivos e prados	0,442	45,1	1175,7
Costa da Morte	Cultivos e prados	0,165	26,8	340,6	Terra de Santiago - A Barcala	Cultivos e prados	0,295	28,5	372
Costa Sur - Baixo Miño Litoral	Cultivos e prados	0,119	18,6	217,8	Terra de Soneira	Cultivos e prados	0,265	31	376,5
	Mosaico agrícola e urbano	0,124	17,9	225,9	Terra de Trives	Cultivos e prados	0,112	28,2	352,1
Deza	Cultivos e prados	0,403	41,5	794,8	Terra de Xallas	Cultivos e prados	0,439	53,4	1358,9
Fosa de Ourense	Cultivos e prados	0,17	17,3	251,8	Terra do Bolo	Cultivos e prados	0,089	14	256
Golfo Ártabro Interior	Cultivos e prados	0,239	19,9	306,2	Umia - O Salnés	Cultivos e prados	0,232	32,1	58,01
Golfo Ártabro Litoral	Cultivos e prados	0,217	16,2	261,9					
Lugo	Cultivos e prados	0,383	40,3	1156,3	Valdeorras	Cultivos e prados	0,043	10,9	204,8
Muros	Cultivos e prados	0,172	18,7	266		Viñedo e cultivos leñosos	0,065	16,9	267,6
O Carballiño	Cultivos e prados	0,116	15,6	212	Verín	Cultivos e prados	0,121	29,1	326,2
O Condado - A Paradanta	Cultivos e prados	0,106	12,1	165,9		Mosaico agrícola e mato	0,111	28,8	262
O Courel, O Incio e Samos - Triacastela	Cultivos e prados	0,139	18,3	496	Vigo Litoral	Cultivos e prados	0,077	11,5	157,5
						Mosaico agrícola e urbano	0,103	10,7	183,3
O Ribeiro	Cultivos e prados	0,066	12,4	157,2	Vigo Prelitoral	Cultivos e prados	0,076	13,4	153,6
Os Ancares - A Fonsagrada	Cultivos e prados	0,162	15	335,8		Mosaico agrícola e urbano	0,024	5,7	111,4

DATOS: Medidas 5 e 6

Cobertura forestal por grandes áreas paisaxísticas

GRANDE ÁREA PAISAXÍSTICA	COBERTURA FORESTAL	% SUPERF.	AREA _{MN}	AREA _{CV}
Serras Orientais	Coníferas	0,097	21,6	243
	Especies caducifolias	0,24	43,1	490,9
	Eucaliptos	0,002	8,2	99,6
	Eucaliptos e coníferas	0,001	9,2	114,6
	Mato e especies arbóreas	0,096	16,6	258,5
	Mestura de especies arbóreas	0,021	12,9	249,5
	Repoboacións forestais	0,033	14,8	133,6
Serras Surorientais	Coníferas	0,055	56,9	315,5
	Especies caducifolias	0,115	14,8	487,5
	Eucaliptos	0,001	35,9	80,9
	Mato e especies arbóreas	0,079	15,1	300,6
	Mestura de especies arbóreas	0,005	11,7	128,2
	Repoboacións forestais	0,018	22,2	159,1
Chairas e Fosas Luguesas	Coníferas	0,101	12,8	339,4
	Especies caducifolias	0,151	10	400,8
	Eucaliptos	0,004	5,2	132,3
	Eucaliptos e coníferas	0,002	7,2	142,2
	Mato e especies arbóreas	0,068	10,2	206,1
	Mestura de especies arbóreas	0,065	10,4	252,4
	Repoboacións forestais	0,021	8,9	175,7
Chairas, Fosas e Serras Ourenás	Coníferas	0,056	41	266,9
	Especies caducifolias	0,143	24,5	576,1
	Eucaliptos	0	7,9	70,3
	Mato e especies arbóreas	0,085	21,3	229,5
	Mestura de especies arbóreas	0,015	25,9	169
	Repoboacións forestais	0,022	28,4	170,3
Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil	Coníferas	0,076	21,3	271,4
	Especies caducifolias	0,167	24,6	536,6
	Eucaliptos	0,001	6,6	103,9
	Eucaliptos e coníferas	0	3,6	20,8
	Mato e especies arbóreas	0,113	18,2	237,2
	Mestura de especies arbóreas	0,064	23,6	299,1
	Repoboacións forestais	0,016	21,4	154,5
Costa Sur - Baixo Miño	Coníferas	0,104	17,2	268,2
	Especies caducifolias	0,077	6,2	557,6
	Eucaliptos	0,046	14	227,1
	Eucaliptos e coníferas	0,03	16,6	269,8
	Mato e especies arbóreas	0,058	8,8	198,3
	Mestura de especies arbóreas	0,119	16,7	305,4
Repoboacións forestais	0,023	12,9	275,8	

GRANDE ÁREA PAISAXÍSTICA	COBERTURA FORESTAL	% SUPERF.	AREAMN	AREACV
Galicia Central	Coníferas	0,071	12,3	232,8
	Especies caducifolias	0,119	7,9	467,2
	Eucaliptos	0,032	10,9	244,4
	Eucaliptos e coníferas	0,016	18,5	260,9
	Mato e especies arbóreas	0,076	12,1	287,7
	Mestura de especies arbóreas	0,092	15	324,3
	Repoboacións forestais	0,019	10,1	193,8
	Coníferas	0,069	16,2	279,5
Rías Baixas	Especies caducifolias	0,052	6,7	446,7
	Eucaliptos	0,077	18,9	393,5
	Eucaliptos e coníferas	0,043	24,4	239,9
	Mato e especies arbóreas	0,068	10,8	194,5
	Mestura de especies arbóreas	0,102	17,9	500,3
	Repoboacións forestais	0,03	16,4	186,5
	Coníferas	0,076	17,4	350,5
Chairas e Fosas Occidentais	Especies caducifolias	0,027	2,4	303,8
	Eucaliptos	0,047	12,7	222
	Eucaliptos e coníferas	0,043	24,9	315,1
	Mato e especies arbóreas	0,08	12,3	278,8
	Mestura de especies arbóreas	0,127	23,1	653,1
	Repoboacións forestais	0,059	14,9	523,2
	Coníferas	0,062	15,4	240,4
Golfo Ártabro	Especies caducifolias	0,081	7,6	635,9
	Eucaliptos	0,093	16,9	272,2
	Eucaliptos e coníferas	0,071	32,3	224,9
	Mato e especies arbóreas	0,031	7,2	240,1
	Mestura de especies arbóreas	0,123	14,2	278,5
	Repoboacións forestais	0,019	5,8	150,7
	Coníferas	0,042	14,1	374,5
	Especies caducifolias	0,08	8,4	727,1
Galicia Setentrional	Eucaliptos	0,201	46,2	873,6
	Eucaliptos e coníferas	0,039	41,5	372,4
	Mato e especies arbóreas	0,034	9,5	155,8
	Mestura de especies arbóreas	0,098	27,2	475,9
	Repoboacións forestais	0,022	7,6	149,1
	Coníferas	0,026	13,9	190,3
	Especies caducifolias	0,04	7,3	255,8
A Mariña - Baixo Eo	Eucaliptos	0,17	32,5	631,1
	Eucaliptos e coníferas	0,098	47,2	413
	Mato e especies arbóreas	0,039	10,9	178,3
	Mestura de especies arbóreas	0,201	51,7	632,9
	Repoboacións forestais	0,032	12,2	237,1

DATOS: Medidas 5 e 6

Cobertura forestal por comarcas paisaxísticas

COMARCA PAISAXÍSTICA	COBERTURA FORESTAL	% SUPERF. TOTAL COMARCA	AREA _{MN}	AREA _{CV}	COMARCA PAISAXÍSTICA	COBERTURA FORESTAL	% SUPERF. TOTAL COMARCA	AREA _{MN}	AREA _{CV}
A Gudiña - Riós	Coníferas	7,30	39,9	173,7	O Ribeiro	Especies caducifolias	18,60	25,4	451,1
	Mato e especies arbóreas	10,40	16,1	141,8		Coníferas	16,00	28,4	263,2
Alta Limia	Especies caducifolias	12,50	19,3	327,1	Os Ancares - A Fonsagrada	Especies caducifolias	24,4	41,0	515,3
	Mestura de especies arbóreas	20,30	35,7	244,1		Coníferas	10,4	18,5	210,2
A Mariña - Baixo Eo Interior	Eucaliptos	13,00	20,5	349,6	Pontevedra	Eucaliptos	16,3	25,0	250,0
	Eucaliptos	22,30	48,7	519,4		Mestura de especies arbóreas	9,2	11,2	185,2
A Mariña - Baixo Eo litoral	Mestura de especies arbóreas	20,00	110,1	640,3	Rías Altas Interior	Eucaliptos	34,3	53,8	784,5
	Especies caducifolias	14,20	7,2	403,8		Mestura de especies arbóreas	10,7	27,3	244,8
A Terra Chá	Coníferas	11,90	12,2	415,6	Rías Altas litorais	Eucaliptos	31,1	50,8	550,9
	Especies caducifolias	20,50	15,4	388,8		Mestura de especies arbóreas	6,9	21,9	350,2
A Ulloa	Mato e especies arbóreas	8,00	11,1	192,9	Ribeira Sacra Miñota	Especies caducifolias	14,4	22,9	387,7
	Especies caducifolias	20,00	21,9	446,1		Mato e especies arbóreas	12,7	13,4	246,1
Arco Bergantiñán	Mestura de especies arbóreas	14,60	25,6	267,4	Ribeira Sacra Silense	Especies caducifolias	19,8	47,5	347,3
	Eucaliptos e coníferas	7,10	20,3	221,9		Mato e especies arbóreas	13,8	25,2	250,4
Arousa - Baixo Ulla	Coníferas	11,50	16,4	448,9	Sarria - Terra de Lemos	Especies caducifolias	15,6	15,6	288,7
	Mestura de especies arbóreas	7,60	19,0	206,5		Mato e especies arbóreas	9,8	13,3	249,8
Baixa Limia	Especies caducifolias	10,10	26,6	233,7	Serras e Fosas Setentrionais	Especies caducifolias	12,7	14,3	667,6
	Mato e especies arbóreas	9,60	22,1	209,3		Mestura de especies arbóreas	11,7	27,2	590,8
Baixo Arnoia	Especies caducifolias	23,00	56,3	527,1	Tabeirós	Mestura de especies arbóreas	14,8	32,9	251,4
	Mato e especies arbóreas	8,90	19,8	172,0		Coníferas	11,6	15,8	140,6
Baixo Lézrez	Especies caducifolias	13,00	21,2	348,5	Terra de Chantada	Especies caducifolias	17	13,1	481,6
	Mato e especies arbóreas	10,20	14,6	149,7		Mato e especies arbóreas	10,2	11,4	182,2
Baixo Miño Interior	Coníferas	17,50	18,7	282,3	Terra de Fisterra	Repoboacións forestais	19,8	29,1	335,5
	Mestura de especies arbóreas	13,10	19,4	357,8		Mestura de especies arbóreas	16,6	20,4	345,6
Bergantiños	Mestura de especies arbóreas	15,00	15,8	308,7	Terra de Melide - Arzúa	Mestura de especies arbóreas	11,7	16,2	351,8
	Coníferas	9,90	14,0	278,9		Coníferas	10	13,6	239,8
Costa da Morte	Mestura de especies arbóreas	17,20	60,6	405,3	Terra de Montes - Alto Lézrez	Especies caducifolias	23	31,4	396,4
	Coníferas	10,80	23,4	386,5		Mato e especies arbóreas	7,6	11,6	192,9
Costa Sur - Baixo Miño Litoral	Coníferas	11,00	17,9	252,6	Terra de Ordes	Especies caducifolias	10,5	3,6	305,4
	Especies caducifolias	14,60	10,5	310,7		Mestura de especies arbóreas	8	9,2	244,2
Deza	Mato e especies arbóreas	7,40	10,2	232,8	Terra de Santiago - A Barcala	Mestura de especies arbóreas	13,8	19,3	249,7
	Especies caducifolias	22,60	25,3	655,8		Mato e especies arbóreas	9,7	16,1	402,1
Fosa de Ourense	Mestura de especies arbóreas	10,20	32,3	331,8	Terra de Soneira	Mestura de especies arbóreas	13,5	20,4	213,7
	Mestura de especies arbóreas	13,00	16,0	255,1		Mato e especies arbóreas	11,4	12,0	228,2
Golfo Ártabro Interior	Eucaliptos	10,50	20,7	262,9	Terra de Trives	Especies caducifolias	9,2	19,7	396,0
	Especies caducifolias	10,50	8,4	610,2		Mato e especies arbóreas	8,5	20,1	372,7
Golfo Ártabro litoral	Mestura de especies arbóreas	10,70	10,1	239,0	Terra de Xallas	Mato e especies arbóreas	9	10,4	215,2
	Eucaliptos	7,10	9,3	201,5		Repoboacións forestais	8,4	21,6	450,3
Lugo	Especies caducifolias	15,70	12,1	395,1	Terra do Bolo	Especies caducifolias	16,8	17,9	488,3
	Coníferas	12,50	12,6	243,9		Coníferas	10,3	16,7	257,9
Muros	Mestura de especies arbóreas	17,20	55,3	484,4	Umia - O Salnés	Mestura de especies arbóreas	8,3	11,4	170,2
	Coníferas	9,50	18,1	221,1		Mato e especies arbóreas	11,7	21,5	236,1
O Carballiño	Especies caducifolias	17,50	23,3	383,8	Valdeorras	Especies caducifolias	10,6	15,8	377,2
	Mato e especies arbóreas	11,60	17,2	214,4		Mato e especies arbóreas	8,9	21,9	184,3
O Condado - A Paradanta	Mestura de especies arbóreas	12,50	15,0	266,4	Verín	Coníferas	8	46,9	312,7
	Especies caducifolias	10,70	7,9	534,9		Mestura de especies arbóreas	9,5	11,9	235,8
O Courel, O Incio e Samos - Triacastela	Especies caducifolias	23,10	48,2	433,3	Vigo Litoral	Eucaliptos	9,2	23,5	270,5
	Mato e especies arbóreas	11,00	15,6	249,0		Especies caducifolias	11,7	11,0	361,6
					Vigo Prelitoral	Mestura de especies arbóreas	8	12,8	201,8

GLOSARIO:

Xunta de Galicia

PAI.A.02

Índice de xestión da paisaxe

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo da análise da diversidade da paisaxe agroforestal é ofrecer información sobre a composición e estrutura da paisaxe en relación cunha maior integración entre usos agrícolas e forestais e co obxectivo de calidade paisaxística enmarcado na participación pública das Directrices da paisaxe como "Paisaxes protexidas, ordenadas e xestionadas co obxectivo de respetar e manter o carácter dos diferentes tipos de paisaxe baixo principios de sostibilidade e de procurar a mellora da calidade de vida da cidadanía.

Neste sentido a diversidade agroforestal pode ser analizada segundo varias medidas, como o tamaño, a forma e o arranxo das manchas, determinado pola conectividade, heteroxeneidade, dominancia e distancia entre elas.

Canto máis alto sexa o índice da diversidade da paisaxe agroforestal maior será a diversidade de manchas forestais e agrícolas e máis mesturadas estarán, indicando unha maior integración entre usos (existencia de sebes, pequenos rodais ou bosques lineais, pastos permanentes en zonas forestais...)

Descrición do indicador:

A diversidade da paisaxe ten dúas compoñentes fundamentais. Por un lado a riqueza e por outro a equitabilidade. A riqueza refírese ao número de especies que ten un ecosistema e a equitabilidade a distribución da abundancia das especies, é dicir, cómo de uniforme é un ecosistema.

O indicador está baseado en métricas espaciais, atendendo exclusivamente a distribución e relación dos elementos que conforman a paisaxe, o que permite cuantificar de forma obxectiva a evolución da paisaxe e o cumprimento dos obxectivos de calidade paisaxística.

Por tanto, como resultado obtemos un conxunto de valores numéricos que son especialmente relevantes dende o punto de vista do seu valor comparativo. Os resultados aportan información valiosa non só acerca da evolución e dos cambios ao longo do tempo que teñen lugar nunha paisaxe determinada, senón tamén a hora de comparar diferentes paisaxes.

Medidas do indicador:

1. Índice de diversidade de Shannon agroforestal

Evolución do indicador:

Estado:

O resultado do índice de diversidade de Shannon agroforestal é bastante elevado a nivel Galicia.

Este dato é especialmente relevante dende o punto de vista comparativo, xa que servirá como referencia para contrastalo con datos de anos futuros e analizar se a diversidade agroforestal aumenta ou diminúe.

Por grandes áreas paisaxísticas, a diversidade agroforestal é menor nas áreas do centro norte e centro sur de Galicia. Estas zonas coinciden coas que teñen menor diversidade de coberturas tanto agrícolas como forestais. No caso de Galicia central a baixa diversidade débese a que a diversidade agrícola é moi baixa e a diversidade forestal é media.

Por comarcas paisaxísticas é moi semellante ao mapa do índice de diversidade agrícola. A fin de contas, as coberturas agrícolas son as mais abundantes en case tódalas comarcas e teñen un gran peso á hora de calcular o índice de Shannon.

Coherencia co modelo territorial

O indicador encadrase dentro da orientación estratéxica "E. Potenciar o sector primario como parte esencial do medio rural" e "F. Protexer o patrimonio natural e cultural" das Directrices de Ordenación do Territorio. Así mesmo, responde a un dos obxectivos de calidade paisaxística identificados durante o proceso de participación cidadá do Catálogo das paisaxes de Galicia: "**Promover paisaxes agroforestais ben xestionadas**".

A súa vez, o índice de xestión da paisaxe enmarcase nos obxectivos de calidade paisaxística definidos para a paisaxe galega:

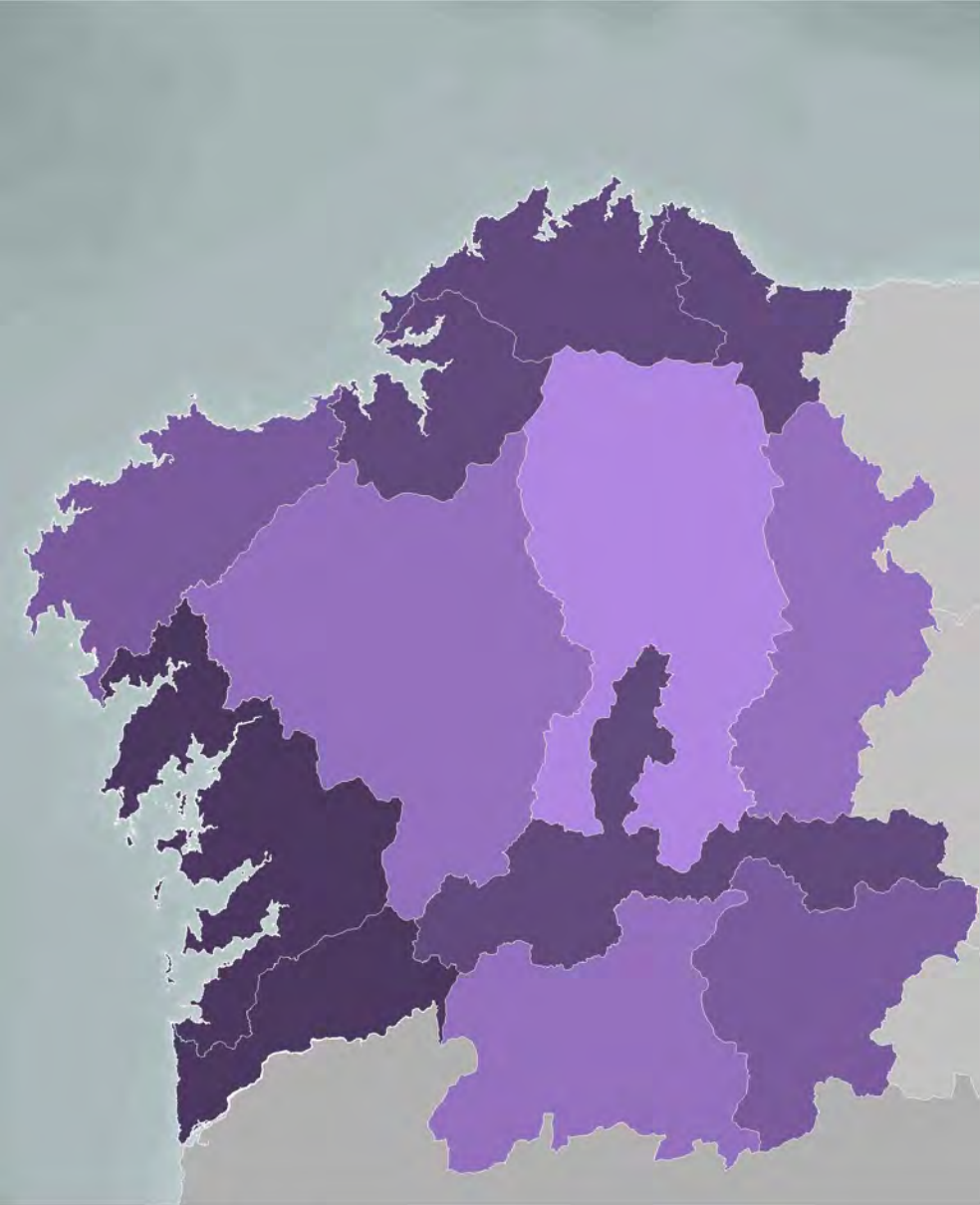
- 2) Unhas paisaxes heteroxéneas, nas que o mosaico paisaxístico sexa entendido como un valor en si mesmo, mantendo unha matriz paisaxística que outorgue variedade textural e perceptiva e evitando a banlización, o abandono e a intensificación.
- 7) Unhas paisaxes agrarias, gandeiras e forestais nas que a actividade produtiva sexa compatible co mantemento da estrutura paisaxística e cos valores históricos do territorio e coa funcionalidade dos asentamentos como lugar de habitación, atendendo á preservación dos valores naturais, estéticos, produtivos e patrimoniais,
- 9) Unhas paisaxes produtivas integradas na contorna e que atendan ás condicións paisaxísticas do ámbito no que se insiren.

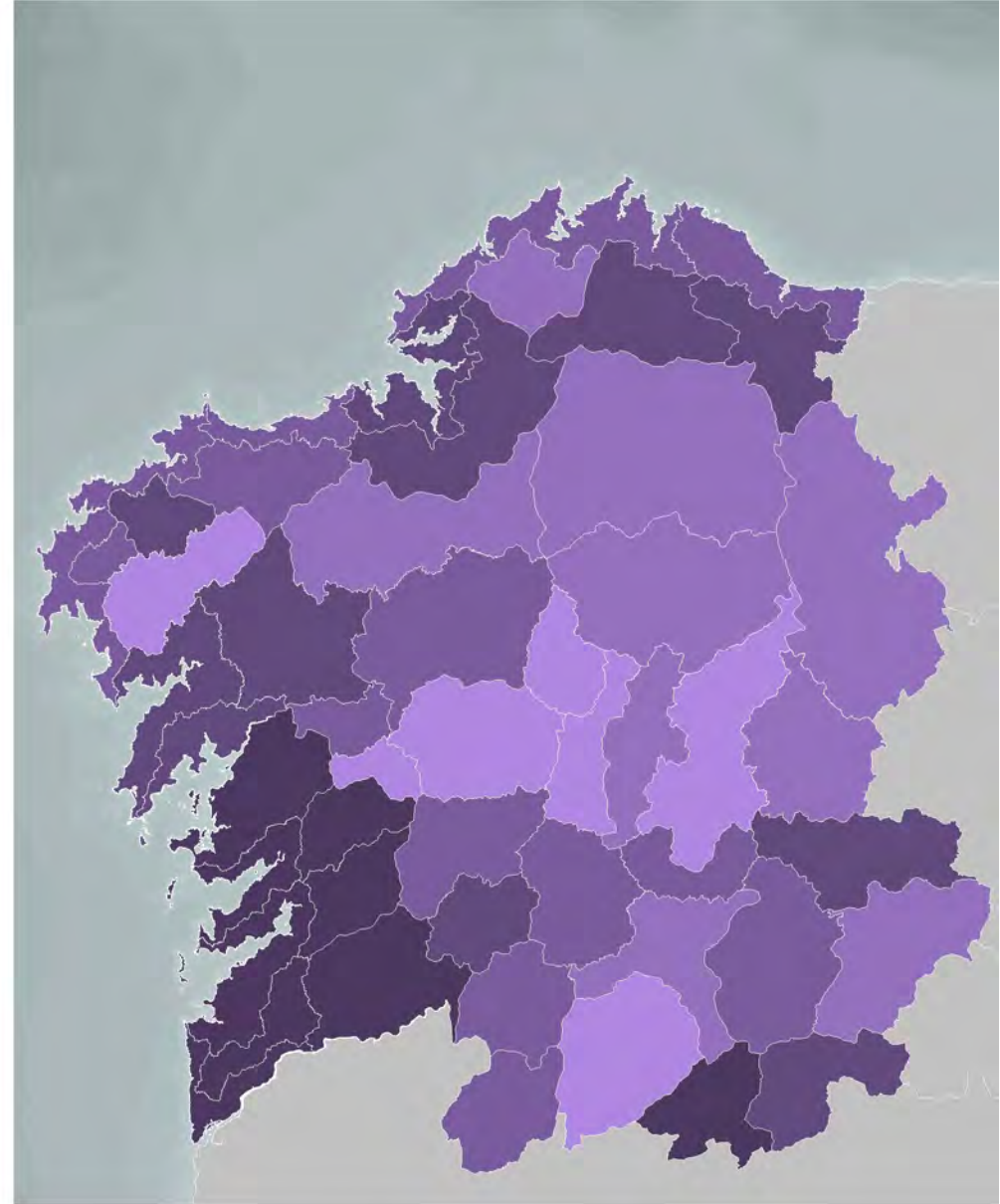
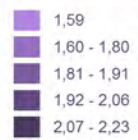
Indicador: PAI.A.02 Índice de xestión da paisaxe

Índice de diversidade de Shannon agroforestal

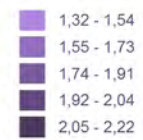
Caderno Medida 01

Índice de diversidade de Shannon agroforestal por gran área

Índice de diversidade de Shannon agroforestal por comarca

PAI A 02 Índice de xestión da paisaxe

Medida: **01 Índice de diversidade de Shannon agroforestal (SHDI)**

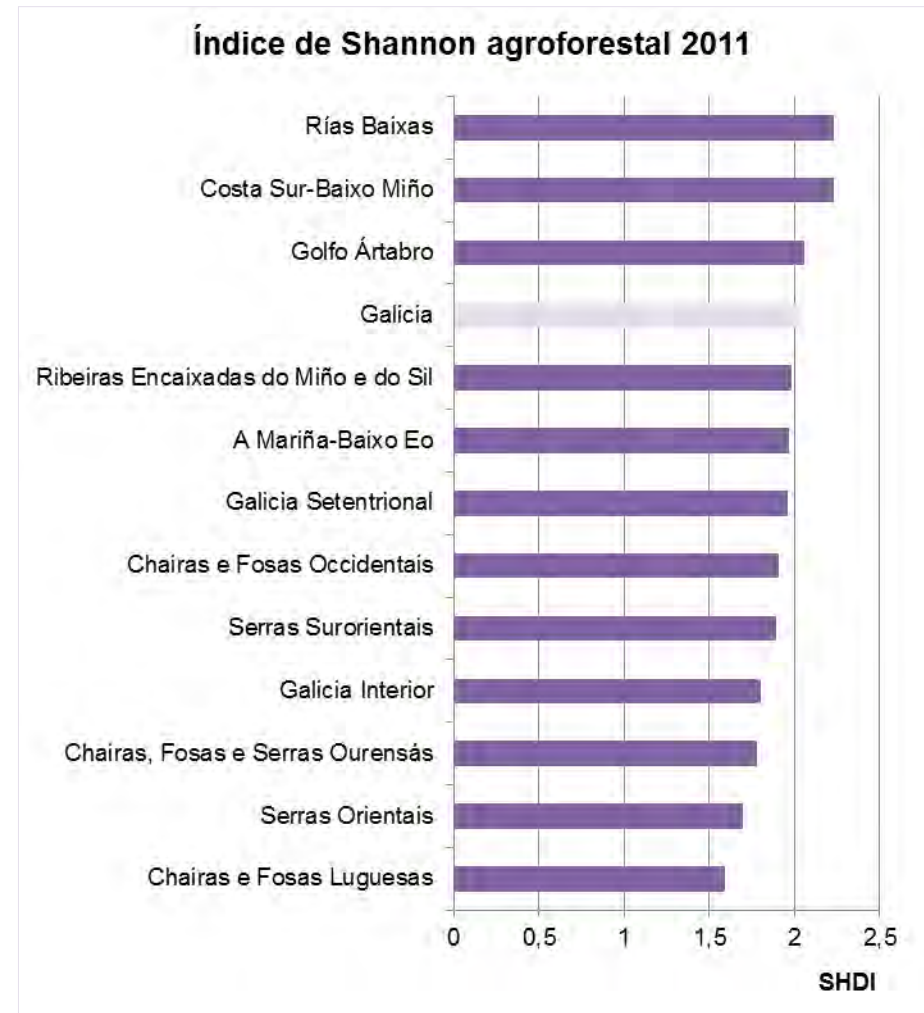
Descrición:

O índice amosa a diversidade de coberturas agroforestais. Está calculado sobre as coberturas cultivos e prados, cultivos e especies arbóreas, agrícola e mato, agrícola e urbano, viñado e cultivos leñosos, especies caducifolias, mestura de especies arbóreas, mato e especies arbóreas, eucalipto, coníferas, eucalipto e coníferas e repoboacións forestais.

Ámbitos territoriais:

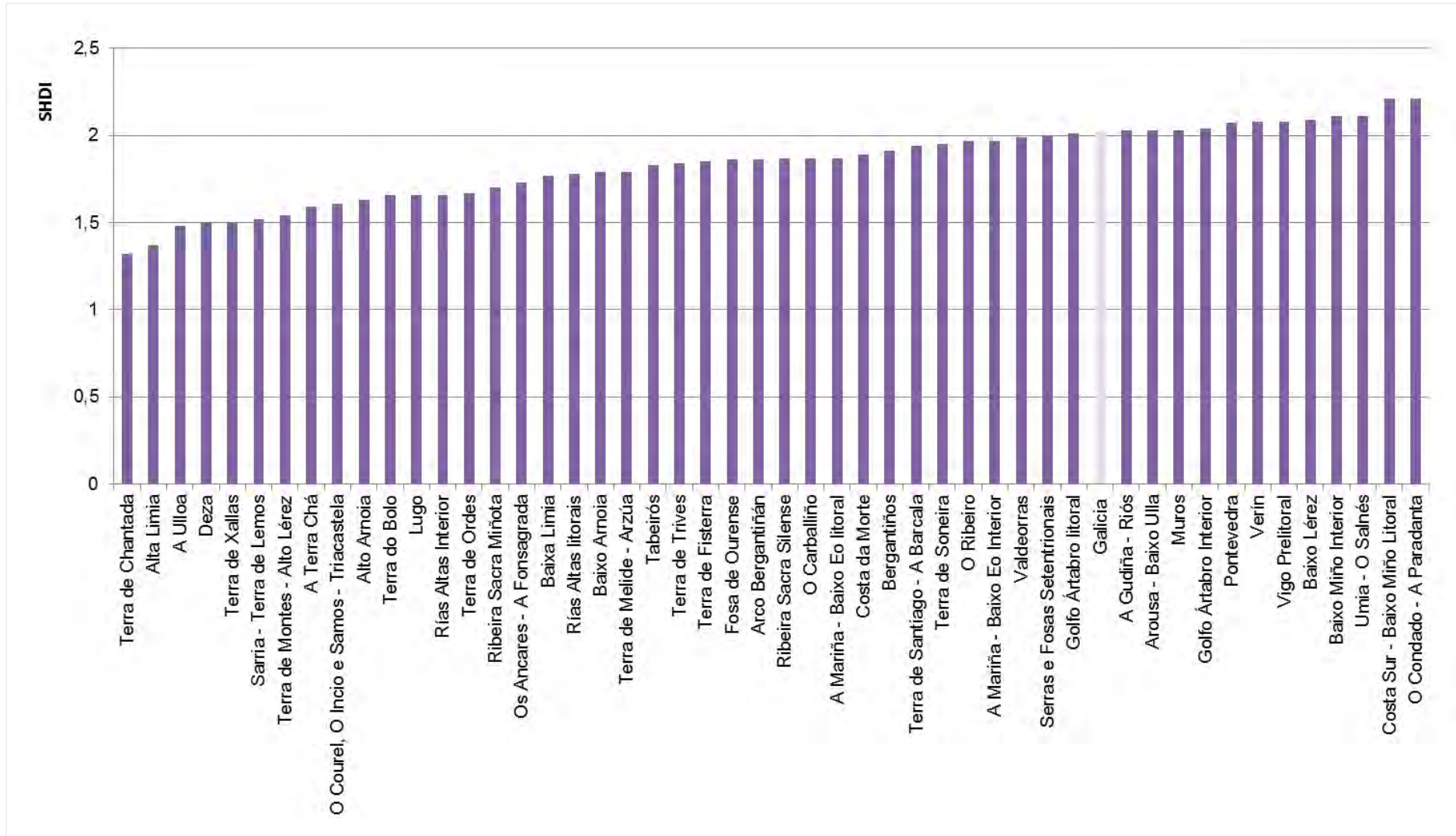

Gráfico:

PAI.A.01 01 Índice de diversidade de Shannon agroforestal (SHDI)

Gráfico comarcas paisaxísticas:

Indicador: PAI.A.02

Índice de xestión da paisaxe

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	PAISAXE PAI
Subbloque	DINÁMICA DA PAISAXE A
Nome	Índice de xestión da paisaxe 02

NOTAS METODOLÓXICAS:

Os tipos de cobertura a considerar para o cálculo da composición obtéñense por agregación das coberturas extraídas a partir do SIOSE 2011 consideradas para a delimitación das unidades de paisaxe no catálogo das paisaxes de Galicia.

*Cultivos e prados (prados ou cultivos herbáceos distintos do arroz, cunha cuberta maior do 60 % da mancha)

*Mosaico agrícola e mato (mestura de cultivos herbáceos, prados, viñado, matogueira, e diferentes tipos de arborado, sen especificar proporcións)

*Mosaico de cultivos e especies arbóreas (mestura de cultivos herbáceos, prados, viñado, e arborado, sen especificar proporcións)

*Viñado e cultivos leñosos (cando o viñado ocupa máis do 40 % da mancha)

*Mosaico agrícola e urbano

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida 1: O índice de Shannon (Shannon y Weaver, 1949) defínese como:

$$SHDI = - \sum_{i=1}^m (P_i \times \ln P_i)$$

Onde:

m= número de tipos de coberturas presentes na paisaxe

Pi= Proporción da paisaxe ocupada pola cobertura i.

Toma a valor 0 e non ten valor máximo. Unha paisaxe cun índice de Shannon de 0 estaría composta por unha soa cobertura. A medida que o índice de Shannon aumenta, aumenta o número de coberturas ou aumenta a uniformidade da distribución da superficie entre as diferentes coberturas. Por tanto, o valor do índice ven determinado polas distintas combinacións entre riqueza (número de coberturas) e equitabilidade (distribución da superficie entre coberturas).

Neste sentido, un mesmo valor pode vir determinado por unha baixa riqueza e unha alta equidade como por unha comunidade de alta riqueza e baixa equidade. Isto implica que o valor do índice illadamente non permite coñecer a importancia relativa dos seus compoñentes (riqueza e equidade) sendo preciso complementar a súa interpretación xunto con outros índices.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Coberturas e usos do solo	SIOSE	2011			Alfanumérico
	Mapa forestal de Galicia	MFE	2011			Shp

REFERENCIAS:

DATOS: Medida 1

Índice de Shannon por grandes áreas e comarcas paisaxísticas

Grande área	Comarca paisaxística	SHDI	Grande área	Comarca paisaxística	SHDI
Serras Orientais	O Courel, O Incio e Samos - Triacastela	1,61	Galicia Central	Terra de Ordes	1,67
	Os Ancares - A Fonsagrada	1,73		Terra de Melide - Arzúa	1,79
Serras Surorientais	Terra do Bolo	1,66		Tabeirós	1,83
	Terra de Trives	1,84		O Carballiño	1,87
	A Gudiña - Riós	2,03		Terra de Santiago - A Barcala	1,94
Chairas e Fosas Luguesas	Terra de Chantada	1,32	Rías baixas	Arousa - Baixo Ulla	2,03
	Sarria - Terra de Lemos	1,52		Muros	2,03
	A Terra Chá	1,59		Pontevedra	2,07
	Lugo	1,66		Vigo Prelitoral	2,08
Chairas, Fosas e Serras Ourenás	Alta Limia	1,37		Baixo Lérez	2,09
	Alto Arnoia	1,63		Umia - O Salnés	2,11
	Baixa Limia	1,77	Vigo Litoral	2,22	
	Baixo Arnoia	1,79	Chairas e Fosas Occidentais	Terra de Xallas	1,5
	Verín	2,08		Terra de Fisterra	1,85
Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil	Ribeira Sacra Miñota	1,7		Arco Bergantiñán	1,86
	Fosa de Ourense	1,86		Costa da Morte	1,89
	Ribeira Sacra Silense	1,87		Bergantiños	1,91
	O Ribeiro	1,97	Terra de Soneira	1,95	
	Valdeorras	1,99	Golfo Ártabro	Golfo Ártabro litoral	2,01
Costa Sur-Baixo Miño	Baixo Miño Interior	2,11		Golfo Ártabro Interior	2,04
	Costa Sur - Baixo Miño Litoral	2,21	Galicia Setentrional	Rías Altas Interior	1,66
	O Condado - A Paradanta	2,21		Rías Altas litorais	1,78
Galicia Central	A Ulloa	1,48		Serras e Fosas Setentrionais	2
	Deza	1,5	A Mariña-Baixo Eo	A Mariña - Baixo Eo litoral	1,87
	Terra de Montes - Alto Lérez	1,54		A Mariña - Baixo Eo Interior	1,97

GLOSARIO:

Xunta de Galicia

PAI.A.03

Paisaxes abandonadas

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo da análise é obter información sobre o grao de abandono das paisaxes a través de dous parámetros, o número de asentamentos abandonados e a porcentaxe de superficie agrícola transformada.

O abandono (asentamentos, actividades agrícola o forestal) incide especialmente na transformación da paisaxe con perda de riqueza paisaxística (diversidade) e aumento da uniformidade. Neste sentido a análise do grao de abandono das paisaxes permitirá identificar aquelas zonas con maiores taxas de risco de abandono e por tanto zonas que poden ser susceptibles de sufrir deterioro nas edificacións e degradación da paisaxe por falta de poboación que a xestione a curto prazo.

Descrición do indicador:

O indicador cuantifica o número de núcleos abandonados ou sen poboación censada a partir dos datos de poboación das entidades singulares.

A medida das dúas ten por obxectivo a comparación das coberturas do solo ao longo do tempo, o que permite identificar os cambios producidos no uso do solo e particularmente as zonas que deixan de estar xestionadas polo ser humano e cambian os cultivos por zonas de mato ou de rexeneración forestal.

Nota: no cálculo non se tiverón en conta os asentamentos en diseminado.

Medidas do indicador:

1. Número de asentamentos abandonados

Evolución do indicador:

Estado:

No ano 2015, Galicia ten segundo o nomenclátor do INE 1.434 núcleos de poboación abandonados sen contar cos asentamentos en diseminado. Hai que mencionar que algúns asentamentos abandonados non se atoparon rexistrados no arquivo shape de entidades de poboación do SITGA do ano 2006, polo que non figuran neste reconto final.

A maior parte dos asentamentos abandonados localízanse nas grandes áreas do interior de Galicia e na costa norte: Galicia Central, Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil, Chairas e Fosas Luguesas e Galicia Setentrional.

Por comarcas as que presentan maior número de asentamentos abandonados son: Rías Altas Litoral, Rías Altas Interior, Serras e Fosas Setentrionais e Terra Cha, con máis de 100 núcleos abandonados por comarca.

Coherencia co modelo territorial

O indicador encadrase dentro da orientación estratéxica "D. Frear o despoboamento rural e favorecer o reequilibrio territorial" das Directrices de Ordenación do Territorio. Así mesmo, responde a un dos obxectivos de calidade paisaxística identificados durante o proceso de participación cidadá do Catálogo das paisaxes de Galicia: "Fomentar a integración dos asentamentos de poboación na paisaxe".

A súa vez, o índice de xestión da paisaxe enmarcase nos obxectivos de calidade paisaxística definidos para a paisaxe galega:

- 1) Unhas paisaxes protexidas, ordenadas e xestionadas co obxecto de respectar e manter o carácter dos diferentes tipos de paisaxe baixo principios de sostibilidade e de procurar a mellora da calidade de vida da cidadanía.
- 2) Unhas paisaxes heteroxéneas, nas que o mosaico paisaxístico sexa entendido como un valor en si mesmo, mantendo unha matriz paisaxística que outorgue variedade textural e perceptiva, evitando a banalización e o abandono.
- 7) Unhas paisaxes agrarias, gandeiras e forestais nas que a actividade produtiva sexa compatible co mantemento da estrutura paisaxística, cos valores históricos do territorio e coa funcionalidade dos asentamentos como lugar de habitación.

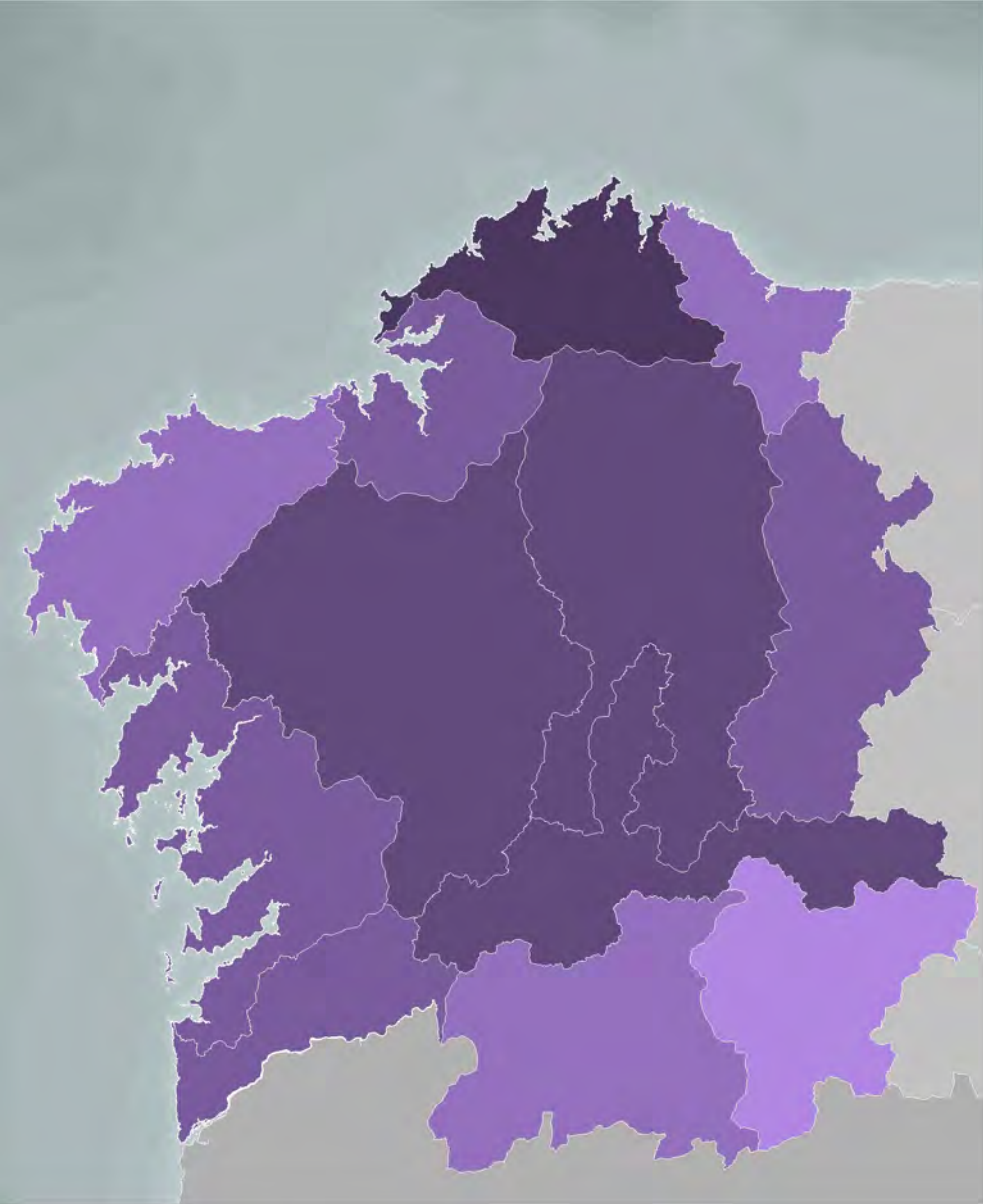
O declive da agricultura amenaza a subsistencia de motas paisaxes tradicionais e propicia unha aparición de novos usos, non sempre integrados axeitadamente.

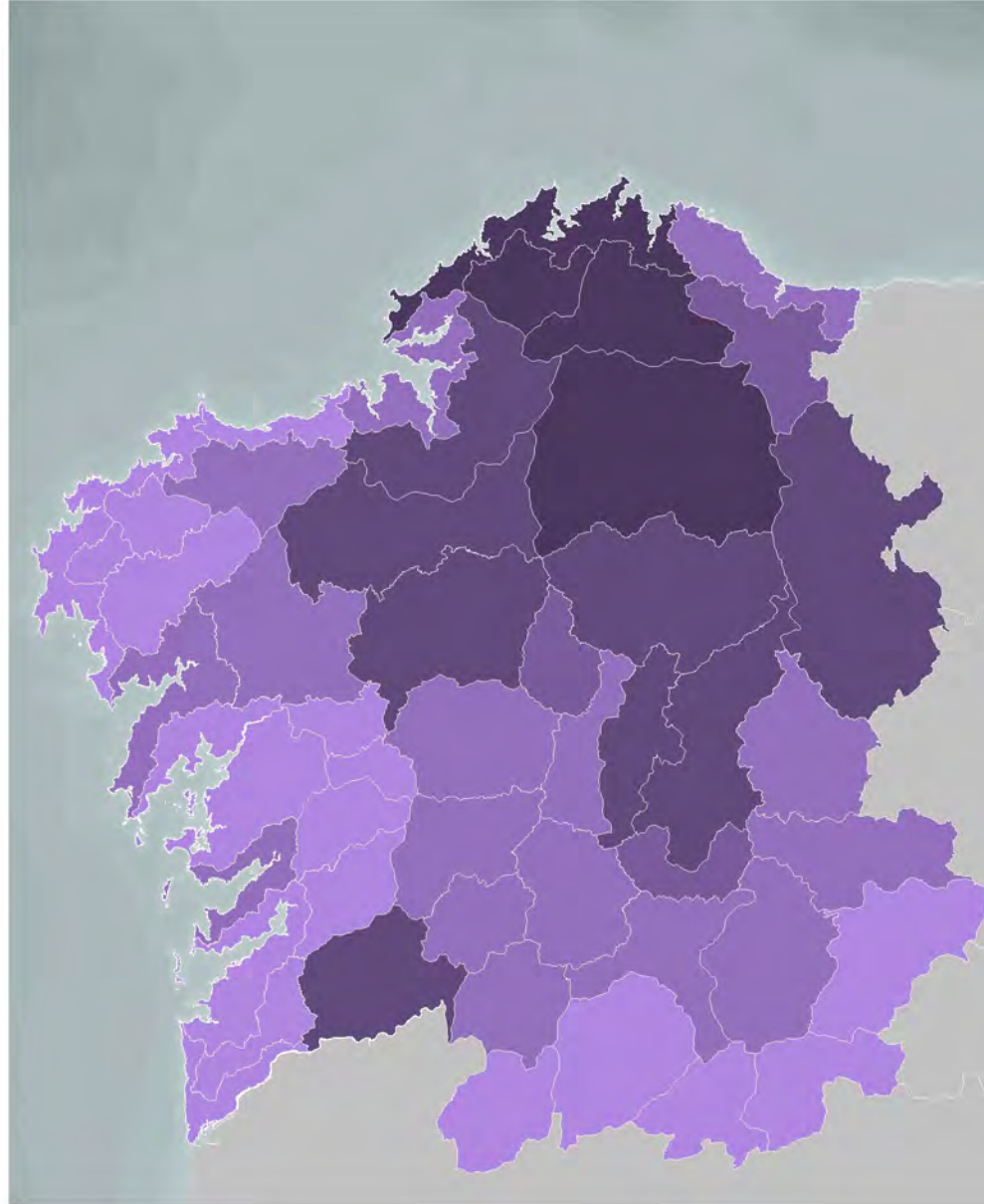
Indicador: PAIA.03 Paisaxes abandonadas

Número de asentamentos abandonados

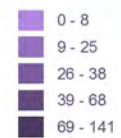
Caderno Medida 01

Número de asentamientos abandonados por gran área

Número de asentamientos abandonados por comarca

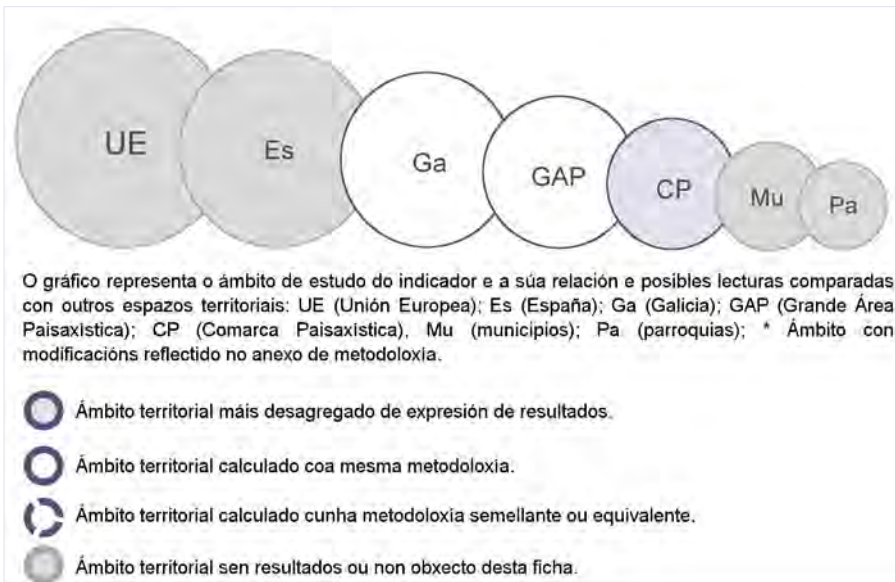
PAI A 03 Paisaxes abandonadas

Medida: **01 Número de asentamentos abandonados**

Descrición:

O índice amosa o número de asentamentos abandonados.

Ámbitos territoriais:

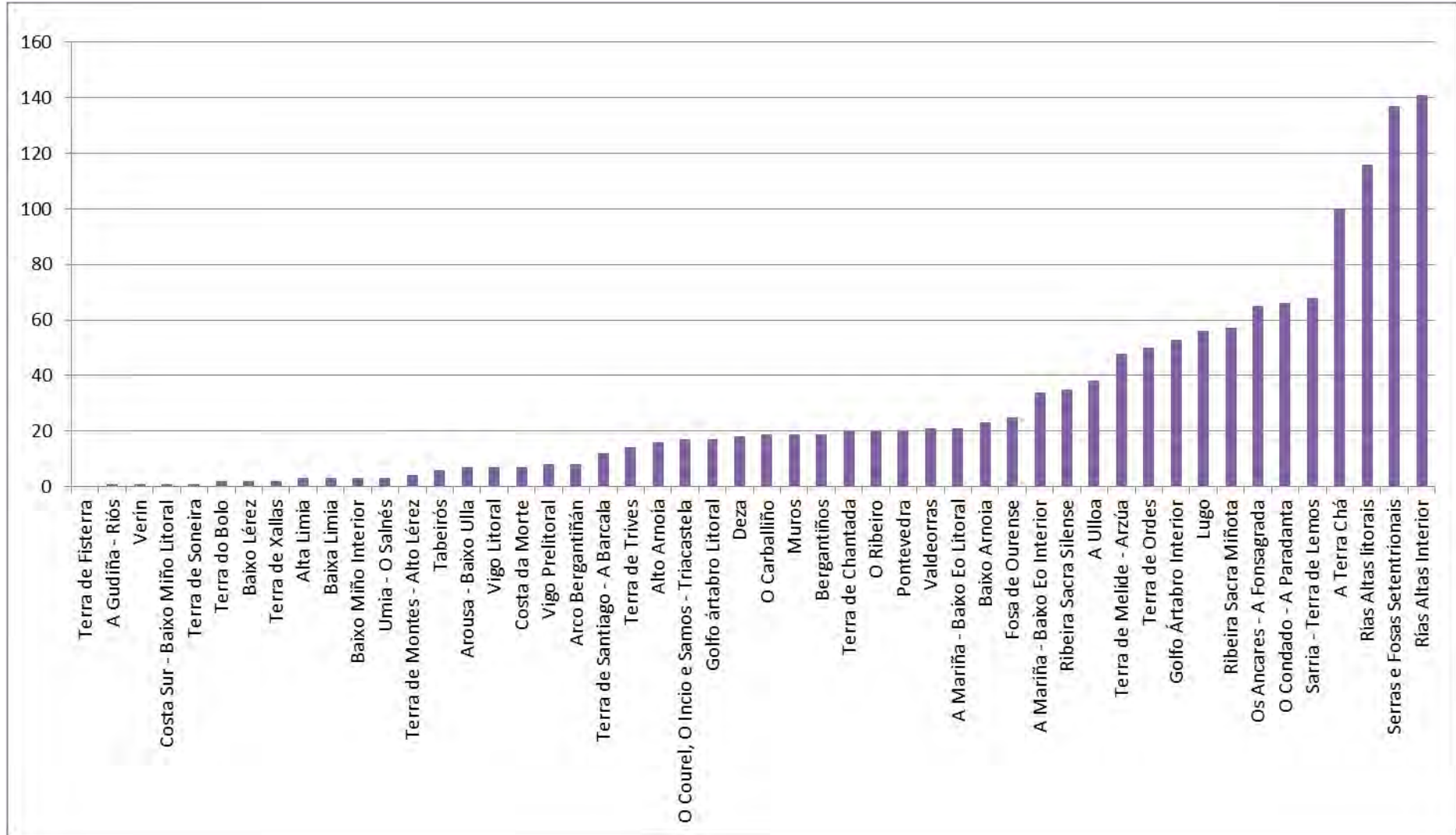

Gráfico:

PAI.A.03 01 Número de asentamentos abandonados

Gráfico comarcas paisaxísticas:

Indicador: PAI.A.03

Paisaxes abandonadas

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	PAISAXE PAI
Subbloque	DINÁMICA DA PAISAXE A
Nome	Paisaxes abandonadas 03

NOTAS METODOLÓXICAS:

O número de asentamentos abandonados calculouse a partir de datos do nomenclátor do INE para o ano 2015 filtrando as entidades que teñen 0 poboación censada. Estes datos cruzáronse cun shape de puntos de entidades de poboación do SITGA do ano 2006. Non se tiveron en conta os núcleos en diseminado por non estaren representados no shape do SITGA. Asemade, no shape de entidades faltaban algúns asentamentos dos identificados como abandonados no nomenclátor do INE.

PROCESO DE CÁLCULO:

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Nomenclator	INE	2015	s/e	Sen periodicidade	
	Shape de entidades de poboación	SITGA	2006			

REFERENCIAS:

DATOS: Medida 1
Número de asentamentos abandonados

Grande área paisaxística	Comarca paisaxística	Número de núcleos abandonados	Grande área paisaxística	Comarca paisaxística	Número de núcleos abandonados
Serras Orientais	O Courel, O Incio e Samos - Triacastela	17	Galicia Central	Terra de Melide - Arzúa	48
	Os Ancares - A Fonsagrada	65		Terra de Montes - Alto Lézrez	4
Serras Surorientais	A Gudiña - Riós	1		Terra de Ordes	50
	Terra de Trives	14		Terra de Santiago - A Barcala	12
	Terra do Bolo	2		Arousa - Baixo Ulla	7
Chairas, Fosas e Serras Ourenás	Alta Limia	3		Rías Baixas	Baixo Lézrez
	Alto Arnoia	16	Muros		19
	Baixa Limia	3	Pontevedra		20
	Baixo Arnoia	23	Umia - O Salnés		3
	Verín	1	Vigo Litoral		7
Chairas e Fosas Lugesás	A Terra Chá	100	Vigo Prelitoral		8
	Lugo	56	Chairas e Fosas Occidentais	Arco Bergantiñán	8
	Sarria - Terra de Lemos	68		Bergantiños	19
	Terra de Chantada	20		Costa da Morte	7
Fosa de Ourense	25	Terra de Fisterra		0	
Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil	O Ribeiro	20		Terra de Soneira	1
	Ribeira Sacra Miñota	57		Terra de Xallas	2
	Ribeira Sacra Silense	35	Golfo Ártabro	Golfo Ártabro Interior	53
	Valdeorras	21		Golfo ártabro Litoral	17
Costa Sur-Baixo Miño	Baixo Miño Interior	3	Galicia Setentrional	Rías Altas Interior	141
	Costa Sur - Baixo Miño Litoral	1		Rías Altas litorais	116
	O Condado - A Paradanta	66		Serras e Fosas Setentrionais	137
Galicia Central	A Ulloa	38	A Mariña-Baixo Eo	A Mariña - Baixo Eo Interior	34
	Deza	18		A Mariña - Baixo Eo Litoral	21
	O Carballiño	19			
	Taboíros	6	Galicia		1.434

GLOSARIO:

Xunta de Galicia

PAI.A.04

Dispersión urbana

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo é a análise da dispersión urbana.

É importante frear os procesos de urbanización difusa, de crecementos desconectados dos núcleos existentes ou de desenvolvementos con moi baixa densidade. Haberá que procurar que o crecemento sexa contiguo, evitando a dispersión, cunha compactación dos usos do solo. A proliferación de espazos residenciais e de establecementos comerciais e produtivos que se localizan de forma dispersa no territorio constitúe unha forma de crecemento que agudiza os impactos ambientais, aumenta as demandas de mobilidade, eleva os gastos de dotación de infraestruturas e equipamentos e dificulta o goberno do territorio. Neste sentido, nas áreas de cidade difusa existentes camiñárase cara á densificación, compactación e xeración de novos nodos de centralidade de servizos

Servirá para avaliar si a planificación urbanística interven na actual dispersión do asentamento, procurando a compactación e densificación para acadar novas centralidades urbanas de densidade suficiente

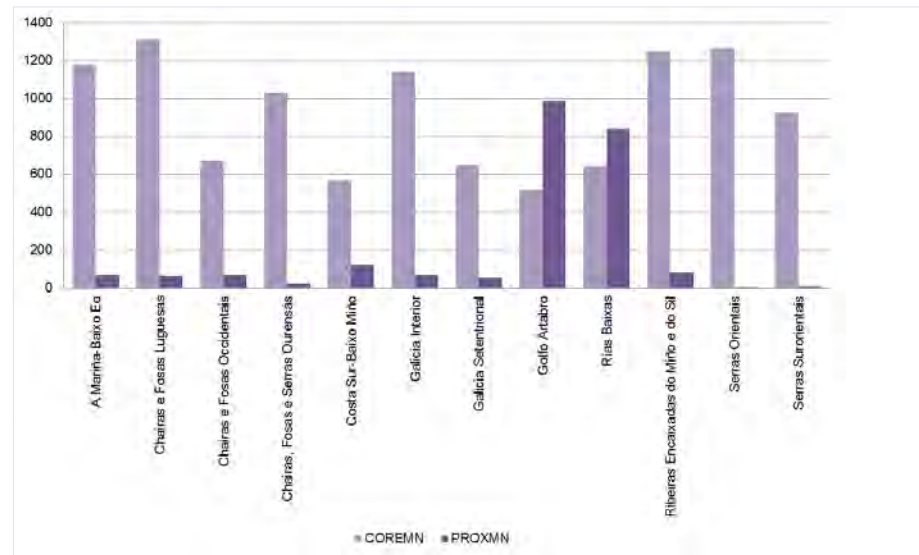
Descrición do indicador:

O indicador de dispersión urbana ten en conta a porcentaxe de superficie urbana, a media do índice de proximidade e a media das áreas do núcleo das manchas calculadas sobre as zonas edificadas, zonas pavimentadas e zonas verdes urbanas.

Medidas do indicador:

1. Media do índice de proximidade.
2. Porcentaxe de superficie urbana.
3. Media da área do núcleo das manchas.

Gráfico do indicador:

Estado:

A media do índice de proximidade é moi alta nas grandes áreas das Rías Baixas e o Golfo Ártabro. As grandes áreas co índice de proximidade máis baixo son as Serras Orientais e as Serras Surorientais. Este patrón coincide coas zonas de maior e menor superficie urbanizada. A maior urbanización, existen máis manchas e están máis próximas entre elas, como se observa nos resultados do índice de proximidade.

A Media da Área do Núcleo das Manchas seguen un patrón similar ao da Media do índice de proximidade. Non obstante, obsérvase que nas Rías Baixas, as manchas son máis pequenas e menos compactas que no Golfo Ártabro. De feito o coeficiente de varianza da Área do Núcleo das Manchas urbanas é maior nas rías baixas indicando que o tamaño das mesmas é máis irregular.

Como cabe esperar, as manchas urbanas son máis grandes e están máis xuntas nas zonas máis poboadas. Non obstante, nas rías baixas o patrón urbano é máis disperso, pois as manchas urbanas son máis pequenas e compactas e teñen tamaños máis diversos.

As comarcas paisaxísticas con maior superficie urbana son polo seguinte orde: Golfo Ártabro Litoral, Vigo Litoral, Pontevedra, Arousa Baixo-Ulla, Arco Bergantiñán, Umia-O Salnés, Costa Sur- Baixo Miño Litoral, Terra de Santiago - A Barcala, O Condado - A Paradanta e A Mariña-Baixo Eo litoral. Existe bastante diferenza entre a superficie urbanizada do Golfo Ártabro Litoral 31,3% e Vigo Litoral 20,5%. O resto de comarcas coinciden coas áreas metropolitanas de Galicia e áreas de influencia das mesmas (Arco Bergantiñán, Costa Sur-BaixoMiño Litoral, O Condado-A Paradanta) ou zonas de costa (Arousa Baixo-Ulla, Umia-O Salnés e A Mariña-Baixo Eo).

O índice de Proximidade é moi alto para Vigo Litoral, Golfo Ártabro Litoral e Pontevedra. Tamén se observan valores altos no Arco Bergantiñán, en A Mariña-Baixo Eo Litoral, en Lugo, en Terra de Santiago- A Barcala, en Fosa de Ourense, en Umia-O Salnés e en Arousa-Baixo Ulla.

Coherencia co modelo territorial

O indicador encadrase dentro da orientación estratéxica "A. Favorecer a compactidade, harmonizar o desenvolvemento das cidades e previr a urbanización difusa" das Directrices de Ordenación do Territorio.

Concentrar as maiores densidades de edificación na contorna dos grandes eixes que soportan o transporte público e dos nodos que dan acceso a eles, particularmente os nodos ferroviarios de proximidade, onde deberán crearse plataformas intermodais de ámbito local, aproveitando para iso as liñas en desuso ou de nova construción, co fin de evitar a urbanización difusa e a dispersión da poboación en extensións de moi baixa densidade, así como posibilitar e facer viables os modos de mobilidade alternativa coa planificación de percursos peonís e ciclistas son opcións territoriais fundamentais para reducir a necesidade de novas estradas, aumentar o atractivo da vida cidadá, usar a enerxía de forma máis eficiente e reducir a contaminación." Así mesmo, responde a un dos obxectivos de calidade paisaxística identificados durante o proceso de participación cidadá do Catálogo das paisaxes de Galicia: "Fomentar a integración dos asentamentos de poboación na paisaxe".

A súa vez, o índice de dispersión urbana permite achegarse a un dos obxectivos de calidade paisaxística definidos para a paisaxe galega:

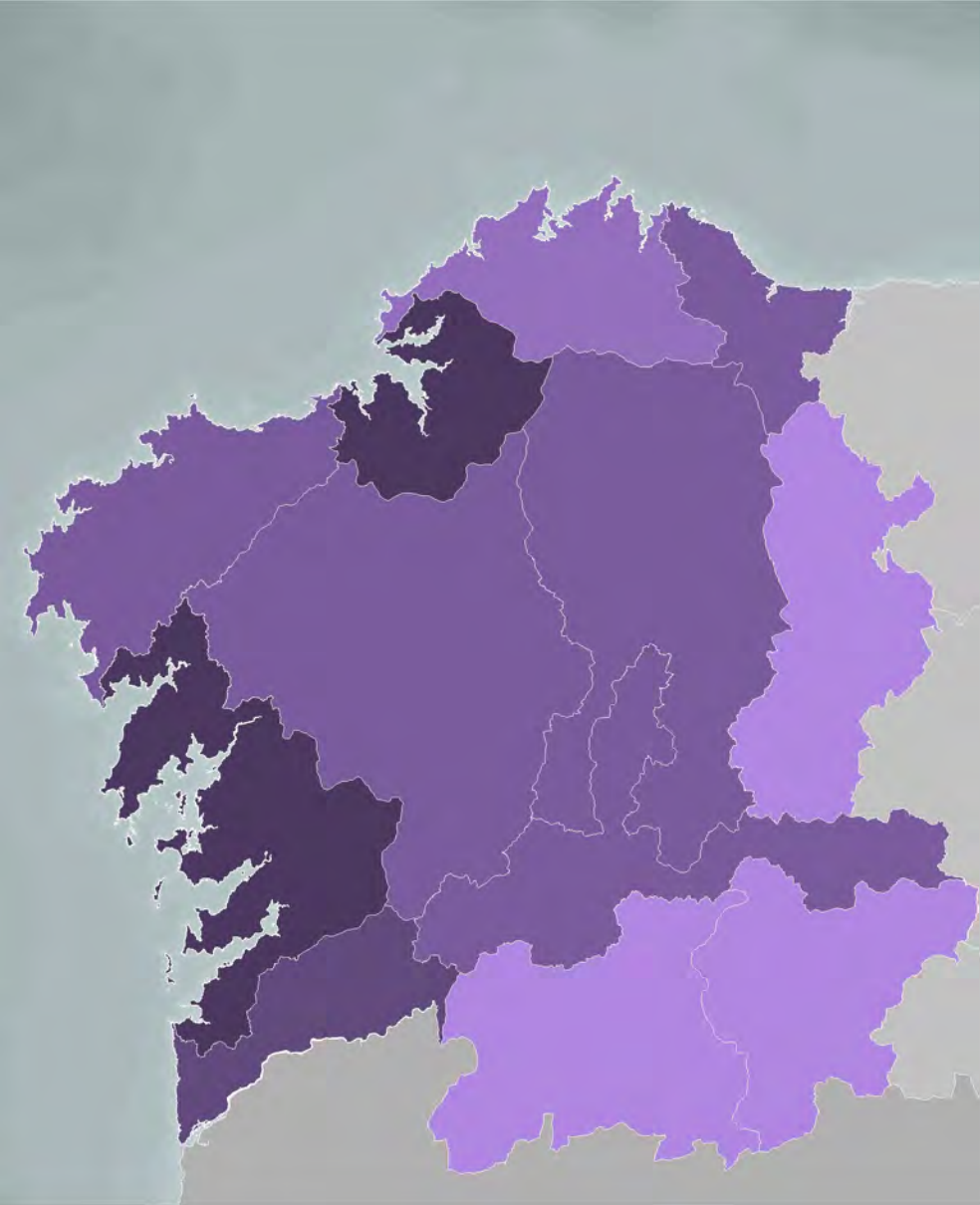
8) Unhas paisaxes urbanas ben dimensionadas, nas que os materiais e volumes se adapten á paisaxe da contorna e nas que se procure a compactidade fronte á dispersión.

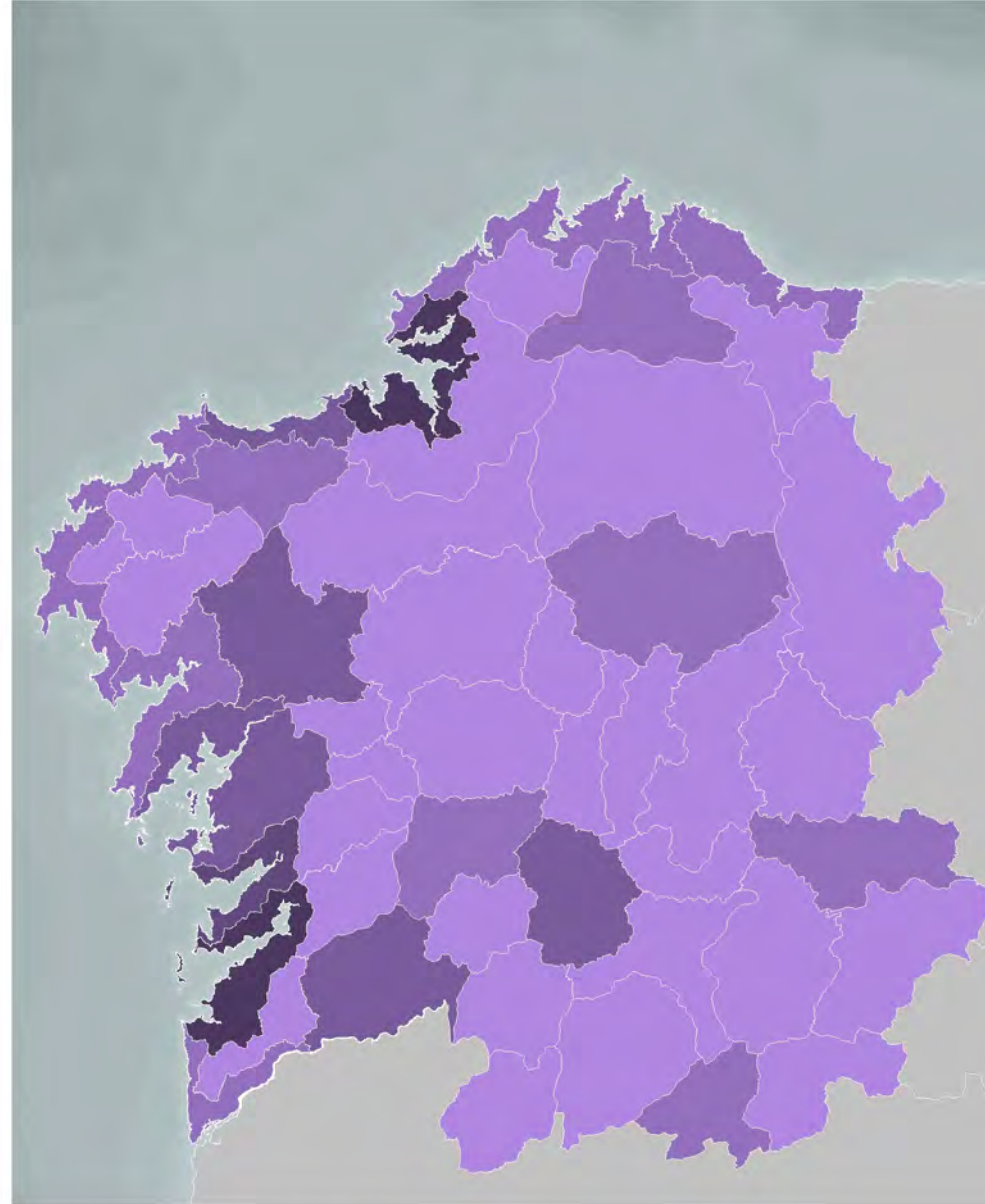
Indicador: PAIA.04 Dispersión urbana

Media do índice de proximidade

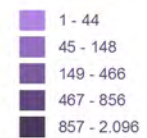
Caderno Medida 01

Media do índice de proximidade
por gran área

Media do índice de proximidade
por comarca

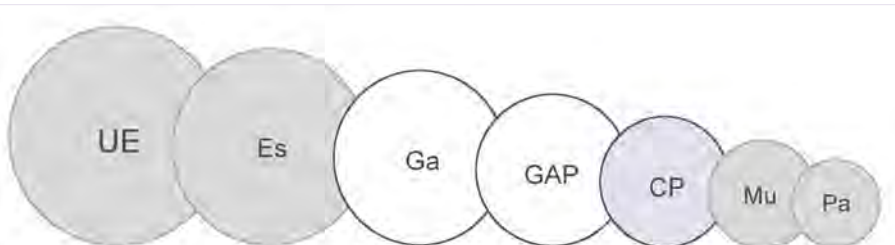
PAI A 04 Dispersión urbana

Medida: **01 Media do índice de proximidade (PROX)**

Descrición:

O índice de proximidade mide a distancia a que se atopa unha mancha da mesma clase a partir dun determinado radio de búsqueda. Este cálculo permite establecer o grao de continuidade e cercanía entre manchas dunha mesma clase.

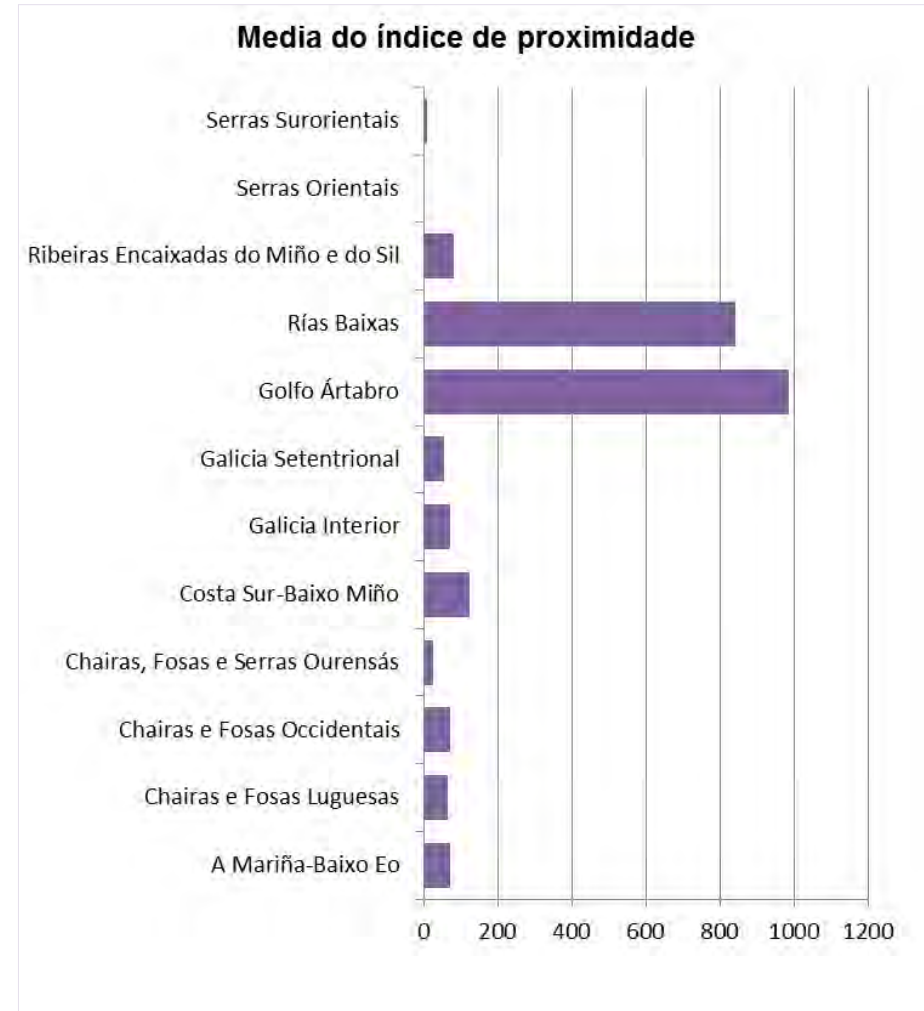
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); Es (España); Ga (Galicia); GAP (Grande Área Paisaxística); CP (Comarca Paisaxística); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

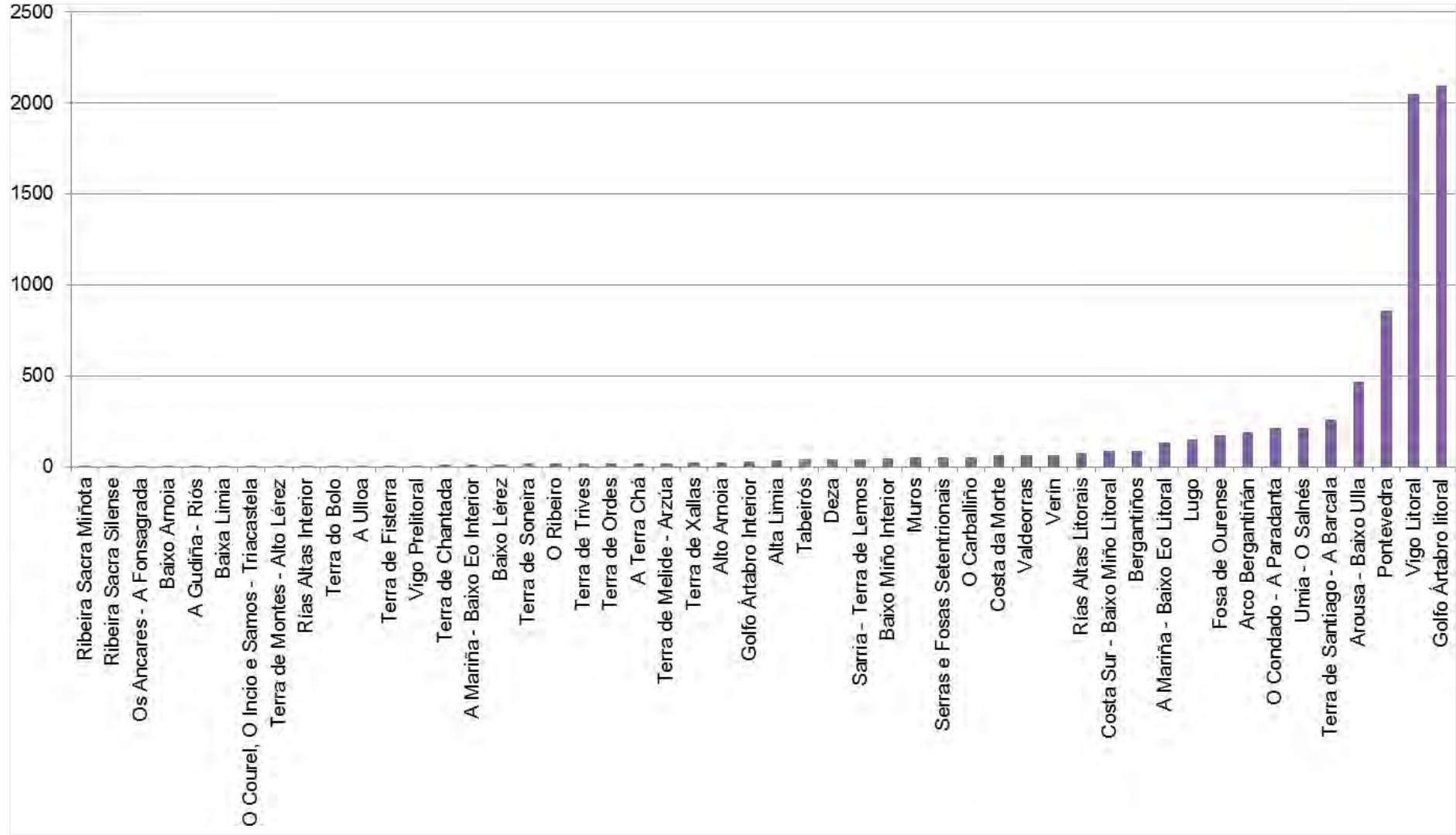
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

PAI.A.04 01 Media do índice de proximidade

Gráfico comarcas paisaxísticas:

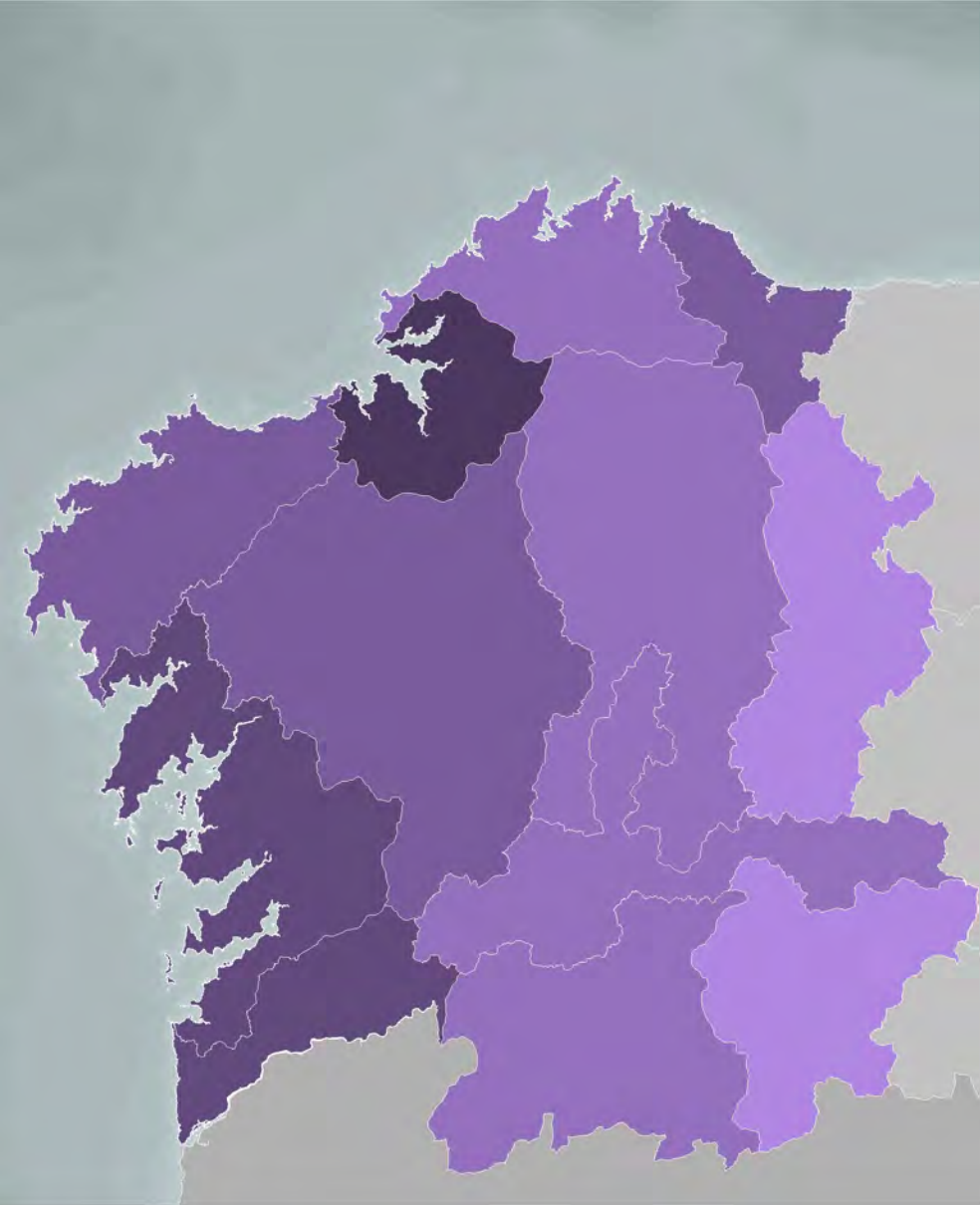

Indicador: PAIA.04 Dispersión urbana

Porcentaxe de superficie urbana

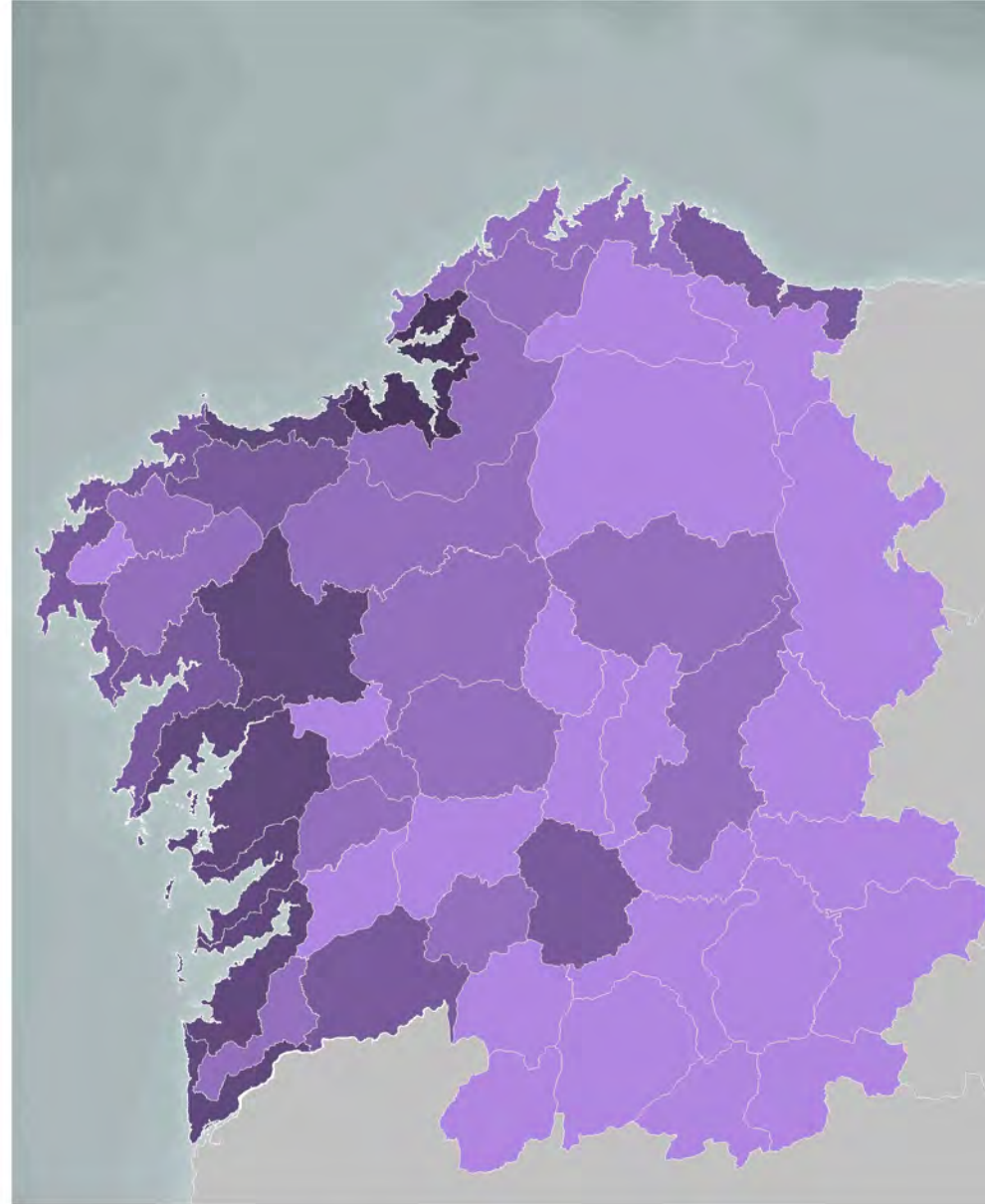
Caderno Medida 02

IET
Decembro 2015

Porcentaje de suprafață urbană
pe suprafață mare

- 0,3% - 0,4%
- 0,5% - 2,9%
- 3% - 5,3%
- 5,4% - 10,2%
- 10,3% - 13,5%

Porcentaje de suprafață urbană
pe județ

- 0,2% - 2%
- 2,1% - 4,7%
- 4,8% - 8,7%
- 8,8% - 20,5%
- 20,6% - 31,3%

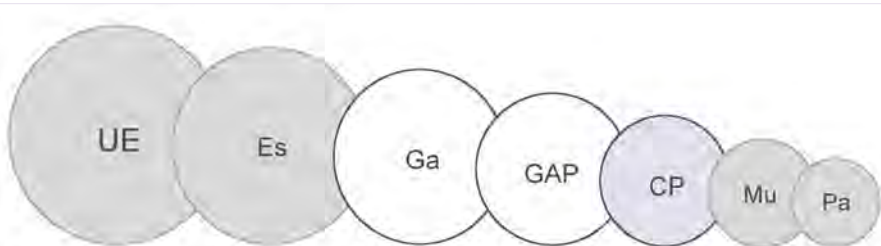
PAI A 04 Dispersión urbana

Medida: **02 Porcentaxe de superficie urbana**

Descrición:

O índice mide a porcentaxe de superficie urbana sobre a total de Galicia.

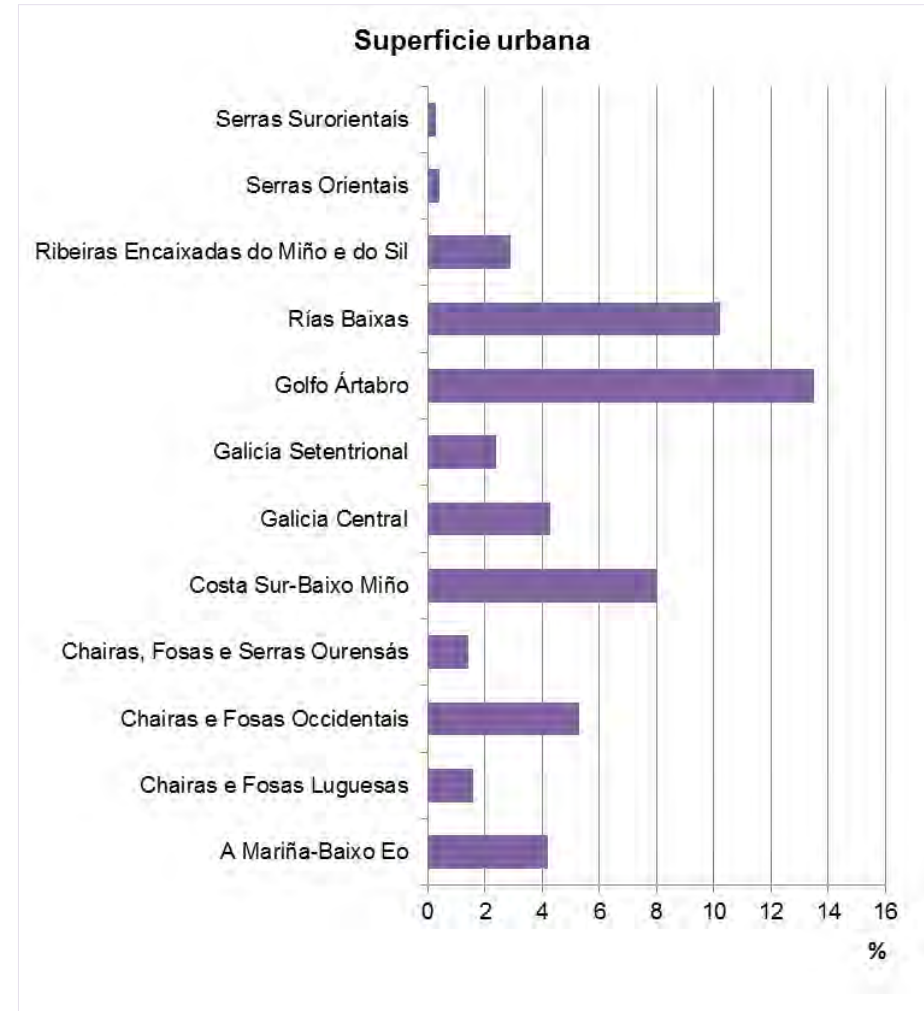
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); Es (España); Ga (Galicia); GAP (Grande Área Paisaxística); CP (Comarca Paisaxística); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

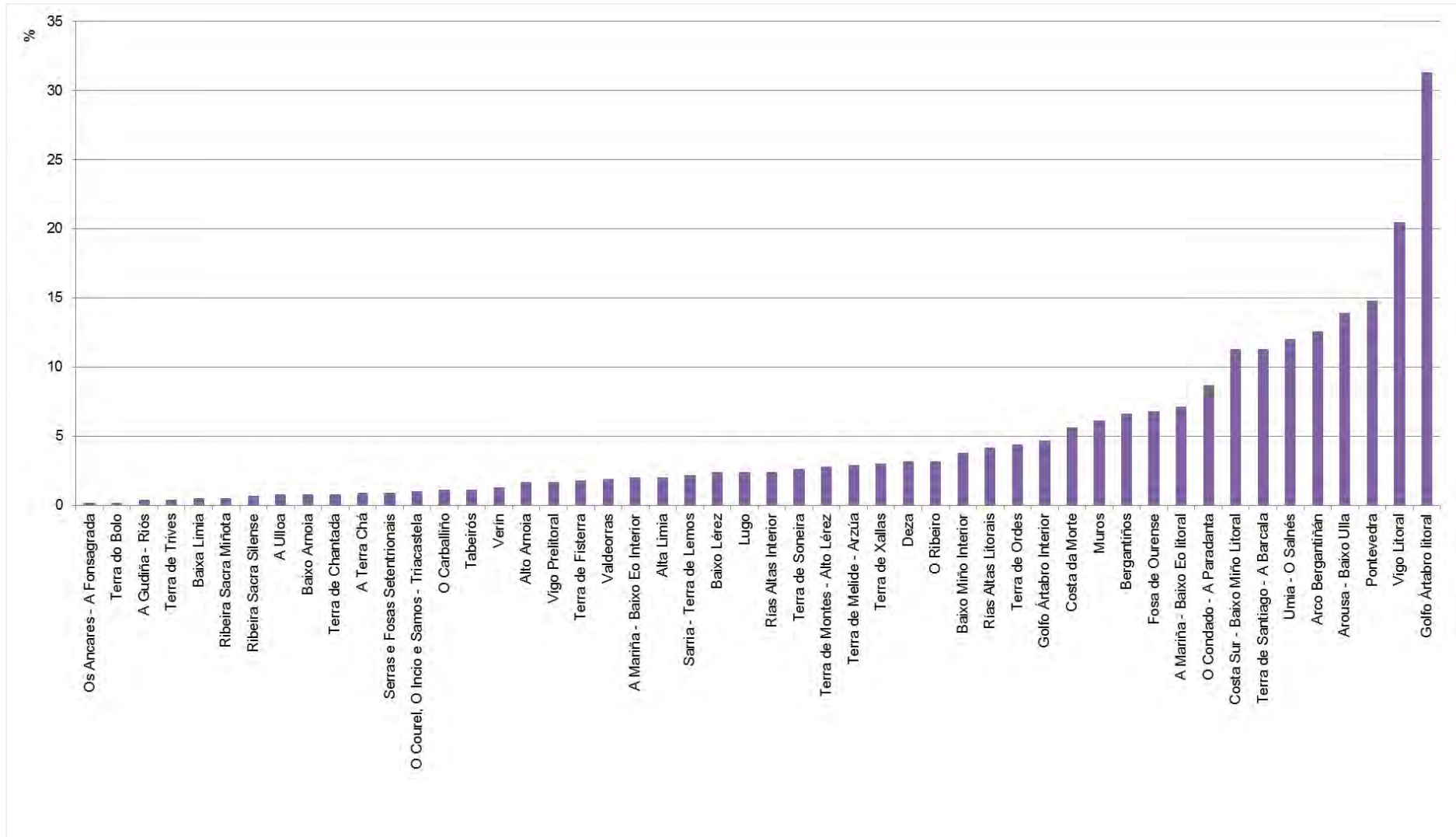
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

PAI.A.04 02 Porcentaxe de superficie urbana

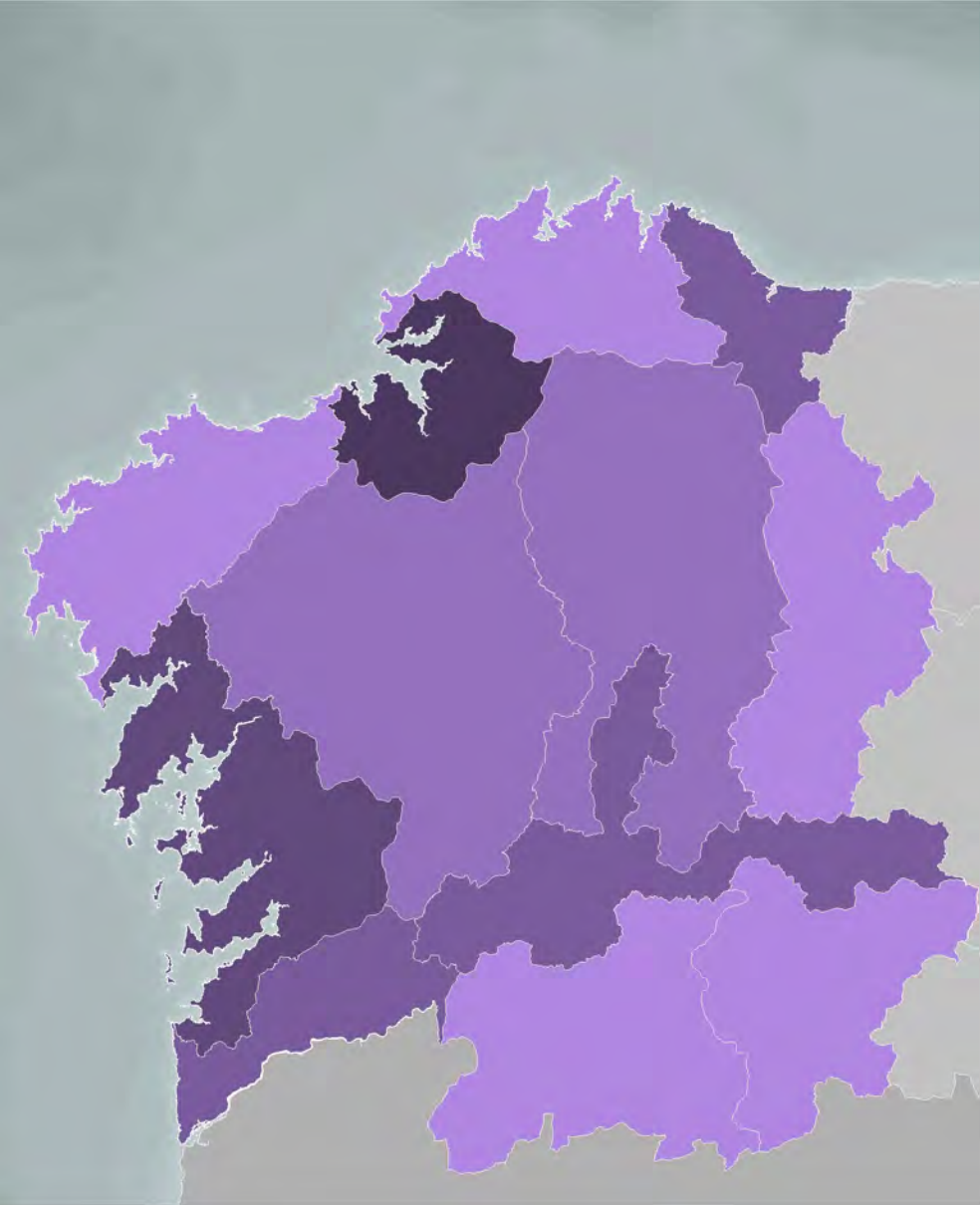
Gráfico comarcas paisaxísticas:

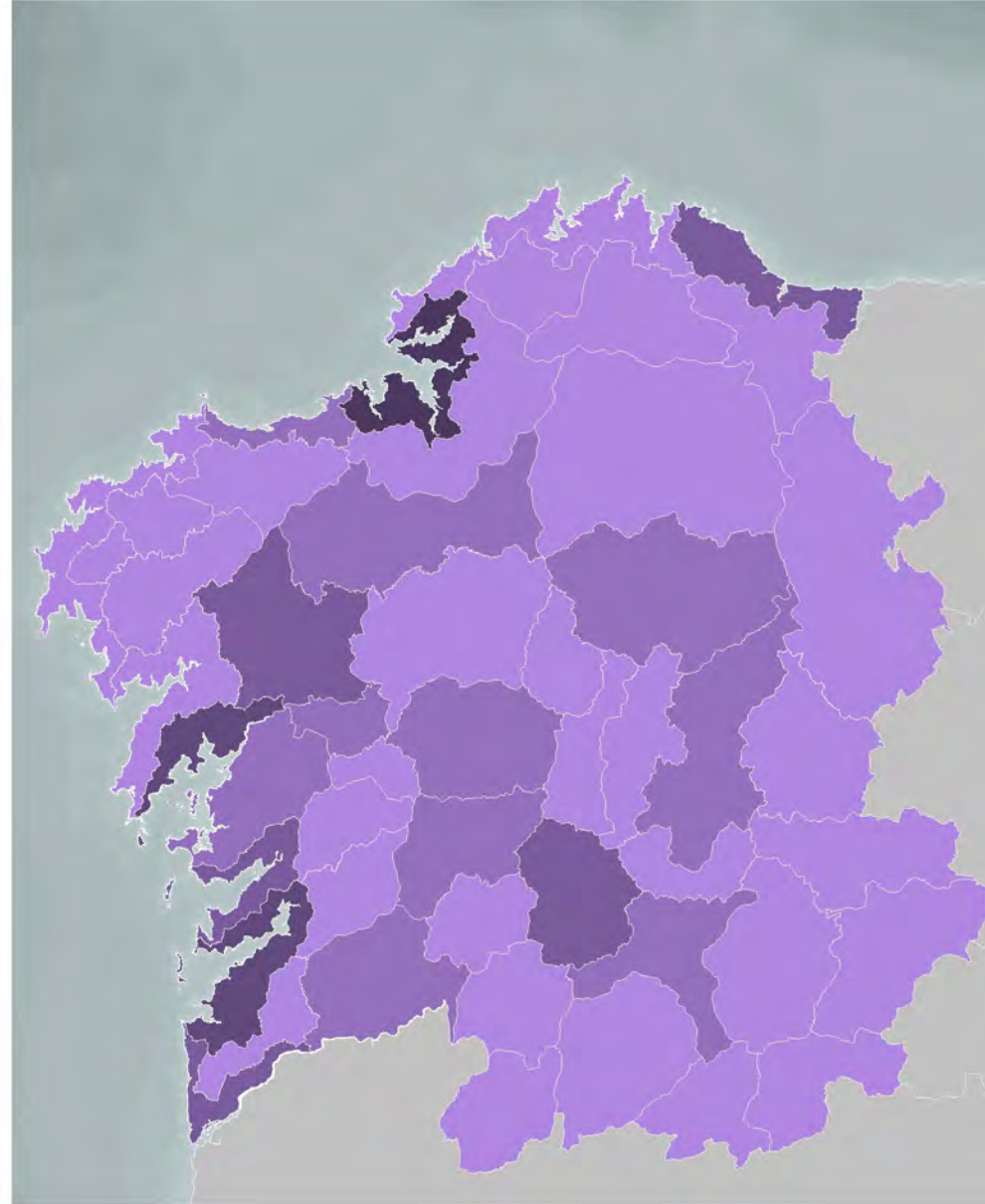
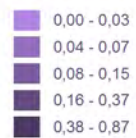
Indicador: PAIA.04 Dispersión urbana

Media da área do núcleo das manchas

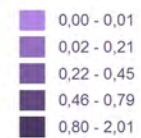
Caderno Medida 03

Media da área do núcleo das manchas por gran área

Media da área do núcleo das manchas por comarca

PAI A 04 Dispersión urbana

Medida: **03 Media da área do núcleo das manchas**

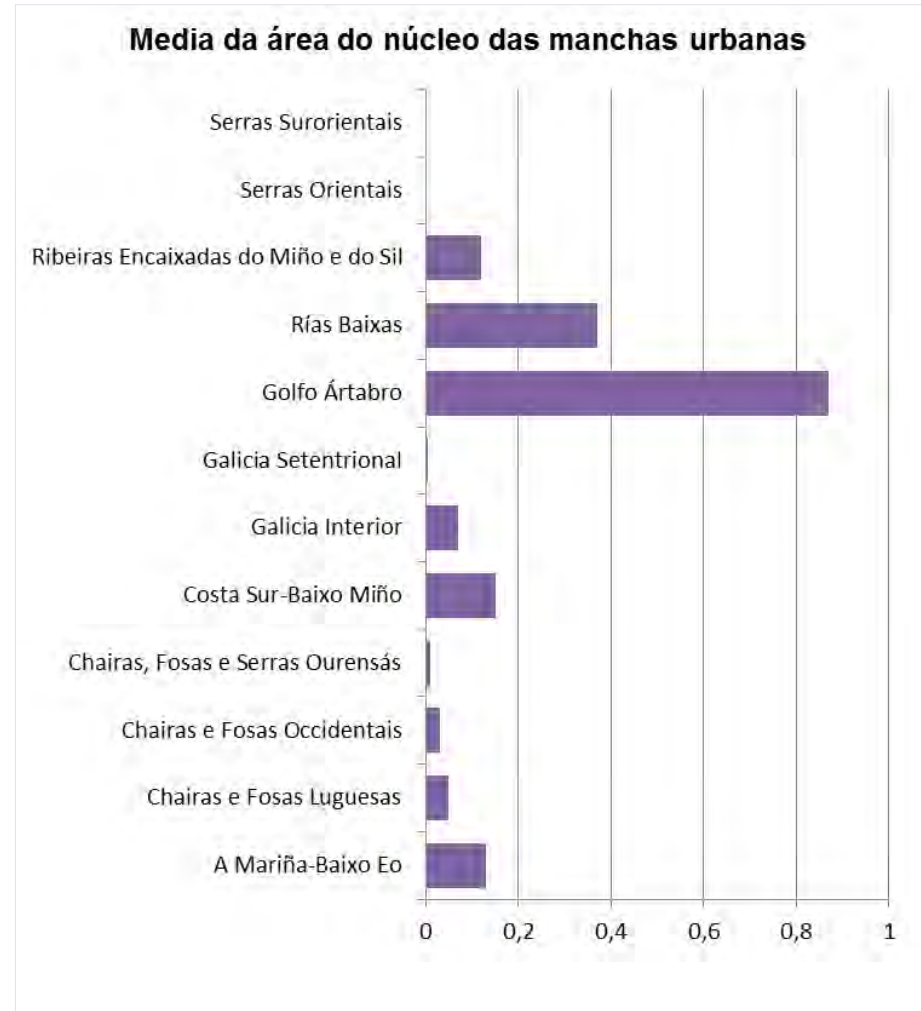
Descrición:

O índice mide a área media do núcleo das manchas calculado descontando unha franxa de borde sobre as zonas edificadas, pavimentadas e zonas verdes urbanas. O índice terase en conta para a súa análise a media e o coeficiente de varianza.

Ámbitos territoriais:

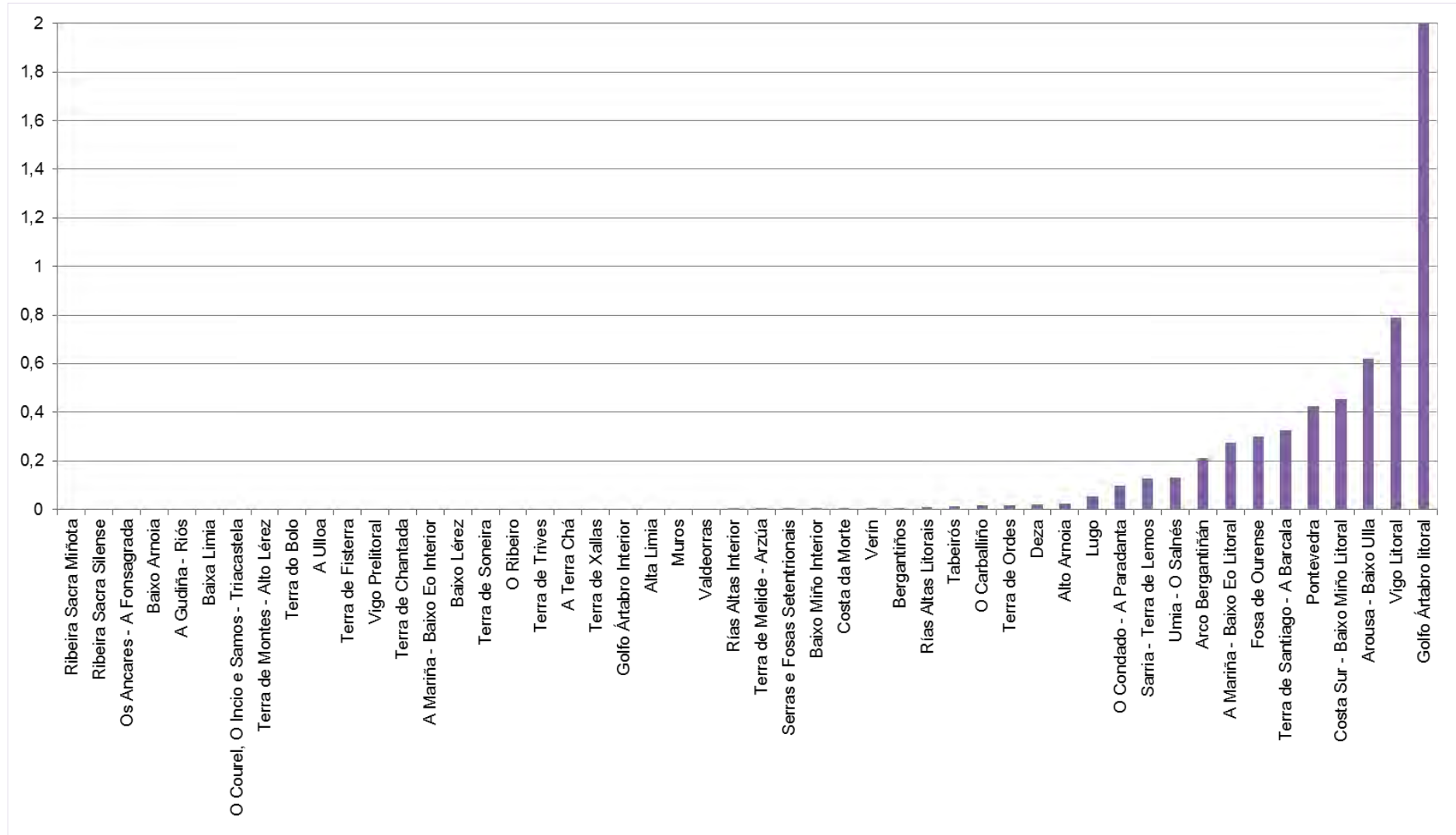

Gráfico:

PAI.A.04 03 Media da área do núcleo das manchas

Gráfico comarcas paisaxísticas:

Indicador: PAI.A.04

Dispersión urbana

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

NOTAS METODOLÓXICAS:

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida 1: Índice de proximidade (PROX)

Onde:

a_{ij} : area en m² da mancha ijs dentro dunha veciñanza específica medida en metros da mancha ij .

h_{ijs} : distancia en metros entre os bordes da mancha ijs e a mancha ij , medida a partir dos centros das celas dos bordes.

Para calcular o índice de proximidade, establécese un radio de veciñanza.

O índice calcúlase tomando como centro unha mancha e contabilizando as manchas da mesma clase que se atopan dentro do radio de veciñanza da mesma.

$$PROX_{MN} = \frac{\sum_{s=1}^m \frac{a_{ijs}}{h_{ijs}^2}}{n_s}$$

$$PROX_{CV} = \frac{\sqrt{\frac{\sum_{s=1}^n \left[\sum_{s=1}^m \frac{a_{ijs}}{h_{ijs}^2} - \frac{\sum_{s=1}^m \frac{a_{ijs}}{h_{ijs}^2}}{n_s} \right]^2}{n_i}}}{\frac{\sum_{s=1}^m \frac{a_{ijs}}{h_{ijs}^2}}{n_s}}$$

Medida 2: Área das manchas (AREA)

$$AREA_{MN} = \frac{\sum_{j=1}^n a_{ij}}{n_i}$$

Onde:

a_{ij}^c : área en ha das manchas

$$AREA_{CV} = \frac{\sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n \left[a_{ij} - \frac{\sum_{j=1}^n a_{ij}}{n_i} \right]^2}{n_i}}}{\frac{\sum_{j=1}^n a_{ij}}{n_i}}$$

Medida 3: Área de núcleo (CORE)

$$CORE_{MN} = \frac{\sum_{j=1}^n a_{ij}^c}{n_i}$$

$$CORE_{CV} = \frac{\sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n \left[a_{ij}^c - \frac{\sum_{j=1}^n a_{ij}^c}{n_i} \right]^2}{n_i}}}{\frac{\sum_{j=1}^n a_{ij}^c}{n_i}}$$

Onde:

a_{ij} : área en ha do núcleo das manchas calculado descontando unha franxa de borde definida en m.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Rexistro administrativo	CATASTRO			5 anos	
	Coberturas e usos do solo	SIOSE			5 anos	Alfanumérico

REFERENCIAS:

DATOS: Medida 1

Índice de proximidad por grandes áreas e comarcas paisaxísticas

GRANDES ÁREAS	COMARCAS PAISAXÍSTICAS	PROX _{MN}	PROX _{CV}
Serras Orientais		3,44	1267,73
	Os Ancares - A Fonsagrada	3,02	1586,19
	O Courel, O Incio e Samos - Triacastela	4,52	660,13
Serras Surorientais		9,22	927,13
	A Gudiña - Riós	3,35	422,99
	Terra de Trives	16,64	794,84
	Terra do Bolo	6,95	821,41
Chairas, Fosas e Serras Ourensás		24,47	1031,18
	Alta Limia	33	711,39
	Alto Arnoia	21,06	1162,73
	Baixa Limia	4,42	432,91
	Baixo Arnoia	3,33	551,62
	Verín	65,61	726,56
Chairas e Fosas Luguesas		65,39	1308,23
	A Terra Chá	18,28	850,46
	Lugo	148,43	971,77
	Sarria - Terra de Lemos	43,22	1088,51
	Terra de Chantada	10,57	1118,58
Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil		79,02	1249,54
	Fosa de Ourense	171,09	905,56
	O Ribeiro	16,15	571,71
	Ribeira Sacra Miñota	1,46	1000,92
	Ribeira Sacra Silense	3	722,87
	Valdeorras	64,73	503,57
Costa Sur-Baixo Miño		122,83	570,53
	Baixo Miño Interior	43,53	516,7
	Costa Sur - Baixo Miño Litoral	84,77	438,03
	O Condado - A Paradanta	212,64	484,37
Galicia Central		70,53	1140,84
	A Ulloa	7,98	634,38
	Deza	40,12	678,74

GRANDES ÁREAS	COMARCAS PAISAXÍSTICAS	PROX _{MN}	PROX _{CV}
	O Carballiño	54,49	861,75
	Tabeirós	40,07	542,57
	Terra de Melide - Arzúa	18,42	653,54
	Terra de Montes - Alto Lézrez	5,31	229,19
	Terra de Ordes	17	668,82
	Terra de Santiago - A Barcala	259,59	675,18
Rías Baixas		839,95	642,75
	Arousa - Baixo Ulla	466,06	383,8
	Baixo Lézrez	11,92	757,06
	Muros	51,21	516,52
	Pontevedra	856,11	482,38
	Umia - O Salnés	215,5	591,79
	Vigo Litoral	2048,64	447,39
	Vigo Prelitoral	8,49	635,33
Chairas e Fosas Occidentais		69,74	673,64
	Arco Bergantiñán	192,26	461,89
	Bergantiños	88,87	642,55
	Costa da Morte	62,23	468,36
	Terra de Fisterra	8,11	388,2
	Terra de Soneira	15,11	469,57
	Terra de Xallas	20,66	1003,81
Golfo Ártabro		985,56	515,31
	Golfo Ártabro Interior	27,01	383,49
	Golfo Ártabro litoral	2096,27	342,84
Galicia Setentrional		53,09	648,79
	Rías Altas Interior	5,96	467,91
	Rías Altas Litorais	77,27	517,02
	Serras e Fosas Setentrionais	53,32	723,93
A Mariña-Baixo Eo		69,31	1172,48
	A Mariña - Baixo Eo Interior	11,55	498,49
	A Mariña - Baixo Eo litoral	133,59	880,67

DATOS: Medida 2
Porcentaxe de superficie urbana por grandes áreas e comarcas paisaxísticas

GRANDES ÁREAS	COMARCAS PAISAXÍSTICAS	% SUPERF. URBANA
Serras Orientais		0,4
	Os Ancares - A Fonsagrada	0,2
	O Courel, O Incio e Samos - Triacastela	1
Serras Surorientais		0,3
	A Gudiña - Riós	0,4
	Terra de Trives	0,4
	Terra do Bolo	0,2
Chairas, Serras e Fosas Ourenás		1,4
	Alta Limia	2
	Alto Arnoia	1,7
	Baixa Limia	0,5
	Baixo Arnoia	0,8
	Verín	1,3
Chairas e Fosas Luguesas		1,6
	A Terra Chá	0,9
	Lugo	2,4
	Sarria - Terra de Lemos	2,2
	Terra de Chantada	0,8
Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil		2,9
	Fosa de Ourense	6,8
	O Ribeiro	3,2
	Ribeira Sacra Miñota	0,5
	Ribeira Sacra Silense	0,7
	Valdeorras	1,9
Costa Sur-Baixo Miño		8
	Baixo Miño Interior	3,8
	Costa Sur - Baixo Miño Litoral	11,3
	O Condado - A Paradanta	8,7
Galicia Central		4,3
	A Ulloa	0,8
	Deza	3,2

GRANDES ÁREAS	COMARCAS PAISAXÍSTICAS	% SUPERF. URBANA
	O Carballiño	1,1
	Tabeirós	1,1
	Terra de Melide - Arzúa	2,9
	Terra de Montes - Alto Lézez	2,8
	Terra de Ordes	4,4
	Terra de Santiago - A Barcala	11,3
Rías Baixas		10,2
	Arousa - Baixo Ulla	13,9
	Baixo Lézez	2,4
	Muros	6,1
	Pontevedra	14,8
	Umia - O Salnés	12
	Vigo Litoral	20,5
	Vigo Prelitoral	1,7
Chairas e Fosas Occidentais		5,3
	Arco Bergantiñán	12,6
	Bergantiños	6,6
	Costa da Morte	5,6
	Terra de Fisterra	1,8
	Terra de Soneira	2,6
	Terra de Xallas	3
Golfo Ártabro		13,5
	Golfo Ártabro Interior	4,7
	Golfo Ártabro litoral	31,3
Galicia Setentrional		2,4
	Rías Altas Interior	2,4
	Rías Altas Litorais	4,2
	Serras e Fosas Setentrionais	0,9
A Mariña-Baixo Eo		4,2
	A Mariña - Baixo Eo Interior	2
	A Mariña - Baixo Eo litoral	7,1

DATOS: Medida 3

Área do núcleo das manchas por grandes áreas e comarcas paisaxísticas

GRANDES ÁREAS	COMARCAS PAISAXÍSTICAS	CORE _{MN}	CORE _{CV}
Serras Orientais		0	0
	Os Ancares - A Fonsagrada	0	0
	O Courel, O Incio e Samos - Triacastela	0	0
Serras Surorientais		0	0
	A Gudiña - Riós	0	0
	Terra de Trives	0	0
	Terra do Bolo	0	0
Chairas, Fosas e Serras	Ourense	0,01	5919,66
	Alta Limia	0	0
	Alto Arnoia	0,022	3057,78
	Baixa Limia	0	0
	Baixo Arnoia	0	0
	Verín	0,005	2846,05
Chairas e Fosas Luguesas		0,05	8091,57
	A Terra Chá	0	0
	Lugo	0,053	6192,74
	Sarria - Terra de Lemos	0,127	5458,94
Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil	Terra de Chantada	0	0
		0,12	6981,03
	Fosa de Ourense	0,298	4403,47
	O Ribeiro	0	0
	Ribeira Sacra Miñota	0	0
	Ribeira Sacra Silense	0	0
	Valdeorras	0	0
Costa Sur-Baixo Miño		0,15	3314,05
	Baixo Miño Interior	0,004	1961,08
	Costa Sur - Baixo Miño Litoral	0,453	2121,03
	O Condado - A Paradanta	0,097	2319,85
Galicia Central		0,07	7546,71
	A Ulloa	0	0
	Deza	0,021	2742,26

GRANDES ÁREAS	COMARCAS PAISAXÍSTICAS	CORE _{MN}	CORE _{CV}
	O Carballiño	0,015	3056,14
	Tabeirós	0,012	1341,64
	Terra de Melide - Arzúa	0,0003	2792,26
	Terra de Montes - Alto Lézrez	0	0
	Terra de Ordes	0,016	3476,92
	Terra de Santiago - A Barcala	0,326	3813,55
		0,37	4430,14
Rías Baixas		0,621	1654,74
	Arousa - Baixo Ulla	0	0
	Baixo Lézrez	0	0
	Muros	0	0
	Pontevedra	0,423	2773,68
	Umia - O Salnés	0,13	2765,36
	Vigo Litoral	0,789	3613,92
	Vigo Prelitoral	0	0
		0,03	3635,09
Chairas e Fosas Occidentais		0,21	1429,42
	Arco Bergantiñán	0,006	2744,08
	Bergantiños	0,004	2308,68
	Costa da Morte	0	0
	Terra de Fisterra	0	0
	Terra de Soneira	0	0
	Terra de Xallas	0	0
Golfo Ártabro		0,87	2665,44
	Golfo Ártabro Interior	0	0
	Golfo Ártabro litoral	2	1750,76
Galicia Setentrional		0,005	3041,29
	Rías Altas Interior	0,0001	1886,8
	Rías Altas Litorais	0,009	2307,07
	Serras e Fosas Setentrionais	0,002	2024,85
A Mariña-Baixo Eo		0,13	3939,26
	A Mariña - Baixo Eo Interior	0	0
	A Mariña - Baixo Eo litoral	0,274	2709,07

GLOSARIO:

Xunta de Galicia

PAI.C.01

Aplicación dos instrumentos da Lei da paisaxe

Caderno indicador

IET
Decembro 2016

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo do indicador é analizar a incidencia da aplicación dos instrumentos e determinacións recollidos na lexislación sectorial en materia de paisaxe.

Galicia posúe excepciónais calidades ecolóxicas e estéticas que se manifestan nunha rica diversidade de paisaxes, nalgúns casos vinculados ás áreas máis poboadas e industrializadas da Comunidade.

Como consecuencia desta influencia humana, a velocidade de cambio das paisaxes ten aumentado e, as veces, acompaña a esta evolución un proceso de banalización das paisaxes, por producirse a costa dos valores que conteñen, ambientais, patrimoniais e estéticos.

O recoñecemento do dereito dos cidadáns a gozar da paisaxe como compoñente do seu benestar e calidade de vida, fai irrenunciábel a xestión da súa evolución, que aínda que inevitable, debe preservar os seus valores.

Descrición do indicador:

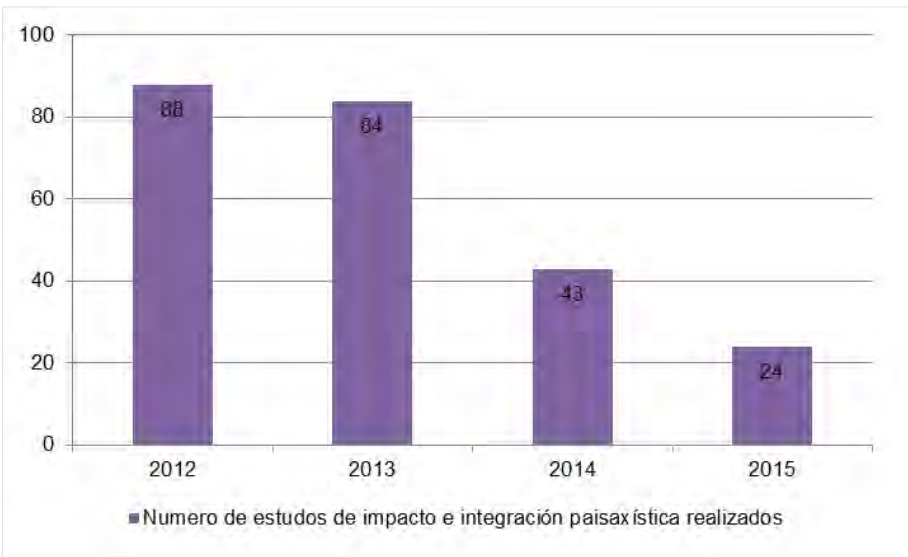
O indicador avalía o grao de implantación que están a ter en Galicia os instrumentos da Lei da paisaxe e as consecuencias que se derivan da súa aplicación.

O indicador reflectirá, a través das diferentes medidas, os catálogos que se teñan redactado, o ámbito territorial caracterizado en función das súas peculiaridades paisaxísticas ou a actividade da administración na súa competencia de control sobre as actividades con potencial incidencia sobre a paisaxe.

Medidas do indicador:

- 1. Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados
- 2. Superficie delimitada en UPAI
- 3. Número de Estudos de Impacto de Integración Paisaxística realizados

Evolución do indicador:

Estado:

O catálogo da paisaxe de Galicia, foi aprobado por Decreto 119/2016, de 28 de xullo de 2016 (DOG. 25/08/2016) de conformidade coa Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia. O catálogo clasifica a totalidade da superficie de Galicia en 12 grandes áreas paisaxísticas e incluíu a elaboración dun catálogo por cada unha delas.

Así mesmo, como resultado da elaboración do catálogo obtívose o mapa de unidades de paisaxe de toda Galicia. En total o mapa inclúe 28.350 unidades de paisaxe pertencentes a 258 tipos de paisaxe diferentes, resultado da combinación das 5 clases de rexións xeomorfolóxicas, 12 clases de cuberta e 5 clases de termotipos.

A estas unidades hai que engadir as 428 unidades litorais e 13 prelitorais definidas polo Plan de ordenación do litoral para o seu ámbito de xestión.

Como resultado do anterior, a medida un; superficie incluída no ámbito dos catálogos da paisaxe no ano 2016 é de 29.529,53 km² o que se corresponde co 100% da superficie de Galicia.

A medida dous; superficie delimitada en unidades de paisaxe é de 29.529,53 km² o que se corresponde co 100% da superficie de Galicia.

En relación a medida tres, durante o periodo 2014-2015 o número de estudos de impacto e integración paisaxística realizados foi de 67 (43 no ano 2014 e 24 no 2015) e o seu ámbito de afectación abarcou a un total de 69 concellos. Por provincias o 34% dos informes corresponden a provincia da Coruña, o 24% a provincia de Pontevedra, e a Lugo e Ourense o 21% respectivamente.

Este indicador reflicte a actividade a materialización dos compromisos derivados da ratificación do Convenio europeo da paisaxe polo estado español e posto en marcha pola administración galega. Neste sentido, o artigo 8 da Lei 7/2008 de protección da paisaxe de Galicia contempla como instrumentos específicos para a protección, xestión e ordenación da paisaxe: os catálogos da paisaxe, as Directrices de paisaxe, os Estudos de impacto e integración paisaxística e os Plans de acción da paisaxe en áreas protexidas.

Coherencia co modelo territorial

O indicador encadrase dentro da orientación estratéxica "F. Protexer o patrimonio natural e cultural" das Directrices de Ordenación do Territorio. Así mesmo, responde os obxectivos de calidade paisaxística identificados durante o proceso de participación cidadá levado a cabo para a elaboración do Catálogo das paisaxes de Galicia: Promover unha paisaxe diversa e en mosaico, fomentar paisaxes agroforestais ben xestionadas, fomentar a integración dos asentamentos de poboación na paisaxe, fomentar paisaxes que favorezan a calidade de vida dos cidadáns e fomentar paisaxes que garantan a provisión de servizos ecosistémicos.

Indicador: PAI.C.01 Aplicación dos instrumentos da Lei da paisaxe

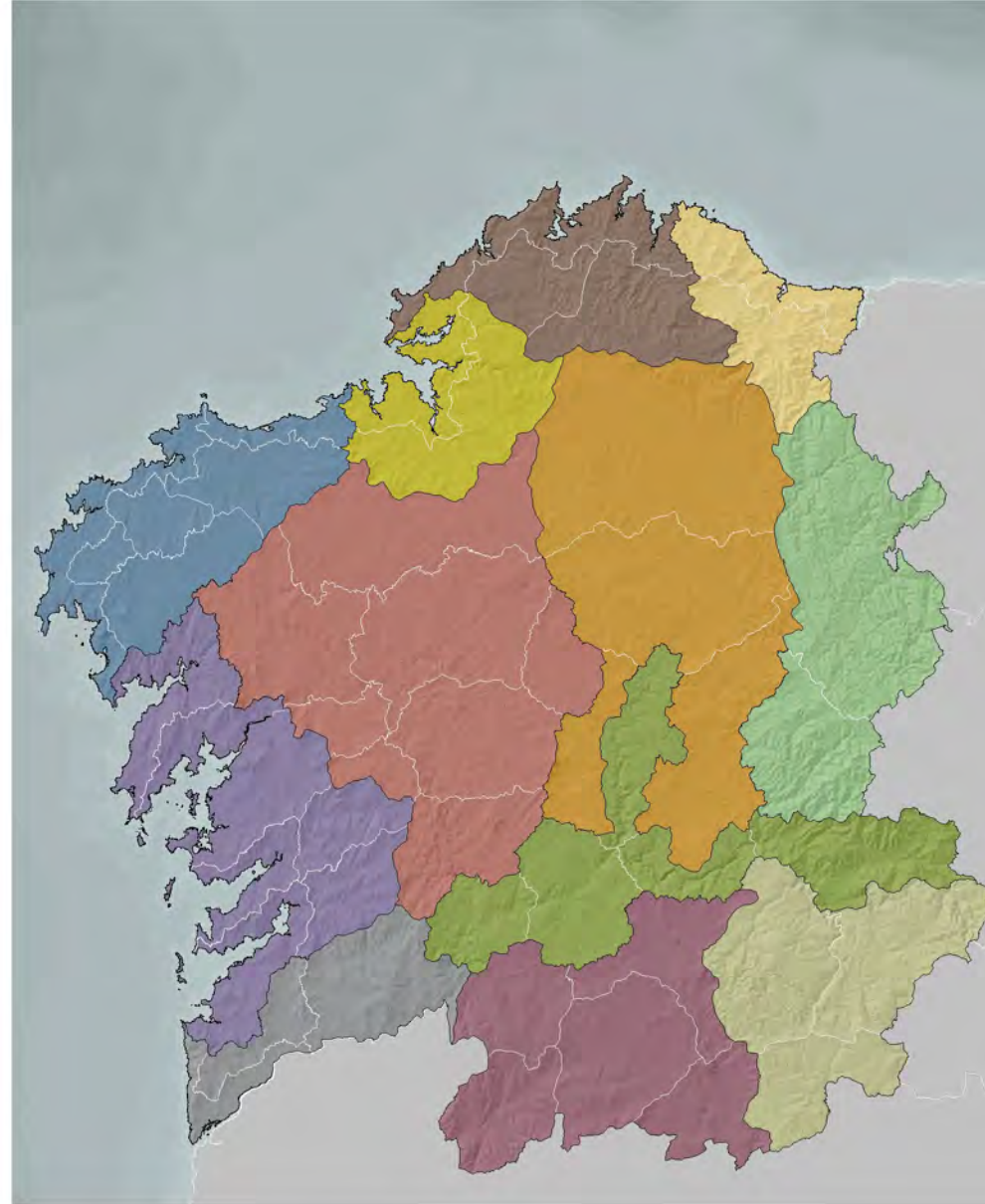
Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados

Caderno Medida 01

Zonas con catálogo de paisaxe no ano 2013

■ Catálogo do Deza

Zonas con catálogo de paisaxe no ano 2016

Grandes áreas paisaxísticas

■ Serras Orientais	■ Galicia Central
■ Serras Surorientais	■ Rías Baixas
■ Chairas e Fosas Luguesas	■ Chairas e Fosas Occidentais
■ Chairas, Fosas e Serras Ourenás	■ Golfo Ártabro
■ Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil	■ Galicia Setentrional
■ Costa Sur - Baixo Miño	■ A Mariña - Baixo Eo

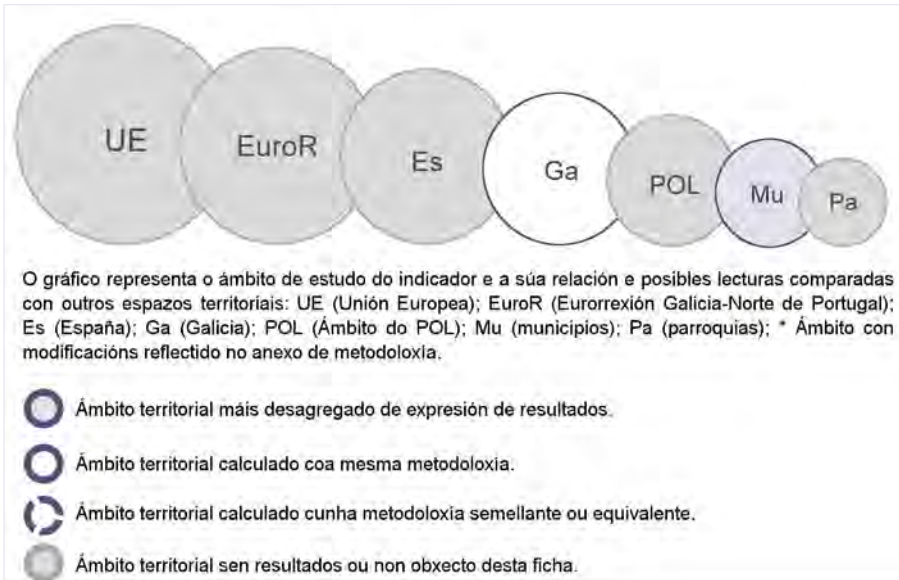
PAI C 01 Aplicación dos instrumentos da Lei da paisaxe

Medida: **01 Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados**

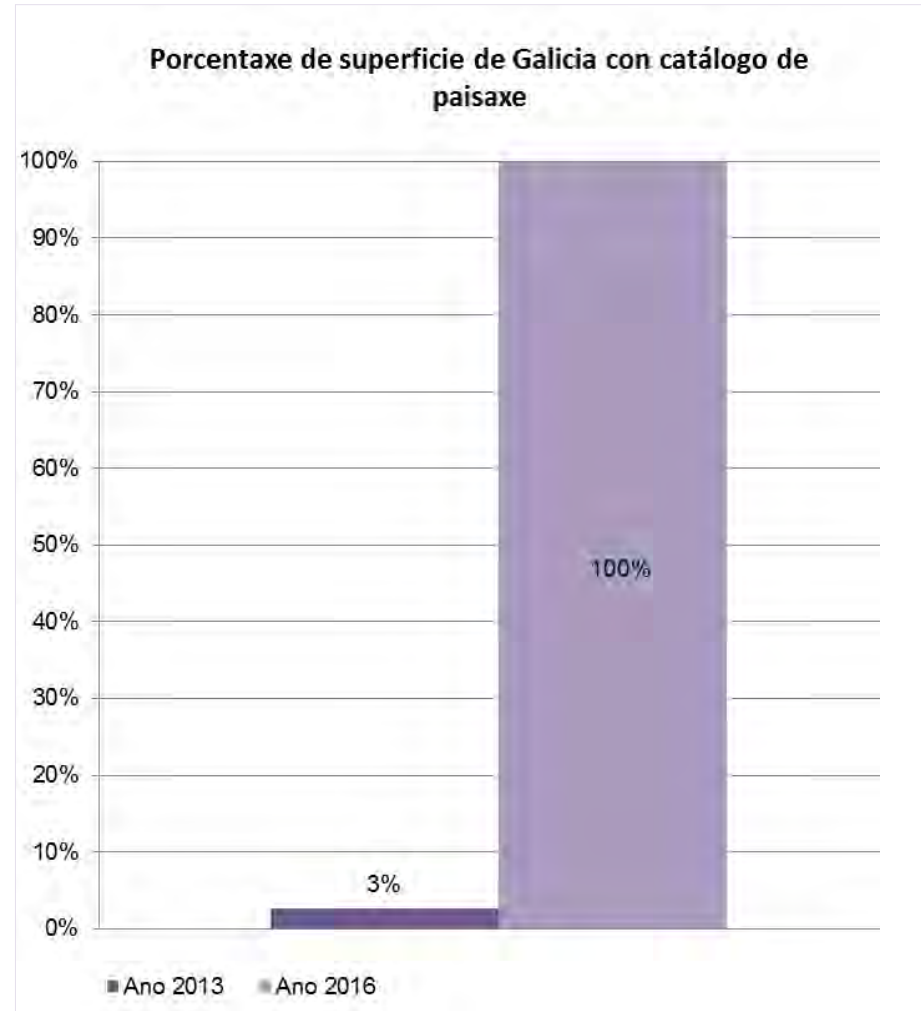
Descrición:

Superficie de cada ámbito municipal incluído nos catálogos de paisaxe xa elaborados.

Ámbitos territoriais:

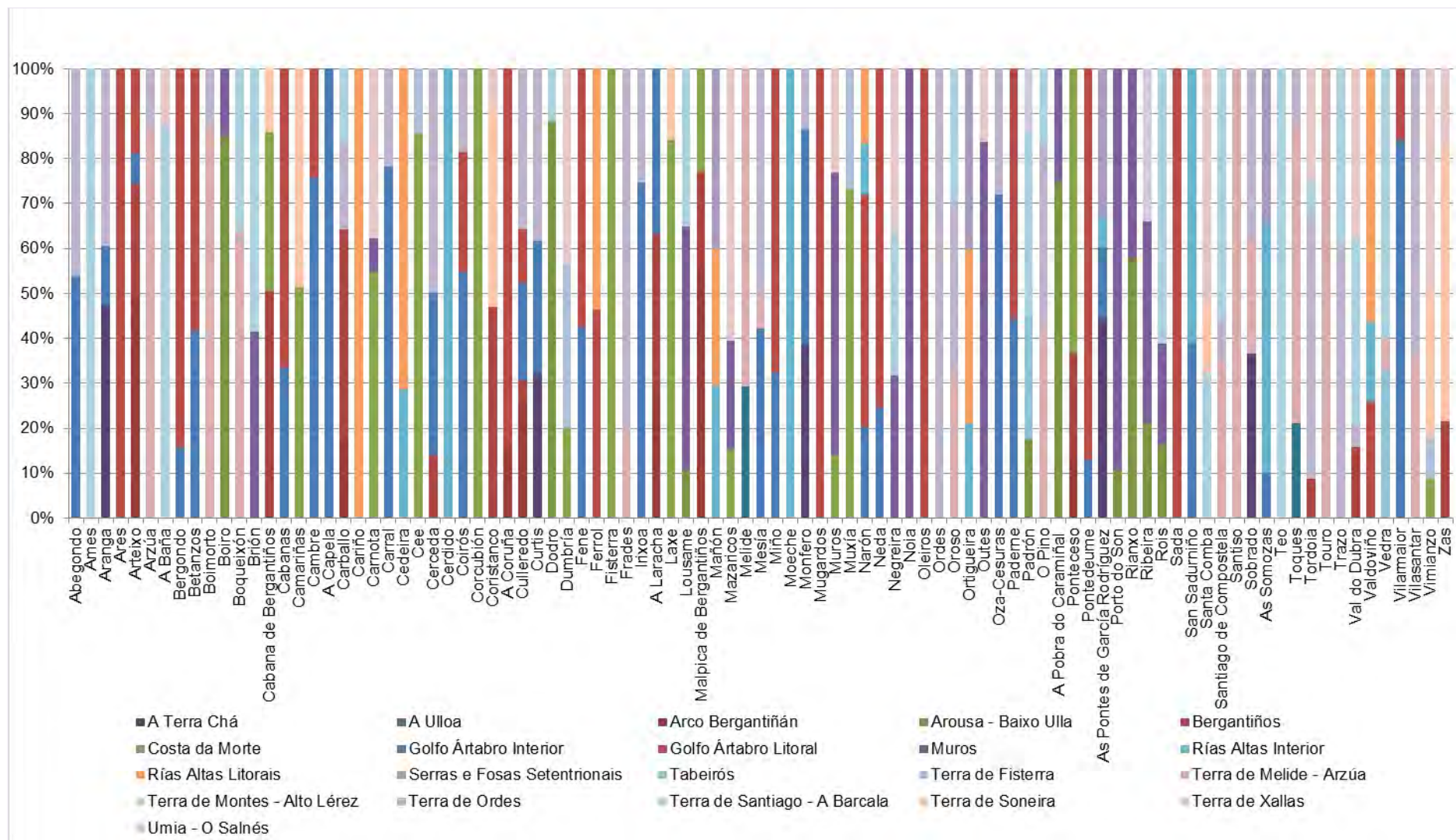

Gráfico:

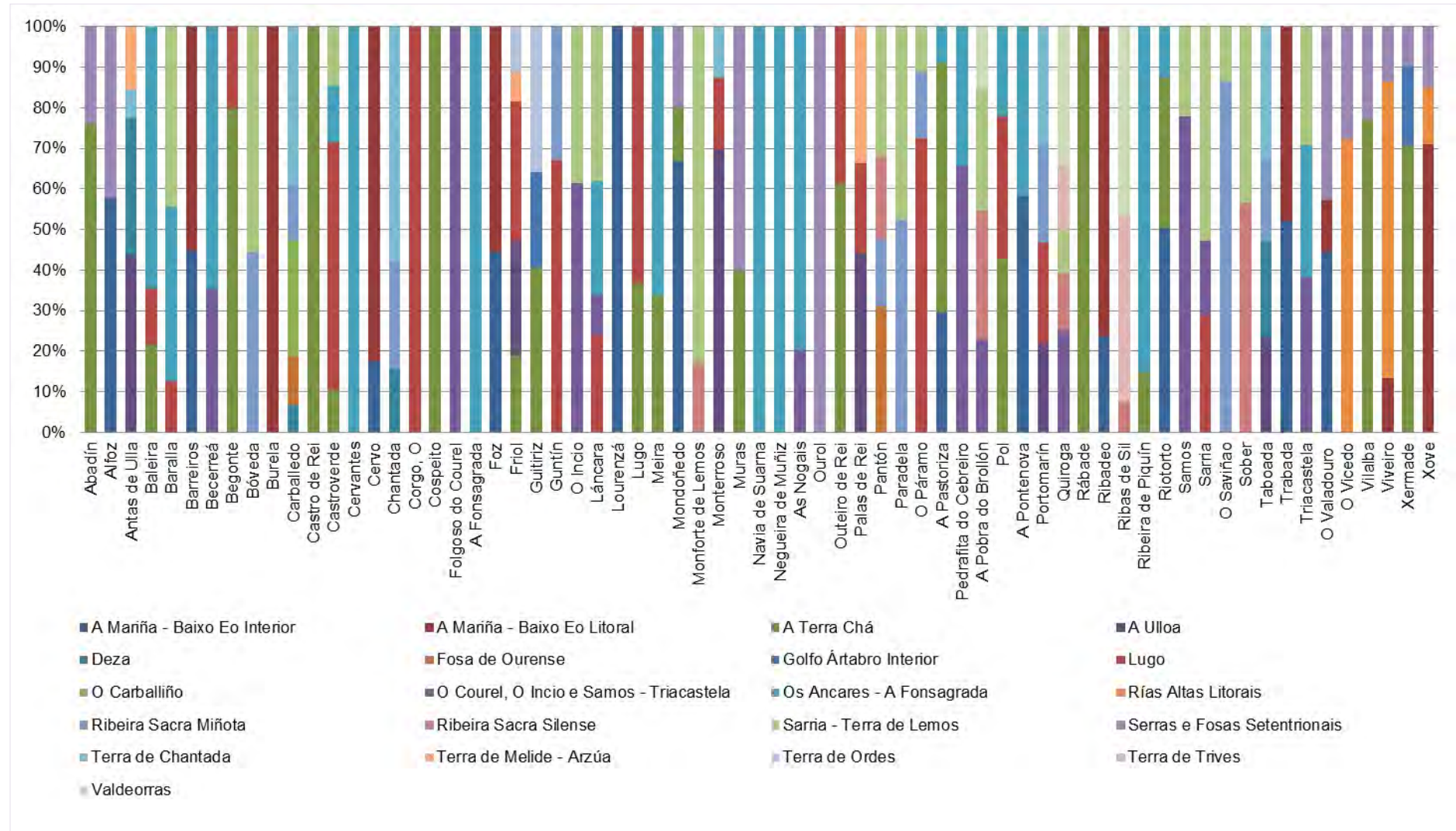
PAI.C.01 01 Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados

Gráfico A Coruña. Comarcas paisaxísticas por concello.

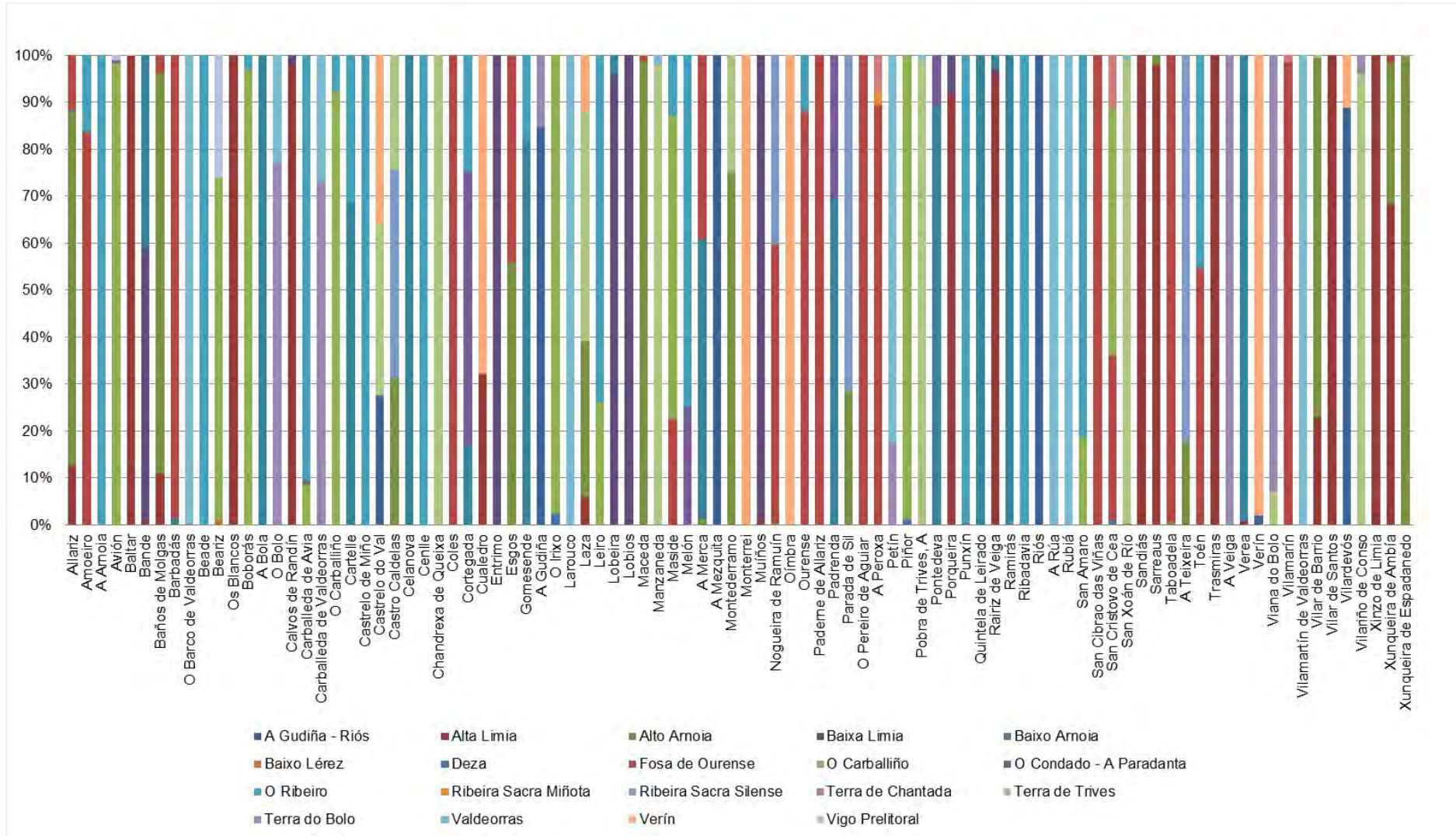
PAI.C.01 01 Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados

Gráfico Lugo. Comarcas paisaxísticas por concello.

PAI.C.01 01 Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados

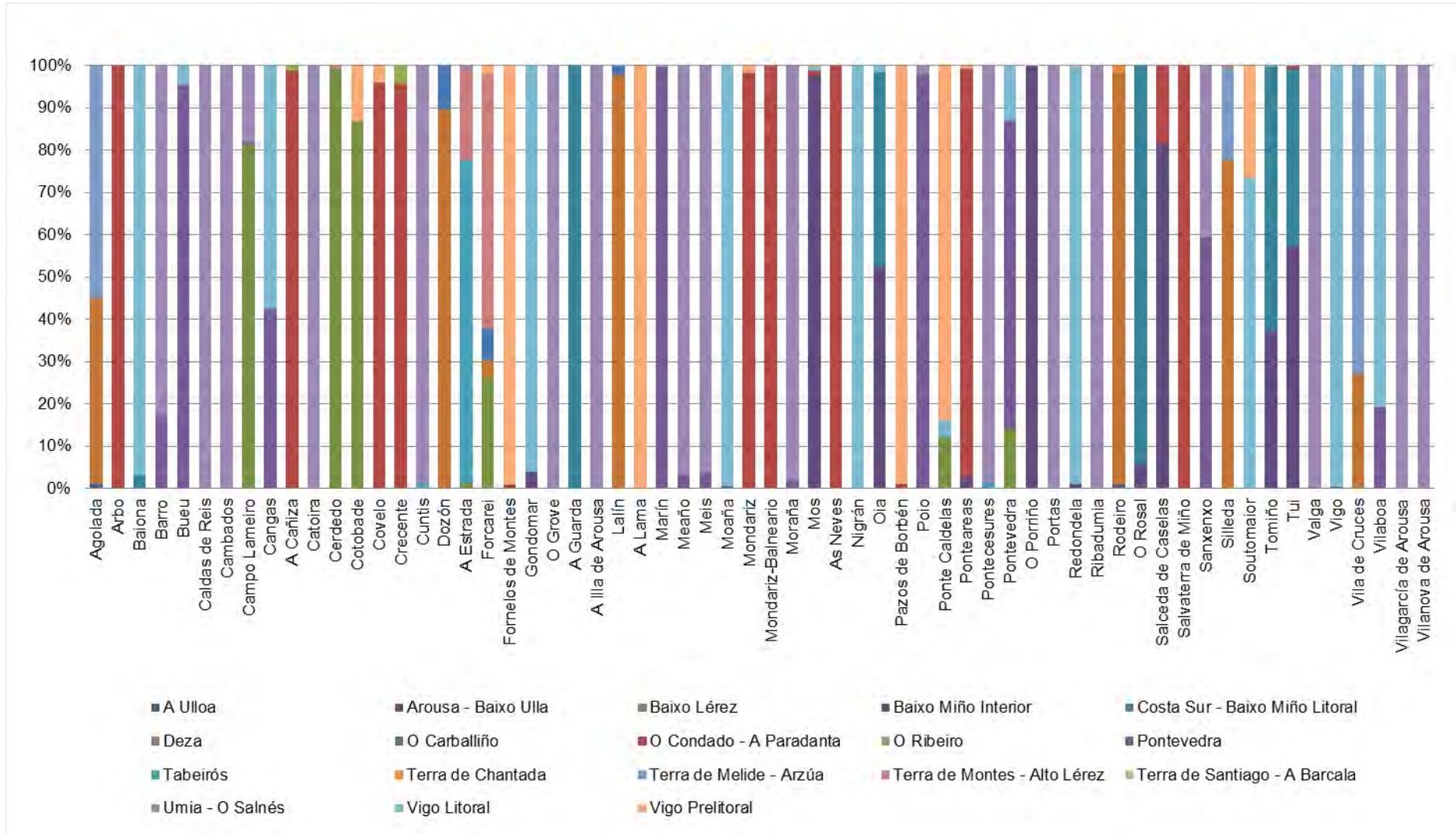
Gráfico Ourense. Comarcas paisaxísticas por concello.

PAI.C.01 01 Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados

Gráfico Pontevedra. Comarcas paisaxísticas por concello.

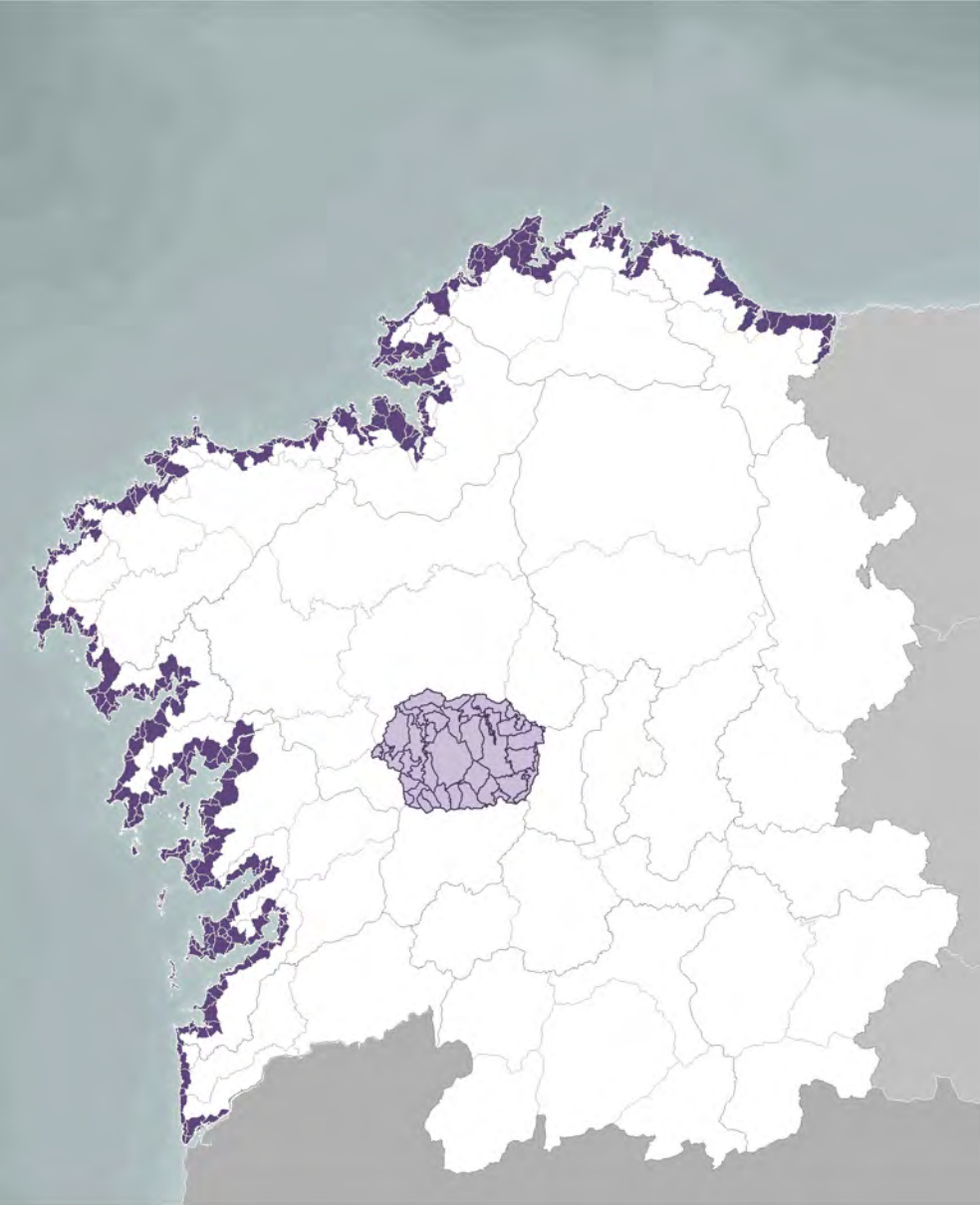

Indicador: PAI.C.01 Aplicación de instrumentos da Lei da paisaxe

Superficie delimitada en UPAI

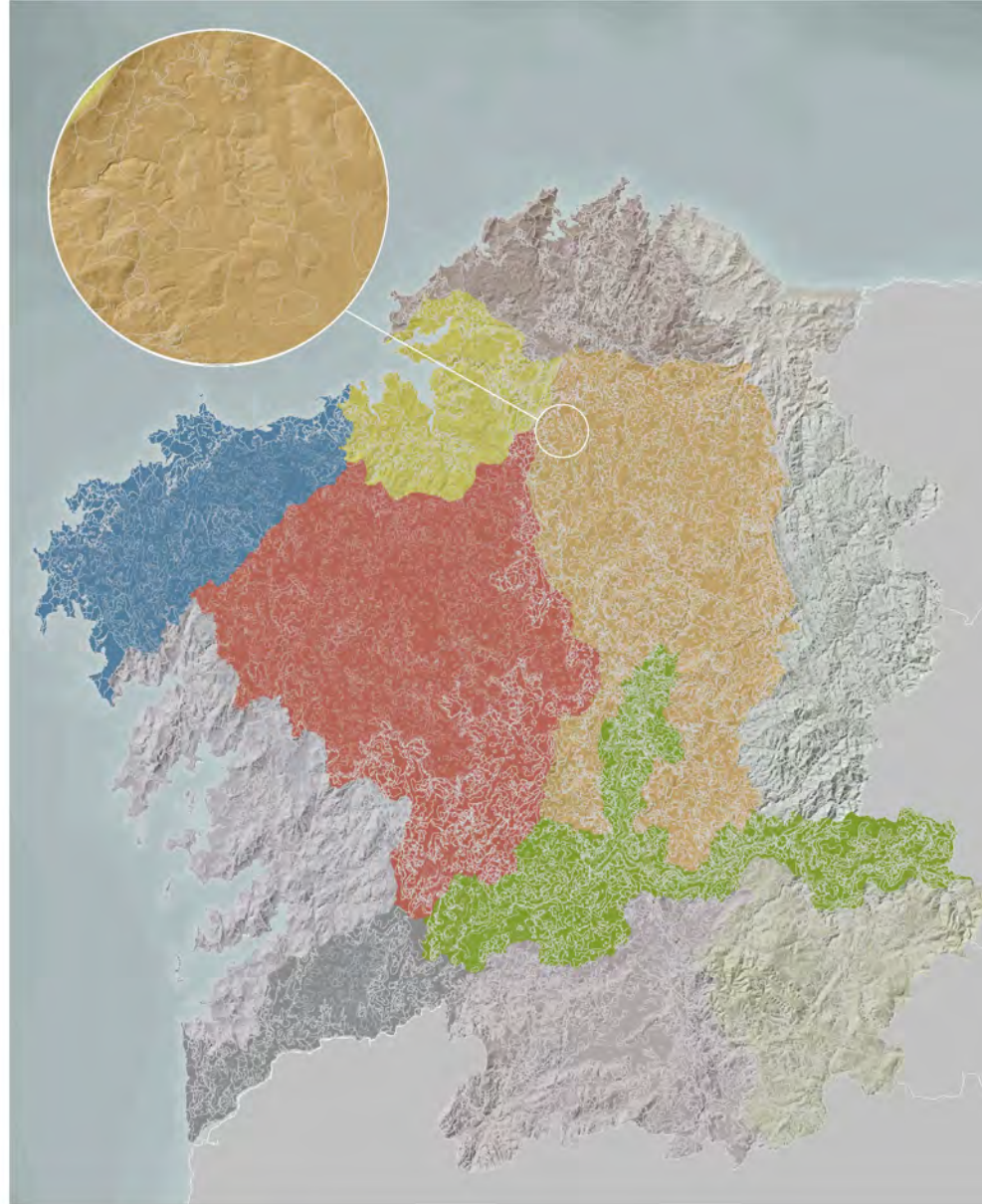
Caderno Medida 02

Unidades de paisaxe no ano 2013

Unidades de Paisaxe

- Ámbito do POL
- Comarca do Deza

Unidades de paisaxe no ano 2016

Unidades de Paisaxe

Grandes áreas paisaxísticas

 Serras Orientais	 Galicia Central
 Serras Surorientais	 Rías Baixas
 Chairas e Fosas Luguesas	 Chairas e Fosas Occidentais
 Chairas, Fosas e Serras Ourenás	 Golfo Ártabro
 Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil	 Galicia Setentrional
 Costa Sur - Baixo Miño	 A Mariña - Baixo Eo

PAI C 01 Aplicación dos instrumentos da Lei da paisaxe

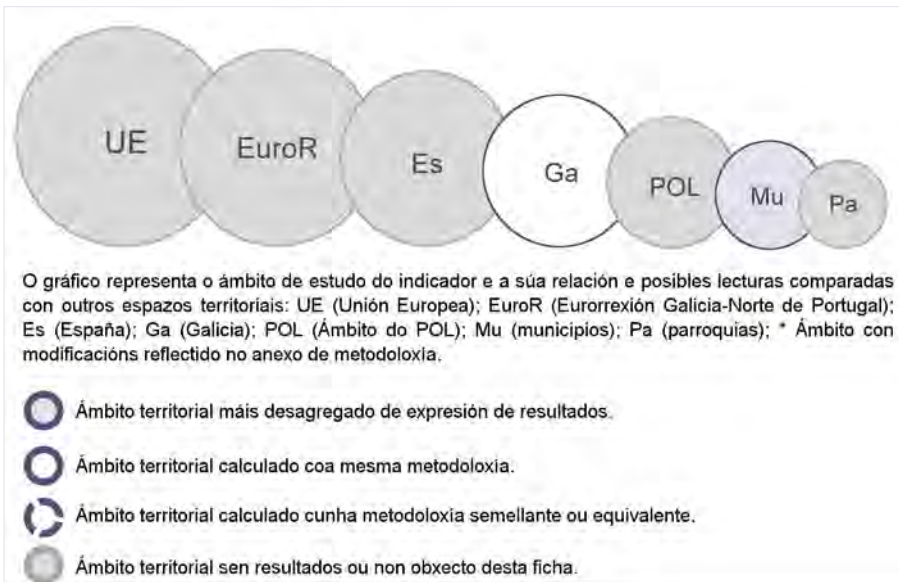
Medida: **02 Superficie delimitada en Unidades de paisaxe**

Descrición:

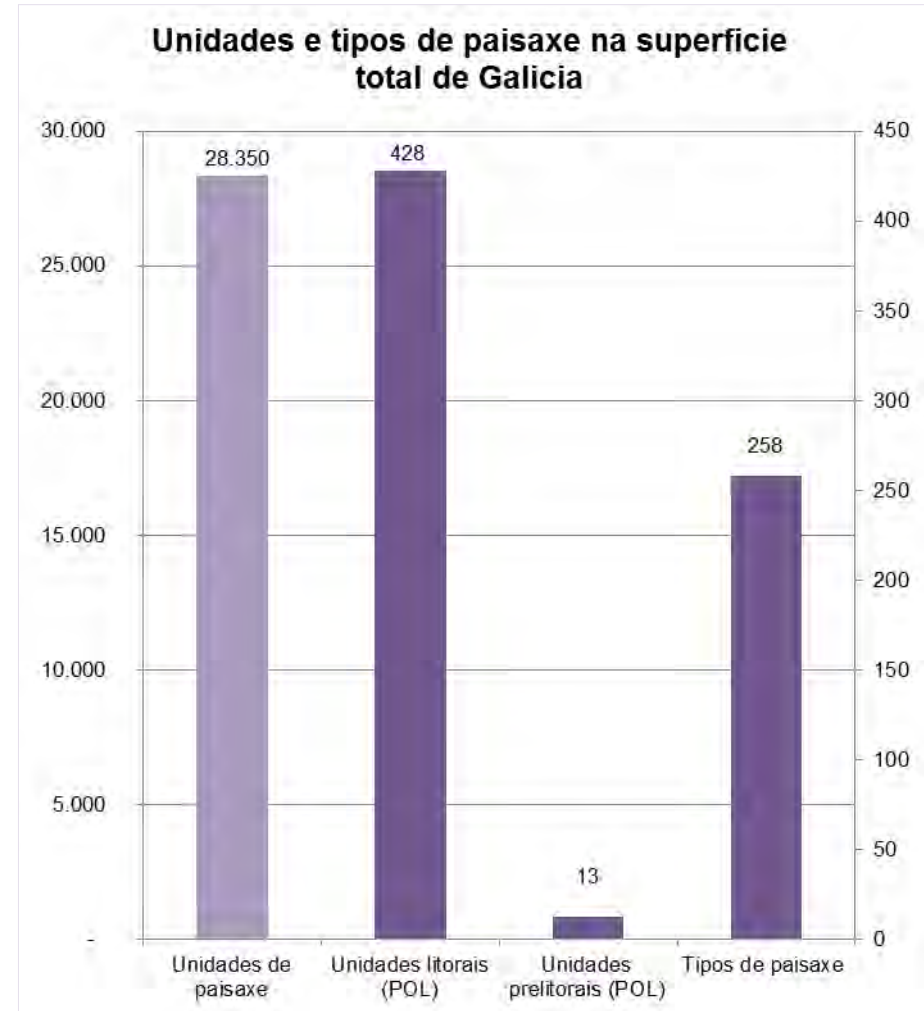
Porcentaxe de superficie no municipio delimitada en Unidades de paisaxe respecto ao total de cada municipio, expresadas en hectáreas.

As Unidades de paisaxe definidas no Catálogo das paisaxes de Galicia hai que engadir as unidades litorais e prelitorais definidas no Plan de ordenación do litoral.

Ámbitos territoriais:

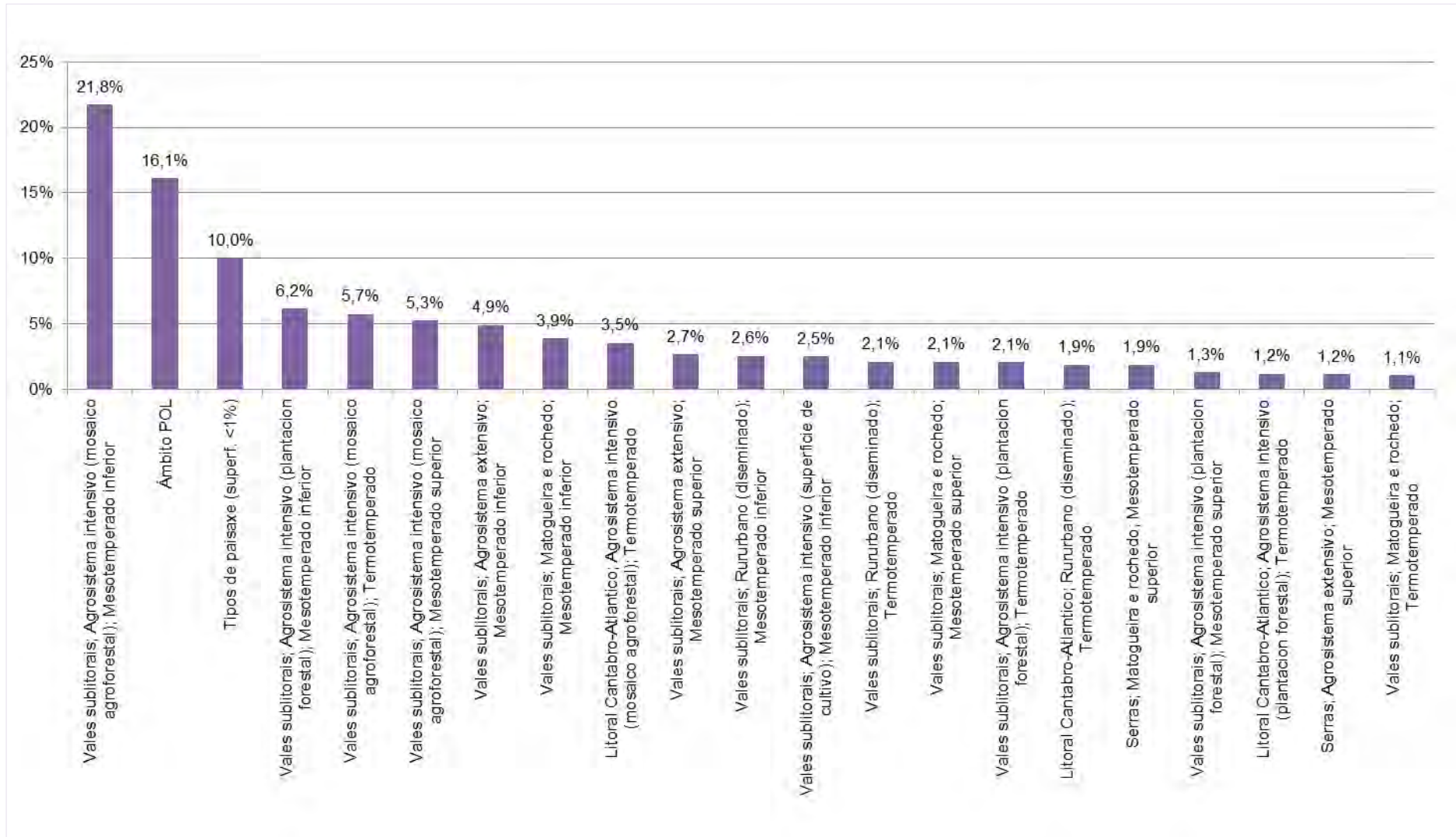

Gráfico:

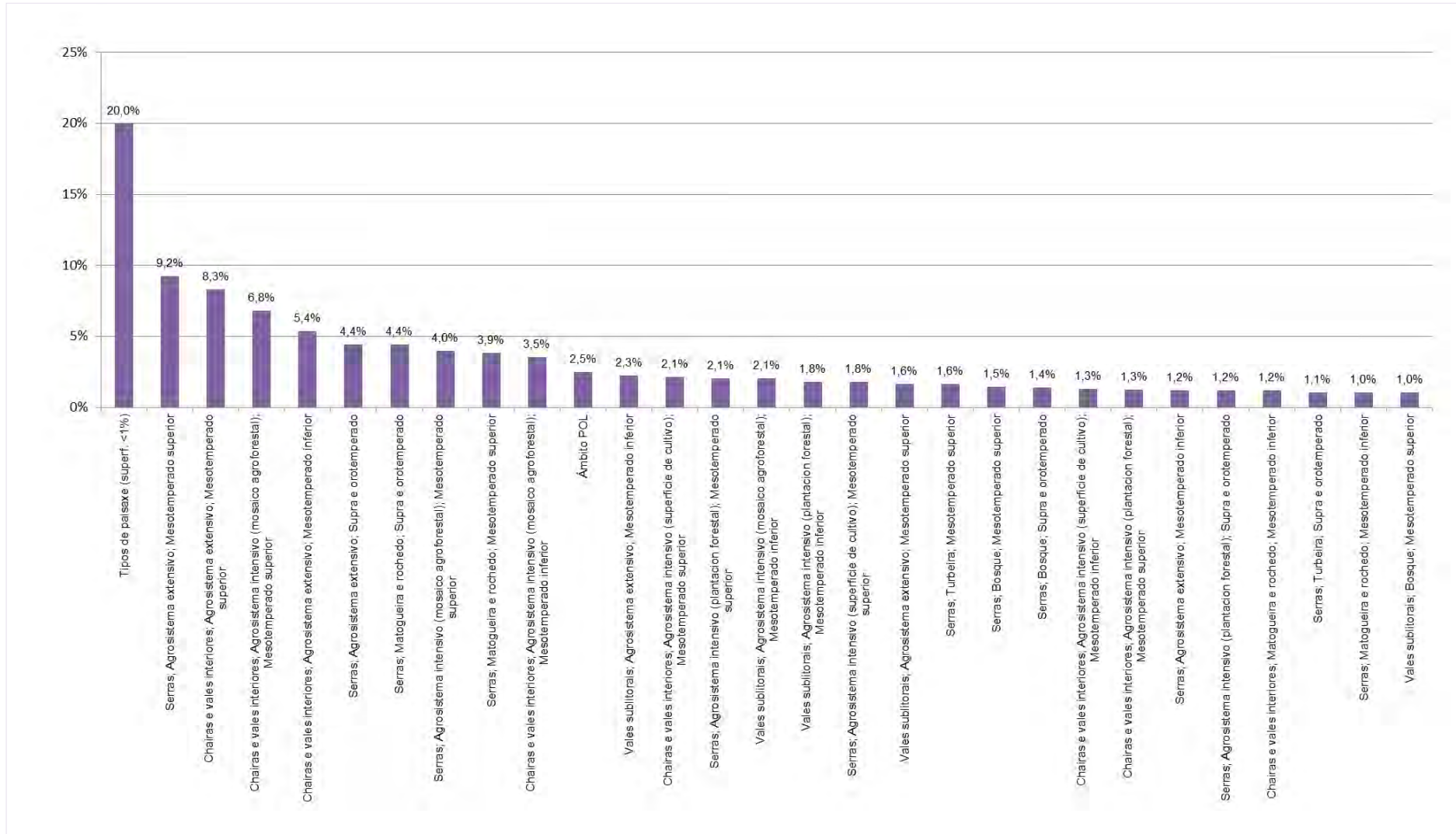
PAI.C.01 02 Porcentaxe de superficie delimitada por tipo de paisaxe

Gráfico A Coruña:

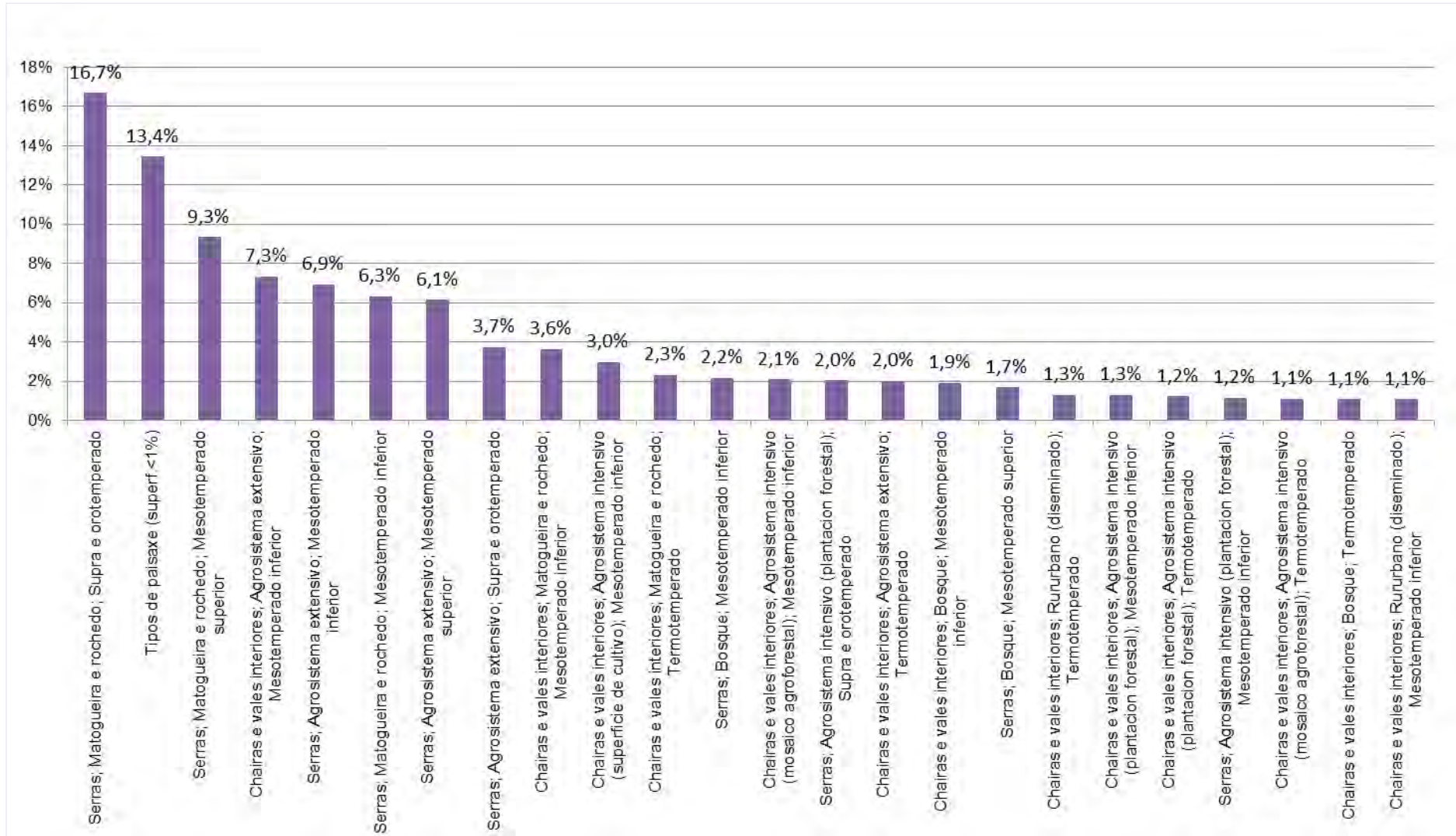
PAI.C.01 02 Porcentaxe de superficie delimitada por tipo de paisaxe

Gráfico Lugo:

PAI.C.01 02 Porcentaxe de superficie delimitada por tipo de paisaxe

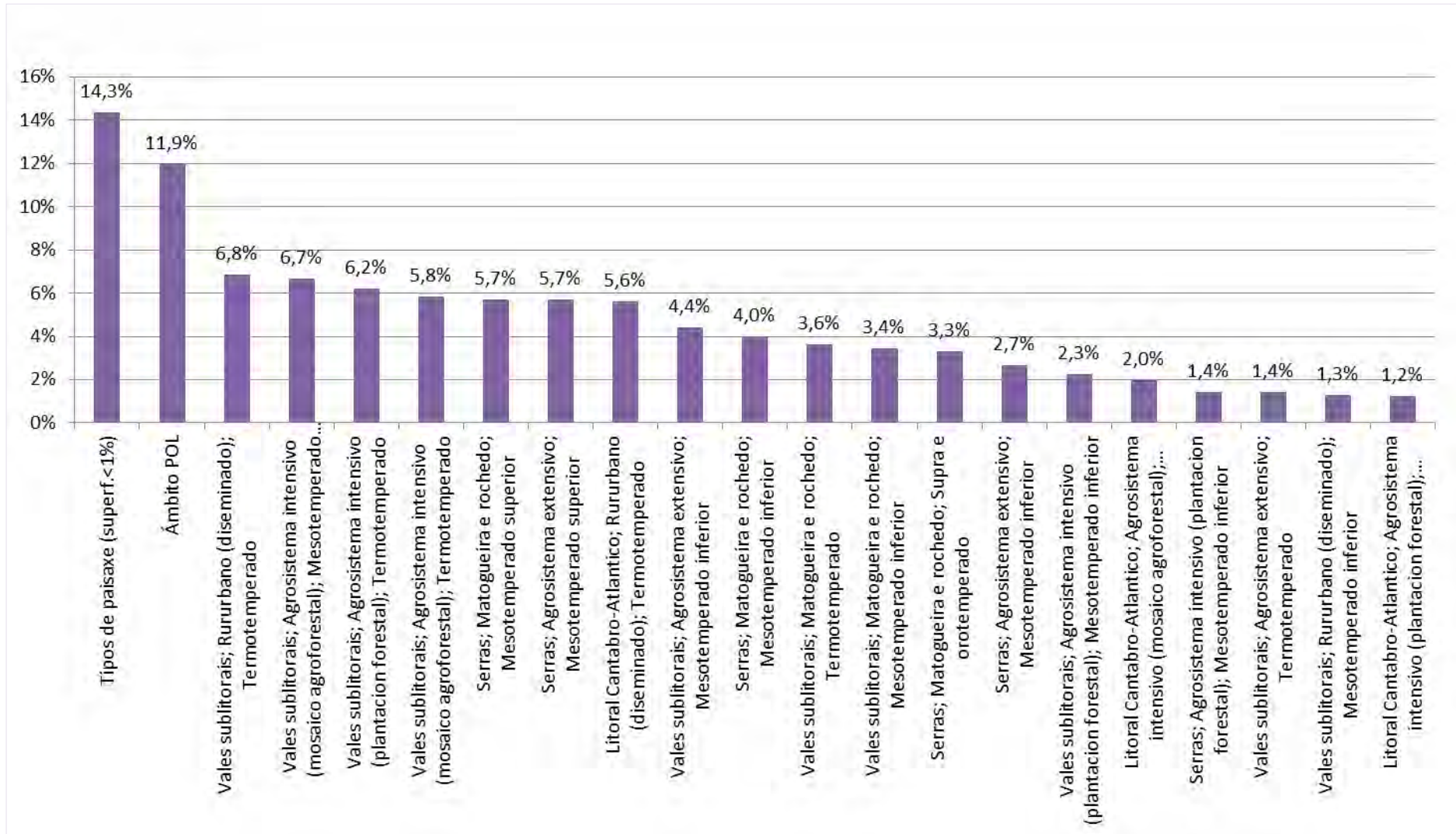
Gráfico Ourense:

PAI.C.01 02 Porcentaxe de superficie delimitada por tipo de paisaxe

Gráfico Pontevedra:

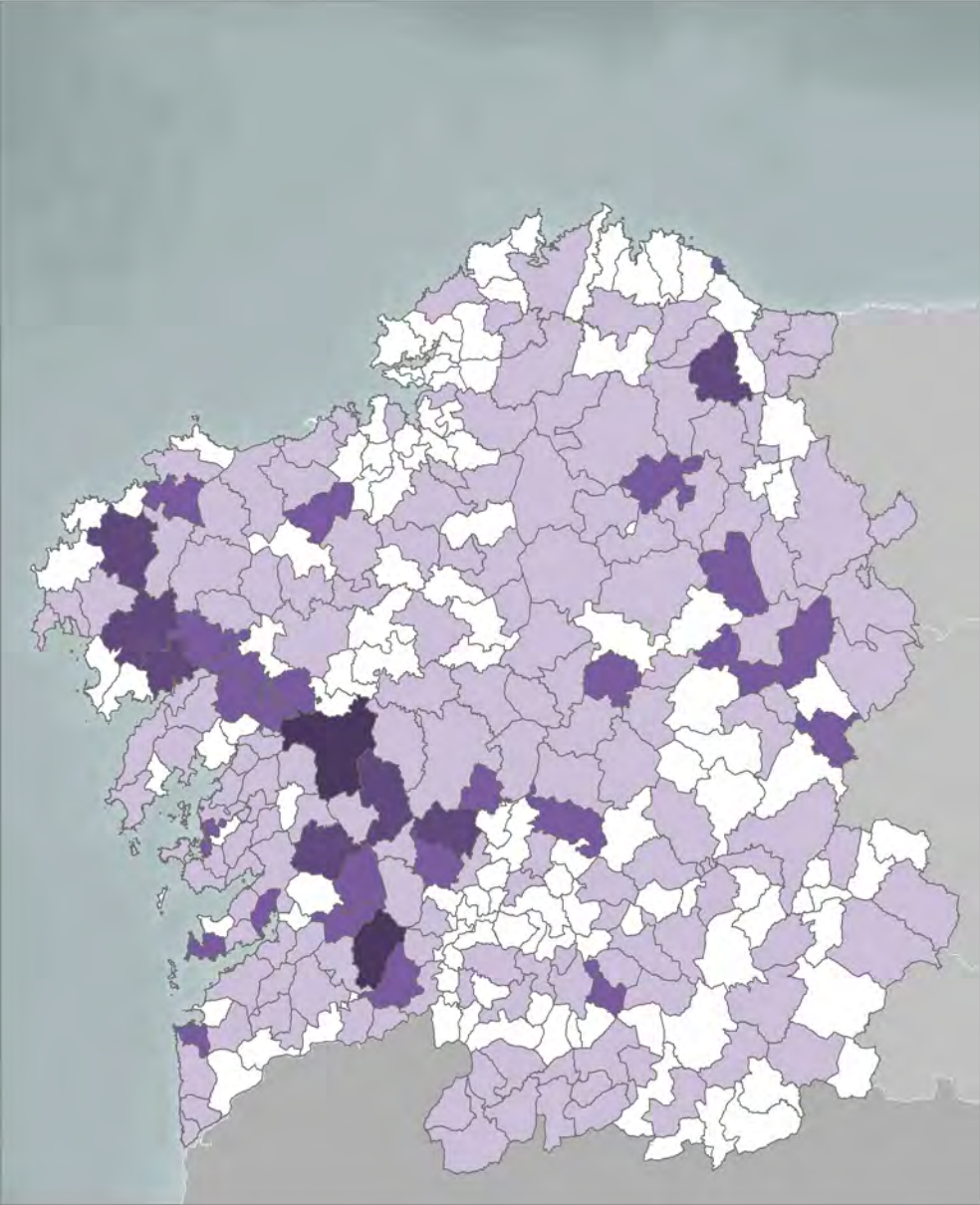

Indicador: PAI.C.01 Aplicación dos instrumentos da Lei da paisaxe

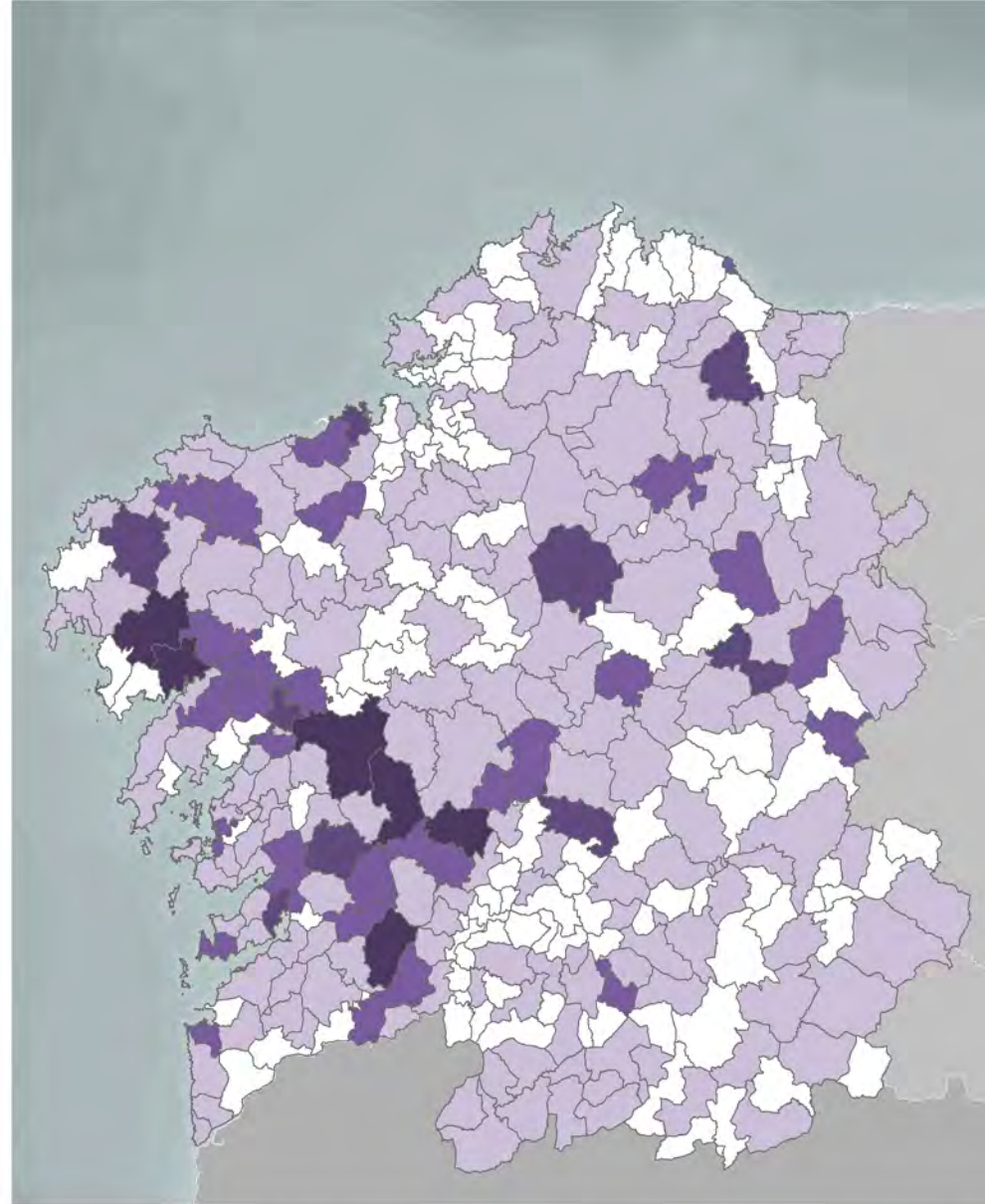
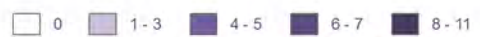
Número de estudos de impacto e integración paisaxística realizados

Caderno Medida 03

Número de EIIP realizados en cada concello no período 2009 - 2013

191 Concellos

Número de EIIP realizados en cada concello no período 2009 -2015

206 Concellos

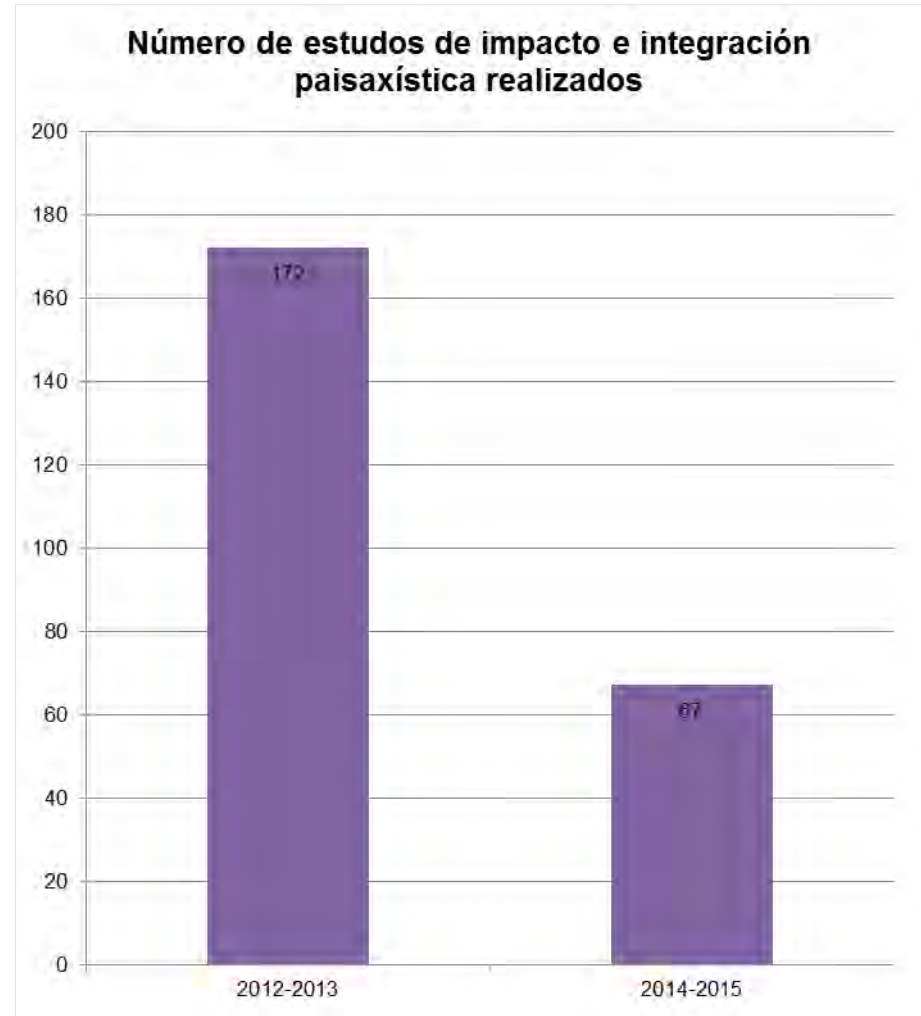
PAI C 01 Aplicación dos instrumentos da Lei da paisaxe

Medida: **03 Número de estudos de impacto e integración paisaxística realizados**

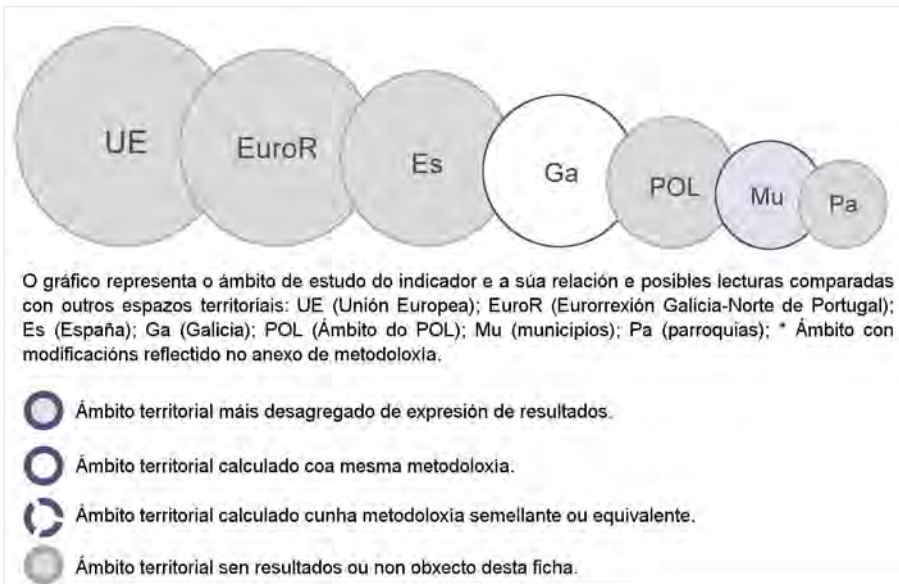
Descrición:

Esta medida contabiliza o número de estudos de impacto e integración paisaxística (EIIP) que se teñen realizado no periodo 2014-2015.

Gráfico:

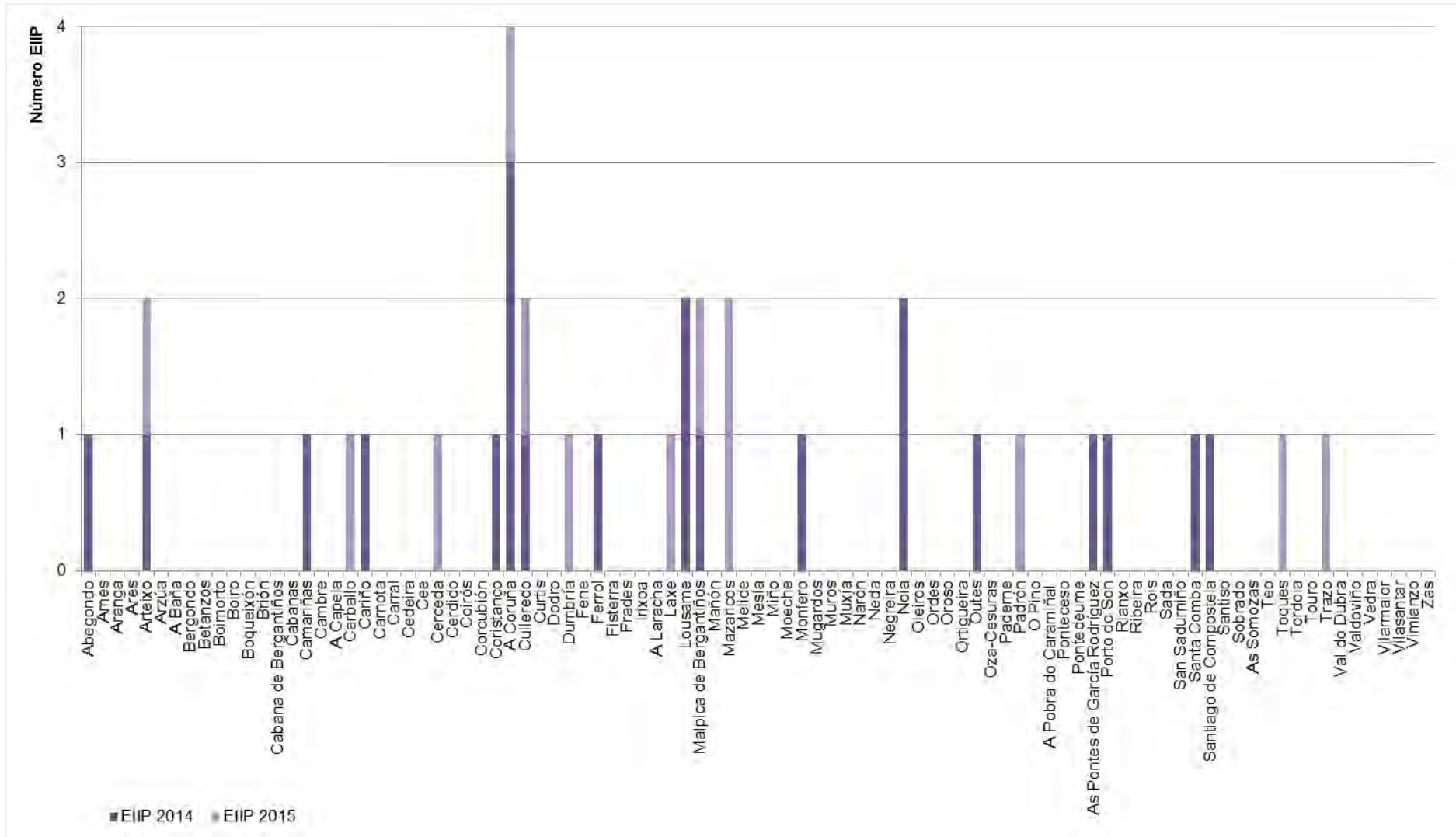

Ámbitos territoriais:

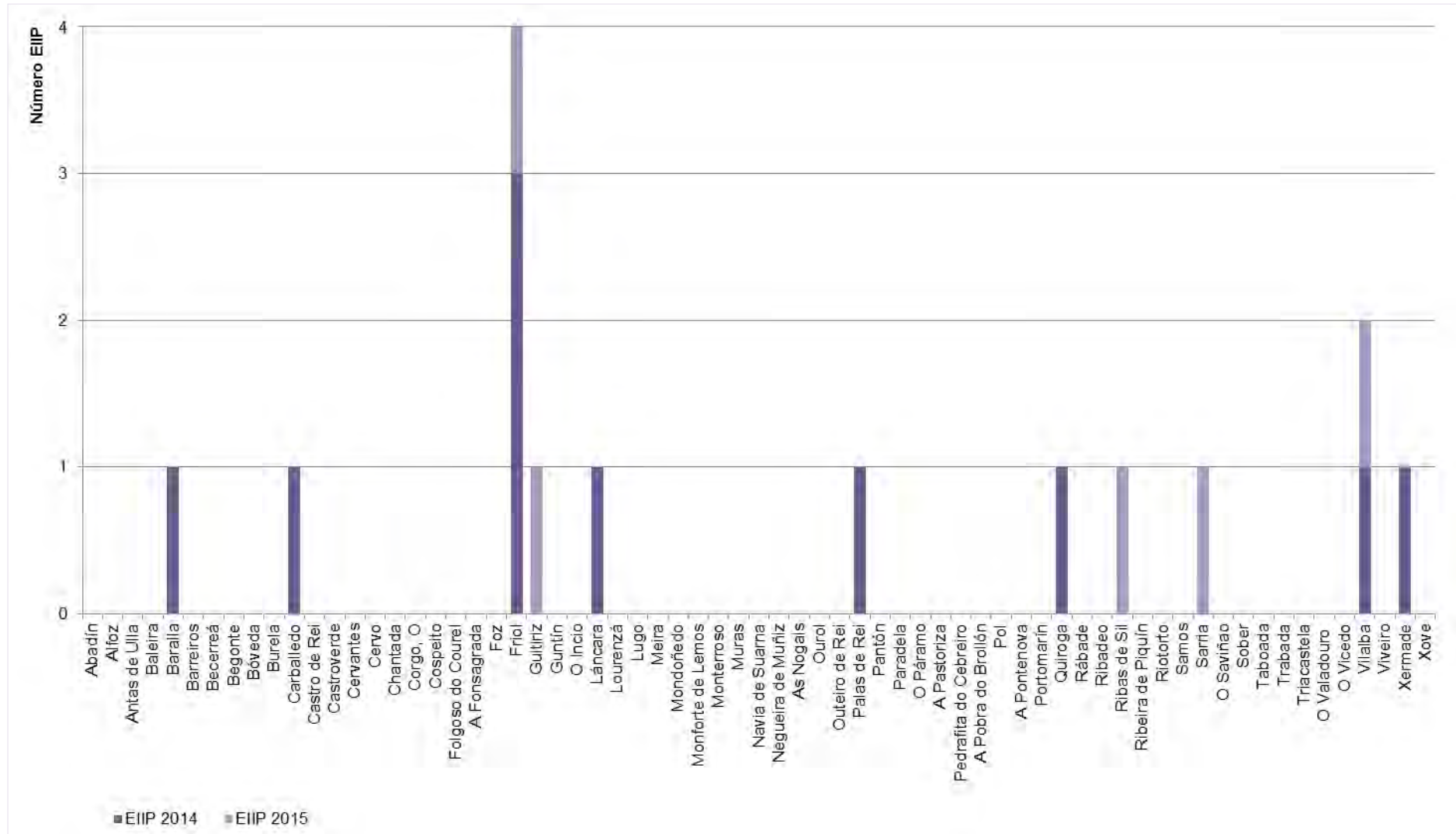
PAI.C.01 03 Número de estudos de impacto e integración paisaxística realizados

Gráfico A Coruña:

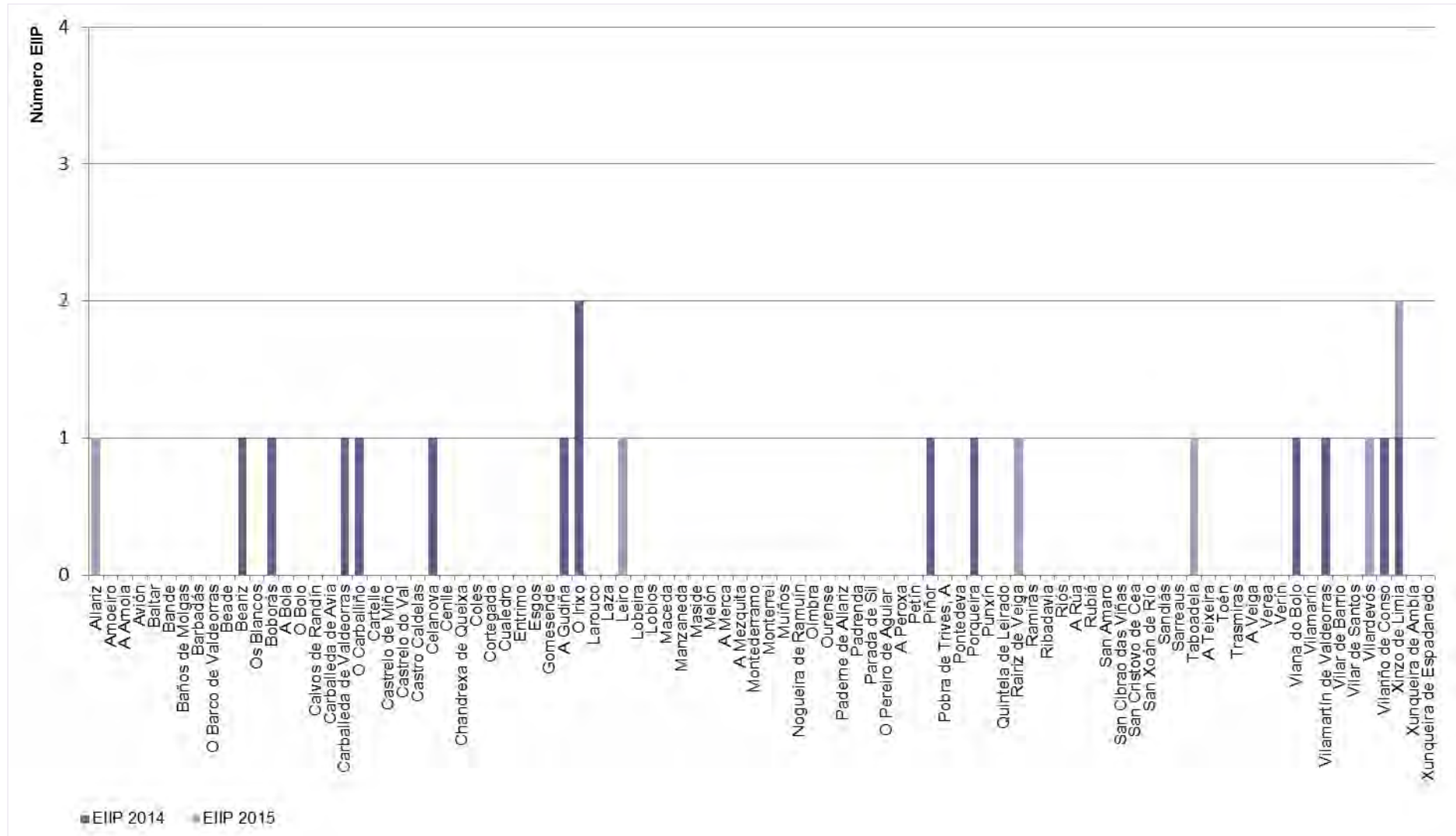
PAI.C.01 03 Número de estudos de impacto e integración paisaxística realizados

Gráfico Lugo:

PAI.C.01 03 Número de estudos de impacto e integración paisaxística realizados

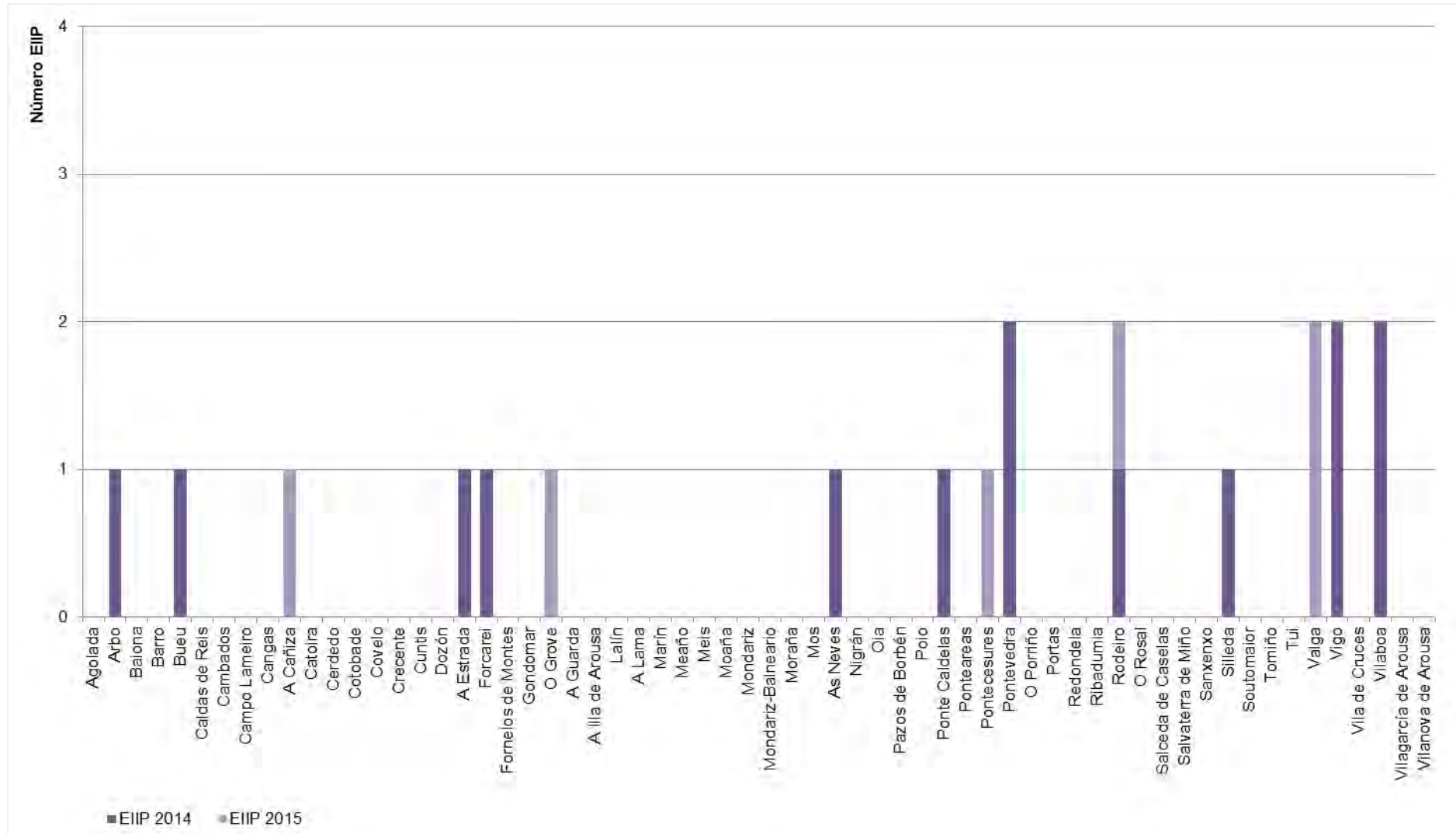
Gráfico Ourense:

PAI.C.01 03 Número de estudos de impacto e integración paisaxística realizados

Gráfico Pontevedra:

Indicador: PAI.C.01

Aplicación dos instrumentos da Lei da paisaxe

Caderno Anexo

IET
Decembro 2016

Bloque	PAISAXE PAI
Subbloque	XESTIÓN DA PAISAXE C
Nome	Aplicación dos instrumentos da Lei da paisaxe 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Medida 01. Superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados.

O dato extráese da intersección espacial da capa cartográfica de información que recolle as comarcas con Catálogo de paisaxe xa redactado e a cartografía cos límites dos concellos galegos. A expresión de resultados faise por concello, contabilizando a suma das superficies das rexións de “intersección” de cada municipio e expresase en porcentaxe de superficie.

Medida 02. Superficie delimitada en Unidades de paisaxe

O dato extráese directamente da fonte e expresase en porcentaxe de superficie delimitada en unidades de paisaxe.

Medida 03. Número de Estudos de impacto e integración paisaxística realizados.

O dato extráese directamente da fonte e expresase en número.

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida 01. A superficie dos ámbitos territoriais dos catálogos de paisaxe elaborados, defínese como:

$$\text{Superficie (ha)} = \sum \text{Sup}_i \text{ (ha)}$$

Onde:

Sup_i = Superficie incluída nalgún catálogo de paisaxe en cada municipio “i” .

Superficie expresada en hectáreas do ámbito de cada municipio incluído nalgún catálogo de paisaxe.

Medida 02. A superficie delimitada en unidades de paisaxe, defínese como:

$$\text{Superficie UPAl (\%)} = 100 \times [(\text{Sup}_i \text{ UPAl}) / \text{Sup}_i] \text{ Sup}_i$$

Onde:

$\text{Sup}_i \text{ UPAl}$ = Superficie incluída nalgunha unidade de paisaxe en cada municipio “i” .

Sup_i = Superficie de cada municipio “i” .

Superficie expresada en porcentaxe.

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida 03. O número de Estudos de impacto e integración paisaxística realizados, defínese como:

$$N^{\circ} \text{ EIIIP (ud)} = \sum \text{EIIPI (ud)}$$

Onde:

EIIPI = Estudo de impacto e integración paisaxística realizados no municipio “i”

Esta medida contabiliza o número de Estudos de impacto e integración paisaxística EIIIP que se teñen realizado.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
		SIOSE	2011		5 anos	
		MFE				

REFERENCIAS:

Convenio europeo da paisaxe, 2000 (Florenxia 20.10.2000)

Lei 7/2008, de 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia.

DATOS: Medida 1

Provincia de Ourense. Grandes áreas e comarcas paisaxísticas por concello.

	Chairas e Fosas Luguesas	Serras Surorientais			Chairas, Fosas e Serras Ourenásas					Galicia Central		Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil					Rías Baixas		Costa Sur - Baixo Miño
	Terra de Chantada	A Gudiña - Riós	Terra de Trives	Terra do Bolo	Alta Limia	Alto Arnoia	Baixa Limia	Baixo Arnoia	Verín	Deza	O Carballiño	Fosa de Ourense	O Ribeiro	Ribeira Sacra Miñota	Ribeira Sacra Silense	Valdeorras	Baixo Lézrez	Vigo Prelitoral	O Condado - A Paradanta
Allariz					13%	75%						12%							
Amoeiro												84%	16%						
A Arnoia												100%							
Avión										98%		0%					1%	0%	
Baltar					100%														
Bande					1%		58%	41%											
Baños de Molgas					11%	85%					4%								
Barbadás								1%			99%								
O Barco de Valdeorras				0%											100%				
Beade												100%							
Beariz										73%						1%	26%		
Os Blancos					100%														
Boborás											97%	3%							
A Bola								100%											
O Bolo			0%	77%											23%				
Calvos de Randín					98%		2%												
Carballeda de Avia											9%		91%						1%
Carballeda de Valdeorras				73%											27%				
O Carballiño											92%		8%						
Cartelle								68%			0%	31%	100%						
Castrelo de Miño																			
Castrelo do Val		27%	37%						36%										
Castro Caldelas			24%				31%							44%					
Celanova								100%											
Cenlle												100%							
Chandrea de Queixa			100%																
Coles											100%								
Cortegada								17%					25%						58%
Cualedro					32%				68%										
Entrimo							100%												
Esgos							56%					44%		0%					
Gomesende								82%				18%							
A Gudiña		85%	0%	15%															
O Irxo									2%	98%									
Larouco			0%												100%				
Laza			49%		6%	33%			12%										
Leiro										26%		74%							
Lobeira							96%	4%											
Lobios							100%												
Maceda			0%				99%				1%								
Manzaneda			98%	0%											2%				
Maside										65%	22%	13%							
Melón												75%							25%
A Merca							1%		60%			39%							
A Mezquita		100%		0%															

DATOS: Medida 1

Provincia de Ourense. Grandes áreas e comarcas paisaxísticas por concello.

	Chairas e Fosas Luguesas	Serras Surorientais			Chairas, Fosas e Serras Ourenás					Galicia Central		Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil				Rías Baixas		Costa Sur - Baixo Miño	
	Terra de Chantada	A Gudiña - Riós	Terra de Trives	Terra do Bolo	Alta Limia	Alto Arnoia	Baixa Limia	Baixo Arnoia	Verín	Deza	O Carballiño	Fosa de Ourense	O Ribeiro	Ribeira Sacra Miñota	Ribeira Sacra Silense	Valdeorras	Baixo Lézez	Vigo Preitoral	O Condado - A Paradanta
Montederramo		0%	25%																
Monterrei									100%										
Muíños					1%		99%												
Nogueira de Ramuín											59%				40%				
Oímbra									100%										
Ourense											88%	12%							
Paderne de Allariz											100%								
Padrenda																			31%
Parada de Sil						28%									72%				
O Pereiro de Aguiar											100%								
A Peroxa	7%										89%			3%					
Petín				18%												82%			
Piñor										1%	99%								
Pobra de Trives, A			99%													1%			
Pontedeiva																			11%
Porqueira					92%		8%												
Punxín											0%	100%							
Quintela de Leirado																			
Rairiz de Veiga					96%		1%		100%										
Ramirás									100%										
Ribadavia													100%						
Riós		100%																	
A Rúa																100%			
Rubiá																100%			
San Amaro											19%		81%						
San Cibrao das Viñas																			
San Cristovo de Cea	11%									1%	53%	35%							
San Xoán de Río			99%												0%	1%			
Sandiás					100%														
Sarreaus					98%	2%													
Taboadela						1%					99%								
A Teixeira						18%									82%				
Toén											55%	45%							
Trasmiras					100%														
A Veiga			100%													0%			
Verea					1%				99%										
Verín		2%							98%										
Viana do Bolo			7%	93%															
Vilamarín	1%										99%								
Vilamartín de Valdeorras																100%			
Vilar de Barrio			1%		23%	76%													
Vilar de Santos					100%														
Vilardevós		89%																	
Vilaño de Conso			96%	4%															
Xinzo de Limia					100%														
Xunqueira de Ambía					68%	30%					2%								
Xunqueira de Espadanedo						100%									0%				

DATOS: Medida 1

Provincia de Pontevedra. Grandes áreas e comarcas paisaxísticas por concello.

	Chairas e Fosas Luguesas	Galicia Central							Ribeiras Encaixadas do Miño e do Sil	Rías Baixas						Costa Sur - Baixo Miño		
		Terra de Chantada	A Ulloa	Deza	O Carballiño	Taboas	Terra de Melide - Arzúa	Terra de Montes - Alto Lárez		Terra de Santiago - A Barcala	O Ribeiro	Arousa - Baixo Ulla	Baixo Lárez	Pontevedra	Urnía - O Salmés	Vigo Litoral	Vigo Preitoral	Baixo Miño Interior
Agolada		1%					55%											
Arbo			44%															100%
Baiona														97%		0%	3%	
Barro												17%	83%					
Bueu												95%		5%				
Caldas de Reis													100%					
Cambados													100%					
Campo Lameiro							0%				81%	0%	18%					
Cangas																		
A Cañiza									1%									99%
Catoira													100%					
Cerdedo							1%				99%							
Colobade											87%					13%		
Covelo				0%											4%			96%
Crecente									4%									96%
Cuntis					1%			0%					98%					
Dozón			90%	10%														
A Estrada					76%	0%	22%	0%			1%		1%					
Forcarei			4%	8%	0%	0%	60%				26%					2%		
Formelos de Montes				0%											99%			1%
Gondomar														96%		4%		
O Grove													100%					
A Guarda													100%					
A Illa de Arousa													100%					
Lalín			98%	2%	0%		0%											
A Lama										0%					100%			
Marín												100%		0%				
Meaño												3%	97%					
Mesa												4%	96%					
Moaña												1%		99%				
Mondariz															2%			98%
Mondariz-Balneario																		
Moraña										0%	2%		98%					
Mos														1%	0%	98%		1%
As Neves																		
Nigrán														100%				
Oia														1%		53%	46%	
Pazos de Borbén														0%	99%	0%		1%
Poio												98%	2%					
Ponte Caldelas											12%	0%		4%	84%			
Ponteareas															1%	3%		97%
Ponteceures										0%			99%					
Pontevedra											14%	73%	0%	13%				
O Porriño														0%			100%	
Portas													100%					
Redondela														99%	0%	1%		
Ribadumia													100%					
Rodero	2%	1%	97%	0%														
O Rosal																6%	94%	
Salceda de Caselas																82%	0%	18%
Salvaterra de Miño																0%	0%	100%
Sanxenxo											60%	40%						
Silleda			78%		0%	22%	0%											
Soutomaior														73%	27%			
Tomíño														0%		37%	62%	
Tui														0%		57%	42%	1%
Valga					0%								100%					
Vigo														100%		0%		
Vila de Cruces			27%				73%											
Vilaboa												19%		81%				
Vilagarcía de Arousa													100%					
Vilanova de Arousa													100%					

DATOS: Medida 3

Provincia da Coruña. Número de estudos de impacto e integración paisaxística.

	Estudos de Impacto e Integración paisaxística (EIIP)		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Concello			
Abegondo	1		1
Ames			0
Aranga			0
Ares			0
Arteixo	1	1	2
Arzúa			0
A Baña			0
Bergondo			0
Betanzos			0
Boimorto			0
Boiro			0
Boqueixón			0
Brión			0
Cabana de Bergantiños			0
Cabanas			0
Camariñas	1		1
Cambre			0
A Capela			0
Carballo		1	1
Cariño	1		1
Carnota			0
Carral			0
Cedeira			0
Cee			0
Cerceda		1	1
Cerdido			0
Coirós			0
Corcubión			0
Coristanco	1		1
A Coruña	3	1	4
Culleredo	1	1	2
Curtis			0

	Estudos de Impacto e Integración paisaxística (EIIP)		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Concello			
Dodro			0
Dumbria		1	1
Fene			0
Ferrol	1		1
Fisterra			0
Frades			0
Irixoa			0
A Laracha			0
Laxe		1	1
Lousame	2		2
Malpica de Bergantiños	1	1	2
Mañón			0
Mazaricos		2	2
Melide			0
Mesía			0
Miño			0
Moeche			0
Monfero	1		1
Mugardos			0
Muros			0
Muxía			0
Narón			0
Neda			0
Negreira			0
Noia	2		2
Oleiros			0
Ordes			0
Oroso			0
Ortigueira			0
Outes	1		1
Oza-Cesuras			0
Paderne			0

	Estudos de Impacto e Integración paisaxística (EIIP)		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Concello			
A Pobra do Caramiñal			0
Padrón		1	1
O Pino			0
Ponteceso			0
Pontevedra			0
As Pontes de García Rodríguez	1		1
Porto do Son	1		1
Rianxo			0
Ribeira			0
Rois			0
Sada			0
San Sadurniño			0
Santa Comba	1		1
Santiago de Compostela	1		1
Santiso			0
Sobrado			0
As Somozas			0
Teo			0
Toques		1	1
Tordoia			0
Touro			0
Trazo		1	1
Val do Dubra			0
Valdoviño			0
Vedra			0
Vilarmador			0
Vilasantar			0
Vimianzo			0
Zas			0

DATOS: Medida 3

Provincia de Lugo. Número de estudos de impacto e integración paisaxística.

Concello	Estudos de Impacto e Integración		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Abadín			0
Alfoz			0
Antas de Ulla			0
Baleira			0
Baralla	1		1
Barreiros			0
Becerreá			0
Begonte			0
Bóveda			0
Burela			0
Carballedo	1		1
Castro de Rei			0
Castroverde			0
Cervantes			0
Cervo			0
Chantada			0
Corgo, O			0
Cospeito			0
Folgoso do Courel			0
A Fonsagrada			0
Foz			0
Friol	3	1	4
Guitiriz		1	1
Guntín			0
O Incio			0
Láncara	1		1
Lourenzá			0
Lugo			0
Meira			0
Mondoñedo			0
Monforte de Lemos			0
Monterroso			0

Concello	Estudos de Impacto e Integración		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Muras			0
Navia de Suarna			0
Negueira de Muñiz			0
As Nogais			0
Ouro			0
Outeiro de Rei			0
Palas de Rei	1		1
Pantón			0
Paradela			0
O Páramo			0
A Pastoriza			0
Pedrafita do Cebreiro			0
A Pobra do Brollón			0
Pol			0
A Pontenova			0
Portomarín			0
Quiroga	1		1
Rábade			0
Ribadeo			0
Ribas de Sil		1	1
Ribeira de Piquín			0
Riotorto			0
Samos			0
Sarria		1	1
O Saviñao			0
Sober			0
Taboada			0
Trabada			0
Triacastela			0
O Valadouro			0
O Vicedo			0
Vilalba	1	1	2

Concello	Estudos de Impacto e Integración		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Viveiro			0
Xermade	1		1
Xove			0

DATOS: Medida 3

Provincia de Ourense. Número de estudos de impacto e integración paisaxística.

Concello	Estudos de Impacto e Integración		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Allariz		1	1
Amoeiro			0
A Arnoia			0
Avión			0
Baltar			0
Bande			0
Baños de Molgas			0
Barbadás			0
O Barco de Valdeorras			0
Beade			0
Beariz	1		1
Os Blancos			0
Boborás	1		1
A Bola			0
O Bolo			0
Calvos de Randín			0
Carballeda de Avia			0
Carballeda de Valdeorras	1		1
O Carballiño	1		1
Cartelle			0
Castrelo de Miño			0
Castrelo do Val			0
Castro Caldelas			0
Celanova	1		1
Cenlle			0
Chandrea de Queixa			0
Coles			0
Cortegada			0
Cualedro			0
Entrimo			0
Esgos			0
Gomesende			0

Concello	Estudos de Impacto e Integración		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
A Gudiña	1		1
O Irixo	2		2
Larouco			0
Laza			0
Leiro		1	1
Lobeira			0
Lobios			0
Maceda			0
Manzaneda			0
Maside			0
Melón			0
A Merca			0
A Mezquita			0
Montederramo			0
Monterrei			0
Muiños			0
Nogueira de Ramuín			0
Oímbra			0
Ourense			0
Paderne de Allariz			0
Padrenda			0
Parada de Sil			0
O Pereiro de Aguiar			0
A Peroxa			0
Petín			0
Piñor	1		1
Pobra de Trives, A			0
Pontedeva			0
Porqueira	1		1
Punxín			0
Quintela de Leirado			0
Rairiz de Veiga		1	1

Concello	Estudos de Impacto e Integración		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Ramirás			0
Ribadavia			0
Riós			0
A Rúa			0
Rubiá			0
San Amaro			0
San Cibrao das Viñas			0
San Cristovo de Cea			0
San Xoán de Río			0
Sandiás			0
Sarreaus			0
Taboadela		1	1
A Teixeira			0
Toén			0
Trasmiras			0
A Veiga			0
Verea			0
Verín			0
Viana do Bolo	1		1
Vilamarín			0
Vilamartín de Valdeorras	1		1
Vilar de Barrio			0
Vilar de Santos			0
Vilardevós		1	1
Vilariño de Conso	1		1
Xinzo de Limia	1	1	2
Xunqueira de Ambía			0
Xunqueira de Espadanedo			0

DATOS: Medida 3

Provincia de Pontevedra. Número de estudos de impacto e integración paisaxística.

Concello	Estudos de Impacto e Integración		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Agolada			0
Arbo	1		1
Baiona			0
Barro			0
Bueu	1		1
Caldas de Reis			0
Cambados			0
Campo Lameiro			0
Cangas			0
A Cañiza		1	1
Catoira			0
Cerdedo			0
Cotobade			0
Covelo			0
Crecente			0
Cuntis			0
Dozón			0
A Estrada	1		1
Forcarei	1		1
Fornelos de Montes			0
Gondomar			0
O Grove		1	1
A Guarda			0
A Illa de Arousa			0
Lalín			0
A Lama			0
Marín			0
Meaño			0
Meis			0
Moaña			0
Mondariz			0
Mondariz-Balneario			0

Concello	Estudos de Impacto e Integración		
	Ano 2014	Ano 2015	Total
Moraña			0
Mos			0
As Neves	1		1
Nigrán			0
Oia			0
Pazos de Borbén			0
Poio			0
Ponte Caldelas	1		1
Ponteareas			0
Pontecesures		1	1
Pontevedra	2		2
O Porriño			0
Portas			0
Redondela			0
Ribadumia			0
Rodeiro	1	1	2
O Rosal			0
Salceda de Caselas			0
Salvaterra de Miño			0
Sanxenxo			0
Silleda	1		1
Soutomaior			0
Tomiño			0
Tui			0
Valga		2	2
Vigo	2		2
Vila de Cruces			0
Vilaboa	2		2
Vilagarcía de Arousa			0
Vilanova de Arousa			0

GLOSARIO:

Xunta de Galicia

PN.C.01

Superficie de espazos naturais protexidos

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Determinar a superficie terrestre de espazos naturais protexidos en cada concello sen ter en conta os solapamentos.

O indicador de superficie de espazos naturais protexidos axuda á integración das áreas do territorio con valores naturais máis significativos na xestión territorial.

Recolle espazos que polo seu valor natural deben servir de base para o establecemento de corredores ecolóxicos polo menos nas áreas estratéxicas de conservación. Isto implica, tanto nos instrumentos de planeamento urbanístico como de ordenación territorial, a integración dunha análise específica de carácter supramunicipal acerca da conectividade dos ecosistemas e biotopos integrando valores produtivos e compoñente paisaxística, ao fin de evitar o fraccionamento do solo rústico, polo que a estrutura espacial destes espazos é unha das bases do estudo da conectividade ecolóxica a escala rexional, entre as distintas áreas protexidas.

Descrición do indicador:

O Indicador calcula a porcentaxe da superficie terrestre protexida en cada concello; organizada en tres categorías de protección segundo a normativa europea, estatal e autonómica.

-Rede Galega de Espazos Protexidos (RGEP), que inclúe Reservas naturais, Parque Nacional, Parques naturais, Monumentos naturais, Humidais protexidos, Paisaxes protexidas e Zonas de especial protección dos valores naturais (ZPEVN).

-Rede Natura 2000, que recolle os Lugares de importancia comunitaria (LIC) e as Zonas de especial protección para as aves (ZEPA).

-Outras Figuras de Rango Internacional (OFRI), que recollen os humidais incluídos na Lista de Humidais de Importancia Internacional do convenio firmado en Ramsar, as Reservas da Biosfera declaradas pola UNESCO e as reservas mariñas internacionais recoñecidas en virtude do Convenio OSPAR.

O cálculo fíxose prescindindo dos solapamentos entre superficies pertencentes a distintos espazos nunha mesma categoría, para poder obter resultados globais.

Medidas do indicador:

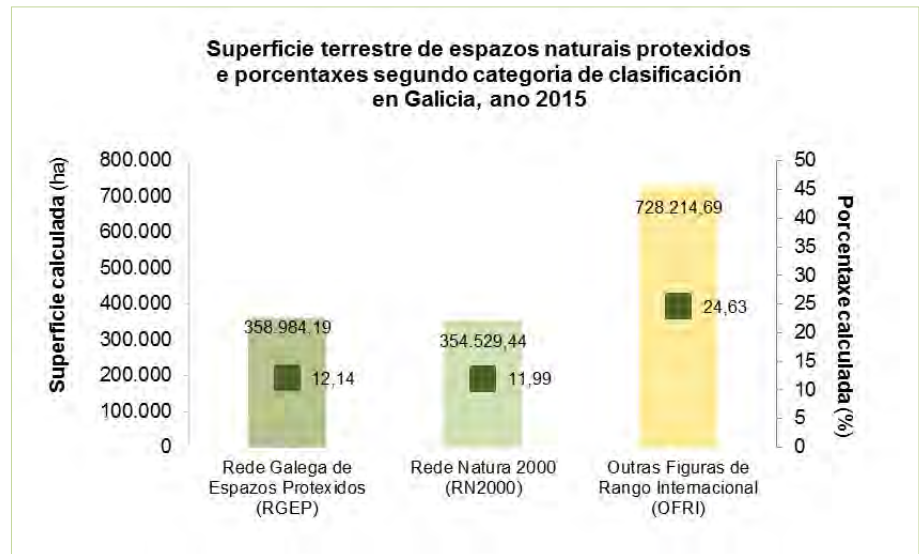
1. Superficie terrestre protexida de cada categoría de clasificación por concello.
2. Porcentaxe de superficie terrestre protexida de cada categoría de clasificación por concello.

Estado:

Ata 2013 a superficie de espazos naturais protexidos con instrumentos de planificación era de 50.165 ha e afectaba aos parques nacionais e naturais.

A aprobación do Plan director da Rede Natura 2000 en marzo de 2014 supuxo a incorporación de 306.952,50 ha á superficie de espazos protexidos con instrumento de planificación. Os plans de conservación do Humidal protexido Lagoa e Areal de Valdoviño e do Monumento natural da praia das Catedrais suman 494,97 ha máis. Isto eleva o total a 307.447,47 ha de espazos naturais protexidos con instrumento de planificación.

Evolución do indicador:

Xunta de Galicia

PN.C.02

Espazos naturais con instrumentos de planificación

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Determinar a superficie terrestre de espazos naturais protexidos da RGE (Rede Galega de Espazos Protexidos) con figuras de planificación aprobadas.

O indicador resulta útil para facer o seguimento das variacións das superficies protexidas, das figuras legais que as recollen e do desenvolvemento dos instrumentos de planificación e xestión constitúen unha ferramenta útil nas estratexias de fomento e conservación da natureza e a biodiversidade.

O indicador tamén pode ser empregado como ferramenta de apoio á toma de decisións relacionadas coa xestión sostible do territorio e dos seus recursos. Resulta útil tamén á hora de deseñar os instrumentos de ordenación territorial e do planeamento urbanístico orientados a facilitar a conectividade ecolóxica a escala rexional entre distintas áreas protexidas, así como dentro destas e entre os restantes posibles espazos de interese.

Descrición do indicador:

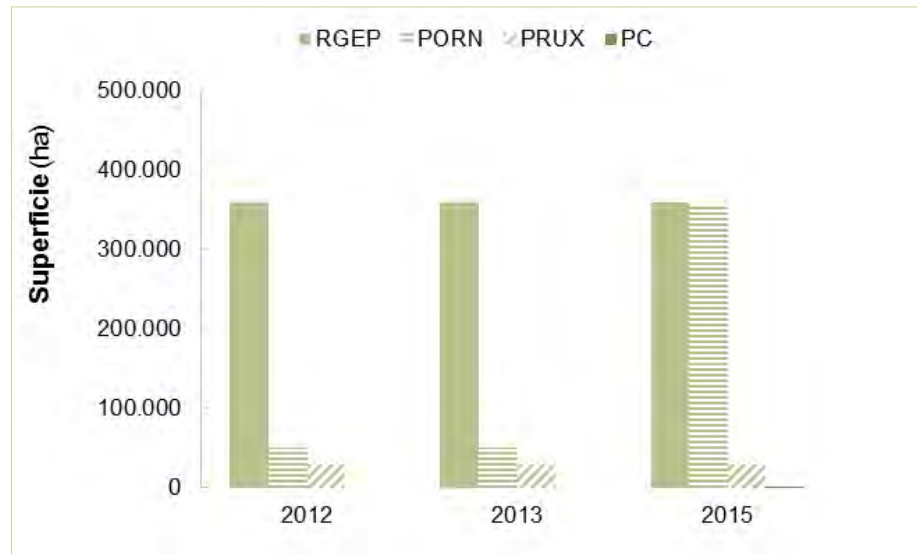
O Indicador calcula a superficie terrestre protexida (expresada en hectáreas) dos espazos incluídos na Rede Galega de Espazos Protexidos que contan instrumentos de ordenación medioambiental aprobados, a saber: reserva natural, parque nacional, parque natural, monumento natural, humidal protexido, paisaxe protexida e zona de especial protección dos valores naturais. Non se recollen os espazos naturais de interese local nin os espazos privados de interese natural por non incluírse na RGE.

Considéranse tres instrumentos de planificación: os Plans de Ordenación dos Recursos Naturais (PORN), os Plans Reitores de Uso e Xestión (PRUX) e os Plans de Conservación (PC). Segundo o artigo 31 da Lei 9/2001, do 21 de agosto, de conservación da natureza, os PORN deben ser aprobados previamente á declaración das Reservas Naturais (en Galicia non hai ningunha) e Parques (enténdense que nacional e naturais). A súa xestión lévase a cabo mediante os PRUX. Nas restantes categorías serán necesarios PC. Non se tiveron en conta nos cálculos as superficies mariñas.

Medidas do indicador:

1. Superficie dos espazos incluídos na Rede Galega de Espazos Protexidos (RGE) con figuras de planificación aprobadas (ano 2015).

Evolución do indicador:

Bloque	PATRIMONIO NATURAL PN
Subbloque	XESTIÓN C
Nome	Superficie da RGEF con instrumentos de planificación aprobados 2

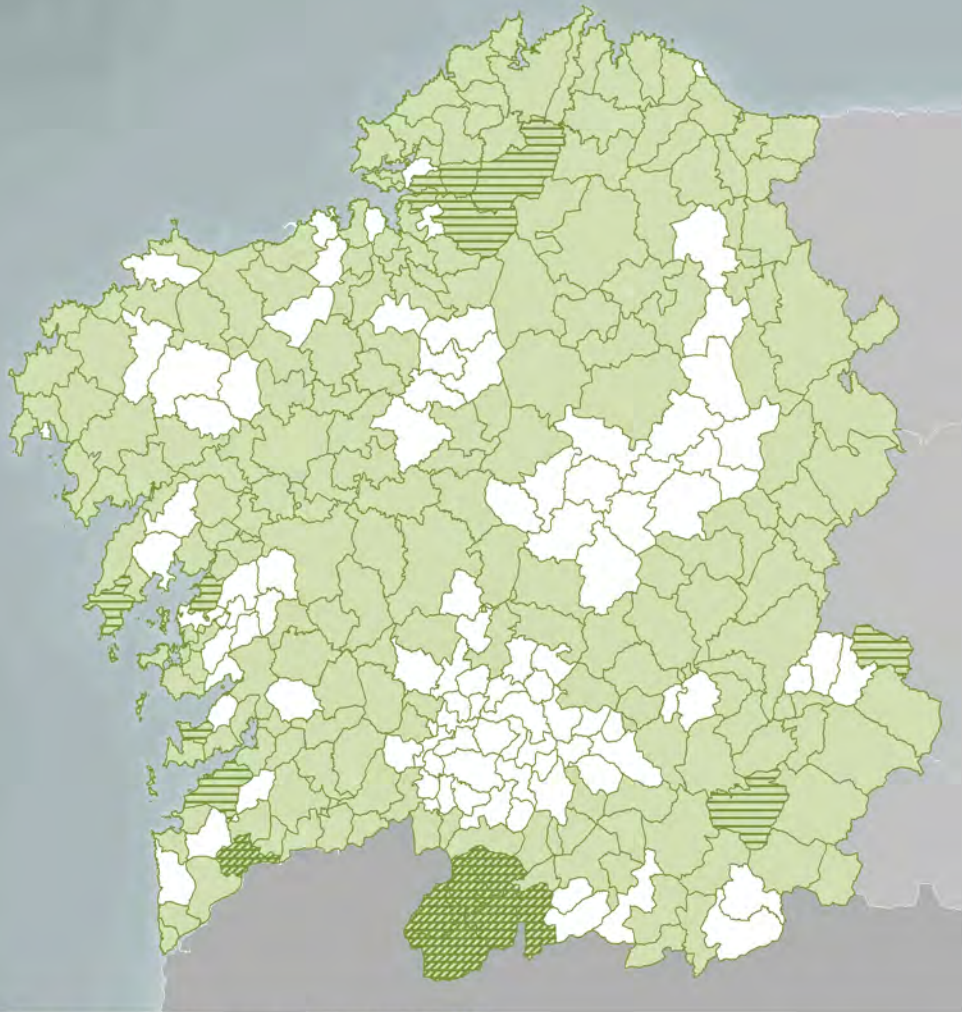
<p>Estado:</p> <p>Os datos de 2015 indican que das 2.957.012 ha, pertencen á Rede Galega de Espazos Protexidos 358.984 ha. Delas, 357.067 ha contan con Plan de Ordenación dos Recursos Naturais, 30.124 ha con Plan Rector de Uso e Xestión e 495 ha con Plan de Conservación.</p> <p>Unha das conclusións que se desprende da análise dos datos relacionados con esta medida é que a provincia que con máis superficie terrestre protexida incluída na RGEF en termos absolutos é Lugo, seguida de Ourense, A Coruña e Pontevedra.</p> <p>En relación á superficie de PORN, como consecuencia da entrada en vigor do Decreto 37/2014, do 27 de marzo, polo que se declaran zonas especiais de conservación os lugares de importancia comunitaria de Galicia e se aproba o Plan director da Rede Natura 2000 de Galicia (DOG núm.62 do 31.03.2014), nos cálculos tívose en conta que segundo o artigo 2, ten natureza de plan de ordenación dos recursos naturais dos espazos protexidos Rede Natura 2000 de Galicia. Este instrumento estrutúrase e adáptase á figura de porn, que é a que permite a planificación en rede prevista tanto na Lei 9/2001, do 21 de agosto, de conservación da natureza, como na Lei 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade, e complementa os obxectivos formulados en ambas as normativas cos obxectivos e directrices para a xestión dos espazos protexidos Rede Natura 2000. Ao corresponder o seu ámbito de aplicación coas zonas de especial protección dos valores naturais (ZEPVN) da RGEF, isto traduciuse nun aumento moi considerable da superficie considerada nesta categoría, que nas catro provincias se aproxima ben á superficie global da RGEF.</p> <p>Respecto á superficie de PRUX, continúa a ser a provincia de Ourense, con 290341 ha a que conta con máis superficie ordenada, seguida de Pontevedra. As provincias de Lugo e A Coruña non contaban con ningún PRUX vixente.</p> <p>Outra novidade en 2015 foi a aprobación de dous plans de conservación para espazos da RGEF das provincias da Coruña e Lugo, concretamente do humidal protexido da lagoa e areal de Valdoviño e do monumento natural da praia das Catedrais.</p>	<p>Coherencia co modelo territorial</p> <p>As DOT, inclúen en moitas das súas determinacións a figura dos espazos naturais co obxecto de salientar a importancia da súa identificación, protección e integración nas Areas estratéxicas de conservación e ámbitos de interese do patrimonio cultural, procurando a formación de corredores ecolóxicos.</p> <p>Así mesmo, sinalan a necesidade de que as actuacións das administracións competentes nesta materia, en agricultura, gandería, montes, etc, se desenvolvan en coordinación cos instrumentos de ordenación territorial para garantir unha mellor coordinación territorial. (determinacións 7.2.2 e 7.2.3 entre as excluíntes e 1.1; 1.2.i-p; 1.2.s, orientativas).</p> <p>A evolución do indicador entre decembro de 2012 (data do primeiro informe) e decembro de 2015 revela un gran incremento nas superficies ordenadas, en particular mediante PORN. Das 306.902 ha que se incrementan, 153.295 corresponden a espazos naturais de moi diferentes características situados na provincia de Lugo. Como esta era a única que non contaba con ningún PORN vixente, é tamén na que máis aumenta a superficie ordenada, seguida de Ourense, A Coruña e Pontevedra.</p> <p>En relación aos plans de conservación, os espazos naturais considerados xa contaban con PORN por ser ZEC e estar incluído nos espazos da Rede natura 2000, Porén, ao estar sometidos a presións derivadas principalmente da proximidade da lagoa co medio urbano no caso da lagoa de Valdoviño e como consecuencia do intenso uso público no caso da praia das Catedrais, considérase necesario desenvolver tamén os mencionados plans de conservación.</p>
--	--

Indicador: PN.C.02 Espazos naturais con instrumentos de planificación

Superficie da RGEP con instrumentos de planificación

Caderno Medida 01

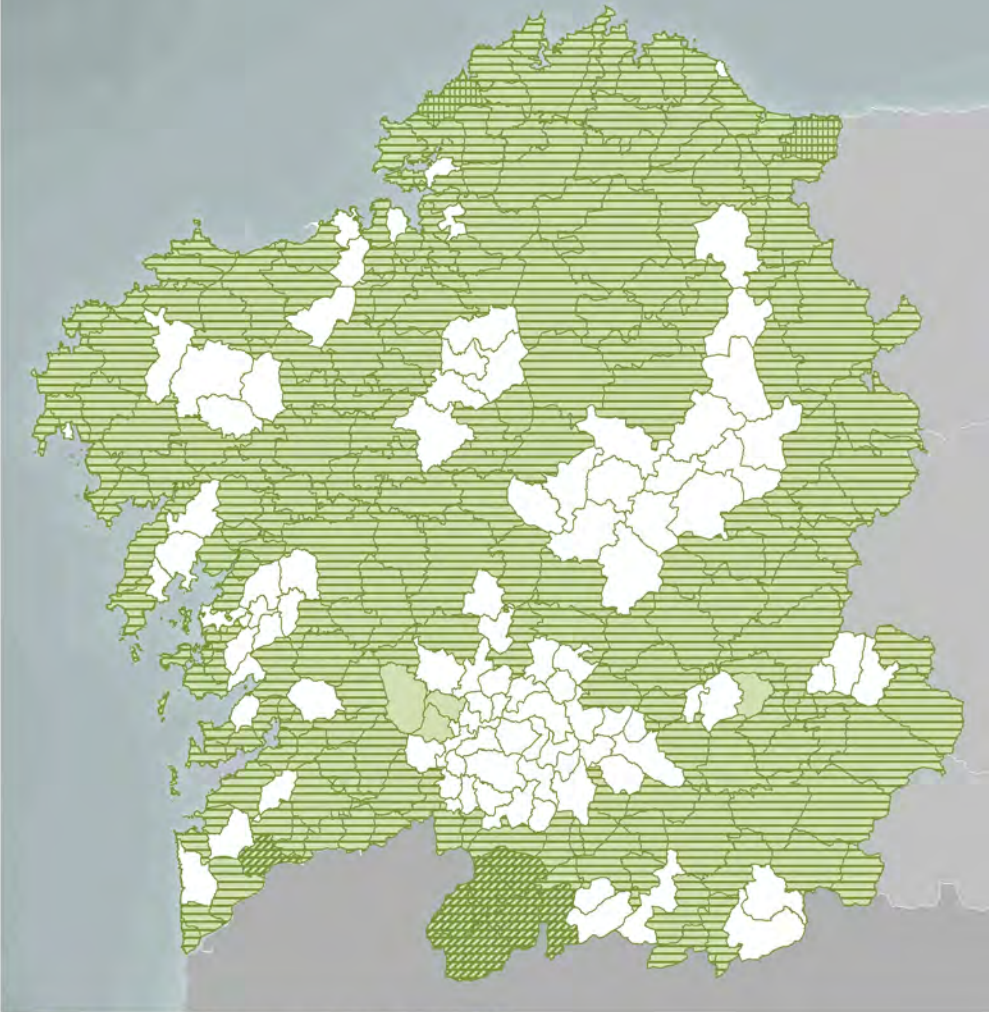

Espazos naturais con instrumentos de planificación (2012).

Concellos da Rede Galega de Espazos Protexidos (RGEP) con e sen instrumentos de planificación e/ou xestión

- RGEP
- PORN
- PRUX
- PC

RGEP: Rede Galega de Espazos Protexidos
 PORN: Plan de Ordenación de Recursos Naturais
 PRUX: Plan Rector de Uso e Xestión
 PC: Plan de Conservación

Espazos naturais con instrumentos de planificación (2015).

Concellos da Rede Galega de Espazos Protexidos (RGEP) con e sen instrumentos de planificación e/ou xestión

- RGEP
- PORN
- PRUX
- PC

RGEP: Rede Galega de Espazos Protexidos
 PORN: Plan de Ordenación de Recursos Naturais
 PRUX: Plan Rector de Uso e Xestión
 PC: Plan de Conservación

PN C 02

Medida: 01 Superficie da RGEP con instrumentos de planificación aprobados (2015)

Descrición:

Superficie terrestre (ha) por concello das áreas protexidas consideradas na Rede Galega de Espazos Protexidos (RGEP) que contan con instrumentos de planificación aprobados, ben sexan Plans de Ordenación dos Recursos Naturais (PORN), ben Plans Reitores de Uso e Xestión (PRUX).

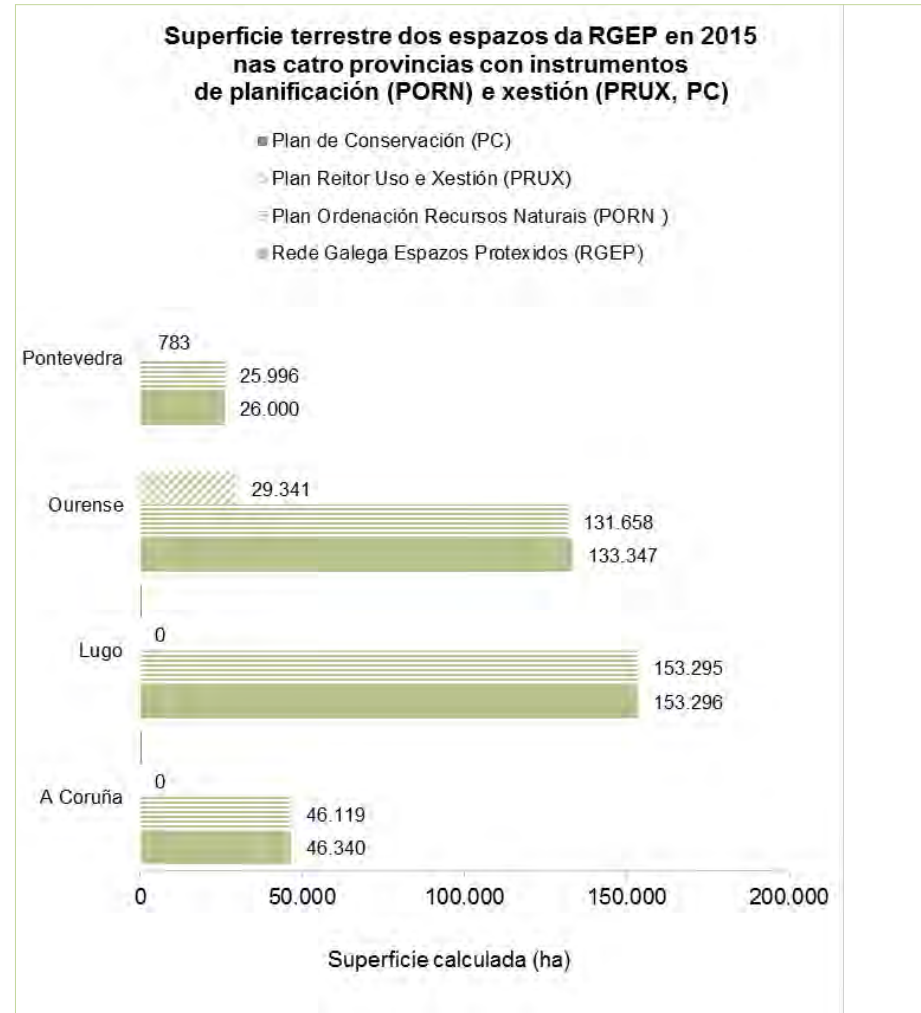
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galia); POL(Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

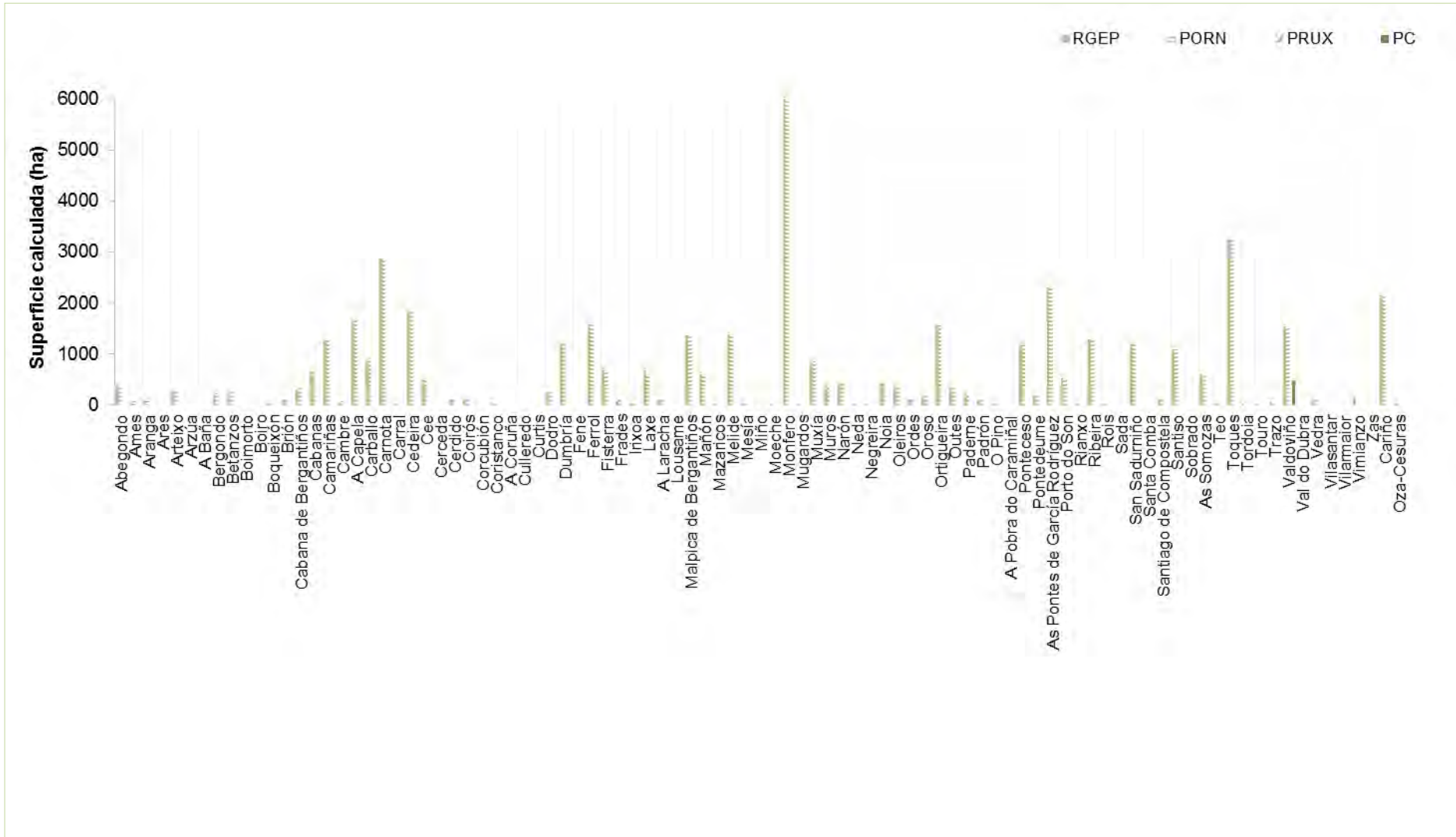
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

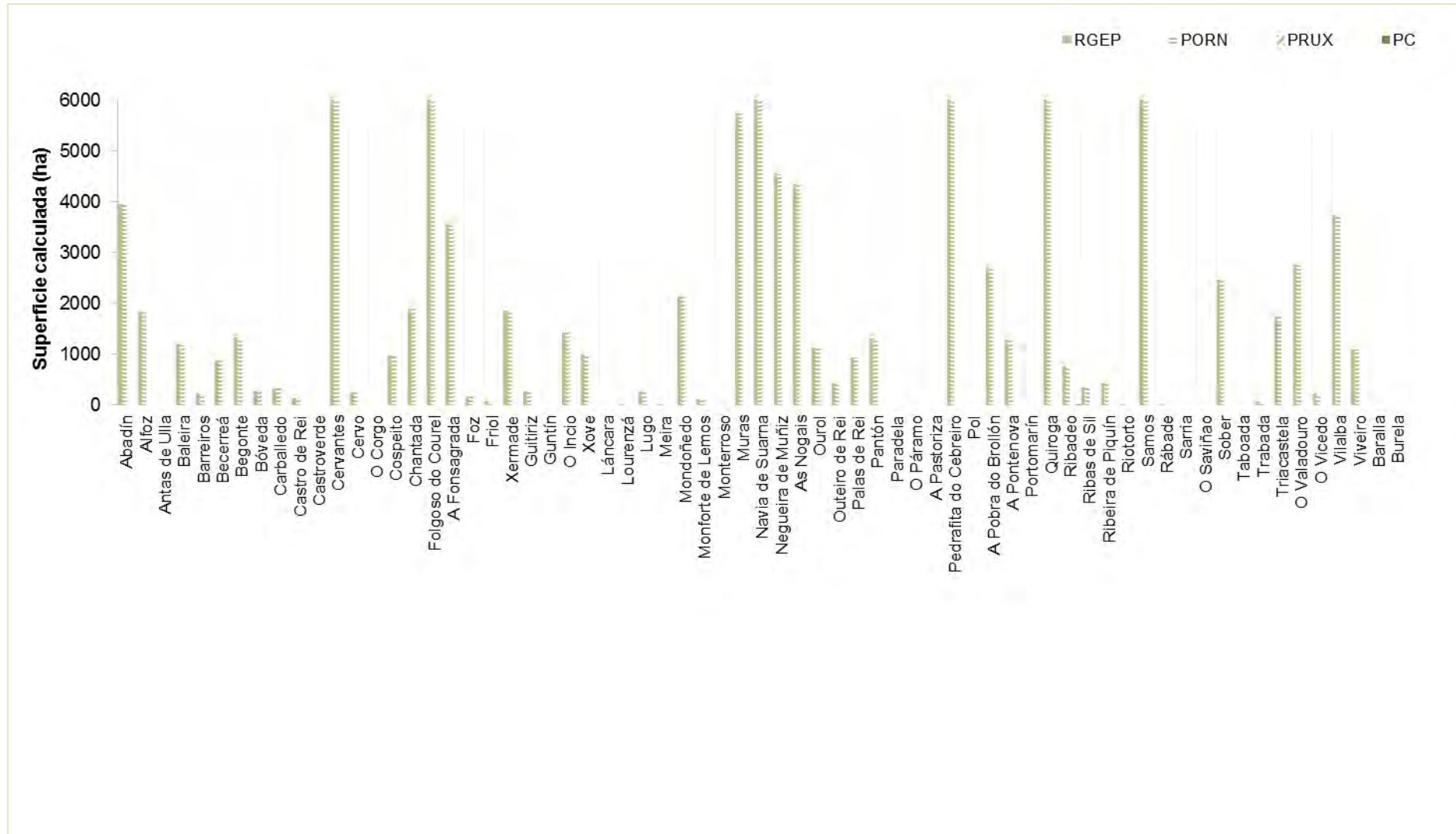
PN.C.02 01 Superficie da RGEF con instrumentos de planificación aprobados (2015)

Gráfico A Coruña:

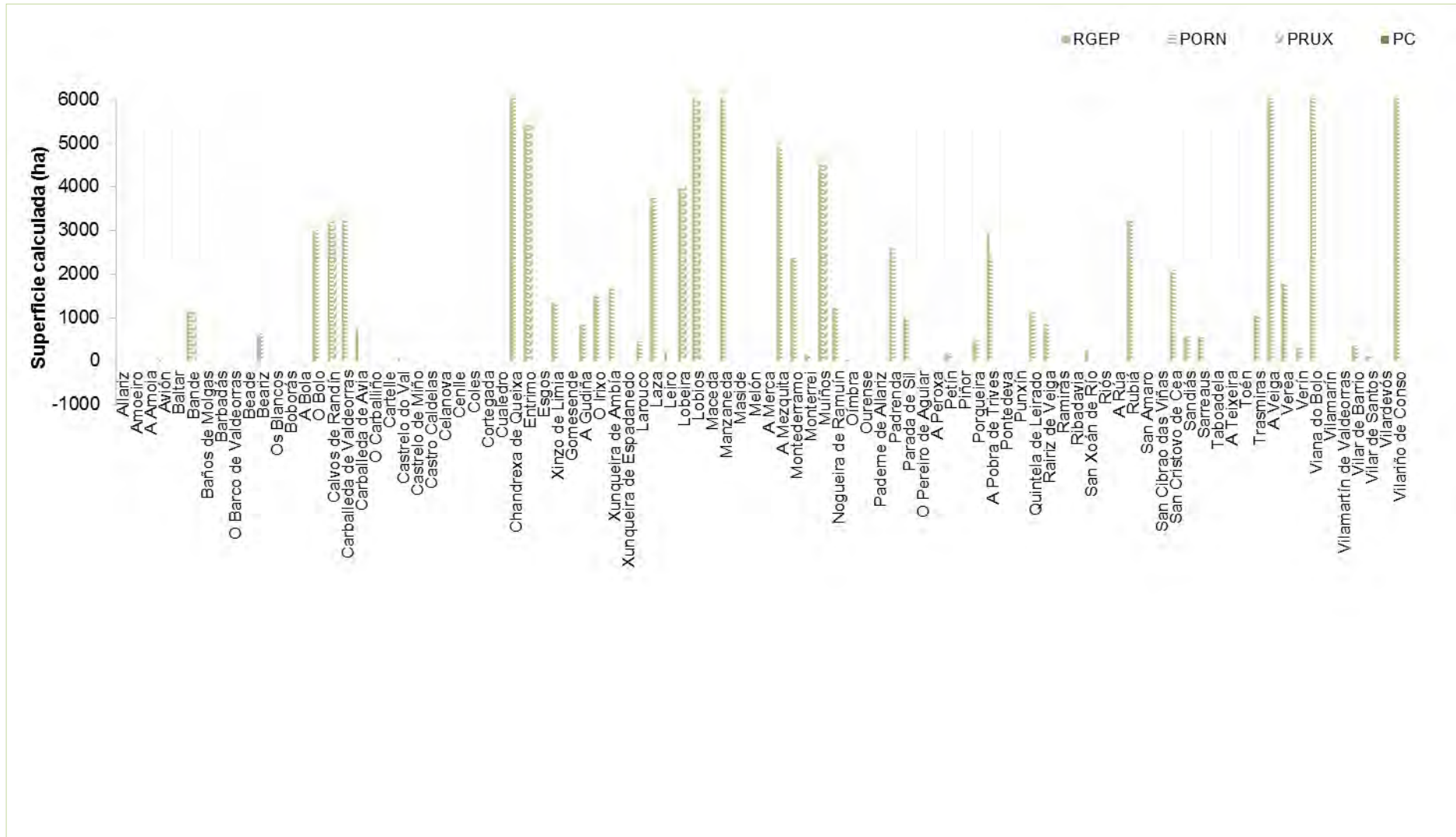
PN.C.02 02 Superficie da RGEF con instrumentos de planificación aprobados (2015)

Gráfico Lugo:

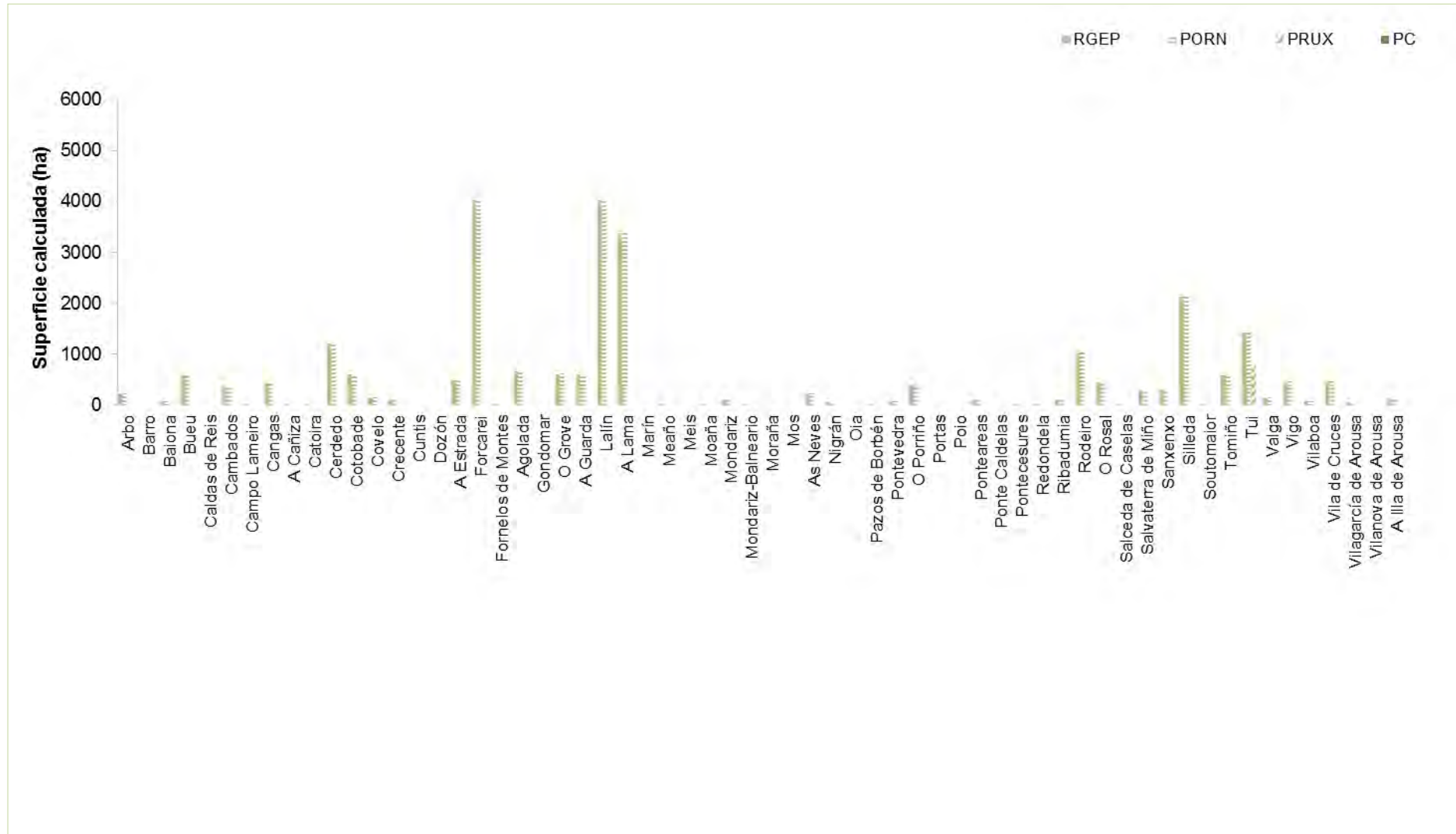
PN.C.02 01 Superficie da RGEP con instrumentos de planificación aprobados (2015)

Gráfico Ourense:

PN.C.02 01 Superficie da RGEF con instrumentos de planificación aprobados (2015)

Gráfico Pontevedra:

Indicador: PN.C.02

Espazos naturais con instrumentos de planificación

Caderno Anexo

NOTAS METODOLÓXICAS:

En virtude da Lei 9/2001 do 21 de agosto, de conservación da natureza (DOG N° 171, do 4-09-2001), todos os espazos naturais incluídos na Rede Galega de Espazos Protexidos (RGEP) deben ter instrumentos específicos de ordenación medioambiental. Os espazos incluídos na RGEP corresponden ás seguintes figuras de protección:

- Reserva natural
- Parque Nacional
- Parque natural
- Monumento Natural
- Humidal protexido
- Paisaxe protexida
- Zona de especial protección dos valores naturais (ZEPVN)

Os instrumentos de ordenación poden ser de tres tipos (art. 31) en función da súa prevalencia:

- Plans de ordenación dos recursos naturais (en diante PORN)
- Plans reitores de uso xestión (en diante PRUX)
- Plans de conservación (en diante PC).

Tamén se establece que nas reservas naturais e nos parques –se entende que no nacional e nos naturais- os PORN se requirirán con carácter previo á súa declaración, e que a xestión levarase a cabo mediante os correspondentes PRUX. Nas demais categorías a ordenación farase mediante o correspondente PC. Dado que actualmente en Galicia non hai aprobados Plans de Conservación, os datos do indicador ofrécense organizados en torno á medida de superficie (expresada en hectáreas) de espazos naturais incluídos na Rede Galega de Espazos Protexidos que contan con figuras de planificación (Plans de Ordenación dos Recursos Naturais –PORN-) e de xestión (Plans Reitores de Uso e Xestión –PRUX-).

A obtención da superficie total dos espazos naturais incluídos na RGEP a nivel de concello non é inmediata ao darse moitos casos de superposición total e/ou parcial. Os cálculos iniciáronse cruzando a información procedente da capa que contén os límites municipais do IGN coa capa que contén a delimitación dos espazos naturais incluídos na RGEP. A diferente escala de ambas fontes de información fai que se produzan erros, que foron corrixidos da seguinte maneira:

- Cando o límite do espazo se apoia no límite do concello, poden aparecer nos datos concellos que non figuren dentro do espazo. Estes últimos, elimínanse.
- Cando o límite xeográfico de Galicia se relaciona cos doutras Comunidades Autónomas ou co de Portugal, restan superficie terrestre aos espazos fronteirizos. Calcúlase a superficie real.

NOTAS METODOLÓXICAS:

Os datos de superficie total obtivéronse mediante cálculo xeográfico dos polígonos, e nalgúns casos non coinciden cos valores recollidos no DOG. Nos casos de solapamento total ou parcial de varias figuras de protección nun mesmo ámbito territorial, foi preciso facer os procesos xeográficos e os cálculos correspondentes para obter o total da área máxima protexida a nivel de concello. En todos os cálculos, para evitar distorsións prescindíuse da superficie mariña. Son estes datos os que se empregan na elaboración dos gráficos e mapas presentados.

No primeiro informe, produciuse un erro que foi corrixido neste e tido en conta tamén nos datos de 2012. Refírese a que a superficie que figuraba asignada á Pobra do Caramiñal, correspondía en realidade a Ponteceso.

PROCESO DE CÁLCULO:

Faise a intersección espacial da capa cos datos dos espazos naturais protexidos da RGEP e a delimitación dos concellos e combínase coa información dos instrumentos de ordenación (PORN, PRUX e PC). Cando existe superposición nunha categoría de clasificación, téñense en conta as áreas máximas das figuras de protección consideradas e só a superficie terrestre. Finalmente obtéñense os datos alfanuméricos correspondentes para cada concello.

FONTES DE INFORMACIÓN:						
Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Espazos naturais da RGEP	DXCN		1:5.000	Anual	
	Concellos IGN	IGN (Instituto		1:25.000	Continua	

REFERENCIAS:

- Directiva 92/43/CEE, relativa a la conservación de los hábitats naturales y de la flora y fauna silvestres (DO L núm. 206 do 22.07.1992)
- Lei 9/2001, do 21 de agosto, de conservación da natureza (DOG núm. 171 do 04.09.2001)
- Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad (BOE núm. 299 d 14.12.2007)
- Decreto 148/1992, do 5 de xuño, polo que se aproba o Plan de Ordenación dos Recursos Naturais do Complexo dunar de Corrubedo e Lagoas de Carregal e Vixán (DOG núm. 114 do 16.06.1992)
- Decreto 211/1996, do 2 de maio, polo que se aproba o Plan de ordenación dos recursos naturais do espazo natural das Fragas do Eume (DOG núm. 110 do 05.06.1996)
- Decreto 155/1998, do 28 de maio, polo que se aproba o plan reitor de uso e xestión do parque natural Baixa Limia-Serra do Xurés (DOG núm. 107 do 05.06.1998)
- Decreto 156/1998, do 28 de maio, polo que se aproba o plan de ordenación dos recursos naturais do parque natural das illas Cíes (DOG núm. 107 do 05.06.1998)
- Decreto 166/1999, do 27 de maio, polo que se aproba o Plan de Ordenación dos Recursos Naturais do Parque Natural do Invernadeiro (DOG núm. 106 do 04.06.1999)
- Decreto 274/1999, do 21 de outubro, polo que se aproba o Plan de Ordenación dos Recursos Naturais das Illas Atlánticas (DOG núm. 209 do 28.10.1999)
- Decreto 274/2001, do 27 de setembro, polo que se aproba o Plan de Ordenación dos Recursos Naturais do Parque Natural do Monte Aloia (DOG núm. 205 do 23.10.2001)
- Decreto 77/2002, do 28 de febreiro, polo que se aproba o Plan de Ordenación dos Recursos Naturais da Serra da Enciña da Lastra (DOG núm. 55 do 18.03.2002)
- Decreto 88/2002, do 7 de marzo, polo que se aproba o Plan de Ordenación dos Recursos Naturais do espazo natural da Illa de Cortegada e o seu contorno (DOG núm. 62 do 01.04.2002)
- Decreto 64/2009, do 19 de febreiro, polo que se aproba o Plan de ordenación dos recursos naturais do parque natural da Baixa Limia-Serra do Xurés (DOG núm. 61 do 30.03.2009)
- Decreto 65/2009, do 19 de febreiro, polo que se aproba o Plan reitor de uso e xestión do parque natural do Monte Aloia (DOG núm. 62 do 31.03.2009)
- Decreto 37/2014, do 27 de marzo, polo que se declaran zonas especiais de conservación os lugares de importancia comunitaria de Galicia e se aproba o Plan director da Rede Natura 2000 de Galicia (DOG núm. 62 do 31.03.2014)

REFERENCIAS:

- Decreto 30/2015, do 5 de febreiro, polo que se aproba o Plan de conservación do humidal protexido Lagoa e areal de Valdoviño (DOG núm. 38 do 25.02.2015)
- Decreto 80/2015, do 11 de xuño, polo que se aproba o Plan de conservación do monumento natural Praia das Catedrais (DOG núm. 110 do 12.06.2015)

DATOS:

Ourense:

codINE	Concello	Superficie 2015 (ha)				codINE	Concello	Superficie 2015 (ha)			
		RGEP	PORN	PRUX	PC			RGEP	PORN	PRUX	PC
32001	Allariz	0,00	0,00	0,00	0,00	32047	A Merca	0,00	0,00	0,00	0,00
32002	Amoeiro	0,00	0,00	0,00	0,00	32048	A Mezquita	4.902,23	4.902,23	0,00	0,00
32003	A Arnoia	0,00	0,00	0,00	0,00	32049	Montederramo	2.369,42	2.369,42	0,00	0,00
32004	Avión	39,63	0,00	0,00	0,00	32050	Monterrei	144,58	144,58	0,00	0,00
32005	Baltar	0,00	0,00	0,00	0,00	32051	Muiños	4.518,06	4.518,06	4.517,96	0,00
32006	Bande	1.140,19	1.140,19	1.132,20	0,00	32052	Nogueira de Ramuín	1.233,69	1.233,69	0,00	0,00
32007	Baños de Molgas	0,00	0,00	0,00	0,00	32053	Oimbra	30,35	30,35	0,00	0,00
32008	Barbadás	0,00	0,00	0,00	0,00	32054	Ourense	0,00	0,00	0,00	0,00
32009	O Barco de Valdeorras	0,00	0,00	0,00	0,00	32055	Paderne de Allariz	0,00	0,00	0,00	0,00
32010	Beade	0,00	0,00	0,00	0,00	32056	Padrenda	2.633,87	2.633,87	0,00	0,00
32011	Beariz	617,66	617,66	0,00	0,00	32057	Parada de Sil	977,09	977,09	0,00	0,00
32012	Os Blancos	0,00	0,00	0,00	0,00	32058	O Pereiro de Aguiar	0,00	0,00	0,00	0,00
32013	Boborás	0,00	0,00	0,00	0,00	32059	A Peroxa	0,00	0,00	0,00	0,00
32014	A Bola	0,00	0,00	0,00	0,00	32060	Petín	165,77	165,77	0,00	0,00
32015	O Bolo	2.999,63	2.999,63	0,00	0,00	32061	Piñor	0,00	0,00	0,00	0,00
32016	Calvos de Randín	3.182,25	3.182,25	3.182,12	0,00	32062	Porqueira	468,37	468,37	0,00	0,00
32017	Carballada de Valdeorras	3.243,34	3.243,34	0,00	0,00	32063	A Pobra de Trives	2.918,85	2.471,02	0,00	0,00
32018	Carballada de Avia	759,42	0,00	0,00	0,00	32064	Pontedeva	0,00	0,00	0,00	0,00
32019	O Carballiño	0,00	0,00	0,00	0,00	32065	Punxín	0,00	0,00	0,00	0,00
32020	Cartelle	0,00	0,00	0,00	0,00	32066	Quintela de Leirado	1.102,18	1.102,18	0,00	0,00
32021	Castro do Val	65,96	65,96	0,00	0,00	32067	Rairiz de Veiga	868,45	867,82	0,00	0,00
32022	Castro de Miño	0,00	0,00	0,00	0,00	32068	Ramirás	0,00	0,00	0,00	0,00
32023	Castro Caldelas	0,00	0,00	0,00	0,00	32069	Ribadavia	0,00	0,00	0,00	0,00
32024	Celanova	0,00	0,00	0,00	0,00	32070	San Xoán de Río	243,25	0,00	0,00	0,00
32025	Cenlle	0,00	0,00	0,00	0,00	32071	Riós	0,00	0,00	0,00	0,00
32026	Coles	0,00	0,00	0,00	0,00	32072	A Rúa	0,00	0,00	0,00	0,00
32027	Cortegada	0,00	0,00	0,00	0,00	32073	Rubiá	3.212,93	3.212,93	0,00	0,00
32028	Cualedro	0,00	0,00	0,00	0,00	32074	San Amaro	0,00	0,00	0,00	0,00
32029	Chandrexa de Queixa	10.142,10	10.142,10	0,00	0,00	32075	San Cibrao das Vifas	0,00	0,00	0,00	0,00
32030	Entrimo	5.442,66	5.442,66	5.442,08	0,00	32076	San Cristovo de Cea	2.077,99	2.077,99	0,00	0,00
32031	Esgos	0,00	0,00	0,00	0,00	32077	Sandiás	563,17	563,17	0,00	0,00
32032	Xinzo de Limia	1.337,29	1.337,29	0,00	0,00	32078	Sarreaus	539,62	539,62	0,00	0,00
32033	Gomesende	0,00	0,00	0,00	0,00	32079	Taboadela	0,00	0,00	0,00	0,00
32034	A Gudiña	836,59	836,59	0,00	0,00	32080	A Teixeira	0,00	0,00	0,00	0,00
32035	O Irixo	1.472,74	1.472,74	0,00	0,00	32081	Toén	0,00	0,00	0,00	0,00
32036	Xunqueira de Ambía	1.651,80	1.651,80	0,00	0,00	32082	Trasmiras	1.056,73	1.056,73	0,00	0,00
32037	Xunqueira de Espadanedo	0,00	0,00	0,00	0,00	32083	A Veiga	10.511,65	10.511,65	0,00	0,00
32038	Larouco	443,87	443,87	0,00	0,00	32084	Verea	1.768,50	1.768,50	0,00	0,00
32039	Laza	3.738,04	3.738,04	0,00	0,00	32085	Verín	282,18	282,18	0,00	0,00
32040	Leiro	198,83	0,00	0,00	0,00	32086	Viana do Bolo	11.110,88	11.110,88	0,00	0,00
32041	Lobeira	3.975,76	3.975,76	3.972,45	0,00	32087	Vilamarín	0,00	0,00	0,00	0,00
32042	Lobios	11.095,12	11.095,12	11.094,20	0,00	32088	Vilamartín de Valdeorras	0,00	0,00	0,00	0,00
32043	Maceda	0,00	0,00	0,00	0,00	32089	Vilar de Barrio	354,81	354,81	0,00	0,00
32044	Manzaneda	11.016,18	11.016,18	0,00	0,00	32090	Vilar de Santos	114,96	114,96	0,00	0,00
32045	Maside	0,00	0,00	0,00	0,00	32091	Vilardevós	0,00	0,00	0,00	0,00
32046	Melón	0,00	0,00	0,00	0,00	32092	Vilariño de Conso	15.778,48	15.778,48	0,00	0,00
							TOTAL GALICIA	358.984,19	357.067,35	30.123,90	494,97

GLOSARIO:

- DXCN Dirección Xeral de Conservación da Natureza
- IGN Instituto Geográfico Nacional
- LIC Lugares de Interese Comunitario
- OFRI Outras Figuras de Rango Internacional
- PC Plan de Conservación
- PORN Plan de Ordenación do Recursos Naturais
- PRUX Plan Reitor de Uso e Xestión
- RB Reservas da Biosfera
- RGEP Rede Galega de Espazos Protexidos
- RN2000 Rede Natura 2000
- ZEC Zonas de Especial Conservación
- ZEPA Zonas de Especial Protección para las Aves
- ZEPVN Zona de Especial Protección dos Valores Naturais

Xunta de Galicia

PN.C.03

Ocorrencia de incendios

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador é facer un seguimento da incidencia dos incendios no territorio.

Os incendios ademais de constituir un perigo para a cidadanía, provocan un importante custe en termos económicos e medioambientais, ocasionando unha importante perda de biodiversidad e acentuación os procesos de erosión do solo ao deixalo sen a cuberta vexetal, provocando tamén problemas de contaminación nas augas e no aire.

Factores como a fragmentación do territorio, o abandono do medio rural, as deficiencias na ordenación e planificación territorial, a falta de iniciativas que desenvolvan economicamente o medio rural, entre outras, se soen citar como posibles causas que favorecen a ocorrencia de incendios.

Descrición do indicador:

Este indicador trata de aproximarse a incidencia dos incendios no medio ambiente e na sociedade a través de tres medidas: a superficie incendiada, o número de incendios e a densidade dos mesmos.

Describe a a magnitude, distribución e evolución dos incendios así como o custe que supón a extinción dos mesmos e os danos que provocan.

A unidade de xestión territorial, ou ámbito de referencia deste indicador, é o distrito forestal, unha agrupación continua de concellos que polas características naturais e socioeconómicas constitúen unha unidade operativa de xestión.

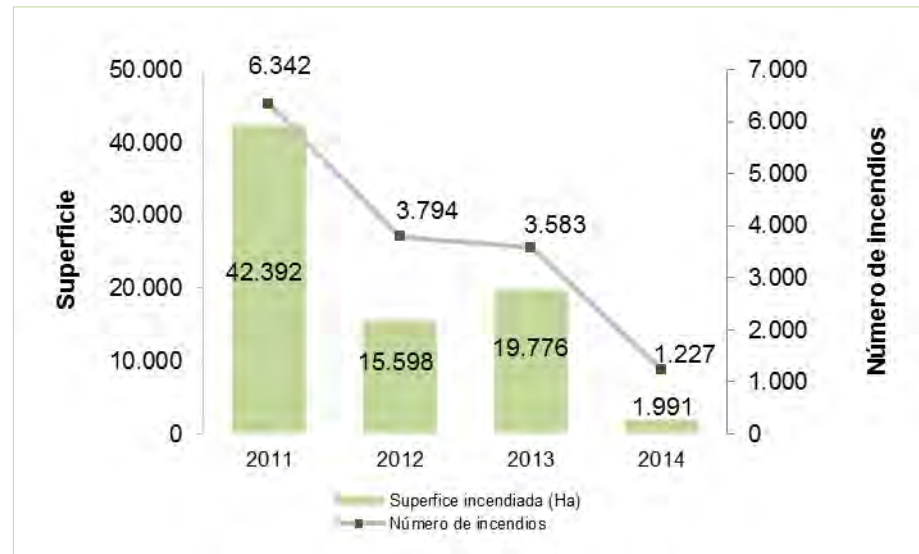
Medidas do indicador:

Medida 1.- Superficie incendiada

Medida 2.- Número de incendios

Medida 3.- Número de incendios por Km2

Evolución do indicador:

Bloque	PATRIMONIO NATURAL PN
Subbloque	XESTIÓN C
Nome	Ocorrencia de incendios 03

Estado:

A superficie total incendiada en Galicia no ano 2014 foi de 1.991 ha. A nivel provincial en Ourense rexistráronse 1.098 ha, o 55 % da total de Galicia. A incidencia territorial no resto das provincias foi moito menor sendo en A Coruña de 323 ha, en Pontevedra de 115 ha e en Lugo de 455 ha

En canto o número de incendios en Galicia rexistráronse 1.227, sendo Ourense a provincia con maior incidencia con 453, e dicir un 37 % respecto do total.

En canto o número de incendios por Km2 en Galicia houbo 0,04 no ano 2014, sendo de Ourense con 0,06 incendios por km2 a provincia onde este parámetro foi maior seguida de Pontevedra con 0,05.

Se analizamos a serie desde 2011 a 2014 dos incendios vemos unha tendencia decrecente no que se refire o número de incendios destacando un pequeno incremento de superficie incendiada no ano 2013.

Como se amosa no mapa adxunto a nivel distrito forestal no ano 2014 destaca en número de hectáreas incendiadas o distrito de Valdeorras - Trives con 637 ha seguido de Verín - Viana con 244 ha. No referente ao número de incendios o distrito de Verín - Viana o que concentrou un maior número de sinistros (145) seguido polo distrito de Miño - Arnoia con 97. Os distritos que amosaron maior número de incendios por km2 neste ano foron Verín – Viana e O Ribeiro – Arenteiro, ambos con 0,08.

Coherencia co modelo territorial

As DOT no epígrafe 3.3.6.condicionan a Xunta de Galicia a promover a xestión forestal sostible mantendo un equilibrio das funcións produtivas, sociais e ecolóxicas dos terreos forestais, para o que serán de aplicación os instrumentos de ordenación forestal.

Para elo deberá favorecer actuacións enfocadas a superar o grao de fragmentación extrema existente, promovendo, entre outras, a produción forestal sustentable, a calidade paisaxística, as función ecolóxicas e a prevención de riscos ambientais, como os incendios forestais e as inundacións.

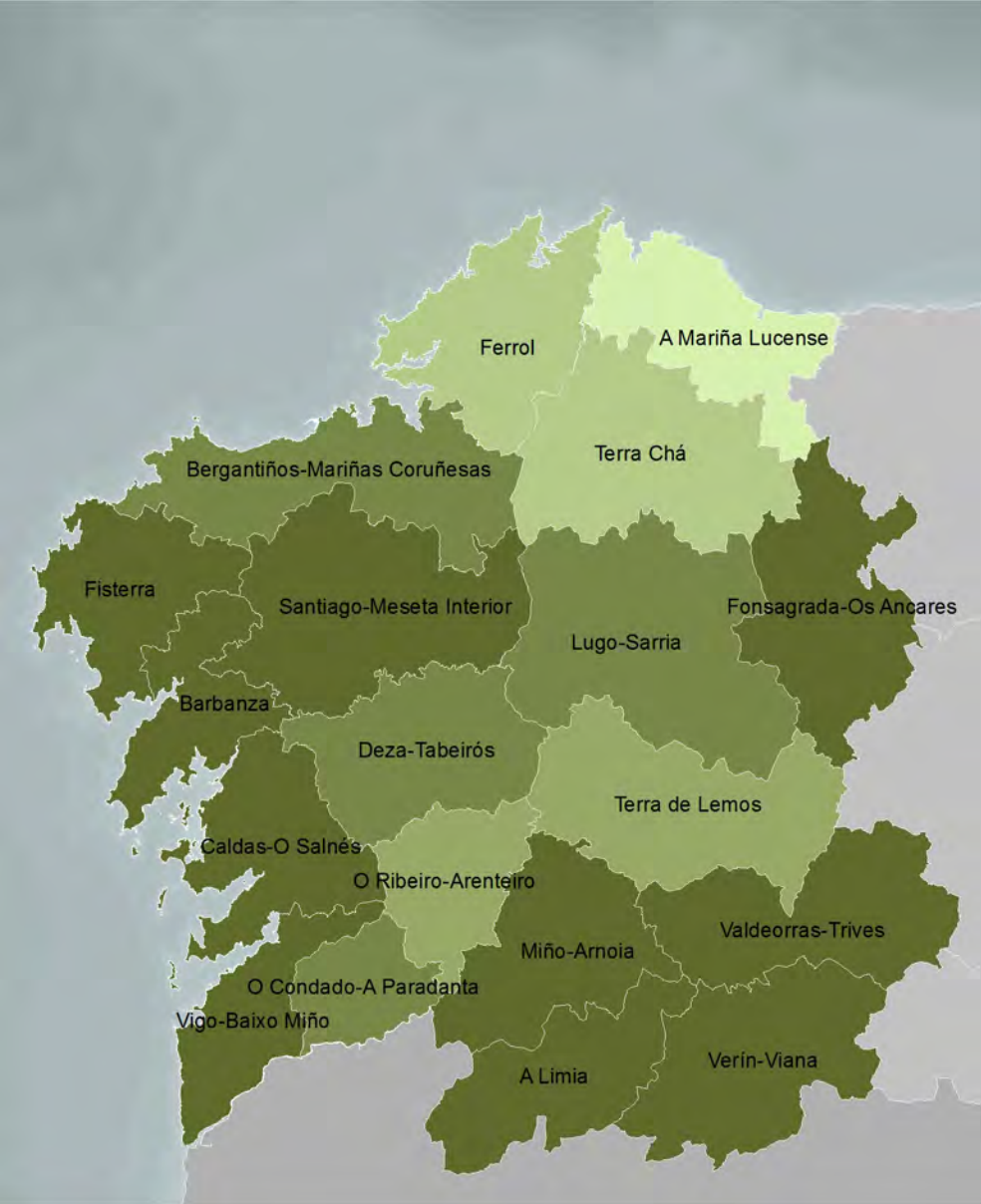

Indicador: PN.C.03 Ocorrência de incêndios

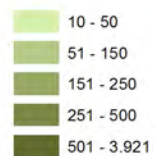
Superfície incendiada

Caderno Medida 01

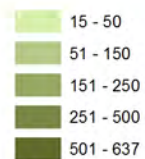
IET
Decembro 2015

Superficie incendiada no 2013

Superficie incendiada no 2014

PN C 03 Ocorrencia de incendios

Medida: 01 Superficie incendiada

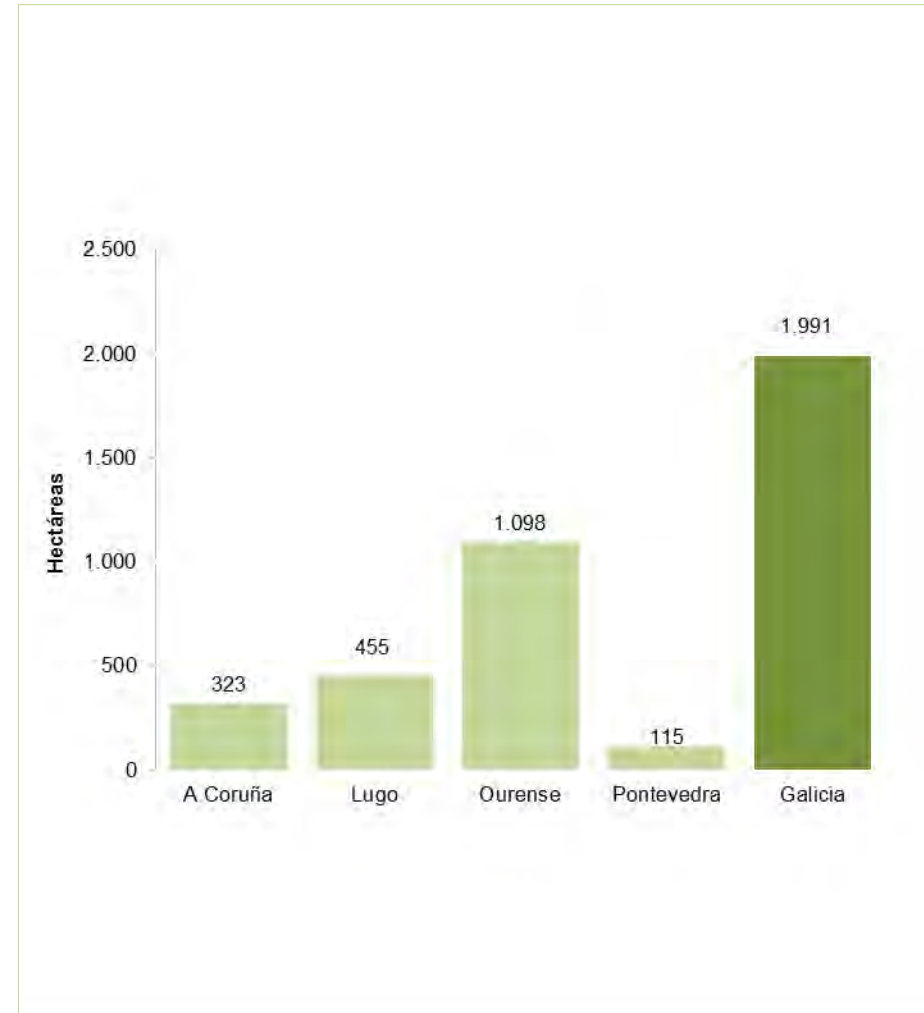
Descrición:

Cuantifica a superficie queimada anualmente a nivel distrito forestal, provincia e Galicia.

Ámbitos territoriais:

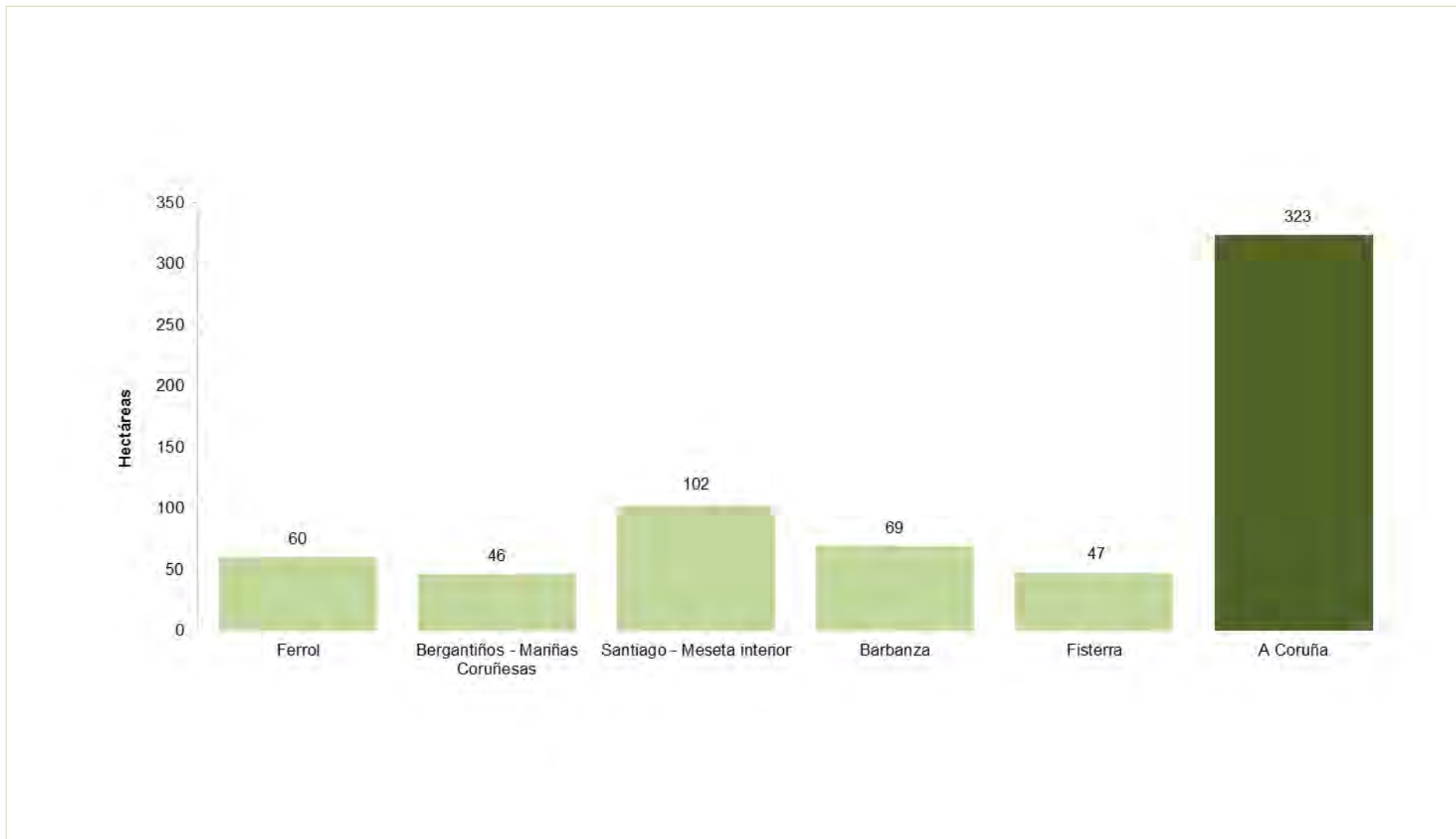

Gráfico:

PN.C.03 01 Superficie incendiada

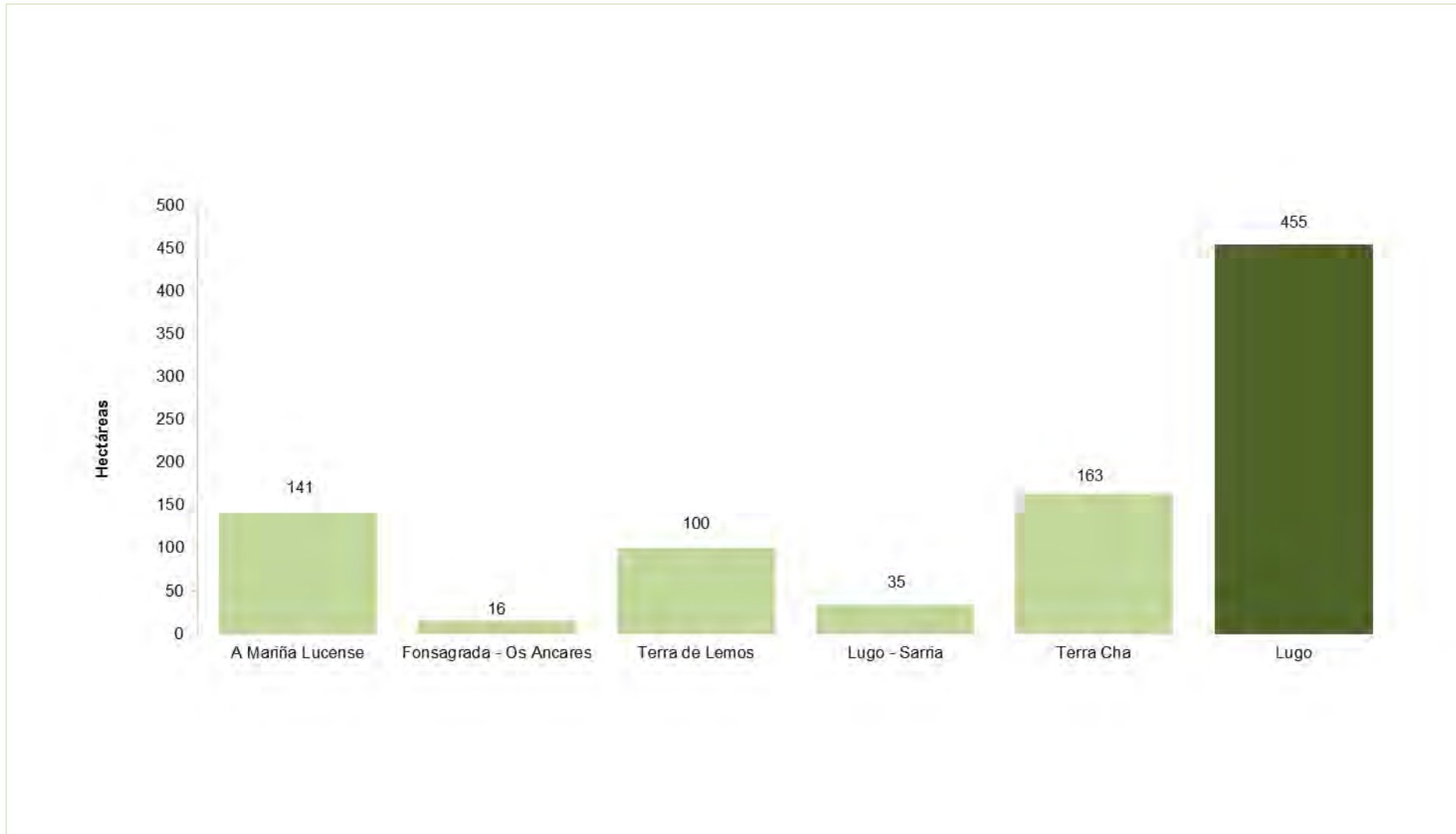
Gráfico A Coruña:

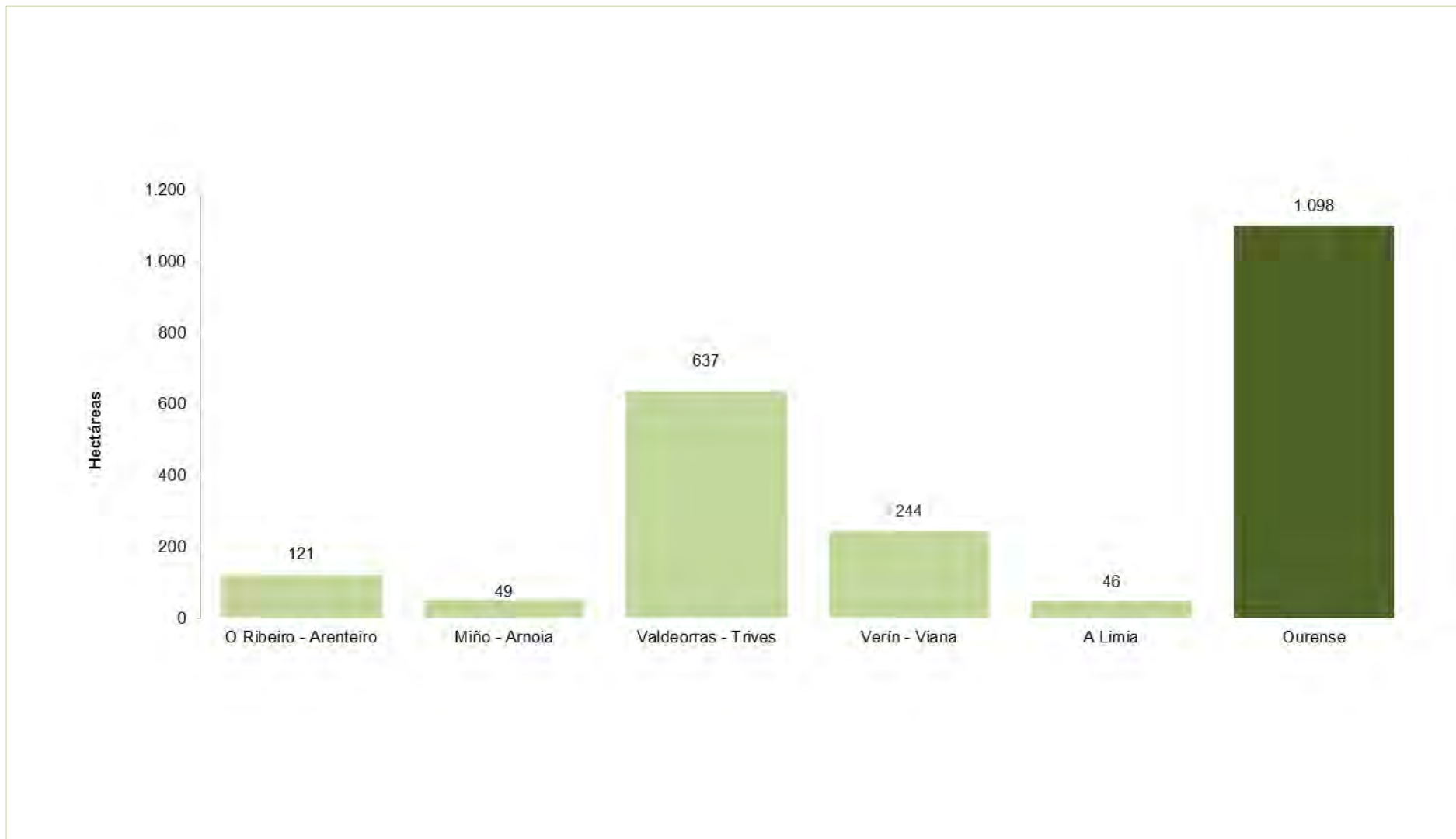
PN.C.03 01 Superficie incendiada

Gráfico Lugo:

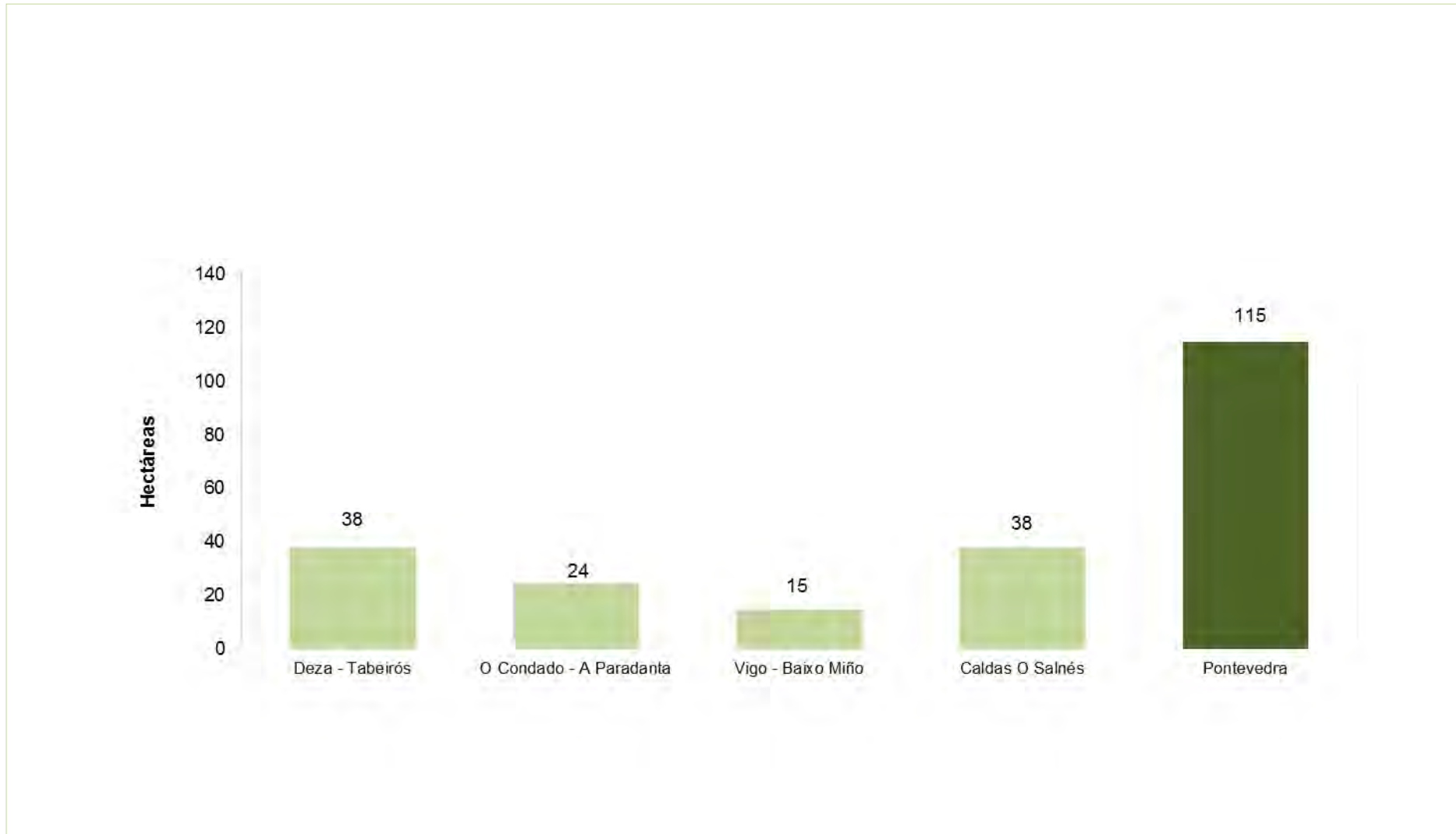
PN.C.03 01 Superficie incendiada

Gráfico Ourense:

PN.C.03 01 Superficie incendiada

Gráfico Pontevedra:

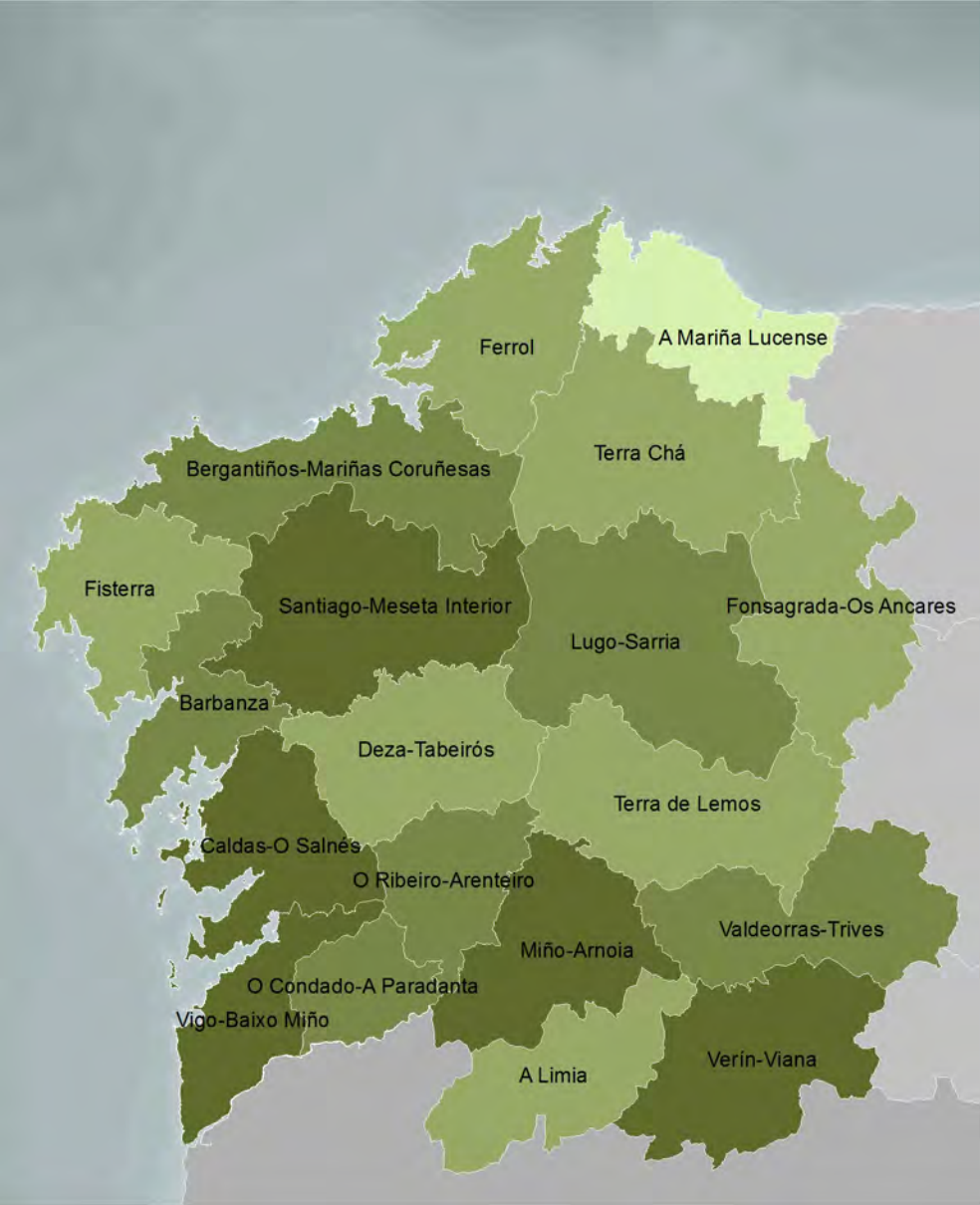

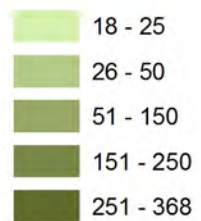
Indicador: PN.C.03 Ocorrência de incêndios

Número de incêndios

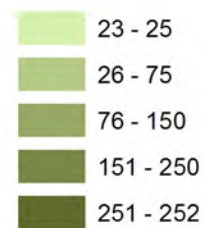
Caderno Medida 02

Número de incendios no 2013

Número de incendios no 2014

PN C 03 Ocorrenza de incendios

Medida: 02 Número de incendios

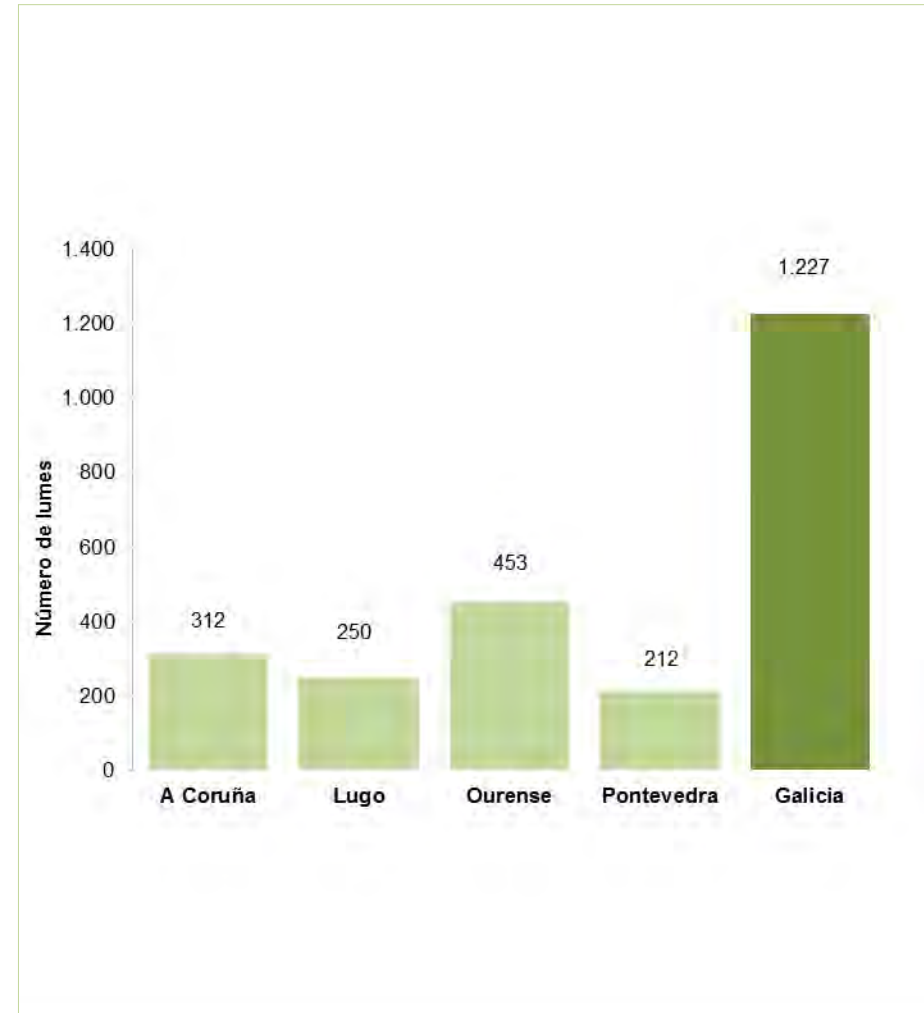
Descrición:

É o número de incendios que se producen a nivel distrito forestal, provincia e Galicia anualmente.

Ámbitos territoriais:

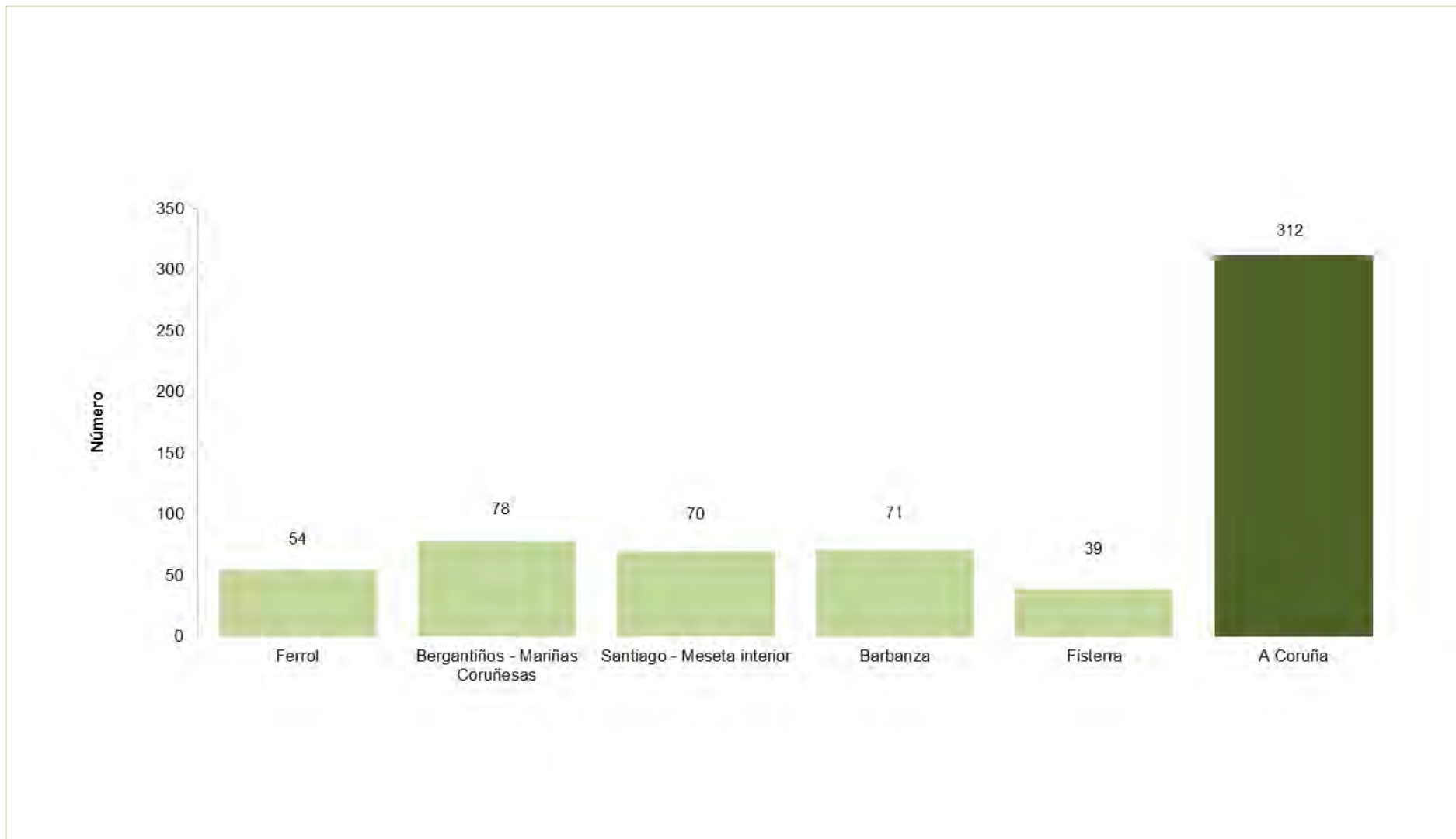

Gráfico:

PN.C.03 02 Número de incendios

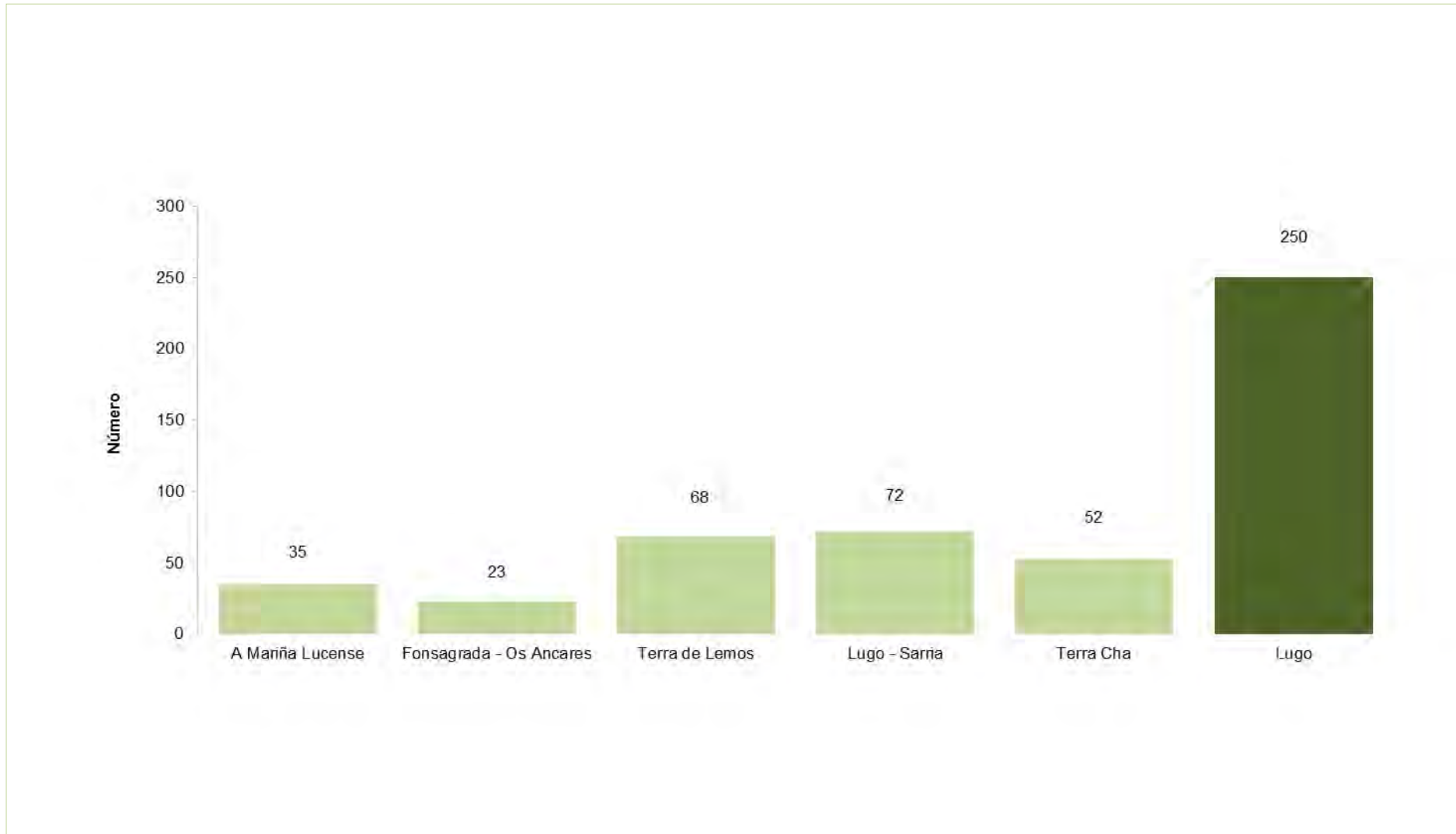
Gráfico A Coruña:

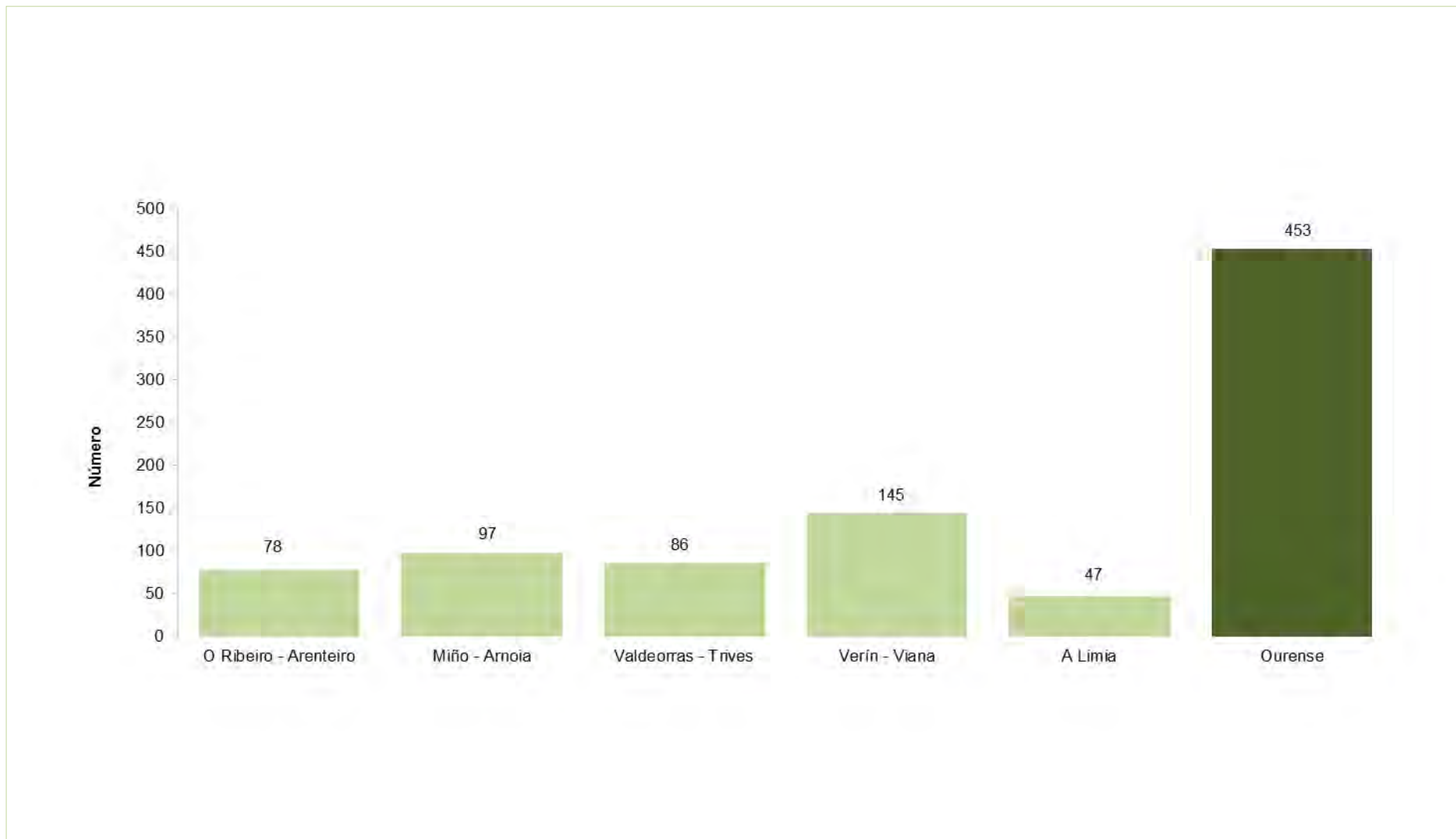
PN.C.03 02 Número de incendios

Gráfico Lugo:

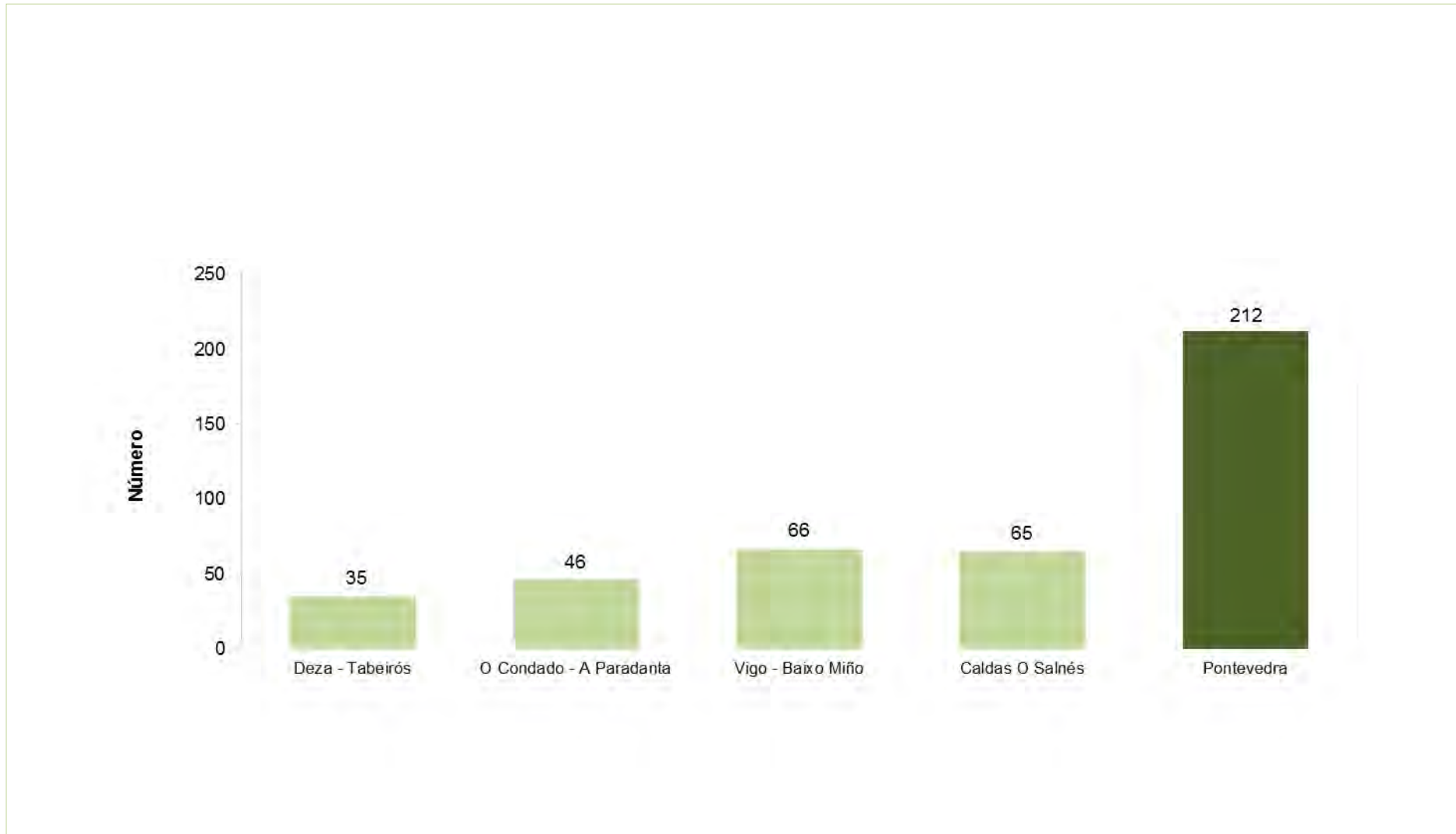
PN.C.03 02 Número de incendios

Gráfico Ourense:

PN.C.03 02 Número de incendios

Gráfico Pontevedra:

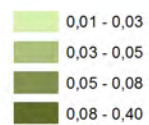
Indicador: PN.C.03 Ocorrência de incêndios

Número de incêndios por km²

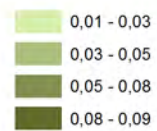
Caderno Medida 03

Número de incendios por km2 no 2013

Número de incendios por km2 no 2014

PN C 03 Ocorrenza de incendios

Medida: 03 Número incendios por km2

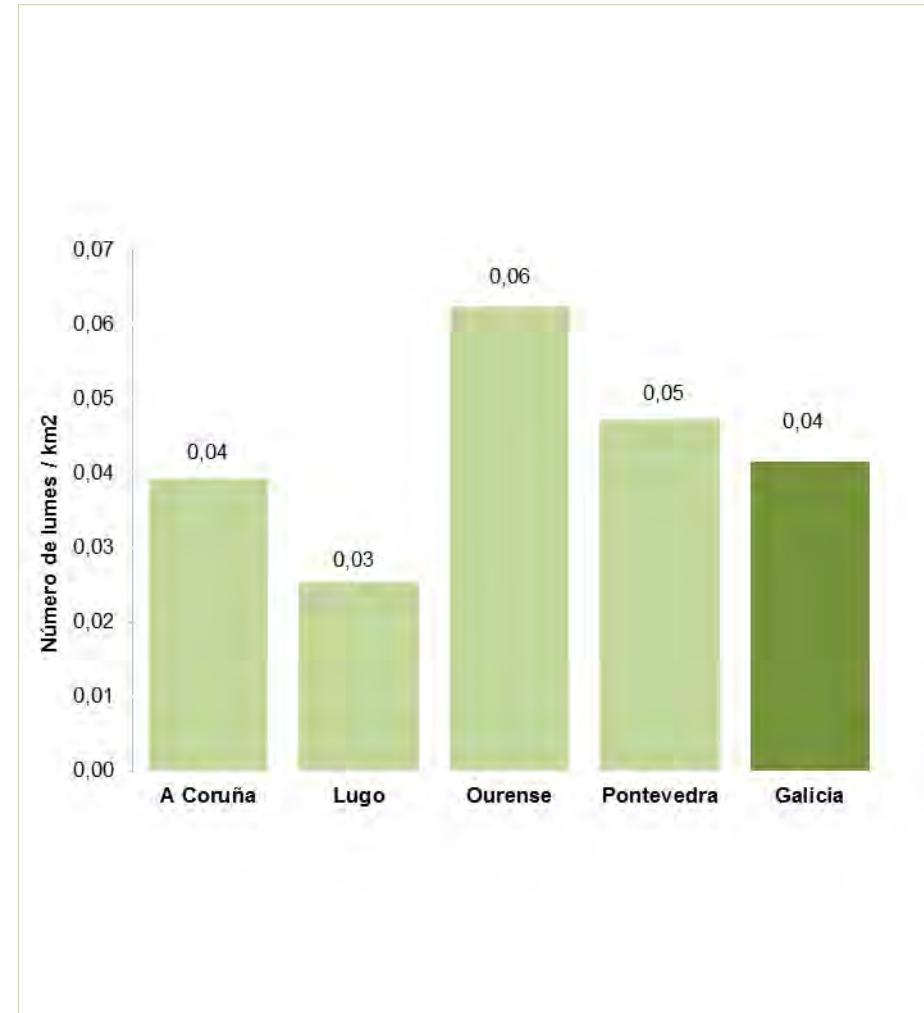
Descrición:

É o número de incendios que se producen a nivel distrito forestal, provincia e Galicia anualmente, por km2 de cada ámbito.

Ámbitos territoriais:

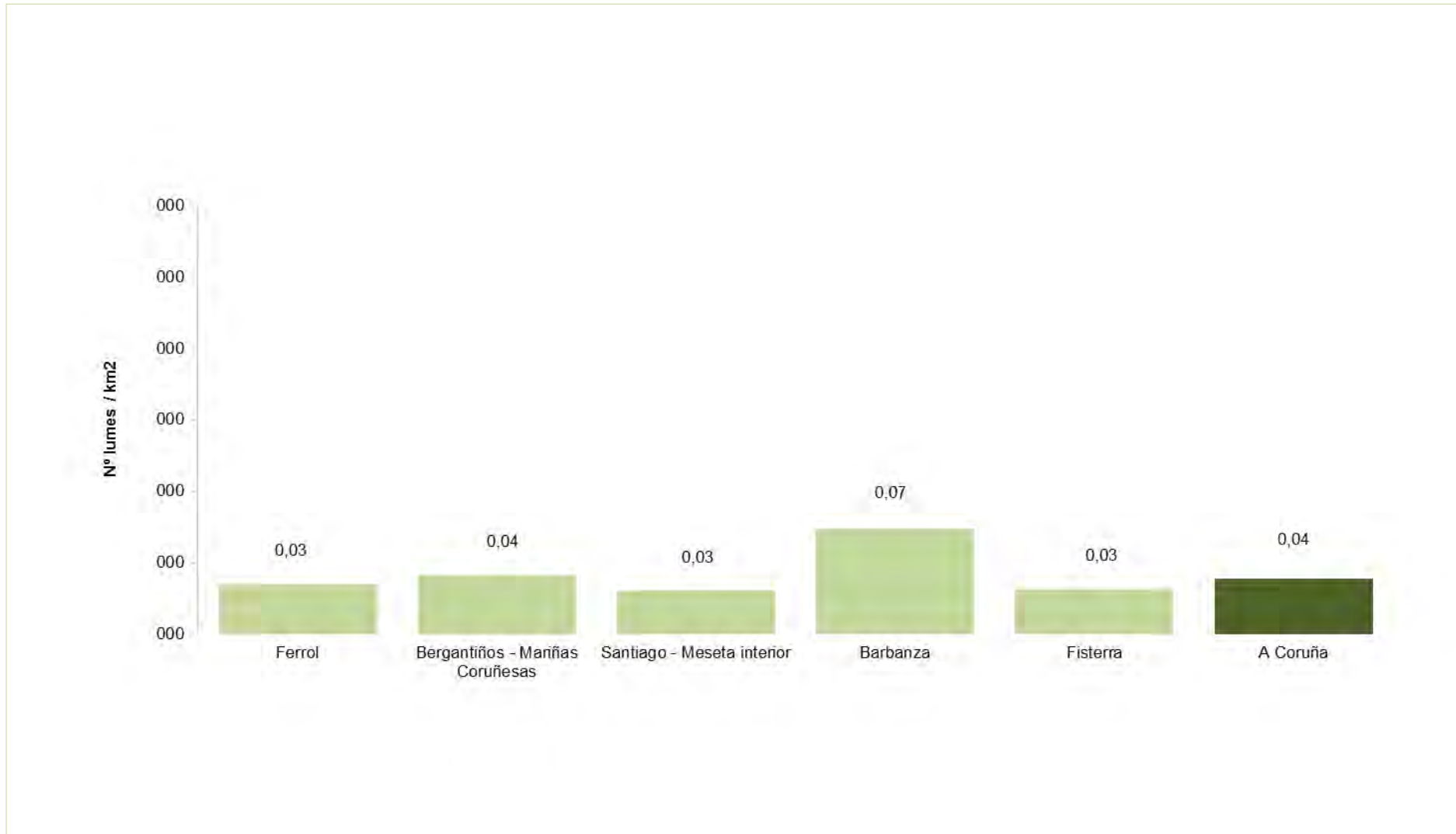

Gráfico:

PN.C.03 03 Número incendios por km2

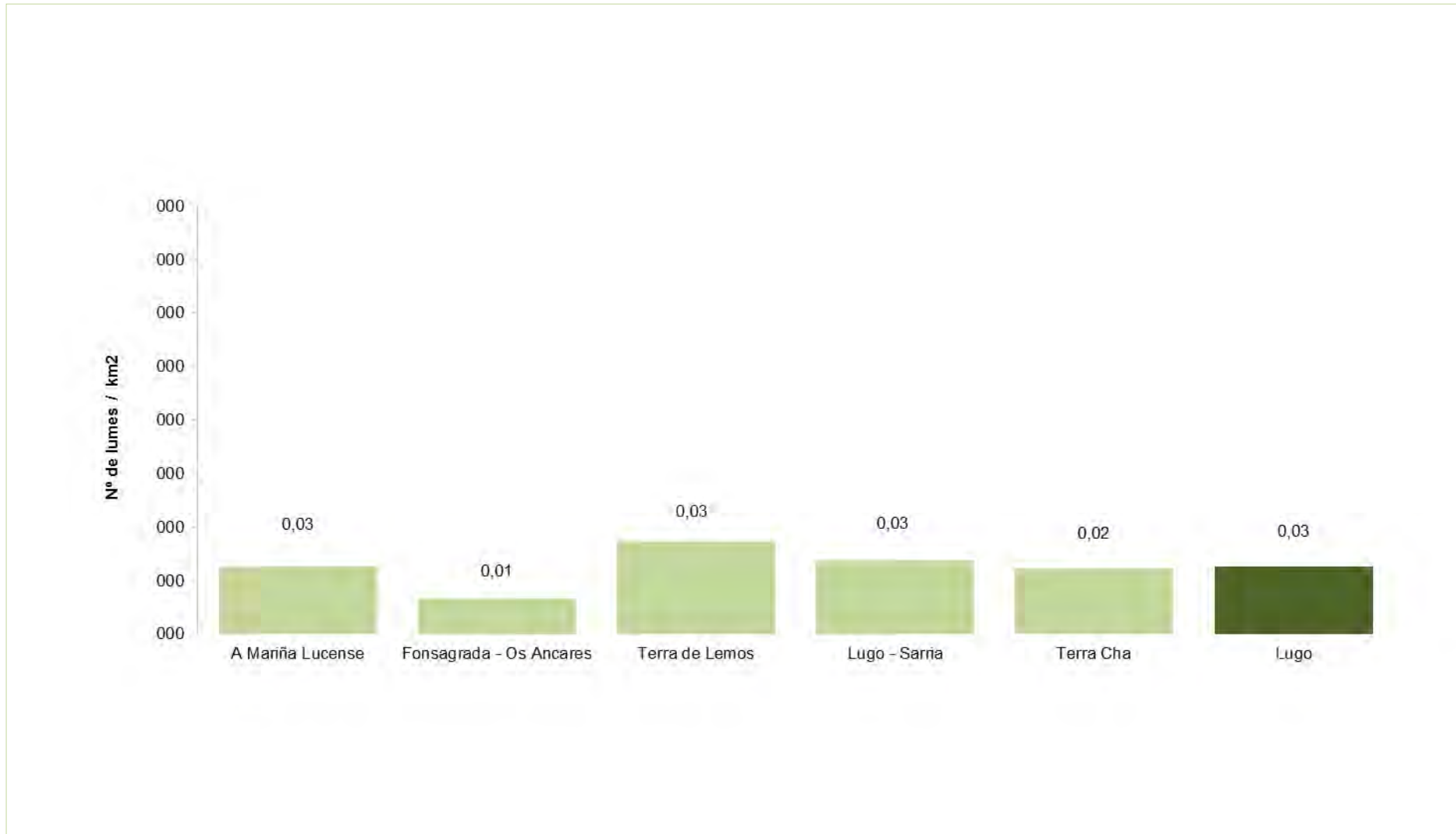
Gráfico A Coruña:

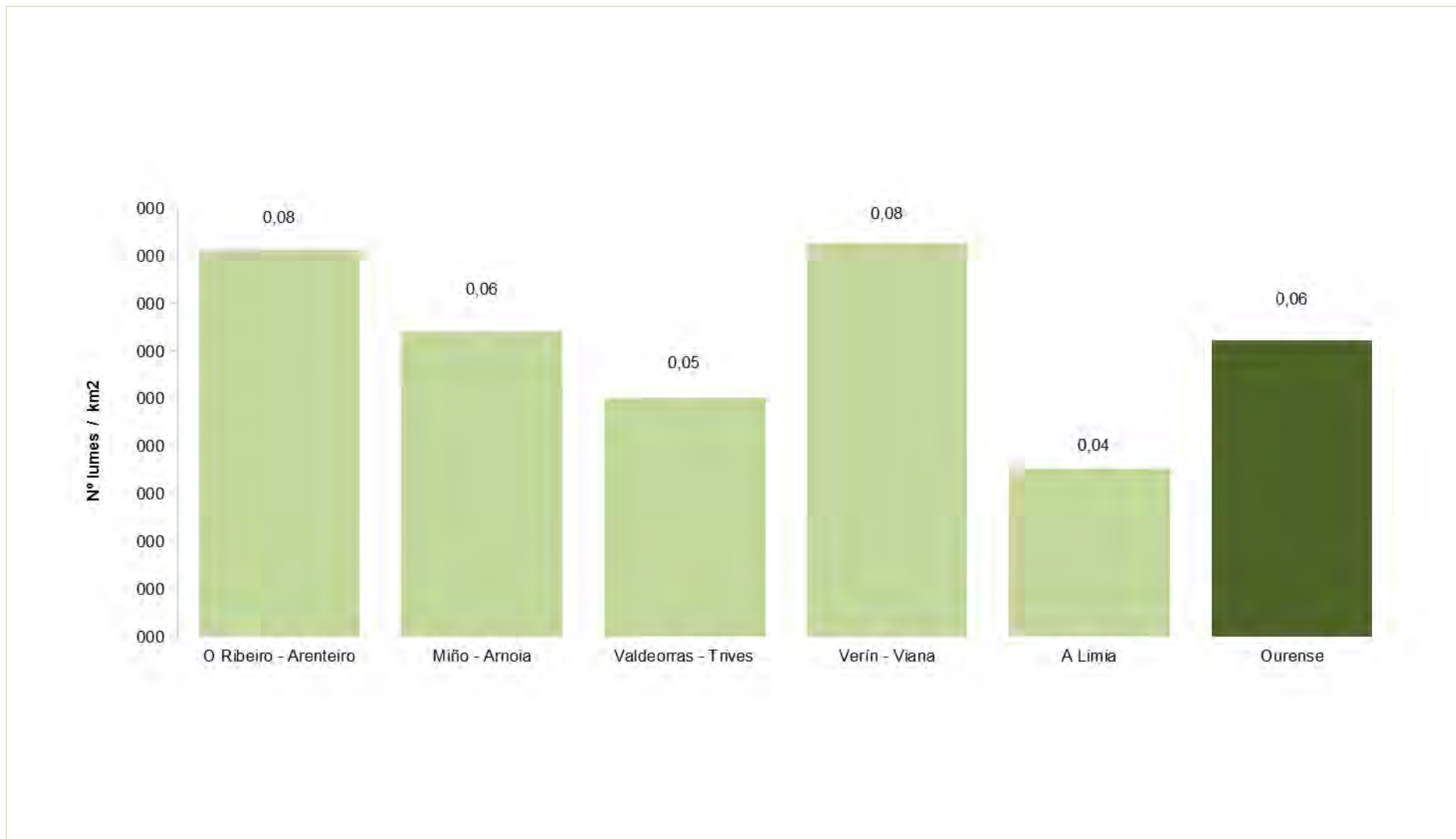
PN.C.03 03 Número incendios por km2

Gráfico Lugo:

PN.C.03 03 Número incendios por km2

Gráfico Ourense:

PN.C.03 03 Número incendios por km2

Gráfico Pontevedra:

Indicador: PN.C.03

Ocorrência de incêndios

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	PATRIMONIO NATURAL PN
Subbloque	XESTIÓN C
Nome	Ocorrenza de incendios 03

NOTAS METODOLÓXICAS:

PROCESO DE CÁLCULO:

Empréganse os datos facilitados pola Consellería de Medio Rural referidos a nivel distrito forestal desagregando a superficie incendiada.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Base de datos cartográfica de distritos forestais	Xunta Galicia				vectorial
	Base de datos de incendios	Xunta Galicia	2014		Anual	vectorial

REFERENCIAS:

Lei 3/2007, de 9 de abril, de prevención e defensa contra os incendios forestais de Galicia.

DATOS:

A Coruña:

codINE	distrito	Número de incendios	Superficie arborada (Ha)	Superficie rasa (Ha)	Superficie incendiada (Ha)	Superficie del distrito (ha)	Número de incendios / km2
1	Ferrol	54	16,15	43,80	59,95	155.578,29	0,03
2	Mariñas Coruñesas	78	28,31	17,35	45,66	188.950,87	0,04
3	D Santiago-Meseta Interior	70	35,15	66,78	101,93	229.469,49	0,03
4	O Barbanza	71	56,00	12,97	68,97	96.244,91	0,07
5	Fisterra	39	25,54	21,31	46,85	124.582,99	0,03
15	A Coruña	312	161,15	162,21	323,36	794.826,54	0,04

DATOS:

Lugo:

codINE	distrito	Número de incendios	Superficie arborada (Ha)	Superficie rasa (Ha)	Superficie incendiada (Ha)	Superficie del distrito (ha)	Número de incendios / km2
6	A Mariña Lucense	35	93,00	48,00	141,00	139.478,40	0,03
7	A Fonsagrada-Os Ancares	23	2,48	13,40	15,88	172.785,17	0,01
8	Terra de Lemos	68	9,32	91,13	100,45	197.989,55	0,03
9	Lugo-Sarria	72	2,92	31,70	34,62	261.555,58	0,03
10	Terra Chá	52	18,70	144,71	163,41	213.356,79	0,02
27	Lugo	250	126,83	328,54	455,37	985.165,48	0,03

DATOS:

Ourense:

codINE	distrito	Número de incendios	Superficie arborada (Ha)	Superficie rasa (Ha)	Superficie incendiada (Ha)	Superficie del distrito (ha)	Número de incendios / km2
11	O Ribeiro-Arenteiro	78	39,94	81,31	121,25	95.888,02	0,08
12	Miño-A Amoia	97	15,58	33,77	49,35	151.328,31	0,06
13	Valdeorras-Trives	86	30,88	605,83	636,71	171.362,04	0,05
14	Verín-Viana	145	61,48	182,61	244,09	175.295,76	0,08
15	A Limia	47	20,63	25,74	46,37	133.147,08	0,04
32	Ourense	453	168,51	929,26	1.097,77	727.021,21	0,06

DATOS:

Pontevedra:

codINE	distrito	Número de incendios	Superficie arborada (Ha)	Superficie rasa (Ha)	Superficie incendiada (Ha)	Superficie del distrito (ha)	Número de incendios / km2
16	Deza-Tabeirós	35	7,68	30,18	37,86	155.463,29	0,02
17	O Condado-A Paradanta	46	13,54	10,72	24,26	67.368,99	0,07
18	Vigo-Baixo Miño	66	13,10	1,76	14,86	93.629,13	0,07
19	Caldas-O Salnés	65	12,02	25,64	37,66	132.691,97	0,05
36	Pontevedra	212	46,34	68,3	114,64	449.153,38	0,05
12	Galicia	1.227	503	1.488	1.991	2.956.166,61	0,04

GLOSARIO:

IGN : Instituto Geográfico Nacional

DOT: Directrices de ordenación do territorio

POL : Plan de ordenación do litoral

Xunta de Galicia

PC.A.01

Número de BIC

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Este indicador ten como obxectivo coñecer o número de elementos patrimoniais materiais declarados BIC (ben de interese cultural) e a súa distribución no territorio (ámbito municipal).

A identificación e rexistro dos bens de interese cultural é o punto de partida para poder garantir a súa protección, conservación, valorización e reutilización.

Este indicador amósase como un factor máis dos que inciden directamente na paisaxe e no patrimonio, variables estratéxicas para o desenvolvemento da identidade e que, xunto ao patrimonio natural, son especialmente vulnerables á ordenación territorial, xa que o que se faga fóra destes espazos vai condicionar o seu futuro.

As DOT recollen entre os seus obxectivos os relativos á prioridade da conservación e posta en valor do patrimonio cultural como un dos aspectos identitarios de Galicia e potencial impulsor do desenvolvemento socioeconómico: 1.2.q, 1.3, 1.3.4, 2.1.4.i, 3.1.17, 3.3.22, 4.1.4, 6.2, 7.1.2.d, 1ª, 9 (completa).

Descrición do indicador:

Este indicador contabiliza o número de bens de interese cultural que están identificados individualmente cun número de rexistro. Existen dous tipos de declaración: a específica e a xenérica.

As específicas afectan unicamente a un ben, aínda que este pode ser individual (por exemplo, un pazo concreto) ou colectivo (por exemplo, un conxunto histórico concreto). Polo tanto, os BIC de declaración específica sempre se coñecen.

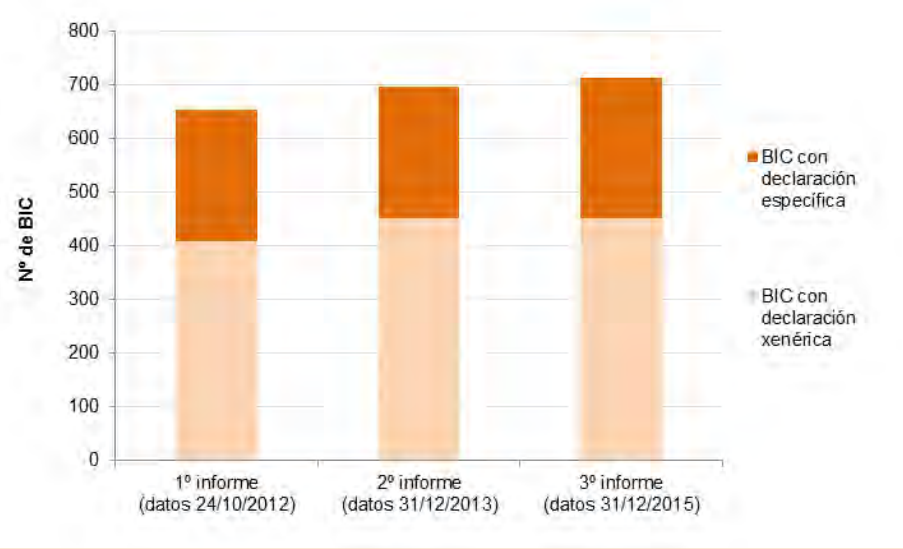
As declaracións xenéricas afectan a unha tipoloxía completa de bens, sen identificar cada un dos elementos protexidos, por exemplo, os hórreos ou os cruceiros. Non se coñece con exactitude o seu número pero estímase que poden ser decenas de miles. Cando se encontra ou aparece un ben que cumpre coas características dunha declaración xenérica, este pasa a ter a consideración de BIC, está suxeito ao réxime xurídico de protección dos BIC e é susceptible de ser codificado cun número de rexistro identificativo.

Tendo en conta estas consideracións, son obxecto deste indicador os BIC que contan con número de rexistro, incluídos os de carácter territorial supramunicipal (como pode ser o Camiño de Santiago) que están computados en cada un dos concellos nos que están presentes.

Medidas do indicador:

1. Número de BIC segundo tipo de declaración (ano 2015)

Evolución do indicador:

Bloque

PATRIMONIO CULTURAL PC

Subbloque

ABUNDANCIA E DIVERSIDADE A

Nome

Número de BIC 01

Estado:

A finais do ano 2015, había 714 BIC identificados cun número de rexistro individual en Galicia, o que supón un incremento no 9% respecto aos que existían tres anos antes (primeiro informe do Plan de seguimento das DOT).

Estes BIC localízanse en 207 concellos, é dicir, o 66% dos municipios galegos contan con algún BIC. A distribución espacial dos BIC non experimentou mudanzas substanciais nos últimos anos, dado que en 2012 só se contabilizara un concello menos: Mondariz. Cómpre resaltar que o concello pontevedrés de Mondariz, ademais de ser o último en incorporarse á listaxe dos que teñen BIC, no ano 2013, constitúe un caso singular por ser o concello galego con maior concentración de BIC no seu termo municipal (41).

Nas outras provincias, os concellos con maior presenza de BIC coinciden coas capitais provinciais. O día 31.12.2015 había 18 BIC na Coruña, 15 en Lugo e 14 en Ourense.

Dende que se contabilizaron os BIC para o segundo informe, no que a información tomaba como data de referencia o 31.12.2013, declaráronse estes BIC: a fábrica de cerámica de Sargadelos ligada ao Laboratorio de Formas; o fondo bibliográfico e documental de ABANCA Corporación Bancaria, SA; a colección de arte de ABANCA Corporación Bancaria, SA; a colección de arte da Fundación Galicia Obra Social (Afundación); e a colección de ourivaría Álvaro Gil Varela. Chama a atención que a maioría son bens mobles.

Continúan predominando os BIC de declaración xenérica, pero o seu peso porcentual diminuíu durante o período analizado (63% en 2015 fronte ao 65% en 2012). A súa porcentaxe é especialmente elevado na provincia de Pontevedra (83%) e teñen unha presenza significativa na de Lugo (54,4%). Pola contra, na Coruña (43%) e Ourense (34%) predominan os BIC con declaración específica.

Dentro do grupo de BIC con declaración xenérica, prevalecen os petróglifos e os castelos. Os primeiros concéntranse na provincia de Pontevedra e os segundos aparecen distribuídos polas catro provincias pero, sobre todo, nas de Lugo e A Coruña. Entre os BIC con declaración específica, tamén predominan dúas categorías: os monumentos e os conxuntos históricos, e encóntranse abundantemente representados nas provincias da Coruña e Lugo.

Coherencia co modelo territorial

A determinación 1.2. das DOT formula o obxectivo de valorizar o patrimonio cultural como factor de atracción do territorio e potencial de desenvolvemento socioeconómico, especialmente nas áreas de menor dinamismo do país.

A xestión e a protección do patrimonio cultural son dinámicas nas que converxen as declaracións dos BIC, xa que poñen en valor non só cada un dos bens senón tamén o territorio no que se localizan.

Os resultados deste indicador demostran que se continúa avanzando na liña marcada polos instrumentos orientadores da política patrimonial e territorial, recollidos nas DOT, en concreto, nas determinacións 9.1; 9.2; 1.2.q.; 1.3; 7.1.2.d. En concreto, durante o período comprendido entre o 31.12.2013 e o 31.12.2015, que son as datas de referencia dos datos analizados no segundo e terceiro informe deste plan de seguimento, declaráronse cinco bens de interese cultural novos. Estes avances afectáronlle a bens situados nas catro provincias galegas.

Con todo, xa desde o seu inicio, a traxectoria deste indicador a nivel municipal manifesta que as declaracións novas están a incrementar a densidade dos BIC nalgúns dos municipios nos que xa existían BIC anteriormente (A Coruña, Cangas, Cervo, Ferrol, Lugo, Monforte de Lemos, Oleiros, Ourense, Padrón, Pontevedra, Santiago de Compostela e Vigo), pero non se está a cubrir moito máis territorio. A única excepción é Mondariz.

Nestes momentos, continúanse tomando medidas para aumentar o número de declaracións, de feito xa están incoados os expedientes do pazo de Quintáns ou do Casal sito en Sanxenxo— e a pintura mural de Lugrís da rúa Real da Coruña.

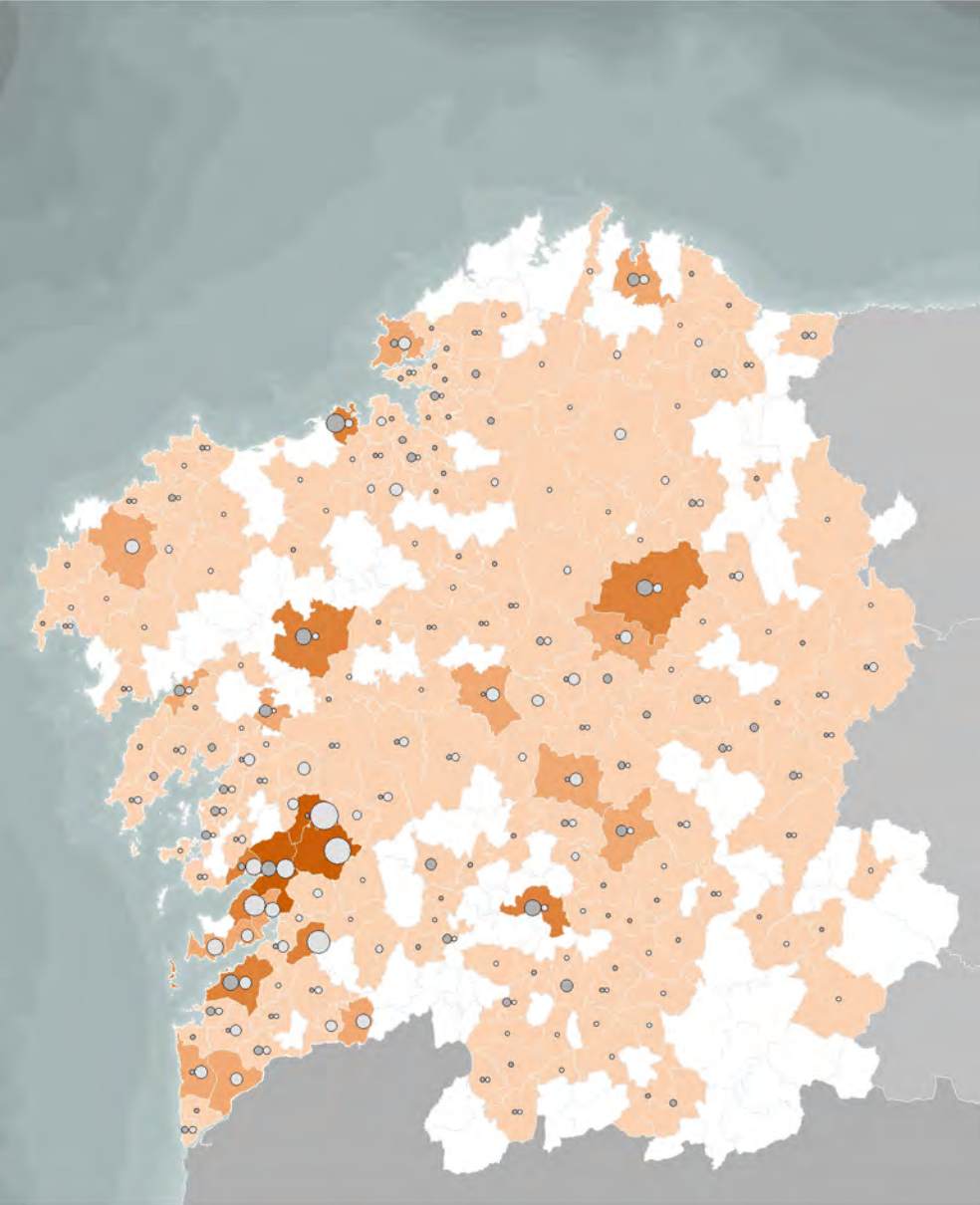

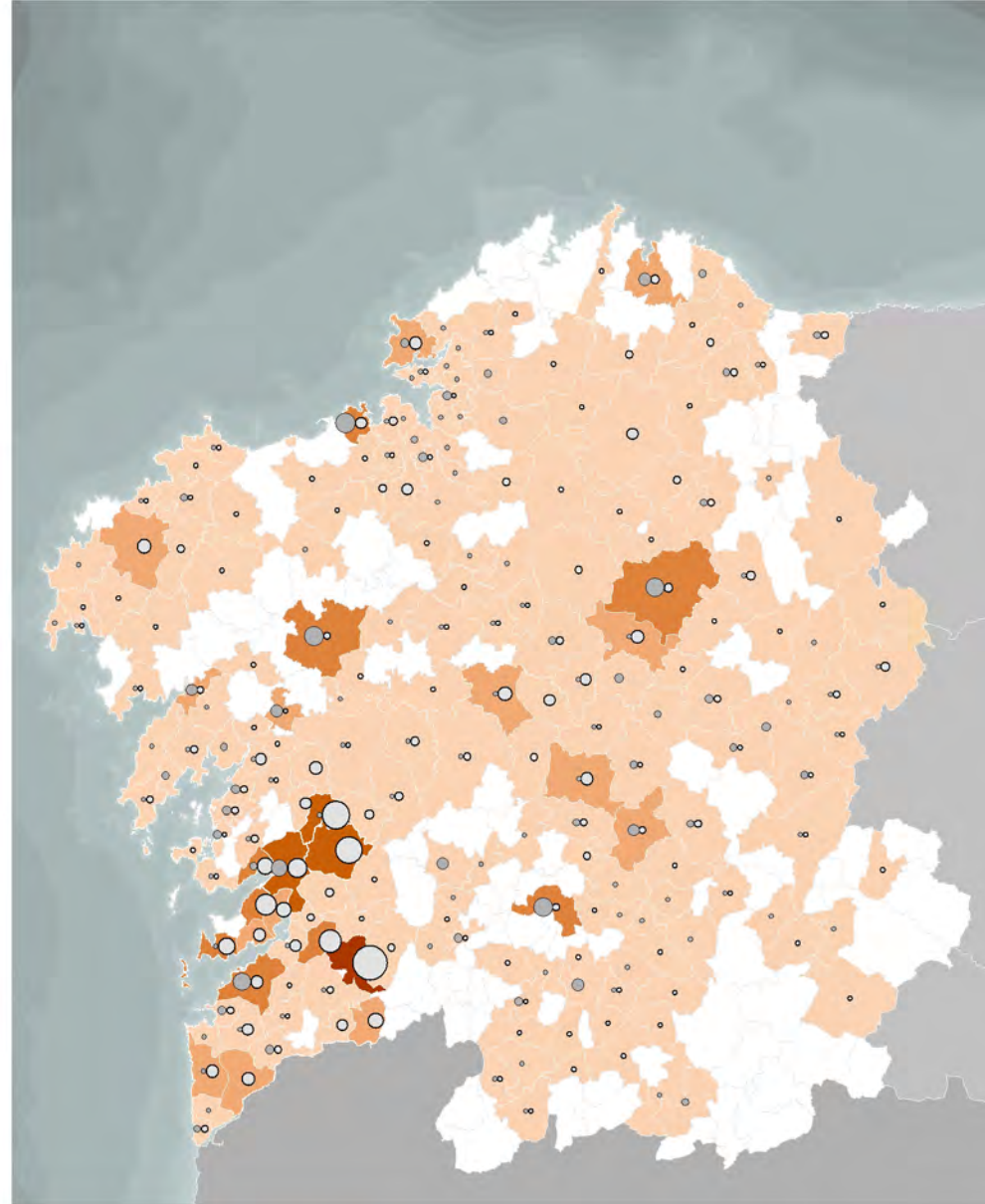
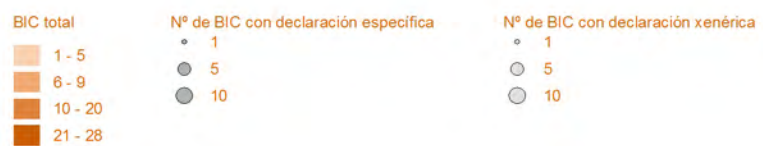
Indicador: PC.A.01 Número de BIC

Número de BIC segundo tipo de declaración

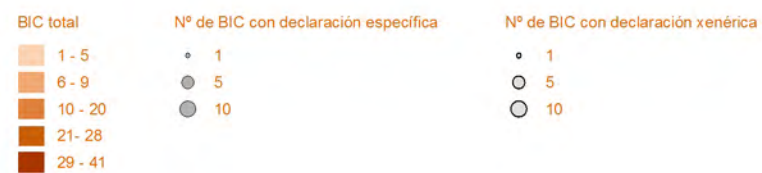
Caderno Medida 01

Número de bens de interese cultural (2012)

Número de bens de interese cultural (2015)

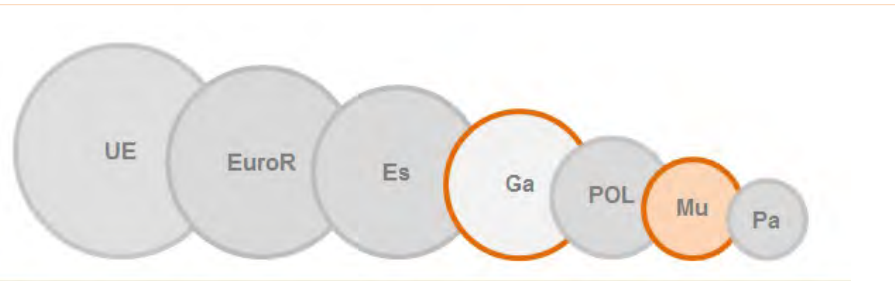
PC A 01 Número de BIC

Medida: **01 Número de BIC segundo tipo de declaración**

Descrición:

Esta medida subministra información sobre o número de bens de interese cultural materiais que están identificados individualmente cun número de rexistro en cada un dos concellos galegos. Facílitate tanto o número total como o dato desagregado, atendendo ao tipo de declaración, que pode ser específica e xenérica.

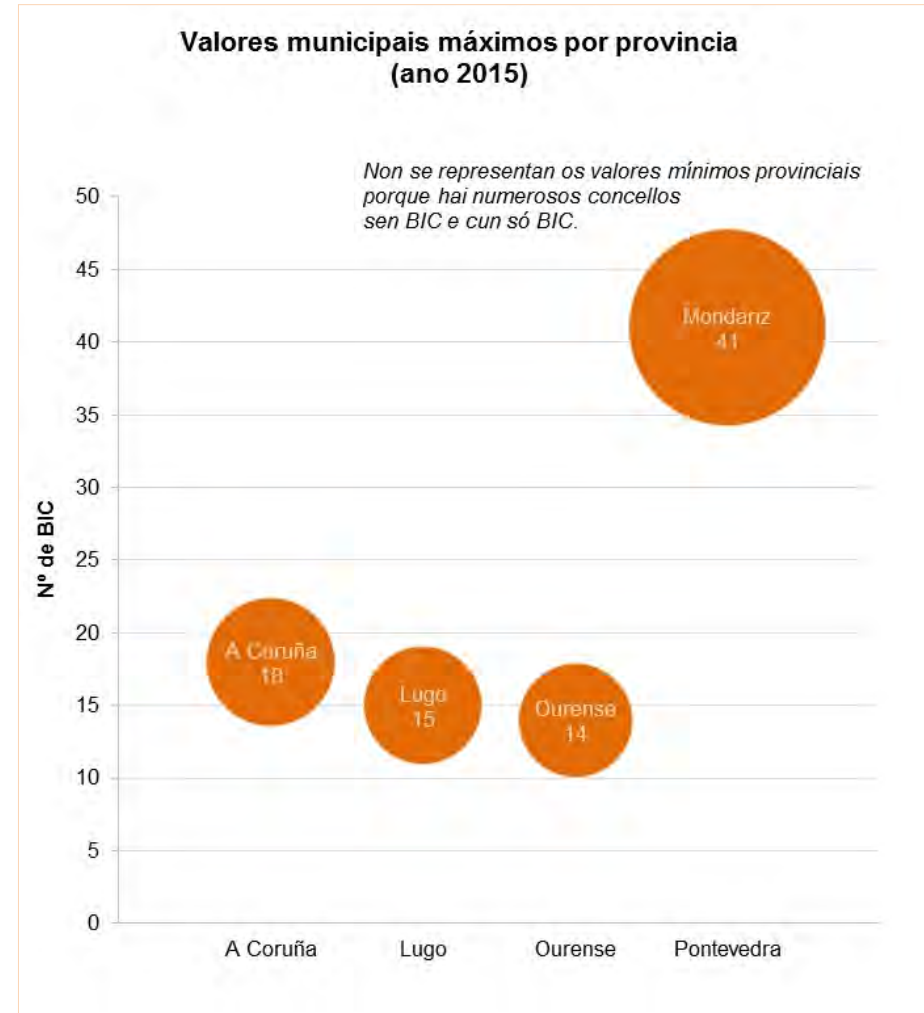
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

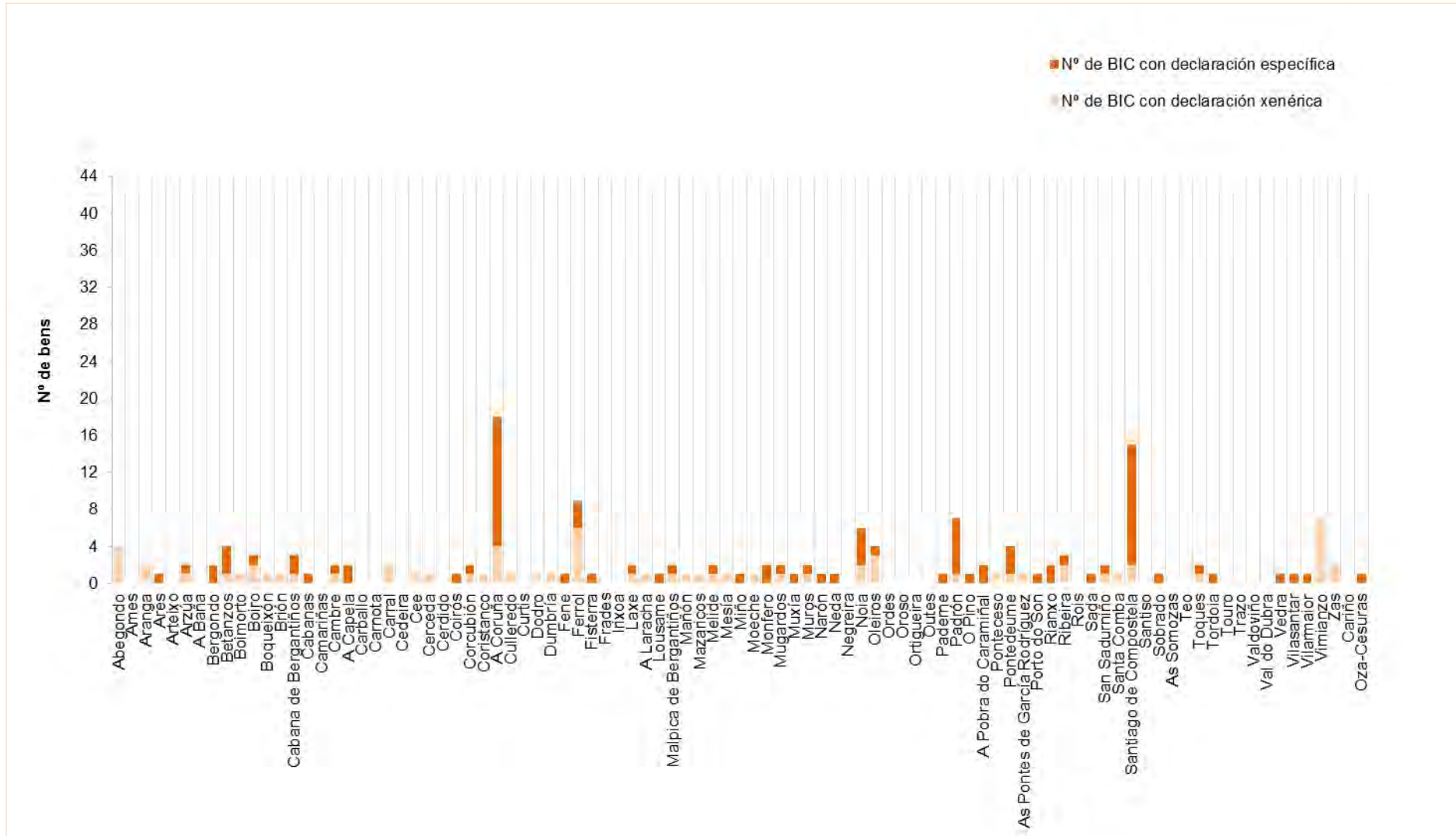
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

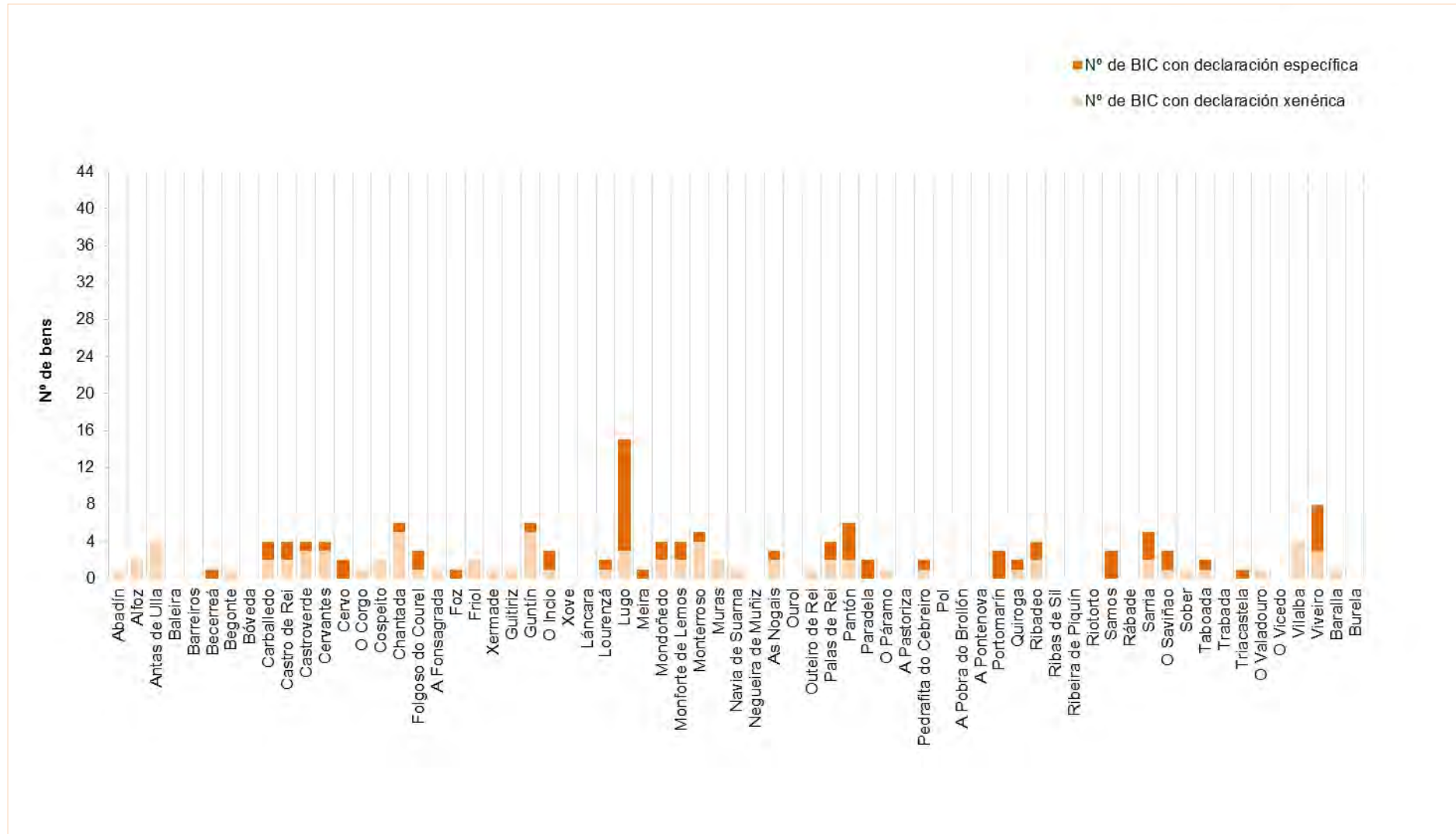
PC.A.01 01 Número de BIC segundo tipo de declaración (2015)

Gráfico A Coruña:

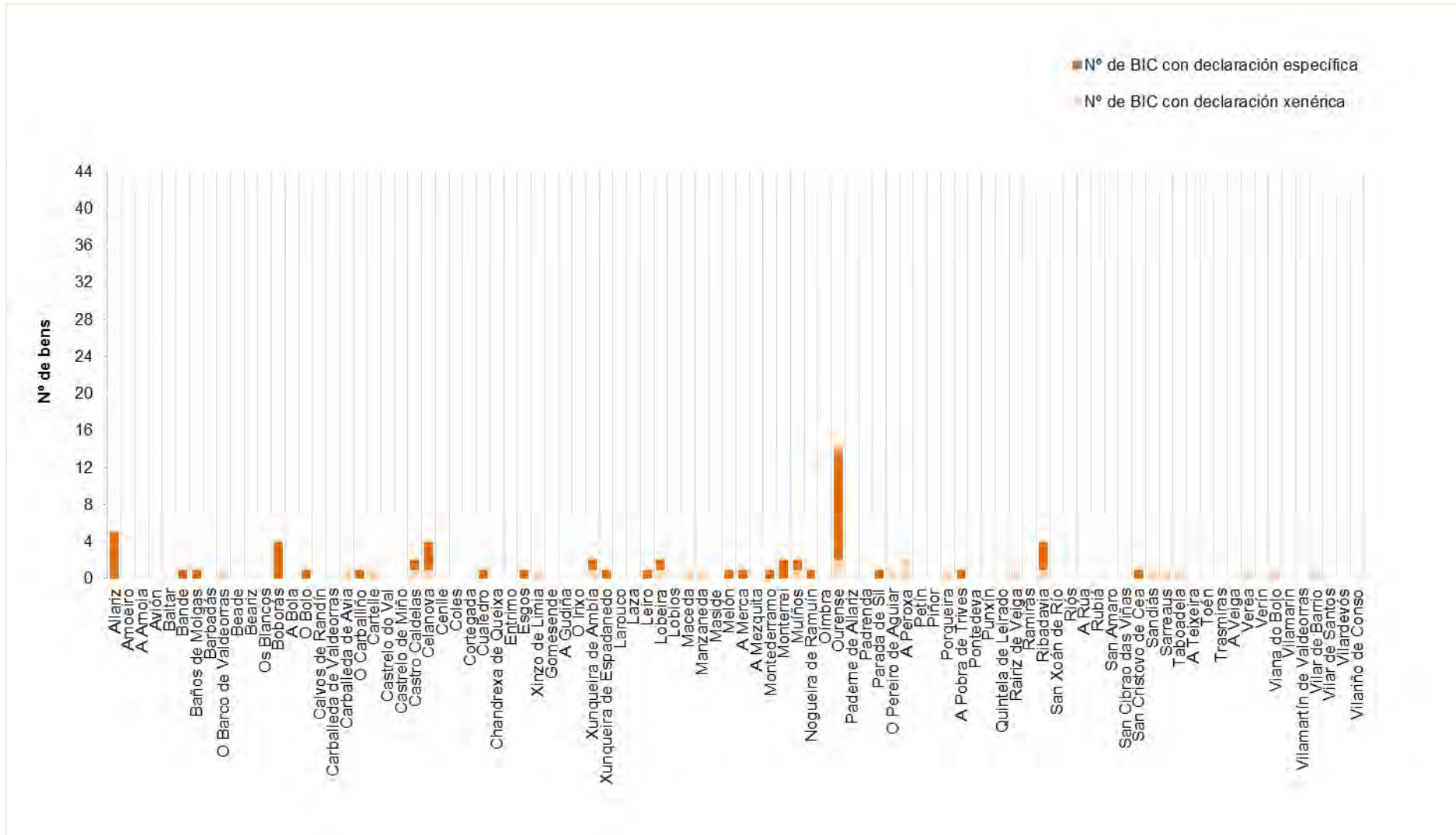
PC.A.01 01 Número de BIC segundo tipo de declaración (2015)

Gráfico Lugo:

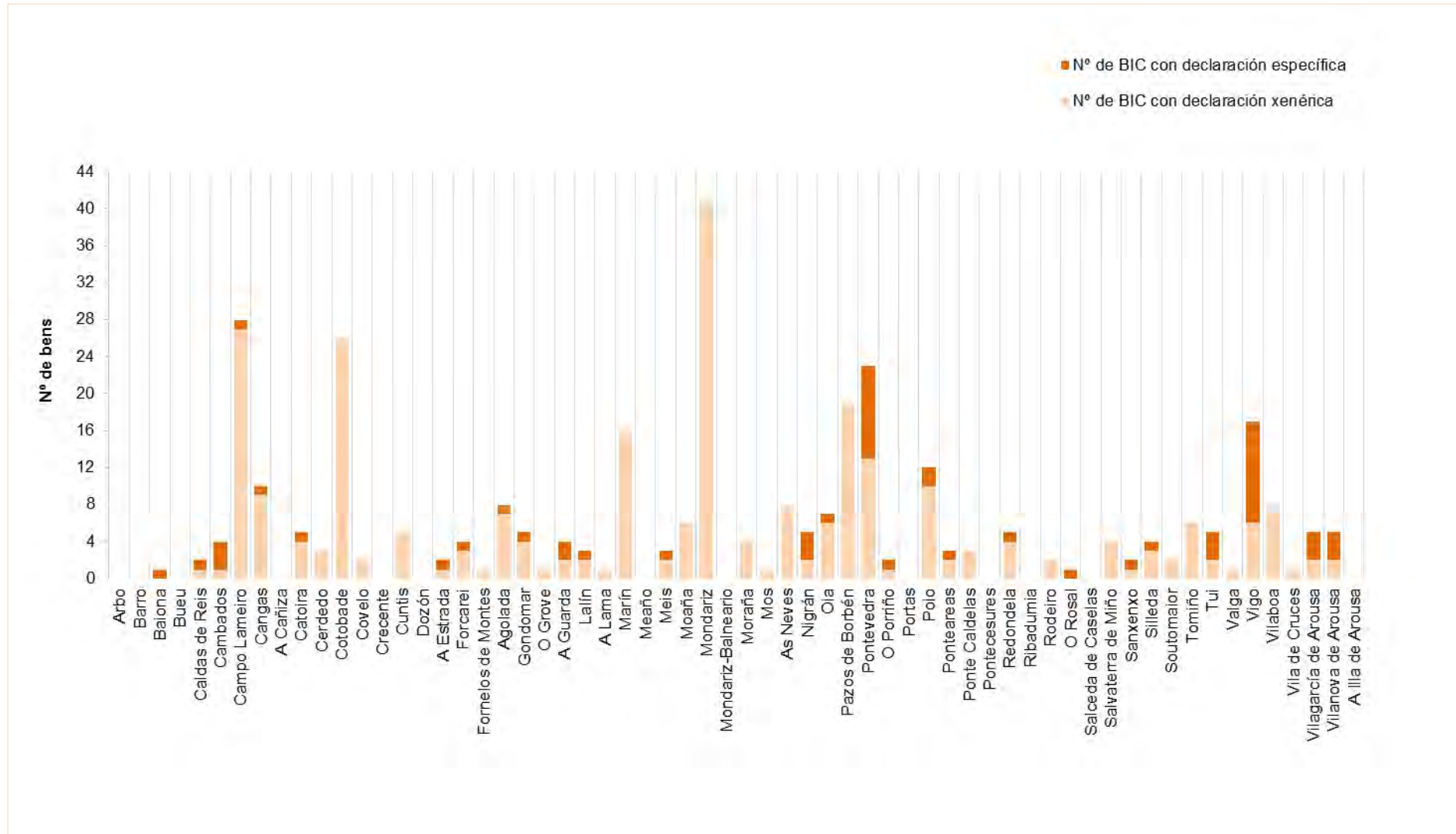
PC.A.01 01 Número de BIC segundo tipo de declaración (2015)

Gráfico Ourense:

PC.A.01 01 Número de BIC segundo tipo de declaración (2015)

Gráfico Pontevedra:

Indicador: PC.A.01

Número de BIC

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	PATRIMONIO CULTURAL PC
Subbloque	ABUNDANCIA E DIVERSIDADE A
Nome	Número de BIC 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Para computar o número de BIC por concello, con data de referencia 31.12.2015, seguíronse os seguintes criterios de interpretación, en función das redaccións e contidos dos diferentes decretos de declaración:

- Non están incluídos os bens en proceso de declaración (incoados).
- Só están incluídos bens materiais (os inmobles e seis mobles). Non están incluídos os bens inmateriais.
- Aqueles bens que se sitúan ou afectan a varios concellos –como poden ser o Camiño de Santiago, a Comarca Eumesa e outros– están contados tantas veces como concellos afectados.
- Na columna de BIC específicos están incluídos os museos citados no Decreto 474/1962, do 1 de marzo, polo que determinados museos son declarados monumentos histórico-artísticos.
- Na columna BIC Artigo 60 están incluídos os museos, bibliotecas e arquivos aos que lles afecta o artigo 60 da Lei 16/85 LPHE e teñen, polo tanto, a consideración de BIC. Inclúe o MUNCYT, inaugurado en 2012.
- Na columna BIC Petróglifos están incluídos os gravados rupestres da provincia de Pontevedra declarados monumento por Decreto 3741 do 20.12.1974 e os petróglifos do concello de Mondariz relacionados na Resolución do 11.06.2013 aos que lles afecta o artigo 40.2 da Lei 16/85 LPHE.
- Na columna BIC Arte rupestre están incluídas as cámaras megalíticas e pedras fitas ou menhires ás que lles afecta o artigo 40.2 da Lei 16/85 LPHE e que foron publicadas por resolución de 15.03.2011 da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural.
- Na columna BIC Castelos están incluídos os castelos que contan con nº de rexistro, salvo a Porta de Carlos V de Viveiro que está contabilizado como BIC específico.

PROCESO DE CÁLCULO:

Os datos para calcular este parámetro de medida foron facilitados directamente polo departamento con competencias en materia de patrimonio cultural.

O arquivo orixinal consta de catro táboas provinciais con catro columnas de datos cada unha. O procesamento da información afectou tanto ás filas coma ás columnas.

O tratamento das filas consistiu en unir os datos correspondentes a Oza dos Ríos e Cesuras para obter un único rexistro, que fixera referencia a Oza-Cesuras, coa codificación 15902, ao tempo que se eliminaban as dúas filas primitivas. Despois, uníronse as catro táboas nunha única, con 314 filas.

O tratamento das columnas tivo como finalidade obter os valores correspondentes ao nº de BIC total, BIC específicos e BIC xenéricos (BIC Artigo60+BIC Petróglifos+BIC Arte rupestre+BIC Castelos).

Finalmente, houbo que realizar os cálculos para o ámbito DOT completo, é dicir, para Galicia.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Número de BIC segundo tipo de declaración	Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria (Subdirección Xeral de Conservación e Restauración de Bens Culturais)	31.12.2015	-	**	
	Límites de concellos de Galicia	CNIG (Centro de descargas)	**	1:25,000	**	

REFERENCIAS:

DATOS:

A Coruña:

codINE	concello	Nº total de BIC (ano 2015)	Nº de BIC con declaración específica (ano 2015)	Nº de BIC con declaración xenérica (ano 2015)
15001	Abegondo	4	0	4
15002	Ames	0	0	0
15003	Aranga	2	0	2
15004	Ares	1	1	0
15005	Arteixo	0	0	0
15006	Arzúa	2	1	1
15007	A Baña	0	0	0
15008	Bergondo	2	2	0
15009	Betanzos	4	3	1
15010	Boimorto	1	0	1
15011	Boiro	3	1	2
15012	Boqueixón	1	0	1
15013	Brión	1	0	1
15014	Cabana de Bergantiños	3	2	1
15015	Cabanas	1	1	0
15016	Camarifas	0	0	0
15017	Cambre	2	1	1
15018	A Capela	2	2	0
15019	Carballo	0	0	0
15020	Carnota	0	0	0
15021	Carral	2	0	2
15022	Cedeira	0	0	0
15023	Cee	1	0	1
15024	Cerceda	1	0	1
15025	Cerdido	0	0	0
15027	Coirós	1	1	0
15028	Corcubión	2	1	1
15029	Coristanco	1	0	1
15030	A Coruña	18	14	4
15031	Culleredo	1	0	1
15032	Curtis	0	0	0
15033	Dodro	1	0	1
15034	Dumbria	1	0	1
15035	Fene	1	1	0
15036	Ferrol	9	3	6
15037	Fisterra	1	1	0
15038	Frades	0	0	0
15039	Irixoa	0	0	0
15040	Laxe	2	1	1
15041	A Laracha	1	0	1
15042	Lousame	1	1	0
15043	Malpica de Bergantiños	2	1	1
15044	Mañón	1	0	1
15045	Mazaricos	1	0	1
15046	Melide	2	1	1
15047	Mesía	1	0	1
15048	Miño	1	1	0

codINE	concello	Nº total de BIC (ano 2015)	Nº de BIC con declaración específica (ano 2015)	Nº de BIC con declaración xenérica (ano 2015)
15049	Moeche	1	0	1
15050	Monfero	2	2	0
15051	Mugardos	2	1	1
15052	Muxía	1	1	0
15053	Muros	2	1	1
15054	Narón	1	1	0
15055	Neda	1	1	0
15056	Negreira	0	0	0
15057	Noia	6	4	2
15058	Oleiros	4	1	3
15059	Ordes	0	0	0
15060	Oroso	0	0	0
15061	Ortigueira	0	0	0
15062	Outes	0	0	0
15064	Paderne	1	1	0
15065	Padrón	7	6	1
15066	O Pino	1	1	0
15067	A Pobra do Caramiñal	2	2	0
15068	Ponteceso	1	0	1
15069	Pontedeume	4	3	1
15070	As Pontes de García Rodríguez	1	0	1
15071	Porto do Son	1	1	0
15072	Rianxo	2	2	0
15073	Ribeira	3	1	2
15074	Rois	0	0	0
15075	Sada	1	1	0
15076	San Sadurniño	2	1	1
15077	Santa Comba	1	0	1
15078	Santiago de Compostela	15	13	2
15079	Santiso	0	0	0
15080	Sobrado	1	1	0
15081	As Somozas	0	0	0
15082	Teo	0	0	0
15083	Toques	2	1	1
15084	Tordoia	1	1	0
15085	Touro	0	0	0
15086	Trazo	0	0	0
15087	Valdoviño	0	0	0
15088	Val do Dubra	0	0	0
15089	Vedra	1	1	0
15090	Vilasantar	1	1	0
15091	Vilarmaior	1	1	0
15092	Vimianzo	7	0	7
15093	Zas	2	0	2
15901	Cariño	0	0	0
15902	Oza-Cesuras	1	1	0
TOTAL GALICIA		714	263	451

DATOS:

Lugo:

codINE	concello	Nº total de BIC (ano 2015)	Nº de BIC con declaración específica (ano 2015)	Nº de BIC con declaración xenérica (ano 2015)
27001	Abadín	1	0	1
27002	Alfoz	2	0	2
27003	Antas de Ulla	4	0	4
27004	Baleira	0	0	0
27005	Barreiros	0	0	0
27006	Becerreá	1	1	0
27007	Begonte	1	0	1
27008	Bóveda	0	0	0
27009	Carballedo	4	2	2
27010	Castro de Rei	4	2	2
27011	Castroverde	4	1	3
27012	Cervantes	4	1	3
27013	Cervo	2	2	0
27014	O Corgo	1	0	1
27015	Cospeito	2	0	2
27016	Chantada	6	1	5
27017	Folgoso do Courel	3	2	1
27018	A Fonsagrada	1	0	1
27019	Foz	1	1	0
27020	Friol	2	0	2
27021	Xermade	1	0	1
27022	Guitiriz	1	0	1
27023	Guntín	6	1	5
27024	O Incio	3	2	1
27025	Xove	0	0	0
27026	Láncara	0	0	0
27027	Lourenzá	2	1	1
27028	Lugo	15	12	3
27029	Meira	1	1	0
27030	Mondoñedo	4	2	2
27031	Monforte de Lemos	4	2	2
27032	Monterroso	5	1	4
27033	Muras	2	0	2
27034	Navia de Suarna	1	0	1

codINE	concello	Nº total de BIC (ano 2015)	Nº de BIC con declaración específica (ano 2015)	Nº de BIC con declaración xenérica (ano 2015)
27035	Negreira de Muñiz	0	0	0
27037	As Nogais	3	1	2
27038	Ouro	0	0	0
27039	Outeiro de Rei	1	0	1
27040	Palas de Rei	4	2	2
27041	Pantón	6	4	2
27042	Paradela	2	2	0
27043	O Páramo	1	0	1
27044	A Pastoriza	0	0	0
27045	Pedrafita do Cebreiro	2	1	1
27046	Pol	0	0	0
27047	A Pobra do Brollón	0	0	0
27048	A Pontenova	0	0	0
27049	Portomarin	3	3	0
27050	Quiroga	2	1	1
27051	Ribadeo	4	2	2
27052	Ribas de Sil	0	0	0
27053	Ribeira de Piquín	0	0	0
27054	Riotorto	0	0	0
27055	Samos	3	3	0
27056	Rábade	0	0	0
27057	Sarria	5	3	2
27058	O Saviñao	3	2	1
27059	Sober	1	0	1
27060	Taboada	2	1	1
27061	Trabada	0	0	0
27062	Triacastela	1	1	0
27063	O Valadouro	1	0	1
27064	O Vicedo	0	0	0
27065	Vilalba	4	0	4
27066	Viveiro	8	5	3
27901	Baralla	1	0	1
27902	Burela	0	0	0
TOTAL GALICIA		714	263	451

DATOS:

Ourense:

codINE	concello	Nº total de BIC (ano 2015)	Nº de BIC con declaración específica (ano 2015)	Nº de BIC con declaración xenérica (ano 2015)
32001	Allariz	5	5	0
32002	Amoeiro	0	0	0
32003	A Arnoia	0	0	0
32004	Avión	0	0	0
32005	Baltar	0	0	0
32006	Bande	1	1	0
32007	Baños de Molgas	1	1	0
32008	Barbadás	0	0	0
32009	O Barco de Valdeorras	1	0	1
32010	Beade	0	0	0
32011	Beariz	0	0	0
32012	Os Blancos	0	0	0
32013	Boborás	4	4	0
32014	A Bola	0	0	0
32015	O Bolo	1	1	0
32016	Calvos de Randín	0	0	0
32017	Carballeda de Valdeorras	0	0	0
32018	Carballeda de Avia	1	0	1
32019	O Carballiño	1	1	0
32020	Cartelle	1	0	1
32021	Castrelo do Val	0	0	0
32022	Castrelo de Miño	0	0	0
32023	Castro Caldelas	2	1	1
32024	Celanova	4	3	1
32025	Cenlle	0	0	0
32026	Coles	0	0	0
32027	Cortegada	0	0	0
32028	Cualedro	1	1	0
32029	Chandrexa de Queixa	0	0	0
32030	Entrimo	0	0	0
32031	Esgos	1	1	0
32032	Xinzo de Limia	1	0	1
32033	Gomesende	0	0	0
32034	A Gudiña	0	0	0
32035	O Irixo	0	0	0
32036	Xunqueira de Ambía	2	1	1
32037	Xunqueira de Espadanedo	1	1	0
32038	Larouco	0	0	0
32039	Laza	0	0	0
32040	Leiro	1	1	0
32041	Lobeira	2	1	1
32042	Lobios	0	0	0
32043	Maceda	1	0	1
32044	Manzaneda	1	0	1
32045	Maside	0	0	0
32046	Melón	1	1	0

codINE	concello	Nº total de BIC (ano 2015)	Nº de BIC con declaración específica (ano 2015)	Nº de BIC con declaración xenérica (ano 2015)
32047	A Merca	1	1	0
32048	A Mezquita	0	0	0
32049	Montederramo	1	1	0
32050	Monterrei	2	2	0
32051	Muiños	2	1	1
32052	Nogueira de Ramuín	1	1	0
32053	Oímbra	0	0	0
32054	Ourense	14	12	2
32055	Paderne de Allariz	0	0	0
32056	Padrenda	0	0	0
32057	Parada de Sil	1	1	0
32058	O Pereiro de Aguiar	1	0	1
32059	A Peroxa	2	0	2
32060	Petín	0	0	0
32061	Piñor	0	0	0
32062	Porqueira	1	0	1
32063	A Pobra de Trives	1	1	0
32064	Ponteveda	0	0	0
32065	Punxín	0	0	0
32066	Quintela de Leirado	0	0	0
32067	Rairiz de Veiga	1	0	1
32068	Ramirás	0	0	0
32069	Ribadavia	4	3	1
32070	San Xoán de Río	0	0	0
32071	Riós	0	0	0
32072	A Rúa	0	0	0
32073	Rubiá	0	0	0
32074	San Amaro	0	0	0
32075	San Cibrao das Viñas	0	0	0
32076	San Cristovo de Cea	1	1	0
32077	Sandiás	1	0	1
32078	Sarreaus	1	0	1
32079	Taboadela	1	0	1
32080	A Teixeira	0	0	0
32081	Toén	0	0	0
32082	Trasmiras	0	0	0
32083	A Veiga	0	0	0
32084	Verea	1	0	1
32085	Verín	0	0	0
32086	Viana do Bolo	1	0	1
32087	Vilamarín	0	0	0
32088	Vilamartín de Valdeorras	0	0	0
32089	Vilar de Barrio	1	0	1
32090	Vilar de Santos	0	0	0
32091	Vilardevos	0	0	0
32092	Vilariño de Conso	0	0	0

TOTAL GALICIA	714	263	451
---------------	-----	-----	-----

DATOS:

Pontevedra:

codINE	concello	Nº total de BIC (ano 2015)	Nº de BIC con declaración específica (ano 2015)	Nº de BIC con declaración xenérica (ano 2015)
36001	Arbo	0	0	0
36002	Barro	0	0	0
36003	Baiona	1	1	0
36004	Bueu	0	0	0
36005	Caldas de Reis	2	1	1
36006	Cambados	4	3	1
36007	Campo Lameiro	28	1	27
36008	Cangas	10	1	9
36009	A Cañiza	0	0	0
36010	Catoira	5	1	4
36011	Cerdedo	3	0	3
36012	Cotobade	26	0	26
36013	Covelo	2	0	2
36014	Crecente	0	0	0
36015	Cuntis	5	0	5
36016	Dozón	0	0	0
36017	A Estrada	2	1	1
36018	Forcarei	4	1	3
36019	Fornelos de Montes	1	0	1
36020	Agolada	8	1	7
36021	Gondomar	5	1	4
36022	O Grove	1	0	1
36023	A Guarda	4	2	2
36024	Lalín	3	1	2
36025	A Lama	1	0	1
36026	Marín	16	0	16
36027	Meaño	0	0	0
36028	Meis	3	1	2
36029	Moaña	6	0	6
36030	Mondariz	41	0	41
36031	Mondariz-Balneario	0	0	0

codINE	concello	Nº total de BIC (ano 2015)	Nº de BIC con declaración específica (ano 2015)	Nº de BIC con declaración xenérica (ano 2015)
36032	Moraña	4	0	4
36033	Mos	1	0	1
36034	As Neves	8	0	8
36035	Nigrán	5	3	2
36036	Oia	7	1	6
36037	Pazos de Borbén	19	0	19
36038	Pontevedra	23	10	13
36039	O Porriño	2	1	1
36040	Portas	0	0	0
36041	Poio	12	2	10
36042	Ponteareas	3	1	2
36043	Ponte Caldelas	3	0	3
36044	Pontecesures	0	0	0
36045	Redondela	5	1	4
36046	Ribadumia	0	0	0
36047	Rodeiro	2	0	2
36048	O Rosal	1	1	0
36049	Salceda de Caselas	0	0	0
36050	Salvaterra de Miño	4	0	4
36051	Sanxenxo	2	1	1
36052	Silleda	4	1	3
36053	Soutomaior	2	0	2
36054	Tomiño	6	0	6
36055	Tui	5	3	2
36056	Valga	1	0	1
36057	Vigo	17	11	6
36058	Vilaboa	8	0	8
36059	Vila de Cruces	1	0	1
36060	Vilagarcía de Arousa	5	3	2
36061	Vilanova de Arousa	5	3	2
36901	A Illa de Arousa	0	0	0

TOTAL GALICIA	714	263	451
---------------	-----	-----	-----

GLOSARIO:

BIC: Ben de interese cultural

Decreto 3741/ do 20.12.1974: Decreto 3741/1974, do 20 de decembro, polo que se declaran monumentos histórico-artísticos de carácter nacional os gravados rupestres existentes na provincia de Pontevedra.

DOT: Directrices de ordenación do territorio

LPHE: Lei 16/1985, do 25 de xuño, do patrimonio histórico español

MUNCYT: Museo Nacional de Ciencia e Tecnoloxía

Resolución do 15.03.2011: Resolución do 15 de marzo de 2011, da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, pola que se acorda dar publicidade á relación de xacigos megalíticos con arte rupestre e se ordena o seu asento no Rexistro de Bens de Interese Cultural (DOG núm. 70 do 8 de abril de 2011).

Resolución do 11.06.2013: Resolución do 11 de xuño de 2013, da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural, pola que se dá publicidade á relación de petróglifos do concello de Mondariz e se ordena o seu asento no Rexistro de Bens de Interese Cultural (DOG núm. 130, do 10 de xuño de 2013).

Xunta de Galicia

PC.B.01

Conservación e rehabilitación de elementos patrimoniais

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador consiste en contabilizar o número de instrumentos de actuación sobre os elementos patrimoniais (plan especiais e autorizacións) para valorizar o patrimonio galego.

Cómpre evitar o deterioro, así como conservar e rehabilitar os elementos patrimoniais porque constitúen unha riqueza histórico-cultural cuxa identidade está máis ameazada que nunca, debido ao contexto de globalización que estamos soportando. Ademais, esta riqueza patrimonial supón unha oportunidade para o desenvolvemento socioeconómico do territorio, en campos tan diversos como o turismo, o ocio, a construción, a industria de materiais etc.

Aquí radica a necesidade de realizar actuacións sobres todo tipo de bens patrimoniais, incluídos os que forman parten dos conxuntos históricos. Por iso, as administración locais xogan un papel tan importante. Os concellos galegos que contan con conxuntos históricos deberían aprobar plan especiais –se aínda non o fixeron– para protexer estas áreas e contribuír de xeito activo á valorización do patrimonio cultural e, por extensión, do territorio.

Descrición do indicador:

Este indicador consta de dúas medidas.

Coa primeira preténdese contabilizar o número de autorizacións para actuar nos bens patrimoniais galegos, que teñen como finalidade a súa conservación e rehabilitación e, polo tanto, a súa valorización. Estas autorizacións son concedidas ou ben pola Dirección Xeral do Patrimonio Cultural ou ben polos concellos que contan con plans especiais de protección dos seus conxuntos históricos. En relación ás concedidas pola DXPC, os datos desagreganse diferenciando os departamentos territoriais, as comisións territoriais, a Comisión mixta Xunta-Igrexa, Arqueoloxía, o Comité do Camiño e as actuacións da propia DXPC.

A segunda medida procura afondar na segunda casuística, mostrando o panorama dos conxuntos históricos, xa que algúns concellos contan con plans especiais de protección aprobados -tal como marca a lei-, mais outros aínda teñen que facer un esforzo para adaptarse á lexislación vixente. De xeito máis pormenorizado, esta medida desagrega os datos diferenciando tres clases de conxuntos históricos: os cascos antigos, os espazos urbanos ou agrupacións de bens e os territorios. O nivel de desagregación espacial desta medida é o provincial.

Medidas do indicador:

1. Número de actuacións sobre bens patrimoniais
2. Conxuntos históricos con/sen plans especiais

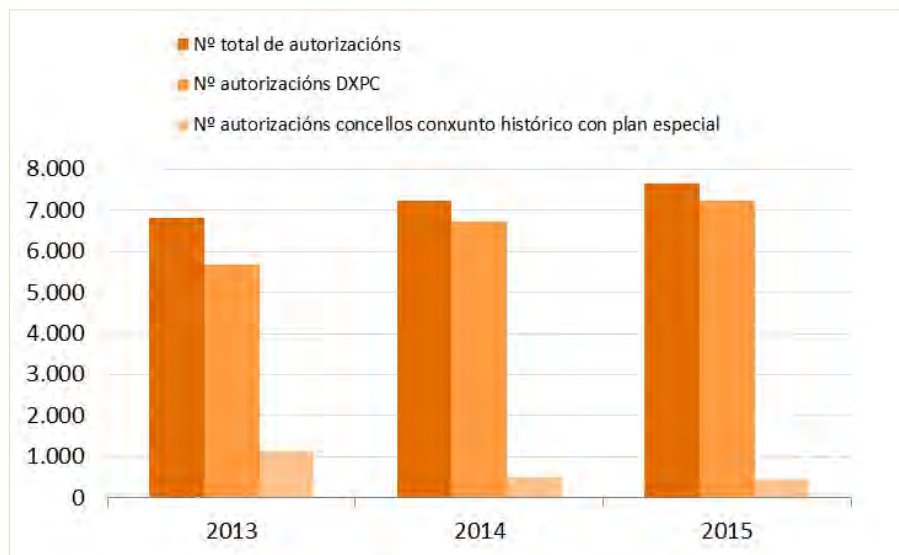
Estado:

Os resultados constatan o aumento progresivo do número de actuacións realizadas sobre bens do patrimonio cultural: 6.829 no ano 2013, 7.225 en 2014 e 7.657 en 2015. Iso supón unha variación do 12% entre 2013-2015. Cómpre subliñar que o carácter destas actuacións, ao depender da iniciativa privada, constitúe un síntoma de recuperación económica.

Polo que respecta aos conxuntos históricos, incorpórase en decembro de 2015 o Plan especial de Ferrol Vello.

Estes datos amosan unha tendencia positiva na estratexia marcada polas DOT da valorización e protección do patrimonio cultural así como do fomento das actuacións de restauración, rehabilitación e conservación.

Evolución do indicador:

Sustentabilidade Territorial

Plan de Seguimento das DOT

INFORME 2015

Anexo I:
Traballo desenvolvido cos GTT/
Valoración e tendencia dos indicadores

Anexo II:
Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI)

Anexo III: Volumen 2
Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST)

Anexo IV:
Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU)

Anexo V:
Metodoloxía

CÓDIGO	INDICADOR	MEDIDA
SEA01	Variación da poboación (nº de habitantes)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Porcentaxe de variación da poboación nun intervalo de 10 anos 2. Porcentaxe de variación da poboación nun intervalo de 5 anos 3. Porcentaxe de variación da poboación respecto ao ano anterior
SEA02	Densidade de poboación	<ol style="list-style-type: none"> 1. Habitantes por km2 2. Densidade de poboación en ZPP superbaixa
SED02	Actividade comercial	<ol style="list-style-type: none"> 1. Número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes
SEE02	Formación especializada	<ol style="list-style-type: none"> 1. Número de alumnos formados segundo o concello de residencia
SEF02	Autosuficiencia en emprego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Autosuficiencia en emprego 2. Ratio de cobertura das demandas
SEG01	Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais	<ol style="list-style-type: none"> 1. Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2. Porcentaxe de núcleos con cobertura de banda larga
SEG03	Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental	<ol style="list-style-type: none"> 1. Número de certificacións EMAS por rama de activade
SEG04	Instalacións con autorización ambiental integrada	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instalacións con autorización ambiental integrada
SEH01	Agricultura ecolóxica	<ol style="list-style-type: none"> 1. Superficie de agricultura ecolóxica 2. Porcentaxe de superficie de agricultura ecolóxica respecto á superficie de cultivos, prados e pasteiros 3. Superficie total de agricultura ecolóxica 4. Operadores de agricultura ecolóxica
SEH02	Especialización gandeira	<ol style="list-style-type: none"> 1. Porcentaxe de UG de cada especie 2. Número de UG de cada especie 3. Número de vacas 4. Número de prazas de porcino
SEH03	Carga gandeira	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unidades gandeiras (UG) de bovino, ovino, caprino e equino con respecto da superficie de cultivos, prados e pasteiros 2. Unidades gandeiras (UG) de bovino, ovino, caprino, equino, porcino e aves con respecto da superficie de cultivos, prados e pasteiros 3. Unidades gandeiras (UG) de porcino e aves con respecto da superficie de cultivos, prados e pasteiros

CÓDIGO	INDICADOR	MEDIDA
SEH04	Especialización agrícola	1. Porcentaxe de superficie en hectáreas ocupadas por grupo de cultivo respecto da superficie de cultivo, prados e pasteiros (incluíndo cultivos asociados e sucesivos).
		2. Superficie en hectáreas ocupadas por grupo de cultivo (incluíndo cultivos asociados e sucesivos).
SEH05	Explotacións agrarias	1.- Número de UTA nas explotacións
		2.- Numero de explotacións de vacún segundo o número de vacas
		3.- Número de vacas por explotación no 2013
		4.- Superficie agrícola utilizada (SAU) segundo o réxime de tenencia
		5.- Porcentaxe de superficie agrícola utilizada (SAU) segundo o réxime de tenencia
SEI01	Especialización acuícola	1. Porcentaxe en valor económico de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total
		2. Porcentaxe en produción de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total
		3. Valor económico de mexillón por distrito marítimo
		4. Produción de mexillón por distrito marítimo
SEI02	Capacidade pesqueira	1.-Número de buques por caladoiro.
		2.-Arqueo GT dos buques por caladoiro.
		3- Potencia dos buques por caladoiro.
		4- Número de buques por zonas administrativas.
		5- Arqueo GT por zonas administrativa.
		6- Potencia dos buques por zonas administrativa.
SEJ01	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal	1. Superficie con instrumentos de ordenación e de xestión forestal 2. Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiros
SEL01	Intensidade turística	1. Intensidade da oferta turística
		2. Intensidade da demanda turística
		3. Índice de poboación turística

Xunta de Galicia

SE.A.01

Variación da poboación (nº de habitantes)

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador consiste en analizar a dinámica do crecemento ou decrecemento poboacional nos últimos 10 anos.

A poboación non se asenta sobre o territorio de modo uniforme, senón que tende a concentrarse e medrar nas áreas urbanas e litorais. Pola contra, o resto do territorio está en proceso de despoboación, o que ameaza a supervivencia dos asentamentos rurais e, con estes, os sectores produtivos primarios agroforestais directamente responsables da paisaxe rural galega, un dos aspectos fundamentais e elemento catalizador das actuacións no territorio.

A natureza de valores tan dispares pon de manifesto dous fenómenos de gran relevancia, como son a presión antrópica sobre os ecosistemas naturais e a infrautilización dos recursos naturais na economía do país.

Descrición do indicador:

Este indicador cuantifica a evolución do tamaño poboacional dun ámbito territorial concreto durante un intervalo de tempo. A variación pode ser positiva (incremento) ou negativa (decrecemento), e exprésase en tantos por cen.

Para o cálculo deste indicador considérase unicamente a poboación empadroada, é dicir, a que figura nas Revisións anuais dos Padróns municipais, cuxa data de referencia é o 1 de xaneiro de cada ano. Cómpre aclarar que non se ten en conta á poboación flotante, é dicir, aquela que reside noutros concellos e que se pode desprazar ao concello de referencia por motivos diversos: traballo, estudos, turismo etc.

Este indicador mostra tres parámetros de expresión diferentes, atendendo a diferentes períodos de referencia dos datos, que sempre rematan no ano 2015. Os tres intervalos temporais contemplados son o último decenio, o último lustro e o último ano

Medidas do indicador:

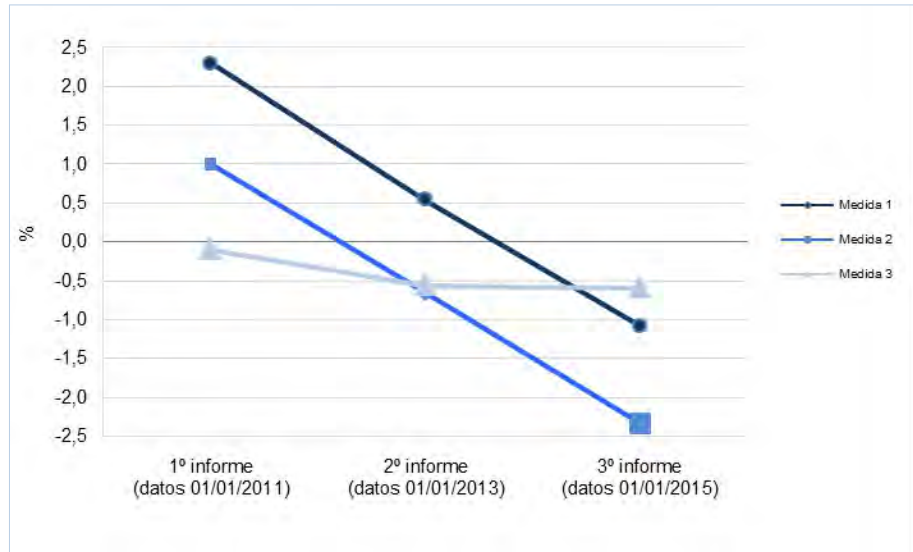
- 1. Variación relativa en tanto por cen en 10 anos (2005-2015) ⁽¹⁾
- 2. Variación relativa en tanto por cen en cinco anos (2010-2015) ⁽²⁾
- 3. Variación relativa en tanto por cen nun ano (2014-2015) ⁽³⁾

⁽¹⁾ Denominación inicial: Porcentaxe de variación da poboación nun intervalo de 10 anos

⁽²⁾ Denominación inicial: Porcentaxe de variación da poboación nun intervalo de cinco anos

⁽³⁾ Denominación inicial: Porcentaxe de variación da poboación respecto ao ano anterior

Evolución do indicador:

Estado:

En 2015 estaban empadroadas en Galicia 2.732.347 persoas, o que supón unha variación do -1,1% nunha década, do -2,3% nun quinquenio e do -0,6% respecto ao ano anterior. En total, perdéronse case 30.000 habitantes.

Estes valores indican un cambio de tendencia que parece consolidarse. Os primeiros indicios detectáronse no primeiro informe deste sistema de seguimento (medida 3, que mide o período máis recente e breve), acentuáronse no segundo informe (medidas 3 e 2) e, nesta edición, xa se fai patente nas tres medidas analizadas (interdecenal, interquinquenal e interanual).

Estes cambios nas tendencias demográficas débense principalmente a dous factores: o avellentamento estrutural (46,2 anos de idade media en 2015) e o comportamento reprodutivo (a fecundidade flutuou entre o 31,7 e o 35,3 por mil durante esa década). En consecuencia o escasos nacementos non conseguiron compensar ás perdas por defunción, a pesar de que estas se produciron tardiamente, dada a elevada esperanza de vida alcanzada (rolda os 83 anos ao final do período). A súa vez, o saldo migratorio tampouco logrou mellorar substancialmente a situación e, incluso, está comezando a empeorala, dado que tamén cambiou de signo ao final do decenio, sendo agora negativo.

Os valores medios deste indicador agochan unha dicotomía entre dous ámbitos territoriais. Por unha parte, 68 concellos (22 %) experimentaron unha variación positiva, e están localizados fundamentalmente na periferia das rexións e áreas urbanas, tanto da costa como do interior. Estes lugares contan ademais cunha elevada densidade poboacional e unha concentración económica destacada. Dentro deste ámbito expansivo, percíbese unha desaceleración paulatina do crecemento e, mesmo, inversións de tendencia nalgúns dos concellos urbanos do interior mentres que se mantén focalizado o incremento demográfico nunha franxa descontinua que coincide aproximadamente coa autopista A-9. Unha situación ben distinta é a que caracteriza o resto do territorio, onde –salvo excepcións– prevalecen os concellos con variación poboacional negativa.

Por municipios, os maiores crecementos detectáronse en Ames (36,2%), Barbadás (31,8%), San Cibrao das Viñas (26,8%), Salceda de Caselas (23,6%)... Pola contra, os concellos de Dozón (-40,7%), Chandrexa de Queixa (-34,6%) e San Xoán de Río (-30,8%) rexistraron os maiores descensos relativos.

Coherencia co modelo territorial

A tendencia deste indicador debería ser coherente coas estratexias que as DOT formulan para o modelo de asentamentos de Galicia, en concreto, coa necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades cunha adecuada base urbana e de servizos ou a de potenciar os núcleos rurais como célula básica do sistema de asentamentos (Determinacións 1.2.e e 1.2.f).

No que concirne aos resultados deste indicador para o sistema de asentamentos do modelo, cabe destacar que a variación da poboación na década 2005-2015 só foi positiva no conxunto das grandes cidades (0,3%). Aínda así, dúas delas, Ferrol e Ourense, están perdendo poboación (-10,0% e -2,0% respectivamente), pero resulta moi positivo que unha cidade do interior (Lugo) rexistrara o maior dinamismo poboacional (6,4%) de todo este conxunto. Con todo iso, cómpre advertir que as variacións no último quinquenio e no último ano están mostrando un cambio de tendencia (-1,0% e -0,4% respectivamente), polo que as grandes cidades poderían acabar sendo enclaves en regresión demográfica rodeadas de periferias urbanas máis dinámicas.

Descendendo ao seguinte chanzo do sistema de asentamentos (SUI), obsérvase unha evolución regresiva máis evidente. No período 2005-2015 non houbo crecemento (0,0%) e, no último quinquenio e o último ano, a variación rexistrada foi do -2,5% e o -0,7% respectivamente. A estas consideracións globais, hai que engadir unha aclaración: a metade dos concellos do SUI continúan medrando, tanto na costa como no interior, sobresaíndo o caso de Burela (11,1%).

A situación no último chanzo do sistema de asentamentos (NET), foi aínda máis desfavorable, dado que a variación entre 2005-2015 foi do -8,1%, entre 2010-2015, do -6,3%; e, entre 2014-2015, do -1,0%. Dos 26 NET existentes, unicamente están a crecer catro: Allariz (13,0%), Negreira (6,4%), Ordes (4,1%) e Caldas de Reis (1,7%).

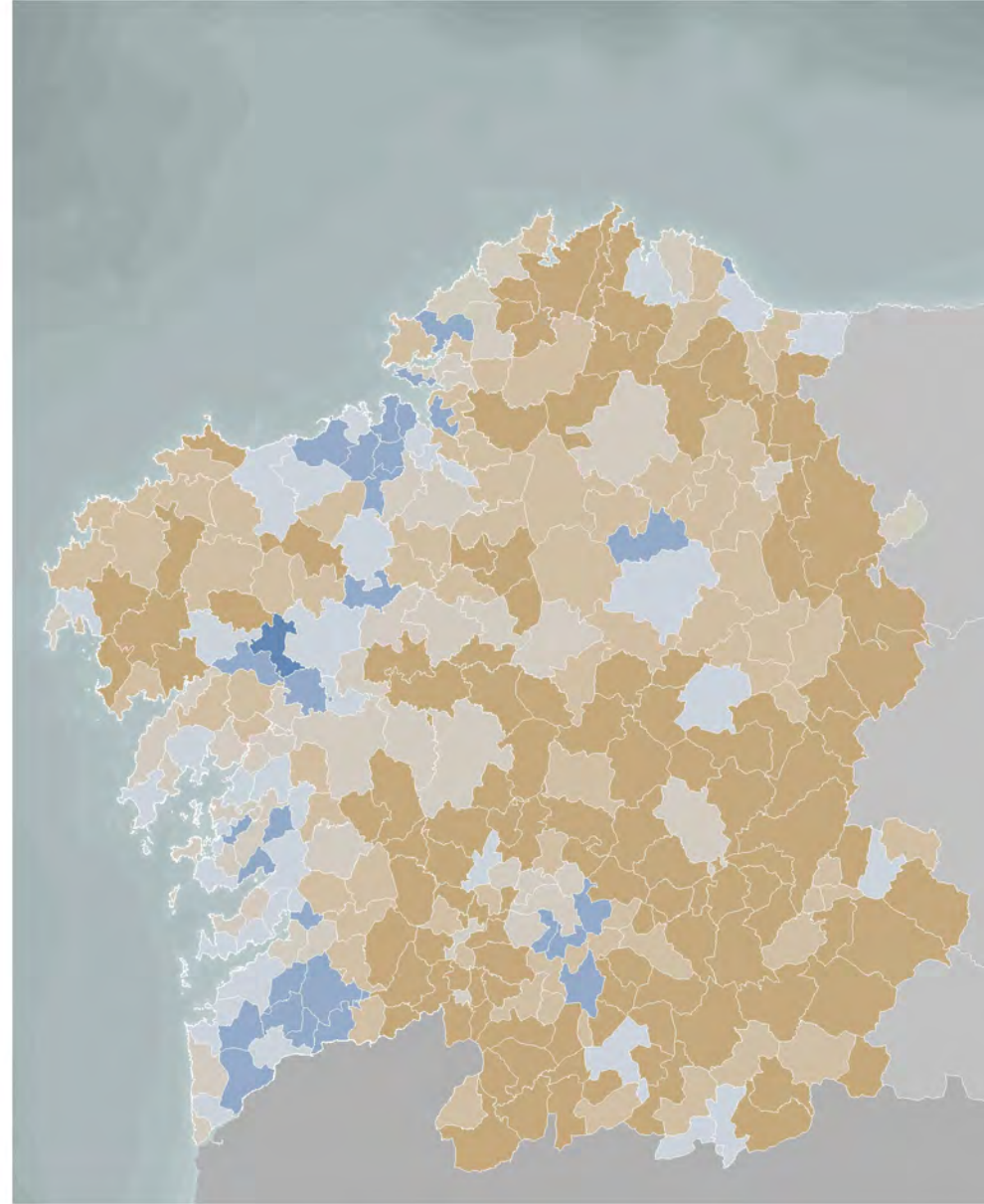
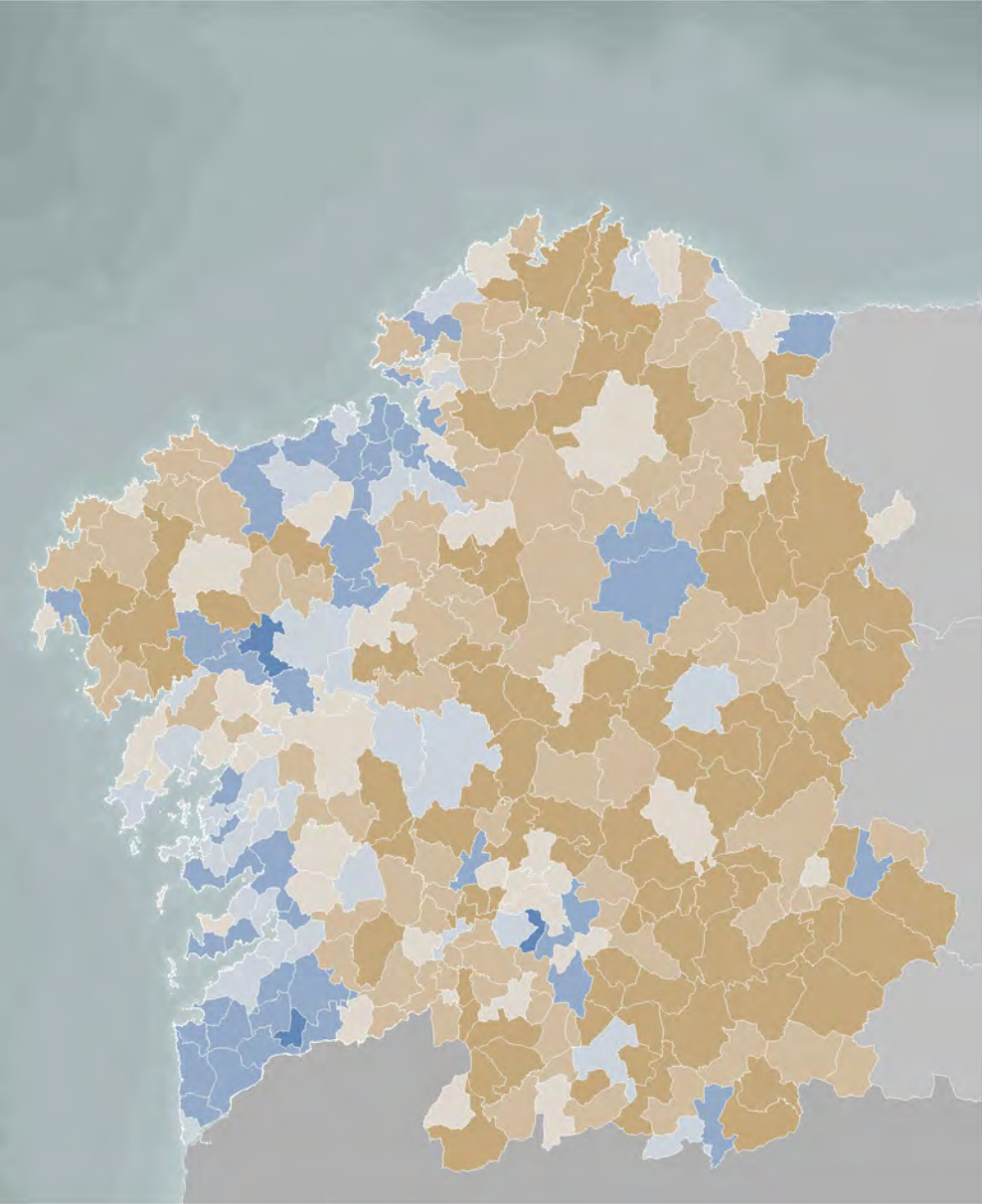
A comparativa cos valores medios de Galicia manifesta que os concellos que teñen grandes cidades e cabeceiras ou subcabeceiras do SUI no seu termo municipal amosan unha situación mellor ca da comunidade autónoma; porén, nos NET o estado é máis desfavorable. En conclusión, a variación da poboación está a diverxer coas estratexias das DOT, no que a consolidación dunha rede de pequenas cidades e vilas cunha adecuada base urbana se refire.

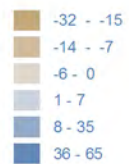
Indicador: SE.A.01 Variación da poboación (nº de habitantes)

Variación relativa en tanto por cen en 10 anos

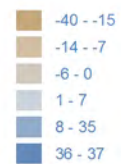
Caderno Medida 01

Variación relativa en tanto por cen en 10 años (2001-2011)

Variación relativa en tanto por cen en 10 años (2005-2015)

SE A 01 Variación da poboación (nº de habitantes)

Medida: **01 Variación relativa en tanto por cen en 10 anos**

Descrición:

Variación relativa da poboación nun intervalo de 10 anos (2005-2015), expresada en tanto por cen.

Nota: Modificouse a denominación desta medida respecto ao informe nº 1, pero non o seu cálculo.

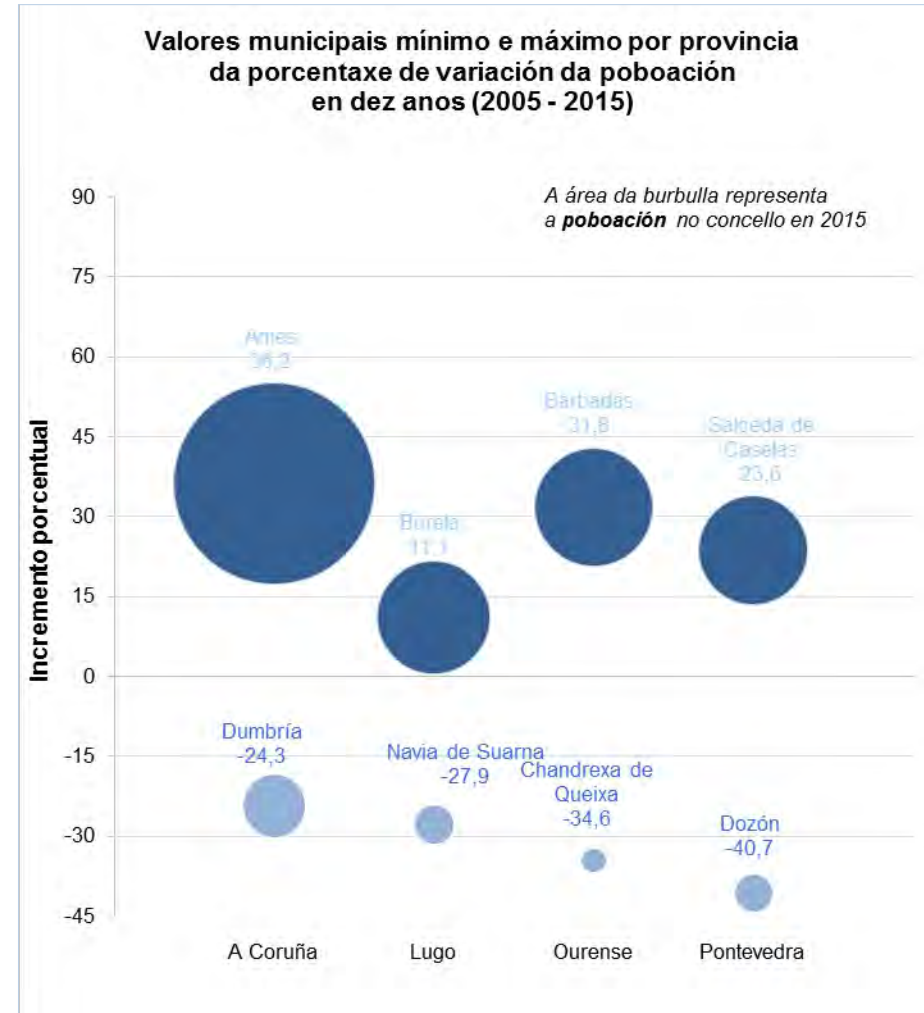
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

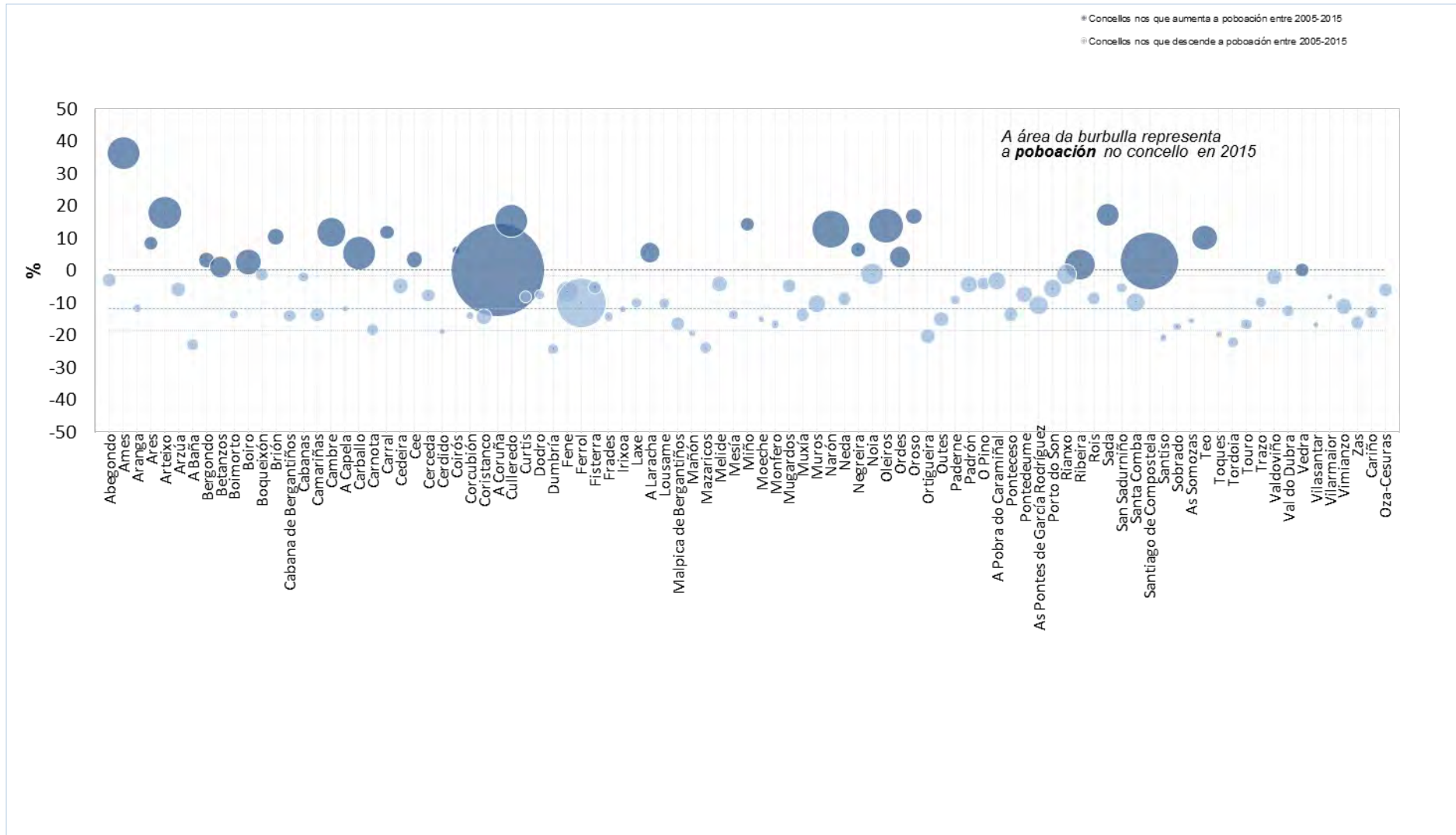
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

SE.A.01 01 Variación relativa en tanto por cen en 10 anos

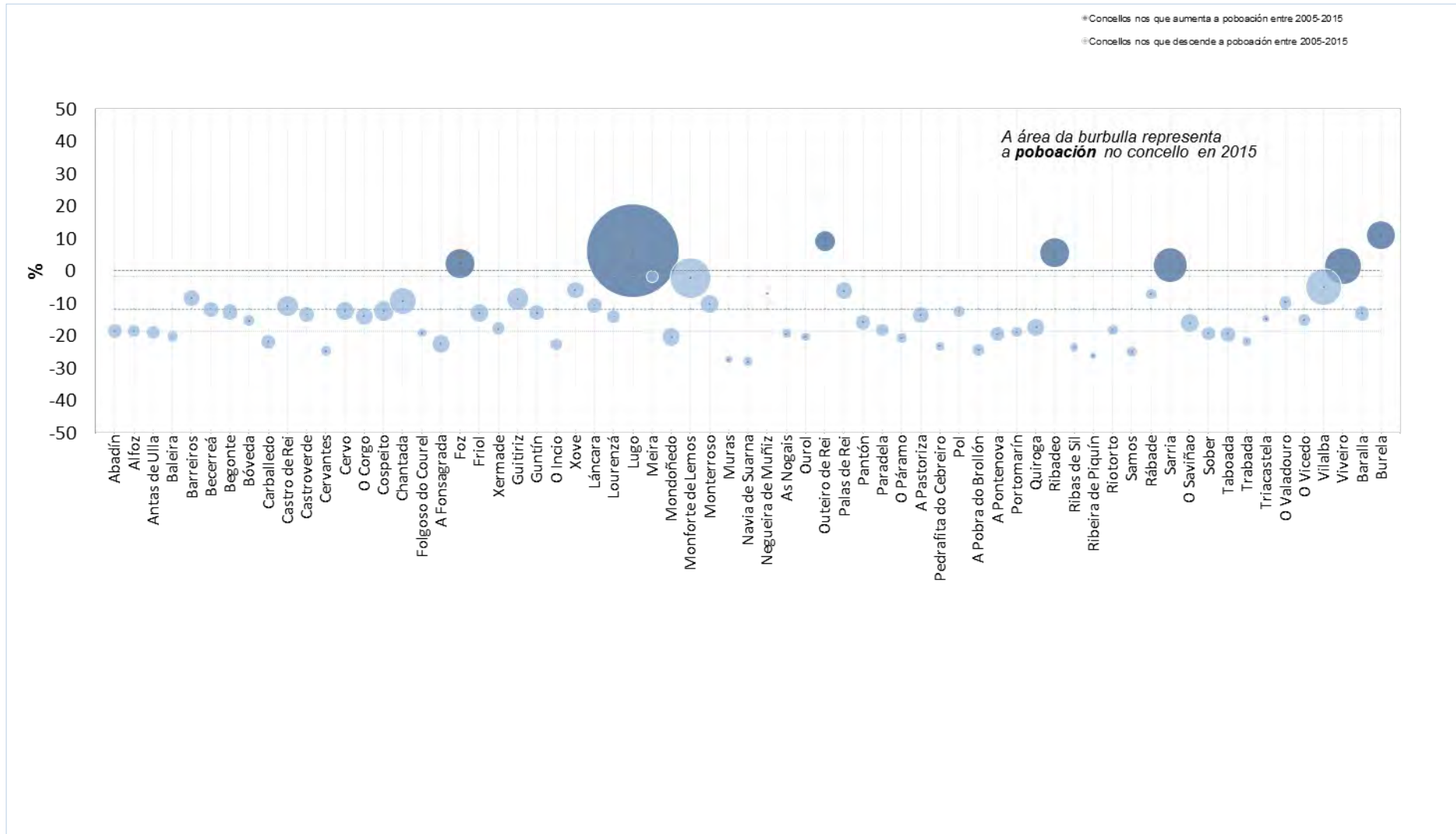
Gráfico A Coruña:

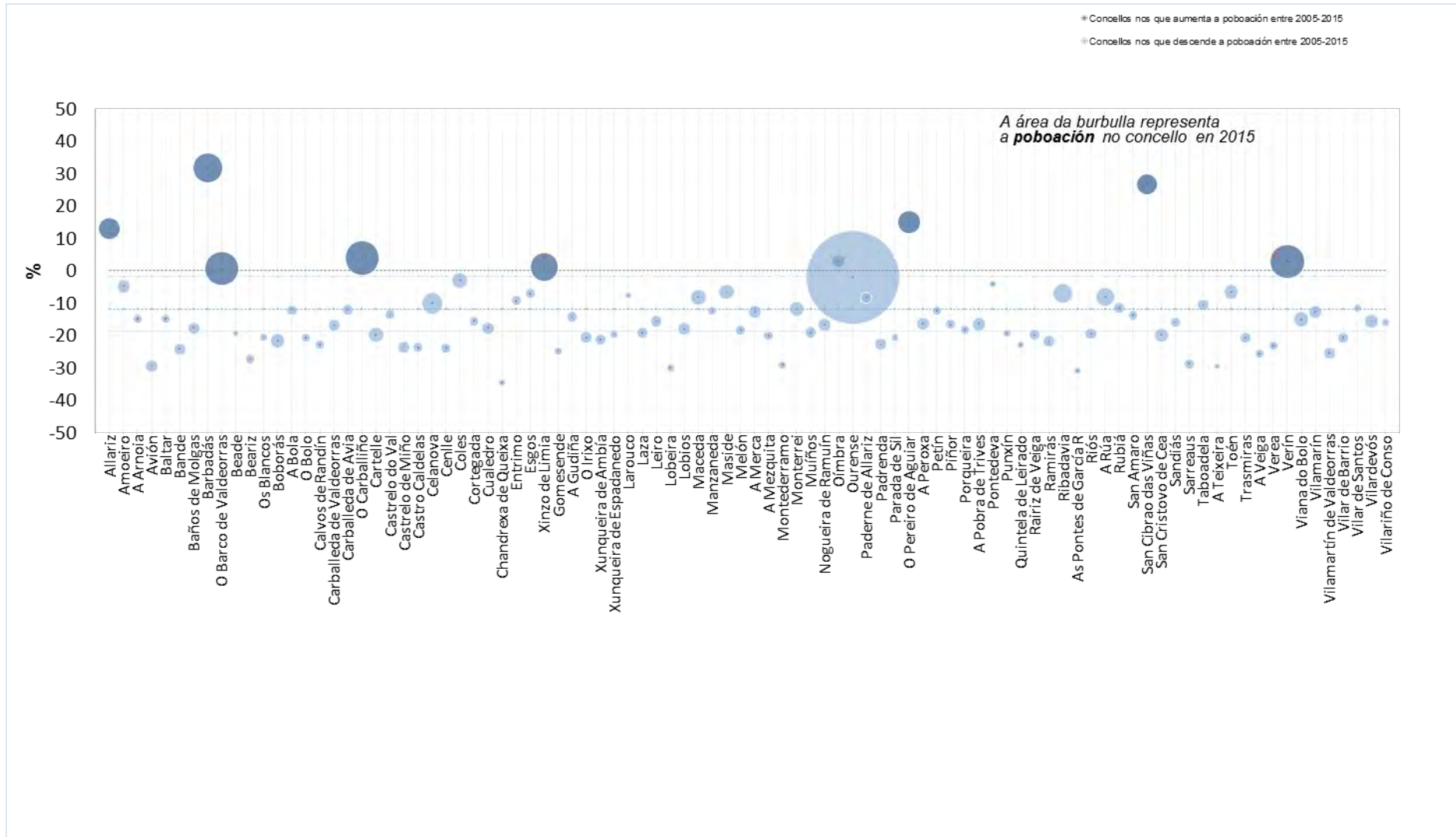
SE.A.01 01 Variación relativa en tanto por cen en 10 anos

Gráfico Lugo:

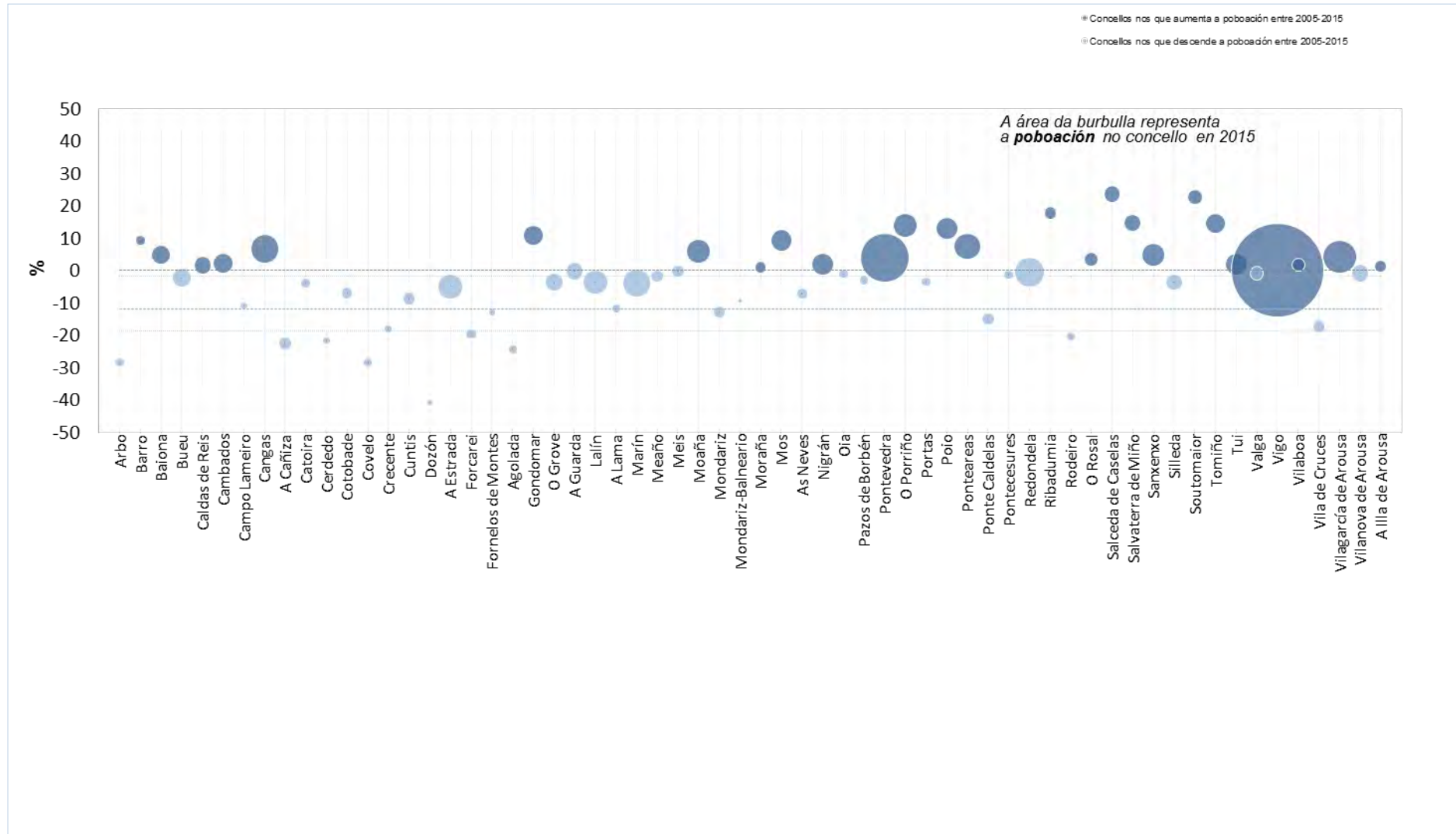
SE.A.01 01 Variación relativa en tanto por cen en 10 anos

Gráfico Ourense:

SE.A.01 01 Variación relativa en tanto por cen en 10 anos

Gráfico Pontevedra:

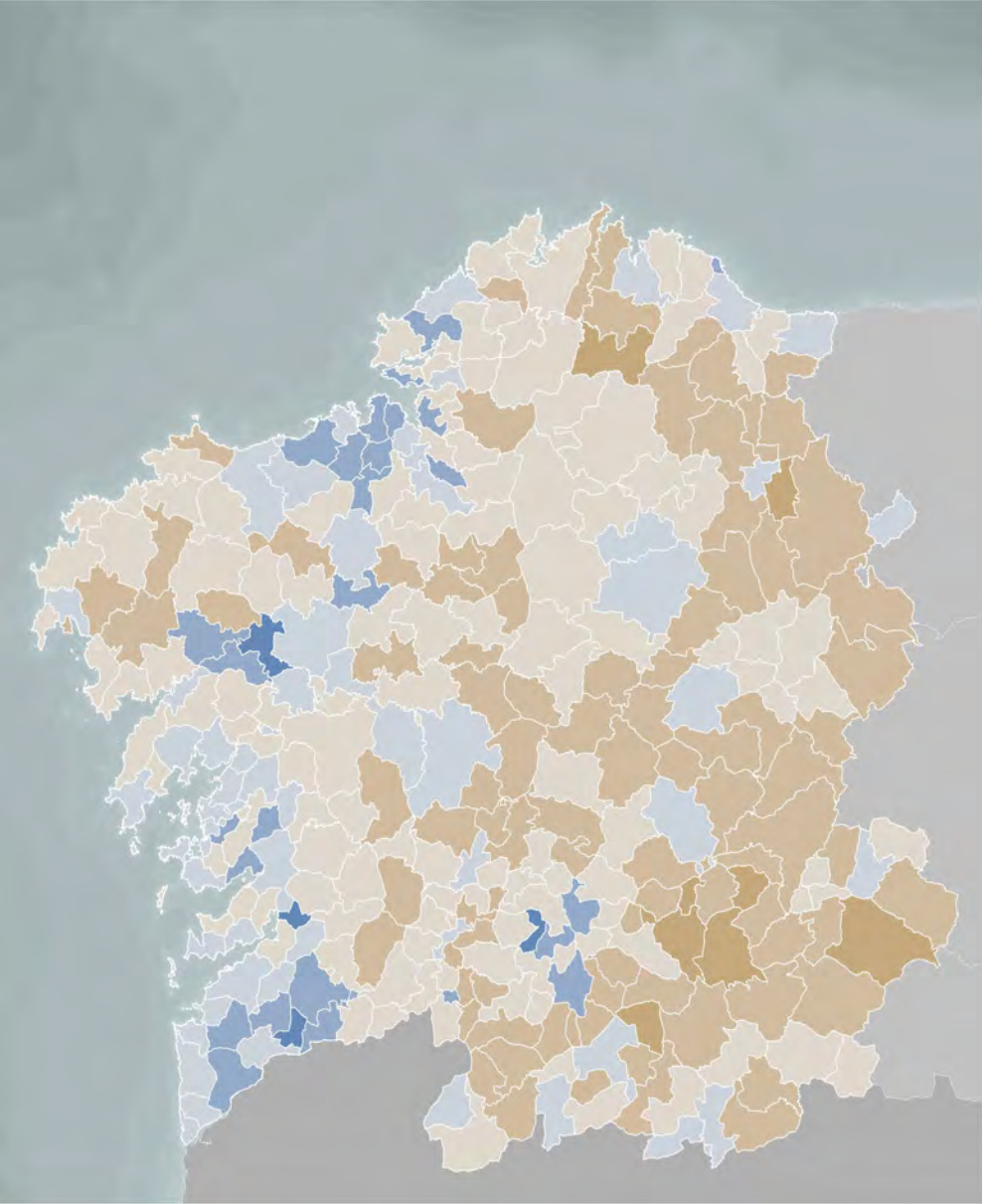

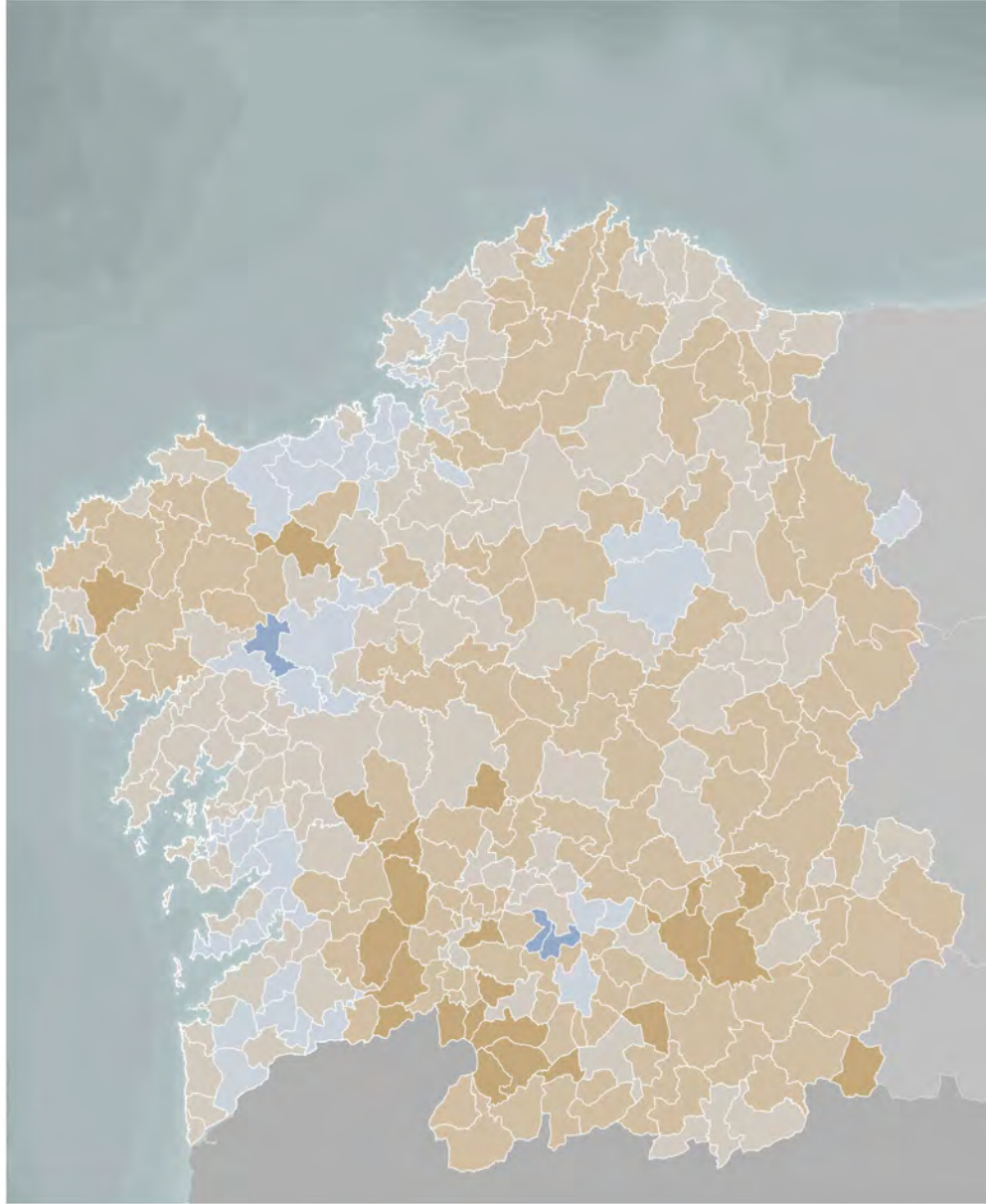
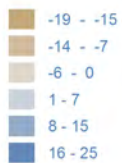
Indicador: SE.A.01 Variación da poboación (nº de habitantes)

Variación relativa en tanto por cen en cinco anos

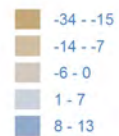
Caderno Medida 02

Variación relativa en tanto por cen en cinco años (2006-2011)

Variación relativa en tanto por cen en cinco años (2010-2015)

SE A 01 Variación da poboación (nº de habitantes)

Medida: **02 Variación relativa en tanto por cen en cinco anos**

Descrición:

Variación relativa da poboación nun intervalo de cinco anos (2010-2015), expresada en tanto por cen.

Nota: Modificouse a denominación da medida respecto ao informe nº 1, pero non o seu cálculo.

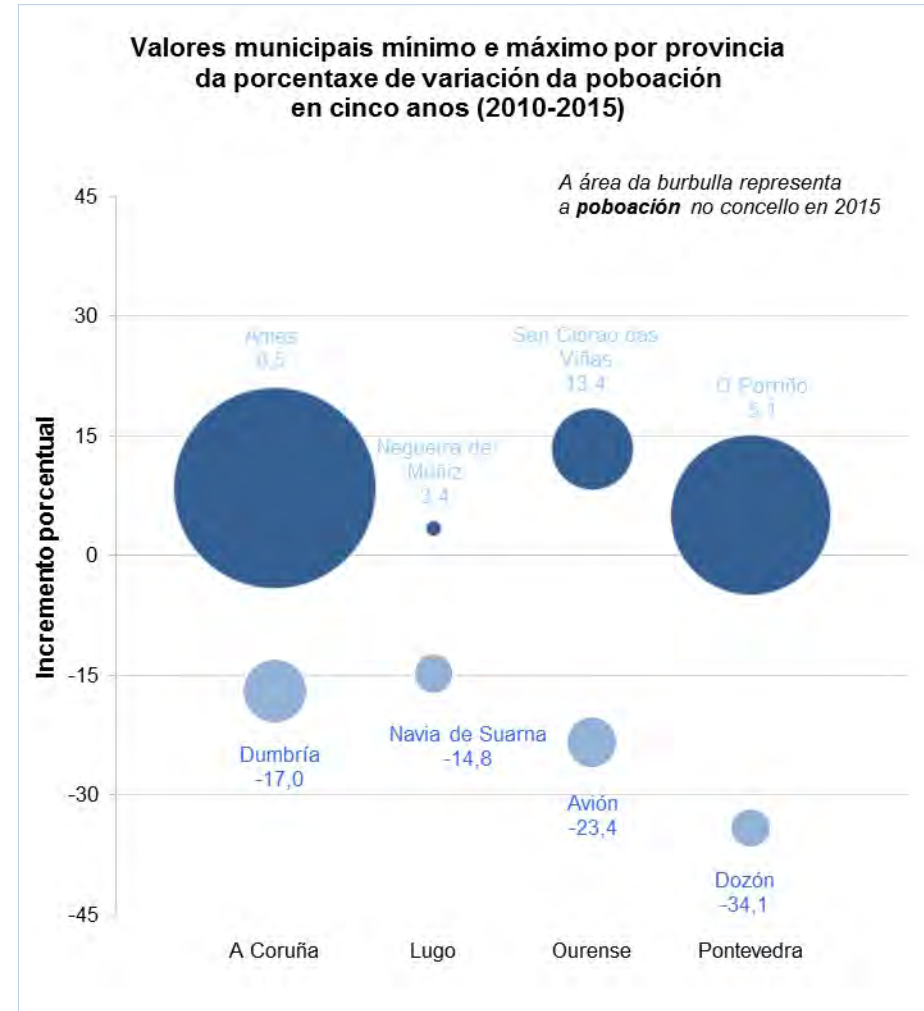
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

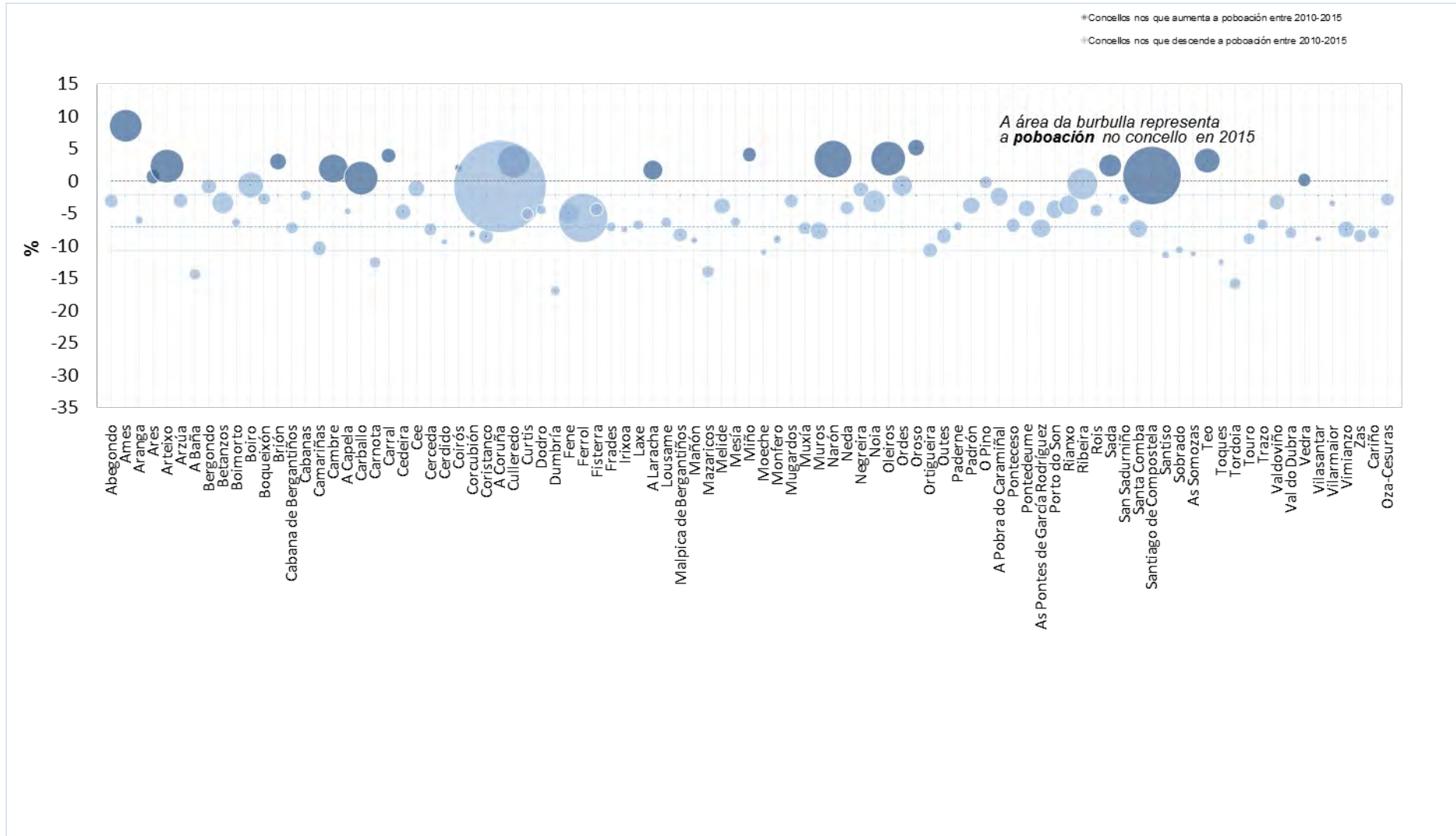
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

SE.A.01 02 Variación relativa en tanto por cen en cinco anos

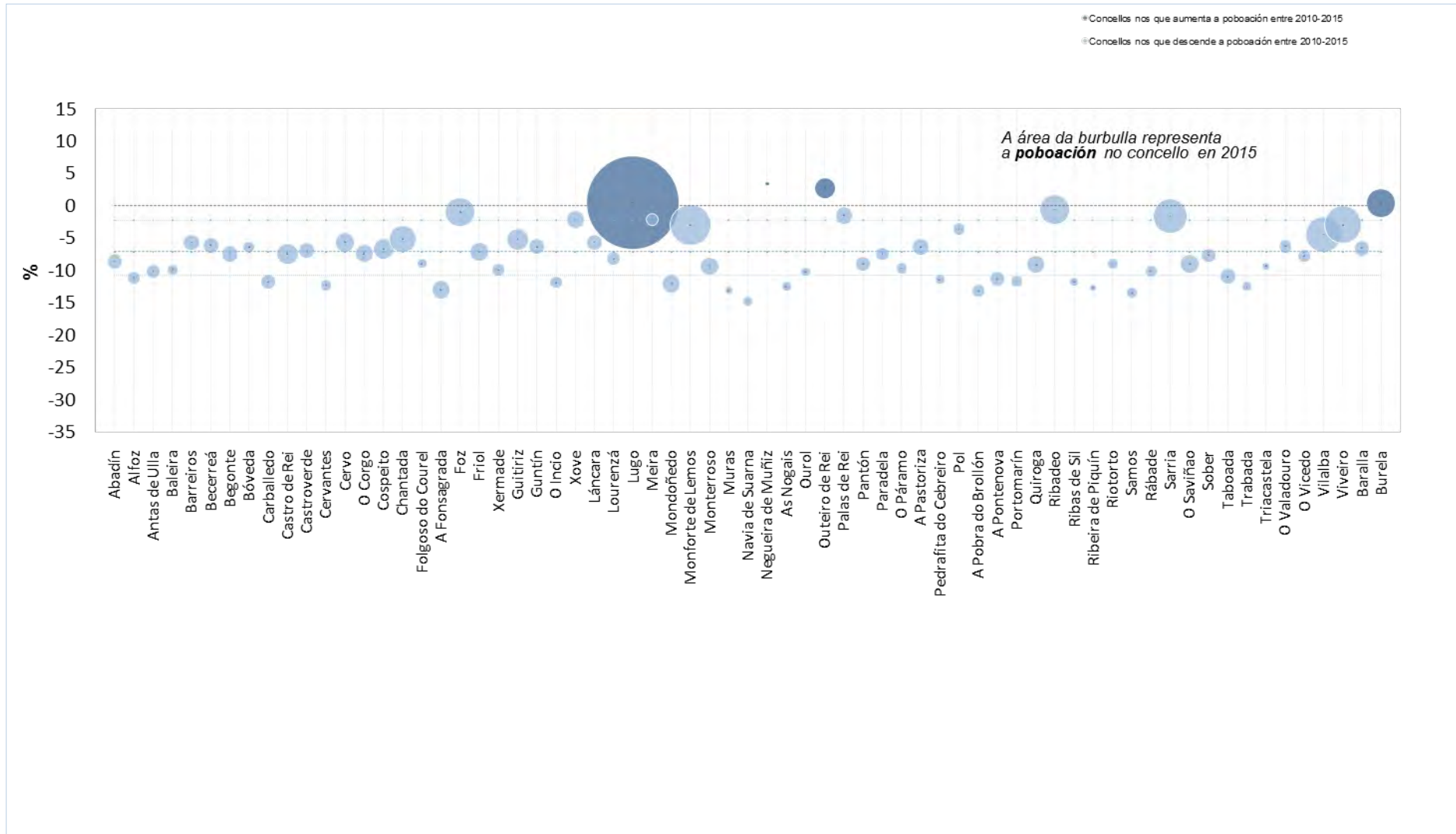
Gráfico A Coruña:

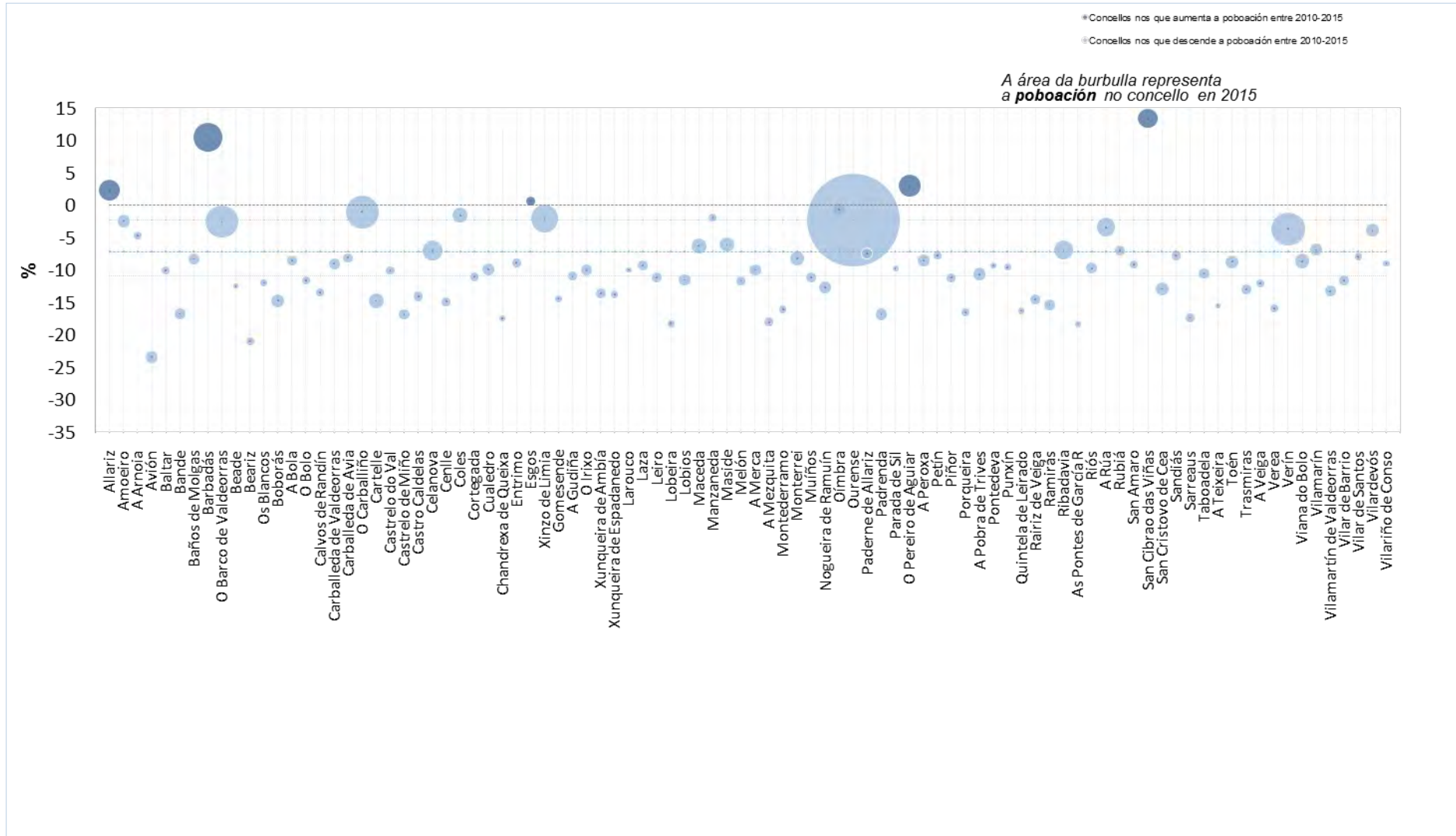
SE.A.01 02 Variación relativa en tanto por cen en cinco anos

Gráfico Lugo:

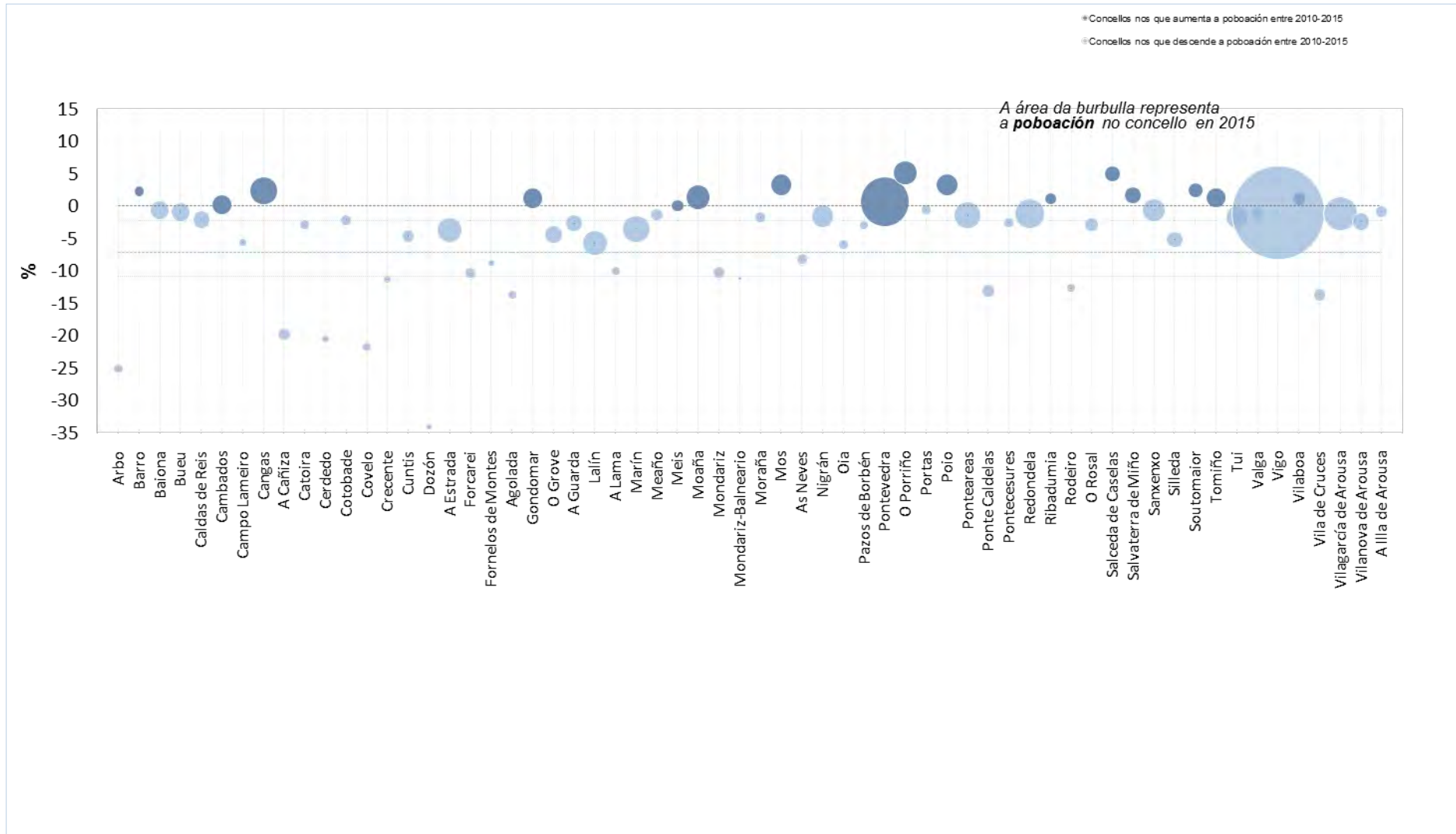
SE.A.01 02 Variación relativa en tanto por cen en cinco anos

Gráfico Ourense:

SE.A.01 02 Variación relativa en tanto por cen en cinco anos

Gráfico Pontevedra:

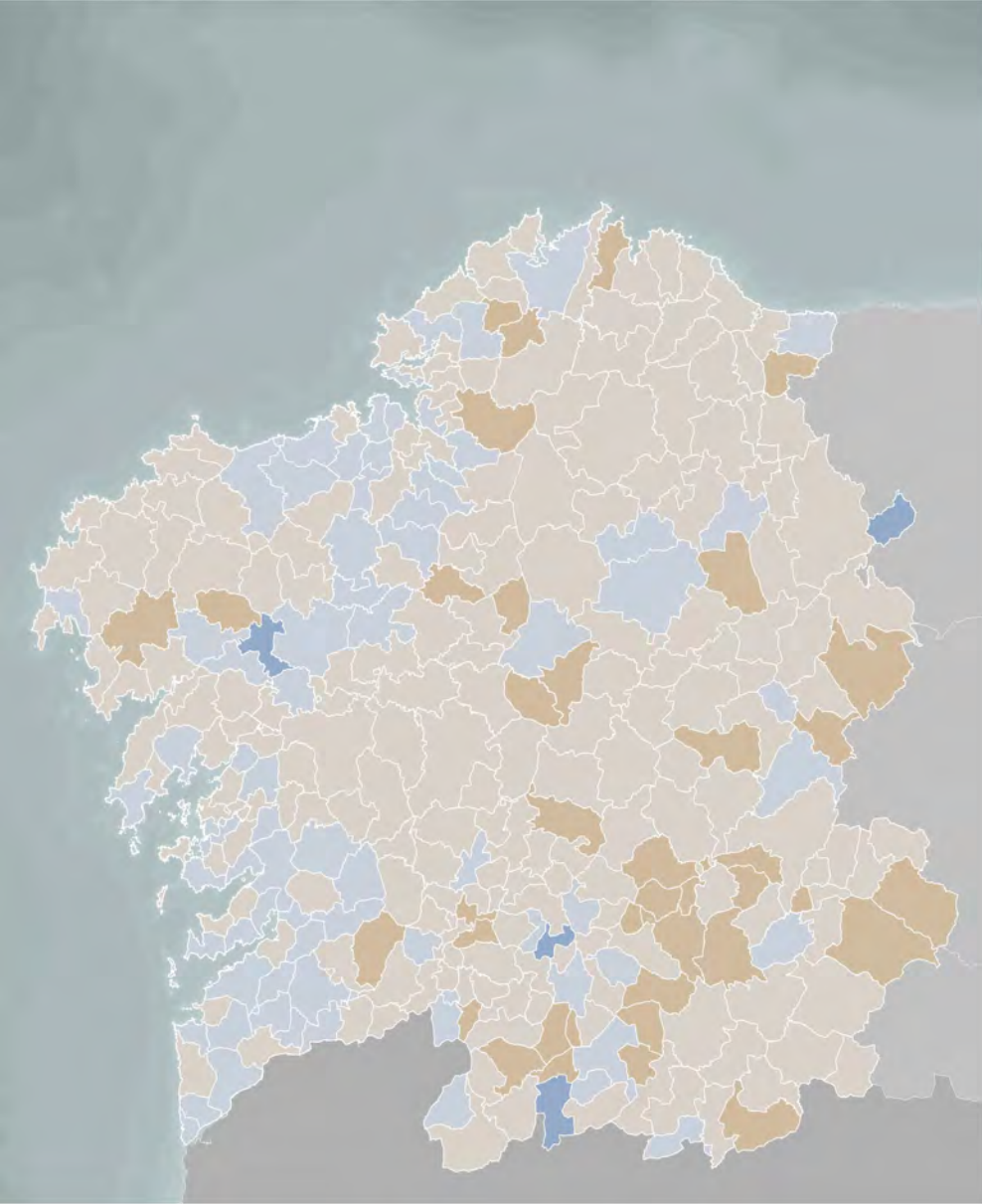

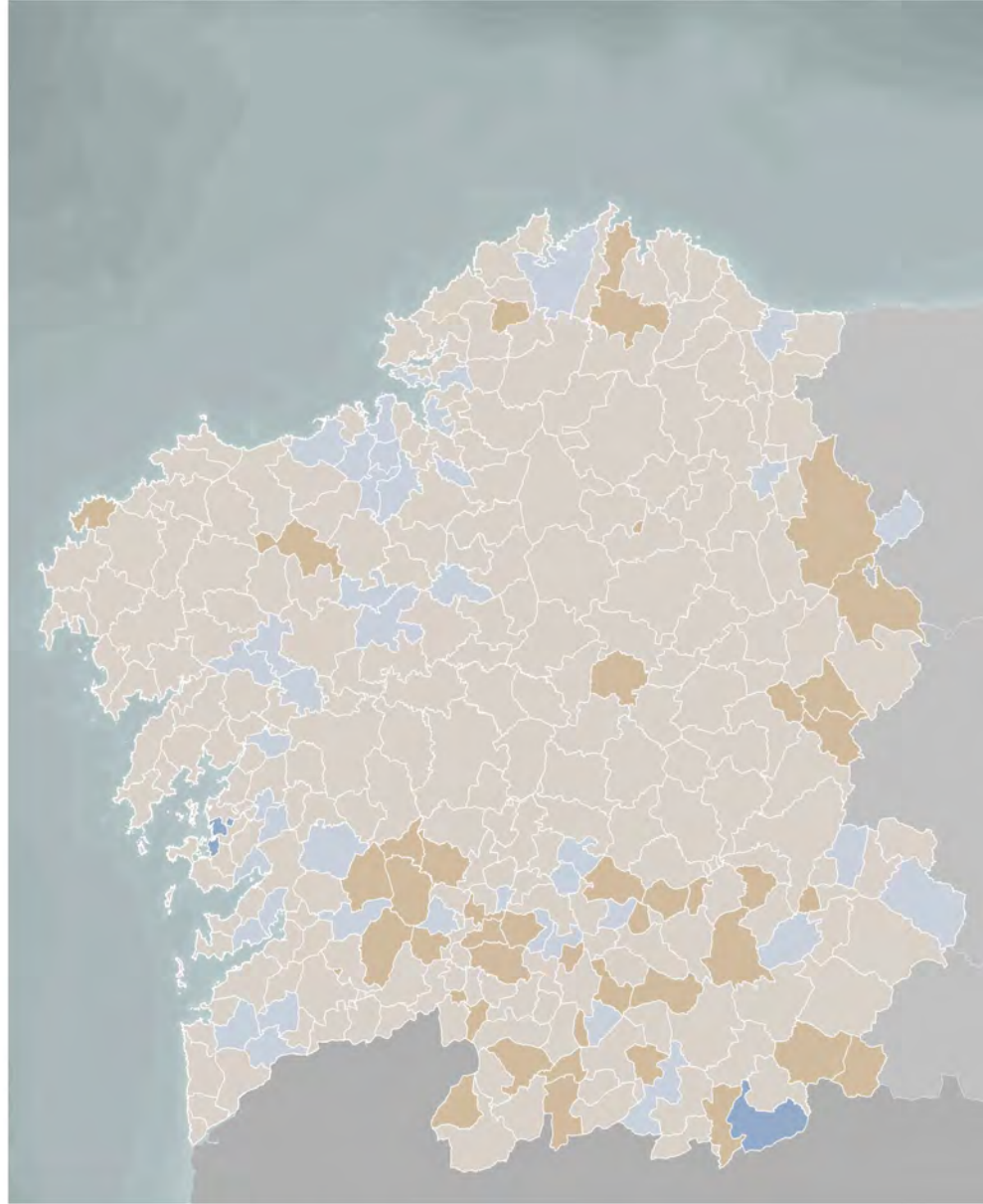
Indicador: SE.A.01 Variación da poboación (nº de habitantes)

Variación relativa en tanto por cen nun ano

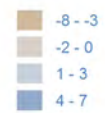
Caderno Medida 03

Variación relativa en tanto por cen nun ano (2010-2011)

Variación relativa en tanto por cen nun ano (2014-2015)

SE A 01 Variación da poboación (nº de habitantes)

Medida: 03 Variación relativa en tanto por cen nun ano

Descrición:

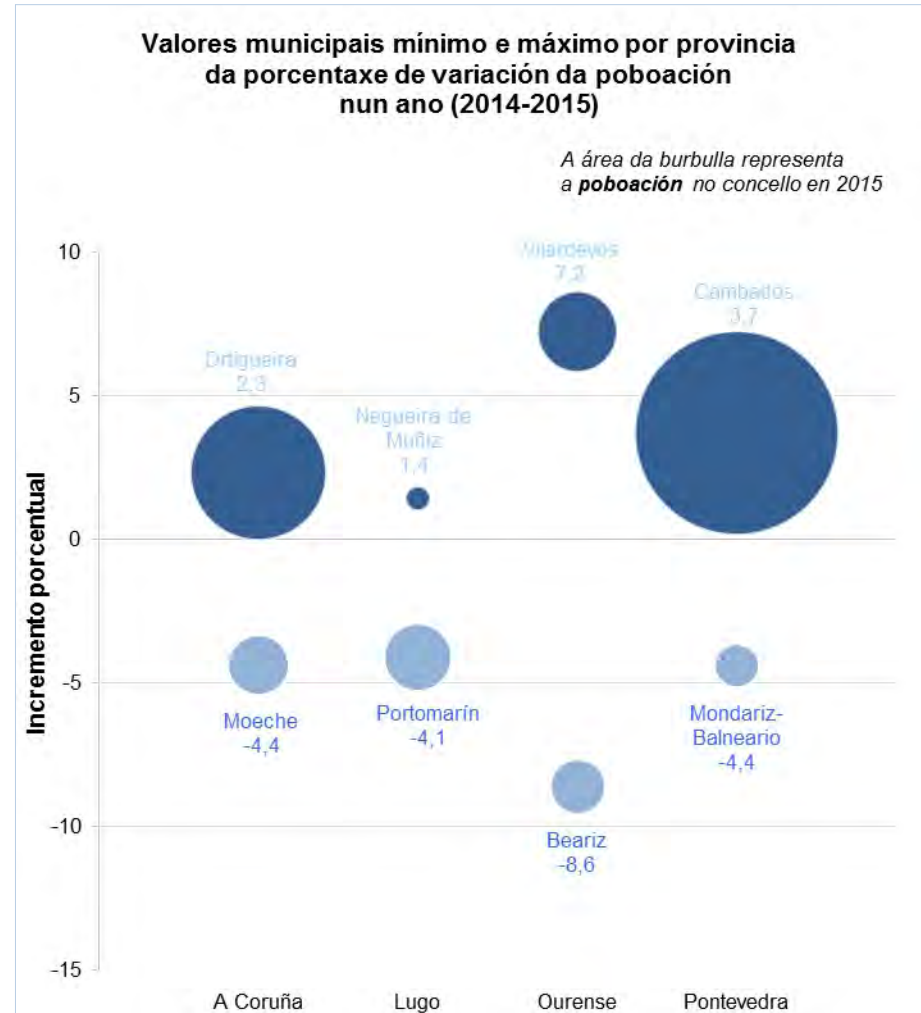
Variación relativa da poboación nun intervalo dun ano (2014-2015), expresada en tanto por cen.

Nota: Modificouse a denominación da medida respecto ao informe nº 1, pero non o seu cálculo.

Ámbitos territoriais:

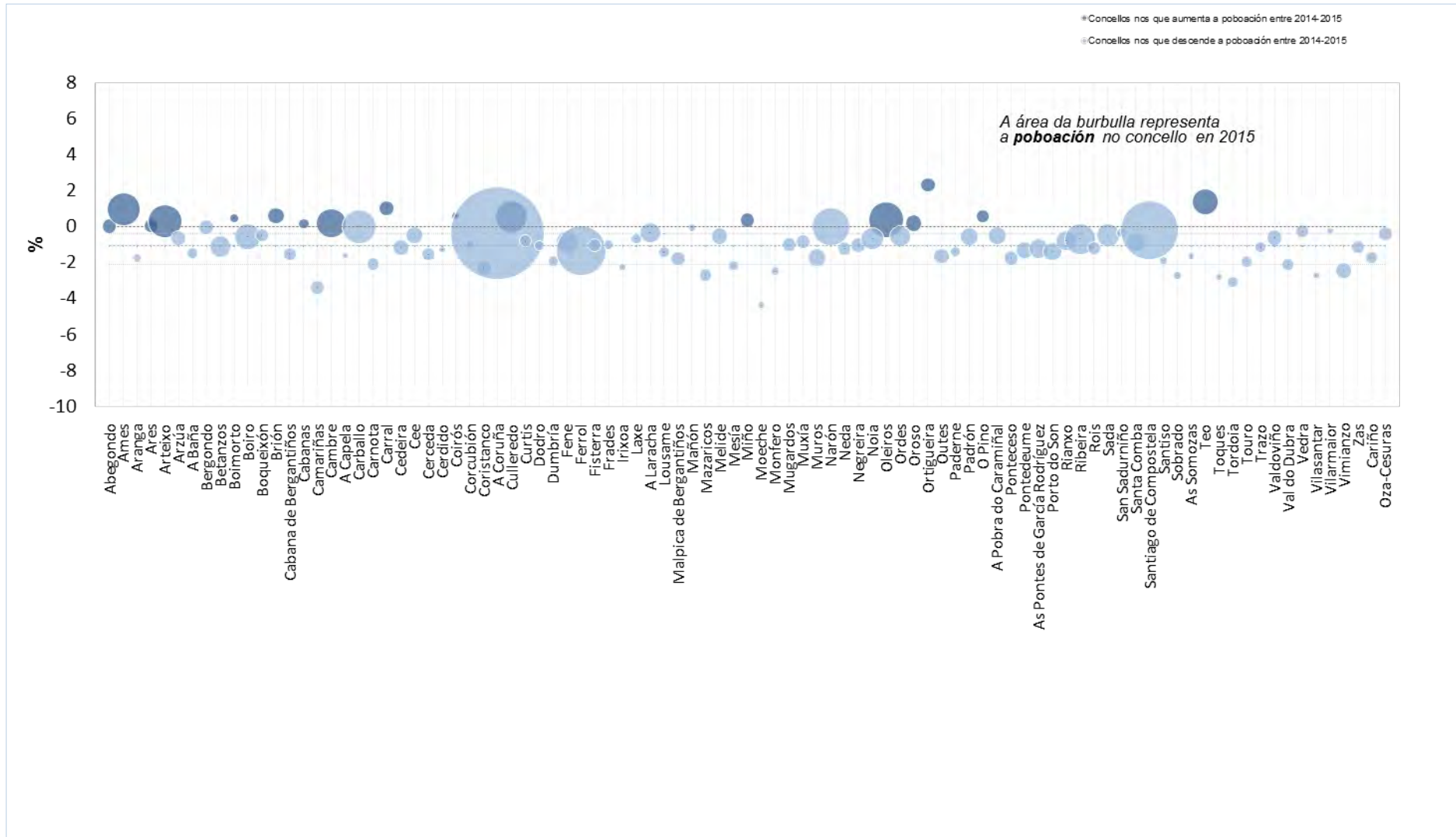

Gráfico:

SE.A.01 03 Variación relativa en tanto por cen nun ano

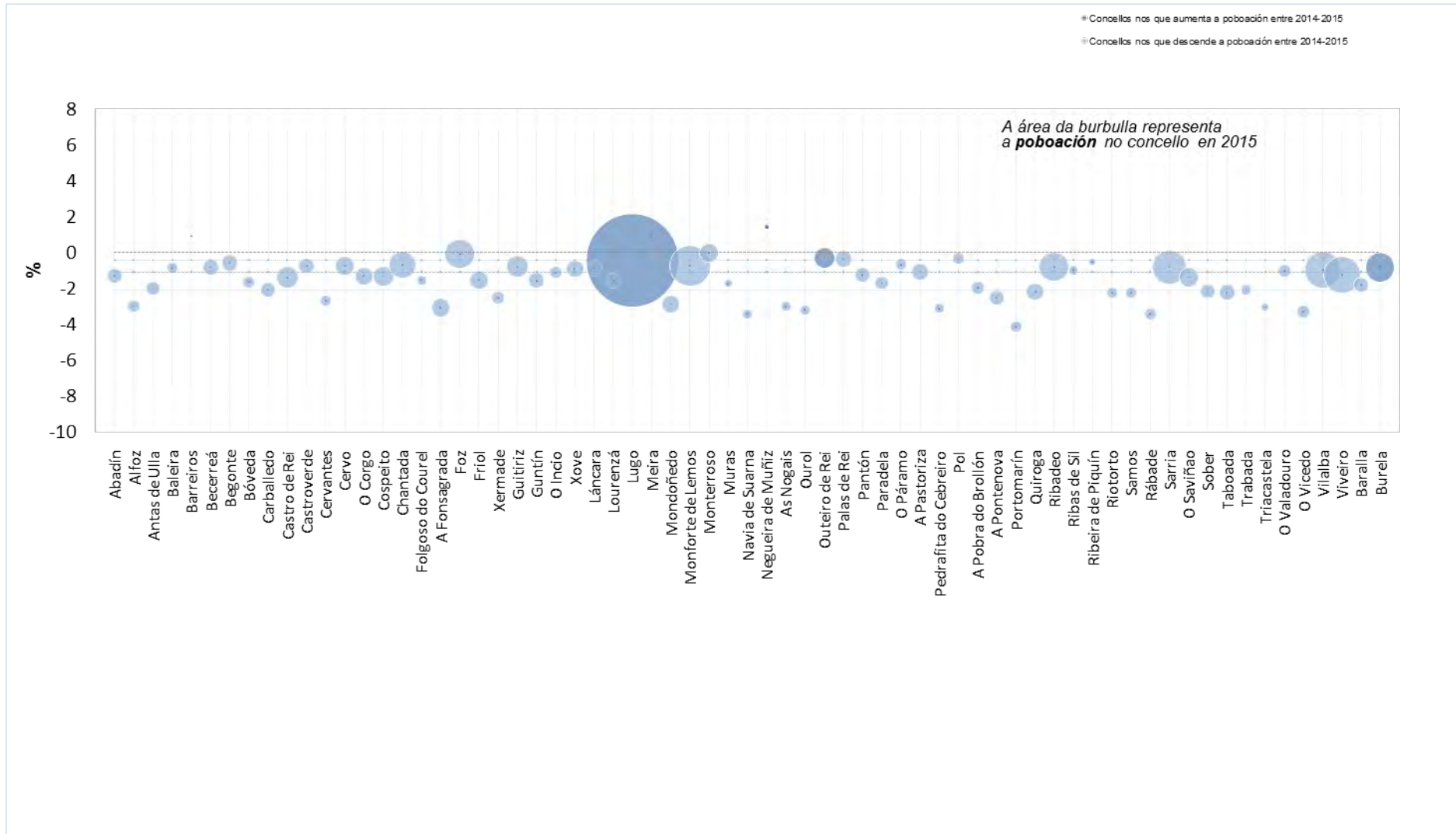
Gráfico A Coruña:

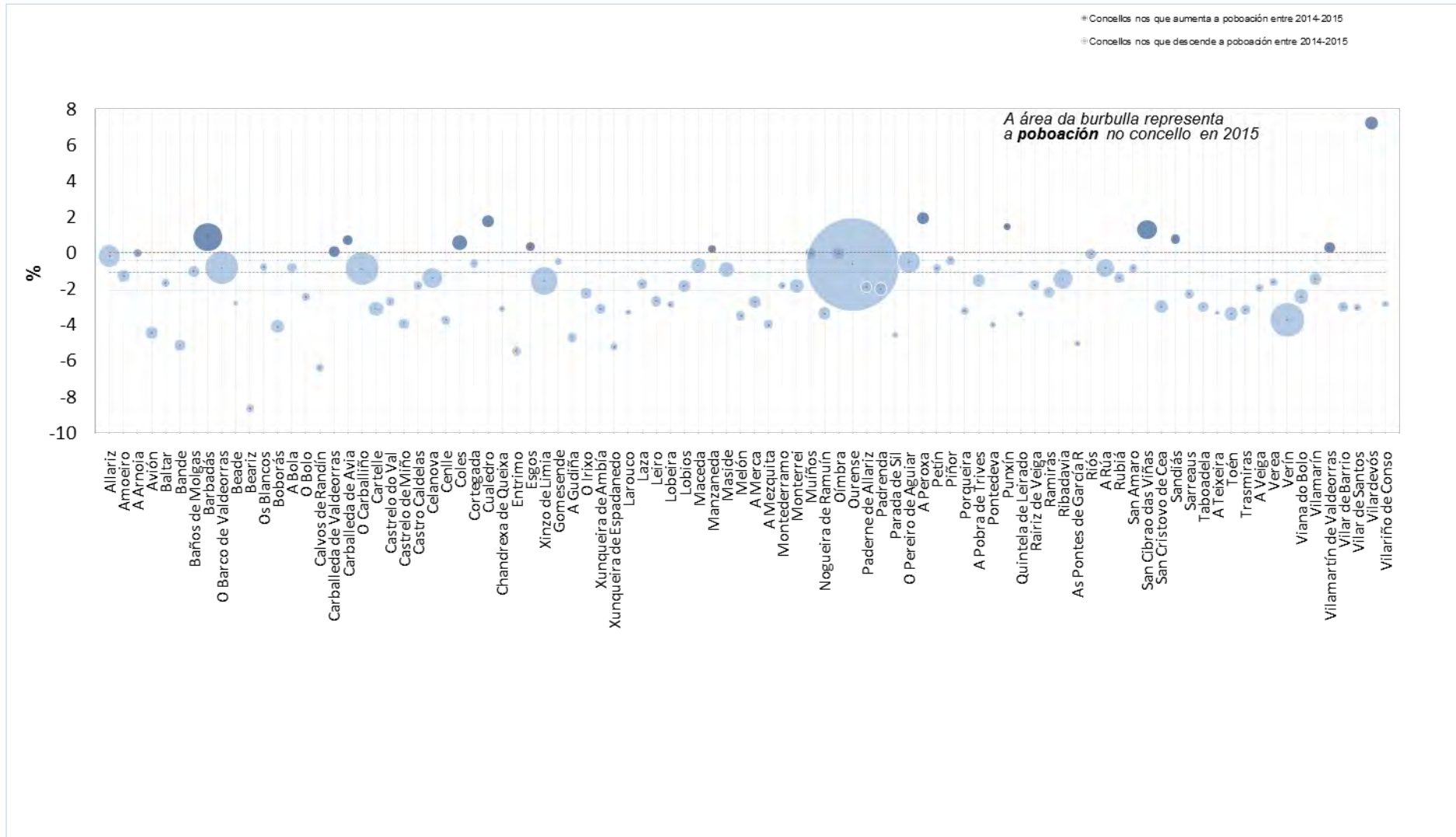
SE.A.01 03 Variación relativa en tanto por cen nun ano

Gráfico Lugo:

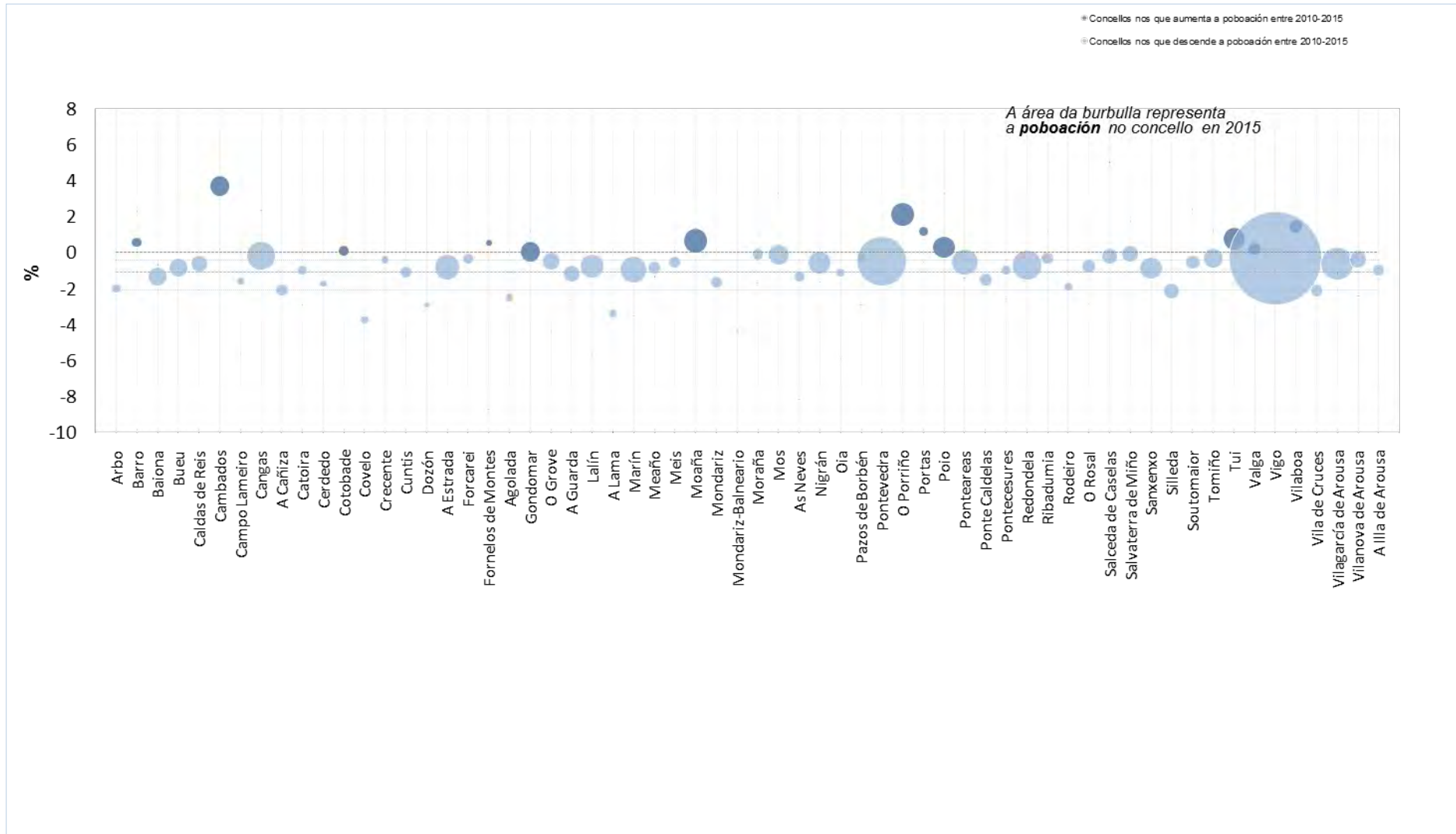
SE.A.01 03 Variación relativa en tanto por cen nun ano

Gráfico Ourense:

SE.A.01 03 Variación relativa en tanto por cen nun ano

Gráfico Pontevedra:

Indicador: SE.A.01

Variación da poboación (nº de habitantes)

Caderno Anexo

NOTAS METODOLÓXICAS:

En aras de acadar unha maior coherencia entre as denominacións das medidas e as fórmulas empregadas para o seu cálculo, dende o segundo informe, corríronse os nomes destas do modo que figura a continuación:

- Medida 1: Variación relativa en tanto por cen en 10 anos substitúe á que foi denominada inicialmente, no 1º informe, como Porcentaxe de variación da poboación nun intervalo de 10 anos.
- Medida 2: Variación relativa en tanto por cen en cinco anos substitúe á que foi denominada inicialmente, no 1º informe, como Porcentaxe de variación da poboación nun intervalo de cinco anos.
- Medida 3: Variación relativa en tanto por cen nun ano substitúe á que foi denominada inicialmente, no 1º informe, como Porcentaxe de variación da poboación respecto ao ano anterior.

En relación ás fontes de información empregadas, cabe aclarar que o Padrón municipal é un rexistro administrativo no que figuran inscritos os veciños dun concello. A súa formación, mantemento, revisión e custodia correspóndelle aos concellos, que teñen a obrigação de comunicar eses datos ao INE. A proposta deste instituto, e co informe favorable do Consejo de Empadronamiento, as cifras das revisións anuais dos Padróns municipais son declaradas oficiais polo Goberno español mediante Real decreto.

Respecto á agregación espacial dos resultados, cómpre recordar que se está a respectar a realidade territorial. Polo tanto, cando se mostran datos a nivel municipal e a data de referencia da información temática (padrón) é posterior á data de creación do concello de Oza-Cesuras (07.06.2013), nas listaxes aparecen só 314 concellos.

PROCESO DE CÁLCULO:

A variación relativa calculouse a partir dunha táboa na que figura o número de habitantes de cada concello galego en cada un dos anos de referencia (neste caso, 2005, 2010, 2014 e 2015), aplicando as seguintes fórmulas:

- Medida 1: $(\text{pob2015} - \text{pob2005}) / (\text{pob2005}) * 100$
- Medida 2: $(\text{pob2015} - \text{pob2010}) / (\text{pob2010}) * 100$
- Medida 3: $(\text{pob2015} - \text{pob2014}) / (\text{pob2014}) * 100$

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Cifras de poboación resultantes da Revisión do Padrón municipal a 1 de xaneiro	INE (www.ine.es). Procesado polo IET.	2005, 2010, 2014, 2015	-	Anual	
	Límite de concellos de Galicia	CNIG (Centro de descargas)	..	1:25.000	..	

REFERENCIAS:

DATOS:

A Coruña:

codINE	concello	Variación da poboación		
		en dez anos 2005-2015	en cinco anos 2010-2015	nun ano 2014-2015
15001	Abegondo	-3,0	-3,1	0,0
15002	Ames	36,2	8,5	1,0
15003	Aranga	-11,8	-6,1	-1,8
15004	Ares	8,3	0,7	0,0
15005	Arteixo	17,8	2,3	0,3
15006	Arzúa	-5,8	-3,0	-0,7
15007	A Baña	-23,0	-14,4	-1,5
15008	Bergondo	3,2	-0,9	0,0
15009	Betanzos	1,1	-3,4	-1,1
15010	Boimorto	-13,7	-6,4	0,5
15011	Boiro	2,6	-0,7	-0,6
15012	Boqueixón	-1,3	-2,8	-0,5
15013	Brión	10,4	3,0	0,6
15014	Cabana de Bergantiños	-14,0	-7,3	-1,5
15015	Cabanas	-2,0	-2,3	0,2
15016	Camarifñas	-13,8	-10,4	-3,4
15017	Cambre	11,9	1,9	0,2
15018	A Capela	-11,9	-4,6	-1,6
15019	Carballo	5,4	0,4	0,0
15020	Carnota	-18,3	-12,6	-2,1
15021	Carral	11,8	4,0	1,0
15022	Cedeira	-4,9	-4,7	-1,2
15023	Cee	3,4	-1,2	-0,5
15024	Cerceda	-7,7	-7,5	-1,6
15025	Cerdido	-19,0	-9,4	-1,3
15027	Coirós	6,2	2,0	0,6
15028	Corcubión	-14,1	-8,2	-1,0
15029	Coristanco	-14,3	-8,6	-2,3
15030	A Coruña	0,2	-0,9	-0,4
15031	Culleredo	15,4	3,0	0,5
15032	Curtis	-8,1	-5,0	-0,8
15033	Dodro	-7,7	-4,5	-1,1
15034	Dumbría	-24,3	-17,0	-1,9
15035	Fene	-6,8	-5,0	-0,8
15036	Ferrol	-10,0	-5,7	-1,3
15037	Fisterra	-5,3	-4,4	-1,0
15038	Frades	-14,3	-7,1	-1,0
15039	Irixoa	-12,0	-7,5	-2,3
15040	Laxe	-10,0	-6,8	-0,7
15041	A Laracha	5,5	1,7	-0,4
15042	Lousame	-10,1	-6,4	-1,4
15043	Malpica de Bergantiños	-16,5	-8,3	-1,8
15044	Mañón	-19,4	-9,2	-0,1
15045	Mazaricos	-24,0	-14,0	-2,7
15046	Melide	-4,2	-3,8	-0,5
15047	Mesía	-13,9	-6,3	-2,2
15048	Miño	14,3	4,1	0,4

codINE	concello	Variación da poboación		
		en dez anos 2005-2015	en cinco anos 2010-2015	nun ano 2014-2015
15049	Moeche	-15,2	-11,1	-4,4
15050	Monfero	-16,7	-9,0	-2,5
15051	Mugardos	-4,7	-3,1	-1,0
15052	Muxía	-13,7	-7,3	-0,8
15053	Muros	-10,4	-7,7	-1,7
15054	Narón	12,8	3,3	0,0
15055	Neda	-8,8	-4,2	-1,2
15056	Negreira	6,4	-1,3	-1,0
15057	Noia	-1,1	-3,2	-0,7
15058	Oleiros	13,9	3,4	0,4
15059	Ordes	4,1	-0,7	-0,5
15060	Oroso	16,8	5,1	0,2
15061	Ortigueira	-20,3	-10,7	2,3
15062	Outes	-15,2	-8,5	-1,7
15064	Pademe	-9,1	-7,0	-1,4
15065	Padrón	-4,3	-3,8	-0,6
15066	O Pino	-4,0	-0,3	0,6
15067	A Pobra do Caramiñal	-3,3	-2,4	-0,5
15068	Ponteceso	-13,6	-6,9	-1,8
15069	Pontedeume	-7,5	-4,3	-1,3
15070	As Pontes de García Rodríguez	-10,8	-7,3	-1,2
15071	Porto do Son	-5,5	-4,4	-1,4
15072	Rianxo	-1,2	-3,7	-0,8
15073	Ribeira	1,8	-0,5	-0,7
15074	Rois	-8,5	-4,6	-1,2
15075	Sada	17,2	2,3	-0,5
15076	San Sadurniño	-5,3	-2,9	-0,3
15077	Santa Comba	-9,8	-7,4	-0,9
15078	Santiago de Compostela	2,9	0,8	-0,2
15079	Santiso	-20,9	-11,5	-1,9
15080	Sobrado	-17,5	-10,7	-2,7
15081	As Somozas	-15,6	-11,3	-1,7
15082	Teo	10,1	3,1	1,4
15083	Toques	-19,8	-12,5	-2,8
15084	Tordoia	-22,2	-15,9	-3,1
15085	Touro	-16,6	-9,0	-1,9
15086	Trazo	-9,8	-6,7	-1,2
15087	Valdoviño	-2,0	-3,3	-0,6
15088	Val do Dubra	-12,4	-8,0	-2,1
15089	Vedra	0,1	0,1	-0,3
15090	Vilasantar	-16,8	-9,0	-2,7
15091	Vilarniador	-8,2	-3,4	-0,2
15092	Vimianzo	-11,2	-7,5	-2,5
15093	Zas	-16,2	-8,5	-1,1
15901	Cariño	-13,0	-8,0	-1,7
15902	Oza-Cesuras	-6,0	-2,8	-0,4
TOTAL GALICIA		-1,1	-2,3	-0,6

DATOS:

Lugo:

codINE	concello	Variación da poboación		
		en dez anos 2005-2015	en cinco anos 2010-2015	nun ano 2014-2015
27001	Abadín	-18,4	-8,6	-1,3
27002	Alfoz	-18,5	-11,2	-3,0
27003	Antas de Ulla	-18,9	-10,1	-2,0
27004	Baleira	-20,2	-10,0	-0,9
27005	Barreiros	-8,3	-5,7	0,9
27006	Becerreá	-11,9	-6,1	-0,8
27007	Begonte	-12,6	-7,4	-0,6
27008	Bóveda	-15,3	-6,4	-1,7
27009	Carballedo	-21,9	-11,7	-2,1
27010	Castro de Rei	-10,8	-7,4	-1,4
27011	Castroverde	-13,4	-7,0	-0,7
27012	Cervantes	-24,6	-12,3	-2,7
27013	Cervo	-12,4	-5,6	-0,8
27014	O Corgo	-13,9	-7,4	-1,3
27015	Cospeito	-12,2	-6,6	-1,3
27016	Chantada	-9,3	-5,1	-0,7
27017	Folgoso do Courel	-19,1	-8,9	-1,5
27018	A Fonsagrada	-22,4	-13,0	-3,1
27019	Foz	2,3	-1,0	-0,1
27020	Friol	-13,0	-7,2	-1,5
27021	Xermade	-17,8	-9,9	-2,5
27022	Guitiriz	-8,6	-5,2	-0,8
27023	Guntín	-12,9	-6,3	-1,6
27024	O Incio	-22,6	-11,9	-1,1
27025	Xove	-5,8	-2,2	-0,9
27026	Láncara	-10,6	-5,7	-0,9
27027	Lourenzá	-14,0	-8,2	-1,6
27028	Lugo	6,4	0,5	-0,4
27029	Meira	-1,7	-2,1	1,0
27030	Mondoñedo	-20,3	-12,0	-2,9
27031	Monforte de Lemos	-2,1	-2,9	-0,7
27032	Monterroso	-10,2	-9,3	0,0
27033	Muras	-27,3	-13,1	-1,7
27034	Navia de Suarna	-27,9	-14,8	-3,4

codINE	concello	Variación da poboación		
		en dez anos 2005-2015	en cinco anos 2010-2015	nun ano 2014-2015
27035	Negueira de Muíiz	-7,0	3,4	1,4
27037	As Nogais	-19,4	-12,5	-3,0
27038	Ouroil	-20,3	-10,2	-3,2
27039	Outeiro de Rei	9,1	2,7	-0,3
27040	Palas de Rei	-6,2	-1,5	-0,4
27041	Pantón	-15,9	-9,0	-1,3
27042	Paradela	-18,3	-7,5	-1,7
27043	O Páramo	-20,7	-9,7	-0,7
27044	A Pastoriza	-13,5	-6,4	-1,1
27045	Pedrafita do Cebreiro	-23,1	-11,4	-3,1
27046	Pol	-12,5	-3,6	-0,3
27047	A Pobra do Brollón	-24,3	-13,2	-2,0
27048	A Pontenova	-19,4	-11,3	-2,5
27049	Portomarín	-18,8	-11,7	-4,1
27050	Quiroga	-17,4	-9,1	-2,2
27051	Ribadeo	5,5	-0,6	-0,8
27052	Ribas de Sil	-23,6	-11,8	-1,0
27053	Ribeira de Piquín	-26,1	-12,7	-0,5
27054	Riotorto	-18,3	-9,1	-2,2
27055	Samos	-24,9	-13,4	-2,3
27056	Rábade	-7,1	-10,1	-3,4
27057	Sarria	1,8	-1,6	-0,8
27058	O Saviñao	-16,0	-9,1	-1,4
27059	Sober	-19,2	-7,7	-2,2
27060	Taboada	-19,5	-10,9	-2,2
27061	Trabada	-21,7	-12,5	-2,1
27062	Triacastela	-14,8	-9,3	-3,1
27063	O Valadouro	-9,7	-6,3	-1,0
27064	O Vicedo	-15,2	-7,8	-3,3
27065	Vilalba	-5,0	-4,4	-1,0
27066	Viveiro	1,5	-2,9	-1,2
27901	Baralla	-13,1	-6,6	-1,8
27902	Burela	11,1	0,5	-0,8
TOTAL GALICIA		-1,1	-2,3	-0,6

DATOS:

Ourense:

codINE	concello	Variación da poboación			codINE	concello	Variación da poboación		
		en dez anos 2005-2015	en cinco anos 2010-2015	nun ano 2014-2015			en dez anos 2005-2015	en cinco anos 2010-2015	nun ano 2014-2015
32001	Allariz	13,0	2,4	-0,2	32047	A Merca	-12,6	-9,9	-2,7
32002	Amoeiro	-4,7	-2,4	-1,3	32048	A Mezquita	-20,0	-18,0	-4,0
32003	A Arnoia	-14,8	-4,7	0,0	32049	Montederramo	-29,0	-16,0	-1,8
32004	Avión	-29,4	-23,4	-4,4	32050	Monterrei	-11,8	-8,1	-1,8
32005	Baltar	-14,9	-10,1	-1,7	32051	Muifos	-19,0	-11,1	0,0
32006	Bande	-24,1	-16,7	-5,1	32052	Nogueira de Ramuín	-16,7	-12,7	-3,4
32007	Baños de Molgas	-17,7	-8,2	-1,0	32053	Oimbra	2,9	-0,6	0,0
32008	Barbadás	31,8	10,5	0,9	32054	Ourense	-2,0	-2,2	-0,6
32009	O Barco de Valdeorras	0,6	-2,5	-0,8	32055	Paderne de Allariz	-8,2	-7,4	-1,9
32010	Beade	-19,3	-12,4	-2,8	32056	Padrenda	-22,7	-16,8	-2,0
32011	Beariz	-27,3	-20,9	-8,6	32057	Parada de Sil	-20,5	-9,7	-4,6
32012	Os Blancos	-20,5	-11,9	-0,8	32058	O Pereiro de Aguiar	15,2	3,0	-0,5
32013	Boborás	-21,6	-14,7	-4,1	32059	A Peroxa	-16,4	-8,5	2,0
32014	A Bola	-12,2	-8,5	-0,8	32060	Petín	-12,4	-7,7	-0,8
32015	O Bolo	-20,7	-11,5	-2,5	32061	Piñor	-16,5	-11,1	-0,4
32016	Calvos de Randín	-22,8	-13,4	-6,4	32062	Porqueira	-18,2	-16,5	-3,2
32017	Carballada de Valdeorras	-16,8	-9,0	0,1	32063	A Pobra de Trives	-16,4	-10,6	-1,5
32018	Carballada de Avia	-12,0	-8,1	0,7	32064	Pontedeva	-4,2	-9,2	-4,0
32019	O Carballiño	4,0	-1,0	-0,9	32065	Punxín	-19,3	-9,5	1,5
32020	Cartelle	-19,7	-14,7	-3,1	32066	Quintela de Leirado	-22,7	-16,2	-3,4
32021	Castrelo do Val	-13,5	-10,0	-2,7	32067	Rairiz de Veiga	-19,7	-14,5	-1,8
32022	Castrelo de Miño	-23,6	-16,8	-4,0	32068	Ramirás	-21,8	-15,3	-2,2
32023	Castro Caldelas	-23,6	-14,1	-1,8	32069	Ribadavia	-7,0	-6,9	-1,4
32024	Celanova	-10,0	-6,9	-1,4	32070	San Xoán de Río	-30,8	-18,3	-5,1
32025	Cenlle	-23,8	-14,8	-3,7	32071	Riós	-19,4	-9,7	-0,1
32026	Coles	-2,9	-1,5	0,6	32072	A Rúa	-8,0	-3,3	-0,8
32027	Cortegada	-15,5	-11,0	-0,6	32073	Rubiá	-11,4	-6,9	-1,4
32028	Cualedro	-17,6	-9,8	1,8	32074	San Amaro	-13,7	-9,1	-0,8
32029	Chandrea de Queixa	-34,6	-17,4	-3,1	32075	San Cibrao das Viñas	26,8	13,4	1,3
32030	Entrimo	-9,2	-8,8	-5,4	32076	San Cristovo de Cea	-19,8	-12,9	-3,0
32031	Esgos	-7,0	0,7	0,3	32077	Sandiás	-15,9	-7,7	0,8
32032	Xinzo de Limia	1,1	-2,0	-1,5	32078	Sarreaus	-28,7	-17,3	-2,3
32033	Gomesende	-24,7	-14,4	-0,5	32079	Taboadela	-10,4	-10,5	-3,0
32034	A Gudiña	-14,2	-10,9	-4,7	32080	A Teixeira	-29,5	-15,4	-3,3
32035	O Irixo	-20,6	-10,0	-2,3	32081	Toén	-6,5	-8,7	-3,4
32036	Xunqueira de Ambía	-21,2	-13,6	-3,1	32082	Trasmiras	-20,7	-12,9	-3,2
32037	Xunqueira de Espadanedo	-19,6	-13,7	-5,2	32083	A Veiga	-25,7	-12,0	-2,0
32038	Larouco	-7,6	-9,9	-3,3	32084	Verea	-23,1	-15,8	-1,6
32039	Laza	-19,2	-9,3	-1,7	32085	Verín	2,9	-3,6	-3,7
32040	Leiro	-15,6	-11,1	-2,7	32086	Viana do Bolo	-15,0	-8,6	-2,4
32041	Lobeira	-29,9	-18,2	-2,9	32087	Vilamarín	-12,7	-6,9	-1,5
32042	Lobios	-17,9	-11,5	-1,8	32088	Vilamartín de Valdeorras	-25,3	-13,2	0,3
32043	Maceda	-8,1	-6,2	-0,7	32089	Vilar de Barrio	-20,7	-11,6	-3,0
32044	Manzaneda	-12,4	-1,9	0,2	32090	Vilar de Santos	-11,6	-7,8	-3,0
32045	Maside	-6,4	-6,0	-0,9	32091	Vilardevós	-15,5	-3,8	7,2
32046	Melón	-18,3	-11,6	-3,5	32092	Vilariño de Conso	-15,9	-8,9	-2,8
					TOTAL GALICIA				
						-1,1	-2,3	-0,6	

DATOS:

Pontevedra:

codINE	concello	Variación da poboación		
		en dez anos 2005-2015	en cinco anos 2010-2015	nun ano 2014-2015
36001	Arbo	-28,4	-25,1	-2,0
36002	Barro	9,3	2,3	0,6
36003	Baiona	4,8	-0,7	-1,3
36004	Bueu	-2,2	-0,9	-0,8
36005	Caldas de Reis	1,7	-2,1	-0,6
36006	Cambados	2,3	0,2	3,7
36007	Campo Lameiro	-10,8	-5,6	-1,6
36008	Cangas	6,7	2,3	-0,2
36009	A Cañiza	-22,5	-19,7	-2,1
36010	Catoira	-3,8	-2,9	-1,0
36011	Cerdedo	-21,6	-20,5	-1,7
36012	Cotobade	-7,0	-2,1	0,1
36013	Covelo	-28,3	-21,7	-3,8
36014	Crecente	-18,0	-11,3	-0,4
36015	Cuntis	-8,7	-4,6	-1,1
36016	Dozón	-40,7	-34,1	-2,9
36017	A Estrada	-4,9	-3,7	-0,8
36018	Forcarei	-19,5	-10,3	-0,4
36019	Fornelos de Montes	-12,8	-8,7	0,6
36020	Agolada	-24,3	-13,7	-2,5
36021	Gondomar	10,8	1,2	0,0
36022	O Grove	-3,7	-4,4	-0,5
36023	A Guarda	-0,2	-2,7	-1,2
36024	Lalín	-3,5	-5,7	-0,8
36025	A Lama	-11,8	-10,0	-3,4
36026	Marín	-3,9	-3,5	-1,0
36027	Meaño	-1,8	-1,3	-0,8
36028	Meis	-0,1	0,1	-0,5
36029	Moaña	5,8	1,4	0,7
36030	Mondariz	-12,7	-10,3	-1,6
36031	Mondariz-Balneario	-9,3	-11,2	-4,4

codINE	concello	Variación da poboación		
		en dez anos 2005-2015	en cinco anos 2010-2015	nun ano 2014-2015
36032	Moraña	1,0	-1,7	-0,1
36033	Mos	9,4	3,3	-0,1
36034	As Neves	-7,1	-8,2	-1,3
36035	Nigrán	2,0	-1,6	-0,5
36036	Oia	-1,0	-5,9	-1,1
36037	Pazos de Borbén	-2,9	-2,9	-0,3
36038	Pontevedra	4,0	0,7	-0,5
36039	O Porriño	14,0	5,1	2,1
36040	Portas	-3,5	-0,6	1,2
36041	Poio	13,1	3,3	0,3
36042	Ponteareas	7,5	-1,4	-0,5
36043	Ponte Caldelas	-15,0	-13,0	-1,5
36044	Pontecesures	-1,3	-2,6	-1,0
36045	Redondela	-0,6	-1,2	-0,7
36046	Ribadumia	17,8	1,2	-0,3
36047	Rodeiro	-20,2	-12,7	-1,9
36048	O Rosal	3,6	-2,9	-0,8
36049	Salceda de Caselas	23,6	5,0	-0,2
36050	Salvaterra de Miño	14,9	1,7	-0,1
36051	Sanxenxo	4,8	-0,6	-0,9
36052	Silleda	-3,6	-5,1	-2,2
36053	Soutomaior	22,9	2,4	-0,5
36054	Tomíño	14,5	1,3	-0,3
36055	Tui	2,0	-1,7	0,8
36056	Valga	-0,8	-1,1	0,2
36057	Vigo	0,1	-1,0	-0,3
36058	Vilaboa	1,9	1,1	1,5
36059	Vila de Cruces	-17,3	-13,7	-2,1
36060	Vilagarcía de Arousa	4,2	-1,2	-0,6
36061	Vilanova de Arousa	-0,7	-2,4	-0,4
36901	A Illa de Arousa	1,5	-0,9	-1,0
TOTAL GALICIA		-1,1	-2,3	-0,6

GLOSARIO:

DOT: Directrices de ordenación do territorio

NET: Nodos para o equilibrio do territorio

SUI: Sistema urbano intermedio

Xunta de Galicia

SE.A.02

Densidade de poboación

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador é coñecer o grao de concentración da poboación no territorio galego e as desigualdades entre concellos.

Este indicador reflicte a presión demográfica que sostén un territorio. A concentración dunha masa poboacional crítica suficiente favorece a cohesión social, a mobilidade sostible e o desenvolvemento de infraestruturas e servizos eficientes. Os valores extremos son responsables potenciais de ámbitos degradados ou abandonados.

Por isto, a interpretación dos resultados, desde a perspectiva ambiental, será diferente segundo a zona analizada. Así, a alta densidade de poboación das zonas urbanas e/ou costeiras podería chegar a superar os límites da capacidade de carga do territorio, mentres que un incremento da densificación do rural faría viable o mantemento duns servizos ben dimensionados, o cal propiciaría un dos factores resilientes do benestar social da veciñanza.

Descrición do indicador:

A densidade de poboación relaciona o número de habitantes coa superficie na que residen.

Para o cálculo deste indicador considéranse unicamente os veciños empadroados, é dicir, a poboación que figura nas Revisións anuais dos Padróns municipais, cuxa data de referencia é o 1 de xaneiro de cada ano. Cómpre aclarar que non se ten en conta a poboación flotante, é dicir, aquela que reside noutros concellos e que se pode desprazar ao concello de referencia, por motivos diversos: traballo, estudos, turismo etc...

Medidas do indicador:

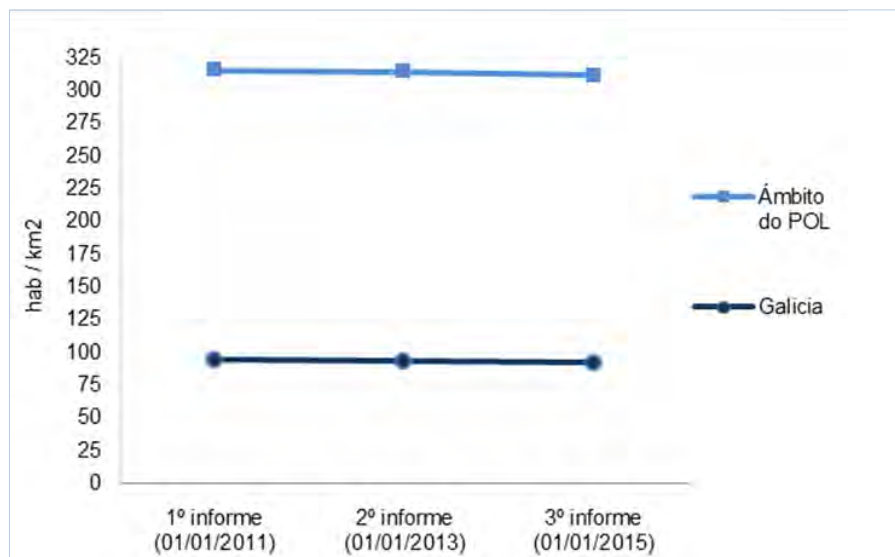
1. Habitantes por km² (**Medida actualizada neste Informe**)
2. Densidade de poboación en ZPP superbaixa

Estado:

En Galicia está baixando a densidade de poboación: dos 94,5 hab/km² en 2011 pasamos aos 92,4 en 2015. Este comportamento supón unha variación do -2,2% en catro anos.

Entre 2001-2015 só aumentou a ocupación relativa en 37 concellos, case todos eles localizados na periferia das rexións e áreas urbanas. Nas cidades, só se incrementou a densidade –e ademais timidamente– en Santiago de Compostela (0,4%), Pontevedra (0,2%) e Lugo (0,1%). O único concello do SUI onde se densificou a ocupación foi Burela (0,1%) e o único NET foi Allariz (1,1%).

Evolución do indicador:

Xunta de Galicia

SE.D.02

Actividade comercial

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador consiste en medir a oferta comercial relativa dun ámbito territorial, tendo en conta a poboación residente nel (demandantes potenciais).

A existencia de espazos destinados á actividade comercial nas zonas residenciais ou nas proximidades fai posible a satisfacción dun dos servizos máis demandados diariamente pola poboación residente, polo que contribúe a reducir a mobilidade e, con ela, o uso do transporte, tanto público como privado.

O desenvolvemento de actividades diversas sobre o mesmo espazo favorece o contacto e o intercambio, así como a creación de percorridos peonís atractivos e, por tanto, máis sustentables.

Ademais, a mestura de usos e funcións atenúa os contrastes de concorrencia (noite/día, días laborais/festivos) nas zonas con certo grao de compacidade, centralidade e accesibilidade. Aínda que estas condicións xeralmente xorden como resultado dun proceso de maduración urbana, tamén poden propiciarse e/ou acelerarse a través da planificación estratéxica.

Descrición do indicador:

Con este indicador trátase de medir un dos aspectos básicos da actividade comercial, botando man da única fonte de información que subministra datos sobre todos os establecementos con actividade económica en Galicia, aínda que a súa sede estea fóra.

Este indicador consiste en relacionar o número de establecementos comerciais coa poboación residente no mesmo ámbito xeográfico, expresando os resultados en tantos por mil.

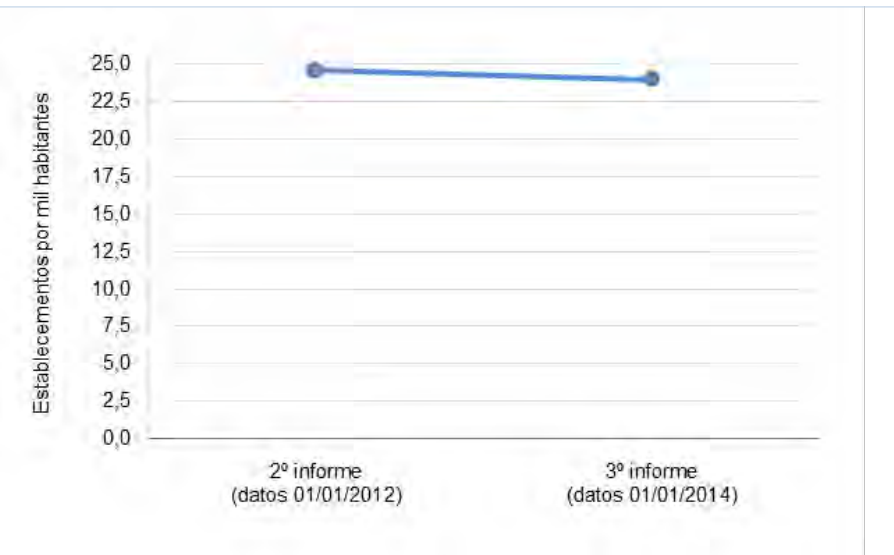
Os resultados contemplan a desagregación para os catro grupos de establecementos comerciais máis destacados: motor, intermediarios, por xunto e a retalho.

Metodoloxicamente considerouse adecuado separar os establecementos relacionados cos vehículos de motor porque na maioría coexisten, xunto coa venda, outras actividades máis vinculadas á industria, como son o mantemento e a reparación. Os outros tres grupos responden a unha clasificación segundo o seu papel na cadea de distribución.

Medidas do indicador:

1. Número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes (01/01/2014)

Evolución do indicador:

Estado:

En Galicia existían 65.976 comercios no ano 2014, é dicir, 2.372 menos que en 2012. Isto supón unha diminución da actividade comercial en termos de presenza física no territorio e de dotacións á poboación.

Ao principio do período analizado (2012), a nosa Comunidade autónoma contaba con 24,6 establecementos comerciais por cada 1.000 pero ao final do mesmo (2014) tiña descendido a 24,0.

Por provincias, Pontevedra e Lugo superan esa cifra media, ao contar con 24,9 e 24,6 establecementos por mil habitantes, respectivamente. Pola contra, Ourense e A Coruña –con 23,5 e 23,2– sitúanse por debaixo da media galega.

Por municipios, sobresaen San Cibrao das Viñas, que coas súas 302 unidades locais, acada os 60,7 establecementos por mil habitantes. En contraposición, outros concellos da mesma provincia rexistran a actividade comercial máis feble de Galicia (Porqueira, Parada de Sil, Os Blancos, Monterrei, Chandrexa de Queixa, Muíños, Boborás, A Bola, Paderne de Allariz, Lobeira).

Os datos dispoñibles tamén revelan que o último elo da cadea de comercialización é o mellor representado en canto á súa abundancia. Así, o comercio polo miúdo, que vende os seus produtos directamente ao consumidor final, conta con 41.334 unidades locais (15,0 establecementos por cada 1.000 habitantes).

A comparativa entre concellos pon de manifesto que a poboación de Meira é a que conta con máis locais para a compravenda de mercadorías en pequenas cantidades (28,3/1.000 hab.), ao contrario do que sucede coa de Porqueira (1,1/1.000 habitantes).

As cifras relativas á actividade comercial das unidades locais dos restantes elos da cadea de distribución atópanse moi afastadas da mencionada para a venda a retallo. De feito, cada 1.000 habitantes, hai 5,0 comercios por xunto; 2,4 de venda e reparación de vehículos de motor; e 1,5 de intermediarios.

Coherencia co modelo territorial

A tendencia deste indicador ten que incardinarse nas estratexias que as DOT formulan para o sistema de asentamentos do modelo territorial, como a que determina a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades cunha adecuada base urbana e de servizos (determinacións 1.2.e e 1.2.f).

Atendendo á clasificación deste modelo, cabe destacar que nos tres niveis xerárquicos superiores rexístrase unha actividade comercial superior á media galega, o cal resulta positivo, dado que unha das principais funcións dos espazos urbanos consiste en ofertar servizos comerciais a un área de mercado que desborda a propia poboación local, seguindo unha lóxica xerárquica.

A cúspide do sistema, conformada polas sete cidades, supera os 28 establecementos/1.000 hab. Resulta salientable o feito de que as tres cidades do interior (Santiago de Compostela, Lugo e Ourense) rexistran os valores de actividade comercial máis elevados, reflectindo unha clara focalización da organización comercial das súas respectivas áreas urbanas, xa que a rede de núcleos en competencia son máis débiles e/ou escasos que nas rexións urbanas do litoral. Unha vez máis, Ferrol toma o valor máis baixo das grandes cidades.

A actividade do SUI cífrase en 27,3 establecementos/1.000 hab. e o 80% das cabeceiras e subcabeceiras superan a media galega. Destacan pola súa elevada actividade comercial –especialmente a retallo– algúns concellos cunha posición excéntrica: Xinzo de Limia, Ribadeo, Burela, Verín, Cee-Corcubión, Tui e Noia.

Nos NET existen 27,1 establecementos/1.000 hab. e o 65% deles superan a media galega. Neste grupo atópase Meira, o concello galego con máis establecementos comerciais a retallo por habitante.

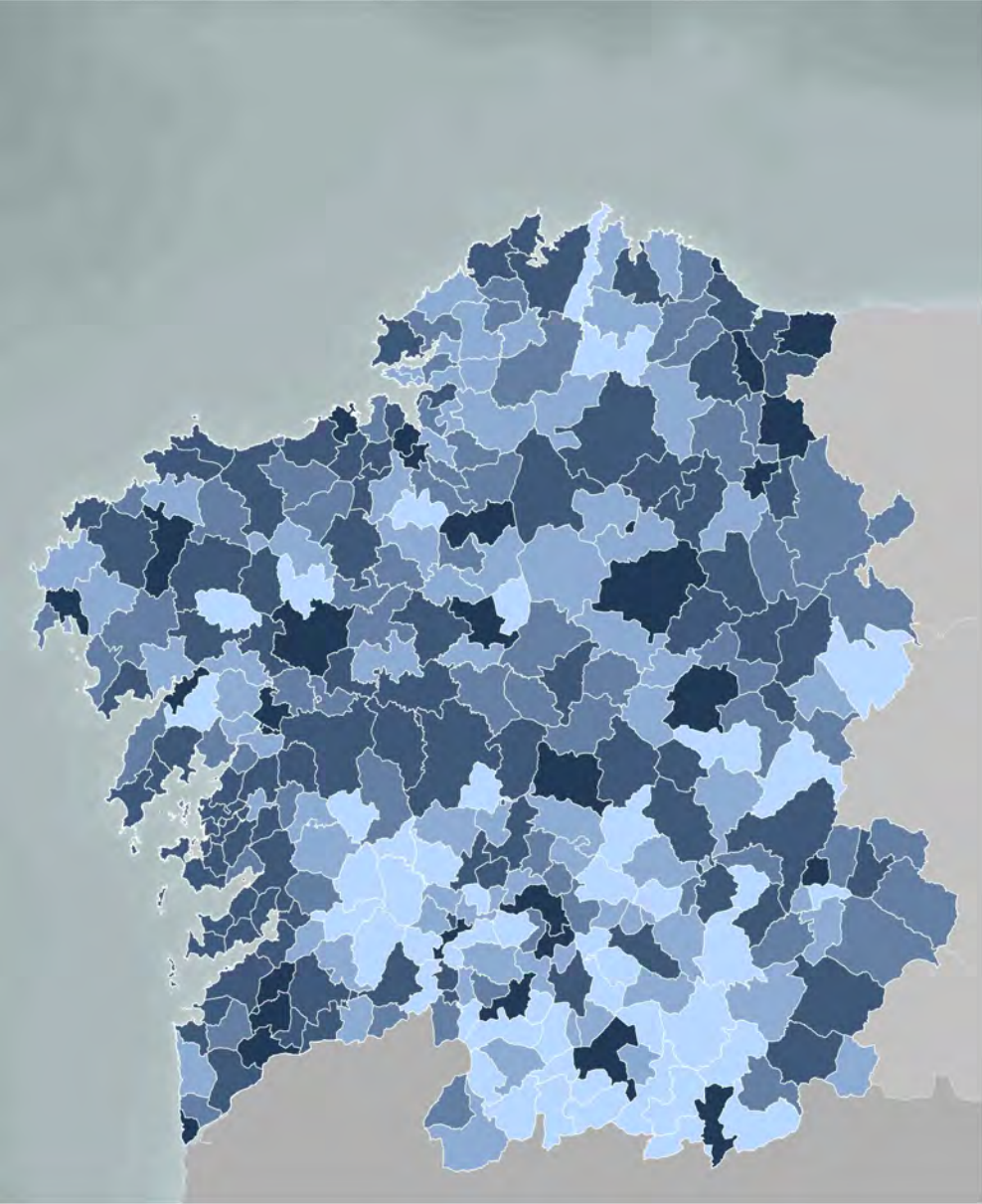
En todos os casos, a actividade comercial debería concordar coa determinación 3 das DOT, que contempla a necesidade de compatibilizar a localización dos centros que xeran desprazamentos masivos con fórmulas de transporte sustentable. Tamén deben permitirse os usos comerciais en áreas empresariais –sen comprometer a súa funcionalidade– e desenvolverse plataformas loxísticas asociadas ás áreas de fácil acceso (núcleos urbanos, portos, nodos de infraestruturas viarias ou ferroviarias).

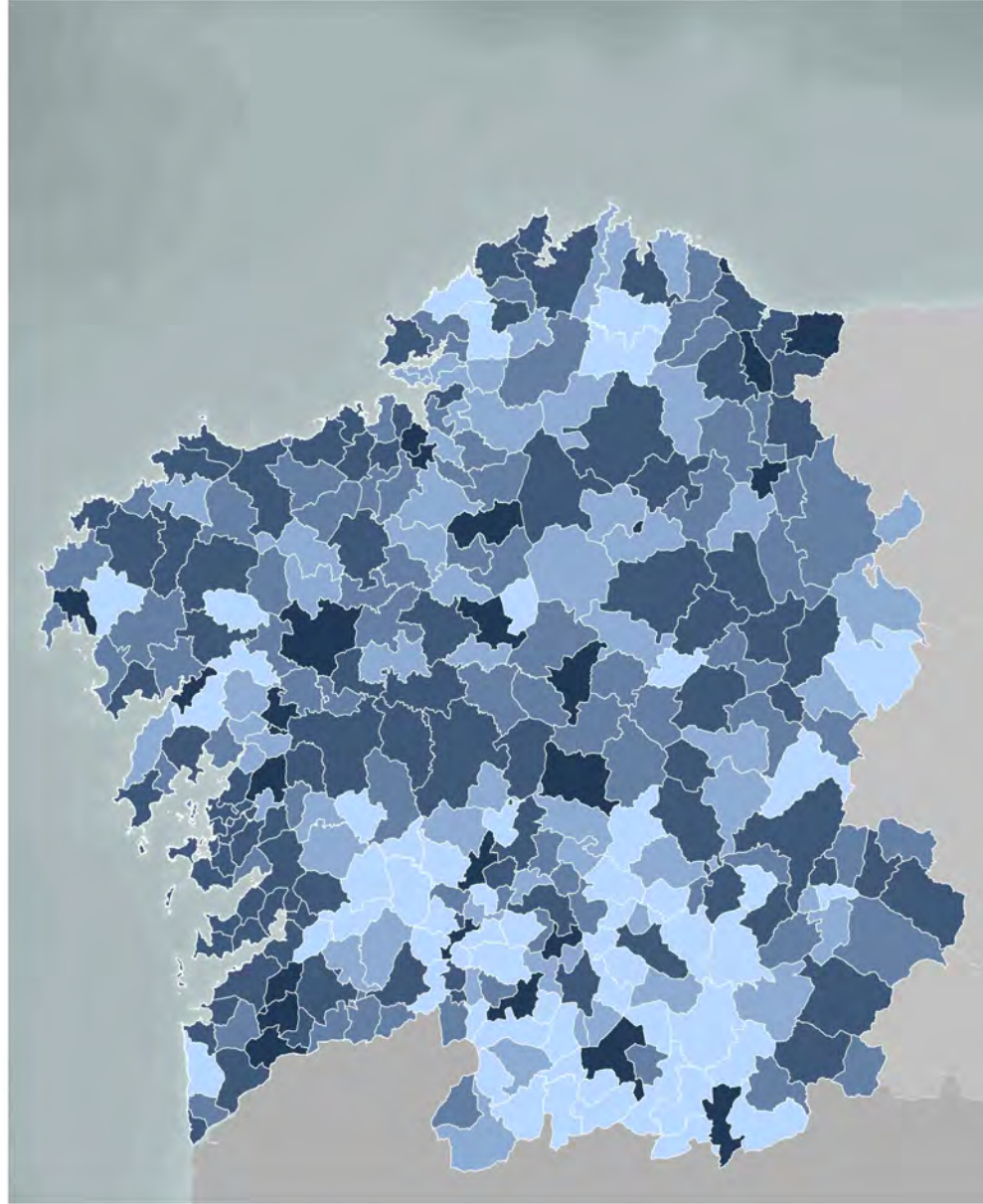
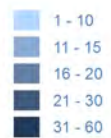
Indicador: SE.D.02 Actividade comercial

Número de establecementos comerciais por cada 1.000 hab.

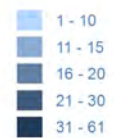
Caderno Medida 01

Número de estabelecimentos comerciais por cada 1.000 habitantes (2012)

Número de estabelecimentos comerciais por cada 1.000 habitantes (2014)

SE D 02 Actividade comercial

Medida: 01 Número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes

Descrición:

Esta medida cuantifica a dotación comercial en termos relativos, relacionando o número de establecementos comerciais co número de residentes no mesmo espazo, por seren os consumidores máis próximos e habituais.

Un resultado elevado denota que ese lugar ten capacidade para abastecer un mercado potencial de maior tamaño (un área sobre o que exerce atracción ou poboación turística), mentres que os valores baixos indican unha incapacidade para dar resposta ás necesidades da poboación local.

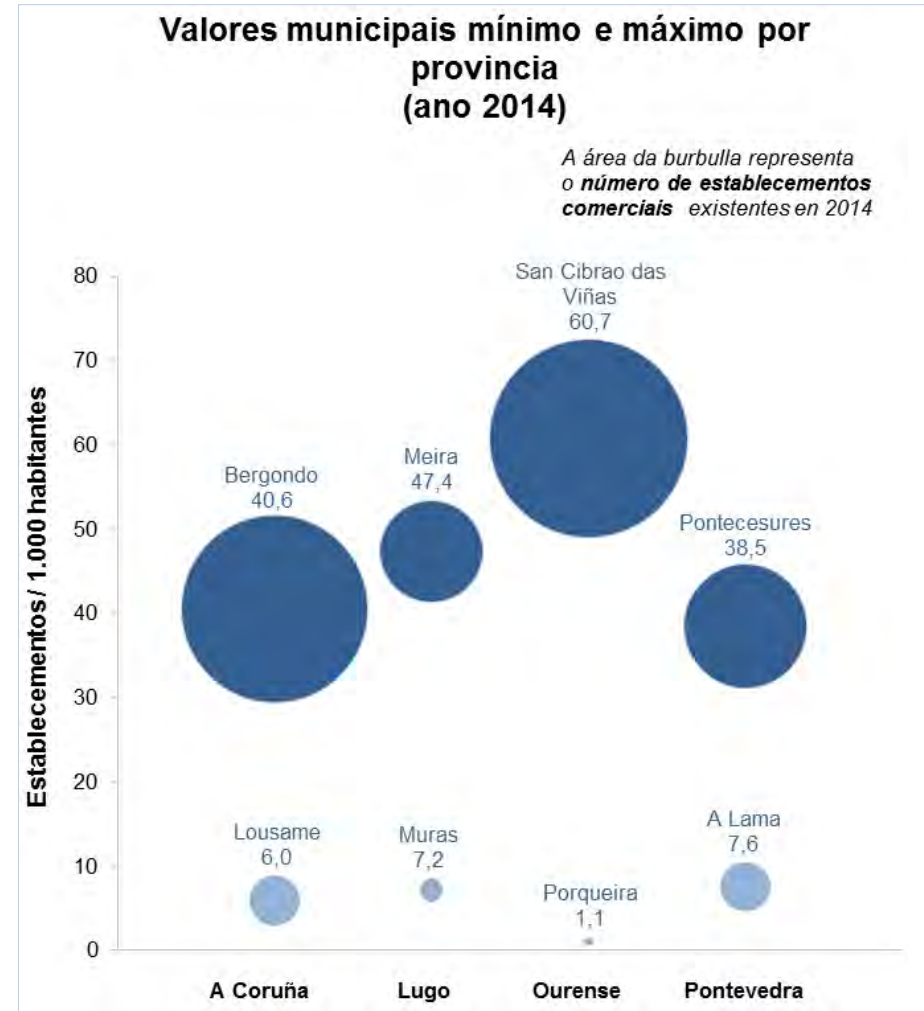
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

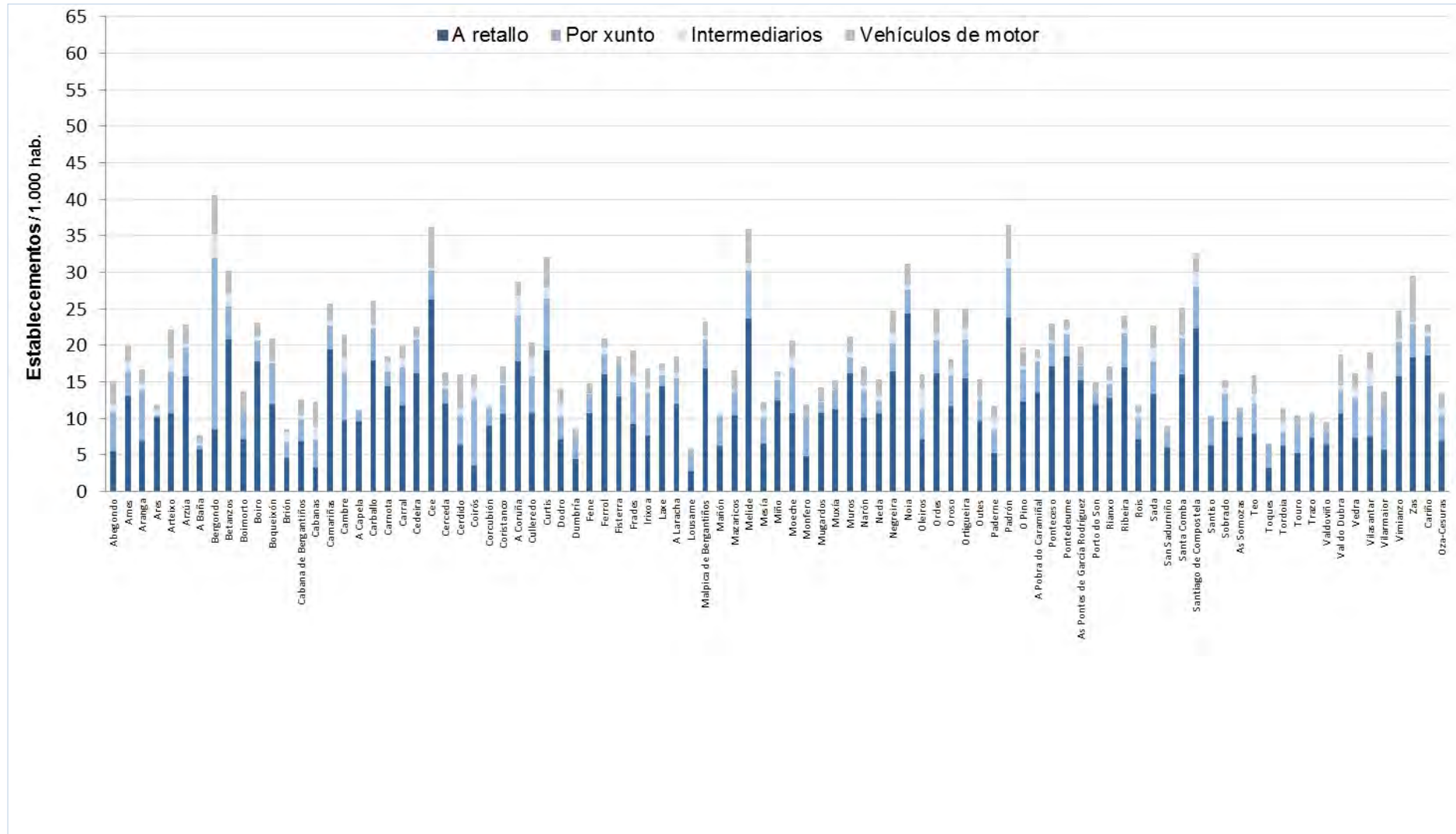
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

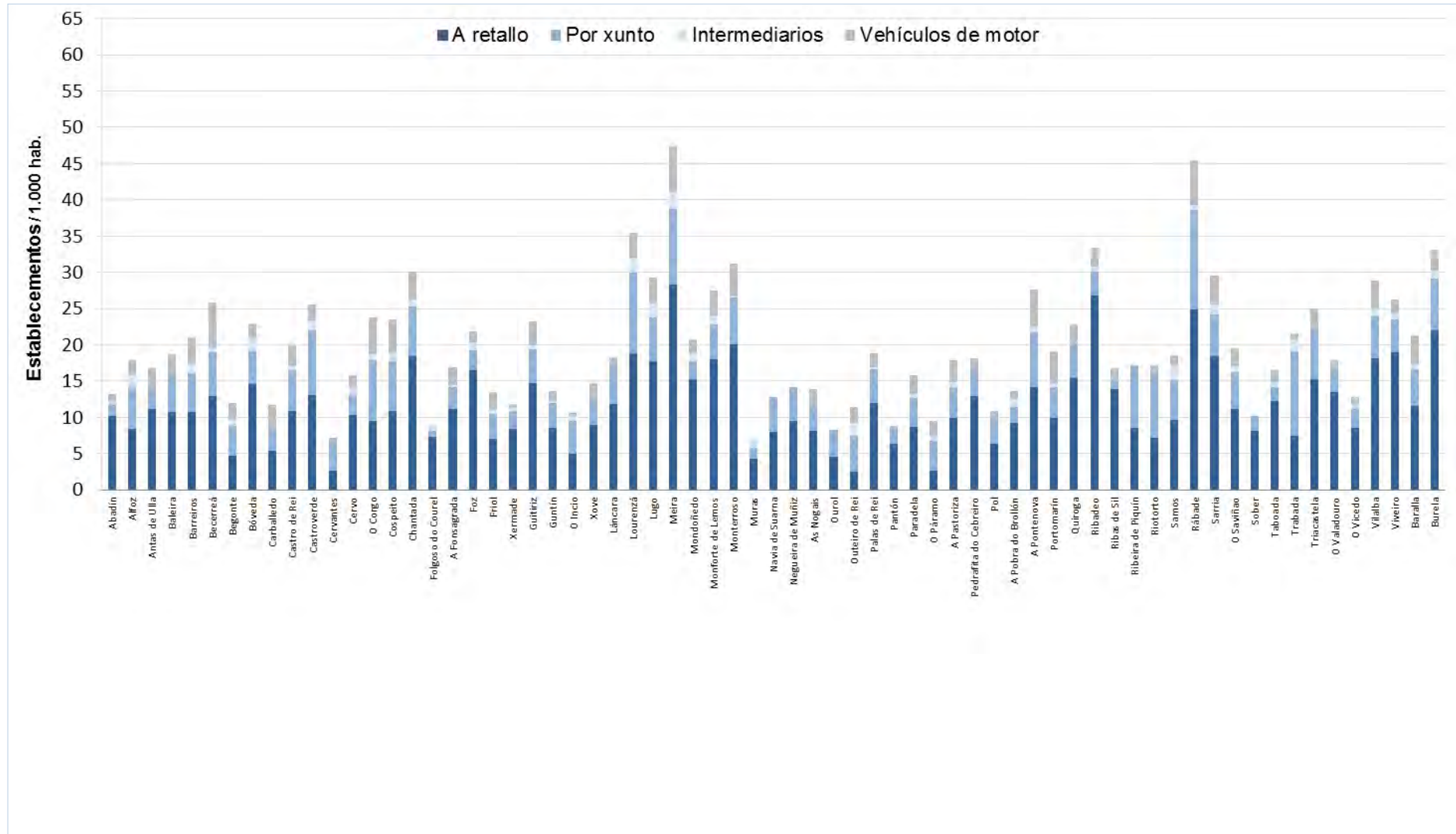
SE.D.02 01 Número de establecimientos comerciais por cada 1.000 habitantes

Gráfico A Coruña:

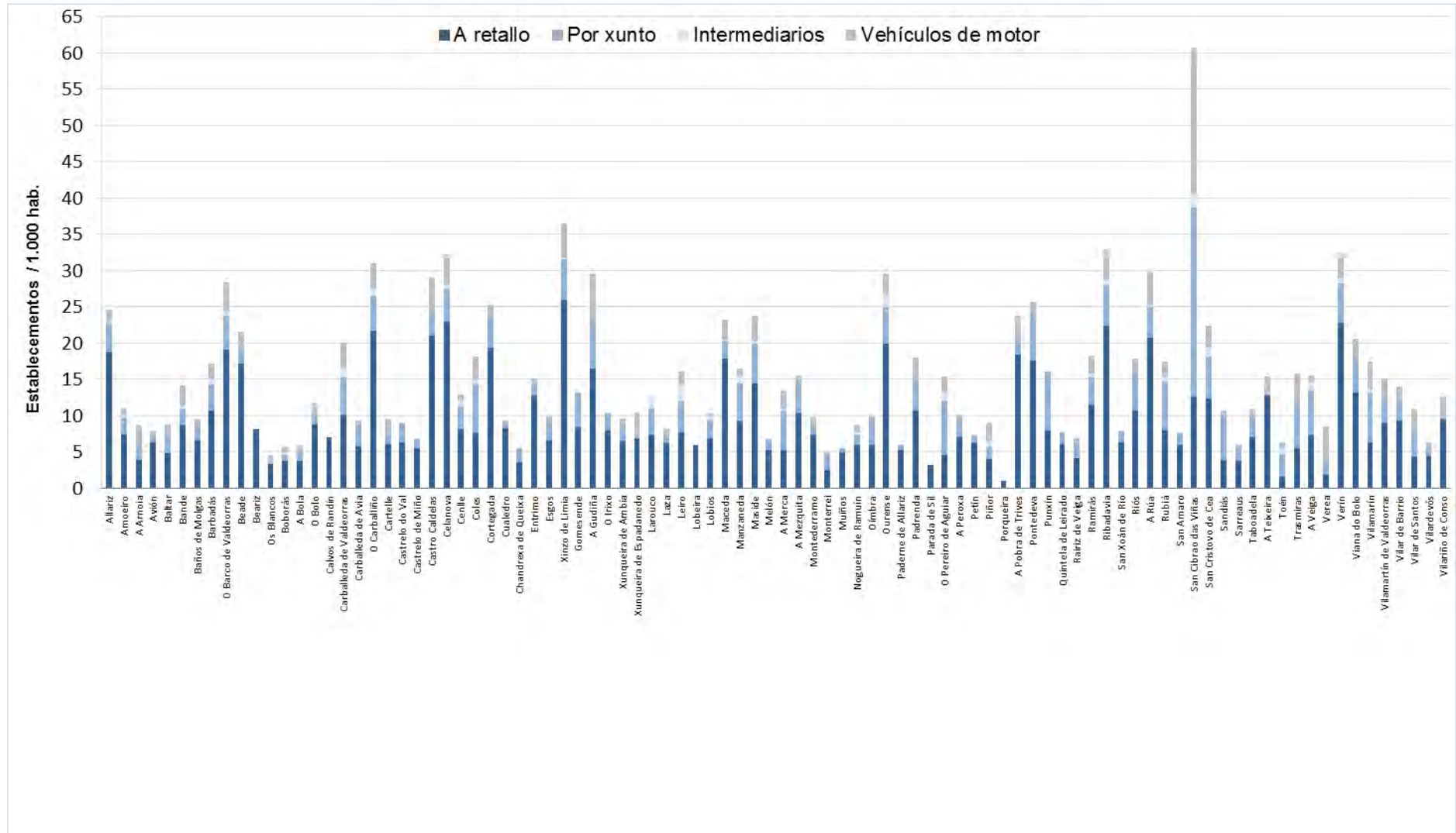
SE.D.02 01 Número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes

Gráfico Lugo:

SE.D.02 01 Número de establecimientos comerciais por cada 1.000 habitantes

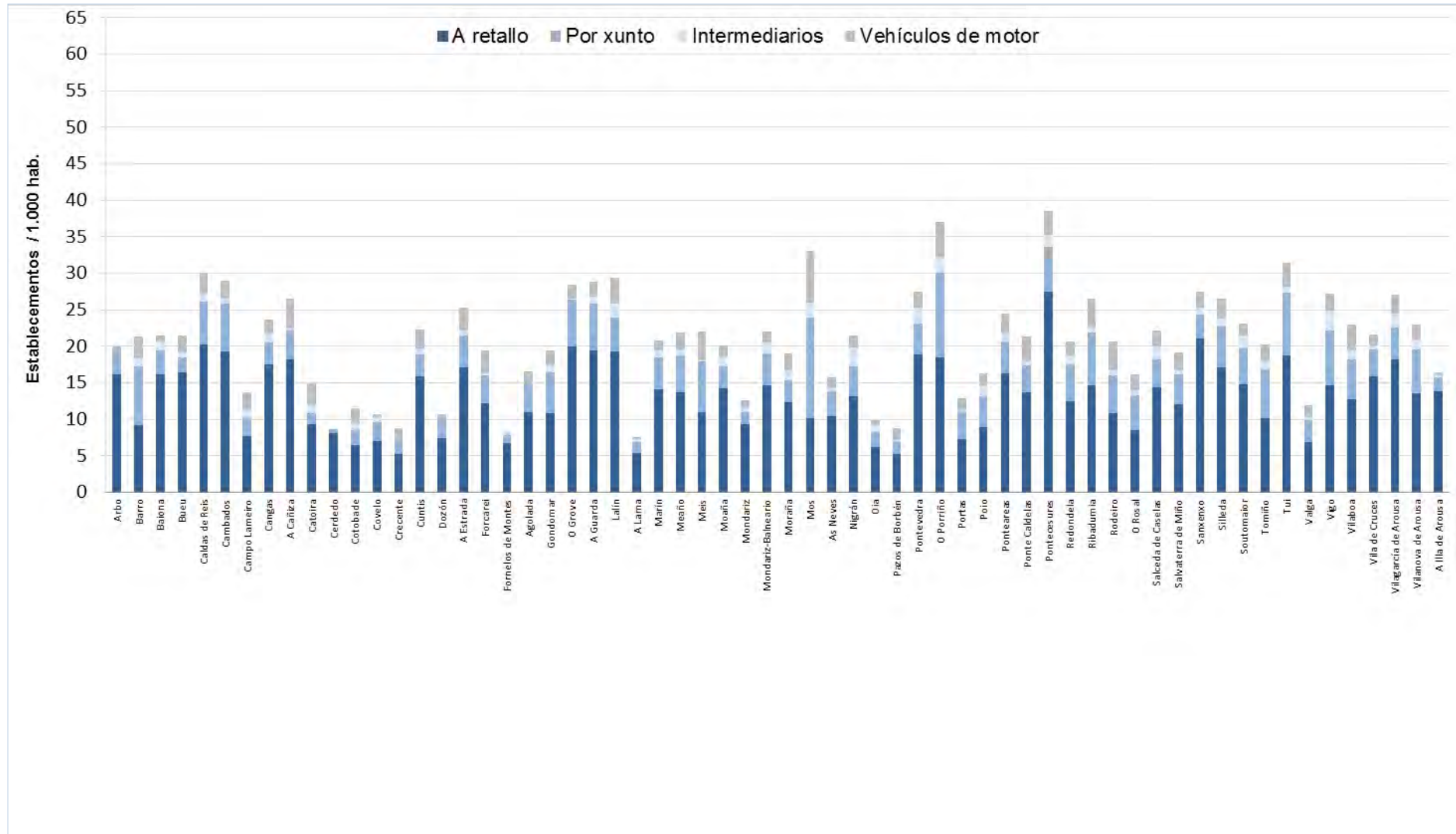
Gráfico Ourense:

SE.D.02 01 Número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes

Gráfico Pontevedra:

Indicador: SE.D.02

Actividade comercial

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	SOCIEDADE E ECONOMÍA SE
Subbloque	COMPLEXIDADE D
Nome	Actividade comercial 02

NOTAS METODOLÓXICAS:

O número de establecementos comerciais extráese do Directorio de empresas e unidades locais, agregando as unidades locais da división G da CNAE 2009 segundo a CNAE a tres díxitos. As agregacións realizadas son as seguintes:

- Venda e reparación de vehículos a motor (dende 45.1 a 45.4)
- Intermediarios (46.1)
- Comercio por xunto (dende 46.2 a 46,9)
- Comercio a retallo (dende 47.1 a 47.9)

Respecto á agregación espacial dos resultados, cómpre recordar que se está a respectar a realidade territorial. Polo tanto, cando se mostran datos a nivel municipal e a data de referencia da información temática (padrón e directorio) é posterior á data de creación do concello de Oza-Cesuras (07.06.2013), nas listaxes aparecen só 314 concellos.

PROCESO DE CÁLCULO:

A partir da táboa orixinal, que consta de información relativa a 21 tipos de establecementos comerciais, agrupáronse os datos en catro tipos e calculouse tamén o total. Despois, engadíuselle á táboa unha columna co número de habitantes empadroados en cada unidade territorial.

Finalmente, dividiuse o número de establecementos comerciais de cada unha das catro tipoloxías agregadas entre o número de persoas empadroadas e multiplicouse por 1.000, para conseguir valores superiores á unidade, que son máis intelixibles.

Fórmula: Número de establecementos comerciais / Número de habitantes empadroados * 1.000

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Unidades locais da división G da CNAE 2009 segundo CNAE a 3 díxitos	IGE. Procesado polo IET.	01.01.2014	-	Anual	
	Cifras de poboación resultantes da Revisión do Padrón municipal	INE	01.01.2014	-	Anual	

REFERENCIAS:

DATOS:

A Coruña:

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehículos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
15001	Abegondo	15,0	3,0	1,1	5,4	5,6
15002	Ames	19,9	2,2	1,3	3,4	13,0
15003	Aranga	16,7	2,0	1,0	6,9	6,9
15004	Ares	11,8	0,7	0,7	0,3	10,1
15005	Arteixo	22,2	4,0	1,8	5,7	10,8
15006	Arzúa	22,8	2,6	0,6	3,8	15,8
15007	A Baña	7,7	1,1	0,3	0,5	5,9
15008	Bergondo	40,6	5,4	3,3	23,4	8,5
15009	Betanzos	30,2	2,9	2,0	4,5	20,7
15010	Boimorto	13,7	2,8	0,0	3,8	7,1
15011	Boiro	23,1	1,9	0,6	2,8	17,8
15012	Boqueixón	21,0	3,2	0,2	5,5	12,0
15013	Brión	8,5	0,4	1,3	2,3	4,5
15014	Cabana de Bergantiños	12,5	2,2	0,4	3,0	6,9
15015	Cabanas	12,1	3,3	1,8	3,6	3,3
15016	Camariñas	25,6	2,3	0,7	3,3	19,4
15017	Cambre	21,4	3,0	2,2	6,5	9,7
15018	A Capela	11,1	0,0	0,0	1,5	9,6
15019	Carballo	26,1	3,2	0,7	4,3	17,9
15020	Carnota	18,5	0,9	1,1	2,1	14,4
15021	Carral	19,9	1,8	1,1	5,2	11,8
15022	Cedeira	22,5	1,4	0,3	4,8	16,1
15023	Cee	36,2	5,5	0,5	3,9	26,3
15024	Cerceda	16,3	1,7	0,4	2,1	12,0
15025	Cerdido	16,0	4,8	0,8	4,0	6,4
15027	Coirós	16,0	1,7	1,7	9,2	3,4
15028	Corcubión	12,0	0,0	0,6	2,4	9,0
15029	Coristanco	17,1	2,4	0,3	3,9	10,6
15030	A Coruña	28,7	1,9	2,8	6,3	17,8
15031	Culleredo	20,4	2,0	2,6	5,0	10,7
15032	Curtis	32,1	4,2	1,5	7,2	19,3
15033	Dodro	14,1	2,1	1,7	3,1	7,2
15034	Dumbría	8,6	1,9	0,0	2,2	4,5
15035	Fene	14,8	1,3	0,1	2,7	10,7
15036	Ferrol	20,9	1,3	0,9	2,7	16,1
15037	Fisterra	18,4	1,5	0,0	3,9	13,1
15038	Frades	19,3	3,6	0,8	5,6	9,3
15039	Irixoa	16,9	2,8	0,7	5,6	7,7
15040	Laxe	17,5	0,9	0,6	1,6	14,3
15041	A Laracha	18,5	2,3	0,8	3,5	12,0
15042	Lousame	6,0	0,9	0,0	2,3	2,8
15043	Malpica de Bergantiños	23,2	1,9	0,5	4,0	16,8
15044	Mañón	11,0	0,0	0,7	4,1	6,2
15045	Mazaricos	16,6	2,6	0,2	3,3	10,5
15046	Melide	35,9	4,6	1,1	6,6	23,6
15047	Mesía	12,2	1,1	1,1	3,6	6,4
15048	Miño	16,4	0,7	0,5	2,7	12,5

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehículos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
15049	Moeche	20,7	2,3	1,5	6,1	10,7
15050	Monfero	12,0	1,9	0,0	5,3	4,8
15051	Mugardos	14,2	1,8	0,2	1,5	10,7
15052	Muxía	15,2	1,2	0,2	2,6	11,2
15053	Muros	21,2	2,1	0,8	2,2	16,1
15054	Narón	17,2	2,7	0,6	3,7	10,2
15055	Neda	15,4	2,3	0,8	1,7	10,7
15056	Negreira	24,7	3,1	1,3	3,9	16,4
15057	Noia	31,1	2,8	0,6	3,4	24,3
15058	Oleiros	16,1	2,0	2,9	4,0	7,2
15059	Ordes	25,1	3,4	1,0	4,5	16,1
15060	Oroso	18,1	1,4	0,8	4,3	11,6
15061	Ortigueira	25,0	2,7	1,5	5,3	15,5
15062	Outes	15,3	2,2	0,4	3,1	9,6
15064	Paderne	11,6	1,6	1,6	3,2	5,2
15065	Padrón	36,5	4,6	1,3	6,8	23,8
15066	O Pino	19,7	2,6	0,4	4,3	12,4
15067	A Pobra do Caramiñal	19,4	1,1	0,5	4,2	13,5
15068	Ponteceso	22,9	2,2	0,5	3,1	17,1
15069	Pontedeume	23,5	1,4	0,7	3,0	18,5
15070	As Pontes de García Rodríguez	19,8	2,6	0,1	1,9	15,2
15071	Porto do Son	14,9	1,4	0,2	1,5	11,9
15072	Rianxo	17,1	1,9	0,4	2,0	12,7
15073	Ribeira	24,1	1,7	0,7	4,8	16,9
15074	Rois	11,7	1,0	0,6	2,9	7,1
15075	Sada	22,7	3,0	1,9	4,5	13,3
15076	San Sadurniño	8,9	1,0	0,0	2,0	6,0
15077	Santa Comba	25,2	3,7	0,5	4,9	16,1
15078	Santiago de Compostela	32,6	2,6	2,0	5,8	22,3
15079	Santiso	10,3	0,0	0,0	4,0	6,3
15080	Sobrado	15,3	1,0	1,0	3,6	9,7
15081	As Somozas	11,6	0,8	0,0	3,3	7,4
15082	Teo	15,9	2,6	1,3	4,2	7,8
15083	Toques	6,4	0,0	0,0	3,2	3,2
15084	Tordoia	11,3	1,9	1,3	1,9	6,2
15085	Touro	10,4	1,3	0,0	3,9	5,2
15086	Trazo	10,9	0,9	0,0	2,7	7,3
15087	Valdoviño	9,4	1,0	0,1	1,8	6,5
15088	Val do Dubra	18,7	4,1	0,7	3,2	10,7
15089	Vedra	16,2	2,0	1,4	5,5	7,3
15090	Vilasantar	19,0	2,3	2,3	6,8	7,6
15091	Vilamaior	13,8	2,4	0,0	5,7	5,7
15092	Vimianzo	24,8	3,9	0,5	4,7	15,7
15093	Zas	29,6	6,3	0,4	4,5	18,4
15901	Cariño	22,9	1,2	0,5	2,6	18,6
15902	Oza-Cesuras	13,5	2,1	0,9	3,6	6,8
TOTAL GALICIA		24,0	2,4	1,5	5,0	15,0

DATOS:

Lugo:

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehiculos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
27001	Abadín	13,2	1,1	0,4	1,5	10,2
27002	Alfoz	17,9	2,1	1,6	5,8	8,4
27003	Antas de Ulla	16,7	2,8	0,0	2,8	11,2
27004	Baleira	18,7	2,9	0,0	5,0	10,8
27005	Barreiros	21,0	3,7	1,3	5,3	10,7
27006	Becerreá	25,9	6,3	0,7	6,0	12,9
27007	Begonte	12,0	2,2	0,9	4,1	4,7
27008	Bóveda	22,9	1,9	1,9	4,5	14,6
27009	Carballedo	11,7	3,3	0,0	2,9	5,4
27010	Castro de Rei	19,9	2,9	0,6	5,5	10,9
27011	Castroverde	25,5	2,1	1,4	8,9	13,1
27012	Cervantes	7,2	0,7	0,0	3,9	2,6
27013	Cervo	15,8	1,6	1,1	2,7	10,3
27014	O Corgo	23,8	5,1	0,8	8,4	9,5
27015	Cospeito	23,5	4,7	1,0	7,0	10,8
27016	Chantada	30,0	3,7	1,1	6,8	18,5
27017	Folgoso do Courel	9,0	0,0	0,9	0,9	7,2
27018	A Fonsagrada	16,9	2,5	0,3	3,0	11,1
27019	Foz	21,9	1,6	1,0	2,8	16,5
27020	Friol	13,5	2,5	0,5	3,5	7,0
27021	Xermade	11,8	0,5	0,5	2,5	8,3
27022	Guitiriz	23,2	3,2	0,5	4,7	14,7
27023	Guntín	13,7	1,4	0,3	3,4	8,5
27024	O Incio	10,6	0,6	0,6	4,5	5,0
27025	Xove	14,8	2,3	0,0	3,5	9,0
27026	Láncara	18,3	1,1	0,0	5,4	11,8
27027	Lourenzá	35,5	3,4	2,1	11,1	18,8
27028	Lugo	29,2	3,6	1,9	6,0	17,7
27029	Meira	47,4	6,4	2,3	10,4	28,3
27030	Mondoñedo	20,8	2,0	1,0	2,5	15,3
27031	Monforte de Lemos	27,5	3,5	1,2	4,7	18,1
27032	Monterroso	31,2	4,5	0,3	6,4	20,1
27033	Muras	7,2	0,0	1,4	1,4	4,3
27034	Navia de Suarna	12,8	0,0	0,0	4,8	8,0

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehiculos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
27035	Negreira de Muñiz	14,2	0,0	0,0	4,7	9,5
27037	As Nogais	13,8	2,4	0,0	3,3	8,1
27038	Ouro	8,3	0,0	0,0	3,7	4,6
27039	Outeiro de Rei	11,4	2,2	1,8	4,9	2,6
27040	Palas de Rei	18,9	1,9	0,3	4,7	11,9
27041	Pantón	8,9	0,4	0,0	2,2	6,3
27042	Paradela	15,8	2,5	0,5	4,1	8,6
27043	O Páramo	9,4	2,0	0,7	4,0	2,7
27044	A Pastoriza	17,8	3,0	0,6	4,2	10,0
27045	Pedrafita do Cebreiro	18,2	1,7	0,0	3,5	13,0
27046	Pol	10,9	1,2	0,0	3,5	6,3
27047	A Pobra do Brollón	13,7	1,1	1,1	2,2	9,3
27048	A Pontenova	27,6	5,1	0,8	7,5	14,2
27049	Portomarin	19,1	4,3	0,6	4,3	9,9
27050	Quiroga	22,9	2,9	0,0	4,6	15,4
27051	Ribadeo	33,4	2,6	0,7	3,3	26,8
27052	Ribas de Sil	16,8	2,0	0,0	1,0	13,8
27053	Ribeira de Piñín	17,2	0,0	0,0	8,6	8,6
27054	Riotorto	17,2	1,4	0,0	8,6	7,2
27055	Samos	18,5	1,4	2,1	5,5	9,6
27056	Rábade	45,5	6,2	0,6	13,7	24,9
27057	Sarria	29,5	4,0	1,4	5,8	18,4
27058	O Saviñao	19,5	2,4	0,7	5,1	11,2
27059	Sober	10,2	0,0	0,0	2,0	8,2
27060	Taboada	16,4	1,6	0,6	1,9	12,3
27061	Trabada	21,6	0,8	1,7	11,6	7,5
27062	Triacastela	25,0	2,8	0,0	6,9	15,3
27063	O Valadouro	17,9	1,4	0,0	2,9	13,5
27064	O Vicedo	12,8	1,1	0,5	2,7	8,5
27065	Vilalba	28,9	3,9	1,1	5,7	18,2
27066	Viveiro	26,2	1,9	0,8	4,5	19,0
27901	Baralla	21,3	4,0	0,7	5,0	11,5
27902	Burela	33,1	2,9	1,1	7,0	22,0
TOTAL GALICIA		24,0	2,4	1,5	5,0	15,0

DATOS:

Ourense:

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehiculos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
32001	Allariz	24,6	1,7	0,3	3,8	18,8
32002	Amoeiro	11,0	0,9	0,4	2,2	7,5
32003	A Arnoia	8,7	2,9	0,0	1,9	3,8
32004	Avión	7,8	0,5	0,0	1,0	6,3
32005	Baltar	8,8	2,0	0,0	2,0	4,9
32006	Bande	14,2	2,7	0,5	2,2	8,7
32007	Baños de Molgas	9,6	1,2	0,0	1,8	6,6
32008	Barbadás	17,2	2,0	0,9	3,5	10,8
32009	O Barco de Valdeorras	28,4	4,0	0,6	4,6	19,1
32010	Beade	21,6	2,2	0,0	2,2	17,2
32011	Beariz	8,1	0,0	0,0	0,0	8,1
32012	Os Blancos	4,5	1,1	0,0	0,0	3,4
32013	Boborás	5,7	0,8	0,4	0,8	3,8
32014	A Bola	5,9	0,7	0,0	1,5	3,7
32015	O Bolo	11,8	2,0	0,0	1,0	8,9
32016	Calvos de Randín	7,1	0,0	0,0	0,0	7,1
32017	Carballeda de Valdeorras	20,0	3,5	1,2	5,3	10,0
32018	Carballeda de Avia	9,4	0,7	0,0	2,9	5,8
32019	O Carballiño	30,9	3,5	0,9	4,8	21,7
32020	Cartelle	9,5	2,0	0,0	1,4	6,1
32021	Castrelo do Val	9,0	0,0	0,0	2,7	6,3
32022	Castrelo de Miño	6,8	0,0	0,0	1,2	5,6
32023	Castro Caldelas	29,1	5,1	0,0	2,9	21,1
32024	Celanova	32,2	4,3	0,5	4,5	23,0
32025	Cenlle	13,0	0,8	0,8	3,2	8,1
32026	Coles	18,1	3,2	0,6	6,7	7,6
32027	Cortegada	25,2	1,7	0,0	4,2	19,3
32028	Cualedro	9,4	0,6	0,0	0,6	8,3
32029	Chandrexa de Queixa	5,5	0,0	0,0	1,8	3,7
32030	Entrimo	15,1	0,8	0,0	1,5	12,8
32031	Esgos	9,9	0,8	0,0	2,5	6,6
32032	Xinzo de Limia	36,5	4,7	0,2	5,6	26,0
32033	Gomesende	13,2	0,0	0,0	4,8	8,4
32034	A Gudifia	29,4	6,8	0,0	6,2	16,4
32035	O Irixo	10,4	0,0	0,0	2,4	7,9
32036	Xunqueira de Ambía	9,7	1,3	0,0	1,9	6,5
32037	Xunqueira de Espadanedo	10,4	3,5	0,0	0,0	7,0
32038	Larouco	12,9	0,0	1,8	3,7	7,4
32039	Laza	8,3	1,4	0,0	0,7	6,2
32040	Leiro	16,1	1,8	2,4	4,2	7,8
32041	Lobeira	6,0	0,0	0,0	0,0	6,0
32042	Lobios	10,4	0,5	0,5	2,5	6,9
32043	Maceda	23,2	2,7	0,3	2,4	17,8
32044	Manzaneda	16,4	1,0	1,0	5,1	9,2
32045	Maside	23,7	3,4	0,3	5,5	14,5
32046	Melón	6,7	0,0	0,0	1,5	5,2

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehiculos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
32047	A Merca	13,5	2,4	0,5	5,3	5,3
32048	A Mezquita	15,6	0,9	0,0	4,3	10,4
32049	Montederramo	9,7	1,2	0,0	1,2	7,3
32050	Monterrei	5,0	0,4	0,0	2,1	2,5
32051	Muiños	5,5	0,0	0,0	0,6	4,9
32052	Nogueira de Ramuín	8,6	0,9	0,5	1,4	5,9
32053	Oimbra	9,9	0,5	0,0	3,5	5,9
32054	Ourense	29,5	2,6	1,9	5,1	19,9
32055	Paderne de Allariz	5,9	0,0	0,0	0,7	5,3
32056	Padrenda	17,9	3,1	0,0	4,1	10,8
32057	Parada de Sil	3,2	0,0	0,0	0,0	3,2
32058	O Pereiro de Aguiar	15,4	2,2	1,3	7,4	4,6
32059	A Peroxa	10,0	0,5	0,0	2,5	7,0
32060	Petín	7,3	0,0	0,0	1,0	6,2
32061	Piñor	8,9	2,4	0,8	1,6	4,0
32062	Porqueira	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
32063	A Pobra de Trives	23,7	3,5	0,0	1,8	18,4
32064	Pontedeuva	25,6	1,6	0,0	6,4	17,6
32065	Punxín	16,0	0,0	0,0	8,0	8,0
32066	Quintela de Leirado	7,7	0,0	0,0	1,5	6,1
32067	Rairiz de Veiga	6,9	0,7	0,0	2,1	4,1
32068	Ramirás	18,3	2,4	0,6	3,7	11,6
32069	Ribadavia	33,0	4,2	0,8	5,6	22,4
32070	San Xoán de Río	7,9	0,0	0,0	1,6	6,3
32071	Riós	17,8	1,8	0,0	5,3	10,7
32072	A Rúa	29,8	4,5	0,2	4,3	20,7
32073	Rubiá	17,4	2,0	0,7	6,7	8,0
32074	San Amaro	7,6	0,0	0,0	1,7	5,9
32075	San Cibrao das Vifas	60,7	20,1	2,0	25,9	12,7
32076	San Cristovo de Cea	22,3	2,9	1,2	5,8	12,4
32077	Sandiás	10,8	0,8	0,0	6,2	3,9
32078	Sarreaus	6,1	0,8	0,0	1,5	3,8
32079	Taboadela	10,9	1,3	0,0	2,6	7,0
32080	A Teixeira	15,3	2,6	0,0	0,0	12,8
32081	Toén	6,4	0,8	0,8	3,2	1,6
32082	Trasmiras	15,8	4,1	0,0	6,2	5,5
32083	A Veiga	15,5	1,0	1,0	6,2	7,3
32084	Verea	8,5	4,7	0,0	1,9	1,9
32085	Verín	32,5	3,5	0,7	5,5	22,8
32086	Viana do Bolo	20,6	2,9	0,0	4,5	13,2
32087	Vilamarín	17,5	3,9	0,5	6,8	6,3
32088	Vilamartín de Valdeorras	15,1	2,8	0,0	3,3	8,9
32089	Vilar de Barrio	14,0	2,0	0,0	2,7	9,3
32090	Vilar de Santos	10,8	3,3	0,0	3,3	4,3
32091	Vilaredós	6,4	0,5	0,0	1,5	4,4
32092	Vilariño de Conso	12,6	3,2	0,0	0,0	9,5
TOTAL GALICIA		24,0	2,4	1,5	5,0	15,0

DATOS:

Pontevedra:

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehículos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
36001	Arbo	20,0	1,0	0,0	2,8	16,2
36002	Barro	21,3	3,0	1,1	8,1	9,2
36003	Baiona	21,4	0,8	1,2	3,3	16,1
36004	Bueu	21,5	2,3	0,6	2,1	16,4
36005	Caldas de Reis	30,0	2,6	1,2	6,0	20,2
36006	Cambados	29,0	2,5	0,6	6,6	19,3
36007	Campo Lameiro	13,8	2,5	1,0	2,5	7,6
36008	Cangas	23,6	1,8	1,2	3,0	17,5
36009	A Cañiza	26,6	4,1	0,4	3,9	18,2
36010	Catoira	15,0	2,9	1,2	1,5	9,4
36011	Cerdedo	8,6	0,0	0,0	0,5	8,1
36012	Cotobade	11,6	2,1	0,9	2,1	6,5
36013	Covelo	10,7	0,4	0,7	2,6	7,0
36014	Crecente	8,8	1,8	0,0	1,8	5,3
36015	Cuntis	22,3	2,6	0,8	3,0	15,8
36016	Dozón	10,8	0,8	0,0	2,5	7,4
36017	A Estrada	25,3	3,1	0,7	4,3	17,2
36018	Forcarei	19,5	3,2	0,3	3,8	12,2
36019	Formelos de Montes	8,4	0,0	0,6	1,1	6,7
36020	Agolada	16,6	1,9	0,0	3,8	10,9
36021	Gondomar	19,4	2,0	1,0	5,6	10,9
36022	O Grove	28,4	1,8	0,2	6,5	19,9
36023	A Guarda	28,9	2,1	1,0	6,4	19,4
36024	Lalín	29,4	3,6	1,9	4,6	19,3
36025	A Lama	7,6	0,4	0,4	1,4	5,4
36026	Marín	20,8	1,4	1,0	4,3	14,1
36027	Meaño	21,9	2,4	0,7	5,2	13,6
36028	Meis	22,1	4,0	0,2	7,0	10,9
36029	Moaña	20,1	1,5	1,3	3,0	14,3
36030	Mondariz	12,7	1,1	0,6	1,7	9,3
36031	Mondariz-Balneario	22,0	1,5	1,5	4,4	14,7

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehículos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
36032	Moraña	19,0	2,3	1,4	3,0	12,4
36033	Mos	33,0	7,0	2,1	13,8	10,1
36034	As Neves	15,8	1,5	0,5	3,4	10,4
36035	Nigrán	21,5	1,6	2,5	4,1	13,2
36036	Oia	9,9	0,7	1,0	2,0	6,2
36037	Pazos de Borbén	8,8	1,6	0,3	1,6	5,2
36038	Pontevedra	27,4	2,2	2,2	4,1	18,9
36039	O Porriño	37,0	4,8	2,2	11,6	18,5
36040	Portas	12,9	1,7	0,3	3,6	7,3
36041	Poio	16,3	1,7	1,4	4,2	9,0
36042	Ponteareas	24,5	2,8	1,0	4,3	16,4
36043	Ponte Caldelas	21,3	3,4	0,5	3,7	13,7
36044	Pontecesures	38,5	3,2	1,6	6,1	27,5
36045	Redondela	20,6	1,9	1,2	5,0	12,5
36046	Ribadumia	26,5	3,9	0,6	7,3	14,7
36047	Rodeiro	20,7	4,0	0,7	5,1	10,9
36048	O Rosal	16,1	2,2	0,6	4,8	8,5
36049	Salceda de Caselas	22,2	2,2	1,7	3,8	14,4
36050	Salvaterra de Miño	19,1	2,4	0,5	4,2	12,1
36051	Sanxenxo	27,5	2,2	1,0	3,2	21,0
36052	Silleda	26,5	2,8	1,1	5,5	17,2
36053	Soutomaior	23,1	1,6	1,8	4,9	14,8
36054	Tomíño	20,3	2,2	1,3	6,6	10,1
36055	Tui	31,4	3,3	0,9	8,6	18,7
36056	Valga	11,9	1,7	0,3	3,0	6,9
36057	Vigo	27,2	2,3	2,8	7,5	14,6
36058	Vilaboa	22,9	3,5	1,2	5,5	12,7
36059	Vila de Cruces	21,7	1,6	0,5	3,7	15,9
36060	Vilagarcía de Arousa	27,0	2,6	1,9	4,4	18,2
36061	Vilanova de Arousa	22,9	2,0	1,4	5,9	13,6
36901	A Illa de Arousa	16,4	0,4	0,2	2,0	13,8
TOTAL GALICIA		24,0	2,4	1,5	5,0	15,0

GLOSARIO:

CNAE: Clasificación nacional de actividades económicas

DOT: Directrices de ordenación do territorio

NET: Nodos para o equilibrio do territorio

SUI: Sistema urbano intermedio

Xunta de Galicia

SE.D.02

Actividade comercial

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador consiste en medir a oferta comercial relativa dun ámbito territorial, tendo en conta a poboación residente nel (demandantes potenciais máis próximos).

A existencia de espazos destinados á actividade comercial nas zonas residenciais ou nas proximidades fai posible a satisfacción dun dos servizos máis demandados diariamente pola poboación residente, polo que contribúe a reducir a mobilidade e, con ela, o uso do transporte, tanto público como privado.

O desenvolvemento de actividades diversas sobre o mesmo espazo favorece o contacto e o intercambio, así como a creación de percorridos peonís atractivos e, por tanto, máis sustentables.

Ademais, a mestura de usos e funcións atenúa os contrastes de concorrencia (noite/día, laboral/festivos nas zonas con certo grao de compacidade, centralidade e accesibilidade. Aínda que estas condicións xeralmente xorden como resultado dun proceso de maduración urbana, tamén poden propiciarse e/ou acelerarse a través da planificación estratéxica.

Descrición do indicador:

Con este indicador trátase de medir un dos aspectos básicos da actividade comercial, botando man da única fonte de información que subministra datos sobre todos os establecementos con actividade económica en Galicia, aínda que a súa sede estea fóra.

Este indicador consiste en relacionar o número de establecementos comerciais coa poboación residente no mesmo ámbito xeográfico, expresando os resultados en tantos por mil.

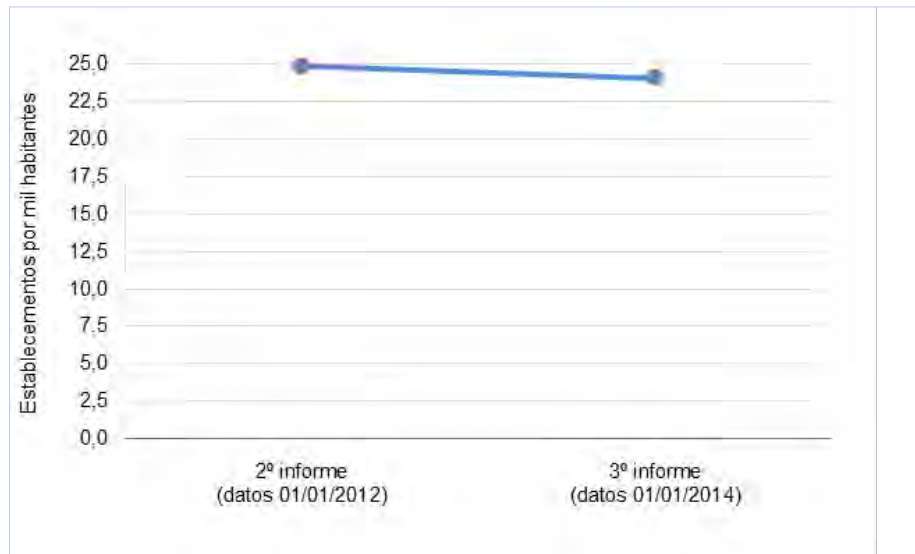
Os resultados contemplan a desagregación para os catro grupos de establecementos comerciais máis destacados: motor, intermediarios, por xunto e a retalho.

Considerouse adecuado separar os establecementos relacionados cos vehículos de motor porque na maioría coexisten, xunto coa venda, outras actividades máis vinculadas á industria, como son o mantemento e a reparación. Os outros tres grupos responden a unha clasificación segundo o seu papel na cadea de distribución.

Medidas do indicador:

1. Número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes (01/01/2012)

Evolución do indicador:

Bloque

SOCIEDADE E ECONOMÍA SE

Subbloque

COMPLEXIDADE D

Nome

Actividade comercial 02

Estado:

Nos concellos do litoral estaban situadas 37.929 unidades locais dedicadas ao comercio no ano 2014, concentrando o 57% do total de Galicia. Pero, como esta franxa costeira está máis densamente poboada que o resto do territorio galego, o número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes é similar (24,1 fronte a 24,0).

En comparación co que acontecía dous anos antes (2012), na costa detéctase un descenso da actividade comercial –calculada en termos de presenza no territorio e de servizos á poboación–, ao pasar dos 24,9 establecementos por cada 1.000 habitantes aos 24,1 xa mencionados. Os datos a nivel de concello revelan que o 71% deles son os responsables da diminución, que foi ocasionada, sobre todo, polo descenso do número de comercios a retallo e, en menor medida, do comercio por xunto.

A costa sumouse, por tanto, á tendencia xeral de Galicia, perdendo 0,8 establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes mentres que Galicia perdía 0,6 durante o mesmo período bianual.

Os datos atribuídos á actividade comercial por concellos continúan mostrando un reparto moi heteroxéneo no ano 2014. Unicamente 20 dos 82 concellos incluídos na área xestión do POL superan a media galega. Os valores que toma esta variable oscilan entre os 8,6 establecementos/1.000 hab. de Dumbría e os 40,6 de Bergondo. No caso deste municipio, cómpre destacar o desenvolvemento da súa actividade comercial por xunto, ao que contribúe a súa localización estratéxica no eixo atlántico (concretamente na rexión urbana Ferrol-A Coruña) e a accesibilidade respecto ás vías de comunicación co interior, o que produce un achegamento a mercados potenciais.

Por outra parte, a comparativa por tipoloxías revela unha composición similar á do conxunto galego. Así, a actividade comercial a retallo é a máis salientable (15,2 establecementos/1.000 hab.), seguida do comercio por xunto (5,1), o comercio de venda e reparación de vehículos de motor (2,1), e dos intermediarios (1,8). En relación a esta distribución, é preciso aclarar que non se dispón de información suficiente para segregar a actividade estritamente comercial da reparación no caso do comercio de vehículos a motor, polo que os datos referidos a este grupo están sobreestimadas.

Coherencia co modelo territorial

A tendencia deste indicador ten que incardinarse nas estratexias que as DOT formulan para o sistema de asentamentos do modelo territorial, como a que determina a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades cunha adecuada base urbana e de servizos (Determinacións 1.2.e e 1.2.f).

Circunscibíndose ao ámbito de xestión do POL, os resultados relativos ao modelo manifestan que a actividade comercial no litoral é maior que a media de Galicia nos tres niveis xerárquicos superiores (ciudades das rexións e áreas urbanas, cabeceiras e subcabeceiras do SUI, e NET). Isto concorda co que se espera das funcións dos espazos urbanos, entre as cales ten unha especial importancia a oferta de servizos comerciais a un área de mercado máis ampla que a propia localidade, atendendo a unha lóxica xerárquica.

As cidades contan con 27,1 establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes; as cabeceiras e subcabeceiras do SUI, 26,1; e, por último, os NET, 24,9. Os tres niveis superan a media do ámbito POL (24,1).

En relación ao nivel superior –o das cidades–, os valores extremos localízanse na rexión urbana A Coruña-Ferrol, con 28,7 e 20,9 establecementos/1.000 hab., respectivamente. Ferrol desenvolve, pois, unha actividade inferior á media galega, do POL e da que lle correspondería segundo o seu nivel no modelo.

Respecto ao segundo nivel –o SUI–, o 62% das cabeceiras e subcabeceiras superan a media do litoral, pero algunhas presentan unha actividade especialmente baixa: Corcubión (12,0), Porto do Son (14,9) e Rianxo (17,1).

O terceiro nivel xerárquico –os NET– ten pouca representatividade no litoral, xa que só se localizan aquí dous concellos (Ortigueira e Vimianzo), pero ambos os dous desenvolven unha actividade comercial por encima da media do ámbito POL, con 25,0 e 24,8 establecementos/1.000 habitantes, respectivamente.

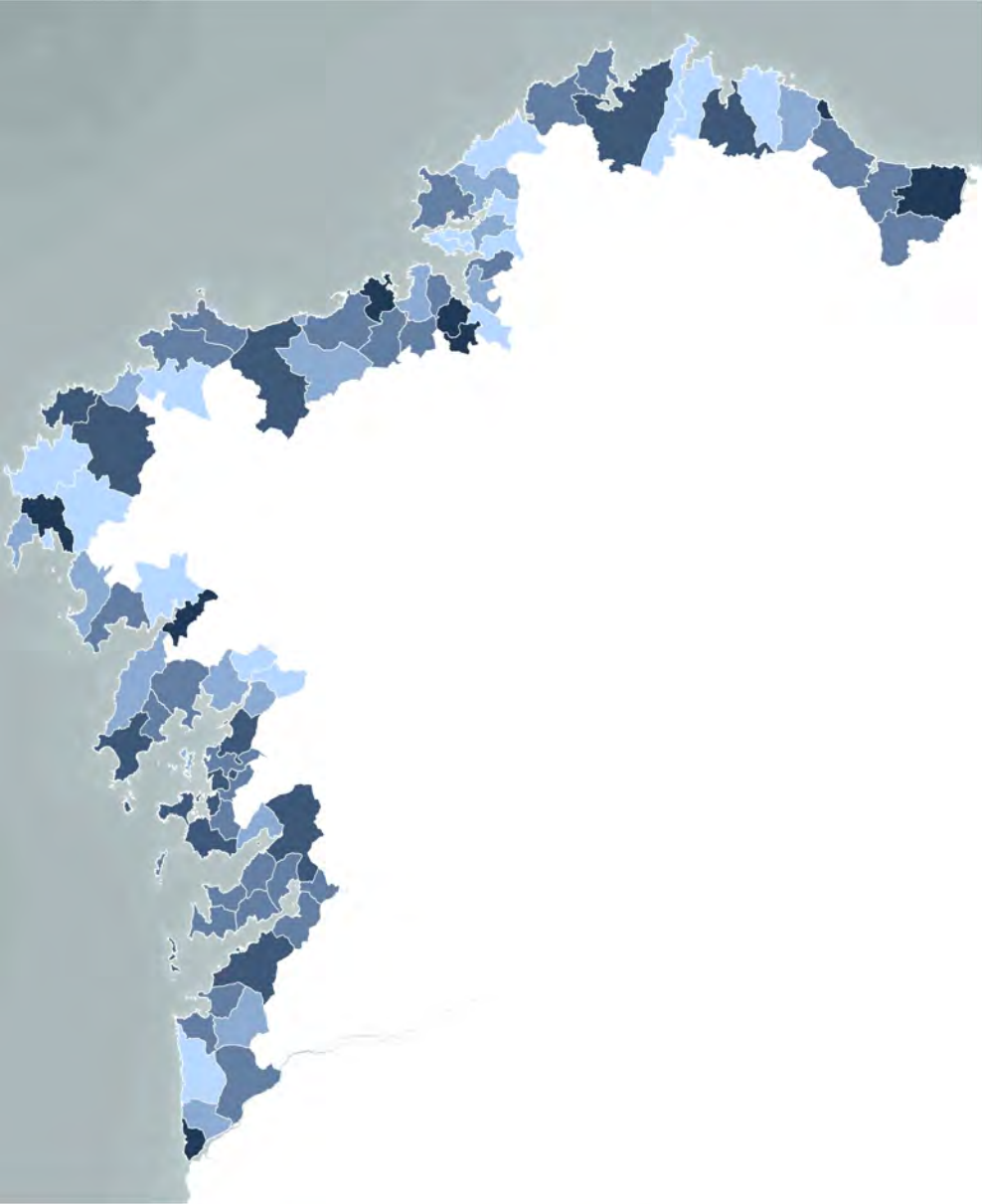
En todos os casos, o comercio debería respectar a determinación 3 das DOT, que pretende compatibilizar a localización dos centros que xeran desprazamentos masivos coas fórmulas de transporte sustentables. Debe permitirse o uso comercial nas áreas empresariais e desenvolverse plataformas lóxicas en áreas de fácil acceso (núcleos urbanos, portos, nodos de infraestruturas viarias).

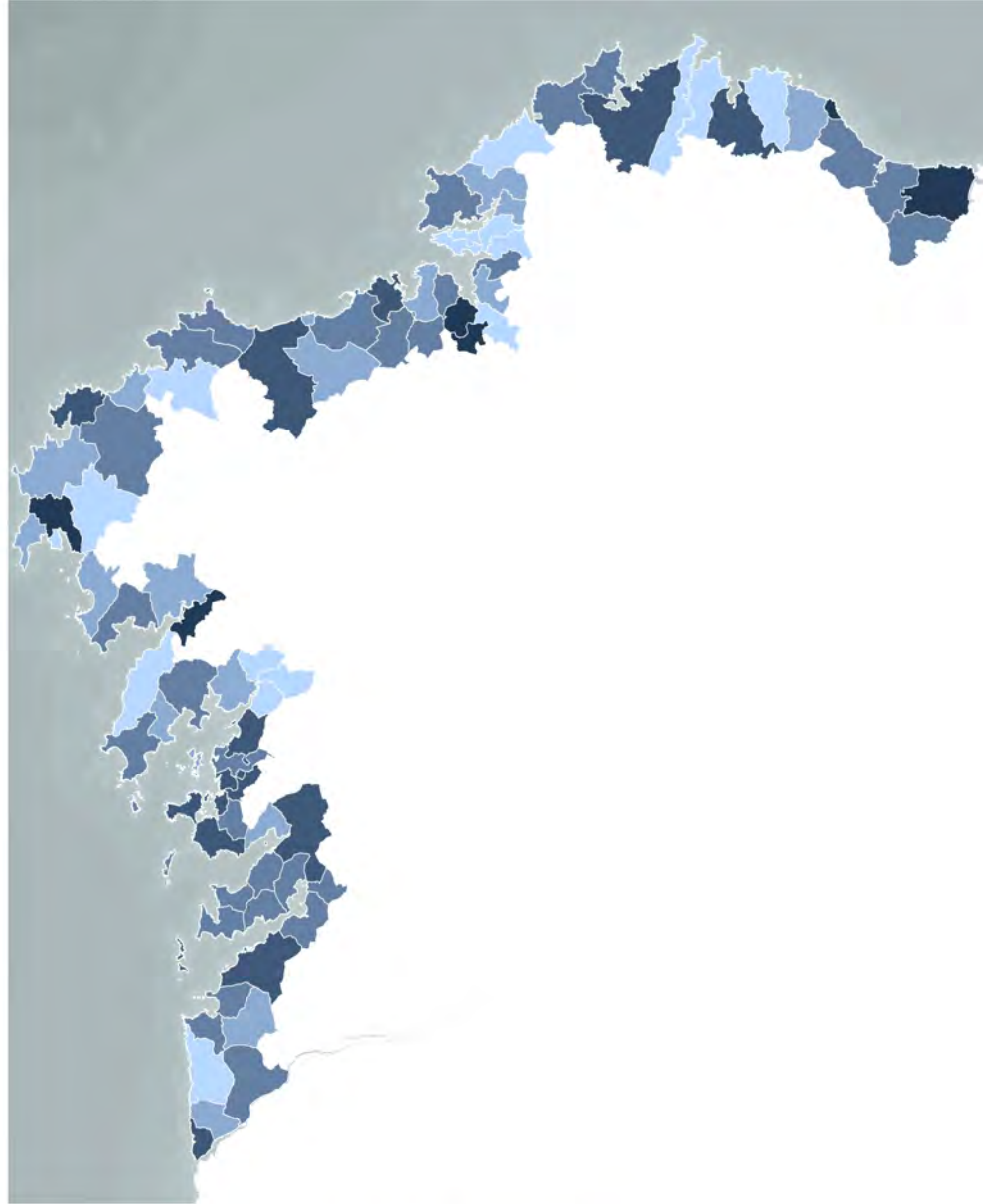
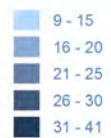
Indicador: SE.D.02 Actividade comercial

Número de establecementos comerciais por cada 1.000 hab.

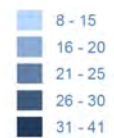
Caderno Medida 01

Número de estabelecimentos comerciais por cada 1.000 habitantes (2012)

Número de estabelecimentos comerciais por cada 1.000 habitantes (2014)

SE D 02 Actividade comercial

Medida: 01 Número de establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes

Descrición:

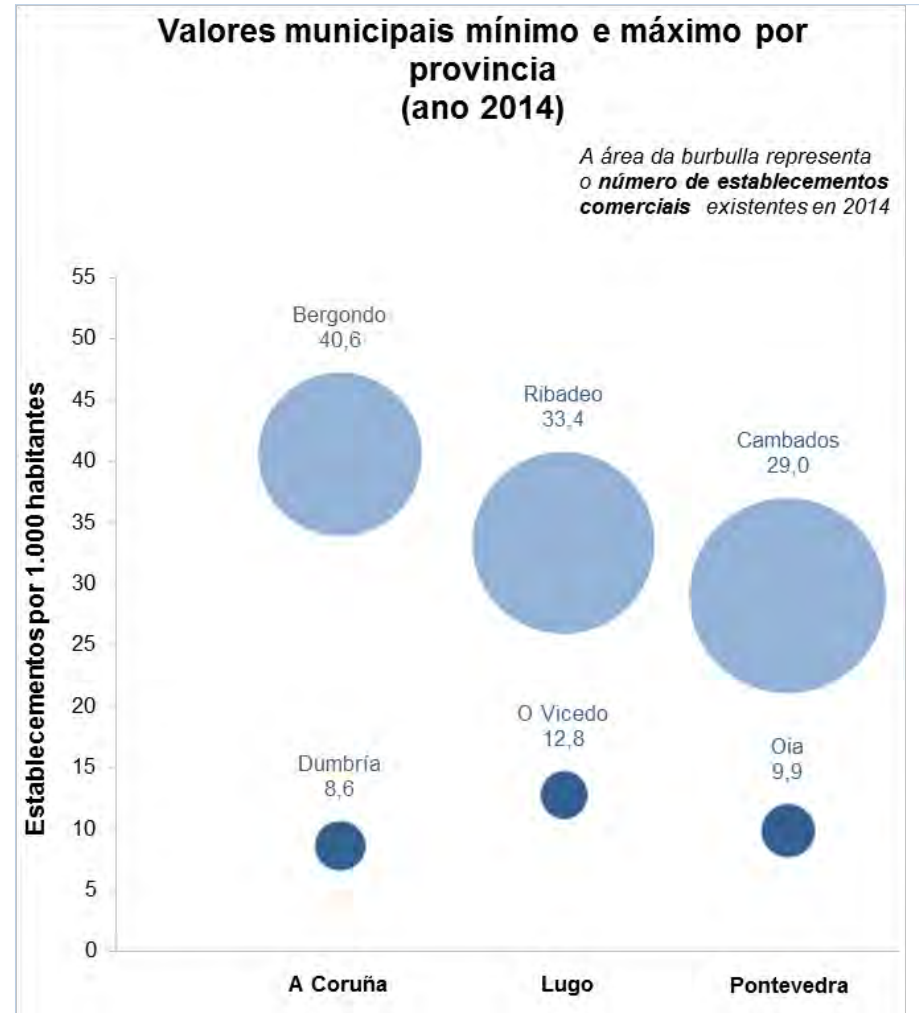
Esta medida cuantifica a dotación comercial en termos relativos, relacionando o número de establecementos comerciais co número de residentes no mesmo espazo, como consumidores máis próximos e habituais.

Un resultado elevado denota que ese lugar ten capacidade para abastecer un mercado potencial de maior tamaño (un área sobre o que exerce atracción ou poboación turística), mentres que os valores baixos indican unha incapacidade para dar resposta ás necesidades da poboación local.

Ámbitos territoriais:

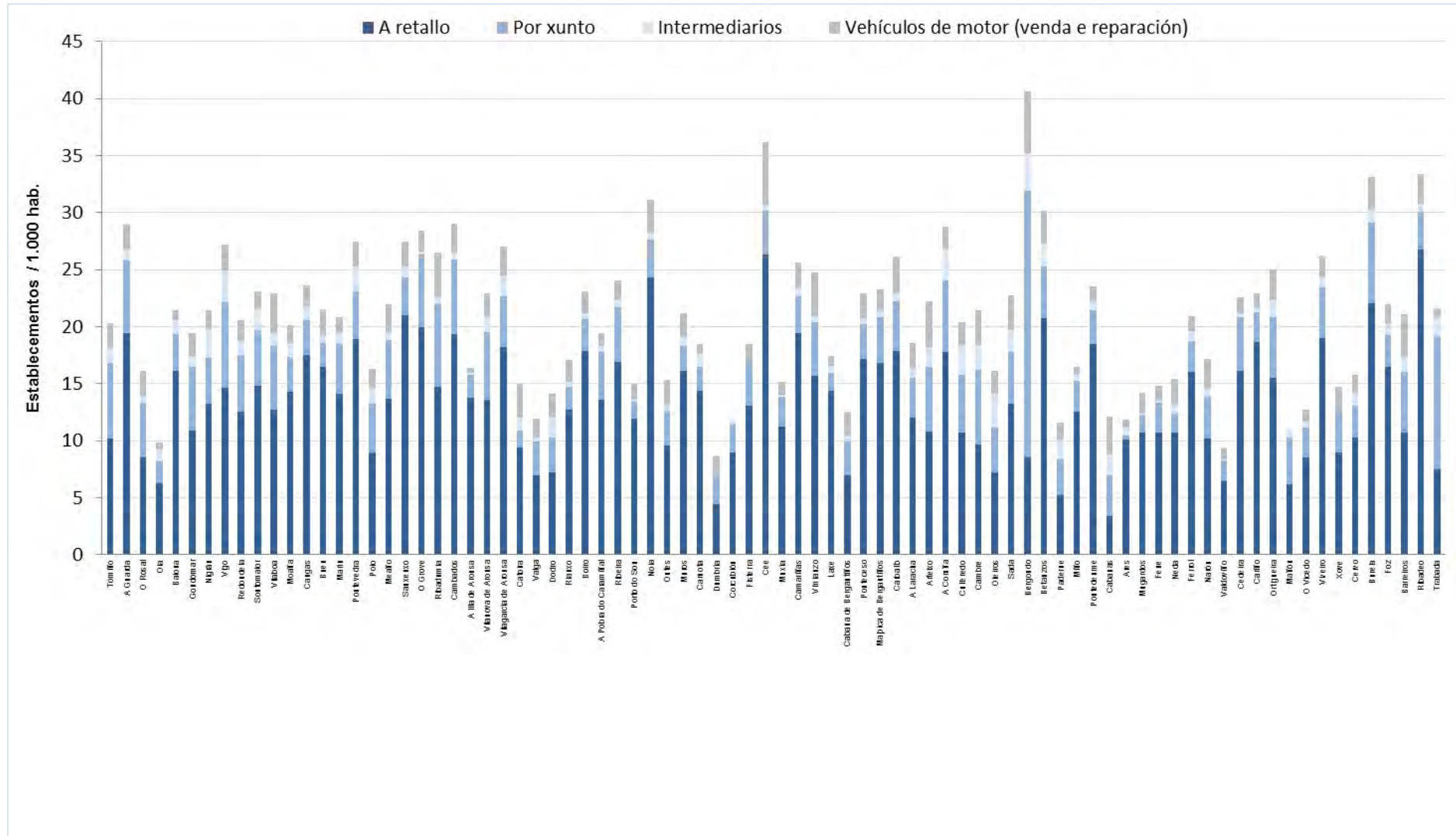

Gráfico:

SE.D.02 01 Número de establecimientos comerciais por cada 1.000 habitantes

Gráfico ámbito POL:

Indicador: SE.D.02

Actividade comercial

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	SOCIEDADE E ECONOMÍA SE
Subbloque	COMPLEXIDADE D
Nome	Actividade comercial 02

NOTAS METODOLÓXICAS:

O número de establecementos comerciais extráese do Directorio de empresas e unidades locais, agregando as unidades locais da división G da CNAE 2009 segundo a CNAE a tres díxitos. As agregacións realizadas son as seguintes:

- Venda e reparación de vehículos a motor (dende 45.1 a 45.4)
- Intermediarios (46.1)
- Comercio por xunto (dende 46.2 a 46,9)
- Comercio a retallo (dende 47.1 a 47.9)

Os resultados deste indicador están desagregados a nivel municipal. Cómpre advertir que os datos están referidos aos termos municipais completos e, polo tanto, supérase o ámbito de xestión do Plan de ordenación do litoral.

PROCESO DE CÁLCULO:

A partir da táboa orixinal, que consta de información relativa a 21 tipos de establecementos comerciais, agrupáronse os datos en catro tipos e calculouse tamén o total. Despois, engadíuselle á táboa unha columna co número de habitantes empadroados en cada unidade territorial.

Finalmente, dividiuse o número de establecementos comerciais de cada unha das catro tipoloxías agregadas entre o número de persoas empadroadas e multiplicouse por 1.000, para conseguir valores superiores á unidade, que son máis intelixibles.

Fórmula: Número de establecementos comerciais / Número de habitantes empadroados * 1.000

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Unidades locais da división G da CNAE 2009 segundo CNAE a 3 díxitos	IGE. Procesado polo IET.	01.01.2014	-	Anual	
	Cifras de poboación resultantes da Revisión do Padrón municipal	INE	01.01.2014	-	Anual	

REFERENCIAS:

DATOS:

Ámbito POL:

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehiculos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
36054	Tomíño	20,3	2,2	1,3	6,6	10,1
36023	A Guarda	28,9	2,1	1,0	6,4	19,4
36048	O Rosal	16,1	2,2	0,6	4,8	8,5
36036	Oia	9,9	0,7	1,0	2,0	6,2
36003	Baiona	21,4	0,8	1,2	3,3	16,1
36021	Gondomar	19,4	2,0	1,0	5,6	10,9
36035	Nigrán	21,5	1,6	2,5	4,1	13,2
36057	Vigo	27,2	2,3	2,8	7,5	14,6
36045	Redondela	20,6	1,9	1,2	5,0	12,5
36053	Soutomaior	23,1	1,6	1,8	4,9	14,8
36058	Vilaboa	22,9	3,5	1,2	5,5	12,7
36029	Moaña	20,1	1,5	1,3	3,0	14,3
36008	Cangas	23,6	1,8	1,2	3,0	17,5
36004	Bueu	21,5	2,3	0,6	2,1	16,4
36026	Marín	20,8	1,4	1,0	4,3	14,1
36038	Pontevedra	27,4	2,2	2,2	4,1	18,9
36041	Poio	16,3	1,7	1,4	4,2	9,0
36027	Meaño	21,9	2,4	0,7	5,2	13,6
36051	Sanxenxo	27,5	2,2	1,0	3,2	21,0
36022	O Grove	28,4	1,8	0,2	6,5	19,9
36046	Ribadumia	26,5	3,9	0,6	7,3	14,7
36006	Cambados	29,0	2,5	0,6	6,6	19,3
36901	A Illa de Arousa	16,4	0,4	0,2	2,0	13,8
36061	Vilanova de Arousa	22,9	2,0	1,4	5,9	13,6
36060	Vilagarcía de Arousa	27,0	2,6	1,9	4,4	18,2
36010	Catoira	15,0	2,9	1,2	1,5	9,4
36056	Valga	11,9	1,7	0,3	3,0	6,9
15033	Dodro	14,1	2,1	1,7	3,1	7,2
15072	Rianxo	17,1	1,9	0,4	2,0	12,7
15011	Boiro	23,1	1,9	0,6	2,8	17,8
15067	A Pobra do Caramiñal	19,4	1,1	0,5	4,2	13,5
15073	Ribeira	24,1	1,7	0,7	4,8	16,9
15071	Porto do Son	14,9	1,4	0,2	1,5	11,9
15057	Noia	31,1	2,8	0,6	3,4	24,3
15062	Outes	15,3	2,2	0,4	3,1	9,6
15053	Muros	21,2	2,1	0,8	2,2	16,1
15020	Carnota	18,5	0,9	1,1	2,1	14,4
15034	Dumbría	8,6	1,9	0,0	2,2	4,5
15028	Corcubión	12,0	0,0	0,6	2,4	9,0
15037	Fisterra	18,4	1,5	0,0	3,9	13,1
15023	Cee	36,2	5,5	0,5	3,9	26,3

codINE	concello	Establecementos comerciais por cada 1.000 habitantes				
		Total	Vehiculos de motor	Intermediarios	Por xunto	A retallo
15052	Muxía	15,2	1,2	0,2	2,6	11,2
15016	Camarías	25,6	2,3	0,7	3,3	19,4
15092	Vimianzo	24,8	3,9	0,5	4,7	15,7
15040	Laxe	17,5	0,9	0,6	1,6	14,3
15014	Cabana de Bergantiños	12,5	2,2	0,4	3,0	6,9
15068	Ponteceso	22,9	2,2	0,5	3,1	17,1
15043	Malpica de Bergantiños	23,2	1,9	0,5	4,0	16,8
15019	Carballo	26,1	3,2	0,7	4,3	17,9
15041	A Laracha	18,5	2,3	0,8	3,5	12,0
15005	Arteixo	22,2	4,0	1,8	5,7	10,8
15030	A Coruña	28,7	1,9	2,8	6,3	17,8
15031	Culleredo	20,4	2,0	2,6	5,0	10,7
15017	Cambre	21,4	3,0	2,2	6,5	9,7
15058	Oleiros	16,1	2,0	2,9	4,0	7,2
15075	Sada	22,7	3,0	1,9	4,5	13,3
15008	Bergondo	40,6	5,4	3,3	23,4	8,5
15009	Betanzos	30,2	2,9	2,0	4,5	20,7
15064	Paderne	11,6	1,6	1,6	3,2	5,2
15048	Miño	16,4	0,7	0,5	2,7	12,5
15069	Pontedeume	23,5	1,4	0,7	3,0	18,5
15015	Cabanas	12,1	3,3	1,8	3,6	3,3
15004	Ares	11,8	0,7	0,7	0,3	10,1
15051	Mugardos	14,2	1,8	0,2	1,5	10,7
15035	Fene	14,8	1,3	0,1	2,7	10,7
15055	Neda	15,4	2,3	0,8	1,7	10,7
15036	Ferrol	20,9	1,3	0,9	2,7	16,1
15054	Narón	17,2	2,7	0,6	3,7	10,2
15087	Valdoviño	9,4	1,0	0,1	1,8	6,5
15022	Cedeira	22,5	1,4	0,3	4,8	16,1
15901	Caríño	22,9	1,2	0,5	2,6	18,6
15061	Ortigueira	25,0	2,7	1,5	5,3	15,5
15044	Mañón	11,0	0,0	0,7	4,1	6,2
27064	O Vicedo	12,8	1,1	0,5	2,7	8,5
27066	Viveiro	26,2	1,9	0,8	4,5	19,0
27025	Xove	14,8	2,3	0,0	3,5	9,0
27013	Cervo	15,8	1,6	1,1	2,7	10,3
27902	Eurela	33,1	2,9	1,1	7,0	22,0
27019	Foz	21,9	1,6	1,0	2,8	16,5
27005	Barreiros	21,0	3,7	1,3	5,3	10,7
27051	Ribadeo	33,4	2,6	0,7	3,3	26,8
27061	Trabada	21,6	0,8	1,7	11,6	7,5

TOTAL	24,1	2,1	1,8	5,1	15,2
--------------	-------------	------------	------------	------------	-------------

GLOSARIO:

CNAE: Clasificación nacional de actividades económicas

DOT: Directrices de ordenación do territorio

NET: Nodos para o equilibrio do territorio

SUI: Sistema urbano intermedio

Xunta de Galicia

SE.E.02

Formación Especializada

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Este indicador ten por obxecto o seguimento das actividades formativas da formación continua e a formación a desempregados que está a desenvolver a Consellería de Economía, Emprego e Industria.

O emprego e a súa calidade é unha das preocupacións máis salientables da nosa sociedade actual. Así, unha formación continua axustada ás necesidades do mercado laboral garante unha mellor cualificación e amplía as oportunidades de inserción no mercado laboral.

Descrición do indicador:

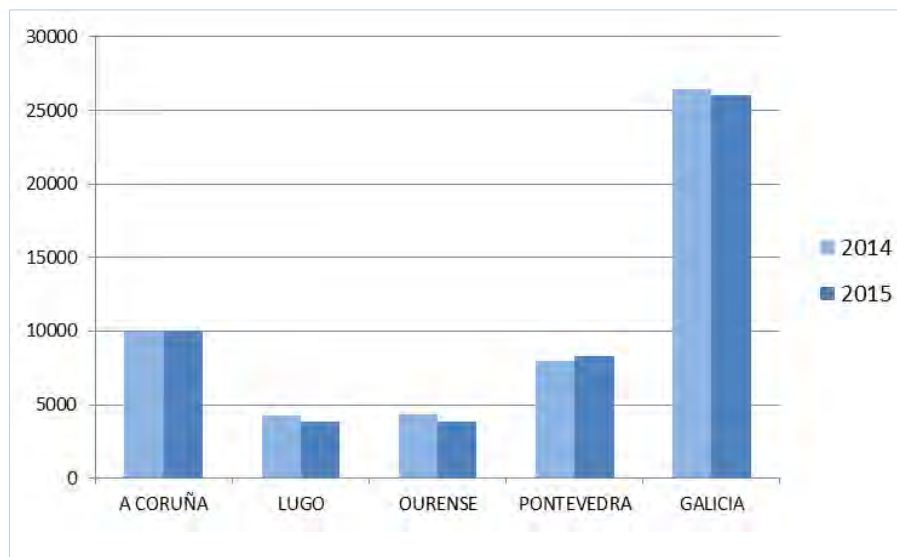
O indicador ofrece datos das actividades formativas nas modalidades formación continua e formación a desempregados; por unha banda cuantifica o número de alumnos por concello de residencia e por modalidade formativa e por outra desagrega estes datos por familias profesionais. Existen 27 familias profesionais:

Administración e xestión	ADG	Actividades físicas e deportivas	AFD
Agraria	AGA	Artes gráficas	ARG
Artes e artesanías	ART	Comercio e marketing	COM
Electricidade e electrónica	ELE	Enerxía e auga	ENA
Edificación e obra civil	EOC	Formación complementaria	FCO
Fabricación mecánica	FME	Hostalería e turismo	HOT
Industrias extractivas	IEX	Informática e comunicacións	IFC
Instalación e mantemento	IMA	Imaxe persoal	IMP
Imaxe e son	IMS	Industrias alimentarias	INA
Madeira, moble e corcho	MAM	Marítimo pesqueira	MAP
Química	QUI	Sanidade	SAN
Seguridade e medio ambiente	SEA	Servizos socioculturais e á comunidade	SSC
Téxtil, confección e pel	TCP	Transporte e mantemento de vehículos	TMV
Vidro e cerámica	VIC		

Medidas do indicador:

1. Número de alumnos formados segundo o concello de residencia.
2. Porcentaxe de alumnos formados segundo a familia profesional e concello de residencia.

Evolución do indicador:

Bloque

SOCIEDADE E ECONOMÍA SE

Subbloque

EMPREGO E FORMACIÓN E

Nome

Formación especializada 02

Estado:

No ano 2015, o número de alumnos formados foi de 26.009, un 1,8% menos que en 2014. Distinguindo entre formación continua (FC) e formación a persoas desempregadas (FD), 58% pertencen a FC, modalidade que experimentou un crecemento cercano ao 6% respecto do ano anterior.

Por residencia do alumnado, o 50,9% dos alumnos residen nalgunha das sete grandes cidades galegas, o 14,3% faíno en concellos cabeceira e subcabeceira do sistema urbano intermedio que definen as DOT, un 3,6% residen nalgún dos nodos de equilibrio territorial e un 32,1% nos restantes concellos. Só nun 1,9% dos concellos galegos (todos eles do rural) non se rexistrou ningún alumno.

Por familias profesionais, tres delas concentran o 51,8% do alumnado; estas son "Administración e xestión", cun 22,2%; "Servizos socioculturais e á comunidade" cun 15,4% e cun 14,2% "Informática e comunicacións". Agás "Servizos socioculturais e á comunidade" que rexistrou unha diminución de case o 3% con respecto a 2014, as outras dúas rexistraron sendos incrementos de 0,7 e 0,4 puntos porcentuais respectivamente.

No que se refire á distribución territorial das familias profesionais, o 50% en formación continua e o 80% en formación a desempregados impártense a alumnos das catro provincias. Así, o alumnado residente na provincia de Pontevedra e que representa o 31,9% do total, recibiu formación en 23 das 27 familias no ano 2015 mentres que no 2014, o alumnado da Coruña recibiu formación en 24 delas.

No 2014, obsérvanse na formación a persoas desempregadas, dúas familias profesionais que deixaron de ser impartidas no 2015 cun alumnado máis concentrado territorialmente, como son a "Marítimo pesqueira" e a "Téxtil, confección e pel". Os alumnos formados na familia "Marítimo pesqueira" foron residentes en municipios da costa pontevedresa, o 68%, e o restante 32% de concellos coruñeses, como A Coruña e Culleredo. Por outra parte, os alumnos formados na familia profesional "Téxtil, confección e pel" foron habitantes de Arteixo, A Coruña e Oleiros. Ademais, unha familia profesional que emerxeu no 2015, foi a de "Artes e artesanías" máis salientable en Vigo e Pontevedra.

Coherencia co modelo territorial

Este indicador axuda a avaliar un dos aspectos do equilibrio territorial como é a relación entre oferta e demanda laboral segundo as cualificacións profesionais.

Relacionalo co indicador Autosuficiencia no emprego pode axudar a comprobar o axuste entre a oferta laboral e a oferta formativa nos distintos territorios, en particular no medio rural para o que as DOT* subliñan a necesidade de pular por mellorar a competitividade das actividades máis características e a implantación de outras con capacidade de xerar e diversificar emprego e mellorar as rendas dos seus habitantes.

Neste senso, un territorio cunha sociedade máis formada garante mellores expectativas e potencialidades laborais e económicas.

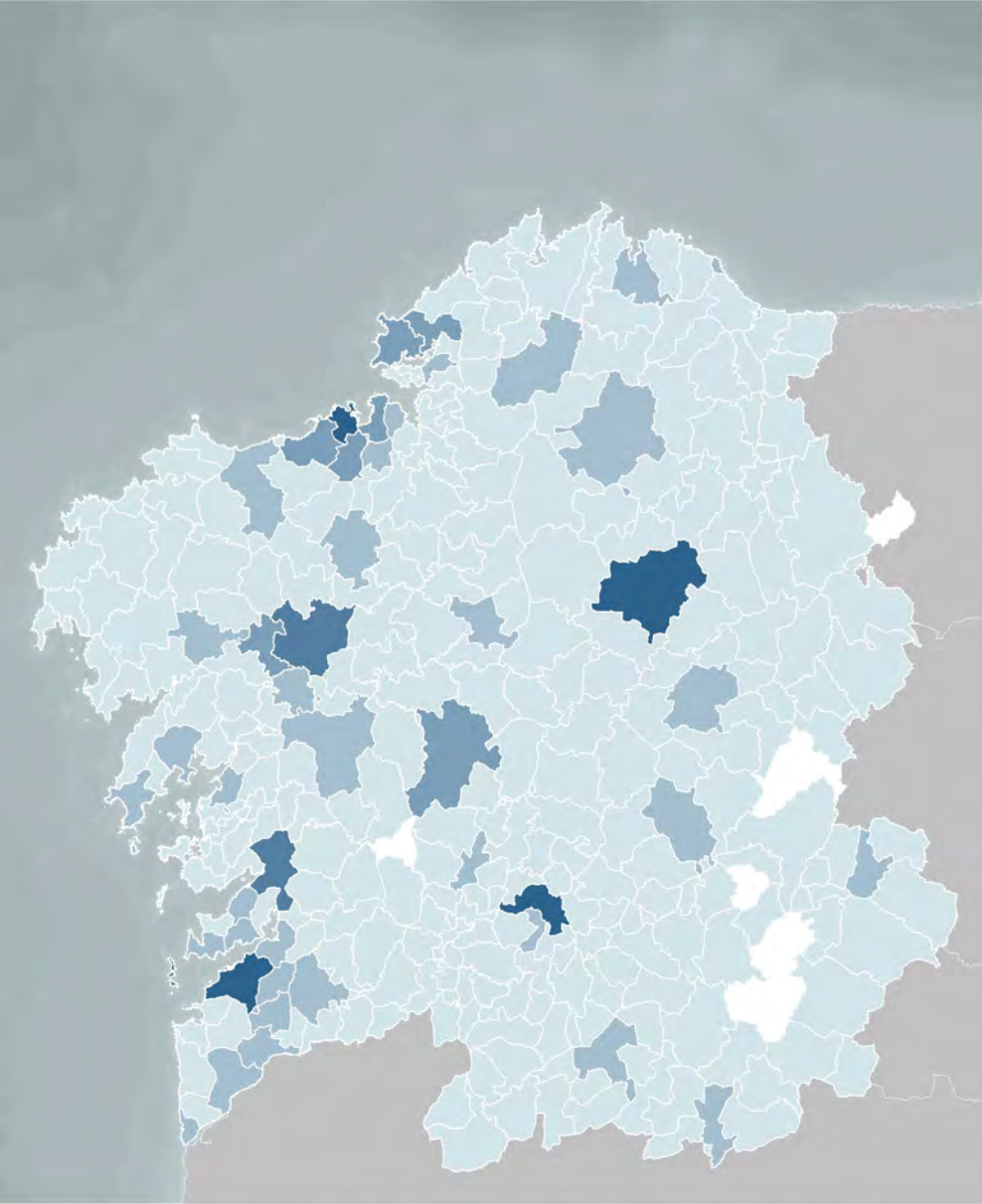
*Determinacións 3.3.9 e 3.3.10 das DOT.

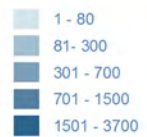
Indicador: SE.E.02 Formación especializada

Nº de alumnos formados segundo o concello de residencia

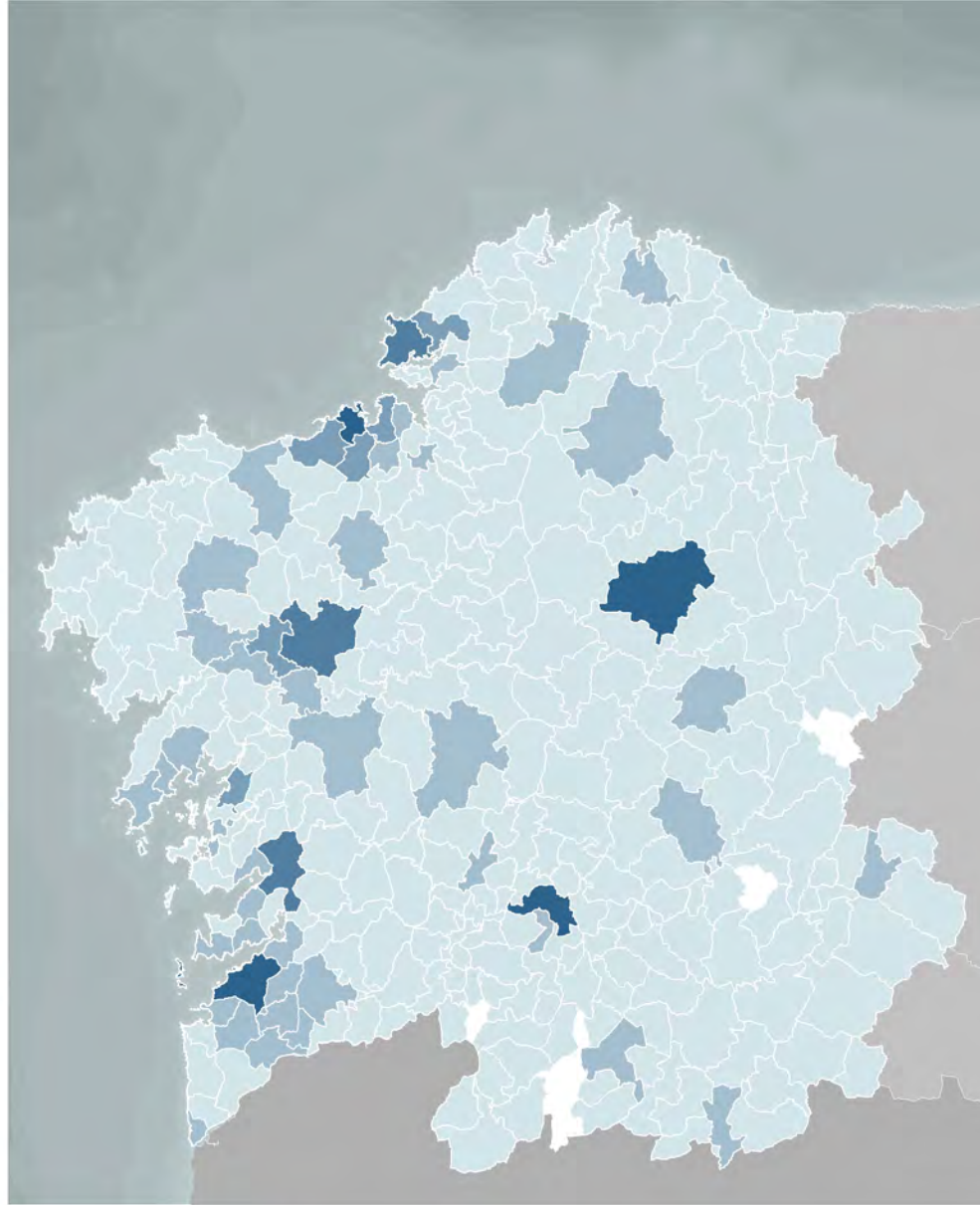
Caderno Medida 01

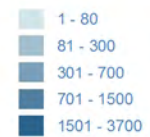
Número de alumnos formados
segundo concello de residencia 2014

Número de alumnos formados totais en Galicia no 2014= 26.480

Número de alumnos formados
segundo concello de residencia 2015

Número de alumnos formados totais en Galicia no 2015= 26.009

SE E 02 Formación especializada

Medida: 01 Nº de alumnos formados segundo o concello de residencia

Descrición:

Esta medida cualtifica el número de alumnos formados pola Consellería de Economía, Emprego e Industria, tanto na modalidade de formación continua como a formación a desempregados

Ámbitos territoriais:

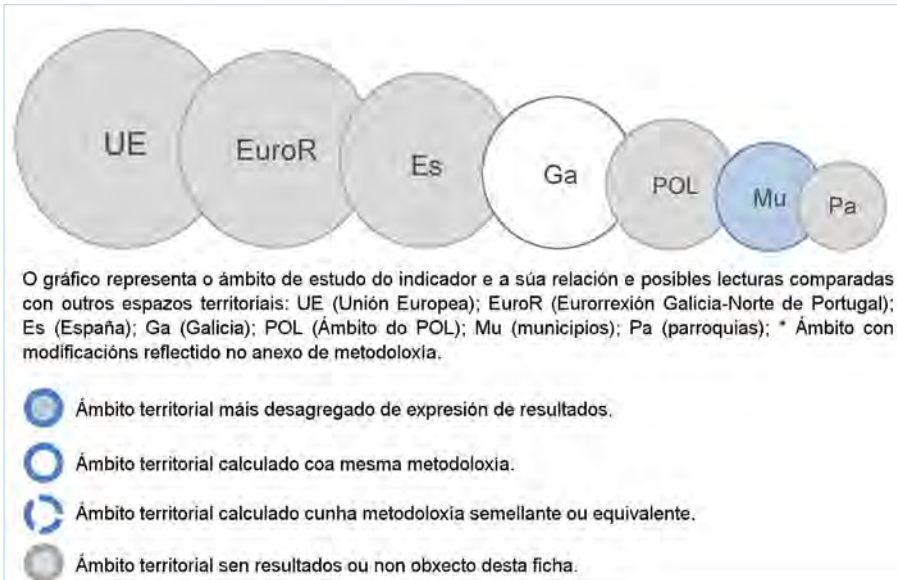
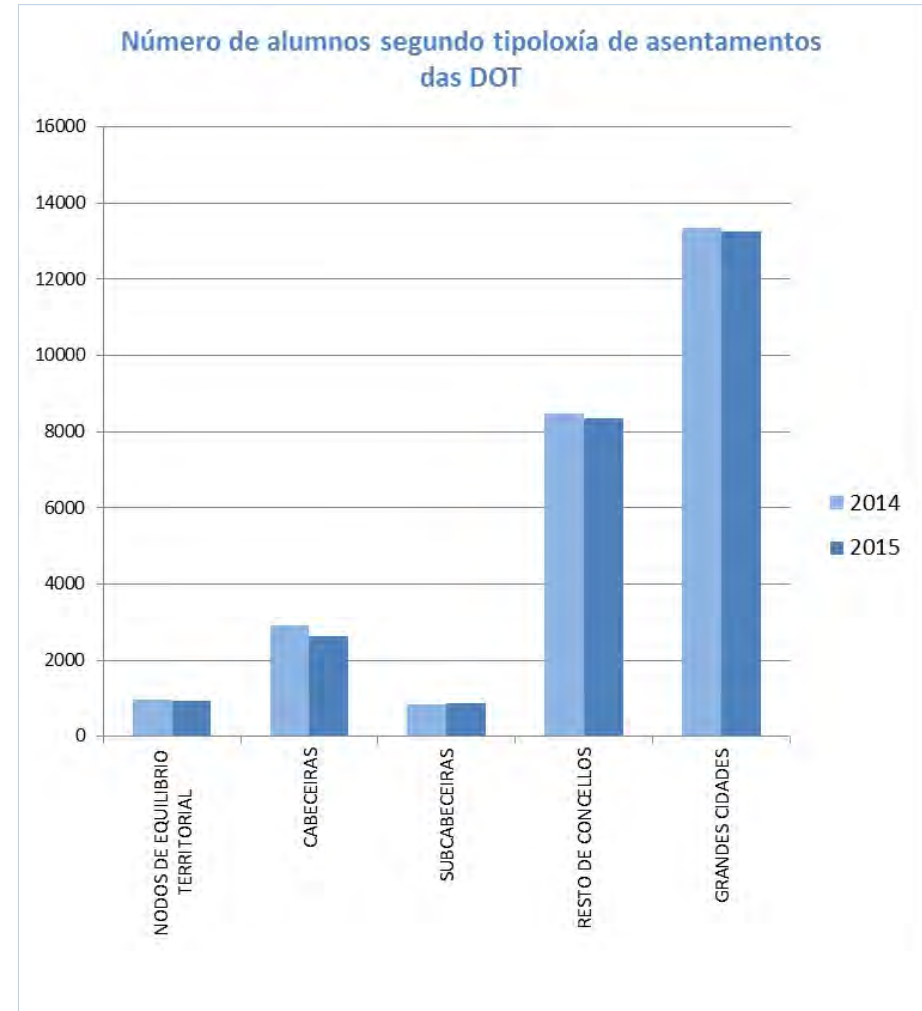
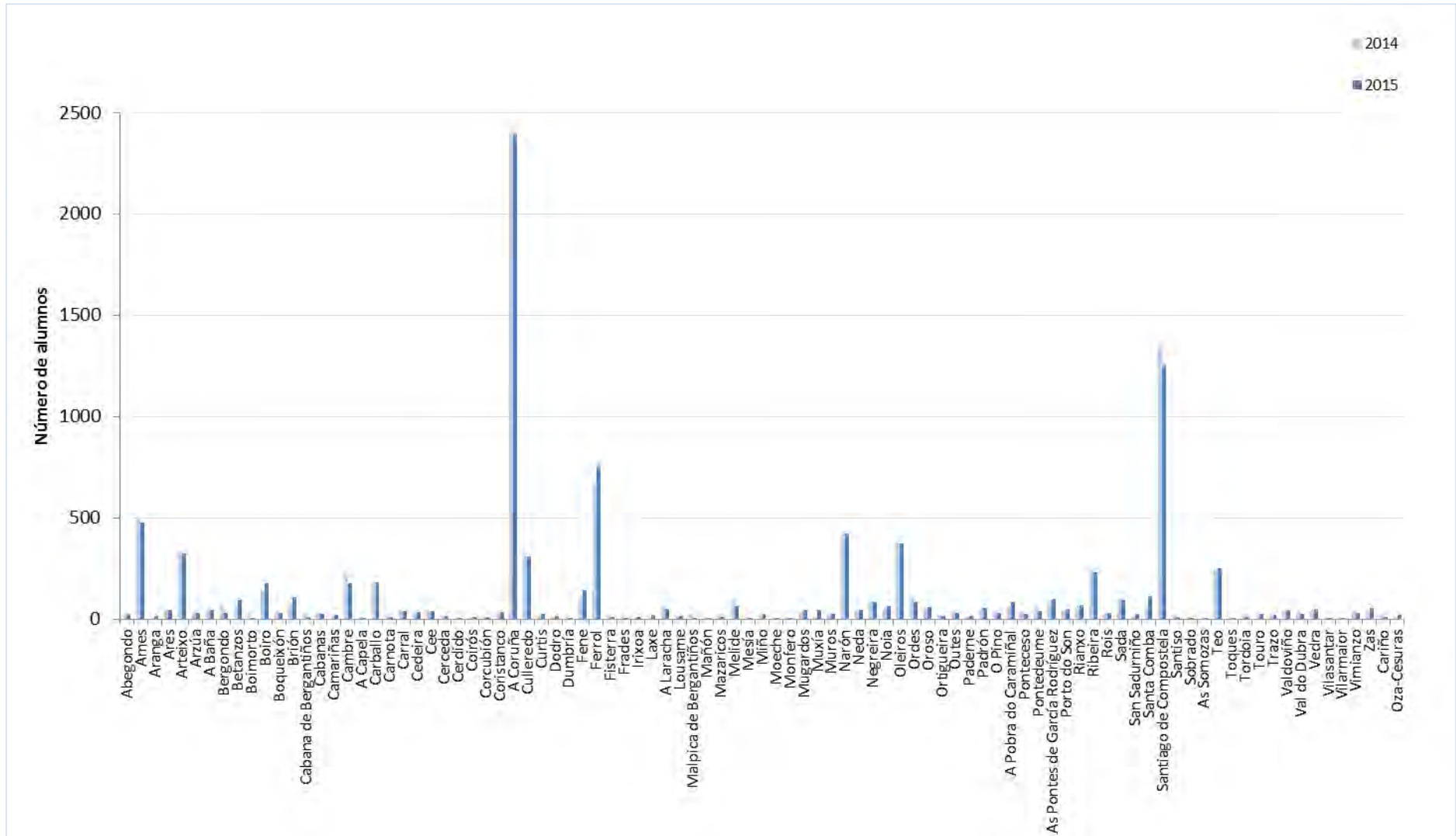

Gráfico:

SE.E.02 01 Nº de alumnos formados segundo o concello de residencia

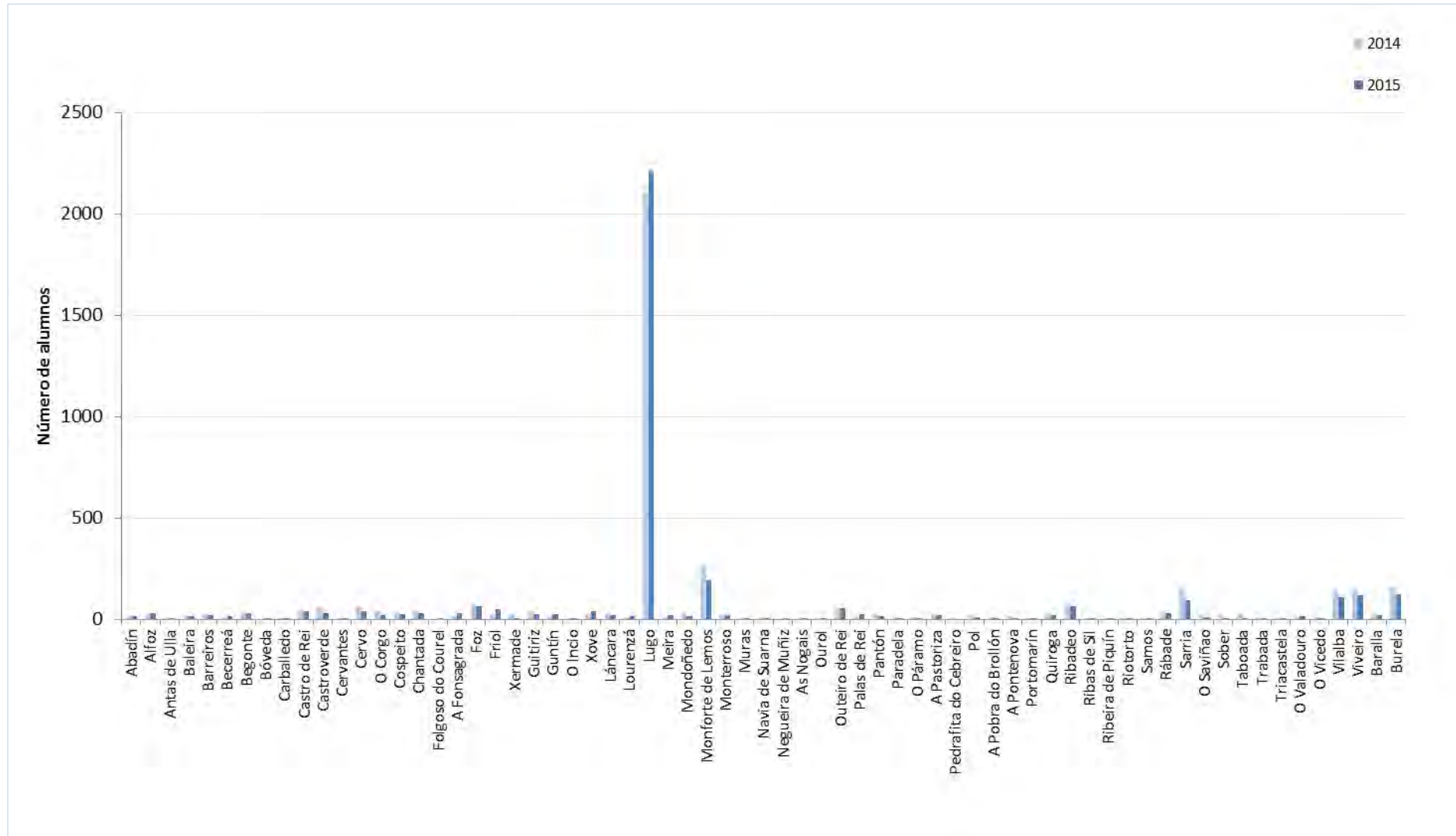
Gráfico A Coruña:

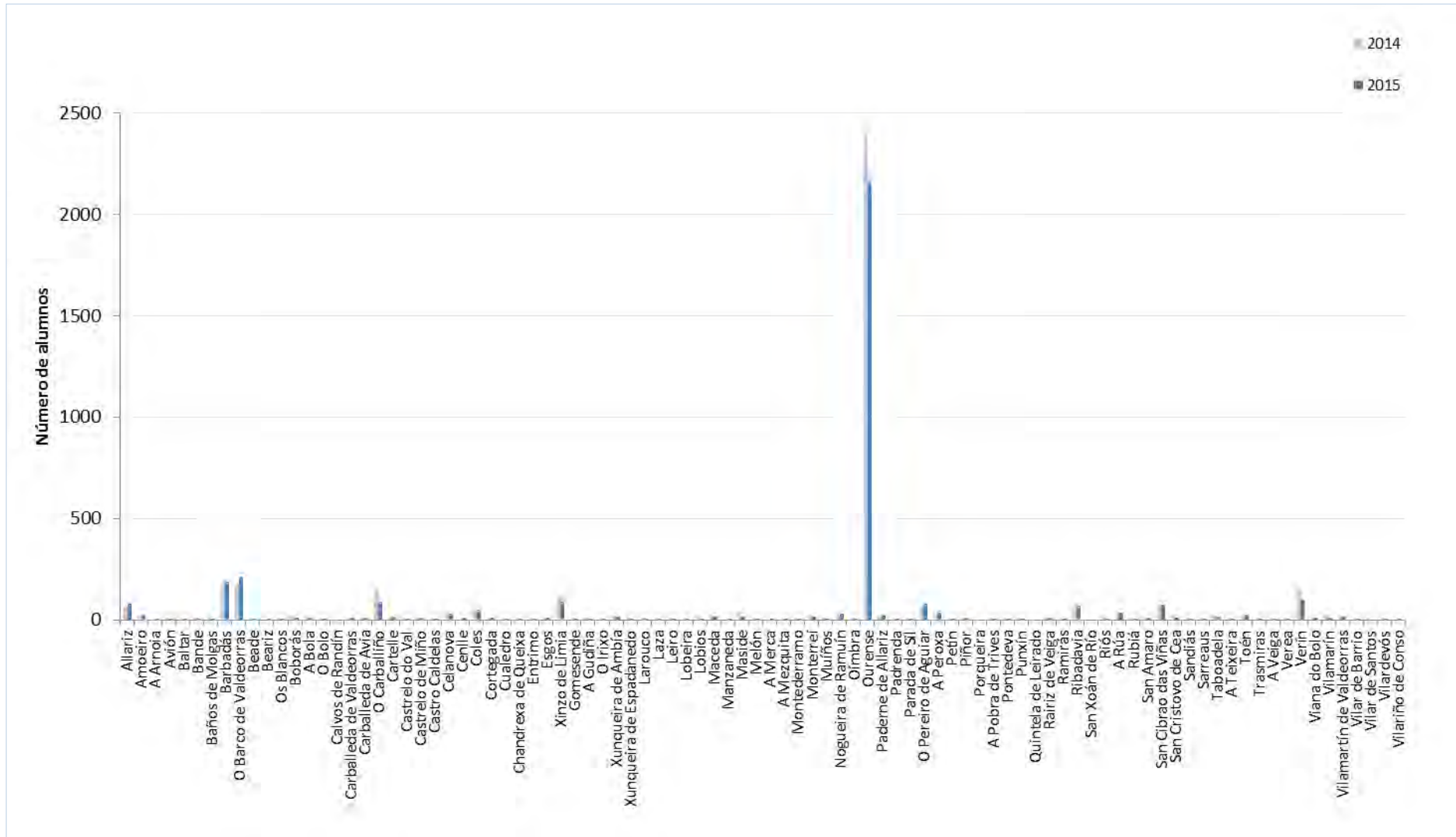
SE.E.02 01 Nº de alumnos formados segundo o concello de residencia

Gráfico Lugo:

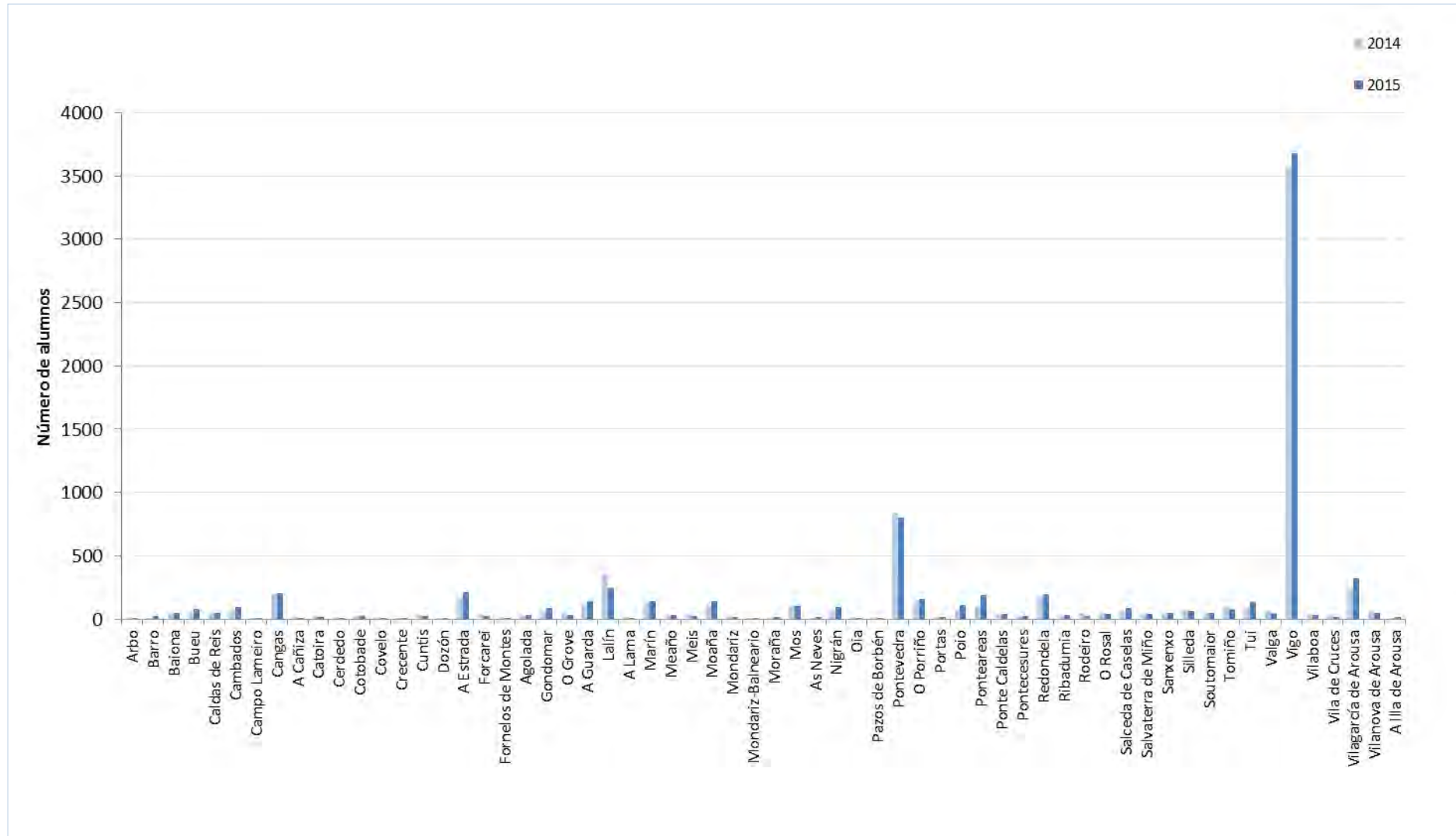
SE.E.02 01 Nº de alumnos formados segundo o concello de residencia

Gráfico Ourense:

SE.A.01 01 Nº de alumnos formados segundo o concello de residencia

Gráfico Pontevedra:

Indicador: SE.E.02 Formación especializada

Porcentaxe de alumnos formados segundo familia profesional e concello de residencia

Caderno Medida 02

SE E 02 Formación especializada

Medida: 02 Porcentaxe de alumnos formados segundo a familia profesional e o concello de residencia

Descrición:

Esta medida ofrese unha visión dos distintos pesos que teñen na formación actual cada unha das 27 familias profesionais, é polo miúdo, dentro desta análise como é o reparto segundo se trate da modalidade de formación continua ou a desempregados.

Ámbitos territoriais:

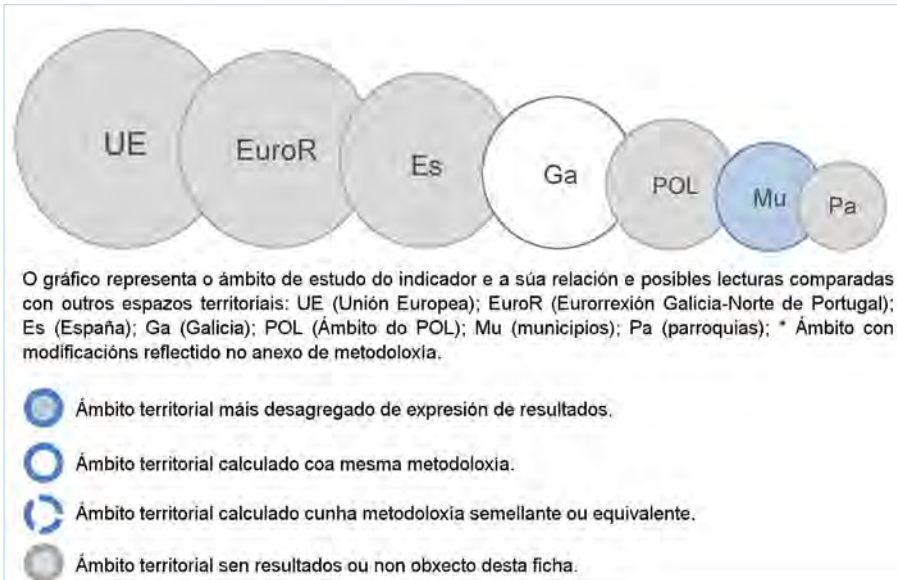
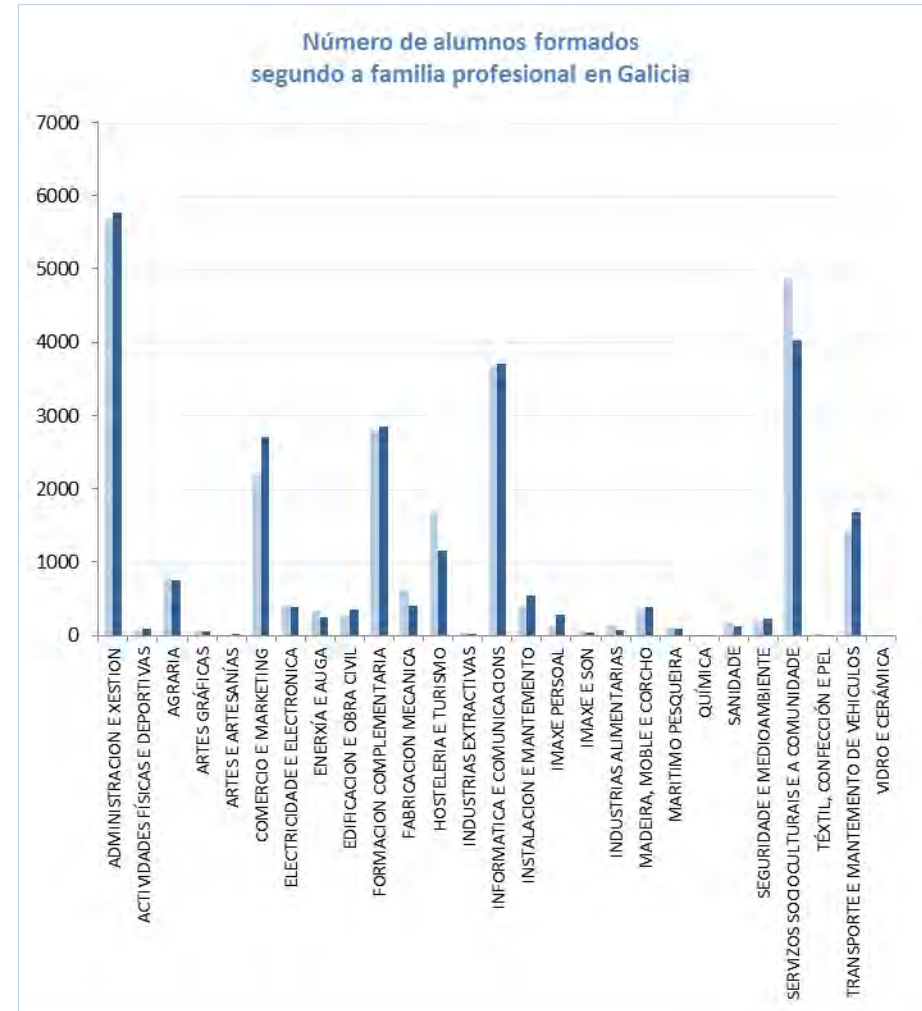
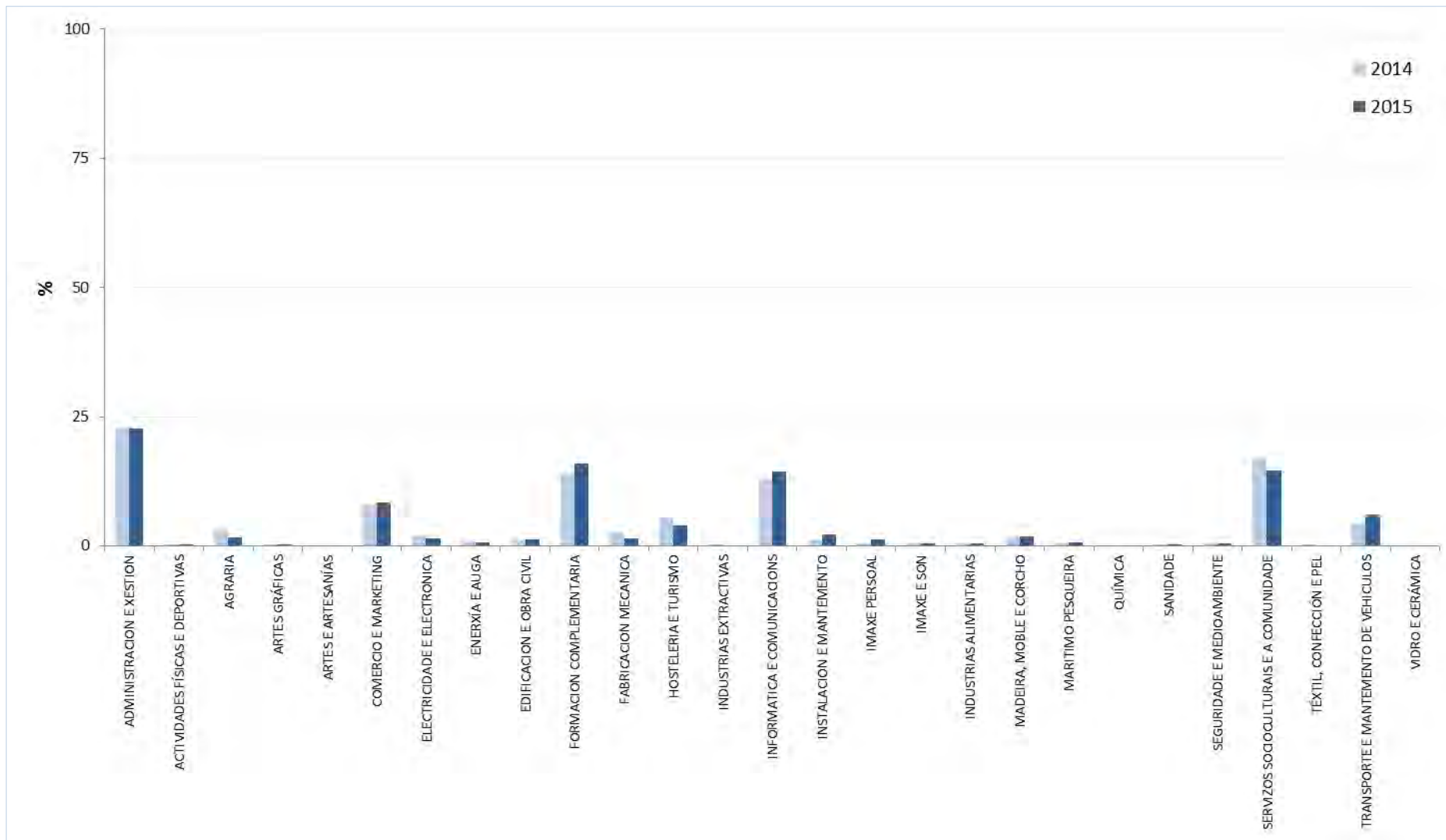

Gráfico:

SE.E.02 02 Porcentaxe de alumnos formados segundo a familia profesional e o concello de residencia

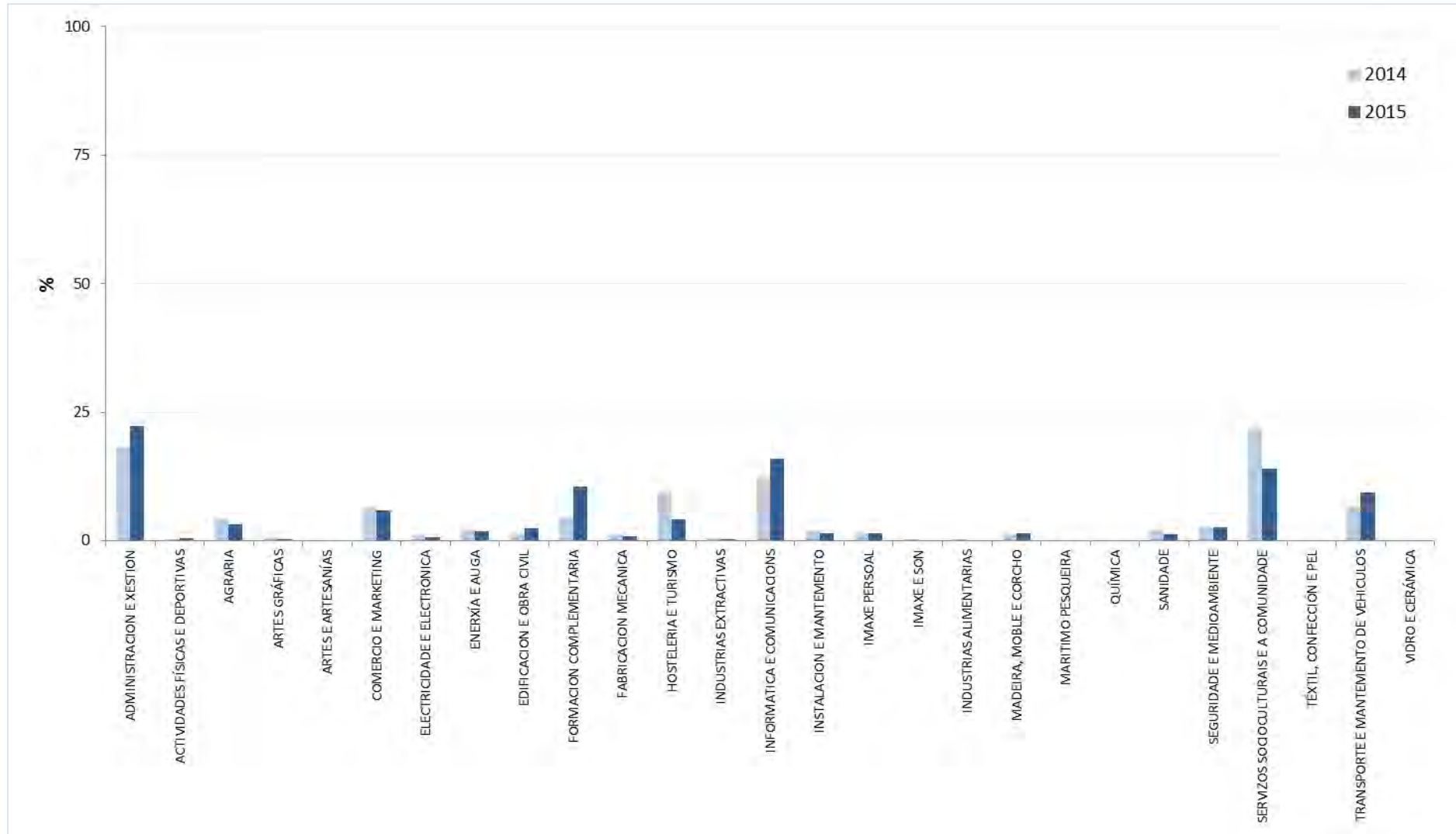
Gráfico A Coruña:

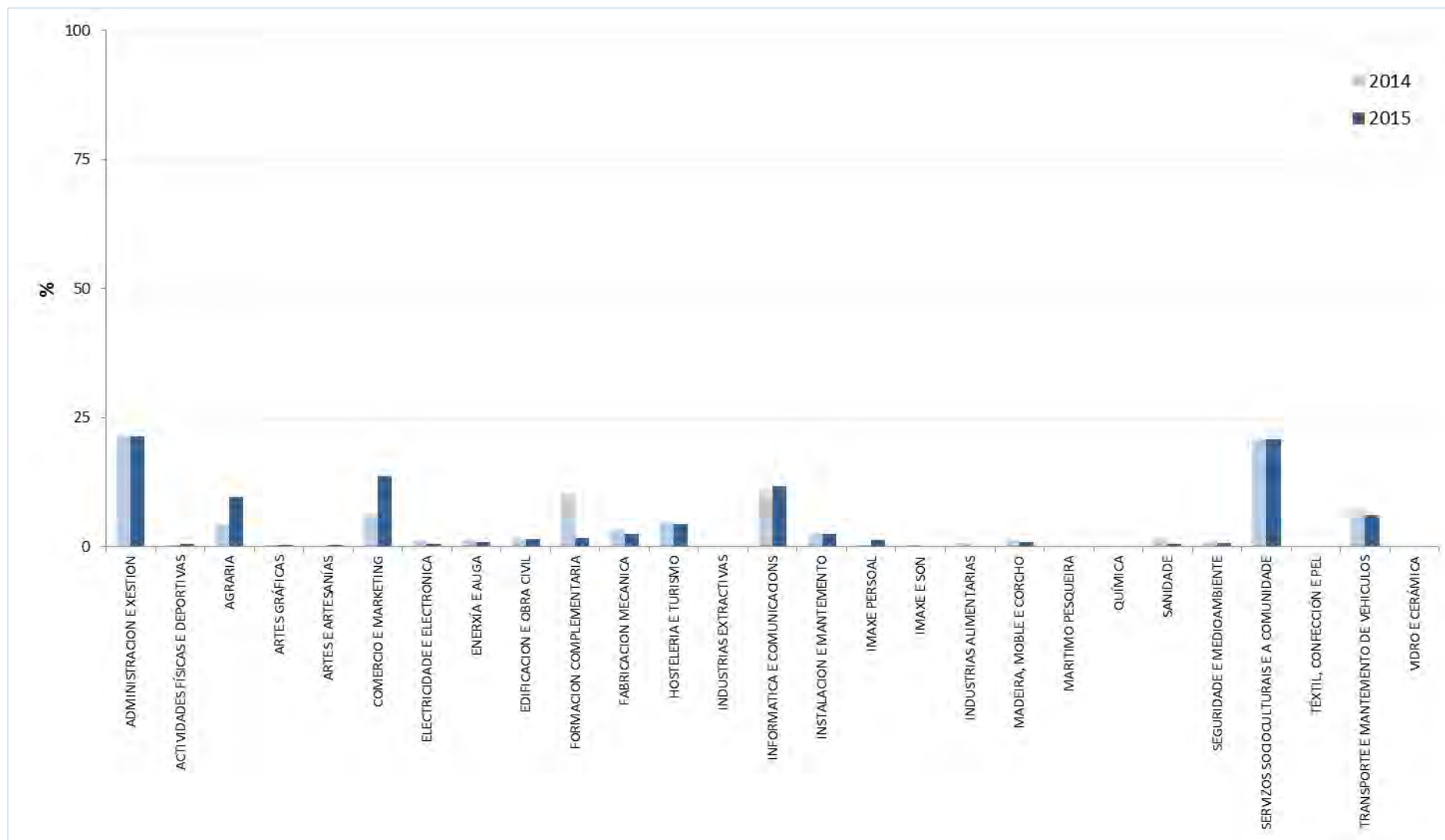
SE.E.02 02 Porcentaxe de alumnos formados segundo a familia profesional e o concello de residencia

Gráfico Lugo:

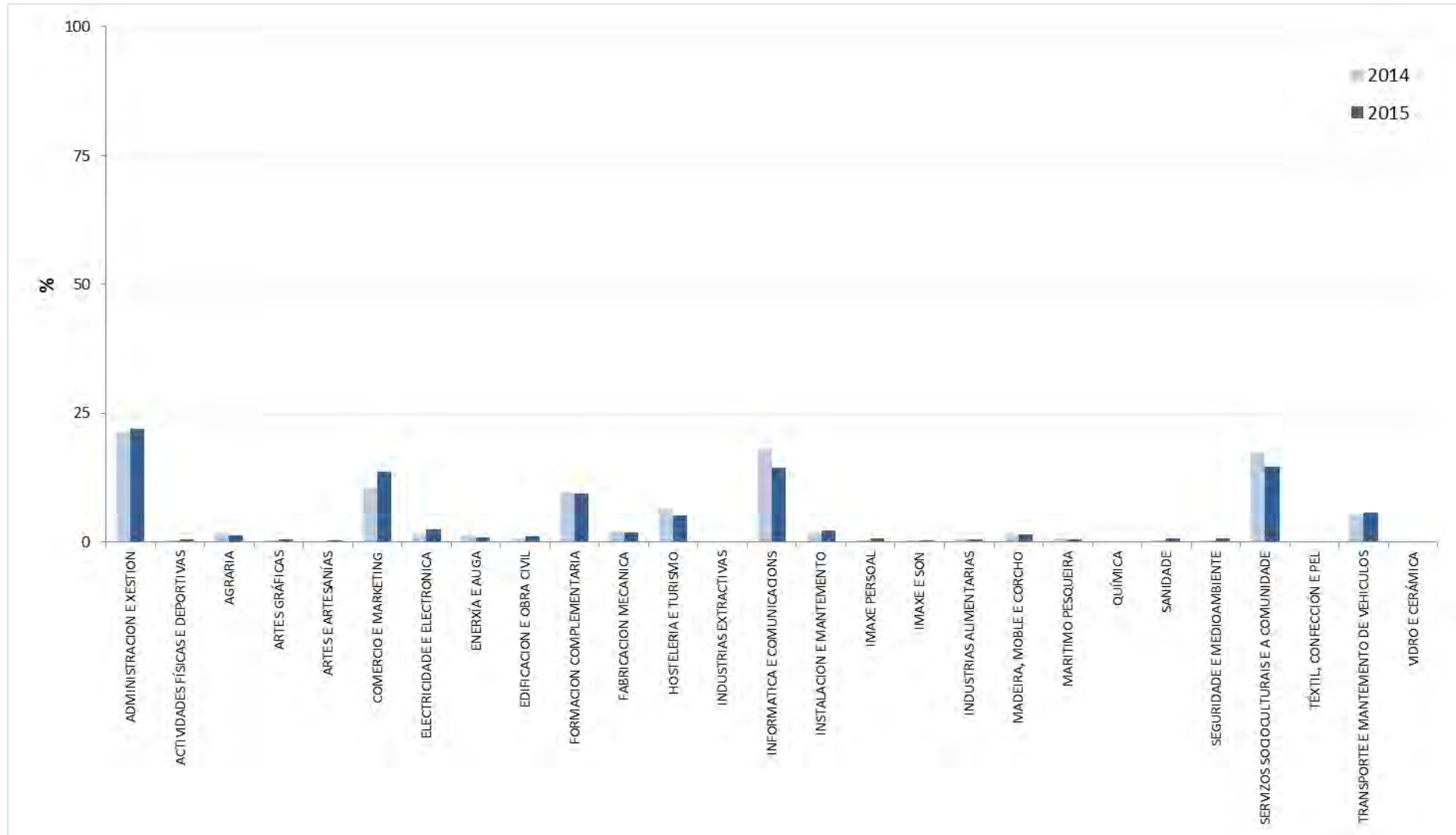
SE.E.02 02 Porcentaxe de alumnos formados segundo a familia profesional e o concello de residencia

Gráfico Ourense:

SE.A.01 02 Porcentaxe de alumnos formados segundo a familia profesional e o concello de residencia

Gráfico Pontevedra:

Indicador: SE.E.02

Formación especializada

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	SOCIEDADE E ECONOMÍA SE
Subbloque	EMPREGO E FORMACIÓN E
Nome	Formación especializada 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Medida 1

A primeira medida "Número de alumnos formados segundo o concello de residencia", componse da agregación do alumnado das modalidades formativas de formación continua e a formación a desempregados.

Medida 2

Nesta medida "Porcentaxe de alumnos formados segundo a familia profesional e o concello de residencia" tivéronse en conta as 27 familias profesionais:

ADG Administración e xestión, AFD Actividades físicas e deportivas, AGA Agraria, ARG Artes gráficas, ART Artes e artesanías, COM Comercio e marketing, ELE Electricidade e electrónica, ENA Enerxía e auga, EOC Edificación e obra civil, FCO Formación complementaria, FME Fabricación mecánica, HOT Hostelería e turismo, IEX Industrias extractivas, IFC Informática e comunicacións, IMA Instalación e mantemento, IMP Imaxe persoal, IMS Imaxe e son, INA Industrias alimentarias, MAM Madeira, moble e corcho, MAP Marítimo pesqueira, QUI Química, SAN Sanidade, SEA Seguridade e medio ambiente, SSC Servizos socioculturais e á comunidade, TCP Téxtil, confección e pel, TMV Transporte e mantemento de vehículos e VIC Vidro e cerámica.

PROCESO DE CÁLCULO:

Na primeira medida de "Número de alumnos formados segundo o concello de residencia" calculouse o número de alumnos totais formados nos anos 2014 e 2015, agregando a modalidade de formación continua coa de formación a desempregados remitidos pola Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Na segunda medida de "Porcentaxe de alumnos formados segundo a familia profesional e o concello de residencia", calculouse esta porcentaxe por concello e modalidade formativa segundo se recolle no anexo, a partires das cifras por familia profesional e concello que foron remitidas pola Consellería de Economía, Emprego e Industria.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Número de alumnos formados en formación continua por concello de residencia	CEEI	2014	Concello	Anual	
	Número de alumnos desempleados formados por concello de residencia	CEEI	2014	Concello	Anual	
	Número de alumnos formados en formación continua segundo a familia profesional e o concello de residencia	CEEI	2014	Concello	Anual	
	Número de alumnos desempleados formados segundo a familia profesional e o concello de residencia	CEEI	2014	Concello	Anual	
	Número de alumnos formados en formación continua por concello de residencia	CEEI	2015	Concello	Anual	
	Número de alumnos desempleados formados por concello de residencia	CEEI	2015	Concello	Anual	
	Número de alumnos formados en formación continua segundo a familia profesional e o concello de residencia	CEEI	2015	Concello	Anual	
	Número de alumnos desempleados formados segundo a familia profesional e o concello de residencia	CEEI	2015	Concello	Anual	

REFERENCIAS:

DATOS: Medida 1

A Coruña:

codINE	Concello	Alumnos FC2014	Alumnos FC2015	Alumnos FD2014	Alumnos FD2015	TOTAL 2014	TOTAL 2015
15001	Abegondo	21	20	8	3	29	23
15002	Ames	259	298	236	180	495	478
15003	Aranga	5	11	0	2	5	13
15004	Ares	18	19	30	28	48	47
15005	Arteixo	169	183	159	143	328	326
15006	Arzúa	17	13	19	18	36	31
15007	A Baña	19	22	34	25	53	47
15008	Bergondo	59	25	6	7	65	32
15009	Betanzos	42	79	19	17	61	96
15010	Boimorto	10	6	8	2	18	8
15011	Boiro	97	138	45	38	142	176
15012	Boqueixón	19	13	15	15	34	28
15013	Brión	31	45	46	65	77	110
15014	Cabana de Bergantiños	15	8	9	3	24	11
15015	Cabanas	20	20	9	5	29	25
15016	Camarinas	12	14	5	6	17	20
15017	Cambre	126	118	93	59	219	177
15018	A Capela	9	1	1	1	10	2
15019	Carballo	77	94	106	90	183	184
15020	Carnota	13	6	2	3	15	9
15021	Carral	30	31	15	10	45	41
15022	Cedeira	6	10	24	25	30	35
15023	Cee	30	29	17	13	47	42
15024	Cerceda	11	14	6	2	17	16
15025	Cerdido	1	2	0	0	1	2
15027	Coirós	6	8	2	1	8	9
15028	Corcubión	9	7	2	2	11	9
15029	Coristanco	11	20	19	14	30	34
15030	A Coruña	1467	1662	933	731	2400	2393
15031	Culleredo	154	188	172	124	326	312
15032	Curtis	10	23	3	4	13	27
15033	Dodro	5	3	4	12	9	15
15034	Dumbría	8	5	6	2	14	7
15035	Fene	50	77	62	64	112	141
15036	Ferrol	279	356	393	398	672	754
15037	Fisterra	6	5	11	6	17	11
15038	Frades	2	3	13	0	15	3
15039	Irixoa	4	8	0	2	4	10
15040	Laxe	4	9	6	9	10	18
15041	A Laracha	33	27	26	23	59	50
15042	Lousame	3	11	7	2	10	13
15043	Malpica de Bergantiños	11	3	10	5	21	8
15044	Mañón	1	4	5	1	6	5
15045	Mazaricos	11	9	15	3	26	12
15046	Melide	37	47	58	17	95	64
15047	Mesía	4	1	0	3	4	4
15048	Miño	10	23	4	1	14	24
15049	Moeche	0	3	1	4	1	7

codINE	Concello	Alumnos FC2014	Alumnos FC2015	Alumnos FD2014	Alumnos FD2015	TOTAL 2014	TOTAL 2015
15050	Monfero	1	3	0	1	1	4
15051	Mugardos	13	18	21	27	34	45
15052	Muxía	7	39	4	8	11	47
15053	Muros	18	21	5	4	23	25
15054	Narón	200	217	218	205	418	422
15055	Neda	14	26	30	21	44	47
15056	Negreira	31	41	64	41	95	82
15057	Noia	29	40	23	23	52	63
15058	Oleiros	161	215	211	157	372	372
15059	Ordes	68	45	32	40	100	85
15060	Oroso	42	53	14	7	56	60
15061	Ortigueira	5	0	17	16	22	16
15062	Outes	13	21	17	7	30	28
15064	Paderne	9	11	1	4	10	15
15065	Padrón	27	27	30	30	57	57
15066	O Pino	14	17	21	12	35	29
15067	A Pobra do Caramiñal	38	43	28	40	66	83
15068	Ponteceso	22	10	13	13	35	23
15069	Pontedeume	41	21	20	21	61	42
15070	As Pontes de García Rodríguez	53	75	41	26	94	101
15071	Porto do Son	25	33	18	16	43	49
15072	Rianxo	37	53	18	17	55	70
15073	Ribeira	159	142	80	88	239	230
15074	Rois	6	19	16	11	22	30
15075	Sada	56	51	42	41	98	92
15076	San Sadurniño	10	11	6	13	16	24
15077	Santa Comba	27	38	32	76	59	114
15078	Santiago de Compostela	774	803	577	455	1351	1258
15079	Santiso	5	4	9	7	14	11
15080	Sobrado	5	5	5	2	10	7
15081	As Somozas	1	4	1	3	2	7
15082	Teo	128	148	118	101	246	249
15083	Toques	1	3	5	1	6	4
15084	Tordoia	19	10	4	2	23	12
15085	Touro	8	18	9	9	17	27
15086	Trazo	9	14	12	7	21	21
15087	Valdoviño	20	34	21	13	41	47
15088	Val do Dubra	17	11	17	13	34	24
15089	Vedra	16	20	26	29	42	49
15090	Vilasantar	1	0	3	1	4	1
15091	Vilarmador	1	7	2	1	3	8
15092	Vimianzo	27	20	15	12	42	32
15093	Zas	28	54	7	2	35	56
15901	Cariño	2	5	11	7	13	12
15902	Oza-Cesuras	5	13	3	6	8	19
TOTAL A CORUÑA		5434	6184	4531	3824	9965	10008

DATOS:

Lugo:

codINE	Concello	Alumnos FC2014	Alumnos FC2015	Alumnos FD2014	Alumnos FD2015	TOTAL 2014	TOTAL 2015
27001	Abadín	7	8	10	8	17	16
27002	Alfoz	7	22	16	6	23	28
27003	Antas de Ulla	3	3	1	2	4	5
27004	Baleira	15	15	2	2	17	17
27005	Barreiros	10	9	16	9	26	18
27006	Becerreá	7	6	1	10	8	16
27007	Begonte	19	17	15	14	34	31
27008	Bóveda	1	1	7	3	8	4
27009	Carballedo	2	6	1	1	3	7
27010	Castro de Rei	14	15	38	23	52	38
27011	Castroverde	49	20	15	8	64	28
27012	Cervantes	5	3	1	1	6	4
27013	Cervo	21	21	41	18	62	39
27014	O Corgo	25	9	13	13	38	22
27015	Cospeito	19	9	16	15	35	24
27016	Chantada	29	23	16	8	45	31
27017	Folgo do Courel	0	1	0	2	0	3
27018	A Fonsagrada	8	20	9	9	17	29
27019	Foz	23	26	53	40	76	66
27020	Friol	14	33	9	19	23	52
27021	Xermade	19	2	6	4	25	6
27022	Guitiriz	31	14	15	13	46	27
27023	Guntín	6	13	11	12	17	25
27024	O Incio	4	2	2	4	6	6
27025	Xove	9	17	15	22	24	39
27026	Láncara	21	13	10	6	31	19
27027	Lourenzá	7	4	4	11	11	15
27028	Lugo	1127	1302	980	909	2107	2211
27029	Meira	2	14	9	8	11	22
27030	Mondoñedo	19	9	13	8	32	17
27031	Monforte de Lemos	87	52	179	140	266	192
27032	Monterroso	15	16	6	2	21	18
27033	Muras	0	0	1	3	1	3
27034	Navia de Suarna	0	4	3	1	3	5

codINE	Concello	Alumnos FC2014	Alumnos FC2015	Alumnos FD2014	Alumnos FD2015	TOTAL 2014	TOTAL 2015
27035	Nequeira de Muíiz	0	0	0	1	0	1
27037	As Nogais	2	1	0	0	2	1
27038	Ouro	2	0	1	2	3	2
27039	Outeiro de Rei	29	33	28	20	57	53
27040	Palas de Rei	7	23	4	3	11	26
27041	Pantón	7	10	16	5	23	15
27042	Paradela	4	3	5	1	9	4
27043	O Páramo	8	3	3	4	11	7
27044	A Pastoriza	5	12	20	8	25	20
27045	Pedrafita do Cebreiro	2	0	0	0	2	0
27046	Pol	5	7	14	3	19	10
27047	A Pobra do Brollón	8	5	3	2	11	7
27048	A Pontenova	11	1	3	4	14	5
27049	Portomarín	2	3	3	1	5	4
27050	Quiroga	6	6	26	13	32	19
27051	Ribadeo	18	26	56	40	74	66
27052	Ribas de Sil	0	0	5	1	5	1
27053	Ribeira de Piquín	1	4	0	2	1	6
27054	Riotorto	2	1	4	3	6	4
27055	Samos	2	1	0	2	2	3
27056	Rábade	12	15	22	13	34	28
27057	Sarria	74	49	74	47	148	96
27058	O Saviñao	7	2	14	8	21	10
27059	Sober	5	2	14	4	19	6
27060	Taboada	19	7	10	1	29	8
27061	Trabada	3	3	0	3	3	6
27062	Triacastela	2	3	0	2	2	5
27063	O Valadouro	4	9	8	5	12	14
27064	O Vicedo	5	4	4	3	9	7
27065	Vilalba	67	37	77	70	144	107
27066	Viveiro	68	41	80	75	148	116
27901	Baralla	24	13	4	6	28	19
27902	Burela	64	37	92	84	156	121

TOTAL LUGO	2100	2090	2124	1790	4224	3880
-------------------	------	------	------	------	------	------

DATOS:

Ourense:

codINE	Concello	Alumnos FC2014	Alumnos FC2015	Alumnos FD2014	Alumnos FD2015	TOTAL 2014	TOTAL 2015
32001	Allariz	24	33	43	45	67	78
32002	Amoeiro	5	10	11	8	16	18
32003	A Arnoia	0	0	7	6	7	6
32004	Avión	0	2	1	4	1	6
32005	Baltar	0	0	3	1	3	1
32006	Bande	1	6	8	2	9	8
32007	Baños de Molgas	8	3	6	5	14	8
32008	Barbadás	72	91	113	94	185	185
32009	O Barco de Valdeorras	53	127	121	84	174	211
32010	Beade	0	3	4	2	4	5
32011	Beaz	0	0	0	2	0	2
32012	Os Blancos	1	0	4	4	5	4
32013	Boborás	8	0	12	9	20	9
32014	A Bola	4	3	9	6	13	9
32015	O Bolo	0	1	1	1	1	2
32016	Calvos de Randín	2	0	2	0	4	0
32017	Carballeda de Valdeorras	2	4	5	6	7	10
32018	Carballeda de Avia	4	1	8	11	12	12
32019	O Carballiño	41	46	121	41	162	87
32020	Cartelle	3	4	6	9	9	13
32021	Castrelo do Val	2	2	3	3	5	5
32022	Castrelo de Miño	2	4	8	5	10	9
32023	Castro Caldelas	2	2	0	4	2	6
32024	Celanova	18	17	19	14	37	31
32025	Cenlle	1	5	7	5	8	10
32026	Coles	19	12	32	37	51	49
32027	Cortegada	3	1	1	8	4	9
32028	Cualedro	3	1	3	4	6	5
32029	Chandrea de Queixa	0	0	1	1	1	1
32030	Entrimo	1	1	4	2	5	3
32031	Esgos	6	5	5	7	11	12
32032	Xinzo de Limia	37	19	79	70	116	89
32033	Gomesende	0	0	2	3	2	3
32034	A Gudiña	7	1	2	1	9	2
32035	O Irixo	1	2	5	3	6	5
32036	Xunqueira de Ambia	7	3	13	11	20	14
32037	Xunqueira de Espadanedo	4	1	6	6	10	7
32038	Larouco	0	3	1	2	1	5
32039	Laza	2	0	2	1	4	1
32040	Leiro	0	3	16	4	16	7
32041	Lobeira	0	0	2	2	2	2
32042	Lobios	1	0	18	1	19	1
32043	Maceda	6	2	18	15	24	17
32044	Manzaneda	0	1	0	0	0	1
32045	Maside	5	1	34	12	39	13
32046	Melón	0	0	1	5	1	5
32047	A Merca	9	1	6	4	15	5

codINE	Concello	Alumnos FC2014	Alumnos FC2015	Alumnos FD2014	Alumnos FD2015	TOTAL 2014	TOTAL 2015
32048	A Mezquita	1	0	1	2	2	2
32049	Montederramo	1	1	4	2	5	3
32050	Monterrei	6	1	13	15	19	16
32051	Muiños	4	0	9	1	13	1
32052	Nogueira de Ramuín	1	11	18	19	19	30
32053	Oímbra	3	0	9	5	12	5
32054	Ourense	1014	1035	1387	1126	2401	2161
32055	Pademe de Allariz	10	7	18	13	28	20
32056	Padrenda	1	2	1	2	2	4
32057	Parada de Sil	0	0	3	1	3	1
32058	O Pereiro de Aguiar	29	35	46	43	75	78
32059	A Peroxa	4	7	22	26	26	33
32060	Petín	3	0	2	4	5	4
32061	Piñor	4	2	7	8	11	10
32062	Porqueira	0	0	8	0	8	0
32063	A Pobra de Trives	1	6	5	2	6	8
32064	Pontedeva	5	3	2	1	7	4
32065	Punxín	2	3	3	3	5	6
32066	Quintela de Leirado	1	0	1	0	2	0
32067	Rairiz de Veiga	1	3	11	6	12	9
32068	Ramirás	6	2	8	6	14	8
32069	Ribadavia	5	28	59	41	64	69
32070	San Xoán de Río	0	0	0	0	0	0
32071	Riós	3	4	13	3	16	7
32072	A Rúa	6	15	34	22	40	37
32073	Rubiá	5	3	5	4	10	7
32074	San Amaro	1	2	8	7	9	9
32075	San Cibrao das Viñas	26	34	47	38	73	72
32076	San Cristovo de Cea	6	3	14	9	20	12
32077	Sandiás	3	0	11	8	14	8
32078	Sarreaus	0	2	6	6	6	8
32079	Taboadela	3	10	15	5	18	15
32080	A Teixeira	1	1	5	0	6	1
32081	Toén	3	14	21	12	24	26
32082	Trasmiras	1	0	4	6	5	6
32083	A Veiga	0	0	3	2	3	2
32084	Verea	1	1	4	1	5	2
32085	Verín	69	24	88	77	157	101
32086	Viana do Bolo	9	5	2	6	11	11
32087	Vilamarín	7	1	11	9	18	10
32088	Vilamartín de Valdeorras	4	9	10	7	14	16
32089	Vilar de Barrio	1	0	6	3	7	3
32090	Vilar de Santos	0	0	8	0	8	0
32091	Vilardevós	1	2	5	5	6	7
32092	Vilariño de Conso	0	1	0	0	0	1
TOTAL OURENSE		1616	1698	2730	2126	4346	3824

DATOS:

Pontevedra:

codINE	Concello	Alumnos FC2014	Alumnos FC2015	Alumnos FD2014	Alumnos FD2015	TOTAL 2014	TOTAL 2015
36001	Arbo	1	6	0	0	1	6
36002	Barro	8	16	2	12	10	28
36003	Baiona	26	29	11	22	37	51
36004	Bueu	18	35	38	44	56	79
36005	Caldas de Reis	23	24	24	25	47	49
36006	Cambados	24	39	55	58	79	97
36007	Campo Lameiro	3	5	4	6	7	11
36008	Cangas	95	98	105	105	200	203
36009	A Cañiza	8	8	8	4	16	12
36010	Catoira	12	9	11	7	23	16
36011	Cerdedo	2	5	3	1	5	6
36012	Cotobade	13	15	11	7	24	22
36013	Covelo	6	4	0	0	6	4
36014	Crecente	2	1	1	3	3	4
36015	Cuntis	9	7	21	15	30	22
36016	Dozón	4	2	4	0	8	2
36017	A Estrada	56	116	116	96	172	212
36018	Forcarei	30	18	6	7	36	25
36019	Fornelos de Montes	1	7	4	2	5	9
36020	Agolada	13	30	10	2	23	32
36021	Gondomar	39	62	31	24	70	86
36022	O Grove	23	21	23	11	46	32
36023	A Guarda	55	105	58	40	113	145
36024	Lalín	222	126	130	116	352	242
36025	A Lama	4	7	9	5	13	12
36026	Marín	78	91	56	54	134	145
36027	Mesaño	10	19	11	10	21	29
36028	Meis	10	18	19	8	29	26
36029	Moaña	53	58	61	86	114	144
36030	Mondariz	14	8	7	9	21	17
36031	Mondariz-Balneario	2	3	1	0	3	3

codINE	Concello	Alumnos FC2014	Alumnos FC2015	Alumnos FD2014	Alumnos FD2015	TOTAL 2014	TOTAL 2015
36032	Moraña	12	6	4	9	16	15
36033	Mos	63	70	38	30	101	100
36034	As Neves	7	7	5	8	12	15
36035	Nigrán	49	54	22	42	71	96
36036	Oia	8	1	6	2	14	3
36037	Pazos de Borbén	6	11	5	0	11	11
36038	Pontevedra	580	578	252	222	832	800
36039	O Porriño	73	93	76	62	149	155
36040	Portas	11	7	4	7	15	14
36041	Poio	50	80	19	28	69	108
36042	Ponteareas	57	67	46	126	103	193
36043	Ponte Caldelas	14	30	20	11	34	41
36044	Pontecesures	8	9	9	18	17	27
36045	Redondela	125	158	58	40	183	198
36046	Ribadumia	15	13	12	17	27	30
36047	Rodeiro	42	17	6	5	48	22
36048	O Rosal	20	14	32	26	52	40
36049	Salceda de Caselas	34	56	31	31	65	87
36050	Salvaterra de Miño	28	26	14	14	42	40
36051	Sanxenxo	35	28	12	20	47	48
36052	Silleda	38	35	37	27	75	62
36053	Soutomaior	20	26	29	20	49	46
36054	Tomiño	32	46	62	33	94	79
36055	Tui	34	59	55	79	89	138
36056	Valga	8	18	53	34	61	52
36057	Vigo	2387	2475	1187	1205	3574	3680
36058	Vilaboa	17	24	19	7	36	31
36059	Vila de Cruces	18	9	22	6	40	15
36060	Vilagarcía de Arousa	138	213	108	107	246	320
36061	Vilanova de Arousa	20	11	40	36	60	47
36901	A Illa de Arousa	6	8	3	5	9	13

TOTAL PONTEVEDRA	4819	5241	3126	3056	7945	8297
------------------	------	------	------	------	------	------

TOTAL GALICIA	13969	15213	12511	10796	26480	26009
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

DATOS: Medida 2 Formación continua 2014 - 2015

A Coruña:

CONCELLO	ADG	ADG	AGA	AGA	COM	COM	ELE	ELE	FME	FME	FCO	FCO	HOT	HOT	IFC	IFC	IMA	IMA	MAP	MAP	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
ABEGONDO	23,8	20,0			19,0				4,8		19,0	10,0			23,8	25,0		5,0		5,0			4,8	10,0	4,8	25,0	
AMES	23,6	24,5			13,1	10,7				2,3	23,6	18,8	2,3	1,3	15,4	32,9		1,0					12,4	9,4	7,3	1,3	
ARANGA	40,0	18,2	20,0		20,0											9,1							20,0			72,7	
ARES	22,2	10,5			11,1	15,8					5,6	42,1			38,9	15,8								15,8	22,2		
ARTEIXO	22,5	23,0			13,6	6,0			5,3		14,8	15,8	3,6	2,7	18,3	16,4		4,4					17,8	16,9	4,1	14,8	
ARZUA	29,4	46,2	17,6			15,4					29,4	7,7	5,9			7,7		7,7						7,7	17,6	7,7	
BAÑA, A	10,5	4,5	15,8	13,6	5,3	9,1			5,3		21,1	18,2	10,5			18,2							31,6	31,8		4,5	
BERGONDO	3,4	28,0									88,1	8,0				3,4	28,0						1,7	12,0	3,4	24,0	
BETANZOS	28,6	22,8			4,8	7,6					16,7	15,2		2,5	14,3	17,7		1,3		1,3			16,7	5,1	19,0	26,6	
BOIMORTO	20,0	33,3	20,0		20,0	16,7					10,0	16,7											30,0	16,7		16,7	
BOIRO	24,7	10,1			17,5	23,9					10,3	21,0	7,2	8,7	13,4	7,2		4,3	10,3	0,7			13,4	2,2	3,1	21,7	
BOQUEIXON	15,8				5,3				5,3		10,5	23,1			15,8	7,7							42,1	46,2	5,3	23,1	
BRION	25,8	42,2				15,6			6,5		22,6	11,1	3,2		16,1	20,0							16,1	6,7	9,7	4,4	
CABANA DE BERGANTIÑOS	6,7	37,5			26,7	12,5					46,7	12,5			6,7	12,5										13,3	25,0
CABANAS	10,0	30,0			25,0	10,0					25,0	35,0			20,0	10,0							20,0			15,0	
CAMARIÑAS	16,7	57,1			8,3	7,1					41,7	28,6			33,3										7,1		
CAMBRE	20,6	22,0			7,9	8,5			0,8		17,5	18,6	2,4	1,7	23,0	14,4		3,4		2,5			21,4	15,3	6,3	13,6	
CAPELA, A	11,1		77,8		11,1							100,0															
CARBALLO	11,7	33,0	14,3		10,4	12,8			5,2		24,7	17,0			15,6	6,4							14,3	9,6	3,9	21,3	
CARIÑO		20,0										20,0											100,0			60,0	
CARNOTA	15,4				7,7						15,4	16,7				7,7							53,8	50,0		33,3	
CARRAL	23,3	16,1			6,7	3,2					20,0	12,9			26,7	19,4							16,7	12,9	6,7	35,5	
CEDEIRA	16,7	40,0			16,7	10,0					33,3	30,0				20,0							16,7		16,7		
CEE	6,7	34,5									13,3	48,3	23,3		56,7	13,8										3,4	
CERCEDA	36,4	7,1	18,2									7,1		7,1		14,3							36,4	14,3	9,1	50,0	
CERDIDO		50,0																								100,0	50,0
CESURAS		14,3													100,0											42,9	42,9
COIROS	16,7	37,5			50,0							12,5			16,7								16,7	12,5		37,5	
CORCUBION	11,1	71,4											66,7		11,1	28,6							11,1				
CORISTANCO	9,1	20,0	9,1		9,1						45,5	10,0			9,1	25,0							9,1	15,0	9,1	30,0	
CORUÑA, A	25,0	28,8			12,5	6,3			1,6		19,0	17,1	3,1	2,1	19,4	18,2		2,1		0,7		0,1	16,5	19,6	2,9	5,1	
CULLEREDO	22,1	20,2			11,0	10,1			1,9		12,3	18,1	0,6	1,1	21,4	20,7		2,7		1,1			23,4	11,2	7,1	14,9	
CURTIS	30,0	17,4	10,0								30,0	13,0			10,0	8,7							10,0	34,8	10,0	26,1	
DODRO	80,0	33,3							20,0			33,3				33,3											
DUMBRIA	12,5	20,0									37,5	20,0	12,5		37,5	40,0										20,0	
FENE	32,0	36,4			6,0	18,2					20,0	20,8	4,0	1,3	20,0	5,2				1,3			4,0	2,6	14,0	14,3	
FERROL	21,5	29,2		0,8	6,8	10,7					16,5	20,2	3,2	2,8	19,7	9,8				3,7			26,9	16,9	5,4	5,9	
FISTERRA	33,3	40,0										40,0	33,3			16,7	20,0								16,7		
FRADES						66,7										50,0									50,0	33,3	
IRIXOA	25,0	12,5				12,5			25,0					12,5	50,0										12,5		50,0
LARACHA (A)	12,1	18,5	6,1		6,1	3,7			3,0		12,1	18,5		3,7	9,1	3,7							45,5	40,7	6,1	11,1	
LAXE		22,2										33,3			75,0	44,4							25,0				
LOUSAME		18,2			33,3	27,3						9,1			33,3			9,1								33,3	36,4
MALPICA DE BERGANTIÑOS	9,1		18,2		9,1							33,3			27,3	33,3							27,3		9,1	33,3	
MAÑÓN		75,0				25,0																			100,0		
MAZARICOS	9,1	66,7	45,5		18,2						18,2	22,2														9,1	11,1
MELIDE	43,2	12,8	27,0	31,9	5,4	21,3					5,4	8,5	2,7		5,4	4,3							5,4	17,0	5,4	4,3	
MESIA		75,0																								25,0	100,0
MIÑO	20,0	17,4			20,0	17,4						13,0											50,0	13,0	10,0	39,1	
MOECHE		100,0																									

DATOS: Medida 2 Formación continua 2014 - 2015

A Coruña (continuación):

CONCELLO	ADG		AGA		COM		ELE		FME		FCO		HOT		IFC		IMA		MAP		SEA		SSC		TMV		
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
MONFERO		100,0																								100,0	
MUGARDOS	15,4	27,8		5,6	30,8	22,2					7,7	27,8			23,1	5,6								23,1			11,1
MUROS	22,2	9,5			11,1	4,8					16,7	19,0			5,6	9,5								38,9	47,6	5,6	9,5
MUXIA		10,3				2,6					42,9	71,8			42,9	7,7	2,6								2,6	14,3	2,6
NARON	24,5	21,2		2,8	17,5	16,6					18,0	17,5	2,5	1,4	14,5	13,4				1,4				16,0	12,4	7,0	13,4
NEDA	28,6	42,3			21,4	7,7					7,1	19,2	7,1	3,8	7,1	7,7								14,3	7,7	14,3	11,5
NEGREIRA	25,8	36,6	6,5	7,3	16,1	12,2				16,1	19,4	17,1		4,9	3,2	12,2	2,4							6,5	4,9	6,5	2,4
NOIA	27,6	30,0			13,8	22,5					24,1	15,0	3,4		13,8	7,5	5,0	3,4						6,9	5,0	6,9	15,0
OLEIROS	19,3	23,3			13,7	2,3				0,6	15,5	23,3			2,3	18,6	23,7	3,7						29,8	17,2	2,5	4,2
ORDES	14,7	31,1	10,3		4,4	6,7					10,3	13,3	2,9		22,1	15,6	2,2							14,7	11,1	20,6	20,0
OROSO	28,6	30,2	7,1		9,5	5,7				4,8	11,9	22,6	2,4		16,7	18,9								14,3	20,8	4,8	1,9
ORTIGUEIRA	40,0										40,0															20,0	
OUTES	30,8	28,6				19,0				15,4	23,1	9,5	7,7	4,8	23,1	9,5	9,5		4,8						9,5		4,8
OZA DOS RIOS		33,3										33,3			100,0										33,3		
PADERNE	11,1	45,5										9,1			11,1	18,2								55,6	9,1	22,2	18,2
PADRON	25,9	29,6			14,8	11,1				3,7	11,1	33,3	11,1	3,7	7,4	18,5								14,8	3,7	11,1	
PINO, O	21,4	52,9		5,9		11,8				28,6		5,9	14,3		21,4	5,9									17,6	14,3	
POBRA DO CARAMIÑAL, A	26,3	23,3			21,1	20,9				2,6	15,8	16,3	2,6	4,7	15,8	14,0	4,7		2,3					13,2	2,3	2,6	11,6
PONTECESO		40,0	36,4		13,6						22,7	10,0			40,0									4,5		22,7	10,0
PONTEDEUME	9,8	14,3			53,7	23,8					7,3	23,8	2,4	4,8	14,6	9,5	4,8		4,8					7,3	9,5	4,9	4,8
PONTES DE GARCIA RODRIGUEZ, AS	39,6	12,0			1,9	25,3					5,7	12,0			35,8	22,7			2,7					15,1	13,3	1,9	12,0
PORTO DO SON	4,0	18,2			20,0	9,1				4,0	12,0	27,3	8,0		8,0	12,1	3,0	32,0	6,1					8,0	6,1	4,0	18,2
RIANXO	21,6	11,3			21,6	13,2					13,5	20,8	5,4	3,8	5,4	7,5	1,9	13,5	1,9					18,9	11,3		28,3
RIBEIRA	10,7	19,0			18,9	26,8					6,9	7,0	2,5	1,4	8,8	17,6	3,5	8,2	7,7					42,8	5,6	1,3	11,3
ROIS		10,5		5,3	33,3	15,8					33,3	26,3				5,3									31,6	33,3	5,3
SADA	19,6	27,5			14,3	5,9				3,6	12,5	13,7			21,4	15,7	3,9							25,0	21,6	3,6	11,8
SAN SADURNIÑO	10,0	45,5	20,0		10,0						10,0	27,3			20,0									20,0		10,0	27,3
SANTA COMBA	11,1	10,5	51,9	18,4	3,7	42,1					14,8	5,3			10,5									11,1	7,9	7,4	5,3
SANTIAGO DE COMPOSTELA	31,4	29,8	0,1		14,3	12,7	0,1			3,1	14,7	17,8	5,3	2,4	15,2	24,8	0,5							10,6	10,6	5,0	1,5
SANTISO	60,0										20,0				20,0										75,0		25,0
SOBRADO			60,0	20,0																					60,0	40,0	20,0
SOMOZAS, AS											25,0				100,0	75,0											
TEO	21,9	25,7			15,6	6,1				2,3	23,4	16,9	3,1	2,0	18,0	25,7	1,4					1,4		11,7	20,3	3,9	0,7
TOQUES			100,0	100,0																							
TORDOIA	21,1	10,0				10,0					10,5	10,0				10,0								15,8	30,0	5,3	30,0
TOURO		22,2			25,0	16,7				12,5	12,5	27,8	25,0		25,0	11,1	5,6								5,6		11,1
TRAZO	11,1	21,4	11,1			21,4					22,2	7,1			11,1	14,3									7,1	44,4	28,6
VAL DO DUBRA	5,9	18,2			17,6	9,1				11,8	17,6	9,1	5,9		11,8	9,1								29,4	45,5		9,1
VALDOVIÑO	35,0	11,8		23,5	15,0	14,7					15,0	14,7	5,0			8,8			5,9					20,0	17,6	10,0	2,9
VEDRA	12,5	20,0			6,3	15,0					6,3	10,0		5,0	6,3	15,0								50,0	30,0	18,8	5,0
VILARMAIOR						42,9						28,6				14,3										100,0	14,3
VILASANTAR											100,0																
VIMIANZO	7,4	25,0	7,4	5,0		5,0					55,6	25,0			14,8	35,0										14,8	5,0
ZAS	3,6	9,3	3,6	1,9	35,7	3,7					10,7	20,4			28,6	63,0								3,6		14,3	1,9

DATOS: Medida 2 Formación continua 2014 - 2015

Lugo:

CONCELLO	ADG	ADG	AGA	AGA	COM	COM	FME	FME	FCO	FCO	HOT	HOT	IFC	IFC	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
ABADIN		12,5				12,5							28,6	75,0	57,1		14,3				
ALFOZ		18,2				4,5								27,3				14,3			
ANTAS DE ULLA	33,3			33,3					33,3		9,1	85,7	40,9				33,3			33,3	
BALEIRA	13,3									6,7	13,3						73,3	86,7		6,7	
BARALLA	8,3	7,7	12,5			7,7	4,2		4,2	7,7		7,7	16,7	15,4			54,2	23,1		30,8	
BARREIROS	20,0	22,2				11,1			40,0	22,2	10,0		20,0	44,4			10,0				
BECERREA		16,7	14,3				14,3			33,3							42,9		28,6	50,0	
BEGONTE	31,6	29,4				5,9			10,5	17,6	5,3	11,8	15,8	29,4	10,5			15,8	5,9	10,5	
BOVEDA		100,0															100,0				
BURELA	21,9	45,9			4,7	10,8			3,1	16,2	23,4		20,3	16,2			17,2		9,4	10,8	
CARBALLEDO		16,7	100,0	16,7		50,0								16,7							
CASTRO DE REI	14,3	13,3				6,7				20,0			28,6	26,7	28,6	33,3	7,1		21,4		
CASTROVERDE	4,1	5,0									32,7		2,0	15,0	4,1	5,0	55,1	70,0	2,0	5,0	
CERVANTES									20,0				60,0	66,7			20,0			33,3	
CERVO	19,0	33,3				28,6			4,8	9,5	19,0		14,3	23,8			28,6		14,3	4,8	
CHANTADA	24,1	21,7	24,1	30,4	3,4	8,7			6,9	8,7			10,3	21,7	6,9		24,1			8,7	
CORGO, O	8,0	44,4	32,0				4,0				4,0	11,1	20,0				16,0	22,2	16,0	22,2	
COSPEITO	10,5	22,2			5,3						11,1		26,3	33,3	5,3	33,3	47,4		5,3		
FOLGOSO DO COUREL													100,0								
FONSAGRADA, A	12,5	25,0	12,5			5,0			12,5	5,0	12,5		25,0	15,0	25,0	10,0		15,0		25,0	
FOZ	17,4	38,5			4,3	7,7			13,0	3,8	8,7	19,2	21,7	26,9			26,1		8,7	3,8	
FRIOL		12,1	7,1	45,5	14,3	6,1	14,3			6,1	7,1	6,1	14,3	9,1			28,6	6,1	14,3	9,1	
GUITIRIZ	9,7	21,4	51,6			14,3	3,2			7,1		7,1	6,5	28,6	3,2		16,1		9,7	21,4	
GUNTIN	50,0	23,1	16,7	46,2					25,0	100,0				7,7	16,7	7,7	16,7			15,4	
INCIO, O			25,0														50,0				
LANCARA	9,5	30,8	19,0											15,4		15,4	71,4	38,5			
LOURENZA	25,0	14,3			28,6		14,3		14,3	50,0				25,0	14,3		14,3				
LUGO	26,7	31,6	0,7	1,0	10,7	4,8	0,2		7,0	9,2	8,1	4,2	24,4	28,6	4,7	3,9	13,7	9,2	3,8	7,5	
MEIRA		35,7					50,0			14,3	50,0			14,3				7,1		28,6	
MONDOÑEDO	15,8	55,6							15,8			22,2	15,8	22,2			47,4		5,3		
MONFORTE DE LEMOS	16,1	25,0			3,4	3,8			4,6	38,5			24,1	11,5			36,8	3,8	14,9	17,3	
MONTERROSO	6,7	31,3	6,7	12,5		18,8	6,7			25,0	6,7		6,7			6,3	66,7			6,3	
NOGAIS, AS										25,0					50,0			75,0	50,0		
OUROL													50,0			100,0			50,0		
OUTEIRO DE REI	24,1	27,3	3,4			12,1			6,9	12,1	3,4	3,0	41,4	21,2			13,8	12,1	6,9	12,1	
PALAS DE REI	28,6	4,3		56,5						17,4			28,6		14,3		28,6	8,7		13,0	
PANTON	14,3	10,0			14,3	20,0				30,0			14,3				42,9		14,3	40,0	
PARADELA			50,0						25,0	33,3			25,0	33,3						33,3	
PARAMO, O	37,5	33,3			12,5	33,3								33,3			50,0				
PASTORIZA, A	60,0	25,0				8,3				16,7			40,0	41,7						8,3	
PEDRAFITA DO CEBREIRO			50,0		50,0																
POBRA DO BROLLÓN, A	25,0	20,0								40,0							62,5		12,5	40,0	
POL	20,0	57,1					20,0						40,0	28,6			20,0			14,3	
PONTENOVA, A		100,0							72,7								27,3				
PORTOMARIN		33,3				33,3									50,0	33,3			50,0		
QUIROGA		33,3			16,7				16,7	50,0							33,3	16,7	33,3		
RABADE	8,3	6,7			8,3					6,7	33,3	13,3		6,7		6,7	33,3	33,3	16,7	26,7	
RIBADEO	22,2	26,9			16,7	7,7				33,3	42,3	5,6		16,7	23,1		5,6				
RIBEIRA DE PIQUIN									100,0					50,0				25,0		25,0	
RIOTORTO							50,0												50,0	100,0	
SAMOS											100,0						50,0		50,0		
SARRIA	10,8	36,7			5,4	4,1			5,4	12,2			4,1	9,5	26,5	2,7	2,0	66,2	4,1	10,2	

DATOS: Medida 2 Formación continua 2014 - 2015

Lugo (continuación):

CONCELLO	ADG		AGA		COM		FME		FCO		HOT		IFC		SEA		SSC		TMV	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
SAVIÑO, O									14,3	50,0			14,3				57,1	50,0	14,3	
SOBER	20,0								40,0	100,0			20,0				20,0			
TABOADA	5,3	14,3	42,1	57,1	5,3						5,3			14,3			42,1			14,3
TRABADA	100,0	33,3												33,3						
TRICASTELA		33,3				33,3														100,0
VALADOURO, O	75,0	33,3										11,1	25,0	22,2						
VICEDO, O	20,0	25,0			40,0	50,0											20,0		20,0	25,0
VILALBA	7,5	35,1	1,5		1,5	5,4	1,5		3,0		1,5		6,0	27,0			71,6	16,2	6,0	16,2
VIVEIRO	5,9	19,5			29,4	34,1			8,8	4,9	27,9	2,4	17,6	12,2			1,5		8,8	26,8
XERMADE	10,5	100,0	5,3														84,2			
XOVE	44,4	35,3				17,6						22,2		11,1	29,4		22,2			17,6

DATOS: Medida 2 Formación continua 2014 - 2015

Ourense:

CONCELLO	ADG	ADG	AGA	AGA	COM	COM	FME	FME	FCO	FCO	HOT	HOT	IFC	IFC	IMA	IMA	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
ALLARIZ	8,3	21,2			8,3	12,1			20,8	21,2			6,1	12,5	12,1					41,7	24,2	8,3	
AMOEIRO	40,0	10,0				10,0				30,0				40,0	50,0					20,0			
AVION		50,0												100,0	50,0								
BANDE	37,5	16,7			25,0	16,7			12,5	50,0				12,5						12,5			16,7
BAÑOS DE MORGAS	20,8	33,3			9,7				20,8	33,3		5,6		12,5			33,3			19,4			11,1
BARBADAS	22,6	20,9				14,3			1,9	25,3			2,2	43,4	17,6		1,1			22,6	16,5	9,4	2,2
BARCO DE VALDEORRAS, O	100,0	47,2				3,9				18,9					19,7						10,2		
BEADE	12,5		12,5							66,7										50,0		25,0	33,3
BOLA, A										66,7					33,3					100,0			
BOLO, O	100,0									100,0													
CARBALLEDA DE AVIA										100,0										100,0			
CARBALLEDA DE VALDEORRAS		75,0						50,0												50,0	25,0		
CARBALLIÑO, O	17,1	8,7			2,4	37,0			7,3	15,2	2,4			19,5	23,9					39,0	4,3	12,2	10,9
CARTELLE		25,0			33,3					25,0					25,0							66,7	25,0
CASTRELO DE MIÑO	50,0	50,0								50,0										50,0			
CASTRELO DO VAL		100,0								100,0													
CASTRO CALDELAS	50,0									50,0												50,0	50,0
CELANOVA	16,7	11,8				5,9				5,9	16,7	5,9	11,1	5,9		5,9				50,0	47,1	5,6	11,8
CENLLE		20,0			100,0										20,0						60,0		
COLES	10,5	16,7			10,5				10,5	25,0			8,3	10,5	8,3					36,8	25,0	21,1	16,7
CORTEGADA																				100,0			100,0
CUALEDRO									33,3	100,0				33,3								33,3	
ENTRIMO										100,0				100,0									
ESGOS	33,3	20,0				20,0			16,7	40,0				16,7	20,0						33,3		
GUDIÑA, A										100,0				14,3									85,7
IRIXO, O										50,0										100,0			50,0
LAROUCO		33,3								33,3					33,3								
LAZA														50,0						50,0			
LEIRO										33,3					66,7								100,0
LOBIOS																							
MACEDA									16,7	50,0	16,7	50,0	33,3							33,3			
MANZANEDA										100,0													
MASIDE		100,0																		100,0			
MERCA, A						100,0						11,1								88,9			
MEZQUITA, A	100,0																						
MONTEDERAMO									100,0			100,0											
MONTERREI	16,7					100,0								50,0							33,3		
MUÍÑOS														25,0									75,0
NOGUEIRA DE RAMUIN		9,1				9,1			100,0	27,3					18,2						18,2		18,2
OIMBRA	33,3																			66,7			
OURENSE	23,8	20,5			7,7	12,6			20,4	21,3	2,0	5,5	18,5	16,4		0,8		0,6		23,4	19,8	4,2	2,6
PADERNE DE ALLARIZ	30,0	14,3								14,3		14,3	10,0	14,3						60,0	28,6		14,3
PADRENDA						50,0			100,0												50,0		
PEREIRO DE AGUIAR, O	20,7	20,0			13,8	11,4			13,8	28,6			3,4	8,6		8,6				34,5	14,3	13,8	8,6
PEROXA, A	50,0					14,3				28,6		14,3		28,6						50,0	14,3		
PETIN																				33,3		66,7	
PIÑOR					25,0	50,0			25,0	50,0				25,0						25,0			
POBRA DE TRIVES, A		16,7				16,7			100,0	50,0											16,7		
PONTEDEVA	20,0								20,0	66,7				60,0	33,3								
PUNXIN	50,0	33,3								33,3	50,0				33,3								
QUINTELA DE LEIRADO	100,0																						
RAIRIZ DE VEIGA		33,3							100,0						33,3							33,3	
RAMIRAS						50,0								66,7						33,3			50,0
RIBADAVIA	20,0	7,1				3,6				7,1				20,0	67,9					60,0	7,1		7,1

DATOS: Medida 2 Formación continua 2014 - 2015

Ourense (continuación):

CONCELLO	ADG	ADG	AGA	AGA	COM	COM	FME	FME	FCO	FCO	HOT	HOT	IFC	IFC	IMA	IMA	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
RIOS		75,0																	100,0			25,0	
RUA, A		40,0				6,7				6,7			50,0	33,3					16,7	13,3	33,3		
RUBIA		33,3							60,0				20,0	66,7					20,0				
SAN AMARO						50,0															100,0	50,0	
SAN CIBRAO DAS VIÑAS	15,4	20,6			15,4	11,8			26,9	35,3		8,8	7,7	14,7					15,4	5,9	19,2	2,9	
SAN CRISTOVO DE CEA	16,7		33,3						16,7	66,7										33,3	33,3		
SANDIAS	33,3								33,3												33,3		
SARREAUS										50,0												50,0	
TABOADELA	33,3	10,0								40,0	33,3	10,0									30,0	33,3	10,0
TEIXEIRA, A		100,0																	100,0				
TOEN	33,3	14,3				21,4							50,0		7,1	66,7	7,1						
TRASMIRAS									100,0														
VEREA																			100,0			100,0	
VERIN	47,8	41,7			1,4	8,3			2,9	16,7			31,9	33,3					15,9				
VIANA DO BOLO	11,1	20,0							11,1				11,1	20,0					55,6		11,1	60,0	
VILAMARIN	14,3	100,0							14,3				42,9						14,3		14,3		
VILAMARTIN DE VALDEORRAS	25,0	44,4								33,3			50,0	22,2					25,0				
VILAR DE BARRIO	100,0																						
VILARDEVOS	100,0													50,0								50,0	
VILARIÑO DE CONSO																						100,0	
XINZO DE LIMIA	35,1	21,1			5,4	21,1			10,8	36,8			37,8	5,3					8,1		2,7	15,8	
XUNQUEIRA DE AMBIA									42,9	33,3			14,3	33,3					28,6	33,3	14,3		
XUNQUEIRA DE ESPADANEDO		100,0											25,0						25,0			50,0	

DATOS: Medida 2 Formación continua 2014 - 2015

Pontevedra:

CONCELLO	ADG	ADG	AGA	AGA	COM	COM	EOC	EOC	ELE	ELE	FME	FME	FCO	FCO	HOT	HOT	IFC	IFC	IMA	IMA	MAP	MAP	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
AGOLADA	7,7	20,0		20,0		16,7								3,3		3,3	30,8								61,5	36,7			
ARBO		16,7				16,7							100,0					16,7								16,7		33,3	
BAIONA	11,5	27,6				10,3							3,8	10,3	7,7	3,4	30,8	20,7							34,6	3,4	11,5	24,1	
BARRO	12,5	12,5			25,0	6,3							12,5	12,5			37,5	12,5								50,0	12,5	6,3	
BUEU	27,8	37,1			16,7	22,9							11,1	22,9	5,6		27,8	8,6				5,7			5,6		5,6	2,9	
CALDAS DE REIS	13,0	29,2			30,4	4,2							8,7	12,5			26,1	8,3							4,3		17,4	45,8	
CAMBADOS	20,8	30,8	20,8		12,5	23,1							20,8	20,5	4,2		4,2	12,8							16,7			12,8	
CAMPO LAMEIRO						40,0				20,0							33,3	40,0										66,7	
CANGAS	29,5	30,6	1,1		5,3	33,7			1,1		1,1		5,3	5,1	3,2	5,1	32,6	14,3				3,1			15,8	5,1	5,3	3,1	
CANIZA, A	12,5	25,0				12,5											12,5								62,5	37,5	12,5	25,0	
CATOIRA	33,3	11,1			41,7								25,0	33,3				44,4										11,1	
CERDEDO		20,0				20,0							20,0						20,0						100,0	20,0			
COTOBADE	7,7	6,7	7,7		38,5	20,0					6,7		7,7	6,7	7,7		15,4	26,7							7,7	26,7	7,7	6,7	
COVELO, O	16,7				16,7								16,7	25,0			33,3	25,0									16,7	50,0	
CRECENTE																									50,0		50,0	100,0	
CUNTIS	33,3	28,6				14,3								14,3				28,6							66,7				
DOZON			75,0																									25,0	100,0
ESTRADA, A	5,4	18,1		5,4	19,0	1,8	3,4						5,4	9,5	1,8		37,5	11,2							37,5	32,8	5,4	5,2	
FORCAREI		11,1	3,3			5,6							3,3		3,3		53,3	5,6							26,7	66,7	10,0	11,1	
FORNELOS DE MONTES					100,0	28,6											14,3									57,1			
GONDOMAR	23,1	16,1			2,6	24,2					1,6		15,4	11,3	5,1		35,9	8,1	2,6						5,1	22,6	10,3	16,1	
GROVE, O	21,7	33,3	4,3		17,4	14,3							21,7	19,0			26,1	28,6									8,7	4,8	
GUARDA, A	12,7	41,9			10,9	4,8						1,8	25,5	4,8	5,5	1,0	41,8									46,7	1,8	1,0	
ILLA DE AROUSA, A		37,5			33,3	25,0							16,7	25,0			33,3	12,5									16,7		
LALIN	5,9	22,2	2,3	17,5	6,3	1,6							7,2	9,5	13,1		33,3	25,4							26,6	11,1	5,4	12,7	
LAMA, A					50,0	14,3								28,6	50,0			14,3								28,6		14,3	
MARIN	7,7	27,5			28,2	16,5	1,3		1,3	1,1			15,4	11,0		15,4	16,7	17,6				1,1			19,2	7,7	10,3	2,2	
MEAÑO	30,0	47,4	30,0			15,8							10,0	21,1			20,0	10,5								5,3	10,0		
MEIS					60,0	11,1							10,0				10,0	72,2					5,6				20,0	11,1	
MOAÑA	22,6	31,0			13,2	29,3			1,9	1,7			5,7	12,1	9,4	1,7	30,2	12,1				1,9			9,4	6,9	5,7	5,2	
MONDARIZ	35,7					50,0							28,6				25,0	14,3	12,5			1,9					21,4	12,5	
MONDARIZ-BALNEARIO		33,3			50,0	66,7											50,0												
MORAÑA	16,7	16,7	16,7		25,0									33,3	16,7	16,7	8,3	16,7		16,7							16,7		
MOS	22,2	17,1			15,9	22,9			1,6	2,9			11,1	25,7	1,6	5,7	20,6	2,9		2,9					14,3	14,3	12,7	5,7	
NEVES, AS	14,3	42,9			28,6								14,3	14,3			28,6	14,3									14,3	28,6	
NIGRAN	16,3	27,8			10,2	25,9			4,1	1,9			4,1	14,8	6,1	5,6	26,5	3,7	4,1		2,0	1,9			14,3	3,7	12,2	14,8	
OIA	25,0				37,5												37,5	100,0											
PAZOS DE BORBEN	16,7					27,3					9,1					9,1	33,3	18,2							50,0	36,4			
POIO	16,0	13,8			18,0	21,3	2,0						8,0	12,5	2,0	1,3	30,0	26,3		2,5			4,0		12,0	11,3	8,0	11,3	
PONTE CALDELAS	7,1				50,0	60,0									16,7	14,3	7,1	6,7							14,3	16,7	7,1		
PONTEAREAS	17,5	23,9			7,0	20,9			1,8	3,0			14,0	23,9	10,5	4,5	21,1	13,4	1,8						8,8		17,5	10,4	
PONTECESURES	37,5	44,4			12,5	11,1							25,0				11,1	12,5	22,2					12,5				11,1	
PONTEVEDRA	13,4	18,2		0,2	15,7	19,6	1,7						7,8	11,8	7,1	3,8	29,3	24,7		0,3		0,5	0,2		19,1	14,4	5,7	5,2	
PORRINO, O	34,2	28,0			11,0	16,1			4,1	1,1			6,8	21,5	1,4	1,1	17,8	16,1	1,4			1,1			16,4	1,1	6,8	14,0	
PORTAS		14,3			18,2	14,3							9,1	14,3			27,3	14,3								45,5		28,6	
REDONDELA	15,2	19,6			10,4	18,4			0,8				7,2	17,7	0,8	3,2	39,2	17,1			1,9	4,0	0,6		15,2	9,5	7,2	12,0	
RIBADUMIA	20,0	61,5			26,7						6,7		26,7	7,7		7,7	13,3	15,4									6,7	7,7	
RODEIRO		11,8	54,8	23,5	2,4													11,8							42,9	52,9			
ROSAL, O	5,0	42,9			45,0								10,0				25,0	7,1								35,7	15,0	14,3	
SALCEDA DE CASELAS	20,6	14,3			14,7	16,1							14,7	10,7	5,9		17,6	28,6							23,5	17,9	2,9	12,5	

DATOS: Medida 2 Formación continua 2014 - 2015

Pontevedra (continuación):

CONCELLO	ADG	ADG	AGA	AGA	COM	COM	EOC	EOC	ELE	ELE	FME	FME	FCO	FCO	HOT	HOT	IFC	IFC	IMA	IMA	MAP	MAP	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
SALVATERRA DE MIÑO	17,9	30,8			10,7	26,9							25,0	7,7	3,6		14,3	7,7		7,7		3,8			17,9	3,8	10,7	11,5
SANXENXO	31,4	42,9			20,0	10,7							31,4	21,4			11,4	17,9			2,9				2,9	3,6		3,6
SILLEDA	2,6	20,0	15,8	2,9	2,6	2,9							13,2	2,9	5,3		10,5	5,7							31,6	45,7	18,4	20,0
SOUTOMAIOR	5,0	19,2			25,0	23,1				3,8			10,0	15,4	10,0	7,7	10,0	7,7			5,0				20,0	3,8	15,0	19,2
TOMIÑO	3,1	17,4			18,8	10,9							18,8	15,2	12,5	15,2	31,3	8,7							6,3	8,7	9,4	23,9
TUI	20,6	22,0			14,7	10,2							11,8	8,5	11,8	15,3	23,5	10,2		1,7					11,8	23,7	5,9	8,5
VALGA	62,5	33,3	12,5			22,2					12,5		12,5	11,1				16,7								11,1		5,6
VIGO	19,9	24,6	0,6		11,9	16,1			0,8	1,1	0,4		12,5	12,4	6,6	5,7	24,8	18,5	0,4	1,9	0,3	0,8			17,9	13,7	3,9	5,1
VILA DE CRUCES	11,1	22,2		11,1	5,6								11,1	11,1			38,9								27,8		5,6	55,6
VILABOIA	11,8	25,0			23,5	16,7				8,3				20,8	11,8		41,2	12,5								12,5	11,8	4,2
VILAGARCIA DE AROUSA	17,4	11,7	3,6		26,1	16,4				0,5			15,9	4,2		5,6	28,3	16,0			1,9				0,7	36,6	8,0	7,0
VILANOVA DE AROUSA	15,0	9,1	10,0		20,0	36,4							10,0	27,3			40,0	18,2								5,0	9,1	

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

A Coruña:

CONCELLO	ADG	ADG	AFD	AFD	AGA	AGA	ARG	ARG	COM	COM	EOC	EOC	ELE	ELE	ENA	ENA	FCO	FCO	FME	FME	HOT	HOT	IEX	IEX
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ABEGONDO	87,5								12,5															
AMES	9,7	11,1		0,6	14,0	11,1	0,8		3,0	2,8	2,5	5,6	3,0	3,3	1,3		21,6	17,2		0,6	6,4	7,8	0,8	
ARANGA																							50,0	
ARES	43,3	25,0					3,3	3,6						7,1	3,3	14,3		3,6	6,7	10,7		3,3	3,6	
ARTEIXO	18,2	7,7			1,9				1,3	8,4	7,5	8,4	2,5	2,8	5,0	2,1	16,4	21,0	2,5			4,4	7,0	
ARZÚA								5,6	26,3													47,4	61,1	
BAÑA (A)	17,6	4,0			11,8	20,0	2,9				2,9		8,8	4,0	11,8	4,0		24,0		4,0	8,8	8,0	2,9	
BERGONDO	10,5								5,3	14,3	5,3													
BETANZOS	36,8	11,8							5,3	5,9	5,3									5,9		5,3		
BOIMORTO	12,5								12,5													12,5	50,0	
BOIRO	26,7	39,5			4,4					10,5	2,2			2,6		2,6		7,9				11,1		
BOQUEIXÓN	26,7				20,0	20,0			6,7	6,7			13,3	6,7			6,7					20,0	20,0	
BRIÓN	15,2	3,1			17,4	10,8	2,2	1,5		1,5		3,1	6,5	6,2	2,2	1,5	17,4	36,9				13,0	4,6	
CABANA DE BERGANTIÑOS	22,2	33,3	11,1									33,3		11,1							33,3			
CABANAS	22,2	20,0														20,0			22,2	40,0				
CAMARIÑAS	40,0	16,7																					16,7	
CAMBRE	25,8	15,3	1,1		4,3				1,1	3,4	1,1	5,1	1,1	1,7	3,2	10,2	11,8	1,7	14,0		4,3	1,7		
CAPELA (A)		100,0							100,0															
CARBALLO	23,6	17,8			3,8				0,9	4,4	8,5	10,0	9,4	10,0	0,9	4,4	1,9	3,3	5,7	6,7	17,0	12,2		
CARIÑO	18,2						9,1	14,3		14,3														
CARNOTA																								
CARRAL	33,3	40,0		10,0	6,7							10,0					13,3					13,3		
CEDEIRA	29,2	32,0												4,0			25,0	8,0	4,2	12,0				
CEE	23,5	7,7											5,9	7,7									30,8	
CERCEDA	16,7	50,0																						
CESURAS	50,0																							
COIRÓS	50,0												50,0											
CORCUBIÓN																								
CORISTANCO	5,3											28,6	15,8	7,1	5,3			21,4	10,5	35,7	21,1			
CORUÑA (A)	30,9	24,5	1,2	1,5	0,8	0,3	0,2	0,1	3,2	8,2	2,9	2,6	1,9	0,8	2,3	1,8	6,1	10,7	3,6	1,2	9,8	4,7		
CULLEREDO	17,4	15,3	0,6	1,6	1,7				0,6	1,6	0,6	2,4	1,7		1,7	3,2	11,0	2,4	7,6	1,6	22,1	25,8		
CURTIS		25,0							33,3									25,0	33,3					
DODRO	25,0	8,3									16,7					25,0								
DUMBRIA																						25,0	8,3	
FENE	27,4	23,4					4,8	3,1	3,2	6,3	1,6		8,1	9,4	3,2	1,6	9,7	4,7	8,1	10,9	3,2	3,1		
FERROL	19,6	16,6			0,5				4,1	6,0	0,3		10,4	5,8	1,5	1,8	11,2	16,1	6,1	10,3	6,9	5,0		
FISTERRA	18,2	50,0																					33,3	
FRADES																								
IRIXOA																								
LARACHA (A)	19,2	26,1								4,3	3,8	8,7		4,3	15,4	8,7		13,0	7,7	8,7	7,7			
LAXE	50,0	44,4											16,7	11,1					16,7		16,7	22,2		
LOUSAME	14,3				14,3									50,0										
MALPICA DE BERGANTIÑOS	2,0	20,0									2,0	20,0							1,0		3,0	40,0		
MAÑÓN	20,0																							
MAZARICOS	26,7												13,3					20,0					33,3	
MELIDE	1,7	5,9							13,8									1,7				22,4	64,7	
MESÍA																								
MIÑO									25,0							25,0				25,0				

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

A Coruña (continuación):

CONCELLO	IMA	IMA	IMP	IMP	IMS	IMS	INA	INA	IFC	IFC	MAM	MAM	MAP	MAP	SAN	SAN	SEA	SEA	SSC	SSC	TCP	TCP	TMV	TMV
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ABEGONDO				66,7																33,3				
AMES		0,6	1,3	6,7	1,3	1,1			8,5	10,0	11,9	12,8					0,4	2,8	12,3	6,1			1,3	
ARANGA				50,0																				
ARES	3,3	10,7							6,7	10,7	10,0								20,0	7,1				3,6
ARTEIXO	0,6	2,8	0,6	1,4	0,7	0,6			6,9	8,4	0,6		1,9		0,6	0,7			21,4	25,9	2,5		4,4	2,8
ARZÚA						5,6			10,5			5,6							10,5	22,2			5,3	
BAÑA (A)			8,8	8,0					2,9	4,0	2,9						2,9		14,7	4,0				16,0
BERGONDO			5,3	14,3					5,3	28,6										42,9				
BETANZOS				41,2		5,9	31,6	11,8		5,9									10,5	11,8				
BOIMORTO																			12,5	50,0			50,0	
BOIRO				2,6			4,4	5,3	17,8	13,2	2,2		2,2				2,2		15,6				11,1	15,8
BOQUEIXÓN	6,7	6,7								6,7														
BRIÓN		1,5	4,3	7,7	2,2					6,2	4,3	6,2						2,2	1,5	13,0	7,7			
CABANA DE BERGANTIÑOS																							22,2	
CABANAS	22,2											20,0							22,2					
CAMARIÑAS																			60,0	66,7				
CAMBRE		1,7	2,2	8,5	1,1		1,7	2,2	6,8		8,5						1,1	1,7	20,4	27,1			5,4	5,1
CAPELA (A)																								
CARBALLO	0,9				0,9																			
CARIÑO										14,3	63,6	42,9							22,6	28,9			3,8	2,2
CARNOTA																			9,1					14,3
CARRAL									20,0	20,0	6,7								13,3	100,0				
CEDEIRA	29,2	32,0								4,0		4,0							6,7	20,0				
CEE											5,9								12,5	4,0				
CERCEDA									16,7	50,0									64,7	53,8				
CESURAS				100,0			50,0												50,0				16,7	
COIRÓS												100,0												
CORCUBIÓN																			100,0	100,0				
CORISTANCO																			21,1	7,1			21,1	
CORUÑA (A)	1,0	2,7	0,5	2,1	0,1	1,1	0,1	0,5	9,0	11,6	0,9	1,1	1,1		1,1	1,4	1,4	1,4	19,9	21,1	1,3		0,9	0,7
CULLEREDO	0,6	2,4	1,2	0,8	0,6	0,8		3,2	7,0	8,9	2,9	5,6	1,2		1,2	0,8			19,2	21,8			1,2	1,6
CURTIS							33,3													25,0				25,0
DODRO				25,0		8,3						8,3							8,3	25,0	8,3			
DUMBRIA																			100,0	50,0				
FENE	3,2	6,3		1,6			1,6		9,7	7,8	8,1	1,6							8,1	17,2				3,1
FERROL	9,2	9,5			0,8		2,3	3,3	9,7	9,8	5,6	5,8						0,3	12,0	8,8				1,0
FISTERRA			9,1																72,7	16,7				
FRADES																			100,0					
IRIXOA				100,0																				
LARACHA (A)										4,3		4,3							38,5	17,4			7,7	
LAXE																				22,2				
LOUSAME							14,3												14,3	50,0			42,9	
MALPICA DE BERGANTIÑOS																			1,0	20,0			1,0	
MAÑÓN							20,0				60,0	100,0												
MAZARICOS																			40,0	66,7				
MELIDE									19,0										13,8	29,4			25,9	
MESÍA				33,3																				66,7
MIÑO				100,0			25,0																	

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

A Coruña (continuación):

CONCELLO	ADG	ADG	AFD	AFD	AGA	AGA	ARG	ARG	COM	COM	EOC	EOC	ELE	ELE	ENA	ENA	FCO	FCO	FME	FME	HOT	HOT	IEX	IEX	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
MOECHÉ	100,0	75,0																		25,0					
MONFERO																									
MUGARDOS	28,6	18,5																							
MUROS	20,0			25,0																				25,0	
MUXÍA	25,0																							12,5	
NARÓN	28,9	16,1			0,5				3,7	7,3	0,5		6,0	10,7	3,2	1,0	16,5	8,8	6,4	10,7	3,2	5,9			
NEDA	13,3	19,0			3,3	4,8			3,3	4,8			3,3	9,5	3,3	4,8	3,3	4,8	16,7	14,3	10,0	4,8			
NEGREIRA	6,3	17,1			14,1	24,4		2,4	1,6			4,9	6,3			2,4	17,2	9,8			3,1	4,9	1,6		
NOIA	21,7	13,0								8,7		8,7	39,1	21,7	4,3								4,3		
OLEIROS	21,8	8,3	0,9		6,6				1,4	4,5	1,4	0,6	2,8	0,6	1,4	8,3	14,2	24,8	3,8	1,3	8,1	7,6			
ORDES	6,3	27,5										2,5	3,1	5,0						5,0					
OROSO		28,6			7,1	14,3			7,1		7,1			14,3			21,4					7,1			
ORTIGUEIRA	17,6	37,5																							
OUTES	5,9				17,6						5,9	14,3	5,9		17,6						14,3	11,8			
OZA DOS RÍOS		33,3																			33,3				
PADERNE																									
PADRÓN	3,3	3,3			6,7	6,7	3,3			13,3	6,7	13,3	3,3				30,0	26,7			6,7	13,3			
PINO (O)	28,6	16,7				8,3															8,3		25,0		
POBRA DO CARAMIÑAL (A)	46,4	42,5			3,6					7,5				5,0											
PONTECESO	38,5	53,8								7,7			7,7	15,4						23,1		7,7	7,7		
PONTEDEUME	30,0	19,0											5,0							20,0	19,0		4,8		
PONTES DE GARCÍA RODRÍGUEZ (AS)	87,8	96,2																	4,9						
PORTO DO SON	27,8	18,8			5,6					12,5	5,6		11,1	6,3				37,5		6,3	5,6				
RIANXO	27,8	11,8							5,6	11,8								5,9				11,1			
RIBEIRA	38,8	25,0				1,1				3,4			1,3						28,4			12,5			
ROIS					6,3					9,1	6,3	27,3	18,8				25,0				6,3	18,2	6,3		
SADA	21,4	12,2			2,4		2,4	2,4	7,1	7,3						4,8	2,4	7,1	2,4	2,4		11,9	4,9		
SAN SADURNIÑO	50,0	23,1								7,7				15,4							7,7		7,7		
SANTA COMBA	46,9	13,2			3,1	1,3							15,6	2,6					46,1		6,3	1,3			
SANTIAGO DE COMPOSTELA	16,5	12,1	0,7		9,4	8,4	1,6	2,4	3,3	5,1	3,3	6,2	4,9	3,7	2,3	1,1	14,6	12,3		1,1	10,4	9,0	1,6		
SANTISO					11,1					11,1												11,1	28,6		
SOBRADO																									
SOMOZAS (AS)	100,0	100,0																							
TEO	10,1	14,9	0,5		5,9	8,9			1,1	4,0	0,5	5,9	3,7	5,9	1,6	1,0	11,2	22,8		1,0	7,4	5,9			
TOQUES																						40,0	100,0		
TORDOIA	25,0						25,0	50,0						50,0											
TOURO	33,3									11,1			11,1	22,2									33,3		
TRAZO	25,0	28,6			8,3								8,3	28,6			25,0					8,3			
VAL DO DUBRA	11,8	7,7	5,9	7,7		7,7			5,9				11,8		5,9			30,8		7,7	5,9	7,7	5,9		
VALDOVIÑO	28,6	15,4								7,7							4,8		28,6	23,1		7,7			
VEDRA	7,7		3,8		11,5	6,9		3,4		6,9			11,5	6,9		3,4	11,5	24,1			7,7	3,4	3,8		
VILARMAIOR	50,0													100,0											
VILASANTAR																						33,3			
VIMIANZO	33,3	58,3																					16,7		
ZAS		100,0										14,3		42,9						14,3		14,3			

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

A Coruña (continuación):

CONCELLO	IMA	IMA	IMP	IMP	IMS	IMS	INA	INA	IFC	IFC	MAM	MAM	MAP	MAP	SAN	SAN	SEA	SEA	SSC	SSC	TCP	TCP	TMV	TMV	
	2014	2015,0	2014	2015,0	2014	2015	2014	2015,0	2014	2015,0	2014	2015,0	2014	2015	2014	2015,0	2014	2015,0	2014	2015,0	2014	2015	2014	2015,0	
MOECHE																									
MONFERO				100,0																					
MUGARDOS		3,7							14,3	3,7		3,7							28,6	29,6					
MUROS																			60,0	25,0					
MUXÍA																			75,0	87,5					
NARÓN	9,6	6,8					0,9	0,5	6,0	9,3	2,8	7,3						0,5	11,9	11,2				3,9	
NEDA	16,7	9,5						4,8	13,3	4,8	3,3								10,0	14,3					
NEGREIRA			9,4	7,3	4,7				6,3	4,9	9,4	2,4					1,6	4,9	10,9	12,2			7,8	2,4	
NOIA						4,3	4,3		8,7	17,4		4,3							13,0	4,3			8,7	13,0	
OLEIROS			1,9	5,1		1,3	1,9	1,9	4,7	7,6	0,5	5,1				0,9	1,3	0,5	1,9	24,6	17,8	0,5		1,9	1,9
ORDES		2,5							6,3			5,0							84,4	35,0				17,5	
OROSO					14,3														21,4	28,6			14,3	14,3	
ORTIGUEIRA	5,9										70,6	62,5							5,9						
OUTES						14,3			5,9										29,4	42,9				14,3	
OZA DOS RÍOS																			100,0	33,3					
PADERNE				50,0			100,0	25,0												25,0					
PADRÓN		3,3	3,3		3,3					3,3	3,3							6,7	3,3	16,7	10,0			6,7	3,3
PINO (O)		8,3							61,9	8,3		16,7						4,8			8,3			4,8	
POBRA DO CARAMIÑAL (A)				2,5			14,3	2,5	32,1	27,5													3,6	12,5	
PONTECESO				7,7																15,4	7,7			7,7	
PONTEDEUME	10,0	9,5							20,0	9,5	5,0	9,5							10,0	28,6					
PONTES DE GARCÍA RODRÍGUEZ (AS)	4,9									3,8														2,4	
PORTO DO SON								6,3	27,8	6,3										6,3				16,7	
RIANXO							5,6		16,7	41,2						5,6				11,1				16,7	29,4
RIBEIRA					1,3	1,1	3,8	11,4	21,3	18,2										7,5	1,1			12,5	10,2
ROIS			6,3		6,3							18,2						6,3		6,3	18,2			6,3	9,1
SADA		4,9		9,8			4,8		2,4	4,9	2,4	2,4						4,9	23,8	39,0			7,1	2,4	
SAN SADURNIÑO										7,7	16,7	15,4								33,3	15,4				
SANTA COMBA				2,6	3,1	1,3				1,3								3,1	18,8	25,0			3,1	5,3	
SANTIAGO DE COMPOSTELA	2,1	1,5	1,0	4,6	3,3	2,4			4,7	7,3	5,9	10,8				0,2		3,1	3,5	9,2	7,9			2,3	0,7
SANTISO									11,1											22,2	71,4			33,3	
SOBRADO																			100,0	40,0				60,0	
SOMOZAS (AS)																									
TEO		2,0	0,5	5,0	2,1	3,0			3,7	5,9	2,1	5,0						1,1	2,0	10,1	6,9			1,1	
TOQUES																								60,0	
TORDOIA																				50,0					
TOURO									11,1	22,2	11,1									33,3	11,1				
TRAZO										14,3	8,3								14,3	16,7					14,3
VAL DO DUBRA			11,8	7,7					5,9		5,9									17,6	23,1			5,9	
VALDOVIÑO	9,5	30,8			4,8		4,8				4,8	7,7							14,3	7,7					
VEDRA	3,8	3,4				10,3			3,8	6,9	7,7	3,4						3,4	23,1	17,2				3,8	
VILARMAIOR							50,0																		
VILASANTAR																				33,3	100,0			33,3	
VIMIANZO									6,7											60,0	25,0				
ZAS																									14,3

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Lugo:

CONCELLO	ADG		AFD		AGA		ARG		COM		ELE		EOC		ENA		FME		FCO		HOT	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ABADÍN	10,0						10,0		10,0					12,5	10,0	12,5				50,0		
ALFOZ		33,3			6,3	16,7			25,0	16,7								16,7				18,8
ANTAS DE ULLA						50,0				50,0												
BALEIRA														50,0	50,0							50,0
BARALLA																						
BARREIROS	12,5		18,8		56,3	44,4								11,1		11,1						
BECERREÁ	100,0																					
BEGONTE	20,0	28,6				7,1	13,3	7,1	6,7		6,7					7,1						6,7 21,4
BÓVEDA										33,3						33,3						14,3
BURELA	23,9	20,2	2,2	9,5	2,2				13,0	14,3					1,1	4,8	1,1				17,4	7,9 4,3
CARBALLEDO				100,0					100,0													6,5
CASTRO DE REI	10,5	17,4			5,3					13,0		4,3		4,3	2,6					17,4	7,9	4,3
CASTROVERDE	13,3	12,5												6,7			6,7					20,0
CERVANTES															100,0							100,0
CERVO	9,8	22,2		5,6			2,4		7,3							11,1	2,4					4,9
CHANTADA	6,3	12,5			6,3	25,0				12,5					6,3		6,3					18,8 12,5
CORGO (O)	23,1	15,4					7,7			7,7	7,7		7,7	15,4	7,7							15,4
COSPEITO	18,8	13,3							6,3			6,7			6,3	6,7					13,3	6,7
FOLGOSO DO COUREL																						
FONSAGRADA (A)	11,1	22,2											22,2	11,1						11,1	11,1	
FOZ	3,8	5,0	9,4		24,5	5,0			3,8	2,5			1,9	20,0	3,8	5,0						3,8
FRIOL	22,2	10,5								21,1				10,5	11,1		11,1				31,6	5,3
GUMIRIZ	33,3	7,7				7,7			6,7	15,4				7,7	6,7	23,1			6,7			
GUNTÍN	18,2	25,0								16,7				18,2		9,1					8,3	9,1
INCIO (O)					50,0	25,0																
LÁNCARA	20,0	16,7													16,7							50,0
LOURENZÁ		9,1				9,1			50,0	18,2								9,1				
LUGO	21,7	15,0			2,7	1,4	2,1		2,8	4,4	3,9	2,6	3,6	7,4	3,8	2,6	2,3	1,2	5,0	17,1	11,6	5,3
MEIRA	11,1	12,5											12,5									
MONDOÑEDO	7,7		15,4			7,7								12,5	7,7	12,5						
MONFORTE DE LEMOS		0,7		0,7	11,7	11,4			15,1	5,7	0,6				6,7	7,1	0,6	0,7			22,3	7,9
MONTERROSO														50,0								50,0
MURAS		33,3								33,3												
NAVIA DE SUARNA							33,3												66,7			100,0
NEGUEIRA DE MUÑIZ																						
OUROL				50,0																		
OUTEIRO DE REI	17,9				7,1					10,0		10,0	7,1	10,0		5,0	3,6	5,0		5,0		
PALAS DE REI		33,3									25,0											25,0
PANTÓN		20,0				20,0			12,5						6,3	20,0						12,5 20,0
PARADELA	40,0	100,0			20,0										20,0		20,0					
PÁRAMO (O)																25,0						33,3
PASTORIZA (A)										12,5					10,0							
POBRA DO BROLLÓN (A)						50,0																33,3
POL		33,3			7,1									33,3			7,1					14,3
PONTENOVA (A)						25,0																
PORTOMARÍN											33,3						33,3					33,3 100,0
QUIROGA									3,8													7,7
RÁBADE	9,1	15,4					9,1				4,5		4,5		4,5							4,5 7,7
RIBADEO	3,6	7,5	3,6		25,0	2,5	1,8	2,5						17,9	7,5	19,6	5,0					1,8
RIBAS DE SIL																						20,0

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Lugo (continuación):

CONCELLO	IEX	IEX	IFC	IFC	IMA	IMA	IMP	IMP	IMS	IMS	INA	INA	MAM	MAM	SAN	SAN	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ABADÍN																12,5			30,0	12,5	30,0	
ALFOZ			6,3												6,3				31,3	16,7	6,3	
ANTAS DE ULLA																			100,0			
BALEIRA																				50,0		
BARALLA																			100,0	83,3		16,7
BARREIROS													11,1	6,3					22,2		6,3	
BECERREÁ																			100,0			
BEGONTE			6,7				6,7												33,3	28,6		
BÓVEDA							28,6						28,6						14,3	33,3	14,3	
BURELA			1,1	1,2		1,2							1,1	4,8	1,1	2,4		1,2	44,6	40,5	2,2	
CARBALLEDO																						
CASTRO DE REI	2,6						5,3	4,3						4,3	26,3	8,7			36,8	21,7	2,6	
CASTROVERDE					6,7	12,5											6,7	25,0	26,7	37,5	13,3	12,5
CERVANTES																						
CERVO			2,4										2,4						58,5	61,1	9,8	
CHANTADA							12,5									25,0			12,5		6,3	37,5
CORGO (O)				15,4		7,7		7,7	7,7				7,7						15,4	15,4		15,4
COSPEITO				13,3											6,3	20,0			43,8	13,3	18,8	6,7
FOLGOSO DO COUREL				50,0																50,0		
FONSAGRADA (A)			22,2				11,1											11,1	22,2	44,4		
FOZ													18,9	12,5	9,4	17,5			7,5	20,0	13,2	12,5
FRIOL													11,1						22,2	10,5	22,2	10,5
GUITIRIZ			6,7	15,4												26,7	15,4		7,7		13,3	
GUNTÍN			9,1																18,2	16,7	18,2	33,3
INCIO (O)					50,0														50,0			25,0
LÁNCARA							10,0												20,0	66,7		
LOURENZÁ				9,1											25,0	9,1			25,0	36,4		
LUGO	1,4	1,3	5,4	6,2	5,2	3,6	2,0	2,5	0,1				1,6	2,8	0,3	0,6	2,7	2,2	15,2	13,4	6,5	10,5
MEIRA																			44,4	50,0		12,5
MONDOÑEDO													7,7		7,7				30,8	75,0	15,4	
MONFORTE DE LEMOS			7,3	8,6	0,6		9,5	20,0					6,1	11,4	7,8				5,0	9,3	6,7	16,4
MONTERROSO							16,7												83,3			
MURAS				33,3															100,0			
NAVIA DE SUARNA																						
NEGUEIRA DE MUÑIZ																				100,0		
OUROL						50,0															100,0	
OUTEIRO DE REI			7,1	5,0	3,6	10,0								10,0			3,6		35,7	25,0	14,3	5,0
PALAS DE REI								33,3											50,0			33,3
PANTÓN				20,0			12,5						12,5		18,8				18,8		6,3	
PARADELA																						
PÁRAMO (O)	33,3																		33,3	75,0		
PASTORIZA (A)							5,0								15,0		12,5		70,0	62,5		12,5
POBRA DO BROLLÓN (A)							33,3						33,3									50,0
POL								33,3							42,9				28,6			
PONTENOVA (A)															100,0	25,0				25,0		25,0
PORTOMARÍN																						
QUIROGA								7,7						7,7					88,5	84,6		
RÁBADE					13,6	7,7	4,5												31,8	23,1	13,6	46,2
RIBADEO			1,8	2,5							1,8		5,4	5,0	7,1	12,5			1,8	32,5	8,9	22,5
RIBAS DE SIL																			80,0	100,0		

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Lugo (continuación):

CONCELLO	ADG	ADG	AFD	AFD	AGA	AGA	ARG	ARG	COM	COM	ELE	ELE	EOC	EOC	ENA	ENA	FME	FME	FCO	FCO	HOT	HOT	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
RIBEIRA DE PIQUÍN																							
RIOTORTO		33,3																					
SAMOS		50,0																					
SARRIA	23,0	31,9			17,6	21,3	1,4		2,7		1,4						4,3				14,9	4,3	
SAVIÑO (O)					7,1	12,5			14,3	12,5							12,5				14,3	37,5	
SOBER	14,3				7,1	25,0															42,9	25,0	
TABOADA																							
TRABADA																							
TRICASTELA										50,0													
VALADOURO (O)					12,5	20,0			25,0	20,0													
VICEDO (O)			25,0															33,3					
VILALBA	24,7	21,4			1,3				16,9	11,4				1,4	16,9	14,3					8,6	1,3	
VIVEIRO	18,8	28,0		4,0									1,3				11,3	14,7				2,5	
XERMADE		25,0								25,0					16,7					25,0			
XOVE	6,7	27,3		22,7					26,7								13,6		4,5				

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Lugo (continuación):

CONCELLO	IEX	IEX	IFC	IFC	IMA	IMA	IMP	IMP	IMS	IMS	INA	INA	MAM	MAM	SAN	SAN	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
RIBEIRA DE PIQUÍN																					100,0		
RIOTORTO															50,0					50,0	66,7		
SAMOS																					50,0		
SARRIA			2,7		17,6		4,1													13,5	38,3	1,4	
SAVIÑO (O)															50,0					7,1		7,1	25,0
SOBER			7,1				7,1							25,0	7,1						14,3		25,0
TABOADA							10,0													70,0		20,0	100,0
TRABADA																33,3							66,7
TRIACASTELA																			50,0				
VALADOURO (O)																				50,0	60,0	12,5	
VICEDO (O)																				25,0	66,7	50,0	
VILALBA				11,4	1,3										11,7	22,9				2,6	8,6	23,4	
VIVEIRO			13,8	14,7	12,5	16,0							1,3							18,8	20,0	20,0	
XERMADE															16,7	25,0						66,7	
XOVE			6,7		13,3															33,3	31,8	13,3	

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Ourense:

CONCELLO	ADG		AFD		AGA		ARG		ART		COM		ELE		ENA		EOC		FCO		FME		HOT		
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
ALLARIZ	9,3	11,1			41,9	31,1					4,7	13,3					7,0	17,8				4,4	2,3	11,1	
AMOEIRO	9,1				9,1	25,0					27,3					18,2		12,5	27,3						
ARNOIA (A)	14,3					16,7					57,1	16,7													
AVIÓN											100,0														
BALTAR		100,0			66,7																				
BANDE	12,5			50,0													12,5								
BAÑOS DE MOLGAS	33,3				33,3	40,0																		20,0	
BARBADÁS	15,9	21,3			0,9	3,2					4,4	7,4			3,5	1,1	1,8	1,1	4,4	1,1	5,3	6,4	5,3	2,1	
BARCO DE VALDEORRAS (O)	27,3	38,1			10,7	11,9					7,4						6,6	7,1						9,1	
BEADE	75,0																								
BEARIZ						50,0																			
BLANCOS (OS)		25,0				50,0													25,0						
BOBORÁS					8,3									11,1						25,0		33,3		8,3	
BOLA (A)	22,2	16,7				50,0										11,1									
BOLO (O)	100,0																								
CALVOS DE RANDÍN							18,2						9,1												
CARBALLEDA DE AVIA	12,5				12,5						25,0								33,3		12,5				
CARBALLEDA DE VALDEORRAS		4,9		9,8							2,4		2,4			2,4	20,0							40,0	
CARBALLIÑO (O)	18,2	33,3	9,9		5,0	22,2					0,8										31,4			3,3	
CARTELLE	50,0	20,0																			33,3				
CASTRELO DE MIÑO	25,0				25,0	33,3					25,0	33,3													
CASTRELO DO VAL	33,3	50,0																						33,3	
CELANOVA	21,1	21,4		7,1	5,3	7,1					5,3							7,1						5,3	
CENLLE	42,9	20,0			28,6	20,0					28,6														
CHANDREXA DE QUEIXA																									
COLES	12,5	18,9			3,1						6,3	2,7	3,1		9,4	5,4	3,1			2,7		5,4	6,3	8,1	
CORTEGADA		12,5			100,0	12,5																			
CUALEDRO					33,3													25,0							
ENTRIMO	50,0																							50,0	
ESGOS	40,0						20,0	14,3														28,6		14,3	
GOMESENDE																									
GUDIÑA (A)																								50,0	
IRIXO (O)																					40,0				
LAROUCO		100,0																						100,0	
LAZA																									
LEIRO	37,5				18,8						12,5											6,3		6,3	
LOBEIRA																									
LOBIOS	11,1					100,0																			
MACEDA	11,1	13,3			5,6	13,3						6,7	5,6			6,7	5,6		5,6	6,7		6,7	11,1		
MASIDE			2,9	33,3	23,5	8,3									2,9	16,7			17,6		32,4			2,9	
MELÓN	100,0	20,0																							
MERGA (A)					16,7	25,0																16,7	25,0	33,3	25,0
MEZQUITA (A)														50,0									50,0		
MONTEDERAMO	25,0					50,0																	50,0		
MONTERREI	15,4	33,3																					6,7	7,7	
MUIÑOS																									
NOGUEIRA DE RAMUÍN	22,2	15,8			27,8	15,8									5,6			5,3					15,8	10,5	
OIMBRA	33,3	40,0																					20,0	11,1	
OURENSE	22,1	21,9		0,2	4,4	5,1					7,1	9,5	2,2	1,0	2,5	1,8	1,7	1,9	9,5	5,1	3,5	4,2	8,2	5,3	
PADERNE DE ALLARIZ	16,7	15,4				15,4											7,7	5,6		27,8			7,7		
PADRENDA											100,0														
PARADA DE SIL	66,7	100,0												33,3											

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Ourense (continuación):

CONCELLO	IFC	IFC	IMA	IMA	IMP	IMP	IMS	IMS	INA	INA	MAM	MAM	SAN	SAN	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ALLARIZ	2,3											2,2			2,3		20,9	4,4	9,3	4,4
AMOEIRO		12,5															9,1	50,0		
ARNOIA (A)		16,7									14,3						14,3	50,0		
AVIÓN													25,0					75,0		
BALTAR																	33,3			
BANDE	25,0	50,0											12,5		25,0		12,5			
BAÑOS DE MOLGAS			16,7														16,7	40,0		
BARBADÁS	8,0	3,2	7,1	4,3					0,9		3,5	5,3	1,8		0,9	3,2	23,9	35,1	12,4	5,3
BARCO DE VALDEORRAS (O)	8,3					10,7					8,3				0,8		7,4	32,1	14,0	
BEADE		50,0															25,0	50,0		
BEARIZ																		50,0		
BLANCOS (OS)																	75,0		25,0	
BOBORÁS	8,3																33,3	88,9	8,3	
BOLA (A)	33,3																33,3			33,3
BOLO (O)																		100,0		
CALVOS DE RANDÍN			50,0											27,3			50,0	45,5		
CARBALLEDA DE AVIA			12,5			16,7											25,0	50,0		
CARBALLEDA DE VALDEORRAS				7,3							40,0							65,9		4,9
CARBALLIÑO (O)	0,8	11,1	0,8								0,8				0,8		28,1			33,3
CARTELLE	16,7																	80,0		
CASTRELO DE MIÑO																	25,0	33,3		
CASTRELO DO VAL												25,0						25,0	33,3	
CELANOVA	10,5	21,4	5,3	21,4											10,5		31,6	7,1	5,3	7,1
CENLLE														40,0				20,0		
CHANDREXA DE QUEIXA																	100,0	100,0		
COLES	6,3	5,4	9,4	8,1					3,1		3,1						18,8	29,7	15,6	13,5
CORTEGADA														25,0				50,0		
CUALEDRO			33,3															25,0	33,3	50,0
ENTRIMO															25,0		25,0	50,0		
ESGÓS																	20,0		20,0	42,9
GOMESENDE	50,0											66,7					50,0			33,3
GUDIÑA (A)			50,0																	100,0
IRIXO (O)				33,3													60,0	66,7		
LAROUCO																				
LAZA																	100,0	100,0		
LEIRO														25,0			18,8	75,0		
LOBEIRA				50,0									100,0					50,0		
LOBIOS	5,6												11,1		72,2					
MACEDA		6,7	5,6	20,0		6,7			11,1		6,7				5,6		27,8	6,7	5,6	
MASIDE			2,9	16,7													8,3	14,7	16,7	
MELÓN																		80,0		
MERCA (A)													16,7				16,7	25,0		
MEZQUITA (A)			100,0																	
MONTEDERRAMO									25,0								50,0			
MONTERREI			23,1														23,1	33,3	30,8	26,7
MUIÑOS		100,0											100,0							
NOGUEIRA DE RAMUÍN	5,6	15,8	5,6		5,6												11,1	10,5	16,7	10,5
ÓMBRA			11,1														33,3	20,0	11,1	20,0
OURENSE	7,5	9,8	4,2	4,1	0,8	2,5	0,1		1,4		1,2	1,8	1,7	0,1	0,5	0,9	15,1	17,9	6,3	7,1
PADERNE DE ALLARIZ	5,6	7,7							5,6				5,6				16,7	38,5	16,7	7,7
PADRENDA												50,0						50,0		
PARADA DE SIL																				

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Ourense (continuación):

CONCELLO	ADG		AFD		AGA		ARG		ART		COM		ELE		ENA		EOC		FCO		FME		HOT		
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
PEREIRO DE AGUIAR (O)	30,4	23,3				7,0					6,5	7,0	6,5					7,0	6,5	6,5	9,3	4,3	4,7		
PEROXA (A)	13,6	11,5			4,5						4,5	7,7	9,1					3,8	13,6						
PETÍN	50,0	50,0																25,0							
PIÑOR						12,5										12,5					57,1	12,5		12,5	
POBRA DE TRIVES (A)		50,0									20,0												40,0		
PONTEDEVA																				37,5					
PORQUEIRA																									
PUNXIN														33,3											
QUINTELA DE LEIRADO	100,0																								
RAIRIZ DE VEIGA					9,1	33,3									9,1							16,7		16,7	
RAMIRÁS	12,5	33,3			25,0								12,5												16,7
RIBADAVIA	44,1	26,8			23,7	19,5					10,2										6,8				
RIÓS	15,4	33,3																							
RÚA (A)	26,5	13,6			2,9	18,2					5,9						2,9	4,5			2,9		2,9		
RUBIÁ	20,0	50,0									20,0						40,0	50,0							
SAN AMARO				14,3											12,5						12,5	14,3			
SAN CIBRAO DAS VIÑAS	31,9	31,6									12,8	15,8	2,1		2,1		2,1	2,6	2,1		6,4	5,3	2,1	5,3	
SAN CRISTOVO DE CEA	14,3		7,1								7,1	11,1			7,1						21,4				11,1
SANDIÁS	9,1	12,5			18,2	25,0												27,3	12,5						12,5
SARREÁUS		16,7				16,7									16,7										16,7
TABOADELA	6,7	20,0			6,7							20,0						6,7		13,3	6,7	20,0	6,7		
TEIXEIRA (A)	40,0																								
TOÉN	23,8	8,3		8,3							14,3	8,3			9,5										
TRASMIRAS					50,0	16,7							16,7												33,3
VEIGA (A)																								100,0	
VEREA	25,0																								
VERÍN	23,9	23,4			1,1	1,3					1,1	2,6			1,1				3,4			9,1	10,2		
VIANA DO BOLO	50,0	50,0																							
VILAMARÍN	9,1	22,2	9,1		9,1															27,3					11,1
VILAMARTÍN DE VALDEORRAS	30,0	57,1				14,3					20,0													10,0	
VILAR DE BARRIO	33,3					66,7												16,7		33,3					
VILAR DE SANTOS	12,5				12,5																				
VILARDEVÓS	20,0	20,0																				20,0			
XINZO DE LIMIA	2,5	18,6			21,5	34,3					1,3		1,3	2,9			6,3	2,9	1,3		1,3	1,4	1,3	10,0	
XUNQUEIRA DE AMBIA	15,4	9,1			23,1	18,2							9,1					7,7	9,1				7,7	9,1	
XUNQUEIRA DE ESPADANEDO					16,7									16,7							33,3				

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Ourense (continuación):

CONCELLO	IFC	IFC	IMA	IMA	IMP	IMP	IMS	IMS	INA	INA	MAM	MAM	SAN	SAN	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
PEREIRO DE AGUIAR (O)	6,5	9,3	4,3						2,2				4,7				17,4	25,6	8,7	2,3	
PEROXA (A)	4,5	3,8											3,8	4,5			3,8	40,9	50,0	4,5	15,4
PETÍN	50,0																			25,0	
PIÑOR																		42,9	50,0		
POBRA DE TRIVES (A)	20,0														20,0				50,0		
PONTEDEVA	50,0																	50,0			
PORQUEIRA														37,5						12,5	12,5
PUNXÍN			33,3															66,7	66,7		
QUINTELA DE LEIRADO																					
RAIRIZ DE VEIGA			9,1								9,1							45,5	16,7	18,2	16,7
RAMIRÁS	12,5	33,3																37,5			16,7
RIBADAVIA	1,7			2,4														13,6	39,0		
RIÓS														61,5		12,2		23,1	33,3		33,3
RÚA (A)	2,9					13,6					8,8							8,8	50,0	35,3	
RUBIÁ	20,0																				
SAN AMARO		14,3																75,0	57,1		
SAN CIBRAO DAS VIÑAS		7,9		7,9		7,9						2,6	2,1		6,4			17,0	5,3	12,8	7,9
SAN CRISTOVO DE CEA		11,1		11,1														28,6	55,6	7,1	
SANDÍAS		12,5																18,2	12,5	27,3	12,5
SARREAUS	16,7	16,7																33,3	16,7	33,3	16,7
TABOADELA	13,3								6,7		6,7							20,0	20,0		20,0
TEIXEIRA (A)									40,0									20,0			
TOÉN	4,8	25,0	9,5		4,8									4,8			8,3	19,0	25,0	9,5	16,7
TRASMIRAS																		50,0	16,7		16,7
VEIGA (A)																			100,0		
VEREA	50,0																	25,0			100,0
VERÍN	1,1	1,3	9,1											4,5				23,9	41,6	20,5	20,8
VIANA DO BOLO																		50,0	50,0		
VILAMARÍN						11,1												45,5	44,4		11,1
VILAMARTÍN DE VALDEORRAS						14,3					10,0							10,0	14,3	20,0	
VILAR DE BARRIO																		16,7			33,3
VILAR DE SANTOS																		50,0		12,5	
VILARDEVÓS			20,0											60,0					60,0		
XINZO DE LIMIA	5,1	4,3	3,8	2,9										1,3				27,8	11,4	25,3	11,4
XUNQUEIRA DE AMBÍA																		38,5	45,5	7,7	
XUNQUEIRA DE ESPADANEDO			16,7	16,7							16,7							33,3			50,0

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Pontevedra:

CONCELLO	ADG		AFD		AGA		ARG		ART		COM		EOC		ELE		ENA		FCO		FME	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
AGOLADA	20.0										10.0											
BAIONA	36.4	22.7													9.1		9.1		4.5			4.5
BARRO	50.0	8.3										33.3									50.0	
BUEU	13.2	34.1		6.8	2.6						15.8	9.1	5.3	2.3	5.3	18.2	5.3				2.6	
CALDAS DE REIS	20.8	12.0	8.3	8.0	4.2						4.2	24.0							4.2			4.0
CAMBADOS	34.5	37.9						1.7				12.1					14.5					
CAMPO LAMEIRO	25.0							16.7			50.0	33.3										
CANGAS	35.2	26.7	1.0	1.0			1.0	1.9		1.0	16.2	6.7			13.3	16.2		1.0		1.9	2.9	2.9
CAÑIZA (A)											12.5							25.0			37.5	
CATOIRA	18.2	14.3														28.6					27.3	14.3
CERDEDO	33.3	100.0																33.3				
COTOBADE		28.6		14.3								18.2						9.1		18.2		14.3
CRECENTE																					100.0	33.3
CUNTIS	9.5		19.0			6.7									9.5	26.7						
DOZÓN											25.0											
ESTRADA (A)	25.9	25.0	5.2	3.1	1.7			1.0			2.6	1.0			12.9	8.3			0.9	18.8		
FORCAREI	16.7	14.3	16.7								33.3	14.3										
FORNELOS DE MONTES	25.0			50.0																		
GONDOMAR	25.8	29.2			3.2	4.2						8.3				4.2	3.2	8.3	6.5			4.2
GROVE (O)	17.4	27.3	4.3								4.3	18.2					30.4		4.3			
GUARDA (A)	39.7	20.0										7.5			1.7	10.0			15.5		1.7	
ILLA DE AROUSA (A)	33.3	40.0										20.0										
LALÍN	41.5	6.0		1.7		0.9					15.4	27.6		0.9			0.8	0.9		37.1		0.9
LAMA (A)	33.3	40.0																	11.1			
MARIN	19.6	29.6	1.8	3.7	1.8						5.4	18.5			3.6	1.9	8.9	3.7	3.6	1.9		
MEAÑO	27.3	50.0																	18.2			
MEIS	31.6											25.0							10.5			
MOAÑA	24.6	17.4		4.7			1.6	2.3			11.5	7.0			9.8	12.8	1.6	2.3			3.3	1.2
MONDARIZ	42.9				14.3	11.1								22.2		11.1		11.1				
MONDARIZ-BALNEARIO																						
MORAÑA		11.1		11.1																		22.2
MOS	26.3	6.7								3.3	5.3	10.0		3.3	2.6		2.6				26.3	16.7
NEVES (AS)	40.0				20.0																	
NIGRÁN	31.8	40.5		4.5									4.8	4.5	2.4		4.8	4.5			4.5	9.5
OIA	16.7	100.0																		33.3		
PAZOS DE BORBÉN																						
POIO	21.1	14.3		3.6				3.6				7.1			5.3		10.5			10.7		
PONTE CALDELAS		18.2													5.0		35.0		5.0			
PONTEAREAS	45.7	23.0		0.8	13.0	10.3					6.5	3.2	2.2	7.1		0.8	4.3	2.4			10.9	2.4
PONTECESURES	11.1	38.9										5.6				16.7					11.1	16.7
PONTEVEDRA	24.2	20.7		1.8	0.8	0.9		5.0		0.5	7.9	7.7	0.8	0.9	0.8	7.2	2.4	3.2	12.7	4.5	0.4	
PORRIÑO (O)	15.6	7.9				1.6					10.4	30.2	1.3	1.6	2.6	3.2	9.1	3.2	3.9	3.2	16.9	15.9
PORTAS	25.0											14.3							25.0			
REDONDELA	22.4	27.5				2.5	1.7	2.5			6.9	10.0				2.5	2.5	3.4	2.5	6.9	5.0	
RIBADUMIA	33.3	35.3										29.4					8.3					5.9
RODEIRO	33.3			40.0								20.0										
ROSAL (O)	40.6	30.8										3.8			3.1	7.7						7.7
SALCEDA DE CASELAS	25.8	3.2									6.5	12.9	3.2	9.7		3.2	6.5	3.2			22.6	19.4
SALVATERRA DE MIÑO	50.0	28.6			21.4									21.4			7.1				7.1	
SANXENXO	50.0	55.0		5.0											8.3	10.0	8.3					
SILLEDA	21.6	22.2									32.4	37.0								11.1		
SOUTOMAIOR	34.5	50.0								5.0	3.4	10.0					6.9					
TOMIÑO	48.4	33.3									1.6											
TUI	29.1	22.8									1.8	3.8		13.9	5.5	13.9	1.8	1.3	21.8		5.5	1.3
VALGA	22.6	23.5				1.9					1.9	20.6				26.5				11.8	20.8	11.8
VIGO	25.1	14.9	0.3	0.9	1.9	1.1	0.1	1.1		0.7	5.8	5.3	2.4	4.5	1.9	2.7	2.7	3.7	8.9	4.6	6.2	7.6
VILA DE CRUCES	27.3	33.3	4.5								22.7	33.3										
VILABOA	31.6	28.6			10.5						10.5	14.3	5.3		5.3		5.3					14.3
VILAGARCÍA DE AROUSA	30.6	33.6		0.9		6.5					8.4	0.9	0.9		0.9	1.9			11.1		1.9	3.7
VILANOVA DE AROUSA	30.0	50.0	2.5			22.2					2.5	5.6									2.5	2.8

DATOS: Medida 2 Formación desempleados 2014 - 2015

Pontevedra (continuación):

CONCELLO	HOT	HOT	IFC	IFC	IMA	IMA	IMP	IMP	IMS	IMS	INA	INA	MAM	MAM	MAP	SAN	SAN	SEA	SEA	SSC	SSC	TMV	TMV	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
AGOLADA	10,0							50,0												60,0	50,0			
BAIONA		4,5	36,4	13,6	9,1	4,5													4,5	18,2	18,2		4,5	
BARRO				8,3				8,3										25,0					16,7	
BUEU	2,6		18,4	9,1		4,5	5,3	4,5			2,6		4,5	10,5					6,8	10,5				
CALDAS DE REIS		4,0			4,2			4,0					4,0				4,0	4,2			33,3	4,0	16,7	32,0
CAMBADOS		12,1						3,4	1,7											30,9	12,1	7,3	19,0	
CAMPO LAMEIRO	25,0	16,7		16,7		16,7																		
CANGAS	1,0	2,9	4,8	9,5	1,9	1,9	5,7	4,8			1,9		9,5	8,6			1,0	1,0		6,7	6,7		3,8	
CAÑIZA (A)				25,0													25,0			12,5	50,0	12,5		
CATOIRA		14,3						28,6												36,4		18,2		
CERDEDO					33,3																			
COTOBADE	18,2			14,3	9,1							14,3									18,2	14,3		
CRECENTE						33,3																33,3		
CUNTIS	4,8												28,6	13,3				13,3		28,6	40,0			
DOZÓN			25,0																	50,0				
ESTRADA (A)	0,9	1,0	0,9		0,9			1,0	3,4	2,1			22,4	8,3				3,1		22,4	25,0		2,1	
FORCAREI													16,7	14,3				14,3		16,7	42,9			
FORNELOS DE MONTES	25,0																			50,0			50,0	
GONDOMAR	12,9	4,2	12,9	12,5	6,5							3,2		4,2				3,2		12,9	12,5	9,7	8,3	
GROVE (O)		18,2	4,3		4,3															30,4	9,1		27,3	
GUARDA (A)			24,1	40,0	1,7	5,0		2,5					12,1	15,0						3,4				
ILLA DE AROUSA (A)								20,0												66,7	20,0			
LALIN	0,8		9,2	2,6	0,8	0,9							10,0					8,6	0,9	20,8	11,2	0,8		
LAMA (A)	11,1			20,0										20,0						22,2		22,2	20,0	
MARIN	10,7	9,3		7,4	7,1	9,3	1,8						7,1	3,7					17,9	7,4	1,8	3,7		
MEAÑO	9,1	10,0		10,0	9,1	10,0														18,2		9,1	20,0	
MEIS		12,5			5,3								5,3						12,5	36,8	12,5	10,5	37,5	
MOAÑA		1,2	8,2	4,7	1,6	2,3	4,9	8,1	1,6		3,3	2,3	3,3	22,1	6,6				16,4	9,3	1,6	2,3		
MONDARIZ	14,3			11,1										11,1						14,3	22,2	14,3		
MONDARIZ-BALNEARIO																				100,0				
MORAÑA													25,0					33,3		75,0			22,2	
MOS	18,4	20,0	2,6	16,7	5,3	3,3						3,3	2,6					2,6	13,3	5,3			3,3	
NEVES (AS)				12,5										25,0					25,0	20,0	37,5	20,0		
NIGRÁN	18,2	2,4	4,5	2,4	13,6	11,9					4,5	4,8							4,8	9,1	9,5		2,4	
OIA			33,3																	16,7				
PAZOS DE BORBÉN	60,0																			40,0				
POIO		28,6		10,7	5,3	7,1										15,8				42,1	14,3			
PONTE CALDELAS	35,0	9,1		27,3	5,0			9,1					9,1							15,0	9,1		18,2	
PONTEAREAS	2,2	0,8	6,5	11,1	2,2	2,4		0,8	2,2		2,2		7,9						4,0	2,2	22,2		0,8	
PONTECESURES								5,6		5,6									5,6	55,6		22,2		
PONTEVEDRA	8,7	11,7	0,4	6,3	1,6	1,8	0,4				0,8		9,1	2,7	1,2			5,6	22,6	20,3	5,2	4,5		
PORRIÑO (O)	26,0	12,7	1,3	6,3	1,3	3,2					1,3	1,6	5,2	1,6					3,2	5,2	3,2			
PORTAS					25,0											25,0				14,3		14,3	57,1	
REDONDELA	15,5	10,0	3,4	2,5	6,9							5,2				1,7		2,5	7,5	20,7	17,5	5,2	5,0	
RIBADUMIA		11,8																		58,3			17,6	
RODEIRO													16,7						20,0	50,0	20,0			
ROSAL (O)		3,8	12,5	15,4		3,8							25,0	23,1						3,1	3,8			
SALCEDA DE CASELAS	12,9	3,2		9,7	3,2	6,5						3,2	9,7	6,5					3,2	9,7	16,1			
SALVATERRA DE MIÑO		7,1		7,1																21,4	7,1	14,3	7,1	
SANXENXO	8,3	5,0		10,0	8,3											16,7				15,0				
SILLEDA			5,4										5,4					2,7	22,2	32,4	7,4			
SOUTOMAIOR	13,8	5,0		5,0								5,0	10,0						5,0	41,4	5,0			
TOMIÑO	1,6		11,3	15,2		18,2						6,1	3,2	6,1						3,0	1,6			
TUI	1,8	1,3	1,8	10,1	1,8	11,4					1,8		25,5	16,5						1,8	2,5		1,3	
VALGA								2,9									1,9			45,3		5,7	2,9	
VIGO	9,9	8,3	7,8	11,4	4,5	5,6	0,3	1,1	0,3		3,7	1,7	0,1	1,2	0,3			1,0	1,2	2,5	13,8	17,8	3,0	2,2
VILA DE CRUCES																				45,5	16,7			
VILABOA	5,3	14,3	5,3			14,3							5,3	14,3	5,3					10,5				
VILAGARCÍA DE AROUSA	0,9	2,8	0,9	14,0	0,9	0,9		17,8	0,9					0,9					16,7	18,5	1,9	31,5	4,7	
VILANOVA DE AROUSA				2,8				5,6				2,8								42,5	5,6	20,0	2,8	

Xunta de Galicia

SE.F.02

Autosuficiencia en emprego

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Obter unha visión (xeral e por ocupacións) sobre a capacidade dun territorio de xerar a actividade necesaria para fixar laboralmente a súa poboación.

Este indicador mostra, en certo grao, a capacidade que ten un territorio determinado para fixar a súa poboación activa.

Neste sentido, a autosuficiencia en emprego e a autocontención laboral gardan unha estreita relación, xa que unha maior oferta de emprego leva aparellada, case sempre, unha maior autocontención da poboación traballadora.

A interpretación combinada de ambos indicadores axuda a entender algúns aspectos económicos e pode dar explicación a certos aspectos relacionados coa mobilidade cotiá intermunicipal (volumen, frecuencia, reparto modal...).

Descrición do indicador:

Dada a complexidade deste indicador e a inexistencia de fontes de información óptimas –por ser parciais ou ter unha periodicidade insuficiente para realizar un seguimento anual–, optouse por deseñar dous parámetros de medida complementarios.

A primeira medida amosa a relación existente entre os traballadores empregados nas empresas dun territorio determinado (afiliacións á Seguridade Social en situación de alta laboral segundo o concello de conta de cotización) e a poboación residente nese mesmo territorio e que ademais está empregada, ben sexa nese territorio ou fóra del (afiliacións á Seguridade Social en situación de alta laboral segundo o concello de residencia do afiliado). Coa segunda medida preténdese estudar unicamente o sector do mercado laboral máis actual e dinámico, calculando a relación existente entre as contratacións e as demandas de emprego no mesmo ano.

O nivel de agregación da información, tanto desde o punto espacial como temático, é diferente en cada unha destas medidas. No caso da primeira, a unidade territorial é o concello e, no caso da segunda, é a comarca. Ademais, a segunda medida tamén desagrega os datos por ocupacións, tendo en conta os 9 grupos principais da última Clasificación Nacional de Ocupacións (CNO11).

Medidas do indicador:

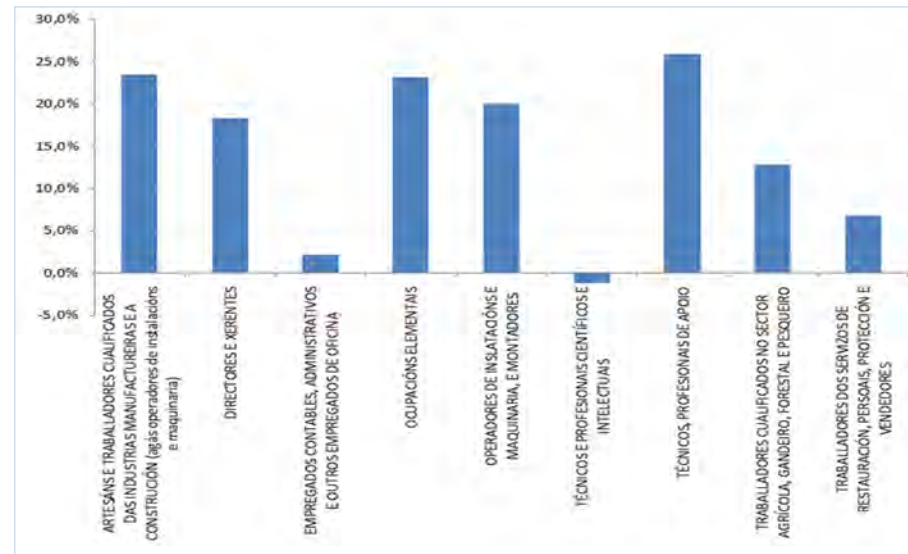
1. Autosuficiencia en emprego
2. Ratio de cobertura das demandas (**Informe 2016**)

Estado:

A ratio de coberturas das demandas de emprego do indicador de Autosuficiencia en emprego en Galicia acadou no 2015 o 1,43, o que amosa unha variación relativa en Galicia dun -0,7% respecto ao 2011. O grupo ocupacional que experimentou, neste tempo, máis variación foi o de Técnicos, profesionais de apoio, cun incremento do 25,9%, seguidamente Artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureiras e a construción (agás operadores de instalacións e maquinaria) incrementouse nun 23,4%.

No ano 2011, as comarcas cunha ratio de contratados entre demandantes superior a 1 nos distintos grupos ocupacionais eran as da Mariña Central, A Mariña Occidental, Eume e O Salnés. No ano 2015, seis comarcas rexistran valores superiores a 1 en todos os grupos ocupacionais: O Sar, A Mariña Central, A Mariña Oriental, A Ulloa, Deza e O Salnés.

Evolución do indicador:

Xunta de Galicia

SE.G.01

Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Facer un seguimento da dispoñibilidade das infraestruturas de banda larga pola poboación tendo en conta a súa distribución territorial.

O acceso da poboación as infraestruturas de banda larga é un requisito básico para o desenvolvemento económico e a fixación da poboación no territorio pois cada vez mais a economía, o mercado e a información dependen en maior medida do acceso, da velocidade e da estabilidade que nos ofrezcan as TIC.

As TIC en xeral, e a banda larga en particular, son claves no equilibrio e no desenvolvemento económico, contribuíndo a crear redes de comunicación e facilitando os servizos das administracións aos cidadans.

En definitiva, son un requisito indispensable para a calidade de vida das persoas e un dos factores clave para favorecer a cohesión social especialmente de aqueles cidadans que residen en núcleos mais afastados.

Descrición do indicador:

Trata de aproximarse a poboación que ten o seu alcance a posibilidade de conectarse a internet por banda larga a través de dúas medidas: a poboación cuberta e os núcleos cubertos con banda larga.

O indicador considera que existe cobertura de banda larga cando é posible para a poboación acceder a un servizo de internet de polo menos 2 Megabits por segundo en sentido descendente e, un núcleo está cuberto cando teñen cobertura entre o 80% e o 100% da súa poboación mediante redes fixas ou inarámicas.

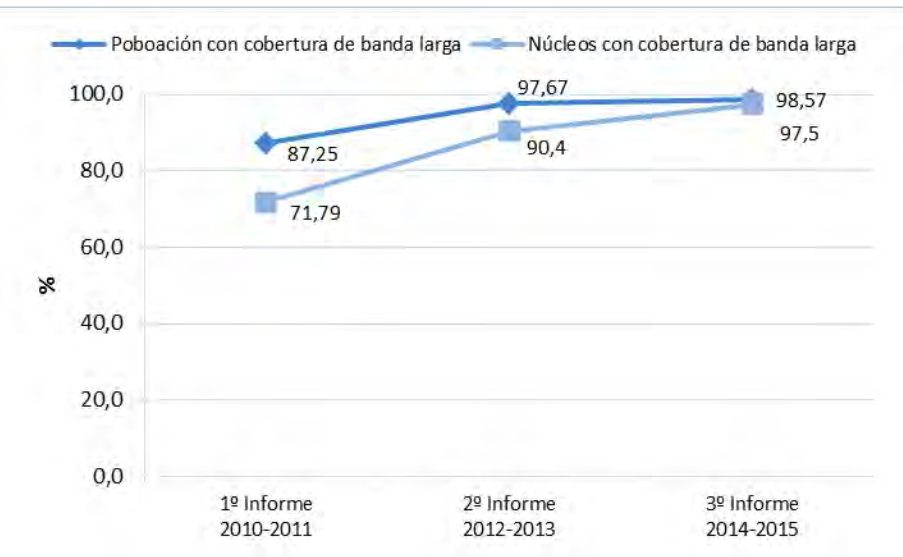
A cobertura vía satélite permite alcanzar o 100% de cobertura en todos os núcleos, sen embargo, non se inclúe este tipo de cobertura vía satélite no cómputo dos obxectivos deste indicador.

Medidas do indicador:

Medida 1: Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga. 2015

Medida 2: Porcentaxe de núcleos con cobertura de banda larga. 2015

Evolución do indicador:

Nome

Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais 01

Estado:

No 2015, o 98,57% da poboación galega contaba con cobertura de banda larga, un 1,57 puntos porcentuais por encima da cuberta no 2013.

A porcentaxe de núcleos galegos cunha cobertura entre o 80% e o 100% da súa poboación, mediante redes fixas ou inalámbricas, acadou o 97,5% no 2015, 7,1 puntos porcentuais por encima da porcentaxe do 2013.

Deste xeito, avanzouse neste período, na implantación das TIC en Galicia, en aras da consecución do Plan de Banda Larga 2010-2013. Nestes vindeiros anos, estase a desenvolver o Plan de Banda Larga 2020 máis centrado na cobertura de banda larga ultrarrápida e na súa implantación nos fogares galegos.

Por provincias, na Coruña e Pontevedra a poboación do 100% dos seus concellos atópanse cubertos a lo menos no 90%, mentres que en Lugo e Ourense, algúns concellos no acadan esta porcentaxe de poboación municipal cuberta.

En Lugo, non chegan a este límite do 90% de poboación cuberta, os concellos de Folgoso do Caurel cun 89% e Navia de Suarna cun 85% da súa poboación cuberta. En Ourense, os concellos con menos poboación cuberta son: Castro Caldelas cun 88%, San Xoán de Río cun 86%, Vilariño de Conso cun 82% e Castrelo do Val cun 81%.

Pontevedra é a única provincia na que todos os seus concellos presentan unha cobertura dos seus núcleos superior ao 90%. Nas provincias da Coruña e Ourense, tan só catro concellos non acadan esta cobertura, sendo as porcentaxes provinciais mínimas de 81,2% nas Pontes de García Rodríguez e de 70,59% en Vilariño de Conso.

En Lugo, son sete os concellos para os que a cobertura dos núcleos non acada o 90%, estando moi preto de acadar esta porcentaxe. A mínima porcentaxe de núcleos cubertos sitúase no concello de Navia de Suarna, co 80,39%.

Coherencia co modelo territorial

As comunicacións na sociedade actual demandan unhas redes eficientes e de implantación xeneralizada para reducir os desequilibrios territoriais que redundan en menores posibilidades de desenvolvemento social e económico. A este obxectivo serven determinacións como a 4.6.2 que sinalan a necesidade de dotar de servizos telemáticos (banda larga ou telefonía) a todos os núcleos de poboación e que desenvolve os Plans de banda larga, 2013 e 2015.

Este Plan de banda larga 2015 fixou como obxectivos acadar no ano 2015 de dotar de servizo de banda larga ao X% da poboación e ao X% dos núcleos con cobertura superior a un 80% da poboación.

No período 2013-2015, ambos índices creceron un 1,6% e un 7% respectivamente ata acadar valores do 98,7% de poboación con esta cobertura e do 97,5% para os núcleos cubertos." Neste eido, a Xunta de Galicia deu contiguidade a este plan coa aprobación e posta en marcha do Plan de banda larga 2020, que incorpora maiores prestacións aos servizos de telecomunicación e promove unha máis ampla implantación nos fogares.

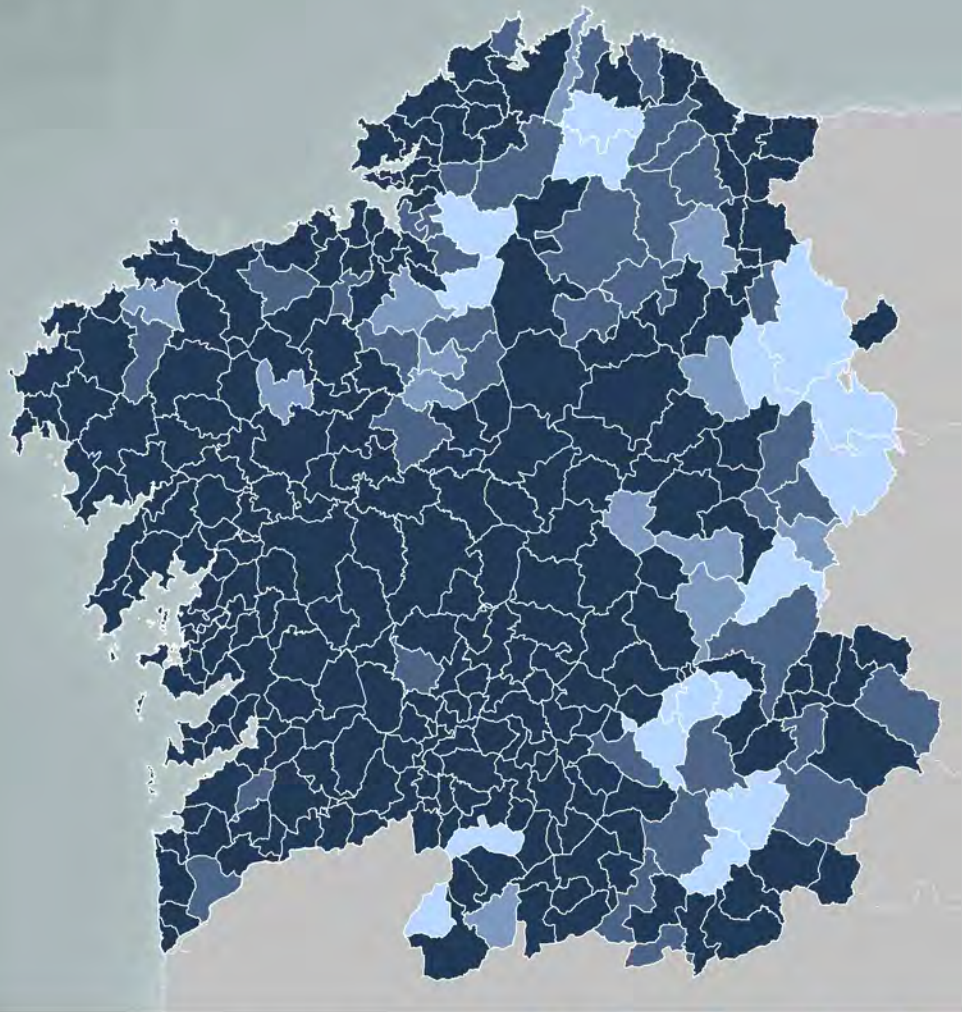

Indicador: SE.G.01 Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Caderno Medida 01

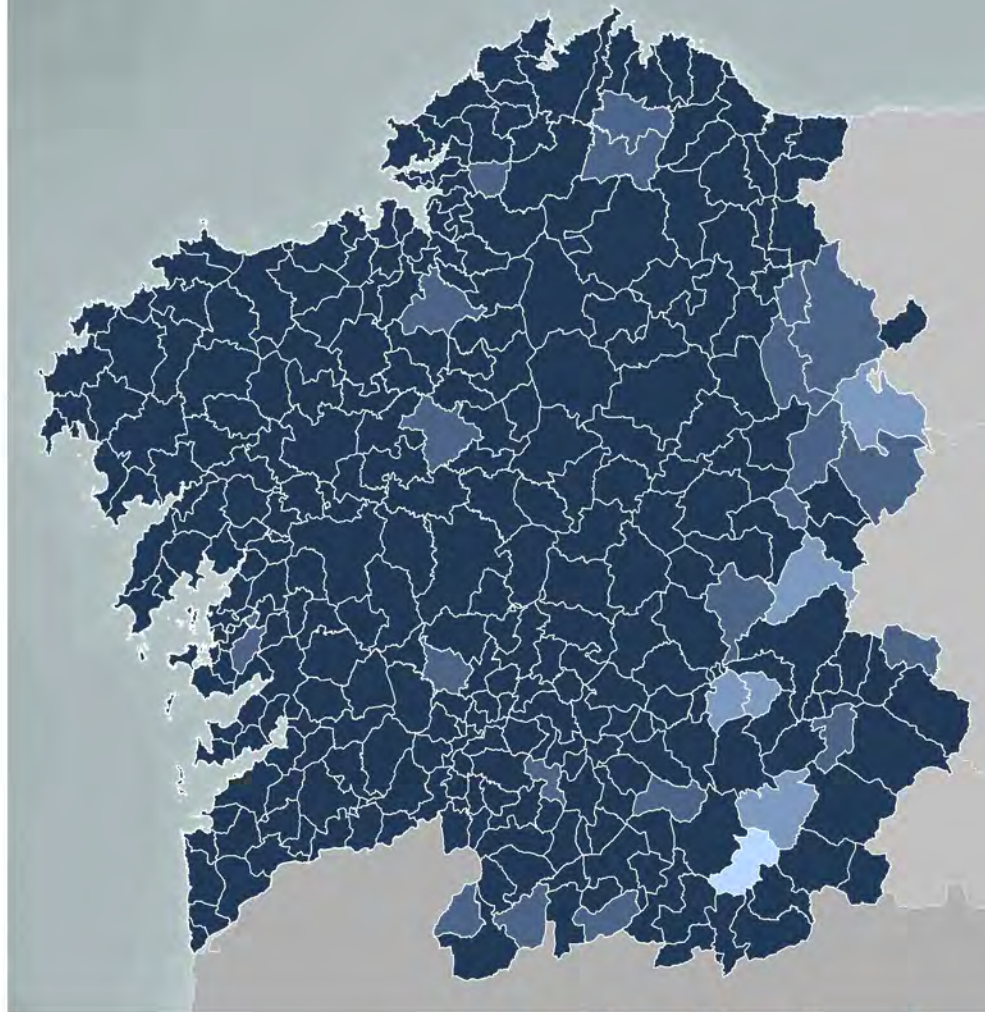
Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga no 2013

- <80%
- 80% - 90%
- 90% - 95%
- 95% - 100%

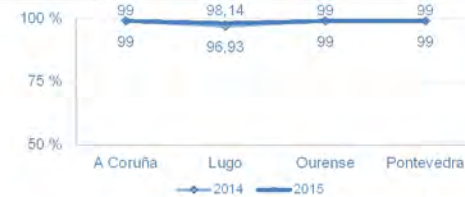
Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga a nivel provincial nos anos 2012 e 2013

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga en Galicia no 2012 e 2013 = 95% e 97%

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga no 2015

- <80%
- 80% - 90%
- 90% - 95%
- 95% - 100%

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga a nivel provincial nos anos 2014 e 2015

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga en Galicia no 2014 e 2015 = 98% e 98,57%

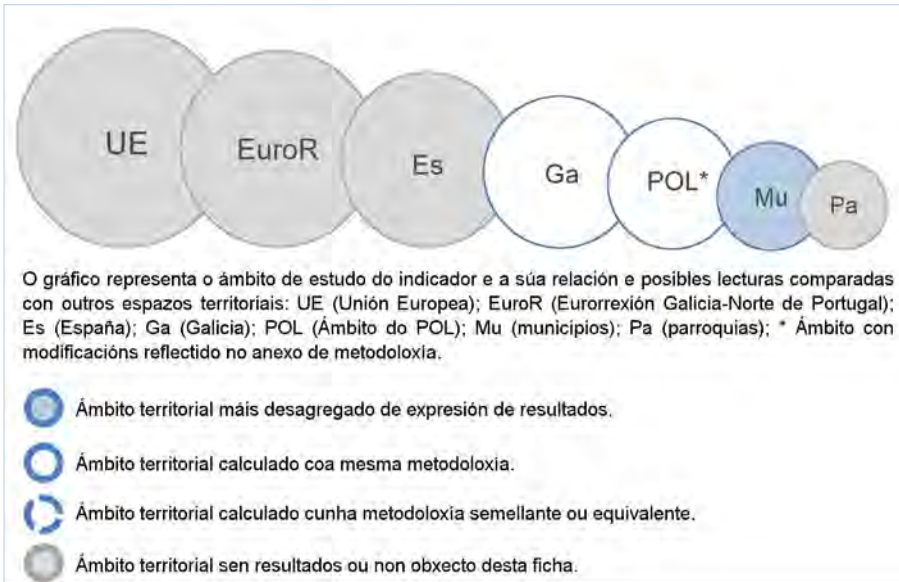
SE G 01 Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Medida: **01 Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga**

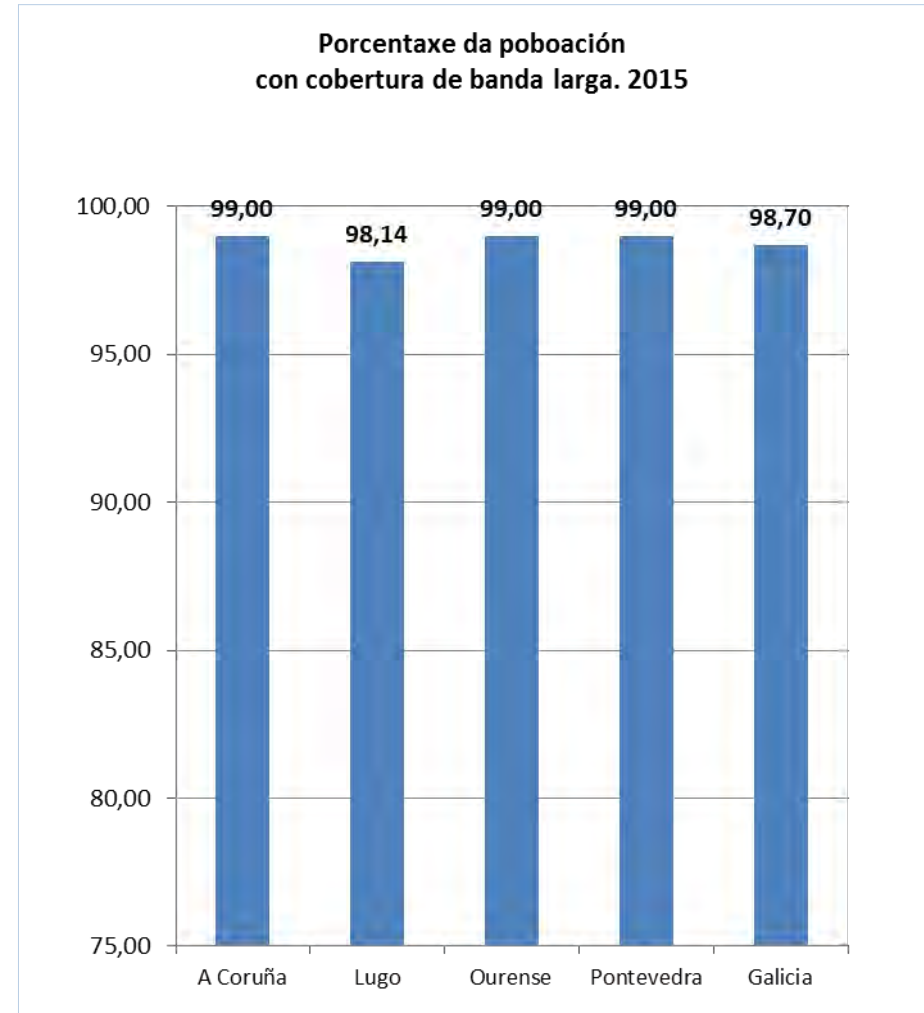
Descrición:

É a poboación que ten a posibilidade de contratar servizos de banda larga no seu domicilio. Reflicte ata onde as infraestruturas necesarias para dispoñer deste tipo de servizo está sendo implementado e canta poboación pode potencialmente contratalo.

Ámbitos territoriais:

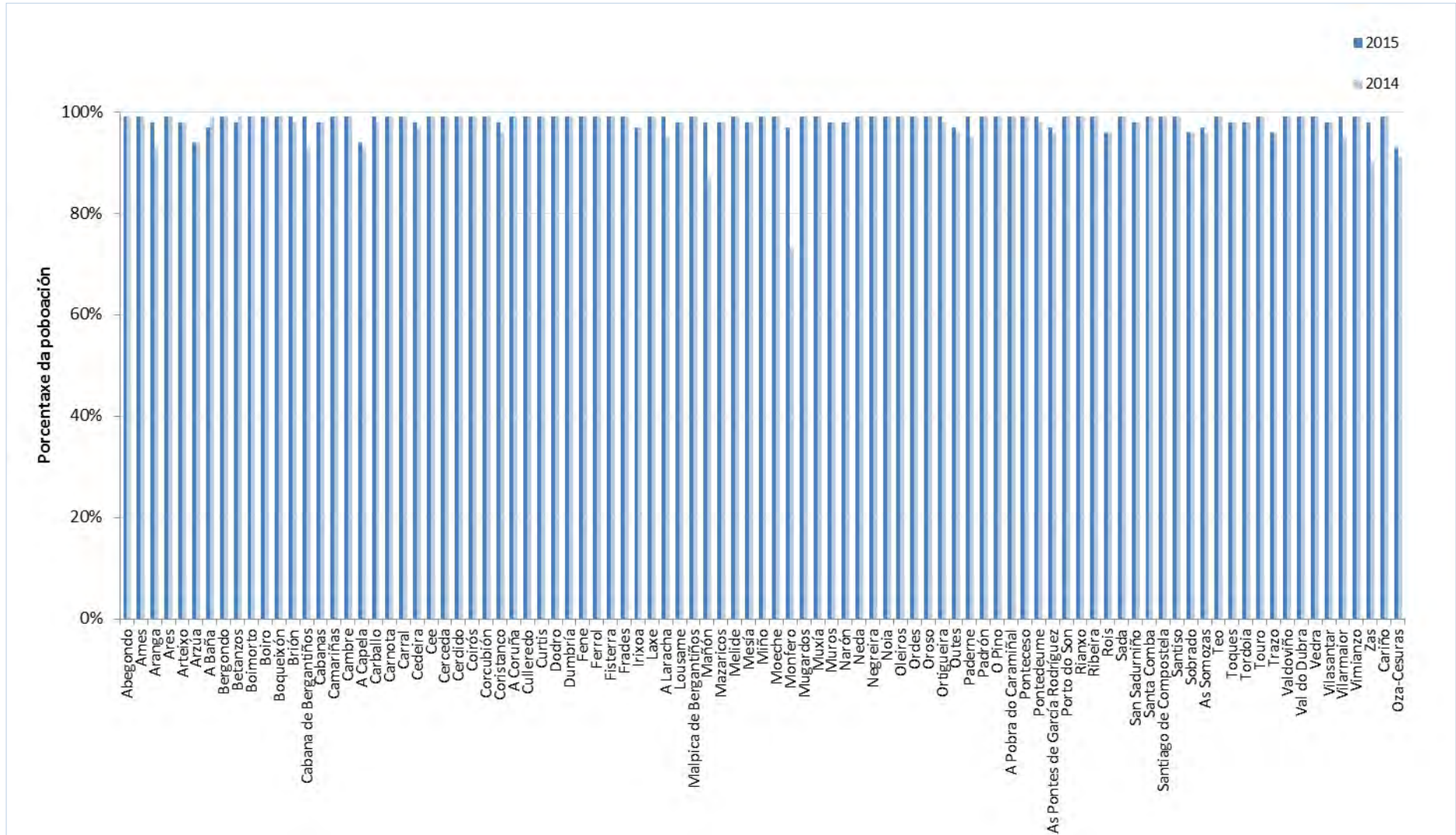

Gráfico:

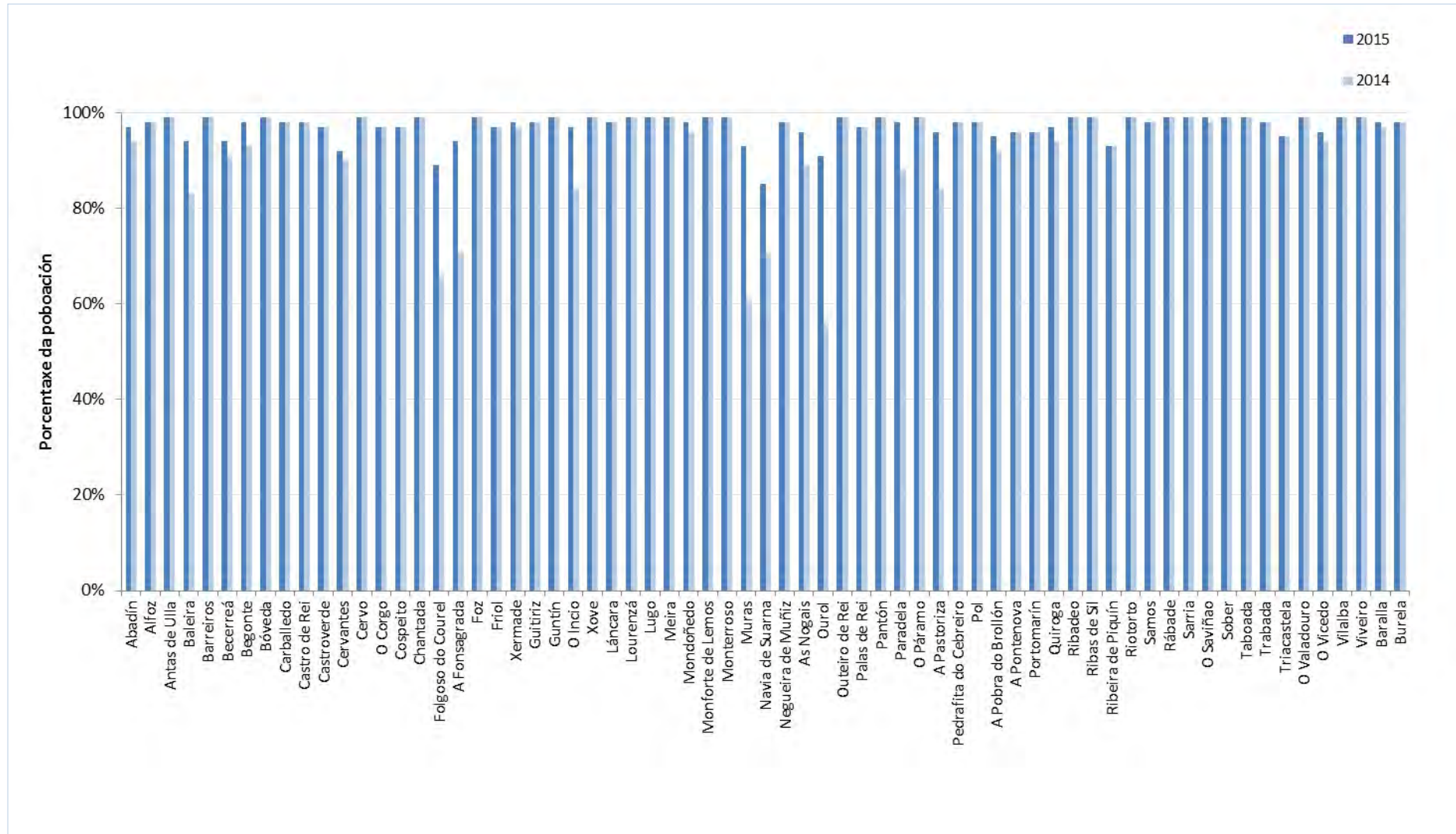
SE.G.01 01 Percentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Gráfico A Coruña:

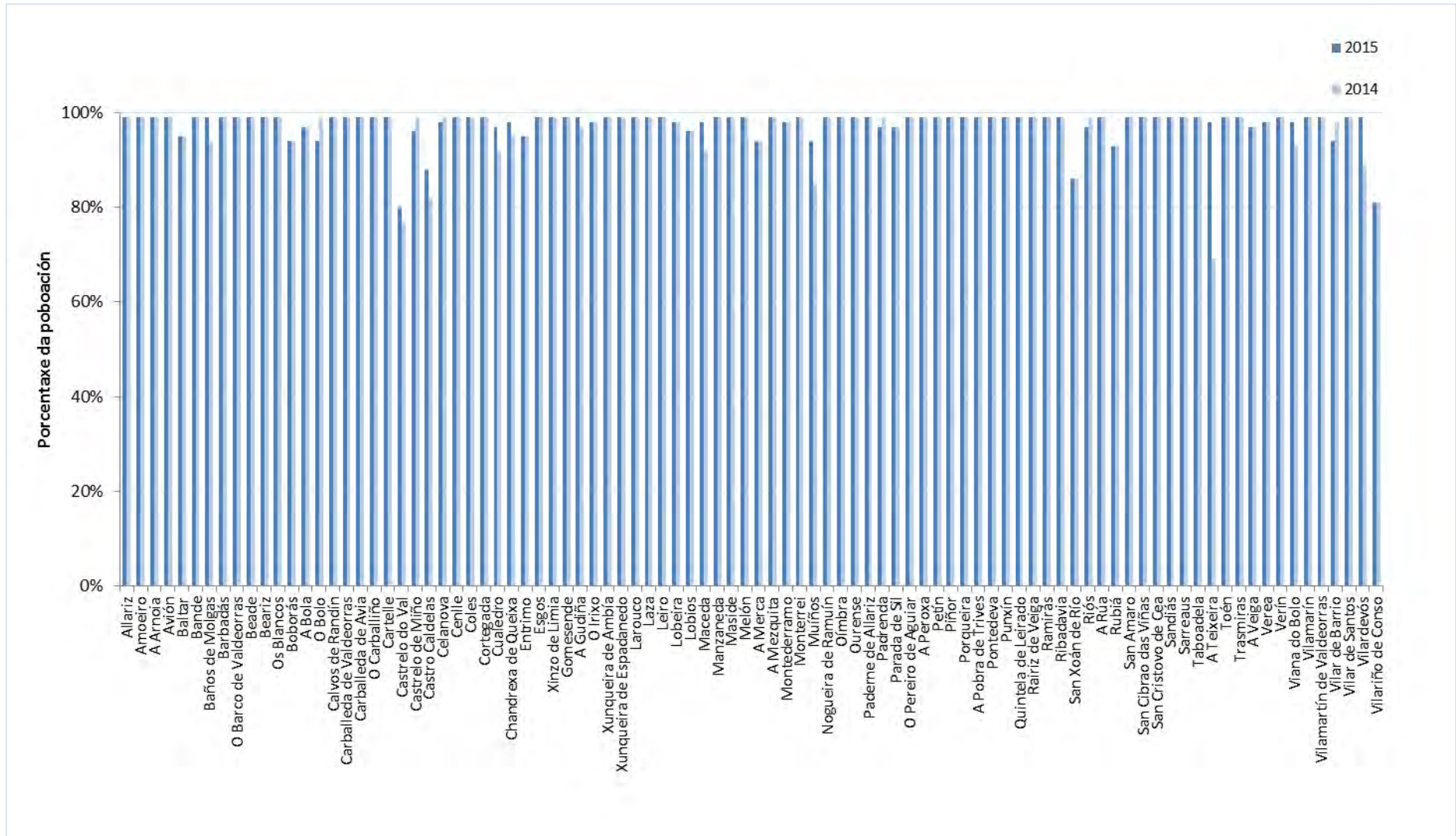
SE.G.01 01 Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Gráfico Lugo:

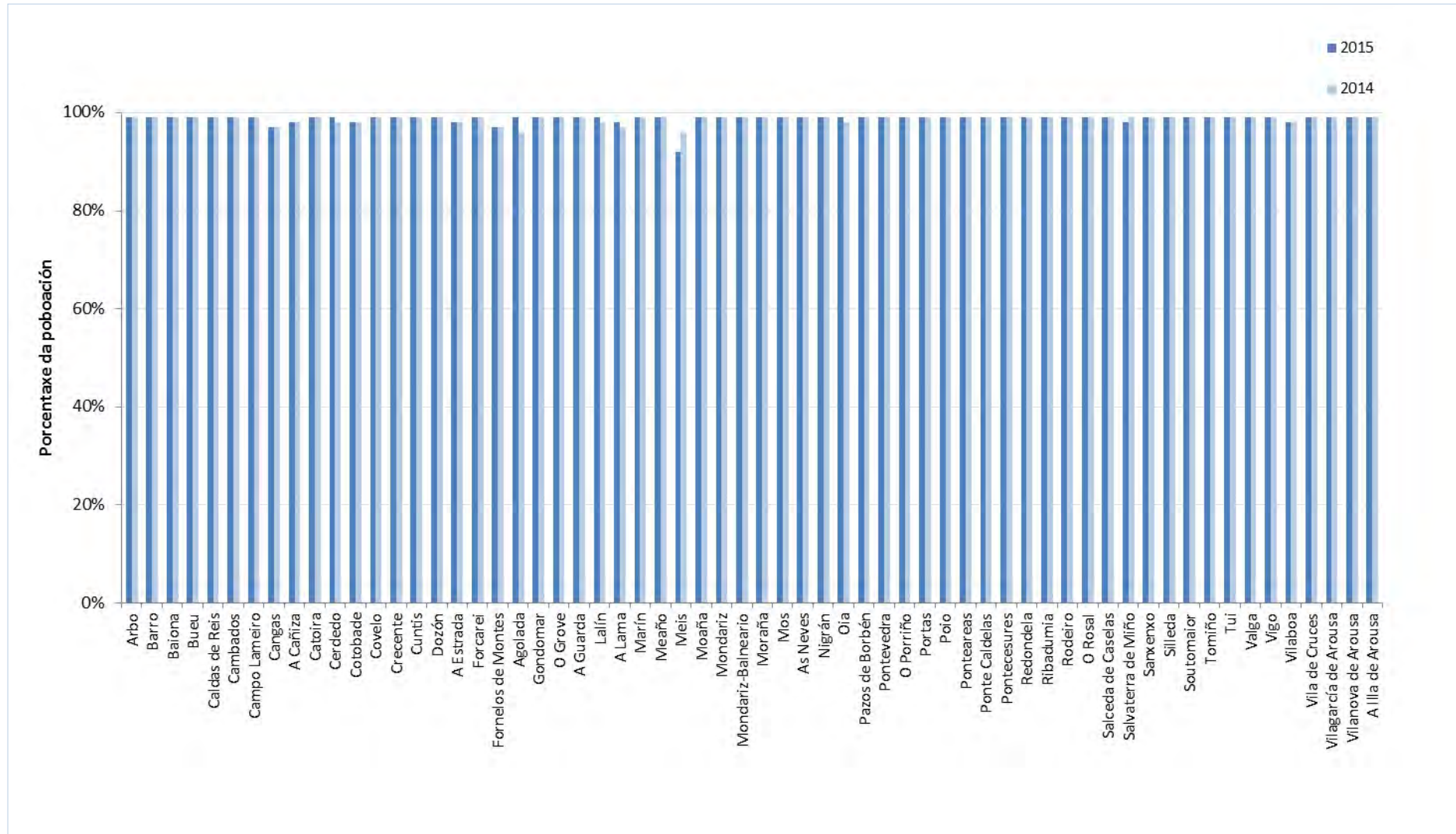
SE.G.01 01 Percentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Gráfico Ourense:

SE.G.01 01 Percentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Gráfico Pontevedra:

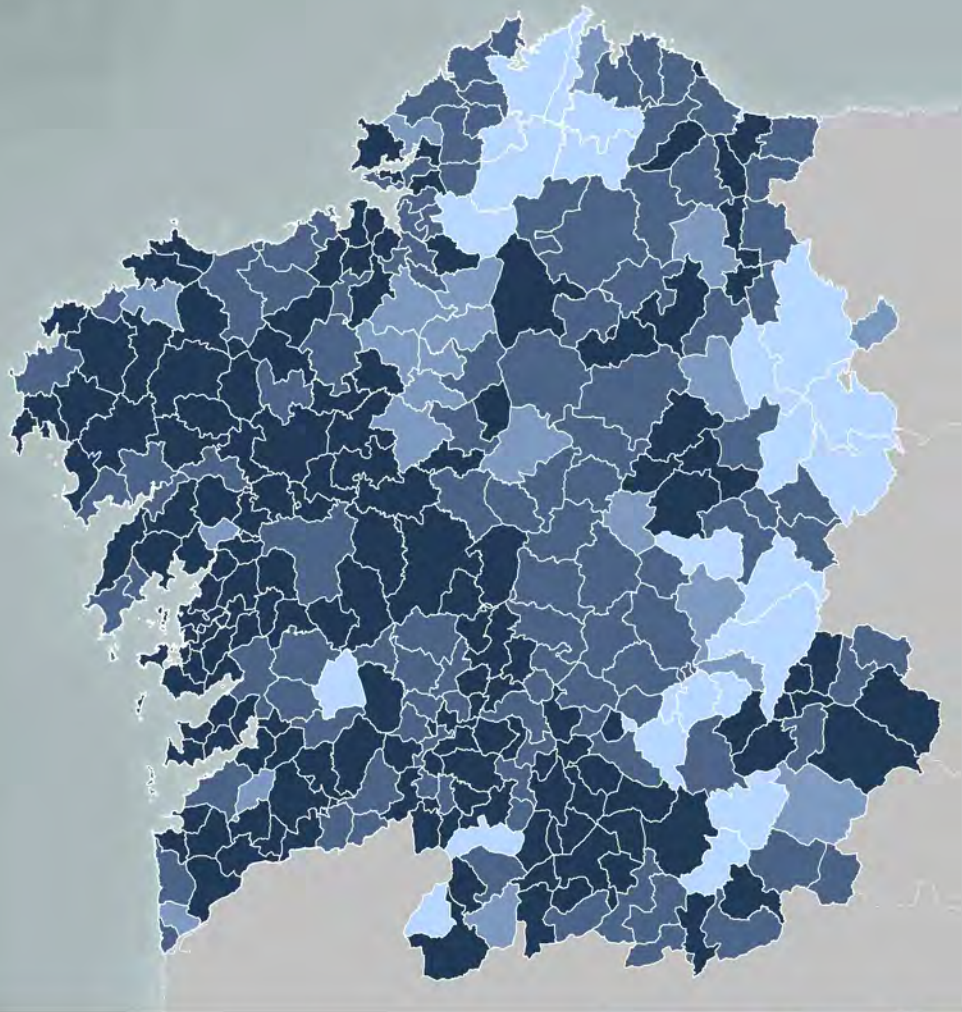

Indicador: SE.G.01 Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

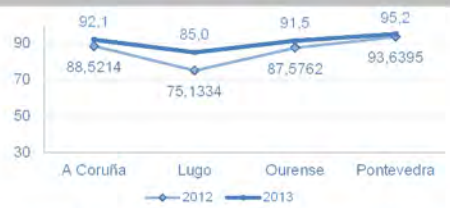
Porcentaxe de núcleos con cobertura de banda larga

Caderno Medida 02

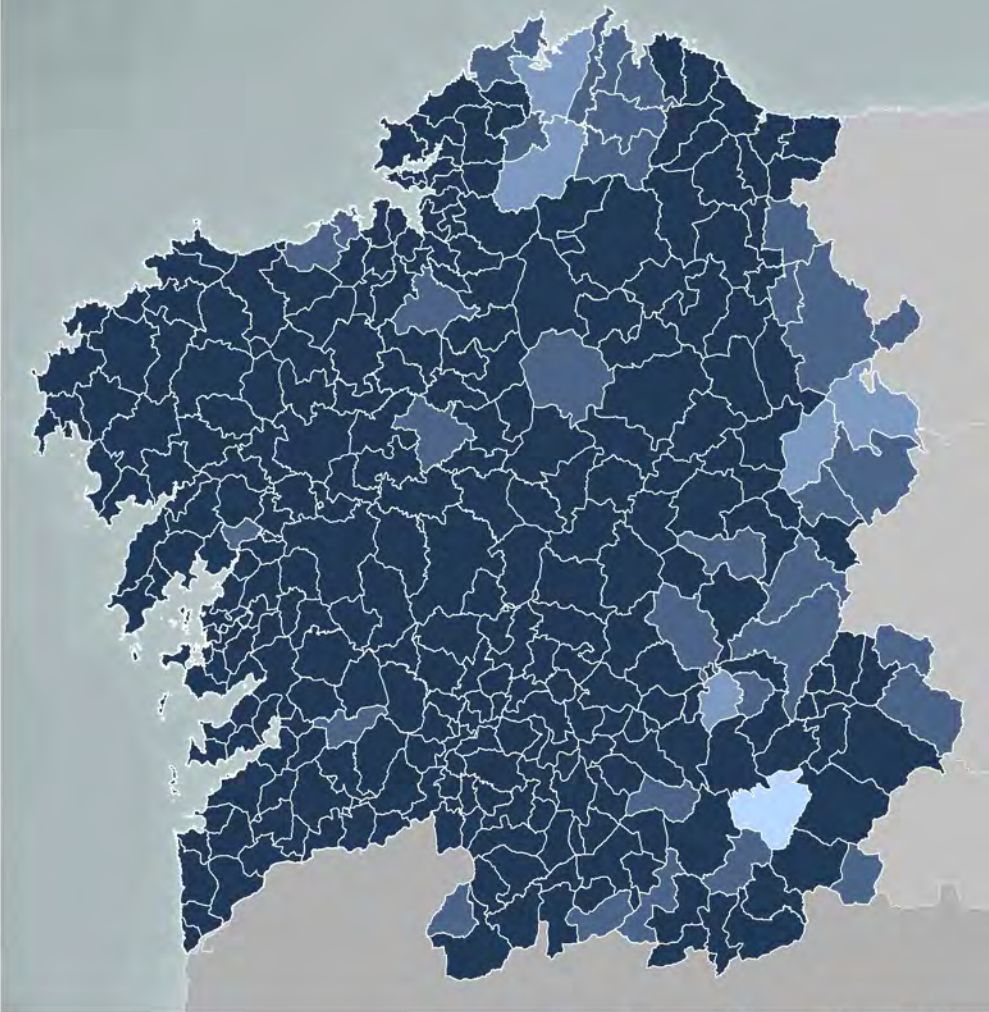
Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso á banda larga no 2013

- <75%
- 75% - 85%
- 85% - 95%
- 95% - 100%

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso á banda larga a nivel provincial nos anos 2012 e 2013

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso á banda larga en Galicia no 2012 e 2013 = 85,2% e 90,4 %

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso á banda larga no 2015

- <75%
- 75% - 85%
- 85% - 95%
- 95% - 100%

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso á banda larga a nivel provincial nos anos 2014 e 2015

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso á banda larga en Galicia no 2014 e 2015 = 95,4% e 97,5 %

SE G 01 Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Medida: 02 Porcentaxe de núcleos con cobertura de banda larga

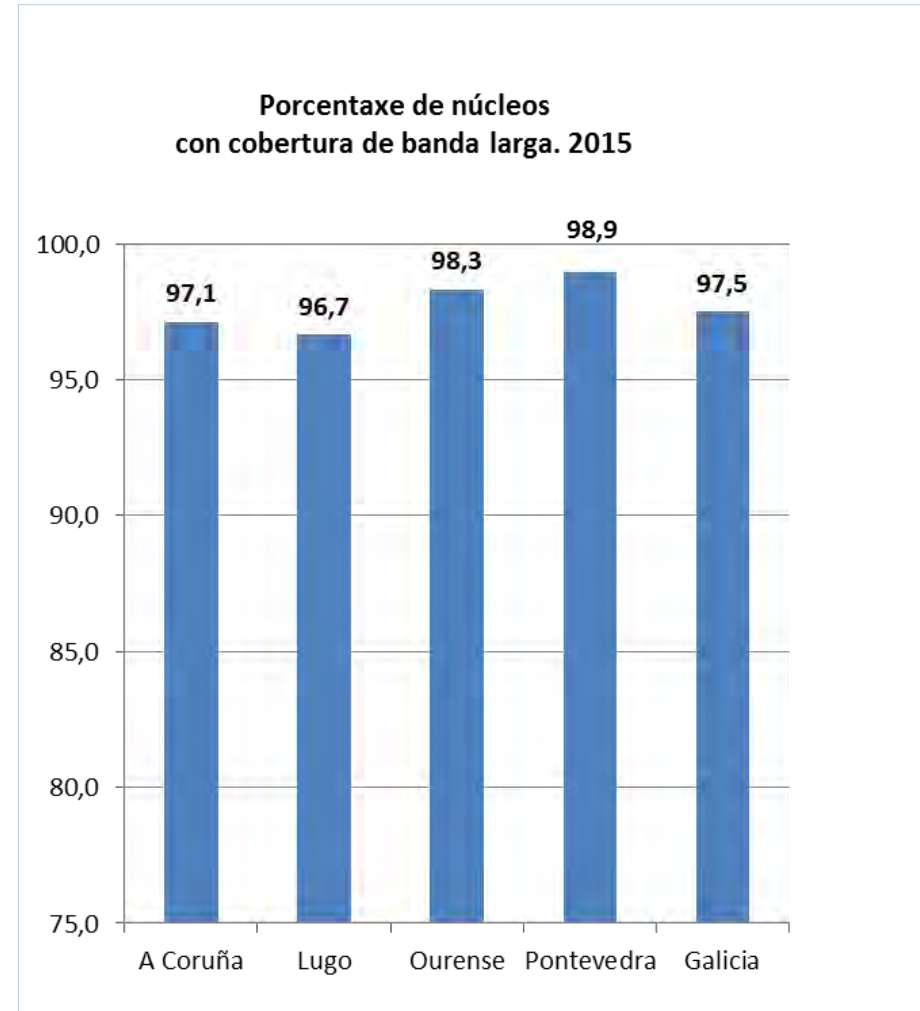
Descrición:

Reflicte o estado das infraestruturas de banda larga para dar servizo a poboación tendo en conta a dispersión da mesma en núcleos polo territorio. A medida considera que un núcleo está cuberto cando teñen cobertura entre o 80% e o 100% da súa poboación mediante redes fixas ou inalámbricas.

Ámbitos territoriais:

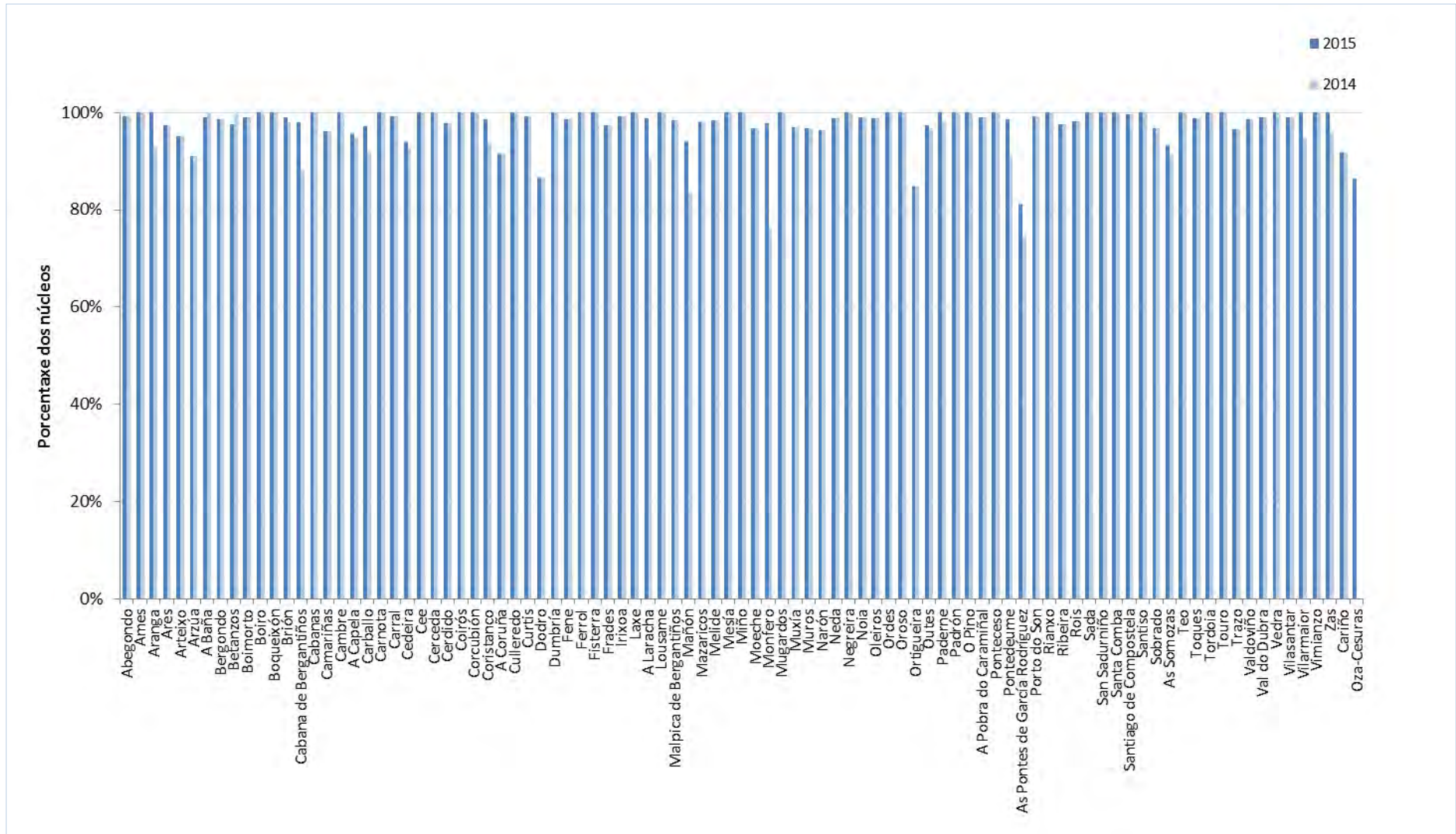

Gráfico:

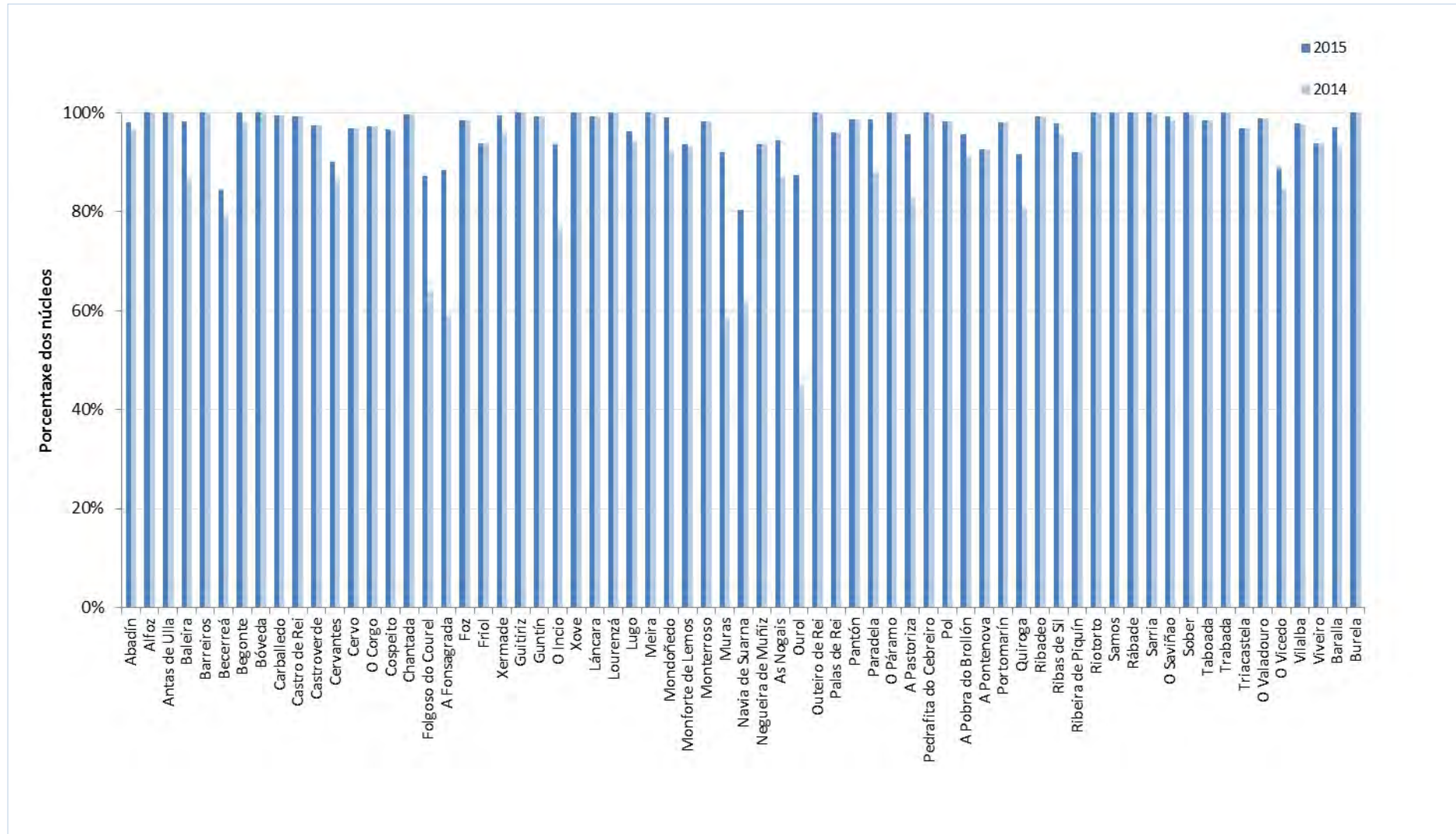
SE.G.01 01 Percentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Gráfico A Coruña:

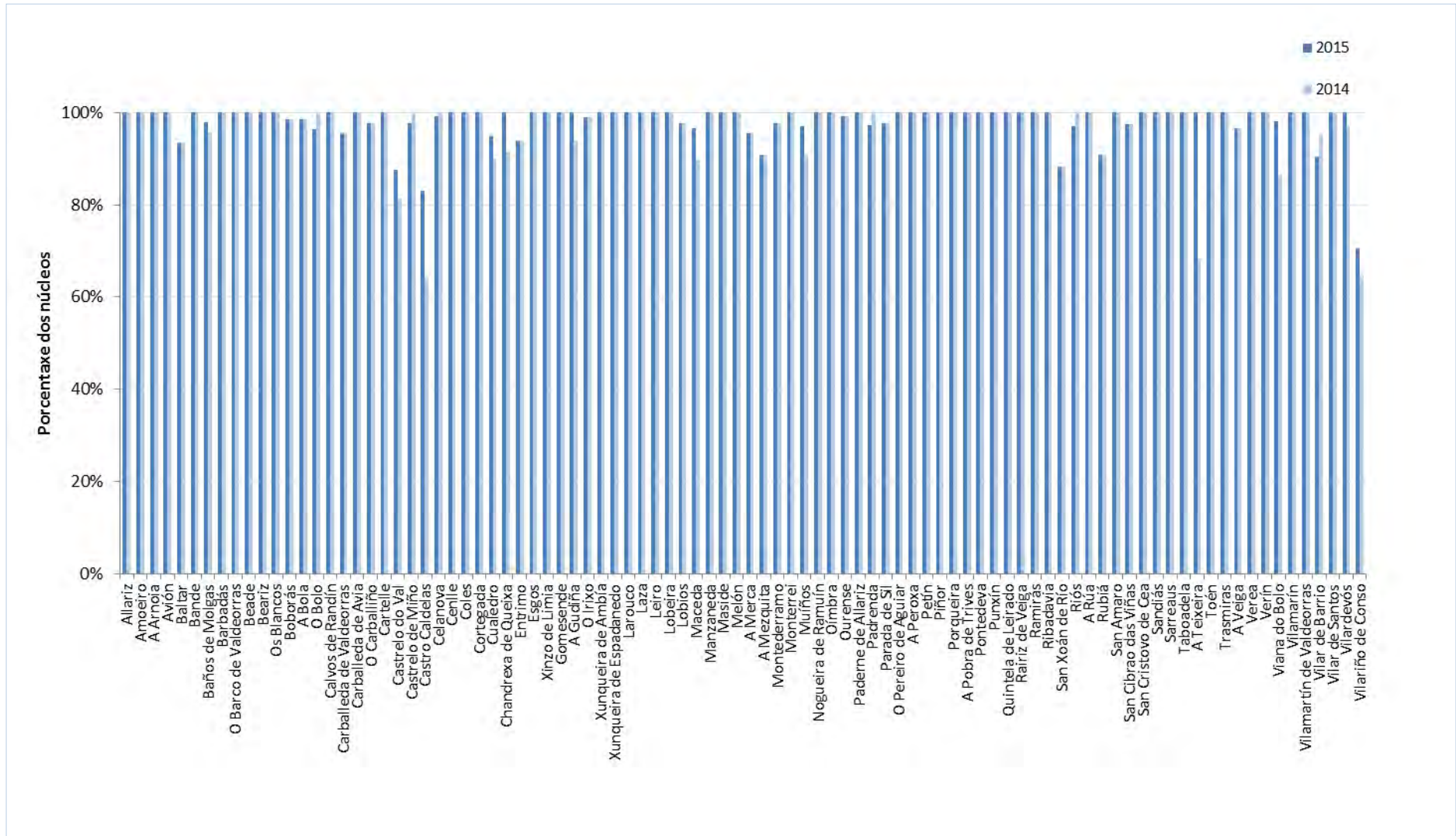
SE.G.01 01 Percentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Gráfico Lugo:

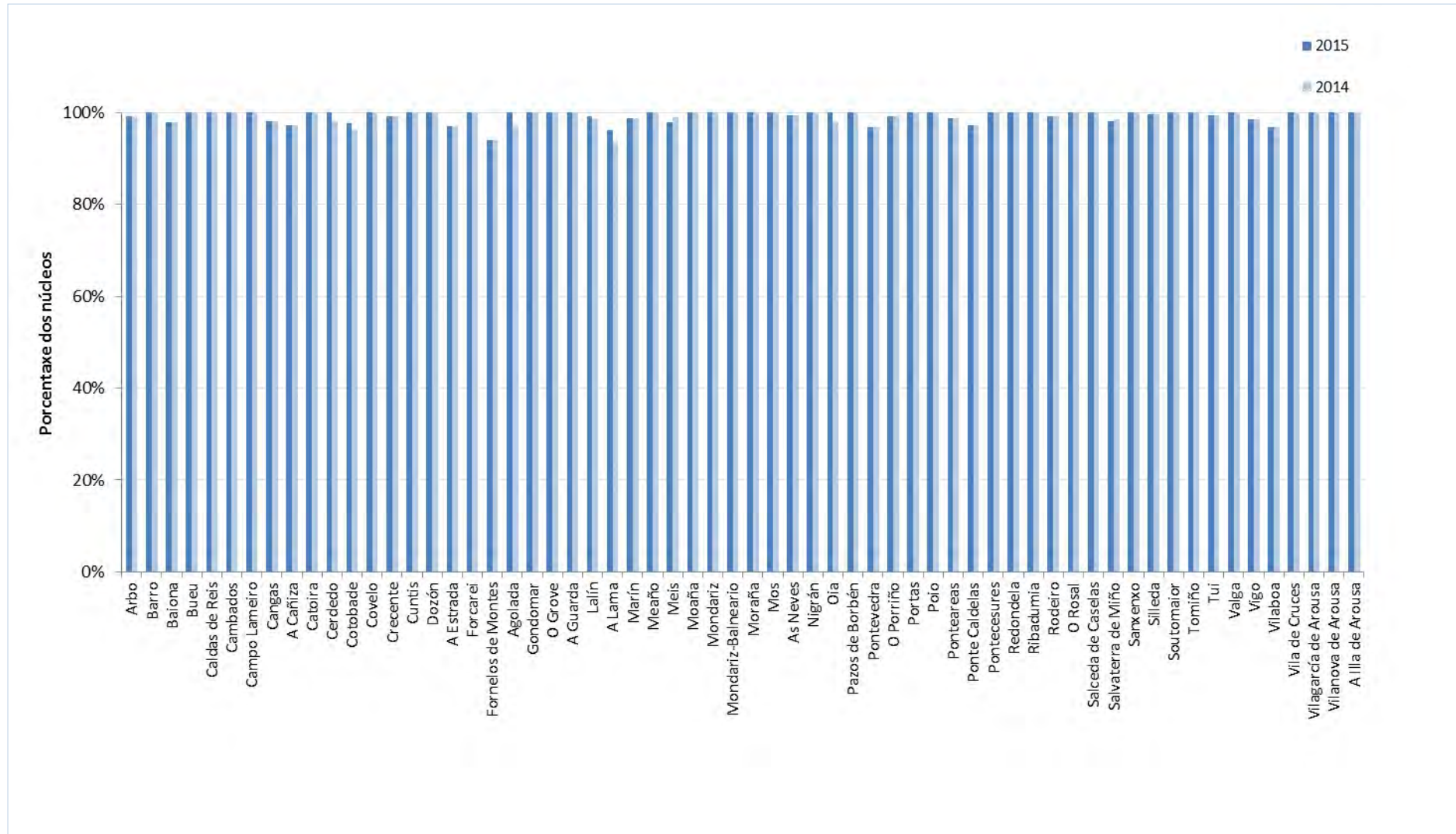
SE.G.01 01 Percentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Gráfico Ourense:

SE.G.01 01 Percentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Gráfico Pontevedra:

Indicador: SE.G.01

Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Caderno Anexo

IET
Decembro 2016

Bloque	SOCIEDADE E ECONOMÍA SE
Subbloque	INNOVACIÓN A
Nome	Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Fonte dos datos:

Os datos de partida: proceden do análise levado a cabo pola Xunta de Galicia da situación da banda larga a finais do 2009. Son actualizados periodicamente conforme a información de avance facilitada polos operadores responsables dos despregues do Plan de Banda Larga (Telefónica, R Cable e Iberbanda). Non se posúen datos da cobertura do resto de operadores (Vodafone, Orange, etc.). A data de datos é 31/12/2010 e 31/12/2011.

Considérase que existe cobertura de banda larga cando é posible acceder a un servizo de internet de polo menos 2 Megabits por segundo en sentido descendente e que un núcleo está cuberto cando ten cobertura entre o 80% e o 100% da súa poboación mediante redes fixas o inarámicas. En todo caso, a actuación de satélite permite alcanzar o 100% de cobertura en todos os núcleos."

Non se incluíu a cobertura de satélite no cómputo dos obxectivos: A fin de diferenciar a cobertura que se alcanza con tecnoloxías fixas ou inarámicas da cobertura satelital, nos obxectivos anualizados da táboa adxunta se diferencia dita cobertura mediante tecnoloxía satélite fronte o resto.

Así, o PDBL (plan de banda larga) ten como obxectivo que todos os galegos poidan acceder a un servizo de banda larga de calidade (2 Megas). O 97% da poboación poderá dispoñer de acceso a banda larga con redes fixas e inarámicas e o 3% restante poderá acceder mediante satélite. Estas previsións facilitadas son as dispoñibles a data: 31/08/2012.

	Avance e previsións do Plan Banda Larga de Galicia				
	(*)Situación inicial 2009	Obxectivo inicial 2013	2013	2014	2015
% hab. CON banda larga previsión actual	71,80%	94,00%	97,00%	98,00%	98,57%
Hab. SEN banda larga previsión actual	786.000	168.000	84.000	45.000	40.000
Hab CON banda larga previsión actual	2.014.000	2.632.000	2.716.000	2.755.000	2.760.000

(*) Datos INE2009

PROCESO DE CÁLCULO:

Os datos de poboación e núcleos son os facilitados polo Instituto Nacional de Estadística (INE) para cada concello (ano de referencia 2010) e os de poboación cuberta son proporcionados pola Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia (AMTEGA).

Aplicanse as fórmulas referidas para calcular a porcentaxe a nivel concello.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Número de habitantes con cobertura de banda larga por concello	AMTEGA	2015	Concello	Anual	
	Número de núcleos con máis do 80% da poboación cuberta por banda larga por concello	AMTEGA	2015	Concello	Anual	
	Poboación por concello	Instituto Nacional de Estadística (INE)	2010	Concello	Anual	

REFERENCIAS:

La sociedad en red 2012 e a Digital Agenda Score-board Indicators 2020.

DATOS: Medida 1

A Coruña:

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
15001	Abegondo	99,00	99,00
15002	Ames	99,00	99,00
15003	Aranga	93,00	98,00
15004	Ares	99,00	99,00
15005	Arteixo	98,00	98,00
15006	Arzúa	94,00	94,00
15007	A Baña	99,00	97,00
15008	Bergondo	99,00	99,00
15009	Betanzos	99,00	98,00
15010	Boimorto	99,00	99,00
15011	Boiro	99,00	99,00
15012	Boqueixón	99,00	99,00
15013	Brión	98,00	99,00
15014	Cabana de Bergantiños	93,00	99,00
15015	Cabanas	98,00	98,00
15016	Camariñas	99,00	99,00
15017	Cambre	99,00	99,00
15018	A Capela	93,00	94,00
15019	Carballo	98,00	99,00
15020	Carnota	99,00	99,00
15021	Carral	99,00	99,00
15022	Cedeira	97,00	98,00
15023	Cee	99,00	99,00
15024	Cerceda	99,00	99,00
15025	Cerdido	99,00	99,00
15027	Coirós	99,00	99,00
15028	Corcubión	99,00	99,00
15029	Coristanco	96,00	98,00
15030	A Coruña	99,00	99,00
15031	Culleredo	99,00	99,00
15032	Curtis	99,00	99,00
15033	Dodro	99,00	99,00
15034	Dumbría	99,00	99,00
15035	Fene	99,00	99,00
15036	Ferrol	99,00	99,00
15037	Fisterra	99,00	99,00
15038	Frades	99,00	99,00
15039	Irixoa	97,00	97,00
15040	Laxe	99,00	99,00
15041	A Laracha	95,00	99,00
15042	Lousame	98,00	98,00
15043	Malpica de Bergantiños	99,00	99,00
15044	Mañón	87,00	98,00
15045	Mazaricos	98,00	98,00
15046	Melide	99,00	99,00
15047	Mesía	98,00	98,00

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
15048	Miño	99,00	99,00
15049	Moeche	99,00	99,00
15050	Monfero	73,00	97,00
15051	Mugardos	99,00	99,00
15052	Muxia	99,00	99,00
15053	Muros	98,00	98,00
15054	Narón	98,00	98,00
15055	Neda	99,00	99,00
15056	Negreira	99,00	99,00
15057	Noia	99,00	99,00
15058	Oleiros	99,00	99,00
15059	Ordes	99,00	99,00
15060	Oroso	99,00	99,00
15061	Ortigueira	98,00	99,00
15062	Outes	96,00	97,00
15064	Paderne	95,00	99,00
15065	Padrón	99,00	99,00
15066	O Pino	99,00	99,00
15067	A Pobra do Caramiñal	99,00	99,00
15068	Ponteceso	99,00	99,00
15069	Pontedeume	98,00	99,00
15070	As Pontes de García Rodríguez	96,00	97,00
15071	Porto do Son	99,00	99,00
15072	Rianxo	99,00	99,00
15073	Ribeira	99,00	99,00
15074	Rois	96,00	96,00
15075	Sada	99,00	99,00
15076	San Sadurniño	98,00	98,00
15077	Santa Comba	99,00	99,00
15078	Santiago de Compostela	99,00	99,00
15079	Santiso	99,00	99,00
15080	Sobrado	96,00	96,00
15081	As Somozas	96,00	97,00
15082	Teo	99,00	99,00
15083	Toques	98,00	98,00
15084	Tordoia	98,00	98,00
15085	Touro	99,00	99,00
15086	Trazo	96,00	96,00
15087	Valdoviño	99,00	99,00
15088	Val do Dubra	99,00	99,00
15089	Vedra	99,00	99,00
15090	Vilasantar	98,00	98,00
15091	Vilarnaia	95,00	99,00
15092	Vimianzo	99,00	99,00
15093	Zas	90,00	98,00
15901	Cariño	99,00	99,00
15902	Oza-Cesuras	91,00	93,00
TOTAL A CORUÑA		99,00	99,00

DATOS:

Lugo:

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
27001	Abadín	94,00	97,00
27002	Alfoz	98,00	98,00
27003	Antas de Ulla	99,00	99,00
27004	Baleira	83,00	94,00
27005	Barreiros	99,00	99,00
27006	Becerreá	91,00	94,00
27007	Begonte	93,00	98,00
27008	Bóveda	99,00	99,00
27009	Carballedo	98,00	98,00
27010	Castro de Rei	98,00	98,00
27011	Castroverde	97,00	97,00
27012	Cervantes	90,00	92,00
27013	Cervo	99,00	99,00
27014	O Corgo	97,00	97,00
27015	Cospeito	97,00	97,00
27016	Chantada	99,00	99,00
27017	Folgoso do Courel	66,00	89,00
27018	A Fonsagrada	71,00	94,00
27019	Foz	99,00	99,00
27020	Friol	97,00	97,00
27021	Xermade	97,00	98,00
27022	Guitiriz	98,00	98,00
27023	Guntín	99,00	99,00
27024	O Incio	84,00	97,00
27025	Xove	99,00	99,00
27026	Láncara	98,00	98,00
27027	Lourenzá	99,00	99,00
27028	Lugo	99,00	99,00
27029	Meira	99,00	99,00
27030	Mondoñedo	96,00	98,00
27031	Monforte de Lemos	99,00	99,00
27032	Monterroso	99,00	99,00
27033	Muras	61,00	93,00
27034	Navia de Suarna	71,00	85,00

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
27035	Negueira de Muíiz	98,00	98,00
27037	As Nogais	89,00	96,00
27038	Ouro	56,00	91,00
27039	Outeiro de Rei	99,00	99,00
27040	Palas de Rei	97,00	97,00
27041	Pantón	99,00	99,00
27042	Paradela	88,00	98,00
27043	O Páramo	99,00	99,00
27044	A Pastoriza	84,00	96,00
27045	Pedrafita do Cebreiro	98,00	98,00
27046	Pol	98,00	98,00
27047	A Pobra do Brollón	92,00	95,00
27048	A Pontenova	96,00	96,00
27049	Portomarin	96,00	96,00
27050	Quiroga	94,00	97,00
27051	Ribadeo	99,00	99,00
27052	Ribas de Sil	99,00	99,00
27053	Ribeira de Piñín	93,00	93,00
27054	Riotorto	99,00	99,00
27055	Samos	98,00	98,00
27056	Rábade	99,00	99,00
27057	Sarria	99,00	99,00
27058	O Saviñao	98,00	99,00
27059	Sober	99,00	99,00
27060	Taboada	99,00	99,00
27061	Trabada	98,00	98,00
27062	Triacastela	95,00	95,00
27063	O Valadouro	99,00	99,00
27064	O Vicedo	94,00	96,00
27065	Vilaíba	99,00	99,00
27066	Viveiro	99,00	99,00
27901	Baralla	97,00	98,00
27902	Burela	98,00	98,00
TOTAL LUGO		96,93	98,14

DATOS:

Ourense:

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
32001	Allariz	99,00	99,00
32002	Amoeiro	99,00	99,00
32003	A Arnoia	99,00	99,00
32004	Avión	99,00	99,00
32005	Baltar	95,00	95,00
32006	Bande	99,00	99,00
32007	Baños de Molgas	94,00	99,00
32008	Barbadás	99,00	99,00
32009	O Barco de Valdeorras	99,00	99,00
32010	Beade	99,00	99,00
32011	Beariz	99,00	99,00
32012	Os Blancos	99,00	99,00
32013	Boborás	94,00	94,00
32014	A Bola	97,00	97,00
32015	O Bolo	99,00	94,00
32016	Calvos de Randín	99,00	99,00
32017	Carballeda de Valdeorras	99,00	99,00
32018	Carballeda de Avia	99,00	99,00
32019	O Carballiño	99,00	99,00
32020	Cartelle	99,00	99,00
32021	Castrelo do Val	77,00	80,00
32022	Castrelo de Miño	99,00	96,00
32023	Castro Caldelas	82,00	88,00
32024	Celanova	99,00	98,00
32025	Cenlle	99,00	99,00
32026	Coles	99,00	99,00
32027	Cortegada	99,00	99,00
32028	Cualledro	92,00	97,00
32029	Chandrexa de Queixa	95,00	98,00
32030	Entrimo	95,00	95,00
32031	Esgos	99,00	99,00
32032	Xinzo de Limia	99,00	99,00
32033	Gomesende	99,00	99,00
32034	A Gudiña	97,00	99,00
32035	O Irixo	98,00	98,00
32036	Xunqueira de Ambía	99,00	99,00
32037	Xunqueira de Espadanedo	99,00	99,00
32038	Larouco	99,00	99,00
32039	Laza	99,00	99,00
32040	Leiro	99,00	99,00
32041	Lobeira	98,00	98,00
32042	Lobios	96,00	96,00
32043	Maceda	92,00	98,00
32044	Manzaneda	99,00	99,00
32045	Maside	99,00	99,00
32046	Meión	99,00	99,00

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
32047	A Merca	94,00	94,00
32048	A Mezquita	99,00	99,00
32049	Montederramo	98,00	98,00
32050	Monterrei	99,00	99,00
32051	Muiños	85,00	94,00
32052	Nogueira de Ramuín	99,00	99,00
32053	Oimbra	99,00	99,00
32054	Ourense	99,00	99,00
32055	Paderne de Allariz	99,00	99,00
32056	Padrenda	99,00	97,00
32057	Parada de Sil	97,00	97,00
32058	O Pereiro de Aguiar	99,00	99,00
32059	A Peroxa	99,00	99,00
32060	Petín	99,00	99,00
32061	Piñor	99,00	99,00
32062	Porqueira	99,00	99,00
32063	A Pobra de Trives	99,00	99,00
32064	Pontedeva	99,00	99,00
32065	Punxín	99,00	99,00
32066	Quintela de Leirado	99,00	99,00
32067	Rairiz de Veiga	99,00	99,00
32068	Ramirás	99,00	99,00
32069	Ribadavia	99,00	99,00
32070	San Xoán de Río	86,00	86,00
32071	Riós	99,00	97,00
32072	A Rúa	99,00	99,00
32073	Rubiá	93,00	93,00
32074	San Amaro	99,00	99,00
32075	San Cibrao das Viñas	99,00	99,00
32076	San Cristovo de Cea	99,00	99,00
32077	Sandiás	99,00	99,00
32078	Sarreaus	99,00	99,00
32079	Taboadela	99,00	99,00
32080	A Teixeira	69,00	98,00
32081	Toén	99,00	99,00
32082	Trasmiras	99,00	99,00
32083	A Veiga	97,00	97,00
32084	Verde	98,00	98,00
32085	Verín	99,00	99,00
32086	Viana do Bolo	93,00	98,00
32087	Vilamarín	99,00	99,00
32088	Vilamartín de Valdeorras	99,00	99,00
32089	Vilar de Barrio	98,00	94,00
32090	Vilar de Santos	99,00	99,00
32091	Vilardevós	89,00	99,00
32092	Vilarinho de Conso	81,00	81,00
TOTAL OURENSE		99,00	99,00

DATOS:

Pontevedra:

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
36001	Arbo	99,00	99,00
36002	Barro	99,00	99,00
36003	Baiona	99,00	99,00
36004	Bueu	99,00	99,00
36005	Caldas de Reis	99,00	99,00
36006	Cambados	99,00	99,00
36007	Campo Lameiro	99,00	99,00
36008	Cangas	97,00	97,00
36009	A Cañiza	98,00	98,00
36010	Catoira	99,00	99,00
36011	Cerdedo	98,00	99,00
36012	Cotobade	98,00	98,00
36013	Covelo	99,00	99,00
36014	Crecente	99,00	99,00
36015	Cuntis	99,00	99,00
36016	Dozón	99,00	99,00
36017	A Estrada	98,00	98,00
36018	Forcarei	99,00	99,00
36019	Formelos de Montes	97,00	97,00
36020	Agolada	96,00	99,00
36021	Gondomar	99,00	99,00
36022	O Grove	99,00	99,00
36023	A Guarda	99,00	99,00
36024	Lalín	98,00	99,00
36025	A Lama	97,00	98,00
36026	Marín	99,00	99,00
36027	Meaño	99,00	99,00
36028	Meis	96,00	92,00
36029	Moaña	99,00	99,00
36030	Mondariz	99,00	99,00
36031	Mondariz-Balneario	99,00	99,00

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
36032	Moraña	99,00	99,00
36033	Mos	99,00	99,00
36034	As Neves	99,00	99,00
36035	Nigrán	99,00	99,00
36036	Oia	98,00	99,00
36037	Pazos de Borbén	99,00	99,00
36038	Pontevedra	99,00	99,00
36039	O Porriño	99,00	99,00
36040	Portas	99,00	99,00
36041	Poio	99,00	99,00
36042	Ponteareas	99,00	99,00
36043	Ponte Caldelas	99,00	99,00
36044	Pontecesures	99,00	99,00
36045	Redondela	99,00	99,00
36046	Ribadumia	99,00	99,00
36047	Rodeiro	99,00	99,00
36048	O Rosal	99,00	99,00
36049	Salceda de Caselas	99,00	99,00
36050	Salvaterra de Miño	99,00	98,00
36051	Sanxenxo	99,00	99,00
36052	Silleda	99,00	99,00
36053	Soutomaior	99,00	99,00
36054	Tomiño	99,00	99,00
36055	Tui	99,00	99,00
36056	Valga	99,00	99,00
36057	Vigo	99,00	99,00
36058	Vilaboa	98,00	98,00
36059	Vila de Cruces	99,00	99,00
36060	Vilagarcía de Arousa	99,00	99,00
36061	Vilanova de Arousa	99,00	99,00
36901	A Illa de Arousa	99,00	99,00

TOTAL PONTEVEDRA	99,00	99,00
TOTAL GALICIA	98,00	98,57

DATOS: Medida 2

A Coruña:

codINE	concello	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
15001	Abegondo	99,24	99,24
15002	Ames	100,00	100,00
15003	Aranga	92,86	100,00
15004	Ares	97,44	97,44
15005	Arteixo	95,16	95,16
15006	Arzúa	91,06	91,06
15007	A Baña	100,00	99,03
15008	Bergondo	98,68	98,68
15009	Betanzos	100,00	97,56
15010	Boimorto	99,13	99,13
15011	Boiro	100,00	100,00
15012	Boqueixón	100,00	100,00
15013	Brión	98,11	99,06
15014	Cabana de Bergantiños	88,28	97,93
15015	Cabanas	100,00	100,00
15016	Camarieiras	96,15	96,15
15017	Cambre	100,00	100,00
15018	A Capela	94,68	95,74
15019	Carballo	91,88	97,19
15020	Carnota	100,00	100,00
15021	Carral	99,21	99,21
15022	Cedeira	92,81	94,01
15023	Cee	100,00	100,00
15024	Cerceda	100,00	100,00
15025	Cerdido	97,85	97,85
15027	Coirós	90,32	100,00
15028	Corcubión	100,00	100,00
15029	Coristanco	93,75	98,61
15030	A Coruña	91,49	91,49
15031	Culleredo	100,00	100,00
15032	Curtis	99,30	99,30
15033	Dodro	86,67	86,67
15034	Dumbria	100,00	100,00
15035	Fene	98,56	98,56
15036	Ferrol	100,00	100,00
15037	Fisterra	100,00	100,00
15038	Frades	97,40	97,40
15039	Irixoa	99,16	99,16
15040	Laxe	100,00	100,00
15041	A Laracha	90,40	98,80
15042	Lousame	100,00	100,00
15043	Malpica de Bergantiños	98,39	98,39
15044	Mañón	83,50	94,17
15045	Mazancos	97,94	97,94
15046	Melide	98,41	98,41
15047	Mesía	100,00	100,00

codINE	concello	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
15048	Miño	100,00	100,00
15049	Moeche	96,85	96,85
15050	Monfero	76,44	97,91
15051	Mugardos	100,00	100,00
15052	Muxia	97,06	97,06
15053	Muros	96,72	96,72
15054	Narón	96,32	96,32
15055	Neda	98,86	98,86
15056	Negreira	100,00	100,00
15057	Noia	99,06	99,06
15058	Oleiros	98,86	98,86
15059	Ordes	100,00	100,00
15060	Oroso	100,00	100,00
15061	Ortigueira	84,74	85,05
15062	Outes	96,73	97,39
15064	Paderne	98,33	100,00
15065	Padrón	100,00	100,00
15066	O Pino	100,00	100,00
15067	A Pobra do Caramiñal	99,01	99,01
15068	Pontececeo	100,00	100,00
15069	Pontedeume	91,03	98,72
15070	As Pontes de García Rodríguez	74,80	81,20
15071	Porto do Son	99,32	99,32
15072	Rianxo	100,00	100,00
15073	Ribeira	97,62	97,62
15074	Rois	98,21	98,21
15075	Sada	100,00	100,00
15076	San Sadurniño	100,00	100,00
15077	Santa Comba	100,00	100,00
15078	Santiago de Compostela	99,58	99,58
15079	Santiso	100,00	100,00
15080	Sobrado	96,89	96,89
15081	As Somozas	91,33	93,33
15082	Teo	100,00	100,00
15083	Toques	98,89	98,89
15084	Tordoia	100,00	100,00
15085	Touro	100,00	100,00
15086	Trazo	96,64	96,64
15087	Valdoviño	98,54	98,54
15088	Val do Dubra	98,99	98,99
15089	Vedra	100,00	100,00
15090	Vilasantar	99,02	99,02
15091	Vilarmaior	94,68	100,00
15092	Vimianzo	100,00	100,00
15093	Zas	95,92	100,00
15091	Cariño	91,89	91,89
15092	Oza-Cesuras	84,82	86,47

TOTAL A CORUÑA	95,55	97,13
-----------------------	-------	-------

DATOS:

Lugo:

codINE	concello	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
27001	Abadín	96,45	97,97
27002	Alfoz	100,00	100,00
27003	Antas de Ulla	100,00	100,00
27004	Baleira	86,55	98,32
27005	Barreiros	100,00	100,00
27006	Becerreá	79,13	84,35
27007	Begonte	98,06	100,00
27008	Bóveda	100,00	100,00
27009	Carballedo	99,48	99,48
27010	Castro de Rei	99,21	99,21
27011	Castroverde	97,48	97,48
27012	Cervantes	86,33	89,93
27013	Cervo	96,92	96,92
27014	O Corgo	97,25	97,25
27015	Cospeito	96,19	96,67
27016	Chantada	99,64	99,64
27017	Folgosos do Courel	63,83	87,23
27018	A Fonsagrada	58,99	88,49
27019	Foz	98,39	98,39
27020	Friol	93,77	93,77
27021	Xermade	96,00	99,50
27022	Guitiriz	100,00	100,00
27023	Guntín	99,34	99,34
27024	O Incio	76,80	93,60
27025	Xove	100,00	100,00
27026	Láncara	99,34	99,34
27027	Lourenzá	100,00	100,00
27028	Lugo	94,38	96,35
27029	Meira	100,00	100,00
27030	Mondoñedo	92,45	99,06
27031	Monforte de Lemos	93,13	93,56
27032	Monterroso	98,28	98,28
27033	Muras	58,51	92,02
27034	Navia de Suarna	61,76	80,39

codINE	concello	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
27035	Negueira de Muíiz	93,55	93,55
27037	As Nogais	87,04	94,44
27038	Ouro	44,78	87,39
27039	Outeiro de Rei	100,00	100,00
27040	Palas de Rei	95,99	95,99
27041	Pantón	98,64	98,64
27042	Paradela	87,94	98,58
27043	O Páramo	100,00	100,00
27044	A Pastoriza	82,87	95,58
27045	Pedrafita do Cebreiro	100,00	100,00
27046	Pol	98,20	98,20
27047	A Pobra do Brollón	91,30	95,65
27048	A Pontenova	92,65	92,65
27049	Portomarín	98,04	98,04
27050	Quiroga	80,67	91,60
27051	Ribadeo	99,28	99,28
27052	Ribas de Sil	95,65	97,83
27053	Ribeira de Piñín	92,11	92,11
27054	Riotorto	100,00	100,00
27055	Samos	100,00	100,00
27056	Rábade	100,00	100,00
27057	Sarria	100,00	100,00
27058	O Saviñao	98,48	99,24
27059	Sober	99,52	100,00
27060	Taboada	98,40	98,40
27061	Trabada	100,00	100,00
27062	Triacastela	96,88	96,88
27063	O Valadouro	98,90	98,90
27064	O Vicedo	84,62	88,89
27065	Vilalba	97,66	97,86
27066	Viveiro	93,93	93,93
27901	Baralla	93,00	97,00
27902	Burela	100,00	100,00
TOTAL LUGO		92,44	96,67

DATOS:

Ourense:

codINE	municipio	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
32001	Alariz	100,00	100,00
32002	Amoeiro	100,00	100,00
32003	A Arnoia	100,00	100,00
32004	Avión	100,00	100,00
32005	Baltar	93,33	93,33
32006	Bande	100,00	100,00
32007	Baños de Molgas	95,74	97,87
32008	Barbadás	100,00	100,00
32009	O Barco de Valdeorras	100,00	100,00
32010	Begade	100,00	100,00
32011	Beariz	100,00	100,00
32012	Os Blancos	100,00	100,00
32013	Boborás	98,63	98,63
32014	A Bola	98,59	98,59
32015	O Bolo	100,00	96,43
32016	Calvos de Randín	100,00	100,00
32017	Carballeda de Valdeorras	95,45	95,45
32018	Carballeda de Avia	100,00	100,00
32019	O Carballiño	97,80	97,80
32020	Cartelle	100,00	100,00
32021	Castro do Val	81,25	87,50
32022	Castro de Miño	100,00	97,67
32023	Castro Caldelas	64,21	83,16
32024	Celanova	100,00	99,27
32025	Cenlle	100,00	100,00
32026	Coles	100,00	100,00
32027	Cortegada	100,00	100,00
32028	Cualedro	90,00	95,00
32029	Chandrexa de Queixa	91,43	100,00
32030	Entrimo	93,75	93,75
32031	Esgos	100,00	100,00
32032	Xinzo de Limia	100,00	100,00
32033	Gomesende	100,00	100,00
32034	A Gudiña	93,75	100,00
32035	O Irixo	99,04	99,04
32036	Xunqueira de Ambía	100,00	100,00
32037	Xunqueira de Espadanedo	100,00	100,00
32038	Larouco	100,00	100,00
32039	Laza	100,00	100,00
32040	Leiro	100,00	100,00
32041	Lobeira	100,00	100,00
32042	Lobios	97,62	97,62
32043	Maceda	89,66	96,55
32044	Manzaneda	100,00	100,00
32045	Maside	100,00	100,00
32046	Melón	100,00	100,00

codINE	municipio	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
32047	A Merca	95,56	95,56
32048	A Mezquita	90,91	90,91
32049	Montederramo	97,62	97,62
32050	Monterrei	100,00	100,00
32051	Muiños	90,91	96,97
32052	Nogueira de Ramuín	100,00	100,00
32053	Oimbra	100,00	100,00
32054	Ourense	99,21	99,21
32055	Pademe de Allariz	100,00	100,00
32056	Padrenda	100,00	97,22
32057	Parada de Sil	97,73	97,73
32058	O Pereiro de Aguiar	100,00	100,00
32059	A Peroxa	100,00	100,00
32060	Petín	100,00	100,00
32061	Piñor	100,00	100,00
32062	Porqueira	100,00	100,00
32063	A Pobra de Trives	100,00	100,00
32064	Pontedeiva	100,00	100,00
32065	Punxín	100,00	100,00
32066	Quintela de Leirado	100,00	100,00
32067	Rairiz de Veiga	100,00	100,00
32068	Ramirás	100,00	100,00
32069	Ribadavia	100,00	100,00
32070	San Xoán de Río	88,14	88,14
32071	Riós	100,00	97,14
32072	A Rúa	100,00	100,00
32073	Rubiá	90,91	90,91
32074	San Amaro	100,00	100,00
32075	San Cibrao das Viñas	97,50	97,50
32076	San Cristovo de Cea	100,00	100,00
32077	Sandiás	100,00	100,00
32078	Sarreaus	100,00	100,00
32079	Taboadela	100,00	100,00
32080	A Teixeira	68,00	100,00
32081	Toén	100,00	100,00
32082	Trasmiras	100,00	100,00
32083	A Veiga	96,67	96,67
32084	Verea	100,00	100,00
32085	Verín	100,00	100,00
32086	Viana do Bolo	86,54	98,08
32087	Vilamarín	100,00	100,00
32088	Vilamartin de Valdeorras	100,00	100,00
32089	Vilar de Barrio	95,24	90,48
32090	Vilar de Santos	100,00	100,00
32091	Vilardeós	97,06	100,00
32092	Vilarinho de Conso	64,71	70,59

TOTAL OURENSE	97,25	98,33
----------------------	--------------	--------------

DATOS:

Pontevedra:

codINE	municipio	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
36001	Arbo	99,28	99,28
36002	Barro	100,00	100,00
36003	Baiona	98,00	98,00
36004	Bueu	100,00	100,00
36005	Caldas de Reis	100,00	100,00
36006	Cambados	100,00	100,00
36007	Campo Lameiro	100,00	100,00
36008	Cangas	98,11	98,11
36009	A Cañiza	97,37	97,37
36010	Catoira	100,00	100,00
36011	Cerdedo	98,15	100,00
36012	Cotobade	96,24	97,74
36013	Covelo	100,00	100,00
36014	Crecente	99,25	99,25
36015	Curtis	100,00	100,00
36016	Dozón	100,00	100,00
36017	A Estrada	97,05	97,05
36018	Forcarei	100,00	100,00
36019	Fornelos de Montes	93,94	93,94
36020	Agolada	97,12	100,00
36021	Gondomar	100,00	100,00
36022	O Grove	100,00	100,00
36023	A Guarda	100,00	100,00
36024	Lalín	98,52	99,11
36025	A Lama	93,71	96,23
36026	Marín	98,73	98,73
36027	Meaño	100,00	100,00
36028	Meis	98,95	97,89
36029	Moaña	100,00	100,00
36030	Mondariz	100,00	100,00
36031	Mondariz-Balneario	100,00	100,00

codINE	municipio	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
36032	Moraña	100,00	100,00
36033	Mos	100,00	100,00
36034	As Neves	99,48	99,48
36035	Nigrán	100,00	100,00
36036	Oia	98,04	100,00
36037	Pazos de Borbén	100,00	100,00
36038	Pontevedra	96,82	96,82
36039	O Porriño	99,24	99,24
36040	Portas	100,00	100,00
36041	Poio	100,00	100,00
36042	Ponteareas	98,79	98,79
36043	Ponte Caldelas	97,37	97,37
36044	Pontecesures	100,00	100,00
36045	Redondela	100,00	100,00
36046	Ribadumia	100,00	100,00
36047	Rodeiro	99,32	99,32
36048	O Rosal	100,00	100,00
36049	Salceda de Caselas	100,00	100,00
36050	Salvaterra de Miño	98,58	98,10
36051	Sanxenxo	100,00	100,00
36052	Silleda	99,60	99,60
36053	Seutomaíor	100,00	100,00
36054	Tomíño	100,00	100,00
36055	Tui	99,35	99,35
36056	Valga	100,00	100,00
36057	Vigo	98,51	98,51
36058	Vilaboa	96,88	96,88
36059	Vila de Cruces	100,00	100,00
36060	Vilagarcía de Arousa	100,00	100,00
36061	Vilanova de Arousa	100,00	100,00
36901	A Illa de Arousa	100,00	100,00
TOTAL PONTEVEDRA		98,76	98,94
TOTAL GALICIA		95,44	97,52

Xunta de Galicia

SE.G.01

Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Facer un seguimento da dispoñibilidade das infraestruturas de banda larga pola poboación tendo en conta a súa distribución territorial.

O acceso da poboación as infraestruturas de banda larga é un requisito básico para o desenvolvemento económico e a fixación da poboación no territorio pois cada vez mais a economía, o mercado e a información dependen en maior medida do acceso, da velocidade e da estabilidade que nos ofrezcan as TIC.

As TIC en xeral, e a banda larga en particular, son claves no equilibrio e no desenvolvemento económico, contribuíndo a crear redes de comunicación e facilitando os servizos das administracións aos cidadans.

En definitiva, son un requisito indispensable para a calidade de vida das persoas e un dos factores clave para favorecer a cohesión social especialmente de aqueles cidadans que residen en núcleos mais afastados.

Descrición do indicador:

Trata de aproximarse a poboación que ten o seu alcance a posibilidade de conectarse a internet por banda larga a través de dúas medidas: a poboación cuberta e os núcleos cubertos con banda larga.

O indicador considera que existe cobertura de banda larga cando é posible para a poboación acceder a un servizo de internet de polo menos 2 Megabits por segundo en sentido descendente e, un núcleo está cuberto cando teñen cobertura entre o 80% e o 100% da súa poboación mediante redes fixas ou inarámicas.

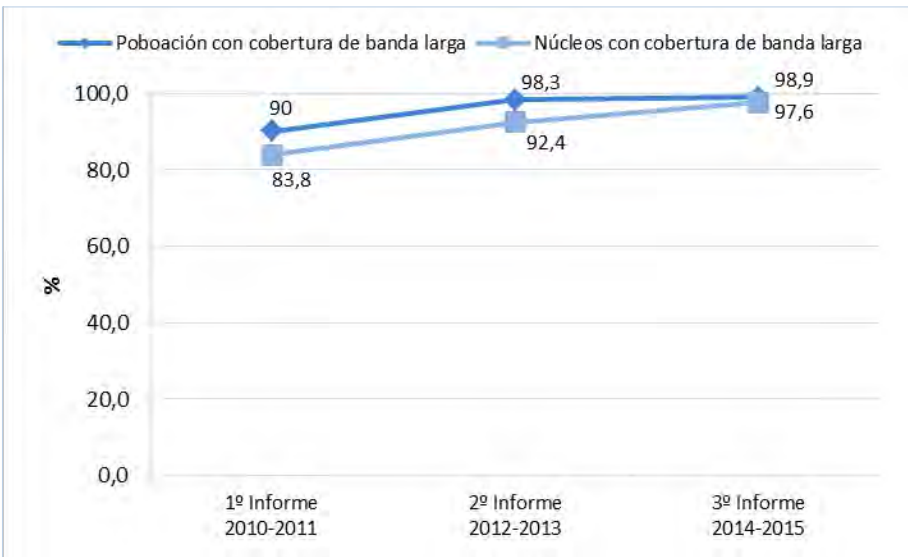
A cobertura vía satélite permite alcanzar o 100% de cobertura en todos os núcleos, sen embargo, non se inclúe este tipo de cobertura vía satélite no cómputo dos obxectivos deste indicador.

Medidas do indicador:

Medida 1: Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga. 2015

Medida 2: Porcentaxe de núcleos con cobertura de banda larga. 2015

Evolución do indicador:

Nome

Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais 01

Estado:

A porcentaxe de habitantes con cobertura de banda larga no ano 2015 no ámbito do Plan de Ordenación do Litoral (POL) foi do 98,8%, medrando desde o 2013, un 0,8%. Por outra banda, a porcentaxe de núcleos cubertos nos concellos do ámbito POL, partiu do 92,5% no 2013 ao 97,6% no 2015.

Deste xeito, avanzouse neste período, na implantación das TIC en Galicia e no ámbito do POL, en aras da consecución do Plan de Banda Larga 2010-2013. Nestes vindeiros anos, estase a desenvolver o Plan de Banda Larga 2020 máis centrado na cobertura de banda larga ultrarrápida e na súa implantación nos fogares galegos.

Na totalidade dos concellos do POL, a poboación cuberta supera o 90%. O valor mínimo, atopámolo no concello do Vicedo en Lugo, que xa acada o 96% da súa poboación cuberta.

Case a totalidade dos concellos do ámbito do POL, o 96% deles, teñen máis do 90% de núcleos con cobertura de banda larga. Son tres os concellos, cuxos núcleos non superan esta taxa de cobertura, Dodro, O Vicedo e Ortigueira. Neste último concello rexistrouse o mínimo de núcleos cubertos, cunha porcentaxe do 85,05%.

Coherencia co modelo territorial

O Plan de Ordenación do Litoral contén una regulación de usos de carácter xeral, onde se contemplan as instalacións necesarias para os servizos técnicos de telecomunicacións, a infraestrutura hidráulica e as redes de transporte, distribución e evacuación de enerxía eléctrica, gas, abastecemento de auga e saneamento, sempre que non impliquen a urbanización ou transformación urbanística dos terreos que discorren.

As medidas deste indicador teñen a súa correspondencia con estes obxectivos 5.1 e 5.2, segundo artigo 56.

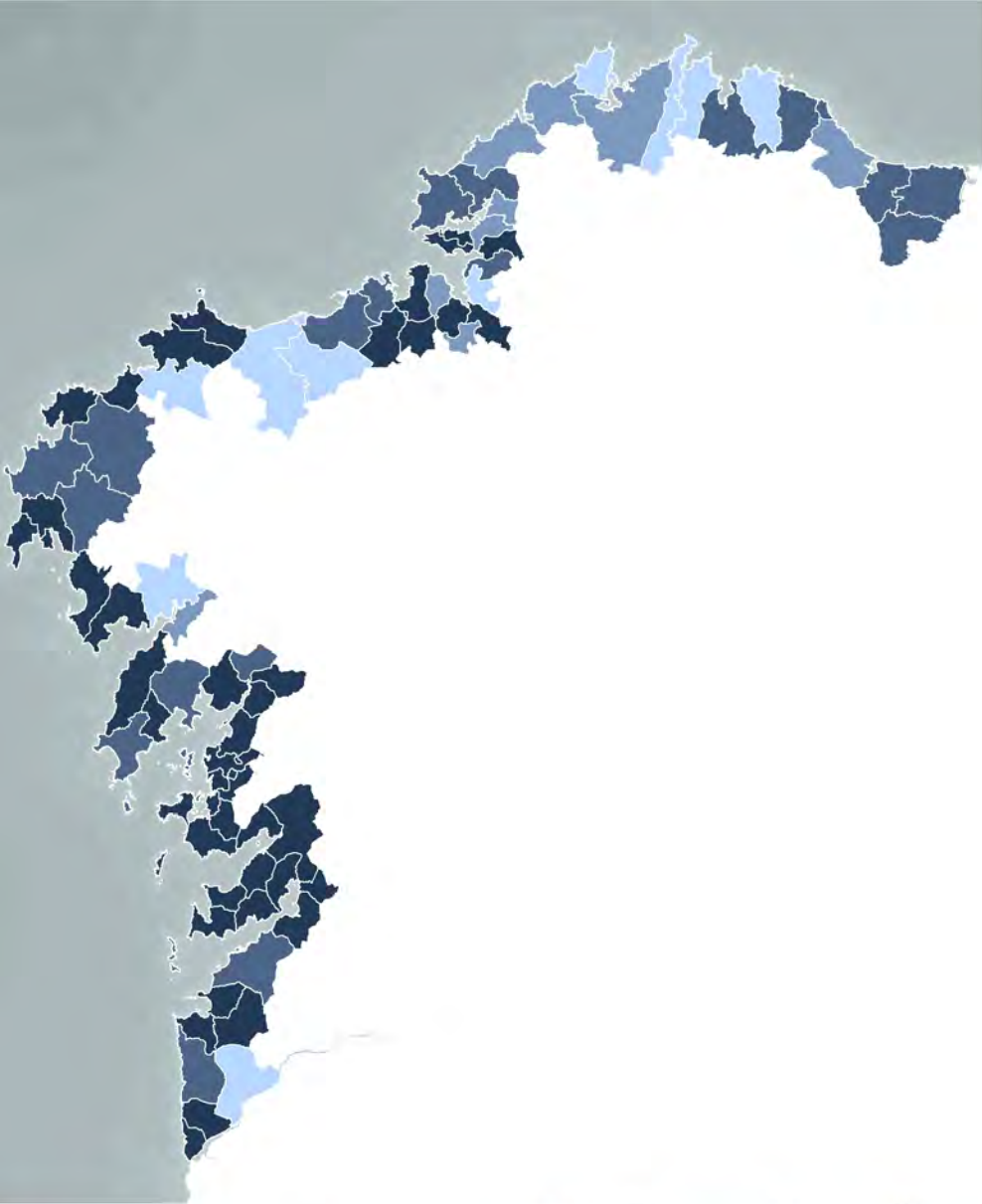

Indicador: [SE.G.01](#) Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga

Caderno Medida 01

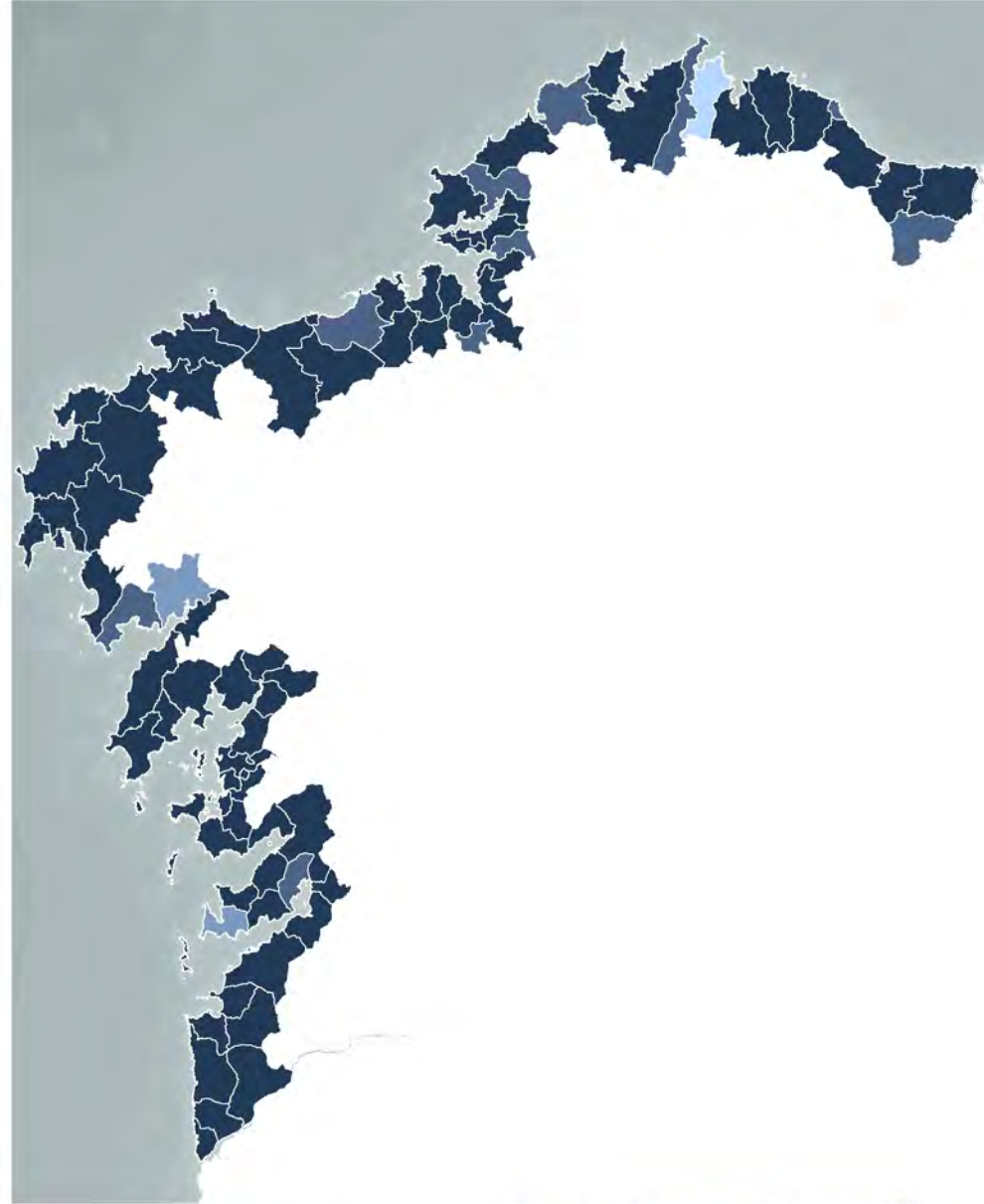
Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga no 2013

- <96%
- 96%- 97%
- 97%- 98%
- 98%-100%

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga a nivel provincial no ámbito do POL nos anos 2012 e 2013

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga en Galicia no 2012 e 2013 = 95% e 97%

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga no 2015

- <96%
- 96%- 97%
- 97%- 98%
- 98%-100%

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga a nivel provincial no ámbito do POL nos anos 2014 e 2015

Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga en Galicia no 2014 e 2015 = 98,8% e 98,9%

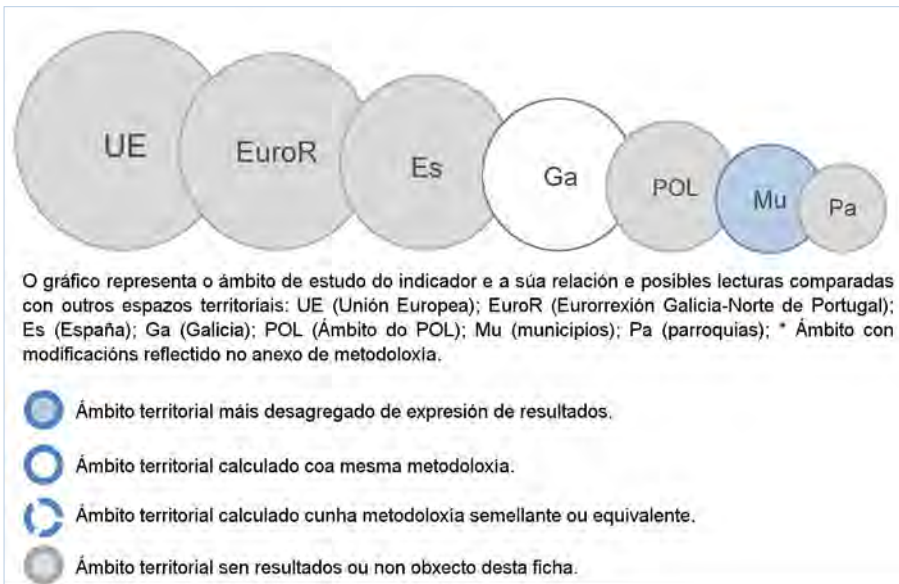
SE G 01 Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Medida: **01 Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga**

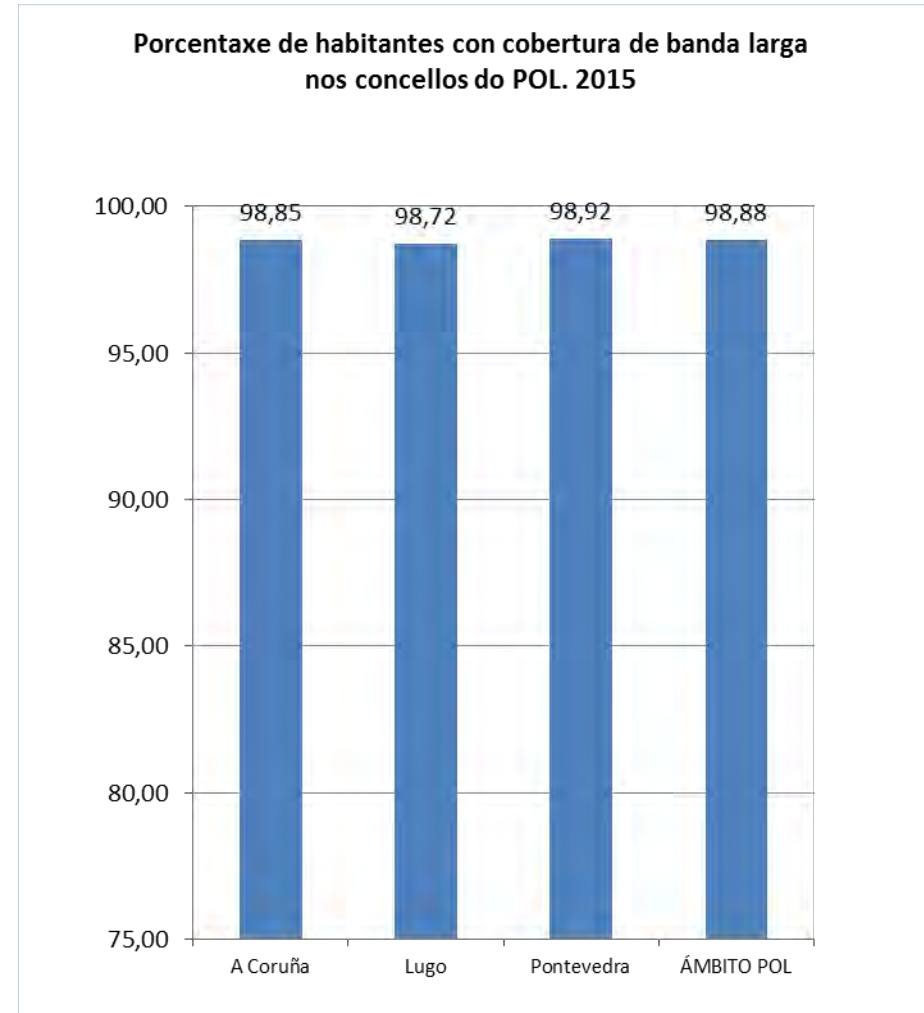
Descrición:

É a poboación que ten a posibilidade de contratar servizos de banda larga no seu domicilio. Reflicte ata onde as infraestruturas necesarias para dispoñer deste tipo de servizo está sendo implementado e canta poboación pode potencialmente contratalo. A medida considera que existe cobertura de banda larga cando é posible para a poboación acceder a un servizo de internet de polo menos 2 megabits por segundo en sentido descendente.

Ámbitos territoriais:

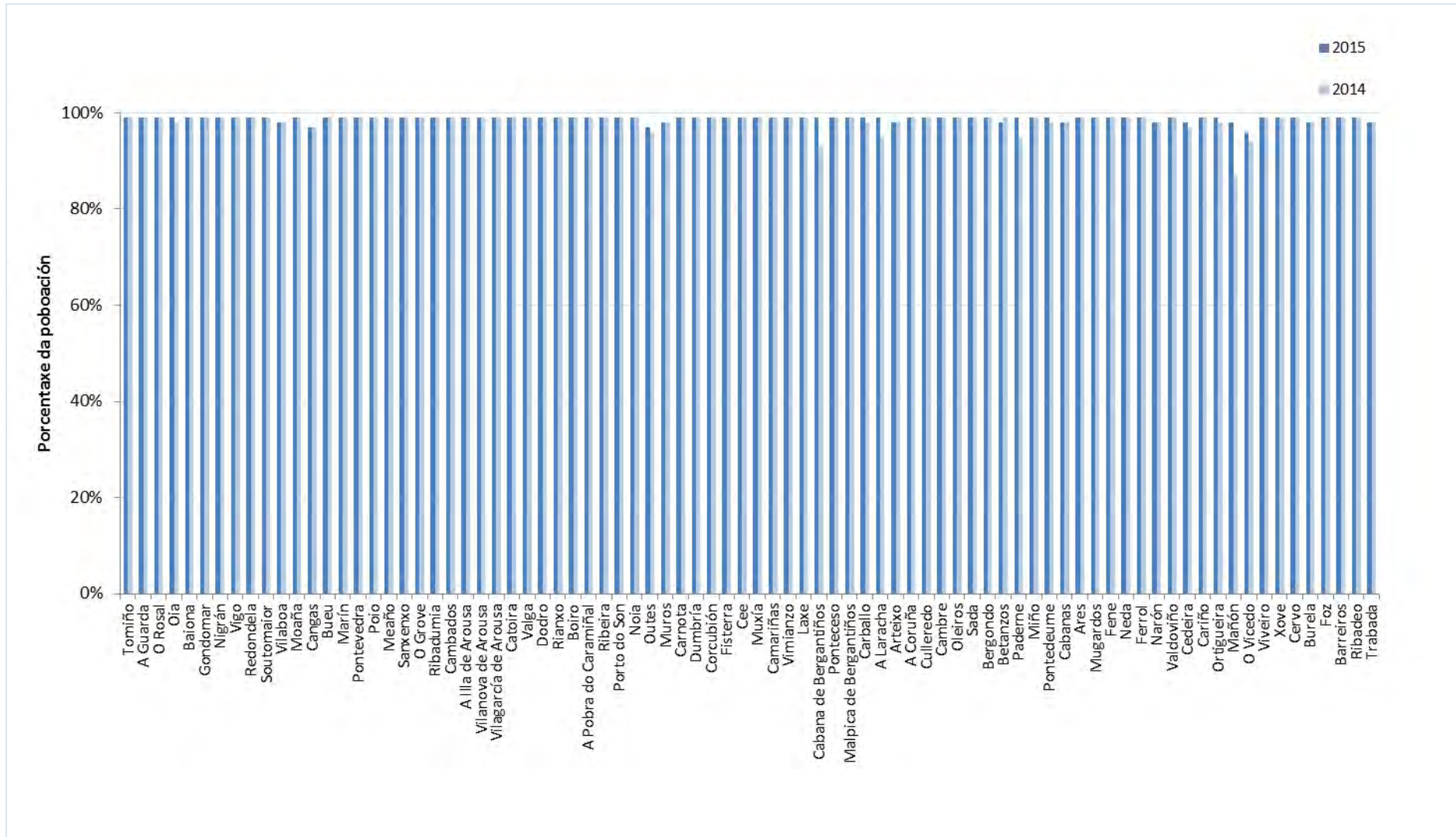

Gráfico:

SE.G.01 01 Percentaxe da poboación con cobertura de banda larga

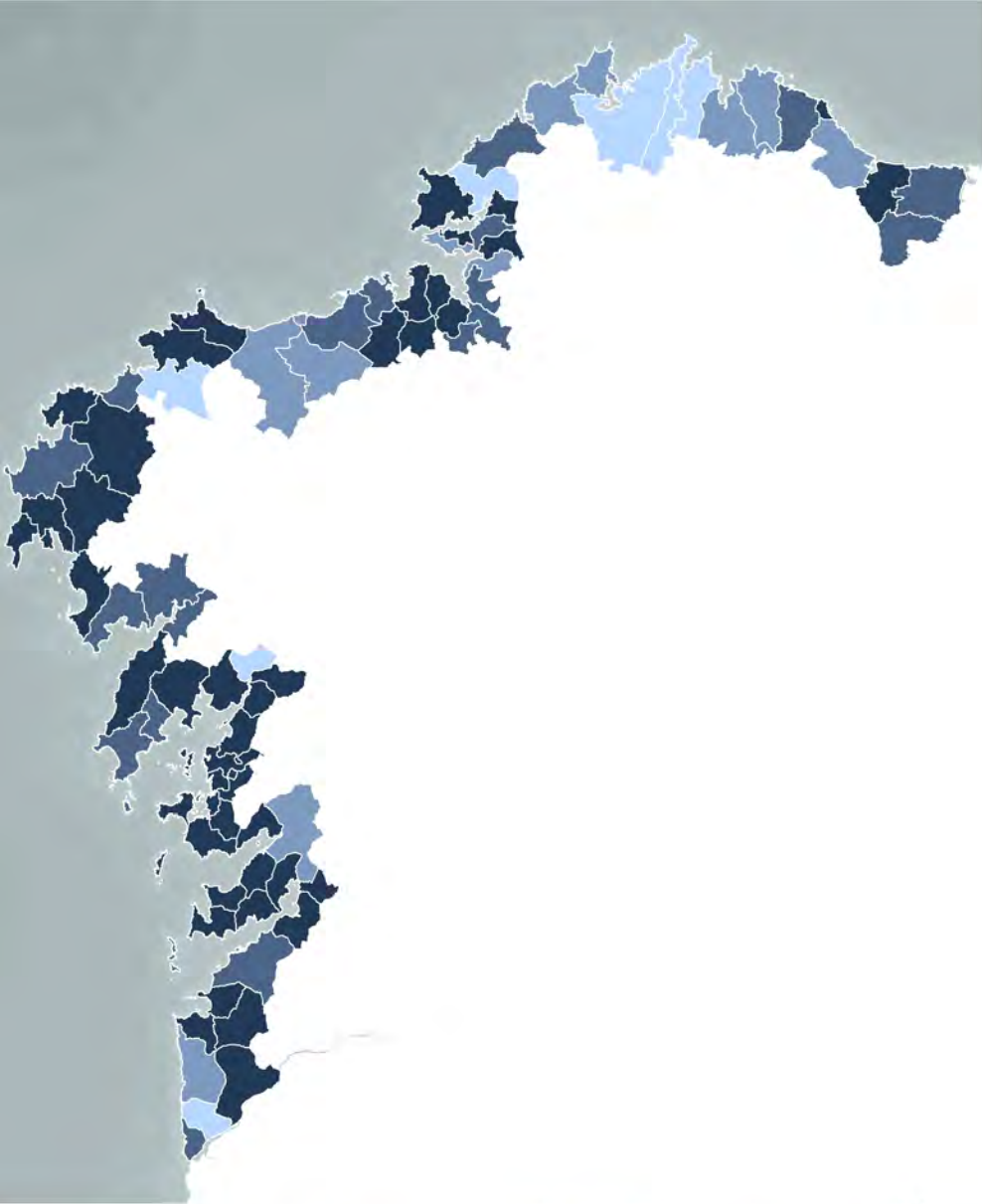
Gráfico ámbito POL:

Indicador: [SE.G.01](#) Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Porcentaxe de núcleos con cobertura de banda larga

Caderno Medida 02

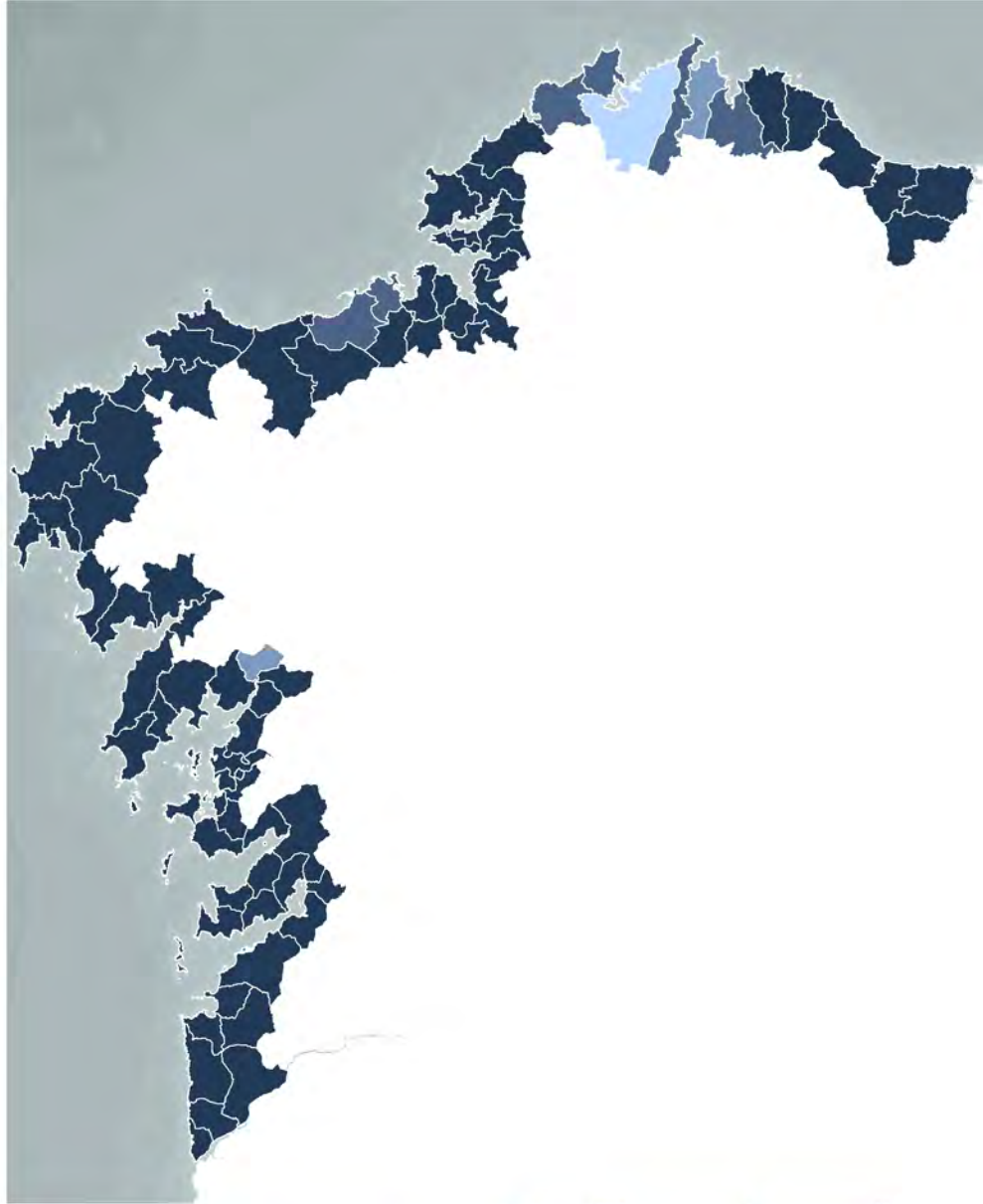
Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso a banda larga no 2013

- 0%- 85%
- 85%- 90%
- 90%- 95%
- 95%- 100%

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso a banda larga a nivel provincial no ámbito do POL nos anos 2012 e 2013

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso a banda larga en Galicia no 2012 e 2013 = 89,1% e 92,5%

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso a banda larga no 2015

- 0%- 85%
- 85%- 90%
- 90%- 95%
- 95%- 100%

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso a banda larga a nivel provincial no ámbito do POL nos anos 2014 e 2015

Porcentaxe de núcleos con máis do 80% da poboación con acceso a banda larga en Galicia no 2014 e 2015 = 96,6% e 97,6%

SE G 01 Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Medida: **02 Porcentaxe de núcleos con cobertura de banda larga**

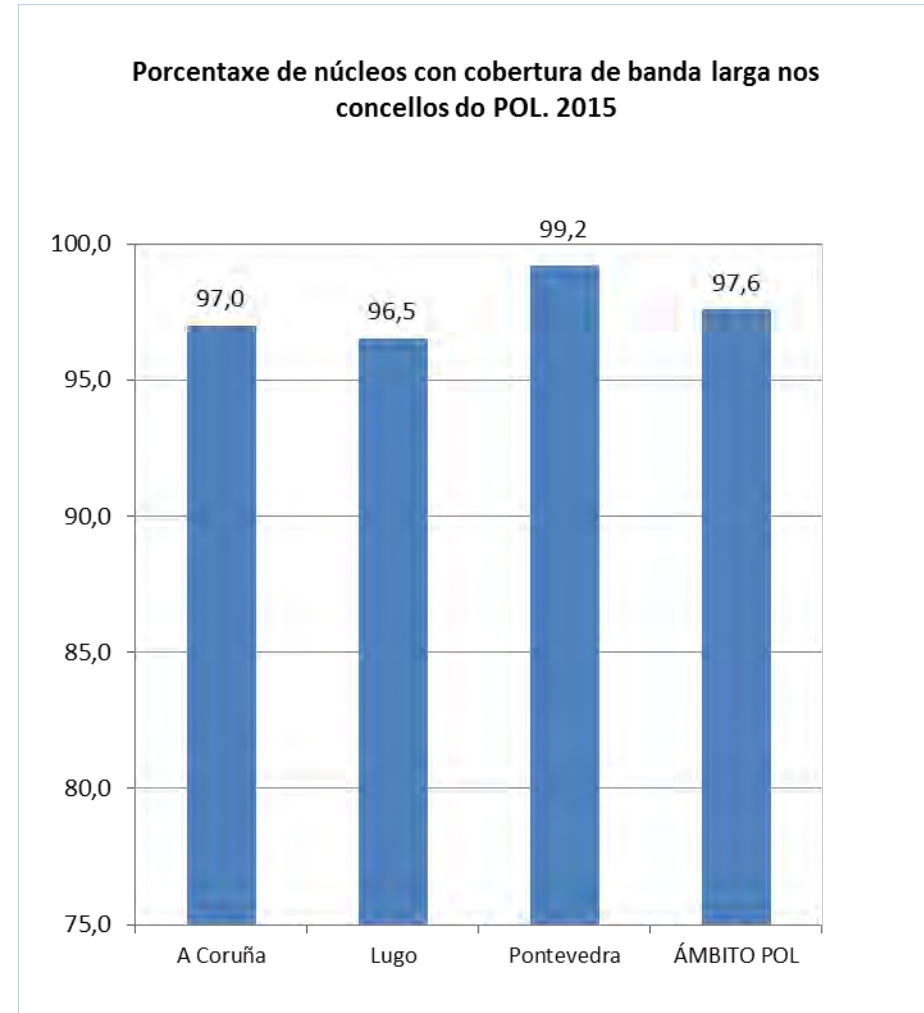
Descrición:

Reflicte o estado das infraestruturas de banda larga para dar servizo a poboación tendo en conta a dispersión da mesma en núcleos polo territorio. A medida considera que un núcleo está cuberto cando teñen cobertura entre o 80% e o 100% da súa poboación mediante redes fixas ou inalámbricas.

Ámbitos territoriais:

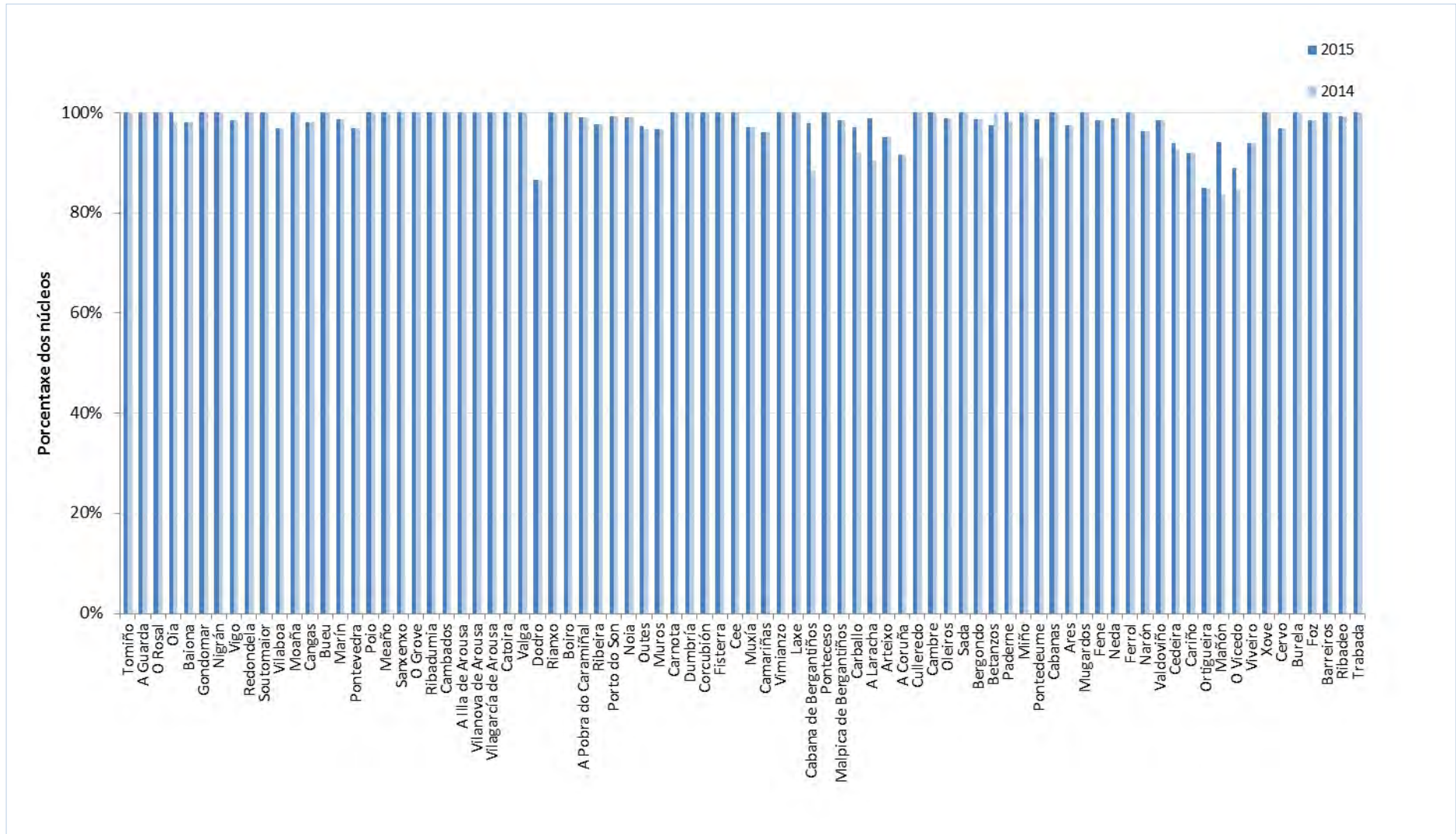

Gráfico:

SE.G.01 02 Percentaxe de núcleos con cobertura de banda larga

Gráfico ámbito POL:

Indicador: SE.G.01

Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	SOCIEDADE E ECONOMÍA SE
Subbloque	INNOVACIÓN G
Nome	Implantación das TIC nos asentamentos urbanos e rurais 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Fonte dos datos:

Os datos de partida: proceden do análise levado a cabo pola Xunta de Galicia da situación da banda larga a finais do 2009. Son actualizados periodicamente conforme a información de avance facilitada polos operadores responsables dos despregues do Plan de Banda Larga (Telefónica, R Cable e Iberbanda). Non se posúen datos da cobertura do resto de operadores (Vodafone, Orange, etc.). A data de datos é 31/12/2010 e 31/12/2011.

Considérase que existe cobertura de banda larga cando é posible acceder a un servizo de internet de polo menos 2 Megabits por segundo en sentido descendente e que un núcleo está cuberto cando ten cobertura entre o 80% e o 100% da súa poboación mediante redes fixas o inarámicas. En todo caso, a actuación de satélite permite alcanzar o 100% de cobertura en todos os núcleos."

Non se incluíu a cobertura de satélite no cómputo dos obxectivos: A fin de diferenciar a cobertura que se alcanza con tecnoloxías fixas ou inarámicas da cobertura satelital, nos obxectivos anualizados da táboa adxunta se diferencia dita cobertura mediante tecnoloxía satélite fronte o resto.

Así, o PDBL (plan de banda larga) ten como obxectivo que todos os galegos poidan acceder a un servizo de banda larga de calidade (2 Megas). O 97% da poboación poderá dispoñer de acceso a banda larga con redes fixas e inarámicas e o 3% restante poderá acceder mediante satélite. Estas previsións facilitadas son as dispoñibles a data: 31/08/2012. Nota: Empréganse os datos dos concellos completos.

	Avance e previsións do Plan Banda Larga de Galicia				
	(*)Situación inicial 2009	Obxectivo inicial 2013	2013	2014	2015
% hab. CON banda larga previsión actual	71,80%	94,00%	97,00%	98,00%	98,57%
Hab. SEN banda larga previsión actual	786.000	168.000	84.000	45.000	40.000
Hab CON banda larga previsión actual	2.014.000	2.632.000	2.716.000	2.755.000	2.760.000

(*) Datos INE2009

PROCESO DE CÁLCULO:

Os datos de poboación e núcleos son os facilitados polo Instituto Nacional de Estadística (INE) para cada concello (ano de referencia 2010) e os de poboación cuberta son proporcionados pola Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia (AMTEGA).

Aplícanse as fórmulas referidas para calcular a porcentaxe a nivel concello.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Número de habitantes con cobertura de banda larga por concello	Axencia para a Modernización	2015	Concello	Anual	
	Número de núcleos con máis do 80% da poboación cuberta por banda larga por concello	Axencia para a Modernización	2015	Concello	Anual	
	Poboación por concello	Instituto Nacional de Estadística (INE)	2010	Concello	Anual	

REFERENCIAS:

La sociedad en red 2012 e a Digital Agenda Score-board Indicators 2020.

DATOS: Medida 1

Ámbito POL:

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
36054	Tomiño	99,00	99,00
36023	A Guarda	99,00	99,00
36048	O Rosal	99,00	99,00
36036	Oia	98,00	99,00
36003	Baiona	99,00	99,00
36021	Gondomar	99,00	99,00
36035	Nigrán	99,00	99,00
36057	Vigo	99,00	99,00
36045	Redondela	99,00	99,00
36053	Soutomaior	99,00	99,00
36058	Vilaboa	98,00	98,00
36029	Moaña	99,00	99,00
36008	Cangas	97,00	97,00
36004	Bueu	99,00	99,00
36026	Marín	99,00	99,00
36038	Pontevedra	99,00	99,00
36041	Poio	99,00	99,00
36027	Meaño	99,00	99,00
36051	Sanxenxo	99,00	99,00
36022	O Grove	99,00	99,00
36046	Ribadumia	99,00	99,00
36006	Cambados	99,00	99,00
36901	A Illa de Arousa	99,00	99,00
36061	Vilanova de Arousa	99,00	99,00
36060	Vilagarcía de Arousa	99,00	99,00
36010	Catoira	99,00	99,00
36056	Valga	99,00	99,00
15033	Dodro	99,00	99,00
15072	Rianxo	99,00	99,00
15011	Boiro	99,00	99,00
15067	A Pobra do Caramiñal	99,00	99,00
15073	Ribeira	99,00	99,00
15071	Porto do Son	99,00	99,00
15057	Noia	99,00	99,00
15062	Outes	96,00	97,00
15053	Muros	98,00	98,00
15020	Carnota	99,00	99,00
15034	Dumbría	99,00	99,00
15028	Corcubión	99,00	99,00
15037	Fisterra	99,00	99,00
15023	Cee	99,00	99,00

codINE	concello	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe da poboación con cobertura de banda larga 2015
15052	Muxía	99,00	99,00
15016	Camariñas	99,00	99,00
15092	Vimianzo	99,00	99,00
15040	Laxe	99,00	99,00
15014	Cabana de Bergantiños	93,00	99,00
15068	Ponteceso	99,00	99,00
15043	Malpica de Bergantiños	99,00	99,00
15019	Carballo	98,00	99,00
15041	A Laracha	95,00	99,00
15005	Arteixo	98,00	98,00
15030	A Coruña	99,00	99,00
15031	Culleredo	99,00	99,00
15017	Cambre	99,00	99,00
15058	Oleiros	99,00	99,00
15075	Sada	99,00	99,00
15008	Bergondo	99,00	99,00
15009	Betanzos	99,00	98,00
15064	Pademe	95,00	99,00
15048	Miño	99,00	99,00
15069	Pontedeume	98,00	99,00
15015	Cabanas	98,00	98,00
15004	Ares	99,00	99,00
15051	Mugardos	99,00	99,00
15035	Fene	99,00	99,00
15055	Neda	99,00	99,00
15036	Ferrol	99,00	99,00
15054	Narón	98,00	98,00
15087	Valdoviño	99,00	99,00
15022	Cedeira	97,00	98,00
15901	Cariño	99,00	99,00
15061	Ortigueira	98,00	99,00
15044	Mañón	87,00	98,00
27064	O Vicedo	94,00	96,00
27066	Viveiro	99,00	99,00
27025	Xove	99,00	99,00
27013	Cervo	99,00	99,00
27902	Burela	98,00	98,00
27019	Foz	99,00	99,00
27005	Barreiros	99,00	99,00
27051	Ribadeo	99,00	99,00
27061	Trabada	98,00	98,00
TOTAL ÁMBITO POL		98,78	98,88

DATOS: Medida 2

Ámbito POL:

codINE	concello	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
36054	Tomiño	100,00	100,00
36023	A Guarda	100,00	100,00
36048	O Rosal	100,00	100,00
36036	Oia	98,04	100,00
36003	Baiona	98,00	98,00
36021	Gondomar	100,00	100,00
36035	Nigrán	100,00	100,00
36057	Vigo	98,51	98,51
36045	Redondela	100,00	100,00
36053	Soutomaior	100,00	100,00
36058	Vilaboa	96,88	96,88
36029	Moaña	100,00	100,00
36008	Cangas	98,11	98,11
36004	Bueu	100,00	100,00
36026	Marín	98,73	98,73
36038	Pontevedra	96,82	96,82
36041	Poio	100,00	100,00
36027	Meaño	100,00	100,00
36051	Sanxenxo	100,00	100,00
36022	O Grove	100,00	100,00
36046	Ribadumia	100,00	100,00
36006	Cambados	100,00	100,00
36901	A Illa de Arousa	100,00	100,00
36061	Vilanova de Arousa	100,00	100,00
36060	Vilagarcía de Arousa	100,00	100,00
36010	Catoira	100,00	100,00
36056	Valga	100,00	100,00
15033	Dodro	86,67	86,67
15072	Rianxo	100,00	100,00
15011	Boiro	100,00	100,00
15067	A Pobra do Caramiñal	99,01	99,01
15073	Ribeira	97,62	97,62
15071	Porto do Son	99,32	99,32
15057	Noia	99,06	99,06
15062	Outes	96,73	97,39
15053	Muros	96,72	96,72
15020	Carnota	100,00	100,00
15034	Dumbría	100,00	100,00
15028	Corcubión	100,00	100,00
15037	Fisterra	100,00	100,00
15023	Cee	100,00	100,00

codINE	concello	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2014	Porcentaxe de núcleos con mais do 80% da poboación con cobertura de banda larga 2015
15052	Muxia	97,06	97,06
15016	Camiariñas	96,15	96,15
15092	Vimianzo	100,00	100,00
15040	Laxe	100,00	100,00
15014	Cabana de Bergantiños	88,28	97,93
15068	Ponteceso	100,00	100,00
15043	Malpica de Bergantiños	98,39	98,39
15019	Carballo	91,88	97,19
15041	A Laracha	90,40	98,80
15005	Arteixo	95,16	95,16
15030	A Coruña	91,49	91,49
15031	Culleredo	100,00	100,00
15017	Cambre	100,00	100,00
15058	Oleiros	98,86	98,86
15075	Sada	100,00	100,00
15008	Bergondo	98,68	98,68
15009	Betanzos	100,00	97,56
15064	Pademe	98,33	100,00
15048	Miño	100,00	100,00
15069	Pontedeume	91,03	98,72
15015	Cabanas	100,00	100,00
15004	Ares	97,44	97,44
15051	Mugardos	100,00	100,00
15035	Fene	98,56	98,56
15055	Neda	98,86	98,86
15036	Ferrol	100,00	100,00
15054	Narón	96,32	96,32
15087	Valdoviño	98,54	98,54
15022	Cedeira	92,81	94,01
15901	Cariño	91,89	91,89
15061	Ortigueira	84,74	85,05
15044	Mañón	83,50	94,17
27064	O Vicedo	84,62	88,89
27066	Viveiro	93,93	93,93
27025	Xove	100,00	100,00
27013	Cervo	96,92	96,92
27902	Burela	100,00	100,00
27019	Foz	98,39	98,39
27005	Barreiros	100,00	100,00
27051	Ribadeo	99,28	99,28
27061	Trabada	100,00	100,00

TOTAL A CORUÑA 96,56 97,59

Xunta de Galicia

SE.G.03

Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Analizar a evolución do número de centros de traballo que inclúen a compoñente ambiental como parte fundamental do sistema de produción.

Este indicador mostra o interese e o compromiso das organizacións públicas e privadas en fomentar e difundir a produción de bens e servizos de xeito responsable desde o punto de vista medioambiental.

Axuda a coñecer o grao de integración da compoñente ambiental nos sistemas de produción, aportando ademais de beneficios ambientais (p.e.: redución de impactos, estímulo da innovación ecolóxica nos procesos produtivos), beneficios económicos e sociais (p.e.: aumento das posibilidades de negocio no ámbito europeo e no relacionado coa compra verde, promove a participación dos traballadores na xestión ambiental incentivando e estimulando o traballo en equipo, prevención de riscos, etc.).

Descrición do indicador:

El indicador presenta el número de organizaciones registradas al final de cada año en el Sistema Comunitario de Xestión e Auditoría Medioambientais (EMAS).

A normativa vixente define “sistema de xestión ambiental” como a parte do sistema xeral de xestión que inclúe a estrutura organizativa, as actividades de planificación, as responsabilidades, as prácticas, os procedementos, os procesos e os recursos para desenvolver, aplicar, acadar, revisar e manter a política medioambiental e xestionar os aspectos medioambientais”.

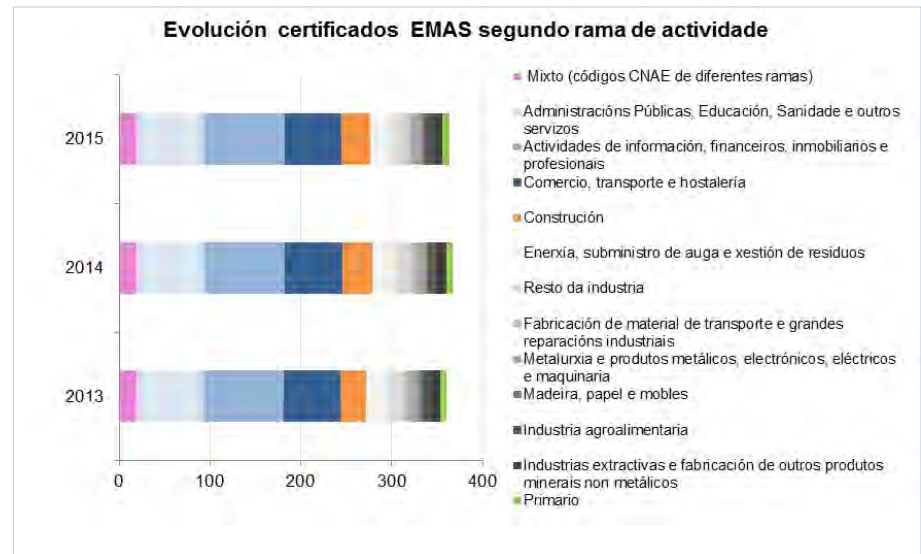
O mantemento da vixencia do certificado está condicionado á superación dunha auditoría periódica por un organismo independente.

O indicador é de contexto e a información preséntase a nivel de concello e por rama de actividade socioeconómica.

Medidas do indicador:

1. Número de certificacións EMAS por rama de activade (2015)

Evolución do indicador:

Nome

Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental 03

Estado:

2015 rexistra 363 certificacións EMAS en vigor distribuídas en 99 concellos e nas 13 ramas de actividade económica consideradas.

Tres ramas de actividade concentran a maioría das certificacións co 62% das totais; trátase das vinculadas co comercio, transporte e hostalería, con 63 EMAS; as actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais, con 89 EMAS; e as vinculadas ás administracións públicas, educación, sanidade e outros servizos, con 74 EMAS.

No extremo contrario atopanse a rama de actividade da madeira, papel e mobles (3 EMAS); a fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais (5 EMAS) e a rama do sector primario con 7 EMAS.

Por provincias, A Coruña aglutina o 52% das EMAS, Pontevedra o 33%, mentres que Lugo e Ourense suman o 15% restante.

Respecto aos concellos que contan con máis certificacións vixentes son A Coruña (53), Vigo (45), Santiago de Compostela (36), Lugo (13) e Lalín e O Porriño (11).

Os concellos con máis certificacións responden a maior concentración nestes municipios dos centros das Administracións públicas e servizos financeiros, inmobiliarios e profesionais, os concellos que acubillan as maiores áreas urbanas de Galicia: Coruña (53), Vigo (45), Santiago de Compostela (36).

Respecto á evolución do indicador, o número de certificacións con sistema de xestión ambiental EMAS vixentes desde 2013 mantense en niveis semellantes, tanto no referido ao número global como por ramas de actividade.

As variacións producíronse en todos os casos en concellos que xa contaban con certificacións, non incorporándose novos concellos á listaxe de 2013. A rama de actividade mellor representada ao longo do tempo é a de actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais, que atopan nas certificacións EMAS unha forma de poñer en valor de forma explícita a inquietude ambiental das entidades e/ou empresas, así como de deixar constancia pública de que a actividade económica se desenvolve mediante procesos limpos, coa implicación do persoal e que se fai seguimento ao longo do tempo.

Coherencia co modelo territorial

Este indicador garda relación coas DOT na medida en que estas son o instrumento que ofrece a visión global da ordenación territorial e serven como referencia para o resto das figuras de planificación e para as actuacións que desenvolvan tanto as Administracións como os particulares.

As DOT tamén formularon obxectivos prioritarios para que Galicia acadase un desenvolvemento económico equilibrado e sustentable que o aproxime aos niveis de renda e de riqueza das rexións máis desenvolvidas da Unión Europea, fomentando a utilización racional do territorio e a sustentabilidade ambiental mediante a xestión responsable dos recursos naturais e a protección do medio.

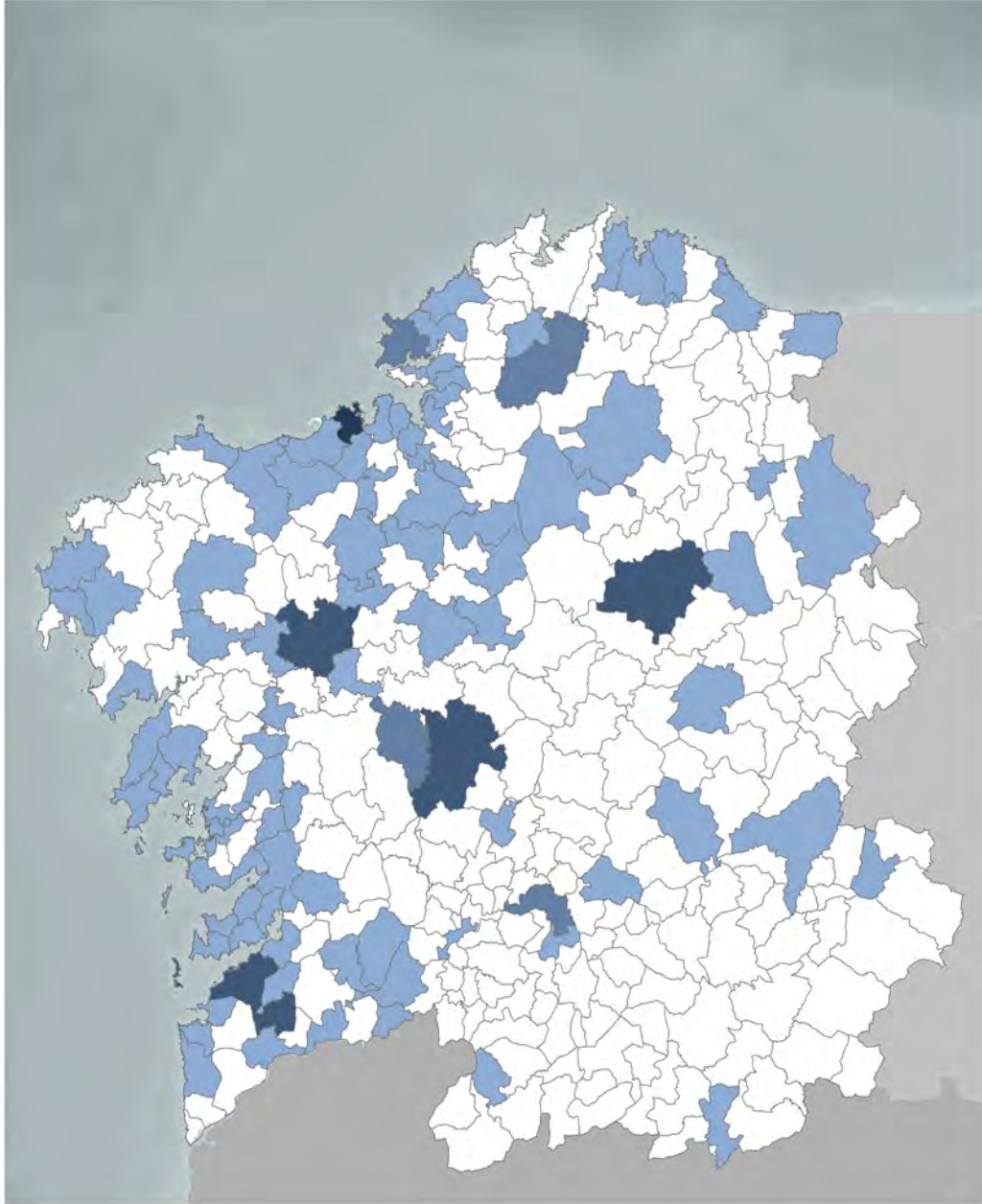
Dado o seu carácter transversal, o indicador relaciónase directamente tanto con determinacións excluíntes como con multitude das orientativas (por exemplo, determinacións 1.2.p,t,v, 1.6, 3.1.5.f, h, 3.2.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7).

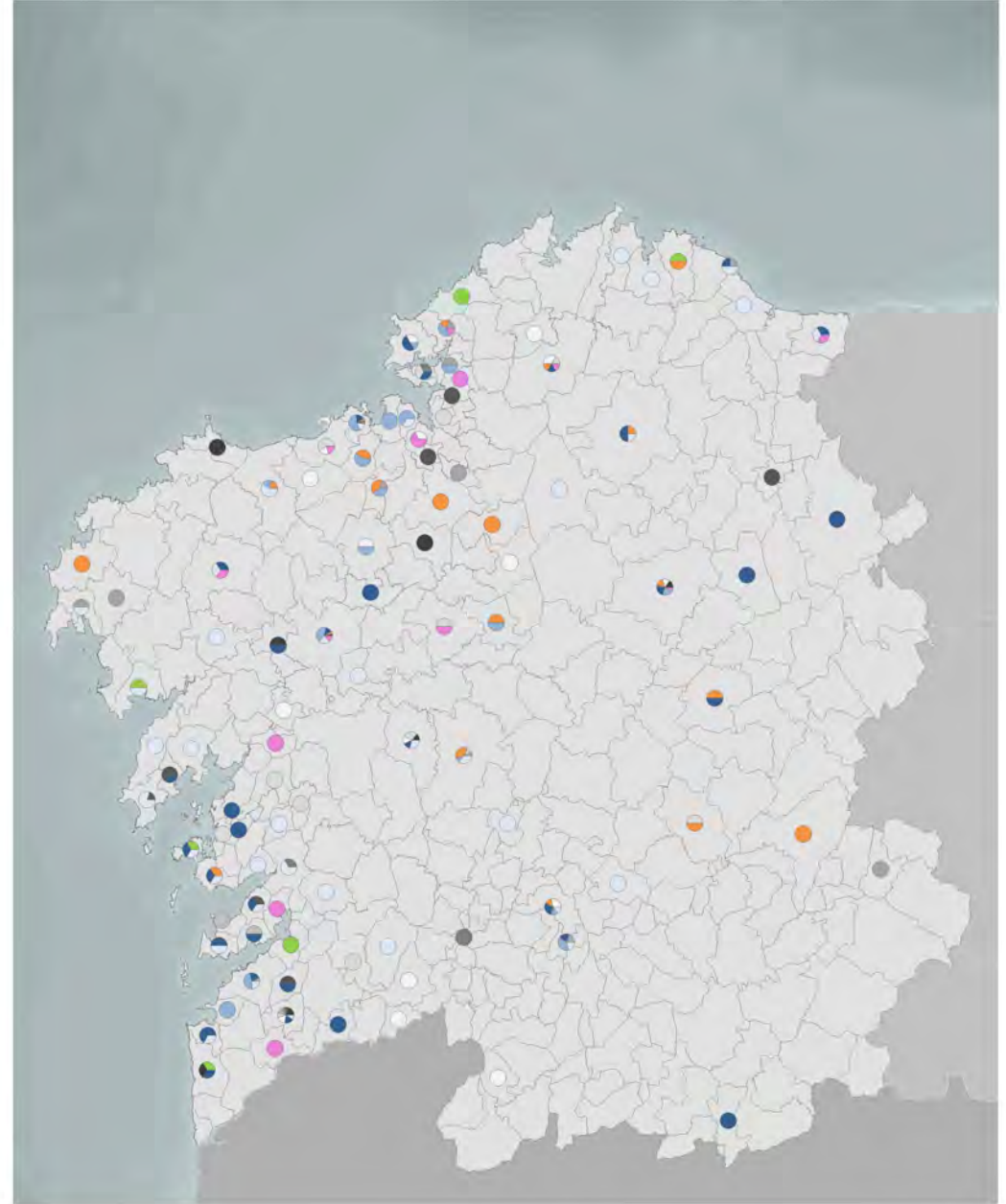
Indicador: SE.G.03 Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental

Número de certificacións EMAS por rama de activade

Caderno Medida 01

Número de certificacións en vigor con Sistema de Xestión Ambiental (2015)

Número de certificacións EMAS por rama de actividade (2015)

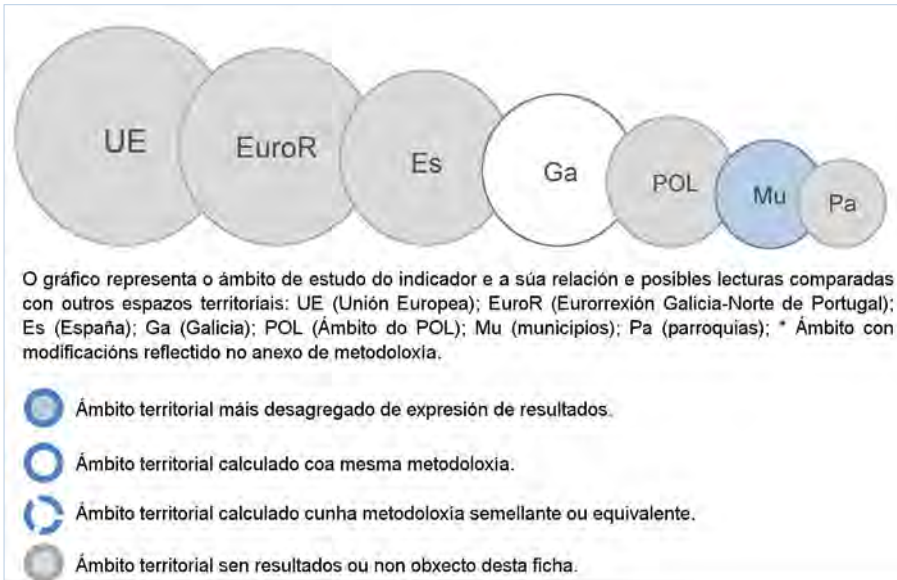
SE G 03 Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental

Medida: **01 Número de certificacións EMAS por rama de activade**

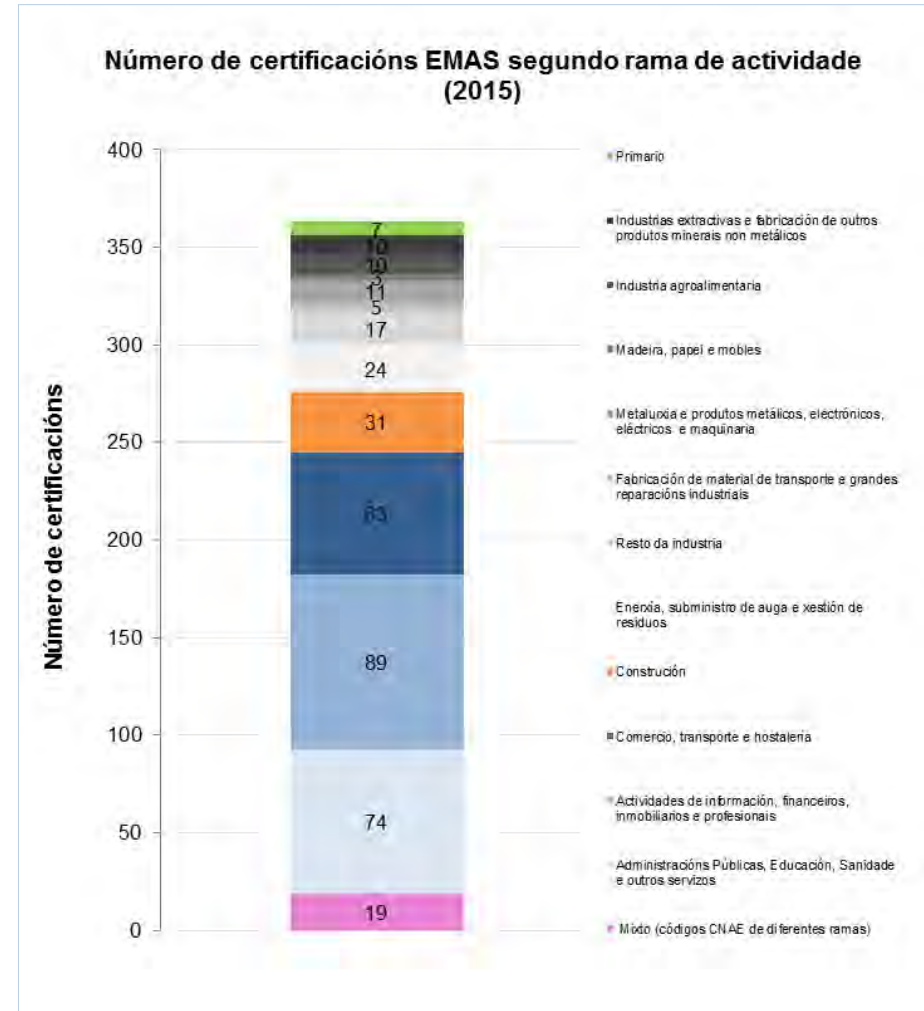
Descrición:

Número de certificacións EMAS en vigor por centro de traballo en cada concello, clasificadas segundo a rama de actividade económica a partir da CNAE 2009.

Ámbitos territoriais:

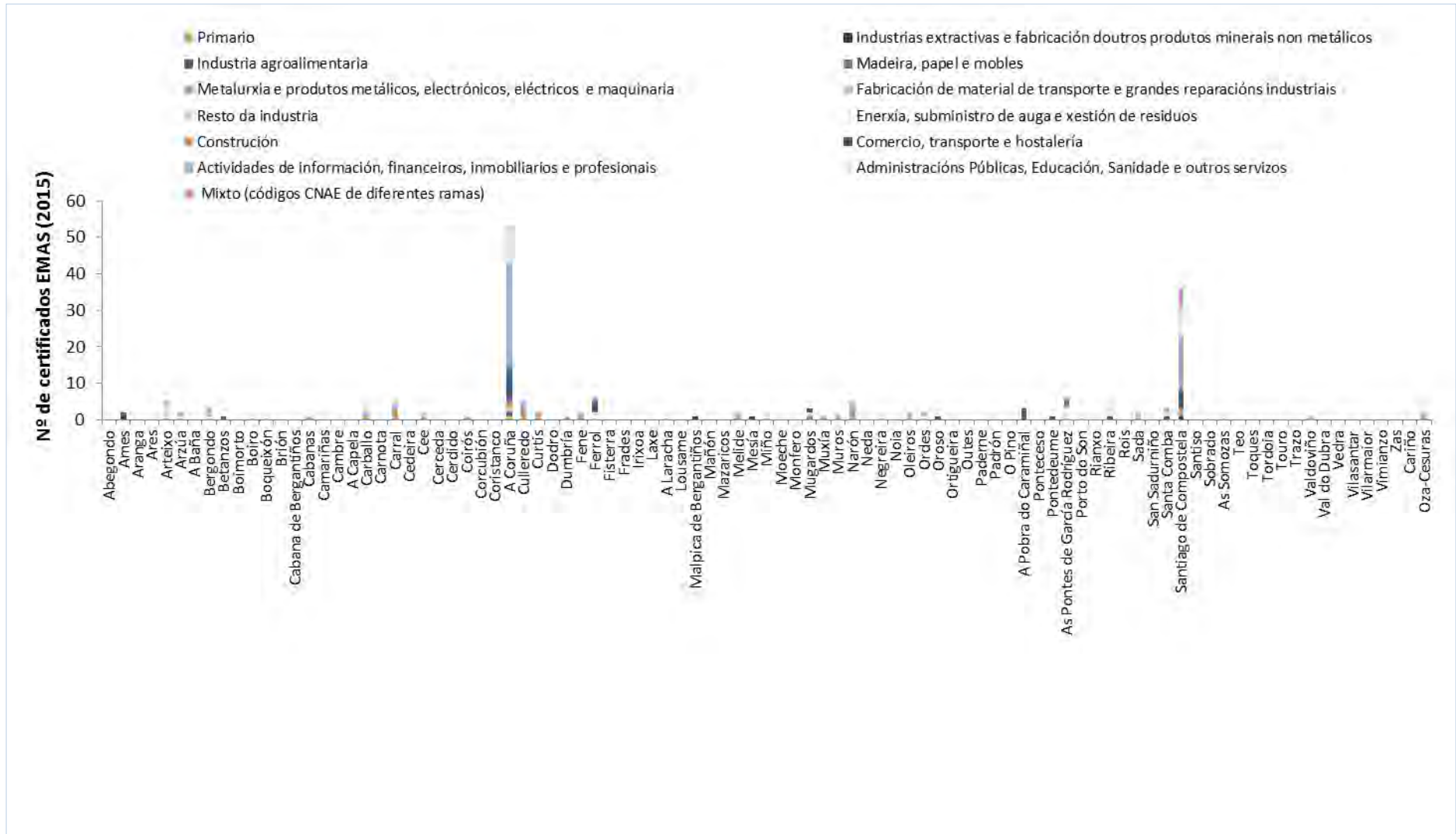

Gráfico:

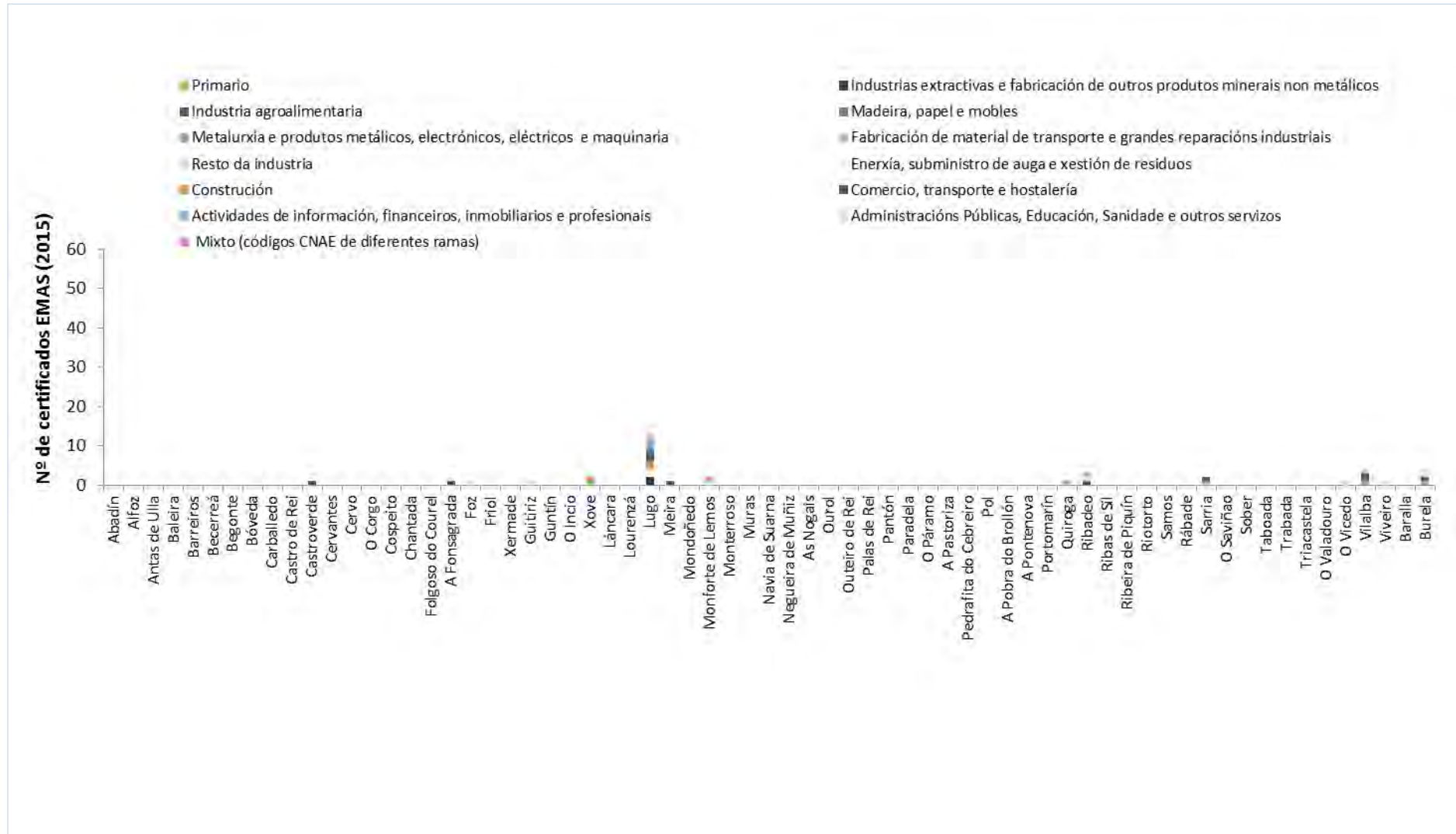
SE.G.03 01 Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental

Gráfico A Coruña:

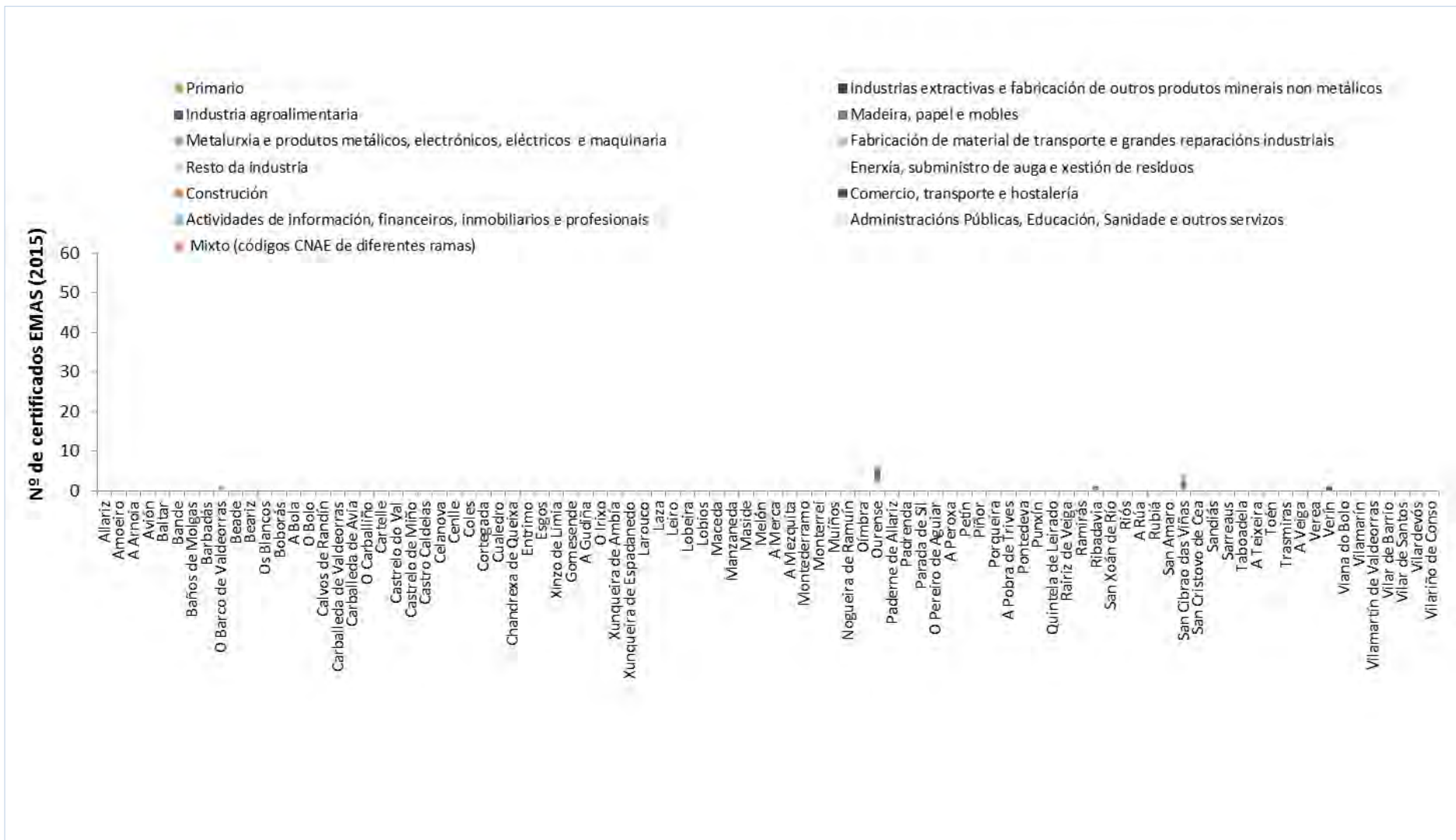
SE.G.03 01 Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental

Gráfico Lugo:

SE.G.03 01 Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental

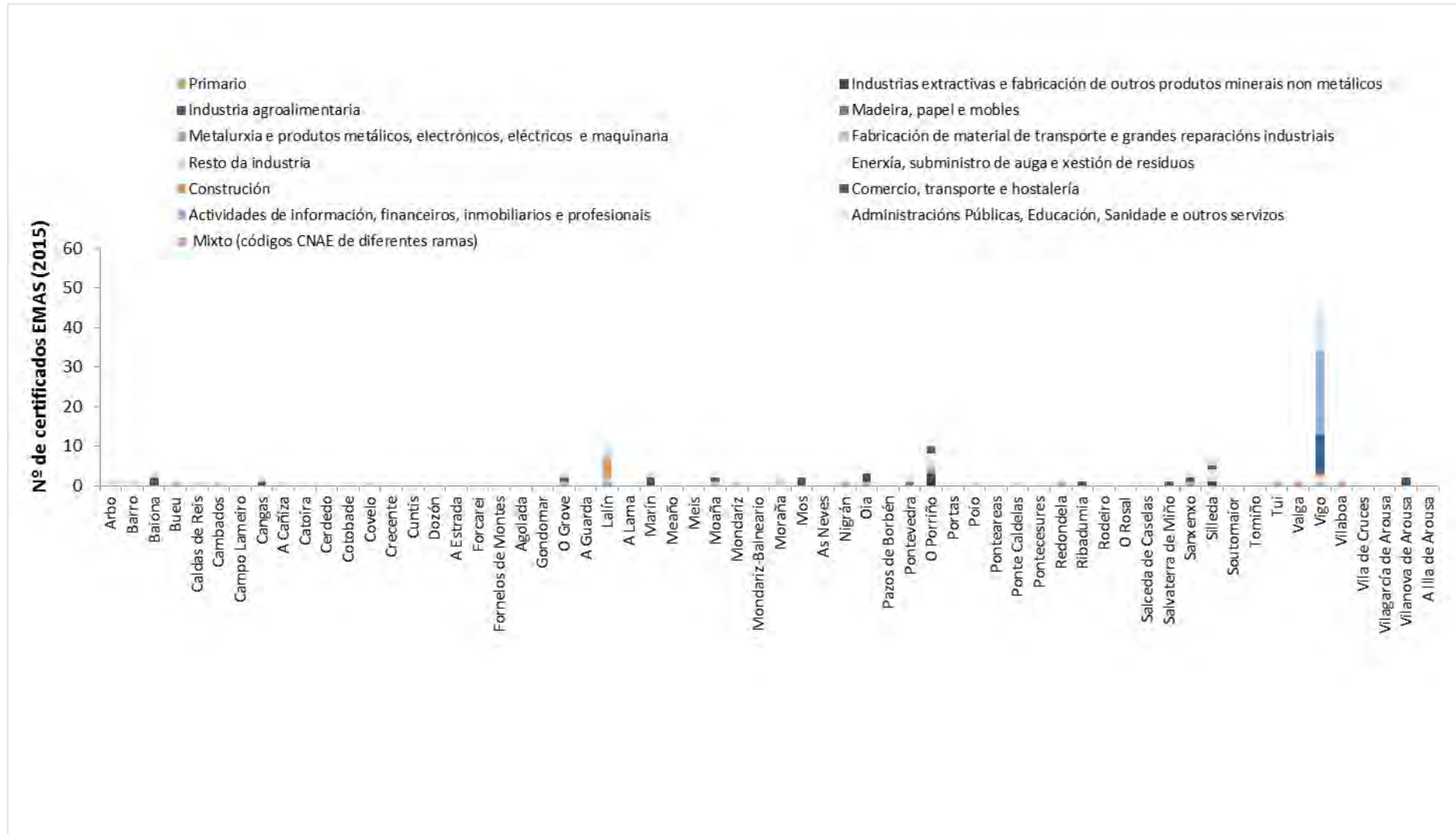
Gráfico Ourense:

SE.G.03 01 Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental

Gráfico Pontevedra:

Indicador: SE.G.03

Número de certificacións en vigor con sistema de xestión ambiental

Caderno Anexo

NOTAS METODOLÓXICAS:

En virtude do Decreto 83/2013, do 6 de xuño, polo que se aproba a fusión voluntaria dos municipios de Oza dos Ríos e Cesuras e se constitúe o municipio de Oza-Cesuras (DOG Núm. 108 do 07.06.2013), desde o día da publicación da resolución en Galicia existen 314 concellos en lugar dos 315 que había ata entón. Nos cálculos do indicador inclúíronse no concello de Oza-Cesuras os valores recollidos para Oza dos Ríos, dado que no concello de Cesuras non figuraba ningunha certificación EMAS en 2013.

A información procedente do rexistro da SXCAA relacionada coa Clasificación Nacional de Actividades Económicas (CNAE 2009) agrupouse por ramas de actividade segundo as indicacións do Instituto Galego de Estatística (IGE), aínda que neste caso engadiuse un grupo Mixto, no que se inclúen os centros de traballo cuxos códigos CNAE 09 pertencen a varias ramas de actividade diferentes, tal e como se reflicte no seguinte cadro:

Ramas de actividade	Códigos CNAE 09 que se inclúen:
Primario	01-03
Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos	05-09 23
Industria agroalimentaria	10-11
Madeira, papel e mobles	16-17 31
Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos, eléctricos e maquinaria	24-28
Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais	29-30 33
Resto da industria	13-15 18-22 32
Energía, suministro de auga e xestión de residuos	35-39
Construción	41-43
Comercio, transporte e hostalería	45-56
Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais	58-82
Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos	84-96
Mixto (códigos CNAE de diferentes ramas de actividade)	Varios

PROCESO DE CÁLCULO:

A partir da táboa fonte de datos que contiña a información a nivel de concello e organización obtívose a correspondencia para cada código de actividade económica da rama de actividade segundo a metodoloxía do IGE. Cando para algunha organización figuraban actividades económicas de diferentes ramas, asignóuselle o código de categoría mixto.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Limite de Concellos de Galicia	CNIG.Centro de descargas	-	1:25.000		Cuantitativa
	Nome da organización, número de rexistro, declaración ambiental validada	S. X.Calidade e Avaliación Ambiental.	2015	Sin escala	Contínua	Cuantitativa

REFERENCIAS:

- Regulamento (CE) núm. 1221/2009 do Parlamento Europeo e do Consello, de 25 de novembro de 2009, relativo á participación voluntaria de organizacións nun sistema comunitario de xestión e auditoría medioambientais (EMAS), e polo que se derrogan o Regulamento 8CE) núm. 761/2001 E AS Decisións 2001/681/CE e 2006/193/CE da Comisión (DOUE L 342, do 22.12. 2009).
- Decreto 185/1999, do 17 de xuño, polo que se establece o procedemento para a aplicación na Comunidade Autónoma galega dun sistema voluntario de xestión e auditoría medioambiental (DOG núm.126, do 2 de xullo de 1999).
- Real Decreto 239/2013, de 5 de abril, polo que se establecen as normas para a aplicación do Regulamento (CE) núm. 1221/2009, do Parlamento Europeo e do Consello, de 25 de novembro de 2009, relativo á participación voluntaria de organizacións nun sistema comunitario de xestión e auditoría medioambientais (EMAS), e polo que se derrogan o Regulamento 8CE) núm. 761/2001 E AS Decisións 2001/681/CE e 2006/193/CE da Comisión (DOUE L 342, do 22.12. 2009).

DATOS:

A Coruña:

codINE	Concello	Número de certificacións EMAS por ramas de actividade (2015)												Núm. EMAS TOTAL		
		Primario	Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos	Industria agroalimentaria	Madeira, papel e mobles	Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos, eléctricos e maquinaria	Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais	Resto da industria	Enerxía, subministro de auga e xestión de residuos	Construción	Comercio, transporte e hostalería	Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais	Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos		Mixto (códigos CNAE de diferentes ramas)	
15001	Abegondo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15002	Ames	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
15003	Aranga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15004	Ares	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15005	Arteixo	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	1	5
15006	Arzúa	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
15007	A Baña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15008	Bergondo	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	3
15009	Betanzos	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
15010	Boimorto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15011	Boiro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
15012	Boqueixón	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
15013	Brión	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15014	Cabana de Bergantiños	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15015	Cabanas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
15016	Camarinas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15017	Cambre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15018	A Capela	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15019	Carballo	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3	0	5	5
15020	Carnota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15021	Carral	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2	0	0	5	5
15022	Cedeira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15023	Cee	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2
15024	Cerceda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15025	Cerdido	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15027	Coirós	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
15028	Corcubión	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15029	Coristanco	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15030	A Coruña	1	0	1	0	0	1	0	0	2	9	29	9	1	53	53
15031	Culleredo	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	0	0	5	5
15032	Curtis	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	2
15033	Dodro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15034	Dumbría	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
15035	Fene	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2	2
15036	Ferrol	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	1	0	0	6	6
15037	Fisterra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15038	Frades	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15039	Irixoa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15040	Laxe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15041	A Laracha	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
15042	Lousame	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15043	Malpica de Bergantiños	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
15044	Mañón	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15045	Mazaricos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15046	Melide	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	2
15047	Mesía	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
15048	Miño	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1
TOTAL GALICIA		7	10	10	3	11	5	17	24	31	63	89	74	19	363	363

DATOS:

A Coruña:

codINE	Concello	Número de certificacións EMAS por ramas de actividade (2015)												Núm. EMAS TOTAL		
		Primario	Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos	Industria agroalimentaria	Madeira, papel e mobles	Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos, eléctricos e maquinaria	Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais	Resto da industria	Enerxía, suministro de auga e xestión de residuos	Construción	Comercio, transporte e hostalería	Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais	Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos		Mixto (códigos CNAE de diferentes ramas)	
15049	Moeche	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15050	Monfero	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15051	Mugardos	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3
15052	Muxía	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
15053	Muros	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
15054	Narón	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	0	1	0	5
15055	Neda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15056	Negreira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
15057	Noia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15058	Oleiros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
15059	Ordes	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
15060	Oroso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
15061	Ortigueira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15062	Outes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15064	Paderne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15065	Padrón	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
15066	O Pino	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15067	A Pobra do Caramiñal	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
15068	Ponteceso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15069	Pontedeume	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
15070	As Pontes de García Rodríguez	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	0	0	1	0	6
15071	Porto do Son	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
15072	Rianxo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15073	Ribeira	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	5
15074	Rois	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15075	Sada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	3
15076	San Sadurniño	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15077	Santa Comba	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	3
15078	Santiago de Compostela	0	1	0	0	0	0	0	0	2	5	15	8	5	0	36
15079	Santiso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15080	Sobrado	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
15081	As Somozas	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
15082	Teo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15083	Toques	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15084	Tordoia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15085	Touro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15086	Trazo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15087	Valdoviño	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
15088	Val do Dubra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15089	Vedra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15090	Vilasantar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15091	Vilarmaior	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15092	Vimianzo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15093	Zas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15901	Carriño	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15902	Oza-Cesuras	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
TOTAL GALICIA		7	10	10	3	11	5	17	24	31	63	89	74	19	363	

DATOS:

Lugo:

codINE	Concello	Número de certificacións EMAS por ramas de actividade (2015)													Núm. EMAS TOTAL		
		Primario	Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos	Industria agroalimen-taria	Madeira, papel e mobles	Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos, eléctricos e maquinaria	Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais	Resto da industria	Enerxía, suministro de auga e xestión de residuos	Construción	Comercio, transporte e hostalería	Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais	Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos	Mixto (códigos CNAE de diferentes ramas)			
27001	Abadín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27002	Alfoz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27003	Antas de Ulla	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27004	Baleira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27005	Barreiros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27006	Becerreá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27007	Begonte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27008	Bóveda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27009	Carballedo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27010	Castro de Rei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27011	Castroverde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
27012	Cervantes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27013	Cervo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27014	O Corgo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27015	Cospeito	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27016	Chantada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27017	Folgozo do Courel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27018	A Fonsagrada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
27019	Foz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
27020	Friol	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27021	Xermade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27022	Guitiriz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
27023	Guntín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27024	O Incio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27025	Xove	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
27026	Láncara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27027	Lourenzá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27028	Lugo	0	2	0	0	0	0	0	2	2	3	3	0	1	0	0	13
27029	Meira	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
27030	Mondoñedo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27031	Monforte de Lemos	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
27032	Monterroso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27033	Muras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27034	Navia de Suarna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL GALICIA		7	10	10	3	11	5	17	24	31	63	89	74	19			363

DATOS:

Lugo:

codINE	Concello	Número de certificacións EMAS por ramas de actividade (2015)													Núm. EMAS TOTAL	
		Primario	Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos	Industria agroalimentaria	Madeira, papel e mobles	Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos e maquinaria	Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais	Resto da industria	Enerxía, subministro de auga e xestión de residuos	Construción	Comercio, transporte e hostalería	Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais	Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos	Mixto (códigos CNAE de diferentes ramas)		
27035	Negueira de Muíiz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27037	As Nogais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27038	Ouro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27039	Outeiro de Rei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27040	Palas de Rei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27041	Pantón	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27042	Paradela	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27043	O Páramo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27044	A Pastoriza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27045	Pedrafita do Cebreiro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27046	Pol	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27047	A Pobra do Brollón	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27048	A Pontenova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27049	Portomarín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27050	Quiroga	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
27051	Ribadeo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	3
27052	Ribas de Sil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27053	Ribeira de Piquín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27054	Riotorto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27055	Samos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27056	Rábade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27057	Sarria	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
27058	O Saviñao	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27059	Sober	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27060	Taboada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27061	Trabada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27062	Triacastela	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27063	O Valadouro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27064	O Vicedo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
27065	Vilalba	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	4
27066	Viveiro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
27901	Baralla	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27902	Burela	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	0	0	4
TOTAL GALICIA		7	10	10	3	11	5	17	24	31	63	89	74	19	363	

DATOS:

Ourense:

codINE	Concello	Número de certificacións EMAS por ramas de actividade (2015)													Núm. EMAS TOTAL	
		Primario	Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos	Industria agroalimentaria	Madeira, papel e mobles	Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos e maquinaria	Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais	Resto da industria	Enerxía, subministro de auga e xestión de residuos	Construción	Comercio, transporte e hostalería	Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais	Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos	Mixto (códigos CNAE de diferentes ramas)		
32001	Allariz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32002	Amoeiro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32003	A Arnoia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32004	Avión	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32005	Baltar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32006	Bande	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32007	Baños de Molgas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32008	Barbadás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32009	O Barco de Valdeorras	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
32010	Beade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32011	Beariz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32012	Os Blancos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32013	Boborás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32014	A Bola	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32015	O Bolo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32016	Calvos de Randín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32017	Carballeda de Valdeorras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32018	Carballeda de Avia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32019	O Carballiño	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32020	Cartelle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32021	Castrelo do Val	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32022	Castrelo de Miño	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32023	Castro Caldelas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32024	Celanova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32025	Cenlle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32026	Coles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32027	Cortegada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32028	Cualedro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32029	Chandreja de Queixa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32030	Entrimo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32031	Esgos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32032	Xinzo de Limia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32033	Gomesende	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32034	A Gudiña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32035	O Irixo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32036	Xunqueira de Ambía	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32037	Xunqueira de Espadanedo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32038	Larouco	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32039	Laza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32040	Leiro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32041	Lobeira	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
32042	Lobios	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32043	Maceda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32044	Manzaneda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32045	Maside	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32046	Melón	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL GALICIA		7	10	10	3	11	5	17	24	31	63	89	74	19	363	

DATOS:

Ourense:

codINE	Concello	Número de certificacións EMAS por ramas de actividade (2015)													Núm. EMAS TOTAL		
		Primario	Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos	Industria agroalimentaria	Madeira, papel e mobles	Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos, eléctricos e maquinaria	Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais	Resto da industria	Enerxía, suministro de auga e xestión de residuos	Construción	Comercio, transporte e hostalería	Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais	Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos	Mixto (códigos CNAE de diferentes ramas)			
32047	A Merca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32048	A Mezquita	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32049	Montederramo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32050	Monterrei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32051	Muíños	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32052	Nogueira de Ramuín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
32053	Oímbra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32054	Ourense	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	1	1	1	0	7	0
32055	Paderne de Allariz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32056	Padrenda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32057	Parada de Sil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32058	O Pereiro de Aguiar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32059	A Peroxa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32060	Petín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32061	Piñor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
32062	Porqueira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32063	A Pobra de Trives	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32064	Pontedeiva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32065	Punxín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32066	Quintela de Leirado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32067	Rairiz de Veiga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32068	Ramirás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32069	Ribadavia	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
32070	San Xoán de Río	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32071	Riós	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32072	A Rúa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32073	Rubiá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32074	San Amaro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32075	San Cibrao das Viñas	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	1	0	5	0	5
32076	San Cristovo de Cea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32077	Sandiás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32078	Sarreaus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32079	Taboadela	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32080	A Teixeira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32081	Toén	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32082	Trasmiras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32083	A Veiga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32084	Verea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32085	Verín	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
32086	Viana do Bolo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32087	Vilamarín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32088	Vilamartin de Valdeorras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32089	Vilar de Barrio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32090	Vilar de Santos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32091	Vilardevós	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32092	Vilariño de Conso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL GALICIA		7	10	10	3	11	5	17	24	31	63	89	74	19	363		

DATOS:

Pontevedra:

codINE	Concello	Número de certificacións EMAS por ramas de actividade (2015)													Núm. EMAS TOTAL	
		Primario	Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos	Industria agroalimen-taria	Madeira, papel e mobles	Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos, eléctricos e maquinaria	Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais	Resto da industria	Enerxía, suministro de auga e xestión de residuos	Construción	Comercio, transporte e hostalería	Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais	Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos	Mixto (códigos CNAE de diferentes ramas)		
36001	Arbo	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
36002	Barro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
36003	Baiona	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	3	
36004	Bueu	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	
36005	Caldas de Reis	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	
36006	Cambados	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	
36007	Campo Lameiro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36008	Cangas	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	
36009	A Cañiza	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	
36010	Catoira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36011	Cerdedo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36012	Cotobade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36013	Covelo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	
36014	Crecente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36015	Cuntis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36016	Dozón	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36017	A Estrada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36018	Forcarei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36019	Fornelos de Montes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36020	Agolada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36021	Gondomar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36022	O Grove	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	3	
36023	A Guarda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36024	Lalín	0	0	0	0	1	0	1	0	4	0	1	4	0	11	
36025	A Lama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36026	Marín	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	3	
36027	Meaño	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36028	Meis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36029	Moaña	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	
36030	Mondariz	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	
36031	Mondariz-Balneario	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
TOTAL GALICIA		7	10	10	3	11	5	17	24	31	63	89	74	19	363	

DATOS:

Pontevedra:

codINE	Concello	Número de certificacións EMAS por ramas de actividade (2015)													Núm. EMAS TOTAL	
		Primario	Industrias extractivas e fabricación de outros produtos minerais non metálicos	Industria agroalimen-taria	Madeira, papel e mobles	Metalurxia e produtos metálicos, electrónicos, eléctricos e maquinaria	Fabricación de material de transporte e grandes reparacións industriais	Resto da industria	Enerxía, suministro de auga e xestión de residuos	Construción	Comercio, transporte e hostalería	Actividades de información, financeiros, inmobiliarios e profesionais	Administracións Públicas, Educación, Sanidade e outros servizos	Mixto (códigos CNAE de diferentes ramas)		
36032	Moraña	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
36033	Mos	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
36034	As Neves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36035	Nigrán	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
36036	Oia	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
36037	Pazos de Borbén	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36038	Pontevedra	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	3
36039	O Porriño	0	2	1	0	1	1	1	2	0	2	0	1	0	0	11
36040	Portas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36041	Poio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
36042	Ponteareas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36043	Ponte Caldelas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
36044	Pontecesures	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36045	Redondela	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
36046	Ribadumia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
36047	Rodeiro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36048	O Rosal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36049	Salceda de Caselas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36050	Salvaterra de Miño	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
36051	Sanxenxo	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	3
36052	Silleda	0	1	0	0	0	0	2	1	0	1	0	2	0	0	7
36053	Soutomaior	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36054	Tomíño	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36055	Tui	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
36056	Valga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
36057	Vigo	0	0	0	0	0	1	0	1	1	10	21	11	0	0	45
36058	Vilaboa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
36059	Vila de Cruces	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36060	Vilagarcía de Arousa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36061	Vilanova de Arousa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
36901	A Illa de Arousa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL GALICIA		7	10	10	3	11	5	17	24	31	63	89	74	19	363	

Xunta de Galicia

SE.G.04

Instalacións con autorización ambiental integrada

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Analizar o control das emisións procedentes de actividades industriais ao medio (atmosfera, auga e solo) como mecanismo de previr a contaminación.

Este indicador axuda a analizar o nivel de protección efectivo do medio ambiente que desde a Administración se lle fai ás actividades industriais potencialmente máis contaminantes, co obxectivo de evitar ou minimizar a transferencia de contaminación desde un elemento ou recurso natural a outro.

Está directamente relacionado coa directiva da Unión Europea para a aplicación do principio de prevención no funcionamento das instalacións industriais máis contaminantes (Directiva 96/61/CE relativa á prevención e control integrado da contaminación).

Descrición do indicador:

A normativa vixente define a autorización ambiental integrada (AAI) como a "resolución escrita do órgano competente da comunidade autónoma na que se sitúe a instalación, pola que se permite, aos efectos da protección do medio ambiente e da saúde das persoas, explotar a totalidade ou parte dunha instalación, baixo determinadas condicións destinadas a garantir que esta cumpre o obxecto e as disposicións da lei".

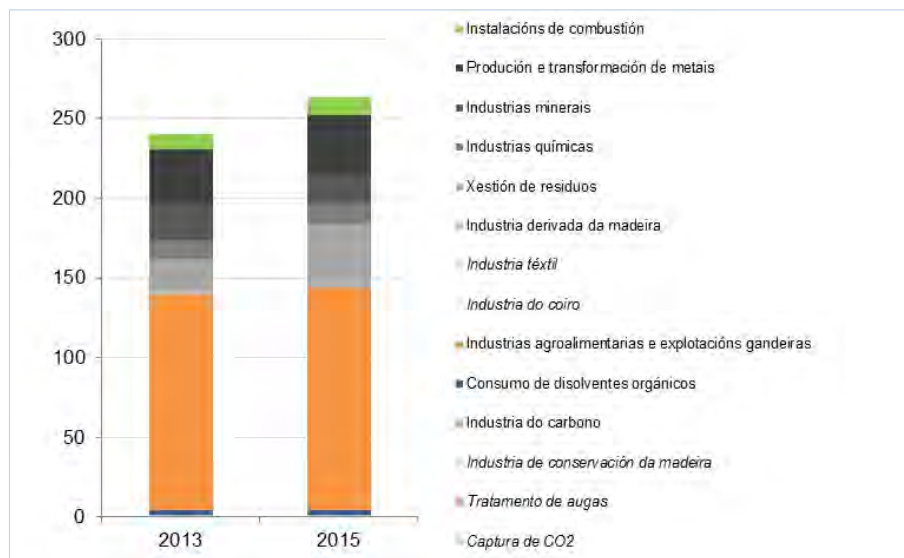
As actividades industriais ás que se refire a AAI estrutúranse en 14 grupos de actividade e abrangue fundamentalmente as relativas á produción de xestión de residuos (incluíndo a incineración), vertidos ás augas (continentais e desde terra ao mar), emisións á atmosfera e outras esixencias de carácter ambiental contidas na lexislación sectorial.

O indicador, de carácter cuantitativo e cualitativo, exprésase en número de instalacións con AAI por concello e categoría de actividade.

Medidas do indicador:

1. Número de instalacións con AAI (2015))

Evolución do indicador:

Estado:

No ano 2015, 263 instalacións tiñan vixente unha Autorización Ambiental Integrada da Comunidade Autónoma.

O tipo de actividade máis numeroso, con 140 que representan o 57% corresponde ás industrias agroalimentarias e explotacións gandeiras. O segundo grupo de actividade máis frecuente foi o da xestión de residuos, con 38 expedientes de AAI tramitados e vixentes, que representan o 14% respecto ao total.

A análise da información a nivel provincial indica que en 2015 do número total de AAI vixentes 106 (o 40%) corresponden á provincia da Coruña, 35 (o 13%) á de Lugo, 55 (o 20%) á de Ourense e 70 (o 27%) á de Pontevedra.

Por concellos, foron O Porriño e Arteixo os que contaron con máis industrias (12 e 10 cada un deles).

A análise por categoría de actividade indica que en Galicia foron as industrias pertencentes ao sector agroalimentario e das explotacións gandeiras as que contaban con máis instalacións. Das 140 que estaban vixentes en 2015, 92 dedícanse á cría intensiva de aves de curral ou de porcos, e 48 corresponden con industrias agroalimentarias. Os concellos nos que se concentran estas explotacións son Dozón e Sarreaus, con 6 cada un deles e Maceda e Abegondo, con 5, sendo maioritarias en todos eles as explotacións gandeiras fronte a outros tipos de industrias agroalimentarias.

Respecto á diversidade de actividades industriais, o concello da Coruña é o que contaba con máis tipos de actividades industriais (5), seguido polos de A Laracha, Santiago de Compostela, Pontevedra e Padrón con industrias de catro categorías diferentes cada un deles.

Coherencia co modelo territorial

As Directrices de ordenación do territorio sinalan a necesaria planificación das áreas empresariais primando a prevención dos seus efectos sobre o medio fronte á corrección, mitigación ou compensación. (Det. 3.2.6); así mesmo faise fincapé na protección e mellora do estado das augas e o mantemento dos recursos hídricos (Det. 4.8) e na prioridade da protección do patrimonio e dos recursos naturais que favorezan o mantemento da integridade funcional dos sistemas naturais (Det. 7.1.2.).

Esta medida está orientada á consecución das estratexias que formulan as DOT vinculadas coas actuacións que desenvolvan tanto as Administracións como os particulares e cos obxectivos prioritarios para que Galicia acadese un desenvolvemento económico equilibrado e sustentable que o aproxime aos niveis de renda e de riqueza das rexións máis desenvolvidas da Unión Europea, fomentando a utilización racional do territorio e a sustentabilidade ambiental mediante a xestión responsable dos recursos naturais e a protección do medio.

Respecto á evolución, a análise da información sinala que respecto a 2013, en 2015, Galicia conta con 23 AAI máis en vigor, das que a metade (12) corresponden á provincia da Coruña, 6 a Pontevedra, 3 a Lugo e 2 máis a Ourense.

O grupo de actividade cunha maior variación foi o adicado á xestión de residuos, cun incremento de 18, que representan un 6% máis que en 2013. Este aumento relaciónase coa Directiva 2010/75, que incorporou novas categorías de actividades que deben dispoñer de AAI unha vez transposta ao ordenamento xurídico español a través da Lei 5/2013 que modificou a Lei 16/2002. En base a esta normativa, o 07.07.2015 todas aquelas actividades que se incluían nas novas categorías de actividade debían dispoñer de AAI. No caso da xestión de residuos, ampliouse de catro subepígrafes a seis. Tamén se incorporaron outras actividades nos epígrafes relacionados coa industria química, do taboleiro e a alimentaria, aínda que nestes últimos os cambios foron menores no período analizado.

O descenso máis acusado produciuse no grupo de actividade das industrias minerais, con 4 AAI menos vixentes que en 2013.

Indicador: SE.G.04 Instalacións con autorización ambiental integrada

Número de instalaciones con AAI

Caderno Medida 01

Medida: **01 Número de instalacións con AAI**

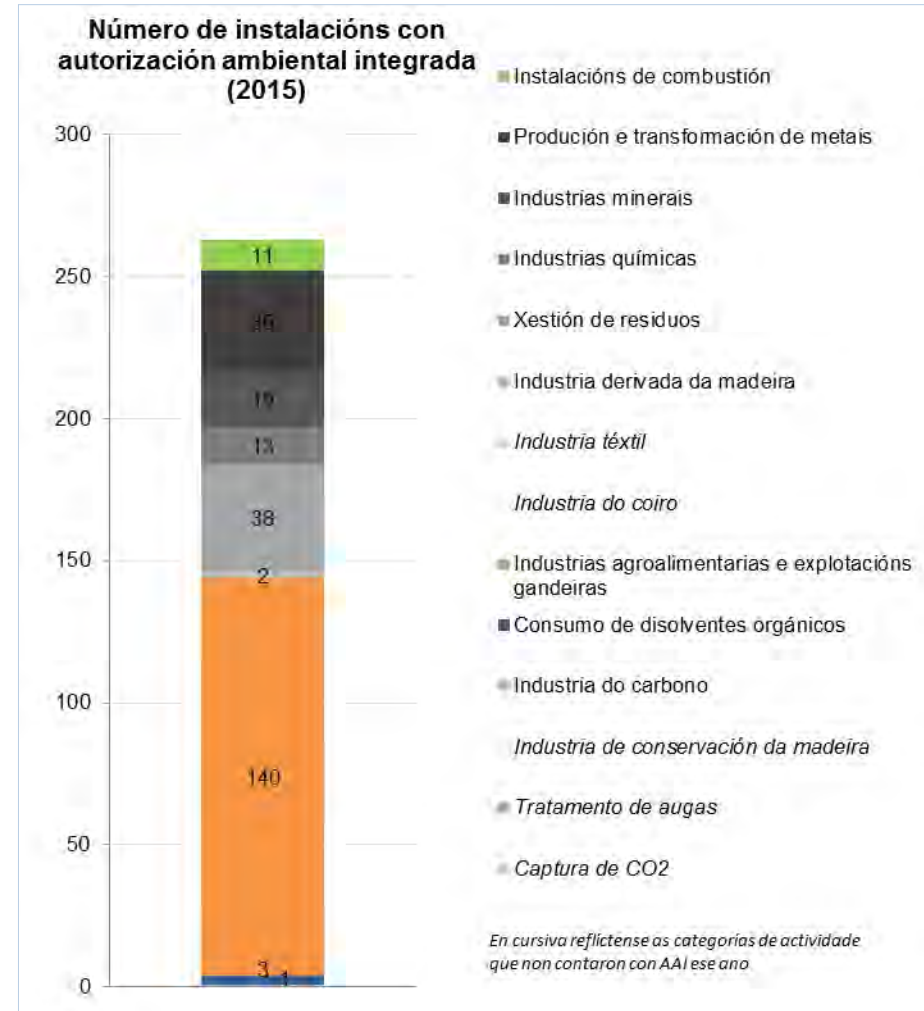
Descrición:

Número de instalacións con Autorización Ambiental Integrada vixente de cada categoría de actividade no ano de referencia en cada concello.

Ámbitos territoriais:

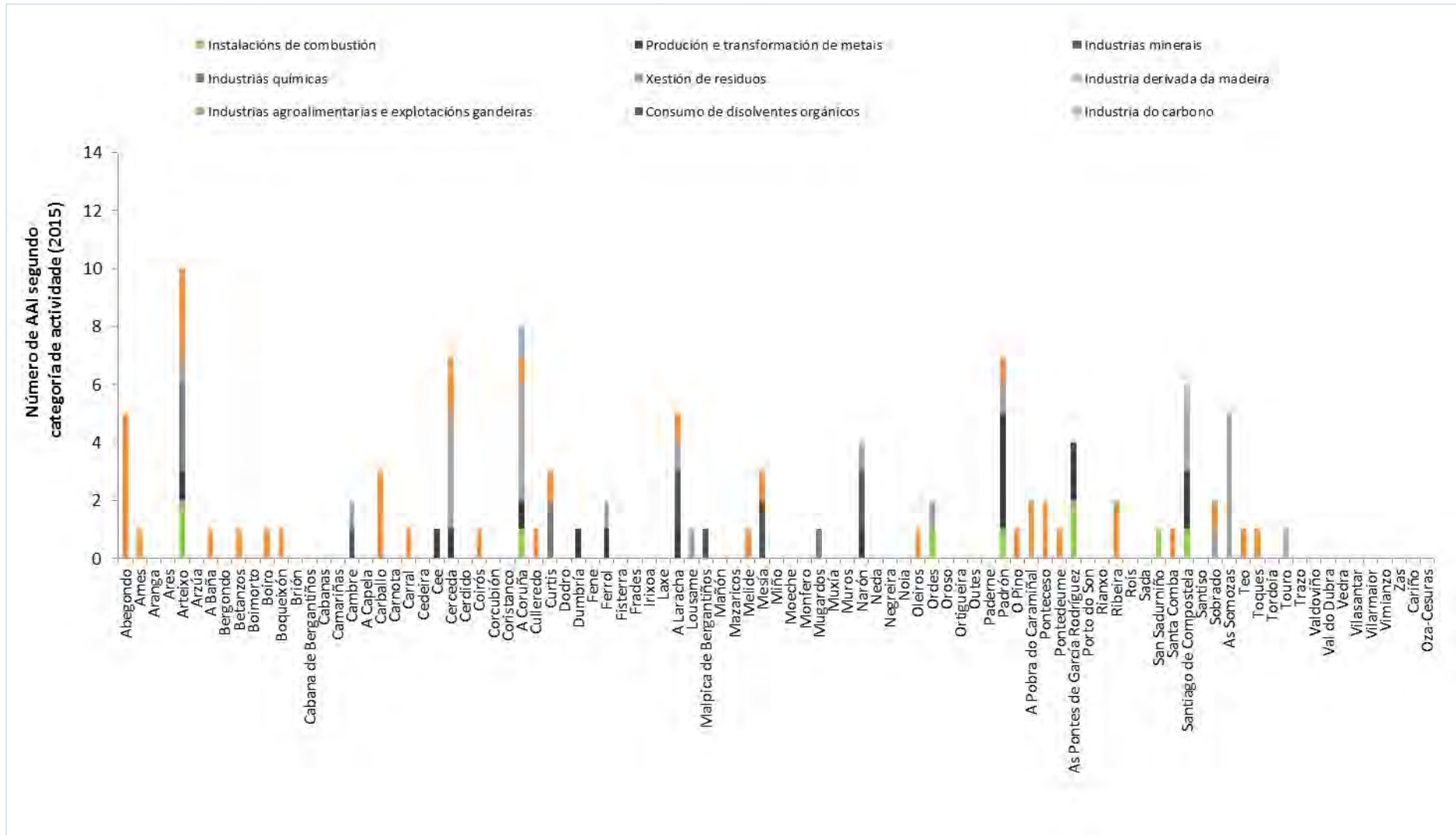

Gráfico:

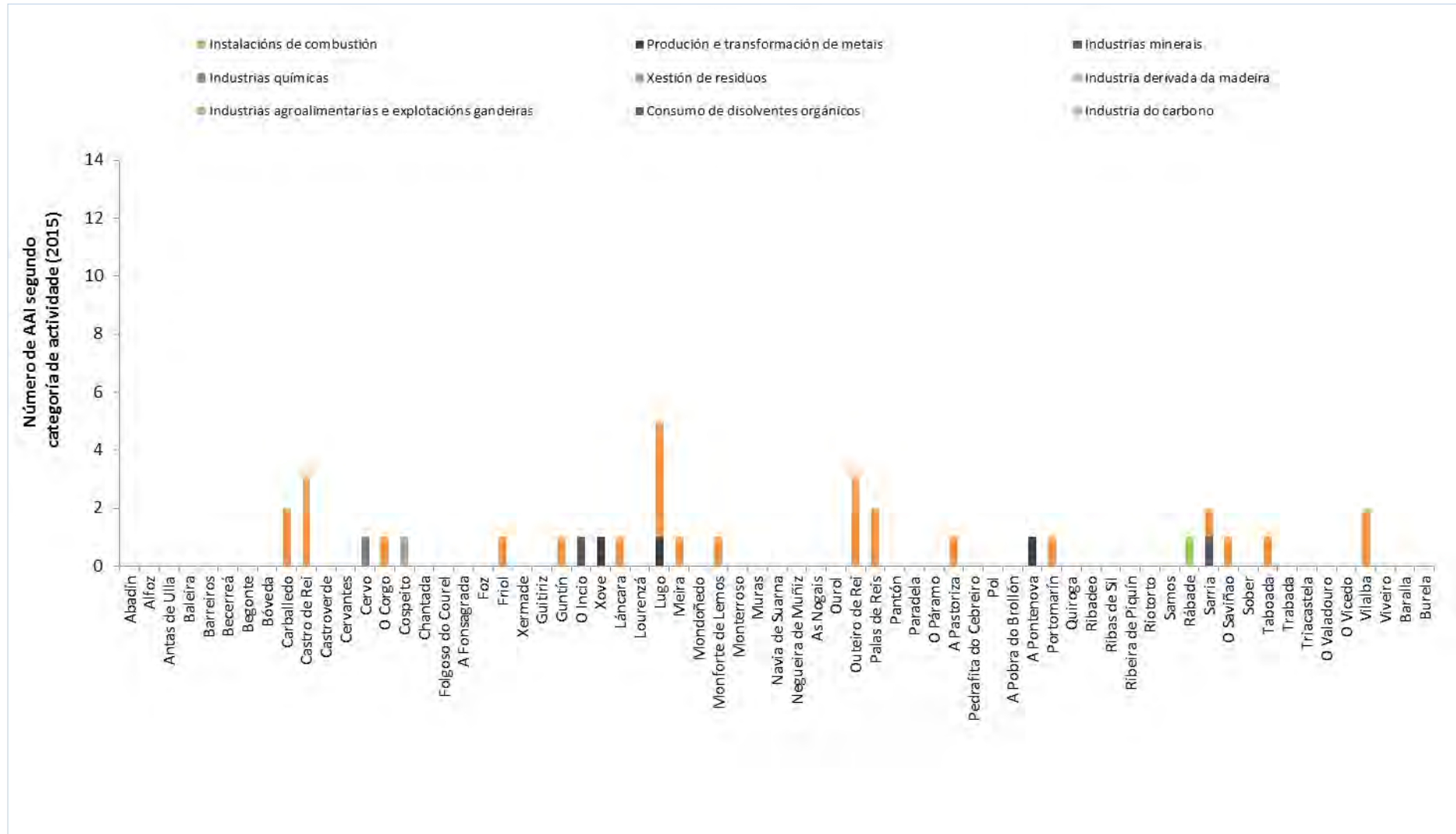
SE.G.04 01 Número de instalacións con AAI

Gráfico A Coruña:

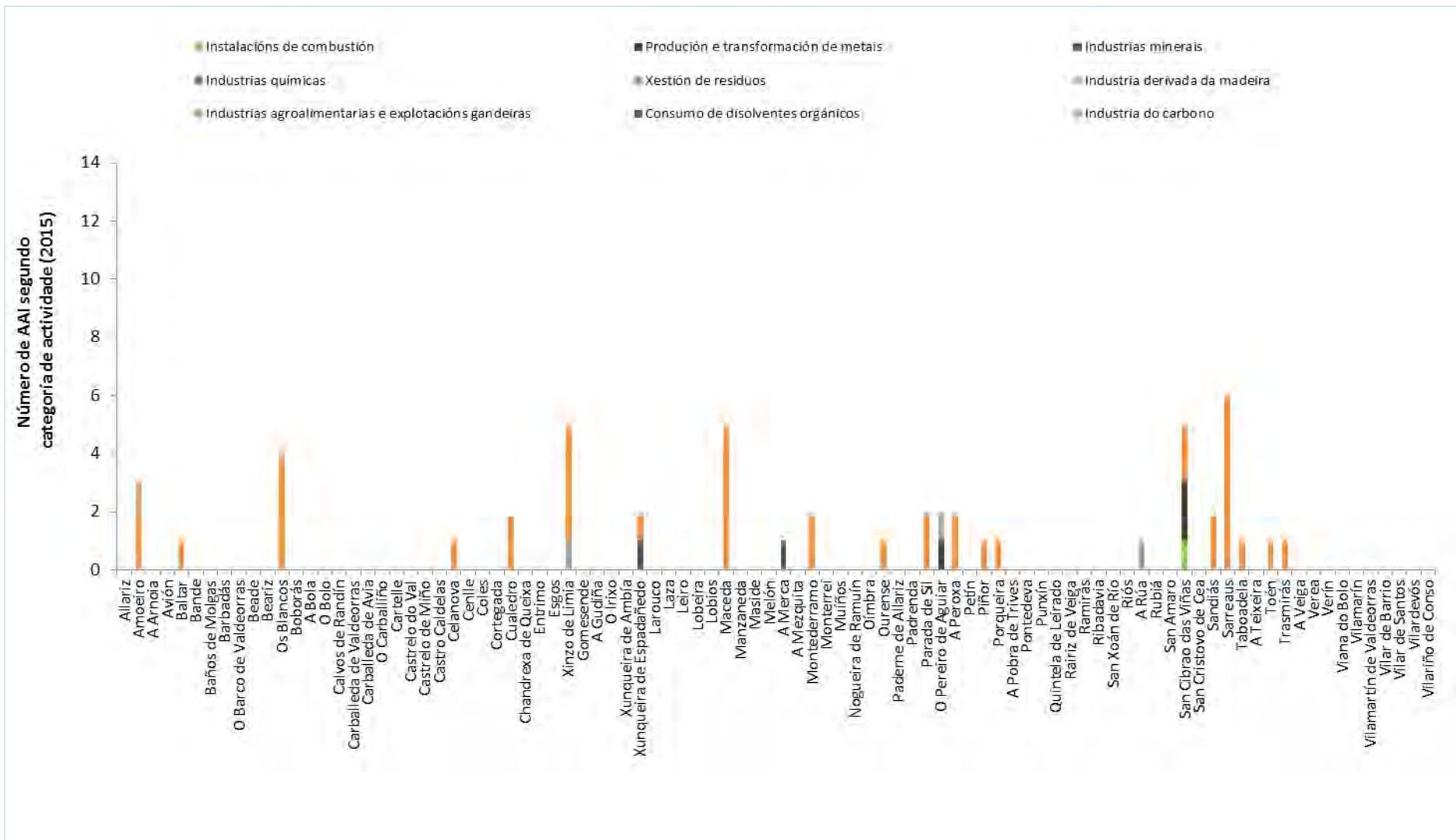
SE.G.04 01 Número de instalacións con AAI

Gráfico Lugo:

SE.G.04 01 Número de instalacións con AAI

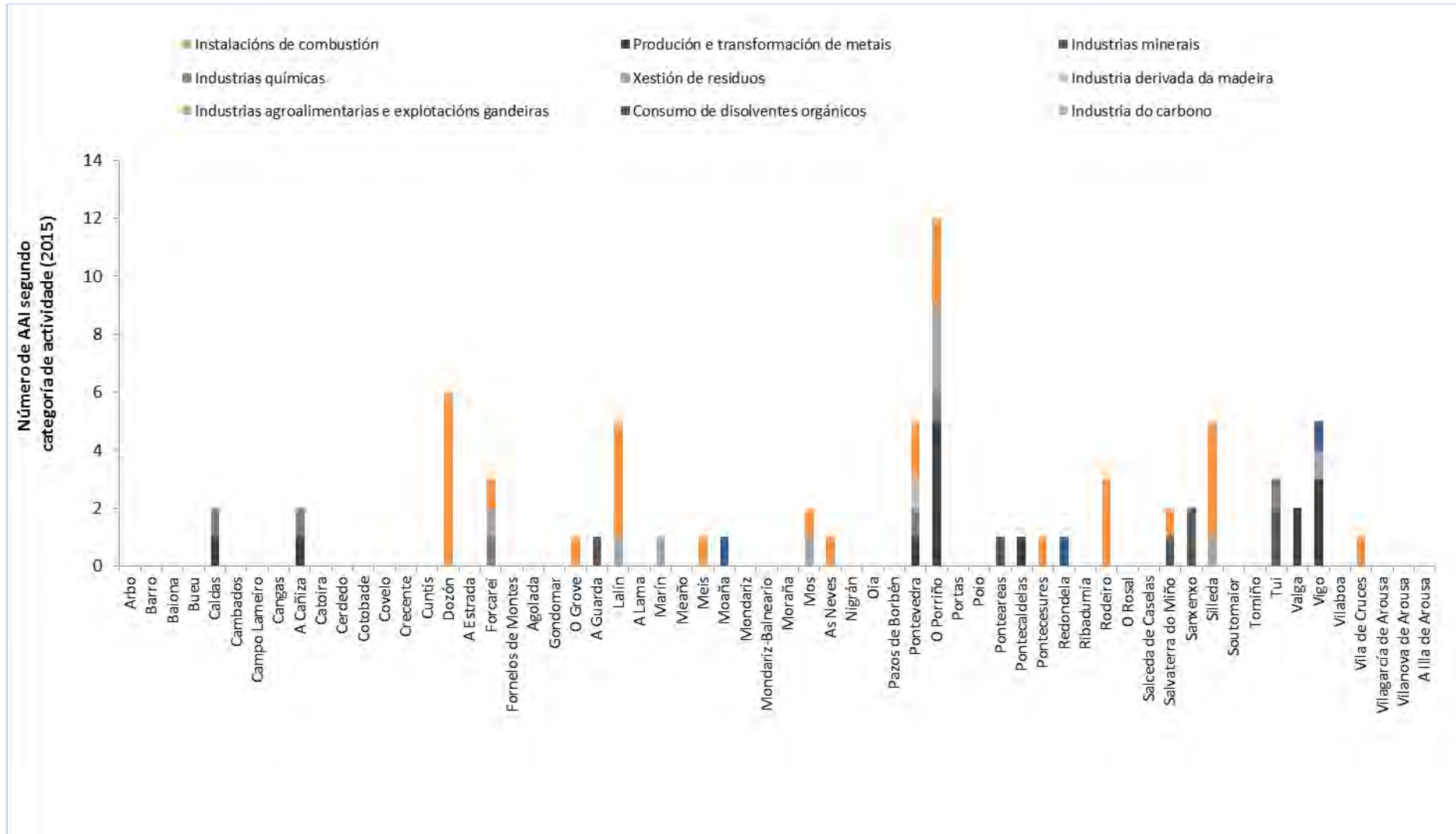
Gráfico Ourense:

SE.G.04 01 Número de instalaciones con AAI

Gráfico Pontevedra:

Indicador: SE.G.04

Instalacións con autorización ambiental integrada

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

NOTAS METODOLÓXICAS:

A información procedente do rexistro da SXCAA está organizada en torno ás categorías de actividades e instalacións contempladas na Lei 5/2013, do 11 de xuño, pola que se modifican a Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación no anexo 1, indicando o número de cada unha delas para o ano considerado.

Mediante a Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación incorporouse ao ordenamento interno español a Directiva 96/61/CE, do Consello, de 24 de setembro, relativa á prevención e ao control integrado da contaminación, moi coñecida como Directiva IPPC, procedente das siglas en inglés (Integrated Prevention Pollution and Control). Os preceptos contidos na dita lei teñen o carácter de lexislación básica estatal. Deste xeito, a AAI integra e coordina procedementos e autorizacións existentes.

Entre as cuestións máis importantes relacionadas co anterior, destacamos que se emprega o termo “Mellores Técnicas Dispoñibles” (MTD) como referencia para establecer os Valores Límites de Emisión (VLE), e que os que se establezan na AAI deben ter en conta as MTD, as características técnicas da instalación, a súa localización xeográfica e as condicións locais do medio ambiente. A modo de resumo, a AAI:

- É unha figura de intervención administrativa que substitúe ao conxunto de autorizacións ambientais existentes ata o momento, establecendo un condicionado ambiental para o funcionamento de complexos industriais.

- Outorgase con carácter previo ás outras autorizacións ou licenzas exixibles.

- Inclúe todos os aspectos ambientais e aqueles outros relacionados que consideren as autoridades ambientais competentes.

- O contido mínimo da AAI é o seguinte:

- o Valores límite de emisión (VLE) de contaminantes, parámetros ou medidas técnicas equivalentes

- o Prescricións para a protección do solo e das augas subterráneas

- o Procedementos e métodos de xestión de residuos

- o Prescricións para a minimización da contaminación transfronteiriza (se procede)

- o Sistemas e procedementos para o tratamento e control de emisións e residuos

- o Medidas para condicións de explotación diferentes ás normais

- o Outras medidas que se establezan regulamentariamente

- O inicio da actividade unha vez outorgada a AAI a instalacións novas ou con modificación substancial no se producirá ata que se comprobe o cumprimento das condicións fixadas nela.

PROCESO DE CÁLCULO:

A metodoloxía que se seguiu consistiu en asignarlle a cada expediente o código de concello e, a continuación, obter os números parciais de cada epígrafe e subepígrafe. Esta táboa asociouse á cartografía para reflectir graficamente a nivel de concello a información. A continuación reflíctense os epígrafes considerados:

Epígrafe	Categoría de actividade industrial
1	Instalacións de combustión
2	Produción e transformación de metais
3	Industrias minerais
4	Industrias químicas
5	Xestión de residuos
6	Industria derivada da madeira
7	Industria téxtil
8	Industria do coiro
9	Industrias agroalimentarias e explotacións gandeiras
10	Consumo de disolventes orgánicos
11	Industria do carbono
12	Industria de conservación da madeira
13	Tratamento de augas
14	Captura de CO ₂

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Limite de Concellos de Galicia	CNIG.Centro de descargas		1:25.000		Cuantitativa

REFERENCIAS:

- Directiva 96/61/CE, do Consello, do 24 de setembro, relativa á prevención e ao control integrado da contaminación (IPPC), (DOCE núm. L 41/26, do 14.02.2003)
- Directiva 2008/1/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 15 de xaneiro, relativa á prevención e control da contaminación (DOUE núm. L24, do 29.01.2008).
- Directiva 2010/75/UE do Parlamento Europeo e do Consello, do 24 de novembro, sobre as emisións industriais (DEI), (DOUE núm. L 334, do 17.12.2010).
- Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación (BOE núm. 157, do 02.07.2002) e texto consolidado coa modificación de 12 de xuño de 2013.
- Lei 27/2006, do 18 de xullo, pola que se regulan os dereitos de acceso á información, de participación pública e de acceso á xustiza en materia de ambiente (incorpora as Directivas 2003/4/CE e 2003/35/CE). (BOE núm. 17, do 19.07.2006.)
- Lei 34/2007, do 15 de novembro, de calidade do aire e protección da atmosfera. (BOE núm. 275, do 16.11.2007.)
- Lei 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade. (BOE núm. 299, do 14.12.2007.)
- Lei 5/2013, do 11 de xuño, pola que se modifican a Lei 16/2002, de 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación e a Lei 22/2011, de 28 de xullo, Real Decreto 508/2007, do 20 de abril, polo que se regula a subministración de información sobre emisións do Regulamento E-PRTR e das autorizacións ambientais integradas.(BOE 96, do 21.04.2007.)
- Real Decreto 815/2013, do 18 de outubro, polo que se aproba o Regulamento de emisións industriais e de desenvolvemento da Lei 16/2002, de 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación (BOE núm. 251, do 19.10.2013).

DATOS:

A Coruña:

CODINE	Concello	Nº de expedientes de AAI por categorías de actividade industrial (2015)														Total
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
15001	Abegondo									5						5
15002	Ames									1						1
15003	Aranga															
15004	Ares															
15005	Arteixo	2	1		3	1				3						10
15006	Arzúa															
15007	A Baña									1						1
15008	Bergondo															
15009	Betanzos									1						1
15010	Boimorto															
15011	Boiro									1						1
15012	Boqueixón									1						1
15013	Brión															
15014	Cabana de Bergantiños															
15015	Cabanas															
15016	Camarinas															
15017	Cambre				1			1								2
15018	A Capela															
15019	Carballo									3						3
15020	Camota															
15021	Carral									1						1
15022	Cedeira															
15023	Cee			1												1
15024	Cerceda			1			4			2						7
15025	Cerdido															
15027	Coirós									1						1
15028	Corcubión															
15029	Coristanco															
15030	A Coruña	1	1			4				1		1				8
15031	Culleredo									1						1
15032	Curtis				2					1						3
15033	Dodro															
15034	Dumbria			1												1
15035	Fene															
15036	Ferrol			1		1										2
15037	Fisterra															
15038	Frades															
15039	Irixoa															
15040	Laxe															
15041	A Laracha			1	2	1				1						5
15042	Lousame					1										1
15043	Malpica de Bergantiños				1											1
15044	Mañón															
15045	Mazaricos															
15046	Melide									1						1
15047	Mesia				2					1						3
15048	Miño															
TOTAL GALICIA		11	36	19	13	38	2			140	3	1				263

DATOS:

A Coruña:

CODINE	Concello	Nº de expedientes de AAI por categorías de actividade industrial (2015)														Total
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
15049	Moeche															
15050	Monfero															
15051	Mugardos				1											1
15052	Muxía															
15053	Muros															
15054	Narón		1	2		1										4
15055	Neda															
15056	Negreira															
15057	Noia															
15058	Oleiros									1						1
15059	Ordes	1				1										2
15060	Oroso															
15061	Ortigueira															
15062	Outes															
15064	Paderne															
15065	Padrón	1	4			1				1						7
15066	O Pino									1						1
15067	A Pobra do Caramiñal									2						2
15068	Ponteceso									2						2
15069	Pontedeume									1						1
15070	As Pontes de García Rodríguez	2	2													4
15071	Porto do Son															
15072	Rianxo															
15073	Ribeira									2						2
15074	Rois															
15075	Sada															
15076	San Sadurniño	1														1
15077	Santa Comba									1						1
15078	Santiago de Compostela	1	2			2	1									6
15079	Santiso															
15080	Sobrado					1				1						2
15081	As Somozas					5										5
15082	Teo									1						1
15083	Toques									1						1
15084	Tordoia															
15085	Touro					1										1
15086	Trazo															
15087	Valdoviño															
15088	Val do Dubra															
15089	Vedra															
15090	Vilasantar															
15091	Vilarmaior															
15092	Vimianzo															
15093	Zas															
15901	Cariño															
15902	Oza-Cesuras															
TOTAL GALICIA		11	36	19	13	38	2			140	3	1				263

DATOS:

Lugo:

CODINE	Concello	Nº de expedientes de AAI por categorías de actividade industrial (2015)														Total
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
27001	Abadín															
27002	Alfoz															
27003	Antas de Ulla															
27004	Baleira															
27005	Barreiros															
27006	Becerreá															
27007	Begonte															
27008	Bóveda															
27009	Carballedo									2						2
27010	Castro de Rei									3						3
27011	Castroverde															
27012	Cervantes															
27013	Cervo					1										1
27014	O Corgo									1						1
27015	Cospeito							1								1
27016	Chantada															
27017	Folgoso do Courel															
27018	A Fonsagrada															
27019	Foz															
27020	Friol									1						1
27021	Xermade															
27022	Guitiriz															
27023	Guntín										1					1
27024	O Incio				1											1
27025	Xove			1												1
27026	Láncara										1					1
27027	Lourenzá															
27028	Lugo			1							4					5
27029	Meira										1					1
27030	Mondoñedo															
27031	Monforte de Lemos										1					1
27032	Monterroso															
27033	Muras															
27034	Navia de Suarna															
TOTAL GALICIA		11	36	19	13	38	2			140	3	1				263

DATOS:

Lugo:

CODINE	Concello	Nº de expedientes de AAI por categorías de actividade industrial (2015)														Total	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
27035	Negueira de Muñiz																
27037	As Nogais																
27038	Ouro																
27039	Outeiro de Rei										3						3
27040	Palas de Reis									2							2
27041	Pantón																
27042	Paradela																
27043	O Páramo																
27044	A Pastoriza									1							1
27045	Pedrafita do Cebreiro																
27046	Pol																
27047	A Pobra do Brollón																
27048	A Pontenova			1													1
27049	Portomarín									1							1
27050	Quiroga																
27051	Ribadeo																
27052	Ribas de Sil																
27053	Ribeira de Piquín																
27054	Riotorto																
27055	Samos																
27056	Rábade		1														1
27057	Sarria				1					1							2
27058	O Saviñao									1							1
27059	Sober																
27060	Taboada									1							1
27061	Trabada																
27062	Triacastela																
27063	O Valadouro																
27064	O Vicedo																
27065	Vilalba									2							2
27066	Viveiro																
27901	Baralla																
27902	Burela																
TOTAL GALICIA		11	36	19	13	38	2			140	3	1					263

DATOS:

Ourense:

CODINE	Concello	Nº de expedientes de AAI por categorías de actividade industrial (2015)														Total
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
32047	A Merca			1												1
32048	A Mezquita															
32049	Montederramo								2							2
32050	Monterrei															
32051	Muiños															
32052	Nogueira de Ramuín															
32053	Oimbra															
32054	Ourense								1							1
32055	Pademe de Allariz															
32056	Padrenda															
32057	Parada de Sil								2							2
32058	O Pereiro de Aguiar		1			1										2
32059	A Peroxa								2							2
32060	Petín															
32061	Piñor								1							1
32062	Porqueira								1							1
32063	A Pobra de Trives															
32064	Pontedeva															
32065	Punxín															
32066	Quintela de Leirado															
32067	Rairiz de Veiga															
32068	Ramirás															
32069	Ribadavia															
32070	San Xoán de Río															
32071	Riós															
32072	A Rúa					1										1
32073	Rubiá															
32074	San Amaro															
32075	San Cibrao das Viñas		1	2						2						5
32076	San Cristovo de Cea															
32077	Sandiás								2							2
32078	Sarreus								6							6
32079	Taboadela								1							1
32080	A Teixeira															
32081	Toén									1						1
32082	Trasmirás								1							1
32083	A Veiga															
32084	Verea															
32085	Verín															
32086	Viana do Bolo															
32087	Vilamarín															
32088	Vilamartín de Valdeorras															
32089	Vilar de Barrio															
32090	Vilar de Santos															
32091	Vilardeós															
32092	Vilariño de Conso															
TOTAL GALICIA		11	36	19	13	38	2		140	3	1					263

DATOS:

Ourense:

CODINE	Concello	Nº de expedientes de AAI por categorías de actividade industrial (2015)														Total
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
32047	A Merca															1
32048	A Mezquita															
32049	Montederramo									2						2
32050	Monterrei															
32051	Muiños															
32052	Nogueira de Ramuín															
32053	Oímbra															
32054	Ourense									1						1
32055	Pademe de Allariz															
32056	Padrenda															
32057	Parada de Sil									2						2
32058	O Pereiro de Aguiar			1			1									2
32059	A Peroxa									2						2
32060	Petín															
32061	Piñor									1						1
32062	Porqueira									1						1
32063	A Pobra de Trives															
32064	Pontedeva															
32065	Punxín															
32066	Quintela de Leirado															
32067	Rairiz de Veiga															
32068	Ramirás															
32069	Ribadavia															
32070	San Xoán de Río															
32071	Riós															
32072	A Rúa						1									1
32073	Rubiá															
32074	San Amaro															
32075	San Cibrao das Viñas		1	2						2						5
32076	San Cristovo de Cea															
32077	Sandiás									2						2
32078	Sarreaus									6						6
32079	Taboadela									1						1
32080	A Teixeira															
32081	Toén									1						1
32082	Trasmirás									1						1
32083	A Veiga															
32084	Verea															
32085	Verín															
32086	Viana do Bolo															
32087	Vilamarín															
32088	Vilamartin de Valdeorras															
32089	Vilar de Barrio															
32090	Vilar de Santos															
32091	Vilardevos															
32092	Vilariño de Conso															
TOTAL GALICIA		11	36	19	13	38	2			140	3	1				263

DATOS:

Pontevedra:

CODINE	Concello	Nº de expedientes de AAI por categorías de actividade industrial (2015)														Total
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
36001	Arbo															
36002	Barro															
36003	Baiona															
36004	Bueu															
36005	Caldas		1		1											2
36006	Cambados															
36007	Campo Lameiro															
36008	Cangas															
36009	A Cañiza		1		1											2
36010	Catoira															
36011	Cerdedo															
36012	Cotobade															
36013	Covelo															
36014	Crecente															
36015	Cuntis															
36016	Dozón									6						6
36017	A Estrada															
36018	Forcarei				1	1				1						3
36019	Fornelos de Montes															
36020	Agolada															
36021	Gondomar															
36022	O Grove									1						1
36023	A Guarda			1												1
36024	Lalín					1				4						5
36025	A Lama															
36026	Marín					1										1
36027	Meaño															
36028	Meis									1						1
36029	Moaña										1					1
36030	Mondariz															
36031	Mondariz-Balneario															
TOTAL GALICIA		11	36	19	13	38	2			140	3	1				263

DATOS:

Pontevedra:

CODINE	Concello	Nº de expedientes de AAI por categorías de actividade industrial (2015)														Total	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
36032	Moraña																
36033	Mos					1				1							2
36034	As Neves									1							1
36035	Nigrán																
36036	Oia																
36037	Pazos de Borbén																
36038	Pontevedra		1		1		1			2							5
36039	O Porriño		5		1	3				3							12
36040	Portas																
36041	Poio																
36042	Ponteareas			1													1
36043	Pontecaldelas		1														1
36044	Pontecesures									1							1
36045	Redondela										1						1
36046	Ribadumia																
36047	Rodeiro									3							3
36048	O Rosal																
36049	Salceda de Caselas																
36050	Salvaterra do Miño			1						1							2
36051	Sanxenxo			2													2
36052	Silleda					1				4							5
36053	Soutomaior																
36054	Tomíño																
36055	Tui			2	1												3
36056	Valga		2														2
36057	Vigo		3			1					1						5
36058	Vilaboa																
36059	Vila de Cruces									1							1
36060	Vilagarcía de Arousa																
36061	Vilanova de Arousa																
36901	A Illa de Arousa																
TOTAL GALICIA		11	36	19	13	38	2			140	3	1					263

GLOSARIO:

AAI: avaliación ambiental integrada

CMAOT: consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio

CNIG: Centro Nacional de Información Geográfica

DOT: Directrices de ordenación do territorio

SXCAA: Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

Xunta de Galicia

SE.H.01

Agricultura ecolóxica

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Facer un seguimento da evolución da agricultura ecolóxica.

O establecemento de sistemas productivos ecolóxicos supón unha mellora medioambiental en termos de biodiversidade, favorecendo a utilización de especies autóctonas, que están mellor adaptadas ao medio e que son normalmente mellor utilizadoras dos recursos naturais locais.

Ademais levan consigo unha maior eficiencia na utilización da enerxía e unha diminución na contaminación ambiental que xeran os agroquímicos empregados na agricultura tradicional.

Como consecuencia de isto, a produción ecolóxica aporta unha mellora na calidade dos produtos finais da agricultura e da gandería, contribuíndo a mellorar a calidade de vida dos cidadáns e a crear emprego.

Descrición do indicador:

Este indicador exprésase a través de catro medidas.

A primeira mide a superficie que ocupa a agricultura ecolóxica de cereais, viñedo, hortalizas e tubérculos, froiteiras, pastos, praderías e forraxes, barbeito e abono verde, leguminosas secas, sementes e viveiros, oliveiras e plantas aromáticas e medicinais. Excluíronse: bosque, monte, recolleita de produtos, instalacións, mel, polen, monte alto, arborado e monte baixo. A segunda calcula a porcentaxe ou representatividade superficial das hectáreas ocupadas na primeira medida respecto das totais empregadas en cultivos, prados e pasteiros.

Para calcular a superficie de agricultura ecolóxica empregouse a base de datos facilitada polo Consello regulador de agricultura ecolóxica de Galicia (CRAEGA), a nivel de concello. Para o cálculo da superficie dedicada a cultivos, prados e pasteiros empregouse a base de datos do Sistema de información de la ocupación del suelo de España (SIOSE).

A terceira medida é a superficie total rexistrada polo CRAEGA, sen excluír ningunha categoría.

A cuarta mostra o número de operadores rexistrados en Galicia na agricultura ecolóxica.

Medidas do indicador:

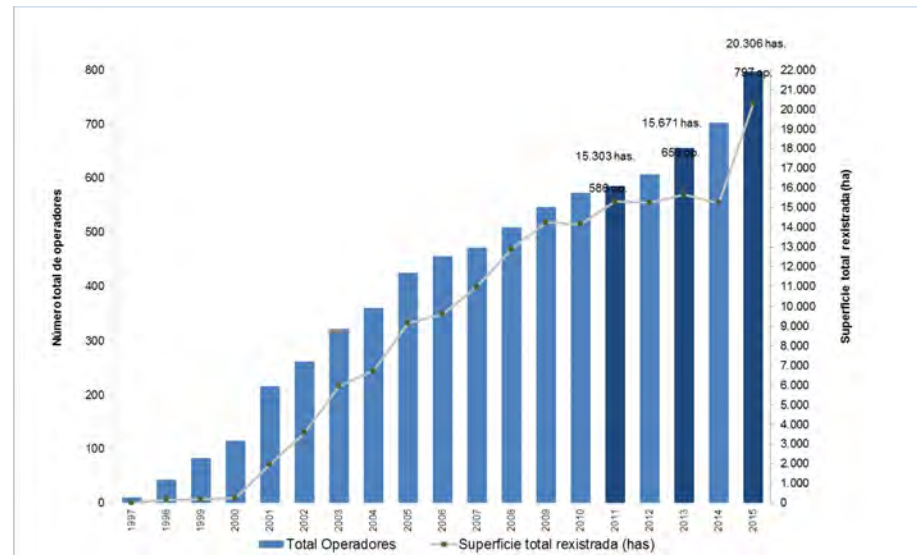
1. Superficie agrícola ecolóxica*. 2. Superficie agrícola ecolóxica respecto da SAU (cultivos, prados e pasteiros)*. 3. Superficie total rexistrada na agricultura ecolóxica. 4. Número de operadores na agricultura ecolóxica

* Medidas non reeditadas neste informe

Estado:

A Agricultura Ecolóxica ven mantendo unha tendencia crecente nos últimos anos, tanto en superficie inscrita como en número de operadores, aínda que a representatividade territorial sobre o total da superficie destinada a cultivos, prados e pasteiros (SAU: superficie agrícola utilizada) segue a ser baixa xa que está en torno 1,5% en Galicia. Os datos do Consello Regulador da Agricultura Ecolóxica (CRAEGA) amosan un gran potencial de crecemento que se concreta no período 2013 - 2015 nun aumento de case un 30% da superficie inscrita no consello regulador e máis dun 21% no número de operadores. Cabe resaltar que este crecemento ven xerado de forma maioritaria pola expansión da gandería extensiva en base a prados e pasteiros.

Evolución do indicador:

Xunta de Galicia

SE.H.02

Especialización gandeira

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Facer un seguimento dos diferentes subsectores gandeiros desde o punto de vista cuantitativo e cualitativo así como a representatividade de cada un deles.

A especialización gandeira dun territorio está relacionada coa súa capacidade de producir renda, fixar poboación no medio rural e co aproveitando dos recursos naturais e forraxeiros.

Reflicte a capacidade dun territorio para adaptarse e competir nun entorno globalizado como o actual no apartado da produción de alimentos, tendo esta adaptación repercusións sobre a eficiencia económica e a sustentabilidade ambiental.

A gandería tamén é un sector clave na conservación dos espazos agrarios e o patrimonio natural, favorecendo en moitos casos a biodiversidade e contribuíndo a mellora da paisaxe.

Descrición do indicador:

Trata de aproximarse o dinamismo do sector gandeiro, a importancia cualitativa e cuantitativa que ten cada subsector dentro da gandería galega, tanto en termos absolutos como relativos.

Os subsectores que se teñen en conta son os mais relevantes en Galicia: bovino, ovino, caprino, equino, porcino e avícola.

Utilízase os datos do Censo Agrario para tipificar cada un deles.

Por outra banda faise un seguimento da variación do número de vacas e de prazas de porcino, os dous subsectores con maior peso en Galicia, utilizando datos anuais da Consellería de Medio Rural e do Mar co obxecto de aproveitar a maior resolución temporal desta fonte.

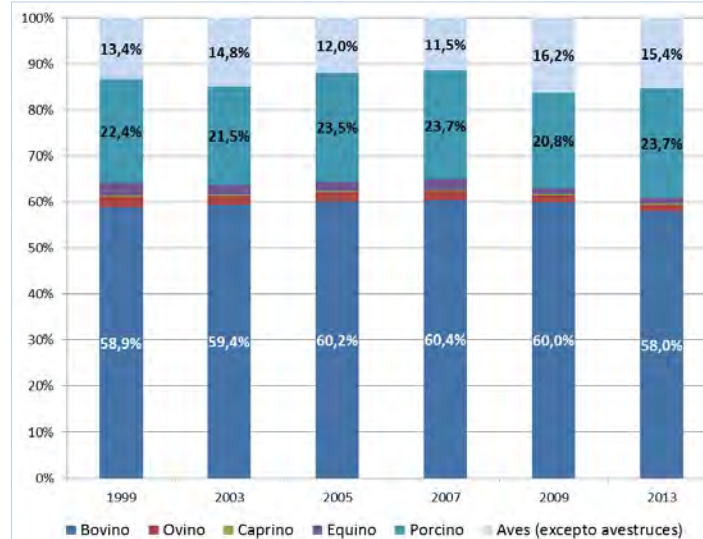
Medidas do indicador:

- 1.- Porcentaxe de UG (unidades gandeiras) por especie
- 2.- Número de UG (unidades gandeiras) por especie
- 3.- Número de cabezas de vacas
- 4.- Número de prazas de porcino

Estado:

A especialización gandeira non ten variado substancialmente nos últimos anos sendo o sub sector do vacún o que acada o maior representatividade observándose nel unha lixeira diminución. O sub sector do porcino e o avícola son os que lle seguen o vacún respectivamente, apreciándose unha tendencia destas especies a gañar mais peso. Os sub sectores ovino, caprino e equino, con moi pouca representatividade, seguen unha tendencia decrecente.

Evolución do indicador (Número total de unidades gandeiras (UG):

Xunta de Galicia

SE.H.03

Carga gandeira

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Facer un seguimento dos recursos gandeiros e o uso do territorio para manter unha actividade gandeira sostible e rendible.

A capacidade de manter unha actividade gandeira con recursos forraxeiros endóxenos é unha estratexia de eficiencia, competitividade e sustentabilidade a medio e longo prazo, e ten diferentes graos de repercusión sobre variables como a ocupación do territorio, a economía, a paisaxe, o patrimonio natural ou o cambio climático.

Se ben a sobreexplotación dos recursos pon en perigo a subsistencia destes, o abandono da actividade gandeira incide como un potencial incremento do risco de incendios ou como factor no despoboamento do medio rural, así como noutros aspectos como a integridade e calidade paisaxística.

Os sistemas de silvopastoreo parecen unha boa práctica en moitas zonas de Galicia como estratexia rendible e sostible.

Descrición do indicador:

A carga gandeira é a relación entre o número de animais e a superficie da que se alimentan nun tempo determinado.

Preténdese facer un seguimento e avaliar a relación entre a actividade gandeira e o territorio empregado, e dicir, o número de unidades gandeiras por hectárea nos diferentes ámbitos territoriais.

Os cálculos realizáronse para as especies cunha maior dependencia da base territorial e dos recursos forraxeiros como son o vacún, o ovino, o caprino e o equino (medida 1), para todas as especies (medida 2) e para as dúas especies con menor dependencia do territorio (medida 3).

Os datos relativos ao gando obtéñense do Censo Agrario, de periodicidade decenal, e os de ocupación do solo extráense da base de datos espacial da ocupación do solo en Galicia do SIOSE (Sistema de información de la ocupación do solo de España). Para facer esta relativización empregáronse os campos referidos a prados, cultivos, viñedos e froiteiras, invernadoiros e pasteiros.

Para este Informe acudíuse o Censo Agrario (1999-2009), na Enquisa sobre a estrutura das explotacións agrícolas (INE-IGE, 2003- 2005-2007-2013) en no SIOSE (2005, 2009, 2011).

Medidas do indicador:

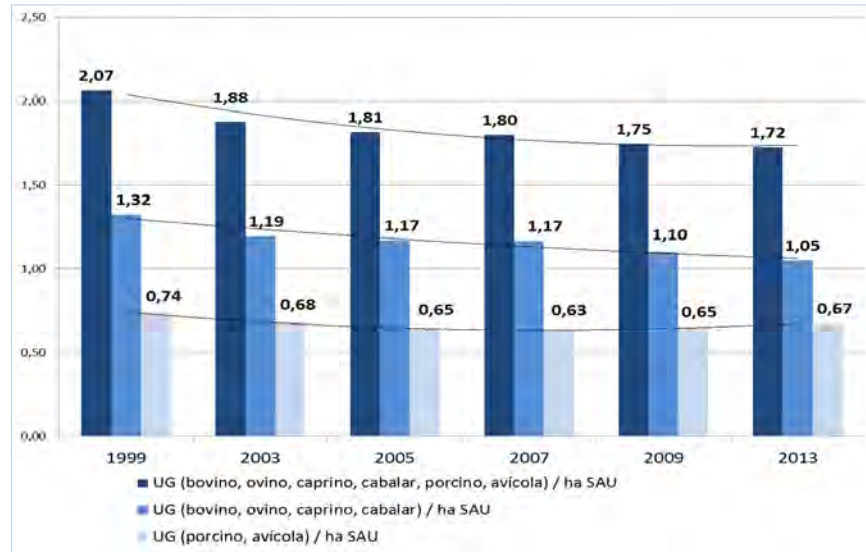
1. Unid gand. (UG) (bovino, ovino, caprino, cabalar, porcino, avícola) / SAU
2. Unid gand. (UG) (bovino, ovino, caprino, cabalar) / SAU
3. Unid gand. (UG) (porcino, avícola) / SAU

Estado:

A carga gandeira entre 1999 e 2013 comportouse de forma diferente si consideramos o conxunto das seis especies máis representativas da cabana gandeira galega ou separamos os monogástricos (porcino e aves) do resto.

A nivel Galicia a carga calculada a partir das UG dos monogástricos aumentou observa unha tendencia crecente a partir de 2007 mentres que a referida as UG de bovino, ovino, caprino e equino mantén a súa tendencia decrecente o igual que o fai a carga total, e dicir, considerando as UG das 6 especies respecto das hectáreas de SAU. Esta análise parece indicar que en liñas xerais non estamos ante un escenario de sobre explotación dos recursos por parte da cabana gandeira a pesar da tendencia a intensificación da produción.

Evolución do indicador (Carga gandeira):

Xunta de Galicia

SE.H.04

Especialización agrícola

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Facer un seguimento dos diferentes grupos de cultivo desde o punto de vista cuantitativo e cualitativo así como a representatividade de cada un deles.

A especialización agrícola dun territorio está relacionada coa súa capacidade de producir renda, fixar poboación no medio rural e co aproveitando dos recursos naturais e forraxeiros.

Reflicte a capacidade dun territorio para adaptarse e competir nun entorno globalizado como o actual no apartado da produción de alimentos, tendo esta adaptación repercusións sobre a eficiencia económica e a sustentabilidade ambiental.

A agricultura tamén é un sector clave na conservación dos espazos agrarios e o patrimonio natural, favorecendo en moitos casos a biodiversidade e contribuíndo a mellora da paisaxe.

Descrición do indicador:

Trata de aproximarse o dinamismo do sector agrícola gandeiro, a importancia cualitativa e cuantitativa que ten cada grupo de cultivo, tanto en termos absolutos como relativos.

Os grupos de cultivo que se teñen en conta son os mais relevantes en Galicia: cultivos hortícolas flores e viveiros, cultivos forraxeiros, cereais de inverno, froiteiras, viñedo, castiñeiro, leguminosas gran, tubérculos, outras terras e prados e pasteiros.

Utilízase os datos do Anuario de Estatística Agraria de Galicia para tipificar cada un deles.

Medidas do indicador:

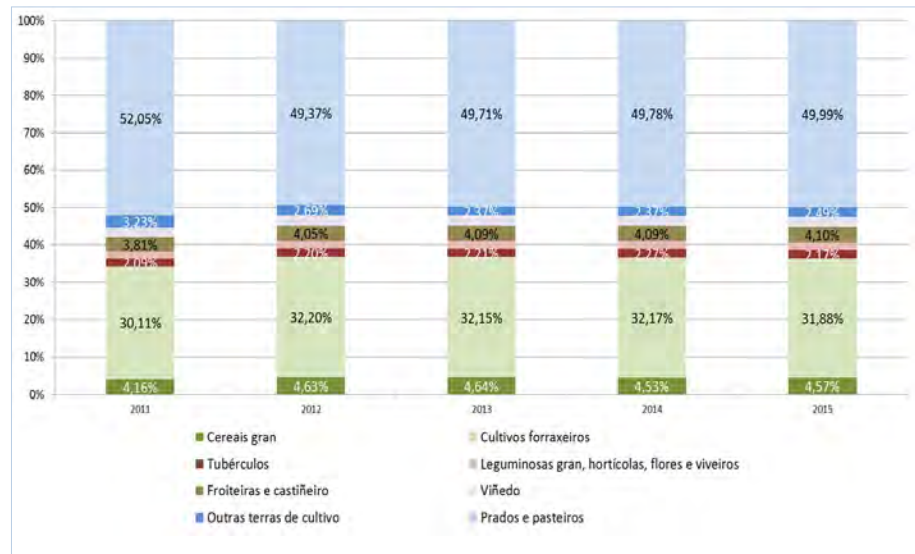
- 1.- Porcentaxe de superficie dos cultivos respecto da superficie da SAU
- 2.- Superficie dos cultivos

Estado:

A nivel de Galicia, o peso relativo dos cultivos forraxeiros vense incrementando nos últimos anos pasando do 30 % en 2011 ó 32 % en 2015 mentres que o dos prados e pasteiros decreceu pasando do 52 % no 2011 o 50 % 2015.

Este feito parece indicar unha tendencia cara a intensificación da produción de forraxes en base o cultivo de millo e herba (pradeiras), tendencia posiblemente motivada pola dificultade no acceso á terra dos gandeiros optando por sistemas mais intensivos de produción.

Evolución do indicador (Medida 1):

Xunta de Galicia

SE.H.05

Explotacións agrarias

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador é facer un seguimento da evolución das explotacións agrícolas.

O sector agrogandeiro está en continuo dinamismo producíndose unha reestruturación do mesmo sufrida principalmente polas explotacións de menor tamaño. O cooperativismo e o asociacionismo ven sendo desde anos un dos puntos no que as diversas políticas veñen poñendo énfase para tratar de facer a agricultura e agandería galegas máis competitivas.

Dentro deste proceso de redimensionamento das explotacións esta o acceso ou uso da terra como un dos principais obstáculos que están tendo os agricultores polo que as diferentes administracións levan definindo medidas como a concentración parcelaria, o banco de terras e as medidas fiscais como posibles vías de mellora da estrutura da estrutura agraria en Galicia.

Descrición do indicador:

Este indicador trata de facer un seguimento das explotacións en Galicia tanto en número de outros parámetros das mesmas como en número de UTA (unidades de traballo ano) que xeran e a superficie agrícola que utilizan e o tipo de tenencia da mesma.

Ademais faise un análise das explotacións de vacún por ser este un subsector de especial relevancia en Galicia. Neste subsector o indicador trata de aproximarse á estrutura do mesmo en canto ao número de vacas por explotación e o número das mesmas en función do número de vacas.

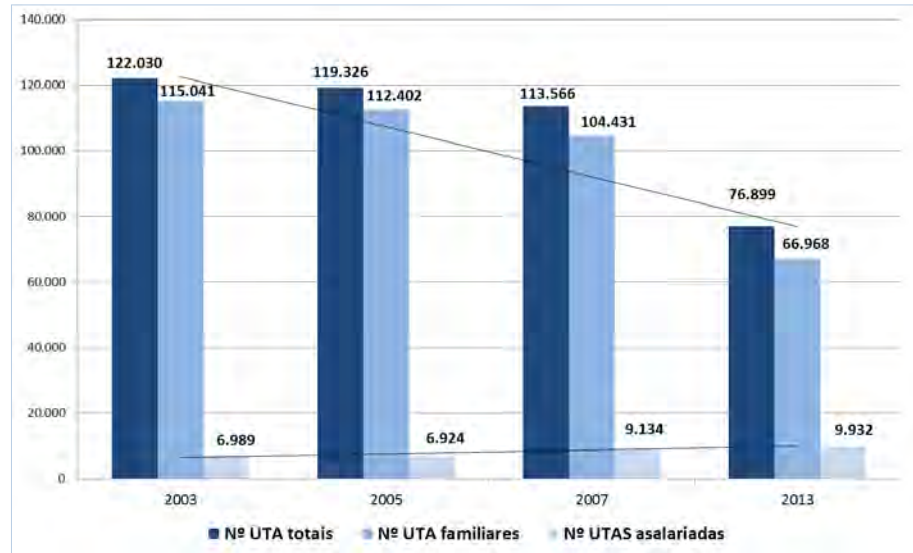
Medidas do indicador:

1.- Número de UTA nas explotacións. 2.- Número de explotacións de vacún segundo o número de vacas. 3.- Número de vacas por explotación no 2013. 4.- Superficie agrícola utilizada (SAU) segundo o réxime de tenencia. 5.- Porcentaxe de superficie agrícola utilizada (SAU) segundo o réxime de tenencia

Estado:

O número de explotacións de vacún mantén unha tendencia negativa mentres que o número de vacas por explotación mantén unha tendencia crecente incrementándose no ano 2014 con respecto ao 2011 un 11%. Con respecto ao número de vacas reflíctese unha tendencia a diminución na serie histórica estudada amosándose nos últimos anos unha moderación nesta tendencia. A repercusión desta evolución reflíctese no emprego cunha tendencia decrecente segundo observándose un incremento sostido do emprego asalariado fronte ao familiar en consonancia coa redimensión que está a acontecer no sector. A propiedade é o réxime máis representativo. Sen embargo reflíctese unha diminución moi significativa da superficie baixo o réxime de propiedade experimentando un importante crecemento o arrendamento, a parceria e outros

Evolución do indicador (número UTA- Unidade Traballo Agrario-):

Xunta de Galicia

SE.I.01

Especialización acuícola

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Analizar a evolución da produción da acuicultura mariña en Galicia global e por especies.

A pesca, como actividade extractiva de recursos naturais e limitados nun contorno privilexiado como o de Galicia, ten sido un dos sectores económicos e sociais máis relevantes da sociedade galega.

Neste contexto, a acuicultura, mediante a incorporación de procesos produtivos ligados aos cultivos, supón un afianzamento dos produtos relacionados co mar, como reforzo da actividade extractiva.

A Xunta de Galicia estableceu a Estratexia Galega de Acuicultura en resposta á necesidade de dotar a este sector dunha planificación no marco da reforma da Política Pesquera Común, co obxecto de garantir a creación de riqueza dunha forma equilibrada e respetando o medio ambiente.

Descrición do indicador:

Este indicador exprésase a través de catro medidas relacionadas coa representatividade ou importancia relativa de cada unha das especies, ou grupos de especies, que actualmente se están cultivando en Galicia tanto en produción como en valor económico.

Ademais, e debido a gran importancia que ten o mexillón dentro da acuicultura mariña galega propónse un seguimento desta especie a nivel distrito e provincia tanto en cantidade producida como en valor económico.

Medidas do indicador:

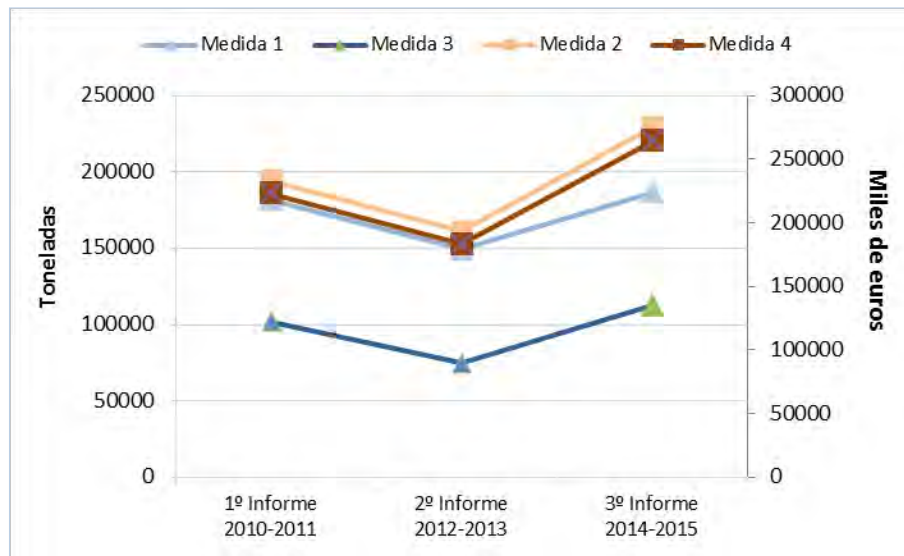
Medida 1: Porcentaxe en valor económico de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto ao total

Medida 2: Porcentaxe en produción de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total

Medida 3: Valor económico de mexillón por distrito marítimo

Medida 4: Produción de mexillón por distrito marítimo

Evolución do indicador:

Bloque

SOCIEDADE E ECONOMÍA SE

Subbloque

PESCA E ACUICULTURA I

Nome

Especialización acuícola 01

Estado:

Os bivalvos seguen a ter, no 2015, o maior peso na acuicultura de Galicia. Aumentaron a súa representatividade na produción acuícola galega, pasando do 94,9% no 2013, ao 95,9% no 2015 do total.

As producións de peixe de auga salgada e de auga doce, pola contra, descendieron. O peixe de auga salgada pasou de representar o 3,7% a acadar o 2,8% do total. O peixe de auga doce, é dicir, a produción de troita continental caeu lixeiramente dun 1,3% do total en 2013 ao 1,2% no 2015.

Das distintas especies, o mexillón ten a posición máis destacada dentro da produción acuícola galega, representando no 2015, un 94,8% da produción total, e supuxo un 60,2% do total de valor económico acadado neste ano.

Na provincia marítima de Vilagarcía, obtívose no 2015, o 73,8% do total de mexillón producido.

Por distritos marítimos, na Pobra do Caramiñal na Coruña e Cambados en Pontevedra seguen a ser os que máis produción acuícola obteñen. Respecto ao 2013, os distritos marítimos que máis variaron a súa representatividade con respecto aos totais obtido cada ano, foron Cangas cuxa produción de mexillón viuse minorada nun 5,2% e Cambados que aumentouna nun 4,1%.

Respecto ao valor económico acadado polas distintas especies de produción acuícola galega, a maior variación relativa medida en Kg/Euros respecto ao 2013, experimentouna a volandeira, cun 94,4% de variación, chegando case que a duplicar o seu prezo medio.

A ameixa fina é a seguinte especie en experimentar, neste período, unha variación relativa maior, acadando un 45,2% de incremento no prezo acadado no 2015, respecto do 2013.

Coherencia co modelo territorial

As DOT, na súa liña estratéxica B, describe o litoral galego como un espazo valioso, diverso, limitado, fráxil e irreproducibile sometido a presións e cambios que inducen a súa transformación. Isto implica que debe ser obxecto de especial protección en distintos frentes.

A produción pesqueira de acuícola dependerá en gran medida da sustentabilidade do sector e, por outra banda da calidade das augas nas que se desenvolve.

As Directrices de Ordenación do Territorio establecen* que a Xunta de Galicia elaborará un plan específico para a ordenación da acuicultura en terra e en mar en clave de sustentabilidade, que fomente este sector tendo en conta a forte demanda existente que pon en risco as capturas en bancos naturais.

*Determinacións 3.3.22.

Indicador: SE.I.01 Especialización acuícola

Porcentaxe en valor económico de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total

Caderno Medida 01

SE I 01 Especialización acuícola

Medida: 01 Porcentaxe en valor económico de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total

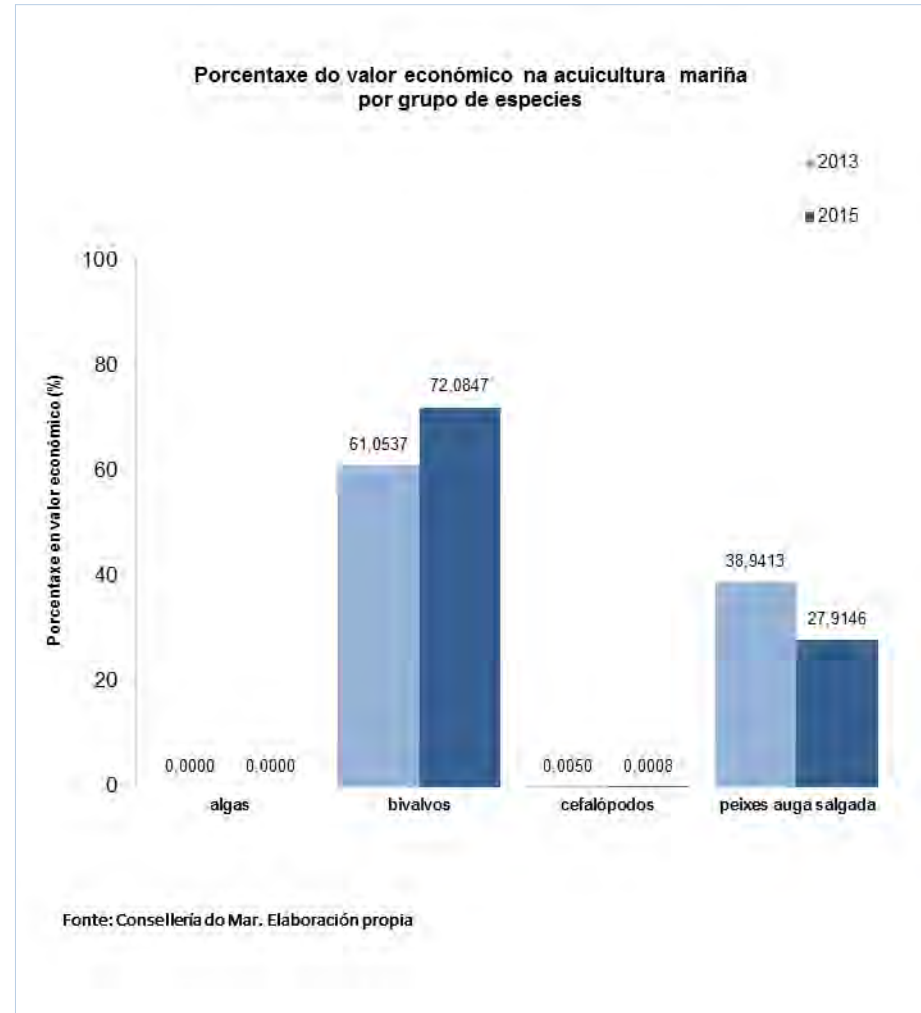
Descrición:

Reflicte a representatividade que ten cada especie ou grupo de especies con respecto do total da acuicultura en Galicia contabilizada polo valor acadado da produción.

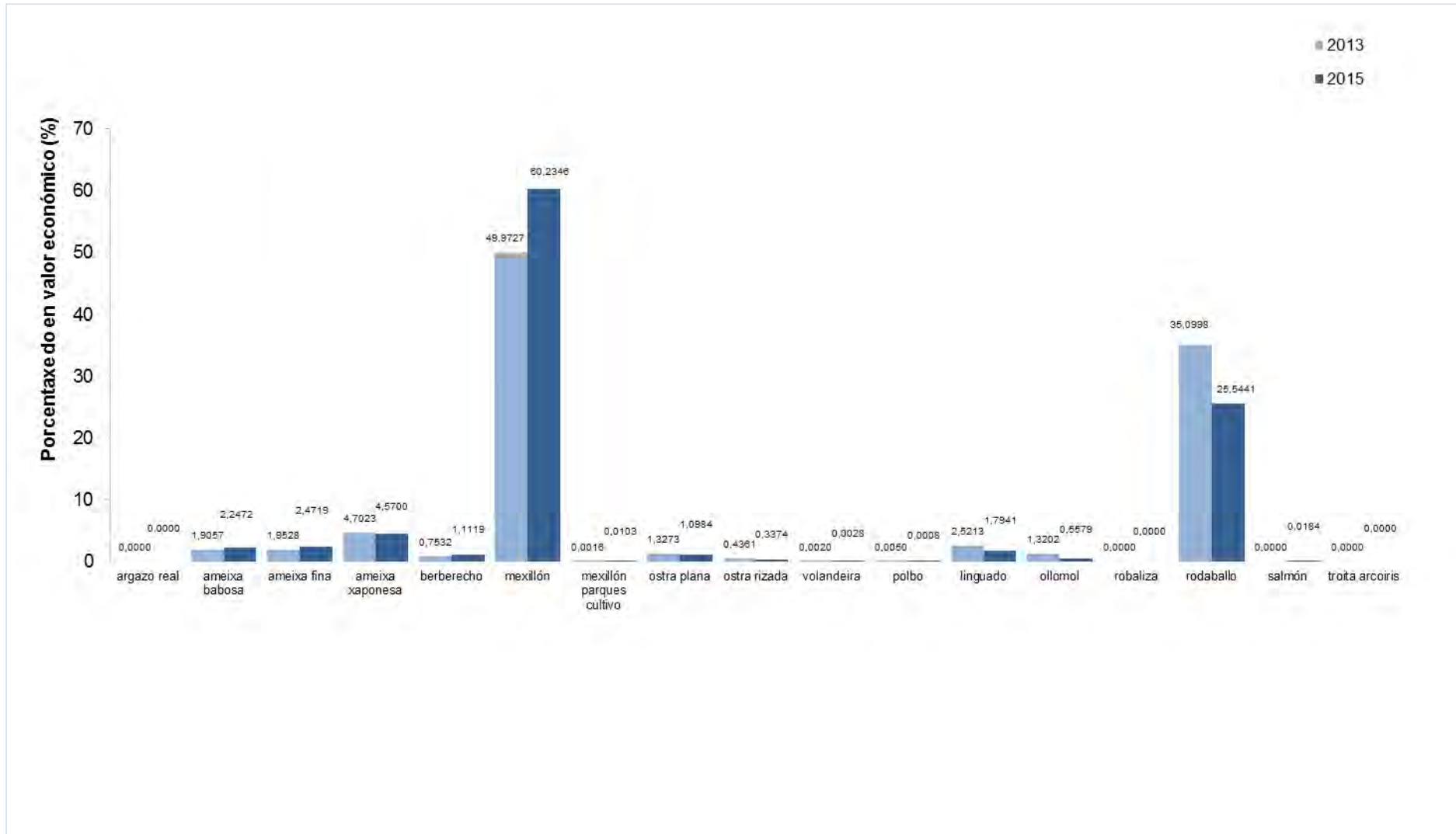
Ámbitos territoriais:

Gráfico:

SE.I.01 01 Porcentaxe en valor económico de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total

Indicador: SE.I.02 Especialización acuícola

Porcentaxe en produción de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total

Caderno Medida 02

SE I 01 Especialización acuícola

Medida: 02 Porcentaxe en produción de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto ao total

Descrición:

Reflicte a representatividade que ten cada especie ou grupo de especies con respecto do total da acuicultura en Galicia contabilizada en toneladas.

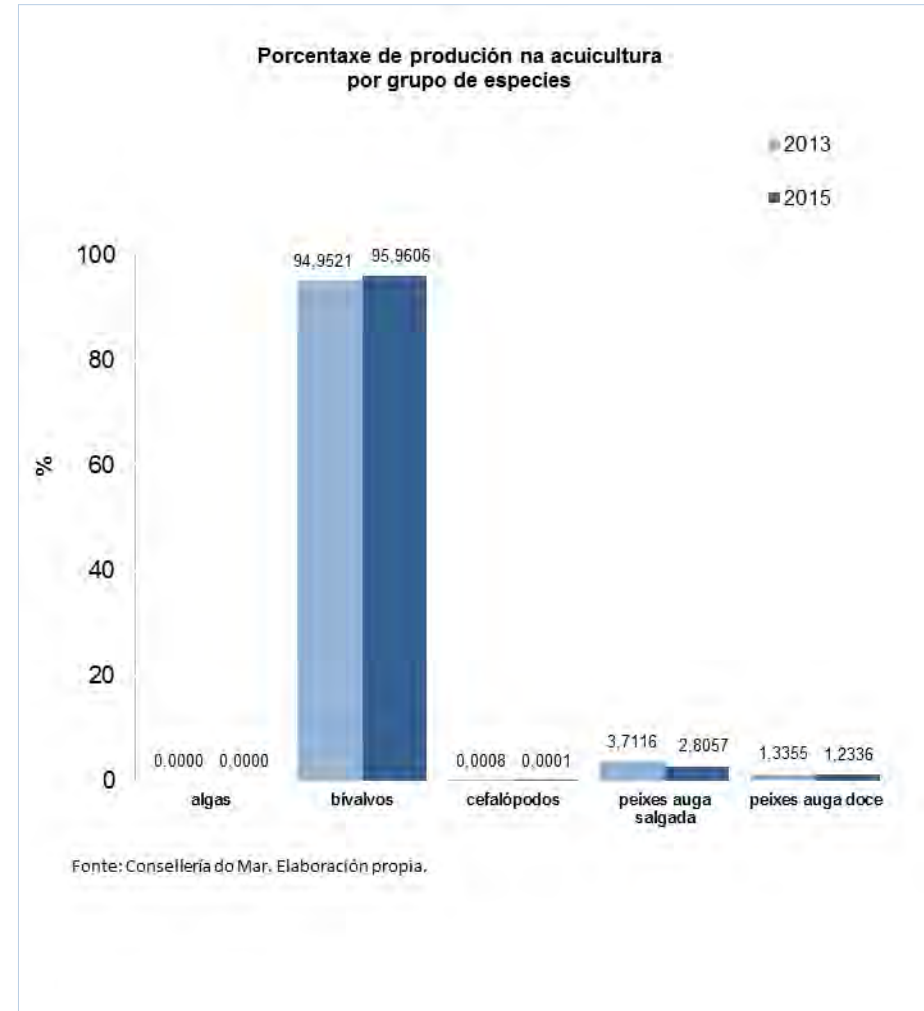
Ámbitos territoriais:

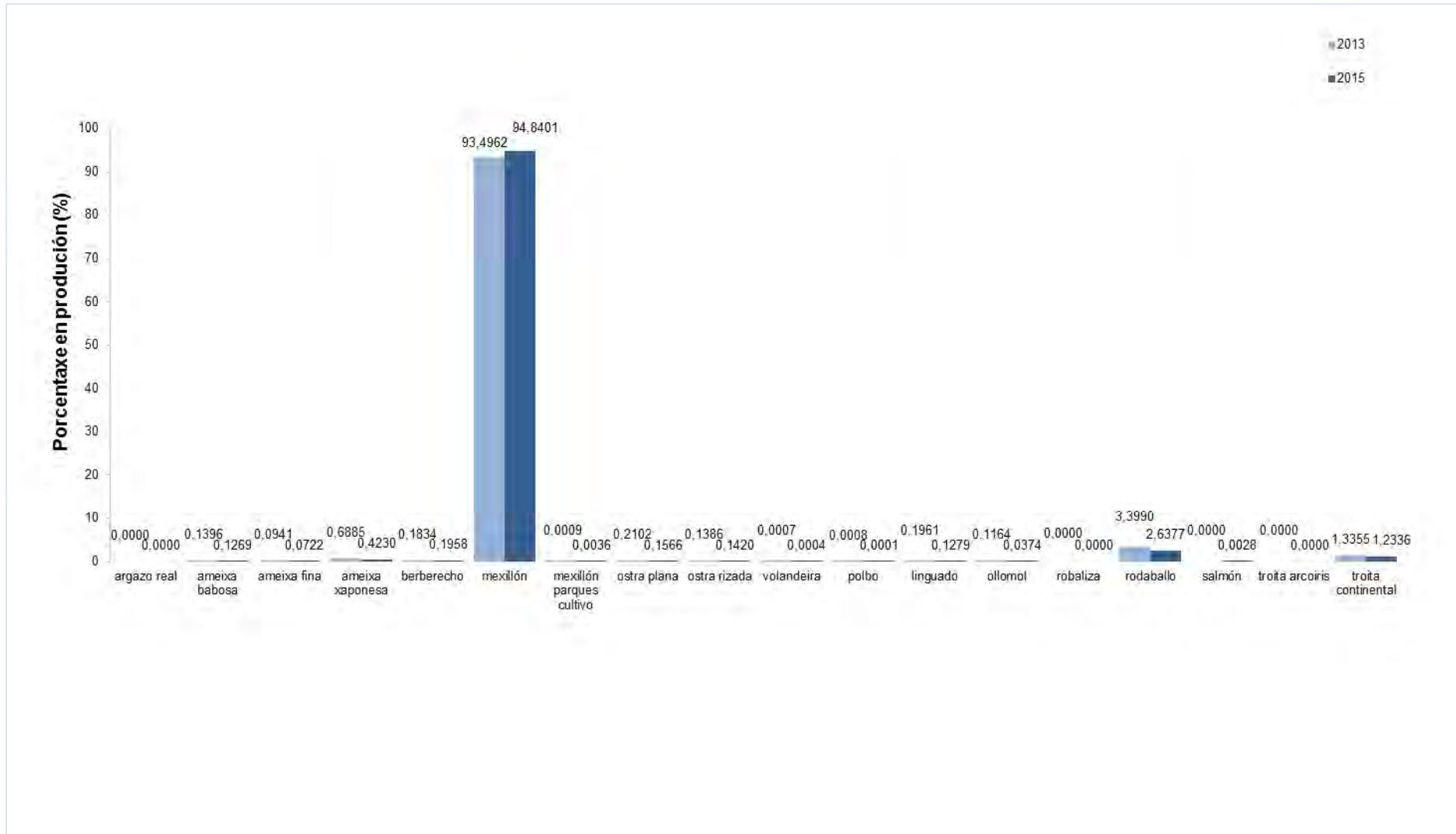
O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

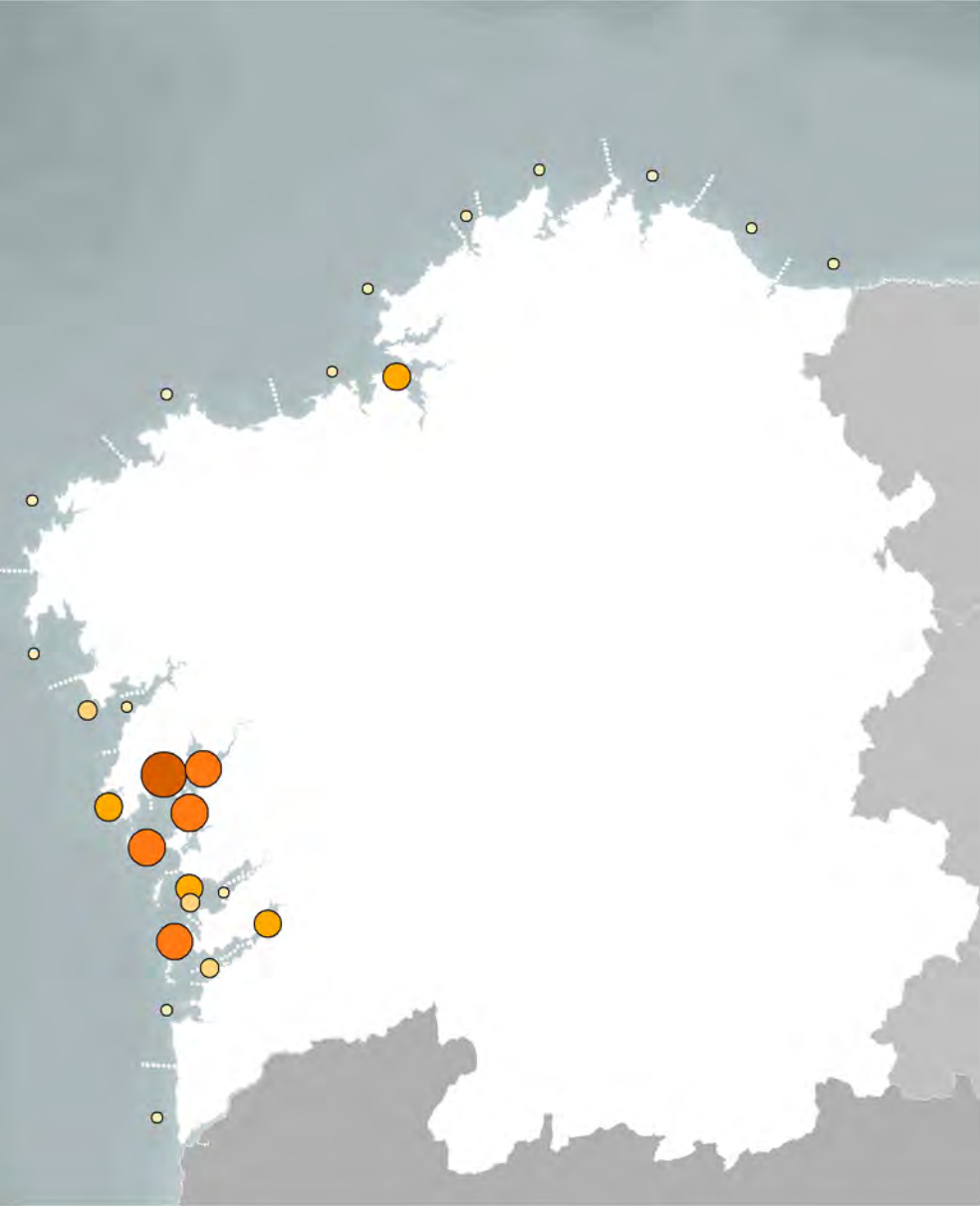
SE.I.01 02 Porcentaxe en produción de cada especie, ou grupo de especies, na acuicultura respecto do total

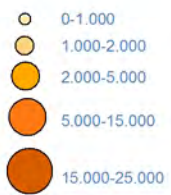
Indicador: SE.I.01 Especialización acuícola

Valor económico de mexillón por distrito

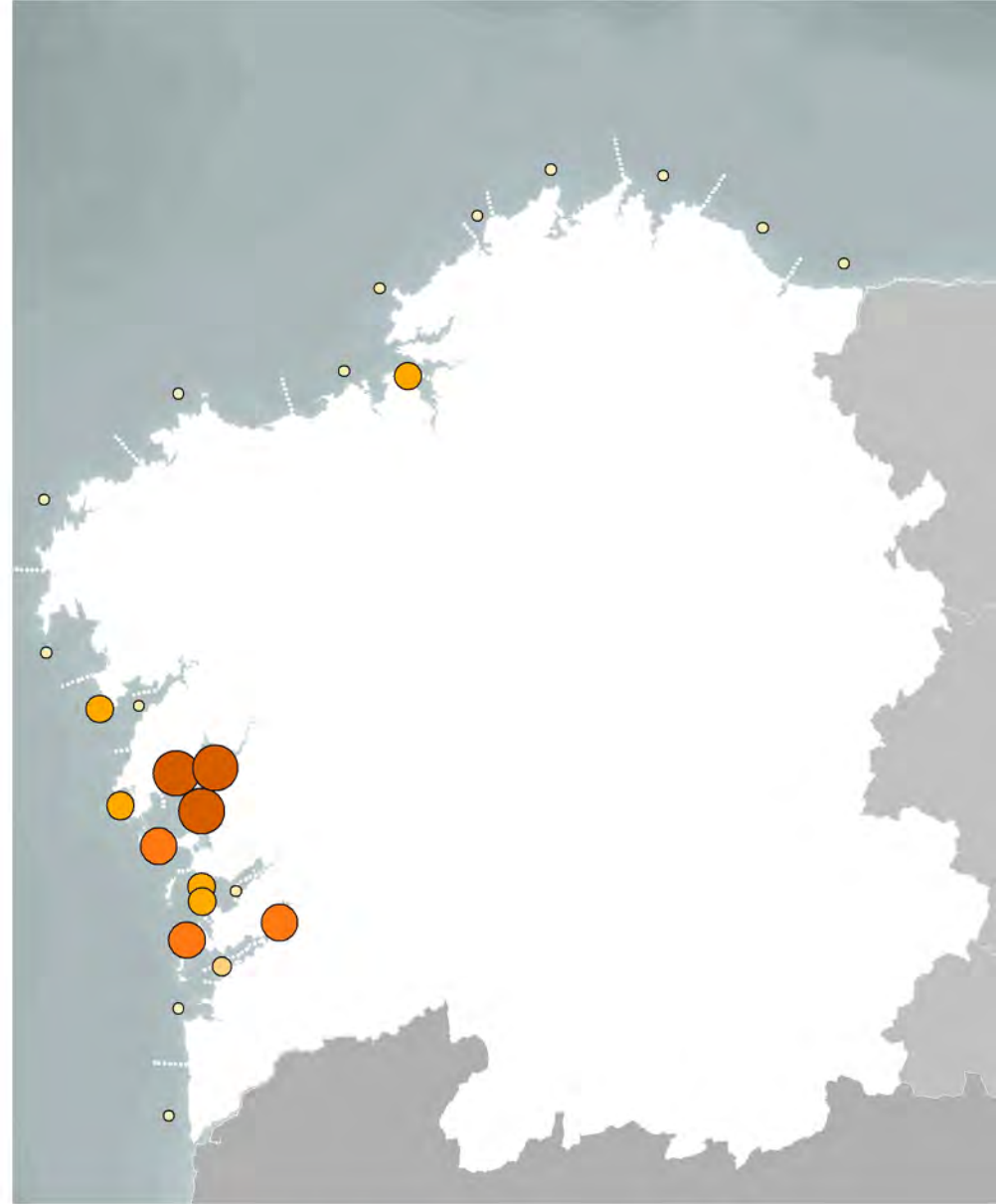
Caderno Medida 03

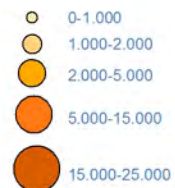
Producción de mexillón en miles de euros no 2013

Producción de mexillón en Galicia no ano 2013= 74.511 miles de €

Producción de mexillón en miles de euros no 2015

Producción de mexillón en Galicia no ano 2015 = 112.447 miles de €

SE I 01 Especialización acuícola

Medida: 03 Valor económico de mexillón por distrito

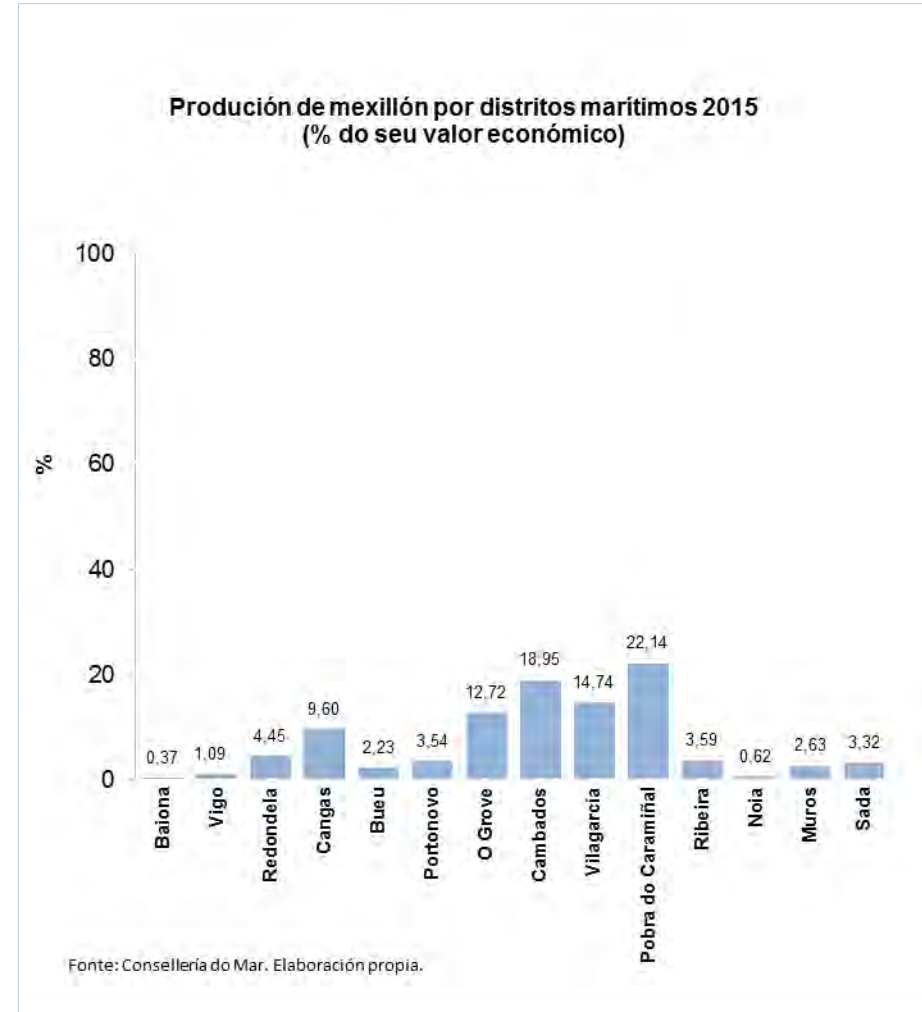
Descrición:

Esta medida expón o valor acadado pola venda de mexillón a nivel distrito marítimo anualmente

Ámbitos territoriais:

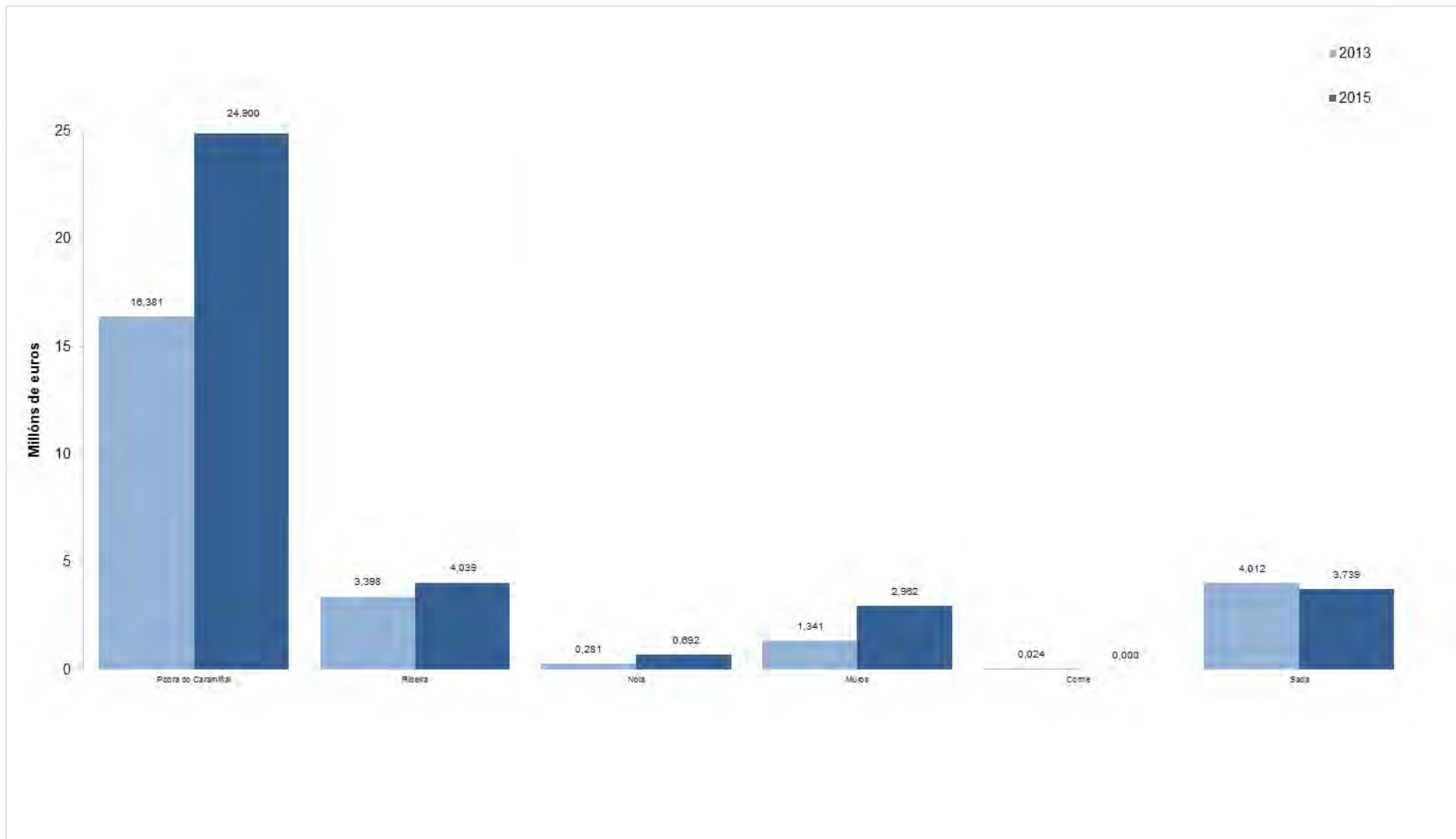

Gráfico:

SE.I.01 03 Valor económico de mexillón por distrito

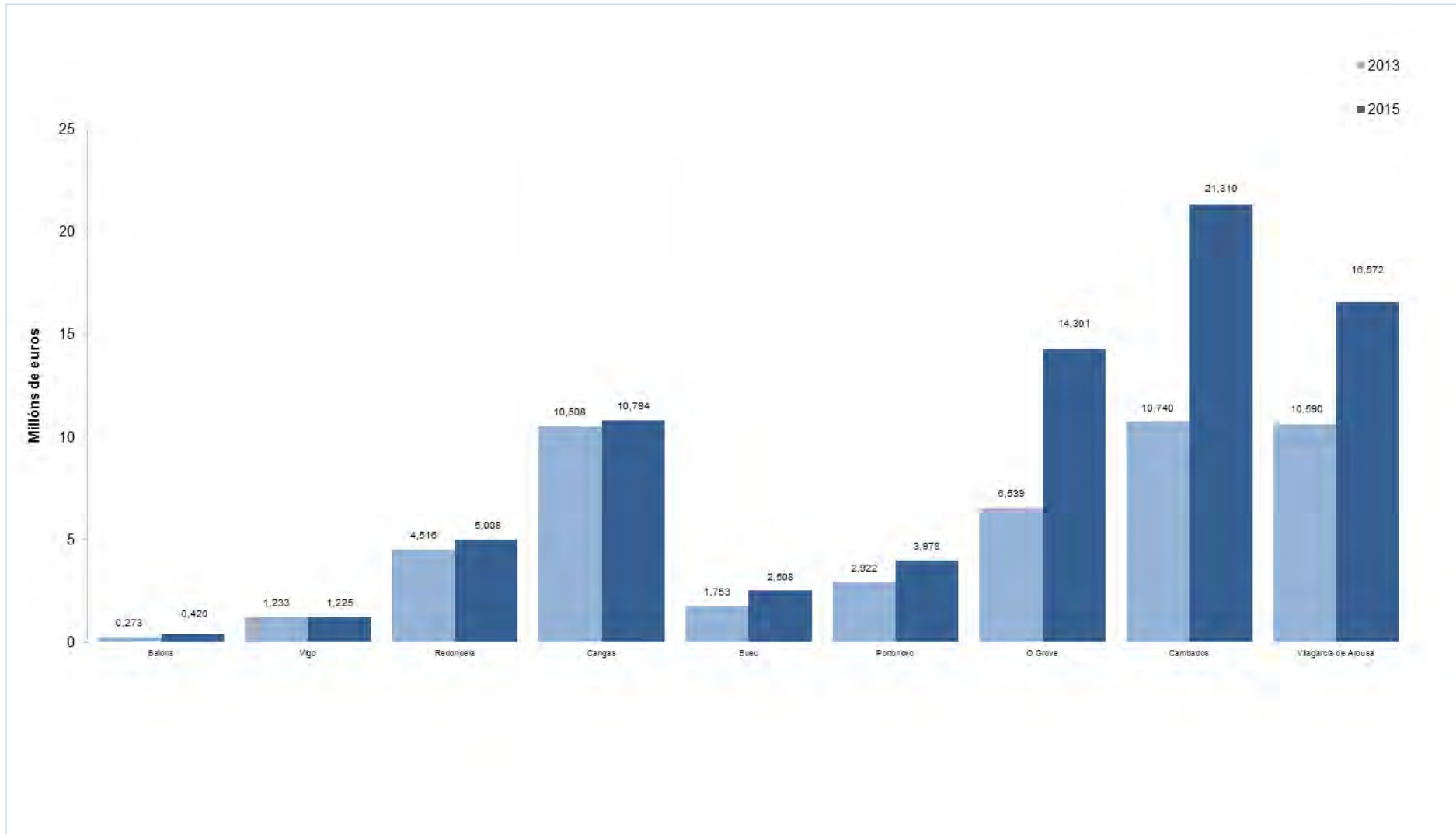
Gráfico A Coruña:

SE.I.01 03 Valor económico de mexillón por distrito

Gráfico Pontevedra:

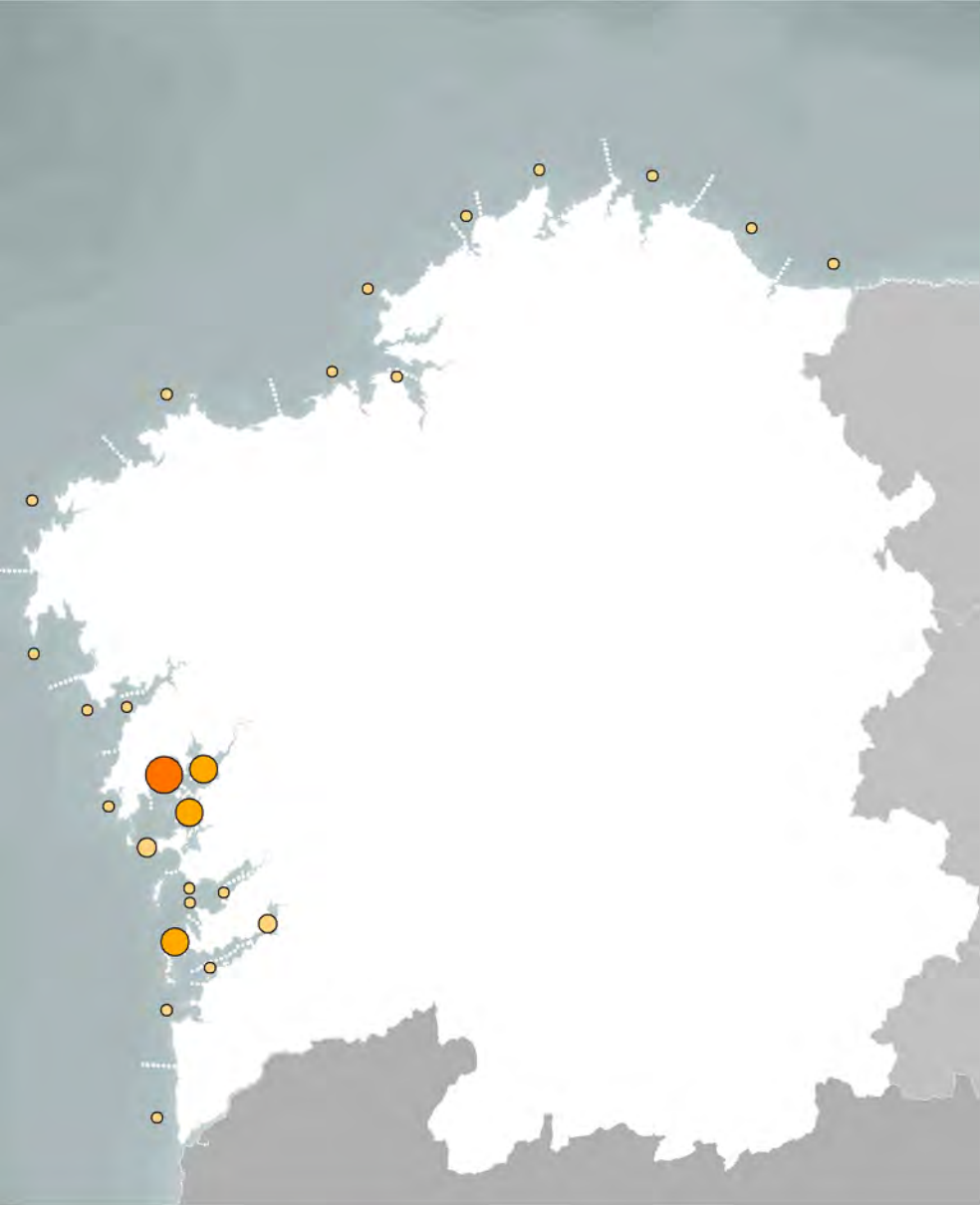

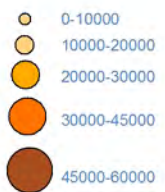
Indicador: SE.I.01 Especialización acuícola

Producción de mexillón por distrito marítimo

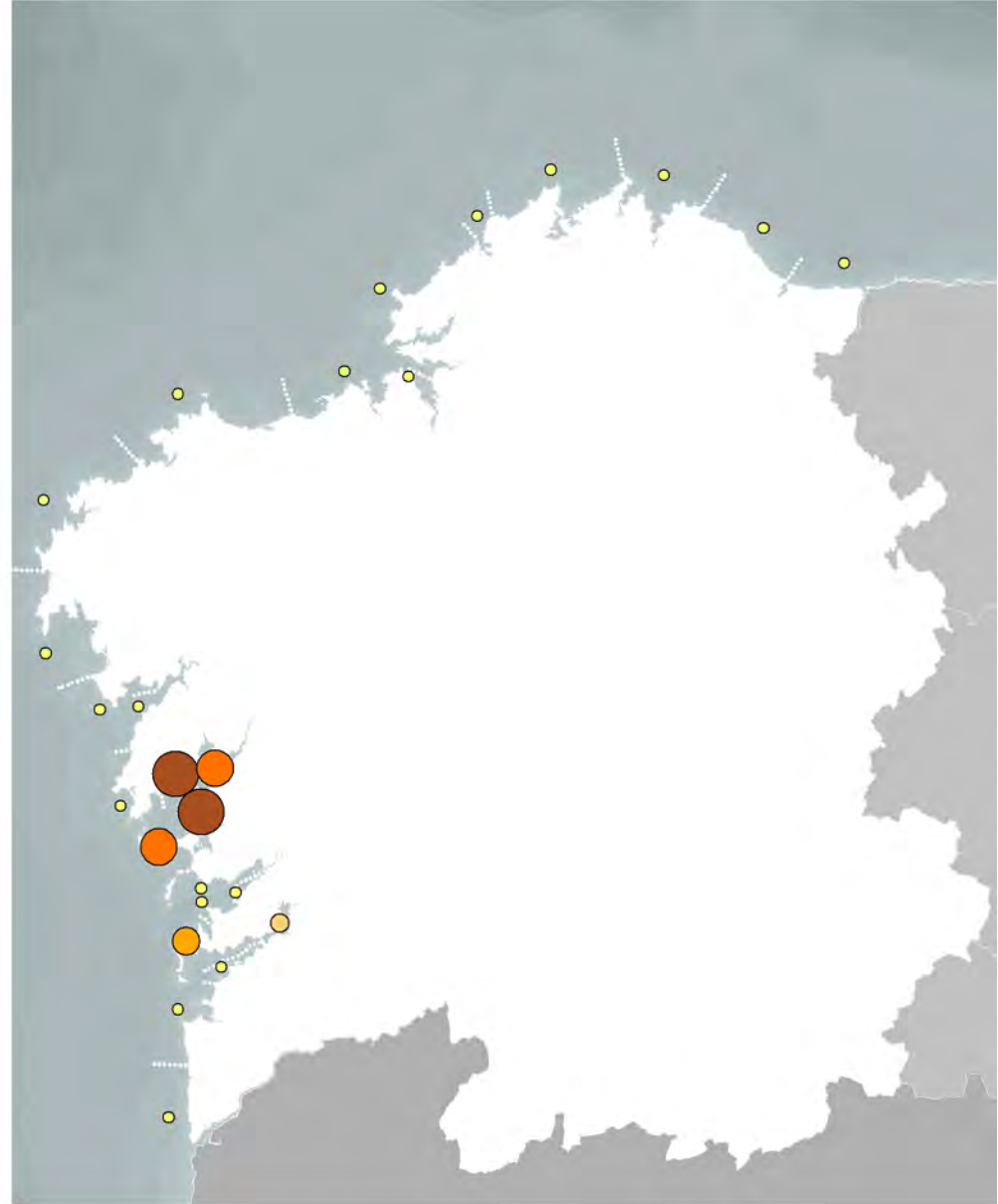
Caderno Medida 04

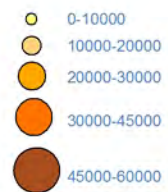
Producción de mexillón en toneladas no 2013

Producción de mexillón en Galicia no ano 2013= 183.168 t

Producción de mexillón en toneladas no 2015

Producción de mexillón en Galicia no ano 2015 = 222.945 t

SE I 01 Especialización acuícola

Medida: 04 Producción de mexillón por distrito marítimo

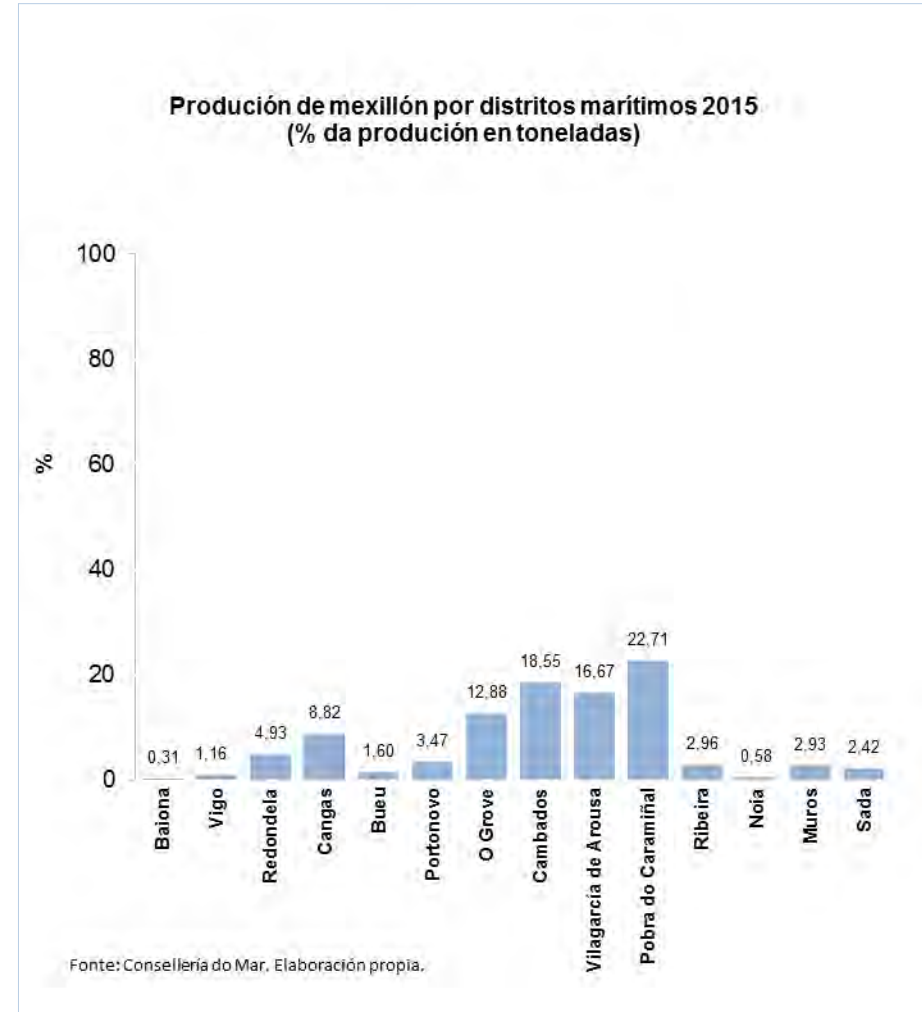
Descrición:

Esta medida expón a cantidade vendida de mexillón a nivel distrito marítimo anualmente

Ámbitos territoriais:

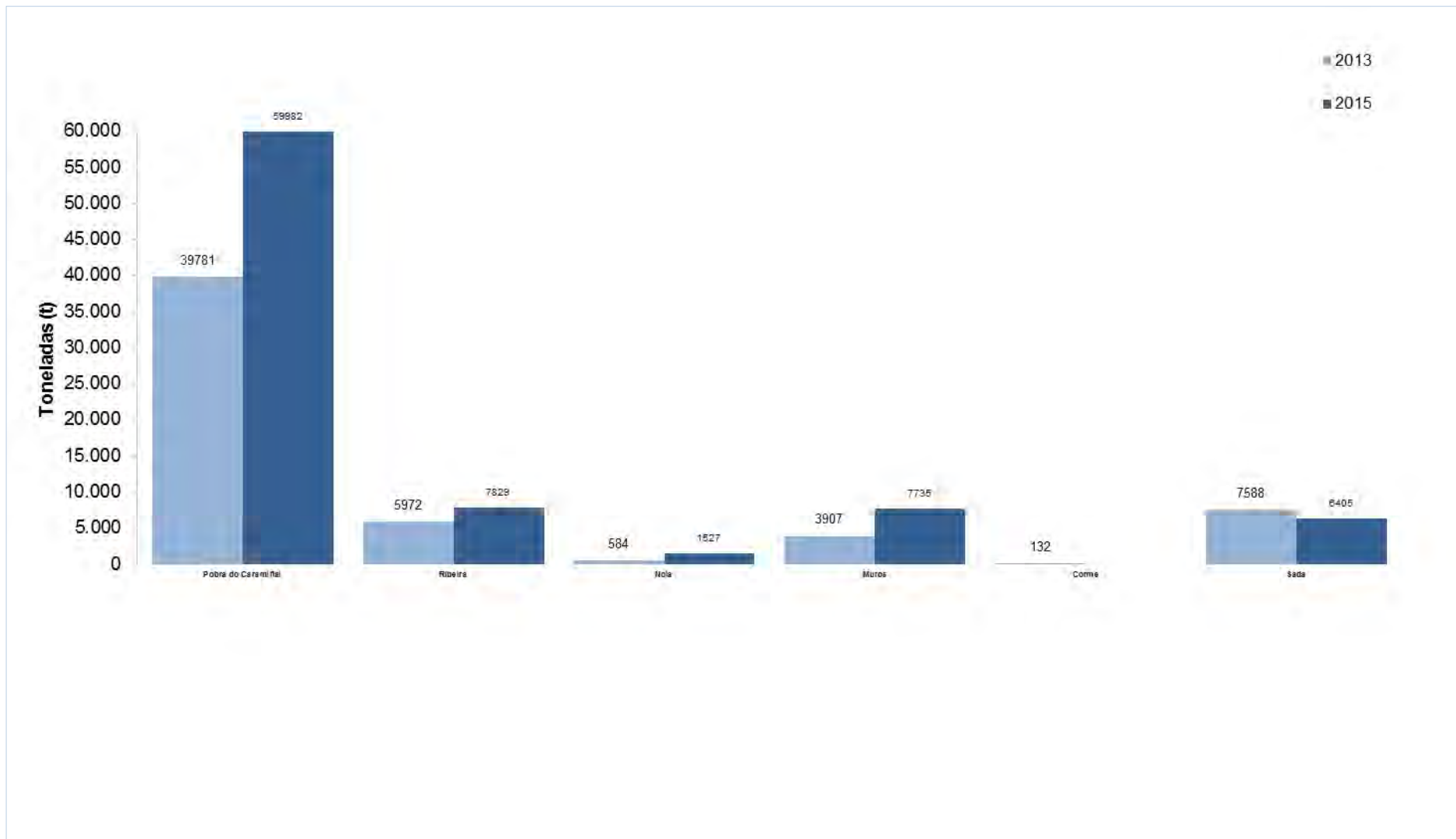

Gráfico:

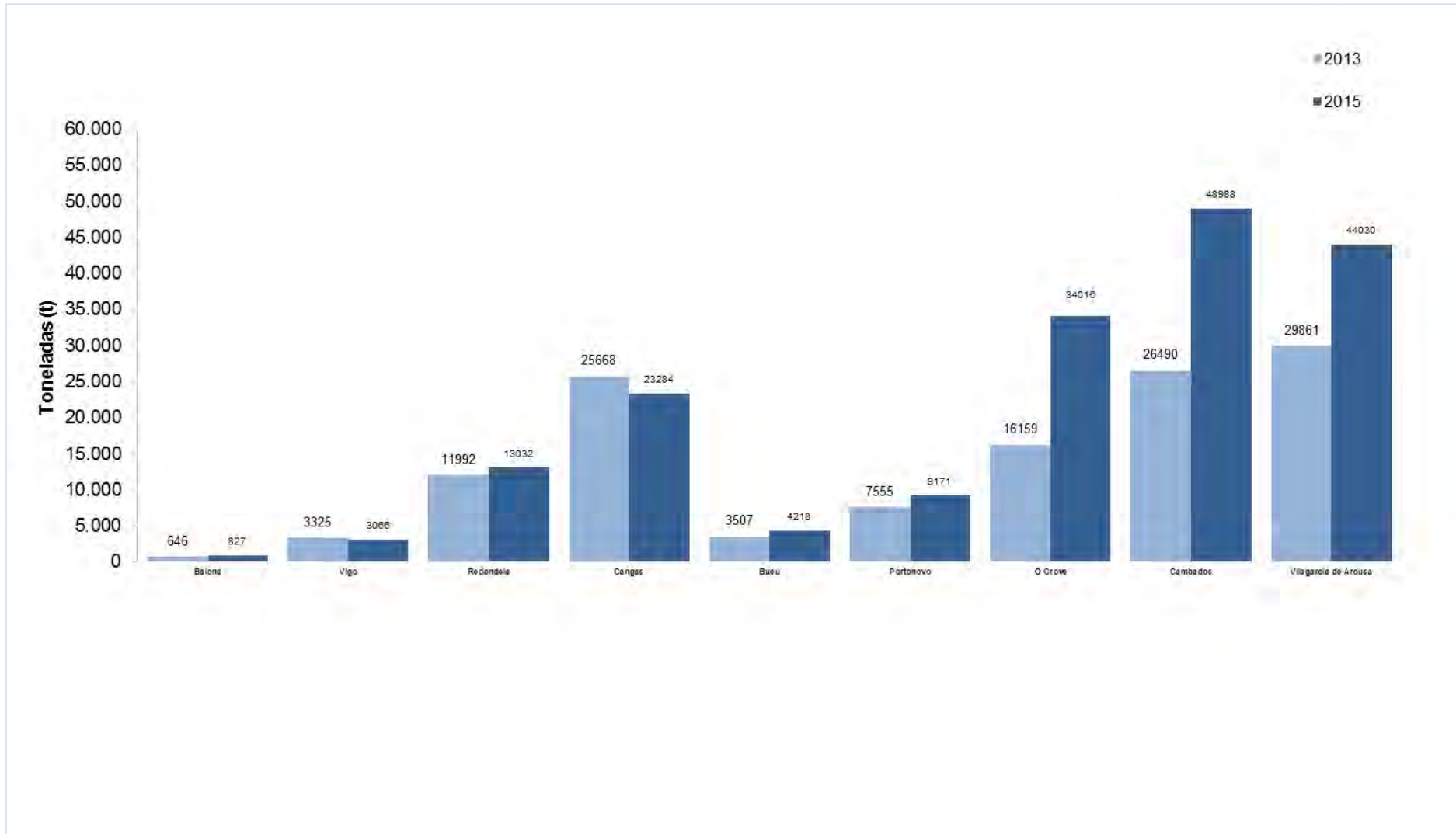
SE.I.01 04 Valor económico de mexillón por distrito

Gráfico A Coruña:

SE.I.01 03 Valor económico de mexillón por distrito

Gráfico Pontevedra:

Indicador: SE.I.01

Especialización acuícola

Caderno Anexo

Bloque	SOCIEDADE E ECONOMÍA	SE
Subbloque	PESCA E ACUICULTURA	I
Nome	Especialización acuícola	01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Neste indicador de Especialización acuícola non se levou a cabo ningún tratamento da información subministrada, o que se fixo foi unha análise das cantidades producidas segundo a especie e o seu valor económico acadado, e concretamente fixar máis a atención non estudo na localización da produción da especie máis representativa na acuicultura galega, o mexillón.

PROCESO DE CÁLCULO:

Os datos empregados para a elaboración deste indicador son facilitados pola Consellería do Mar a través da súa páxina web: www.pescadegalicia.com

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Valor económico da produción acuícola das	Consellería do Mar	2015	Galicia	Anual	
	Valor da produción acuícola das diferentes	Consellería do Mar	2015	Galicia	Anual	
	Valor económico da produción acuícola das	Consellería do Mar	2015	Distrito	Anual	
	Valor da produción acuícola das diferentes	Consellería do Mar	2015	Distrito	Anual	

REFERENCIAS:

Anuarios de acuicultura (www.pescadegalicia.com)

DATOS: Medida 1 e 2

TIPOLOXÍA DE ACUICULTURA MARIÑA	Valor económico en millóns de euros	
	2014	2015
ALGAS	16,000	0,000
argazo real	16,000	0,000
BIVALVOS	116.544,683	134.568,490
ameixa babosa	1.831,074	4.195,093
ameixa fina	3.587,225	4.614,585
ameixa xaponesa	8.772,464	8.531,414
berberecho	945,829	2.075,705
mexillón	98.671,714	112.446,662
mexillón parques cultivo	5,098	19,312
ostra plana	2.058,025	2.050,542
ostra rizada	647,069	629,883
volandeira	26,186	5,295
CEFALÓPODOS	5,625	1,433
polbo	5,625	1,433
PEIXES DE AUGA SALGADA	55.246,502	52.111,230
linguado	4.059,601	3.349,328
ollomol	1.622,100	1.041,573
robaliza	0,000	0,000
rodaballo	49.564,800	47.685,993
salmón	0,000	34,337
troita arcoiris (marina)		0,000
PEIXES DE AUGA DOCE	sen dato	sen dato
troita arcoiris (continental)	sen dato	sen dato
TOTAL	171.812,8100	186.681,1530

TIPOLOXÍA DE ACUICULTURA MARIÑA	Porcentaxe en euros	
	2014	2015
ALGAS	0,0093	0,0000
argazo real	0,0093	0,0000
BIVALVOS	67,8324	72,0847
ameixa babosa	1,0657	2,2472
ameixa fina	2,0879	2,4719
ameixa xaponesa	5,1058	4,5700
berberecho	0,5505	1,1119
mexillón	57,4298	60,2346
mexillón parques cultivo	0,0030	0,0103
ostra plana	1,1978	1,0984
ostra rizada	0,3766	0,3374
volandeira	0,0152	0,0028
CEFALÓPODOS	0,0033	0,0008
polbo	0,0033	0,0008
PEIXES DE AUGA SALGADA	32,1551	27,9146
linguado	2,3628	1,7941
ollomol	0,9441	0,5579
robaliza	0,0000	0,0000
rodaballo	28,8481	25,5441
salmón	0,0000	0,0184
troita arcoiris	0,0000	0,0000
PEIXES DE AUGA DOCE	sen dato	sen dato
troita continental	sen dato	sen dato
TOTAL	100,0	100,0

TIPOLOXÍA DE ACUICULTURA MARIÑA	Produción en Toneladas	
	2014	2015
ALGAS	1,600	0,000
argazo real	1,600	0,000
BIVALVOS	238.161,794	267.229,740
ameixa babosa	134,316	353,415
ameixa fina	193,675	201,045
ameixa xaponesa	1.346,674	1.178,062
berberecho	269,744	545,224
mexillón	235.459,090	264.109,327
mexillón parques cultivo	2,966	10,158
ostra plana	447,208	435,971
ostra rizada	301,236	395,372
volandeira	6,886	1,165
CEFALÓPODOS	0,881	0,239
polbo	0,881	0,239
PEIXES DE AUGA SALGADA	8.453,768	7.813,319
linguado	485,469	356,092
ollomol	184,188	104,102
robaliza	0,000	0,000
rodaballo	7.784,111	7.345,340
salmón	0,000	7,786
troita arcoiris	0,000	0,000
PEIXES DE AUGA DOCE	2.143,770	3.435,230
troita continental	2.143,770	3.435,230
TOTAL	248.761,8	278.478,5

TIPOLOXÍA DE ACUICULTURA MARIÑA	Porcentaxe en Toneladas	
	2014	2015
ALGAS	0,0006	0,0000
argazo real	0,0006	0,0000
BIVALVOS	95,7389	95,9606
ameixa babosa	0,0540	0,1269
ameixa fina	0,0779	0,0722
ameixa xaponesa	0,5414	0,4230
berberecho	0,1084	0,1958
mexillón	94,6524	94,8401
mexillón parques cultivo	0,0012	0,0036
ostra plana	0,1798	0,1566
ostra rizada	0,1211	0,1420
volandeira	0,0028	0,0004
CEFALÓPODOS	0,0004	0,0001
polbo	0,0004	0,0001
PEIXES DE AUGA SALGADA	3,3983	2,8057
linguado	0,1952	0,1279
ollomol	0,0740	0,0374
robaliza	0,0000	0,0000
rodaballo	3,1291	2,6377
salmón	0,0000	0,0028
troita arcoiris	0,0000	0,0000
PEIXES DE AUGA DOCE	0,8618	1,2336
troita continental	0,8618	1,2336
TOTAL	100,0	100,0

DATOS: Medida 3 e 4

Distrito marítimo	Produción de mexillón en 2015 (Toneladas)	Porcentaxe da produción de mexillón 2015	Produción de mexillón en 2014 (Toneladas)	Porcentaxe da produción de mexillón 2014
Ribadeo				
Burela				
Viveiro				
Cariño				
Cedeira				
Ferrol				
Sada	6.404,57	2,42	7.389,70	3,14
Corme				
Camariñas				
Corcubián				
Muros	7.734,57	2,93	7.863,14	3,34
Noia	1.526,96	0,58	1.338,15	0,57
Ribeira	7.828,71	2,96	7.160,34	3,04
Pobra do Caramiñal	59.982,22	22,71	51.327,82	21,80
Vilagarcía de Arousa	44.030,35	16,67	34.294,88	14,57
Cambados	48.988,38	18,55	40.433,68	17,17
O Grove	34.015,92	12,88	27.153,26	11,53
Portonovo	9.170,78	3,47	11.371,78	4,83
Bueu	4.217,68	1,60	9.739,60	4,14
Cangas	23.283,67	8,82	27.528,62	11,69
Redondela	13.032,43	4,93	7.669,03	3,26
Vigo	3.066,23	1,16	1.906,29	0,81
Baiona	826,87	0,31	282,81	0,12
Galicia	264.109,33	100,00	235.459,09	100,00

Distrito marítimo	Valor da produción de mexillón en 2015 (millóns de euros)	Porcentaxe do valor da produción de mexillón 2015	Valor da produción de mexillón en 2014 (millóns de euros)	Porcentaxe do valor da produción de mexillón 2014
Ribadeo				
Burela				
Viveiro				
Cariño				
Cedeira				
Ferrol				
Sada	3,74	3,32	3,918	3,97
Corme				
Camariñas				
Corcubián				
Muros	2,96	2,63	2,630	2,67
Noia	0,69	0,62	0,544	0,55
Ribeira	4,04	3,59	3,496	3,54
Pobra do Caramiñal	24,90	22,14	21,808	22,10
Vilagarcía de Arousa	16,57	14,74	13,408	13,59
Cambados	21,31	18,95	16,617	16,84
O Grove	14,30	12,72	10,524	10,67
Portonovo	3,98	3,54	4,607	4,67
Bueu	2,51	2,23	5,577	5,65
Cangas	10,79	9,60	11,845	12,00
Redondela	5,01	4,45	2,903	2,94
Vigo	1,22	1,09	0,654	0,66
Baiona	0,42	0,37	0,140	0,14
Galicia	112,447	100,00	98,672	100,00

Xunta de Galicia

SE.I.02

Capacidade pesqueira

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Facer unha caracterización da flota pesqueira galega.

A pesca, como actividade extractiva de recursos naturais e limitados nun contorno privilexiado como o de Galicia, é un dos sectores económicos e sociais máis relevantes da sociedade galega.

Neste contexto, a análise das características da flota pesqueira galega é de gran relevancia para entender a representatividade deste sector en Galicia e no conxunto do Estado e particularmente o seu peso á hora de adoptar acordos internacionais nesta materia.

Descrición do indicador:

Este indicador exprésase a través de catro medidas relacionadas coa represEste indicador exprésase a través de seis medidas relacionadas coas características da flota pesqueira galega, segundo os datos dos buques inscritos no Rexistro de buques de Galicia no ano 2013, por caladoiro, tipo de pesca e zonas administrativas.

Galicia está dividida en nove zonas administrativas:

Zona I:Vigo. Zona II:Pontevedra. Zona III:Arousa. Zona IV:Muros. Zona V:Fisterra. Zona VI: Costa da Morte. Zona VII:A Coruña-Ferrol. Zona VIII. Cedeira. Zona IX. Mariña lucense.

Estado:

No ano 2015 foron 4.438 buques con porto base en Galicia, un 3,2% menos que no 2013. A zona administrativa con máis buques segue a ser a de Arousa con 1.717 buques inscritos, o 38,69% do total de Galicia e a de menos o porto de Cedeira, cun peso de 2,8%. O 96% dos buques con porto base en Galicia pescan no caladoiro nacional, empregando principalmente artes menores.

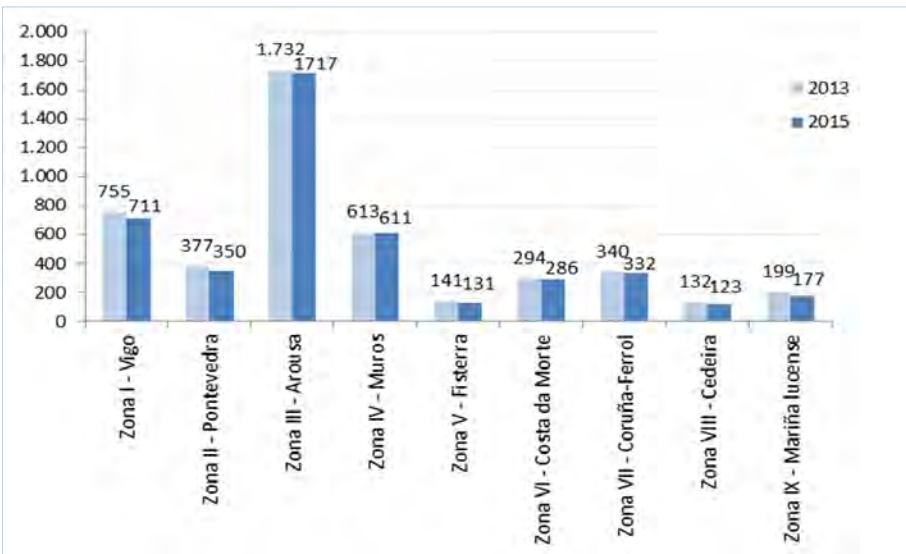
O arqueo de rexistro bruto nos buques con porto base en Galicia reduciuse respecto do 2013, un 9,3%. Os arqueos medios por buque superiores danse nos que saen ás pesqueiras internacionais e comunitarias. Os buques cunha potencia media menor son os que saen ao caladoiro nacional Cantábrico- Noroeste.

A Mariña Lucense é a zona administrativa que destaca cos buques con máis capacidade e potentes de toda a flota galega, a moita distancia dos de outras zonas administrativas.

Medidas do indicador:

1. Número de buques por caladoiro
2. Arqueo GT dos buques por caladoiro
3. Potencia dos buques por caladoiro
4. Número de buques por zonas administrativas (**implementada neste Informe 2016**)
5. Arqueo GT por zonas administrativas (**implementada neste Informe 2016**)
6. Potencia dos buques por zonas administrativas

Evolución do indicador - Medida 4:

Xunta de Galicia

SE.J.01

Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Facer un seguimento do proceso de ordenación e xestión forestal como elemento dinamizador da eficiencia e sustentabilidade na actividade e uso forestal do territorio.

A ordenación forestal é a base dunha xestión forestal sostible. Unha planificación espazo-temporal, inclúe a inventariación dos recursos sobre a base do mellor uso posible destes, a definición de prioridades e a avaliación de alternativas.

As consecuencias da ordenación forestal van máis aló do incremento da competitividade económica ou a eficiencia na explotación sostible dos recursos, xa que cuestións como o patrimonio natural e cultural, o ciclo hídrico, a enerxía ou o cambio climático vense en maior o menor grao afectadas, en tanto que incide sobre a fragmentación do territorio, a fixación de poboación no medio rural ou a calidade ambiental e paisaxística.

Neste senso as DOT impoñen a Administración a tarefa de cartografar as zonas de maior aptitude de xeito integrado coa ordenación territorial.

Descrición do indicador:

Este indicador exprésase a través de dúas medidas; a primeira expresa a superficie que ten plan de ordenación forestal e a segunda a representatividade desta superficie con respecto a superficie arborada, desarborada e pasteiros.

Os datos empregados teñen a súa orixe na Consellería de Medio Rural no que se refire a superficie con plan de ordenación e xestión forestal. Para achegarnos a superficie de referencia emprégase a base de datos do SIOSE (sistema de información de la ocupación del suelo de España) seleccionando os seguintes campos: perennifolias, caducifolias, coníferas, mato, afloramentos rochosos, solo un, zonas queimadas e pasteiro.

Medidas do indicador:

Medida 1.- Superficie con instrumentos de ordenación e de xestión forestal no ano 2015.

Medida 2.- Superficie con instrumentos de ordenación e de xestión forestal, en 2015, con respecto da superficie superficie arborada, desarborada e pasteiros en 2011.

Evolución do indicador:

Nome

Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal 01

Estado:

Na evolución dos últimos anos apréciase, en liña coas DOT, unha tendencia mantida de crecemento da superficie con instrumentos de de ordenación e xestión forestal e da súa ratio con respecto a superficie forestal en Galicia. A superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal no ano 2015 é de 199.928 ha, representando un 9,8% respecto da superficie arborada, desarborada e de pasteiro.

No ano 2015 apréciase que a provincia con mais superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal é Lugo con 63.500 ha, representando case un 32 % respecto de Galicia, e a que menos A Coruña con 30.310 ha, representando un 15 % respecto de Galicia.

No referente a ratio entre a superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal con respecto a superficie arborada, desarborada e pasteiros no ano 2015, é Pontevedra a provincia que amosa unha ratio maior cun 15,14 % e A Coruña a que menos con case o 5,99 %.

No mapa adxunto neste ano 2015 os concellos da provincia de Lugo con mais hectáreas con instrumentos de ordenación e xestión forestal son os concellos de Quiroga con 4.957 ha, A Fonsagrada con 4.710, Guitiriz con 4.465 ha e Abadín con 4.083 ha. Na provincia de Ourense tamén os concellos da parte mais montañosa e oriental son os que rexistraban as cifras maiores como é o caso de Castrelo do Val con 5.640 ha, Vilariño de Conxo con 5.598 ha, Vilar de Barrio 5.699 ha e Avión con 4.728 ha. Na de A Coruña son os concellos de Porto do Son con 3.022 ha, Cedeira con 2.092 e Monfero con 2.049 os que omosan mais superficie. e na provincia de Pontevedra son Oia con 6.032 ha, A Cañiza con 3.197 ha e Gondomar con 2.872 ha os mais relevantes.

Coherencia co modelo territorial

O incremento continuado da superficie forestal con instrumentos de ordenación e de xestión forestal debe pódese interpretar como un dos indicadores de sustentabilidade que nas DOT pode axudar a seguir a determinación 3.3.6. ao que sinala que a Xunta de Galicia promoverá unha xestión forestal sostible, contemplando funcións produtivas, sociais e ecolóxicas, para o que serán de aplicación os instrumentos de ordenación forestal.

A elaboración da cartografía que recolla as zonas de maior aptitude tanto agrogandeira como forestal así como a redacción de plans e programas que prioricen os destinos dos solos segundo a súa aptitude e capacidade produtiva son mandatos que nas DOT se establecen para acadar procesos socioeconómicos sostibles baseados na explotación dos recursos naturais.

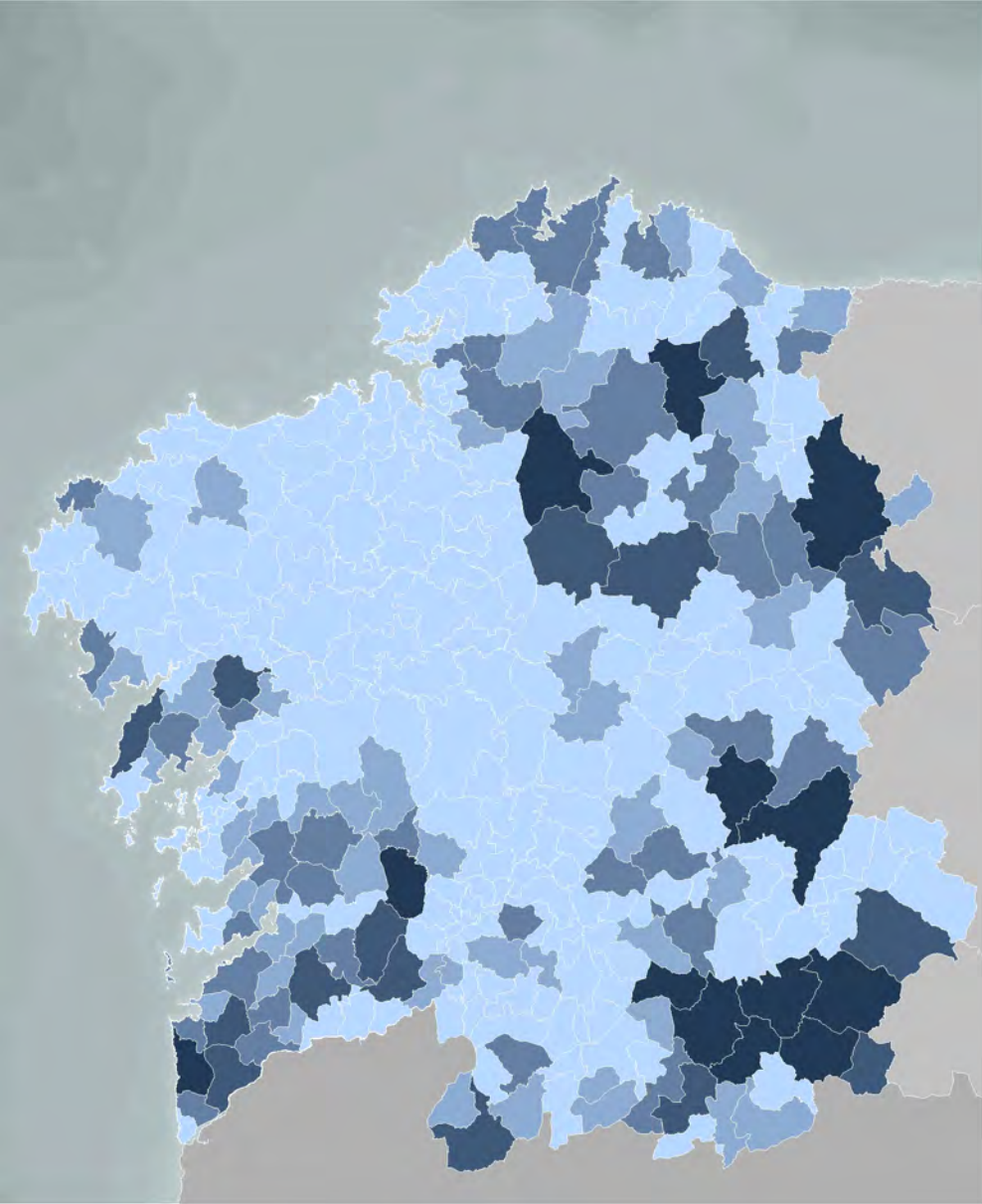
Os resultados obtidos do seguimento neste indicador va en línea cas DOT encanto que se pon de manifesto o esforzo de xestionar o monte de forma ordenada, produtiva e sustentable o incrementar esta porcentaxe de superficie ordenada aínda que a porcentaxe e todavía baixa con respecto a superficie forestal potencial (arborada, desarborada e pasteiros segundo o SIOSE).

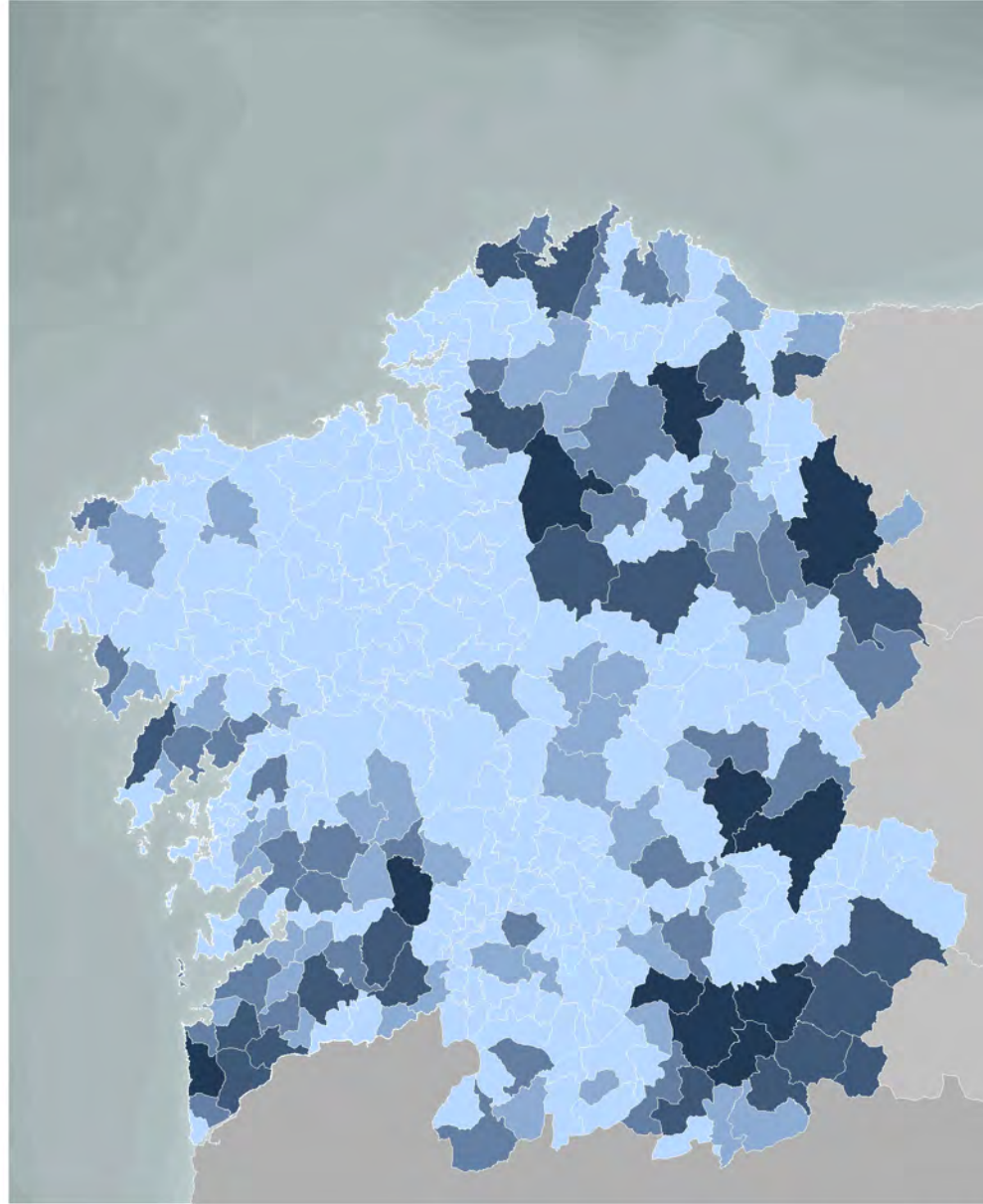
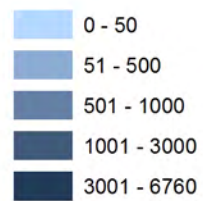
Indicador: SE.J.01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

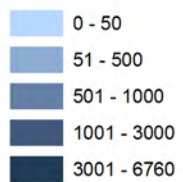
Caderno Medida 01

Sup. con instrumentos de ordenación e xestión forestal no 2013 (ha)

Sup. con instrumentos de ordenación e xestión forestal no 2015 (ha)

SE J 01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Medida: **01 Superficie con instrumento de ordenación e xestión forestal**

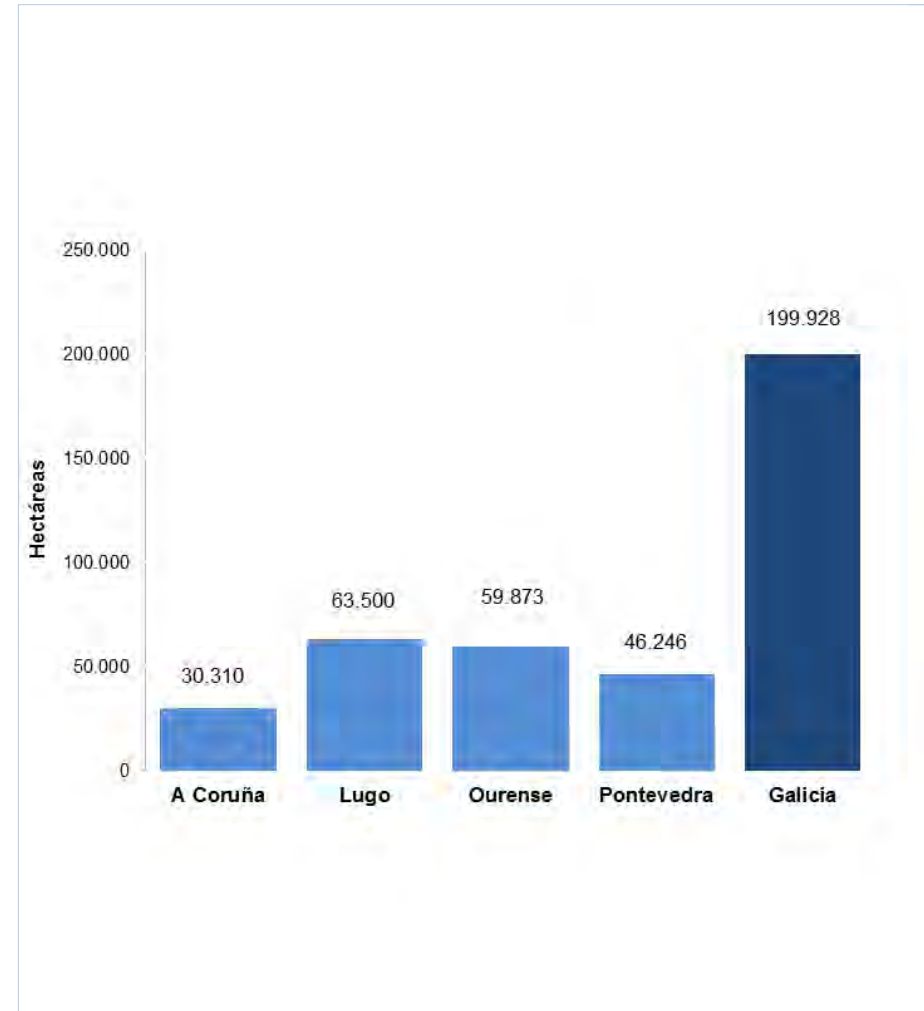
Descrición:

É o número de hectáreas que teñen instrumentos de ordenación e xestión forestal nos diferentes ámbitos.

Ámbitos territoriais:

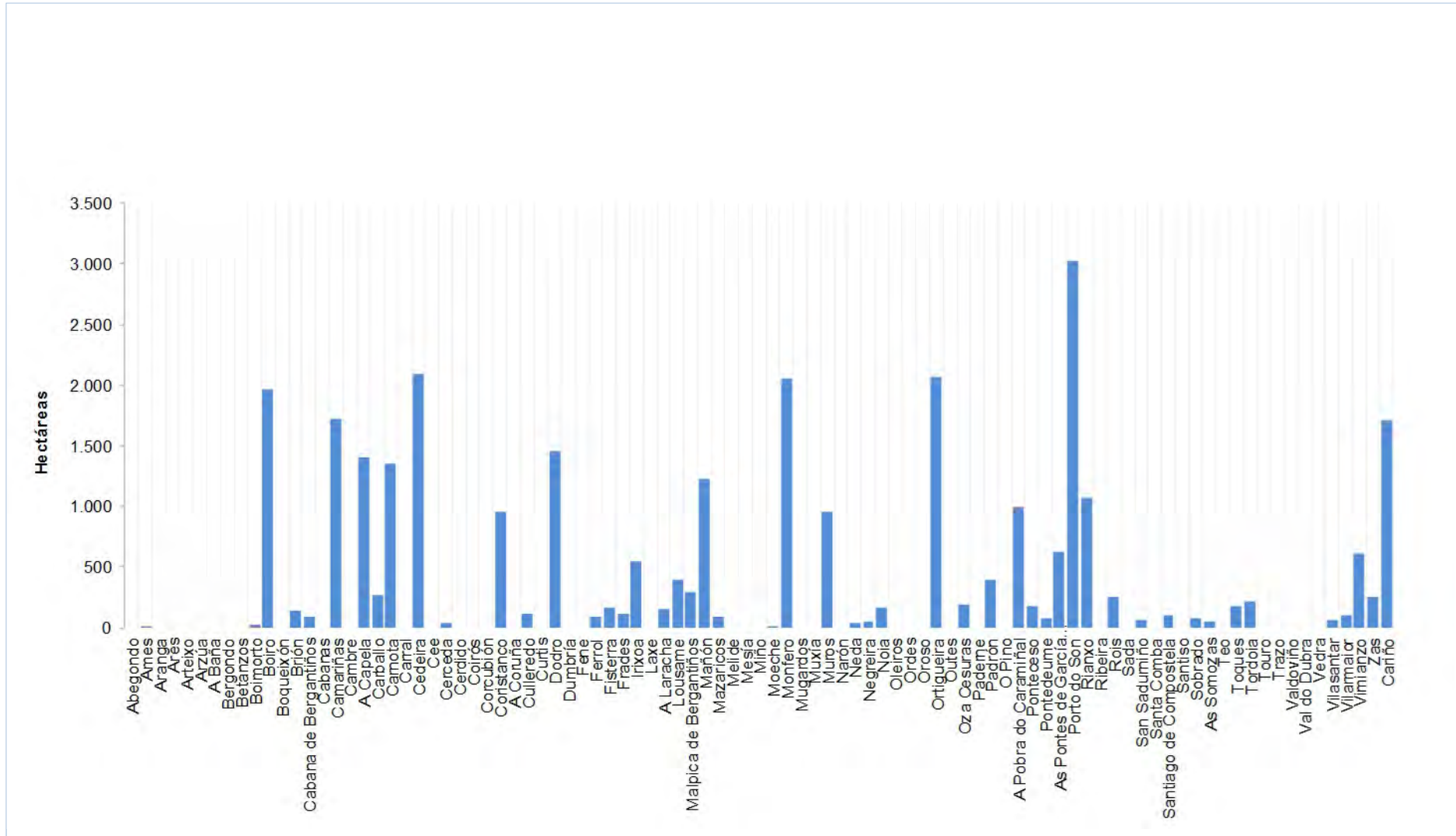

Gráfico:

SE.J.01 01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

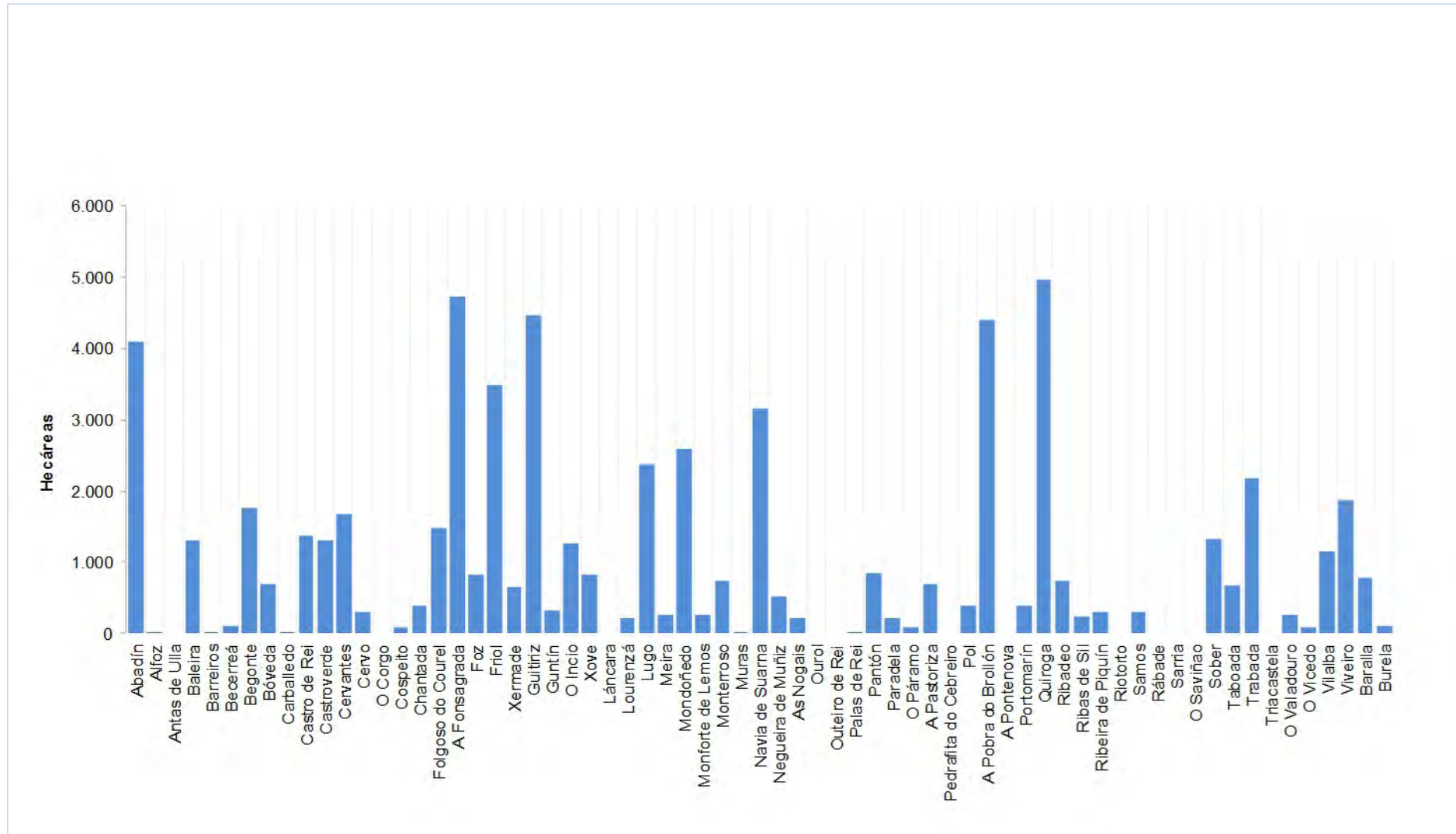
Gráfico A Coruña:

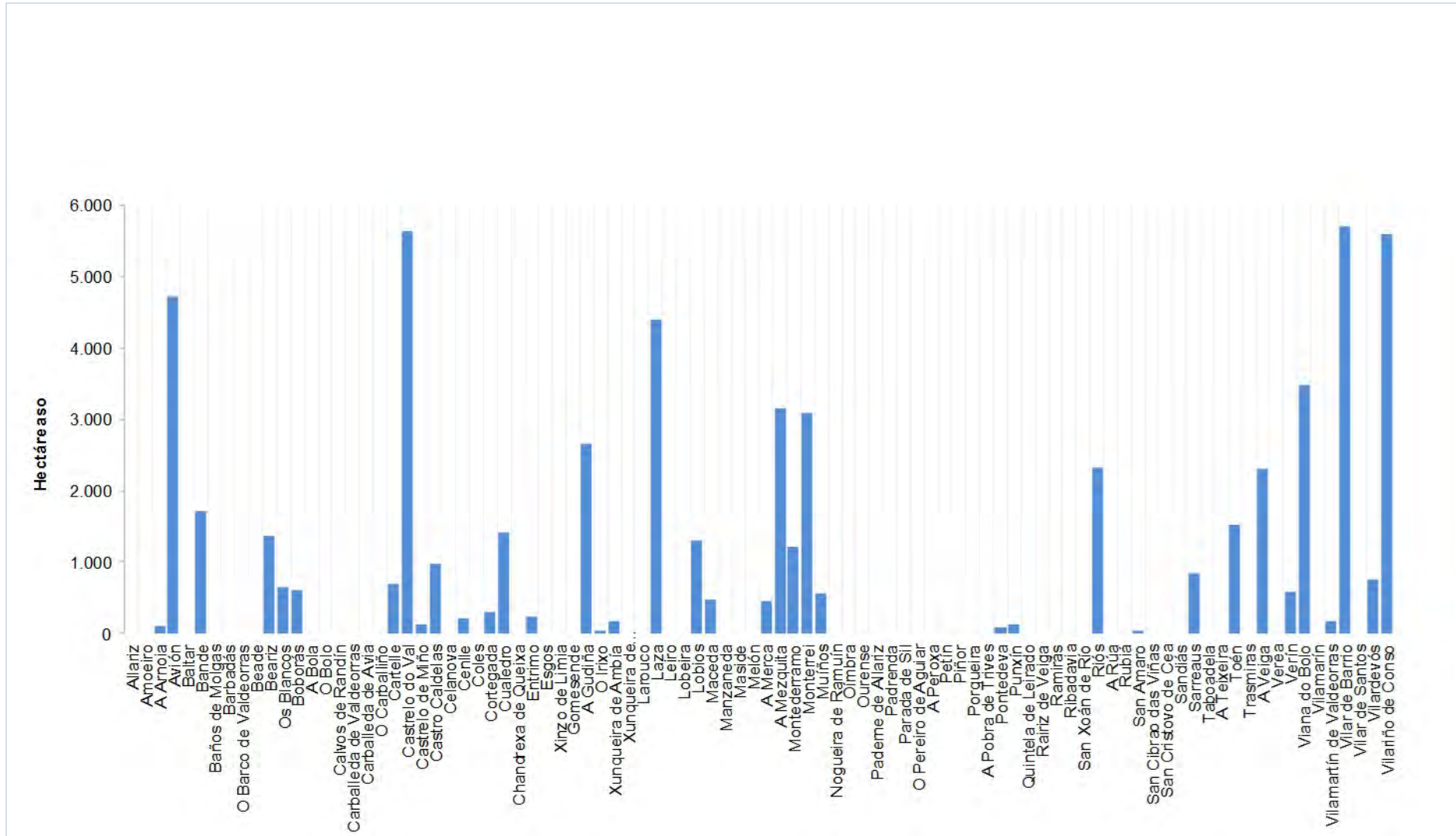
SE.J.01 01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Gráfico Lugo:

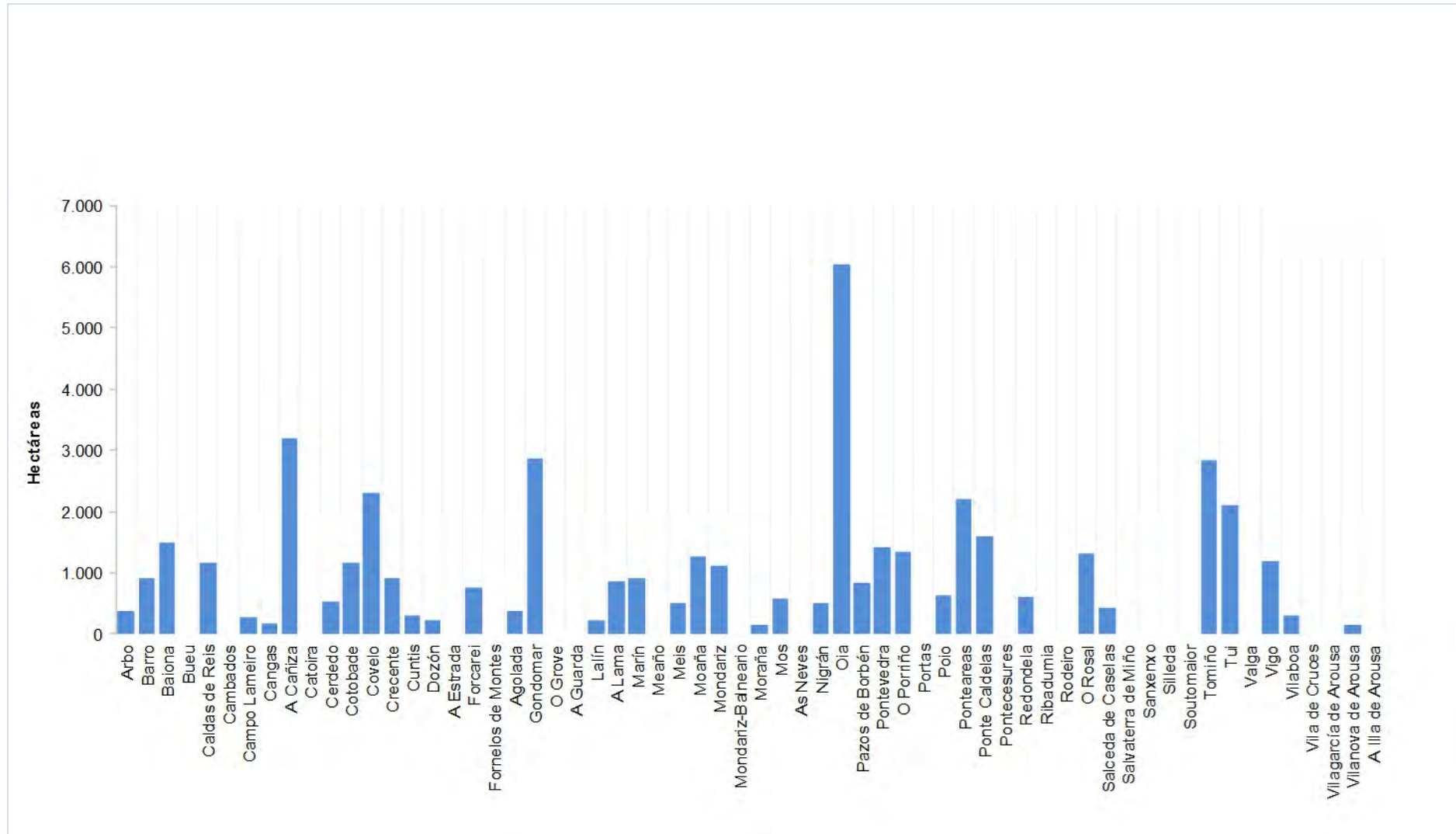
SE.J.01 01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Gráfico Ourense:

SE.J.01 01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Gráfico Pontevedra:

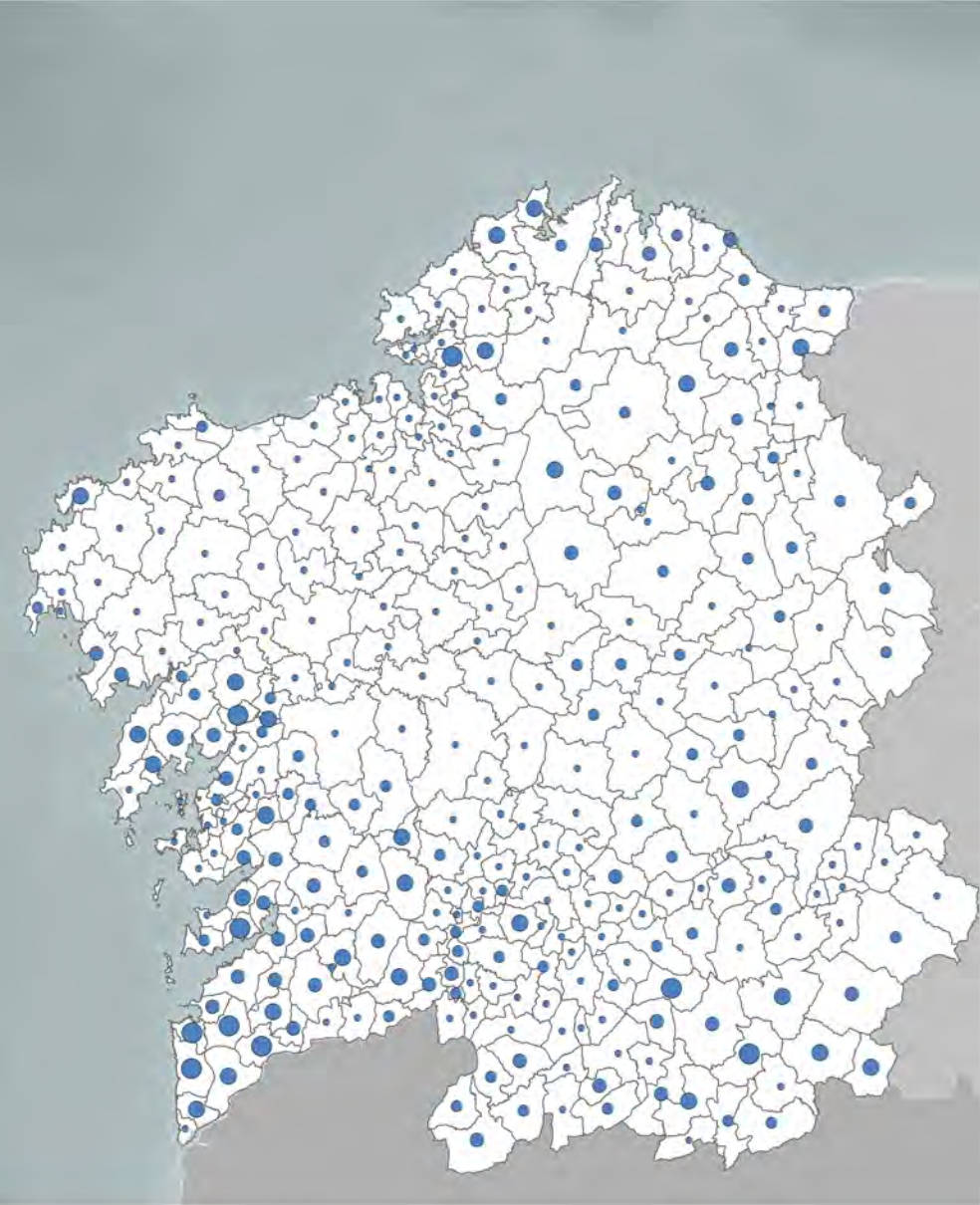

Indicador: SE.J.01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

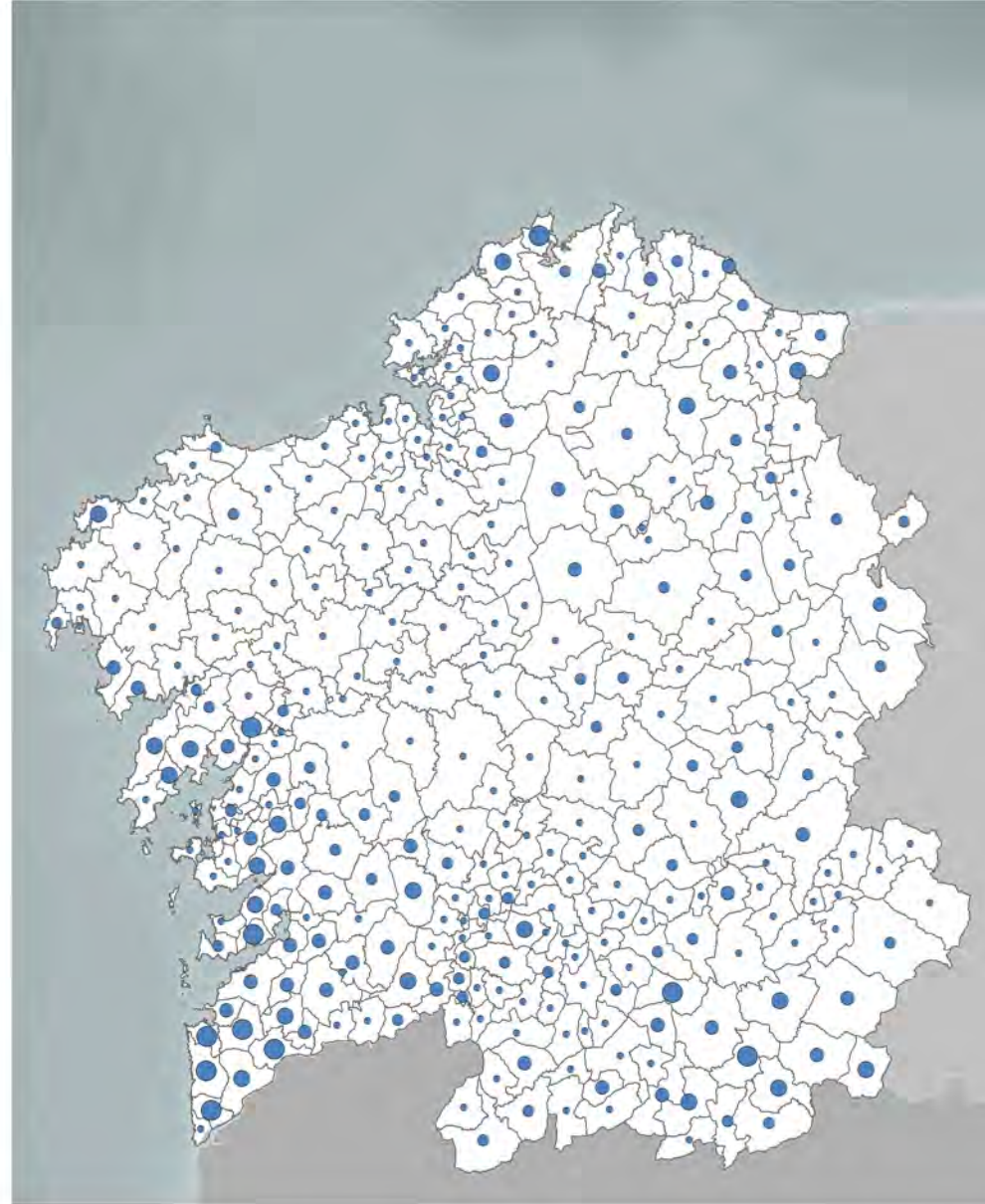
Superficie con instrumentos de ordenación e xestión / superficie arborada, desarborada e pasteiro

Caderno Medida 02

% Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal respecto da arborada, desarborada e pasteiro 2013

- 0 - 5,0
- 5,1 - 10,0
- 10,1 - 25,0
- 25,1 - 40,0
- 40,1 - 80,4

% Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal respecto da arborada, desarborada e pasteiro 2015

- 0 - 5,0
- 5,01 - 10,0
- 10,1 - 25,0
- 25,1 - 40,0
- 40,1 - 84,3

SE J 01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Medida: 02 Superficie con instrumento de ordenación e xestión forestal respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro

Descrición:

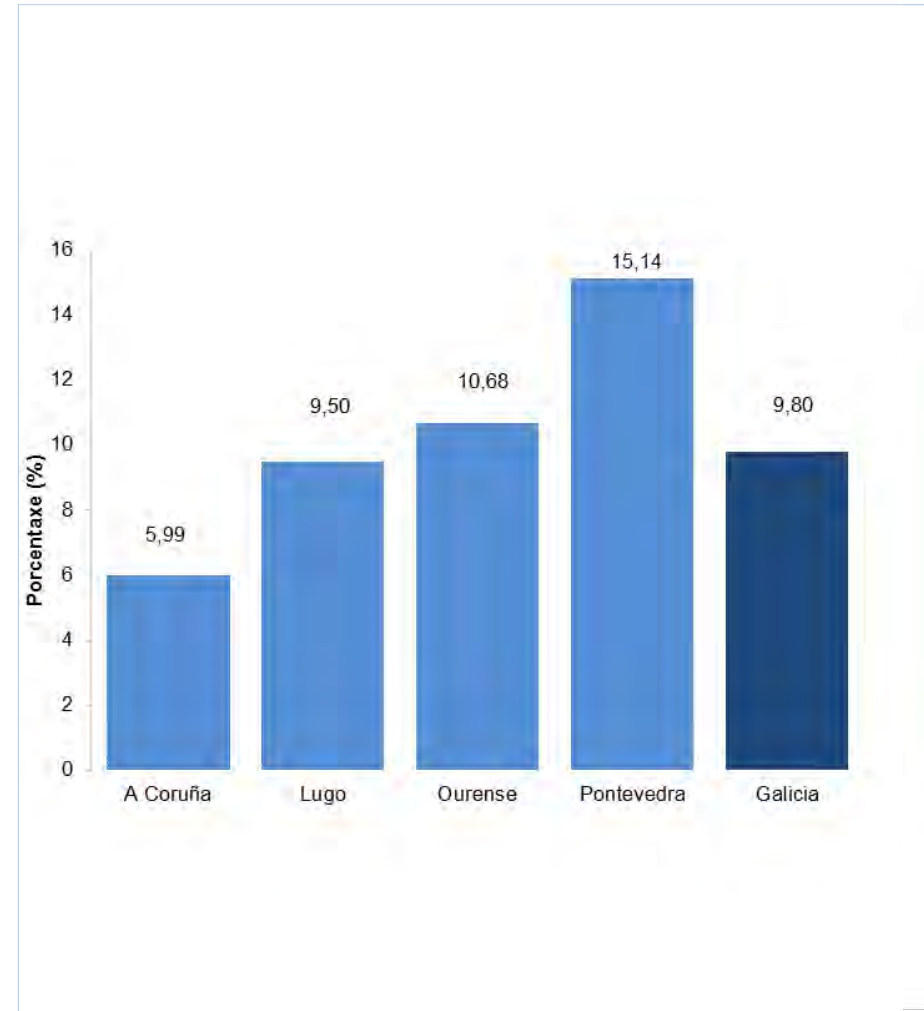
É o número de hectáreas con instrumento de ordenación e xestión forestal con respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiros.

Os datos das hectáreas con instrumento de ordenación e xestión son facilitados pola Consellería de Medio Rural e os da superficie arborada, desarborada e pasteiros obtéñense da cartografía SIOSE (sistema de información de la ocupación del suelo de España).

Ámbitos territoriais:

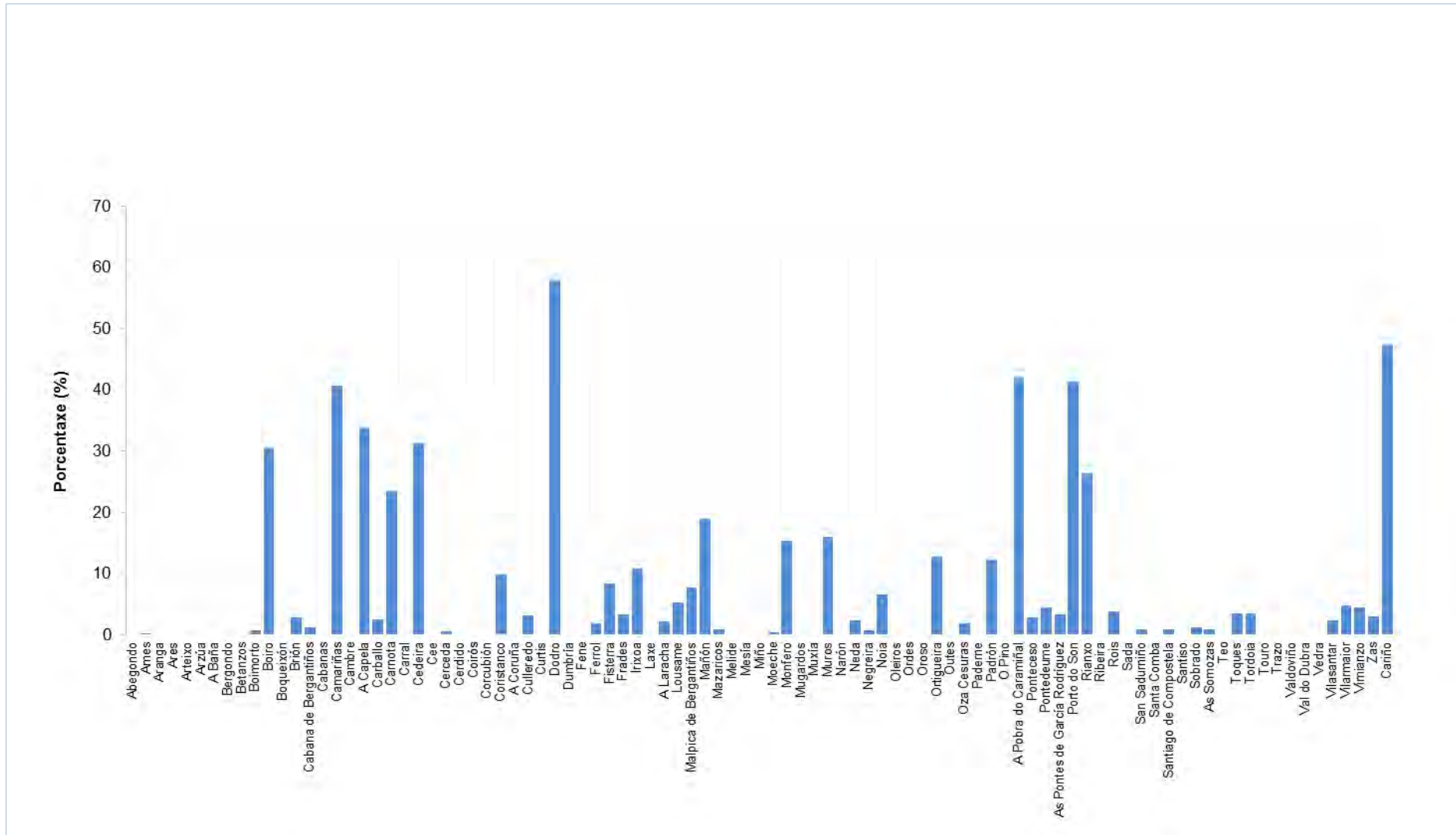

Gráfico:

SE.J.01 02 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro

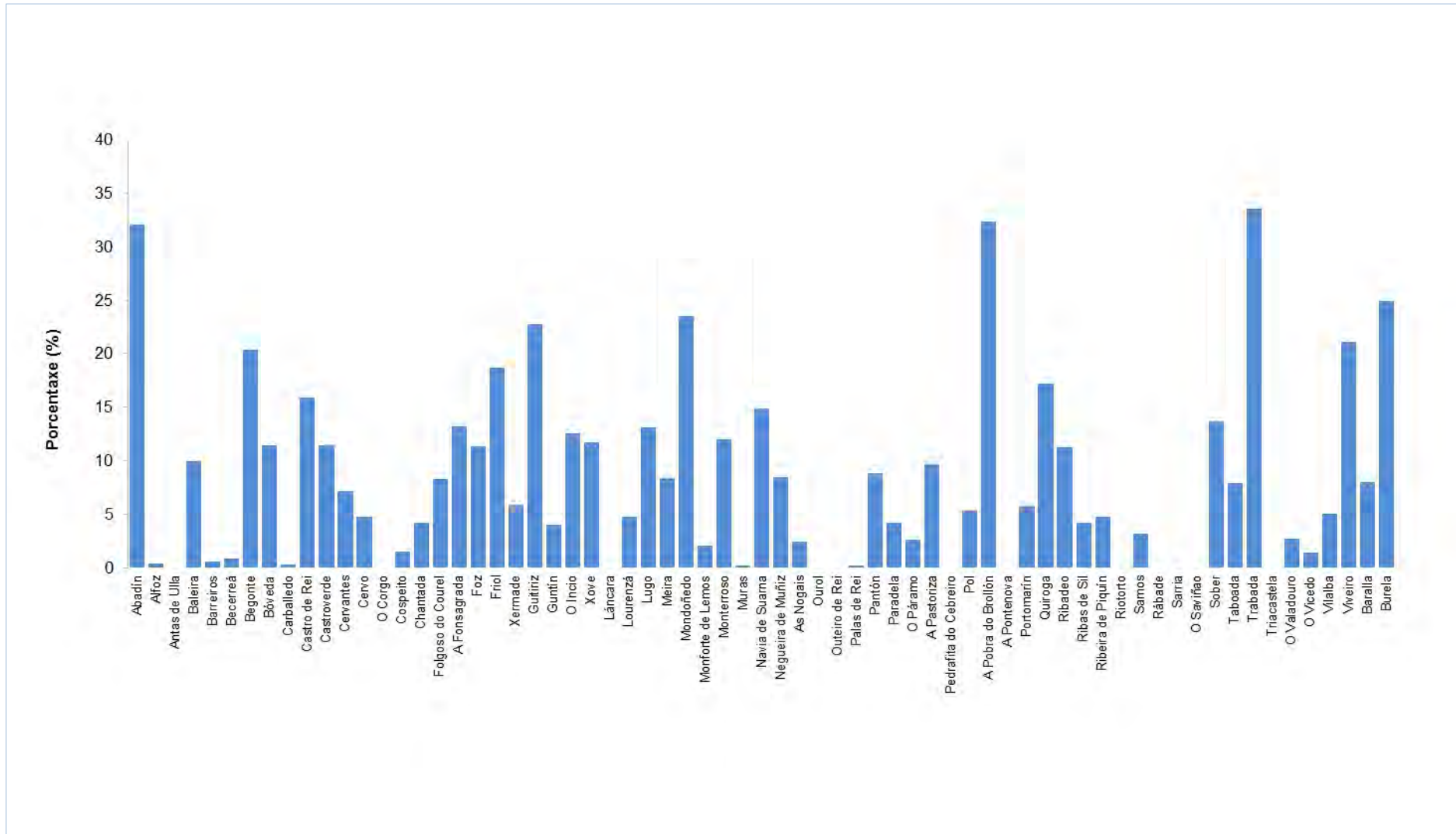
Gráfico A Coruña:

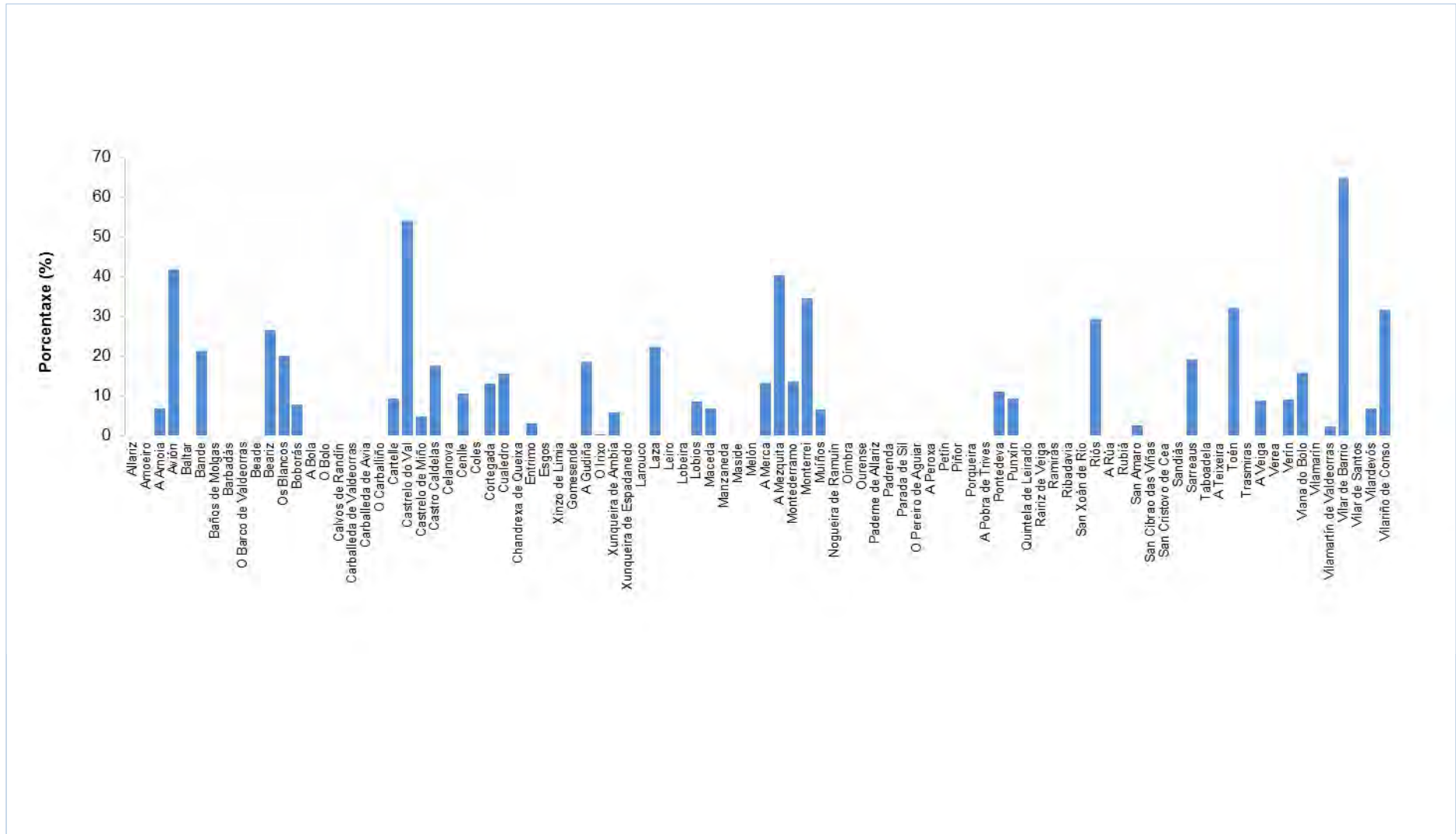
SE.J.01 02 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal con respecto a superficie arborada, desarborada e pasteiro

Gráfico Lugo:

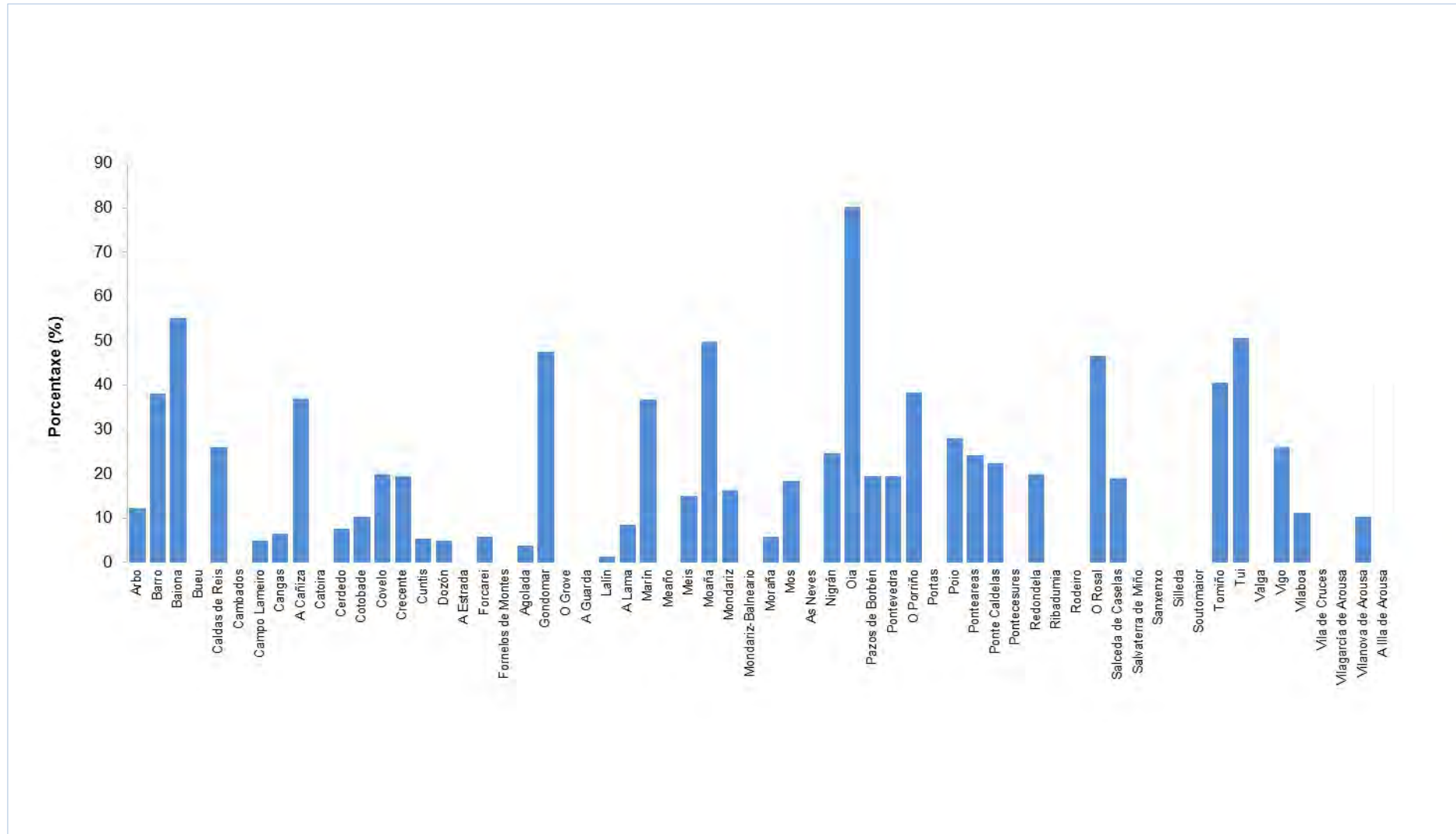
SE.J.01 02 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal con respecto a superficie arborada, desarborada e pasteiro

Gráfico Ourense:

SE.J.01 02 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal con respecto a superficie arborada, desarborada e pasteiro

Gráfico Pontevedra:

Indicador: SE.J.01

Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

NOTAS METODOLÓXICAS:

Nos datos empregados para o anterior informe 2013 detectouse que non se eliminaran os proxectos co mesmo nº de rexistro e que sufriran unha revisión a posteriori, deste xeito estíbese contando a superficie dúas veces. Con fin de mellorar esta situación os datos deste informe 2015 atenden aos seguintes criterios:

- Inclúen todos os proxectos de ordenación rexistrados (aínda que teñan o Plan Especial caducado).
- Elimínanse os proxectos co mesmo nº de rexistro para un mesmo monte, de xeito que se toma o dato da última revisión.
- Continúan os proxectos co mesmo nº de rexistro para varios montes posto que a superficie está repartida entre todos eles.
- Elimínanse as filas co nº de rexistro en branco porque son proxectos que non se inscribiron no rexistro.
- Filtrase para cada ano na columna DATAAPROBACION_PX: así por exemplo para o ano 2015 elimínanse todos os aprobados no ano 2016. O resultado deste filtro aparece reflectido nunha pestana para cada ano; no caso que non apareza o ano refírese aos datos en bruto a data 13/11 do 2016 que ao non estar finalizado o ano non conta. O resultado é a suma do campo SUPERFICIE_PX. Envíase resultado dos anos 2009 ata o 2015 incluído; calquera outro ano que se necesite pódese facer co filtrado exposto no punto anterior.

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida 1: (número de hectáreas con instrumentos de ordenación e xestión forestal)

Empréganse os datos facilitados pola Consellería de Medio Rural a nivel concello e agréganse a diferentes ámbitos.

Medida 2: (número de hectáreas con instrumentos de ordenación e xestión forestal) x 100 / (superficie arborada, desarborada e pasteiros)

Empréganse os datos facilitados pola Consellería de Medio Rural e do Mar no referente a superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal e a superficie arborada, desarborada e pasteiros obtense da cartografía SIOSE, (sistema de información de la ocupación del suelo de España) seleccionando as seguintes clases : perennifolias, caducifolias, coníferas, mato, afloramentos rochosos, solo nu, zonas queimadas e pasteiro.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade
Superf. con instr. de ordenación e xestión forestal.	Cons. de Medio Rural 2015		non procede	anual
Ocupación del suelo de España, SIOSE.	IGN e Xunta Galicia	2011	1:25.000	bianual

REFERENCIAS:

Lei 43 / 2003 de Montes e Lei 7/2012, do 28 de xuño, de montes de Galicia.

DATOS:

A Coruña:

codINE	concello	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro 2011
15001	Abegondo	0,0	0,0
15002	Ames	5,0	0,1
15003	Aranga	0,0	0,0
15004	Ares	0,0	0,0
15005	Arteixo	0,0	0,0
15006	Arzúa	0,0	0,0
15007	A Baña	0,0	0,0
15008	Bergondo	0,0	0,0
15009	Betanzos	0,0	0,0
15010	Boimorto	28,1	0,7
15011	Boiro	1.966,3	30,5
15012	Boqueixón	0,0	0,0
15013	Brión	137,0	2,9
15014	Cabana de Bergantiños	84,4	1,2
15015	Cabanas	0,0	0,0
15016	Camariñas	1.719,6	40,6
15017	Cambre	0,0	0,0
15018	A Capela	1.401,8	33,8
15019	Carballo	265,9	2,5
15020	Carnota	1.348,6	23,5
15021	Carral	0,0	0,0
15022	Cedeira	2.092,4	31,2
15023	Cee	0,0	0,0
15024	Cerceda	35,9	0,6
15025	Cerdido	0,0	0,0
15027	Coirós	0,0	0,0
15028	Corcubión	0,0	0,0
15029	Coristanco	953,6	9,9
15030	A Coruña	0,0	0,0
15031	Culleredo	118,6	3,1
15032	Curtis	0,0	0,0
15033	Dodro	1.459,2	57,9
15034	Dumbría	0,0	0,0
15035	Fene	0,0	0,0
15036	Ferrol	87,7	1,9
15037	Fisterra	173,0	8,4
15038	Frades	115,0	3,2
15039	Irixoa	555,9	10,8
15040	Laxe	0,0	0,0
15041	A Laracha	153,5	2,1
15042	Lousame	400,3	5,3
15043	Malpica de Bergantiños	292,6	7,7
15044	Mañón	1.221,1	18,8
15045	Mazaricos	92,0	0,9
15046	Melide	0,0	0,0
15047	Mesía	0,0	0,0
15048	Miño	0,0	0,0

codINE	concello	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro 2011
15049	Moeche	12,7	0,4
15050	Monfero	2.048,8	15,3
15051	Mugardos	0,0	0,0
15052	Muxía	0,0	0,0
15053	Muros	959,1	15,9
15054	Narón	0,0	0,0
15055	Neda	36,1	2,3
15056	Negreira	50,0	0,7
15057	Nola	169,7	6,5
15058	Oleiros	0,0	0,0
15059	Ordes	0,0	0,0
15060	Oroso	0,0	0,0
15061	Ortigueira	2.065,3	12,7
15062	Outes	0,0	0,0
15063	Oza Cesuras	193,5	1,9
15064	Pademe	0,0	0,0
15065	Padrón	398,9	12,2
15066	O Pino	0,0	0,0
15067	A Pobra do Caramiñal	999,7	42,2
15068	Ponteceso	176,3	2,7
15069	Pontedeume	77,0	4,5
15070	As Pontes de García Rodríguez	622,4	3,3
15071	Porto do Son	3.021,5	41,3
15072	Rianxo	1.073,7	26,3
15073	Ribeira	0,0	0,0
15074	Rois	254,4	3,8
15075	Sada	0,0	0,0
15076	San Sadumiño	64,8	0,9
15077	Santa Comba	0,0	0,0
15078	Santiago de Compostela	106,1	0,9
15079	Santiso	0,0	0,0
15080	Sobrado	80,3	1,1
15081	As Somozas	48,0	0,9
15082	Teo	0,0	0,0
15083	Toques	177,4	3,5
15084	Tordoia	218,0	3,4
15085	Touro	0,0	0,0
15086	Trazo	0,0	0,0
15087	Valdoviño	0,0	0,0
15088	Val do Dubra	0,0	0,0
15089	Vedra	0,0	0,0
15090	Vilasantar	71,0	2,2
15091	Vilamaior	100,3	4,7
15092	Vimianzo	608,9	4,4
15093	Zas	262,6	2,9
15091	Caríño	1.705,9	47,3

TOTAL A CORUÑA	30.310,1	5,99
-----------------------	-----------------	-------------

DATOS:

Lugo:

codINE	concello	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro 2011
27001	Abadín	4.083,4	32,0
27002	Alfoz	24,0	0,4
27003	Antas de Ulla	0,0	0,0
27004	Baleira	1.303,0	10,0
27005	Barreiros	26,1	0,6
27006	Becerreá	110,0	0,8
27007	Begonte	1.750,2	20,4
27008	Bóveda	685,9	11,5
27009	Carballedo	28,0	0,3
27010	Castro de Rei	1.370,7	15,9
27011	Castroverde	1.306,1	11,4
27012	Cervantes	1.676,5	7,2
27013	Cervo	304,8	4,8
27014	O Corgo	0,0	0,0
27015	Cospito	84,2	1,5
27016	Chantada	380,8	4,2
27017	Folgo do Courel	1.468,6	8,3
27018	A Fonsagrada	4.710,4	13,2
27019	Foz	817,0	11,3
27020	Friol	3.471,7	18,7
27021	Xemade	652,1	5,9
27022	Guitiriz	4.465,1	22,8
27023	Guntín	332,9	4,0
27024	O Incio	1.263,9	12,6
27025	Xove	822,8	11,7
27026	Láncara	0,0	0,0
27027	Lourenzá	223,0	4,7
27028	Lugo	2.360,8	13,1
27029	Meira	263,1	8,4
27030	Mondoñedo	2.577,1	23,5
27031	Monforte de Lemos	257,9	2,1
27032	Monterroso	745,8	12,0
27033	Muras	28,0	0,2
27034	Navia de Suarna	3.155,4	14,8

codINE	concello	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro 2011
27035	Negueira de Muñiz	526,7	8,5
27037	As Nogais	208,2	2,5
27038	Ouro	0,0	0,0
27039	Outeiro de Rei	0,0	0,0
27040	Palas de Rei	24,4	0,2
27041	Pantón	848,7	8,9
27042	Paradela	224,8	4,2
27043	O Páramo	95,0	2,6
27044	A Pastoriza	703,2	9,7
27045	Pedrafita do Cebreiro	0,0	0,0
27046	Pol	399,4	5,4
27047	A Pobra do Brollón	4.385,6	32,4
27048	A Pontenova	0,0	0,0
27049	Portomarin	385,9	5,8
27050	Quiroga	4.957,1	17,2
27051	Ribadeo	737,7	11,3
27052	Ribas de Sil	244,0	4,2
27053	Ribeira de Piquín	297,0	4,8
27054	Riotorto	0,0	0,0
27055	Samos	301,6	3,2
27056	Rábade	0,0	0,0
27057	Sarria	0,0	0,0
27058	O Saviñao	0,0	0,0
27059	Sober	1.328,0	13,7
27060	Taboada	670,6	7,9
27061	Trabada	2.166,0	33,5
27062	Tñacastela	0,0	0,0
27063	O Valadouro	248,6	2,7
27064	O Vicedo	84,3	1,4
27065	Vilalba	1.142,4	5,0
27066	Viveiro	1.876,5	21,1
27901	Baralla	778,7	8,1
27902	Burela	116,2	24,9

TOTAL LUGO	63.499,7	9,50
-------------------	-----------------	-------------

DATOS:

Ourense:

codINE	municipio	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro 2011
32001	Allariz	0,0	0,0
32002	Amoeiro	0,0	0,0
32003	A Amoia	115,1	6,8
32004	Avión	4.728,2	41,8
32005	Baltar	0,0	0,0
32006	Bande	1.707,0	21,4
32007	Baños de Moigas	0,0	0,0
32008	Barbadás	0,0	0,0
32009	O Barco de Valdeorras	0,0	0,0
32010	Beade	0,0	0,0
32011	Beariz	1.364,5	26,6
32012	Os Blancos	649,4	20,0
32013	Boborás	608,0	7,9
32014	A Bola	0,0	0,0
32015	O Bolo	0,0	0,0
32016	Calvos de Randín	0,0	0,0
32017	Carballada de Valdeorras	0,0	0,0
32018	Carballada de Avía	0,0	0,0
32019	O Carballiño	0,0	0,0
32020	Cartelle	696,5	9,4
32021	Castrelo do Val	5.639,8	54,2
32022	Castrelo de Miño	135,8	4,8
32023	Castro Caldeas	983,6	17,5
32024	Celanova	0,0	0,0
32025	Cenlle	209,0	10,6
32026	Coles	0,0	0,0
32027	Cortegada	297,0	13,0
32028	Cualedro	1.418,0	15,7
32029	Chandrea de Queixa	0,0	0,0
32030	Entrimo	227,7	3,1
32031	Esgos	0,0	0,0
32032	Xinzo de Limia	0,0	0,0
32033	Gomesende	0,0	0,0
32034	A Gudiña	2.646,7	18,5
32035	O Inxo	39,0	0,4
32036	Xunqueira de Ambia	179,8	5,8
32037	Xunqueira de Espadanedo	0,0	0,0
32038	Larouco	0,0	0,0
32039	Laza	4.393,8	22,3
32040	Leiro	0,0	0,0
32041	Lobeira	0,0	0,0
32042	Lobios	1.301,1	8,5
32043	Maceda	484,7	6,8
32044	Manzaneda	0,0	0,0
32045	Maside	0,0	0,0
32046	Melón	0,0	0,0

codINE	municipio	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro 2011
32047	A Merca	461,8	13,2
32048	A Mezquita	3.155,5	40,5
32049	Montederramo	1.212,0	13,7
32050	Monterrei	3.081,9	34,5
32051	Muíños	566,6	6,6
32052	Nogueira de Ramuín	0,0	0,0
32053	Ombra	0,0	0,0
32054	Ourense	0,0	0,0
32055	Pademe de Allariz	0,0	0,0
32056	Padrenda	0,0	0,0
32057	Parada de Sil	0,0	0,0
32058	O Pereiro de Aguiar	0,0	0,0
32059	A Peroxa	0,0	0,0
32060	Petín	0,0	0,0
32061	Piñor	0,0	0,0
32062	Porqueira	0,0	0,0
32063	A Pobra de Trives	0,0	0,0
32064	Pontedeva	90,0	11,2
32065	Punxín	119,1	9,5
32066	Quintela de Leirado	0,0	0,0
32067	Raiñiz de Veiga	0,0	0,0
32068	Ramirás	0,0	0,0
32069	Ribadavia	0,0	0,0
32070	San Xoán de Río	0,0	0,0
32071	Riós	2.318,5	29,3
32072	A Rúa	0,0	0,0
32073	Rubiá	0,0	0,0
32074	San Amaro	52,0	2,5
32075	San Cibrao das Viñas	0,0	0,0
32076	San Cristovo de Cea	0,0	0,0
32077	Sandiás	0,0	0,0
32078	Sarreaus	850,7	19,1
32079	Taboadela	0,0	0,0
32080	A Teixeira	0,0	0,0
32081	Toén	1.524,7	32,0
32082	Trasmiras	0,0	0,0
32083	A Veiga	2.314,9	8,8
32084	Verea	0,0	0,0
32085	Verín	587,7	9,1
32086	Viana do Bolo	3.480,6	15,9
32087	Vilamarín	0,0	0,0
32088	Vilamartín de Valdeorras	182,4	2,3
32089	Vilar de Barrio	5.698,6	64,9
32090	Vilar de Santos	0,0	0,0
32091	Vilardevos	753,3	6,8
32092	Vilaríño de Conso	5.597,8	31,6

TOTAL OURENSE	59.872,7	10,68
----------------------	-----------------	--------------

DATOS:

Pontevedra:

codINE	concello	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro 2011
36001	Arbo	389,7	12,3
36002	Barro	908,6	38,2
36003	Baiona	1.494,9	55,1
36004	Bueu	0,0	0,0
36005	Caldas de Reis	1.170,4	25,9
36006	Cambados	0,0	0,0
36007	Campo Lameiro	268,3	5,0
36008	Cangas	163,0	6,5
36009	A Cañiza	3.197,5	37,1
36010	Catoira	0,0	0,0
36011	Cerdedo	534,3	7,7
36012	Cotobade	1.166,6	10,3
36013	Covelo	2.316,0	20,0
36014	Crecente	912,2	19,5
36015	Cuntis	313,8	5,3
36016	Dozón	232,2	4,9
36017	A Estrada	0,0	0,0
36018	Forcarei	759,5	5,9
36019	Fornelos de Montes	0,0	0,0
36020	Agolada	378,3	3,7
36021	Gondomar	2.871,9	47,6
36022	O Grove	0,0	0,0
36023	A Guarda	0,0	0,0
36024	Lalín	238,8	1,3
36025	A Lama	863,2	8,6
36026	Marín	899,3	36,7
36027	Meaño	0,0	0,0
36028	Meis	517,9	15,0
36029	Moaña	1.267,7	49,8
36030	Mondariz	1.106,8	16,3
36031	Mondariz-Balneario	0,0	0,0

codINE	concello	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro 2011
36032	Moravia	162,0	5,8
36033	Mos	576,4	18,4
36034	As Neves	0,0	0,0
36035	Nigrán	509,8	24,7
36036	Oia	6.032,1	80,4
36037	Pazos de Borbén	826,1	19,5
36038	Pontevedra	1.420,4	19,5
36039	O Pomiño	1.336,4	38,4
36040	Portas	0,0	0,0
36041	Poio	642,0	28,1
36042	Ponteareas	2.213,9	24,3
36043	Ponte Caldelas	1.593,2	22,5
36044	Pontecesures	0,0	0,0
36045	Redondela	618,9	19,9
36046	Ribadumia	0,0	0,0
36047	Rodeiro	0,0	0,0
36048	O Rosal	1.329,9	46,6
36049	Salceda de Caselas	423,2	19,0
36050	Salvaterra de Miño	0,0	0,0
36051	Sanxenxo	0,0	0,0
36052	Silleda	0,0	0,0
36053	Soutomaíor	0,0	0,0
36054	Tomíño	2.841,1	40,7
36055	Tui	2.105,9	50,7
36056	Valga	0,0	0,0
36057	Vigo	1.201,3	26,0
36058	Vilaboa	296,0	11,1
36059	Vila de Cruces	0,0	0,0
36060	Vilagarcía de Arousa	0,0	0,0
36061	Vilanova de Arousa	146,1	10,3
36901	A Illa de Arousa	0,0	0,0

TOTAL PONTEVEDRA	46.245,6	15,14
TOTAL GALICIA	199.928,0	9,80

GLOSARIO:

IGN : Instituto Geográfico Nacional

DOT: Directrices de ordenación do territorio

POL : Plan de ordenación do litoral

Xunta de Galicia

SE.J.01

Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Facer un seguimento do proceso de ordenación e xestión forestal como elemento dinamizador da eficiencia e sustentabilidade na actividade e uso forestal do territorio.

A ordenación forestal é a base dunha xestión forestal sostible. Unha planificación espazo-temporal, inclúe a inventariación dos recursos sobre a base do mellor uso posible destes, a definición de prioridades e a avaliación de alternativas.

As consecuencias da ordenación forestal van máis aló do incremento da competitividade económica ou a eficiencia na explotación sostible dos recursos, xa que cuestións como o patrimonio natural e cultural, o ciclo hídrico, a enerxía ou o cambio climático vense en maior o menor grao afectadas, en tanto que incide sobre a fragmentación do territorio, a fixación de poboación no medio rural ou a calidade ambiental e paisaxística.

Neste senso as DOT impoñen a Administración a tarefa de cartografar as zonas de maior aptitude de xeito integrado coa ordenación territorial.

Descrición do indicador:

Este indicador exprésase a través de dúas medidas; a primeira expresa a superficie que ten plan de ordenación forestal e a segunda a representatividade desta superficie con respecto a superficie arborada, desarborada e pasteiros.

Os datos empregados teñen a súa orixe na Consellería de Medio Rural no que se refire a superficie con plan de ordenación e xestión forestal. Para achegarnos a superficie de referencia emprégase a base de datos do SIOSE (sistema de información de la ocupación del suelo de España) seleccionando os seguintes campos: perennifolias, caducifolias, coníferas, mato, afloramentos rochosos, solo un, zonas queimadas e pasteiro.

Medidas do indicador:

Medida 1.- Superficie con instrumentos de ordenación e de xestión forestal no ano 2015.

Medida 2.- Superficie con instrumentos de ordenación e de xestión forestal, en 2015, con respecto da superficie superficie arborada, desarborada e pasteiros en 2011.

Evolución do indicador:

Nome

Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal 01

Estado:

Na evolución dos últimos anos apréciase, en liña coas DOT, unha tendencia mantida de crecemento da superficie con instrumentos de de ordenación e xestión forestal e da súa ratio con respecto a superficie forestal en Galicia. A superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal no ano 2015 é de 50.053 ha, representando un 15,07% respecto da superficie arborada, desarborada e de pasteiro.

No ano 2015 apréciase que a provincia con mais superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal é Pontevedra con 21.734 ha, representando case un 20 % respecto do ámbito Pol, e a que menos Lugo con 6.951 ha, representando tamén un 20% respecto do ámbito Pol.

No referente a ratio entre a superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal con respecto a superficie arborada, desarborada e pasteiros no ano 2015, é Pontevedra a provincia que amosa unha ratio maior cun 29 % e A Coruña a que menos con un 10,5 %.

No mapa adxunto neste ano 2015 os concellos da provincia de Lugo con mais hectáreas con instrumentos de ordenación e xestión forestal son os concellos de Viveiro con 1.877 ha e Trabada con 2.166 ha. Na de A Coruña son os concellos de Porto do Son con 3.022 ha e Boiro con 1.966 ha son os que omosan mais superficie. E na provincia de Pontevedra son Oia con 6.032 ha, Tomiño con 2.841 ha e Gondomar con 2.872 ha os mais relevantes.

Coherencia co modelo territorial

O incremento continuado da superficie forestal con instrumentos de ordenación e de xestión forestal debe pódese interpretar como un dos indicadores de sustentabilidade que nas DOT pode axudar a seguir a determinación 3.3.6. ao que sinala que a Xunta de Galicia promoverá unha xestión forestal sostible, contemplando funcións produtivas, sociais e ecolóxicas, para o que serán de aplicación os instrumentos de ordenación forestal.

A elaboración da cartografía que recolla as zonas de maior aptitude tanto agrogandeira como forestal así como a redacción de plans e programas que prioricen os destinos dos solos segundo a súa aptitude e capacidade produtiva son mandatos que nas DOT se establecen para acadar procesos socioeconómicos sostibles baseados na explotación dos recursos naturais.

Os resultados obtidos do seguimento neste indicador va en línea cas DOT encanto que se pon de manifesto o esforzo de xestionar o monte de forma ordenada, produtiva e sustentable o incrementar esta porcentaxe de superficie ordenada aínda que a porcentaxe e todavía baixa con respecto a superficie forestal potencial (arborada, desarborada e pasteiros segundo o SIOSE).

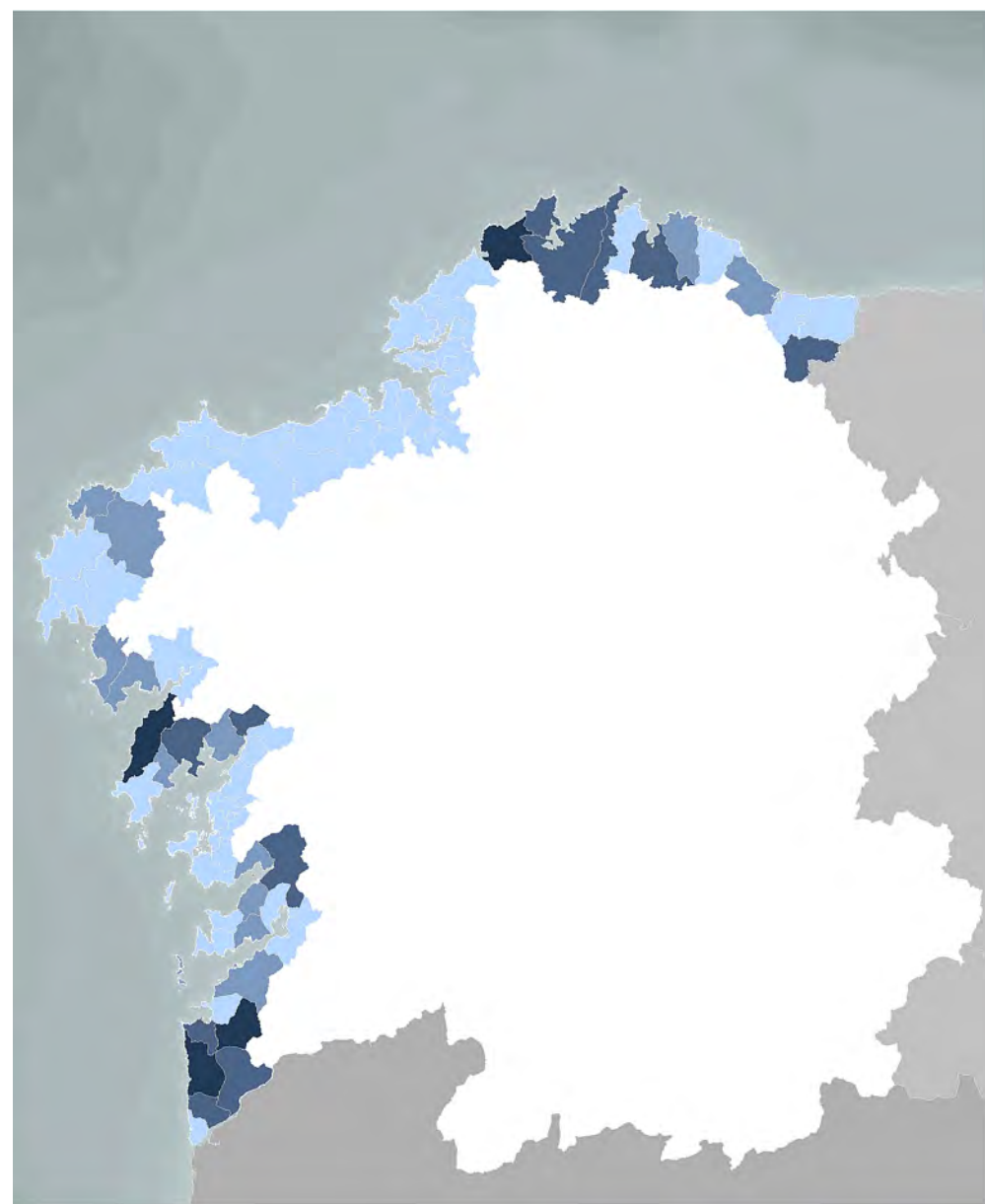

Indicador: SE.J.01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

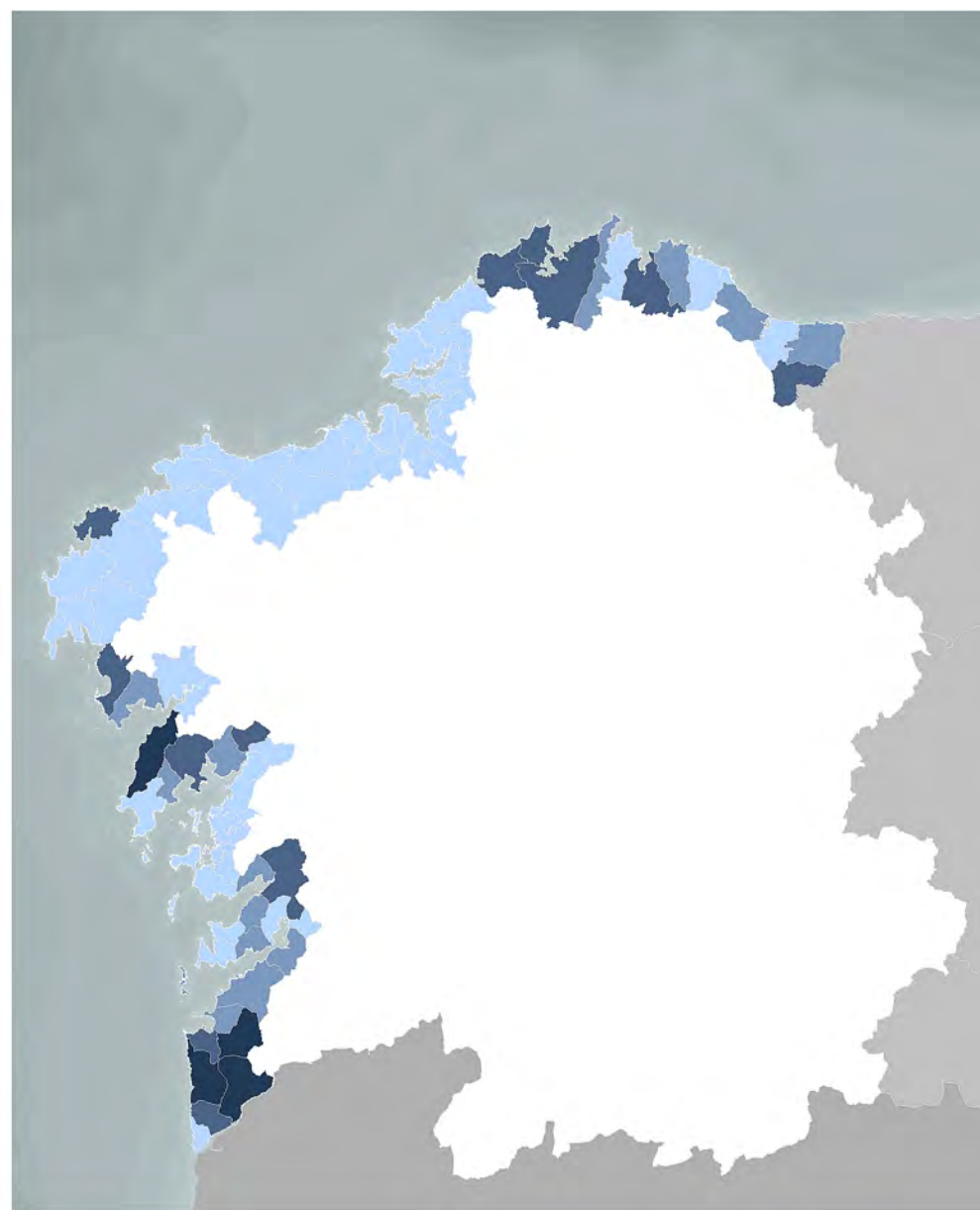
Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Caderno Medida 01

Sup. con instrumentos de ordenación e xestión forestal no 2013

- 0 - 305
- 306 - 1.268
- 1.269 - 2.166
- 2.167 - 6.032

Sup. con instrumentos de ordenación e xestión forestal no 2015

- 0 - 305
- 306 - 1.268
- 1.268 - 2.166
- 2.167 - 4.337

SE J 01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Medida: **01 Superficie con instrumento de ordenación e xestión forestal**

Descrición:

É o número de hectáreas que teñen instrumentos de ordenación e xestión forestal nos diferentes ámbitos.

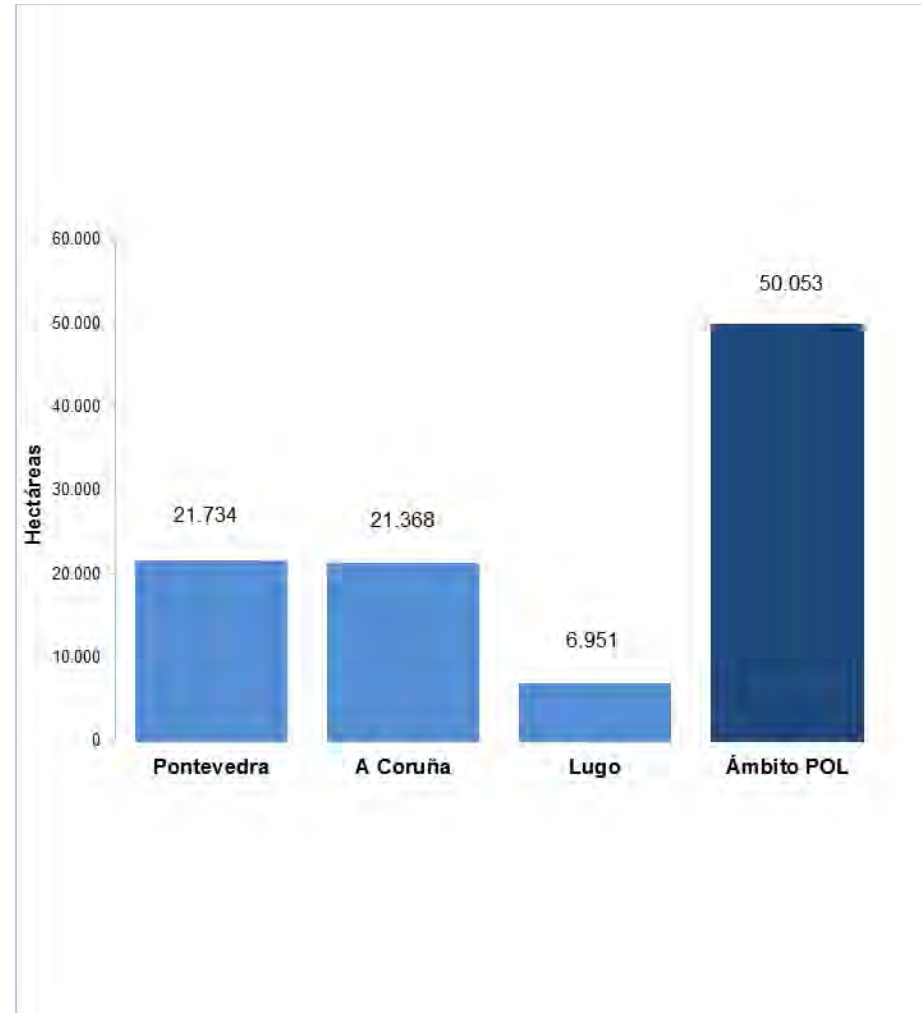
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Erorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

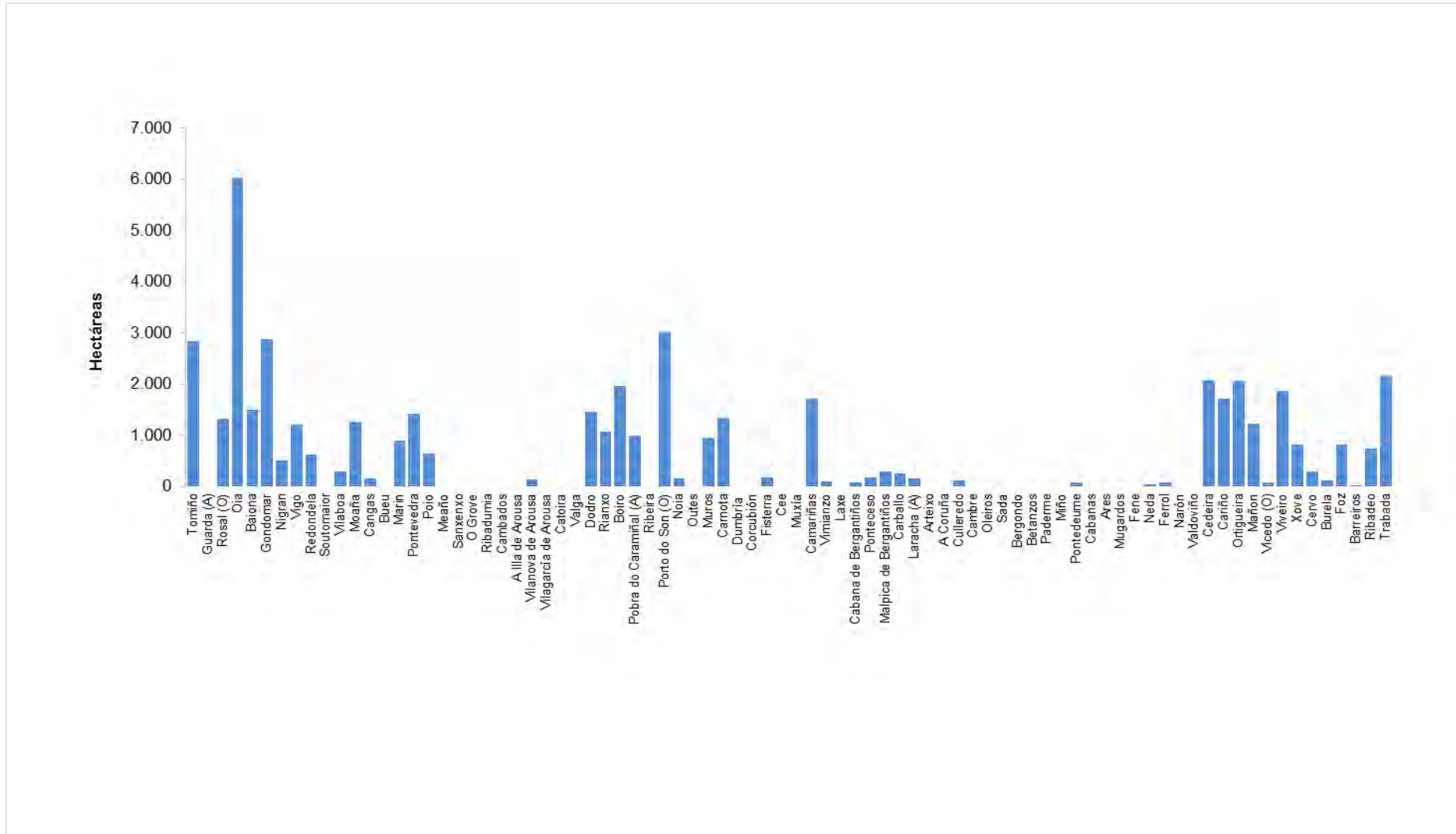
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

SE.J.01 01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

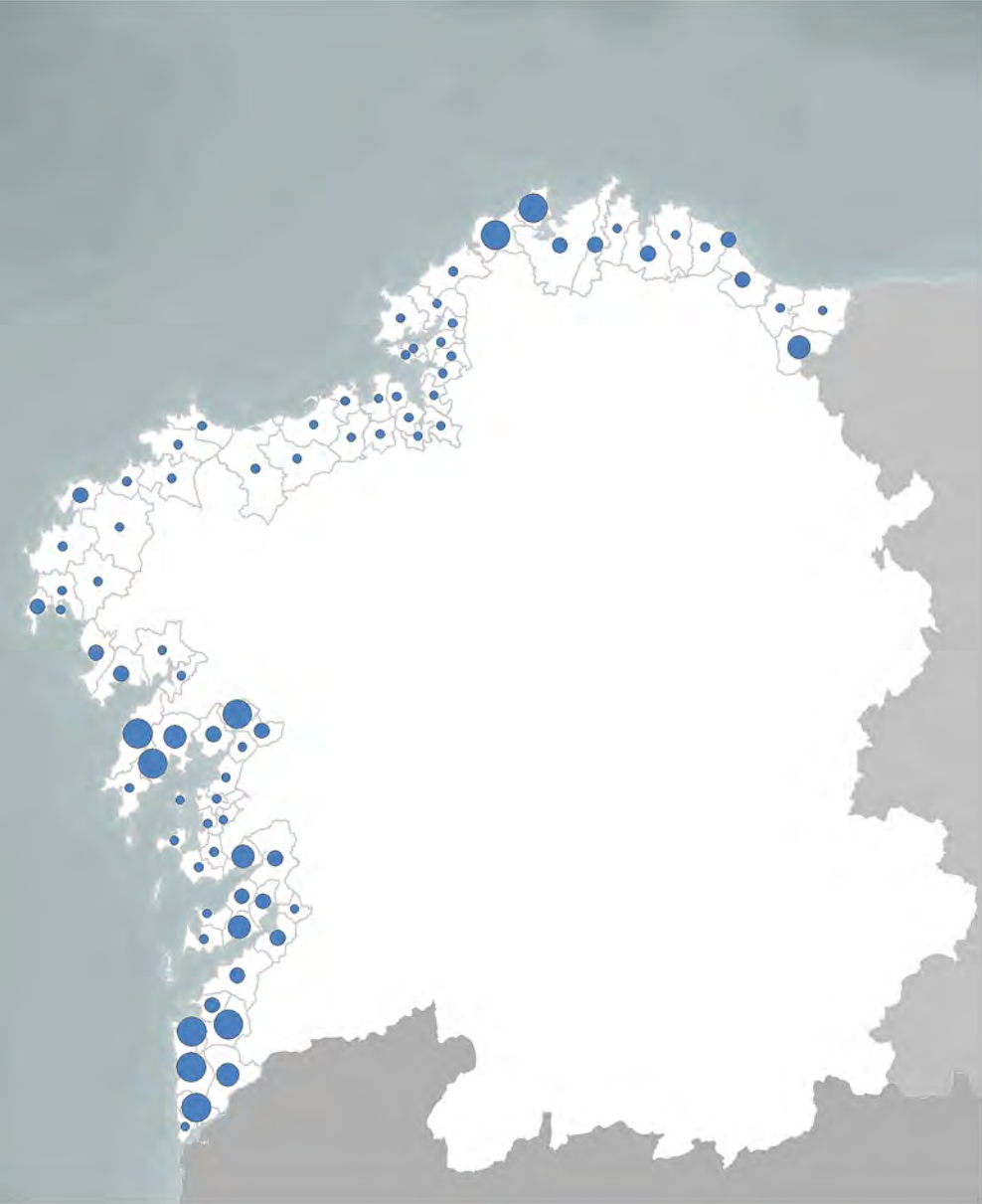
Gráfico ámbito POL:

Indicador: SE.J.01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

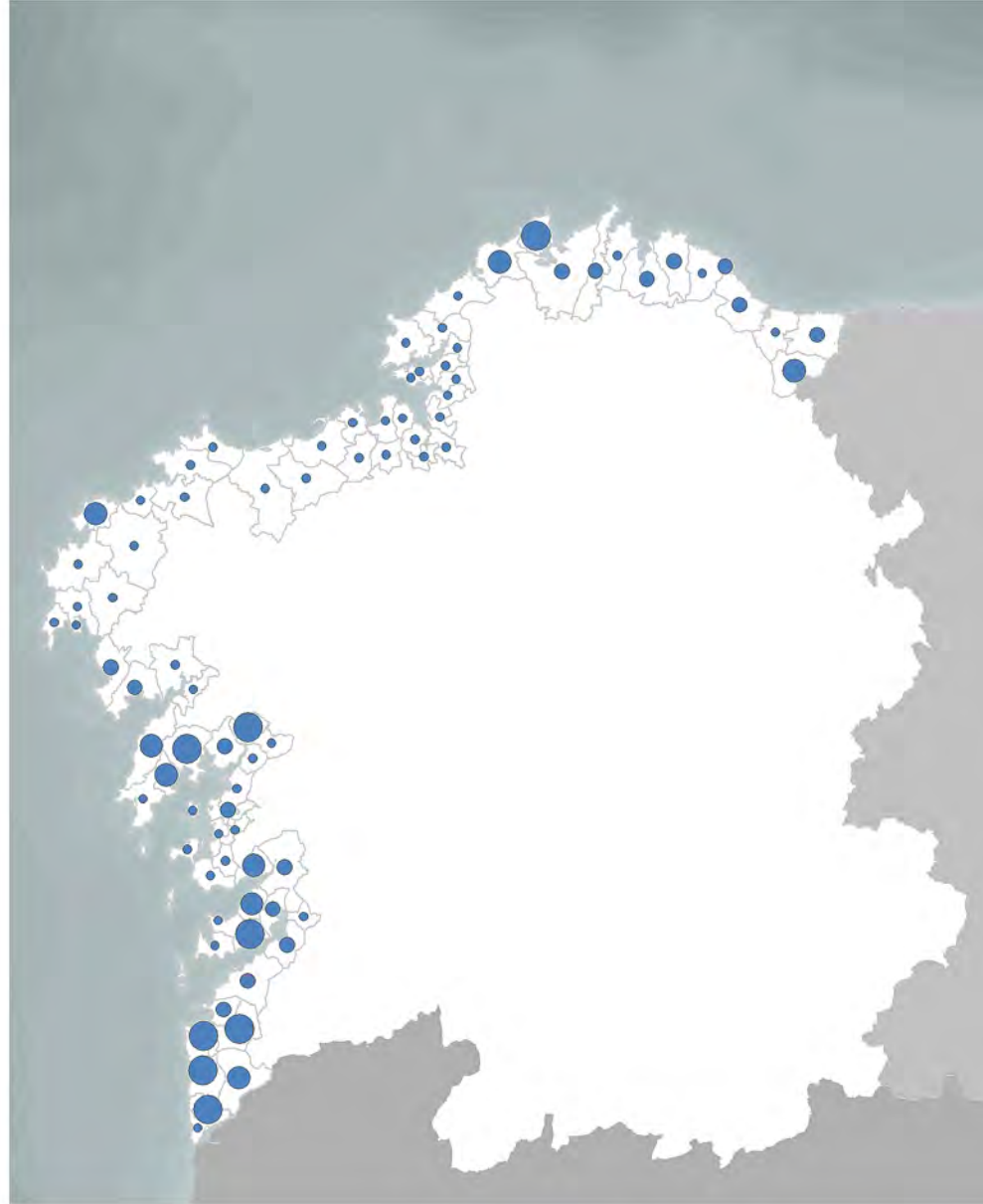
Superficie con instrumentos de ordenación e xestión / superficie arborada, desarborada e pasteiro

Caderno Medida 02

Sup. con instrumentos de ordenación e xestión forestal no 2013

- 0 - 8
- 9 - 26
- 27 - 42
- 43 - 80

Sup. con instrumentos de ordenación e xestión forestal no 2015

- 0 - 8
- 9 - 26
- 27 - 42
- 43 - 80

SE J 01 Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Medida: **02 Superficie con instrumento de ordenación e xestión forestal respecto da superficie arborada, desarborada e de pasteiro**

Descrición:

É o número de hectáreas con instrumento de ordenación e xestión forestal con respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiros. Os datos das hectáreas con instrumento de ordenación e xestión son facilitados pola Consellería de Medio Rural e os da superficie arborada, desarborada e pasteiros obtéñense da cartografía SIOSE (sistema de información de la ocupación del suelo de España).

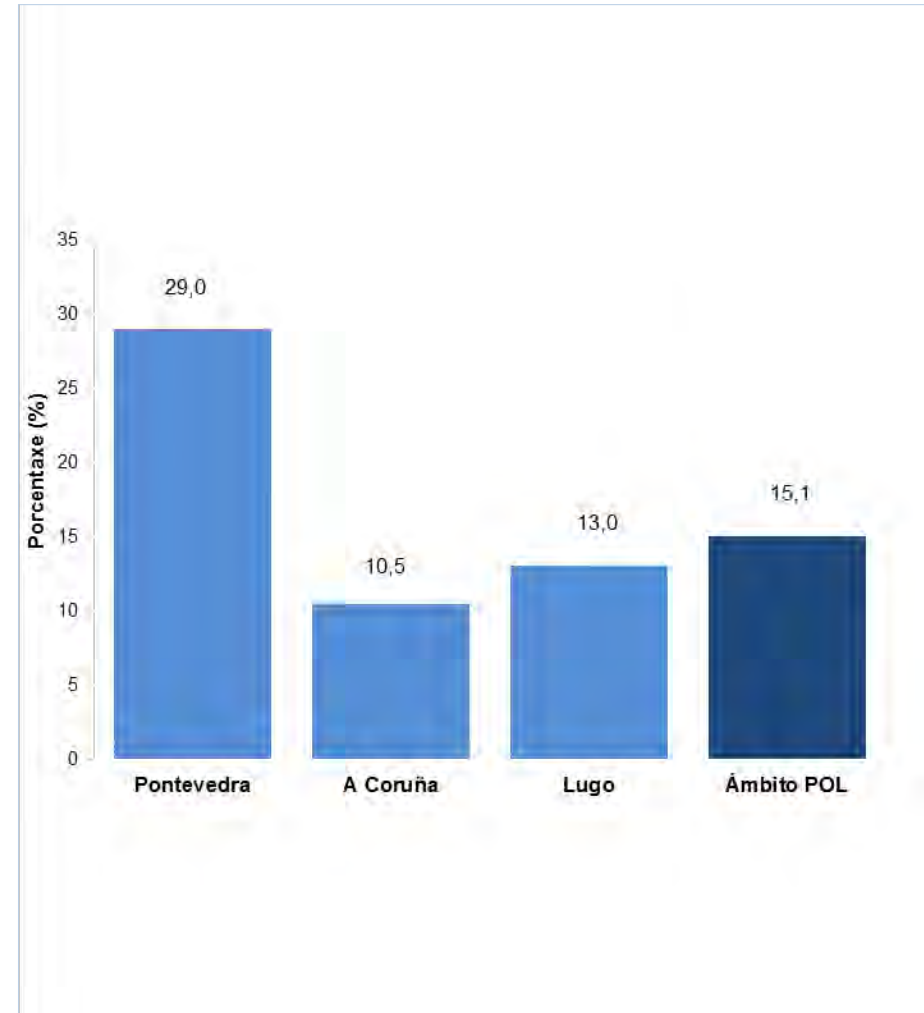
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL* (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

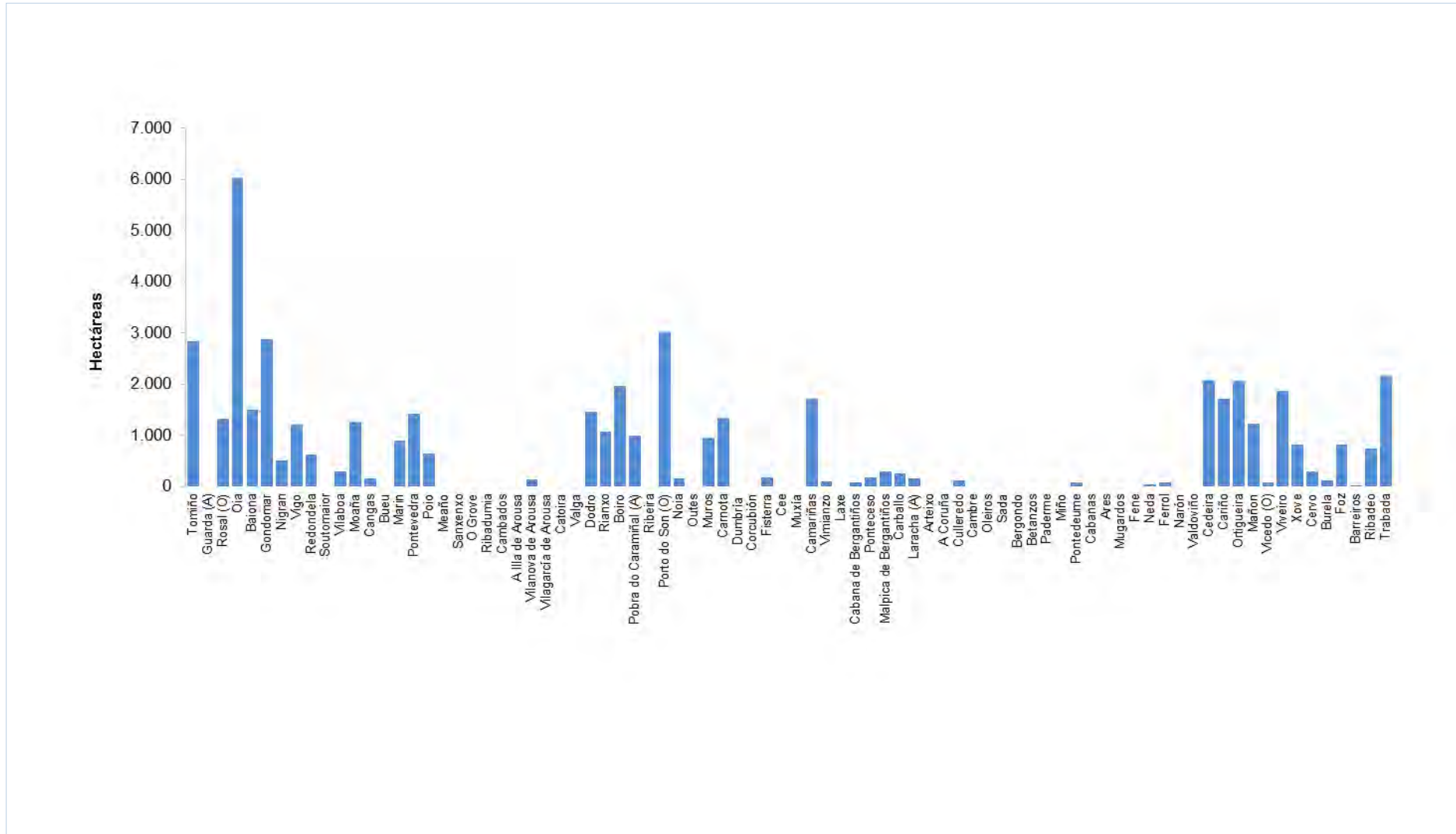
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados.
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía.
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente.
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha.

Gráfico:

SE.J.01 02 Superficie con instrumento de ordenación e xestión forestal respecto da superficie arborada, desarborada e de pasteiro

Gráfico ámbito POL:

Indicador: SE.J.01

Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

NOTAS METODOLÓXICAS:

Nota 1: Nos datos empregados para o anterior informe 2013 detectouse que non se eliminaran os proxectos co mesmo nº de rexistro e que sufriran unha revisión a posteriori, deste xeito estíbese contando a superficie dúas veces. Con fin de mellorar esta situación os datos deste informe 2015 atenden aos seguintes criterios:

- Inclúen todos os proxectos de ordenación rexistrados (aínda que teñan o Plan Especial caducado).
- Elimínanse os proxectos co mesmo nº de rexistro para un mesmo monte, de xeito que se toma o dato da última revisión.
- Continúan os proxectos co mesmo nº de rexistro para varios montes posto que a superficie está repartida entre todos eles.
- Elimínanse as filas co nº de rexistro en branco porque son proxectos que non se inscribiron no rexistro.
- Filtrase para cada ano na columna DATAAPROBACION_PX: así por exemplo para o ano 2015 elimínanse todos os aprobados no ano 2016. O resultado deste filtro aparece reflectido nunha pestana para cada ano; no caso que non apareza o ano refírese aos datos en bruto a data 13/11 do 2016 que ao non estar finalizado o ano non conta. O resultado é a suma do campo SUPERFICIE_PX. Enviase resultado dos anos 2009 ata o 2015 incluído; calquera outro ano que se necesite pódese facer co filtrado exposto no punto anterior.

Nota2 : Os datos refírense a minicipios enteiros con superficie no ámbito do Pol

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida 1: (número de hectáreas con instrumentos de ordenación e xestión forestal)

Empréganse os datos facilitados pola Consellería de Medio Rural a nivel concello e agréganse a diferentes ámbitos.

Medida 2: (número de hectáreas con instrumentos de ordenación e xestión forestal) x 100 / (superficie arborada, desarborada e pasteiros)

Empréganse os datos facilitados pola Consellería de Medio Rural e do Mar no referente a superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal e a superficie arborada, desarborada e pasteiros obtense da cartografía SIOSE, (sistema de información de la ocupación del suelo de España) seleccionando as seguintes clases : perennifolias, caducifolias, coníferas, mato, afloramentos rochosos, solo nu, zonas queimadas e pasteiro.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
Superf. con instr. de ordenación e xestión forestal.	Cons. de Medio Rural 2015		non procede	anual	
Ocupación del suelo de España, SIOSE	IGN e Xunta Galicia	2011	1:25.000	bianual	

REFERENCIAS:

Lei 43 / 2003 de Montes e Lei 7/2012, do 28 de xuño, de montes de Galicia.

DATOS:

Ámbito POL:

codINE	concello	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro do SIOSE 2011
36054	Tomíño	2.841,1	40,7
36023	A Guarda	0,0	0,0
36048	O Rosal	1.329,9	46,6
36036	Oia	6.032,1	80,4
36003	Baiona	1.494,9	55,1
36021	Gondomar	2.871,9	47,6
36035	Nigrán	509,8	24,7
36057	Vigo	1.201,3	26,0
36045	Redondela	618,9	19,9
36053	Soutomaior	0,0	0,0
36058	Vilaboa	296,0	11,1
36029	Moaña	1.267,7	49,8
36008	Cangas	163,0	6,5
36004	Bueu	0,0	0,0
36026	Marín	899,3	36,7
36038	Pontevedra	1.420,4	19,5
36041	Poio	642,0	28,1
36027	Meaño	0,0	0,0
36051	Sanxenxo	0,0	0,0
36022	O Grove	0,0	0,0
36046	Ribadumia	0,0	0,0
36006	Cambados	0,0	0,0
36901	A Illa de Arousa	0,0	0,0
36061	Vilanova de Arousa	146,1	10,3
36060	Vilagarcía de Arousa	0,0	0,0
36010	Catoira	0,0	0,0
36056	Valga	0,0	0,0
15033	Dodro	1.459,2	57,9
15072	Rianxo	1.073,7	26,3
15011	Boiro	1.966,3	45,9
15067	A Pobra do Caramiñal	999,7	42,2
15073	Ribeira	0,0	0,0
15071	Porto do Son	3.021,5	41,3
15057	Noia	169,7	6,5
15062	Outes	0,0	0,0
15053	Muros	959,1	15,9
15020	Carnota	1.348,6	23,5
15034	Dumbría	0,0	0,0
15028	Corcubión	0,0	0,0
15037	Fisterra	173,0	8,4
15023	Cee	0,0	0,0

codINE	concello	Superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015	Porcentaxe de superficie con instrumentos de ordenación e xestión forestal en 2015 respecto da superficie arborada, desarborada e pasteiro do SIOSE 2011
15052	Muxía	0,0	0,0
15016	Camarías	1.719,6	40,6
15092	Vimianzo	100,3	0,7
15040	Laxe	0,0	0,0
15014	Cabana de Bergantiños	84,4	1,2
15068	Ponteceso	176,3	2,7
15043	Malpica de Bergantiños	292,6	7,7
15019	Carballo	265,9	2,5
15041	A Laracha	153,5	2,1
15005	Arteixo	0,0	0,0
15030	A Coruña	0,0	0,0
15031	Culleredo	118,6	3,1
15017	Cambre	0,0	0,0
15058	Oleiros	0,0	0,0
15075	Sada	0,0	0,0
15008	Bergondo	0,0	0,0
15009	Betanzos	0,0	0,0
15064	Pademe	0,0	0,0
15048	Miño	0,0	0,0
15069	Pontedeume	77,0	4,5
15015	Cabanas	0,0	0,0
15004	Ares	0,0	0,0
15051	Mugardos	0,0	0,0
15035	Fene	0,0	0,0
15055	Neda	36,1	2,3
15036	Ferrol	87,7	1,9
15054	Narón	0,0	0,0
15087	Valdoviño	0,0	0,0
15022	Cedeira	2.092,4	31,2
15901	Cariño	1.705,9	47,3
15061	Ortigueira	2.065,3	12,7
15044	Mañón	1.221,1	18,8
27064	O Vicedo	84,3	1,4
27066	Viveiro	1.876,5	21,1
27025	Xove	822,8	11,7
27013	Cervo	304,8	4,8
27902	Burela	116,2	24,9
27019	Foz	817,0	11,3
27005	Barreiros	26,1	0,6
27051	Ribadeo	737,7	11,3
27061	Trabada	2.166,0	33,5

TOTAL ámbito POL		50.053,0	15,1
-------------------------	--	-----------------	-------------

GLOSARIO:

IGN : Instituto Geográfico Nacional

DOT: Directrices de ordenación do territorio

POL : Plan de ordenación do litoral

Xunta de Galicia

SE.L.01

Intensidade turística

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador consiste en obter unha visión xeral sobre a oferta a demanda nos establecementos turísticos regrados existentes no territorio.

O turismo é unha actividade económica xeradora de ingresos e emprego, con repercusións directas e indirectas sobre a sustentabilidade do territorio, tanto dende a óptica medioambiental, como dende unha perspectiva cultural.

O turismo está asociado ao descanso e ao lecer, constituíndo unha interesante fonte de enriquecemento cultural e persoal. Pero o sector turístico debe ter en conta as actividades que os turistas levan a cabo durante a súa estancia, e as infraestruturas e servizos que estas demandan, xestionándoas baixo criterios de sustentabilidade, co fin de preservar e potenciar os mesmos valores que xeran esta actividade, xa que o turismo inadecuadamente xestionado, especialmente cando mobiliza e acolle a grandes masas, pode constituír un factor de agresión medioambiental que, nos casos máis extremos, poderá ter efectos irreversibles.

Descrición do indicador:

Este indicador mostra a situación da oferta e a demanda do mercado turístico, circunscribíndoo aos establecementos turísticos regrados.

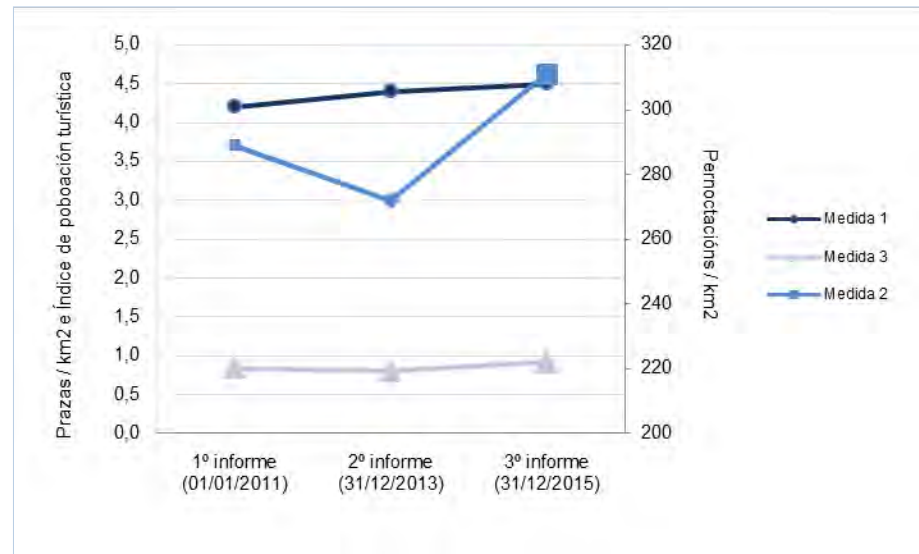
Dado que os números absolutos que se obteñen mediante un simple recuento das prazas (oferta) e das pernoctacións (demanda) dificultan a comparación dos resultados entre os distintos territorios (tanto dentro do mesmo nivel de agregación como entre diferentes niveis), optouse por normalizar os datos, poñendo en relación a oferta e a demanda existente nun determinado territorio coa súa superficie e coa súa poboación residente.

Deste modo, resulta máis útil para analizar o grao de presión que os turistas poden exercer sobre os recursos (ocupación do solo, alteracións paisaxísticas, consumo de auga e enerxía, xeración de residuos, emisións de gases invernadoiro, demanda de servizos e infraestruturas etc.).

Medidas do indicador:

- 1. Intensidade da oferta turística (2015)
- 2. Intensidade da demanda turística (2015)
- 3. Índice de poboación turística (2015)

Evolución do indicador:

Estado:

Durante o período que abrangue este plan de seguimento, a oferta medrou lenta pero paulatinamente ata superar as 132.000 prazas de aloxamento en establecementos turísticos regrados. En 2015, a intensidade da oferta turística ascendía a 4,5 prazas/km² (0,3 puntos por enriba da do ano 2011).

O 92% dos concellos dispoñen de oferta turística e tres deles continúan destacando por teren a maior concentración por km²: Sanxenxo (335,3), O Grove (294,8) e Mondariz-Balneario (216,9). Non obstante, non son comparables nin o seu número de prazas reais (14.805, 6.324 e 500) nin a súa traxectoria.

A demanda turística tamén se está recuperando despois da caída experimentada no ano 2013. En 2015 rexistráronse 9.201.869 pernociacións (311 pernociacións/km²). En xeral, a costa sigue rexistrando máis demanda co interior. O destino favorito –tanto en termos absolutos como relativos– continúa sendo Ría de Arousa, onde o número de pernociación/km² se elevou a 2.876 (1.865 foron de forasteiros). O número de pernociacións rexistradas en Terras de Santiago (1.786.654) foi similar, pero a diferenza superficial entre ambos os dous ámbitos, relegounas ao 4º lugar no ranking de demanda turística, con 590 pernociacións/km². Daquela, o segundo posto da clasificación ocupouno A Coruña e As Mariñas, con 1.249 pernociacións/km², e o terceiro Ría de Vigo e Baixo Miño, con 724.

A análise, atendendo ao lugar de procedencia dos turistas, amosa que o 71% das pernociacións estiveron vinculadas a viaxeiros foráneos. Os tres únicos destinos onde os viaxeiros que residían habitualmente en Galicia superaron os turistas procedentes de fóra son Manzaneda-Trevinca, Celanova-Limía e O Ribeiro.

A presión do turismo sobre a poboación local tamén se está a recuperar. Durante o ano 2015, a nosa Comunidade autónoma recibiu 0,92 turistas por cada 100 residentes habituais, a maior parte deles procedentes de fóra de Galicia (0,65). Este índice adquiriu valores máis elevados que a media na Ría de Arousa (2,58), Terras de Santiago (1,79), Ancares-Courel (1,4), Mariña Lucense (1,35) e Ribeira Sacra (1,26) cando se contabilizan todos os turistas. Considerando só os forasteiros, o único destino que a superou foi Ría de Arousa, con 1,67 turistas por cada 100 habitantes.

Coherencia co modelo territorial

Segundo os tres parámetros de medida analizados, en 2015 aumentou a intensidade turística de Galicia. Esta situación pode contribuír á consecución dalgúns obxectivos das DOT, entre eles, o afianzamento do protagonismo de Galicia na plataforma atlántica, a consolidación da identidade e singularidade do territorio, e ao establecemento de ámbitos supramunicipais de planificación e programación ou mecanismos de cooperación urbano-rural (determinacións 1.2.a, 1.2.c, 1.2.k e 1.2.l). Concretamente, en relación ao afianzamento do protagonismo de Galicia no exterior, nestes últimos anos obsérvase un incremento do turismo receptor fronte ao turismo interior. Isto é máis notorio nos destinos urbanos e litorais.

A intensidade da oferta turística rexistrada tamén é coherente –en parte– coas directrices que se formulan para o modelo de asentamentos de Galicia, en concreto, coa a necesidade de consolidar unha rede de vilas e pequenas cidades cunha adecuada base urbana e de servizos ou a necesidade de potenciar os núcleos rurais como célula básica do sistema de asentamentos (determinacións 1.2.e e 1.2.f). Neste sentido, os datos reflicten que a intensidade da oferta é máis elevada nos dous niveis superiores deste modelo: nas cidades (28,6 prazas/km²) e no SUI (8,3 prazas/km²), onde ademais melloraron respecto ao informe anterior, no que se analizaba a información correspondente ao ano 2013. En cambio, nos NET a oferta (2,1 prazas/km²) tería que duplicarse para converxer co valor medio.

O aumento da oferta turística tamén pode incidir positivamente na xeración de emprego e na fixación de poboación nos núcleos interiores vinculados ao patrimonio rural (determinación 3.4.3).

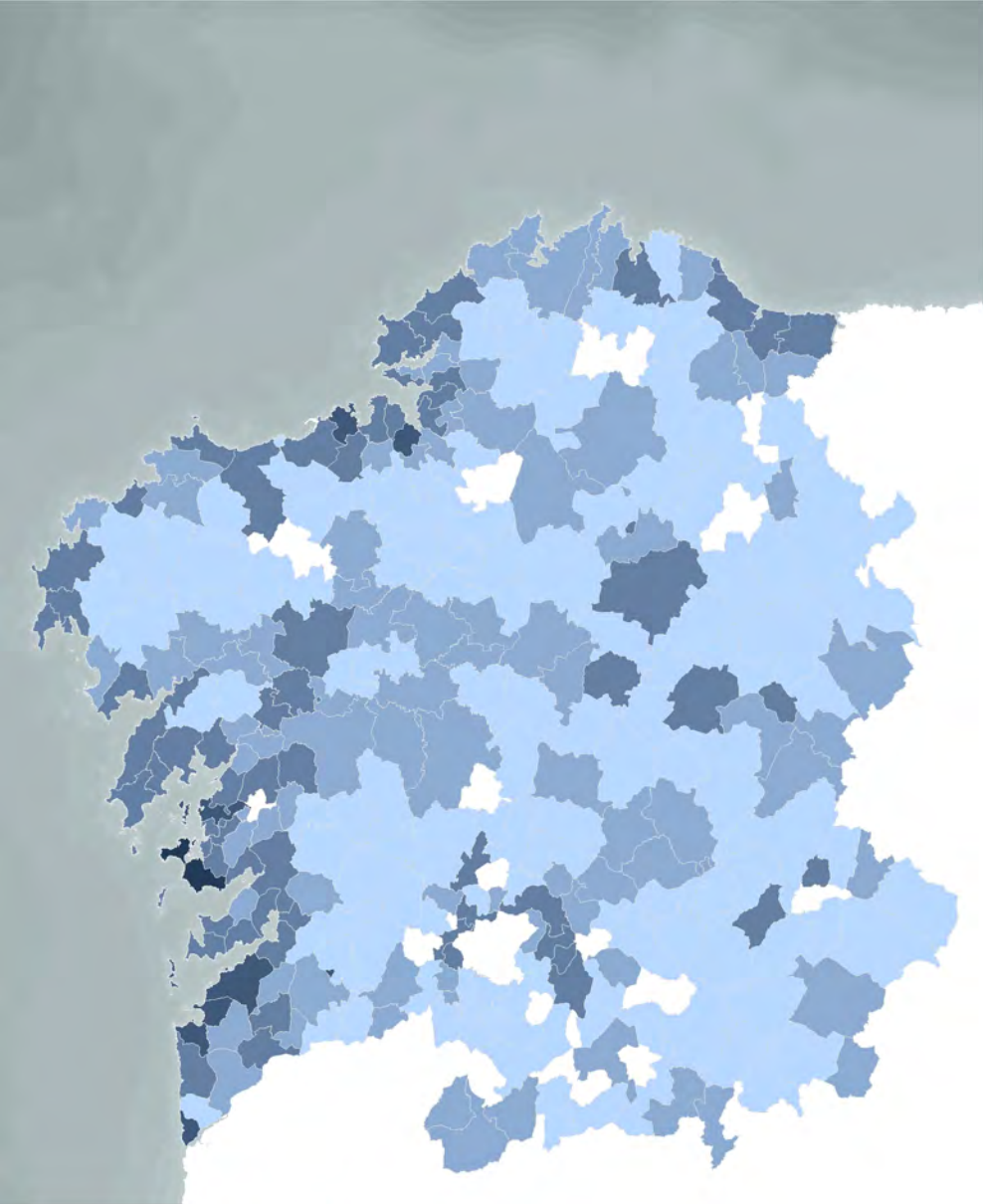

Indicador: SE.L.01 Intensidade turística

Intensidade da oferta turística

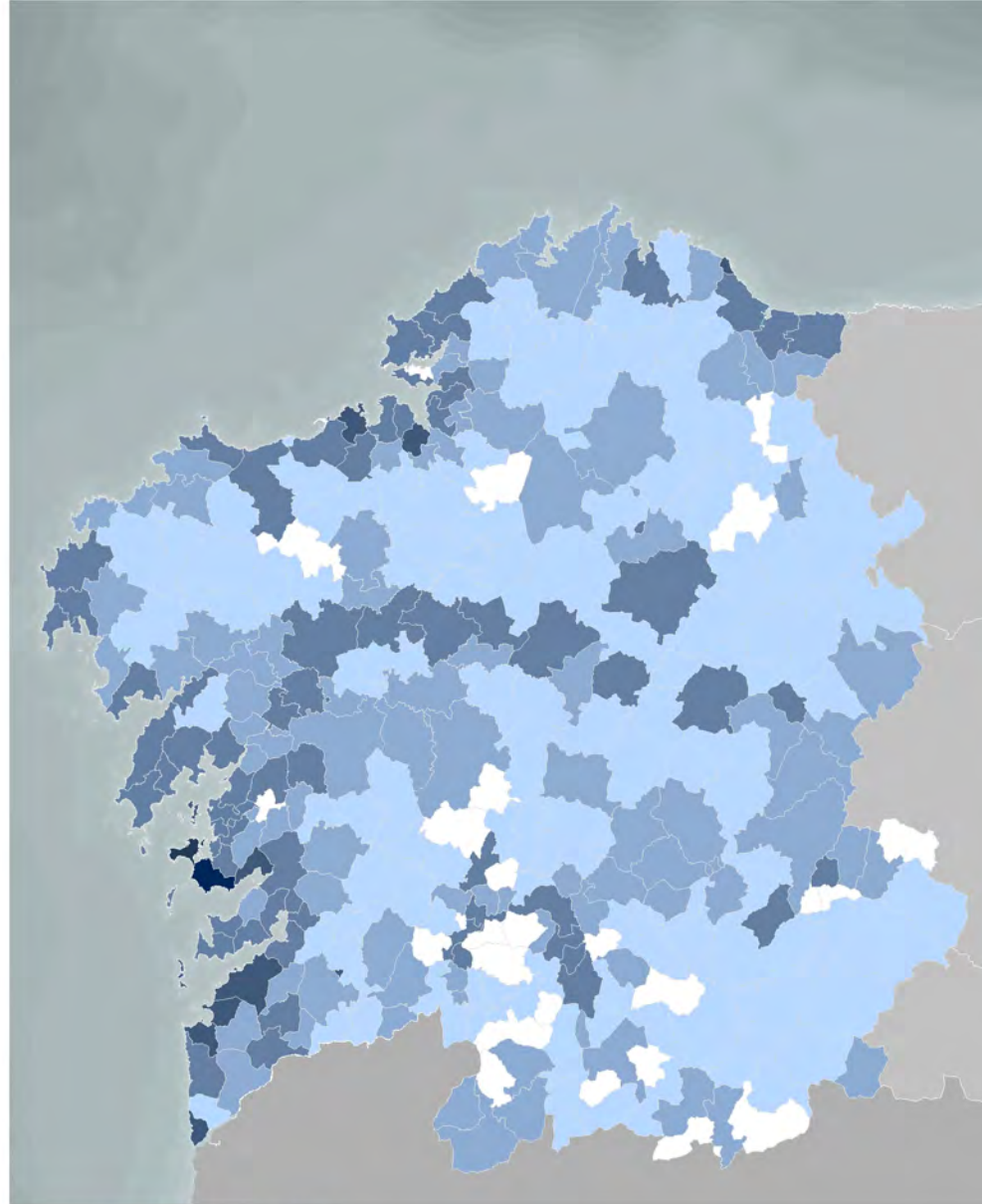
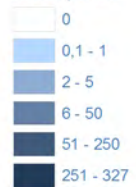
Caderno Medida 01

IET
Decembro 2015

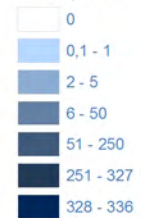
Intensidade da oferta turística (2011)

Prazas por km²

Intensidade da oferta turística (2015)

Prazas por km²

SE L 01 Intensidade turística

Medida: 01 Intensidade da oferta turística

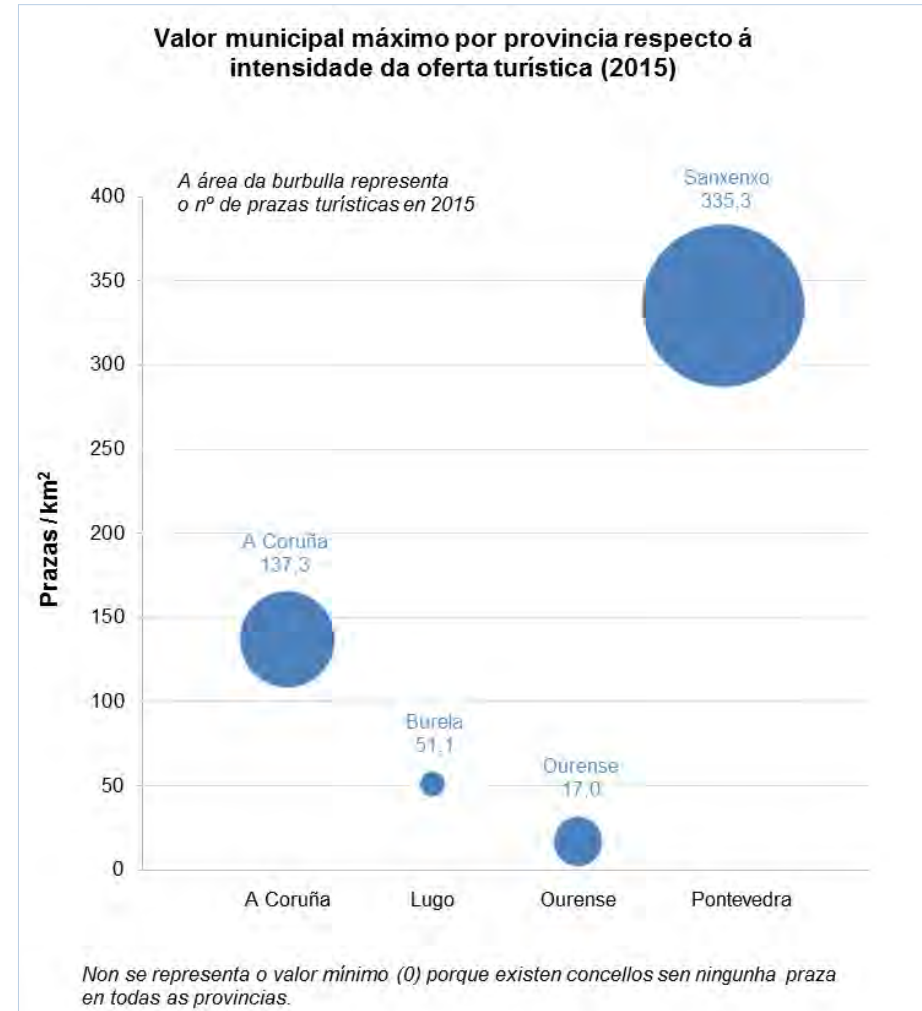
Descrición:

Esta medida informa sobre a capacidade receptiva do mercado turístico de Galicia, poñendo en relación o número de prazas existentes nos establecementos turísticos regrados coa superficie dun determinado territorio (prazas/km²). As prazas equivalen ao número de camas fixas, polo tanto, non se teñen en conta as supletorias, e as de matrimonio computan como unha única praza.

Ámbitos territoriais:

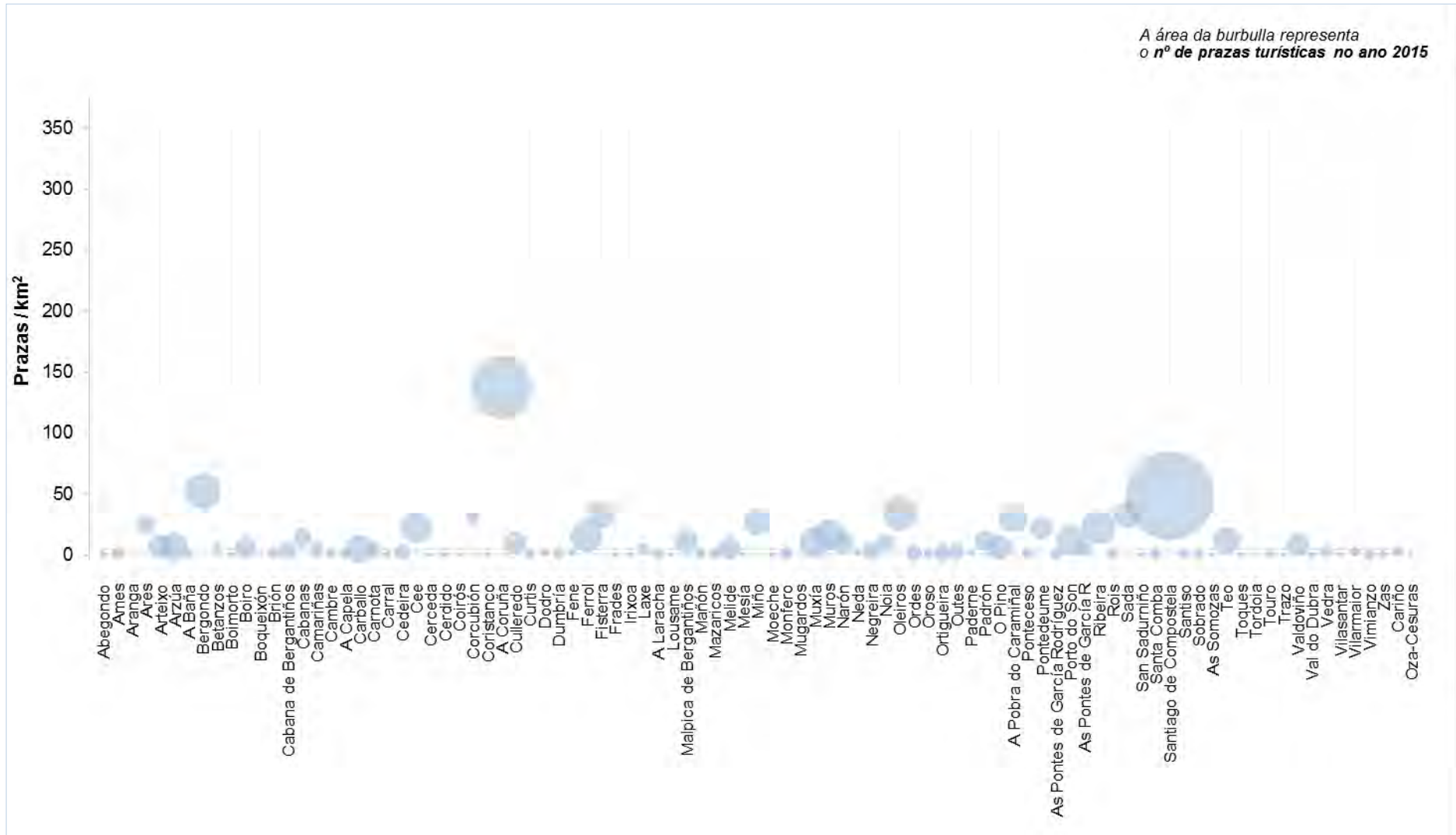

Gráfico:

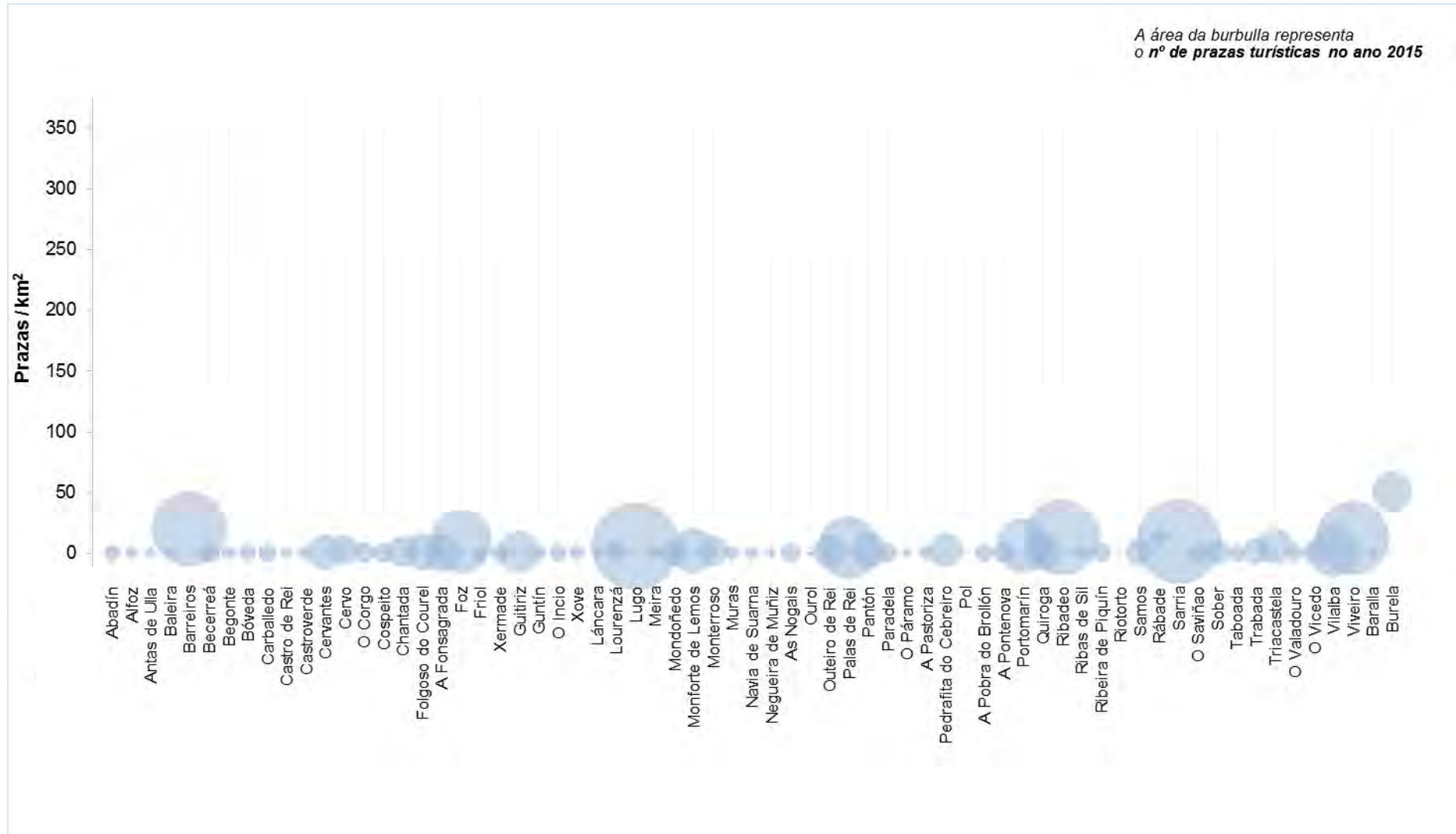
SE.L.01 01 Intensidade da oferta turística

Gráfico A Coruña:

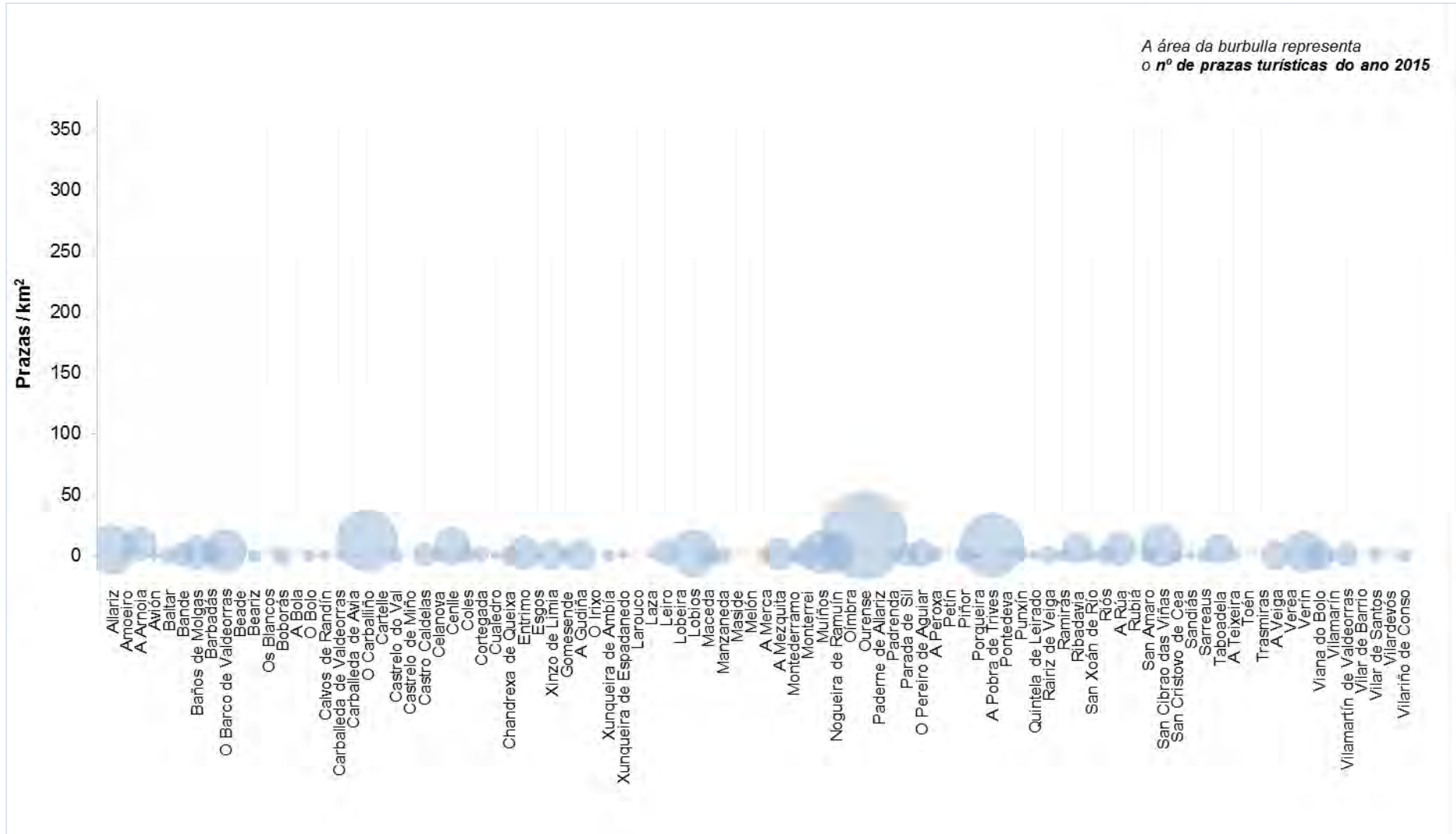
SE.L.01 01 Intensidade da oferta turística

Gráfico Lugo:

SE.L.01 01 Intensidade da oferta turística

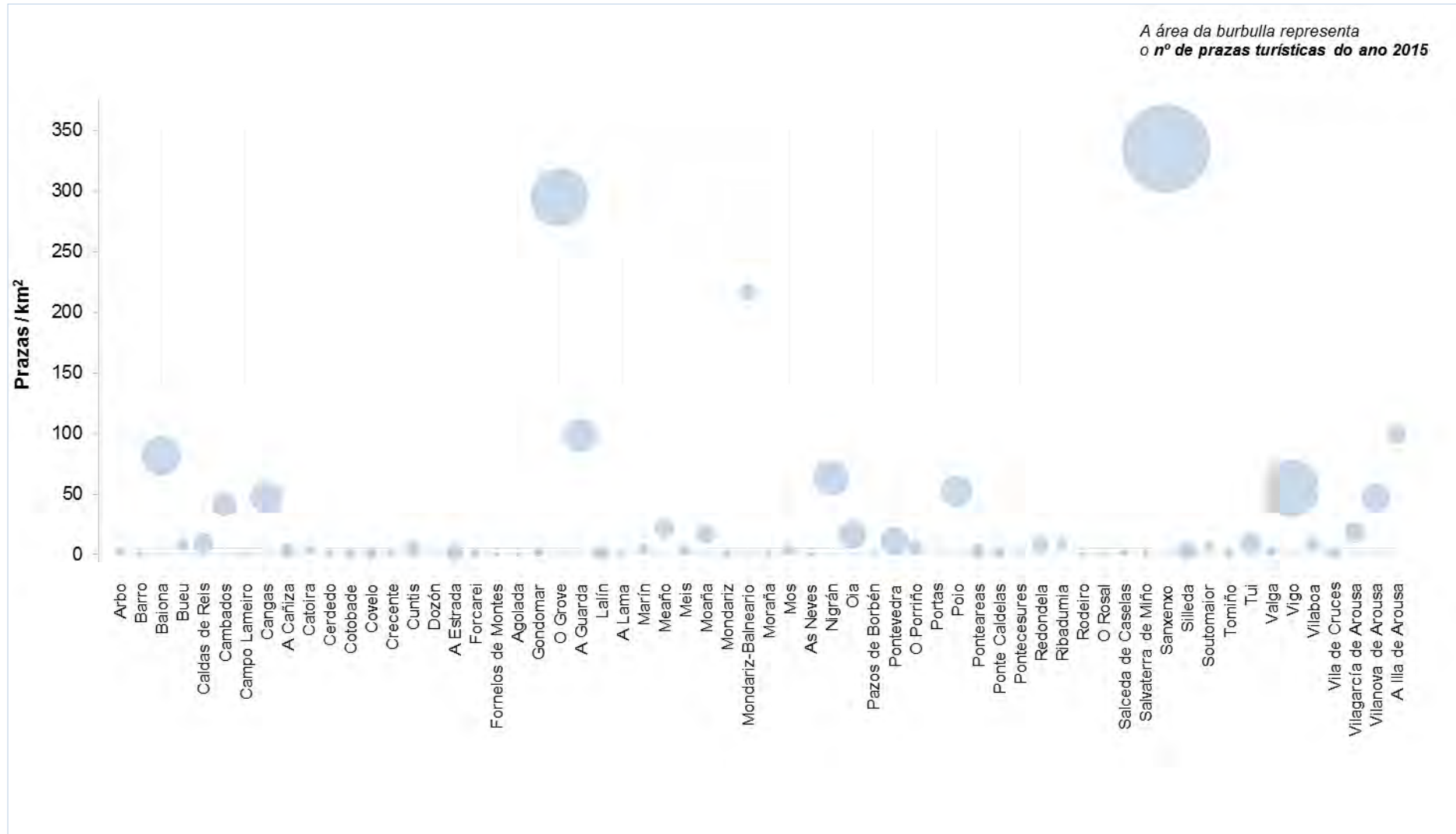
Gráfico Ourense:

SE.L.01 01 Intensidade da oferta turística

Gráfico Pontevedra:

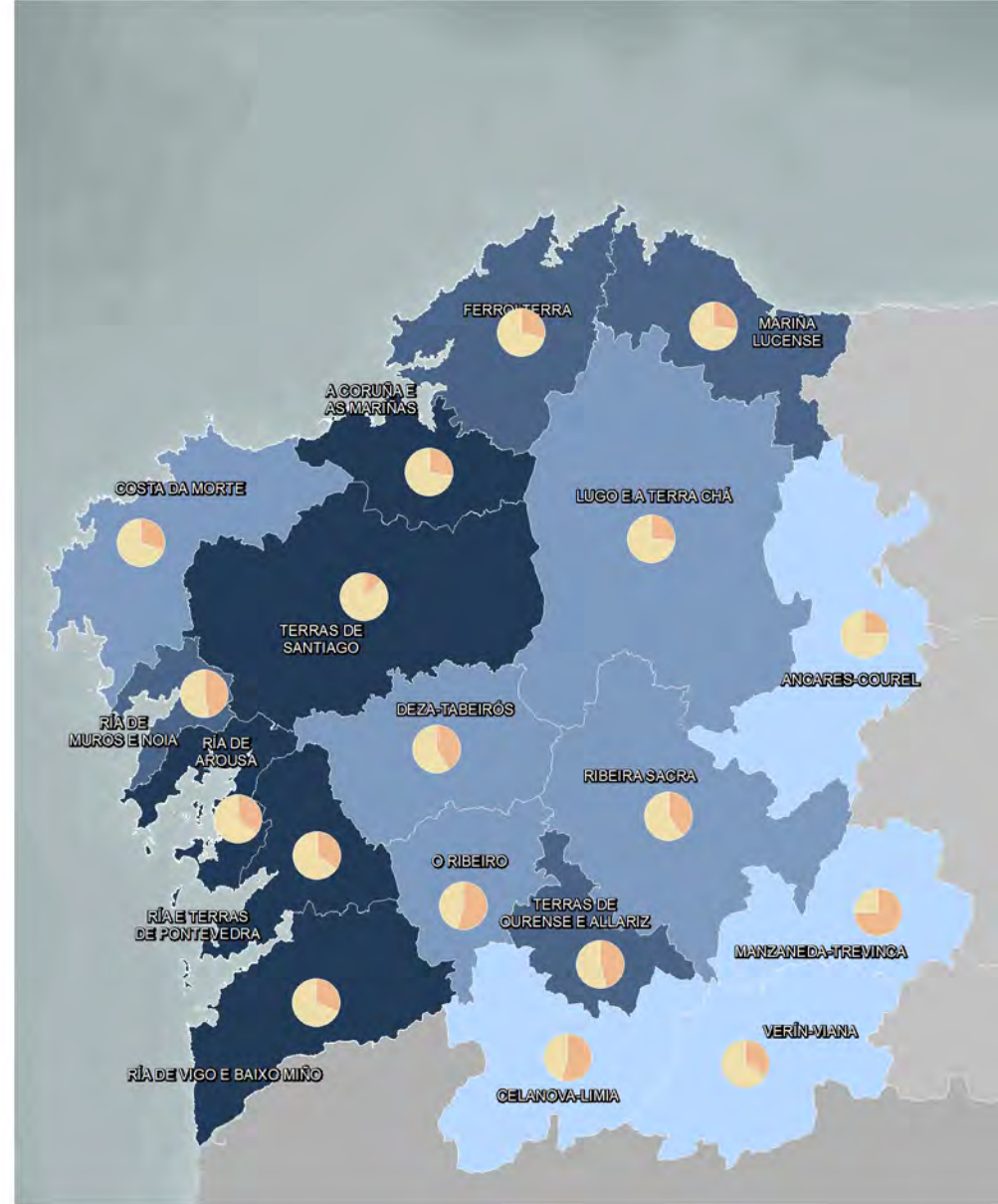
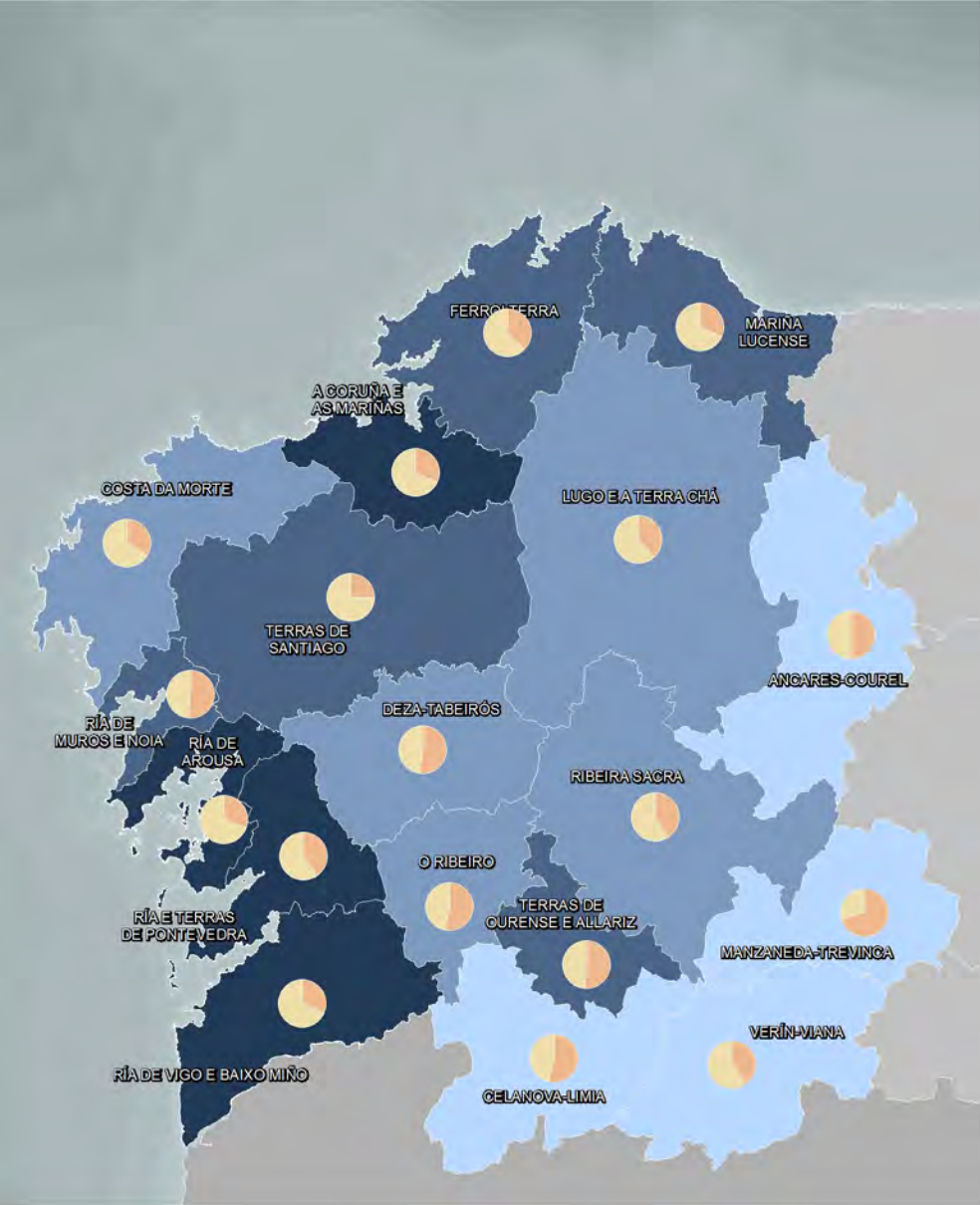

Indicador: SE.L.01 Intensidade turística

Intensidade da demanda turística

Caderno Medida 02

IET
Decembro 2015

Intensidade da demanda turística (2011)

Pernoctacións por km²

- 25 - 50
- 51 - 200
- 201 - 500
- 501 - 2.695

- Pernoctacións de residentes en Galicia
- Pernoctacións de residentes fóra de Galicia

Intensidade da demanda turística (2015)

Pernoctacións por km²

- 33 - 50
- 51 - 200
- 201 - 500
- 501 - 2.876

- Pernoctacións de residentes en Galicia
- Pernoctacións de residentes fóra de Galicia

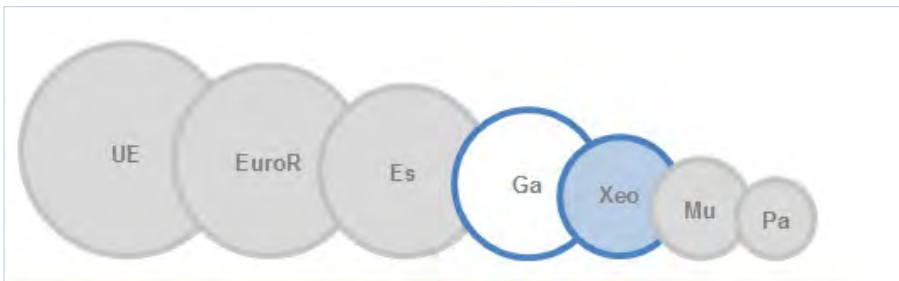
SE L 01 Intensidade turística

Medida: 02 Intensidade da demanda turística

Descrición:

Esta medida proporciona información sobre o grao de ocupación dos establecementos turísticos regrados, relacionando o número de pernoctacións efectuadas polos turistas nun territorio determinado coa súa superficie (pernoctacións/km²).

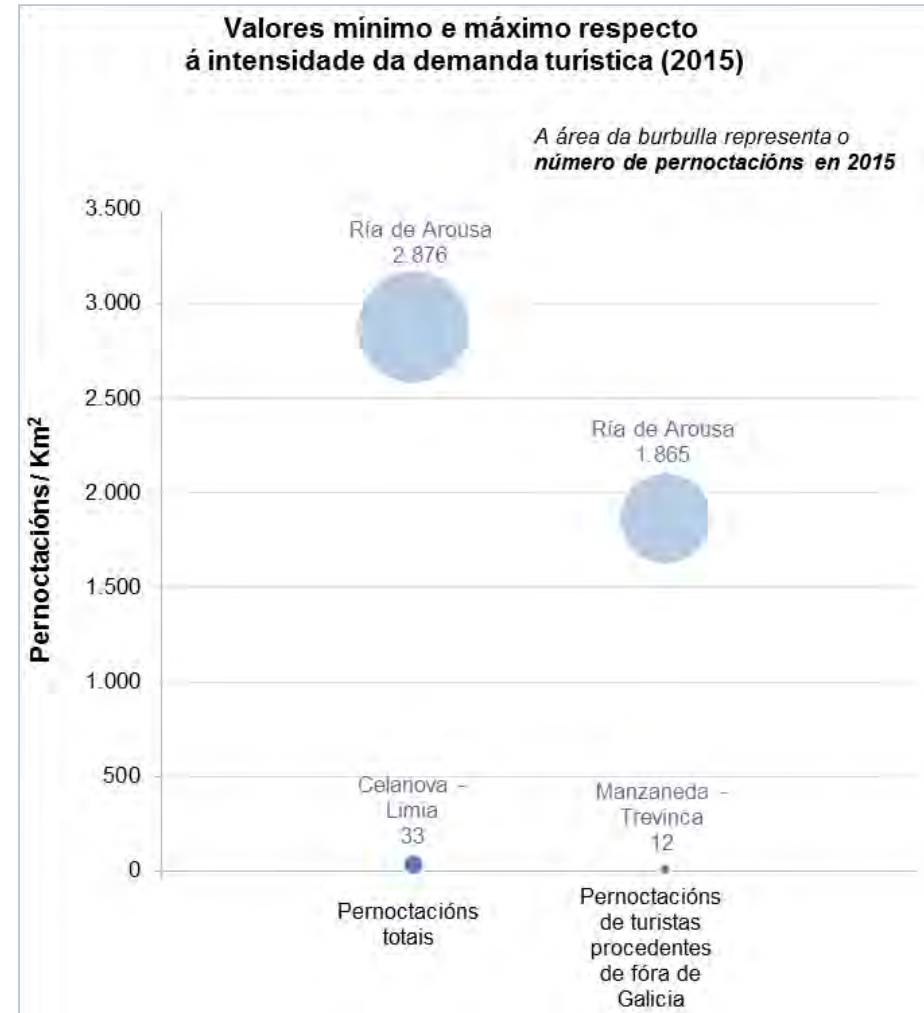
Ámbitos territoriais:

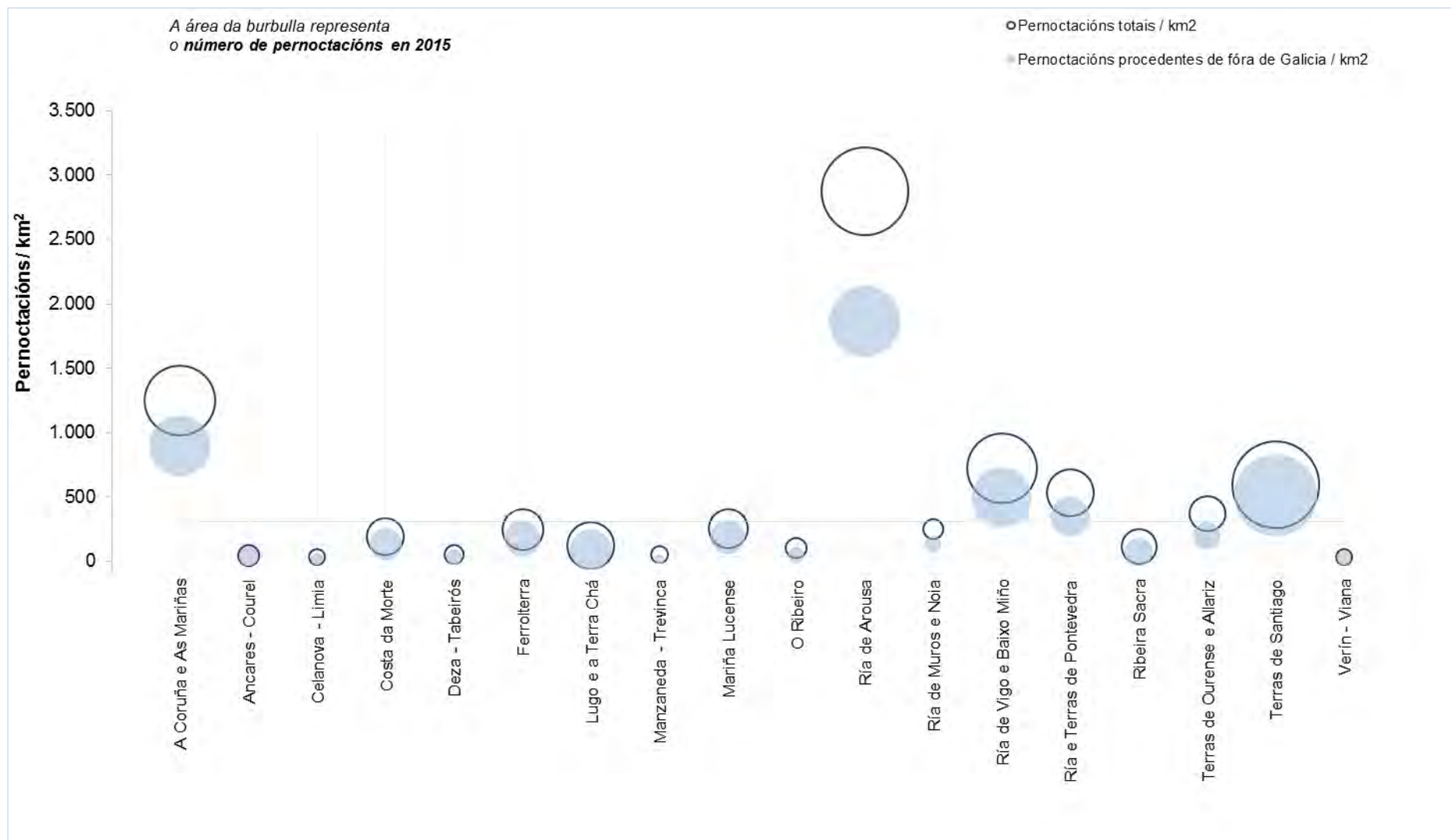
O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); Xeo (Xeodestino/Subxeodestino); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

SE.L.01 02 Intensidade da demanda turística

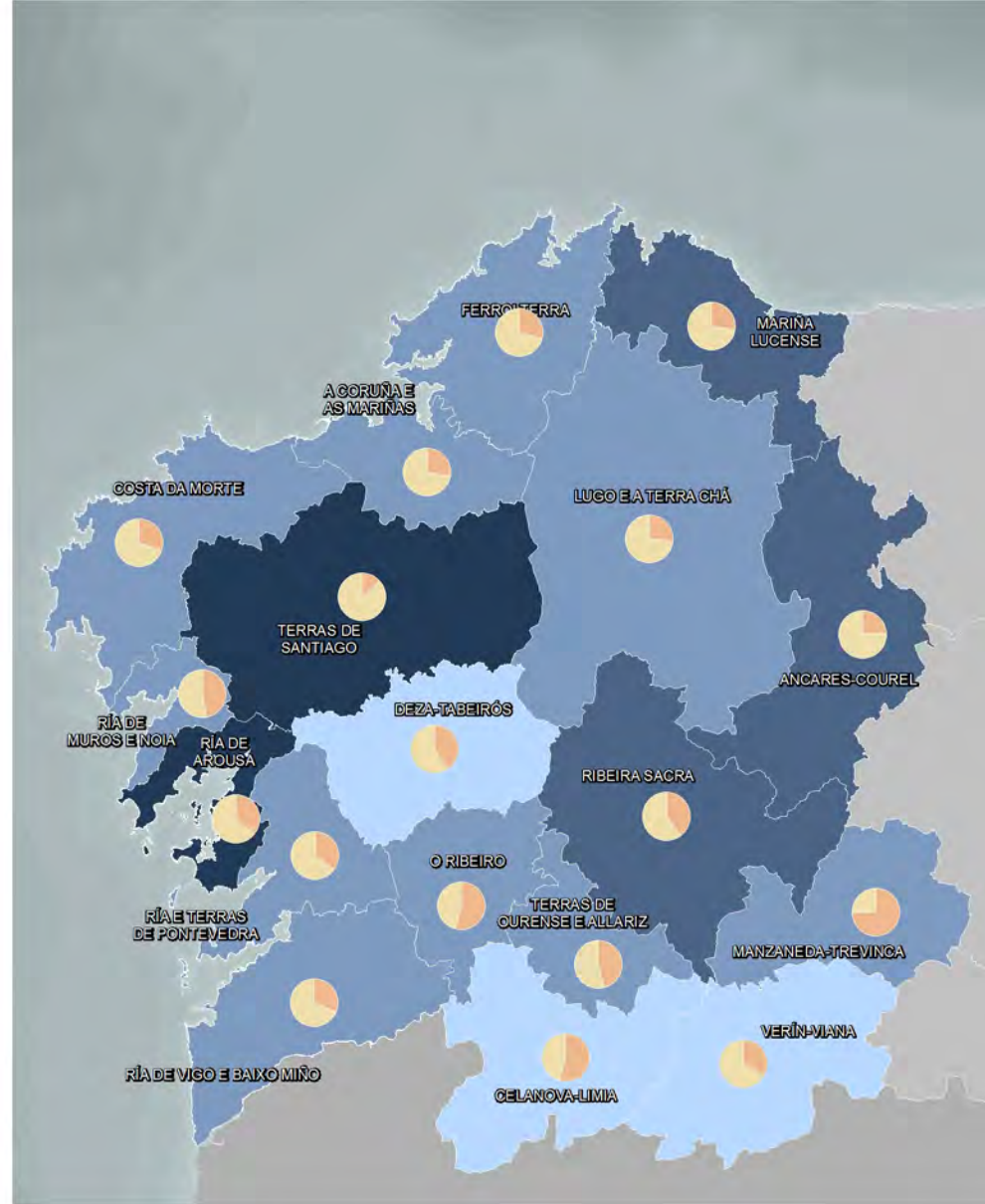
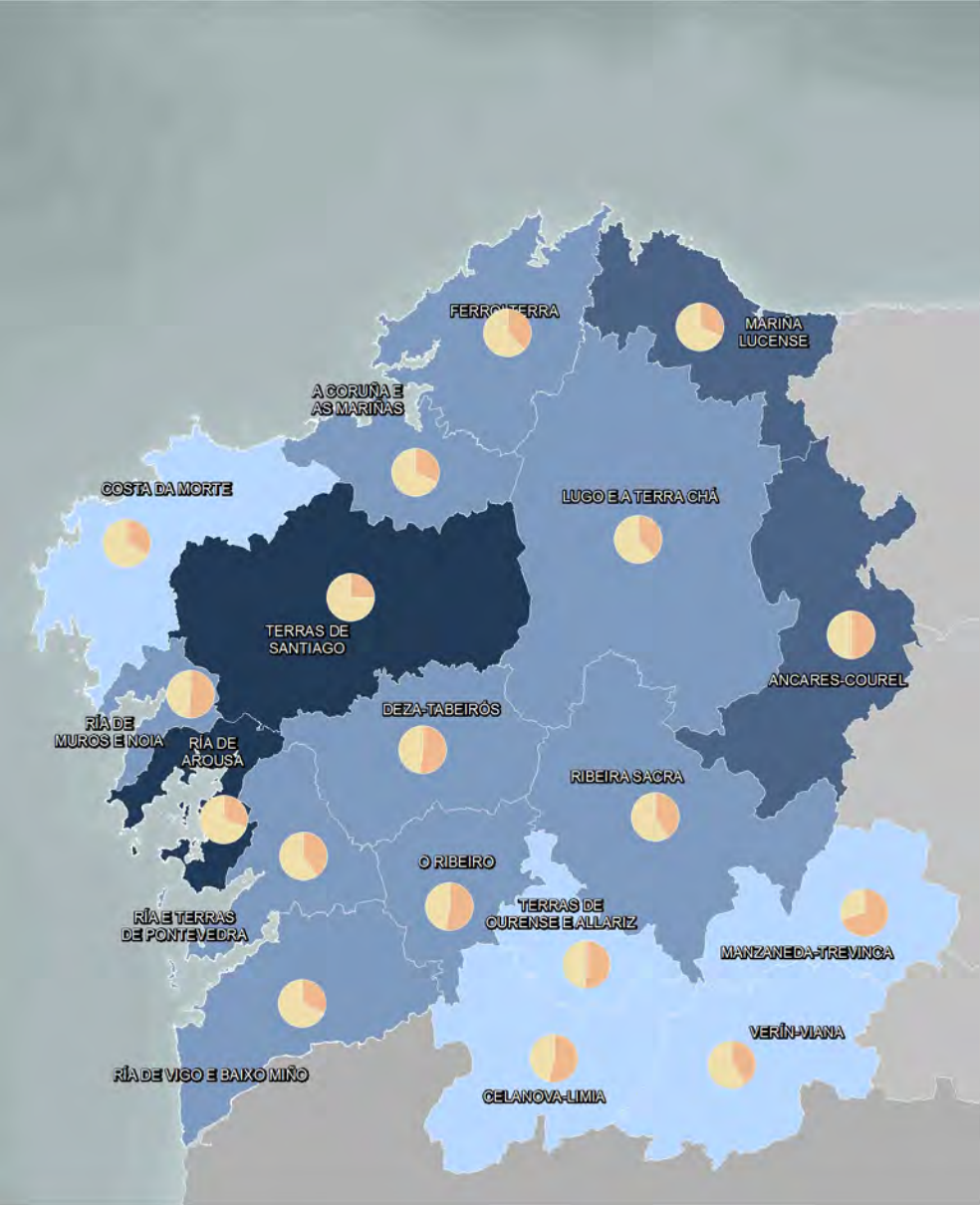

Indicador: SE.L.01 Intensidade turística

Índice de poboación turística

Caderno Medida 03

IET
Decembro 2015

Índice de poboación turística (2011)

índice de poboación turística

- 0,34 - 0,50
- 0,51 - 1,00
- 1,01 - 1,50
- 1,51 - 2,38

- Pernotacións de residentes en Galicia
- Pernotacións de residentes fóra de Galicia

Índice de poboación turística (2015)

Índice de poboación turística

- 0,33 - 0,50
- 0,51 - 1,00
- 1,01 - 1,50
- 1,51 - 2,58

- Pernotacións de residentes en Galicia
- Pernotacións de residentes fóra de Galicia

SE L 01 Intensidade turística

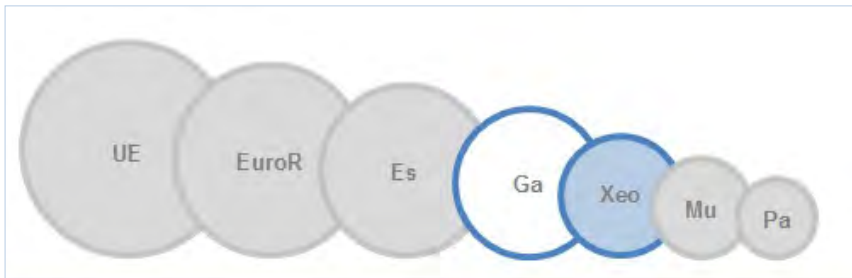
Medida: 03 Índice de poboación turística

Descrición:

Esta medida expresa, en porcentaxes, a equivalencia existente entre os turistas que pernoctan en establecementos turísticos regrados e a poboación residente nun territorio, anulando os efectos da estacionalidade das estancias.

A cifra resultante indica a cantos habitantes que residen durante todo un ano equivalen as pernoctacións rexistradas, sendo de grande utilidade para avaliar a presión que exerce o sector turístico sobre o territorio e os recursos.

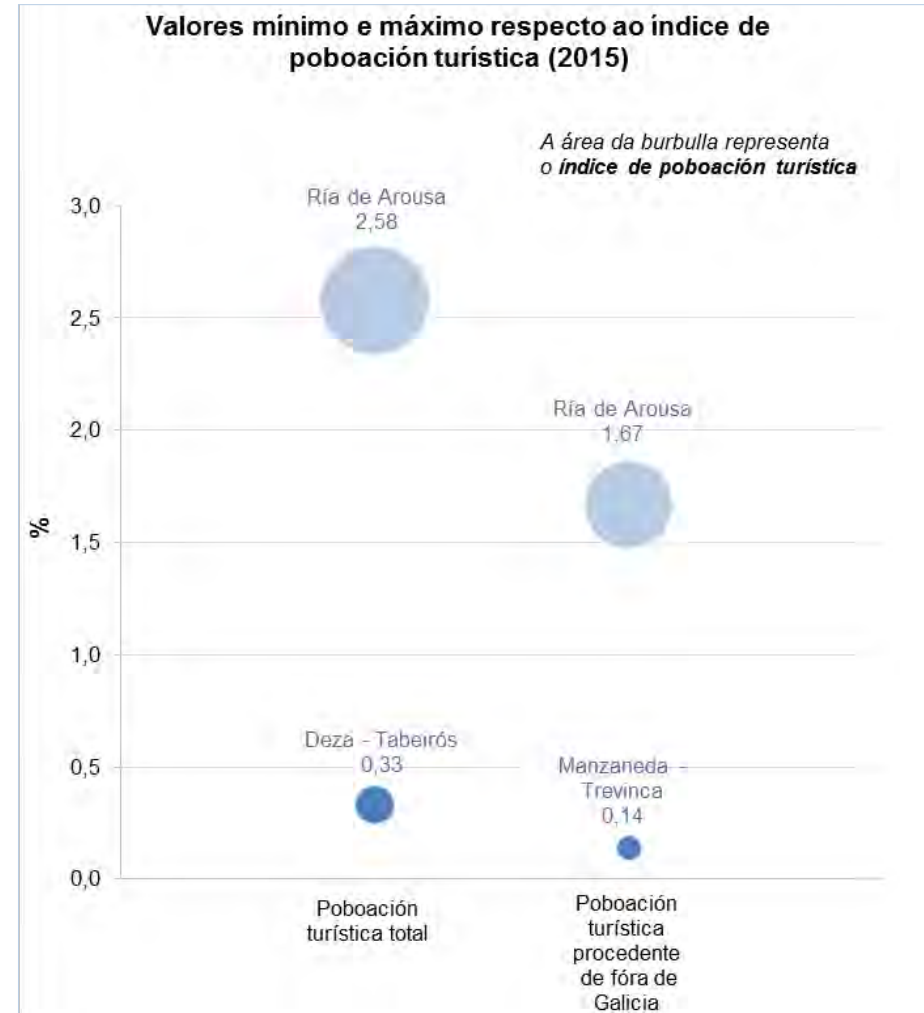
Ámbitos territoriais:

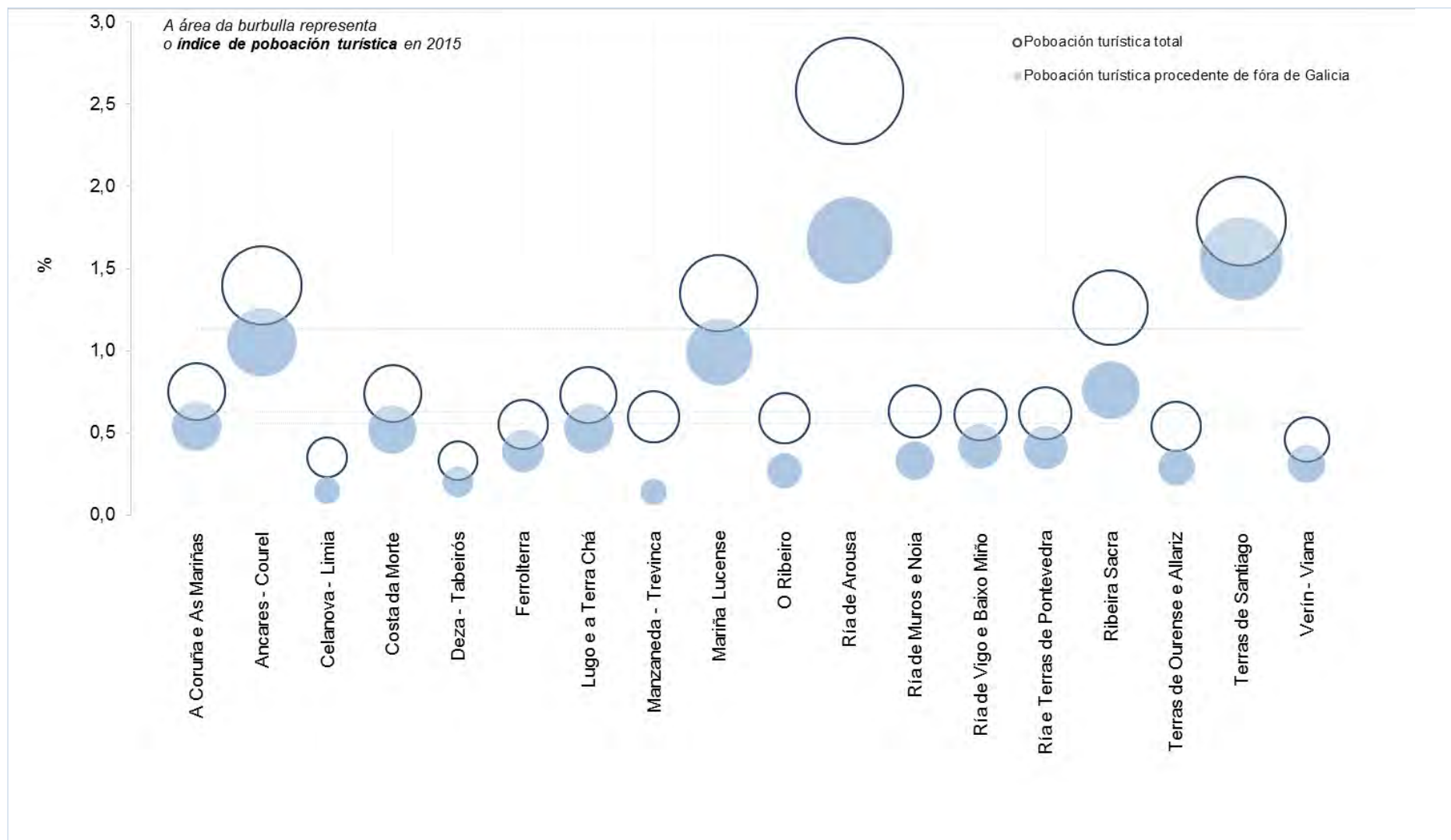
O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); Xeo (Xeodestino/Subxeodestino); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

SE.L.01 03 Índice de poboación turística

Indicador: SEL.01

Índice de poboación turística

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	SOCIEDADE E ECONOMÍA SE
Subbloque	TURISMO L
Nome	Intensidade turística 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Para o cálculo deste indicador utilizouse a información relativa aos establecementos turísticos regrados, polo tanto, non se teñen en consideración os datos referidos a outro tipo de aloxamentos ou vivendas empregadas polos turistas, como poden ser as vivendas turísticas (aloxamento regrado) e as vivendas secundarias.

En relación á medida 1 (intensidade da oferta turística), o número de prazas equivale ao número de camas fixas dos establecementos turísticos. Están excluídas, por tanto, as camas supletorias e as de matrimonio só se computan como unha aínda que poidan dar lugar a dúas prazas. No caso dos campamentos de turismo, o número de prazas coincide coa capacidade autorizada (número de persoas). Tampouco se teñen en conta os datos que non están asociados a concellos, así que neste indicador descende un pouco o número real de prazas turísticas.

Así mesmo, cómpre aclarar que algunhas das operacións estatísticas empregadas para calcular as medidas 2 (intensidade da demanda turística) e 3 (índice de poboación turística) deste indicador, como son a Encuesta de ocupación hotelera, a Encuesta de ocupación en campings, a Encuesta de ocupación en apartamentos turísticos e a Encuesta de ocupación en aloxamentos de turismo rural do INE, non foron deseñadas para difundir información a este nivel de desagregación, polo tanto, algún dos resultados estimados para os xeodestinos e subxeodestinos poderían ter un erro de estimación grande ou podería producirse unha volatilidade do dato en anos vindeiros.

A continuación móstranse os subxeodestinos e xeodestinos da organización turística de Galicia, resaltándose en negra as 18 áreas consideradas para realizar os cálculos e representacións gráficas:

SUBXEDESTINOS	XEDESTINOS	XEDESTINOS
01A. FERROL TERRA	01. RÍAS ALTAS *	02. COSTA DA MORTE 03. TERRAS DE SANTIAGO 04. MARIÑA LUCENSE 05. LUGO E A TERRA CHÁ 06. ANCARÉS-COUREL 07. RIBEIRA SACRA 08. O RIBEIRO 09. TERRAS DE OURENSE E ALLARIZ 10. CELANOVA-LIMIA 11. VERÍN-VIANA 12. MANZANEDA-TREVINCA 14. DEZA-TABERÓS
01B. A CORUÑA E AS MARIÑAS		
13A. RÍA DE MUROS E NOIA	13. RÍAS BAIXAS*	
13B. RÍA DE AROUSA		
13C. RÍA E TERRAS DE PONTEVEDRA		
13D. RÍA DE VIGO E BAIXO MIÑO		

Co obxectivo de acadar o maior nivel de detalle posible, no caso dos xeodestinos denominados "Rías Altas" e "Rías Baixas", optouse por calcular e representar a información a nivel de subxeodestinos.

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida1:

A partir dunha táboa da Axencia de Turismo de Galicia, que contén o número de prazas nos albergues, apartamentos, campings, hotéis, pensións, turismo rural e vivendas turísticas. creouse unha nova para calcular o total de prazas para cada concello. Cómpre destacar que previamente discrimináronse as prazas sen concello asignado e as correspondentes ás vivendas turísticas para desenvolver unha metodoloxía idéntica á dos anos anteriores, aínda cando se empregaron outras fontes de información. Complétase o proceso de cálculo cunha consulta combinada a esta táboa e á que contén os datos das superficies municipais, aplicando esta fórmula: N° de prazas / km².

Medida 2:

A partir da información procedente de varias enquisas do INE (ocupación hoteleira, ocupación en campamentos turísticos, ocupación en apartamentos turísticos e ocupación en aloxamentos de turismo rural), deseñouse un modelo para estimar os datos de pernoctacións, tanto totais como correspondentes aos turistas procedentes de fóra de Galicia, para cada un dos xeodestinos/subxeodestinos de Galicia. O cruce da información estimada, dos datos da táboa de xeodestinos codificados e da táboa de superficie codificada a nivel de concello deu lugar aos datos finais deste indicador, que se presentan desagregados por xeodestino/subxeodestino. A fórmula empregada foi: N° de pernoctacións / km².

Medida 3:

A partir da información procedente de varias enquisas do INE (ocupación hoteleira, ocupación en campamentos turísticos, ocupación en apartamentos turísticos e ocupación en aloxamentos de turismo rural), deseñouse un modelo para estimar os datos de pernoctacións, tanto totais como correspondentes aos turistas procedentes de fóra de Galicia, para cada un dos xeodestinos/subxeodestinos. O cruce da información estimada por este medio, dos datos da táboa de xeodestinos codificados e da táboa de poboación deu lugar aos datos finais deste indicador, que se presentan desagregados por xeodestino/subxeodestino. A fórmula empregada foi: (Número de pernoctacións / N° de días no ano) / Poboación * 100.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Oferta de aloxamento turístico regrado por municipios	Axencia de Turismo de Galicia. Procesado polo IET.	2015	-	Anual	
	Límite de concellos de Galicia	CNIG (Centro de descargas)	**	1:25.000	**	
	Noites por destinos	INE. Procesado polo IGE.	2011 - 2015	-	Anual	
	Cifras de poboación resultantes da Revisión do Padrón municipal a 1 de xaneiro	INE (www.ine.es). Procesado polo IGE.	2015	-	Anual	

REFERENCIAS:

DATOS: medida 1

Lugo:

codINE	concello	Intensidade da oferta turística (Prazas/km ²) (2015)
27001	Abadín	0,3
27002	Alfoz	0,4
27003	Antas de Ulla	0,2
27004	Baleira	0,2
27005	Barreiros	20,3
27006	Becerreá	0,6
27007	Begonte	0,3
27008	Bóveda	0,8
27009	Carballedo	0,5
27010	Castro de Rei	0,2
27011	Castroverde	0,3
27012	Cervantes	1,1
27013	Cervo	2,9
27014	O Corgo	0,7
27015	Cospeito	0,7
27016	Chantada	1,4
27017	Folgoso do Courel	1,8
27018	A Fonsagrada	0,8
27019	Foz	10,5
27020	Friol	0,2
27021	Xermade	0,4
27022	Guitiriz	1,5
27023	Guntín	0,4
27024	O Incio	0,5
27025	Xove	0,6
27026	Láncara	0,2
27027	Lourenzá	1,9
27028	Lugo	6,2
27029	Meira	0,9
27030	Mondoñedo	1,3
27031	Monforte de Lemos	2,5
27032	Monterroso	2,1
27033	Muras	0,3
27034	Navia de Suarna	0,2

codINE	concello	Intensidade da oferta turística (Prazas/km ²) (2015)
27035	Negueira de Muíñiz	0,2
27037	As Nogais	0,8
27038	Ouro	0,0
27039	Outeiro de Rei	2,0
27040	Palas de Rei	5,0
27041	Pantón	2,5
27042	Paradela	0,8
27043	O Páramo	0,2
27044	A Pastoriza	0,3
27045	Pedrafita do Cebreiro	2,8
27046	Pol	0,0
27047	A Pobra do Brollón	0,5
27048	A Pontenova	0,8
27049	Portomarín	6,6
27050	Quiroga	1,0
27051	Ribadeo	13,5
27052	Ribas de Sil	0,7
27053	Ribeira de Piquín	1,2
27054	Riotorto	0,0
27055	Samos	1,3
27056	Rábade	13,9
27057	Sarria	10,0
27058	O Saviñao	0,5
27059	Sober	1,2
27060	Taboada	0,5
27061	Trabada	2,1
27062	Triacastela	6,3
27063	O Valadouro	0,6
27064	O Vicedo	1,5
27065	Vilalba	1,7
27066	Viveiro	12,9
27901	Baralla	0,2
27902	Burela	51,1

TOTAL GALICIA	4,5
---------------	-----

DATOS: medida 2

código	xeodestinos/subxeodestinos*	Intensidade da demanda turística (2011)		Intensidade da demanda turística (2013)		Intensidade da demanda turística (2015)	
		Total	Turistas de fóra de Galicia	Total	Turistas de fóra de Galicia	Total	Turistas de fóra de Galicia
01B	A Coruña e As Mariñas	1.220	852	1.212	795	1.249	899
06	Ancares - Courel	40	20	27	17	45	34
10	Celanova - Limia	35	17	33	16	33	15
02	Costa da Morte	111	75	119	85	189	131
14	Deza - Tabeirós	84	42	61	18	54	32
01A	Ferrolterra	240	152	227	153	248	176
05	Lugo e a Terra Chá	116	74	114	77	121	89
12	Manzaneda - Trevinca	41	12	35	12	48	12
04	Mariña Lucense	208	144	214	154	256	187
08	O Ribeiro	110	54	72	27	102	47
13B	Ría de Arousa	2.695	1.886	2.429	1.607	2.876	1.865
13A	Ría de Muros e Noia	240	115	235	124	248	131
13D	Ría de Vigo e Baixo Miño	709	489	627	450	724	498
13C	Ría e Terras de Pontevedra	620	380	571	374	532	346
07	Ribeira Sacra	87	53	85	56	113	68
09	Terras de Ourense e Allariz	347	172	328	178	368	200
03	Terras de Santiago	496	381	490	389	590	514
11	Verín - Viana	25	15	40	24	33	22
	TOTAL GALICIA	289	194	272	185	311	220

A fonte de información (IGE) introduciu pequenos cambios no método de cálculo, que afectaron á serie de datos completa.

En relación á segunda e terceira medida deste indicador, estes cambios afectaron á metodoloxía empregada para calcular o número de turistas de fóra de Galicia e á poboación total. Esa é a razón pola que se mostran, nas táboas, os datos correspondentes aos dous informes anteriores corrixidos (anos 2011 e 2013) e os datos actualizados (ano 2015).

DATOS: medida 3

código	xeodestinos/subxeodestinos*	Indice de poboación turística (2011)		Indice de poboación turística (2013)		Indice de poboación turística (2015)	
		Total	Turistas de fóra de Galicia	Total	Turistas de fóra de Galicia	Total	Turistas de fóra de Galicia
01B	A Coruña e As Mariñas	0,74	0,52	0,73	0,48	0,75	0,54
06	Ancares - Courel	1,15	0,59	0,82	0,52	1,40	1,05
10	Celanova - Limia	0,34	0,17	0,34	0,17	0,35	0,15
02	Costa da Morte	0,43	0,29	0,46	0,33	0,74	0,52
14	Deza - Tabeirós	0,49	0,24	0,36	0,10	0,33	0,20
01A	Ferrolterra	0,52	0,33	0,50	0,34	0,55	0,39
05	Lugo e a Terra Chá	0,68	0,44	0,68	0,46	0,73	0,53
12	Manzaneda - Trevinca	0,48	0,14	0,43	0,14	0,60	0,14
04	Mariña Lucense	1,06	0,73	1,11	0,80	1,35	0,99
08	O Ribeiro	0,61	0,30	0,41	0,16	0,59	0,27
13B	Ría de Arousa	2,39	1,67	2,16	1,43	2,58	1,67
13A	Ría de Muros e Noia	0,59	0,28	0,59	0,31	0,63	0,33
13D	Ría de Vigo e Baixo Miño	0,59	0,41	0,52	0,38	0,61	0,42
13C	Ría e Terras de Pontevedra	0,73	0,45	0,67	0,44	0,62	0,41
07	Ribeira Sacra	0,92	0,57	0,93	0,61	1,26	0,76
09	Terras de Ourense e Allariz	0,50	0,25	0,47	0,26	0,54	0,29
03	Terras de Santiago	1,50	1,16	1,48	1,17	1,79	1,56
11	Verín - Viana	0,33	0,20	0,55	0,33	0,46	0,31
TOTAL GALICIA		0,84	0,57	0,80	0,54	0,92	0,65

A fonte de información (IGE) introduciu pequenos cambios no método de cálculo, que afectaron á serie de datos completa.

En relación á segunda e terceira medida deste indicador, estes cambios afectaron á metodoloxía empregada para calcular o número de turistas de fóra de Galicia e á poboación total. Esa é a razón pola que se mostran, nas táboas, os datos correspondentes aos dous informes anteriores corrixidos (anos 2011 e 2013) e os datos actualizados (ano 2015).

GLOSARIO:

DOT: Directrices de ordenación do territorio

NET: Nodos para o equilibrio do territorio

SUI: Sistema urbano intermedio

Xunta de Galicia

SE.L.01

Intensidade turística

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador consiste en obter unha visión xeral sobre a oferta a demanda nos establecementos turísticos regrados existentes no territorio.

O turismo é unha actividade económica xeradora de ingresos e emprego, con repercusións directas e indirectas sobre a sustentabilidade do territorio, tanto dende a óptica medioambiental como dende unha perspectiva cultural.

O turismo está asociado ao descanso e ao lecer, constituíndo unha interesante fonte de enriquecemento cultural e persoal. Pero o sector turístico debe ter en conta as actividades que os turistas levan a cabo durante a súa estancia, e as infraestruturas e servizos que estas demandan, xestionándoas baixo criterios de sustentabilidade, co fin de preservar e potenciar os mesmos valores que xeran esta actividade, xa que o turismo inadecuadamente xestionado, especialmente cando mobiliza e acolle a grandes masas, pode constituír un factor de agresión medioambiental que, nos casos máis extremos, poderá ter efectos irreversibles.

Descrición do indicador:

Este indicador mostra a situación da oferta e a demanda do mercado turístico, circunscribíndoo aos establecementos turísticos regrados.

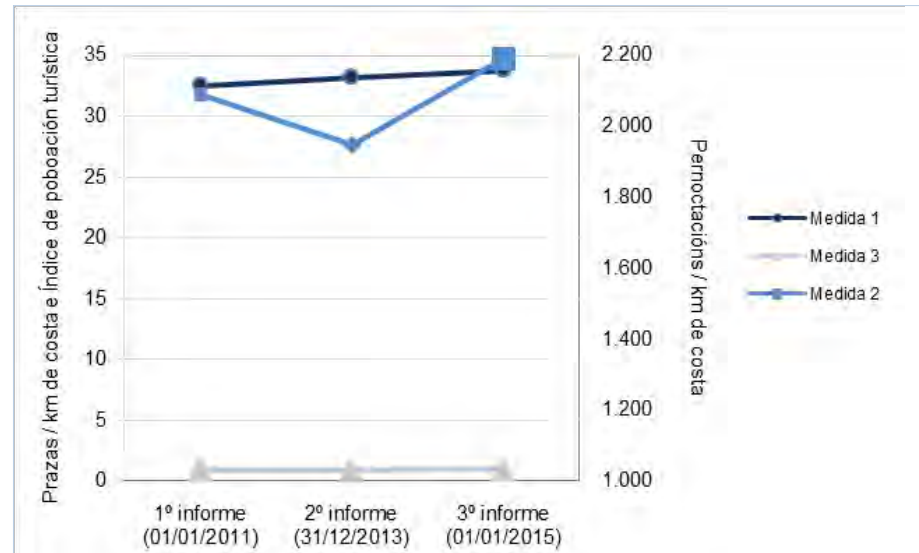
Dado que os números absolutos que se obteñen mediante un simple reconto das prazas (oferta) e das pernoctacións (demanda) dificultan a comparación dos resultados entre os distintos territorios (tanto dentro do mesmo nivel de agregación como entre diferentes niveis), optouse por normalizar os datos, poñendo en relación a oferta e a demanda existente nun determinado territorio coa súa superficie e coa súa poboación residente.

Deste modo, resulta máis útil para analizar o grao de presión que os turistas poden exercer sobre os recursos (ocupación do solo, alteracións paisaxísticas, consumo de auga e enerxía, xeración de residuos, emisións de gases invernadoiro, demanda de servizos e infraestruturas etc.).

Medidas do indicador:

1. Intensidade da oferta turística (2015)
2. Intensidade da demanda turística (2015)
3. Índice de poboación turística (2015)

Evolución do indicador:

Estado:

Entre 2011-2015, a oferta turística medrou paseniño ata aproximarse ás 85.000 prazas de aloxamento. Isto significa que, en 2015, o 64% dos prazas galegas están concentradas nos concellos do ámbito de xestión do POL (21.129 das cales están en Sanxenxo e no Grove).

Ese ano os turistas fixeron 5.507.531 noites nos anteditos concellos, concentrando o 60% das pernoctacións en Galicia. Máis da metade das pernoctacións tiveron lugar na Ría de Arousa (33%), e na Coruña e As Mariñas (21%). En termos relativos, a intensidade da demanda turística cifrouse en 2.191 pernoctacións/km de costa. O destino máis demandado foi, sen lugar a dúbidas, A Coruña e As Mariñas, onde se superaron as 6.000 pernoctacións/km de costa. Nos demais destinos a intensidade foi moito menor: Ría de Arousa (3.653), Ría de Vigo e Baixo Miño (3.552), Ría e Terras de Pontevedra (1.996), Mariña lucense (1.296), Ferrolterra (769)... e os destinos con menor demanda non acadaron as 700 pernoctacións/km de costa (Ría de Muros e Noia: 695; Costa da Morte: 699).

O 69% das pernoctacións foron xeradas polos turistas procedentes de fóra de Galicia (un punto máis que en 2011 e 2013). Esta primacía foi unha característica común de todos os destinos, pero as porcentaxes de participación oscilan entre o 75%, na Mariña Lucense e o 53%, na Ría de Muros e Noia.

O territorio costeiro conseguiu remontar a baixada detectada no segundo informe deste Plan de seguimento, no que analizaba a información correspondente a 2013. En 2015 todos os destinos –excepto Ría e Terras de Pontevedra– rexistran unha intensidade da demanda turística máis elevada que en 2011.

A presión que exerce a poboación turística sobre a local volveu restablecerse e o índice xa supera o correspondente a 2011, agás en Ría e Terras de Pontevedra. En 2015, a costa deu cabida a 0,97 turistas por cada 100 residentes habituais, e gran parte deles proceden de fóra de Galicia (0,67). Estes resultados constatan que a costa soporta máis presión cá media galega, tanto no caso da totalidade dos turistas (0,92) como dos viaxeiros procedentes de fóra (0,65). Por destinos, o índice toma os valores máximos en Ría de Arousa (2,68 para o total e 1,74 para os foráneos) e en Mariña Lucense (1,59 e 1,19 respectivamente). Nos restantes destinos os valores son inferiores ás medias do litoral.

Coherencia co modelo territorial

A intensidade turística está aumentando nos concellos do ámbito POL, tanto no que respecta á oferta como á demanda, e o mesmo pode afirmarse sobre o índice de poboación turística.

Os cálculos realizados para os chanzos do sistema de asentamentos do modelo territorial reflicten que a intensidade da oferta turística toma valores moi diferentes en cada un deles. Así, nas grandes cidades existen 54,8 prazas en aloxamentos turísticos regrados/km de costa. Nos nodos do SUI a oferta descende ata os 32,2 prazas, o que significa que é lixeiramente inferior á media do ámbito do POL. Por último, nos NET redúcese moitísimo, xa que se sitúa nas 6,6 prazas por km de costa. Á vista dos resultados, cómpre aclarar que no ámbito de xestión do POL só existen dous NET (Vimianzo con 35,6 e Ortigueira con 5,2 prazas/km de costa).

Para finalizar convén recordar que a presión turística sobre os espazos litorais debe modularse respectando a capacidade de acollida do territorio para ser coherente co modelo propugnado polas DOT. Deste xeito, evitaríanse ocupacións do solo inapropiadas e/ou excesivas, sobre todo, porque a actividade turística ten unha carga estacional moi elevada. De non ser así, poñeríanse en risco os valores que fan deste ámbito un recurso socioeconómico e medioambiental de primeira magnitude. A diversificación dos destinos e das tipoloxías turísticas, así como a súa integración paisaxística, son factores clave para a sustentabilidade deste recurso.

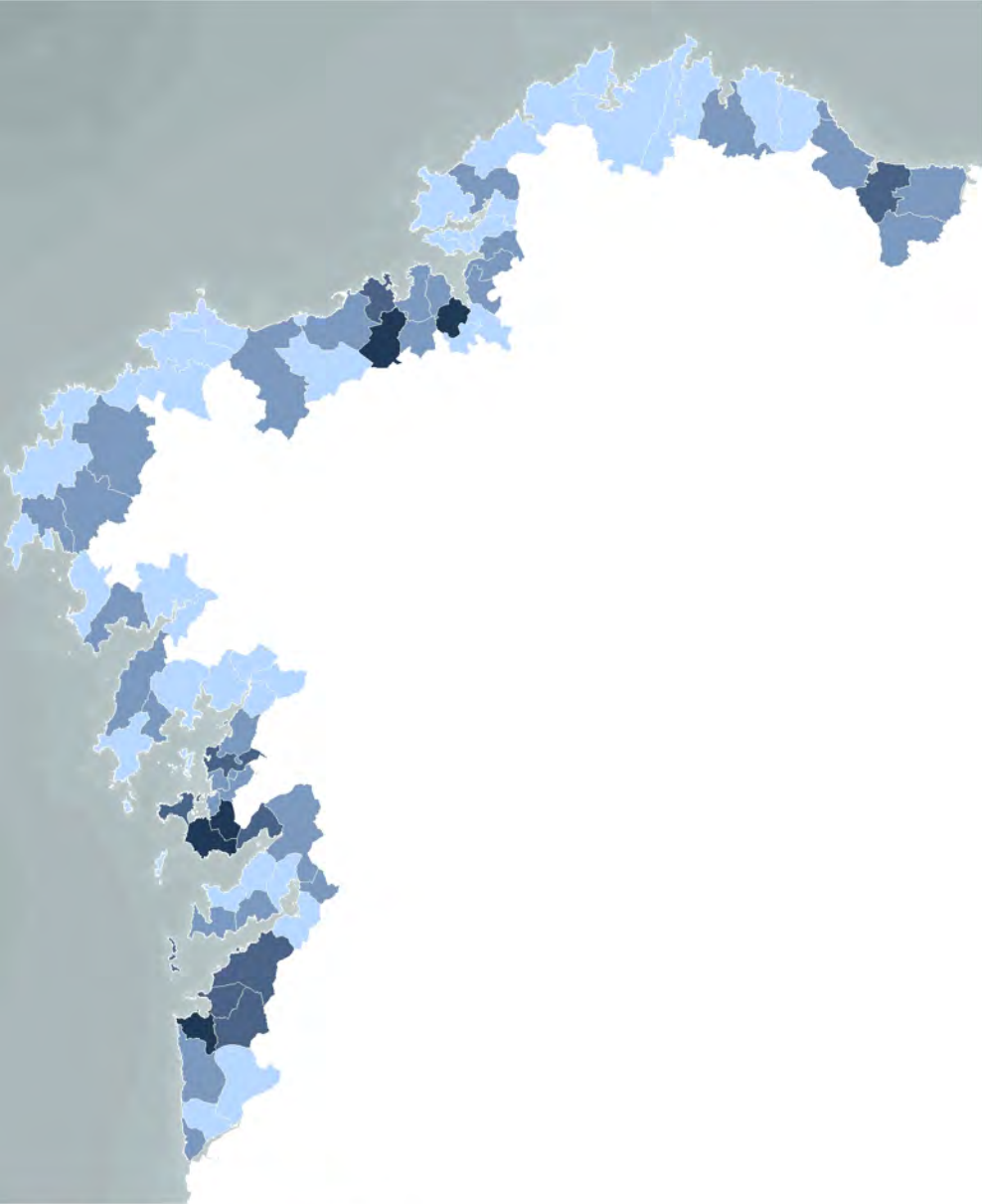

Indicador: SE.L.01 Intensidade turística

Intensidade da oferta turística

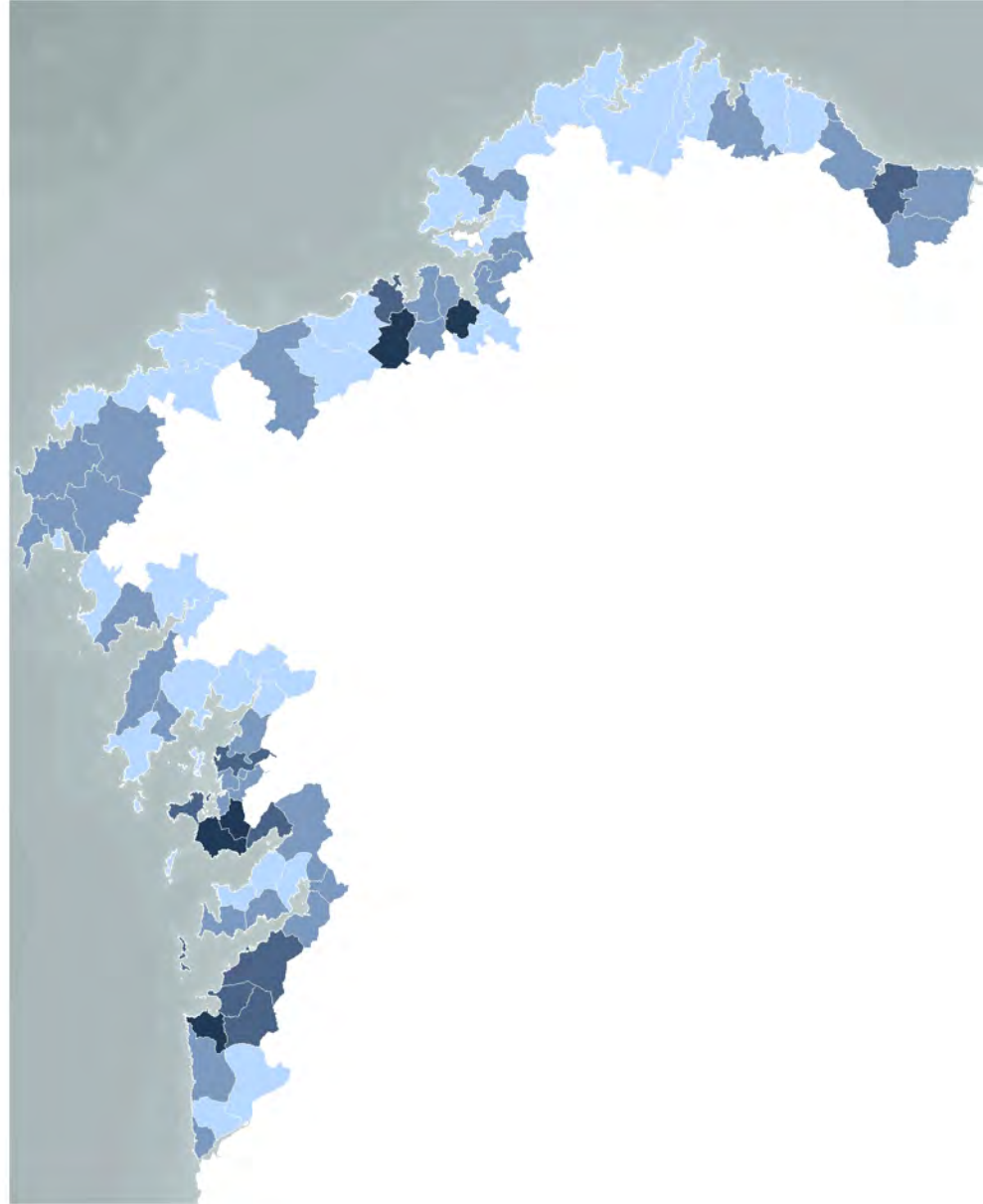
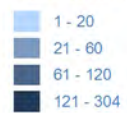
Caderno Medida 01

IET
Decembro 2015

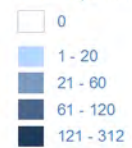
Intensidade da oferta turística (ano 2011)

Prazas por km de costa

Intensidade da oferta turística (ano 2015)

Prazas por km de costa

SE L 01 Intensidade turística

Medida: 01 Intensidade da oferta turística

Descrición:

Esta medida informa sobre a capacidade receptiva do mercado turístico dos concellos do ámbito POL, poñendo en relación o número de prazas existentes nos establecementos turísticos regrados coa lonxitude costeira dun determinado territorio (prazas/km de costa).
As prazas equivalen ao número de camas fixas, polo tanto, non se teñen en conta as supletorias, e as de matrimonio computan como unha única praza.

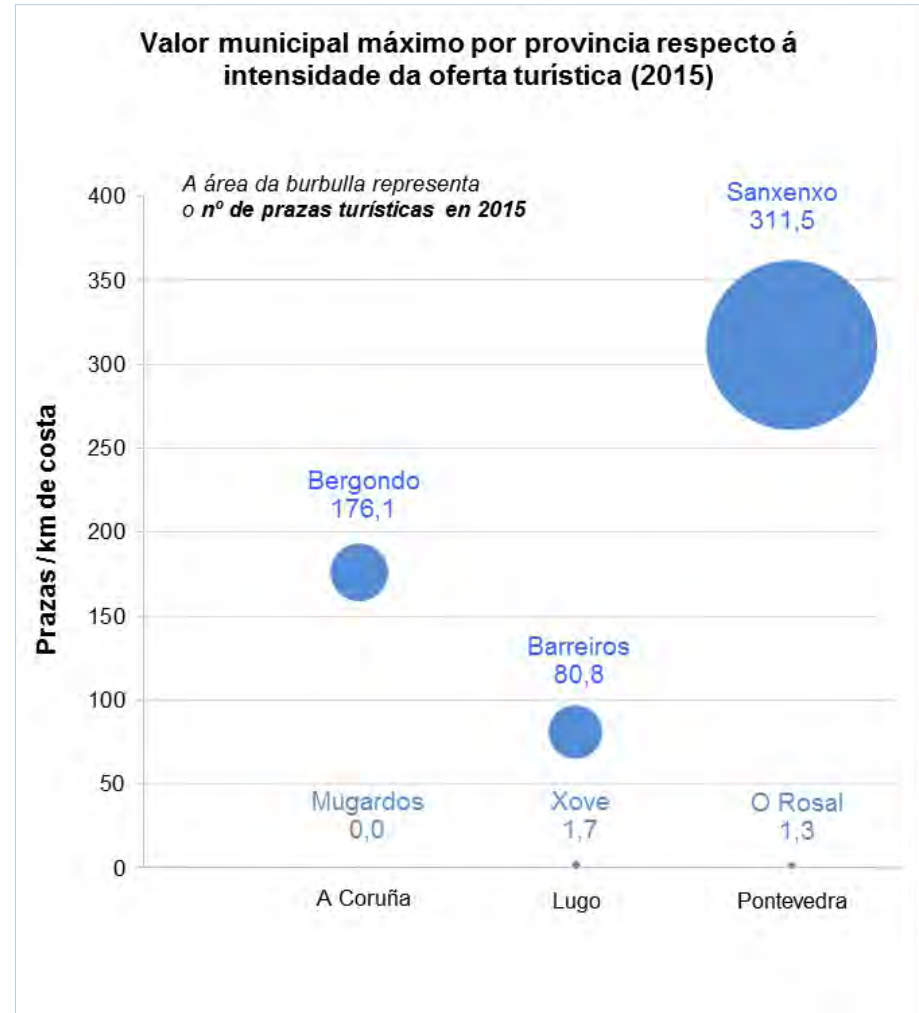
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ambito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

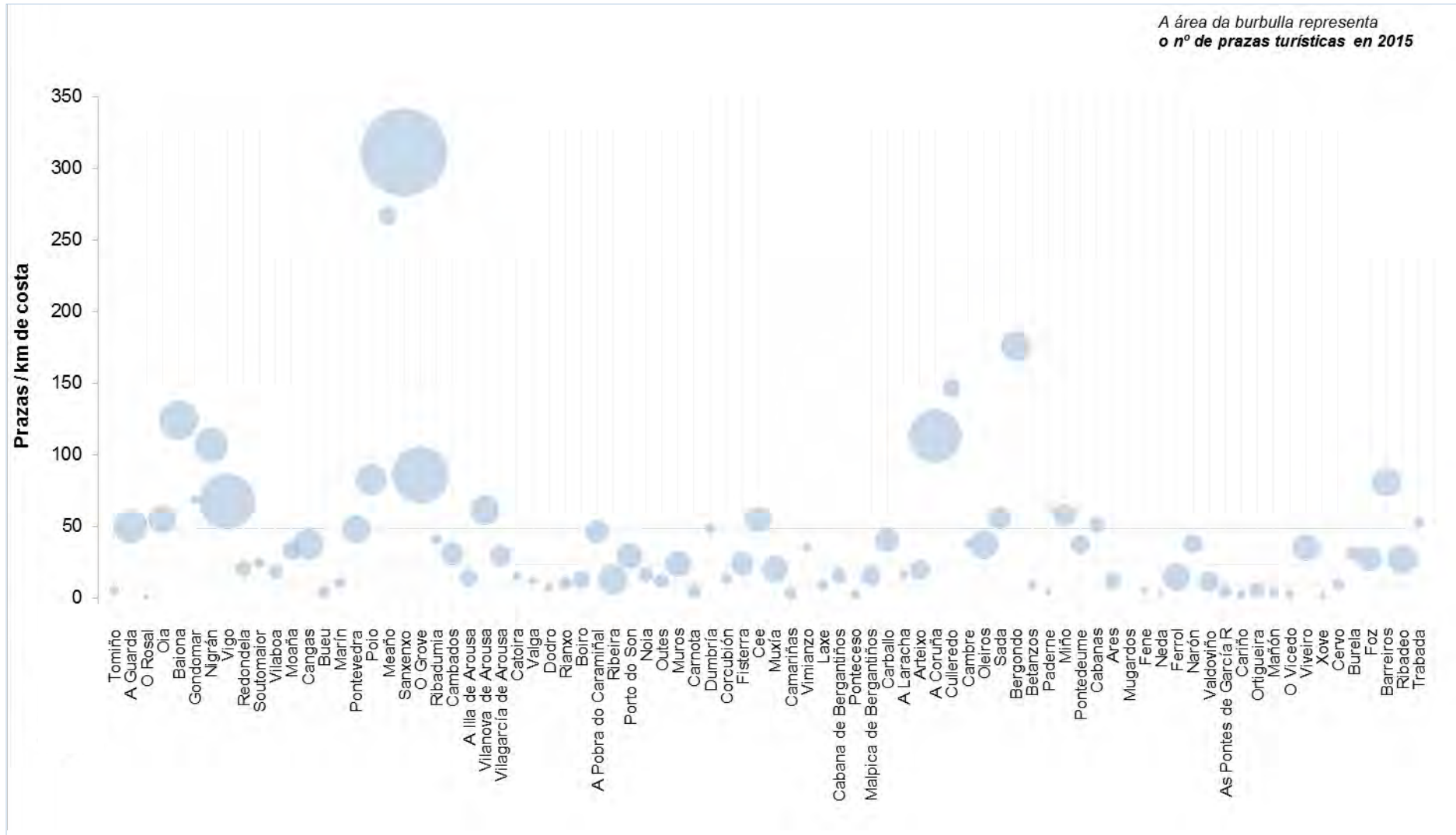
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

SE.L.01 01 Intensidade da oferta turística

Gráfico ámbito POL:

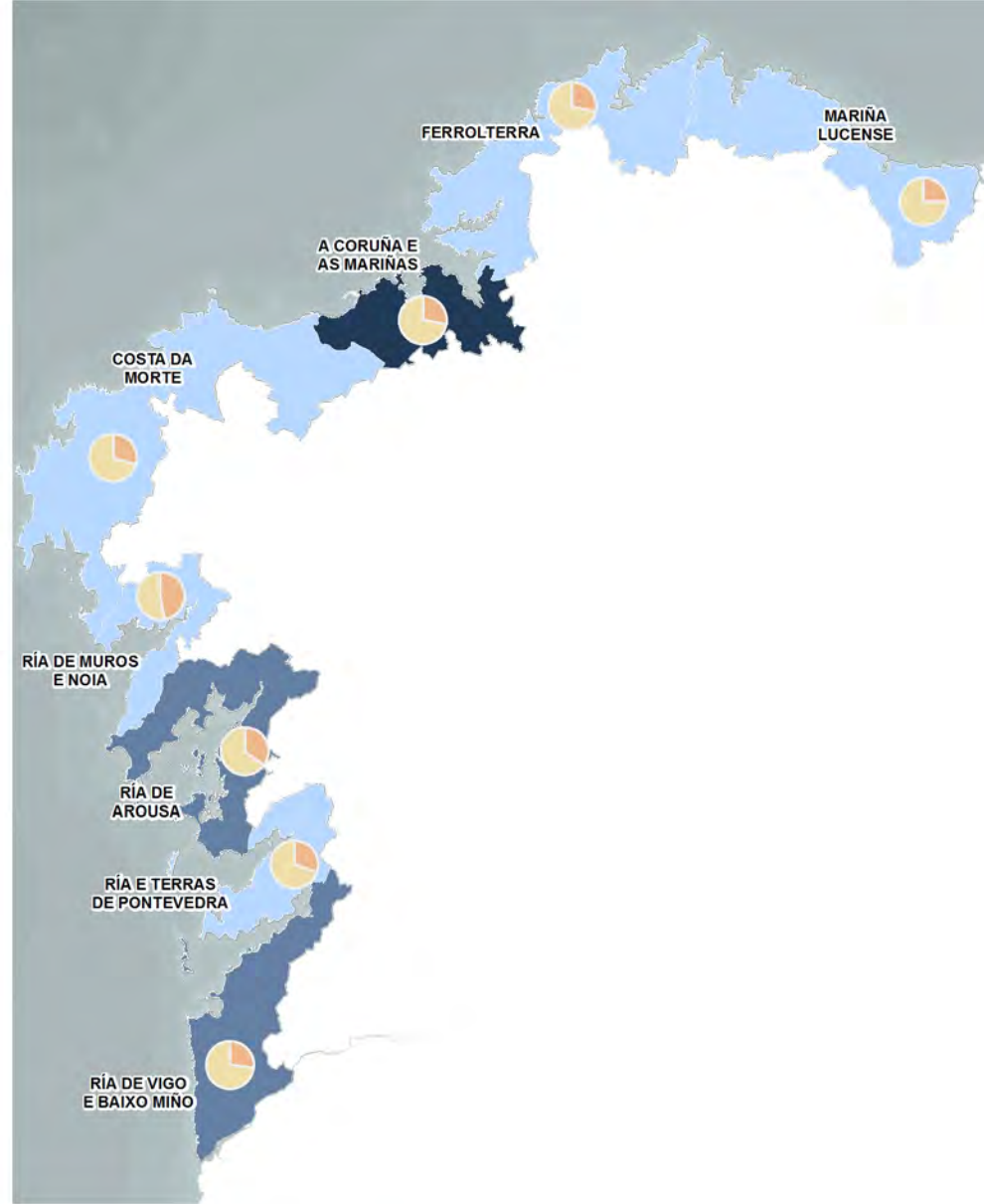
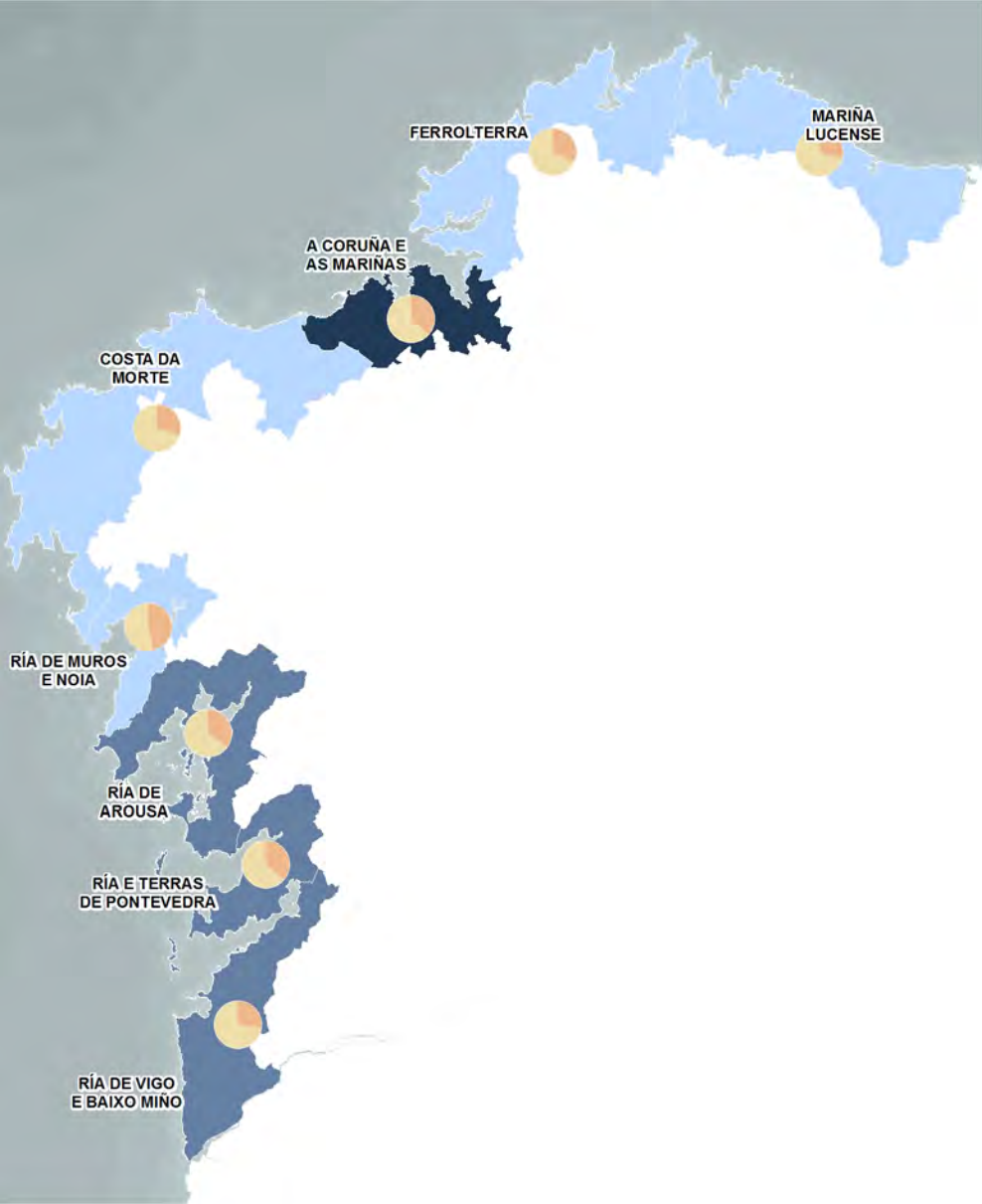

Indicador: SE.L.01 Intensidade turística

Intensidade da demanda turística

Caderno Medida 02

IET
Decembro 2015

Intensidade da demanda turística (2011)

Intensidade da demanda turística (2015)

Pernoctacións por km de costa

- 447 - 2.000
- 2001 - 4.000
- 4001 - 5.883

- Pernoctacións de residentes en Galicia
- Pernoctacións de residentes fóra de Galicia

Pernoctacións por km de costa

- 695 - 2.000
- 2.001 - 4.000
- 4.001 - 6.065

- Pernoctacións de residentes en Galicia
- Pernoctacións de residentes fóra de Galicia

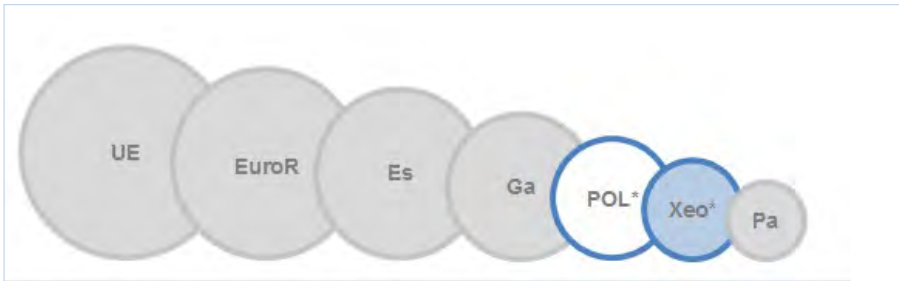
SE L 01 Intensidade turística

Medida: 02 Intensidade da demanda turística

Descrición:

Esta medida proporciona información sobre o grao de ocupación dos establecementos turísticos regrados, relacionando o número de pernoctacións efectuadas polos turistas nun territorio determinado coa lonxitude da súa costa (pernoctacións/km de costa).

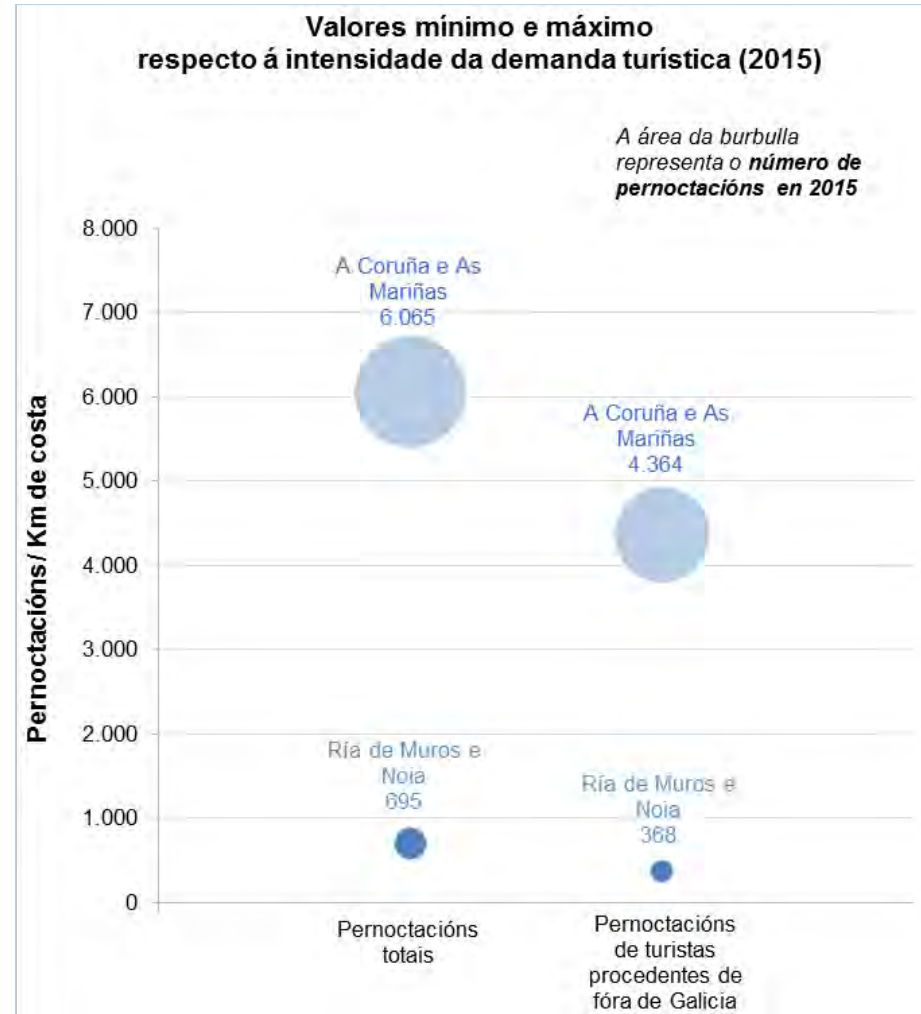
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Xeo (Xeodestino/Subxeodestino); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

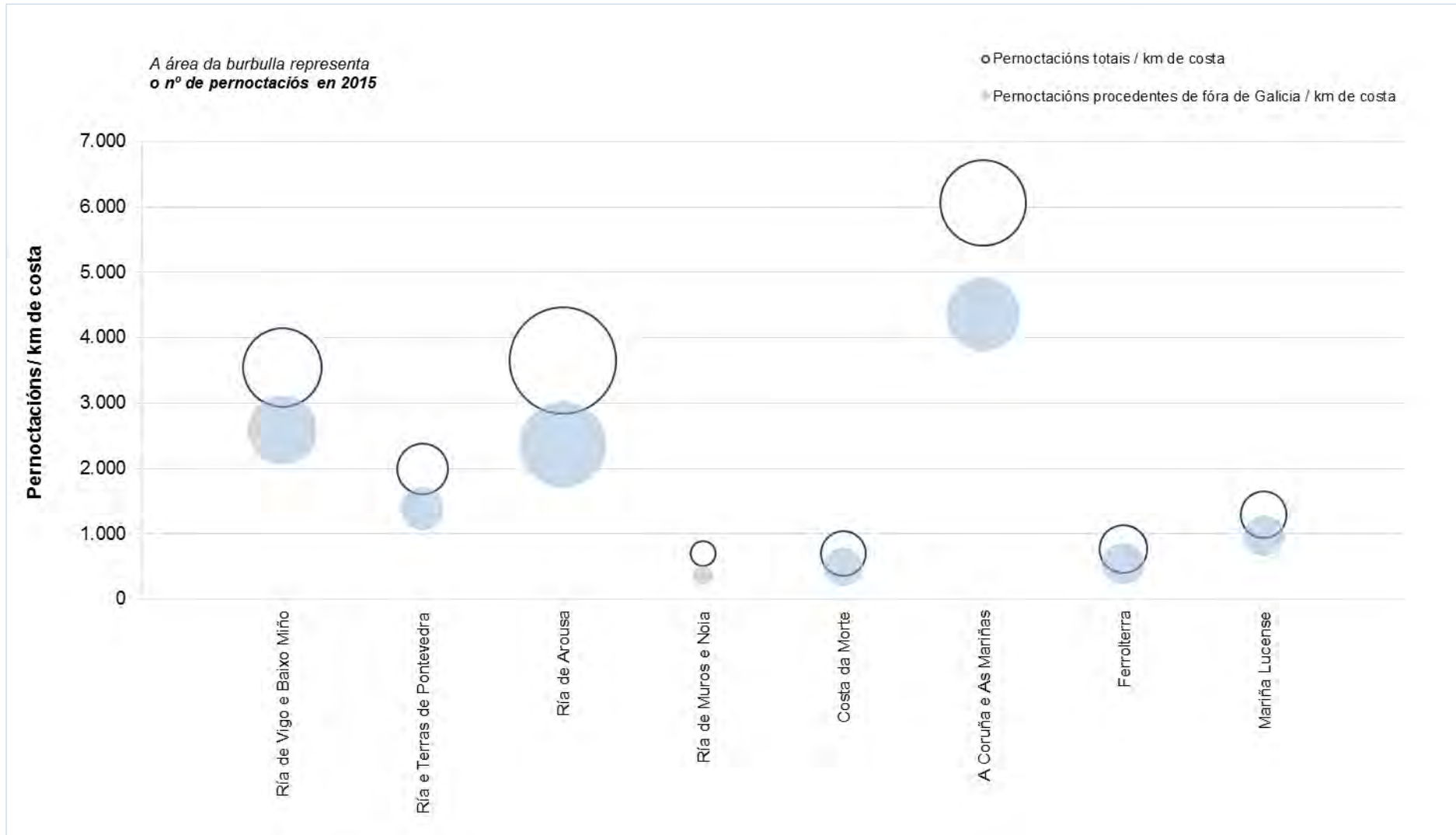
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

SE.L.01 02 Intensidade da demanda turística

Gráfico ámbito POL:

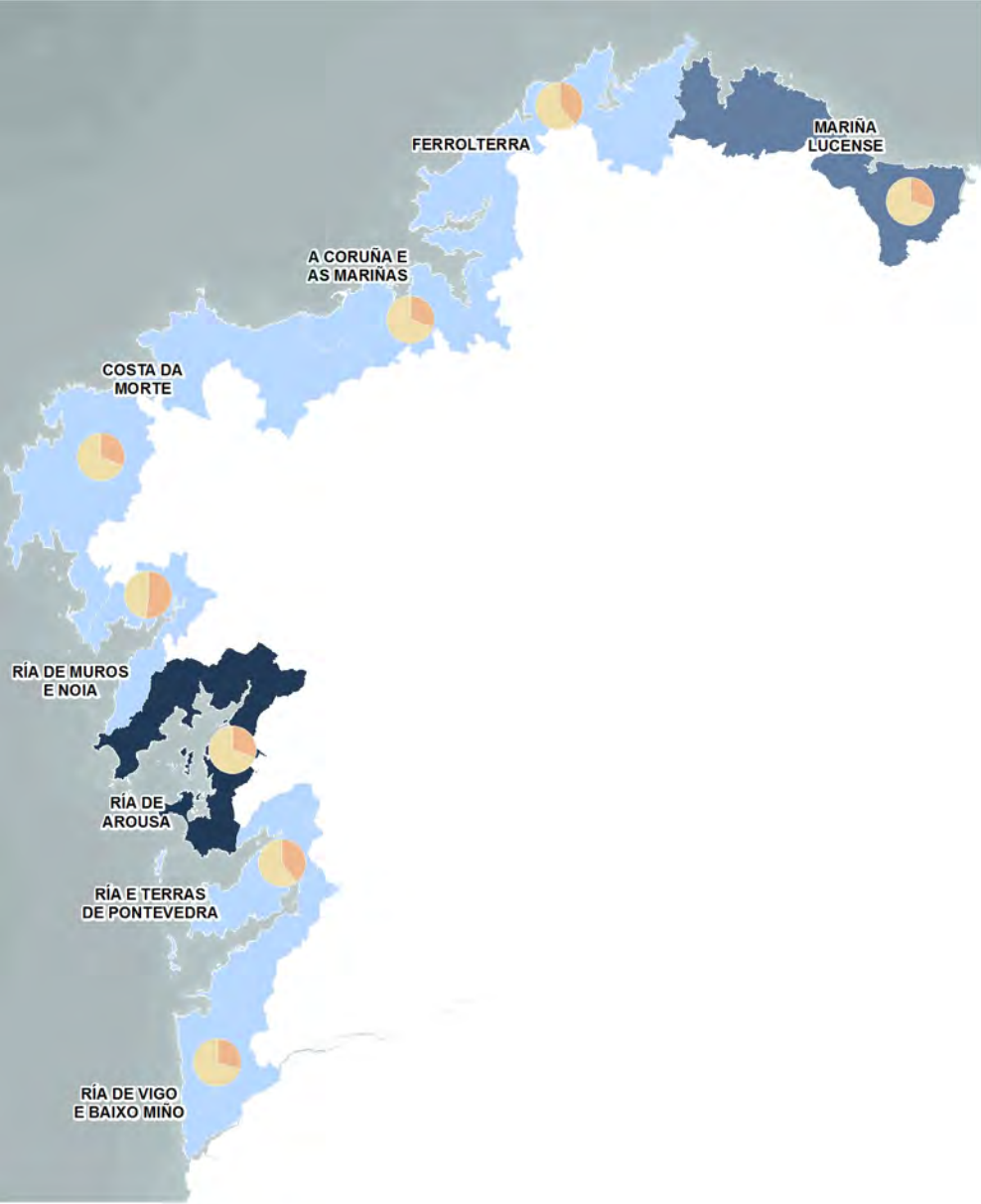

Indicador: SE.L.01 Intensidade turística

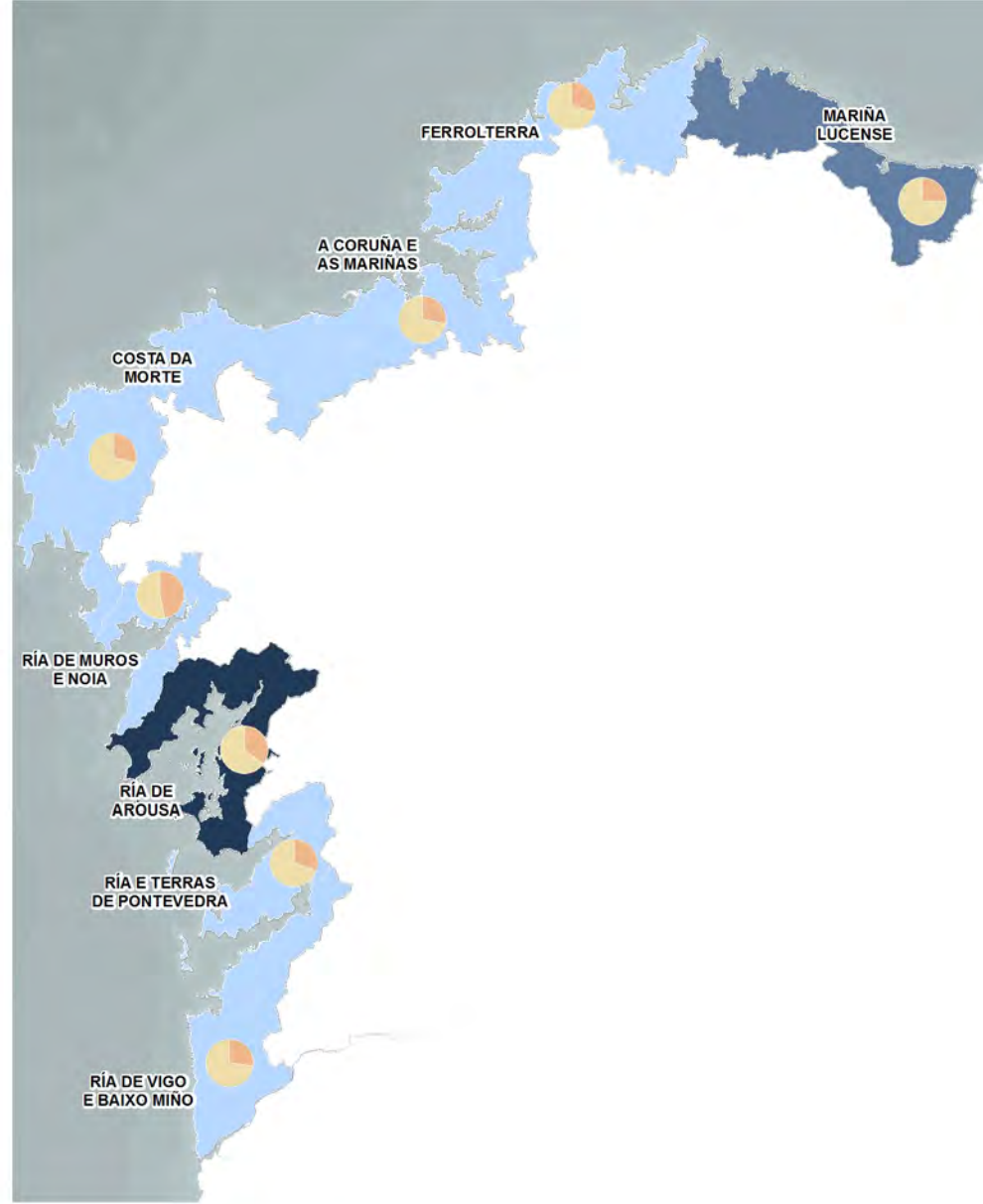
Índice de poboación turística

Caderno Medida 03

IET
Decembro 2015

Índice de poboación turística (2011)

Índice de poboación turística (2015)

SE L 01 Intensidade turística

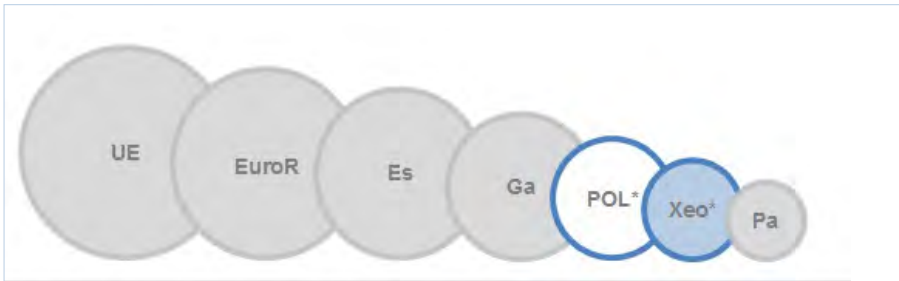
Medida: 03 Índice de poboación turística

Descrición:

Esta medida expresa, en porcentaxes, a equivalencia existente entre os turistas que pernoctan en establecementos turísticos regrados e a poboación residente nun territorio, anulando os efectos da estacionalidade das estancias.

A cifra resultante indica a cantos habitantes que residen durante todo un ano equivalen as pernoctacións rexistradas, sendo de grande utilidade para avaliar a presión que exerce o sector turístico sobre o territorio e os recursos.

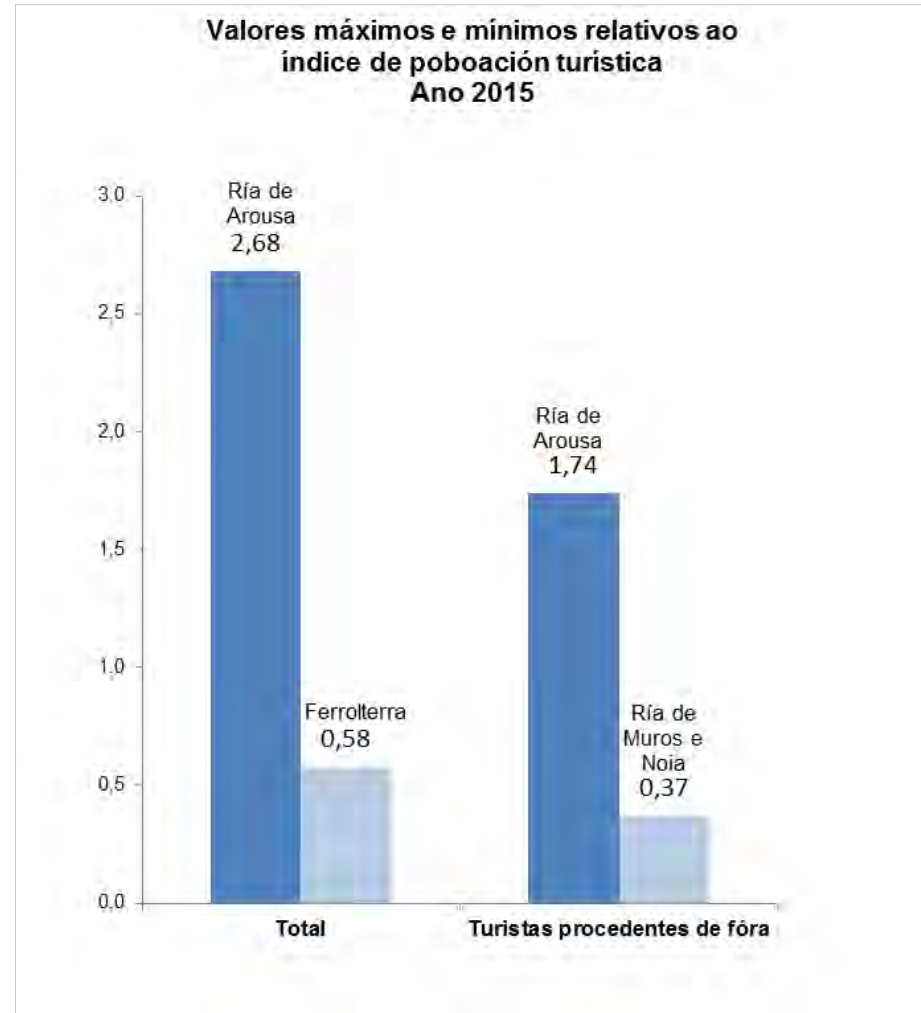
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Xeo (Xeodestino/Subxeodestino); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

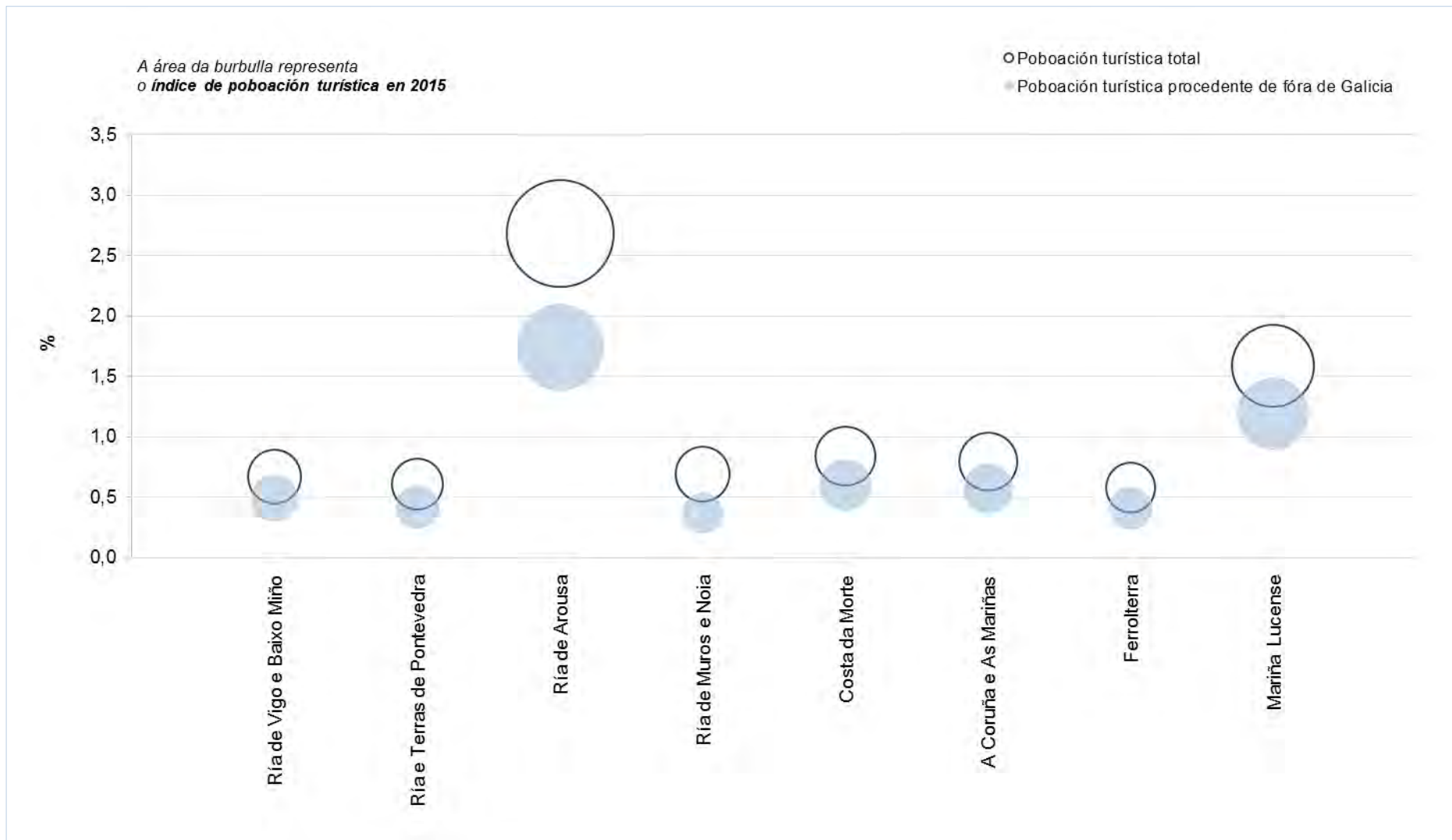
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

SE.L.01 03 Índice de poboación turística

Gráfico ámbito POL:

Indicador: SEL.01

Índice de poboación turística

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	SOCIEDADE E ECONOMÍA SE
Subbloque	TURISMO L
Nome	Intensidade turística 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

ÁMBITOS TERRITORIAIS

No gráfico onde se representan os “Ámbitos territoriais” da medida 1 engadíuselle un asterisco ao territorio POL (POL*), porque o ámbito básico de expresión de resultados é o concello enteiro e, polo tanto, os datos globais atribuídos ao ámbito territorial POL superan a superficie comprendida dentro do ámbito de xestión do POL.

Nos gráficos onde se representan os “Ámbitos territoriais” das medidas 2 e 3 engadíuselle un asterisco ao territorio Xeo (Xeo*), porque as estimacións foron calculadas para unhas unidades territoriais creadas ex profeso para este indicador. Estas son o resultado da intersección das unidades territoriais inferiores da organización turística de Galicia (subxeodestinos e, nas zonas onde estes non existen, os xeodestinos) cos termos municipais completos da zona POL (os mesmos empregados na medida 1). Así mesmo, cómpre aclarar que non se tivo en consideración o xeodestino denominado Terras de Santiago, por ter unha liña de costa pouco significativa e un peso turístico moi importante, co fin de evitar unha distorsión dos resultados.

A continuación móstranse os subxeodestinos e xeodestinos da organización turística de Galicia, resaltándose en negra as 18 áreas consideradas para realizar os cálculos e representacións gráficas:

SUBXEDESTINOS		XEDESTINOS	XEDESTINOS	
01A. FERROL TERRA		01. RÍAS ALTAS *	02. COSTA DA MORTE	
01B. A CORUÑA E A S MARIÑAS			03. TERRAS DE SANTIAGO	
13A. RÍA DE MUROS E NOIA			04. MARIÑA LUCENSE	
13B. RÍA DE AROUSA		13. RÍAS BAIXAS*	05. LUGO E A TERRA CHÁ	
13C. RÍA E TERRAS DE PONTEVEDRA			06. ANCARÉS-COUREL	
13D. RÍA DE VIGO E BAIXO MIÑO			07. RIBEIRA SACRA	
			08. O RIBEIRO	
			09. TERRAS DE OURENSE E ALLARIZ	
			10. CELA NOVA-LIMIA	
			11. VERÍN-VIANA	
			12. MANZANEDA-TREVINCA	
			14. DEZA-TABEIRÓS	

Co obxectivo de acadar o maior nivel de detalle posible, no caso dos xeodestinos denominados "Rías Altas" e "Rías Baixas", optouse por calcular e representar a información a nivel de subxeodestinos.

CÁLCULOS ESTADÍSTICOS

Para o cálculo deste indicador utilizouse a información relativa aos establecementos turísticos regrados, polo tanto, non se teñen en consideración os datos referidos a outro tipo de aloxamentos ou vivendas empregadas polos turistas, como poden ser as vivendas turísticas (aloxamento regrado) e as vivendas secundarias.

Na medida 1, o número de prazas equivale ao número de camas fixas dos establecementos turísticos. Están excluídas as camas supletorias e as de matrimonio só se computan como unha, aínda que poidan dar lugar a dúas prazas. No caso dos campamentos de turismo, o número de prazas coincide coa capacidade autorizada (número de persoas). Tampouco se teñen en conta os datos que non están asociados a concellos, así que neste indicador descende un pouco o número real de prazas turísticas.

Polo que respecta ao denominador das fórmulas das medidas 1 e 2 (km de costa), a lonxitude da mesma calculouse a partir da “liña de costa cartográfica” dixitalizada para o Plan de ordenación do litoral. Para o POL foron dixitalizadas dúas liñas de costa: unha incluíndo e outra excluindo a rexión intermareal. Para realizar os cálculos deste indicador, empregouse a liña que non inclúe a rexión intermareal e recortouse para cada concello tomando como referencia os límites municipais do Sistema de Información Territorial de Galicia (SITGA) a escala 1:25.000 (ano 2003), considerando que a liña de costa remata onde o fai o Dominio Público Marítimo-Terrestre.

Así mesmo, cómpre aclarar que algunhas das operacións estatísticas empregadas para calcular as medidas 2 e 3, como son a Encuesta de ocupación hotelera, a Encuesta de ocupación en campings, a Encuesta de ocupación en apartamentos turísticos e a Encuesta de ocupación en aloxamentos de turismo rural do INE, non foron deseñadas para difundir información a este nivel de desagregación, polo tanto, algúns dos resultados estimados para os xeodestinos e subxeodestinos poderían ter un erro de estimación grande ou podería producirse unha volatibilidade do dato en anos vindeiros.

CAMBIOS METODOLÓXICOS

Cómpre advertir que, no momento de calcular as medidas 2 e 3 para este informe, decatámonos de que a fonte de información (IGE) introduciu pequenos cambios no método de cálculo que alteraron os resultados da serie de datos e, polo tanto, afectaron aos datos publicados en anos anteriores.

Estes cambios afectaron á metodoloxía empregada para calcular o número de turistas de fóra de Galicia e á poboación total. Esa é a razón pola que se mostran, nas táboas, os datos correspondentes aos dous informes anteriores corrixidos (anos 2011 e 2013) e os datos actualizados (ano 2015). Ademais, a análise e interpretación dos datos -incluídas as comparacións con anos anteriores- fixéronse coa serie nova. En consecuencia, a análise e interpretación dos datos -incluídas as comparacións con anos anteriores- fixéronse coa serie nova.

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida 1:

A partir dunha táboa da Axencia de Turismo de Galicia, que contén o número de prazas nos albergues, apartamentos, campings, hotéis, pensións, turismo rural e vivendas turísticas. creouse unha nova para calcular o total de prazas para cada concello. Cómpre destacar que previamente se discriminaron os concellos que non pertencen ao ámbito POL. as prazas sen concello asignado e as prazas correspondentes ás vivendas turísticas para desenvolver unha metodoloxía idéntica á dos anos anteriores, aínda cando se empregaron outras fontes de información. Complétase o proceso de cálculo cunha consulta combinada a esta táboa e á que contén os datos da lonxitude da liña de costa, aplicando esta fórmula: N° de prazas / km de costa.

Medida 2:

A partir da información procedente de varias enquisas do INE (ocupación hoteleira, ocupación en campamentos turísticos, ocupación en apartamentos turísticos e ocupación en aloxamentos de turismo rural), deseñouse un modelo para estimar os datos de pernoctacións, tanto totais como correspondentes aos turistas procedentes de fóra de Galicia, para cada un dos xeodestinos/subxeodestinos costeiros recortados (ver metodoloxía). O cruce da información estimada por este medio, dos datos da táboa de xeodestinos codificados e da táboa da lonxitude da liña de costa deu lugar aos datos finais deste indicador, que se presentan desagregados por xeodestino/subxeodestino. A fórmula empregada foi: N° de pernoctacións / km de costa.

Medida 3:

A partir da información procedente de varias enquisas do INE (ocupación hoteleira, ocupación en campamentos turísticos, ocupación en apartamentos turísticos e ocupación en aloxamentos de turismo rural), deseñouse un modelo para estimar os datos de pernoctacións, tanto totais como correspondentes aos turistas procedentes de fóra de Galicia, para cada un dos xeodestinos/subxeodestinos costeiros recortados (ver metodoloxía). O cruce da información estimada por este medio, dos datos da táboa de xeodestinos codificados e da táboa de poboación deu lugar aos datos finais deste indicador, que se presentan desagregados por xeodestino/subxeodestino. A fórmula empregada foi: $(\text{Número de pernoctacións} / N^{\circ} \text{ de días no ano}) / \text{Poboación} * 100$.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Oferta de aloxamento turístico regrado por municipios	Axencia de Turismo de Galicia. Procesado polo IET.	2015	-	Anual	
	Límite de concellos de Galicia	CNIG (Centro de descargas)	..	1:25.000	..	
	Noites nos destinos costeiros	INE. Procesado polo IGE	2011 - 2015	-	Anual	
	Cifras de poboación resultantes da Revisión do Padrón municipal a 1 de xaneiro	INE (www.ine.es) Procesado polo IGE	2015	-	Anual	

REFERENCIAS:

DATOS: medida 1

Ámbito POL:

codINE	concello	Intensidade da oferta turística (Prazas por km de costa) 2015	codINE	concello	Intensidade da oferta turística (Prazas por km de costa) 2015
36054	Tomíño	5,8	15052	Muxía	20,6
36023	A Guarda	50,1	15016	Camariñas	3,3
36048	O Rosal	1,3	15092	Vimianzo	35,6
36036	Oia	55,2	15040	Laxe	9,0
36003	Baiona	124,0	15014	Cabana de Bergantiños	15,8
36021	Gondomar	68,6	15068	Ponteceso	2,8
36035	Nigrán	106,6	15043	Malpica de Bergantiños	15,4
36057	Vigo	67,8	15019	Carballo	40,4
36045	Redondela	20,4	15041	A Laracha	16,9
36053	Soutomaior	24,6	15005	Arteixo	19,9
36058	Vilaboa	18,4	15030	A Coruña	113,2
36029	Moaña	33,1	15031	Culleredo	146,4
36008	Cangas	37,5	15017	Cambre	37,8
36004	Bueu	4,3	15058	Oleiros	37,4
36026	Marín	10,8	15075	Sada	56,4
36038	Pontevedra	48,1	15008	Bergondo	176,1
36041	Poio	82,7	15009	Betanzos	9,9
36027	Meaño	266,8	15064	Paderne	4,7
36051	Sanxenxo	311,5	15048	Miño	58,1
36022	O Grove	86,1	15069	Pontedeume	37,2
36046	Ribadumia	41,0	15015	Cabanas	50,9
36006	Cambados	31,1	15004	Ares	12,2
36901	A Illa de Arousa	14,4	15051	Mugardos	0,0
36061	Vilanova de Arousa	61,5	15035	Fene	5,0
36060	Vilagarcía de Arousa	29,6	15055	Neda	3,8
36010	Catoira	15,5	15036	Ferrol	14,5
36056	Valga	12,1	15054	Narón	38,1
15033	Dodro	7,4	15087	Valdoviño	11,3
15072	Rianxo	10,4	15022	Cedeira	4,9
15011	Boiro	12,7	15901	Cariño	2,8
15067	A Pobra do Caramiñal	46,3	15061	Ortigueira	5,2
15073	Ribeira	12,8	15044	Mañón	4,2
15071	Porto do Son	29,4	27064	O Vicedo	2,7
15057	Noia	16,5	27066	Viveiro	35,4
15062	Outes	12,0	27025	Xove	1,7
15053	Muros	23,7	27013	Cervo	9,7
15020	Carnota	4,6	27902	Burela	31,4
15034	Dumbría	48,9	27019	Foz	27,6
15028	Corcubión	13,8	27005	Barreiros	80,8
15037	Fisterra	23,9	27051	Ribadeo	27,1
15023	Cee	55,2	27061	Trabada	52,6
			TOTAL		33,8

Ámbito POL:

cod	xeodestinos/subxeodestinos*	Intensidade da demanda turística (2011)		Intensidade da demanda turística (2013)		Intensidade da demanda turística (2015)	
		Total	Turistas de fóra de Galicia	Total	Turistas de fóra de Galicia	Total	Turistas de fóra de Galicia
13D	Ría de Vigo e Baixo Miño	3.517	2.514	3.085	2.304	3.552	2.586
13C	Ría e Terras de Pontevedra	2.488	1.525	2.197	1.455	1.996	1.384
13B	Ría de Arousa	3.432	2.401	3.084	2.039	3.653	2.366
13A	Ría de Muros e Noia	673	323	655	348	695	368
02	Costa da Morte	408	276	447	319	699	495
01B	A Coruña e As Mariñas	5.933	4.152	5.883	3.861	6.065	4.364
01A	Ferrolterra	757	477	696	481	769	548
04	Mariña Lucense	1.026	723	1.107	800	1.296	969
TOTAL		2.090	1.431	1.948	1.326	2.191	1.518

A fonte de información (IGE) introduciu pequenos cambios no método de cálculo, que afectaron á serie de datos completa.

En relación á segunda e terceira medida deste indicador, estes cambios afectaron á metodoloxía empregada para calcular o número de turistas de fóra de Galicia e á poboación total. Esa é a razón pola que se mostran, nas táboas, os datos correspondentes aos dous informes anteriores corrixidos (anos 2011 e 2013) e os datos actualizados (ano 2015).

DATOS: medida 3

Ámbito POL:

cod	xeodestinos/subxeodestinos*	Índice de poboación turística (2011)		Índice de poboación turística (2013)		Índice de poboación turística (2015)	
		Total	Turistas de fóra de Galicia	Total	Turistas de fóra de Galicia	Total	Turistas de fóra de Galicia
13D	Ría de Vigo e Baixo Miño	0,66	0,47	0,58	0,44	0,67	0,49
13C	Ría e Terras de Pontevedra	0,77	0,47	0,67	0,45	0,61	0,42
13B	Ría de Arousa	2,49	1,74	2,25	1,48	2,68	1,74
13A	Ría de Muros e Noia	0,65	0,31	0,64	0,34	0,69	0,37
02	Costa da Morte	0,48	0,33	0,53	0,38	0,84	0,6
01B	A Coruña e As Mariñas	0,78	0,54	0,77	0,5	0,79	0,57
01A	Ferrolterra	0,56	0,35	0,52	0,36	0,58	0,41
04	Mariña Lucense	1,24	0,87	1,34	0,97	1,59	1,19
TOTAL		0,92	0,63	0,86	0,59	0,97	0,67

A fonte de información (IGE) introduciu pequenos cambios no método de cálculo, que afectaron á serie de datos completa.

En relación á segunda e terceira medida deste indicador, estes cambios afectaron á metodoloxía empregada para calcular o número de turistas de fóra de Galicia e á poboación total. Esa é a razón pola que se mostran, nas táboas, os datos correspondentes aos dous informes anteriores corrixidos (anos 2011 e 2013) e os datos actualizados (ano 2015).

GLOSARIO:

DOT: Directrices de ordenación do territorio

NET: Nodos para o equilibrio do territorio

SUI: Sistema urbano intermedio

Sustentabilidade Territorial

Plan de Seguimento das DOT

INFORME 2015

Anexo I:
Traballo desenvolvido cos GTT/
Valoración e tendencia dos indicadores

Anexo II:
Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI)

Anexo III: Volumen 3
Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST)

Anexo IV:
Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU)

Anexo V:
Metodoloxía

CÓDIGO	INDICADOR	MEDIDA
META01	Intensidade enerxética final	1. Consumo de enerxía final por unidade de produto interior bruto (PIB)
		2. Consumo enerxético final
META02	Consumo final bruto de enerxía renovable	1. Consumo final bruto de enerxía renovable
META03	Consumo final bruto de electricidade renovable	1. Consumo final bruto de electricidade renovable
META04	Consumo enerxía primaria renovable	1. Consumo enerxía primaria renovable
META05	Consumo de biocarburantes no transporte terrestre	1. Consumo de biocarburantes no transporte terrestre
METB01	Calidade da auga nas zonas de baño	1. Número de zonas de baño por concello
		2. Porcentaxe das zonas de baño con cada clasificación sanitaria por concello
METC01	Xeración de residuos urbanos	1. Xeración de residuos urbanos por habitante e día
		2. Xeración total de residuos urbanos por ano
METC02	Recollida selectiva bruta	1. Recollida selectiva bruta de cada fracción. Modelo Sogama
METC03	Dotación de puntos limpos	1. Concellos con instalación de punto limpo
		2. Concellos con servizo de punto limpo
		3. Poboación con servizo de punto limpo
METD01	Emisión de gases efecto invernadero	1. Producción de gases efecto invernadoiro

Xunta de Galicia

MET.A.01

Intensidade enerxética final

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Este indicador mide o custo en termos enerxéticos que precisa a economía para crear riqueza.

Nun escenario como o actual de encarecemento e potencial escasez de enerxía, as eficiencia enerxética constitúe un valor fundamental cara a sostibilidade e competitividade económica a medio longo prazo dun territorio.

As estratexías sectorias orientadas cara a competitividade, neste escenario, teñen que encamiñarse cara producir con calidade e a menor custo.

O consumo de enerxía, especialmente aquela que é preciso importar, como son os derivados do petróleo, amosa ser un dos factores clave no eido empresarial.

Consecuencia deste axuste enerxético, aspectos como a calidade da auga e do aire poderán verse mellorados repercutindo positivamente na calidade de vida dos cidadáns.

Descrición do indicador:

É a relación entre o consumo enerxético final que unha economía precisa para funcionar e a produción en termos de renda acadada ou produto interior bruto, (PIB).

Para achegarnos o consumo final enerxético tense en conta o consumo de electricidade, o dos combustibles que van a ter un uso térmico e o de biocombustibles e produtos petrolíferos en todos os sectores. Dada a relevancia do concepto de “consumo enerxético”, engádesse como unha nova medida.

A unidade de medida empregada no consumo enerxético final son as Kilo toneladas equivalentes de petróleo (Ktep), a cal permite equiparar consumos de diferentes tipos de combustibles.

Para achegarnos o produto interior bruto (PIB), e que este sexa comparable nunha serie temporal, este é valorado en moeda constante. Neste caso é en euros sendo o ano base para o cálculo en termos reais o ano 2010.

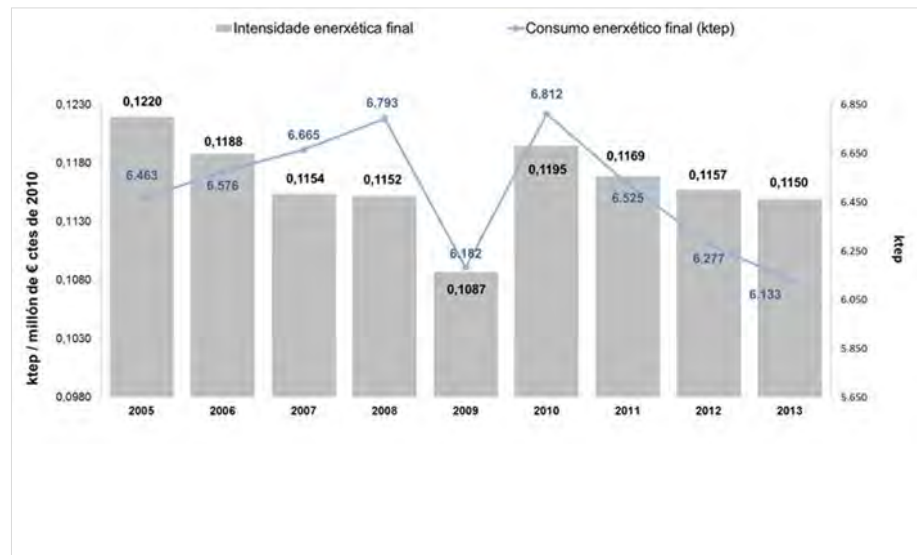
NOTA: nesta edición do indicador actualizouse a serie temporal tomando como base de cálculo o PIB en termos reais o ano 2010.

Medidas do indicador:

Medida 1.- Intensidade enerxética final.

Medida 2.- Consumo enerxético final.

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

ENERXÍA A

Nome

Intensidade enerxética final 01

Estado:

A intensidade enerxética final (medida 1), a nivel galego, no ano 2013 foi inferior á de 2010 (0,1150 ktep/millón de €), posiblemente como consecuencia da maior eficiencia na utilización dos recursos enerxéticos. O comportamento máis dispar respecto ao xeral, en termos de magnitude, deuse novamente na provincia de Lugo, (con 0,2015 ktep/millón de €), posiblemente como consecuencia da presenza na provincia de industrias cun consumo intensivo de enerxía.

O consumo enerxético final (medida 2), en Galicia durante 2013, foi de 6.133 ktep, valor que se reparte de forma desigual por provincias, atopándose A Coruña (con 2.662 ktep consumidos que representan o .....% do consumo total galego dese ano) no extremo superior, e Ourense (con 660 ktep que representan o ...% respecto a Galicia) no extremo inferior. A análise do consumo enerxético en función do uso a que se destine a enerxía indica que a maior parte se emprega no transporte, pesca, agricultura, minas e construción (..... ktep) e proceden maioritariamente de produtos petrolíferos, seguida polo uso térmico (..... ktep), principalmente a partir de produtos petrolíferos, biomasa e residuos.

A nivel galego, a análise da tendencia da medida 1 indica que desde 2004 a intensidade enerxética final experimentou fluctuacións interanuais leves, no marco da tendencia xeral descendente. Este foi máis acusado no ano 2009, probablemente como consecuencia da ralentización da economía, responsable da redución do consumo enerxético. No ano 2010 produciuse un repunte, neste caso influenciado polo cambio da fonte de datos de produción e consumo de biomasa. No período 2011 - 2013, a maior eficiencia no emprego dos recursos fai que novamente descenda a intensidade enerxética final, instalándose nos niveis máis baixos da serie temporal analizada. Respecto ao consumo enerxético final, rexístranse análogas fluctuacións.

A tendencia desta medida a nivel galego desde 2004, en liñas xerais, é descendente, aínda que se dan algunhas diferencias en función da provincia.

A nivel galego, a liña descendente pode atribuírse á mellora da eficiencia na utilización dos recursos aínda que tamén á ralentización da economía, o que provocou a redución do consumo enerxético.

Coherencia co modelo territorial

As determinacións das DOT (Det. 4.7) orientan as actuacións da Xunta de Galicia de cara a deseñar estratexias que favorezan a eficiencia e o aforro enerxético. Poñen énfase na compatibilización e preservación dos valores e da calidade do ambiente cos principios de eficiencia, seguridade e diversificación das actividades de produción, transformación, transporte e usos da enerxía.

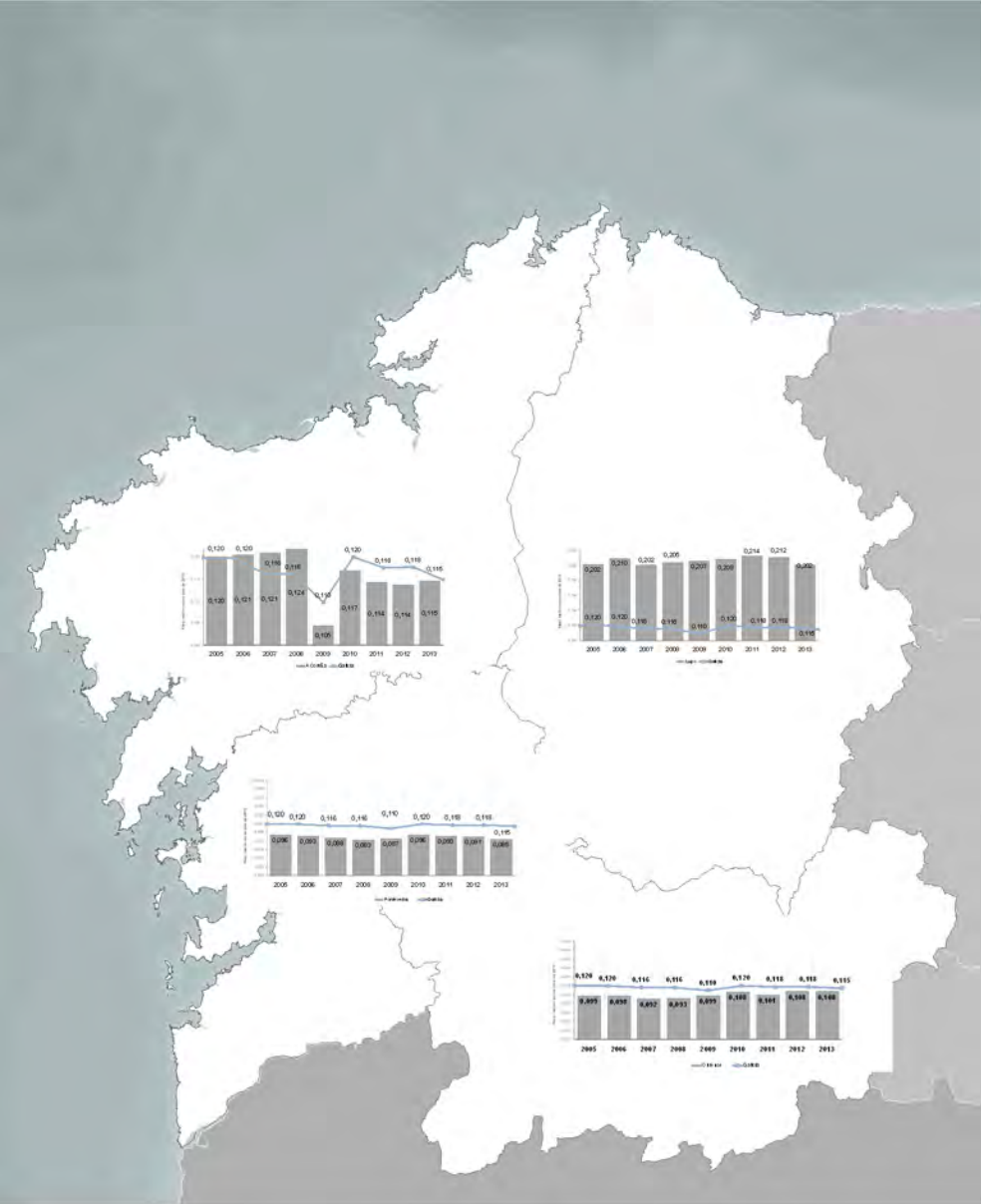

Indicador: MET.A.01 Intensidade enerxética final

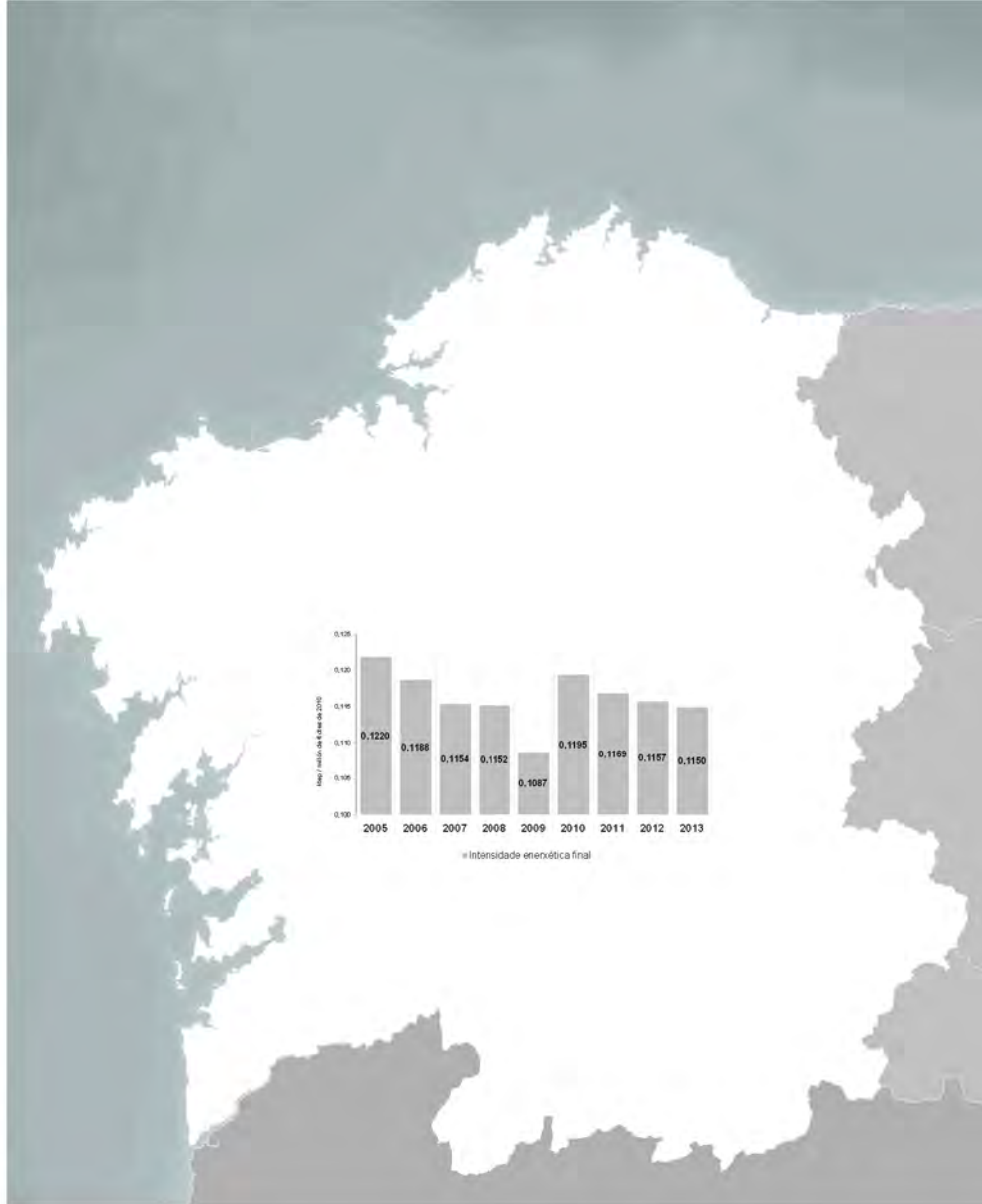
Intensidade enerxética final

Caderno Medida 01

IET
Decembro 2015

Intensidade enerxética en ktep por millóns euros constantes de 2010 por provincias

Intensidade enerxética en ktep por millóns euros constantes de 2010 en Galicia

Intensidade enerxética en ktep por millóns de euros constantes do ano 2010 en :
 A Coruña: 0,1148
 Lugo: 0,2015
 Ourense: 0,1084
 Pontevedra: 0,0853

Intensidade enerxética en ktep por millóns de euros constantes do ano 2010 en Galicia: 0,1150

MET A 01 Intensidade enerxética final

Medida: **01 Intensidade enerxética final**

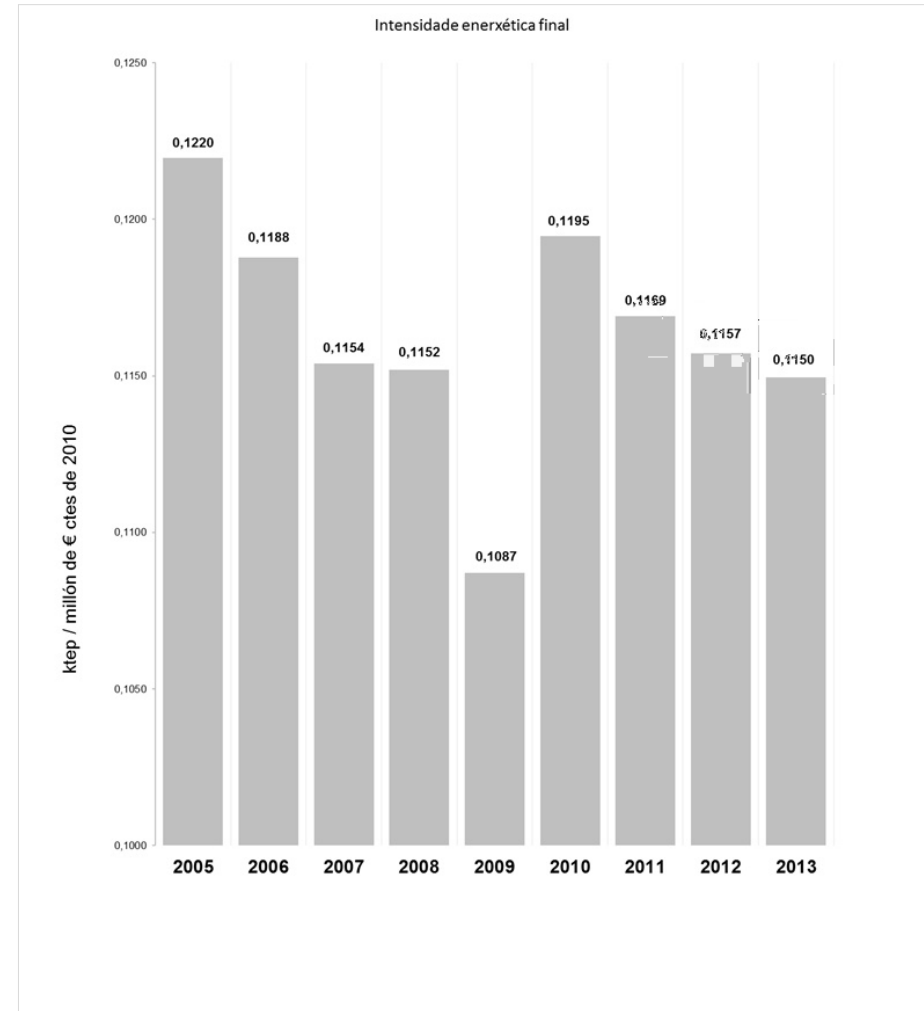
Descrición:

É o custe enerxético que ten a produción de riqueza.
 Este custe enerxético mídese en quilo toneladas equivalentes de petróleo (ktep)
 A creación de riqueza mídese a través do produto interior bruto (PIB) en euros constantes do ano 2010.

Ámbitos territoriais:

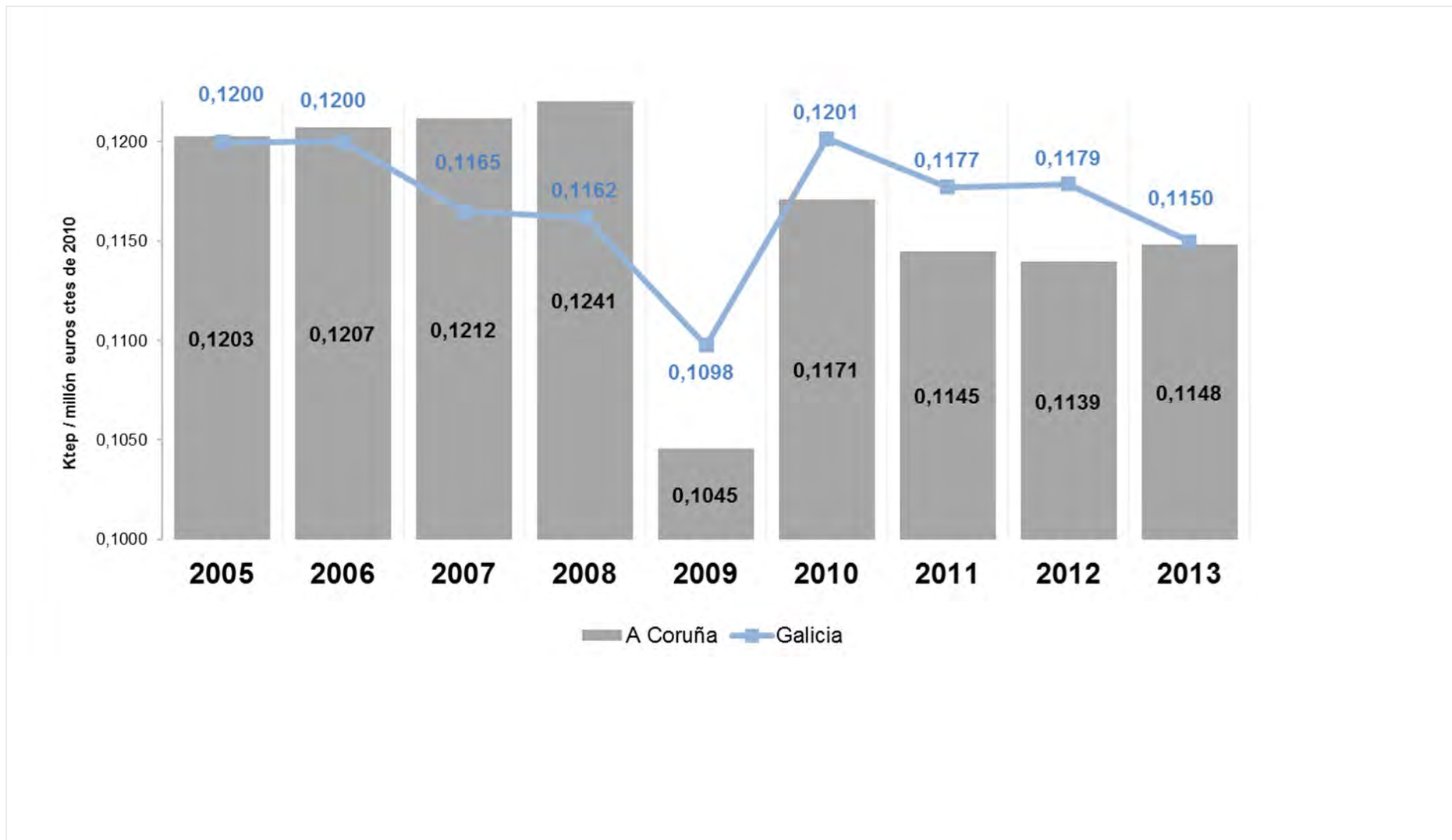

Gráfico:

MET.A.01 01 Intensidade enerxética final

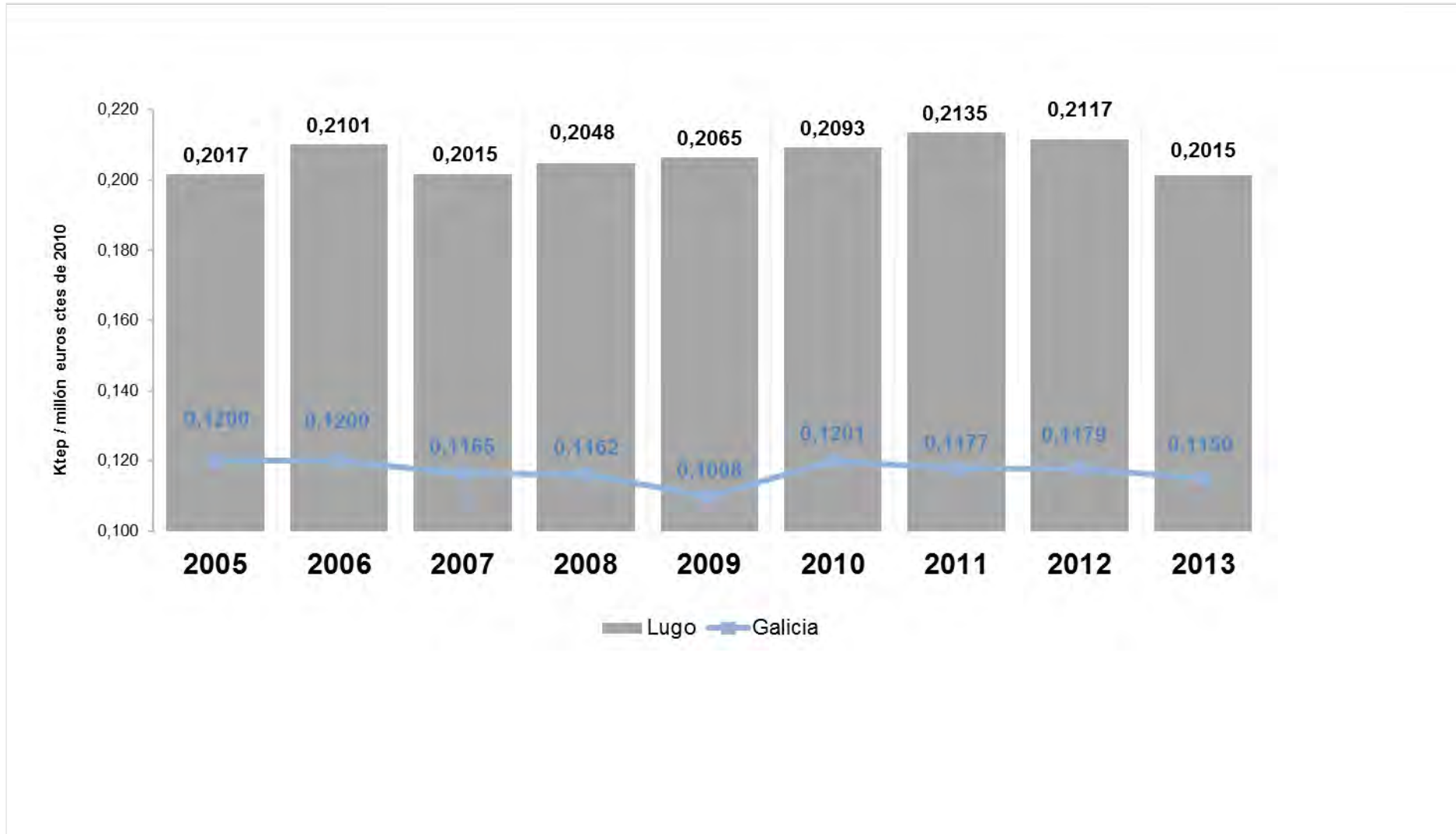
Gráfico A Coruña:

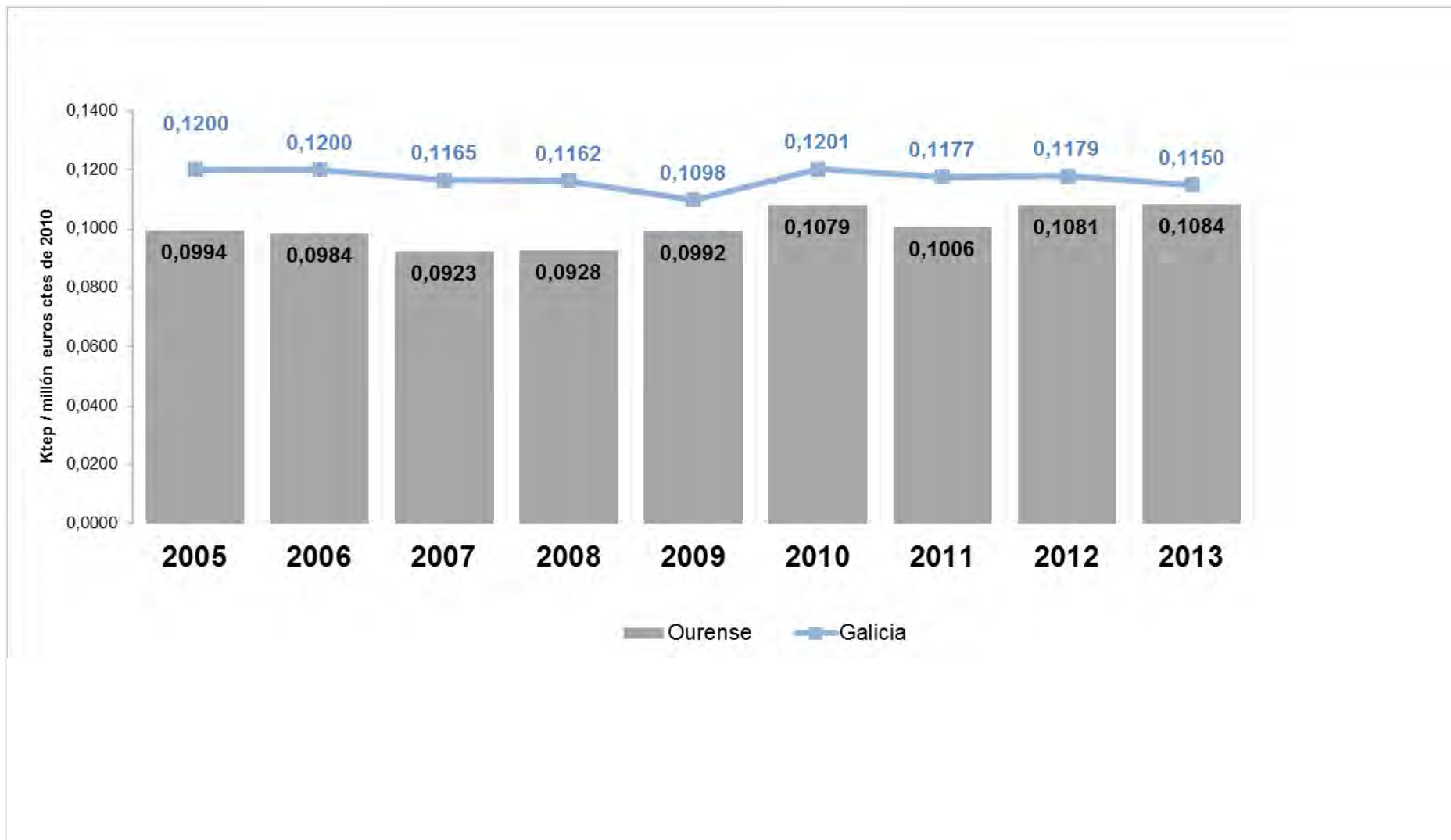
MET.A.01 01 Intensidade enerxética final

Gráfico Lugo:

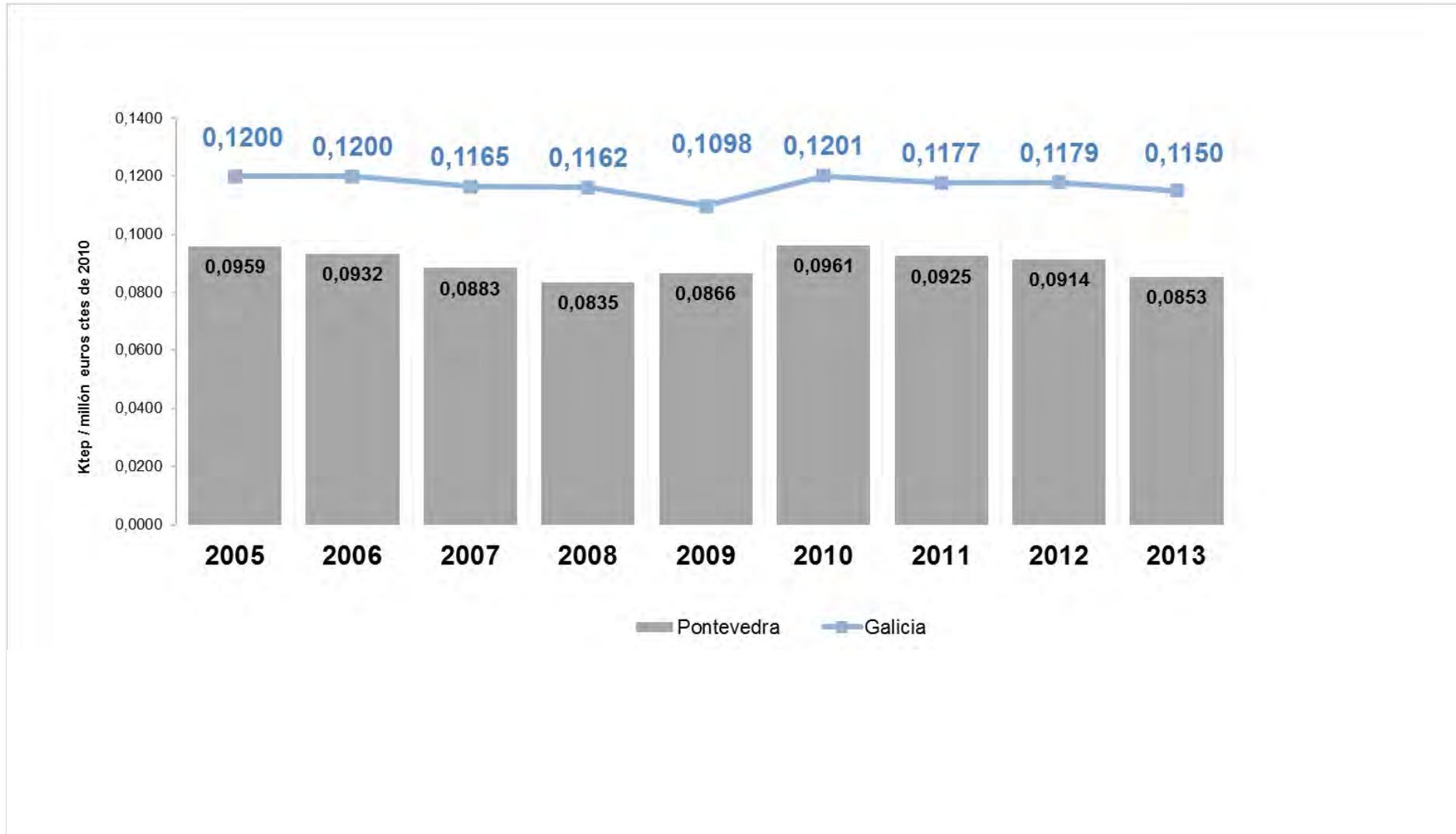
MET.A.01 01 Intensidade enerxética final

Gráfico Ourense:

MET.A.01 01 Intensidade enerxética final

Gráfico Pontevedra:

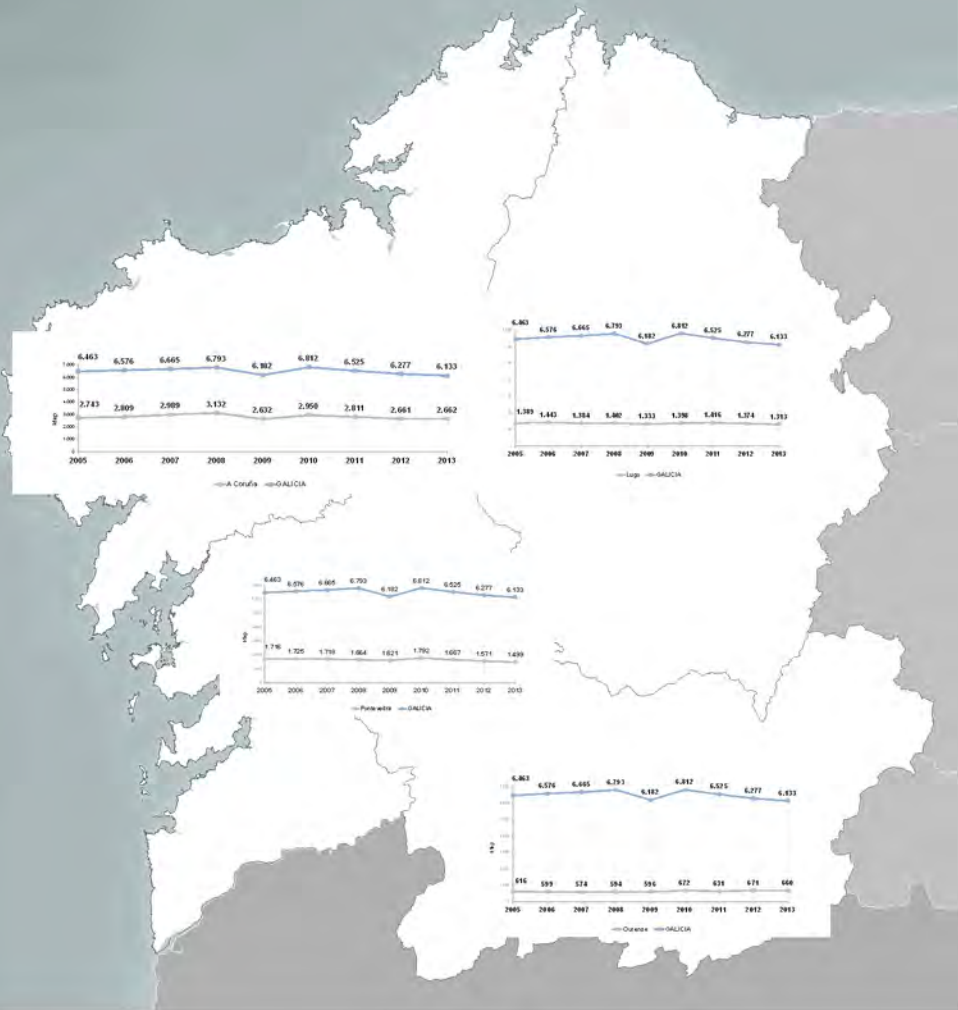

Indicador: MET.A.01 Intensidade enerxética final

Consumo enerxético final

Caderno Medida 02

Consumo enerxético final a nivel provincial en 2013

Distribución do consumo de enerxía final en Galicia en 2013

Consumo enerxético final en 2013 de Galicia foi de 6.133 ktep.

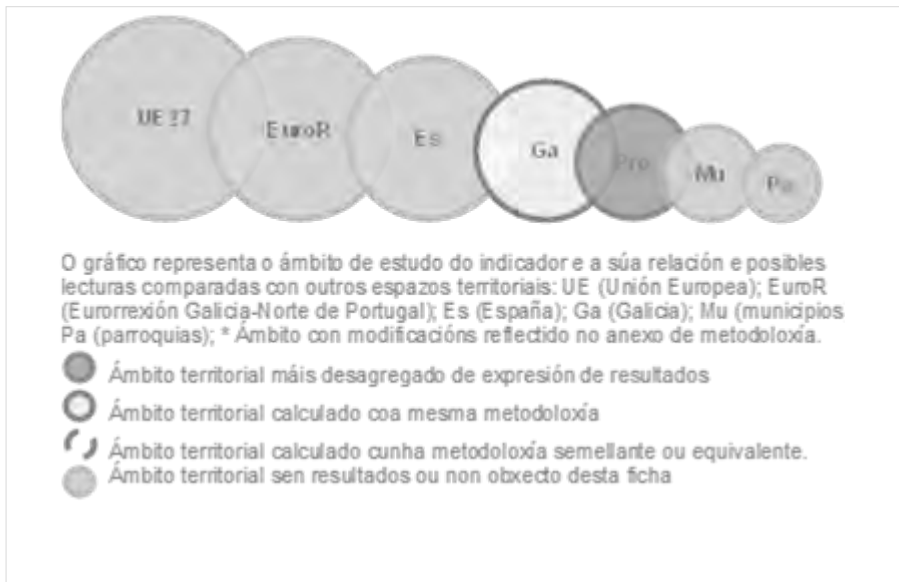
MET A 01 Intensidade enerxética final

Medida: **02 Consumo enerxético final**

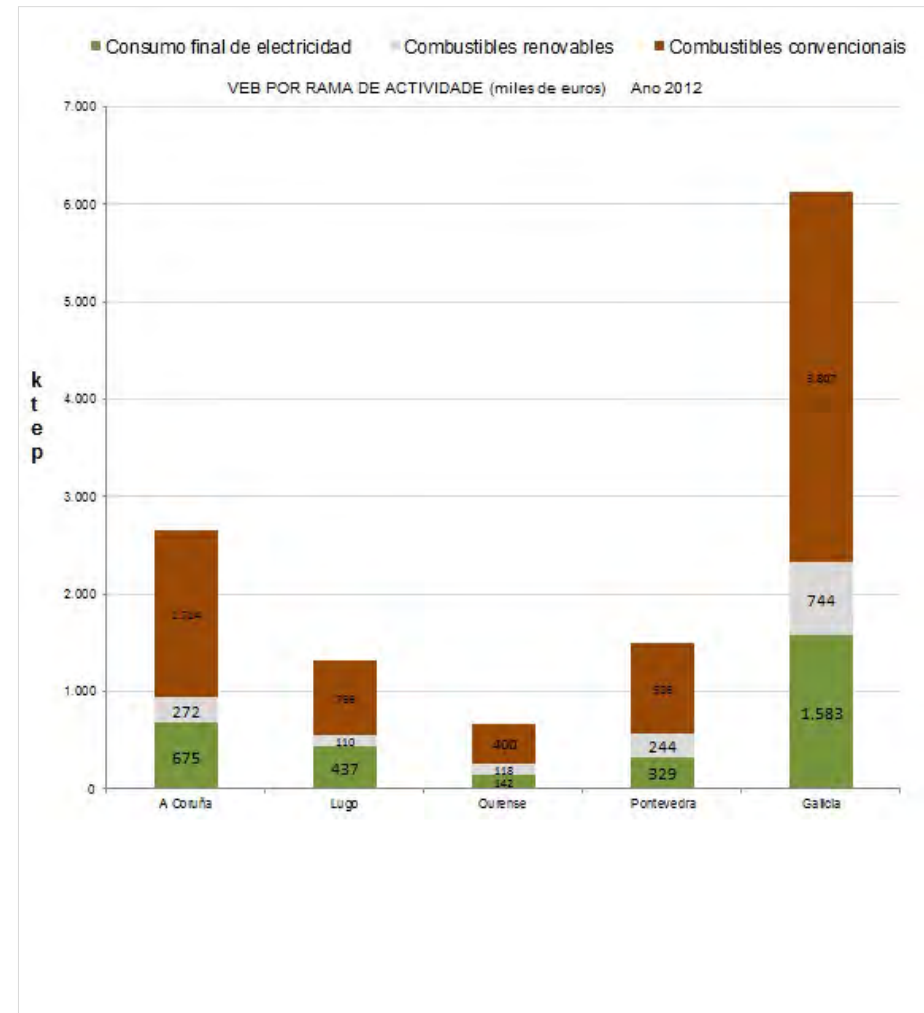
Descrición:

A medida reflicte a cantidade de combustible consumido en Galicia desde 2004. Tamén aporta información sobre cales son os principais usos aos que se destina e a súa orixe.

Ámbitos territoriais:

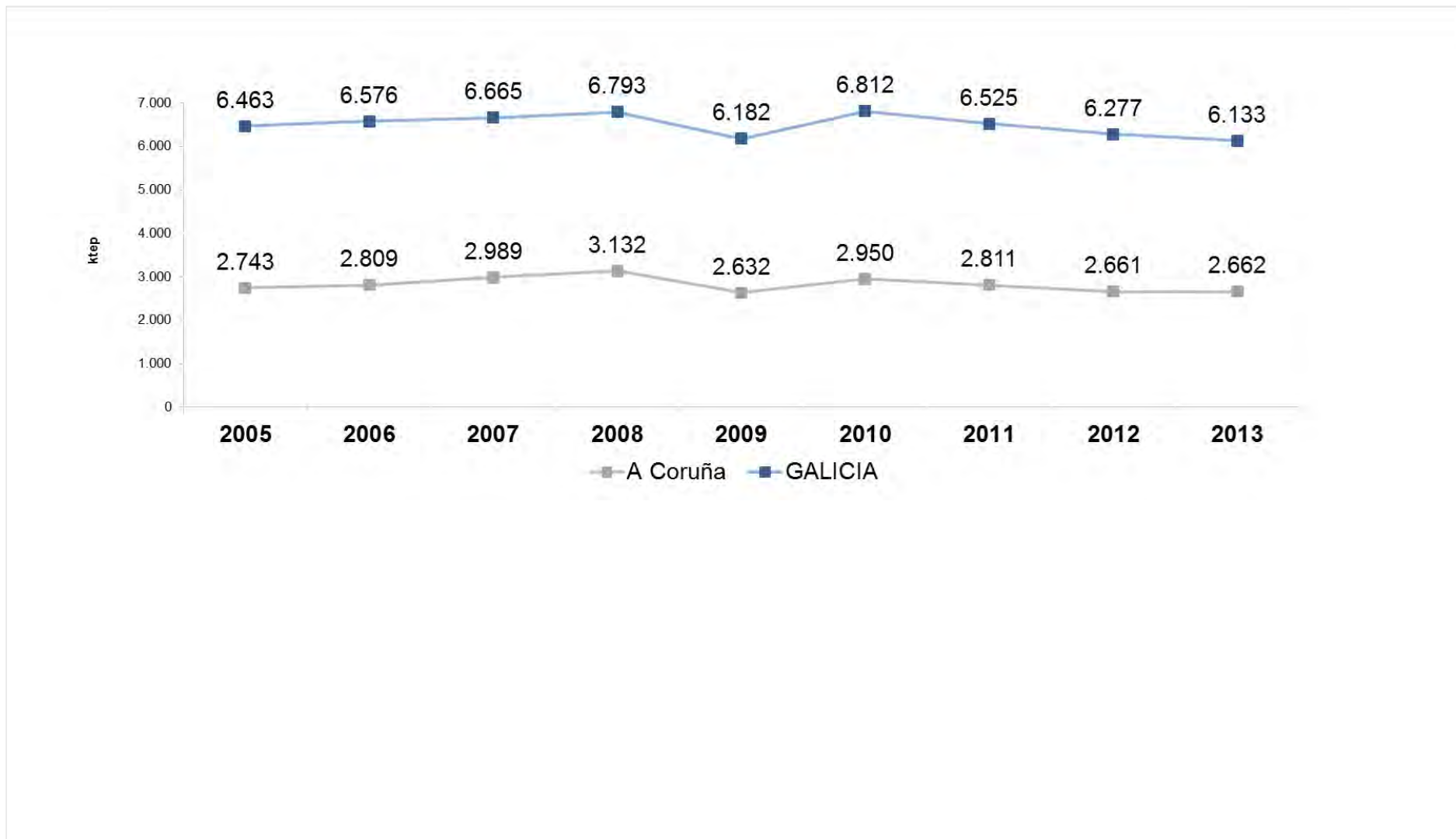

Gráfico:

MET.A.01 02 Consumo enerxético final

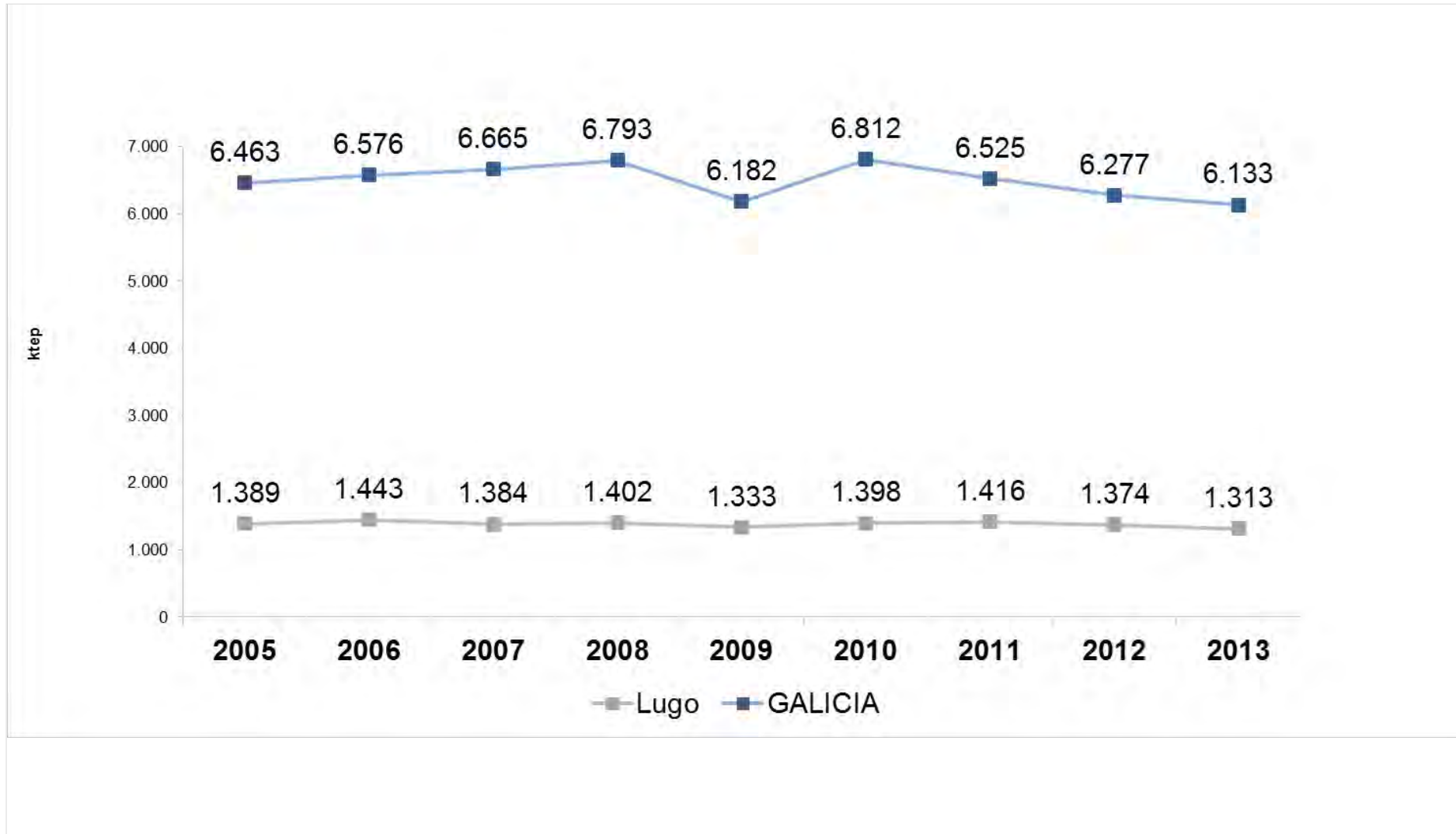
Gráfico A Coruña:

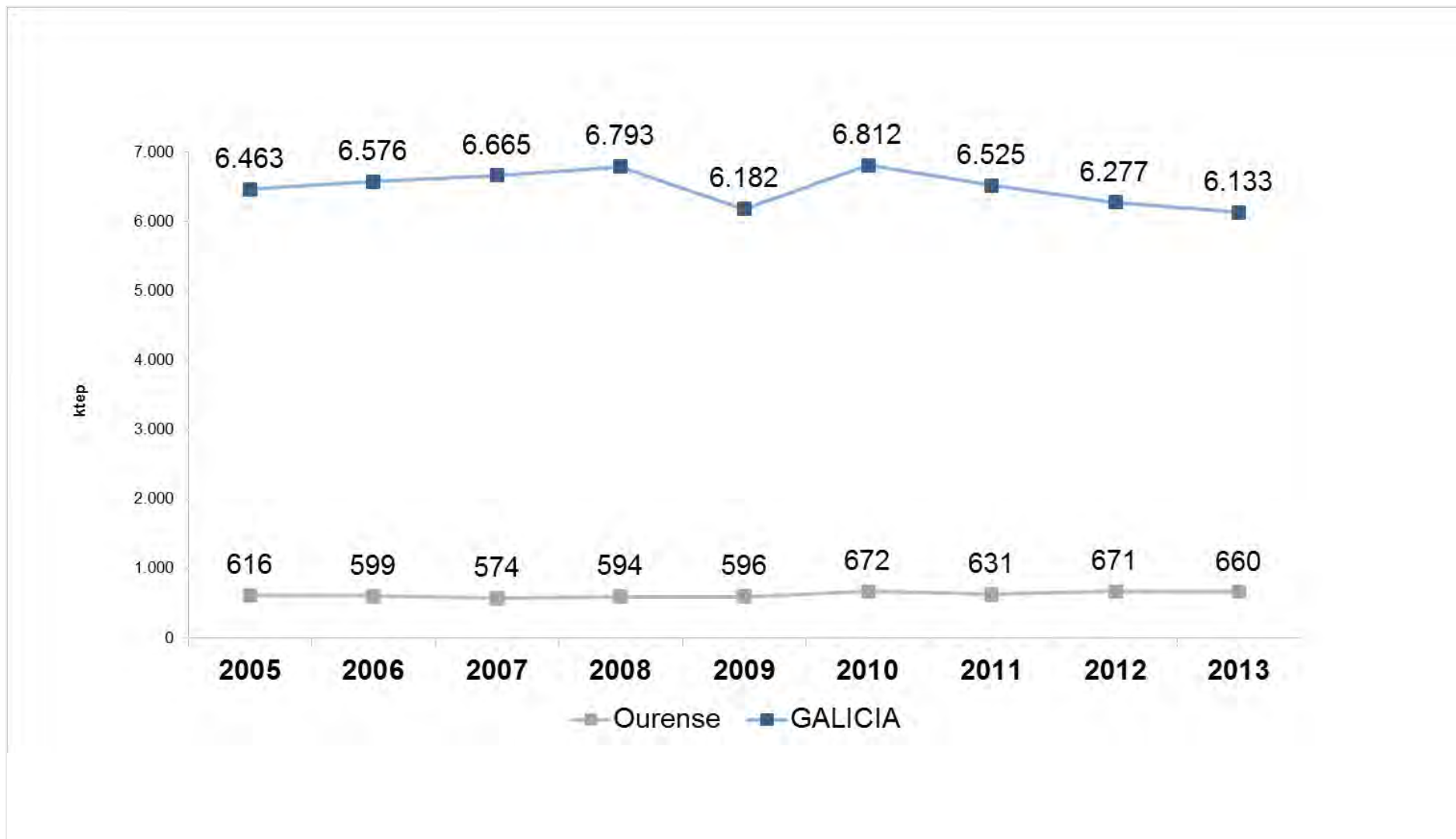
MET.A.01 02 Consumo enerxético final

Gráfico Lugo:

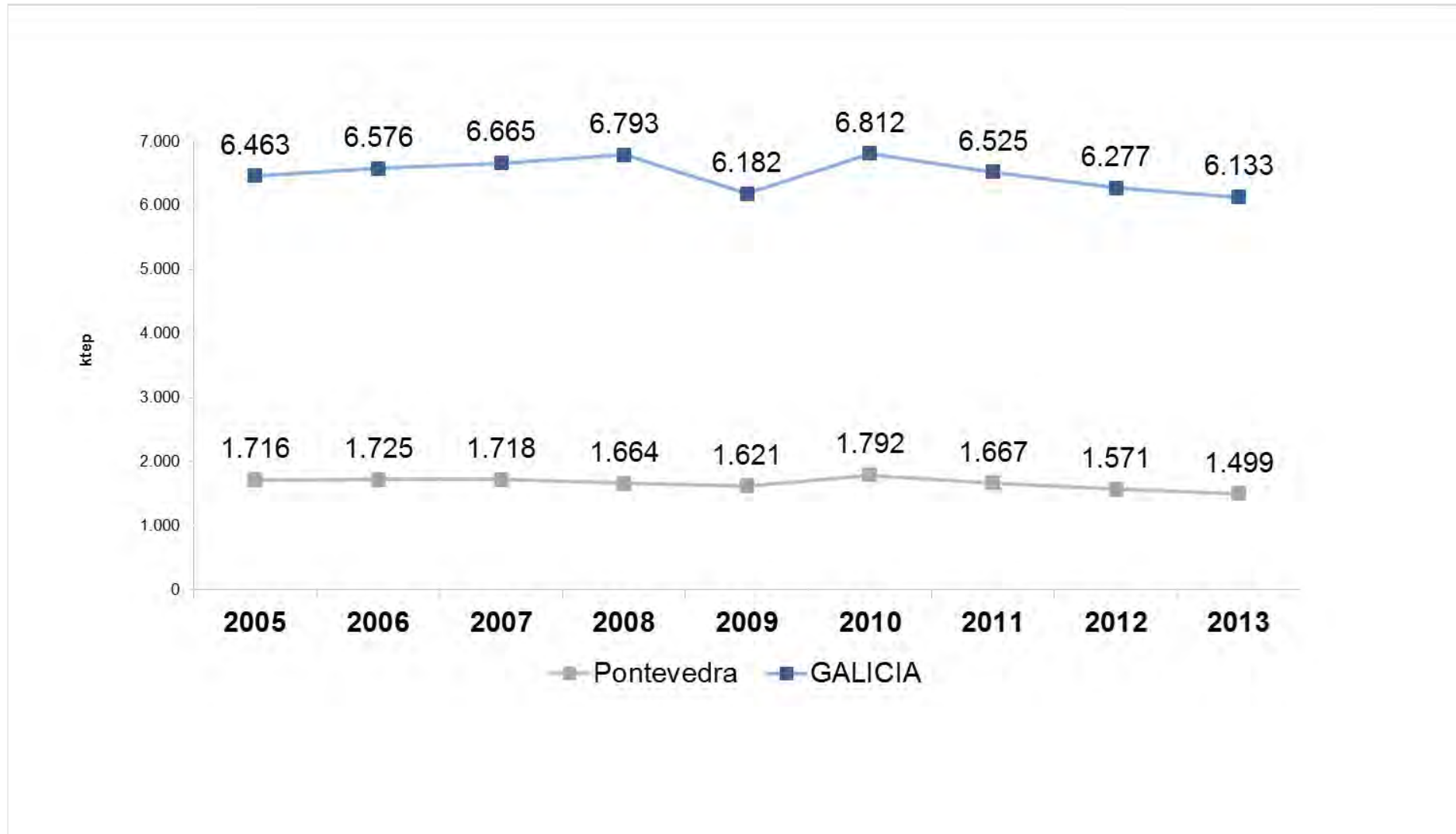
MET.A.01 02 Consumo enerxético final

Gráfico Ourense:

MET.A.01 02 Consumo enerxético final

Gráfico Pontevedra:

Indicador: MET.A.01

Intensidade enerxética final

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	METABOLISIMO MET
Subbloque	ENERXÍA A
Nome	Intensidade enerxética final 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

A partir deste segundo informe, no indicador inclúense dúas medidas. Como medida 1 a que xa se recolleu no primeiro informe (Consumo de enerxía final por unidade de PIB) e como medida 2, o consumo enerxético final, que reflicte os datos fonte de información subministrados polo INEGA. Como xa se indicara no informe anterior, a intensidade enerxética é un indicador da eficiencia enerxética dunha economía. Calcúlase como a relación entre o consumo enerxético (E) e o produto interior bruto (PIB) dun país: $I=E/PIB$. É a cantidade media de enerxía necesaria para producir unha unidade de riqueza. Respecto ao numerador da fórmula (que tamén coincide coa segunda medida), cómpre matizar o seguinte: Cálculo do consumo de enerxía final (E): Os datos presentados na publicación do Inega “Balance Enerxético de Galicia” seguen, na medida do posible, as recomendacións do “Manual de Estatísticas Enerxéticas” publicado pola Axencia Internacional da Enerxía (AIE) en colaboración coa Oficina de Estatística das Comunidades Europeas (Eurostat) e a Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico (OCDE). O consumo final enerxético é aquel que cubre o consumo de electricidade, o consumo dos combustibles que van a ter un uso térmico, e o consumo de biocombustibles e produtos petrolíferos en todos os sectores. A unidade empregada de medida son as quilotoneladas equivalentes de petróleo (ktep). Por outra banda, para poder comparar a intensidade enerxética de Galicia ca de España, que publica Ministerio de Industria, Enerxía e Turismo, transfórmase o calor xerado nas centrais de coxeración, segundo o combustible utilizado para xeralo, en consumo de combustible aplicándolles uns rendementos no proceso de transformación (gas natural: 90 %, produtos petrolíferos: 85%, biomasa: 75%, biogás: 90 %, residuos sólidos urbanos: 80 %, outros residuos: 82 %).

Cálculo do PIB: O PIB que se utiliza para o cálculo da intensidade enerxética debe ser o PIB valorado en moeda constante. Debido o cambiada base de cálculo do PIB recalculouse a intensidade enerxética final de toda a serie de estudo en base o PIB de cada, pero referido a base de 2010.

PROCESO DE CÁLCULO:

Medida 1: Calcúlase o consumo final enerxético tendo en conta o consumo de electricidade, o consumo de calor xerado nas centrais de coxeración, o consumo dos combustibles que van a ter un uso térmico e o consumo de biocombustibles e produtos petrolíferos en todos os sectores, en quilo toneladas equivalentes de petróleo (ktep). No denominador, neste informe emprégase o produto interior bruto a valores constantes do ano 2010, obtendo finalmente a ratio do consumo enerxético final entre o produto interior bruto.

Medida 2: Os valores coinciden cos datos da fonte orixinal e reflicten as quilotoneladas equivalentes de petróleo (ktep) totais consumidas en Galicia desde 2004, considerando a enerxía destinada a xeración de electricidade, os combustibles destinados a uso térmico, así como os empregados para transporte, pesca, agricultura, minas e construción.

NOTA: Cálculos realizados polo INEGA e o IGE.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	
Consumo de enerxía final. Consumo final dos diferentes tipos de enerxía	Instituto enerxético de Galicia, INEGA	2013	Provincial	Anual	
Produto interior bruto a prezos constantes do ano 2010	Instituto galego de estatística, IGE	2013	Provincial	Anual	

REFERENCIAS:

Balances enerxéticos do INEGA

DATOS:

Ano	codINE	Provincia	Consumo Enerxía Final (ktep)	PIB prezos ctes 2010 (millóns euros)	Intensidade Enerxética (ktep / millóns euros)
2004	15	A Coruña	2.696	21.721	0,1241
2005	15	A Coruña	2.743	22.587	0,1214
2006	15	A Coruña	2.809	23.490	0,1196
2007	15	A Coruña	2.989	24.735	0,1208
2008	15	A Coruña	3.132	25.330	0,1237
2009	15	A Coruña	2.632	24.896	0,1057
2010	15	A Coruña	2.950	25.135	0,1174
2011	16	A Coruña	2.811	24.502	0,1147
2012	17	A Coruña	2.661	23.668	0,1124
2013	18	A Coruña	2.662	23.184	0,1148
2004	27	Lugo	1.308	6.226	0,2101
2005	27	Lugo	1.389	6.662	0,2084
2006	27	Lugo	1.443	6.878	0,2098
2007	27	Lugo	1.384	6.961	0,1988
2008	27	Lugo	1.402	6.925	0,2025
2009	27	Lugo	1.333	6.624	0,2013
2010	27	Lugo	1.398	6.792	0,2058
2011	28	Lugo	1.416	6.746	0,2098
2012	29	Lugo	1.374	6.622	0,2075
2013	30	Lugo	1.313	6.514	0,2015
2004	32	Ourense	596	5.780	0,1031
2005	32	Ourense	616	5.949	0,1036
2006	32	Ourense	599	6.151	0,0973
2007	32	Ourense	574	6.279	0,0915
2008	32	Ourense	594	6.459	0,0920
2009	32	Ourense	596	6.123	0,0974
2010	32	Ourense	672	6.283	0,1070
2011	33	Ourense	631	6.340	0,0996
2012	34	Ourense	671	6.278	0,1068
2013	35	Ourense	660	6.085	0,1084
2004	36	Pontevedra	1.721	17.346	0,0992
2005	36	Pontevedra	1.716	17.799	0,0984
2006	36	Pontevedra	1.725	18.847	0,0915
2007	36	Pontevedra	1.718	19.778	0,0869
2008	36	Pontevedra	1.664	20.260	0,0821
2009	36	Pontevedra	1.621	19.223	0,0843
2010	36	Pontevedra	1.792	18.815	0,0953
2011	37	Pontevedra	1.667	18.224	0,0915
2012	38	Pontevedra	1.571	17.678	0,0889
2013	39	Pontevedra	1.499	17.569	0,0853
2004	12	Galicia	6.321	51.072	0,1238
2005	12	Galicia	6.463	52.998	0,1220
2006	12	Galicia	6.576	55.367	0,1188
2007	12	Galicia	6.665	57.752	0,1154
2008	12	Galicia	6.793	58.974	0,1152
2009	12	Galicia	6.182	56.866	0,1087
2010	12	Galicia	6.812	57.025	0,1195
2011	13	Galicia	6.525	55.812	0,1169
2012	14	Galicia	6.277	54.247	0,1157
2013	15	Galicia	6.133	53.352	0,1150

GLOSARIO:

IGN: Instituto Geográfico Nacional

DOT: Directrices de ordenación del territorio

POL: Plan de ordenación del territorio

Xunta de Galicia

MET.A.02

Consumo final bruto de enerxía renovable

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Objetivo e relevancia:

Aumentar a porcentaxe de enerxía consumida procedente de fontes de enerxía renovables e superar, como ata agora, o obxectivo que foi marcado para o ano 2020 do 20 %.

La Directiva 2009/28/CE del Parlamento Europeo y del Consejo de 23 de abril de 2009 relativa al fomento del uso de energía procedente de fuentes renovables y por la que se modifican y se derogan las Directivas 2001/77/CE y 2003/30/CE, establece como objetivos nacionales obligatorios alcanzar una cuota del 20% de energía procedente de fuentes renovables en el consumo de energía final bruta y una cuota del 10% de energía procedente de fuentes renovables en el consumo de combustibles para el transporte en el 2020. En el Anexo I se indican los objetivos globales nacionales en relación con la cuota de energía procedente de fuentes renovables en el consumo de energía final en 2020, correspondiéndole a España un 20%.

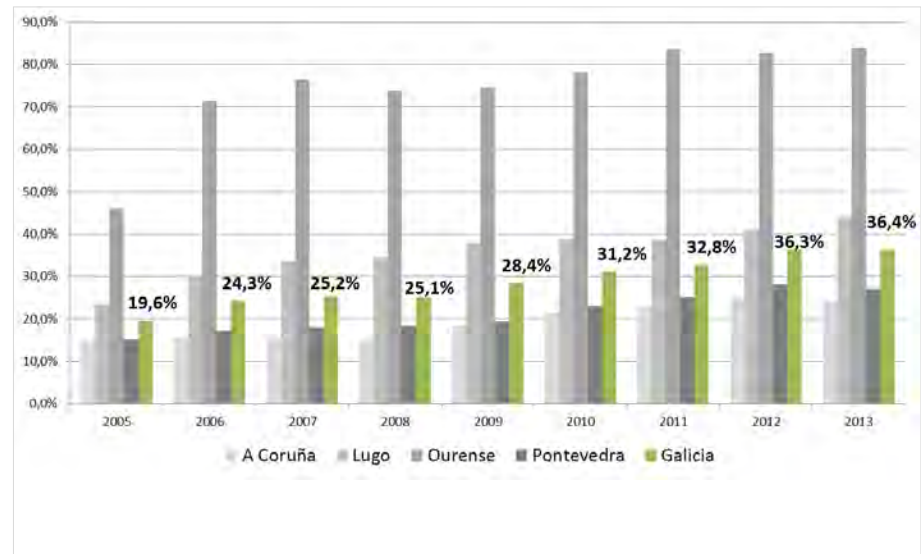
Descrición do indicador:

Se define el consumo final bruto de energía como los productos energéticos suministrados con fines energéticos a la industria, el transporte, los hogares, los servicios, incluidos los servicios públicos, la agricultura, la silvicultura y la pesca, incluido el consumo de electricidad y calor en la rama de energía para la producción de electricidad y calor e incluidas las pérdidas de electricidad y calor en la distribución y el transporte. Según indica la Directiva 2009/28/CE en su artículo 5, el consumo final bruto de energía procedente de fuentes renovables en cada Estado miembro se calculará como la suma: a) Del consumo final bruto de electricidad procedente de fuentes de energía renovables. b) Del consumo final bruto procedente de fuentes renovables para la calefacción y la refrigeración. c) Del consumo final de energía procedente de fuentes renovables en el sector del transporte.

Medidas do indicador:

Medida 1.- Consumo final bruto de enerxía renovable

Evolución do indicador:

Bloque	METABOLISMO MET
Subbloque	ENERXÍA A

Nome Consumo final bruto de enerxía renovable 02

Estado:

O consumo de enerxía obtida a partir de fontes renovables presenta unha tendencia crecente, e sempre é superior ao obxectivo do 20 % para o ano 2020 (no ano 2013 Galicia acadou o 36,4%).

Coherencia co modelo territorial

As determinacións das DOT (Det. 4.7) orientan as actuacións da Xunta de Galicia de cara a deseñar estratexias que favorezan a eficiencia e o aforro enerxético. Poñen énfase na compatibilización e preservación dos valores e da calidade do ambiente cos principios de eficiencia, seguridade e diversificación das actividades de produción, transformación, transporte e usos da enerxía.

Os resultados deste indicador van en consonancia coa liña trazada nas DOT.

Indicador: MET.A.02

Consumo final bruto de enerxía renovable

Caderno Anexo

Bloque	METABOLISIMO MET
Subbloque	ENERXÍA A
Nome	Consumo final bruto de enerxía renovable 02

NOTAS METODOLÓXICAS:

El consumo final bruto de electricidad procedente de fuentes de energía renovables se ha calculado en el indicador E2 como la cantidad de electricidad generada en un Estado miembro a partir de fuentes de energía renovables, excluida la electricidad producida en unidades de acumulación por bombeo a partir de agua que se ha bombeado previamente aguas arriba. La electricidad generada en centrales hidroeléctricas y eólicas se contabiliza de conformidad con las fórmulas de normalización establecidas en el anexo II.

PROCESO DE CÁLCULO:

Realizado polo INEGA.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade
Consumo final bruto de enerxía renovable	Instituto enerxético de Galicia, INEGA	2013	Provincial	Anual

REFERENCIAS:

Balances enerxéticos do INEGA

DATOS:

Consumo final bruto de enerxía procedente de fontes de enerxía renovables (GWh)

codINE	provincia	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
15	A Coruña	14,54%	15,51%	15,39%	15,01%	18,38%	21,55%	22,88%	25,11%	24,34%
27	Lugo	23,46%	29,89%	33,55%	34,50%	37,89%	38,94%	38,57%	41,16%	43,94%
32	Ourense	45,87%	71,49%	76,50%	73,82%	74,42%	78,18%	83,68%	82,58%	83,95%
36	Pontevedra	15,13%	17,26%	18,09%	18,37%	19,52%	22,95%	25,09%	28,19%	27,18%
12	Galicia	19,60%	24,28%	25,18%	25,06%	28,39%	31,17%	32,82%	36,31%	36,36%

GLOSARIO:

IGN: Instituto Geográfico Nacional

DOT: Directrices de ordenación del territorio

POL: Plan de ordenación del territorio

Xunta de Galicia

MET.A.03

Consumo final bruto de electricidad renovable

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

PSST2016

Obxectivo e relevancia:

Aumentar o consumo final bruto de electricidade procedente de fontes de enerxía renovables.

Descrición do indicador:

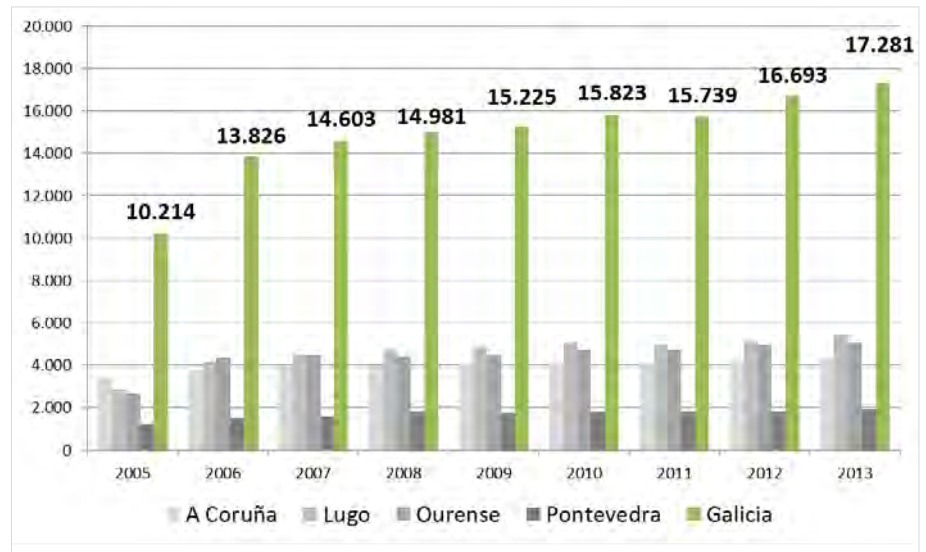
La Directiva 2009/28/CE del Parlamento Europeo y del Consejo de 23 de abril de 2009 relativa al fomento del uso de energía procedente de fuentes renovables y por la que se modifican y se derogan las Directivas 2001/77/CE y 2003/30/CE, indica que se calcula el consumo final bruto de electricidad procedente de fuentes de energía renovables como la cantidad de electricidad generada en un Estado miembro a partir de fuentes de energía renovables, excluida la electricidad producida en unidades de acumulación por bombeo a partir de agua que se ha bombeado previamente aguas arriba.

É unha medida da xeración de electricidade renovable.

Medidas do indicador:

Medida 1.- Consumo final bruto de electricidade renovable

Evolución do indicador:

Bloque	METABOLISMO MET
Subbloque	ENERXÍA A
Nome	Consumo final bruto de electricidade renovable 03

Estado:

O consumo final bruto de electricidade obtida a partir de fontes renovables presenta unha tendencia crecente, (no ano 2013 Galicia acadou 17.281 GWh/ano).

Coherencia co modelo territorial

As determinacións das DOT (Det. 4.7) orientan as actuacións da Xunta de Galicia de cara a deseñar estratexias que favorezan a eficiencia e o aforro enerxético. Poñen énfase na compatibilización e preservación dos valores e da calidade do ambiente cos principios de eficiencia, seguridade e diversificación das actividades de produción, transformación, transporte e usos da enerxía.

Indicador: MET.A.03

Consumo final bruto de electricidade renovable

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	METABOLISIMO MET
Subbloque	ENERXÍA A
Nome	Consumo final bruto de electricidade renovable 03

NOTAS METODOLÓXICAS:

É unha medida da xeración de electricidade renovable.

PROCESO DE CÁLCULO:

Realizao polo INEGA.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	
Consumo final bruto de electricidade renovable	Instituto enerxético de Galicia, INEGA	2013	Provincial	Anual	

REFERENCIAS:

Balances enerxéticos do INEGA

DATOS:

Consumo final bruto de electricidade procedente de fontes de enerxía renovables (GWh)

codINE	provincia	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
15	A Coruña	3.434	3.731,09	3.946,59	3.990,57	4.023,03	4141,89	4121,71	4213,09	4366,94
27	Lugo	2.884	4.146,78	4.510,33	4.714,99	4.918,09	5055,86	5001,04	5135,87	5428,94
32	Ourense	2.676	4.395,26	4.499,06	4.439,63	4.456,26	4747,60	4750,68	4958,16	5072,44
36	Pontevedra	1.221	1.513	1.610	1.796	1.759	1.805	1.799	1.823	1.903
12	Galicia	10.214	13.826	14.603	14.981	15.225	15.823	15.739	16.693	17.281

GLOSARIO:

IGN: Instituto Geográfico Nacional

DOT: Directrices de ordenación del territorio

POL: Plan de ordenación del territorio

Xunta de Galicia

MET.A.04

Consumo enerxía primaria renovable

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

PSST2016

Obxectivo e relevancia:

Aumentar o consumo enerxía primaria procedente de fontes de enerxía renovables.

Seguir a cumprir os obxectivos establecidos para o ano 2010, tanto no Plan de Enerxías Renovables 2005-2010 (PER) como no Libro Branco para unha Estratexia e un Plan de Acción Comunitarios da Unión Europea.

Descrición do indicador:

Os combustibles fósiles (petróleo, carbón e gas natural) dominan o consumo anual de enerxía primaria. O petróleo continúa sendo a nosa principal fonte de enerxía primaria (cun 47,0%), seguido polo carbón (18,6%) e polo gas natural (11,4 %).

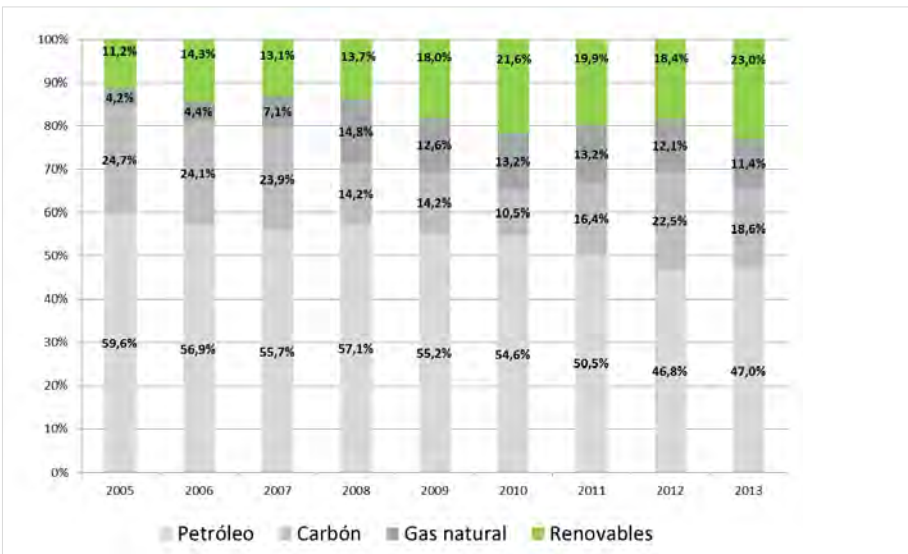
No Libro Branco para unha Estratexia e un Plan de Acción Comunitarios a Unión Europea marcou como obxectivo para o ano 2010 a obtención dun 12% de enerxía primaria total mediante fontes de enerxía renovables. España, no seu Plan de Enerxías Renovables 2005-2010, marcou como obxectivo que o 12,1% do consumo de enerxía primaria no ano 2010 proceda das enerxías renovables. En Galicia, a porcentaxe de enerxía primaria procedente de fontes de enerxías renovables acadou no ano 2010 o 21,6%, superior ao 12% marcado como obxectivo.

Aínda que o obxectivo xa está derrogado, séguese calculando para poder seguir a súa evolución ao longo dos anos. No ano 2013 Galicia tamén supera amplamente a porcentaxe do 12% de consumo de enerxía primaria procedente de fontes de enerxías renovables, xa que a porcentaxe de enerxía primaria procedente de fontes de enerxía renovable foi do 23,0 % do total.

Medidas do indicador:

Medida 1.- Consumo enerxía primaria renovable

Evolución do indicador:

Bloque	METABOLISMO MET
Subbloque	ENERXÍA A

Nome Consumo enerxía primaria renovable 04

Estado:

A porcentaxe de enerxía primaria procedente de fontes de enerxía renovable foi do 23,0 % en 2013. Esta cifra supón, no marco do Plan de Enerxías Renovables (PER) 2005-2010 de España, que Galicia segue a cumprir co obxectivo que foi marcado para o ano 2010, dun consumo de enerxía primaria procedente de fontes de enerxía renovables do 12,1 %.

No ano 2013 Galicia xestionou 12.136 ktep (quiloneladas equivalentes de petróleo), o 10,0% da enerxía primaria do Estado, que provén de distintas fontes: petróleo, carbón, gas natural, residuos e renovables.

Coherencia co modelo territorial

As determinacións das DOT (Det. 4.7) orientan as actuacións da Xunta de Galicia de cara a deseñar estratexias que favorezan a eficiencia e o aforro enerxético. Poñen énfase na compatibilización e preservación dos valores e da calidade do ambiente cos principios de eficiencia, seguridade e diversificación das actividades de produción, transformación, transporte e usos da enerxía.

Indicador: MET.A.04

Consumo enerxía primaria renovable

Caderno Anexo

Bloque	METABOLISIMO MET
Subbloque	ENERXÍA A
Nome	Consumo de enerxía primaria renovable 04

NOTAS METODOLÓXICAS:

Fontes de enerxía primarias: as que se obteñen directamente da natureza ou ben despois dun proceso de extracción, e polo tanto deben ser transformadas para seren susceptibles de utilización e consumo.

Tonelada equivalente de petróleo (tep): Unidade de enerxía. Defínese como a enerxía equivalente á producida na combustión dunha tonelada de cru de petróleo. Convencionalmente, 1 tep equivale a 11.628 kWh.

Galicia transforma 10% de toda a enerxía primaria do Estado. Unha porcentaxe importante da enerxía final, xerada a partir de recursos primarios autóctonos e importados, expórtase a outras rexións o países.

PROCESO DE CÁLCULO:

Realizado polo INEGA.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade
Consumo de enerxía primaria renovable	Instituto enerxético de Galicia, INEGA	2013	Provincial	Anual

REFERENCIAS:

Balances enerxéticos do INEGA

DATOS:

Consumo de enerxía primaria renovable (%)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Petróleo	59,64%	56,86%	55,69%	57,12%	55,16%	54,65%	50,46%	46,84%	47,01%
Carbón	24,69%	24,13%	23,94%	14,16%	14,19%	10,51%	16,39%	22,54%	18,55%
Gas natural	4,19%	4,45%	7,10%	14,82%	12,56%	13,19%	13,16%	12,12%	11,37%
Renovables	11,24%	14,34%	13,12%	13,75%	17,99%	21,56%	19,90%	18,41%	22,97%
Outros residuos	0,24%	0,22%	0,15%	0,16%	0,11%	0,09%	0,09%	0,09%	0,09%

GLOSARIO:

IGN: Instituto Geográfico Nacional

DOT: Directrices de ordenación del territorio

POL: Plan de ordenación del territorio

Xunta de Galicia

MET.A.05

Consumo biocarburantes no transporte terrestre

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

PSST2016

Obxectivo e relevancia:

Cumprir a porcentaxe de biocarburantes marcados nos obxectivos obrigatorios lexislados para cada ano mediante distintos Reais Decretos, dun 6,2% para o ano 2011, un 6,5% para o 2012 e un 4,1% para 2013.

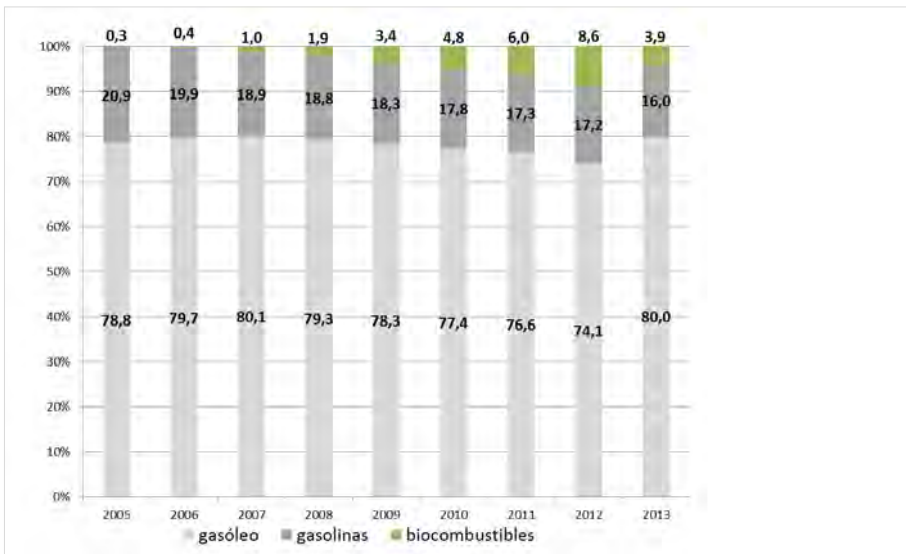
Descrición do indicador:

É a proporción entre o consumo de biocarburantes e o consumo de gasolinas e gasóleo A no transporte terrestre. Ata agora, España calculábalo sobre a base do contido enerxético de toda a gasolina e de todo o gasóleo comercializados nos mercados con fines de transporte.

Medidas do indicador:

Medida 1.- Consumo de biocarburantes no transporte terrestre

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

ENERXÍA A

Nome

Consumo de biocarburantes no transporte terrestre 05

Estado:

A evolución do consumo de biocombustibles no transporte terrestre marca unha tendencia ascendente. Ata o ano 2005, o único biocombustible utilizado xerado en Galicia é o bioetanol, pero a partir do ano 2006 xa se empeza a producir e comercializar o biodiésel en Galicia. O consumo de biocarburantes en Galicia incrementábase ata o ano 2013 que cambia a lexislación e o obxectivo para o ano 2013 pasa dun 4,1% a un 3,9 % mediante o Real Decreto-ley 4/2013, de 22 de febreiro, de medidas de apoio al emprendedor y de estímulo del crecimiento y de la creación de empleo. Para o ano 2020, a Direc 2009/28/CE do Par. Euro. e do Consello do 23 de abril de 2009 relativa ao fomento do uso de enerxía procedente de fontes renovables, marca como obxectivo unha cota do 10% de enerxía procedente de fontes renovables no consumo de combustibles para calquera tipo de transporte. Esta directiva está traspuesta en España en la Ley 2/2011, de 4 de marzo, de Eco.Sost., que establece en su artículo 78 un objetivo nacional mínimo de participación de las energías renovables en el consumo de energía final bruto del 20% en 2020. Este objetivo deberá alcanzarse con una cuota de energía procedente de energías renovables en todos los tipos de transporte en 2020, que sea, como mínimo, equivalente al 10% del consumo final de energía del sector transporte. Para cumplir este objetivo, España ha establecido unos porcentajes de venta o consumo de biocarburantes, que se calculan como los porcentajes de las ventas o consumos de biocarburantes sobre el total de gasolina y gasóleo vendidos o consumidos, con fines de transporte, en contenido energético, incluyendo los biocarburantes. Orden ITC/2877/2008, de 9 de octubre establece objetivos para 2008, 2009, 2010. RD 1738/2010, de 23 de diciembre establece objetivos para 2011, 2012, 2013. RD 459/2011, de 1 de abril incrementa los objetivos de biocarburantes para 2011, 2012, 2013. Real Decreto-ley 4/2013, de 22 de febrero, disminuye los objetivos de biocarburantes para 2013 y años sucesivos. Ley 11/2013, de 26 de julio, deja igual los objetivos de biocarburantes para 2013, 2014, 2015. RD 1085/2015, de 4 de diciembre incrementa los objetivos de biocarburantes para 2016, 2017, 2018, 2019, 2020. Los fija para el total, sin desglosar objetivos en gasolinas y gasóleos de automoción. Orden ITC/2786/2015, de 17 de diciembre que modifica la Orden ITC/2877/2008 poniendo únicamente el cálculo del objetivo total de biocarburantes, quitando los parciales para diesel y gasolinas

Coherencia co modelo territorial

As determinacións das DOT (Det. 4.7) orientan as actuacións da Xunta de Galicia de cara a deseñar estratexias que favorezan a eficiencia e o aforro enerxético. Poñen énfase na compatibilización e preservación dos valores e da calidade do ambiente cos principios de eficiencia, seguridade e diversificación das actividades de produción, transformación, transporte e usos da enerxía.

Os resultados deste indicador van en consonancia ca liña trazada nas DOT.

Indicador: MET.A.05

Consumo de biocarburantes no transporte terrestre

Caderno Anexo

Bloque	METABOLISIMO MET
Subbloque	ENERXÍA A
Nome	Consumo de biocarburantes no transporte terrestre 05

NOTAS METODOLÓXICAS:

Os biocombustibles son un conxunto de combustibles líquidos que proveñen de distintas transformacións da biomasa, e que por presentar características físico-químicas similares ás dos carburantes convencionais derivados do petróleo, poden ser utilizados en vehículos en substitución de combustibles tradicionais.

Os máis usados son o bioetanol e o biodiésel.

PROCESO DE CÁLCULO:

Realizado polo INEGA.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	
Consumo de biocarburantes no transporte terrestre	Instituto enerxético de Galicia, INEGA	2013	Provincial	Anual	

REFERENCIAS:

Balances enerxéticos do INEGA

DATOS:

Consumo de biocarburantes no transporte terrestre en Galicia (%)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
gasóleo	78,78	79,69	80,08	79,32	78,32	77,39	76,63	74,15	80,04
gasolinas	20,92	19,88	18,87	18,77	18,25	17,81	17,32	17,21	16,03
biocombustibles	0,30	0,43	1,04	1,91	3,43	4,80	6,05	8,64	3,93

GLOSARIO:

IGN: Instituto Geográfico Nacional

DOT: Directrices de ordenación del territorio

POL: Plan de ordenación del territorio

Xunta de Galicia

MET.B.01

Calidade da auga nas zonas de baño

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Avaliar a calidade sanitaria das augas de baño, marítimas ou continentais, para minimizar os riscos para a saúde das persoas.

O cumprimento das normas de calidade ambiental para as augas de baño, é a garantía dunha protección eficiente das masas de auga no marco de xestión que introduciu a Directiva Marco da Auga para garantir a dispoñibilidade do recurso en cantidade e calidade suficientes. Neste sentido, o indicador é un detector do resultado do modelo de desenvolvemento territorial en canto ás presións que se producen sobre o medio. Así, garda relación con outros, pero especialmente cos relacionados coa artificialización do territorio, a superficie de espazos naturais protexidos, os usos do solo, a densidade de poboación, a especialización gandeira e acuícola e a intensidade turística.

Descrición do indicador:

As augas de baño defínense como calquera elemento de augas superficiais nas que se preveza que poidan bañarse un número importante de persoas ou exista unha actividade próxima relacionada directamente co baño, e no que non exista unha prohibición permanente de baño, nin se formulara unha recomendación permanente de absterse deste e onde non exista perigo obxectivo para o público. Estas augas están incluídas no censo oficial de zonas de baño e contrólanse desde a Dirección Xeral de Saúde Pública.

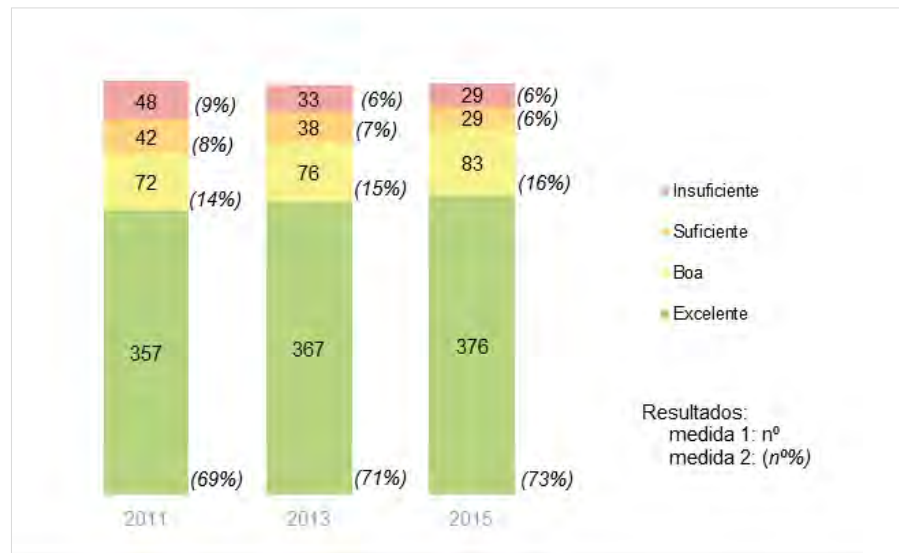
O seu control sanitario lévase a cabo mediante a mostraxe periódica da auga das zonas de baño incluídas no censo realizada polos farmacéuticos inspectores de saúde pública durante a tempada de baño, que se establece dende o 1 de xuño ata o 30 de setembro agás nas zonas de baño que se atopan nas Illas Cíes e Ons, nas que a tempada de baño se establece dende o 1 de xullo ata o 30 de setembro. Nestas mostras analízanse os parámetros microbiolóxicos Escherichia coli e enterococos intestinais no Laboratorio de Saúde Pública de Galicia. En base a estes datos e aos resultados das tres tempadas de baño anteriores, calcúlase a calidade sanitaria da auga de baño que pode ser Excelente, Boa, Suficiente e Insuficiente.

A clasificación sanitaria calcúlase para cada punto de mostraxe.

Medidas do indicador:

1. Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)
2. Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

CICLO HÍDRICO B

Nome

Calidade da auga nas zonas de baño 01

Estado:

Os cálculos do indicador consideraron conxuntamente as zonas de baño marítimas e continentais segundo as súas clasificacións. Do mesmo xeito que ocorría outros anos, salvo no caso da provincia de Ourense, os 517 puntos de mostraxe sitúanse maioritariamente en praias litorais (447), representando as 70 continentais o 14% respecto ao total en 2015.

O sistema de cálculo empregado cualifica as augas en 4 tipos e permite avaliar a estabilidade da calidade ao longo do tempo, ao incorporar datos do ano considerado conxuntamente cos dos tres anos anteriores. Os valores do ano 2015 mostran que, consideradas conxuntamente as zonas marítimas e as continentais, 376 obtiveron resultados Excelentes (o 73%), 83 (o 16%) foron Boas, 29 (o 6%) Suficientes e 29 (o 6%) que resultaron ser Insuficientes.

A nivel provincial, respecto á medida 1, son A Coruña (con 165 zonas de baño Excelentes), e Pontevedra, (con 153 zonas de baño Excelentes, en zonas maioritariamente marítimas as que acaparan os valores mais altos. Por concellos, Vigo, Muros e O Grove os que contan con máis zonas de baño (con 25, 22 e 21 respectivamente).

No que se refire á medida 2, os resultados indican que Pontevedra é a que conta coa mellor proporción de zonas de baño clasificadas como Excelentes (o 80%), seguida de Lugo (co 72%), A Coruña (co 69%) e Ourense (co 52%). A nivel de concellos, en 2015 houbo 32 nos que todas as zonas de baño foron clasificadas como Excelentes, entre os que se encontra O Grove.

Coherencia co modelo territorial

O indicador é de avaliación, e os valores limiares fixados para incluír os resultados dunha clasificación sanitaria determinada son os da normativa de referencia xa aludida.

A protección dos recursos hídricos como a calidade das augas son un factor clave na sustentabilidade dun territorio e un dos obxectivos prioritarios en toda a Unión Europea. A relación deste indicador coas DOT é directa, a través de determinacións 4.8.2., vinculada á planificación do ciclo integral da auga, 4.8.3, relacionada coas medidas a adoptar para alcanzar os obxectivos fixados orientados cara á redución de vertidos e emisións, ou determinación 4.8.21, referida ás Administracións que desenvolverán as actuacións precisas para a mellora e adaptación das redes de saneamento

En 2015 aumentaron respecto a 2013 os valores absolutos e as porcentaxes das zonas de baño de mellor calidade sanitaria (clasificacións Excelente e Boa), e descendieron as de peor calidade sanitaria (clasificacións Suficiente e Insuficiente). Esta tendencia mantense desde 2011.

Respecto á medida 1, en 2015 houbo 9 zonas de baño máis que en 2013 coa clasificación sanitaria de Excelente e 7 máis Boas. Respecto ás que teñen a clasificación sanitaria de Suficiente, descendieron en 9, mentres que as da clase Insuficiente en 2015 foron 4 menos que en 2013.

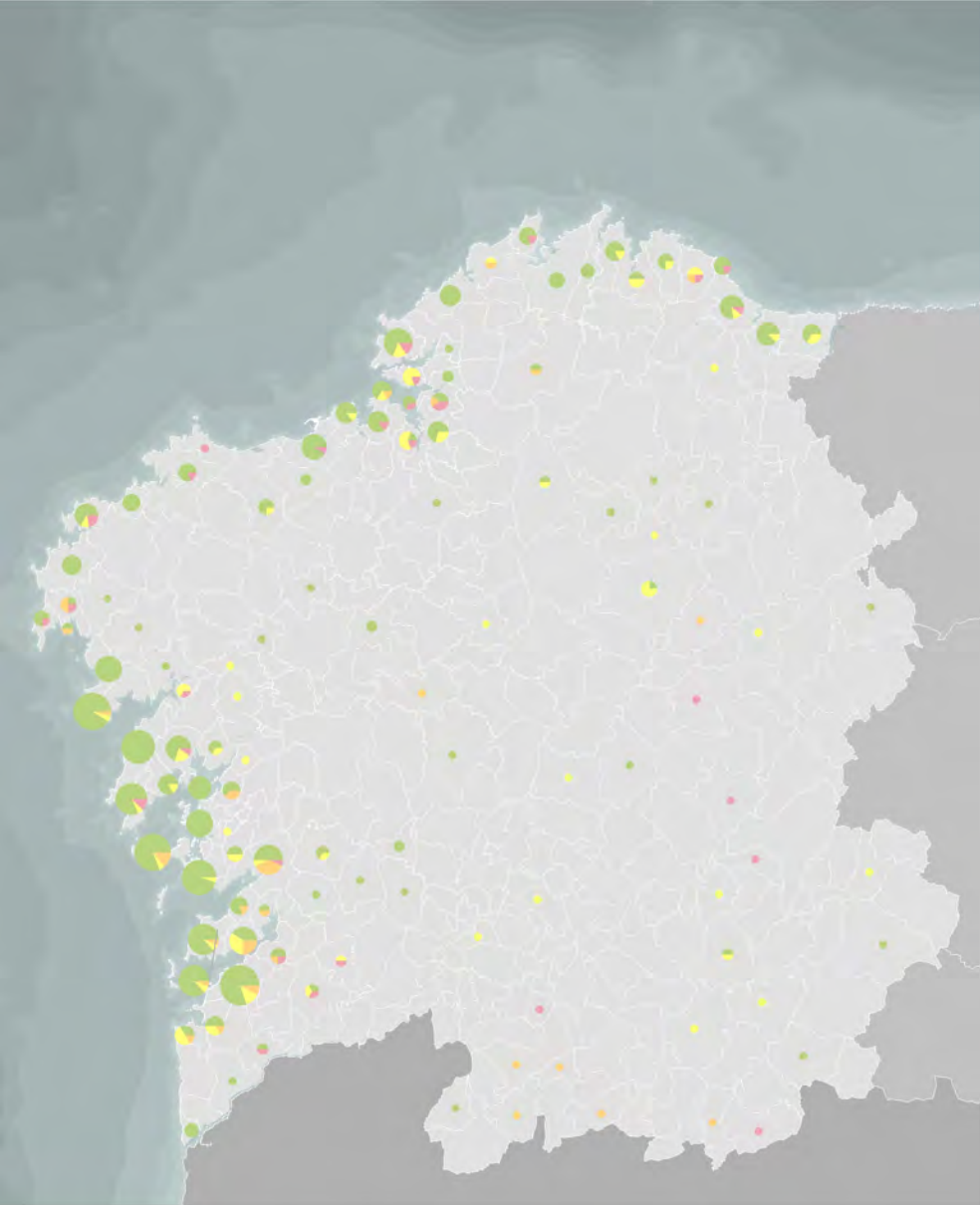
No referido á medida 2, a tendencia que mostran os resultados porcentuais é semellante á dos valores absolutos, aumentando as porcentaxes das clases Excelente e Boa e diminuindo as clases Suficiente e Insuficiente.

Indicador: MET.B.01 Calidade da auga nas zonas de baño

Número de zonas de baño con cada clasificación

Caderno Medida 01

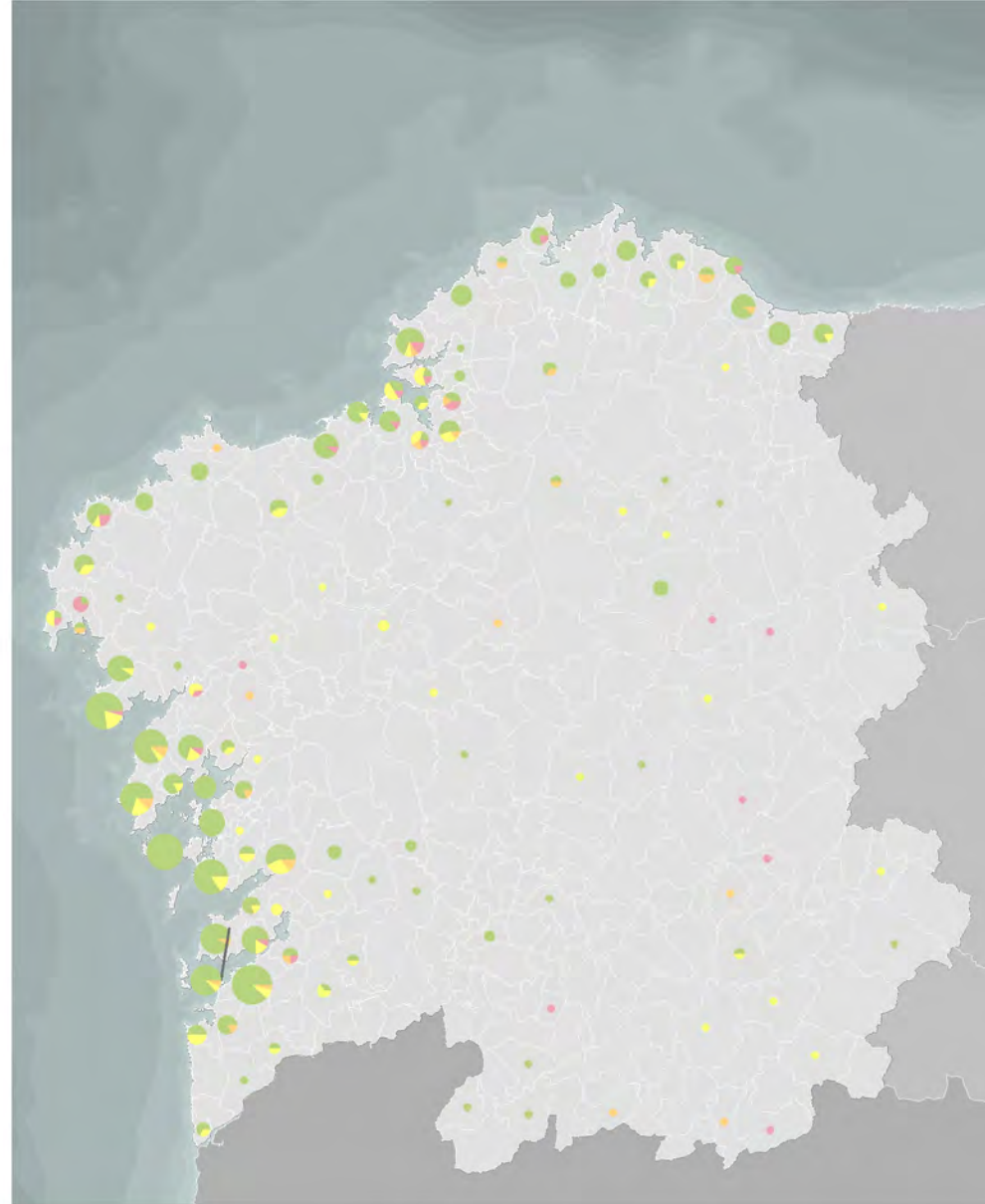

Número de zonas de baño
con cada clasificación sanitaria por concello (2013)

Calidade da zona de baño   Número de zonas de baño

O tamaño da burbulla é proporcional ao número de zonas de baño

Número de zonas de baño
con cada clasificación sanitaria por concello (2015)

Calidade da zona de baño   Número de zonas de baño

MET B 01 Calidade da auga nas zonas de baño

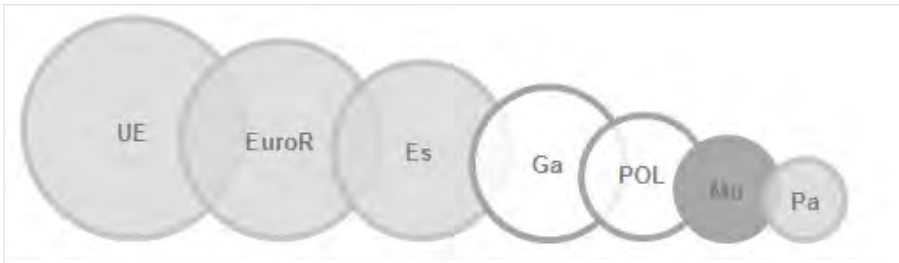
Medida: **01 Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)**

Descrición:

Número de zonas de baño con cada clasificación sanitaria por concello. Ofreceráse o número total e tamén os gráficos co número parcial, é dicir, cantas zonas de baño (marítimas e/ou continentais) de cada clasificación sanitaria hai en cada concello.

A partir da información recollida nos 517 puntos de mostraxe da calidade de augas en zonas baño marítimas e continentais, calcúlase para cada un dos concellos nos que realizan medicións o número de cada unha das clases presentes nel (Excelente, Boa, Suficiente, Insuficiente) durante a tempada 2015.

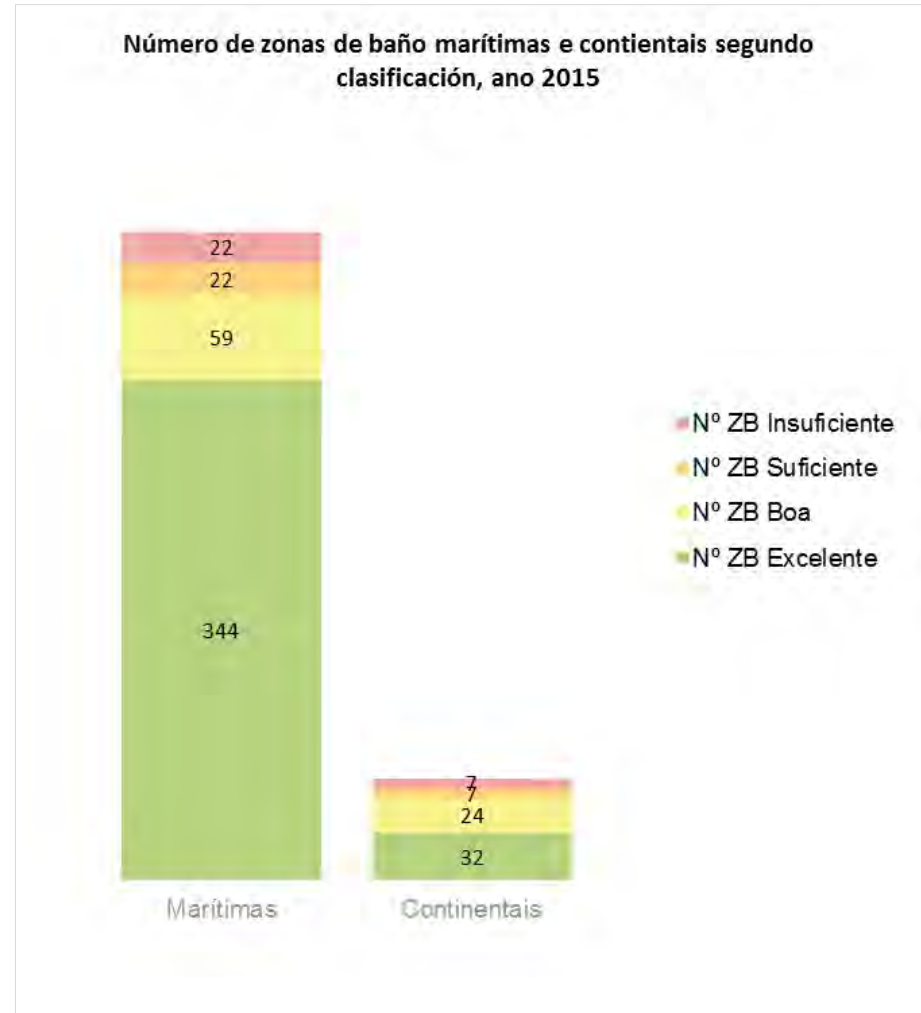
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

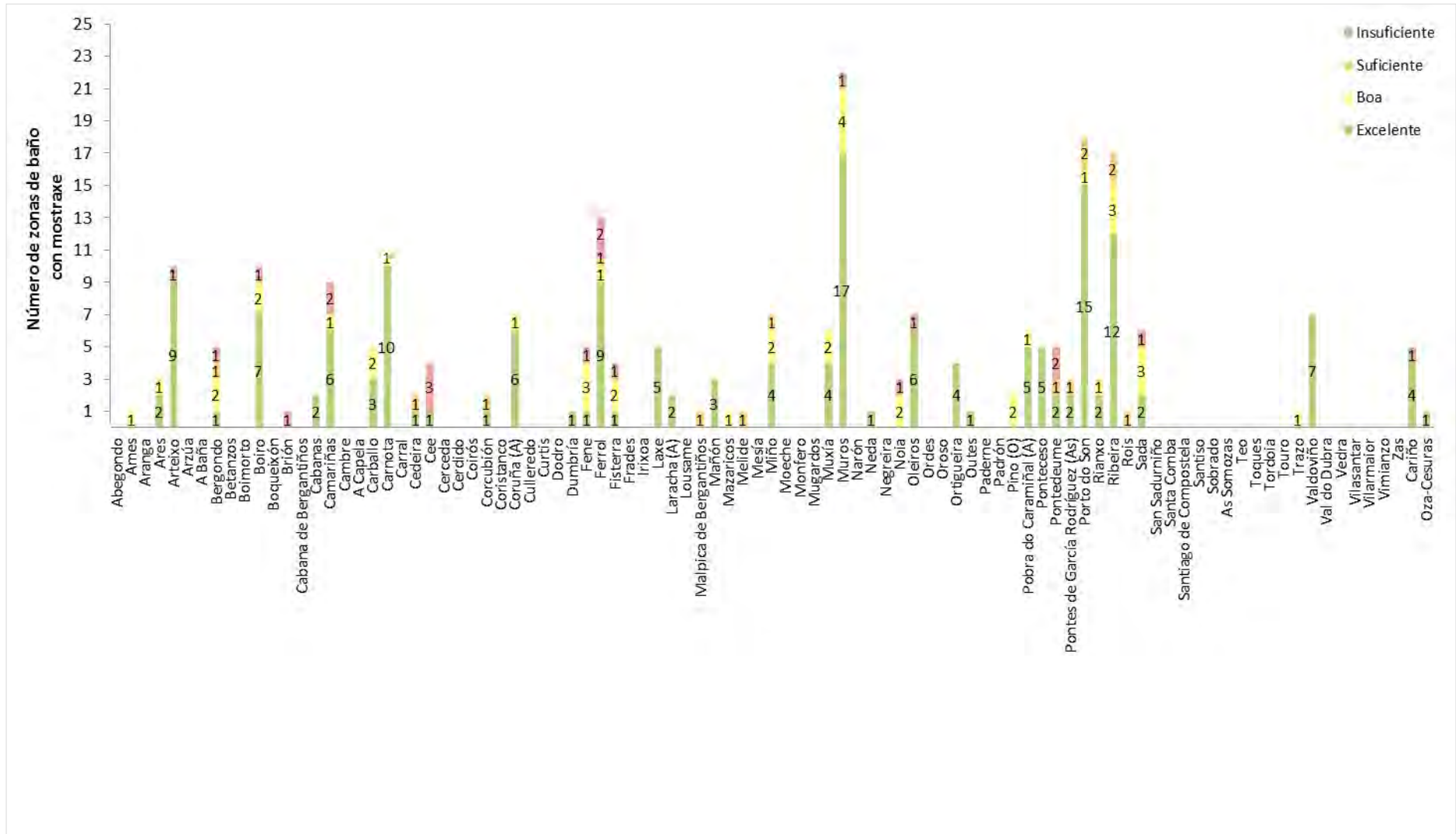
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

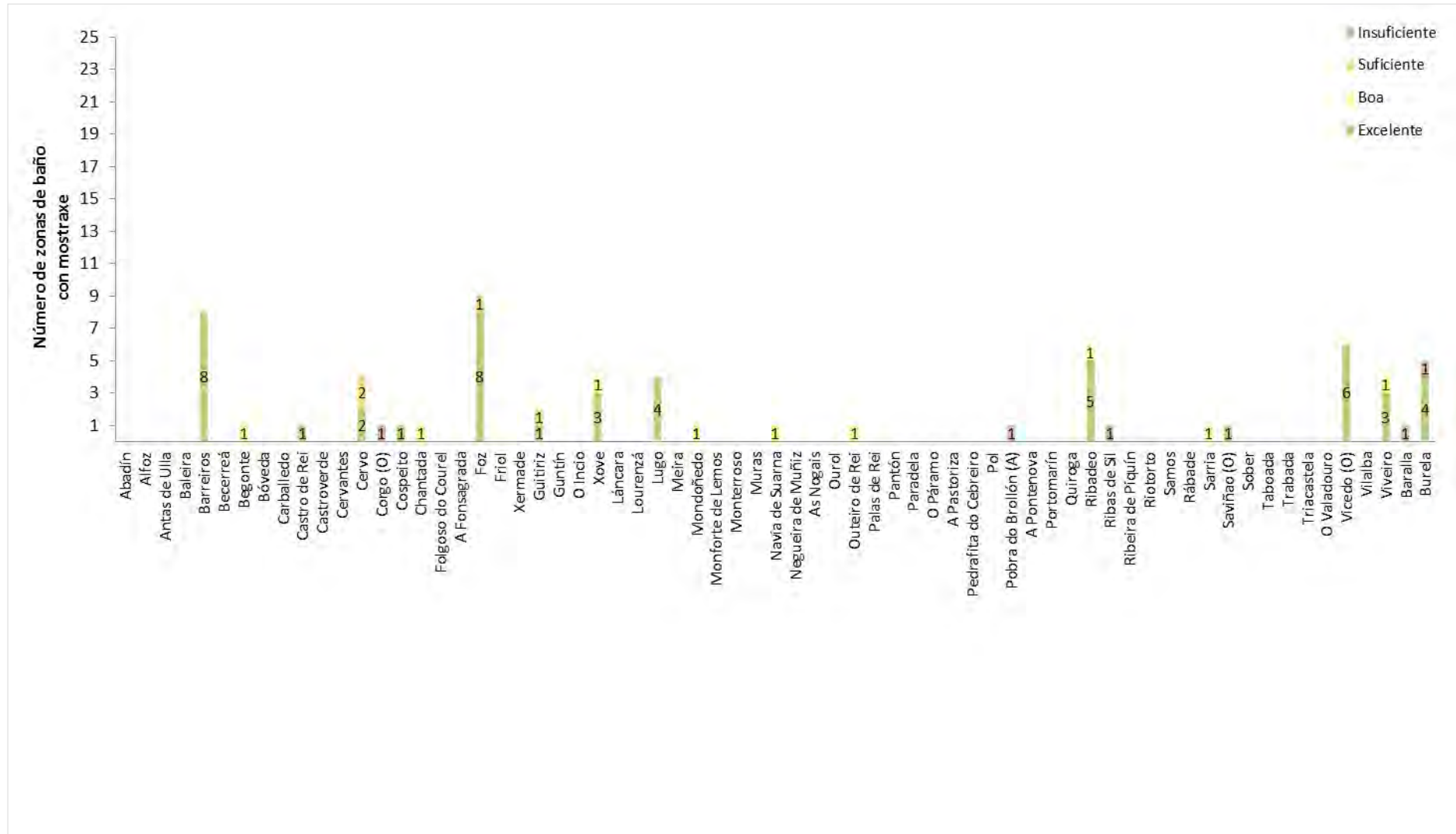
MET.B.01 01 Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico A Coruña:

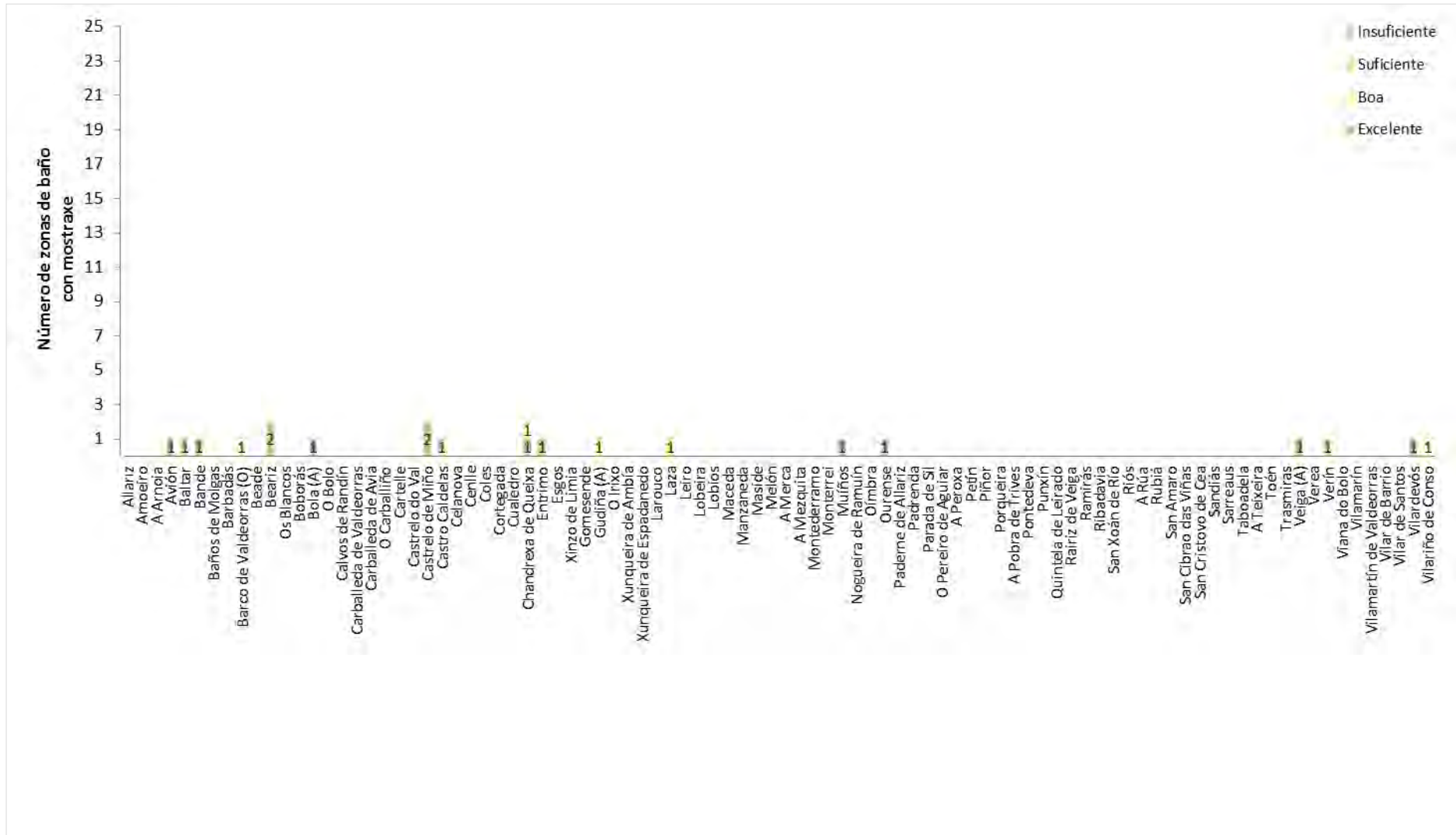
MET.B.01 01 Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico Lugo:

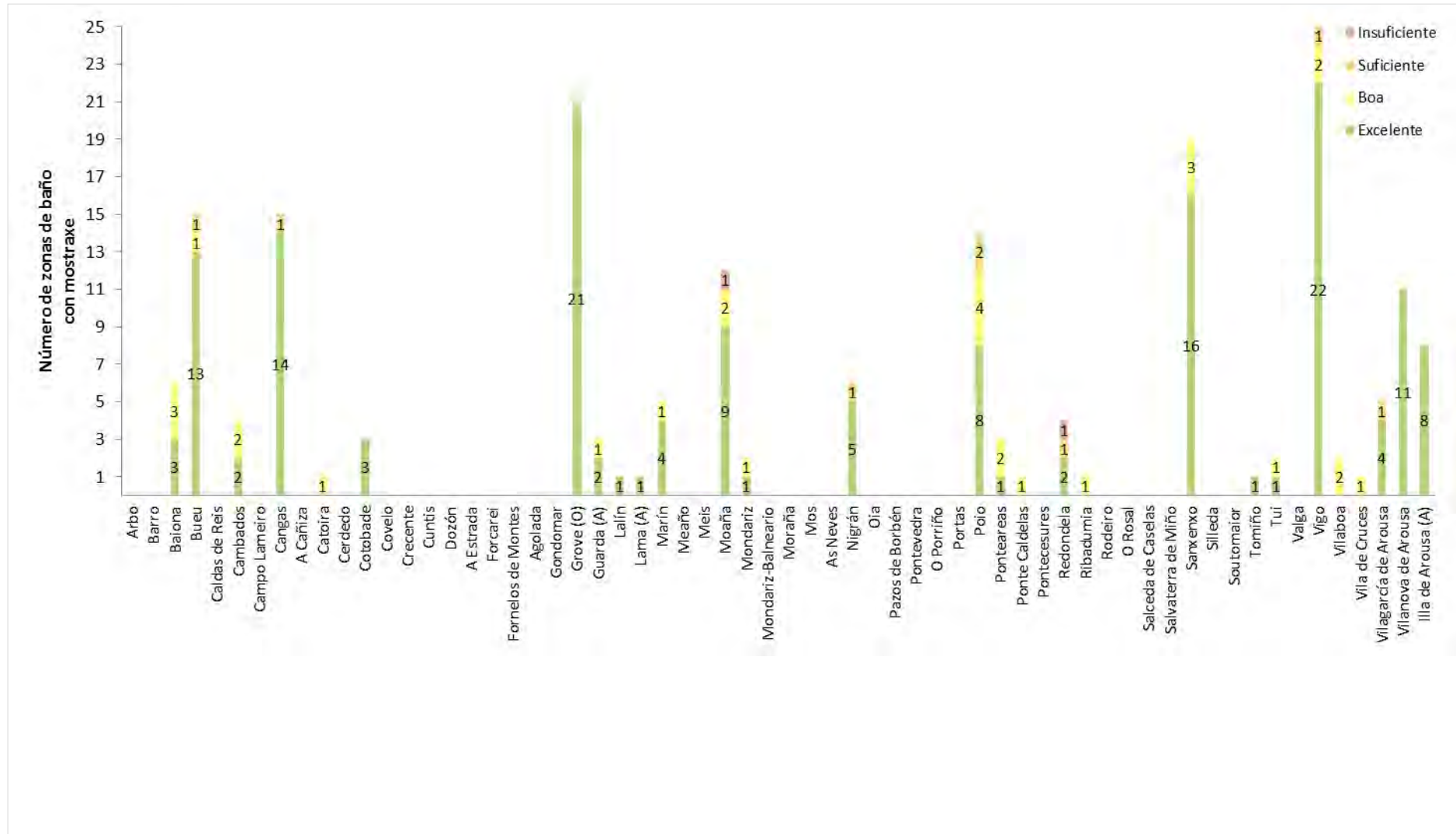
MET.B.01 01 Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico Ourense:

MET.B.01 01 Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico Pontevedra:

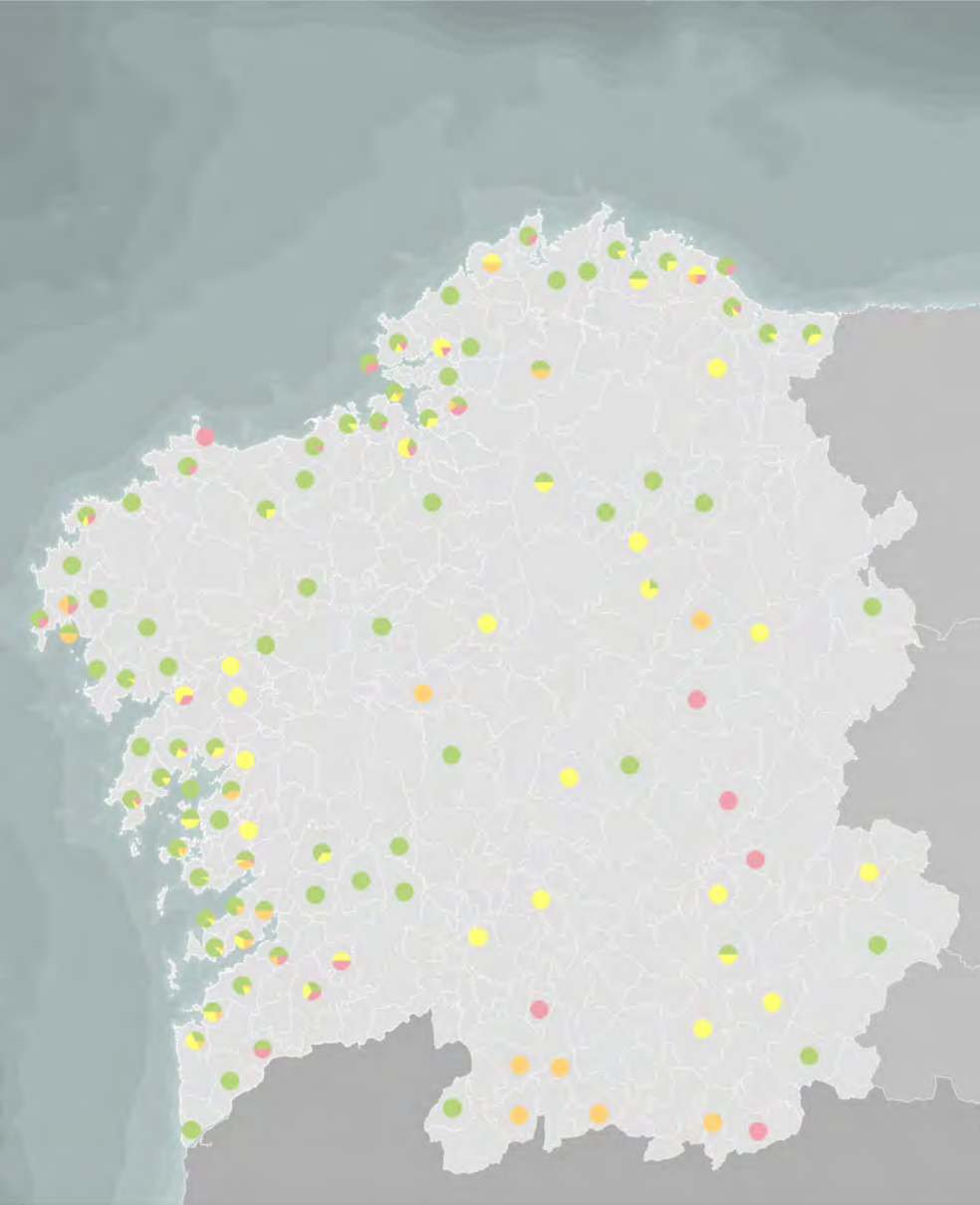

Indicador: MET.B.01 Calidade da auga nas zonas de baño

Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación

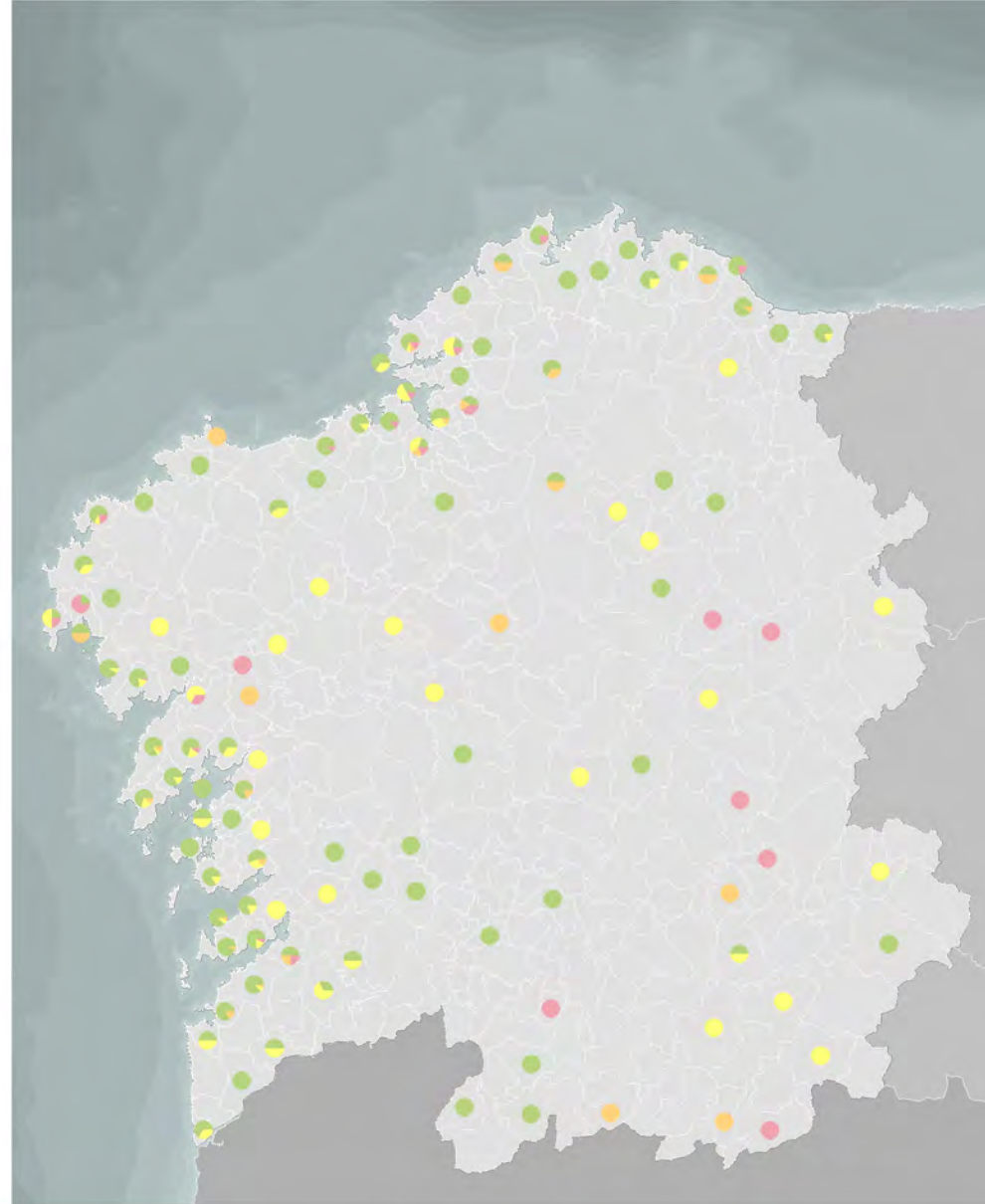
Caderno Medida 02

Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación sanitaria por concello (2013)

Calidade da zona de baño

- Excelente
- Boa
- Suficiente
- Insuficiente

Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación sanitaria por concello (2015)

Calidade da zona de baño

- Excelente
- Boa
- Suficiente
- Insuficiente

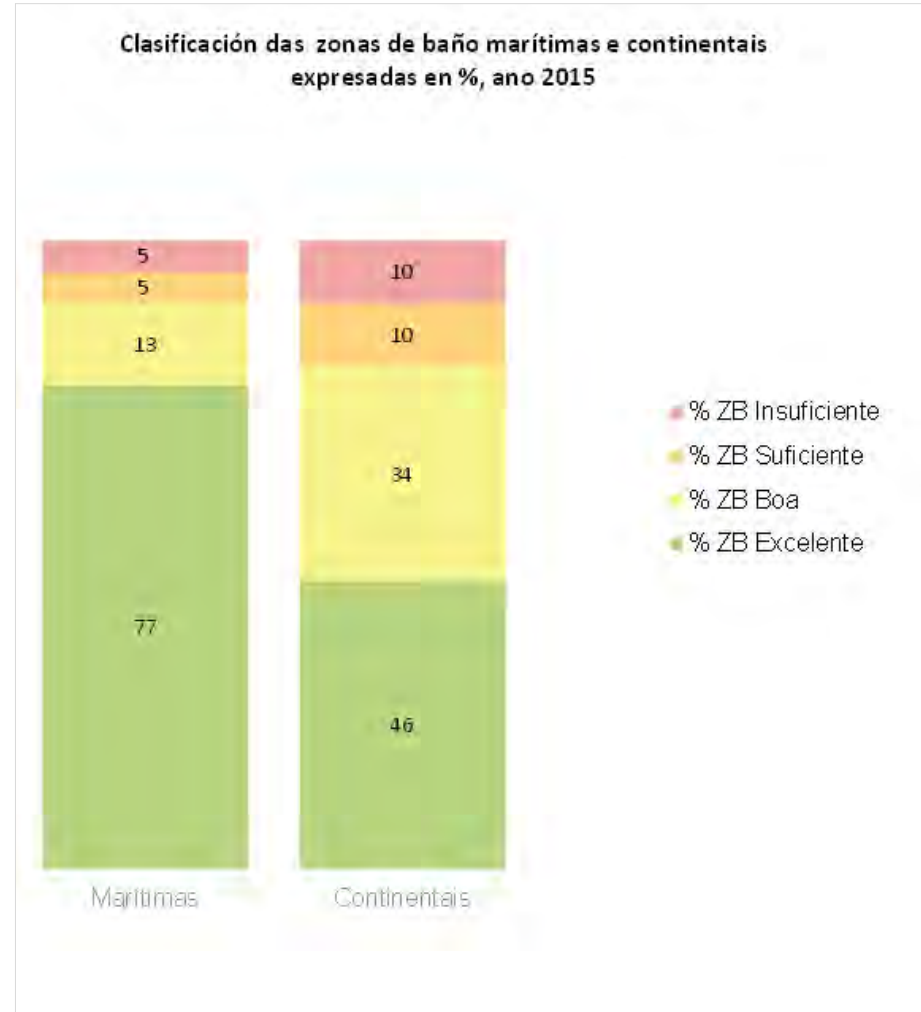
MET B 01 Calidade da auga nas zonas de baño

Medida: **02** Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)

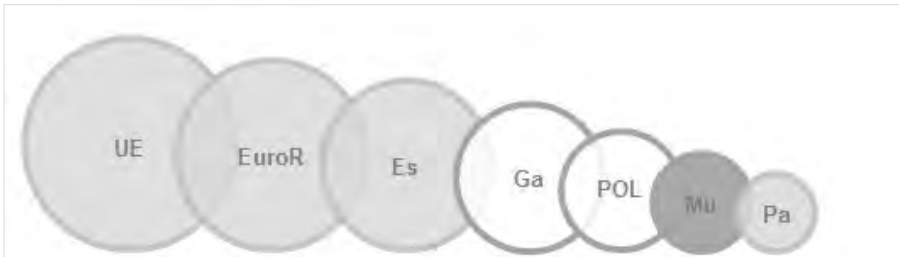
Descrición:

Para cada concello calcúlase a porcentaxe de cada calidade de auga (Excelente, Boa, Suficiente, Insuficiente) nas zonas de baño marítimas e continentais a partir da información recollida nos 517 puntos de mostraxe de Galicia durante a tempada 2015.

Gráfico:

Ámbitos territoriais:

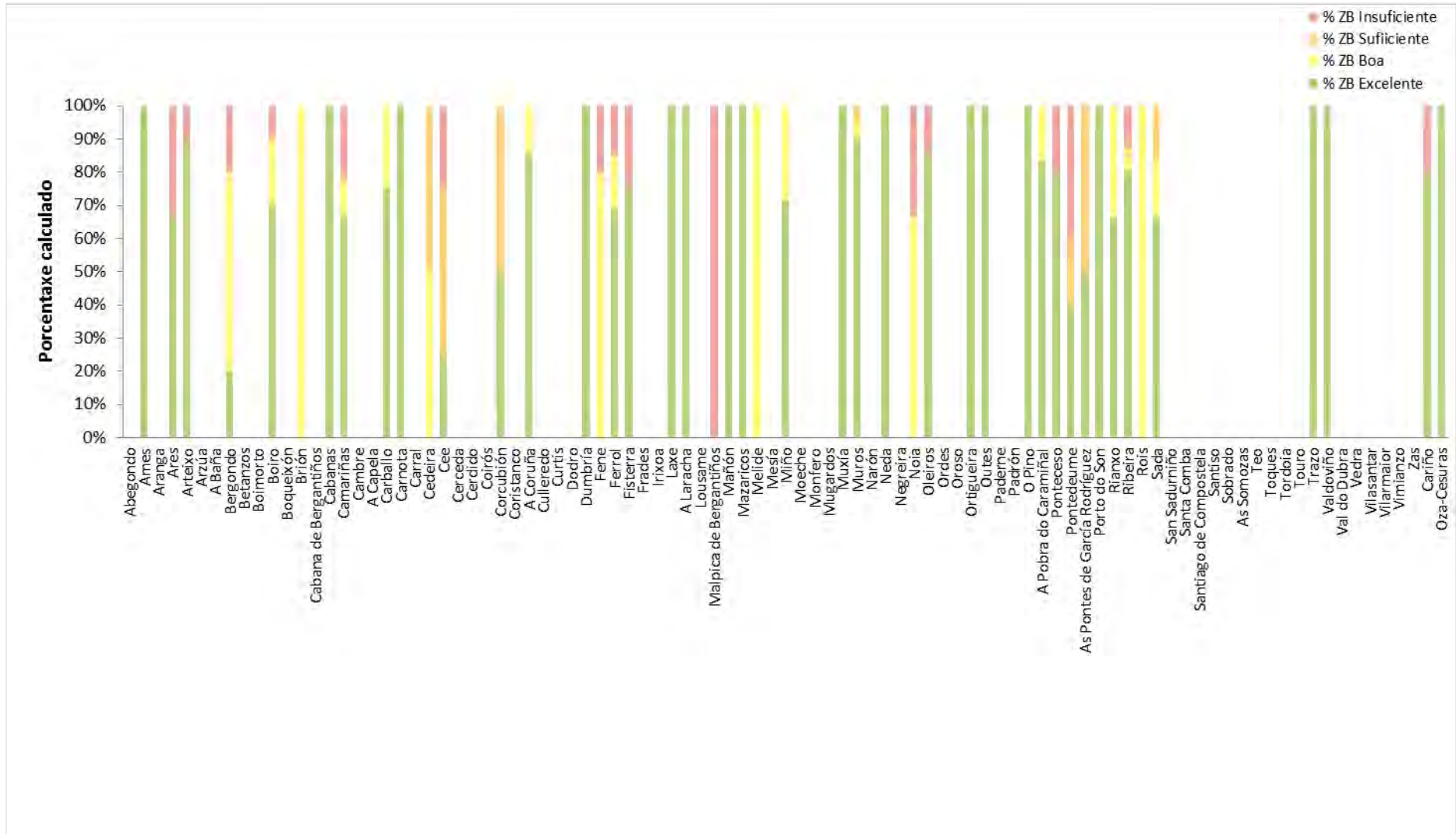

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL(Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

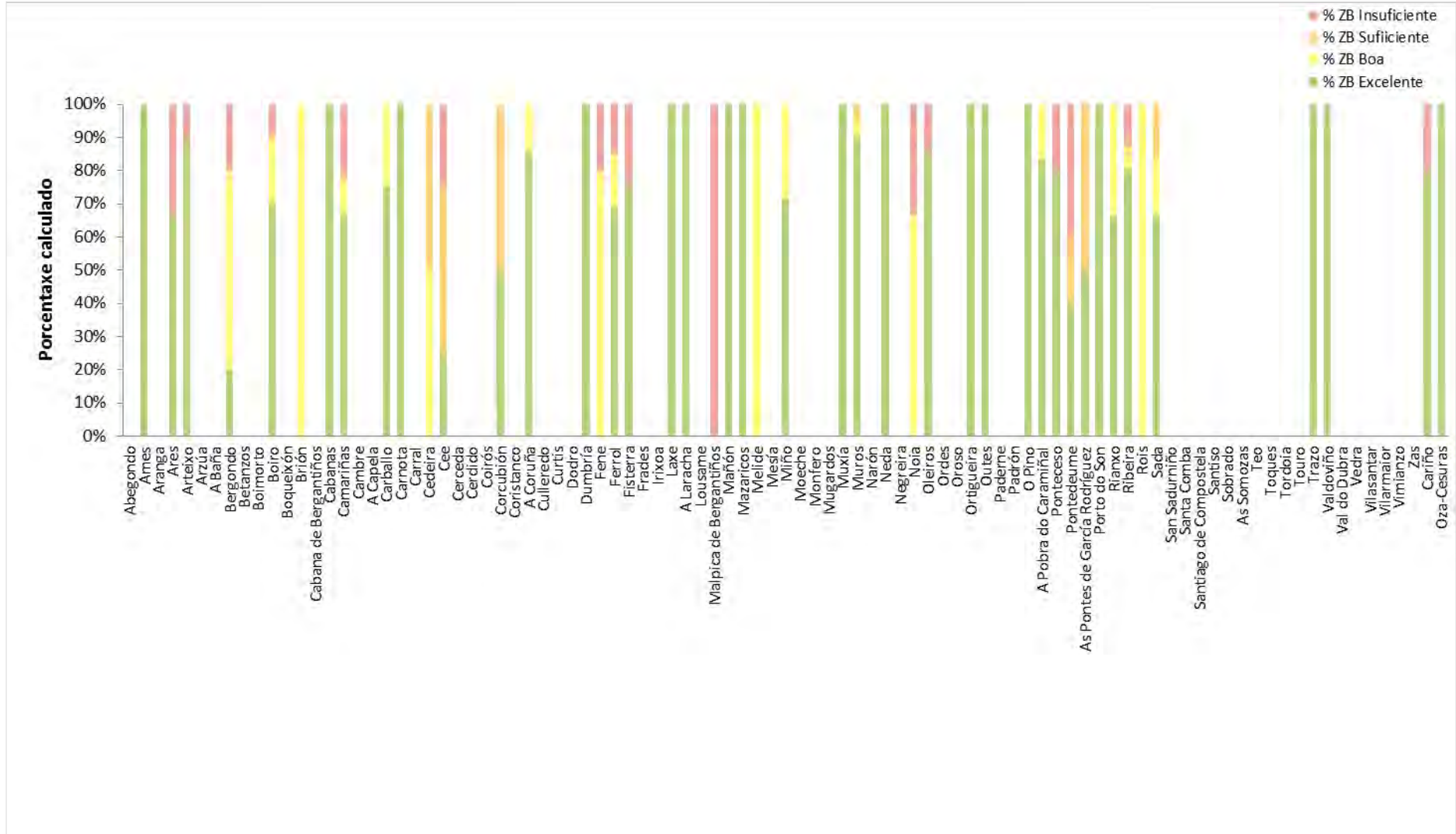
MET.B.01 02 Percentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico A Coruña:

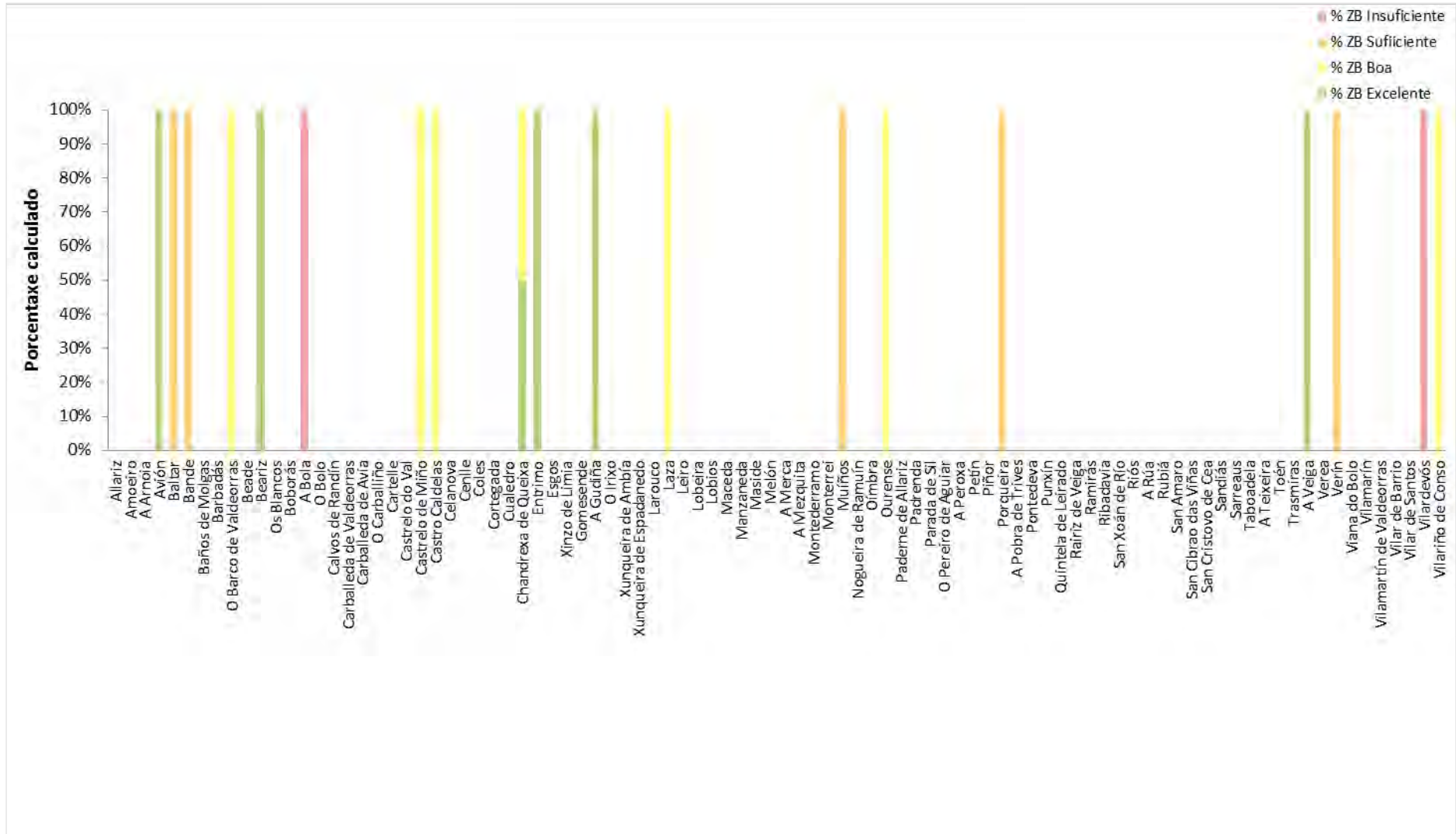
MET.B.01 02 Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico Lugo:

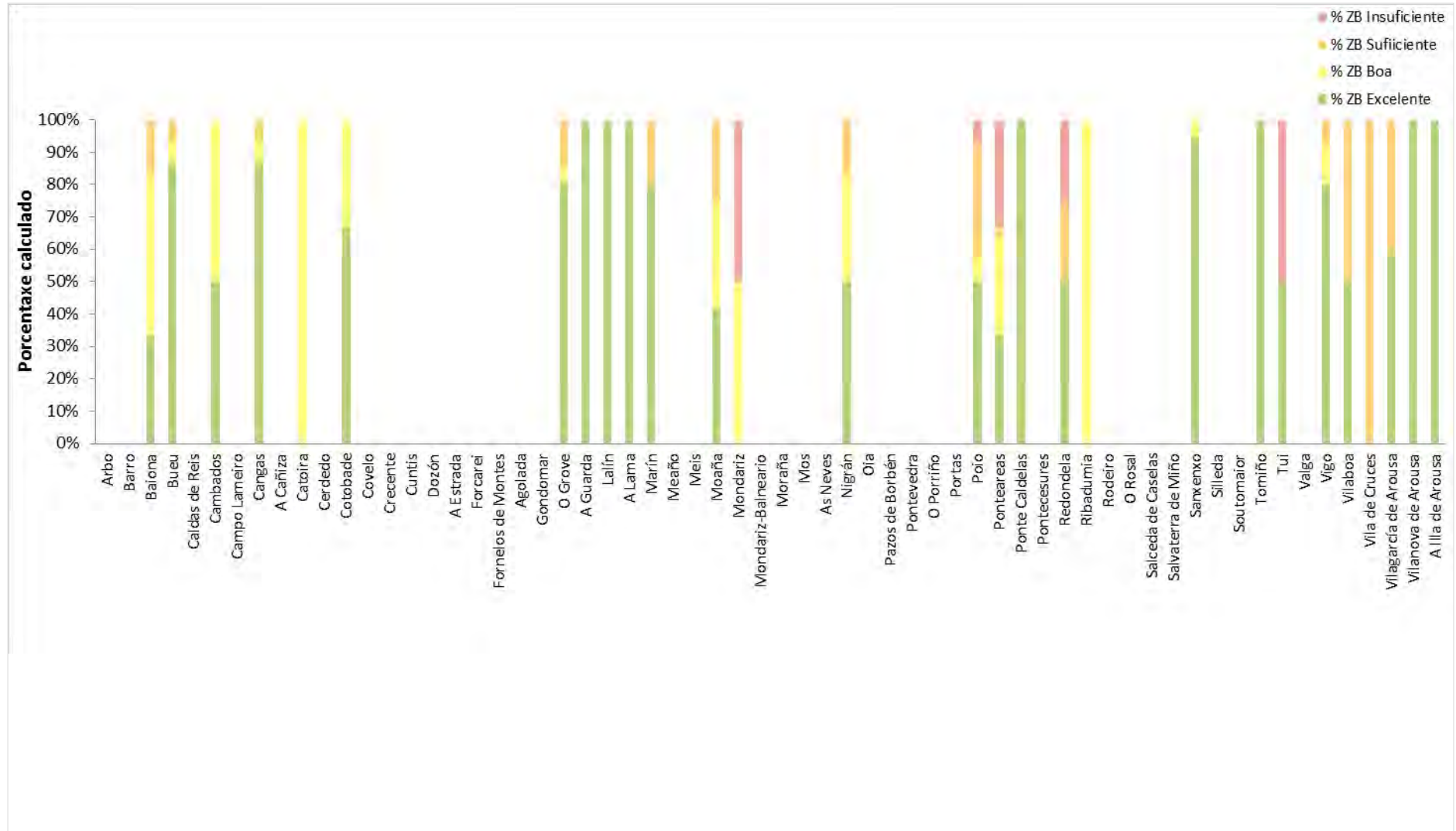
MET.B.01 02 Percentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico Ourense:

MET.B.01 02 Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico Pontevedra:

Indicador: MET.B.01

Calidade da auga nas zonas de baño

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	METABOLISMO MET
Subbloque	CICLO HÍDRICO B
Nome	Calidade da auga nas zonas de baño 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Defínense as augas de baño como calquera elemento de augas superficiais onde se prevexa que poidan bañarse un número importante de persoas ou exista unha actividade próxima relacionada directamente co baño, e no que non exista unha prohibición permanente de baño nin se formulara unha recomendación permanente de absterse deste, e onde non exista perigo obxectivo para o público.

Co fin de minimizar os riscos de contraer enfermidades ao bañarse nas augas marítimas ou continentais, anualmente determínase para cada unha destas zonas a súa clasificación sanitaria para o baño: Excelente, Boa, Suficiente e Insuficiente.

O punto de mostraxe é o lugar da zona de baño designado pola autoridade sanitaria para efectuar a toma de mostras para o control da calidade das augas de baño, sito onde se prevexa maior presenza de bañistas, tendo en conta o maior risco de contaminación segundo o perfil das augas de baño. Cada auga de baño deberá ter, polo menos, un punto de mostraxe. No caso de que estas sexan moi lonxas, ou se é previsible que a calidade da auga non sexa a mesma nas diferentes zonas da praia, poderá ter dous, tres e ata catro puntos de mostraxe diferentes.

Respecto á recollida dos datos, a toma das mostras nas augas de baño faise cunha periodicidade aproximadamente quincenal polos/as farmacéuticos/as inspectores/as de Saúde Pública das xefaturas territoriais de Sanidade durante a temporada de baño, establecido entre o 1 de xuño ata o 30 de setembro, agás nas zonas de baño que se atopan nas Illas Cíes e Ons, nas que a tempada de baño se establece dende o 1 de xullo ata o 30 de setembro. Nestas mostras realízanse as análises microbiolóxicas no Laboratorio de Saúde Pública de Galicia e os resultados son introducidos nunha aplicación informática polo persoal do Servizo de Control de Riscos Ambientais destas xefaturas territoriais. Finalmente, a explotación dos datos lévase a cabo no Servizo de Sanidade Ambiental da Dirección Xeral de Saúde Pública.

As condicións na recollida das mostras de auga realízase segundo o anexo V do Real decreto 1341/2007, do 11 de outubro, sobre a xestión da calidade das augas de baño (anexo a este proxecto). O transporte das mostras ata o Laboratorio de Saúde Pública de Galicia lévase a cabo en neveiras refrixeradas. Respecto á análise das mostras, a determinación dos enterococos intestinais faise segundo a norma UNE EN ISO 7899-2 e a determinación de *Escherichia coli* realízase segundo a norma UNE EN ISO 9308-1.

PROCESO DE CÁLCULO:

O sistema de cálculo reflíctese na Directiva 2006/7/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 15 de febreiro de 2006, relativa á xestión da calidade das augas de baño e no Real decreto 1341/2007, do 11 de outubro, sobre a xestión da calidade das augas de baño e consiste na avaliación do percentil da función normal de densidade de probabilidade (log 10) dos datos microbiolóxicos obtidos en cada auga de baño durante as catro últimas tempadas. Como mínimo teranse 32 datos (8 por tempada) agás nas illas Cíes e Ons que, por atoparse nunha zona con limitación xeográfica, o número mínimo de mostras son 16 (4 por tempada).

Con estes datos, dedúcese o valor do percentil da seguinte maneira:

- i) Tómase o valor log10 de todas as enumeracións bacterianas da secuencia de datos avaliada.
- ii) Calcúlase a media aritmética dos valores log10 (μ), como a suma de cada un dos valores dividida polo número de observacións.
- iii) Calcúlase a desviación típica dos valores log10 (σ), como a raíz cadrada da varianza. A varianza é unha medida de dispersión que nos dá unha idea da dispersión dos datos ao redor do seu valor medio e que se define como a media da suma dos cadrados das diferenzas entre cada valor da variable (xi) e a media aritmética (μ).

$$\sigma^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \mu)^2$$

O punto superior do percentil 90 da función de densidade de probabilidade dos datos dedúcese da seguinte ecuación: punto superior do percentil 90 = antilog (μ + 1,282 σ).

O punto superior do percentil 95 da función de densidade de probabilidade dos datos dedúcese da seguinte ecuación: punto superior do percentil 95 = antilog (μ + 1,65 σ).

Unha vez calculados os percentís 90 e 95 para cada parámetro, establécese a calidade excelente, boa, suficiente ou insuficiente segundo os valores que se indican na seguinte táboa (que son os criterios establecidos nos anexos I e II do Real decreto 1341/2007):

Parámetro	Clasificación, augas marítimas ou de transición			Clasificación, augas continentais		
	Excelente	Boa	Suficiente	Excelente	Boa	Suficiente
Enterococos intestinais	100 (*)	200 (*)	185 (**)	200 (*)	400 (*)	330 (**)
<i>Escherichia coli</i>	250 (*)	500 (*)	500 (**)	500 (*)	1000 (*)	900 (**)

(*) De acordo coa avaliación do percentil 95

(**) De acordo coa avaliación do percentil 90

FONTES DE INFORMACIÓN:						
Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Localización das zonas de baño (coordenadas do punto de mostraxe)	D. X. Saúde Pública	31.12.2015		Anual	

REFERENCIAS:

- Directiva 2006/7/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 15 de febreiro de 2006, relativa á xestión da calidade das augas de baño e pola que se derroga a Directiva 76/160/CEE (DOUE-L 64/37 de 04.03.2006).
- Real decreto 1341/2007, do 11 de outubro, sobre a xestión da calidade das augas de baño (BOE núm. 257 de 26.10.2007).
- Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade (BOE núm. 102 de 29.04.1986).

DATOS:

A Coruña:

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
15001	Abegondo	0	0	0	0	0
15002	Ames	0	1	0	0	1
15003	Aranga	0	0	0	0	0
15004	Ares	2	1	0	0	3
15005	Arteixo	9	0	0	1	10
15006	Arzúa	0	0	0	0	0
15007	A Baña	0	0	0	0	0
15008	Bergondo	1	2	1	1	5
15009	Betanzos	0	0	0	0	0
15010	Boimorto	0	0	0	0	0
15011	Boiro	7	2	0	1	10
15012	Boqueixón	0	0	0	0	0
15013	Brión	0	0	0	1	1
15014	Cabana de Bergantiños	0	0	0	0	0
15015	Cabanas	2	0	0	0	2
15016	Camariñas	6	1	0	2	9
15017	Cambre	0	0	0	0	0
15018	A Capela	0	0	0	0	0
15019	Carballo	3	2	0	0	5
15020	Carnota	10	1	0	0	11
15021	Carral	0	0	0	0	0
15022	Cedeira	1	0	1	0	2
15023	Cee	1	0	0	3	4
15024	Cerceda	0	0	0	0	0
15025	Cerdido	0	0	0	0	0
15027	Coirós	0	0	0	0	0
15028	Corcubión	1	0	1	0	2
15029	Coristanco	0	0	0	0	0
15030	Coruña (A)	6	1	0	0	7
15031	Culleredo	0	0	0	0	0
15032	Curtis	0	0	0	0	0
15033	Dodro	0	0	0	0	0
15034	Dumbría	1	0	0	0	1
15035	Fene	1	3	0	1	5
15036	Ferrol	9	1	1	2	13
15037	Fisterra	1	2	0	1	4
15038	Frades	0	0	0	0	0
15039	Irixoa	0	0	0	0	0
15040	Laxe	5	0	0	0	5
15041	Laracha (A)	2	0	0	0	2
15042	Lousame	0	0	0	0	0
15043	Malpica de Bergantiños	0	0	1	0	1
15044	Mañón	3	0	0	0	3
15045	Mazaricos	0	1	0	0	1
15046	Melide	0	0	1	0	1
15047	Mesía	0	0	0	0	0
15048	Miño	4	2	1	0	7

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
15049	Moeche	0	0	0	0	0
15050	Monfero	0	0	0	0	0
15051	Mugardos	0	0	0	0	0
15052	Muxía	4	2	0	0	6
15053	Muros	17	4	0	1	22
15054	Narón	0	0	0	0	0
15055	Neda	1	0	0	0	1
15056	Negreira	0	0	0	0	0
15057	Noia	0	2	0	1	3
15058	Oleiros	6	0	0	1	7
15059	Ordes	0	0	0	0	0
15060	Oroso	0	0	0	0	0
15061	Ortigueira	4	0	0	0	4
15062	Outes	1	0	0	0	1
15064	Pademe	0	0	0	0	0
15065	Padrón	0	0	0	0	0
15066	Pino (O)	0	2	0	0	2
15067	Pobra do Caramiñal (A)	5	1	0	0	6
15068	Ponteceoso	5	0	0	0	5
15069	Ponteume	2	0	1	2	5
15070	Pontes de García Rodríguez (As)	2	0	1	0	3
15071	Porto do Son	15	1	2	0	18
15072	Rianxo	2	1	0	0	3
15073	Ribeira	12	3	2	0	17
15074	Rois	0	0	1	0	1
15075	Sada	2	3	0	1	6
15076	San Sadurniño	0	0	0	0	0
15077	Santa Comba	0	0	0	0	0
15078	Santiago de Compostela	0	0	0	0	0
15079	Santiso	0	0	0	0	0
15080	Sobrado	0	0	0	0	0
15081	As Somozas	0	0	0	0	0
15082	Teo	0	0	0	0	0
15083	Toques	0	0	0	0	0
15084	Tordoia	0	0	0	0	0
15085	Touro	0	0	0	0	0
15086	Trazo	0	1	0	0	1
15087	Valdoviño	7	0	0	0	7
15088	Val do Dubra	0	0	0	0	0
15089	Vedra	0	0	0	0	0
15090	Vilasantar	0	0	0	0	0
15091	Vilarmaior	0	0	0	0	0
15092	Vimianzo	0	0	0	0	0
15093	Zas	0	0	0	0	0
15901	Cariño	4	0	0	1	5
15902	Oza-Cesuras	1	0	0	0	1

TOTAL GALICIA 376 83 29 29 517

DATOS:

Lugo:

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
27001	Abadín	0	0	0	0	0
27002	Alfoz	0	0	0	0	0
27003	Antas de Ulla	0	0	0	0	0
27004	Baleira	0	0	0	0	0
27005	Barreiros	8	0	0	0	8
27006	Becerreá	0	0	0	0	0
27007	Begonte	0	1	0	0	1
27008	Bóveda	0	0	0	0	0
27009	Carballedo	0	0	0	0	0
27010	Castro de Rei	1	0	0	0	1
27011	Castroverde	0	0	0	0	0
27012	Cervantes	0	0	0	0	0
27013	Cervo	2	0	2	0	4
27014	Corgo (O)	0	0	0	1	1
27015	Cospeito	1	0	0	0	1
27016	Chantada	0	1	0	0	1
27017	Folgoso do Courel	0	0	0	0	0
27018	A Fonsagrada	0	0	0	0	0
27019	Foz	8	0	1	0	9
27020	Friol	0	0	0	0	0
27021	Xermade	0	0	0	0	0
27022	Guitiriz	1	0	1	0	2
27023	Guntín	0	0	0	0	0
27024	O Incio	0	0	0	0	0
27025	Xove	3	1	0	0	4
27026	Láncara	0	0	0	0	0
27027	Lourenzá	0	0	0	0	0
27028	Lugo	4	0	0	0	4
27029	Meira	0	0	0	0	0
27030	Mondoñedo	0	1	0	0	1
27031	Monforte de Lemos	0	0	0	0	0
27032	Monterroso	0	0	0	0	0
27033	Muras	0	0	0	0	0
27034	Navia de Suarna	0	1	0	0	1

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
27035	Negueira de Muñiz	0	0	0	0	0
27037	As Nogais	0	0	0	0	0
27038	Ouroil	0	0	0	0	0
27039	Outeiro de Rei	0	1	0	0	1
27040	Palas de Rei	0	0	0	0	0
27041	Pantón	0	0	0	0	0
27042	Paradela	0	0	0	0	0
27043	O Páramo	0	0	0	0	0
27044	A Pastoriza	0	0	0	0	0
27045	Pedrafita do Cebreiro	0	0	0	0	0
27046	Pol	0	0	0	0	0
27047	Pobra do Brollón (A)	0	0	0	1	1
27048	A Pontenova	0	0	0	0	0
27049	Portomarin	0	0	0	0	0
27050	Quiroga	0	0	0	0	0
27051	Ribadeo	5	1	0	0	6
27052	Ribas de Sil	0	0	0	1	1
27053	Ribeira de Piñón	0	0	0	0	0
27054	Riotorto	0	0	0	0	0
27055	Samos	0	0	0	0	0
27056	Rábade	0	0	0	0	0
27057	Samia	0	1	0	0	1
27058	Saviñao (O)	1	0	0	0	1
27059	Sober	0	0	0	0	0
27060	Taboada	0	0	0	0	0
27061	Trabada	0	0	0	0	0
27062	Triacastela	0	0	0	0	0
27063	O Valadouro	0	0	0	0	0
27064	Vicedo (O)	6	0	0	0	6
27065	Vilalba	0	0	0	0	0
27066	Viveiro	3	1	0	0	4
27901	Baralla	0	0	0	1	1
27902	Burela	4	0	0	1	5
TOTAL GALICIA		376	83	29	29	517

DATOS:

Ourense:

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
32001	Allariz	0	0	0	0	0
32002	Amoeiro	0	0	0	0	0
32003	A Arnoia	0	0	0	0	0
32004	Avión	1	0	0	0	1
32005	Baltar	0	0	1	0	1
32006	Bande	1	0	0	0	1
32007	Baños de Molgas	0	0	0	0	0
32008	Barbadás	0	0	0	0	0
32009	Barco de Valdeorras (O)	0	1	0	0	1
32010	Bede	0	0	0	0	0
32011	Beariz	2	0	0	0	2
32012	Os Blancos	0	0	0	0	0
32013	Boborás	0	0	0	0	0
32014	Bola (A)	0	0	0	1	1
32015	O Bolo	0	0	0	0	0
32016	Calvos de Randín	0	0	0	0	0
32017	Carballeda de Valdeorras	0	0	0	0	0
32018	Carballeda de Avia	0	0	0	0	0
32019	O Carballiño	0	0	0	0	0
32020	Cartelle	0	0	0	0	0
32021	Castrelo do Val	0	0	0	0	0
32022	Castrelo de Miño	2	0	0	0	2
32023	Castro Caldelas	0	0	1	0	1
32024	Celanova	0	0	0	0	0
32025	Cenlle	0	0	0	0	0
32026	Coles	0	0	0	0	0
32027	Cortegada	0	0	0	0	0
32028	Cualedro	0	0	0	0	0
32029	Chandrexa de Queixa	1	1	0	0	2
32030	Entrimo	1	0	0	0	1
32031	Esgos	0	0	0	0	0
32032	Xinzo de Limia	0	0	0	0	0
32033	Gomesende	0	0	0	0	0
32034	Gudiña (A)	0	1	0	0	1
32035	O Irixo	0	0	0	0	0
32036	Xunqueira de Ambía	0	0	0	0	0
32037	Xunqueira de Espadanedo	0	0	0	0	0
32038	Larouco	0	0	0	0	0
32039	Laza	0	1	0	0	1
32040	Leiro	0	0	0	0	0
32041	Lobeira	0	0	0	0	0
32042	Lobios	0	0	0	0	0
32043	Maceda	0	0	0	0	0
32044	Manzaneda	0	0	0	0	0
32045	Maside	0	0	0	0	0
32046	Meión	0	0	0	0	0

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
32047	A Merca	0	0	0	0	0
32048	A Mezquita	0	0	0	0	0
32049	Montederramo	0	0	0	0	0
32050	Monterrei	0	0	0	0	0
32051	Muiños	1	0	0	0	1
32052	Nogueira de Ramuín	0	0	0	0	0
32053	Ombra	0	0	0	0	0
32054	Ourense	1	0	0	0	1
32055	Pademe de Allariz	0	0	0	0	0
32056	Padrenda	0	0	0	0	0
32057	Parada de Sil	0	0	0	0	0
32058	O Pereiro de Aguiar	0	0	0	0	0
32059	A Peroxa	0	0	0	0	0
32060	Petín	0	0	0	0	0
32061	Piñor	0	0	0	0	0
32062	Porqueira	0	0	0	0	0
32063	A Pobra de Trives	0	0	0	0	0
32064	Pontedeva	0	0	0	0	0
32065	Punxín	0	0	0	0	0
32066	Quintela de Leirado	0	0	0	0	0
32067	Rairiz de Veiga	0	0	0	0	0
32068	Ramirás	0	0	0	0	0
32069	Ribadavia	0	0	0	0	0
32070	San Xoán de Río	0	0	0	0	0
32071	Riós	0	0	0	0	0
32072	A Rúa	0	0	0	0	0
32073	Rubiá	0	0	0	0	0
32074	San Amaro	0	0	0	0	0
32075	San Cibrao das Viñas	0	0	0	0	0
32076	San Cristovo de Cea	0	0	0	0	0
32077	Sandiás	0	0	0	0	0
32078	Sarreaus	0	0	0	0	0
32079	Taboadela	0	0	0	0	0
32080	A Teixeira	0	0	0	0	0
32081	Toén	0	0	0	0	0
32082	Trasmiras	0	0	0	0	0
32083	Veiga (A)	1	0	0	0	1
32084	Verxa	0	0	0	0	0
32085	Verín	0	0	1	0	1
32086	Viana do Bolo	0	0	0	0	0
32087	Vilamarín	0	0	0	0	0
32088	Vilamartín de Valdeorras	0	0	0	0	0
32089	Vilar de Barrio	0	0	0	0	0
32090	Vilar de Santos	0	0	0	0	0
32091	Vilardeviós	0	0	0	1	1
32092	Vilariño de Conso	0	1	0	0	1

TOTAL GALICIA 376 83 29 29 517

DATOS:

Pontevedra:

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
36001	Arbo	0	0	0	0	0
36002	Barro	0	0	0	0	0
36003	Baiona	3	3	0	0	6
36004	Bueu	13	1	1	0	15
36005	Caldas de Reis	0	0	0	0	0
36006	Cambados	2	2	0	0	4
36007	Campo Lameiro	0	0	0	0	0
36008	Cangas	14	0	1	0	15
36009	A Cañiza	0	0	0	0	0
36010	Catoira	0	1	0	0	1
36011	Cerdedo	0	0	0	0	0
36012	Cotobade	3	0	0	0	3
36013	Covelo	0	0	0	0	0
36014	Crecente	0	0	0	0	0
36015	Cuntis	0	0	0	0	0
36016	Dozón	0	0	0	0	0
36017	A Estrada	0	0	0	0	0
36018	Forcarei	0	0	0	0	0
36019	Formelos de Montes	0	0	0	0	0
36020	Agolada	0	0	0	0	0
36021	Gondomar	0	0	0	0	0
36022	Grove (O)	21	0	0	0	21
36023	Guarda (A)	2	1	0	0	3
36024	Lalín	1	0	0	0	1
36025	Lama (A)	1	0	0	0	1
36026	Marín	4	1	0	0	5
36027	Meaño	0	0	0	0	0
36028	Meis	0	0	0	0	0
36029	Moaña	9	2	0	1	12
36030	Mondariz	1	1	0	0	2
36031	Mondariz-Balneario	0	0	0	0	0

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
36032	Moraña	0	0	0	0	0
36033	Mos	0	0	0	0	0
36034	As Neves	0	0	0	0	0
36035	Nigrán	5	0	1	0	6
36036	Oia	0	0	0	0	0
36037	Pazos de Borbén	0	0	0	0	0
36038	Pontevedra	0	0	0	0	0
36039	O Porriño	0	0	0	0	0
36040	Portas	0	0	0	0	0
36041	Poio	8	4	2	0	14
36042	Ponteareas	1	2	0	0	3
36043	Ponte Caldelas	0	1	0	0	1
36044	Ponteceures	0	0	0	0	0
36045	Redondela	2	0	1	1	4
36046	Ribadumia	0	1	0	0	1
36047	Rodeiro	0	0	0	0	0
36048	O Rosal	0	0	0	0	0
36049	Salceda de Caselas	0	0	0	0	0
36050	Salvaterra de Miño	0	0	0	0	0
36051	Sanxenxo	16	3	0	0	19
36052	Silleda	0	0	0	0	0
36053	Soutomaíor	0	0	0	0	0
36054	Tomíño	1	0	0	0	1
36055	Tui	1	1	0	0	2
36056	Valga	0	0	0	0	0
36057	Vigo	22	2	1	0	25
36058	Vilaboa	0	2	0	0	2
36059	Vila de Cruces	0	1	0	0	1
36060	Vilagarcía de Arousa	4	0	1	0	5
36061	Vilanova de Arousa	11	0	0	0	11
36901	Illa de Arousa (A)	8	0	0	0	8
TOTAL GALICIA		376	83	29	29	517

DATOS:

A Coruña:

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
15001	Abegondo				
15002	Ames	0	100	0	0
15003	Aranga				
15004	Ares	67	33	0	0
15005	Arteixo	90	0	0	10
15006	Arzúa				
15007	A Baña				
15008	Bergondo	20	40	20	20
15009	Betanzos				
15010	Boimorto				
15011	Boiro	70	20	0	10
15012	Boqueixón				
15013	Brón	0	0	0	100
15014	Cabana de Bergantiños				
15015	Cabanas	100	0	0	0
15016	Camariñas	67	11	0	22
15017	Cambre				
15018	A Capela				
15019	Carballo	60	40	0	0
15020	Camota	91	9	0	0
15021	Carral				
15022	Cedeira	50	0	50	0
15023	Cee	25	0	0	75
15024	Cerceda				
15025	Cerdido				
15027	Coirós				
15028	Corcubión	50	0	50	0
15029	Coristanco				
15030	A Coruña	86	14	0	0
15031	Culleredo				
15032	Curtis				
15033	Dodro				
15034	Dumbría	100	0	0	0
15035	Fene	20	60	0	20
15036	Ferrol	69	8	8	15
15037	Fisterra	25	50	0	25
15038	Frades				
15039	Irixoa				
15040	Laxe	100	0	0	0
15041	A Laracha	100	0	0	0
15042	Lousame				
15043	Malpica de Bergantiños	0	0	100	0
15044	Mañón	100	0	0	0
15045	Mazaricos	0	100	0	0
15046	Melide	0	0	100	0
15047	Mesía				
15048	Miño	57	29	14	0

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
15049	Moeche				
15050	Monfero				
15051	Mugardos				
15052	Muxía	67	33	0	0
15053	Muros	77	18	0	5
15054	Narón				
15055	Neda	100	0	0	0
15056	Negreira				
15057	Noia	0	67	0	33
15058	Oleiros	86	0	0	14
15059	Ordes				
15060	Oroso				
15061	Ortigueira	100	0	0	0
15062	Outes	100	0	0	0
15064	Paderne				
15065	Padrón				
15066	O Pino	0	100	0	0
15067	A Pobra do Caramiñal	83	17	0	0
15068	Ponteceso	100	0	0	0
15069	Pontedeume	40	0	20	40
15070	As Pontes de García Rodríguez	67	0	33	0
15071	Porto do Son	83	6	11	0
15072	Rianxo	67	33	0	0
15073	Ribeira	71	18	12	0
15074	Rois	0	0	100	0
15075	Sada	33	50	0	17
15076	San Sadumiño				
15077	Santa Comba				
15078	Santiago de Compostela				
15079	Santiso				
15080	Sobrado				
15081	As Somozas				
15082	Teo				
15083	Toques				
15084	Tordoia				
15085	Touro				
15086	Trazo	0	100	0	0
15087	Valdoviño	100	0	0	0
15088	Val do Dubra				
15089	Vedra				
15090	Vilasantar				
15091	Vilarmaior				
15092	Vimianzo				
15093	Zas				
15901	Cariño	80	0	0	20
15902	Oza-Cesuras	100	0	0	0

TOTAL GALICIA 73 16 6 6

DATOS:

Lugo:

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
27001	Abadín				
27002	Alfoz				
27003	Antas de Ulla				
27004	Baleira				
27005	Barreiros	100	0	0	0
27006	Becerreá				
27007	Begonte	0	100	0	0
27008	Bóveda				
27009	Carballedo				
27010	Castro de Rei	100	0	0	0
27011	Castroverde				
27012	Cervantes				
27013	Cervo	50	0	50	0
27014	O Corgo	0	0	0	100
27015	Cospeito	100	0	0	0
27016	Chantada	0	100	0	0
27017	Folgoso do Courel				
27018	A Fonsagrada				
27019	Foz	89	0	11	0
27020	Friol				
27021	Xermade				
27022	Guitiriz	50	0	50	0
27023	Guntín				
27024	O Incio				
27025	Xove	75	25	0	0
27026	Láncara				
27027	Lourenzá				
27028	Lugo	100	0	0	0
27029	Meira				
27030	Mondoñedo	0	100	0	0
27031	Monforte de Lemos				
27032	Monterroso				
27033	Muras				
27034	Navia de Suarna	0	100	0	0

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
27035	Negreira de Muñiz				
27037	As Nogais				
27038	Ouro				
27039	Outeiro de Rei	0	100	0	0
27040	Palas de Rei				
27041	Pantón				
27042	Paradela				
27043	O Páramo				
27044	A Pastoriza				
27045	Pedrafita do Cebreiro				
27046	Pol				
27047	A Pobra do Brollón	0	0	0	100
27048	A Pontenova				
27049	Portomarín				
27050	Quiroga				
27051	Ribadeo	83	17	0	0
27052	Ribas de Sil	0	0	0	100
27053	Ribeira de Piquín				
27054	Riotorto				
27055	Samos				
27056	Rábade				
27057	Sarria	0	100	0	0
27058	O Saviñao	100	0	0	0
27059	Sober				
27060	Taboada				
27061	Trabada				
27062	Triacastela				
27063	O Valadouro				
27064	O Vicedo	100	0	0	0
27065	Vilalba				
27066	Vveiro	75	25	0	0
27901	Baralla	0	0	0	100
27902	Burela	80	0	0	20

TOTAL GALICIA	73	16	6	6
---------------	----	----	---	---

DATOS:

Ourense:

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
32001	Allariz				
32002	Amoeiro				
32003	A Arnoia				
32004	Avión	100	0	0	0
32005	Baltar	0	0	100	0
32006	Bande	100	0	0	0
32007	Baños de Molgas				
32008	Barbadás				
32009	O Barco de Valdeorras	0	100	0	0
32010	Beade				
32011	Beariz	100	0	0	0
32012	Os Blancos				
32013	Boborás				
32014	A Bota	0	0	0	100
32015	O Bolo				
32016	Calvos de Randín				
32017	Carballeda de Valdeorras				
32018	Carballeda de Avia				
32019	O Carballiño				
32020	Cartelle				
32021	Castrelo do Val				
32022	Castrelo de Miño	100	0	0	0
32023	Castro Caldelas	0	0	100	0
32024	Celanova				
32025	Cenlle				
32026	Coles				
32027	Cortegada				
32028	Cualedro				
32029	Chandrexa de Queixa	50	50	0	0
32030	Entrimo	100	0	0	0
32031	Esgos				
32032	Xinzo de Limia				
32033	Gomesende				
32034	A Gudiña	0	100	0	0
32035	O Irixo				
32036	Xunqueira de Ambía				
32037	Xunqueira de Espadanedo				
32038	Larouco				
32039	Laza	0	100	0	0
32040	Leiro				
32041	Lobeira				
32042	Lobios				
32043	Maceda				
32044	Manzaneda				
32045	Maside				
32046	Melón				

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
32047	A Merca				
32048	A Mezquita				
32049	Montederramo				
32050	Monterrei				
32051	Muiños	100	0	0	0
32052	Nogueira de Ramuín				
32053	Ombra				
32054	Ourense	100	0	0	0
32055	Pademe de Allariz				
32056	Padrenda				
32057	Parada de Sil				
32058	O Pereiro de Aguiar				
32059	A Peroxa				
32060	Petín				
32061	Piñor				
32062	Porqueira				
32063	A Pobra de Trives				
32064	Pontedeva				
32065	Punxín				
32066	Quintela de Leirado				
32067	Rairiz de Veiga				
32068	Ramirás				
32069	Ribadavia				
32070	San Xoán de Río				
32071	Riós				
32072	A Rúa				
32073	Rubiá				
32074	San Amaro				
32075	San Cibrao das Viñas				
32076	San Cristovo de Cea				
32077	Sandiás				
32078	Sarreaus				
32079	Taboadela				
32080	A Teixeira				
32081	Toén				
32082	Trasmiras				
32083	A Veiga	100	0	0	0
32084	Verea				
32085	Verín	0	0	100	0
32086	Viana do Bolo				
32087	Vilamarín				
32088	Vilamartín de Valdeorras				
32089	Vilar de Barrio				
32090	Vilar de Santos				
32091	Vilardevós	0	0	0	100
32092	Vilariño de Conso	0	100	0	0
TOTAL GALICIA		73	16	6	6

DATOS:

Pontevedra:

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
36001	Arbo				
36002	Barro				
36003	Baiona	50	50	0	0
36004	Bueu	87	7	7	0
36005	Caldas de Reis				
36006	Cambados	50	50	0	0
36007	Campo Lameiro				
36008	Cangas	93	0	7	0
36009	A Cañiza				
36010	Catoira	0	100	0	0
36011	Cerdedo				
36012	Cotobade	100	0	0	0
36013	Covelo				
36014	Crecente				
36015	Cuntis				
36016	Dozón				
36017	A Estrada				
36018	Forcarei				
36019	Fornelos de Montes				
36020	Agolada				
36021	Gondomar				
36022	O Grove	100	0	0	0
36023	A Guarda	67	33	0	0
36024	Lalín	100	0	0	0
36025	A Lama	100	0	0	0
36026	Marín	80	20	0	0
36027	Meaño				
36028	Meis				
36029	Moaña	75	17	0	8
36030	Mondariz	50	50	0	0
36031	Mondariz-Balneario				

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
36032	Moraña				
36033	Mos				
36034	As Neves				
36035	Nigrán	83	0	17	0
36036	Oia				
36037	Pazos de Borbén				
36038	Pontevedra				
36039	O Porriño				
36040	Portas				
36041	Poio	57	29	14	0
36042	Ponteareas	33	67	0	0
36043	Ponte Caldelas	0	100	0	0
36044	Ponteceures				
36045	Redondela	50	0	25	25
36046	Ribadumia	0	100	0	0
36047	Rodeiro				
36048	O Rosal				
36049	Salceda de Caselas				
36050	Salvaterra de Miño				
36051	Sanxenxo	84	16	0	0
36052	Silleda				
36053	Soutomaior				
36054	Tomíño	100	0	0	0
36055	Tui	50	50	0	0
36056	Valga				
36057	Vigo	88	8	4	0
36058	Vilaboa	0	100	0	0
36059	Vila de Cruces	0	100	0	0
36060	Vilagarcía de Arousa	80	0	20	0
36061	Vilanova de Arousa	100	0	0	0
36901	A Illa de Arousa	100	0	0	0
TOTAL GALICIA		73	16	6	6

GLOSARIO:

DOT: Directrices de ordenación do territorio
POL: Plan de ordenación do litoral
ZB: zonas de baño

Xunta de Galicia

MET.B.01

Calidade da auga nas zonas de baño

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Avaliar a calidade sanitaria das augas de baño marítimas ou continentais no ámbito do POL para minimizar os riscos para a saúde das persoas.

O cumprimento das normas de calidade ambiental para as augas de baño, son a garantía dunha protección eficiente das masas de auga, no marco de xestión que introduciu a Directiva Marco da Auga para garantir a dispoñibilidade do recurso en cantidade e calidade suficientes. Neste sentido, o indicador é un detector do resultado do modelo de desenvolvemento territorial en canto ás presións que se producen sobre os recursos hídricos. Garda relación con outros moitos, como cos relacionados coa artificialización do territorio, coa superficie de interese para a conservación en corredores, coa superficie de espazos naturais protexidos, cos usos do solo, a densidade de poboación, coa especialización gandeira e acuícola e coa intensidade turística.

Descrición do indicador:

As augas de baño defínense como calquera elemento de augas superficiais nas que se preveza que poidan bañarse un número importante de persoas ou exista unha actividade próxima relacionada directamente co baño, e no que non exista unha prohibición permanente de baño, nin se formulara unha recomendación permanente de absterse deste e onde non exista perigo obxectivo para o público. Estas augas están incluídas no censo oficial de zonas de baño e contrólanse desde a Dirección Xeral de Saúde Pública.

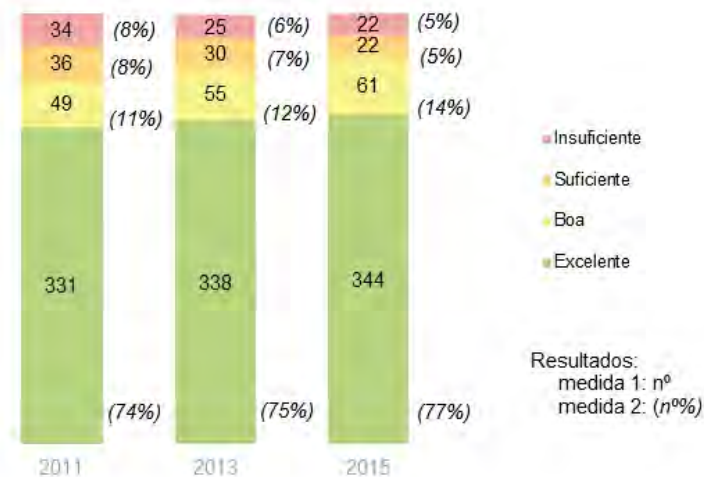
O seu control sanitario lévase a cabo mediante a mostraxe periódica da auga das zonas de baño incluídas no censo realizada polos farmacéuticos inspectores de saúde pública durante a tempada de baño, que se establece dende o 1 de xuño ata o 30 de setembro agás nas zonas de baño que se atopan nas Illas Cíes e Ons, nas que a tempada de baño se establece dende o 1 de xullo ata o 30 de setembro. Nestas mostras analízanse os parámetros microbiolóxicos Escherichia coli e enterococos intestinais no Laboratorio de Saúde Pública de Galicia. En base a estes datos e aos resultados das tres tempadas de baño anteriores, calcúlase a calidade sanitaria da auga de baño que pode ser Excelente, Boa, Suficiente e Insuficiente.

A clasificación sanitaria calcúlase para cada punto de mostraxe.

Medidas do indicador:

1. Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)
2. Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

CICLO HÍDRICO B

Nome

Calidade da auga nas zonas de baño 01

Estado:

Os cálculos do indicador consideraron conxuntamente as zonas de baño marítimas e continentais segundo as súas clasificacións, aínda que no ámbito do POL, os puntos de mostraxe durante 2015 sitúanse maioritariamente en praias litorais (446 en total, unha máis que en 2013), fronte a 3 en zonas continentais.

O sistema de cálculo empregado permite avaliar a estabilidade da calidade ao longo do tempo, ao incorporar datos do ano considerado conxuntamente cos dos tres anos anteriores. Os valores do ano 2015 mostran que, consideradas conxuntamente as zonas marítimas e as continentais, 344 obtiveron resultados Excelentes (o 77%), 61 (o 14%) foron Boas, 22 (o 5%) foron Suficientes e 22 (o 5%) das zonas de baño resultaron ser Insuficientes.

Por provincias do ámbito, os resultados da medida 1 amosan que durante 2015 A Coruña é na que se toman máis mostraxes e a que ten máis zonas de baño das catro clasificacións sanitarias. Asimesmo, tamén é na que se obteñen a porcentaxes máis altas para todas as clasificacións respecto ao ámbito do POL.

A nivel de concello, os resultados da medida 1 sinalan que os que tiveron máis zonas de baño con mostraxe en 2015 foron Vigo (25), Muros (22) e O Grove (21). Pola súa banda, foi en Vigo onde houbo máis zonas de baño Excelentes e Muros o que contou con máis Boas. En canto aos que tiveron máis zonas Suficientes, foron Cervo, Ribeira, Porto do Son e Poio os que tiveron máis zonas Suficientes. A porción de Cee incluída no ámbito foi a que tivo máis zonas Insuficientes durante 2015.

Respecto á medida 2, en 15 deles, todas as mostraxes que se fixeron obtiveron a clasificación Excelente ao longo de 2015 (O Grove, Vilanova de Arousa, A Illa de Arousa, Barreiros, Valdoviño, O Vicedo, Ponteceso, Laxe, Ortigueira, Mañón, A Laracha, Cabanas, Tomiño, Outes e Dumbria).

Coherencia co modelo territorial

Ambas medidas mostran unha tendencia positiva deste indicador, respecto a 2013, ao aumentar os números e as porcentaxes de zonas de baño Excelentes e Boas ao tempo que diminúen as Suficientes e Insuficientes.

Se a análise se fai comparando os resultados obtidos en 2015 cos de 2011, pode comprobarse que este comportamento é sostido no tempo e que, polo tanto, desde 2011 cada ano hai máis zonas de baño Excelentes e Boas e menos Suficientes e Insuficientes.

Neste sentido, os resultados do indicador continúan avanzando na liña dos obxectivos enunciados polas Directrices de ordenación do territorio (DOT) e o Plan de Ordenación do Litoral (POL) en relación ao ciclo hídrico. Neste último, a auga considérase como un recurso fundamental para a riqueza ambiental, paisaxística e socioeconómica de Galicia, que como tal debe ser protexido e defendido polas administracións competentes (obxectivo 7 e 9.3. Anexo I).

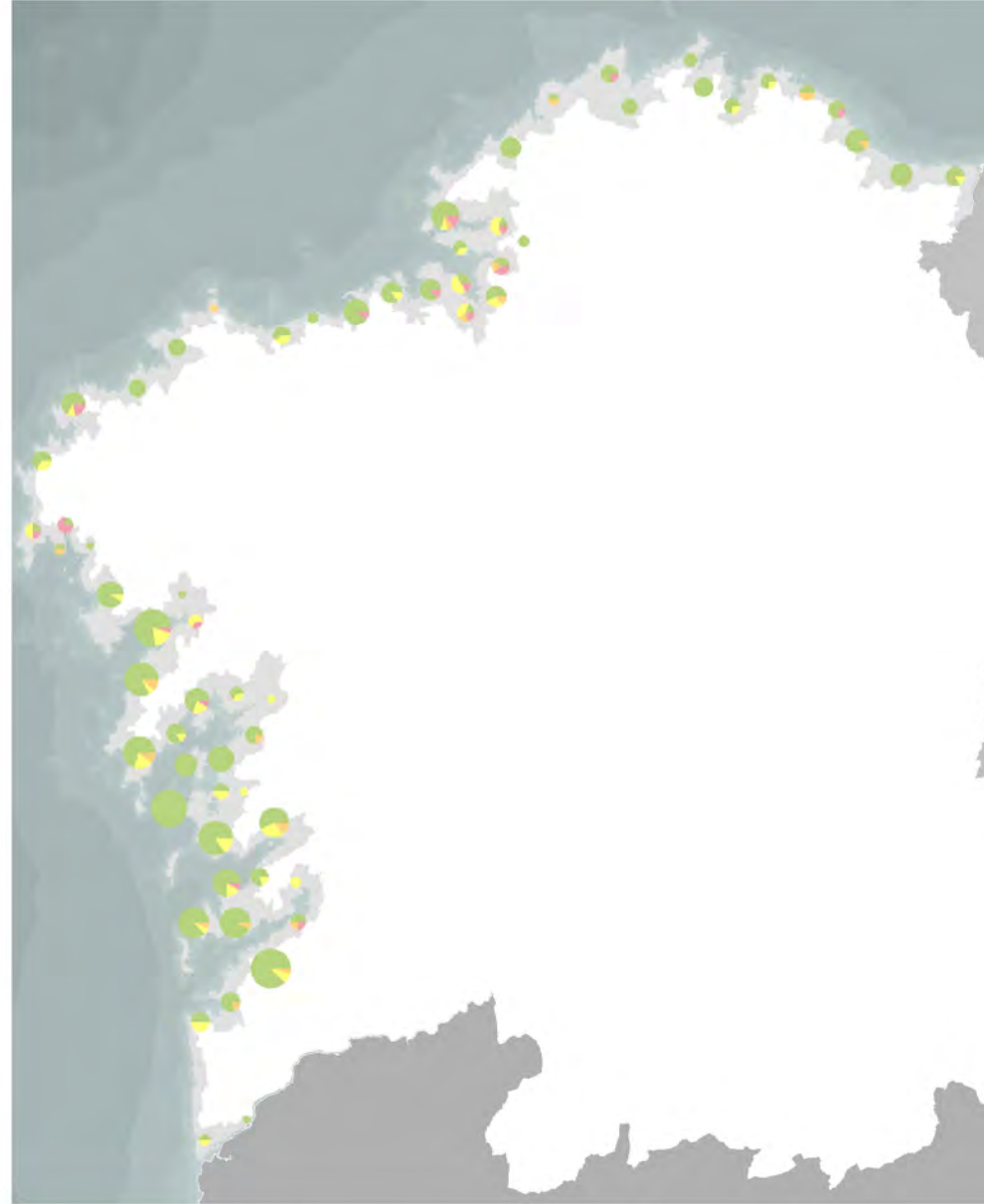

Indicador: MET.B.01 Calidade da auga nas zonas de baño

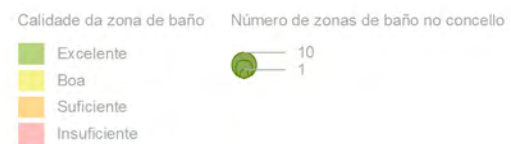
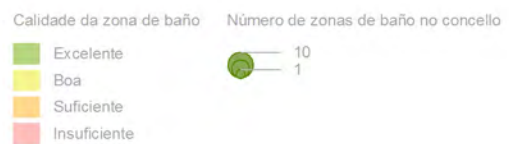
Número zonas de baño con cada clasificación

Caderno Medida 01

Número de zonas de baño con cada clasificación sanitaria por concello (2013)

Número de zonas de baño con cada clasificación sanitaria por concello (2015)

MET B 01 Calidade da auga nas zonas de baño

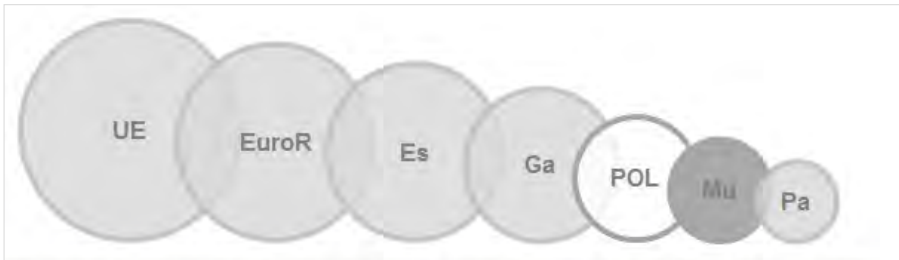
Medida: **01** Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Descrición:

Número de zonas de baño (marítimas e continentais) con cada clasificación sanitaria por concello para o ámbito xeográfico do POL.

A partir da información recollida nos 449 puntos de mostraxe calcúlase para cada un dos concellos nos que realizan medicións o número de cada unha das clases presentes nel (Excelente, Boa, Suficiente, Insuficiente) durante a tempada 2015.

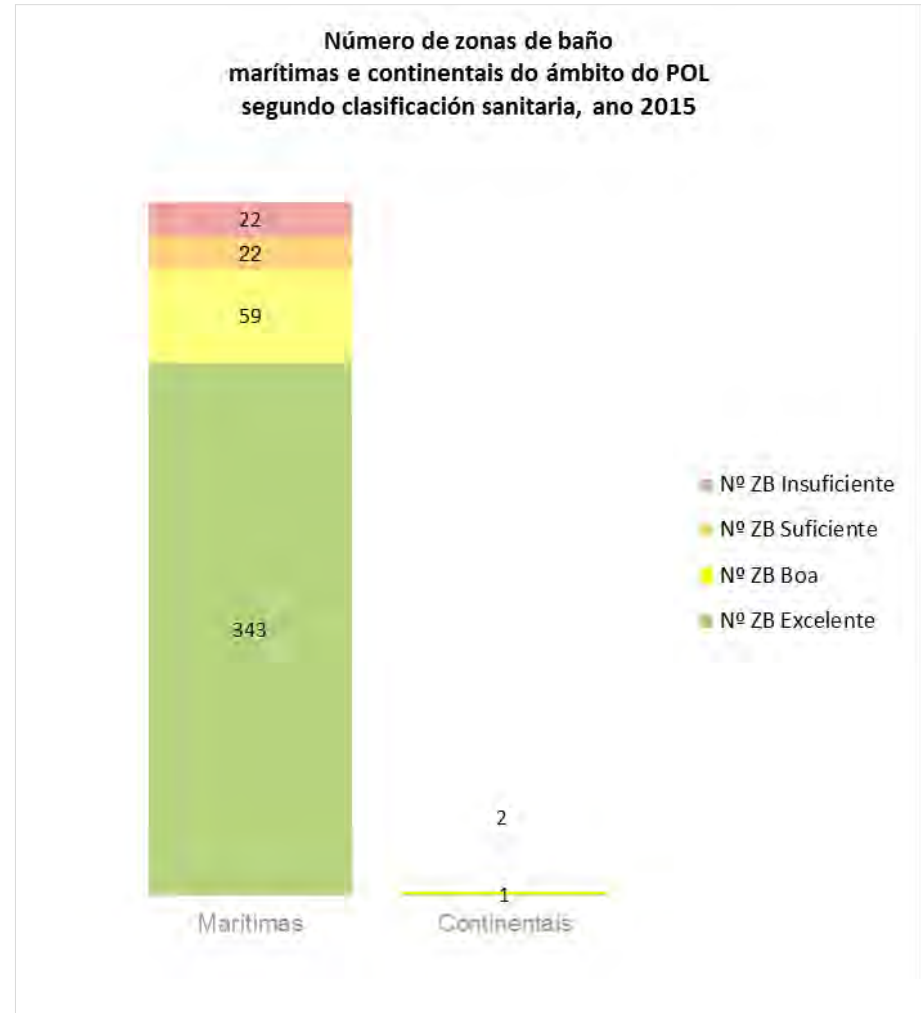
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

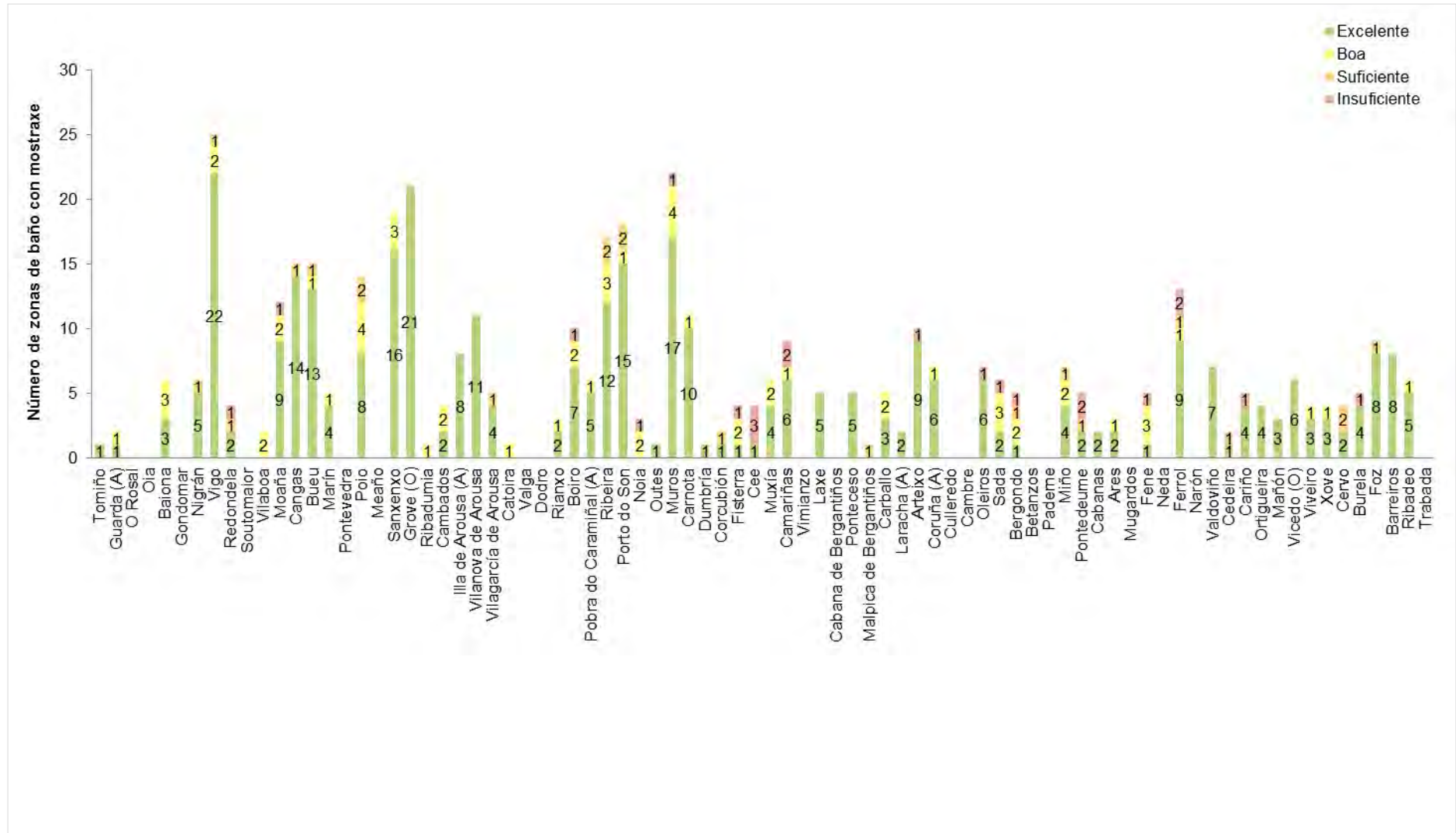
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- ⊗ Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.B.01 01 Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico ámbito POL:

Indicador: MET.B.01 Calidade da auga nas zonas de baño

Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación

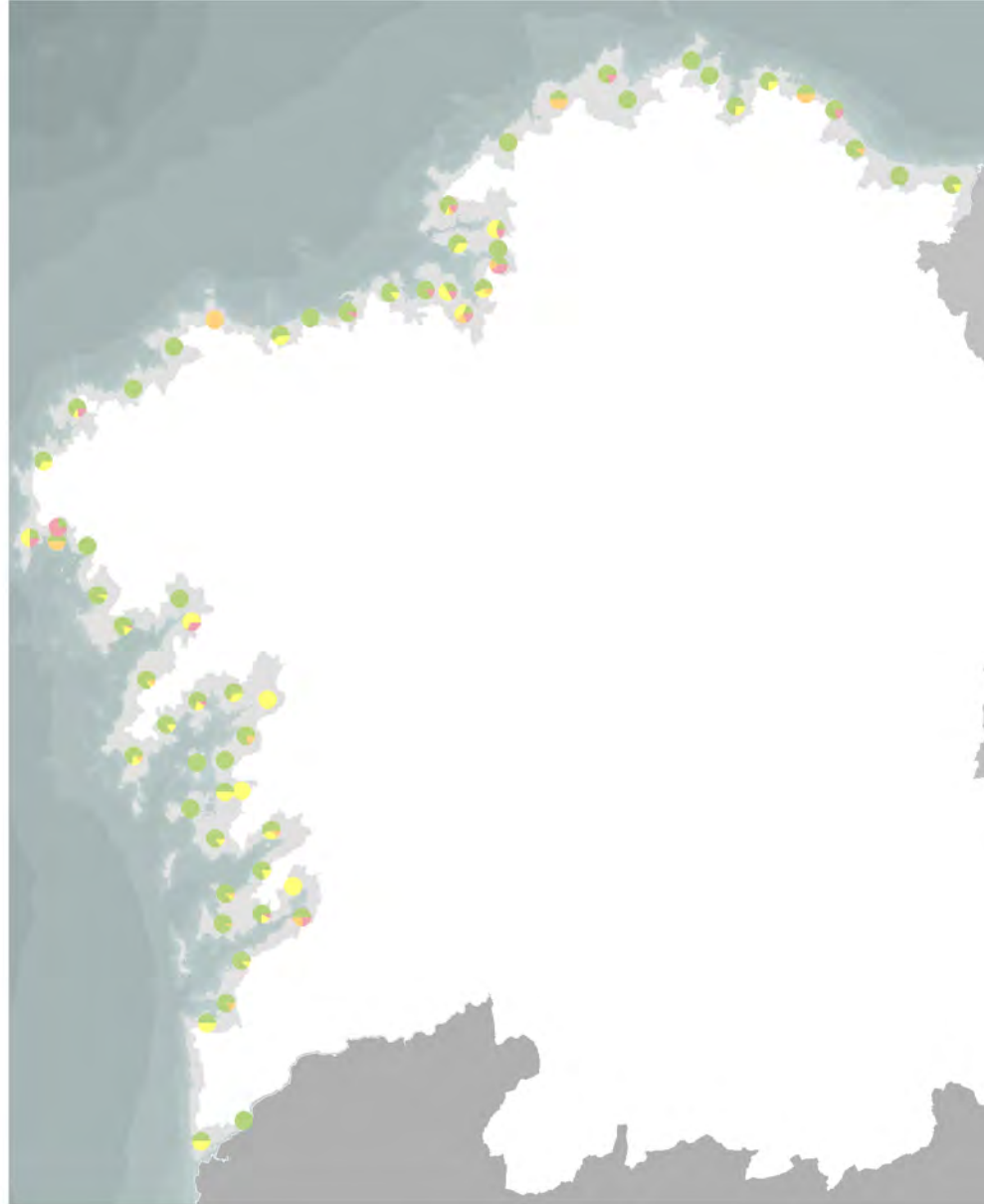
Caderno Medida 02

Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación sanitaria por concello (2013)

Calidade da zona de baño

- Excelente
- Boa
- Suficiente
- Insuficiente

Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación sanitaria por concello (2015)

Calidade da zona de baño

- Excelente
- Boa
- Suficiente
- Insuficiente

MET B 01 Calidade da auga nas zonas de baño

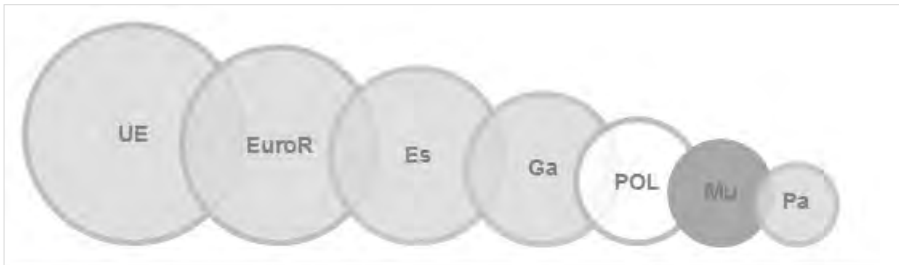
Medida: **02 Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación**

Descrición:

Porcentaxe de cada clasificación sanitaria das zonas de baño (ben sexan marítimas ou continentais) para o ámbito do POL en cada concello.

O cálculo faise a partir da información recollida nas medicións feitas nos puntos de mostraxe de Galicia, considerando os resultados obtidos para cada unha das clases (Excelente, Boa, Suficiente, Suficiente, Insuficiente) durante a tempada 2015.

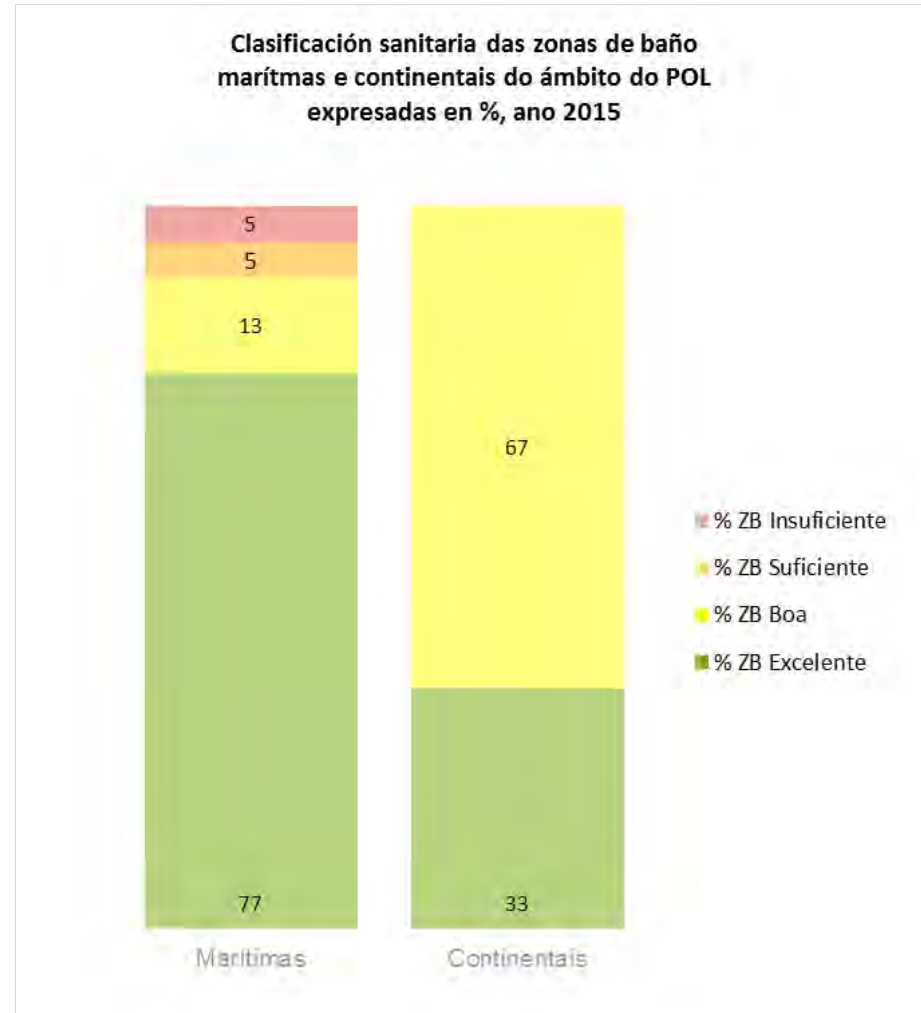
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL(Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

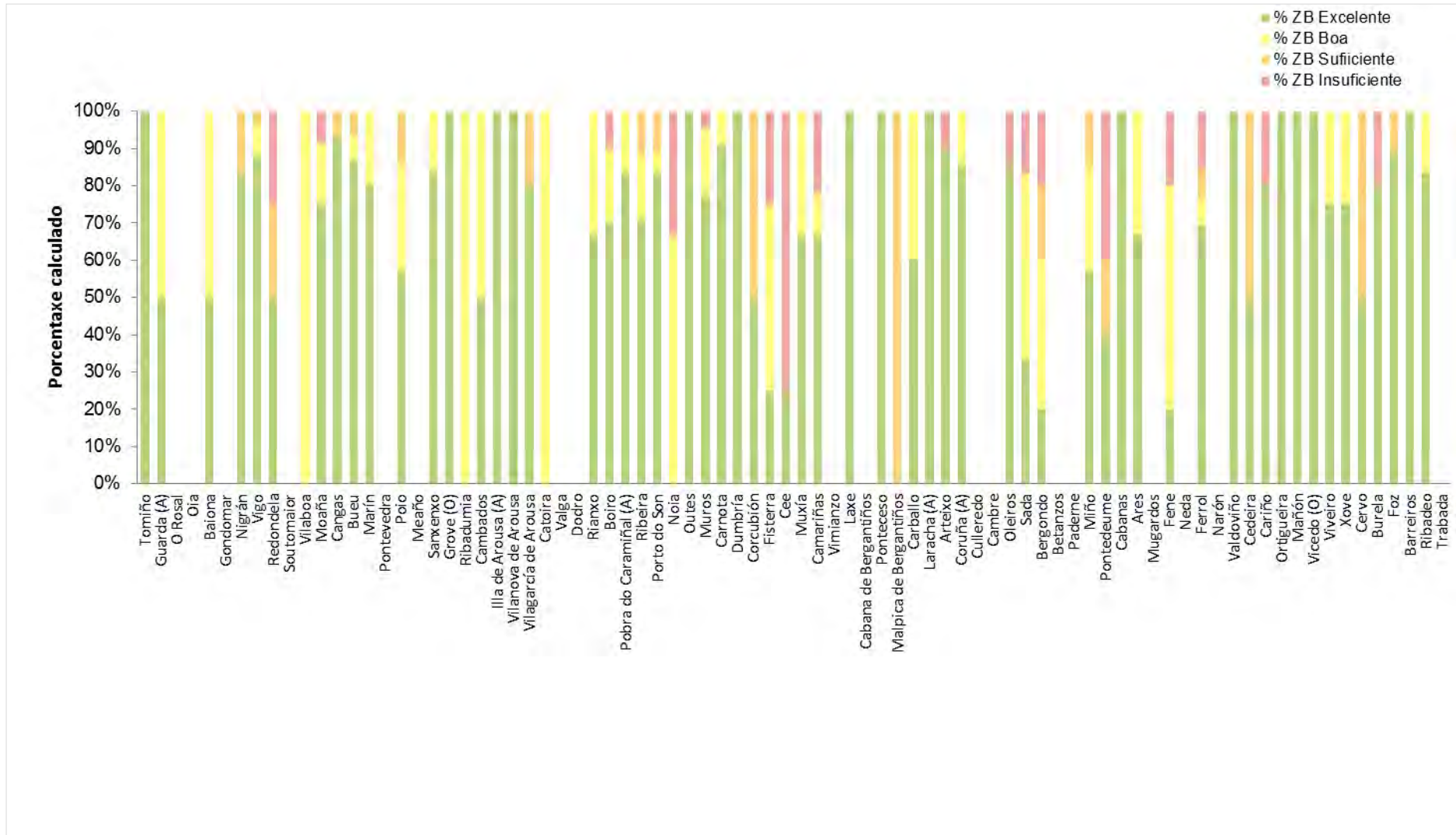
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.B.01 02 Percentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)

Gráfico ámbito POL:

Indicador: MET.B.01

Calidade da auga nas zonas de baño

Caderno Anexo

IET
Decembro 201

Bloque	METABOLISMO MET
Subbloque	CICLO HÍDRICO B
Nome	Calidade da auga nas zonas de baño 01

NOTAS METODOLÓXICAS:

Defínense as augas de baño como calquera elemento de augas superficiais onde se prevexa que poidan bañarse un número importante de persoas ou exista unha actividade próxima relacionada directamente co baño, e no que non exista unha prohibición permanente de baño nin se formulara unha recomendación permanente de absterse deste, e onde non exista perigo obxectivo para o público.

Co fin de minimizar os riscos de contraer enfermidades ao bañarse nas augas marítimas ou continentais, anualmente determínase para cada unha destas zonas a súa clasificación sanitaria para o baño: Excelente, Boa, Suficiente e Insuficiente.

O punto de mostraxe é o lugar da zona de baño designado pola autoridade sanitaria para efectuar a toma de mostras para o control da calidade das augas de baño, sito onde se prevexa maior presenza de bañistas, tendo en conta o maior risco de contaminación segundo o perfil das augas de baño. Cada auga de baño deberá ter, polo menos, un punto de mostraxe. No caso de que estas sexan moi lonxas, ou se é previsible que a calidade da auga non sexa a mesma nas diferentes zonas da praia, poderá ter dous, tres e ata catro puntos de mostraxe diferentes.

Respecto á recollida dos datos, a toma das mostras nas augas de baño faise cunha periodicidade aproximadamente quincenal polos/as farmacéuticos/as inspectores/as de Saúde Pública das xefaturas territoriais de Sanidade durante a temporada de baño, establecido entre o 1 de xuño ata o 30 de setembro, agás nas zonas de baño que se atopan nas Illas Cíes e Ons, nas que a tempada de baño se establece dende o 1 de xullo ata o 30 de setembro. Nestas mostras realízanse as análises microbiolóxicas no Laboratorio de Saúde Pública de Galicia e os resultados son introducidos nunha aplicación informática polo persoal do Servizo de Control de Riscos Ambientais destas xefaturas territoriais. Finalmente, a explotación dos datos lévase a cabo no Servizo de Sanidade Ambiental da Dirección Xeral de Saúde Pública.

As condicións na recollida das mostras de auga realízase segundo o anexo V do Real decreto 1341/2007, do 11 de outubro, sobre a xestión da calidade das augas de baño (anexo a este proxecto). O transporte das mostras ata o Laboratorio de Saúde Pública de Galicia lévase a cabo en neveiras refrixeradas. Respecto á análise das mostras, a determinación dos enterococos intestinais faise segundo a norma UNE EN ISO 7899-2 e a determinación de Escherichia coli realízase segundo a norma UNE EN ISO 9308-1.

PROCESO DE CÁLCULO:

O sistema de cálculo reflíctese na Directiva 2006/7/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 15 de febreiro de 2006, relativa á xestión da calidade das augas de baño e no Real decreto 1341/2007, do 11 de outubro, sobre a xestión da calidade das augas de baño e consiste na avaliación do percentil da función normal de densidade de probabilidade (log 10) dos datos microbiolóxicos obtidos en cada auga de baño durante as catro últimas tempadas. Como mínimo teranse 32 datos (8 por tempada) agás nas illas Cíes e Ons que, por atoparse nunha zona con limitación xeográfica, o número mínimo de mostras son 16 (4 por tempada).

Con estes datos, dedúcese o valor do percentil da seguinte maneira:

- i) Tómase o valor log10 de todas as enumeracións bacterianas da secuencia de datos avaliada.
- ii) Calcúlase a media aritmética dos valores log10 (μ), como a suma de cada un dos valores dividida polo número de observacións.
- iii) Calcúlase a desviación típica dos valores log10 (σ), como a raíz cadrada da varianza. A varianza é unha medida de dispersión que nos dá unha idea da dispersión dos datos ao redor do seu valor medio e que se define como a media da suma dos cadrados das diferenzas entre cada valor da variable (xi) e a media aritmética (μ).

$$\sigma^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \mu)^2 \qquad \sigma^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \mu)^2$$

O punto superior do percentil 90 da función de densidade de probabilidade dos datos dedúcese da seguinte ecuación: punto superior do percentil 90 = antilog ($\mu + 1,282 \sigma$).

O punto superior do percentil 95 da función de densidade de probabilidade dos datos dedúcese da seguinte ecuación: punto superior do percentil 95 = antilog ($\mu + 1,65 \sigma$).

Unha vez calculados os percentís 90 e 95 para cada parámetro, establécese a calidade excelente, boa, suficiente ou insuficiente segundo os valores que se indican na seguinte táboa (que son os criterios establecidos nos anexos I e II do Real decreto 1341/2007):

Parámetro	Parámetro ^{II}	Clasificación, augas marítimas ou de transición ^{II}			Clasificación, augas continentais ^{II}		
		Excelente ^{II}	Boa ^{II}	Suficiente ^{II}	Excelente ^{II}	Boa ^{II}	Suficiente ^{II}
Enterococos inte:	Enterococos intestinais ^{II}	100·(*) ^{II}	200·(*) ^{II}	185·(**) ^{II}	200·(*) ^{II}	400·(*) ^{II}	330·(**) ^{II}
	<i>Escherichia coli</i> ^{II}	250·(*) ^{II}	500·(*) ^{II}	500·(**) ^{II}	500·(*) ^{II}	1000·(*) ^{II}	900·(**) ^{II}
<i>Escherichia coli</i>		200·(*) ^{II}	500·(*) ^{II}	500·(*) ^{II}	1000·(*) ^{II}	900·(*) ^{II}	

(*) De acordo coa avaliación do percentil 95

(**) De acordo coa avaliación do percentil 90

FONTES DE INFORMACIÓN:						
Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Localización das zonas de baño		31.12.2015		Anual	

REFERENCIAS:

- Directiva 2006/7/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 15 de febreiro de 2006, relativa á xestión da calidade das augas de baño e pola que se derroga a Directiva 76/160/CEE (DOUE-L 64/37 de 04.03.2006).
- Real decreto 1341/2007, do 11 de outubro, sobre a xestión da calidade das augas de baño (BOE núm. 257 de 26.10.2007).
- Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade (BOE núm. 102 de 29.04.1986).

DATOS da Medida 1:

Ámbito POL:

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
36054	Tomíño	1	0	0	0	1
36023	A Guarda	1	1	0	0	2
36048	O Rosal	0	0	0	0	0
36036	Oia	0	0	0	0	0
36003	Baiona	3	3	0	0	6
36021	Gondomar	0	0	0	0	0
36035	Nigrán	5	0	1	0	6
36057	Vigo	22	2	1	0	25
36045	Redondela	2	0	1	1	4
36053	Soutomaior	0	0	0	0	0
36058	Vilaboa	0	2	0	0	2
36029	Moaña	9	2	0	1	12
36008	Cangas	14	0	1	0	15
36004	Bueu	13	1	1	0	15
36026	Marín	4	1	0	0	5
36038	Pontevedra	0	0	0	0	0
36041	Poio	8	4	2	0	14
36027	Meaño	0	0	0	0	0
36051	Sanxenxo	16	3	0	0	19
36022	O Grove	21	0	0	0	21
36046	Ribadumia	0	1	0	0	1
36006	Cambados	2	2	0	0	4
36901	A Illa de Arousa	8	0	0	0	8
36061	Vilanova de Arousa	11	0	0	0	11
36060	Vilagarcía de Arousa	4	0	1	0	5
36010	Catoira	0	1	0	0	1
36056	Valga	0	0	0	0	0
15033	Dodro	0	0	0	0	0
15072	Rianxo	2	1	0	0	3
15011	Boiro	7	2	0	1	10
15067	A Pobra do Caramiñal	5	1	0	0	6
15073	Ribeira	12	3	2	0	17
15071	Porto do Son	15	1	2	0	18
15057	Noia	0	2	0	1	3
15062	Outes	1	0	0	0	1
15053	Muros	17	4	0	1	22
15020	Camota	10	1	0	0	11
15034	Dumbria	1	0	0	0	1
15028	Corcubión	1	0	1	0	2
15037	Fisterra	1	2	0	1	4
15023	Cee	1	0	0	3	4

codINE	Concello	Número de zonas de baño con cada clasificación (2015)				
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente	Total
15052	Muxía	4	2	0	0	6
15016	Camarifas	6	1	0	2	9
15092	Virianzo	0	0	0	0	0
15040	Laxe	5	0	0	0	5
15014	Cabana de Bergantiños	0	0	0	0	0
15068	Ponteceso	5	0	0	0	5
15043	Malpica de Bergantiños	0	0	1	0	1
15019	Carballo	3	2	0	0	5
15041	A Laracha	2	0	0	0	2
15005	Arteixo	9	0	0	1	10
15030	A Coruña	6	1	0	0	7
15031	Culleredo	0	0	0	0	0
15017	Cambre	0	0	0	0	0
15058	Oleiros	6	0	0	1	7
15075	Sada	2	3	0	1	6
15008	Bergondo	1	2	1	1	5
15009	Betanzos	0	0	0	0	0
15064	Paderne	0	0	0	0	0
15048	Miño	4	2	1	0	7
15069	Pontedeume	2	0	1	2	5
15015	Cabanas	2	0	0	0	2
15004	Ares	2	1	0	0	3
15051	Mugardos	0	0	0	0	0
15035	Fene	1	3	0	1	5
15055	Neda	0	0	0	0	0
15036	Ferrol	9	1	1	2	13
15054	Narón	0	0	0	0	0
15087	Valdoviño	7	0	0	0	7
15022	Cedeira	1	0	1	0	2
15901	Cariño	4	0	0	1	5
15061	Ortigueira	4	0	0	0	4
15044	Mañón	3	0	0	0	3
27064	O Vicedo	6	0	0	0	6
27066	Viveiro	3	1	0	0	4
27025	Xove	3	1	0	0	4
27013	Cervo	2	0	2	0	4
27902	Burela	4	0	0	1	5
27019	Foz	8	0	1	0	9
27005	Barreiros	8	0	0	0	8
27051	Ribadeo	5	1	0	0	6
27061	Trabada	0	0	0	0	0

TOTAL ÁMBITO POL	344	61	22	22	449
-------------------------	------------	-----------	-----------	-----------	------------

DATOS:

Ámbito POL:

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
36054	Tomíño	100	0	0	0
36023	A Guarda	50	50	0	0
36048	O Rosal				
36036	Oia				
36003	Baiona	50	50	0	0
36021	Gondomar				
36035	Nigrán	83	0	17	0
36057	Vigo	88	8	4	0
36045	Redondela	50	0	25	25
36053	Soutomaíor				
36058	Vilaboia	0	100	0	0
36029	Moaña	75	17	0	8
36008	Cangas	93	0	7	0
36004	Bueu	87	7	7	0
36026	Marín	80	20	0	0
36038	Pontevedra				
36041	Poio	57	29	14	0
36027	Meaño				
36051	Sanxenxo	84	16	0	0
36022	O Grove	100	0	0	0
36046	Ribadumia	0	100	0	0
36006	Cambados	50	50	0	0
36901	A Illa de Arousa	100	0	0	0
36061	Vilanova de Arousa	100	0	0	0
36060	Vilagarcía de Arousa	80	0	20	0
36010	Catoira	0	100	0	0
36056	Valga				
15033	Dodro				
15072	Rianxo	67	33	0	0
15011	Boiro	70	20	0	10
15067	A Pobra do Caramiñal	83	17	0	0
15073	Ribeira	71	18	12	0
15071	Porto do Son	83	6	11	0
15057	Noia	0	67	0	33
15062	Outes	100	0	0	0
15053	Muros	77	18	0	5
15020	Camota	91	9	0	0
15034	Dumbría	100	0	0	0
15028	Corcubión	50	0	50	0
15037	Fisterra	25	50	0	25
15023	Cee	25	0	0	75

codINE	Concello	Porcentaxe de zonas de baño con cada clasificación (2015)			
		Excelente	Boa	Suficiente	Insuficiente
15052	Muxía	67	33	0	0
15016	Camariñas	67	11	0	22
15092	Vimianzo				
15040	Laxe	100	0	0	0
15014	Cabana de Bergantiños				
15068	Ponteceso	100	0	0	0
15043	Malpica de Bergantiños	0	0	100	0
15019	Carballo	60	40	0	0
15041	A Laracha	100	0	0	0
15005	Arteixo	90	0	0	10
15030	A Coruña	86	14	0	0
15031	Culleredo				
15017	Cambre				
15058	Oleiros	86	0	0	14
15075	Sada	33	50	0	17
15008	Bergondo	20	40	20	20
15009	Betanzos				
15064	Pademe				
15048	Miño	57	29	14	0
15069	Pontedeume	40	0	20	40
15015	Cabanas	100	0	0	0
15004	Ares	67	33	0	0
15051	Mugardos				
15035	Fene	20	60	0	20
15055	Neda				
15036	Ferrol	69	8	8	15
15054	Narón				
15087	Valdoviño	100	0	0	0
15022	Cedeira	50	0	50	0
15901	Cariño	80	0	0	20
15061	Ortigueira	100	0	0	0
15044	Mañón	100	0	0	0
27064	O Vicedo	100	0	0	0
27066	Viveiro	75	25	0	0
27025	Xove	75	25	0	0
27013	Cervo	50	0	50	0
27902	Burela	80	0	0	20
27019	Foz	89	0	11	0
27005	Barreiros	100	0	0	0
27051	Ribadeo	83	17	0	0
27061	Trabada				

TOTAL ÁMBITO POL	77	14	5	5
------------------	----	----	---	---

GLOSARIO:

DOT: Directrices de ordenación do territorio

POL: Plan de ordenación do litoral

ZB: zonas de baño

Xunta de Galicia

MET.C.01

Xeración de residuos urbanos

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Determinar a evolución da xeración bruta de residuos.

A xeración e acumulación crecente de residuos urbanos como consecuencia das actividades da poboación (domésticas-residenciais, de servizos, industriais, etc) exerce unha importante presión sobre o medio. O indicador pode contribuír na avaliación das estratexias educativas para unha xestión destes máis eficientes, que favorezan a redución, a reutilización e a posterior reciclaxe e valorización no marco da normativa vixente ás diferentes escalas (UE, estatal, autonómica).

O indicador garda relación cos do cadro que se xunta, vinculados estreitamente á ocupación do territorio e ás actividades económicas, condicionantes directos da tipoloxía e volume de residuos xerados.

Descrición do indicador:

O indicador mide a xeración de residuos en Galicia segundo dúas medidas que ofrecen información complementaria; mentres que a primeira delas mostra o dato por habitante e día, a segunda recolle o dato en valor absoluto para cada concello ao longo do ano.

O indicador incorpora os modelos de xestión de RU: modelo Húmido-seco (Nostián, Barbanza), Sogama e o modelo vertedoiro.

En canto aos valores de referencia considerados:

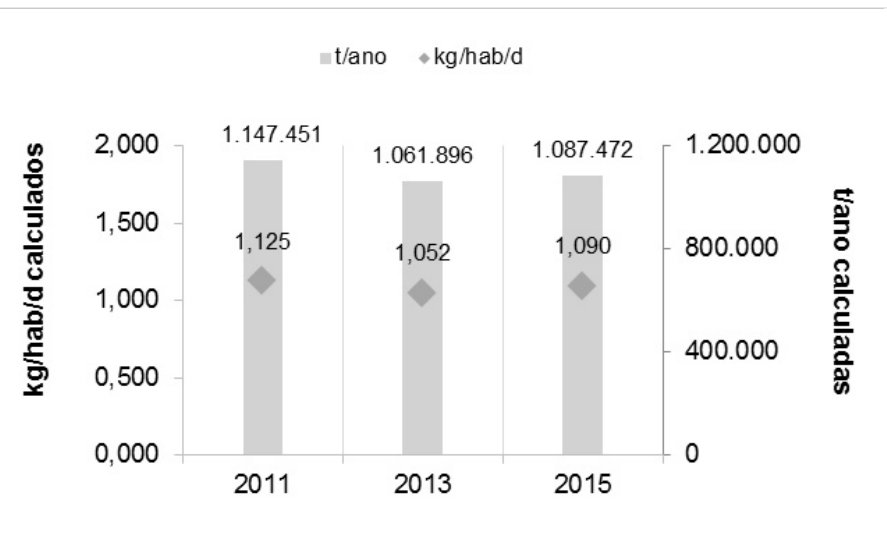
- Segundo o Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia 2010-2020 (PXRUG), O valor a alcanzar en termos de cantidade de residuos urbanos diaria en 2020 é 1,094 kg/hab/d (ver apartado de “Notas metodolóxicas” do Anexo).

- Segundo o PXRUG 2010-2020, o valor previsto para o 2020 integrando o obxectivo de prevención do 10% per cápita, é de 1.167.911 t/ano (ver apartado de “Notas metodolóxicas” do Anexo).

Medidas do indicador:

1. Xeración de residuos por habitante e día (kg/hab/d) en 2015
2. Xeración total de residuos por ano (t/ano) en 2015

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

CICLO DE MATERIAIS C

Nome

Xeración de residuos urbanos 01

Estado:

En 2015, a cantidade de residuos urbanos xerados en Galicia por habitante e día por termo medio foi de 1,090 kg/hab/d, mentres que a cantidade total recollida foi de 1.087.472 t.

A nivel provincial, son A Coruña e Pontevedra as que obteñen valores máis altos en ambas medidas, reproducindo o mesmo comportamento doutros anos.

A análise a nivel de concello indica que hai 239 concellos nos que a cantidade diaria recollida foi igual ou inferior á prevista no PXRUG 2010-2020. Por outra banda, esta medida reflicte con bastante fidelidade onde están os que contan con maior poboación flotante e estacional, nos que se dan movementos pendulares da poboación (ven sexa por estudos, traballo, ocio etc) e tamén a actividade económica e a presenza de establecementos colectivos grandes (suponse que sen poboación censada), porque en todos eles os valores obtidos son máis altos que os que cabería esperar.

Curtis é o concello galego coa cantidade máis alta de residuos xerada diariamente por persoa (2,372 kg/hab/d), mentres que Sobrado, con 0,231 kg/hab/d é o que reflicte o valor máis baixo. Con esta medida tamén se observa unha boa correspondencia cos concellos que soen recibir máis visitantes (p.ex: Sanxenxo, Barreiros, O Grove, Valdoviño, Ribadeo...), tal e como se deduce da medida 3 (índice de poboación turística) do indicador de Intensidade turística.

Respecto á segunda medida, continúa a estar por debaixo dos obxectivos do PXRUG (80.439,36 t/ano menos) e reflicte con bastante fidelidade a poboación dos concellos, aínda que con matizacións.

Coherencia co modelo territorial

O Plan sectorial de xestión de residuos desenvolve a determinación 10.1.12 en relación á 4.9.1. das DOT relativa á planificación que a Xunta de Galicia deberá levar a cabo en materia de xestión de residuos. A análise desta tendencia nos distintos concellos, ten que contextualizarse na propia do indicador de variación da poboación así como na dos indicadores de ocupación do solo como vivendas familiares, solo empresarial ou turismo, factores que especificamente inciden sobre a xeración de residuos.

En relación á tendencia do indicador, sinala cara a redución das cantidades xeradas desde 2011, tanto en valor absoluto (59.980 toneladas menos), como por habitante e día. Así, en 2015 respecto a 2011 a cantidade diaria xerada (medida 1), descendeu en 114 concellos, mentres que se compara respecto a 2013, o descenso produciuse en 37 concellos.

Respecto á cantidade bruta recollida, aumentou respecto á obtida en 2013 a pesar do descenso poboacional en preto de 33.600 persoas, aínda que continúa sendo inferior á de 2011. Para esta medida o valor máis alto corresponde a Vigo (121.049 t) e o máis baixo a Negueira de Muñiz (48 t). Se a comparación se fai por número de concellos a evolución é semellante: en 2015 respecto a 2013 a cantidade de RU recollida descendeu en 84 concellos, mentres que desde 2011 descendeu en 235.

Non obstante, a evolución das dúas medidas é diferente se se comparan os resultados obtidos en 2015 cos de 2013 ou cos de 2011, porque respecto a 2013 en ambos casos se produciu un incremento dos valores. Non obstante, respecto a 2011 a situación é mellor en termos globais, cun descenso de preto de 60.000 t menos anuais e en preto de 80.440 t por baixo do valor fixado polo PXRUG 2010-2020 para o ano 2020.

Indicador: MET.C.01 Xeración de residuos urbanos

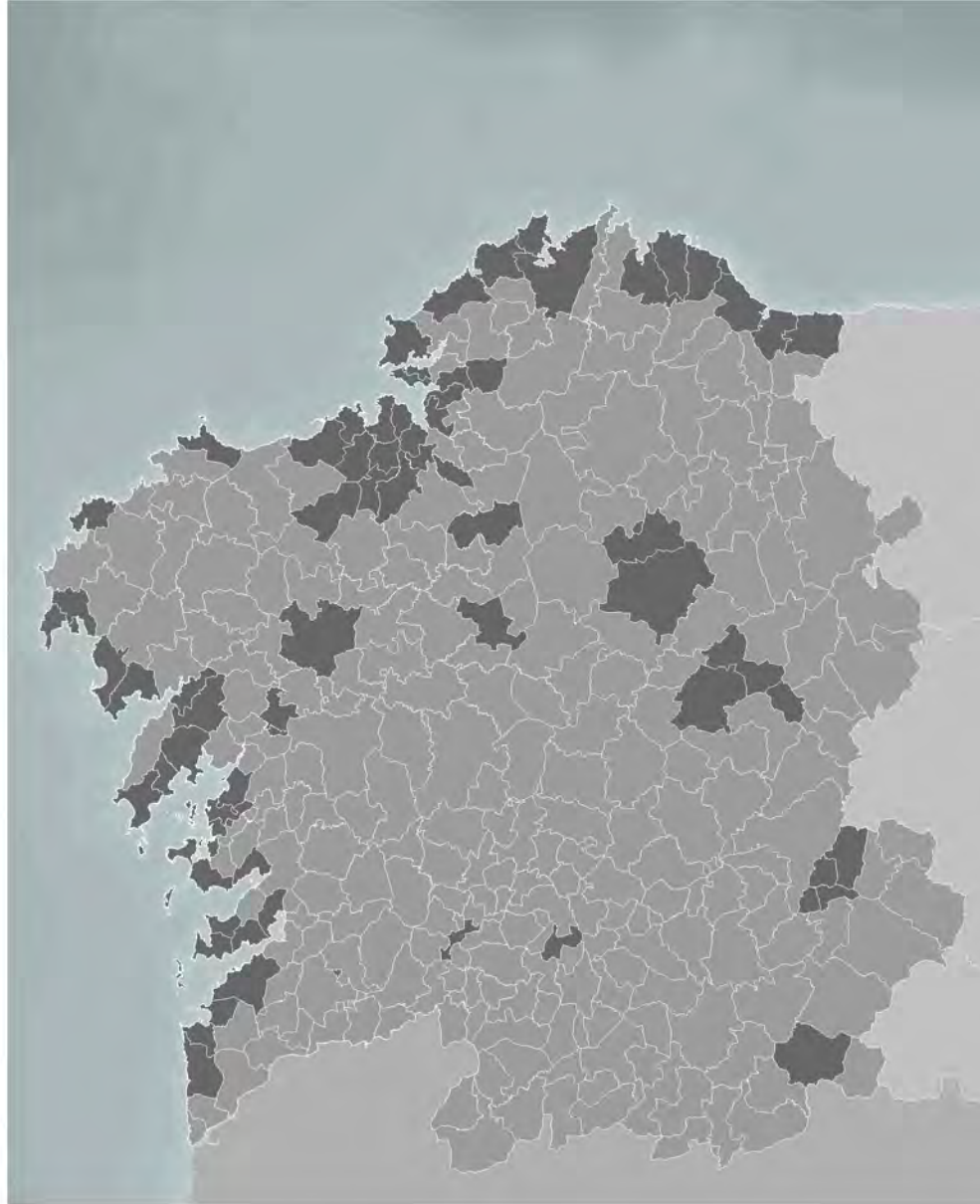
Xeración de residuos urbanos por habitante e día

Caderno Medida 01

Xeración de residuos urbanos (kg/hab/d) no ano 2011:

- 0,502 - 1,090
- 1,091 - 1,921

Xeración de residuos urbanos (kg/hab/d) no ano 2015:

- 0,231 - 1,090
- 1,091 - 2,372

MET C 01 Xeración de residuos urbanos

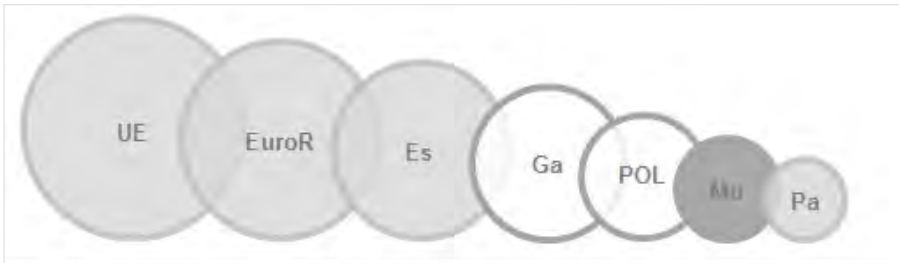
Medida: **01 Xeración de residuos por habitante e día (kg/hab/d) en 2015**

Descrición:

Xeración de residuos urbanos diaria per cápita durante o ano de referencia para cada concello.

Esta medida ten correspondencia cun dato fonte de información.

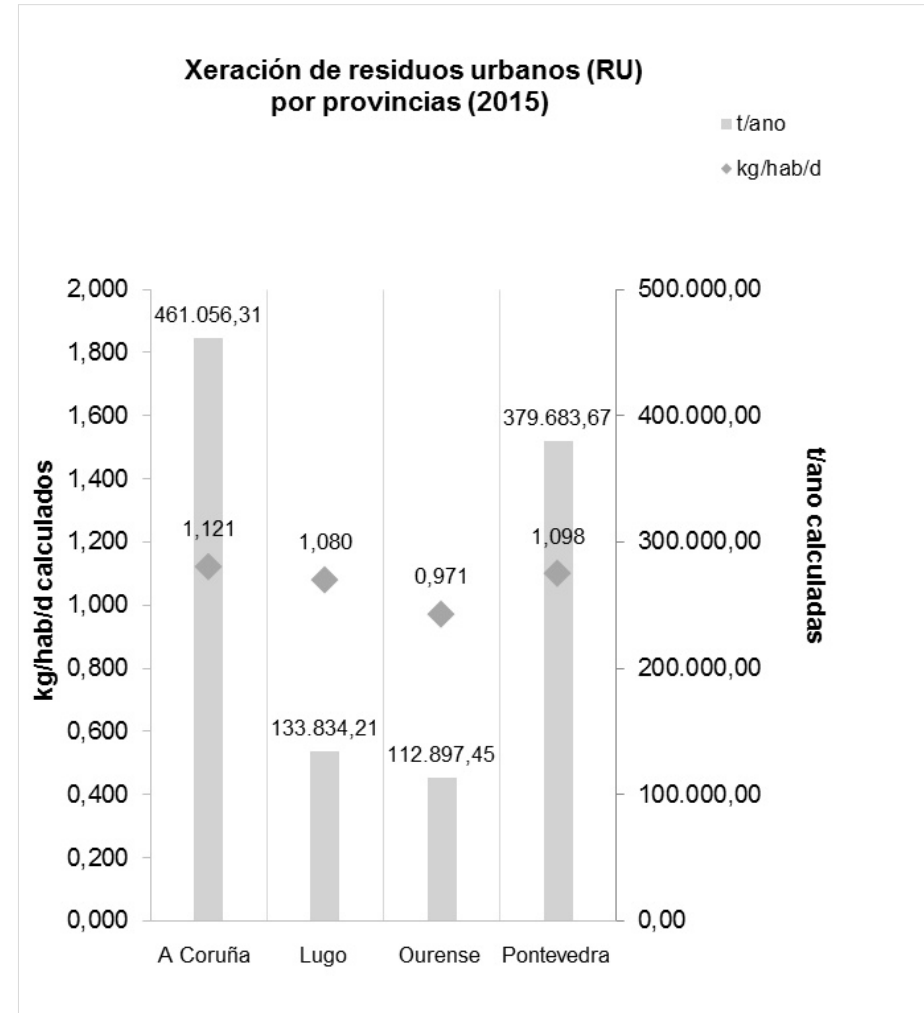
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

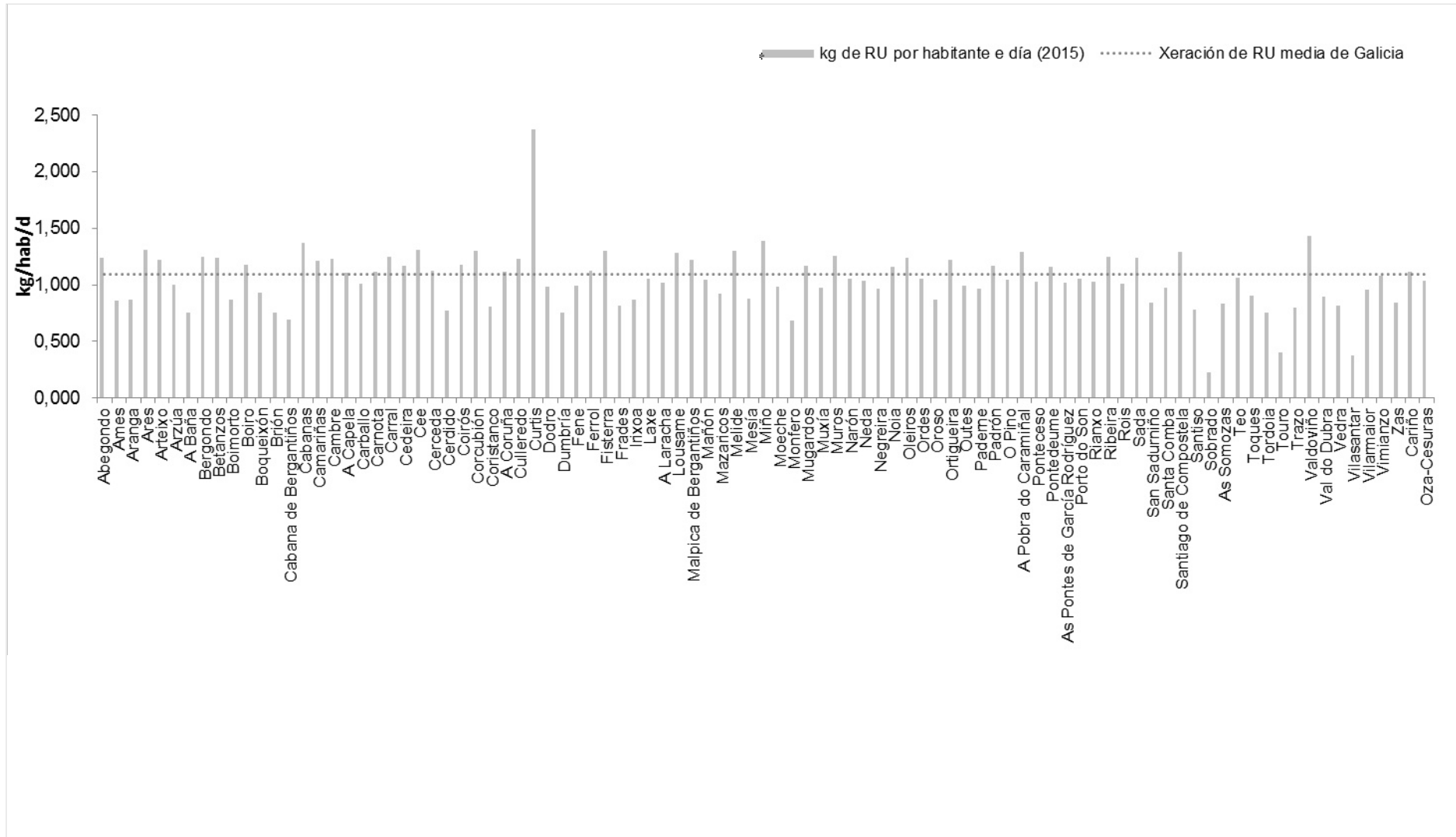
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.C.01 01 Xeración de residuos por habitante e día (kg/hab/d) en 2015

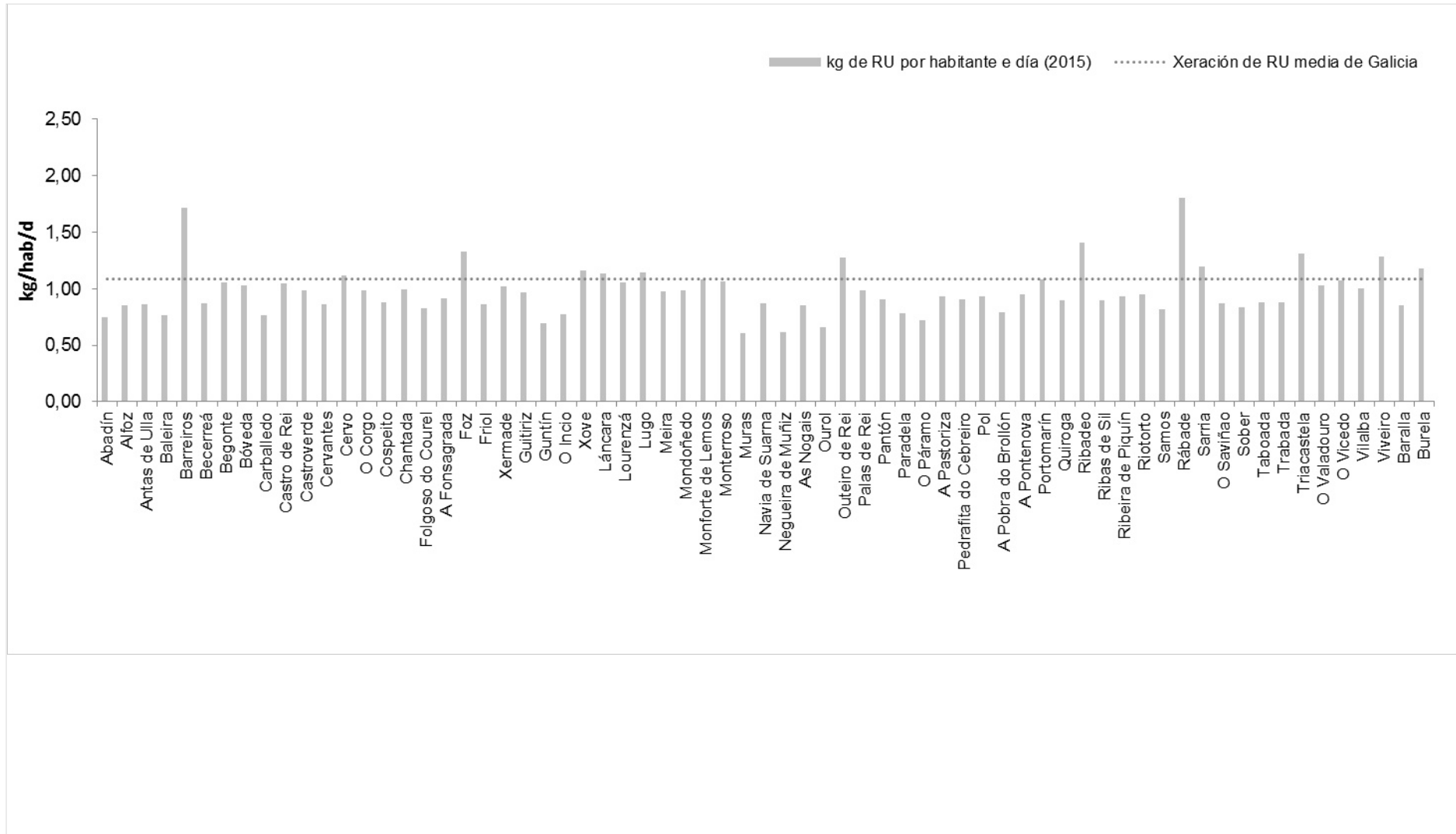
Gráfico A Coruña:

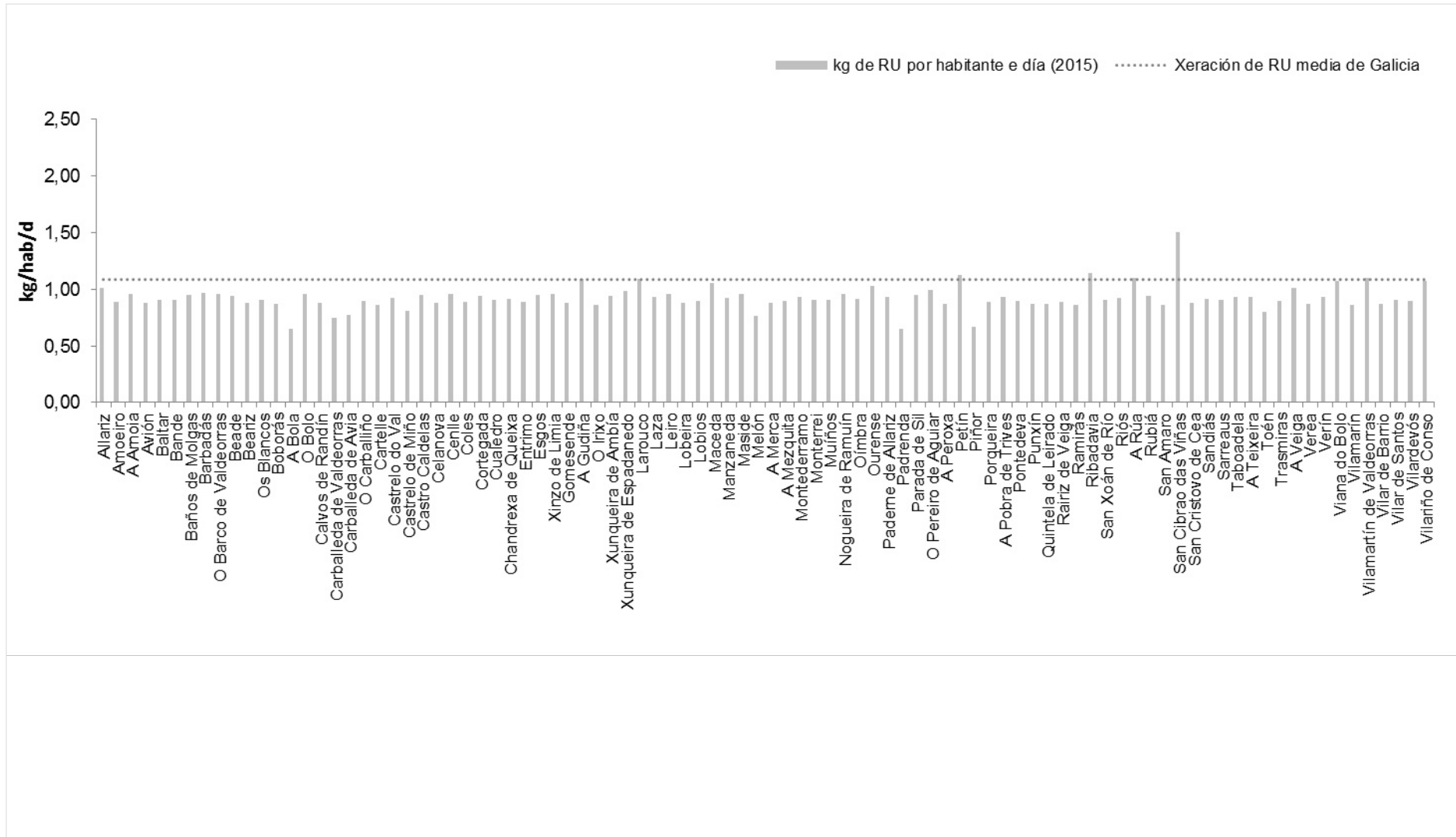
MET.C.01 01 Xeración de residuos por habitante e día (kg/hab/d) en 2015

Gráfico Lugo:

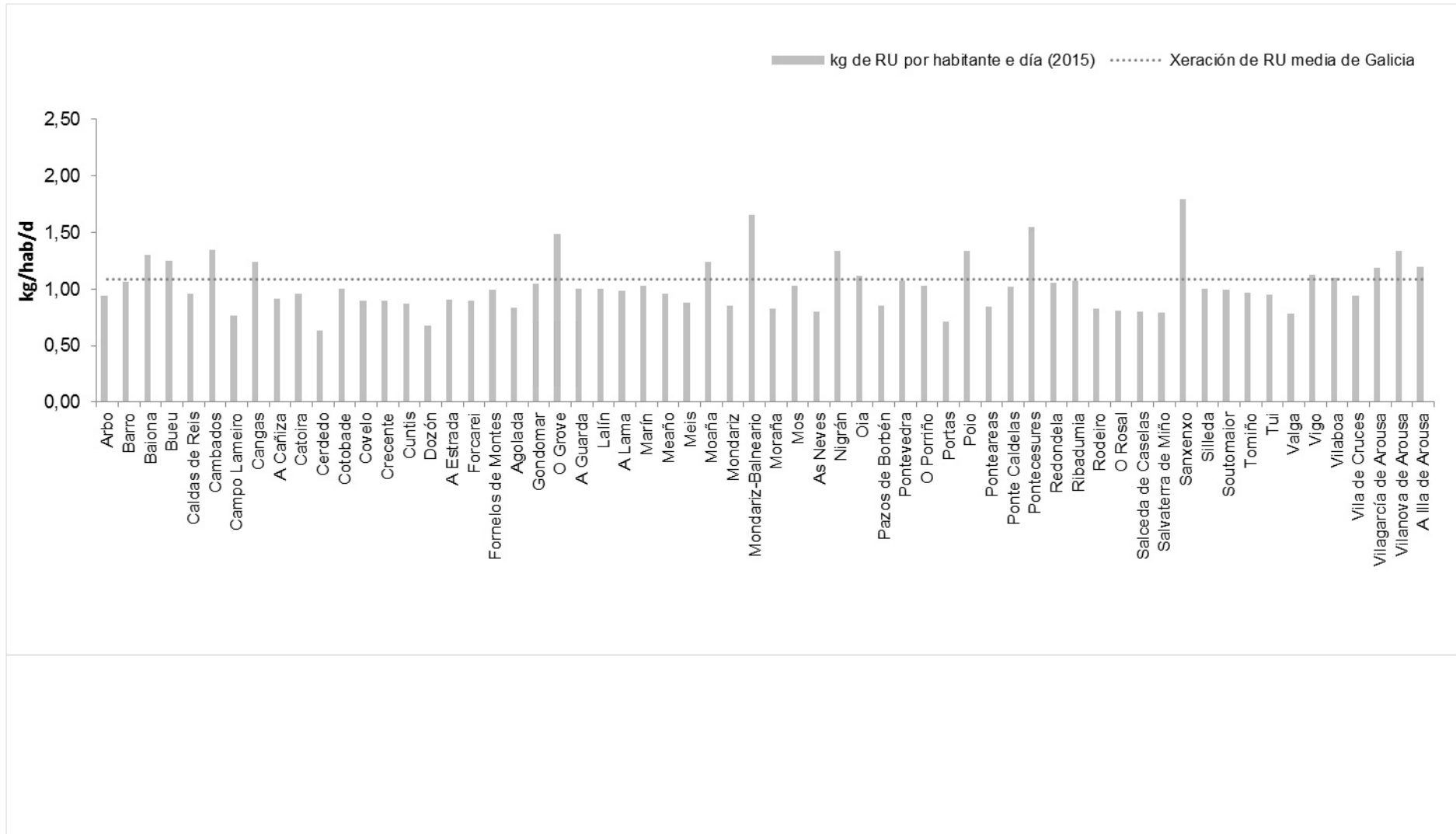
MET.C.01 01 Xeración de residuos por habitante e día (kg/hab/d) en 2015

Gráfico Ourense:

MET.C.01 01 Xeración de residuos por habitante e día (kg/hab/d) en 2015

Gráfico Pontevedra:

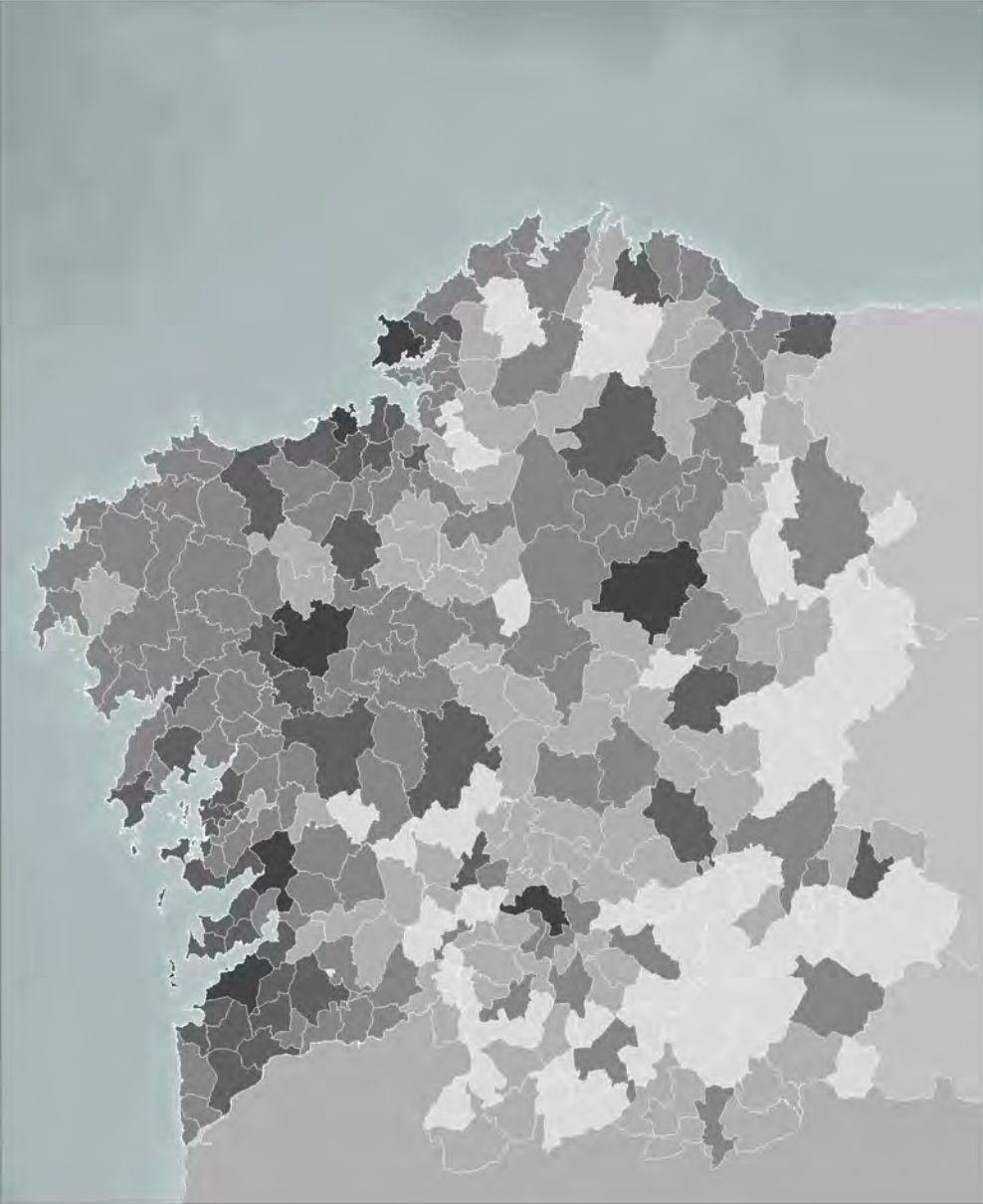

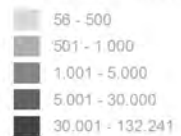
Indicador: MET.C.01 Xeración de residuos urbanos

Xeración total de residuos por ano

Caderno Medida 02

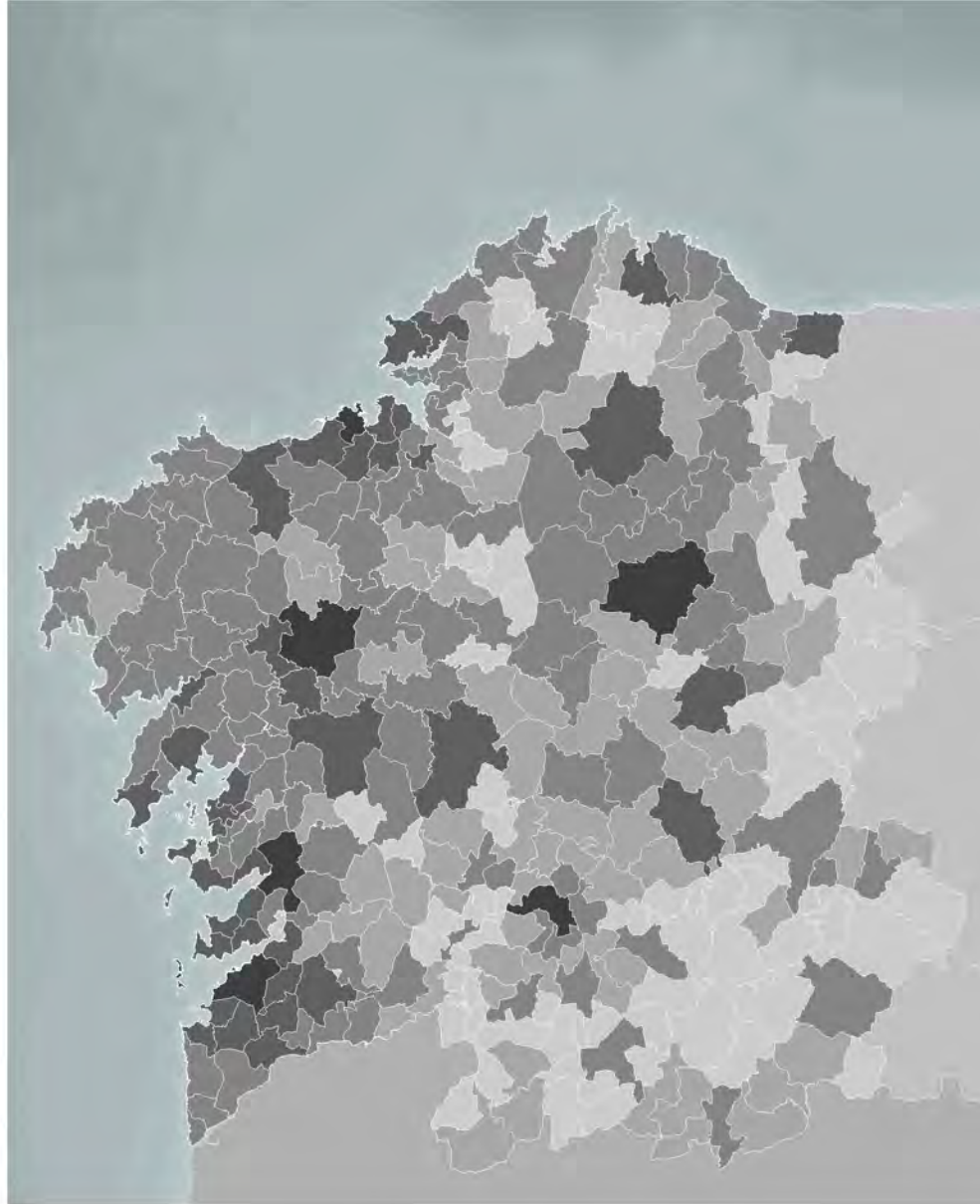

Xeración de residuos urbanos (t) no ano 2011:

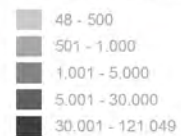

Estimación da xeración absoluta de residuos en 2020 segundo PXRUG = 1.117.033,20 t/ano

Xeración absoluta (t) de residuos urbanos no ano 2011 en Galicia = 1.147.451,21

Xeración de residuos urbanos (t) no ano 2015

Estimación da xeración absoluta de residuos en 2020 segundo PXRUG = 1.117.033,20 t/ano

Xeración absoluta (t) de residuos urbanos no ano 2015 en Galicia = 1.087.471,65

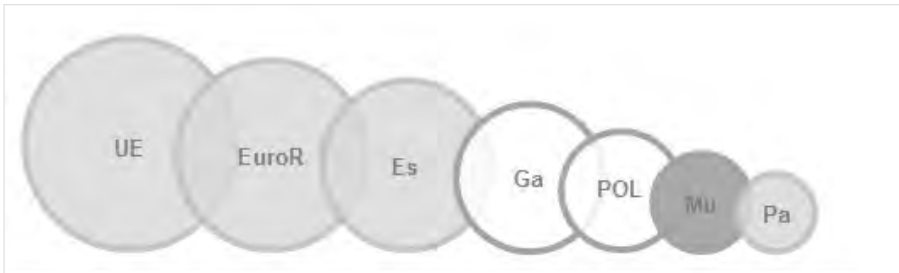
MET C 01 Xeración de residuos urbanos

Medida: **02** Xeración total de residuos por ano (t/ano) en 2015

Descrición:

Xeración total anual de residuos no ano de referencia para cada concello.
Esta medida ten correspondencia cun dato fonte de información.

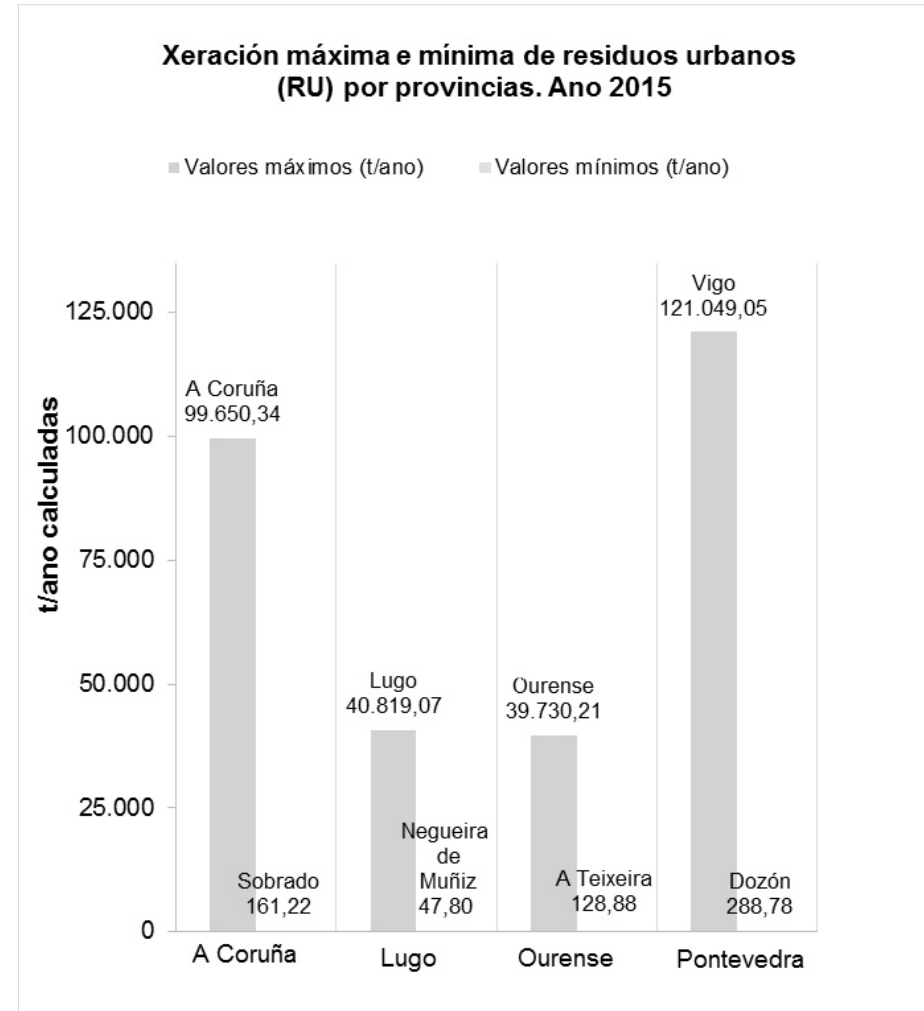
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL(Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

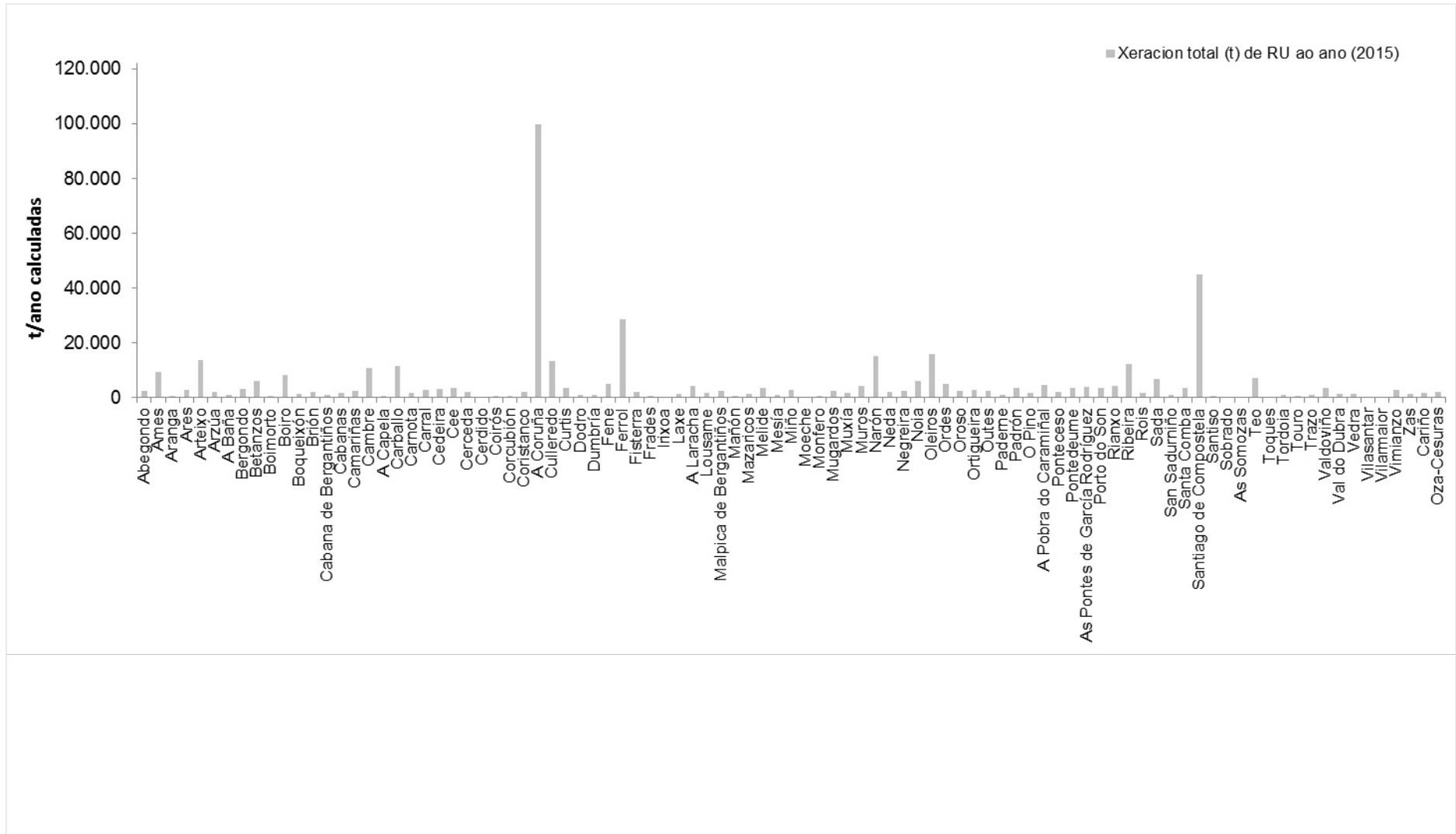
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.C.01 02 Xeración total de residuos por ano (t/ano) en 2015

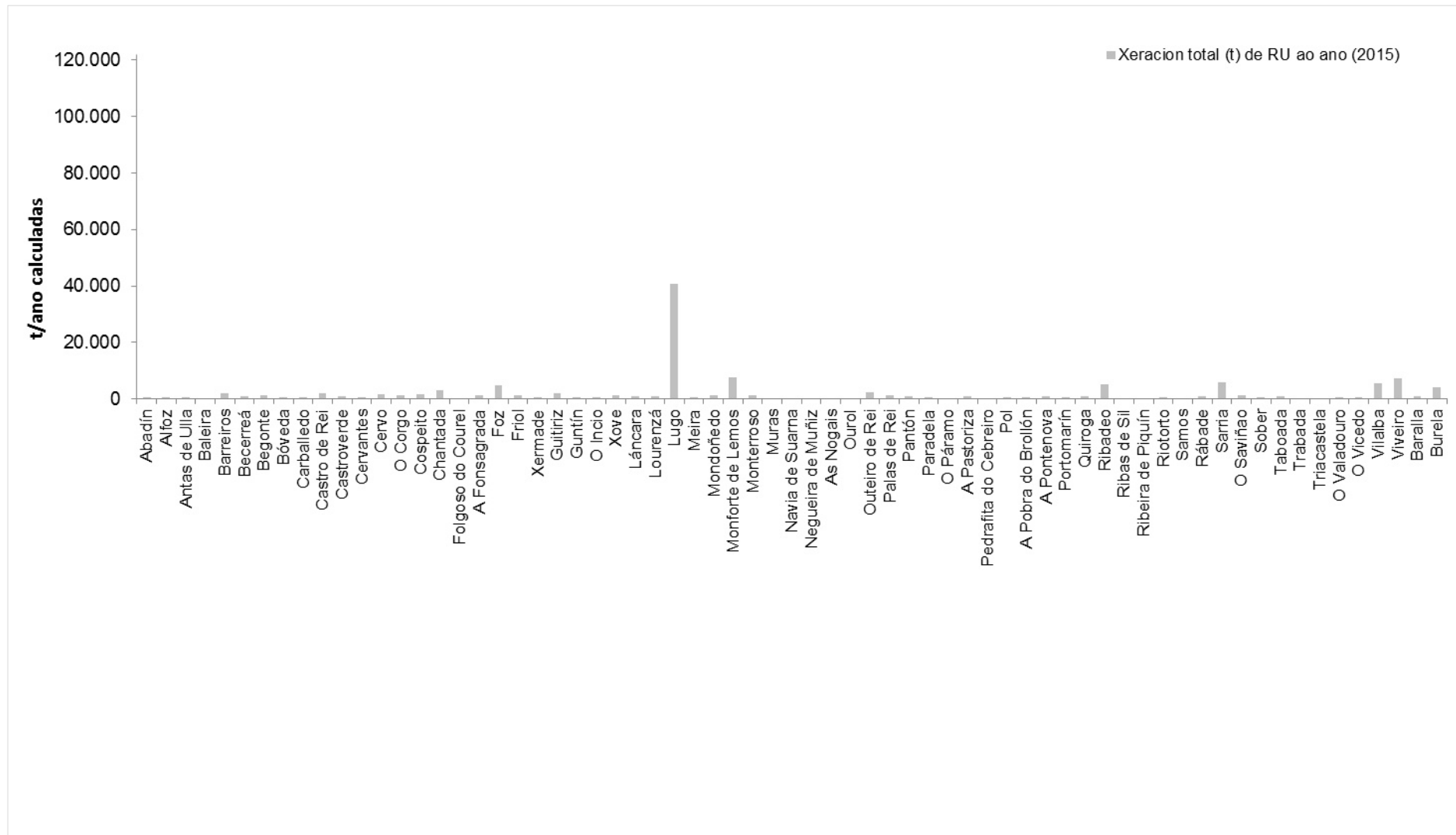
Gráfico A Coruña:

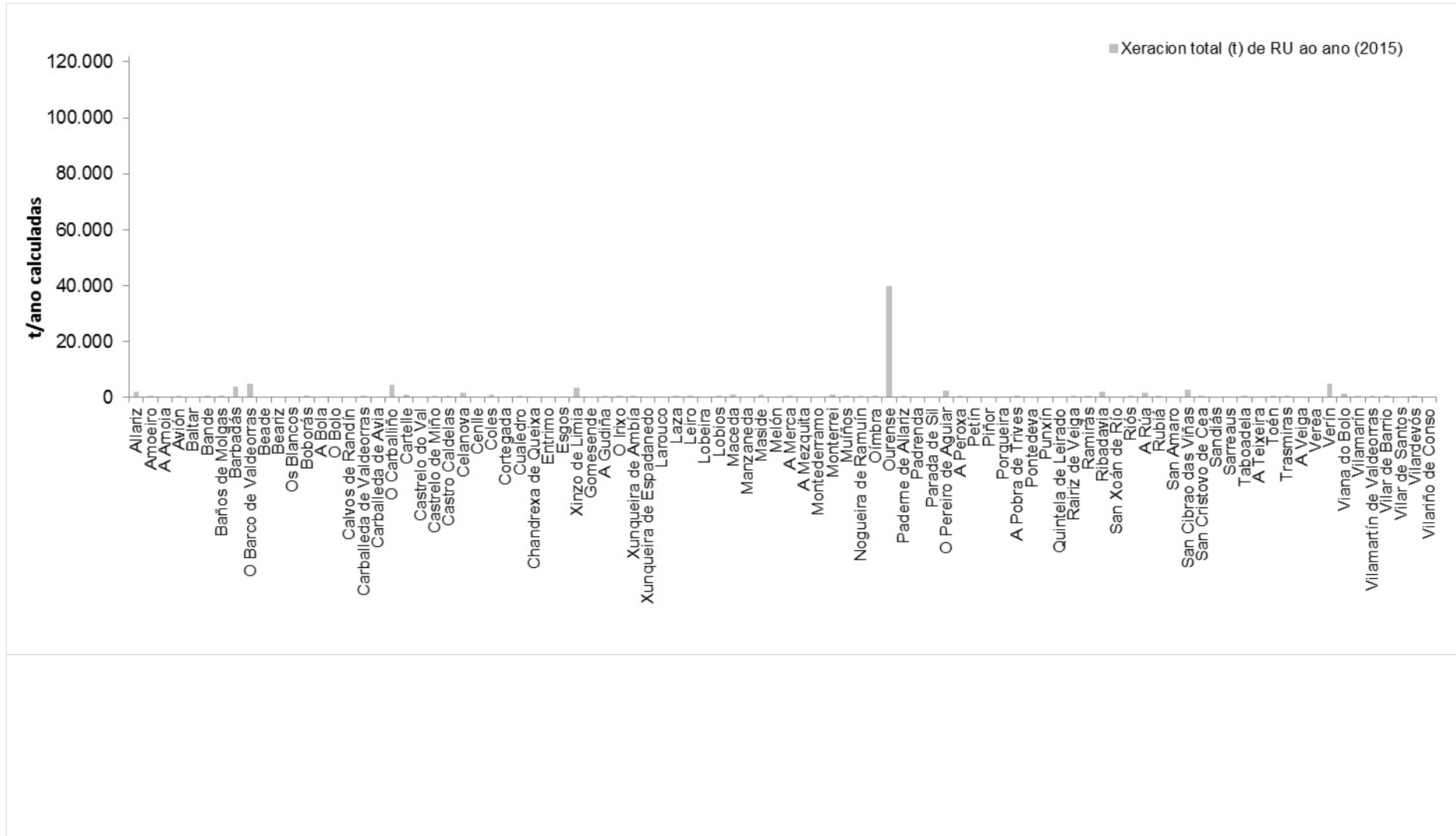
MET.C.01 02 Xeración total de residuos por ano (t/ano) en 2015

Gráfico Lugo:

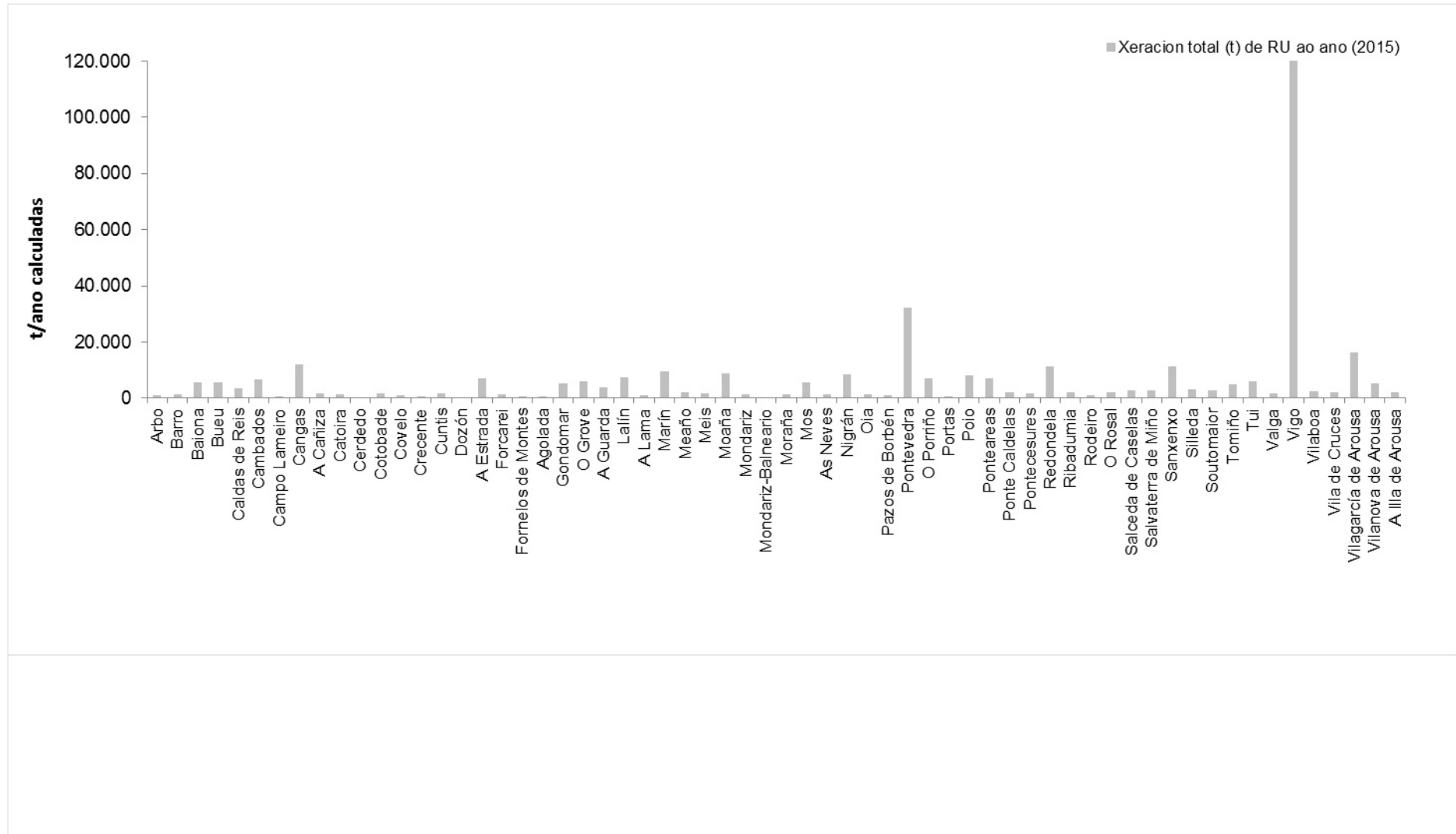
MET.C.01 02 Xeración total de residuos por ano (t/ano) en 2015

Gráfico Ourense:

MET.C.01 02 Xeración total de residuos por ano (t/ano) en 2015

Gráfico Pontevedra:

Indicador: MET.C.01

Xeración de residuos urbanos

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

NOTAS METODOLÓXICAS:

Deséñase o indicador baseado no Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia (PXRUG) 2010-2020, e particularmente en tres das dez liñas estratéxicas que contén: a “Liña estratéxica 2 (Plan de prevención de residuos)”, a “Liña estratéxica 5 (Fomento da prevención e a recollida selectiva da fracción “outros)” e a “Liña estratéxica 8 (Incremento da planificación territorial e impulso de novos instrumentos para a xestión sostible de residuos)”.

O valor limiar da medida 1 foi calculado a partir dos datos do PXRUG 201-2010, en concreto a partir do contido da táboa 1 da páxina 19 (Evolución da xeración de residuos e porcentaxe de variación interanual). Fíxose o cálculo do valor que se tiña para 2009 e resóuselle le o 10% de mesmo (1,216-0,122), porque na liña estratéxica 2 fórmulase un obxectivo de prevención dun 10% da xeración per cápita en 2020 respecto a 2009, situación de partida.

	Xeración absoluta Tm	Incremento anual absoluto	Xeración ratio kg/habitante/día	Incremento anual por habitante
1998	810.275	--	0,815	--
2002	1.027.421	6,70%	1,028	6,55%
2003	1.089.206	6,01%	1,085	5,48%
2004	1.062.616	-2,44%	1,058	-2,44%
2005	1.093.685	2,92%	1,085	2,51%
2006	1.222.287	11,76%	1,210	11,54%
2007	1.240.810	1,51%	1,266	1,33%
2009	1.238.736	-0,17%	1,219	-0,58%
2008	1.241.148	0,19%	1,216	-0,23%

O valor limiar da medida 2 (1.167.911 t) foi tomado directamente da táboa 22 da páxina 74 do PXRUG 2010-2020 (Recollida selectiva neta (RSN), recollida selectiva bruta (RSB) e recollida de Resto/FIRM previstas (valor relativo e absoluto).

	Valores relativos %			Valores absolutos		
	2009	2015	2020	2009	2015	2020
RSN TOTAL	13%	20%	35%	160.418	254051	417.408
RSN de FORSU	8%	15%	25%	38.872	83.344	119.232
RSN de Papel-Cartón	21%	33%	47%	46.524	75.539	103.790
RSN de Vidrio	47%	53%	60%	37.862	41.308	45.108
RSN de Envases	7%	13%	35%	12.063	25.280	60.956
RSN outros	10%	24%	40%	25.097	28.560	88.285
RSB	15%	24%	39%	185.455	311.897	457.985
Recollida de RESTO/FIRM	85%	76%	61%	1.055.693	975.115	709.926
TOTAL				1.241.148	1.287.912	1.167.911

PROCESO DE CÁLCULO:

Como se explicou nas fichas das medidas, os datos que se presentan foron obtidos directamente da fonte, neste caso a Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas.

O proceso de cálculo consistiu en obter para cada concello e cada un dos tipos de residuos (papel-cartón, vidro, materia orgánica, envases lixeiros, resto-non selectiva, residuos de aparellos eléctricos e electrónicos, voluminosos e pilas) as cantidades recollidas, que se suman, obtendo un dato total de xeración de residuos para cada concello (a medida 2). Cando non se dispoñía dos datos desagregados a nivel municipal ou ben se tiñan a nivel de agrupación ou de toda Galicia, a asignación das cantidades correspondentes foi feita en base á distribución poboacional (Poboación do concello considerado/Poboación da agrupación á que pertence o concello * Toneladas recollidas de cada residuo por esa agrupación).

A obtención da medida 1 obtívose expresando a cantidade total de residuos xerada en cada concello en kg e dividindo entre a poboación e os 365 días do ano.

Respecto á medida 2, os datos que se presentan foron obtidos directamente da fonte, neste caso a Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas. O proceso de cálculo consistiu en obter para cada concello e cada un dos tipos de residuos (papel-cartón, vidro, materia orgánica, envases lixeiros, resto-non selectiva, residuos de aparellos eléctricos e electrónicos, voluminosos e pilas) as cantidades recollidas, que se suman, obtendo un dato total de xeración de residuos para cada concello. Cando non se dispoñía dos datos desagregados a nivel municipal ou ben se tiñan a nivel de agrupación ou de toda Galicia, a asignación das cantidades correspondentes foi feita en base á distribución poboacional (Poboación do concello considerado/Poboación da agrupación á que pertence o concello * Toneladas recollidas de cada residuo por esa agrupación). A medida 1 obtívose expresando a cantidade total de residuos xerada en cada concello en kg e dividindo entre a poboación e os 365 días do ano.

FONTES DE INFORMACIÓN:						
Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Xeración de residuos total a nivel de concello en 2015	SXCAA (CMAOT)			Anual	

REFERENCIAS:

- Directiva 2008/98/CE do Parlamento Europeo e do Consello, de 19 de novembro de 2008, sobre os residuos e pola que se derrogan determinadas Directivas (DOUE L 312, de 22.11.2008).
- Lei 22/2011, de 28 de xullo, de residuos e solos contaminados (BOE núm. 181 de 29.7.2011).
- Lei 10/2008 de residuos de Galicia, do 3 de novembro (DOG núm. 224 do 18.11.2008 e BOE núm. 294 de 06.12.2008).
- Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2010, aprobado en virtude do acordo do Consello da Xunta de 13 de xaneiro de 2011.

DATOS:

A Coruña:

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
15001	Abegondo	1,241	2.530,72
15002	Ames	0,859	9.489,27
15003	Aranga	0,868	632,95
15004	Ares	1,310	2.745,69
15005	Arteixo	1,221	13.795,94
15006	Arzúa	1,002	2.273,42
15007	A Baña	0,758	1.022,90
15008	Bergondo	1,248	3.051,72
15009	Betanzos	1,240	5.975,34
15010	Boimorto	0,869	674,04
15011	Boiro	1,179	8.156,08
15012	Boqueixón	0,928	1.463,63
15013	Brión	0,750	2.071,91
15014	Cabana de Bergantiños	0,696	1.155,76
15015	Cabanas	1,368	1.647,13
15016	Camañas	1,212	2.467,40
15017	Cambre	1,234	10.842,80
15018	A Capela	1,104	537,46
15019	Carballo	1,012	11.553,42
15020	Carnota	1,113	1.740,96
15021	Carral	1,246	2.811,08
15022	Cedeira	1,166	3.005,41
15023	Cee	1,309	3.689,36
15024	Cercada	1,125	2.084,78
15025	Cerdido	0,770	346,75
15027	Coirós	1,174	752,82
15028	Corcubión	1,300	785,12
15029	Coristanco	0,811	1.939,38
15030	A Coruña	1,120	99.650,34
15031	Culleredo	1,234	13.330,34
15032	Curtis	2,372	3.476,61
15033	Dodro	0,985	1.035,88
15034	Dumbria	0,757	849,69
15035	Fene	0,990	4.838,98
15036	Ferrol	1,121	28.425,00
15037	Fisterra	1,302	2.268,54
15038	Frades	0,816	733,08
15039	Irixoa	0,872	442,34
15040	Laxe	1,050	1.221,17
15041	A Laracha	1,015	4.222,39
15042	Lousame	1,286	1.625,58
15043	Malpica de Bergantiños	1,222	2.527,52
15044	Mañón	1,046	555,06
15045	Mazaricos	0,923	1.406,16
15046	Melide	1,302	3.583,47
15047	Mesía	0,878	875,75
15048	Miño	1,385	2.961,99

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
15049	Moeche	0,981	446,05
15050	Monfero	0,689	511,91
15051	Mugardos	1,168	2.286,48
15052	Muxia	0,976	1.789,99
15053	Muros	1,254	4.101,30
15054	Narón	1,050	15.170,35
15055	Neda	1,039	1.995,95
15056	Negreira	0,969	2.452,12
15057	Noia	1,160	6.124,86
15058	Oleiros	1,241	15.715,80
15059	Ordes	1,057	4.929,94
15060	Oroso	0,865	2.340,15
15061	Ortigueira	1,222	2.737,35
15062	Outes	0,988	2.413,00
15064	Pademe	0,965	869,36
15065	Padrón	1,172	3.698,80
15066	O Pino	1,046	1.797,09
15067	A Pobra do Caramiñal	1,293	4.541,23
15068	Ponteceso	1,025	2.166,69
15069	Pontevedra	1,161	3.394,03
15070	As Pontes de García Rodríguez	1,015	3.891,56
15071	Porto do Son	1,052	3.623,38
15072	Rianxo	1,027	4.266,88
15073	Ribeira	1,245	12.434,80
15074	Rois	1,009	1.733,94
15075	Sada	1,239	6.818,24
15076	San Sadurniño	0,840	922,42
15077	Santa Comba	0,977	3.436,99
15078	Santiago de Compostela	1,290	45.010,34
15079	Santiso	0,785	489,49
15080	Sobrado	0,231	161,22
15081	As Somozas	0,831	361,46
15082	Teo	1,061	7.166,08
15083	Toques	0,908	401,97
15084	Tordoia	0,757	992,45
15085	Touro	0,405	558,24
15086	Trazo	0,794	946,16
15087	Valdoviño	1,432	3.530,81
15088	Val do Dubra	0,895	1.317,49
15089	Vedra	0,814	1.502,40
15090	Vilasantar	0,377	176,25
15091	Vilarmador	0,960	432,01
15092	Vimianzo	1,081	2.967,22
15093	Zas	0,840	1.486,63
15091	Cariño	1,113	1.692,16
15092	Oza-Cesuras	1,033	1.980,15

TOTAL GALICIA 1,090 1.087.471,65

DATOS:

Lugo:

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
27001	Abadín	0,747	712,03
27002	Alfoz	0,857	577,25
27003	Antas de Ulla	0,866	666,75
27004	Baleira	0,764	384,65
27005	Barreiros	1,715	1.890,67
27006	Becerreá	0,874	953,12
27007	Begonte	1,051	1.212,16
27008	Bóveda	1,028	579,86
27009	Carballedo	0,766	657,41
27010	Castro de Rei	1,049	1.972,53
27011	Castroverde	0,982	1.004,69
27012	Cervantes	0,864	468,94
27013	Cervo	1,119	1.771,31
27014	O Corgo	0,987	1.313,19
27015	Cospeito	0,878	1.547,23
27016	Chantada	0,991	3.071,28
27017	Folgoso do Courel	0,828	328,99
27018	A Fonsagrada	0,910	1.275,19
27019	Foz	1,325	4.783,90
27020	Friol	0,861	1.239,20
27021	Xermade	1,020	738,91
27022	Guitiriz	0,967	1.947,51
27023	Guntín	0,694	729,69
27024	O Incio	0,776	503,57
27025	Xove	1,162	1.452,07
27026	Láncara	1,132	1.142,29
27027	Lourenzá	1,056	886,68
27028	Lugo	1,140	40.819,07
27029	Meira	0,974	622,06
27030	Mondoñedo	0,983	1.391,20
27031	Monforte de Lemos	1,083	7.533,69
27032	Monterroso	1,060	1.461,82
27033	Muras	0,604	150,88
27034	Navia de Suarna	0,867	383,44

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
27035	Negueira de Muíiz	0,612	47,80
27037	As Nogais	0,855	371,80
27038	Ouro	0,657	252,98
27039	Outeiro de Rei	1,274	2.356,65
27040	Palas de Rei	0,987	1.293,00
27041	Pantón	0,905	883,66
27042	Paradela	0,780	550,81
27043	O Páramo	0,725	390,26
27044	A Pastoriza	0,933	1.114,87
27045	Pedrafita do Cebreiro	0,909	371,44
27046	Pol	0,935	591,37
27047	A Pobra do Brollón	0,788	515,93
27048	A Pontenova	0,952	858,47
27049	Portomarin	1,079	613,23
27050	Quiroga	0,893	1.116,43
27051	Ribadeo	1,408	5.100,99
27052	Ribas de Sil	0,901	329,18
27053	Ribeira de Piquín	0,936	198,18
27054	Riotorto	0,946	471,17
27055	Samos	0,822	427,53
27056	Rábade	1,807	1.021,67
27057	Sarria	1,200	5.864,43
27058	O Saviñao	0,872	1.290,44
27059	Sober	0,832	728,91
27060	Taboada	0,879	972,84
27061	Trabada	0,875	376,41
27062	Triacastela	1,307	333,49
27063	O Valadouro	1,031	770,37
27064	O Vicedo	1,071	711,47
27065	Vilalba	1,007	5.381,50
27066	Viveiro	1,288	7.395,69
27901	Baralla	0,853	847,93
27902	Burela	1,175	4.110,07

TOTAL GALICIA 1,090 1.087.471,65

DATOS:

Ourense:

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
32001	Allariz	1,007	2.224,40
32002	Amoeiro	0,887	726,96
32003	A Arnoia	0,956	362,79
32004	Avión	0,877	627,94
32005	Baltar	0,908	331,96
32006	Bande	0,902	571,42
32007	Baños de Molgas	0,954	577,13
32008	Barbadás	0,971	3.708,72
32009	O Barco de Valdeorras	0,959	4.827,26
32010	Bede	0,944	155,34
32011	Beariz	0,881	326,60
32012	Os Blancos	0,906	290,33
32013	Boborás	0,869	796,26
32014	A Bola	0,650	317,53
32015	O Bolo	0,960	346,32
32016	Calvos de Randín	0,884	297,35
32017	Carballada de Valdeorras	0,749	464,12
32018	Carballada de Avia	0,777	397,26
32019	O Carballiño	0,901	4.603,96
32020	Cartelle	0,858	893,27
32021	Castrelo do Val	0,919	362,01
32022	Castrelo de Miño	0,809	459,35
32023	Castro Caldelas	0,947	467,05
32024	Celanova	0,875	1.768,41
32025	Centle	0,958	415,75
32026	Coles	0,888	1.026,91
32027	Cortegada	0,945	408,22
32028	Cualedro	0,904	607,44
32029	Chandrexa de Queixa	0,914	176,20
32030	Entrimo	0,889	405,74
32031	Esgos	0,946	421,14
32032	Xinzo de Limia	0,954	3.498,39
32033	Gomesende	0,878	265,59
32034	A Gudiña	1,092	554,84
32035	O Irixo	0,859	501,49
32036	Xunqueira de Ambia	0,937	512,32
32037	Xunqueira de Espadanedo	0,981	292,89
32038	Larouco	1,094	210,11
32039	Laza	0,931	483,65
32040	Leiro	0,959	570,28
32041	Lobeira	0,877	260,26
32042	Lobios	0,895	649,78
32043	Maceda	1,053	1.136,70
32044	Manzaneda	0,923	328,46
32045	Maside	0,958	1.006,34
32046	Melón	0,765	360,83

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
32047	A Merca	0,883	651,24
32048	A Mezquita	0,896	362,82
32049	Montederramo	0,929	273,72
32050	Monterrei	0,906	911,78
32051	Muiños	0,903	534,78
32052	Nogueira de Ramuín	0,961	745,13
32053	Oimbra	0,912	672,40
32054	Ourense	1,025	39.730,21
32055	Paderne de Allariz	0,930	504,43
32056	Padrenda	0,654	456,27
32057	Parada de Sil	0,949	209,51
32058	O Pereiro de Aguiar	0,992	2.288,11
32059	A Peroxa	0,873	649,08
32060	Petín	1,122	390,42
32061	Piñor	0,671	301,58
32062	Porqueira	0,886	291,33
32063	A Pobra de Trives	0,936	767,25
32064	Pontedeiva	0,900	197,12
32065	Punxín	0,875	242,66
32066	Quintela de Leirado	0,868	199,29
32067	Rairiz de Veiga	0,885	461,74
32068	Ramirás	0,866	507,83
32069	Ribadavia	1,144	2.134,60
32070	San Xoán de Río	0,907	198,56
32071	Riós	0,923	566,90
32072	A Rúa	1,097	1.839,90
32073	Rubiá	0,942	506,44
32074	San Amaro	0,863	368,71
32075	San Cibrao das Viñas	1,504	2.764,21
32076	San Cristovo de Cea	0,882	755,23
32077	Sandiás	0,917	437,25
32078	Sarreaus	0,908	425,31
32079	Taboadela	0,930	513,70
32080	A Teixeira	0,934	128,88
32081	Toén	0,802	710,37
32082	Trasmiras	0,893	459,54
32083	A Veiga	1,012	349,53
32084	Verea	0,872	331,78
32085	Verín	0,932	4.797,42
32086	Viana do Bolo	1,073	1.189,06
32087	Vilamarín	0,865	639,62
32088	Vilamartín de Valdeorras	1,101	722,84
32089	Vilar de Barrio	0,870	462,08
32090	Vilar de Santos	0,907	296,04
32091	Vilardavós	0,901	713,43
32092	Vilariño de Conso	1,070	240,28
TOTAL GALICIA		1,090	1.087.471,65

DATOS:

Pontevedra:

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
36001	Arbo	0,943	979,78
36002	Barro	1,068	1.452,33
36003	Baiona	1,306	5.753,00
36004	Bueu	1,245	5.565,75
36005	Caldas de Reis	0,957	3.435,44
36006	Cambados	1,346	6.824,61
36007	Campo Lameiro	0,767	540,90
36008	Cangas	1,242	12.017,51
36009	A Cañiza	0,913	1.742,97
36010	Catoira	0,958	1.177,36
36011	Cerdedo	0,637	424,92
36012	Cotobade	1,003	1.586,30
36013	Covelo	0,894	854,30
36014	Crecente	0,901	740,41
36015	Cuntis	0,871	1.550,01
36016	Dozón	0,674	288,75
36017	A Estrada	0,903	6.930,31
36018	Forcarei	0,893	1.199,88
36019	Fornelos de Montes	0,991	649,08
36020	Agolada	0,839	791,40
36021	Gondomar	1,047	5.370,33
36022	O Grove	1,483	5.844,60
36023	A Guarda	1,005	3.737,72
36024	Lalín	1,005	7.340,28
36025	A Lama	0,985	959,66
36026	Marín	1,028	9.408,41
36027	Meaño	0,959	1.884,14
36028	Meis	0,881	1.609,49
36029	Moaña	1,241	8.830,15
36030	Mondariz	0,850	1.447,50
36031	Mondariz-Balneario	1,654	393,51

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
36032	Moraña	0,824	1.311,49
36033	Mos	1,026	5.729,33
36034	As Neves	0,800	1.187,06
36035	Nigrán	1,336	8.591,91
36036	Oia	1,118	1.227,19
36037	Pazos de Borbén	0,850	951,13
36038	Pontevedra	1,071	32.268,70
36039	O Porriño	1,027	7.084,18
36040	Portas	0,713	797,14
36041	Poio	1,333	8.196,00
36042	Ponteareas	0,848	7.116,72
36043	Ponte Caldelas	1,020	2.062,26
36044	Ponteceures	1,546	1.728,36
36045	Redondela	1,054	11.425,30
36046	Ribadumia	1,075	1.996,34
36047	Rodeiro	0,828	816,04
36048	O Rosal	0,813	1.901,00
36049	Salceda de Caselas	0,799	2.588,52
36050	Salvaterra de Miño	0,788	2.767,91
36051	Sanxenxo	1,790	11.362,76
36052	Silleda	1,002	3.208,67
36053	Soutomaior	0,991	2.645,51
36054	Tomíño	0,969	4.833,32
36055	Tui	0,953	5.918,41
36056	Valga	0,787	1.740,79
36057	Vigo	1,128	121.049,05
36058	Vilaboa	1,100	2.433,75
36059	Vila de Cruces	0,939	1.903,81
36060	Vilagarcía de Arousa	1,190	16.280,87
36061	Vilanova de Arousa	1,333	5.071,15
36901	A Illa de Arousa	1,193	2.158,23
TOTAL GALICIA		1,090	1.087.471,65

GLOSARIO:

CMAOT: consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio
DOT: Directrices de ordenación do territorio
FIRM: fracción inorgánica de residuos municipais
POL: Plan de ordenación do litoral
PXRUG: Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia
RSB: recollida selectiva bruta
RSN: recollida selectiva neta
RU: residuos urbanos
SXCAA: Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

Xunta de Galicia

MET.C.01

Xeración de residuos urbanos

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Determinar a evolución da xeración bruta de residuos.

A xeración e acumulación crecente de residuos urbanos como consecuencia das actividades da poboación (domésticas-residenciais, de servizos, industriais, etc) exerce unha importante presión sobre o medio. O indicador pode contribuir na avaliación das estratexias educativas para unha xestión destes máis eficientes, que favorezan a redución, a reutilización e a posterior reciclaxe e valorización no marco da normativa vixente ás diferentes escalas (UE, estatal, autonómica).

O indicador garda relación cos do cadro que se xunta, vinculados estreitamente á ocupación do territorio e ás actividades económicas, condicionantes directos da tipoloxía e volume de residuos xerados.

Descrición do indicador:

O indicador mide a xeración de residuos en Galicia segundo dúas medidas que ofrecen información complementaria; mentres que a primeira delas mostra o dato por habitante e día, a segunda recolle o dato en valor absoluto para cada concello ao longo do ano.

O indicador incorpora os modelos de xestión de RU: modelo Húmido-seco (Nostián, Barbanza), Sogama e o modelo vertedoiro.

En canto aos valores de referencia considerados:

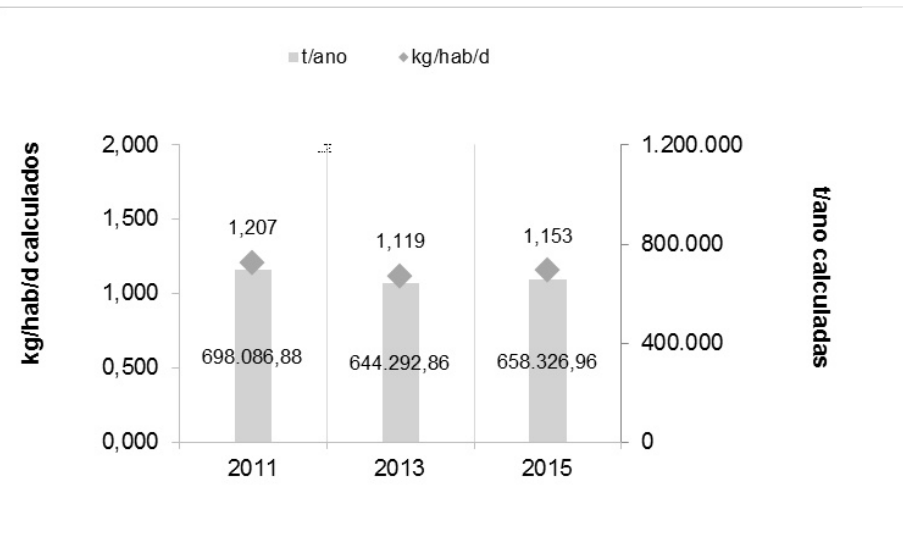
- Segundo o Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia 2010-2020 (PXRUG), O valor a alcanzar en termos de cantidade de residuos urbanos diaria en 2020 é 1,094 kg/hab/d (ver apartado de “Notas metodolóxicas” do Anexo).

- Segundo o PXRUG 2010-2020, o valor previsto para o 2020 integrando o obxectivo de prevención do 10% per cápita, é de 1.167.911 t/ano (ver apartado de “Notas metodolóxicas” do Anexo).

Medidas do indicador:

1. Xeración de residuos por habitante e día (kg/hab/d) en 2015
2. Xeración total de residuos por ano (t/ano) en 2015

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

CICLO DE MATERIAIS C

Nome

Xeración de residuos urbanos 01

Estado:

En 2015, a cantidade de residuos urbanos xerados nos concellos do POL por habitante e día por termo medio foi de 1,153 kg/hab/d, mentres que a cantidade total recollida foi de 658.327 t.

Respecto á medida 1 para o ano 2015, a cantidade obtida para o ámbito de estudo é superior á que se obtén para o total dos concellos galegos (1,090 kg/hab/d) e tamén superior á prevista para Galicia no PXRUG 2010-2020, que é de 1,094 kg/hab/d ao final do período. No caso do POL, en 31 concellos as cantidades medias diarias recollidas foron inferiores.

A análise por tramos provinciais sinala que por termo medio é nos concellos de Lugo nos que as cantidades diarias xeradas son superiores (1,283 kg/hab/d), seguidos polos concellos de Pontevedra (1,153 kg/hab/d) e os de A Coruña (1,143 kg/hab/d).

Porén, a nivel de concello, a variabilidade é grande. Así, os valores máis elevados de cantidade diaria por persoa obtéñense en Sanxenxo, Barreiros, O Grove, Valdoviño e Ribadeo, todos eles por riba do 1,4 Kg/hab/d. Os resultados, reflicten con bastante fidelidade cales son os concellos que contan con maior poboación estacional, porque neles os valores obtidos son superiores aos que se poderían esperar se se tivera en conta unicamente a poboación censada neles.

En canto á medida 2, os resultados de 2015 reproducen con bastante fidelidade cales son os concellos con máis poboación, de xeito que as maiores cantidades anuais se recollen en Vigo, A Coruña, Pontevedra, Ferrol e Vilagarcía de Arousa, en todos eles por riba das 15.000 toneladas.

Coherencia co modelo territorial

A perspectiva do metabolismo urbano que tanto o POL como as DOT introducen no modelo territorial para acadar unha maior eficiencia territorial, constitúen o marco para unha xestión integrada do espazo litoral. Os datos da serie temporal resultan coherentes cos obxectivos sinalados por ambos marcos normativos que se concretan no PXRUG 2010-2020.

En relación á tendencia do indicador no ámbito litoral, amosa diferencias segundo o período que se estude. Así, desde 2011 reducíronse tanto as cantidades medias diarias por persoa como as totais a nivel de concello, aínda que en 2013 aumentaron ambas.

A medida 1 descendeu en 54 concellos, mentres que a medida 2 fíxoo en 73 concellos. O concello galego coa maior redución neste período foi Vigo (11.192 t menos en 2015 que en 2011), seguido da Coruña (5.485 t menos), Ferrol (2.189 t menos) e Oleiros, con 1.669 t menos).

Indicador: MET.C.01 Xeración de residuos urbanos

Xeración de residuos urbanos por habitante e día

Caderno Medida 01

Xeración de residuos urbanos (kg/hab/d) no ano 2011

■ 0,502 - 1,090
 ■ 1,091 - 1,821

Xeración de residuos urbanos (t) no ano 2015

■ 0,231 - 1,090
 ■ 1,091 - 2,372

MET C 01 Xeración de residuos urbanos

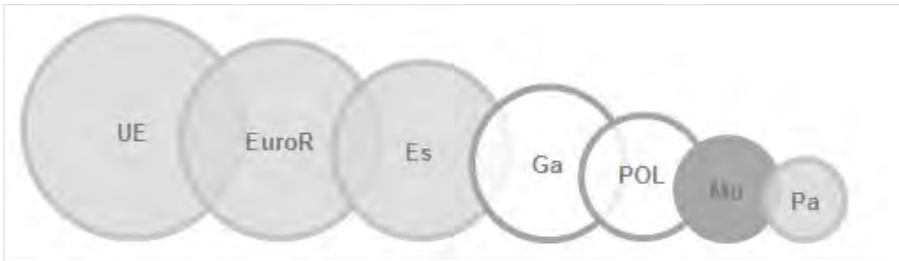
Medida: **01 Xeración de residuos por habitante e día**

Descrición:

Xeración de residuos urbanos diaria per cápita durante o ano de referencia para cada concello expresado en kilos por habitante e día (kg/hab/d)

Esta medida ten correspondencia cun dato fonte de información.

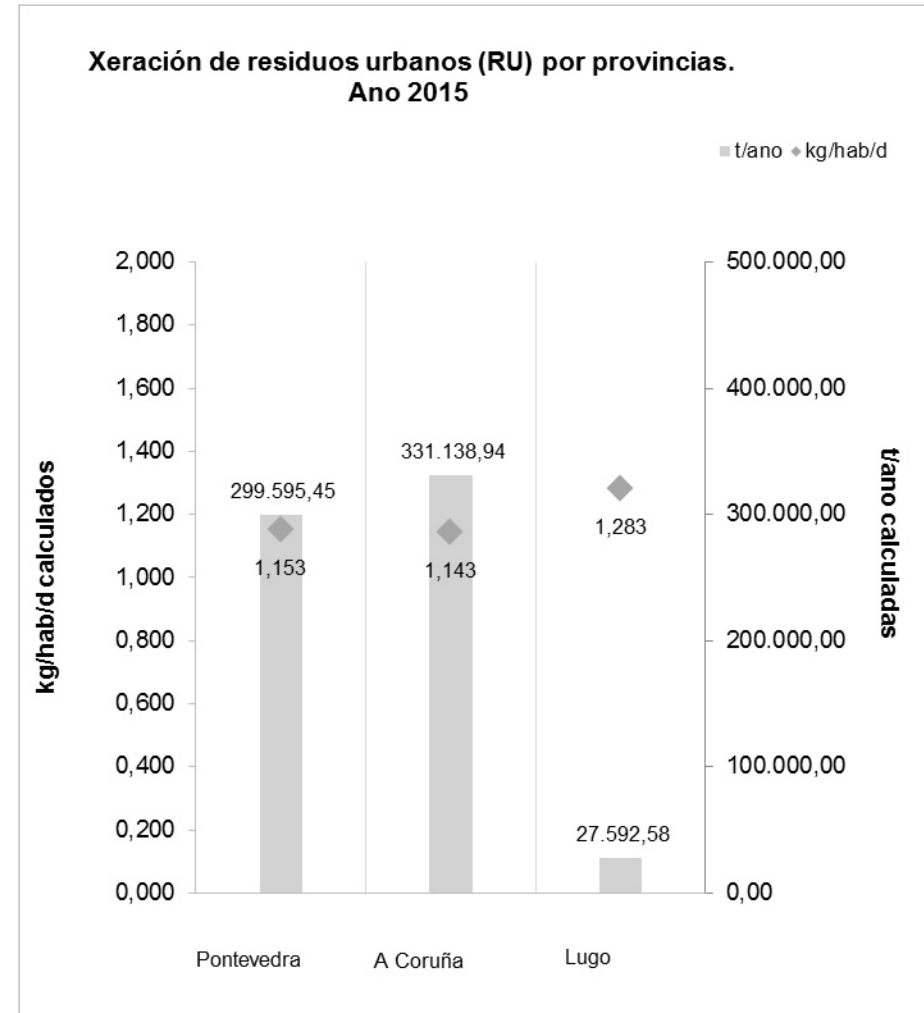
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL); Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

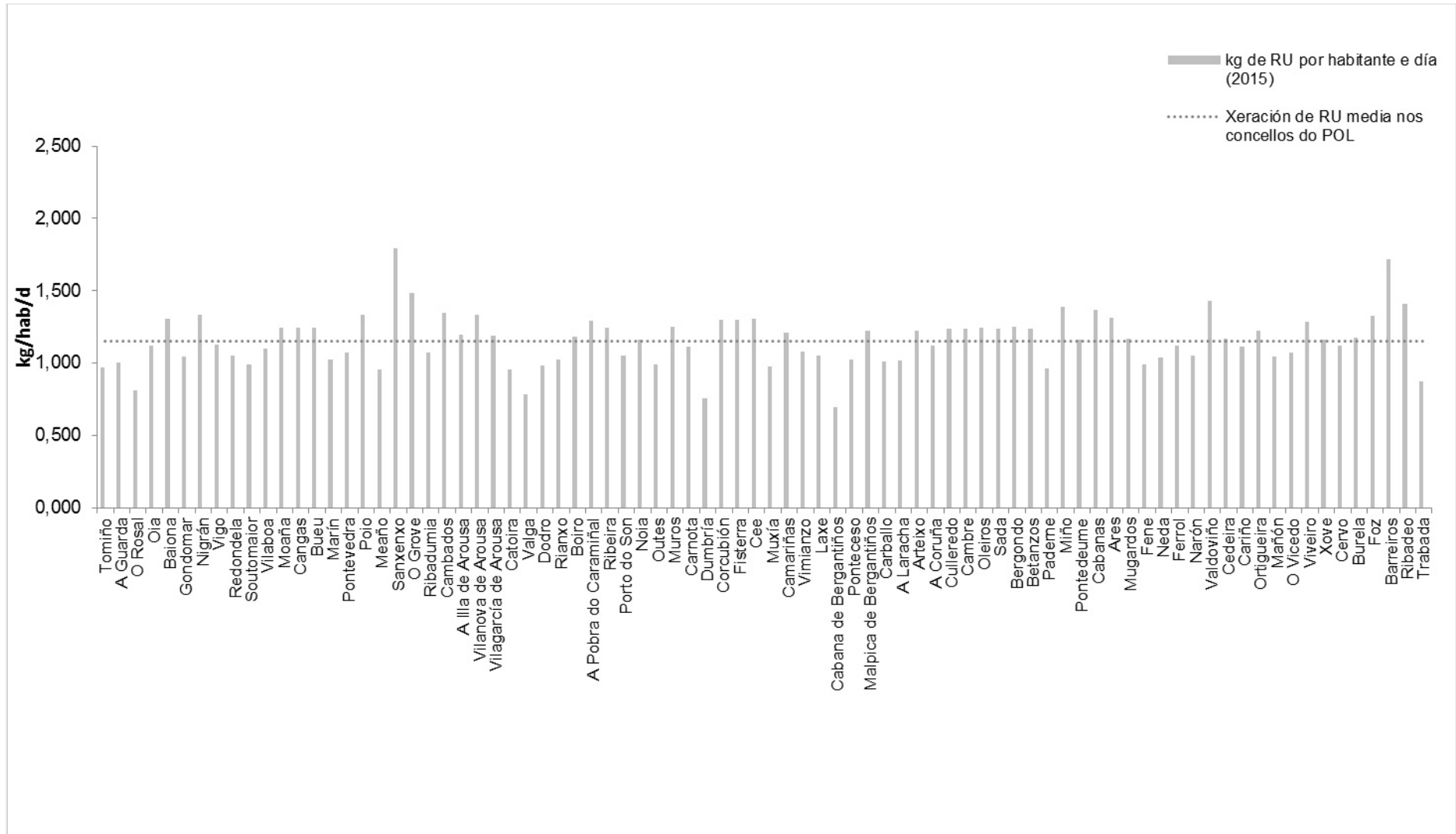
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.C.01 01 Xeración de residuos por habitante e día (2015)

Gráfico ámbito POL:

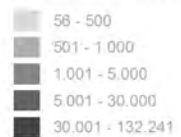
Indicador: MET.C.01 Xeración de residuos urbanos

Xeración total de residuos por ano

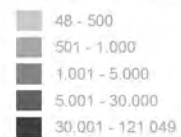
Caderno Medida 02

Xeración de residuos urbanos (t) no ano 2011

Xeración de residuos urbanos (t) no ano 2015

MET C 01 Xeración de residuos urbanos

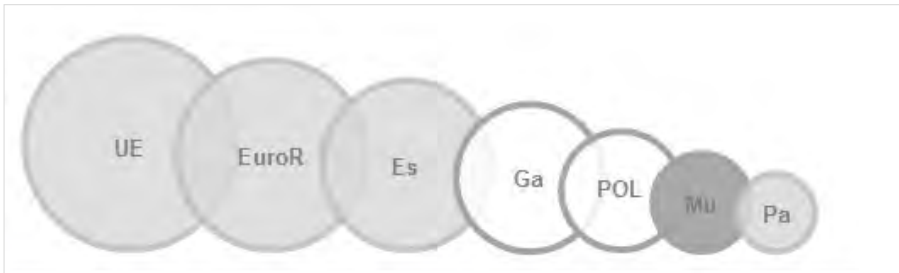
Medida: **02 Xeración total de residuos por ano**

Descrición:

Xeración total anual de residuos no ano de referencia para cada concello expresado en toneladas ano (t/ano)

Esta medida ten correspondencia cun dato fonte de información.

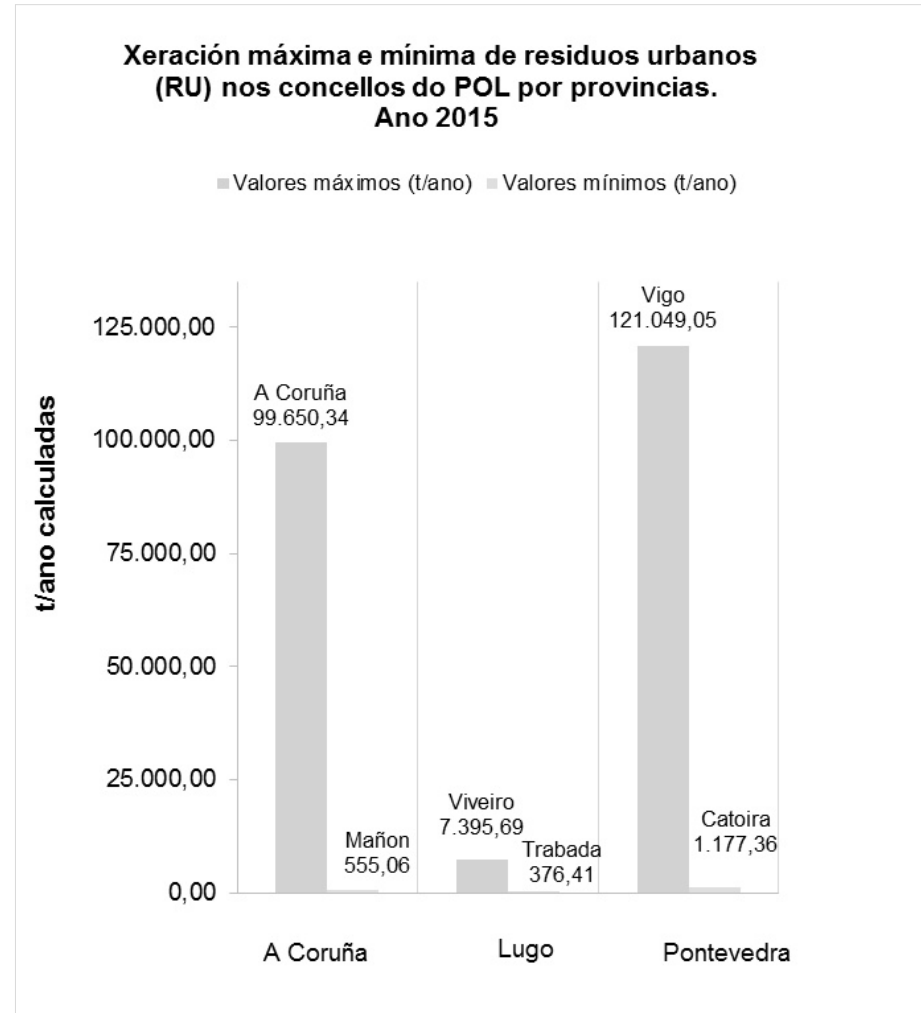
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL(Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

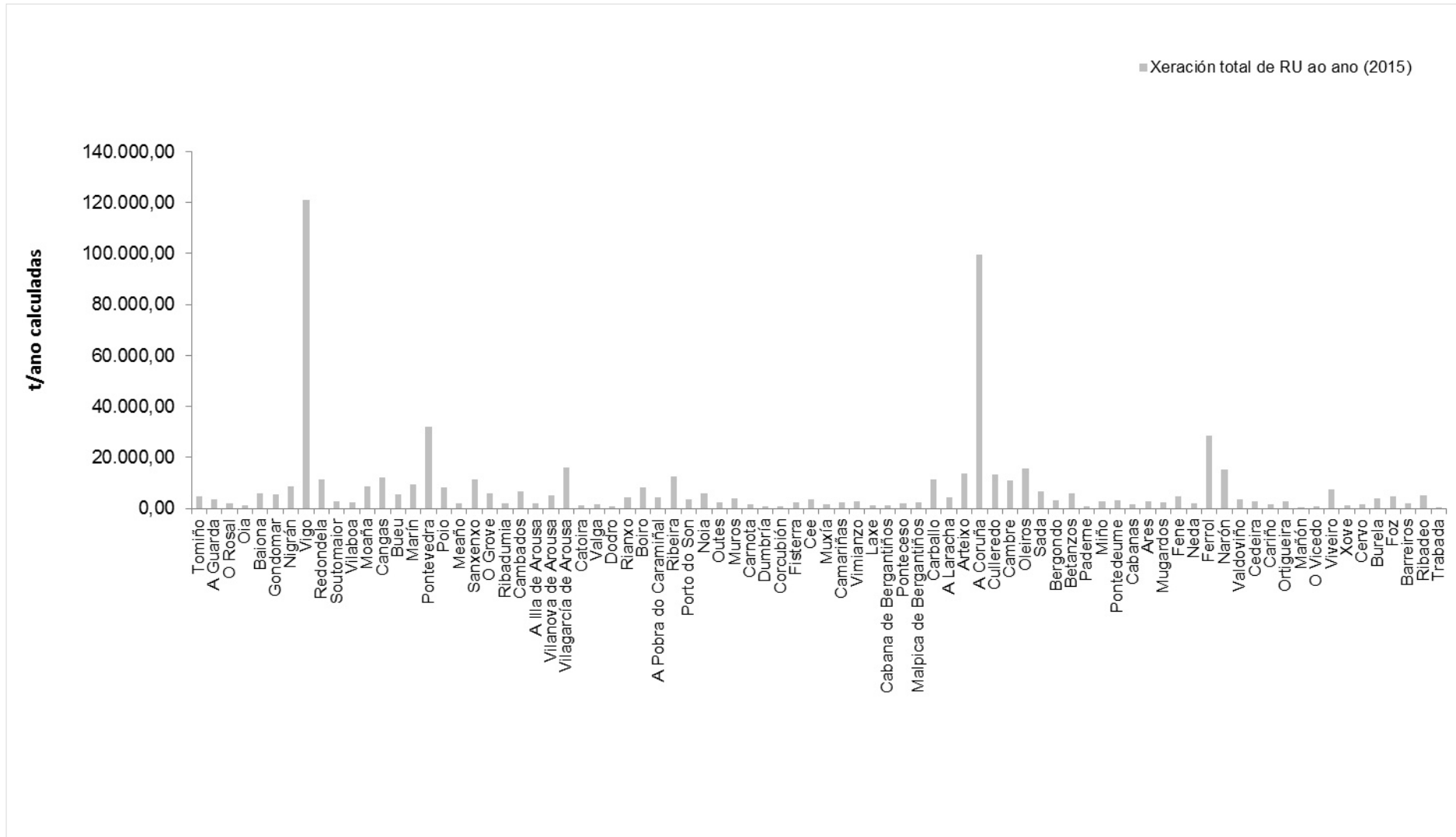
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.C.01 02 Xeración total de residuos por ano (2015)

Gráfico ámbito POL:

Indicador: MET.C.01

Xeración de residuos urbanos

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

NOTAS METODOLÓXICAS:

Deséñase o indicador baseado no Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia (PXRUG) 2010-2020, e particularmente en tres das dez liñas estratéxicas que contén: a "Liña estratéxica 2 (Plan de prevención de residuos)", a "Liña estratéxica 5 (Fomento da prevención e a recollida selectiva da fracción "outros")" e a "Liña estratéxica 8 (Incremento da planificación territorial e impulso de novos instrumentos para a xestión sostible de residuos)", cuxos respectivos obxectivos xerais se resumen a continuación:

"Liña estratéxica 2 (Plan de prevención de residuos)":

- Promover a prevención de produtos que se transformen en residuos que sexan de difícil reintrodución nos ciclos produtivos.
- Promover a prevención de produtos que se transformen en residuos que teñan efectos prexudiciais sobre o medio ou as persoas.
- Previr, especialmente, a xeración de residuos de envases, papel e das novas fraccións minoritarias.
- Promover e reactivar as posibilidades de reutilización e a reparación.
- Promover a reciclaxe da FORSU en orixe (autocompostaxe) e loitar contra o malgasto de alimentos.
- Facer chegar á sociedade de forma clara a mensaxe da prevención e o consumo responsable.
- Introducir nos hábitos da vida cotiá actuacións que fomenten o consumo responsable e inmaterial.
- Conseguir o compromiso dos axentes económicos para avanzar na prevención.
- Dotar ás entidades locais e a outras administracións e entidades dos instrumentos necesarios para incidir na prevención a nivel local.

Formúlase un obxectivo de prevención dun 10% da xeración per cápita en 2020 respecto a 2009, situación de partida.

"Liña estratéxica 5 (Fomento da prevención e a recollida selectiva da fracción "outros")", que ten varios obxectivos xerais, algún deles directamente relacionado con puntos limpos:

- Previr a xeración destas fraccións, especialmente das que son máis habituais ou conteñen residuos especiais. Porase especial atención a: voluminosos, aparellos eléctricos e electrónicos, téxtil e téxtil sanitario, cascallos e pilas.
- Desenvolver a responsabilidade do produtor nos casos en que exista a normativa adecuada (RAEE, pilas e baterías, vehículos fóra de uso, etc.).
- Fomentar a cultura do mantemento e a reparación e reutilización dalgunhas destas fraccións, como por exemplo mobles, electrodomésticos ou téxtil.
- Aumentar a recollida selectiva destas fraccións.
- Fomentar a loxística inversa promovendo a entrega de determinadas fraccións nos puntos de venda cando sexa preciso.
- Potenciar o uso do punto limpo nas súas diferentes formas como punto de recollida selectiva, especialmente para as fraccións reutilizables, reciclables ou especiais.
- Potenciar a utilización dos servizos a demanda ofrecidos polo concello.
- Mellorar as opcións e a eficiencia da recuperación e a reciclaxe destas fraccións. (Liña Estratéxica 2)

NOTAS METODOLÓXICAS:

O valor limiar da medida 2 (1.167.911 t) foi tomado directamente da táboa 22 da páxina 74 do PXRUG 2010-2020 (Recollida selectiva neta (RSN), recollida selectiva bruta (RSB) e recollida de Resto/FIRM previstas (valor relativo e absoluto).

“Liña estratéxica 8 (Incremento da planificación territorial e impulso de novos instrumentos para a xestión sostible de residuos)”:

O obxectivo desta liña estratéxica é, pois, fomentar a organización local e territorial, mediante o fomento e reforzo das estruturas territoriais, á vez que se impulsan medidas para introducir criterios de sustentabilidade na xestión local de residuos, adaptando cada modelo ás características de cada territorio.

VALORES LIMIARES:

Medida 1. Fonte: PXRUG 2010-2020 (Páx 19).

Táboa 1. Evolución da xeración de residuos e porcentaxe de variación interanual

	Xeración absoluta Tm	Incremento anual absoluto	Xeración ratio kg/habitante/día	Incremento anual por habitante
1998	810.275	--	0,815	--
2002	1.027.421	6,70%	1,028	6,55%
2003	1.089.206	6,01%	1,085	5,48%
2004	1.062.616	-2,44%	1,058	-2,44%
2005	1.093.685	2,92%	1,085	2,51%
2006	1.222.287	11,76%	1,210	11,54%
2007	1.240.810	1,51%	1,266	1,33%
2009	1.238.736	-0,17%	1,219	-0,58%
2008	1.241.148	0,19%	1,216	-0,23%

O valor limiar foi calculado a partir dos datos desta táboa, facendo o cálculo do valor que se tiña para 2009 e restándolle o 10% de mesmo (1,216-0,122).

Medida 2. Fonte: PXRUG 2010-2020 (páxina 74).

Táboa 22. Recollida selectiva neta (RSN), recollida selectiva bruta (RSB) e recollida de Resto/FIRM previstas (valor relativo e absoluto)

	Valores relativos %			Valores absolutos		
	2009	2015	2020	2009	2015	2020
RSN TOTAL	13%	20%	35%	160.418	254051	417.408
RSN de FORSU	8%	15%	25%	38.872	83.344	119.232
RSN de Papel-Cartón	21%	33%	47%	46.524	75.539	103.790
RSN de Vidrio	47%	53%	60%	37.862	41.308	45.108
RSN de Envases	7%	13%	35%	12.063	25.280	60.956
RSN outros	10%	24%	40%	25.097	28.560	88.285
RSB	15%	24%	39%	185.455	311.897	457.985
Recollida de RESTO/FIRM	85%	76%	61%	1.055.693	975.115	709.926
TOTAL				1.241.148	1.287.912	1.167.911

O valor limiar (1.167.911 t) foi tomado directamente da táboa.

PROCESO DE CÁLCULO:

Como se explicou nas fichas das medidas, os datos que se presentan foron obtidos directamente da fonte, neste caso a Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas. O proceso de cálculo consistiu en obter para cada concello e cada un dos tipos de residuos (papel-cartón, vidro, materia orgánica, envases lixeiros, resto-non selectiva, residuos de aparellos eléctricos e electrónicos, voluminosos e pilas) as cantidades recollidas, que se suman, obtendo un dato total de xeración de residuos para cada concello (a medida 2). Cando non se dispoñía dos datos desagregados a nivel municipal ou ben se tiñan a nivel de agrupación ou de toda Galicia, a asignación das cantidades correspondentes foi feita en base á distribución poboacional (Poboación do concello considerado/Poboación da agrupación á que pertence o concello * Toneladas recollidas de cada residuo por esa agrupación). A obtención da medida 1 obtívose expresando a cantidade total de residuos xerada en cada concello en kg e dividindo entre a poboación e os 365 días do ano.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Xeración de residuos total a nivel de concello en 2015	SXCAA (CMAOT)			Anual	

REFERENCIAS:

Directiva 2008/98/CE do Parlamento Europeo e do Consello, de 19 de novembro de 2008, sobre os residuos e pola que se derrogan determinadas Directivas (DOUE L 312, de 22.11.2008).

Lei 22/2011, de 28 de xullo, de residuos e solos contaminados (BOE núm. 181, de 29.07.2011).

Lei 10/2008 de residuos de Galicia, do 3 de novembro (DOG núm. 224 do 18.11.2008 e BOE núm. 294, de 06.12.2008).

Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2010, aprobado en virtude do acordo do Consello da Xunta de 13 de xaneiro de 2011.

DATOS:

Ámbito POL:

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
36054	Tomíño	0,969	4.833,32
36023	A Guarda	1,005	3.737,72
36048	O Rosal	0,813	1.901,00
36036	Oia	1,118	1.227,19
36003	Baiona	1,306	5.753,00
36021	Gondomar	1,047	5.370,33
36035	Nigrán	1,336	8.591,91
36057	Vigo	1,128	121.049,05
36045	Redondela	1,054	11.425,30
36053	Soutomaior	0,991	2.645,51
36058	Vilaboa	1,100	2.433,75
36029	Moaña	1,241	8.830,15
36008	Cangas	1,242	12.017,51
36004	Bueu	1,245	5.565,75
36026	Marín	1,028	9.408,41
36038	Pontevedra	1,071	32.268,70
36041	Poio	1,333	8.196,00
36027	Meaño	0,959	1.884,14
36051	Sanxenxo	1,790	11.362,76
36022	O Grove	1,483	5.844,60
36046	Ribadumia	1,075	1.996,34
36006	Cambados	1,346	6.824,61
36901	A Illa de Arousa	1,193	2.158,23
36061	Vilanova de Arousa	1,333	5.071,15
36060	Vilagarcía de Arousa	1,190	16.280,87
36010	Catoira	0,958	1.177,36
36056	Valga	0,787	1.740,79
15033	Dodro	0,985	1.035,88
15072	Rianxo	1,027	4.266,88
15011	Boiro	1,179	8.156,08
15067	A Pobra do Caramiñal	1,293	4.541,23
15073	Ribeira	1,245	12.434,80
15071	Porto do Son	1,052	3.623,38
15057	Noia	1,160	6.124,86
15062	Outes	0,988	2.413,00
15053	Muros	1,254	4.101,30
15020	Carnota	1,113	1.740,96
15034	Dumbria	0,757	849,69
15028	Corcubión	1,300	785,12
15037	Fisterra	1,302	2.268,54
15023	Cee	1,309	3.689,36

Código INE	Concello	kg de RU /hab/d (2015)	t de RU /ano (2015)
15052	Muxia	0,976	1.789,99
15016	Camariñas	1,212	2.467,40
15092	Vimianzo	1,081	2.967,22
15040	Laxe	1,050	1.221,17
15014	Cabana de Bergantiños	0,696	1.155,76
15068	Ponteceso	1,025	2.166,69
15043	Malpica de Bergantiños	1,222	2.527,52
15019	Carballo	1,012	11.553,42
15041	A Laracha	1,015	4.222,39
15005	Arteixo	1,221	13.795,94
15030	A Coruña	1,120	99.650,34
15031	Culleredo	1,234	13.330,34
15017	Cambre	1,234	10.842,80
15058	Oleiros	1,241	15.715,80
15075	Sada	1,239	6.818,24
15008	Bergondo	1,248	3.051,72
15009	Betanzos	1,240	5.975,34
15064	Paderne	0,965	869,36
15048	Miño	1,385	2.961,99
15069	Pontedeume	1,161	3.394,03
15015	Cabanas	1,368	1.647,13
15004	Ares	1,310	2.745,69
15051	Mugardos	1,168	2.286,48
15035	Fene	0,990	4.838,98
15055	Neda	1,039	1.995,95
15036	Ferrol	1,121	28.425,00
15054	Narón	1,050	15.170,35
15087	Valdoviño	1,432	3.530,81
15022	Cedeira	1,166	3.005,41
15901	Cariño	1,113	1.692,16
15061	Ortigueira	1,222	2.737,35
15044	Mañón	1,046	555,06
27064	O Vicedo	1,071	711,47
27066	Viveiro	1,288	7.395,69
27025	Xove	1,162	1.452,07
27013	Cervo	1,119	1.771,31
27902	Burela	1,175	4.110,07
27019	Foz	1,325	4.783,90
27005	Barreiros	1,715	1.890,67
27051	Ribadeo	1,408	5.100,99
27061	Trabada	0,875	376,41

TOTAL POL 1,153 658.326,96

GLOSARIO:

CMAOT: consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio

DOT: Directrices de ordenación do territorio

FIRM: fracción inorgánica de residuos municipais

POL: Plan de ordenación do litoral

PXRUG: Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia

RSB: recollida selectiva bruta

RSN: recollida selectiva neta

RU: residuos urbanos

SXCAA: Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

Xunta de Galicia

MET.C.02

Recollida selectiva bruta

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

Determinar a evolución da recollida selectiva das distintas fraccións de residuos urbanos.

A xeración e acumulación crecente de residuos urbanos exerce unha importante presión sobre o medio. O fomento da prevención no que a xeración de residuos se refire, así como da recollida selectiva en orixe poden contribuír de forma importante a acadar o obxectivo global de mellorar a calidade de vida dos galegos e, en última instancia, axudar a protexer o medio ambiente.

O indicador pode contribuír ao deseño de estratexias de xestión máis eficientes, cara á redución, á reutilización e á posterior reciclaxe e valorización no marco da normativa vixente ás diferentes escalas (UE, estatal, autonómica). Garda relación cos do cadro que se xunta, vinculados estreitamente á ocupación do territorio e ás actividades económicas, condicionantes directos da tipoloxía e volume de residuos xerados.

Descrición do indicador:

O indicador cuantifica a recollida selectiva de residuos urbanos (expresada en kg) por habitante e día a partir dos datos para cada concello ao longo dun ano, neste caso 2015. Ao reflectir as cantidades brutas das diferentes fraccións, contabilízanse os impropios (os residuos que se poden atopar en cada un dos sistemas de recollida que non corresponden coa fracción principal).

Os datos considerados inclúen as cantidades recollidas de forma selectiva das fraccións papel-cartón, vidro, materia orgánica e envases lixeiros, que coinciden coas que no PXRUG 2010-2020 figuran con resultados e para as que se marcan obxectivos concretos. En referencia aos modelos de xestión, compre aclarar que as fraccións que se recollen selectivamente son diferentes, porque mentres que o modelo de Sogama afecta a vidro, papel-cartón e envases lixeiros, no modelo húmido-seco, as fraccións que se recollen selectivamente son vidro, papel-cartón e a fracción orgánica.

Medidas do indicador:

1. Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

CICLO DE MATERIAIS C

Nome

Recollida selectiva bruta 02

Estado:

Como ocorría en anos anteriores, os resultados das diferentes fraccións teñen en conta o modelo de xestión ao que está adherido o concello, o que explica as diferenzas existentes entre as fraccións recollidas segundo se trate dun modelo ou de outro. Desde 2014, engadiuse ao modelo húmido-seco (Nostián), o concello de Sada.

Os valores mais altos das catro fraccións consideradas conxuntamente, obtéñense en 2015 novamente en Pontecesures, con 0,581 kg/hab/d, seguido de Muros con 0,439 kg/hab/d, ambos integrados na mancomunidade da Serra do Barbanza. No extremo contrario atópanse Negueira de Muñiz e As Nogais, ambos adscritos ao modelo de Sogama. Neles, a maior cantidade de residuos urbanos recollida pertence á fracción resto ou non selectiva, polo que non é tida en conta a efectos do cálculo.

En termos xerais, a comparación das cantidades recollidas diariamente por habitante para as fraccións recollidas nos dous modelos indica que por termo medio recóllese máis papel-cartón e máis vidro no modelo húmido-seco (0,045 e 0,042 kg/hab/d respectivamente) que no modelo de Sogama (0,030 e 0,039 kg/hab/d respectivamente).

A repercusión da materia orgánica nos cómputos globais fai que, en xeral, se obteñan valores conxuntos máis elevados para os concellos adheridos a calquera dos modelos húmido-seco que para os adheridos a Sogama, nas que esta fracción non se separa.

A nivel de cada fracción, as cantidades diarias recollidas por termo medio en Galicia por habitante ao longo de 2015 foron de 0,033 kg de papel-cartón, 0,040 kg de vidro, 0,046 kg de materia orgánica e 0,022 kg de envases lixeiros.

A análise a nivel municipal sinala que O Grove foi onde se recolleu máis cantidade diaria de papel-cartón por persoa (0,092 kg/hab/d), Mondariz-Balneario onde máis vidro (0,134 kg/hab/d), Pontecesures onde máis materia orgánica (0,528 kg/hab/d) e A Capela é onde máis envases lixeiros se recolleron (0,093 kg/hab/d).

Coherencia co modelo territorial

O Plan sectorial de xestión de residuos desenvolve a determinación 10.1.12 das DOT conforme aos obxectivos deste documento marco, e está directamente vinculada á determinación 4.9.1 na que se establece que a Xunta de Galicia elaborará de modo coordinado os plans sectoriais que resulten necesarios en materia de xestión de residuos, nos que se diagnosticará a situación actual da xeración e tratamento.

A análise da tendencia das diferentes fraccións en función do modelo ao que estean adscritos os concellos indica que as variacións nas cantidades recollidas foron pequenas e semellantes nos tres modelos (Sogama, Barbanza e Nostián).

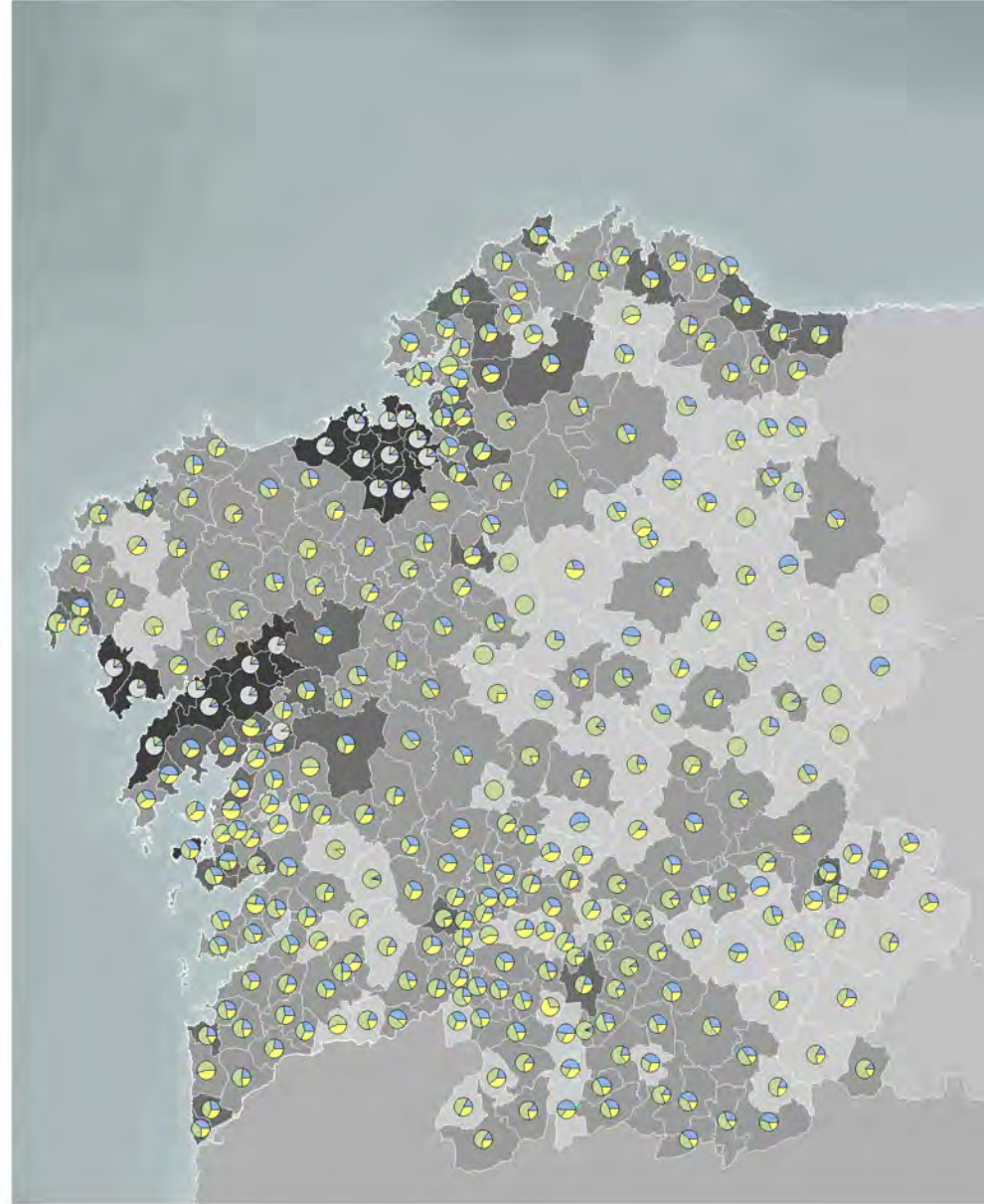
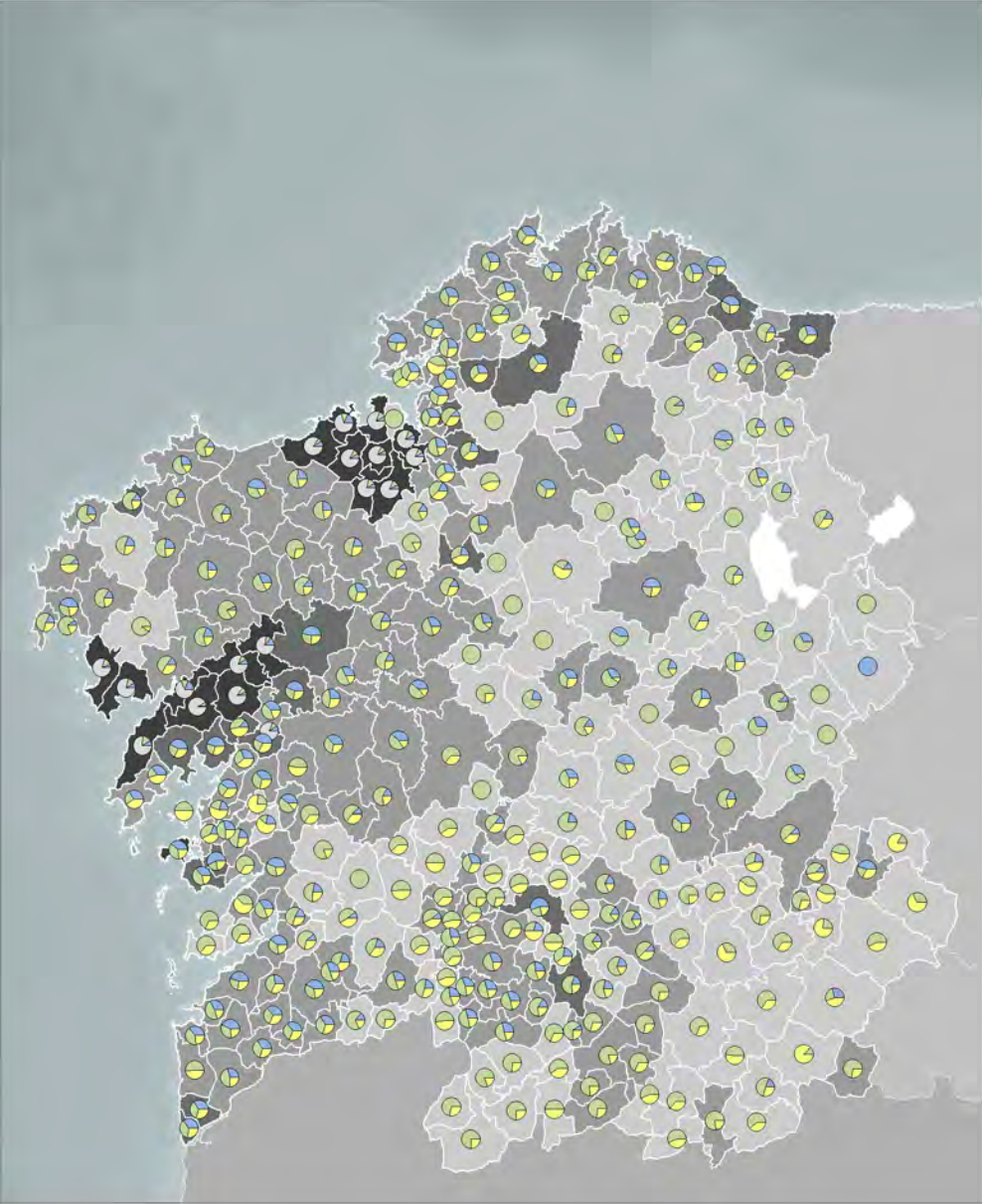
A comparación dos datos de recollida de RU de 2015 respecto a 2011, indica que en termos globais as cantidades diarias recollidas por persoa e día mantéñense sen grandes variacións. Respecto a 2011, as cantidades recollidas de papel e cartón e de materia orgánica diminuíron lixeiramente, mentres que as devidas incrementáronse tamén lixeiramente, manténdose igual as de envases lixeiros.

Indicador: MET.C.02 Recollida selectiva bruta

Recollida selectiva bruta de cada fracción

Caderno Medida 01

Recollida selectiva bruta das catro fraccións en 2011 (kg/hab/d)

Recollida selectiva bruta das catro fraccións en 2015 (kg/hab/d)

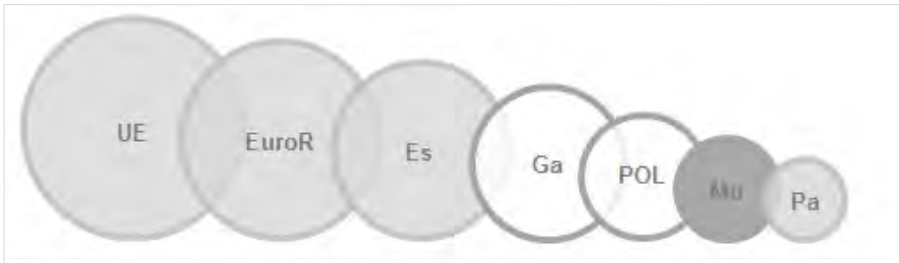
MET C 02 Recollida selectiva bruta

Medida: **01 Recollida selectiva bruta de cada fracción (2015)**

Descrición:

Cuantificación das diferentes fraccións de residuos recollidas por habitante e día ao longo dun ano para cada concello expresados en kilos habitante e día (kg/hb/d)

Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

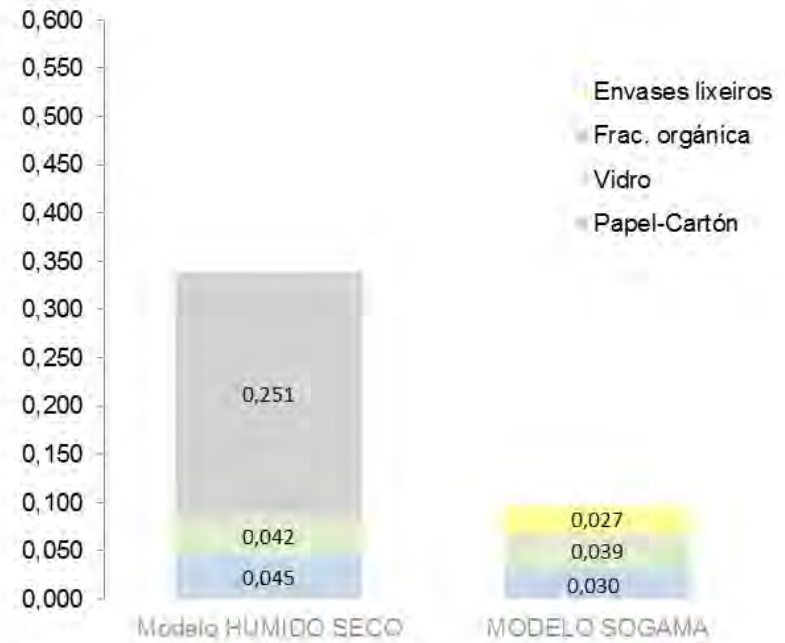
Gráfico:

Recollida selectiva segundo modelos e fraccións en Galicia, ano 2015

Nos cálculos do Modelo Sogama, consideráronse todos os concellos galegos excepto os adscritos ao Modelo Húmido-Seco.

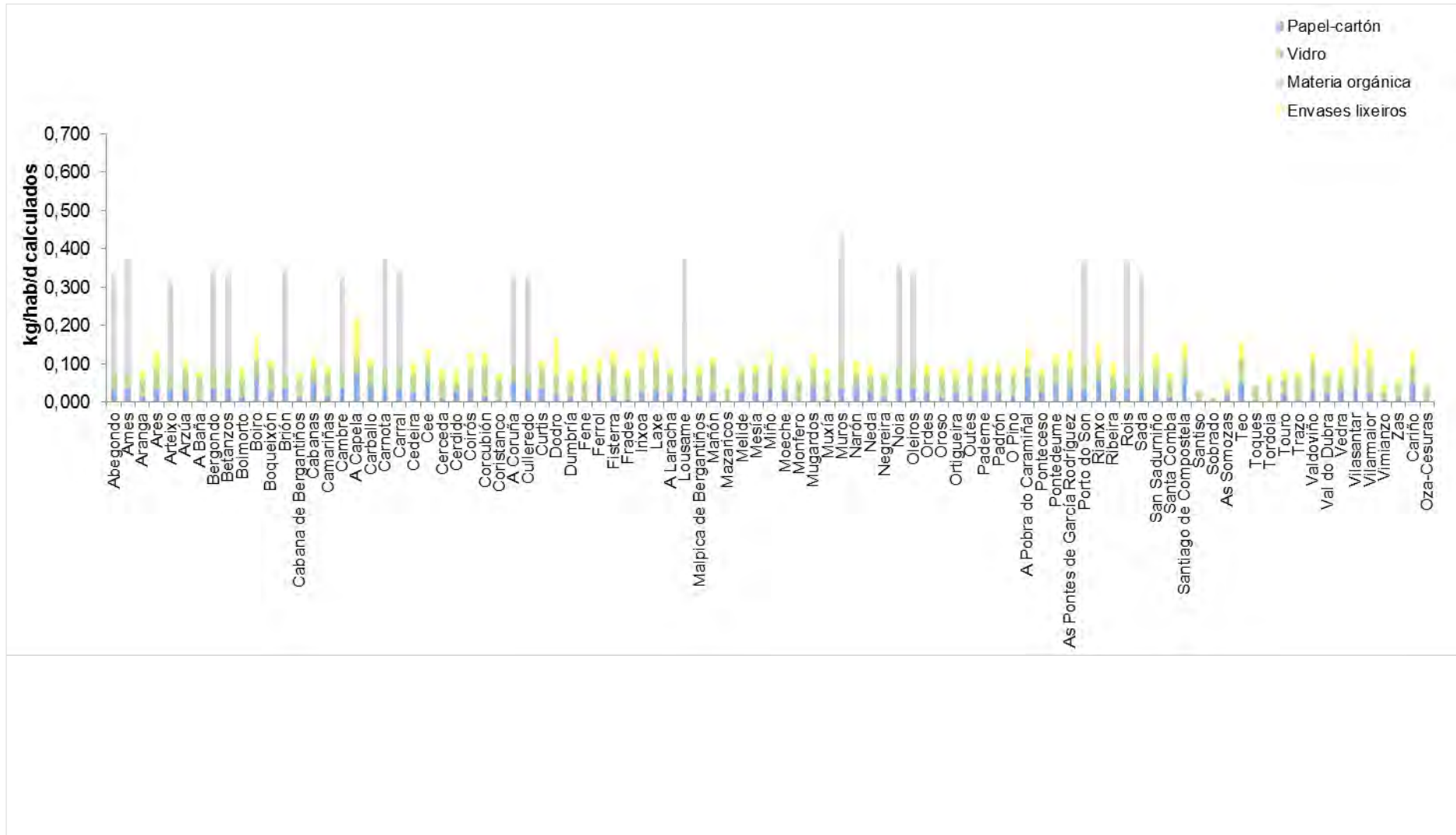
Nos cálculos do Modelo Húmido-Seco tivéronse en conta unicamente os concellos adscritos a cada un dos modelos:

- Modelo Nostián: A Coruña, Abegondo, Arteixo, Bergondo, Betanzos, Cambre, Culleredo, Carral, Oleiros e Sada
- Modelo Barbanza: Ames, Brión, Carnota, Lousame, Muros, Noia, Pontecesures, Porto do Son e Rois

MET.C.02 01 Recollida selectiva bruta de cada fracción (2015)

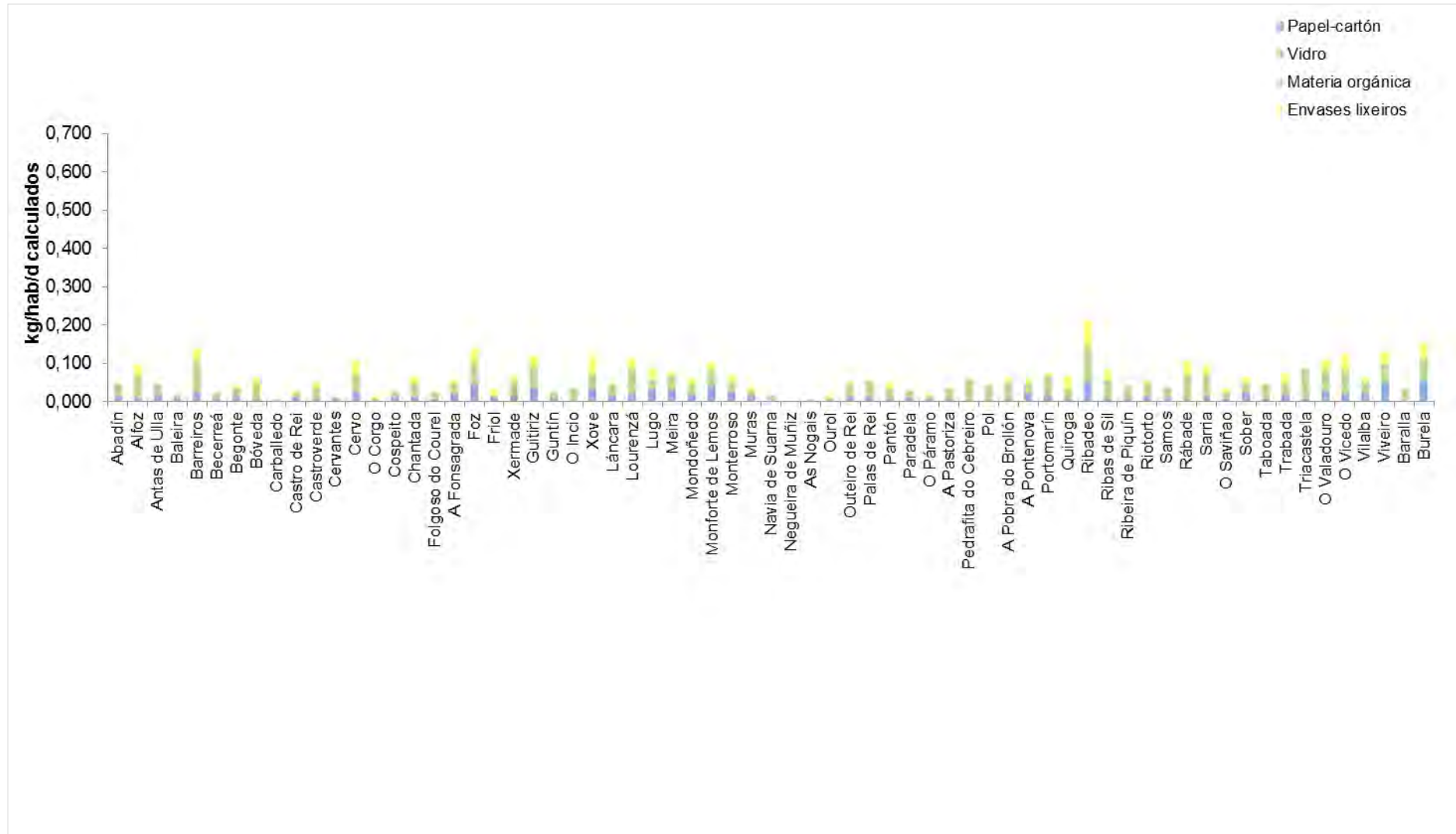
Gráfico A Coruña:

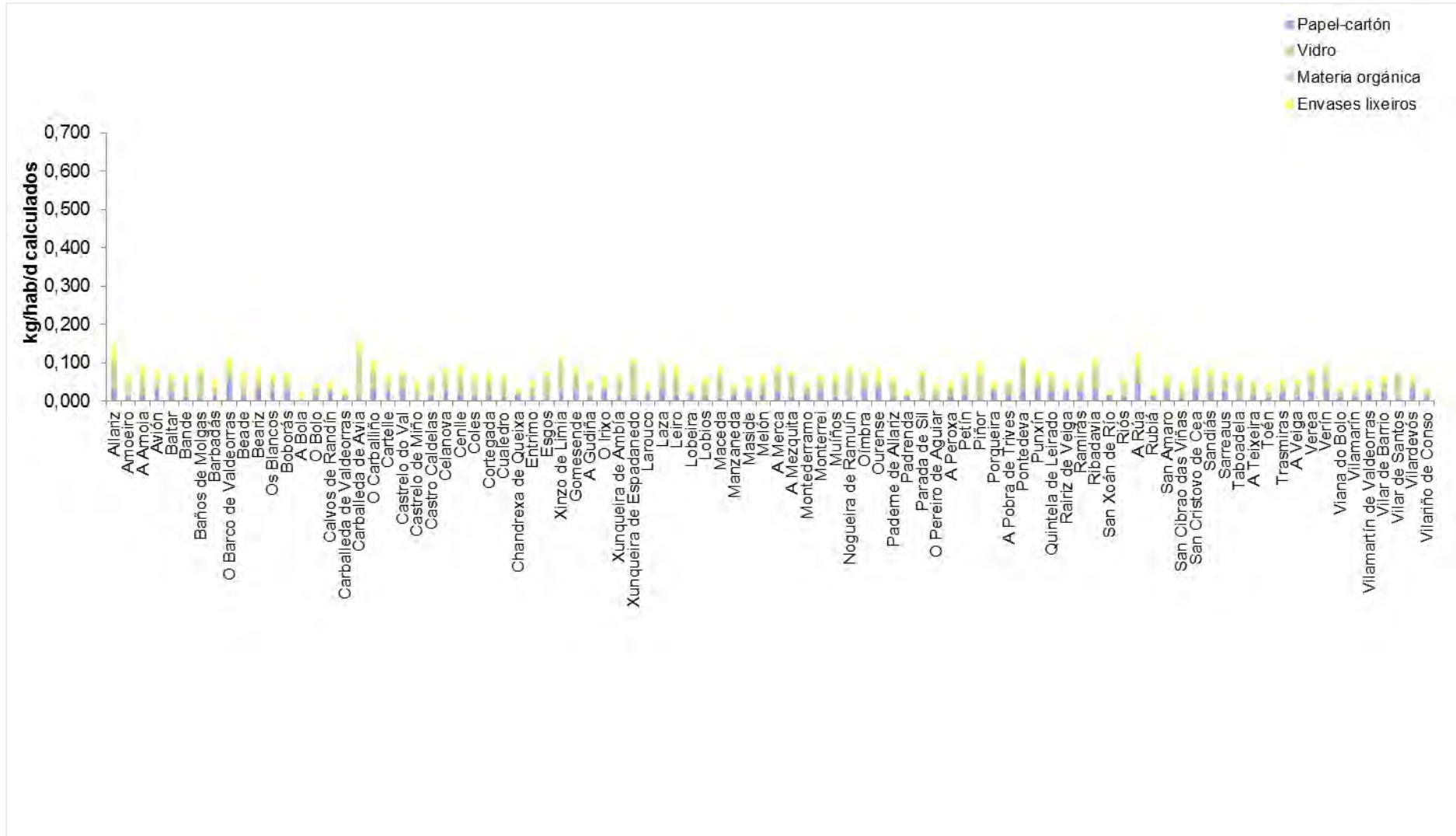
MET.C.02 01 Recollida selectiva bruta de cada fracción (2015)

Gráfico Lugo:

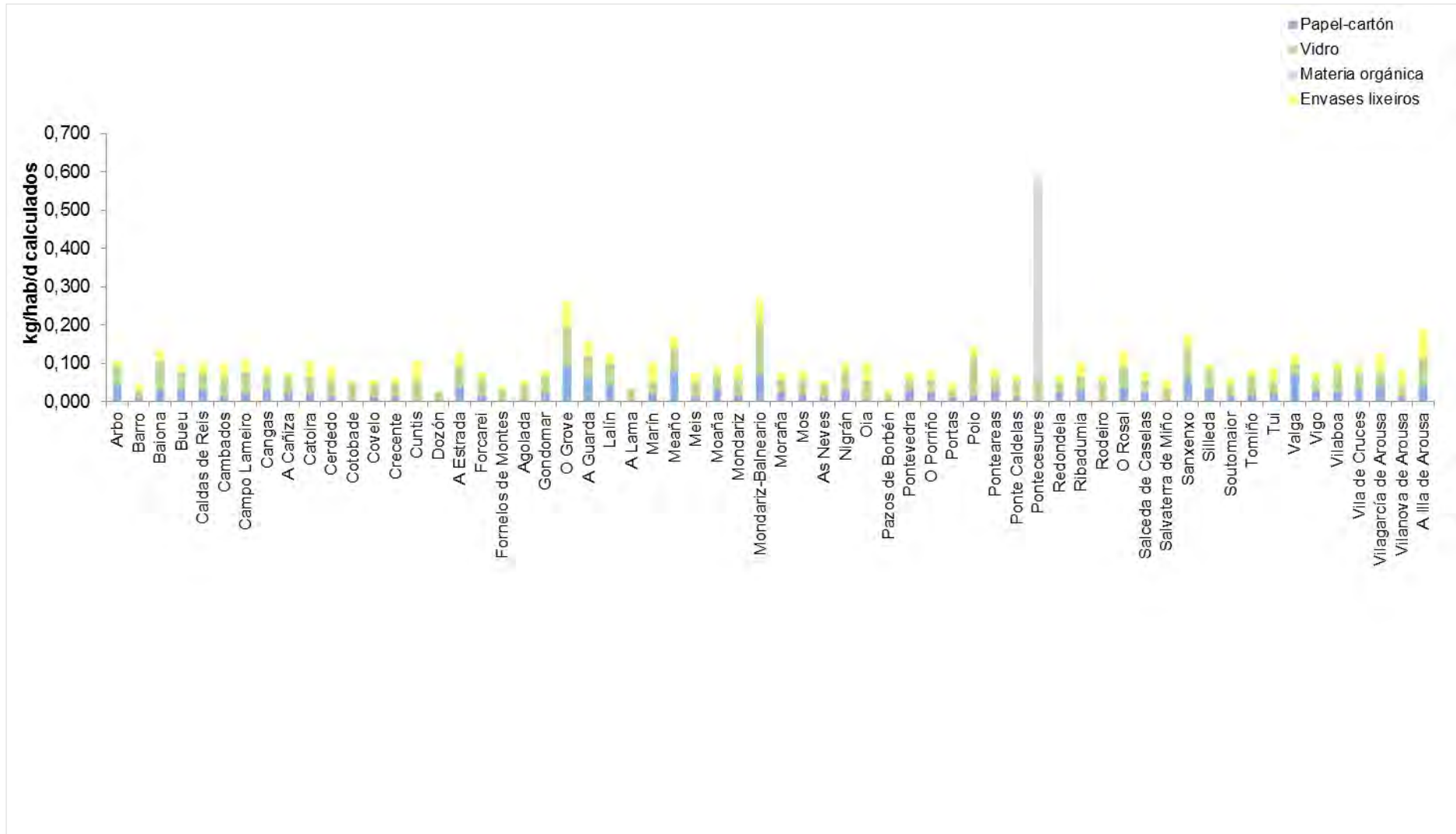
MET.C.02 01 Recollida selectiva bruta de cada fracción (2015)

Gráfico Ourense:

MET.C.02 01 Recollida selectiva bruta de cada fracción (2015)

Gráfico Pontevedra:

Indicador: MET.C.02

Recollida selectiva bruta

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	METABOLISMO MET
Subbloque	CICLO MATERIAIS C
Nome	Recollida selectiva bruta 02

NOTAS METODOLÓXICAS:

O indicador deseñouse baseándose no Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia (PXRUG) 2010-2020, e particularmente en tres das dez liñas estratéxicas que contén: a a “Liña estratéxica 3 (Fomento da recollida selectiva de fracción orgánica)”, a “Liña estratéxica 4 (Plan de fomento da recollida selectiva de fracción envases)” e a “Liña estratéxica 5 (Fomento da prevención e a recollida selectiva da fracción “outros)””.

Á hora de deseñar o indicador tamén se tivo en conta que en Galicia conviven hoxe en día diferentes modelos de xestión de residuos que contemplan a separación de fraccións diferentes, de onde se pode deducir a dificultade á hora de homoxeneizar a información para obtela das mesmas fraccións para os mesmos ámbitos territoriais. Os modelos a considerar son os seguintes:

MODELO SOGAMA: separación de 4 fraccións de residuos: Resto, envases lixeiros, papel-cartón e vidro. A fracción Resto (bolsa negra) e a fracción envases lixeiros (bolsa amarela) destínanse ao Complexo Medioambiental de Cerceda (SOGAMA). É o modelo maioritario en Galicia (opción de xestión promovida polo propio Plan do 98).

MODELO HÚMIDO-SECO: separación de 4 fraccións de residuos: fracción inorgánica (FIRM), fracción orgánica (FORSU), papel-cartón e vidro. Existen dous ámbitos diferentes de aplicación deste modelo:

MODELO NOSTIÁN: inclúe os concellos da Coruña e a súa área metropolitana e o Consorcio das Mariñas (Abegondo, Arteixo, Bergondo, Betanzos, Cambre, Culleredo, Carral, Oleiros e Sada). Os residuos recollidos destínanse á Planta de Nostián.

MODELO BARBANZA: inclúe os concellos da Mancomunidade da Serra do Barbanza (Ames, Brión, Carnota, Lousame, Muros, Noia, Pontecesures, Porto do Son, Rois). Os residuos destínanse á Planta propiedade da Mancomunidade situada en Lousame.

Estes modelos alternativos cun ámbito máis pequeno de implantación tamén hai anos que están funcionando, xa que o Plan de Xestión de RSU de Galicia de 1998 contemplaba a posibilidade doutros tratamentos locais de valorización no ámbito municipal ou de mancomunidade, sempre que respecten as prioridades de tratamento establecidas polas normativas comunitaria, española, galega e do propio plan.

MODELO VERTEDOIRO: en 2015 non existe ningún concello adherido a este modelo.

PROCESO DE CÁLCULO:

A efectos do cálculo da medida do indicador, consideramos importante facer varias aclaracións:

- Os datos fan referencia á recollida selectiva bruta, é dicir, non foron descontados os residuos ou materiais impropios.
- Aquelas fraccións que non se recollen selectivamente nun determinado concello figuran co valor "0", porque o indicador fai referencia á recollida selectiva. Non quere dicir que non se recolla dita fracción, senón que non se recolle selectivamente.
- Os cálculos dos valores medios da fila TOTAL GALICIA das táboas provinciais fanse en relación á poboación total galega, aspecto que convén ter en conta á hora de interpretar os resultados das fraccións que só se recollen selectivamente nalgúns concellos (envases lixeiros só nos concellos adscritos ao modelo Sogama e fracción orgánica nos concellos adscritos ao modelo húmido-seco).

A asignación previa dos datos de recollida de aqueles concellos nos que unicamente se dispón dun dato agrupado foi feita en base á distribución poboacional (poboación do concello considerado/poboación da agrupación á que pertence o concello * Toneladas de cada fracción para a agrupación). Posteriormente calcúlase o ratio expresando a cantidade de cada fracción en kg e dividindo entre a poboación e os 365 días do ano.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Xeración de residuos total a nivel de concello	SXCAA (CMATI)	31.12.2015	—	Anual	

REFERENCIAS:

- Directiva 2008/98/CE do Parlamento Europeo e do Consello, de 19 de novembro de 2008, sobre os residuos e pola que se derrogan determinadas Directivas (DOUE L 312, de 22.01.2008).
- Lei 22/2011, de 28 de xullo, de residuos e solos contaminados (BOE núm. 181 do 29.07.2011).
- Lei 10/2008 de residuos de Galicia, do 3 de novembro (DOG núm. 224 do 18.11.2008 e BOE núm. 294 de 06.12.2008).
- Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2010, aprobado en virtude do acordo do Consello da Xunta de 13 de xaneiro de 2011.

DATOS:

A Coruña:

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel-Cartón	Vidro	Materia orgánica	Envases lixeiros
15001	Abegondo	0,036	0,045	0,252	
15002	Ames	0,037	0,035	0,310	
15003	Aranga	0,014	0,045		0,023
15004	Ares	0,033	0,052		0,047
15005	Arteixo	0,036	0,025	0,252	
15006	Arzúa	0,035	0,049		0,020
15007	A Baña	0,009	0,057		0,015
15008	Bergondo	0,036	0,052	0,252	
15009	Betanzos	0,036	0,044	0,252	
15010	Boimorto	0,012	0,046		0,030
15011	Boiro	0,059	0,050		0,059
15012	Boqueixón	0,029	0,062		0,018
15013	Brón	0,037	0,034	0,271	
15014	Cabana de Bergantiños	0,012	0,048		0,018
15015	Cabanas	0,050	0,035		0,036
15016	Camañas	0,015	0,060		0,018
15017	Cambre	0,036	0,038	0,252	
15018	A Capela	0,075	0,048		0,093
15019	Carballo	0,045	0,049		0,022
15020	Carnota	0,037	0,052	0,284	
15021	Carral	0,036	0,050	0,252	
15022	Cedeira	0,026	0,048		0,027
15023	Cee	0,059	0,044		0,036
15024	Cerceda	0,010	0,050		0,024
15025	Cerdido	0,026	0,023		0,032
15027	Coirós	0,035	0,053		0,038
15028	Corcubión	0,014	0,082		0,033
15029	Coristanco	0,007	0,051		0,018
15030	A Coruña	0,054	0,042	0,232	
15031	Culleredo	0,036	0,038	0,252	
15032	Curtis	0,035	0,053		0,017
15033	Dodro	0,020	0,053		0,093
15034	Dumbría	0,016	0,039		0,028
15035	Fene		0,053		0,044
15036	Ferrol	0,046	0,029		0,036
15037	Fisterra	0,017	0,081		0,033
15038	Frades	0,009	0,057		0,020
15039	Insoa	0,027	0,059		0,049
15040	Laxe	0,028	0,078		0,038
15041	A Laracha	0,024	0,048		0,017
15042	Lousame	0,037	0,030	0,341	
15043	Malpica de Bergantiños	0,014	0,055		0,025
15044	Mañón	0,026	0,074		0,021
15045	Mazaricos		0,033		0,009
15046	Melide	0,026	0,054		0,011
15047	Mesía	0,023	0,056		0,020
15048	Miño	0,037	0,060		0,035

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel-Cartón	Vidro	Materia orgánica	Envases lixeiros
15049	Moeche	0,029	0,033		0,033
15050	Monfero	0,006	0,049		0,008
15051	Mugardos	0,041	0,048		0,035
15052	Muxía	0,008	0,050		0,032
15053	Muros	0,037	0,065	0,336	
15054	Narón	0,042	0,033		0,034
15055	Neda	0,025	0,043		0,031
15056	Negreira	0,016	0,044		0,015
15057	Noia	0,037	0,053	0,266	
15058	Oleiros	0,036	0,045	0,252	
15059	Ordes	0,024	0,046		0,029
15060	Oroso	0,013	0,048		0,028
15061	Ortigueira	0,025	0,036		0,023
15062	Outes	0,015	0,057		0,042
15064	Paderne	0,032	0,038		0,024
15065	Padrón	0,022	0,053		0,025
15066	O Pino	0,015	0,050		0,020
15067	A Pobra do Caramiñal	0,066	0,026		0,047
15068	Ponteceso	0,023	0,044		0,022
15069	Pontevedra	0,047	0,051		0,027
15070	As Pontes de García Rodríguez	0,038	0,047		0,047
15071	Porto do Son	0,037	0,061	0,268	
15072	Rianxo	0,056	0,044		0,054
15073	Ribeira	0,035	0,028		0,042
15074	Rois	0,037	0,031	0,298	
15075	Sada	0,036	0,043	0,252	
15076	San Sadurniño	0,039	0,049		0,039
15077	Santa Comba	0,012	0,047		0,018
15078	Santiago de Compostela	0,065	0,047		0,041
15079	Santiso		0,030		
15080	Sobrado		0,011		
15081	As Somozas	0,018	0,015		0,023
15082	Teo	0,050	0,063		0,043
15083	Toques		0,040		
15084	Tordoia		0,054		0,019
15085	Touro	0,021	0,040		0,023
15086	Trazo	0,008	0,054		0,019
15087	Valdoviño	0,030	0,074		0,027
15088	Val do Dubra	0,023	0,044		0,015
15089	Vedra	0,026	0,038		0,022
15090	Vilasantar	0,036	0,055		0,073
15091	Vilamaior	0,023	0,062		0,056
15092	Vimianzo	0,007	0,022		0,018
15093	Zas	0,011	0,036		0,015
15901	Cariño	0,047	0,049		0,036
15902	Oza-Cesuras		0,040		0,039

TOTAL GALICIA 0,033 0,040 0,046 0,022

DATOS:

Lugo:

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel- Cartón	Vidro	Materia orgánica	Envases lixeiros
27001	Abadín	0,014	0,032		
27002	Alfoz	0,012	0,057		0,029
27003	Antas de Ulla	0,019	0,028		
27004	Baleira	0,010	0,008		
27005	Barreiros	0,024	0,086		0,028
27006	Becerreá	0,008	0,016		
27007	Begonte	0,013	0,022		0,006
27008	Bóveda		0,044		0,020
27009	Carballedo	0,003	0,002		
27010	Castro de Rei	0,010	0,011		0,009
27011	Castroverde	0,007	0,031		0,011
27012	Cervantes	0,009	0,005		
27013	Cervo	0,027	0,042		0,039
27014	O Corgo	0,003	0,007		0,005
27015	Cospeito	0,014	0,011		0,003
27016	Chantada	0,012	0,035		0,018
27017	Folgoso do Courel	0,009	0,014		0,004
27018	A Fonsagrada	0,022	0,027		0,012
27019	Foz	0,045	0,057		0,039
27020	Friol	0,010	0,006		0,017
27021	Xermade	0,019	0,035		0,011
27022	Guitiriz	0,037	0,053		0,031
27023	Guntín	0,011	0,014		
27024	O Incio		0,037		
27025	Xove	0,035	0,039		0,048
27026	Láncara	0,016	0,029		0,004
27027	Lourenzá	0,021	0,066		0,028
27028	Lugo	0,035	0,025		0,025
27029	Meira	0,029	0,040		0,012
27030	Mondoñedo	0,019	0,025		0,018
27031	Monforte de Lemos	0,042	0,040		0,022
27032	Monterroso	0,026	0,025		0,019
27033	Muras	0,013	0,016		0,010
27034	Navia de Suarna		0,017		

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel- Cartón	Vidro	Materia orgánica	Envases lixeiros
27035	Negueira de Muíiz				
27037	As Nogais		0,005		
27038	Ouroil		0,011		0,008
27039	Outeiro de Rei	0,013	0,030		0,008
27040	Palas de Rei	0,014	0,040		
27041	Pantón	0,008	0,024		0,020
27042	Paradela	0,009	0,019		
27043	O Páramo	0,004	0,010		0,006
27044	A Pastoriza	0,007	0,026		0,006
27045	Pedrafita do Cebreiro		0,059		
27046	Pol		0,042		
27047	A Pobra do Brollón	0,009	0,044		0,009
27048	A Pontenova	0,023	0,027		0,009
27049	Portomarin	0,019	0,048		0,008
27050	Quiroga	0,008	0,026		0,033
27051	Ribadeo	0,052	0,093		0,067
27052	Ribas de Sil	0,009	0,048		0,028
27053	Ribeira de Piquín	0,009	0,034		
27054	Riotorto	0,016	0,027		0,009
27055	Samos	0,009	0,029		
27056	Rábade		0,067		0,040
27057	Sarria	0,017	0,053		0,027
27058	O Saviñao	0,007	0,020		0,006
27059	Sober	0,022	0,027		0,017
27060	Taboada	0,007	0,039		0,004
27061	Trabada	0,018	0,030		0,028
27062	Triacastela	0,008	0,078		
27063	O Valadouro	0,025	0,056		0,028
27064	O Vicedo	0,021	0,063		0,039
27065	Vilalba	0,020	0,031		0,011
27066	Viveiro	0,050	0,047		0,031
27901	Baralla	0,002	0,030		
27902	Burela	0,054	0,060		0,038
TOTAL GALICIA		0,033	0,040	0,046	0,022

DATOS:

Ourense:

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel-Cartón	Vidro	Materia orgánica	Envases lixeiros
32001	Allariz	0,029	0,077		0,044
32002	Amoeiro	0,013	0,037		0,020
32003	A Arnoia	0,018	0,045		0,028
32004	Avión	0,028	0,027		0,027
32005	Baltar	0,024	0,033		0,017
32006	Bande	0,009	0,041		0,017
32007	Baños de Molgas	0,009	0,065		0,013
32008	Barbadás	0,015	0,018		0,023
32009	O Barco de Valdeorras	0,054	0,026		0,034
32010	Beade	0,018	0,032		0,029
32011	Beariz	0,028	0,030		0,028
32012	Os Blancos	0,024	0,031		0,016
32013	Boborás	0,028	0,020		0,027
32014	A Bola		0,007		0,016
32015	O Bolo	0,009	0,025		0,013
32016	Calvos de Randín	0,024	0,008		0,017
32017	Carballada de Valdeorras	0,009	0,009		0,013
32018	Carballada de Avia	0,008	0,113		0,038
32019	O Carballiño	0,028	0,053		0,026
32020	Cartelle	0,026	0,025		0,017
32021	Castro do Val	0,028	0,040		0,013
32022	Castro de Miño		0,030		0,021
32023	Castro Caldelas	0,015	0,041		0,010
32024	Celanova	0,026	0,043		0,017
32025	Cenlle	0,018	0,046		0,029
32026	Coles	0,013	0,038		0,020
32027	Cortegada	0,018	0,034		0,028
32028	Cualedro	0,009	0,044		0,013
32029	Chandrexa de Queixa	0,015	0,008		0,010
32030	Entrimo	0,009	0,028		0,017
32031	Esgos	0,007	0,058		0,013
32032	Xinzo de Limia	0,024	0,079		0,017
32033	Gomesende	0,026	0,046		0,017
32034	A Gudiña	0,009	0,035		0,013
32035	O Irixo	0,028	0,010		0,026
32036	Xunqueira de Ambía	0,009	0,048		0,013
32037	Xunqueira de Espadanedo	0,009	0,089		0,014
32038	Larouco	0,017	0,010		0,019
32039	Laza	0,028	0,052		0,013
32040	Leiro	0,018	0,047		0,029
32041	Lobeira	0,009	0,017		0,017
32042	Lobios	0,009	0,035		0,017
32043	Maceda	0,008	0,061		0,019
32044	Manzaneda	0,015	0,017		0,009
32045	Maside	0,028	0,014		0,026
32046	Melón	0,018	0,026		0,027

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel-Cartón	Vidro	Materia orgánica	Envases lixeiros
32047	A Merca	0,026	0,050		0,017
32048	A Mezquita	0,009	0,056		0,013
32049	Montederramo	0,015	0,023		0,010
32050	Monterrei	0,028	0,027		0,013
32051	Muiños	0,009	0,043		0,016
32052	Nogueira de Ramuín	0,009	0,072		0,013
32053	Oimbra	0,028	0,033		0,013
32054	Ourense	0,029	0,027		0,029
32055	Paderne de Allariz	0,008	0,042		0,013
32056	Padrenda	0,010	0,009		0,009
32057	Parada de Sil	0,009	0,059		0,013
32058	O Pereiro de Aguiar	0,008	0,020		0,016
32059	A Peroxa	0,013	0,022		0,020
32060	Petín	0,017	0,039		0,018
32061	Piñor	0,009	0,060		0,035
32062	Porqueira	0,024	0,011		0,017
32063	A Pobra de Trives	0,015	0,030		0,010
32064	Ponteveda	0,026	0,067		0,017
32065	Pumxín	0,028	0,027		0,026
32066	Quintela de Leirado	0,026	0,035		0,017
32067	Rairiz de Veiga	0,024	0,010		0,017
32068	Ramirás	0,026	0,033		0,017
32069	Ribadavia	0,029	0,061		0,026
32070	San Xoán de Río	0,015			0,010
32071	Riós	0,009	0,031		0,013
32072	A Rúa	0,046	0,040		0,041
32073	Rubiá	0,009	0,009		0,013
32074	San Amaro	0,028	0,015		0,026
32075	San Cibrao das Viñas	0,008	0,023		0,016
32076	San Cristovo de Cea	0,028	0,033		0,027
32077	Sandiás	0,024	0,042		0,016
32078	Sarreaus	0,024	0,033		0,017
32079	Taboadela	0,008	0,047		0,017
32080	A Teixeira	0,015	0,028		0,010
32081	Toén	0,009	0,014		0,021
32082	Trasmiras	0,024	0,018		0,017
32083	A Veiga	0,009	0,033		0,013
32084	Verea	0,026	0,040		0,017
32085	Verín	0,028	0,052		0,013
32086	Viana do Bolo	0,009	0,016		0,013
32087	Vilamarín	0,013	0,014		0,020
32088	Vilamartín de Valdeorras	0,017	0,018		0,018
32089	Vilar de Barrio	0,024	0,026		0,017
32090	Vilar de Santos	0,005	0,065		0,003
32091	Vilardovós	0,028	0,023		0,012
32092	Vilariño de Conso	0,009	0,014		0,013
TOTAL GALICIA		0,033	0,040	0,046	0,022

DATOS:

Pontevedra:

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel-Cartón	Vidrio	Materia orgánica	Envases lixeiros
36001	Arbo	0,045	0,047		0,013
36002	Barro	0,011	0,017		0,018
36003	Baiona	0,031	0,079		0,023
36004	Bueu	0,032	0,045		0,019
36005	Caldas de Reis	0,031	0,043		0,028
36006	Cambados	0,012	0,050		0,037
36007	Campo Lameiro	0,019	0,057		0,034
36008	Cangas	0,032	0,041		0,019
36009	A Cañiza	0,021	0,041		0,013
36010	Catoira	0,021	0,043		0,044
36011	Cerdedo	0,015	0,044		0,033
36012	Cotobade		0,049		0,006
36013	Covelo	0,009	0,034		0,014
36014	Crecente	0,013	0,033		0,017
36015	Cuntis		0,057		0,054
36016	Dozón		0,027		
36017	A Estrada	0,040	0,051		0,035
36018	Forcarei	0,016	0,043		0,020
36019	Fornelos de Montes	0,003	0,027		0,012
36020	Agolada		0,040		0,013
36021	Gondomar	0,020	0,044		0,018
36022	O Grove	0,092	0,103		0,067
36023	A Guarda	0,061	0,059		0,039
36024	Lalín	0,041	0,057		0,026
36025	A Lama	0,003	0,032		0,001
36026	Marín	0,021	0,028		0,055
36027	Meaño	0,082	0,055		0,034
36028	Meis	0,013	0,036		0,028
36029	Moaña	0,032	0,041		0,018
36030	Mondariz	0,015	0,045		0,036
36031	Mondariz-Balneario	0,071	0,134		0,065

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel-Cartón	Vidrio	Materia orgánica	Envases lixeiros
36032	Moraña	0,023	0,035		0,021
36033	Mos	0,018	0,040		0,025
36034	As Neves	0,010	0,033		0,012
36035	Nigrán	0,031	0,049		0,024
36036	Oia		0,055		0,046
36037	Pazos de Borbén	0,002	0,019		0,010
36038	Pontevedra	0,029	0,029		0,020
36039	O Porriño	0,022	0,035		0,025
36040	Portas	0,010	0,021		0,018
36041	Poio	0,017	0,103		0,025
36042	Ponteareas	0,029	0,034		0,022
36043	Ponte Caldelas	0,012	0,041		0,018
36044	Ponteceures		0,053	0,528	
36045	Redondela	0,022	0,030		0,018
36046	Ribadumia	0,031	0,037		0,036
36047	Rodeiro		0,054		0,012
36048	O Rosal	0,036	0,055		0,042
36049	Salceda de Caselas	0,022	0,032		0,025
36050	Salvaterra de Miño		0,033		0,025
36051	Sanxenxo	0,059	0,081		0,036
36052	Silleda	0,034	0,050		0,012
36053	Soutomaior	0,016	0,026		0,019
36054	Tomíño	0,019	0,044		0,020
36055	Tui	0,021	0,034		0,032
36056	Valga	0,069	0,027		0,029
36057	Vigo	0,027	0,030		0,022
36058	Vilaboia	0,026	0,058		0,016
36059	Vila de Cruces	0,031	0,045		0,014
36060	Vilagarcía de Arousa	0,041	0,039		0,048
36061	Vilanova de Arousa	0,013	0,028		0,043
36901	A Illa de Arousa	0,042	0,073		0,075
TOTAL GALICIA		0,033	0,040	0,046	0,022

GLOSARIO:

CMAOT: consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio

DOT: Directrices de ordenación do territorio

FIRM: fracción inorgánica de residuos municipais

POL: Plan de ordenación do litoral

PXRUG: Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia

RSB: recollida selectiva bruta

RSN: recollida selectiva neta

RU: residuos urbanos

SXCAA: Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

Xunta de Galicia

MET.C.02

Recollida selectiva bruta

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo deste indicador consiste en determinar a evolución da recollida selectiva das distintas fraccións de residuos urbanos nos concellos do POL.

O fomento da prevención no que a xeración de residuos se refire, así como da recollida selectiva en orixe poden contribuír de forma importante a acadar o obxectivo global de mellorar a calidade de vida dos galegos e, en última instancia, axudar a protexer o medio ambiente.

O indicador pode contribuír ao deseño de estratexias de xestión máis eficientes, cara á redución, á reutilización e á posterior reciclaxe e valorización no marco da normativa vixente ás diferentes escalas (UE, estatal, autonómica). Garda relación con outros moitos, estando especialmente vinculado cos de artificialización do territorio, usos do solo, vivendas familiares, densidade de poboación, renda bruta dispoñible do fogar per cápita, intensidade turística, xeración de residuos urbanos, dotación de puntos limpos e emisión de gases de efecto invernadoiro.

Descrición do indicador:

O indicador cuantifica a recollida selectiva de residuos urbanos (expresada en kg por habitante e día) a partir dos datos para cada concello do POL ao longo dun ano, neste caso 2015. Ao reflectir as cantidades brutas das diferentes fraccións, contabilízanse os impropios (os residuos que se poden atopar en cada un dos sistemas de recollida que non corresponden coa fracción principal).

Os datos considerados inclúen as cantidades recollidas de forma selectiva das fraccións papel-cartón, vidro, materia orgánica e envases lixeiros, que coinciden coas que no PXRUG 2010-2020 figuran con resultados e para as que se marcan obxectivos concretos. En referencia aos modelos de xestión, compre aclarar que as fraccións que se recollen selectivamente son diferentes, porque mentres que o modelo de Sogama afecta a vidro, papel-cartón e envases lixeiros, no modelo húmido-seco, as fraccións que se recollen selectivamente son vidro, papel-cartón e a fracción orgánica.

Medidas do indicador:

1. Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

CICLO DE MATERIAIS C

Nome

Recollida selectiva bruta 02

Estado:

Durante 2015 as cantidades recollidas por habitante e día nos concellos do POL son as seguintes: 0,037 kg/hab/d de papel-cartón, 0,041 kg/hab/d de vidro, 0,068 kg/hab/d de materia orgánica e 0,022 kg/hab/d de envases lixeiros. A comparación respecto aos valores obtidos no conxunto dos concellos galegos sinala que tanto as cantidades recollidas de materia orgánica e da fracción papel-cartón son superiores no POL.

O concello do POL no que se recolleu máis cantidade diaria por persoa das catro fraccións consideradas conxuntamente en 2015 foi Muros (modelo húmido-seco, mancomunidade do Barbanza) con 0,439 kg/hab/d, seguido de Carnota e Porto do Son e Noia, tamén adscritos ao mesmo modelo. A repercusión da materia orgánica nos cálculos globais fai que, en xeral, se obteñan valores conxuntos máis elevados para os concellos adheridos a calquera dos modelos húmido-seco que para os adheridos a Sogama, nas que esta fracción non se separa.

Se consideramos as cantidades diarias medias recollidas das diferentes fraccións de xeito individual, O Grove foi onde máis papel-cartón se recolleu (0,092 kg/hab/d), Poio e O Grove nos que máis vidro (0,103 kg/hab/d), Muros onde máis materia orgánica (0,336 kg/hab/d) e Dodro no que máis envases lixeiros (0,093 kg/hab/d).

Coherencia co modelo territorial

Tanto o POL como as DOT, constitúen o marco pra unha xestión integrada deste espazo singular, incluíndo entre os seus criterios a incorporación da perspectiva do metabolismo urbano para unha maior eficiencia ambiental. O POL tamén fomentará a recollida selectiva en orixe como estratexia para obter materiais de calidade que teñan saída no mercado da reciclaxe.

A comparación dos resultados de 2015 respecto aos de 2011 amosa que as cantidades recollidas diariamente por persoa das catro fraccións consideradas descenderon, ao pasar de 0,176 a 0,168 kg/hab/d, aínda que subiron respecto ao que se recollera en 2013 (0,158 kg/hab/d).

En termos de concello, o comportamento foi desigual. O descenso das cantidades recollidas se se comparan os datos de 2015 cos de 2011 produciuse en 31 concellos, sendo Oleiros, Arteixo, Cambre e Culleredo nos que máis descenderon as cantidades recollidas. No extremo contrario atópanse 51 concellos do ámbito, encabezados por Sada, Poio e Barreiros, nos que en 2015 se recolleron selectivamente cantidades maiores que en 2011 das catro fraccións consideradas. Como é lóxico, a análise dos datos continúa a reflectir diferenzas en función da fracción e do modelo considerados.

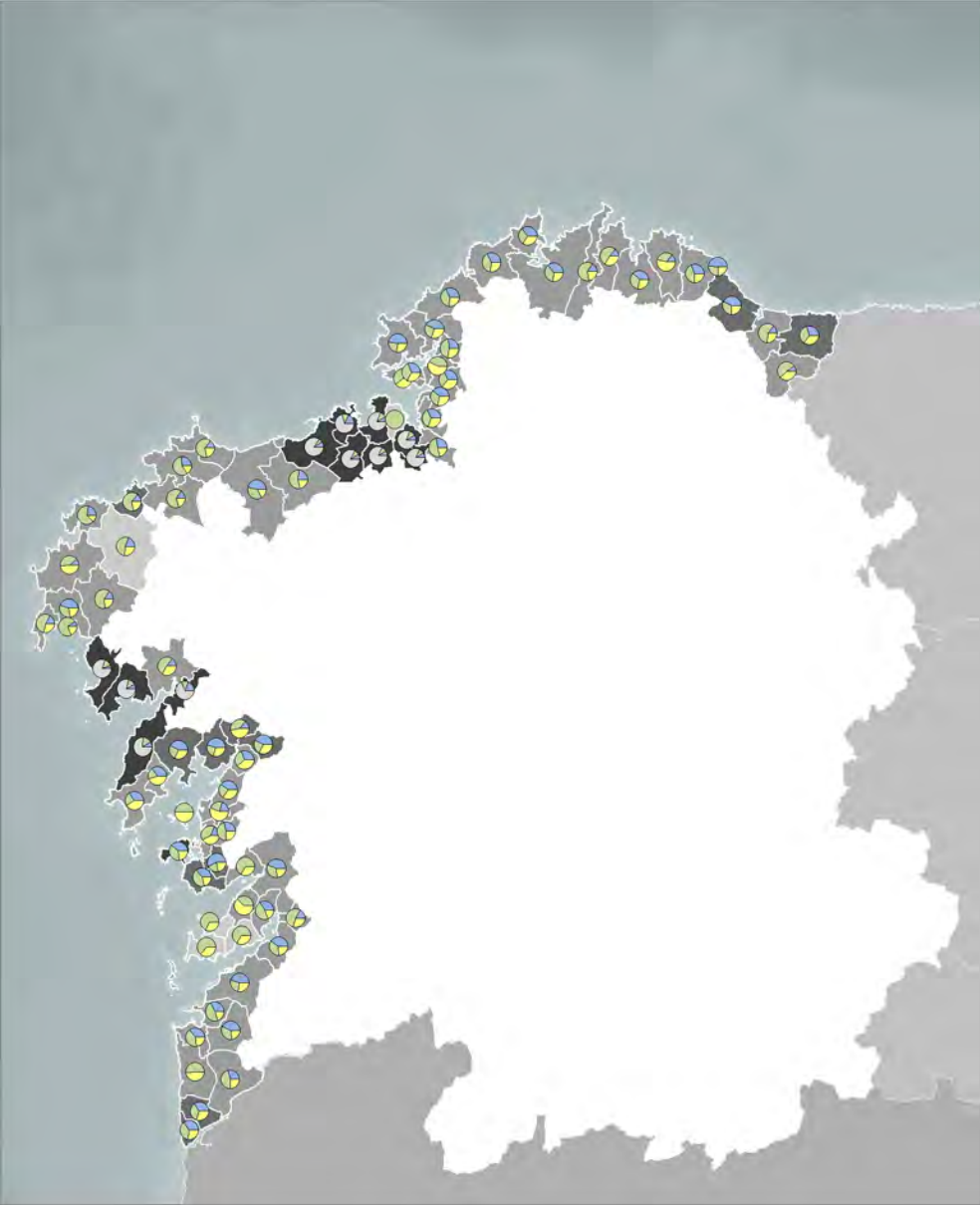

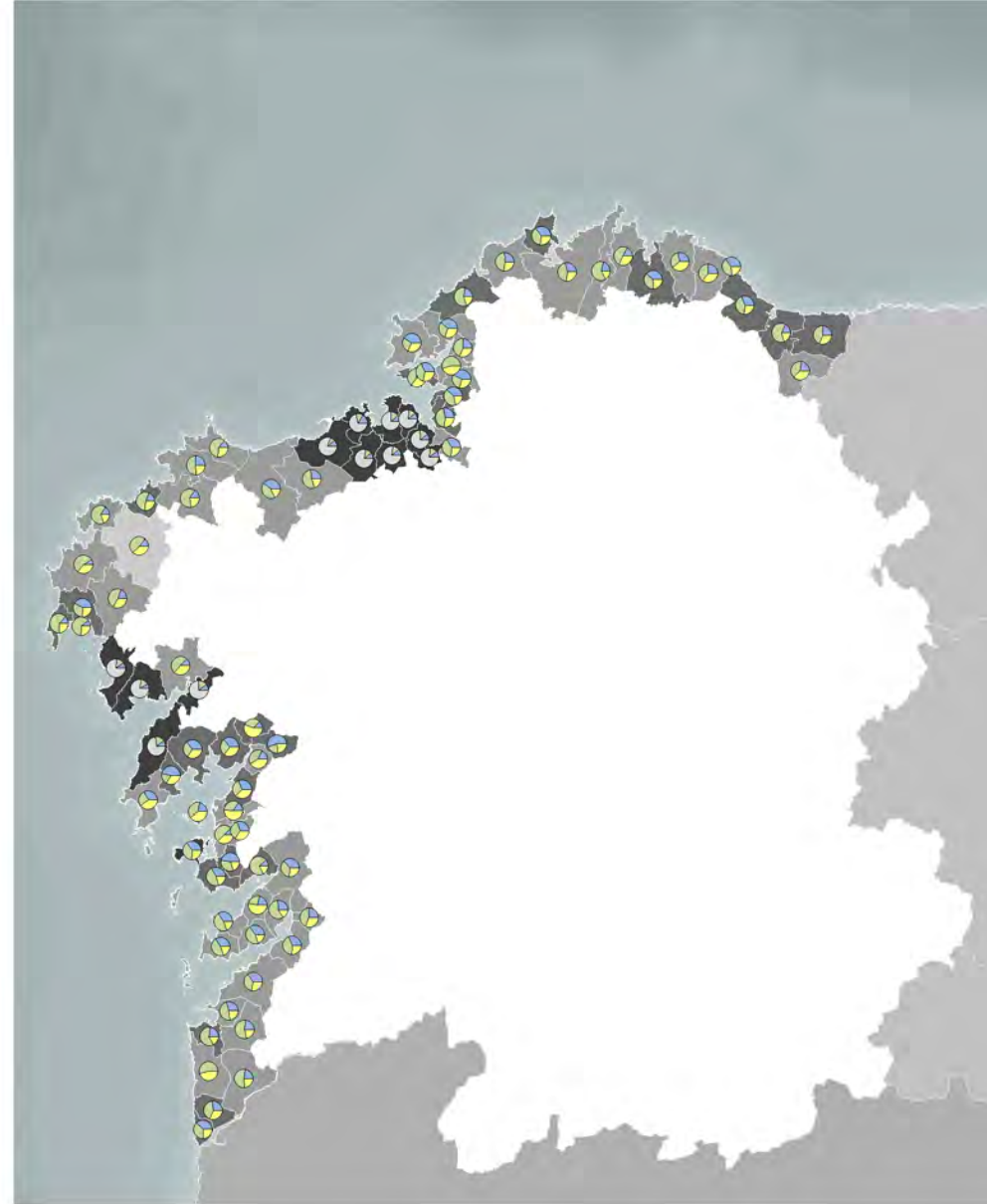
Indicador: MET.C.02 Recollida selectiva bruta

Recollida selectiva bruta de cada fracción (2015)

Caderno Medida 01

Recollida selectiva bruta das catro fraccións en 2011 (kg/hab/d)

Recollida selectiva bruta das catro fraccións en 2015 (kg/hab/d)

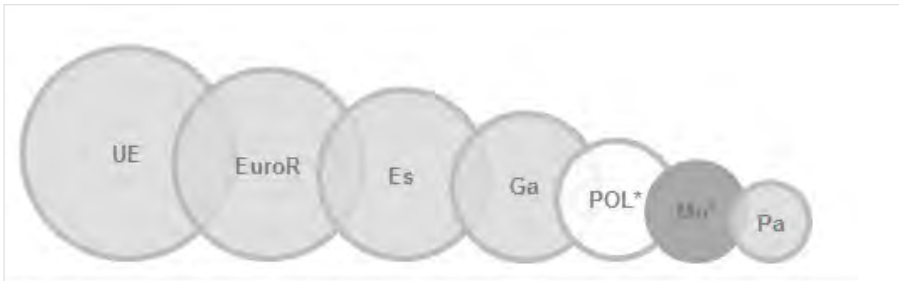
MET C 02 Recollida selectiva bruta

Medida: **01 Recollida selectiva bruta de cada fracción (2015)**

Descrición:

Cantidades das diferentes fraccións dos residuos recollidas por habitante e día ao longo dun ano para cada concello do POL.

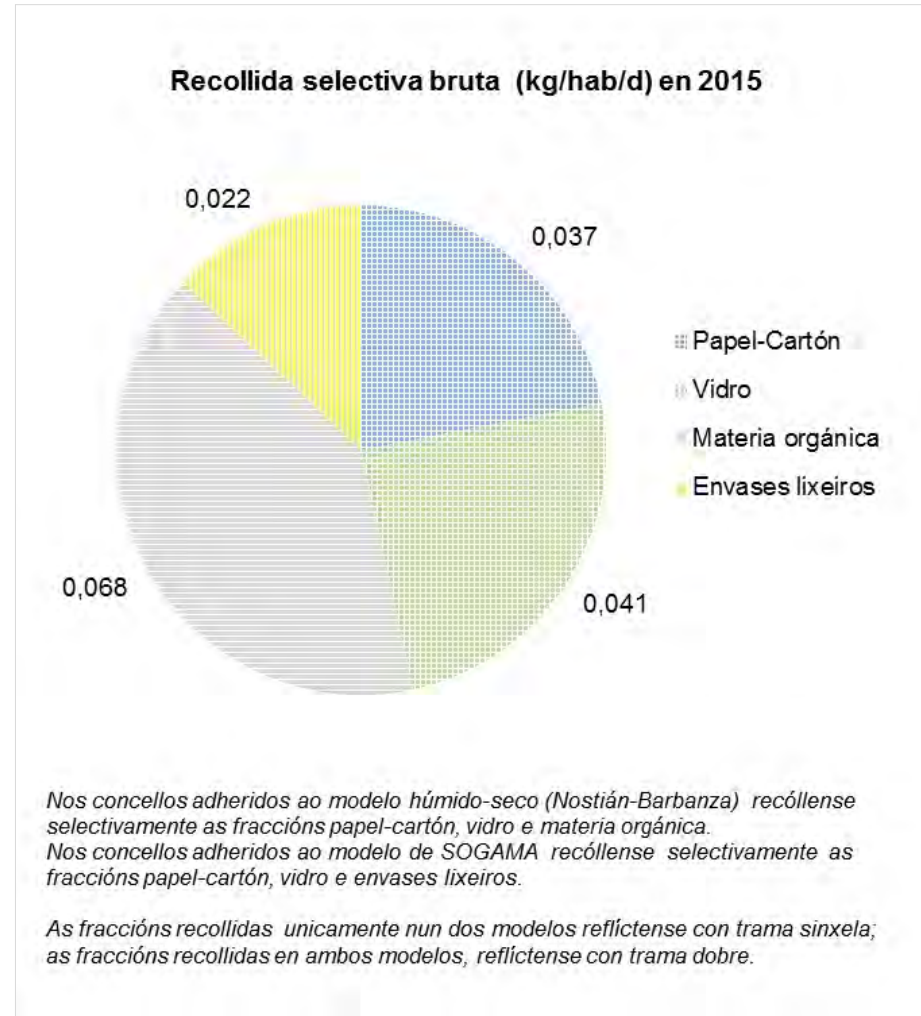
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL(Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

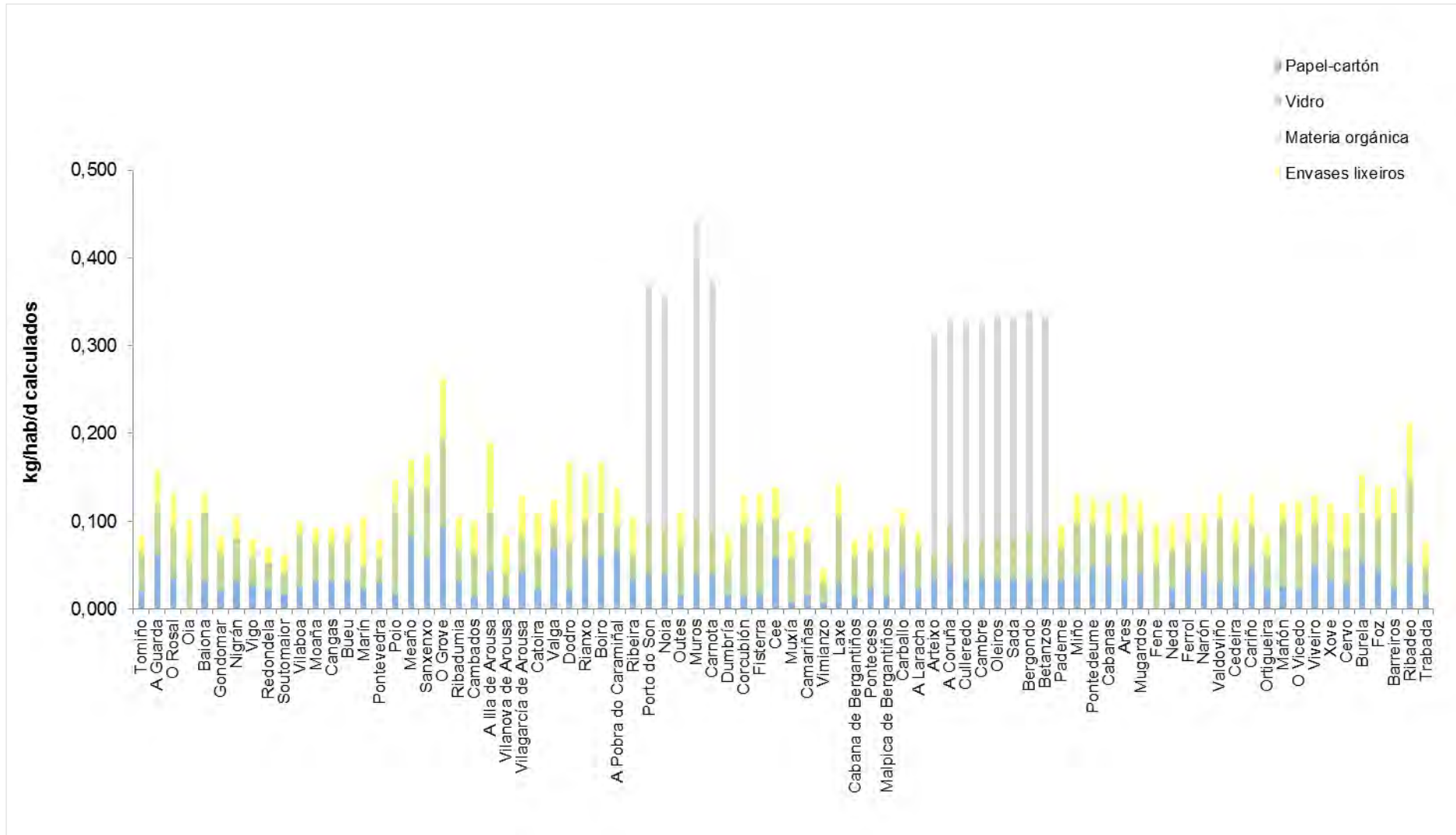
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- ◌ Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- ◐ Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.C.02 01 Recollida selectiva bruta de cada fracción (2015)

Gráfico ámbito POL:

Indicador: MET.C.02

Recollida selectiva bruta

Caderno Anexo

IET
Decembro 2015

Bloque	METABOLISMO MET
Subbloque	CICLO MATERIAIS C
Nome	Recollida selectiva bruta 02

NOTAS METODOLÓXICAS:

O indicador deseñouse baseándose no Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia (PXRUG) 2010-2020, e particularmente en tres das dez liñas estratéxicas que contén: a a “Liña estratéxica 3 (Fomento da recollida selectiva de fracción orgánica)”, a “Liña estratéxica 4 (Plan de fomento da recollida selectiva de fracción envases)” e a “Liña estratéxica 5 (Fomento da prevención e a recollida selectiva da fracción “outros)””.

Á hora de deseñar o indicador tamén se tivo en conta que en Galicia conviven hoxe en día diferentes modelos de xestión de residuos que contemplan a separación de fraccións diferentes, de onde se pode deducir a dificultade á hora de homoxeneizar a información para obtela das mesmas fraccións para os mesmos ámbitos territoriais. Os modelos a considerar son os seguintes:

MODELO SOGAMA: Separación de 4 fraccións de residuos: Resto, envases lixeiros, papel-cartón e vidro. A fracción Resto (bolsa negra) e a fracción envases lixeiros (bolsa amarela) destínanse ao Complexo Medioambiental de Cerceda (SOGAMA). É o modelo maioritario en Galicia (opción de xestión promovida polo propio Plan do 98).

MODELO HÚMIDO-SECO: Separación de 4 fraccións de residuos: fracción inorgánica (FIRM), fracción orgánica (FORSU), papel-cartón e vidro. Existen dous ámbitos diferentes de aplicación deste modelo:

MODELO NOSTIÁN: inclúe os concellos da Coruña e a súa área metropolitana e o Consorcio das Mariñas (Abegondo, Arteixo, Bergondo, Betanzos, Cambre, Culleredo, Carral, Oleiros e Sada). Os residuos recollidos destínanse á Planta de Nostián.

MODELO BARBANZA: inclúe os concellos da Mancomunidade da Serra do Barbanza (Ames, Brión, Carnota, Lousame, Muros, Noia, Pontecesures, Porto do Son, Rois). Os residuos destínanse á Planta propiedade da Mancomunidade situada en Lousame.

Estes modelos alternativos cun ámbito máis pequeno de implantación tamén hai anos que están funcionando, xa que o Plan de Xestión de RSU de Galicia de 1998 contemplaba a posibilidade doutros tratamentos locais de valorización no ámbito municipal ou de mancomunidade, sempre que respecten as prioridades de tratamento establecidas polas normativas comunitaria, española, galega e do propio plan.

MODELO VERTEDOIRO: en 2015 non existe ningún concello adherido a este modelo.

PROCESO DE CÁLCULO:

A efectos do cálculo da medida do indicador, consideramos importante facer varias aclaracións:

- Os datos fan referencia á recollida selectiva bruta, é dicir, non foron descontados os residuos ou materiais impropios.
- Aquelas fraccións que non se recollen selectivamente nun determinado concello figuran co valor "0", porque o indicador fai referencia á recollida selectiva. Non quere dicir que non se recolla dita fracción, senón que non se recolle selectivamente.

A asignación previa dos datos de recollida de aqueles concellos nos que unicamente se dispón dun dato agrupado foi feita en base á distribución poboacional (poboación do concello considerado/poboación da agrupación á que pertence o concello * Toneladas de cada fracción para a agrupación). Posteriormente calcúlase o ratio expresando a cantidade de cada fracción en kg e dividindo entre a poboación e os 365 días do ano.

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Xeración de residuos total a nivel de concello	SXCAA (CMATI)	31.12.2015	—	Anual	

REFERENCIAS:

- Directiva 2008/98/CE do Parlamento Europeo e do Consello, de 19 de novembro de 2008, sobre os residuos e pola que se derroga determinadas Directivas (DOUE L 312, de 22.11.2008).
- Lei 22/2011, de 28 de xullo, de residuos e solos contaminados (BOE núm. 181, de 29.07.2011).
- Lei 10/2008 de residuos de Galicia, do 3 de novembro (DOG núm. 224 do 18.11.2008 e BOE núm. 294 de 06.12.2008).
- Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2010, aprobado en virtude do acordo do Consello da Xunta de 13 de xaneiro de 2011.

DATOS:

Ámbito POL:

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel-Cartón	Vidro	Materia orgánica	Envases lixeiros
36054	Tomíño	0,019	0,044		0,020
36023	A Guarda	0,061	0,059		0,039
36048	O Rosal	0,036	0,055		0,042
36036	Oia		0,055		0,046
36003	Baiona	0,031	0,079		0,023
36021	Gondomar	0,020	0,044		0,018
36035	Nigrán	0,031	0,049		0,024
36057	Vigo	0,027	0,030		0,022
36045	Redondela	0,022	0,030		0,018
36053	Soutomaior	0,016	0,026		0,019
36058	Vilaboa	0,026	0,058		0,016
36029	Moaña	0,032	0,041		0,018
36008	Cangas	0,032	0,041		0,019
36004	Bueu	0,032	0,045		0,019
36026	Marín	0,021	0,028		0,055
36038	Pontevedra	0,029	0,029		0,020
36041	Poio	0,017	0,103		0,025
36027	Meaño	0,082	0,055		0,034
36051	Sanxenxo	0,059	0,081		0,036
36022	O Grove	0,092	0,103		0,067
36046	Ribadumia	0,031	0,037		0,036
36006	Cambados	0,012	0,050		0,037
36901	A Illa de Arousa	0,042	0,073		0,075
36061	Vilanova de Arousa	0,013	0,028		0,043
36060	Vilagarcía de Arousa	0,041	0,039		0,048
36010	Catoira	0,021	0,043		0,044
36056	Valga	0,069	0,027		0,029
15033	Dodro	0,020	0,053		0,093
15072	Rianxo	0,056	0,044		0,054
15011	Boiro	0,059	0,050		0,059
15067	A Pobra do Caramiñal	0,066	0,026		0,047
15073	Ribeira	0,035	0,028		0,042
15071	Porto do Son	0,037	0,061	0,268	
15057	Noia	0,037	0,053	0,266	
15062	Outes	0,015	0,057		0,042
15053	Muros	0,037	0,065	0,336	
15020	Carnota	0,037	0,052	0,284	
15034	Dumbría	0,016	0,039		0,028
15028	Corcubión	0,014	0,082		0,033
15037	Fisterra	0,017	0,081		0,033
15023	Cee	0,059	0,044		0,036

Código INE	Concello	Recollida selectiva bruta (kg/hab/d) de cada fracción (2015)			
		Papel-Cartón	Vidro	Materia orgánica	Envases lixeiros
15052	Muxía	0,008	0,050		0,032
15016	Camariñas	0,015	0,060		0,018
15092	Vimianzo	0,007	0,022		0,018
15040	Laxe	0,028	0,078		0,038
15014	Cabana de Bergantiños	0,012	0,048		0,018
15068	Ponteceso	0,023	0,044		0,022
15043	Malpica de Bergantiños	0,014	0,055		0,025
15019	Carballo	0,045	0,049		0,022
15041	A Laracha	0,024	0,048		0,017
15005	Arteixo	0,036	0,025	0,252	
15030	A Coruña	0,054	0,042	0,232	
15031	Culleredo	0,036	0,038	0,252	
15017	Cambre	0,036	0,038	0,252	
15058	Oleiros	0,036	0,045	0,252	
15075	Sada	0,036	0,043	0,252	
15008	Bergondo	0,036	0,052	0,252	
15009	Betanzos	0,036	0,044	0,252	
15064	Paderne	0,032	0,038		0,024
15048	Miño	0,037	0,060		0,035
15069	Pontedeume	0,047	0,051		0,027
15015	Cabanas	0,050	0,035		0,036
15004	Ares	0,033	0,052		0,047
15051	Mugardos	0,041	0,048		0,035
15035	Fene		0,053		0,044
15055	Neda	0,025	0,043		0,031
15036	Ferrol	0,046	0,029		0,036
15054	Narón	0,042	0,033		0,034
15087	Valdoviño	0,030	0,074		0,027
15022	Cedeira	0,026	0,048		0,027
15901	Cariño	0,047	0,049		0,036
15061	Ortigueira	0,025	0,036		0,023
15044	Mañón	0,026	0,074		0,021
27064	O Vicedo	0,021	0,063		0,039
27066	Viveiro	0,050	0,047		0,031
27025	Xove	0,035	0,039		0,048
27013	Cervo	0,027	0,042		0,039
27902	Burela	0,054	0,060		0,038
27019	Foz	0,045	0,057		0,039
27005	Barreiros	0,024	0,086		0,028
27051	Ribadeo	0,052	0,093		0,067
27061	Trabada	0,018	0,030		0,028

TOTAL CONCELLOS POL   0,037   0,041   0,068   0,022

GLOSARIO:

CMAOT: consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio
DOT: Directrices de ordenación do territorio
FIRM: fracción inorgánica de residuos municipais
POL: Plan de ordenación do litoral
PXRUG: Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia
RSB: recollida selectiva bruta
RSN: recollida selectiva
RU: residuos urbanos
SXCAA: Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

Xunta de Galicia

MET.C.03

Dotación de puntos limpos

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo consiste en determinar cales son os concellos e a poboación que contan con instalación de punto limpo ou que dispoñen do servizo.

Considérase que os puntos limpos son un bo instrumento para mellorar a recuperación e tratamento dos residuos, en especial para aqueles que non teñen sistemas ordinarios de recollida e son susceptibles de recuperación ou precisan de recollida separada pola súa perigosidade.

O indicador garda relación co indicador de vivendas familiares, densidade de poboación, renda bruta dispoñible no fogar per cápita e intensidade turística estreitamente vinculados á ocupación do territorio e ás actividades económicas, condicionantes directos da forma, tipoloxía e cantidade de residuos xerados.

Descrición do indicador:

Co indicador preténdese determinar cales son os concellos e os habitantes que contan, ben con instalación fixa de punto limpo ou ben co servizo, o que fai preciso expresar a información de diferentes formas (ver "Medidas do indicador").

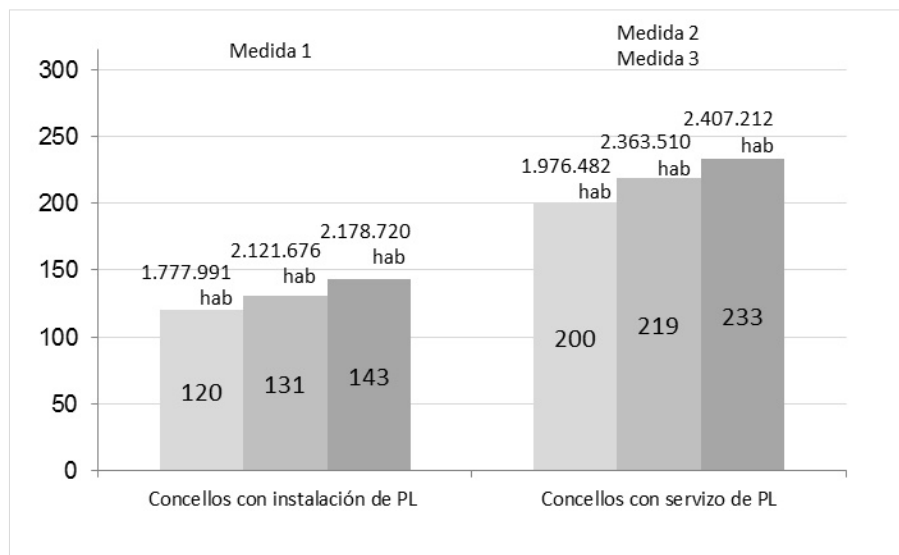
Enténdese por "punto limpo" o centro de recepción e almacenaxe selectivo específico da fracción dos residuos municipais que non son obxecto de recollida domiciliaria ao requirir dunha xestión específica, ben polo seu tamaño, ben pola súa composición (pilas, disolventes etc). Entre os obxectivos destas instalacións están facilitar a valorización destes residuos e a correcta xestión dos mesmos. Estas instalacións son de uso de particulares e pequenos comercios de acordo coas ordenanzas municipais.

Mediante o indicador coñecemos os concellos que contan con instalación física (pública ou privada) e tamén os que contan co servizo de punto limpo conforme a uns requisitos previamente fixados, tanto se o servizo é prestado no propio concello ou noutro próximo. Paralelamente, tamén se achega outra información relevante relacionada cos habitantes que teñen dispoñible este servizo. Non se contemplan os concellos que, aínda que recollen os residuos, lévanos a depósitos que non se poden considerar en sentido estrito como punto limpo, independentemente de que a recollida se faga a domicilio ou non.

Medidas do indicador:

1. Concellos con instalación de punto limpo (2015)
2. Concellos con servizo de punto limpo (2015)
3. Poboación con servizo de punto limpo (2015)

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

CICLO DE MATERIAIS C

Nome

Dotación de puntos limpos 03

Estado:

En 2015, 143 concellos galegos contaban con instalación de punto limpo, aínda que o número de instalacións acadaban as 147. Os concellos con servizo de punto limpo ascendían a 233 e, finalmente, en termos da poboación que recibe o servizo, máis do 86 % dos habitantes galegos contaban con el (algo máis de 2.407.700 persoas).

Respecto á medida 1, os datos indican que o 45,5 % dos concellos galegos contaban con instalación fixa de punto limpo no ano 2015, sendo A Coruña a que contaba cunha maior porcentaxe (o 57%), seguida de Pontevedra (co 55%), Lugo (co 51%) e Ourense (co 24%). Todos estes concellos contan cunha instalación, salvo A Coruña, Santiago de Compostelaq, O Carballiño e Ourense que contan con dúas instalacións.

A análise dos concellos que contaban co servizo de punto limpo en 2015 sinala que o 74% deles dispoñía del, sendo a provincia de Ourense a que ten máis concellos atendidos (79), seguida da Coruña (con 65), Lugo (con 48) e Pontevedra (con 41). Deste xeito, as porcentaxes a nivel provincial apuntan a Ourense como a provincia con máis concellos co servizo (o 86%), seguida de Lugo (co 72%), A Coruña (co 70%) e Pontevedra (co 66%).

Resulta interesante comparar as medidas anteriores, porque se comproba que non hai correspondencia entre o feito de que nun determinado concello se conte con instalación física de punto limpo e que se preste o servizo. Por exemplo, mentres a provincia da Coruña é a que ten máis concellos con instalación de PL, ocupa o terceiro lugar no que a prestación do servizo se refire. No extremo contrario se atopa a provincia de Ourense que, a pesar de ser a que conta con menos instalacións nos seus concellos, é a que llo ofrece a máis.

No que respecta á medida 3, o 88% da poboación galega dispón do servizo de PL no seu concello, algo máis de 2.407.200 persoas. Neste caso, se análise se fai sobre a poboación provincial, a maior proporción corresponde á provincia da Coruña, co 92% da poboación atendida, seguida de Ourense (89%), Lugo (88%) e Pontevedra (83%).

Coherencia co modelo territorial

A evolución do indicador desde 2011 foi positiva nas tres medidas, respondendo aos obxectivos do PXRUG 2010-2020 e, máis concretamente, aos relacionados coa liña estratéxica 6 (Plan de Ampliación e mellora de puntos limpos), que prevé ampliar o servizo a toda a poboación.

A análise da información sinala que aumentaron tanto os concellos con instalación de punto limpo, como os concellos que prestan o servizo como a poboación que conta con el.

En termos absolutos, desde 2011 en 2015 hai 23 concellos máis con instalación de PL e 33 concellos máis que prestan o servizo. A poboación atendida con este servizo incrementouse nun 15,4%

A nivel de cada medida e no que respecta aos concellos con instalación de PL, o incremento máis acusado produciuse na provincia de Ourense, que pasou de 15 durante 2011 a 19 en 2015.

Respecto á medida 2, desde 2011 hai 33 concellos máis que ofrecen o servizo de PL, sendo a provincia da Coruña a que experimentou un maior incremento, con 11 concellos máis ao longo dos anos transcorridos, seguida de Pontevedra (con 9 máis), Lugo (con 8 máis) e Ourense (con 5 máis).

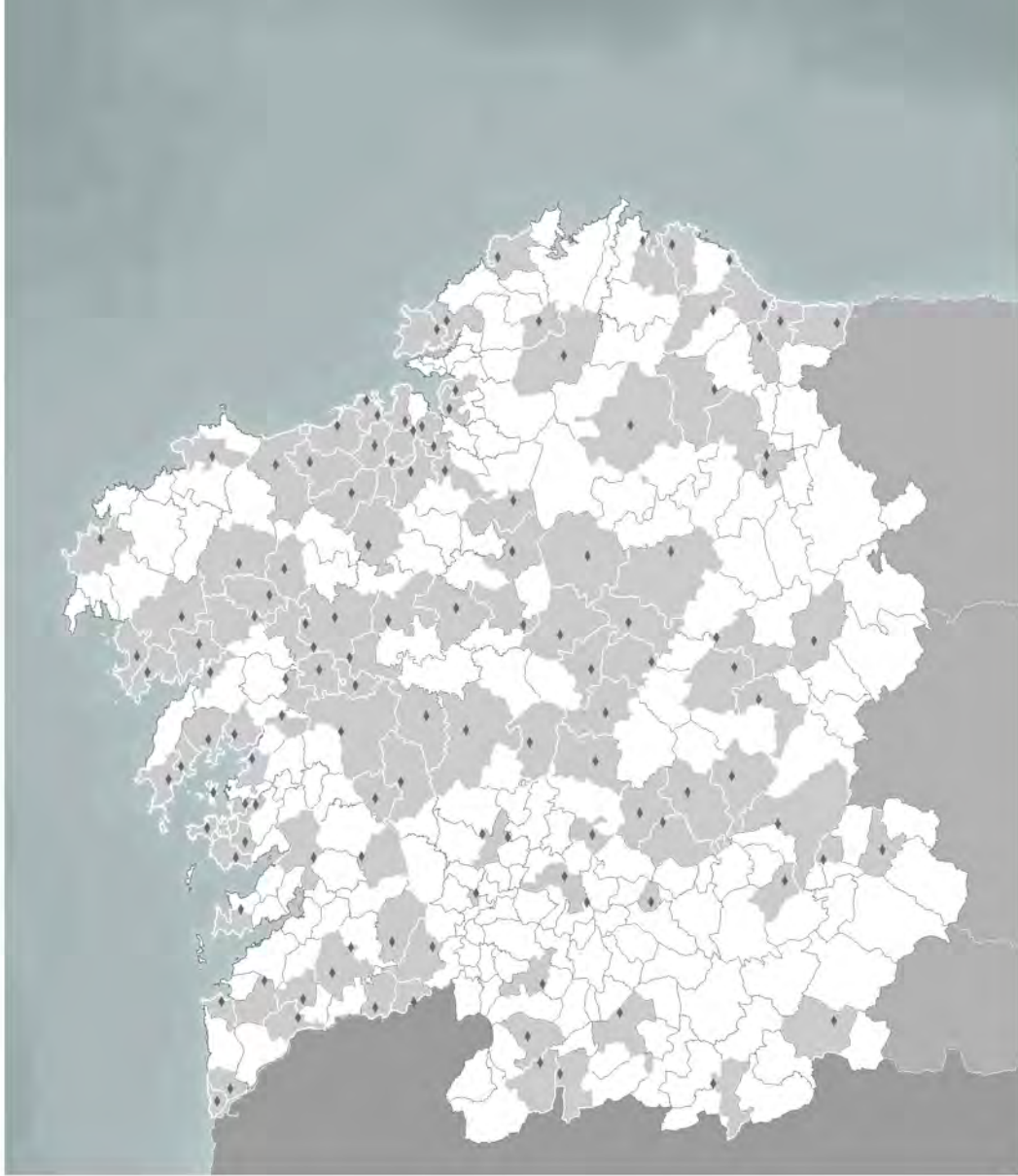
En canto á media 3, relacionada coa poboación, a que dispón do servizo tamén se incrementou desde 2011, neste caso nun 15,4% en termos globais, pasando do 71% dos habitantes galegos que dispoñían do servizo en 2011 ao 88% do ano 2015. O aumento máis acusado na provincia de Pontevedra.

Indicador: MET.C.03 Dotación de puntos limpos

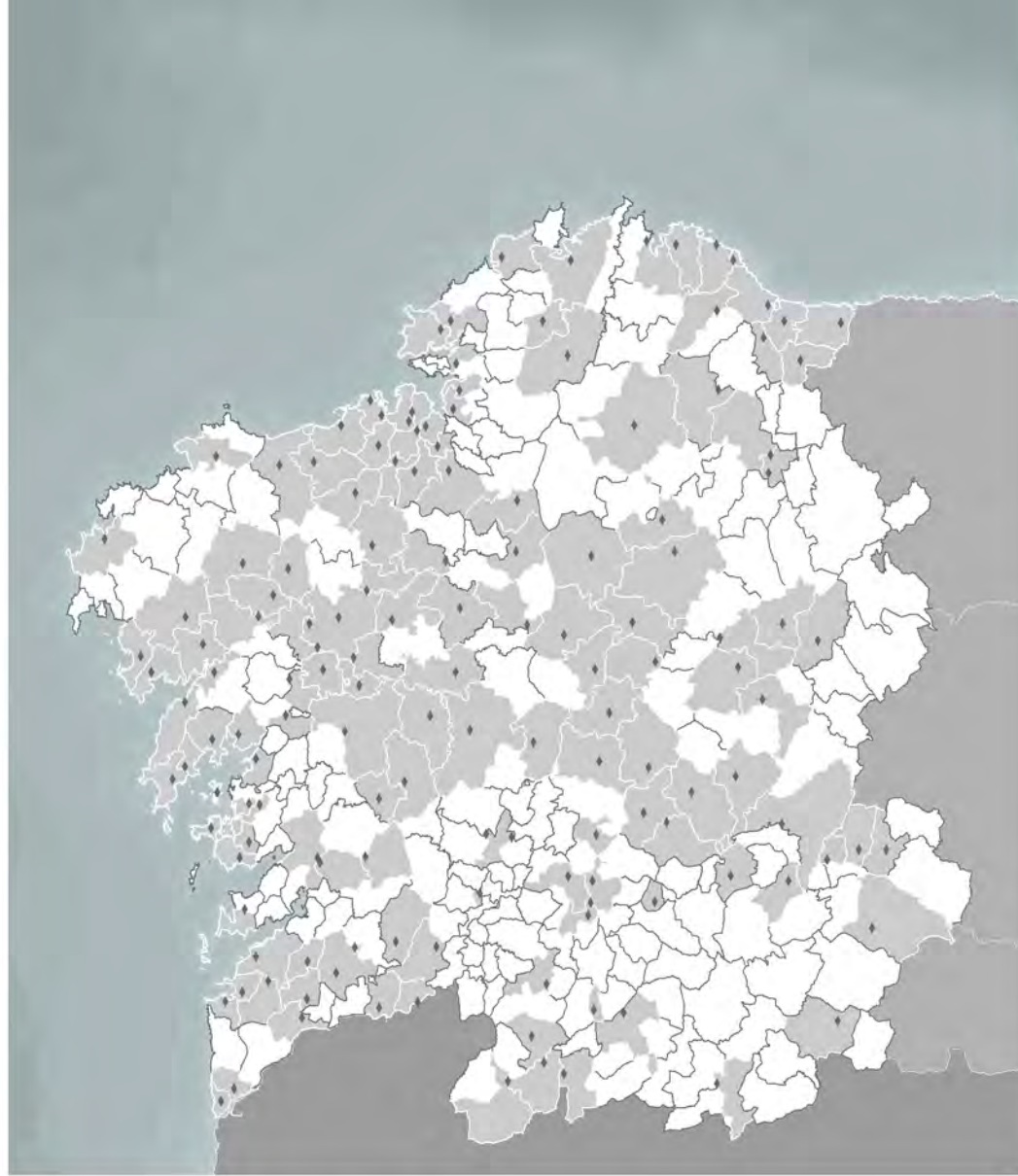
Concellos con instalación de punto limpo

Caderno Medida 01

Concellos con instalación de punto limpo (2011)

◆ Punto limpo   □ Sen punto limpo   ■ Con punto limpo

Concellos con instalación de punto limpo (2015)

◆ Punto limpo   □ Sen punto limpo   ■ Con punto limpo

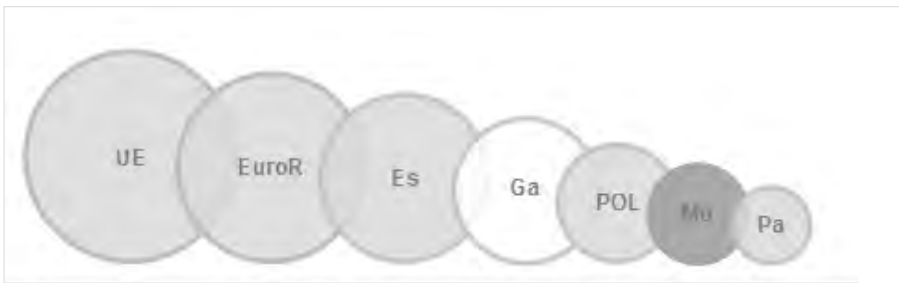
MET C 03 Dotación de puntos limpos

Medida: **01 Concellos con instalación de punto limpo**

Descrición:

Concellos que dispoñen no seu territorio dunha instalación fixa (ou varias). Inclúense no cómputo puntos limpos e minipuntos limpos.

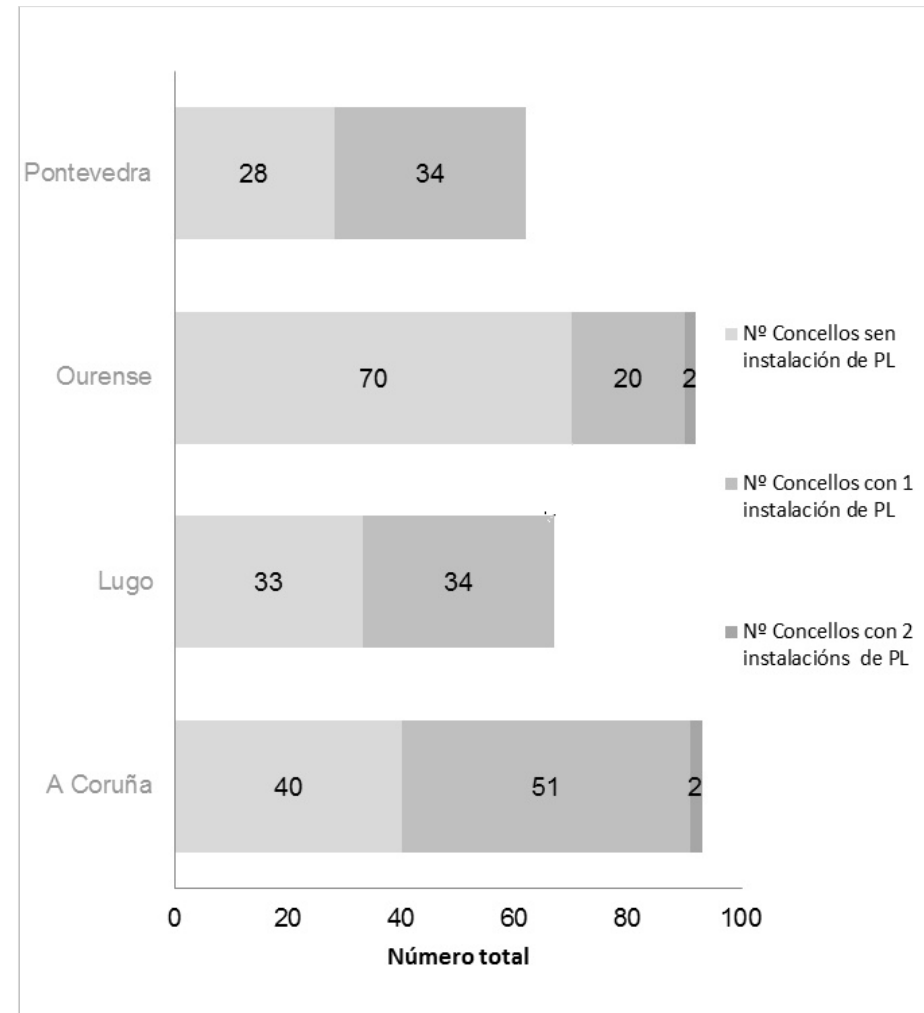
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

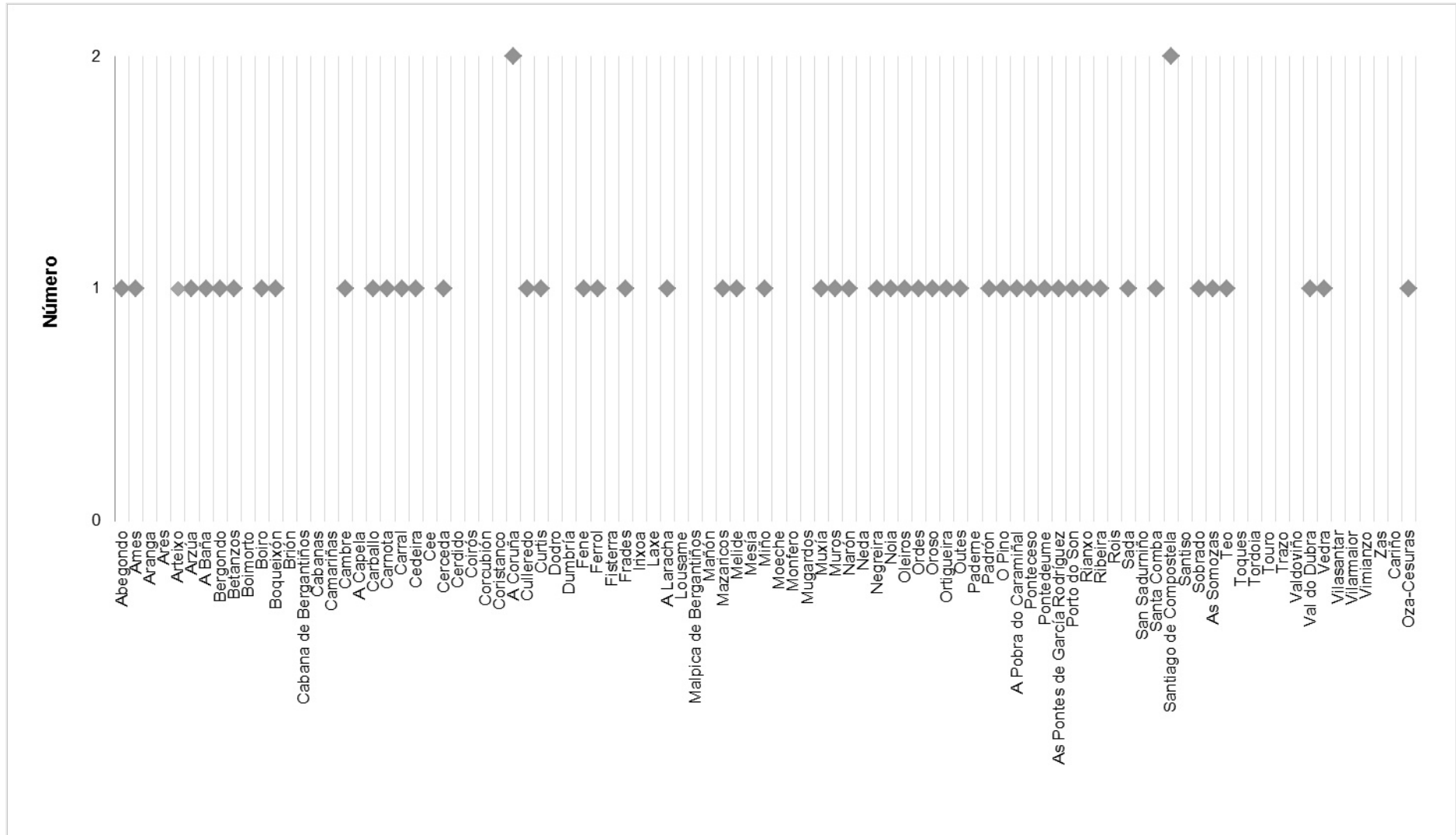
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

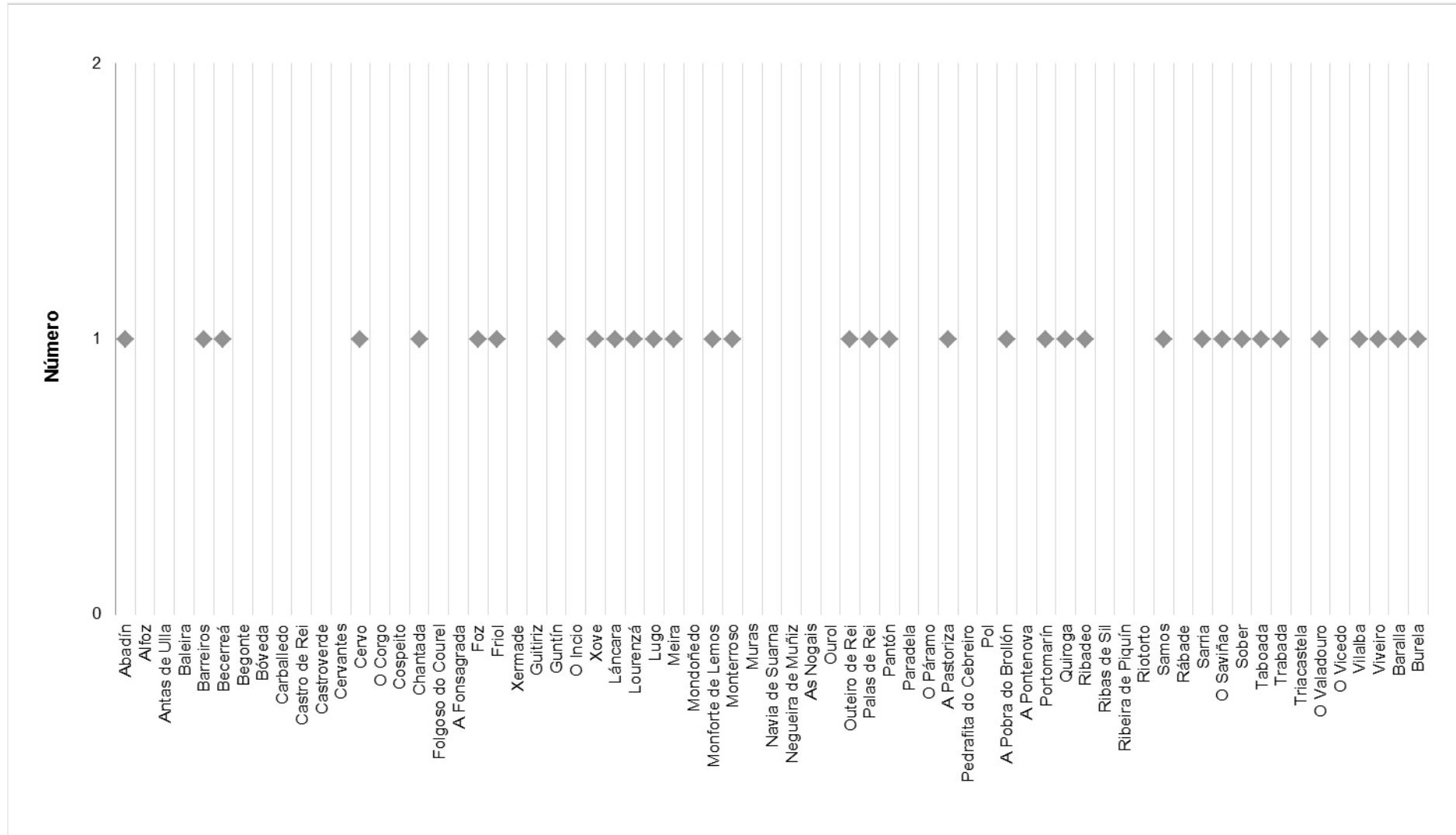
MET.C.03 01 Concellos con instalación de punto limpo

Gráfico A Coruña:

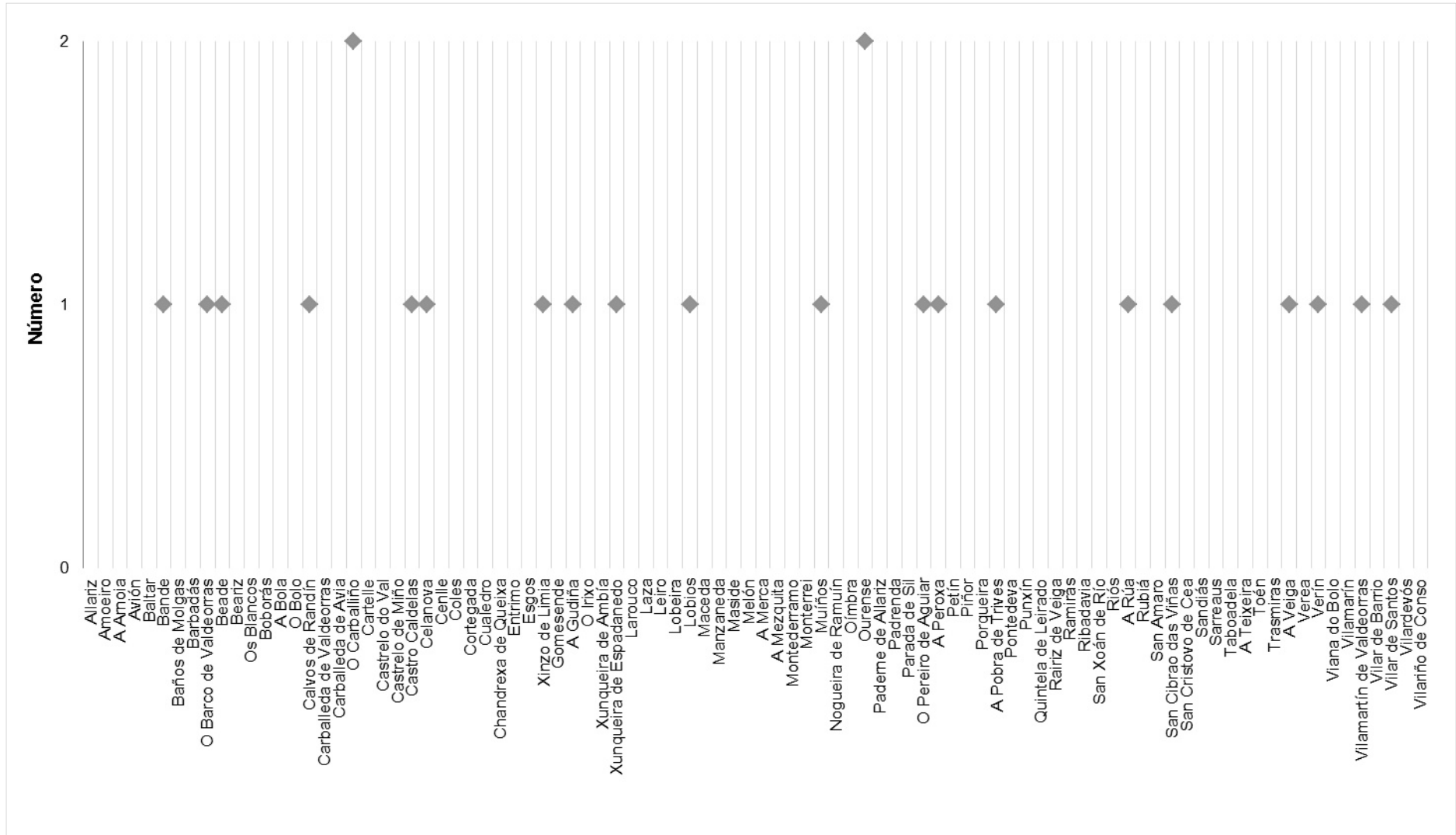
MET.C.03 01 Concellos con instalación de punto limpo

Gráfico Lugo:

MET.C.03 01 Concellos con instalación de punto limpo

Gráfico Ourense:

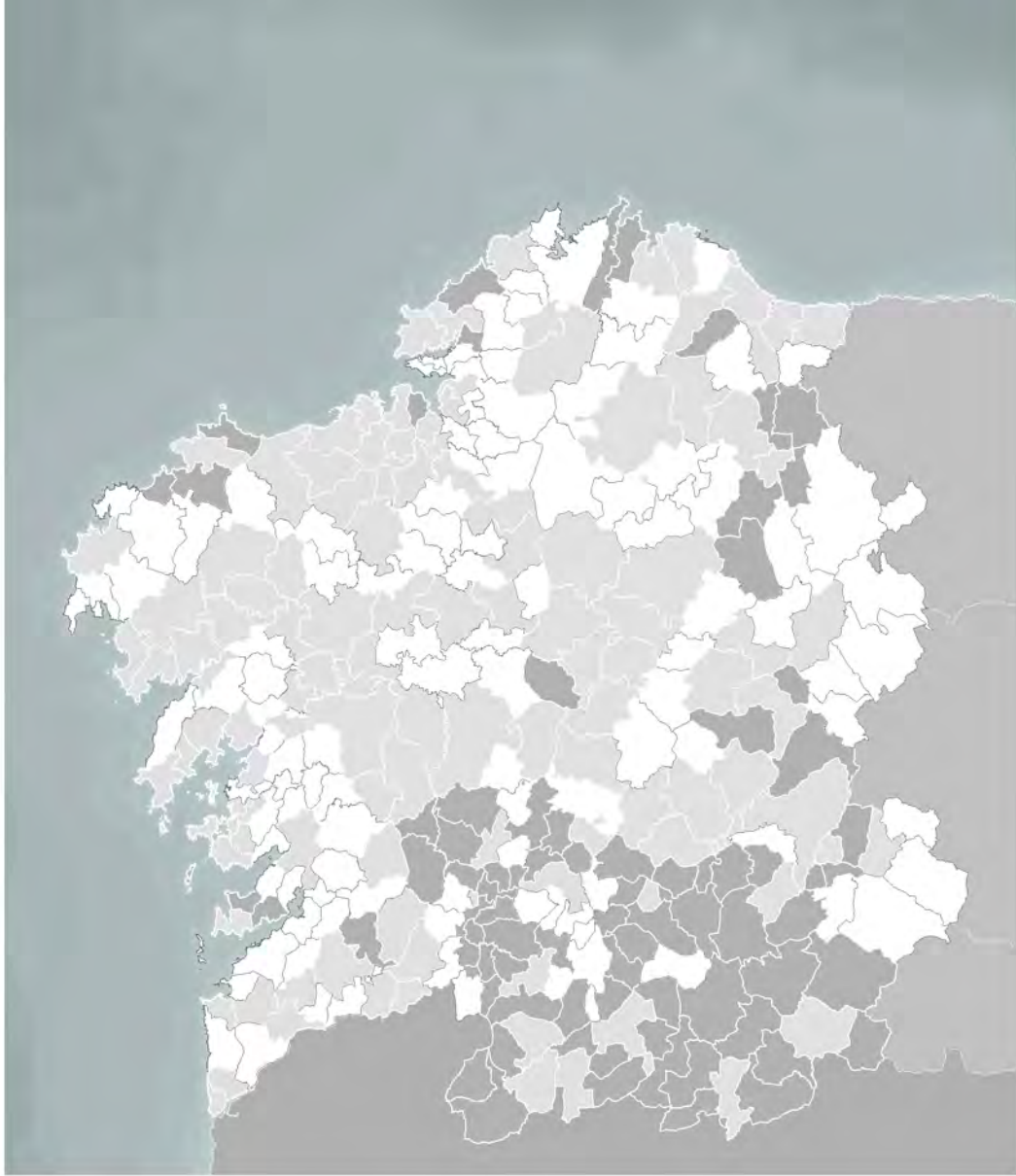

Indicador: MET.C.03 Dotación de puntos limpos

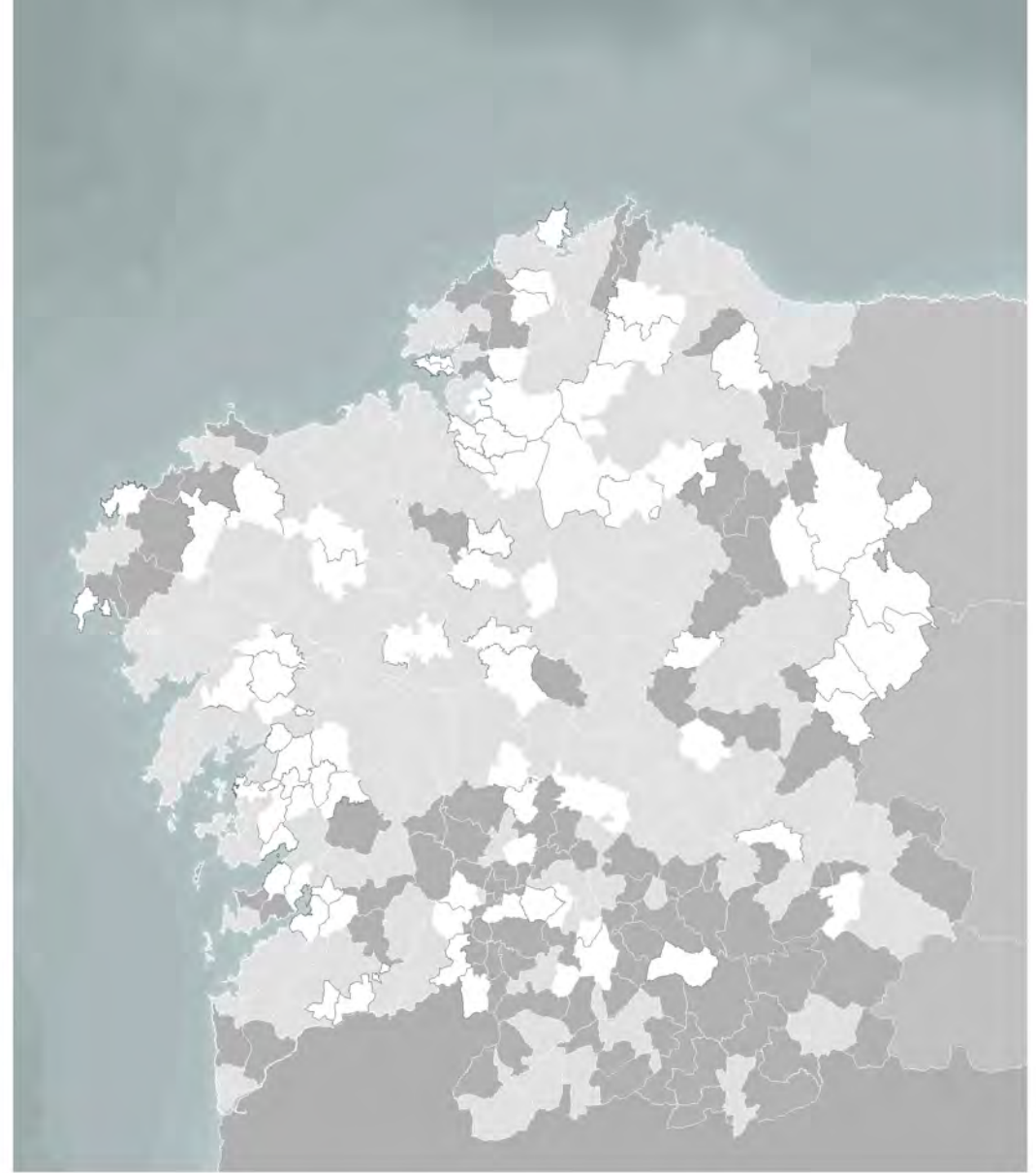
Concellos con servizo de punto limpo

Caderno Medida 02

Concellos con servizo de punto limpo (2011)

- Sen servizo de PL
- Con servizo de PL noutro concello
- Con servizo por ter PL

Concellos con servizo de punto limpo (2015)

- Sen servizo de PL
- Con servizo por ter PL noutro concello
- Con servizo por ter PL

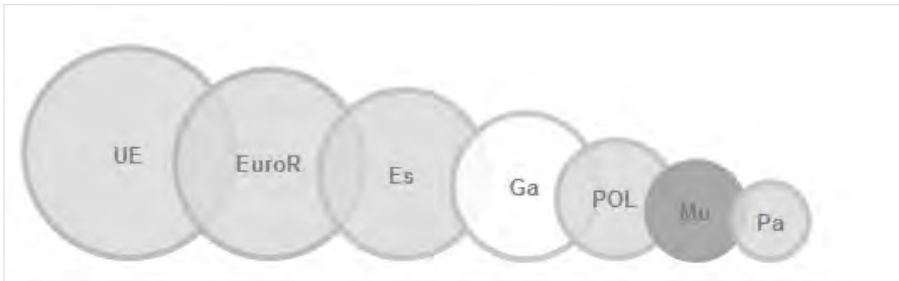
MET C 03 Dotación de puntos limpo

Medida: **02 Concellos con servizo de punto limpo**

Descrición:

Concellos que contan con servizo de punto limpo, ben porque contan con instalación fixa no seu propio territorio, ben porque reciban o servizo por parte doutro concello limítrofe (que permita a achega de residuos doutros concellos), ou ben servizo de punto limpo móbil (unidade para o transporte de residuos ata un punto limpo central).

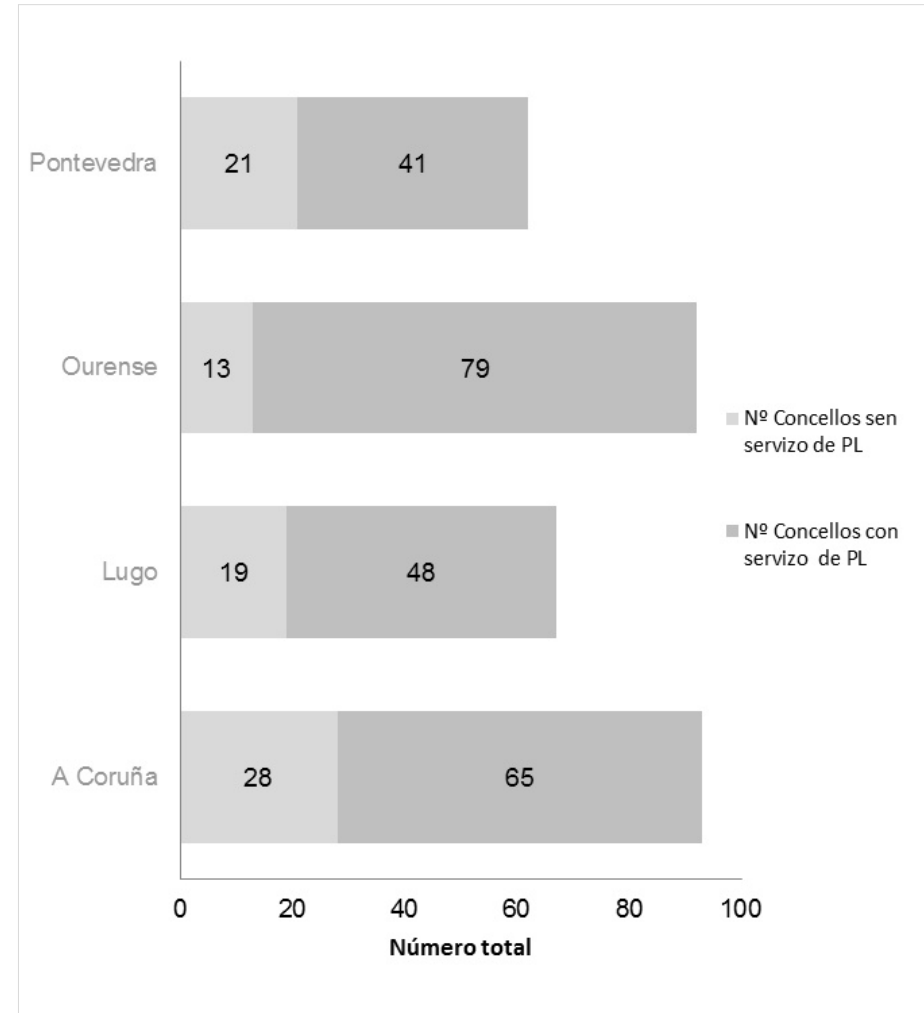
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL(Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

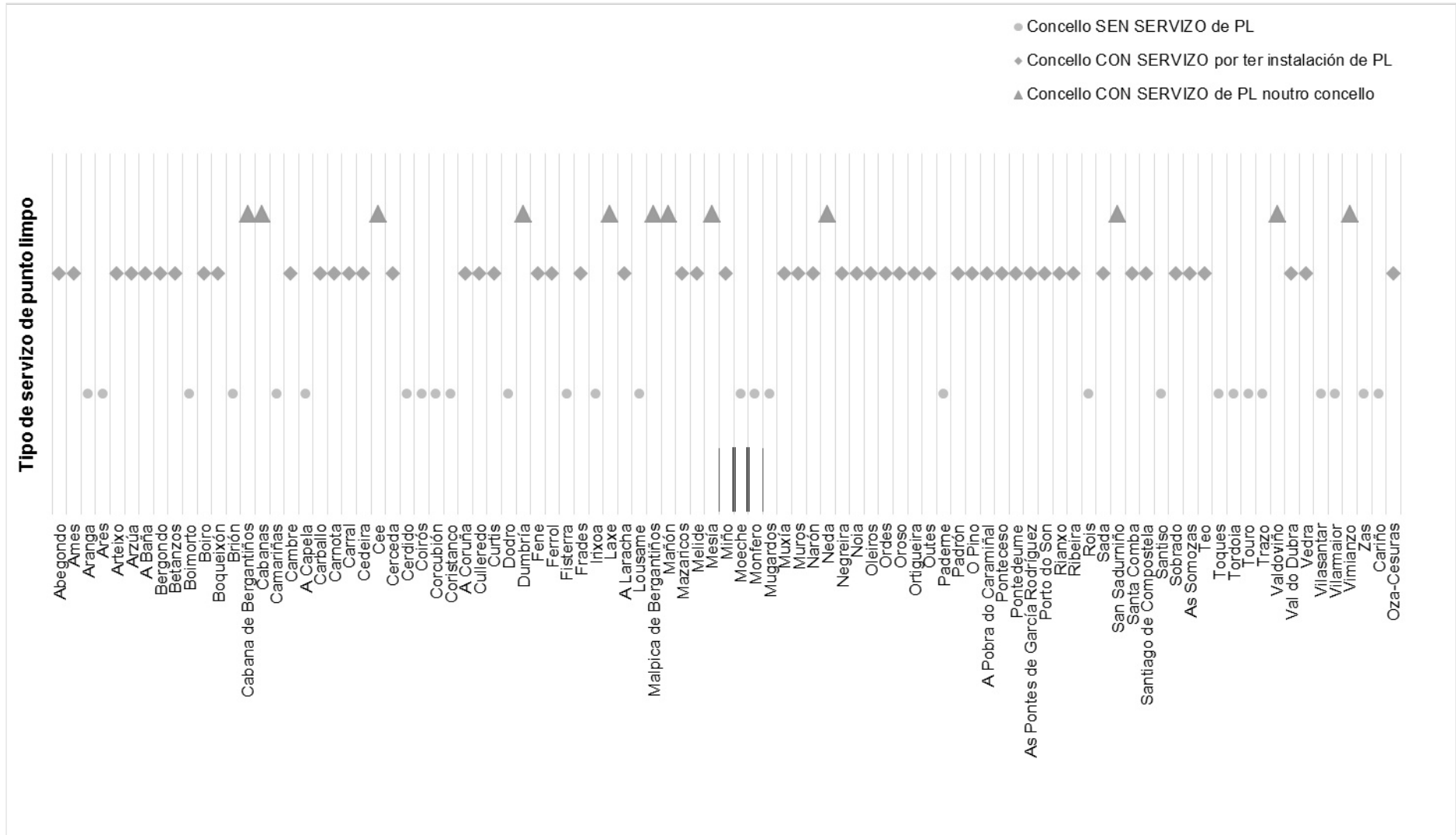
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- ◐ Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- ◑ Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

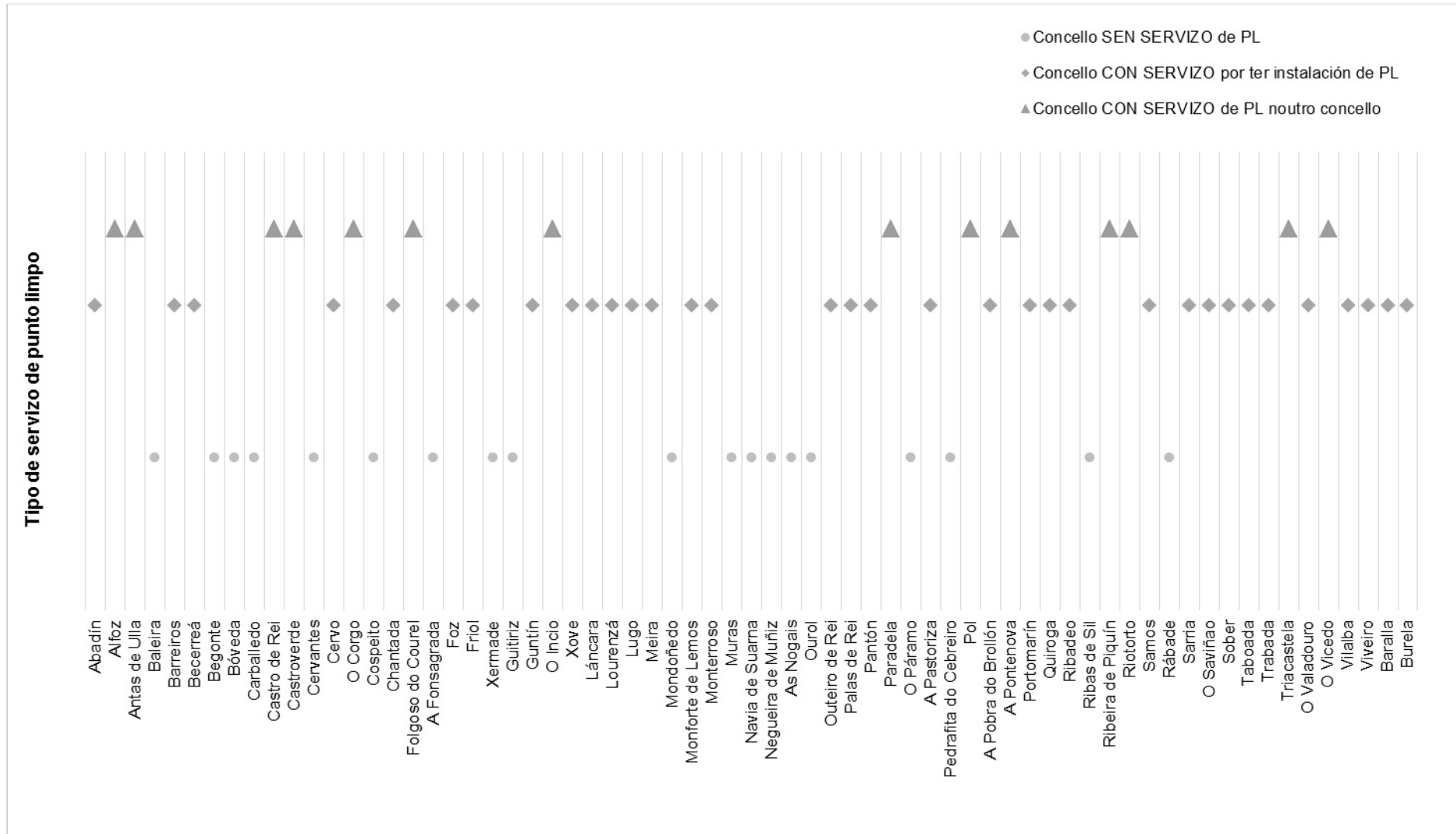
MET.C.03 02 Concellos con servizo de punto limpo

Gráfico A Coruña:

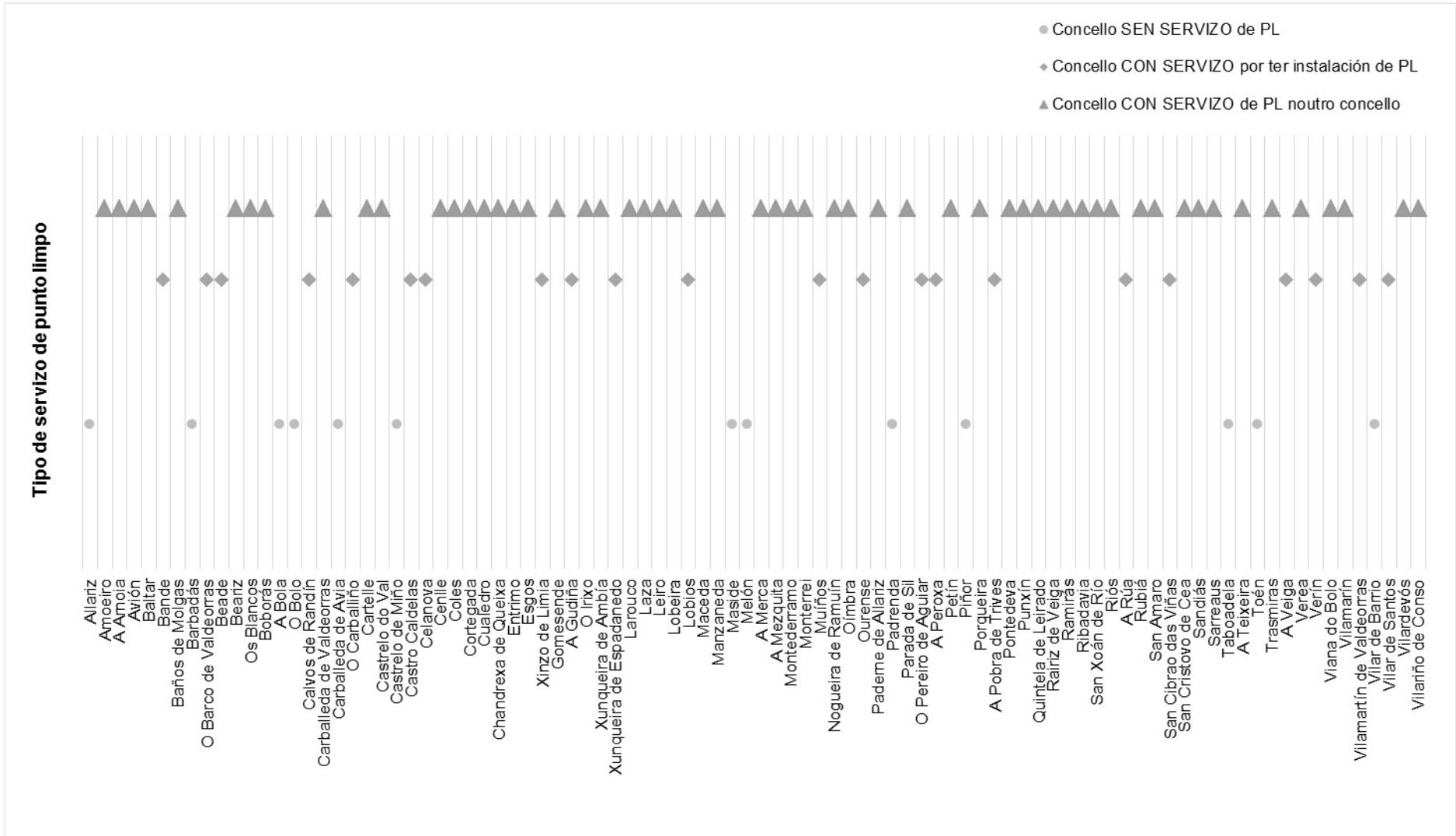
MET.C.03 02 Concellos con servizo de punto limpo

Gráfico Lugo:

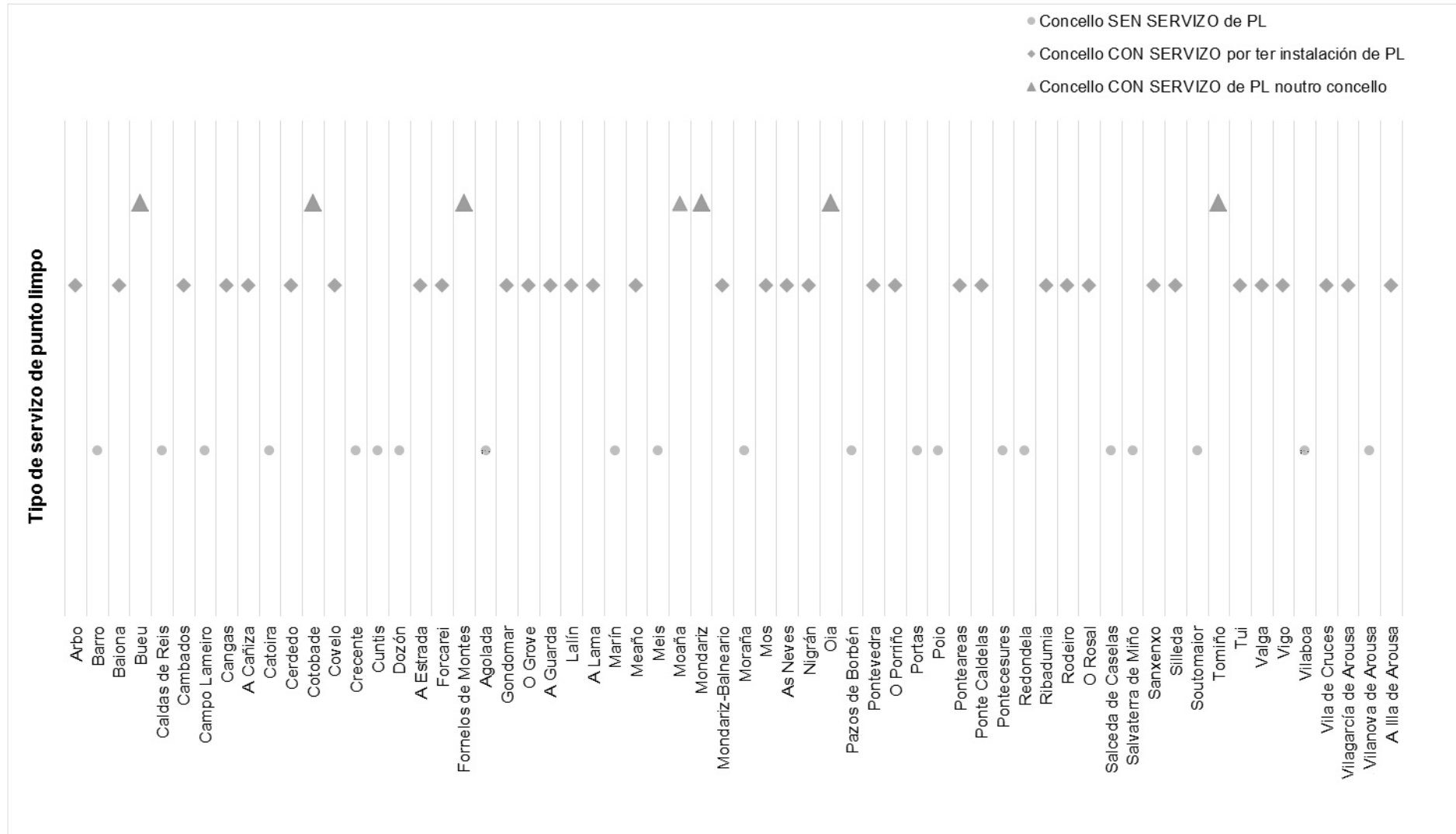
MET.C.03 02 Concellos con servizo de punto limpo

Gráfico Ourense:

MET.C.03 02 Concellos con servizo de punto limpo

Gráfico Pontevedra:

Indicador: MET.C.03 Dotación de puntos limpos

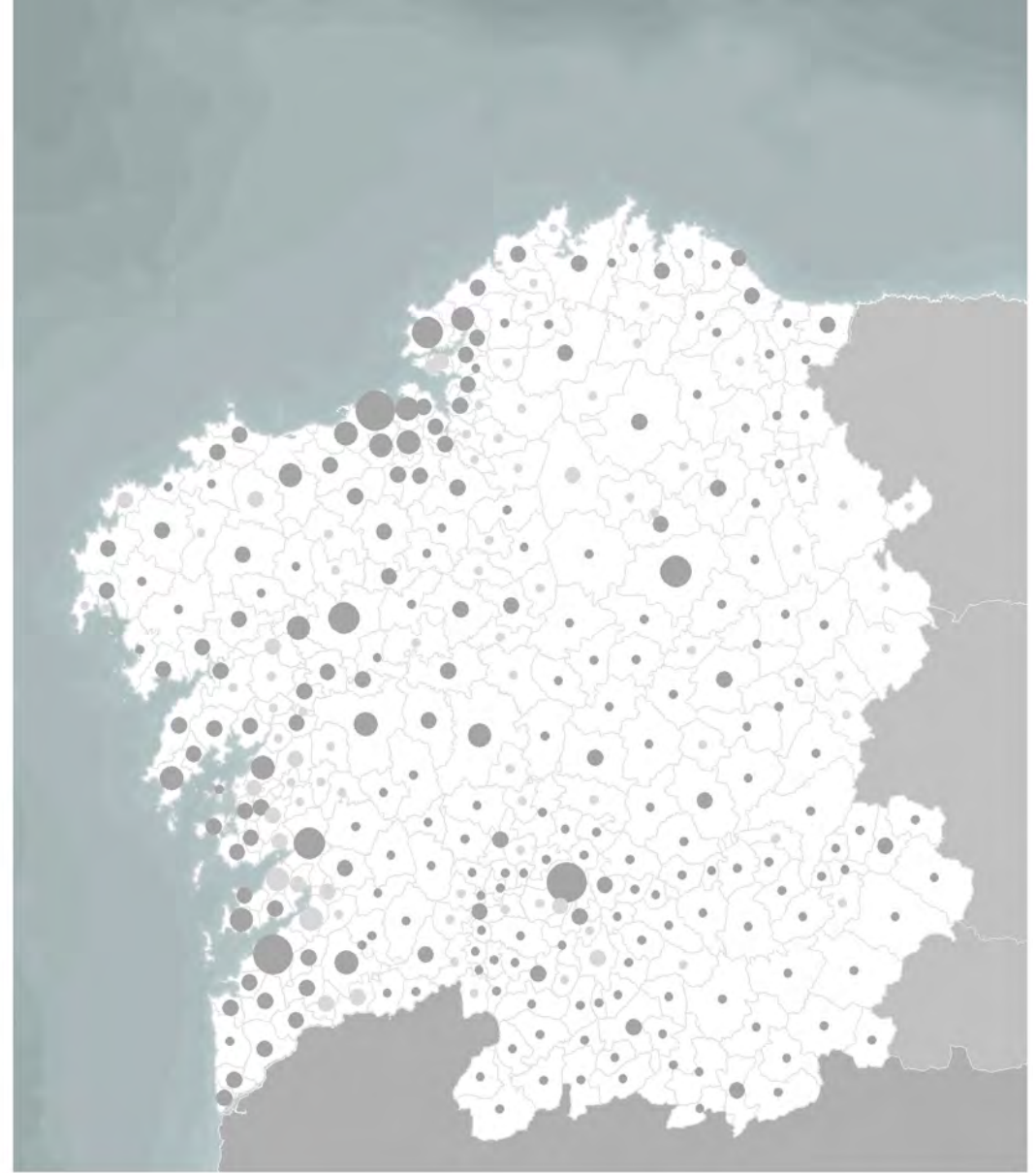
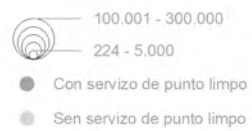
Poboación con servizo de punto limpo

Caderno Medida 02

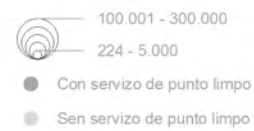
Poboación con e sen servizo de punto limpo (2011)

Número de habitantes

Poboación con e sen servizo de punto limpo (2015)

Número de habitantes

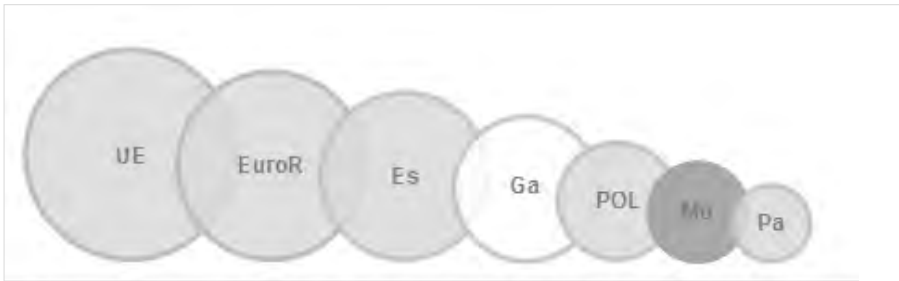
MET C 03 Dotación de puntos limpos

Medida: **03 Poboación con servizo de punto limpo**

Descrición:

Poboación dos concellos que contan con servizo de punto limpo, ben porque contan con instalación fixa no seu propio territorio, ben porque reciban o servizo por parte doutro concello limítrofe (que permita a achega de residuos doutros concellos), ou ben servizo de punto limpo móbil (unidade para o transporte de residuos ata un punto limpo central).

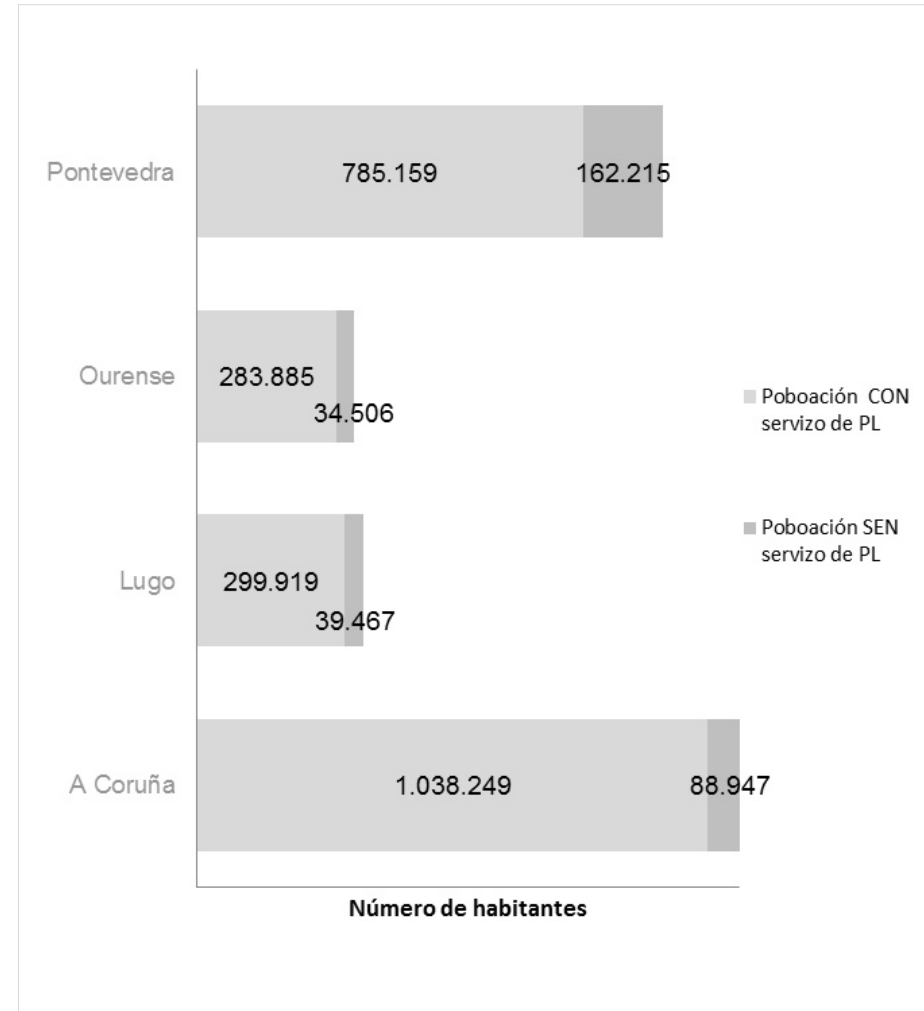
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ambito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

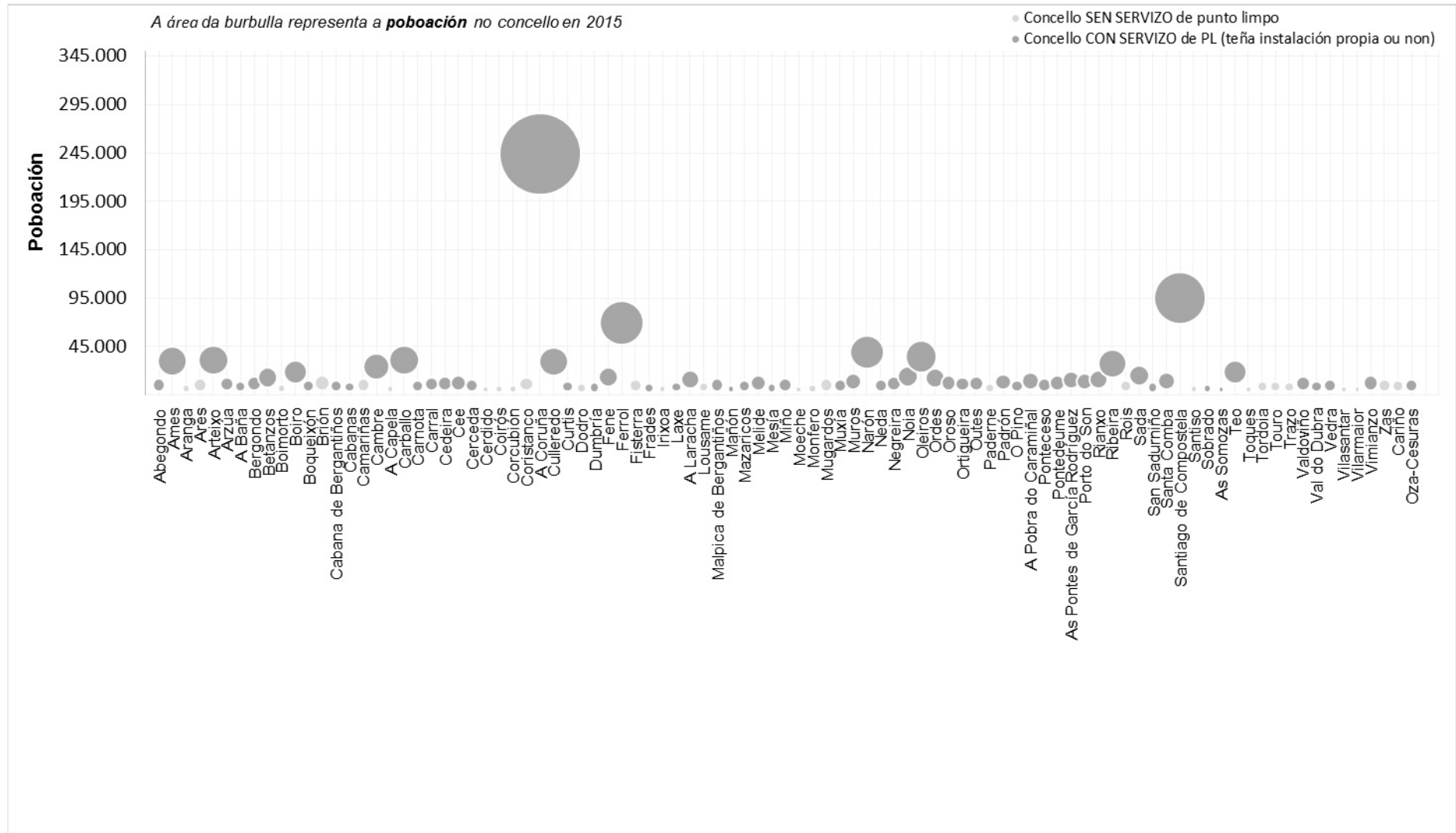
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- ◌ Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- ◐ Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

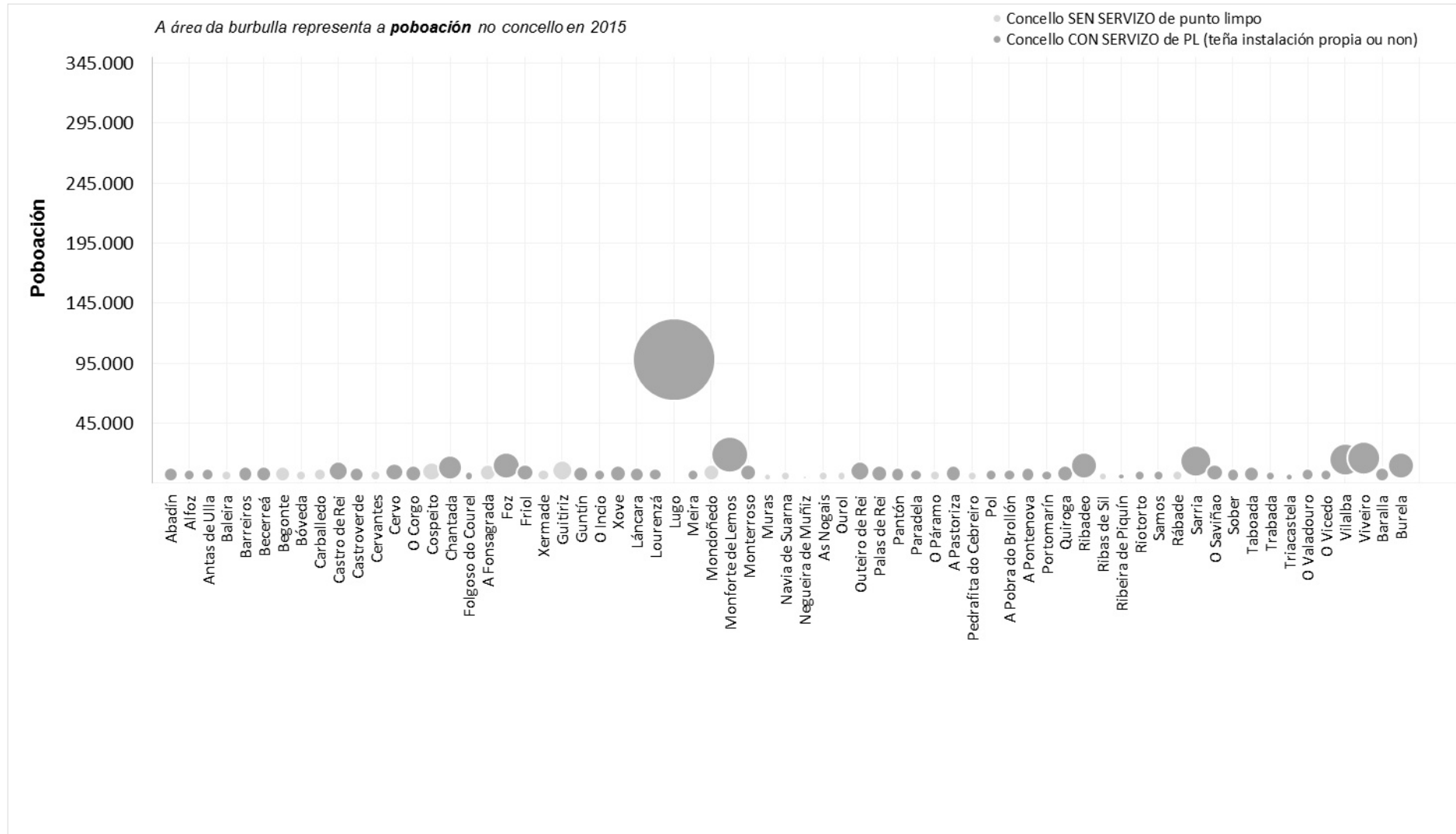
MET.C.03 03 Poboación con servizo de punto limpo

Gráfico A Coruña:

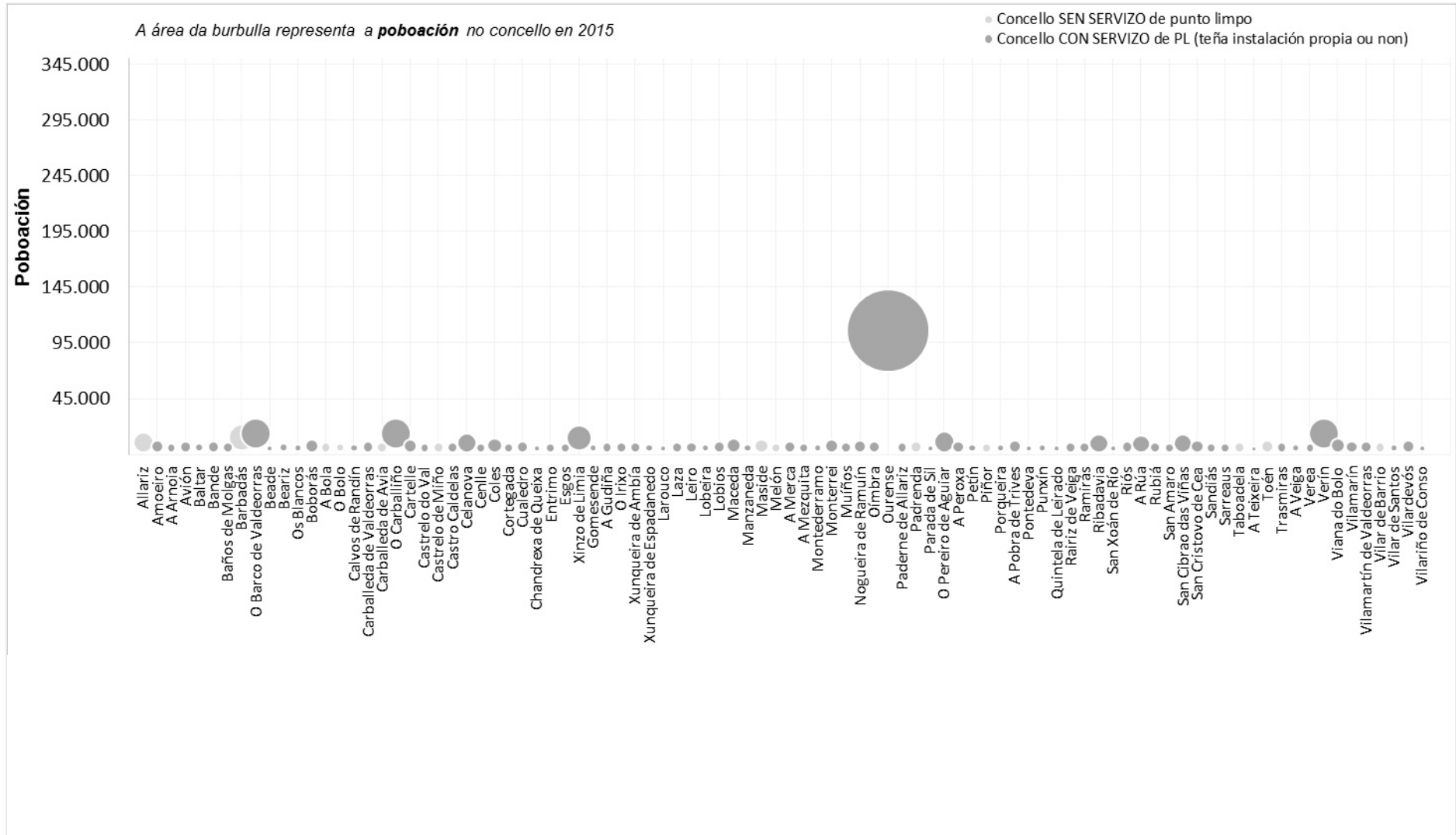
MET.C.03 03 Poboación con servizo de punto limpo

Gráfico Lugo:

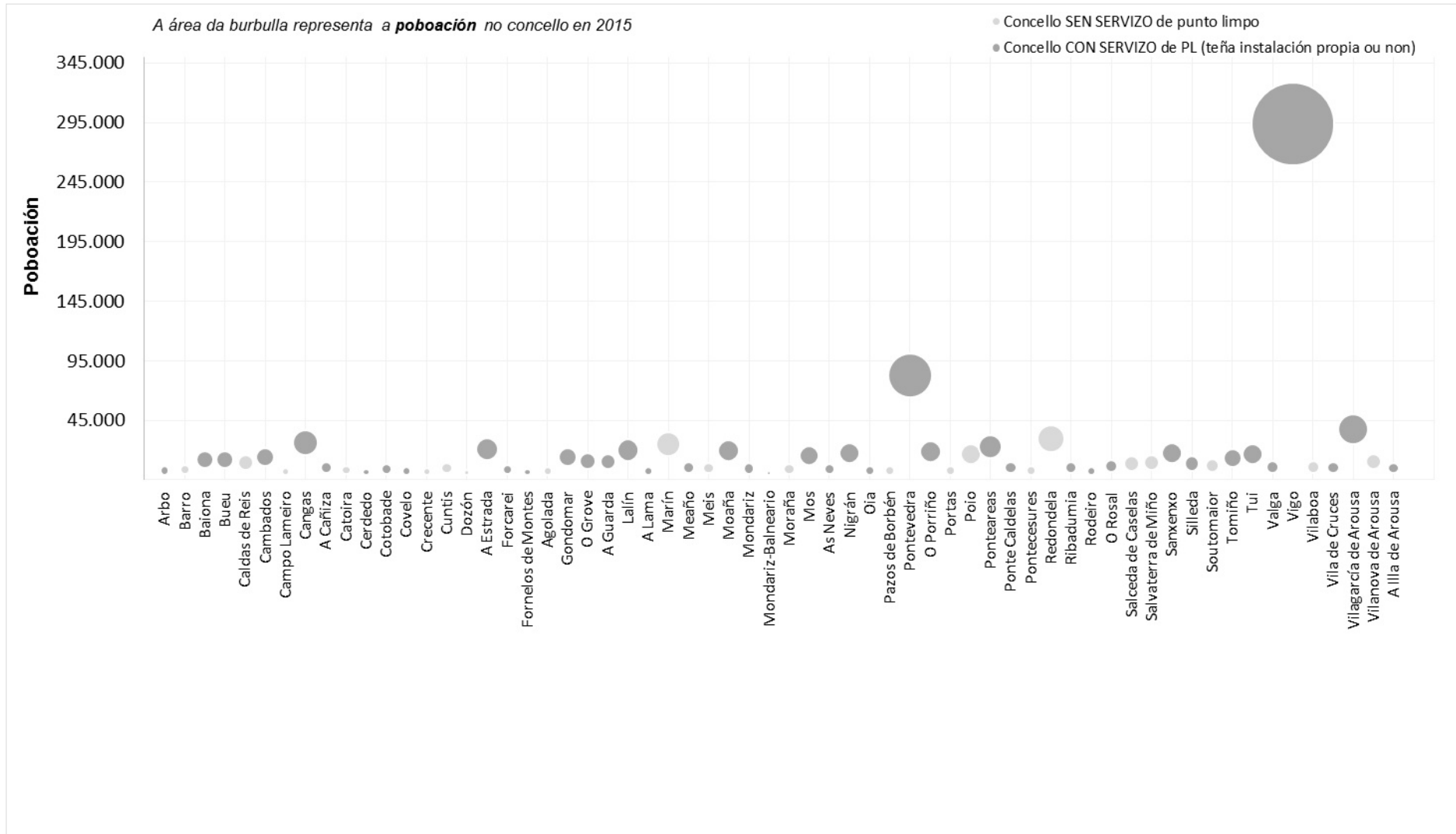
MET.C.03 03 Poboación con servizo de punto limpo

Gráfico Ourense:

MET.C.03 03 Poboación con servizo de punto limpo

Gráfico Pontevedra:

Indicador: MET.C.03

Dotación de puntos limpos

Caderno Anexo

Bloque	METABOLISMO MET
Subbloque	CICLO MATERIAIS C
Nome	Dotación de puntos limpos 03

NOTAS METODOLÓXICAS:

Mediante o Decreto 82/2013, do 6 de xuño, polo que se aproba a fusión voluntaria dos municipios de Oza dos Ríos e Cesuras e se constitúe o municipio Oza-Cesuras (DOG Núm. 108 do 07.06.2015) os concellos que ata o momento estaba separados pasaron a constituír un, de xeito que os datos de 2011 referíanse a 315 concellos, mentres que os cálculos de 2013 fanse para 314. É dicir, a instalación de punto limpo que en 2011 figuraba no concello de Oza dos Ríos, en 2013 asignase ao de Oza-Cesuras; no caso da poboación, sumouse a de ambos concellos.

Nas táboas de datos que figuran ao final deste anexo, sinaláronse en cor gris as modificacións de 2013 respecto a 2011 para as medidas 1 e 2, e tamén as variacións da poboación. Dáse a circunstancia de que algúns destes cambios unicamente se reflicten nestas táboas porque non teñen repercusión cuantitativa. Por exemplo, cando un concello en 2011 recibía o servizo doutro concello A e en 2013 continúa a recibir o servizo pero do concello B: os dous anos o concello estará contabilizado como “con servizo”, aínda que o recibe dun diferente dependendo da data.

Respecto ao Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia (PXRUG) 2010-2020, foi aprobado polo Goberno galego o 13 de xaneiro de 2011 co fin de dar cumprimento ao disposto pola Lei 10/2008 de residuos de Galicia.

A continuación faremos referencia ás dúas liñas estratéxicas directamente relacionadas co indicador:

A “Liña estratéxica 5 (Fomento da prevención e a recollida selectiva da fracción “outros”)” que ten varios obxectivos xerais, algún deles directamente relacionado con puntos limpos:

- Previr a xeración destas fraccións, especialmente das que son máis habituais ou conteñen residuos especiais. Porase especial atención a: voluminosos, aparellos eléctricos e electrónicos, téxtil e téxtil sanitario, cascallos e pilas.
- Desenvolver a responsabilidade do produtor nos casos en que exista a normativa adecuada (RAEE, pilas e baterías, vehículos fóra de uso, etc.).
- Fomentar a cultura do mantemento e a reparación e reutilización dalgunhas destas fraccións, como por exemplo mobles, electrodomésticos ou téxtil.
- Aumentar a recollida selectiva destas fraccións.
- Fomentar a loxística inversa promovendo a entrega de determinadas fraccións nos puntos de venda cando sexa preciso.
- Potenciar o uso do punto limpo nas súas diferentes formas como punto de recollida selectiva, especialmente para as fraccións reutilizables, reciclables ou especiais.
- Potenciar a utilización dos servizos a demanda ofrecidos polo concello.
- Mellorar as opcións e a eficiencia da recuperación e a reciclaxe destas fraccións.

As actuacións correspondentes á prevención destas fraccións atópanse recompiladas na Liña Estratéxica 2.

A “Liña estratéxica 6 (Plan de Ampliación e mellora de puntos limpos)” establece varios obxectivos xerais. A continuación resúmense todos eles, as actuacións previstas e as táboas relacionadas coas medidas empregadas no cálculo do indicador:

O Plan prevé mellorar e ampliar a rede e tipoloxía existente de puntos limpos, mellorando a súa xestión e gañando en eficiencia en canto a recuperación de materiais, pero tamén en eficiencia económica.

Os obxectivos principais son:

- Ofrecer un servizo de recollida das fraccións minoritarias cuxo peso vai aumentando na xeración de residuos.
- Ampliar o servizo de puntos limpos a toda a poboación.
- Fomentar a proximidade das instalacións.
- Fomentar o coñecemento e o uso destes servizos.
- Potenciar a xestión dos puntos limpos de maneira que se facilite a posterior reutilización de materiais.
- Potenciar a adecuación de espazos de reparación e preparación para a reutilización integrados nos puntos limpos cando sexa posible.
- Fomentar os puntos limpos como espazos de formación e sensibilización ambiental da poboación en xeral e dos usuarios en particular.

As novidades na xestión destas instalacións de recollida veñen introducidas pola implantación de novos tipos de puntos limpos: os puntos limpos móbiles e os minipuntos, cos que se pretende adaptar aínda máis o servizo ás características de cada zona, e ao mesmo tempo ampliar a súa prestación a máis sectores de poboación que ata o momento tiñan barreiras de acceso aos puntos limpos fixos (ben por estar a moita distancia ou pola inexistencia de servizo no concello).

ACTUACIÓNS

- [6.1] Ampliación da rede de puntos limpos de xestión municipal ou mancomunada
- [6.2] Implantación de puntos limpos nos polígonos comerciais a partir de certo tamaño.
- [6.3] Fomento da mellora da xestión interna dos puntos limpos
- [6.4] Fomento da organización en rede dos puntos limpos
- [6.5] Introducción da prestación de novos servizos nos puntos limpos
- [6.6] Continuidade á liña de axudas para a correcta explotación/mantemento dos puntos limpos

Polo tanto, estas novas instalacións implantaranse de acordo cos seguintes criterios técnicos baseados na demanda de servizo e na súa distribución territorial:

Táboa 25. *Criterios para a situación de Puntos Limpos*

Tipo de instalación	Puntos limpos fixos	Puntos limpos móbiles	Minipuntos limpos
Núcleos urbanos de máis de 3.000 habitantes		X Implantación obrigatoria do servizo Xestión do concello o mancomunada	
Concellos de menos de 3.000 habitantes		X Fomento da implantación Xestión mancomunada	
Centro dos concellos urbanos			X Fomento da implantación Xestión do concello ou de pequenos recuperadores
Barrios dos concellos urbanos que non dispoñan de servizo de minipunto.		X Fomento da implantación Xestión do concello	

En total prevense os seguintes puntos limpos, segundo tipoloxía:

Táboa 26. *Previsión de Puntos Limpos*

Previsións de puntos limpos necesarios totais (existentes e novos)	
Puntos limpos fixos*	228 ¹
Minipuntos	40 ²
Puntos limpos móbiles	28 ³

*As características e o tamaño dos puntos

¹ Valor aproximado calculado segundo a poboación de 2009. Quedan incluídos no valor da táboa os puntos limpos existentes na actualidade.

² Calculado segundo a poboación de 2009 dos concellos urbanos.

³ Valor aproximado calculado segundo a poboación de 2009.

PROCESO DE CÁLCULO:**MEDIDA 1:**

Esta medida ten correspondencia cun dato fonte de información. Determinouse que concellos dispoñen dunha ou máis instalacións fixas de punto limpo e aqueles que non.

MEDIDA 2:

Esta medida ten correspondencia cun dato fonte de información. Determinouse que concellos contan con servizo, independentemente de que sexa prestado polo propio concello ou por outro. Os datos fonte da información de partida foron adaptados para a súa representación gráfica e cartográfica, de forma que a interpretación resultase sinxela, en particular no caso das agrupacións supramunicipais, que en ocasións contan con varias instalacións fixas e un concello do ámbito pode prestar e recibir o servizo simultaneamente.

MEDIDA 3:

Esta medida ten correspondencia directa cun dato fonte de información. A partir dos datos do nomenclátor do Instituto Nacional de Estadística (INE), e da información elaborada para a medida 2 (concellos con servizo de punto limpo), asignouse a poboación aos concellos que contan con dito servizo.

PSST2016

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descrición	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Concellos con punto limpo e concellos aos que presta servizo	Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental (CMATI)	31.12.2015	—	Actualización continua	
	Cifras de poboación resultantes da Revisión do Padrón municipal a 1 de xaneiro	Instituto Nacional de Estadística (INE), Procesado polo IET	01.01.2015	—	Anual	
	Límites municipais	Centro nacional de Información Geográfica (CNIG)	**	1:25.000	**	

REFERENCIAS:

- Lei 10/2008 de residuos de Galicia, do 3 de novembro (DOG N° 224, do 18-11-2008 e BOE N° 294, de 6-12-2008)
- Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2020, aprobado en virtude do acordo do Consello da Xunta de 13 de xaneiro de 2011

DATOS:

A Coruña:

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
15001	Abegondo	SI	SI	5.586
15002	Ames	SI	SI	30.267
15003	Aranga	NON	NON	
15004	Ares	NON	NON	
15005	Arteixo	SI	SI	30.950
15006	Arzúa	SI	SI	6.219
15007	A Baña	SI	SI	3.698
15008	Bergondo	SI	SI	6.700
15009	Betanzos	SI	SI	13.202
15010	Boimorto	NON	NON	
15011	Boiro	SI	SI	18.950
15012	Boqueixón	SI	SI	4.321
15013	Brón	NON	NON	
15014	Cabana de Bergantiños	NON	SI	4.552
15015	Cabanas	NON	SI	3.299
15016	Camariñas	NON	NON	
15017	Cambre	SI	SI	24.076
15018	A Capela	NON	NON	
15019	Carballo	SI	SI	31.283
15020	Carnota	SI	SI	4.284
15021	Carral	SI	SI	6.180
15022	Cedeira	SI	SI	7.062
15023	Cee	NON	SI	7.723
15024	Cerceda	SI	SI	5.076
15025	Cerdido	NON	NON	
15027	Coirós	NON	NON	
15028	Corcubión	NON	NON	
15029	Coristanco	NON	NON	
15030	A Coruña	SI	SI	243.870
15031	Culleredo	SI	SI	29.593
15032	Curtis	SI	SI	4.015
15033	Dodro	NON	NON	
15034	Dumbría	NON	SI	3.077
15035	Fene	SI	SI	13.385
15036	Ferrol	SI	SI	69.452
15037	Fisterra	NON	NON	
15038	Frades	SI	SI	2.460
15039	Irixoa	NON	NON	
15040	Laxe	NON	SI	3.185
15041	A Laracha	SI	SI	11.402
15042	Lousame	NON	NON	
15043	Malpica de Bergantiños	NON	SI	5.666
15044	Mañón	NON	SI	1.454
15045	Mazaricos	SI	SI	4.173
15046	Melide	SI	SI	7.538
15047	Mesía	NON	SI	2.734
15048	Miño	SI	SI	5.859

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
15049	Moeche	NON	NON	
15050	Monfero	NON	NON	
15051	Mugardos	NON	NON	
15052	Muxía	SI	SI	5.025
15053	Muros	SI	SI	8.960
15054	Narón	SI	SI	39.565
15055	Neda	NON	SI	5.261
15056	Negreira	SI	SI	6.936
15057	Noia	SI	SI	14.472
15058	Oleiros	SI	SI	34.693
15059	Ordes	SI	SI	12.776
15060	Oroso	SI	SI	7.413
15061	Ortigueira	SI	SI	6.136
15062	Outes	SI	SI	6.691
15064	Paderne	NON	NON	
15065	Padrón	SI	SI	8.643
15066	O Pino	SI	SI	4.706
15067	A Pobra do Caramiñal	SI	SI	9.623
15068	Ponteceso	SI	SI	5.789
15069	Pontevedra	SI	SI	8.011
15070	As Pontes de García Rodríguez	SI	SI	10.503
15071	Porto do Son	SI	SI	9.436
15072	Rianxo	SI	SI	11.386
15073	Ribeira	SI	SI	27.372
15074	Rois	NON	NON	
15075	Sada	SI	SI	15.080
15076	San Sadurniño	NON	SI	3.009
15077	Santa Comba	SI	SI	9.635
15078	Santiago de Compostela	SI	SI	95.612
15079	Santiso	NON	NON	
15080	Sobrado	SI	SI	1.911
15081	As Somozas	SI	SI	1.191
15082	Teo	SI	SI	18.505
15083	Toques	NON	NON	
15084	Tordoia	NON	NON	
15085	Touro	NON	NON	
15086	Trazo	NON	NON	
15087	Valdoviño	NON	SI	6.753
15088	Val do Dubra	SI	SI	4.033
15089	Vedra	SI	SI	5.059
15090	Vilasantar	NON	NON	
15091	Vilarmaior	NON	NON	
15092	Vimianzo	NON	SI	7.520
15093	Zas	NON	NON	
15901	Cariño	NON	NON	
15902	Oza-Cesuras	SI	SI	5.253

TOTAL GALICIA 143 233 2.407.212

DATOS:

Lugo:

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
27001	Abadín	SI	SI	2.612
27002	Alfoz	NON	SI	1.846
27003	Antas de Ulla	NON	SI	2.109
27004	Baleira	NON	NON	
27005	Barreiros	SI	SI	3.021
27006	Becerreá	SI	SI	2.987
27007	Begonte	NON	NON	
27008	Bóveda	NON	NON	
27009	Carballedo	NON	NON	
27010	Castro de Rei	NON	SI	5.153
27011	Castroverde	NON	SI	2.802
27012	Cervantes	NON	NON	
27013	Cervo	SI	SI	4.336
27014	O Corgo	NON	SI	3.646
27015	Cospeito	NON	NON	
27016	Chantada	SI	SI	8.493
27017	Folgoso do Courel	NON	SI	1.089
27018	A Fonsagrada	NON	NON	
27019	Foz	SI	SI	9.891
27020	Friol	SI	SI	3.942
27021	Xermade	NON	NON	
27022	Guitiriz	NON	NON	
27023	Guntín	SI	SI	2.881
27024	O Incio	NON	SI	1.777
27025	Xove	SI	SI	3.424
27026	Láncara	SI	SI	2.764
27027	Lourenzá	SI	SI	2.301
27028	Lugo	SI	SI	98.134
27029	Meira	SI	SI	1.749
27030	Mondoñedo	NON	NON	
27031	Monforte de Lemos	SI	SI	19.061
27032	Monterroso	SI	SI	3.778
27033	Muras	NON	NON	
27034	Navia de Suarna	NON	NON	

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
27035	Negueira de Muíiz	NON	NON	
27037	As Nogais	NON	NON	
27038	Ouro	NON	NON	
27039	Outeiro de Rei	SI	SI	5.068
27040	Palas de Rei	SI	SI	3.588
27041	Pantón	SI	SI	2.674
27042	Paradela	NON	SI	1.934
27043	O Páramo	NON	NON	
27044	A Pastoriza	SI	SI	3.274
27045	Pedrafita do Cebreiro	NON	NON	
27046	Pol	NON	SI	1.732
27047	A Pobra do Brollón	SI	SI	1.794
27048	A Pontenova	NON	SI	2.470
27049	Portomarín	SI	SI	1.557
27050	Quiroga	SI	SI	3.424
27051	Ribadeo	SI	SI	9.929
27052	Ribas de Sil	NON	NON	
27053	Ribeira de Piquín	NON	SI	580
27054	Riotorto	NON	SI	1.364
27055	Samos	SI	SI	1.425
27056	Rábade	NON	NON	
27057	Sarria	SI	SI	13.393
27058	O Saviñao	SI	SI	4.056
27059	Sober	SI	SI	2.400
27060	Taboada	SI	SI	3.032
27061	Trabada	SI	SI	1.178
27062	Triacastela	NON	SI	699
27063	O Valadouro	SI	SI	2.048
27064	O Vicedo	NON	SI	1.820
27065	Vialba	SI	SI	14.645
27066	Viveiro	SI	SI	15.735
27901	Baralla	SI	SI	2.724
27902	Burela	SI	SI	9.580

TOTAL GALICIA 143 233 2.407.212

DATOS:

Ourense:

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
32001	Allariz	NON	NON	
32002	Amoeiro	NON	SI	2.245
32003	A Amoia	NON	SI	1.040
32004	Avión	NON	SI	1.962
32005	Baltar	NON	SI	1.002
32006	Bande	SI	SI	1.735
32007	Baños de Molgas	NON	SI	1.658
32008	Barbadás	NON	NON	
32009	O Barco de Valdeorras	SI	SI	13.785
32010	Beade	SI	SI	451
32011	Beariz	NON	SI	1.016
32012	Os Blancos	NON	SI	878
32013	Boborás	NON	SI	2.510
32014	A Bola	NON	NON	
32015	O Bolo	NON	NON	
32016	Calvos de Randín	SI	SI	922
32017	Carballeda de Valdeorras	NON	SI	1.698
32018	Carballeda de Avia	NON	NON	
32019	O Carballiño	SI	SI	13.999
32020	Cartelle	NON	SI	2.852
32021	Castrelo do Val	NON	SI	1.079
32022	Castrelo de Miño	NON	NON	
32023	Castro Caldelas	SI	SI	1.351
32024	Celanova	SI	SI	5.536
32025	Cenlle	NON	SI	1.189
32026	Coles	NON	SI	3.168
32027	Cortegada	NON	SI	1.184
32028	Cualedro	NON	SI	1.840
32029	Chandreja de Queixa	NON	SI	528
32030	Entrimo	NON	SI	1.251
32031	Esgos	NON	SI	1.220
32032	Xinzo de Limia	SI	SI	10.043
32033	Gomesende	NON	SI	829
32034	A Gudiña	SI	SI	1.392
32035	O Irixo	NON	SI	1.600
32036	Xunqueira de Ambía	NON	SI	1.498
32037	Xunqueira de Espadanedo	SI	SI	818
32038	Larouco	NON	SI	526
32039	Laza	NON	SI	1.424
32040	Leiro	NON	SI	1.630
32041	Lobeira	NON	SI	813
32042	Lobios	SI	SI	1.988
32043	Maceda	NON	SI	2.957
32044	Manzaneda	NON	SI	975
32045	Maside	NON	NON	
32046	Melón	NON	NON	

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
32047	A Merca	NON	SI	2.021
32048	A Mezquita	NON	SI	1.109
32049	Montederramo	NON	SI	807
32050	Monterrei	NON	SI	2.758
32051	Muiños	SI	SI	1.622
32052	Nogueira de Ramuín	NON	SI	2.124
32053	Oimbra	NON	SI	2.020
32054	Ourense	SI	SI	106.231
32055	Pademe de Allariz	NON	SI	1.486
32056	Padrenda	NON	NON	
32057	Parada de Sil	NON	SI	605
32058	O Pereiro de Aguiar	SI	SI	6.319
32059	A Peroxa	SI	SI	2.038
32060	Petín	NON	SI	953
32061	Piñor	NON	NON	
32062	Porqueira	NON	SI	901
32063	A Pobra de Trives	SI	SI	2.245
32064	Pontedeuva	NON	SI	600
32065	Punxín	NON	SI	760
32066	Quintela de Leirado	NON	SI	629
32067	Rairiz de Veiga	NON	SI	1.430
32068	Ramirás	NON	SI	1.607
32069	Ribadavia	NON	SI	5.112
32070	San Xoán de Río	NON	SI	600
32071	Riós	NON	SI	1.683
32072	A Rúa	SI	SI	4.595
32073	Rubiá	NON	SI	1.473
32074	San Amaro	NON	SI	1.170
32075	San Cibrao das Viñas	SI	SI	5.036
32076	San Cristovo de Cea	NON	SI	2.346
32077	Sandiás	NON	SI	1.307
32078	Sarreaus	NON	SI	1.283
32079	Taboadela	NON	NON	
32080	A Teixeira	NON	SI	378
32081	Toén	NON	NON	
32082	Trasmiras	NON	SI	1.410
32083	A Veiga	SI	SI	946
32084	Verea	NON	SI	1.042
32085	Verín	SI	SI	14.107
32086	Viana do Bolo	NON	SI	3.037
32087	Vilamarín	NON	SI	2.026
32088	Vilamartín de Valdeorras	SI	SI	1.798
32089	Vilar de Barrio	NON	NON	
32090	Vilar de Santos	SI	SI	894
32091	Vilardevós	NON	SI	2.170
32092	Vilariño de Conso	NON	SI	615
TOTAL GALICIA		143	233	2.407.212

DATOS:

Pontevedra:

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
36001	Arbo	SI	SI	2.846
36002	Barro	NON	NON	
36003	Baiona	SI	SI	12.072
36004	Bueu	NON	SI	12.251
36005	Caldas de Reis	NON	NON	
36006	Cambados	SI	SI	13.895
36007	Campo Lameiro	NON	NON	
36008	Cangas	SI	SI	26.520
36009	A Cañiza	SI	SI	5.230
36010	Catoira	NON	NON	
36011	Cerdedo	SI	SI	1.828
36012	Cotobade	NON	SI	4.332
36013	Covelo	SI	SI	2.617
36014	Crecente	NON	NON	
36015	Cuntis	NON	NON	
36016	Dozón	NON	NON	
36017	A Estrada	SI	SI	21.025
36018	Forcarei	SI	SI	3.683
36019	Fornelos de Montes	NON	SI	1.794
36020	Agolada	NON	NON	
36021	Gondomar	SI	SI	14.056
36022	O Grove	SI	SI	10.801
36023	A Guarda	SI	SI	10.193
36024	Lalín	SI	SI	20.005
36025	A Lama	SI	SI	2.670
36026	Marín	NON	NON	
36027	Meaño	SI	SI	5.382
36028	Meis	NON	NON	
36029	Moaña	NON	SI	19.492
36030	Mondariz	NON	SI	4.665
36031	Mondariz-Balneario	SI	SI	652

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
36032	Moraña	NON	NON	
36033	Mos	SI	SI	15.305
36034	As Neves	SI	SI	4.066
36035	Nigrán	SI	SI	17.619
36036	Oia	NON	SI	3.008
36037	Pazos de Borbén	NON	NON	
36038	Pontevedra	SI	SI	82.539
36039	O Porriño	SI	SI	18.898
36040	Portas	NON	NON	
36041	Poio	NON	NON	
36042	Ponteareas	SI	SI	22.990
36043	Ponte Caldelas	SI	SI	5.540
36044	Pontecesures	NON	NON	
36045	Redondela	NON	NON	
36046	Ribadumia	SI	SI	5.087
36047	Rodeiro	SI	SI	2.700
36048	O Rosal	SI	SI	6.406
36049	Salceda de Caselas	NON	NON	
36050	Salvaterra de Miño	NON	NON	
36051	Sanxenxo	SI	SI	17.391
36052	Silleda	SI	SI	8.772
36053	Soutomaior	NON	NON	
36054	Tomíño	NON	SI	13.662
36055	Tui	SI	SI	17.013
36056	Valga	SI	SI	6.062
36057	Vigo	SI	SI	294.098
36058	Vilaboa	NON	NON	
36059	Vila de Cruces	SI	SI	5.556
36060	Vilagarcía de Arousa	SI	SI	37.482
36061	Vilanova de Arousa	NON	NON	
36901	A Illa de Arousa	SI	SI	4.956
TOTAL GALICIA		143	233	2.407.212

GLOSARIO:

Xunta de Galicia

MET.C.03

Dotación de puntos limpos

Caderno indicador

IET
Decembro 2015

Obxectivo e relevancia:

O obxectivo consiste en determinar cales son os concellos e a poboación que contan con instalación de punto limpo ou que dispoñen do servizo.

Considérase que os puntos limpos son un bo instrumento para mellorar a recuperación e tratamento dos residuos, en especial para aqueles que non teñen sistemas ordinarios de recollida e son susceptibles de recuperación ou precisan de recollida separada pola súa perigosidade.

O indicador garda relación co indicador de vivendas familiares, densidade de poboación, renda bruta dispoñible no fogar per cápita e intensidade turística estreitamente vinculados á ocupación do territorio e ás actividades económicas, condicionantes directos da forma, tipoloxía e cantidade de residuos xerados.

Descrición do indicador:

Co indicador preténdese determinar cales son os concellos e os habitantes que contan, ben con instalación fixa de punto limpo ou ben co servizo, o que fai preciso expresar a información de diferentes formas (ver "Medidas do indicador").

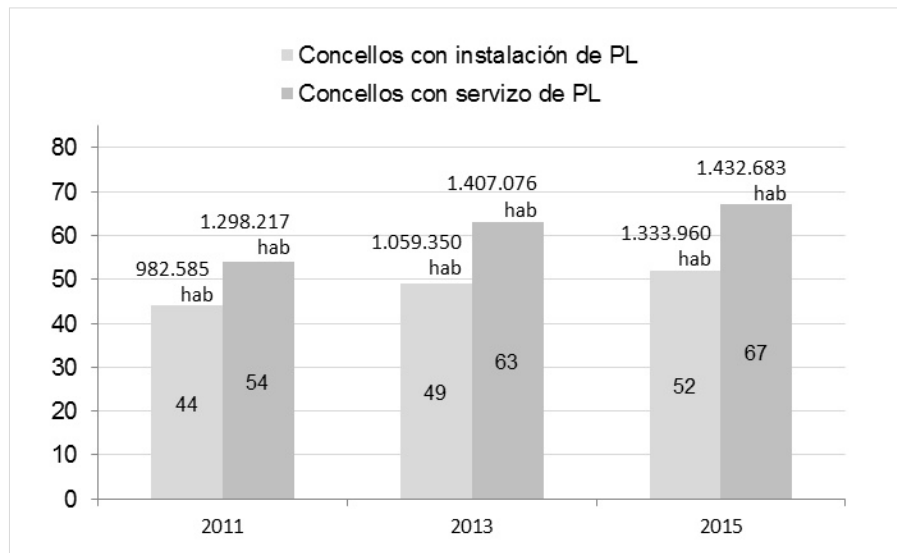
Enténdese por "punto limpo" o centro de recepción e almacenaxe selectivo específico da fracción dos residuos municipais que non son obxecto de recollida domiciliaria ao requirir dunha xestión específica, ben polo seu tamaño, ben pola súa composición (pilas, disolventes etc). Entre os obxectivos destas instalacións están facilitar a valorización destes residuos e a correcta xestión dos mesmos. Estas instalacións son de uso de particulares e pequenos comercios de acordo coas ordenanzas municipais.

Mediante o indicador coñecemos os concellos que contan con instalación física (pública ou privada) e tamén os que contan co servizo de punto limpo conforme a uns requisitos previamente fixados, tanto se o servizo é prestado no propio concello ou noutro próximo. Paralelamente, tamén se achega outra información relevante relacionada cos habitantes que teñen dispoñible este servizo. Non se contemplan os concellos que, aínda que recollen os residuos, lévanos a depósitos que non se poden considerar en sentido estrito como punto limpo, independentemente de que a recollida se faga a domicilio ou non.

Medidas do indicador:

1. Concellos con instalación de punto limpo (2015)
2. Concellos con servizo de punto limpo (2015)
3. Poboación con servizo de punto limpo (2015)

Evolución do indicador:

Bloque

METABOLISMO MET

Subbloque

CICLO DE MATERIAIS C

Nome

Dotación de puntos limpos 03

Estado:

En 2015 no ámbito do POL, dos 82 concellos, 52 deles contaban con instalación de PL, aínda que o número total ascendía a 53 (porque o concello da Coruña conta con dúas).

Respecto á medida 2, 67 concellos do ámbito contaban co servizo, o que representa o 77% deles: todos os da provincia de Lugo, o 83% dos da Coruña o 74% dos de Pontevedra.

En canto á medida 3, durante 2015 a poboación que recibía o servizo era de 1.432.683 persoas, o 92% do total dos concellos do POL.

Nas gráficas que se xuntan nas respectivas medidas poden consultarse polo miúdo as diferencias entre os concellos das diferentes provincias respecto ao s concellos do POL. Pode comprobarse que é a da Coruña a que ten máis concellos con instalación, con servizo e tamén é a que atende a máis habitantes, aínda que en termos porcentuais é a de Lugo a que ofrece unha maior cobertura, a dispor todos os concellos incluídos no POL do servizo de PL.

Coherencia co modelo territorial

O indicador apunta unha tendencia positiva nas tres medidas, en coherencia cos obxectivos do plan sectorial PXRUG 2010-2020 que desenvolve as determinacións das Directrices en materia de residuos. Na súa liña estratéxica 5, recóllese a mellora e ampliación da rede e tipoloxía dos PL existente e co seu obxectivo xeral de potenciar o uso dos puntos limpos nas súas diferentes formas. Noutra das liñas estratéxicas establece a implantación do servizo en núcleos de máis de 3.000 habitantes.

A análise da información indica que aumentaron tanto os concellos con instalación de punto limpo, como os que prestan o servizo, como a poboación que conta con el.

A comparación da situación de 2011 en relación a de 2015 sinala que neste último ano hai 8 concellos máis con instalación e 13 concellos máis que ofrecen o servizo.

Respecto á poboación, incrementouse nun 25% a que conta co servizo, xa que en 2011 tiña o servizo no seu concello o 67% dos habitantes dos concellos do POL.

Indicador: MET.C.03 Dotación de puntos limpos

Concellos con instalación de punto limpo

Caderno Medida 01

Concellos con instalación de punto limpo (2011)

◆ Punto limpo   □ Sen punto limpo   ■ Con punto limpo

Concellos con instalación de punto limpo (2015)

◆ Punto limpo   □ Sen punto limpo   ■ Con punto limpo

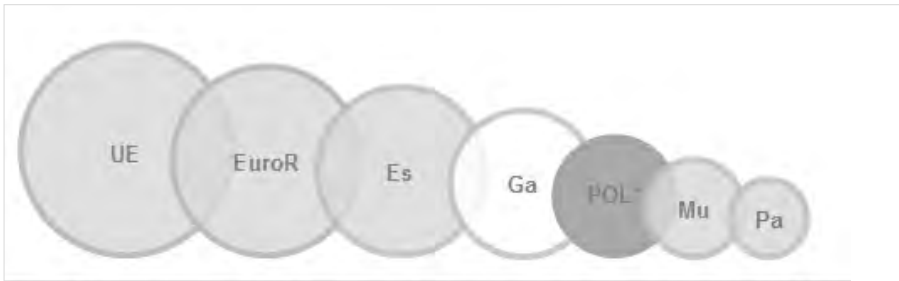
MET C 03 Dotación de puntos limpos

Medida: **01 Concellos con instalación de punto limpo**

Descrición:

Concellos do POL que dispoñen no seu territorio dunha instalación fixa (ou varias). Inclúense no cómputo puntos limpos e minipuntos limpos.

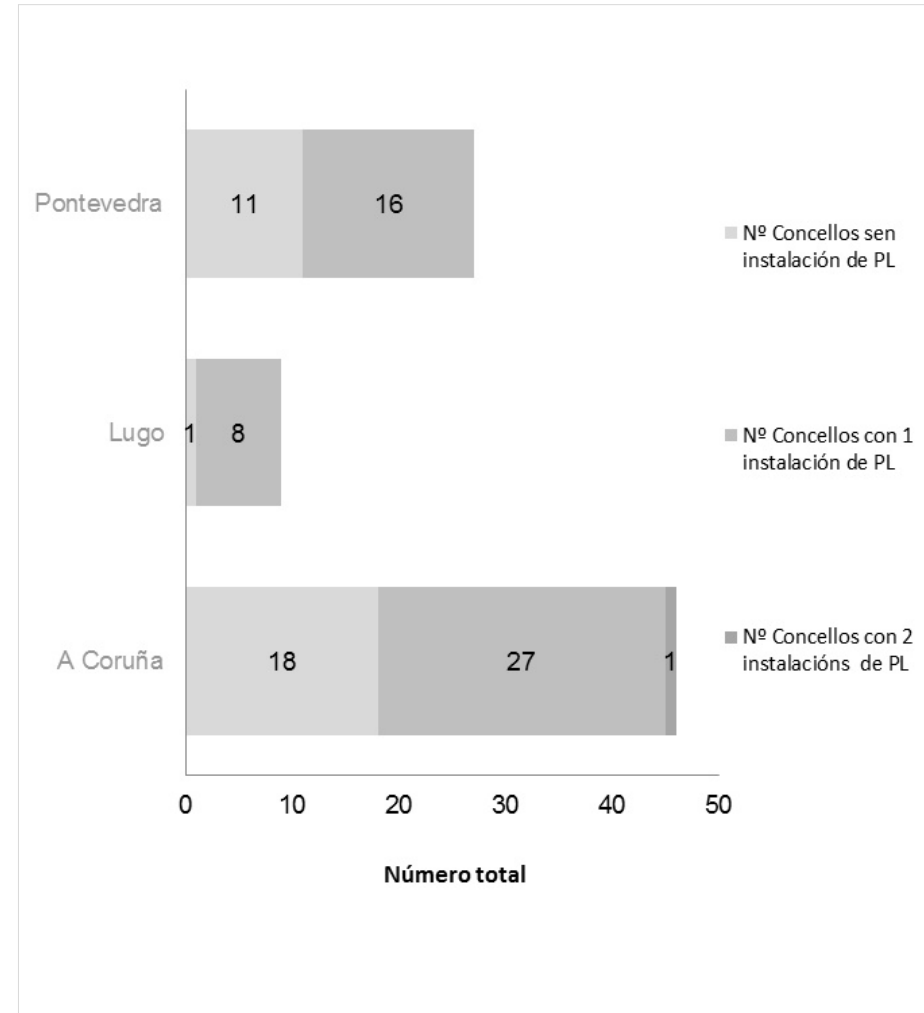
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

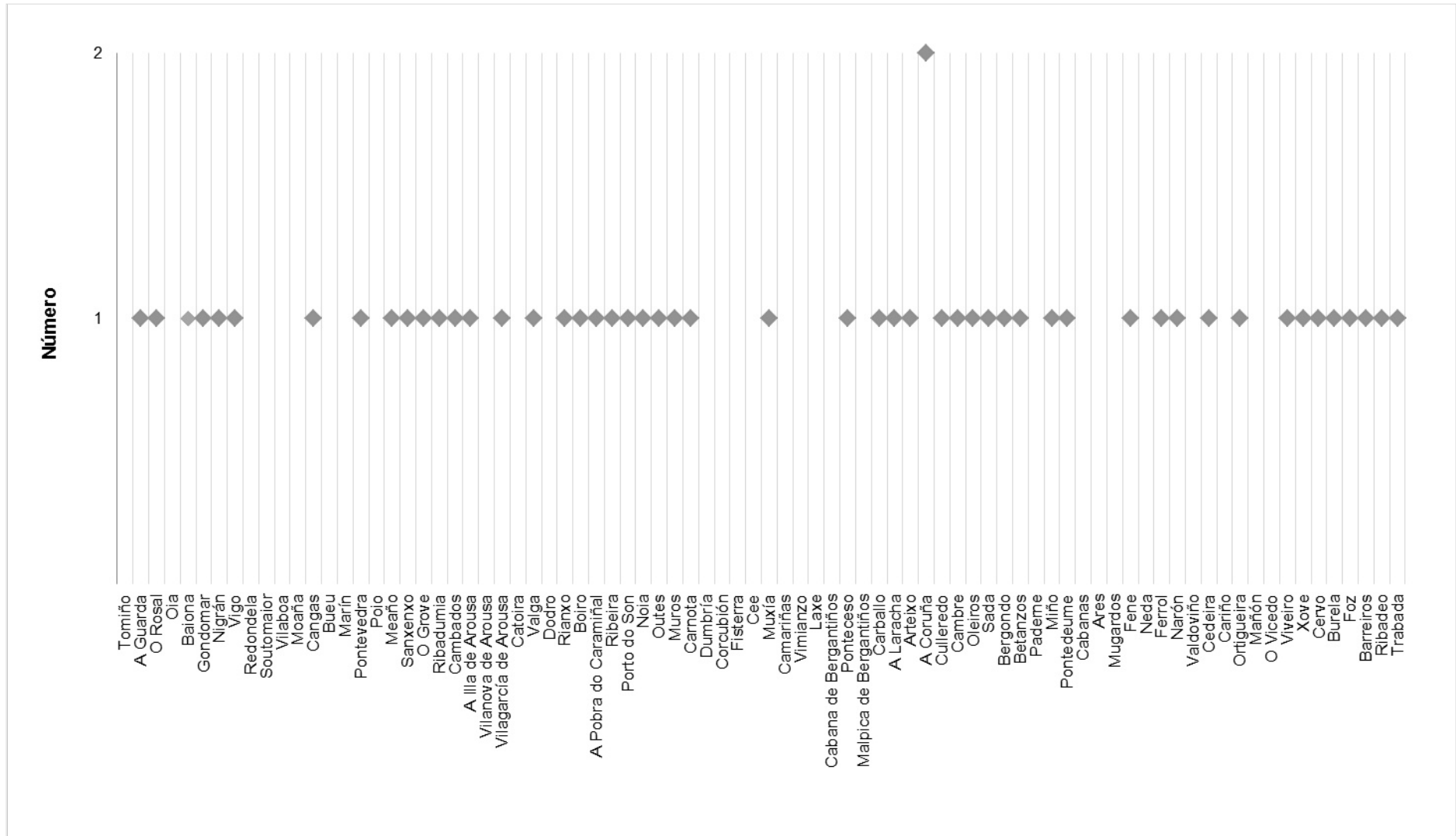
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.C.03 01 Concellos con instalación de punto limpo

Gráfico ámbito POL:

Indicador: MET.C.03 Dotación de puntos limpos

Concellos con servizo de punto limpo

Caderno Medida 02

Concellos con servizo de punto limpo (2011)

- Sen servizo de PL
- Con servizo por ter PL noutro concello
- Con servizo por ter PL

Concellos con servizo de punto limpo (2015)

- Sen servizo de PL
- Con servizo por ter PL noutro concello
- Con servizo por ter PL

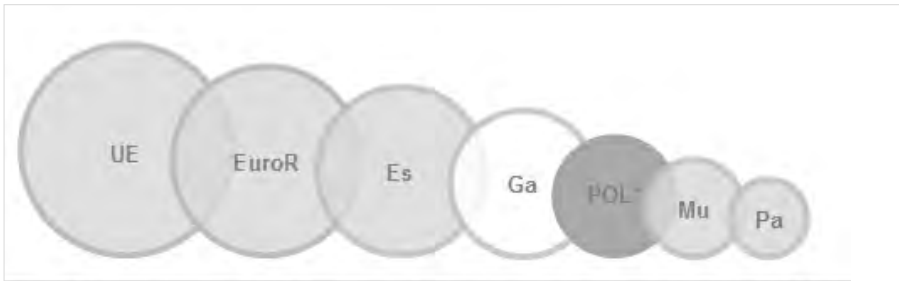
MET C 03 Dotación de puntos limpos

Medida: **02 Concellos con servizo de punto limpo**

Descrición:

Concellos do POL que contan con servizo de punto limpo, ben porque contan con instalación fixa no seu propio territorio, ben porque reciban o servizo por parte doutro concello limítrofe (que permita a achega de residuos doutros concellos), ou ben servizo de punto limpo móbil (unidade para o transporte de residuos ata un punto limpo central).

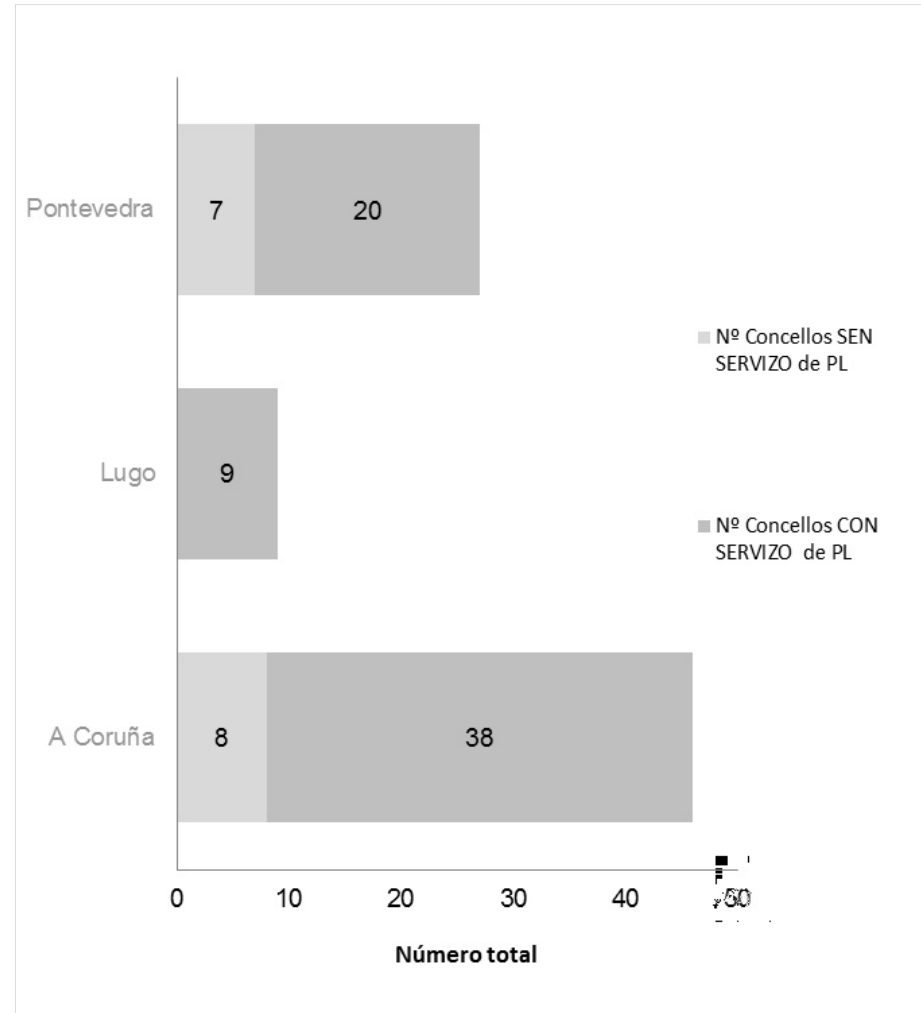
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL(Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

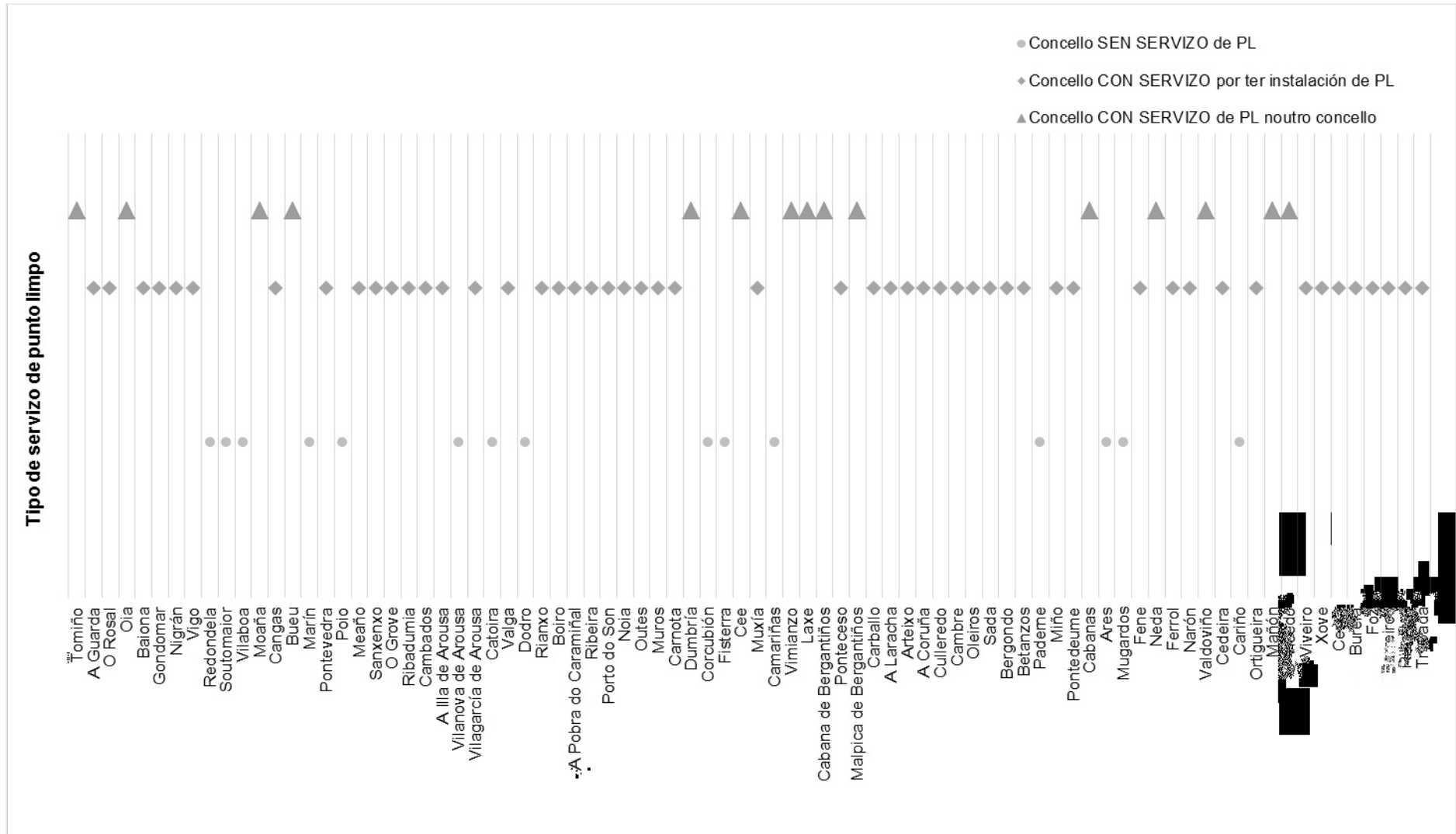
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.C.03 02 Concellos con servizo de punto limpo

Gráfico ámbito POL:

Indicador: MET.C.03 Dotación de puntos limpos

Poboación con servizo de punto limpo

Caderno Medida 02

Poboación con e sen servizo de punto limpo (2011)

Número de habitantes

● Con servizo de punto limpo

● Sen servizo de punto limpo

Poboación con e sen servizo de punto limpo (2015)

Número de habitantes

● Con servizo de punto limpo

● Sen servizo de punto limpo

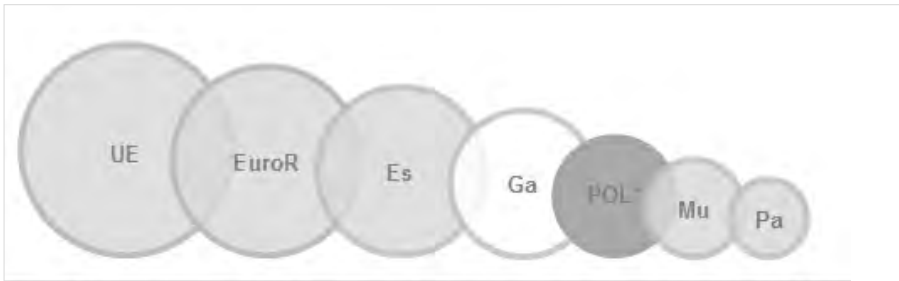
MET C 03 Dotación de puntos limpos

Medida: **03 Poboación con servizo de punto limpo**

Descrición:

Poboación dos concellos do POL que contan con servizo de punto limpo, ben porque conten con instalación fixa no seu propio territorio, ben porque reciban o servizo por parte doutro concello limítrofe (que permita a achega de residuos doutros concellos), ou ben porque dispoñan servizo de punto limpo móbil (unidade para o transporte de residuos ata un punto limpo central).

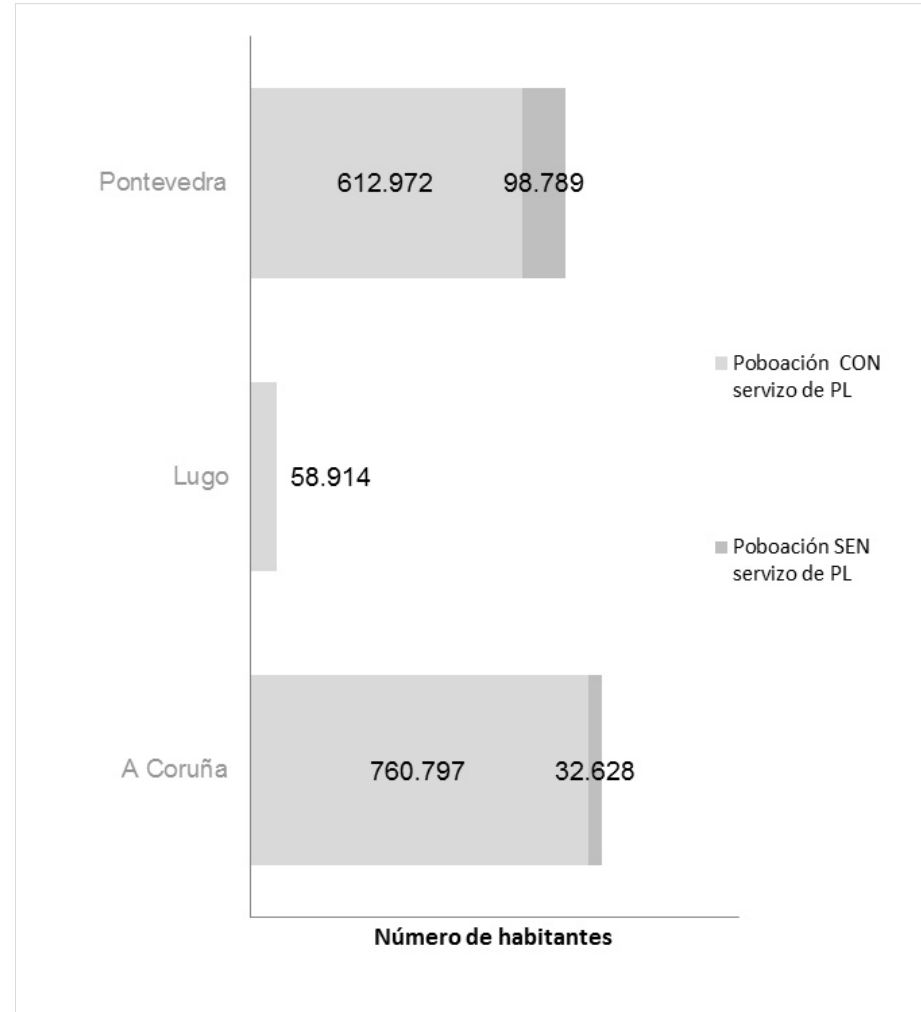
Ámbitos territoriais:

O gráfico representa o ámbito de estudo do indicador e a súa relación e posibles lecturas comparadas con outros espazos territoriais: UE (Unión Europea); EuroR (Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal); Es (España); Ga (Galicia); POL (Ámbito do POL) Mu (municipios); Pa (parroquias); * Ámbito con modificacións reflectido no anexo de metodoloxía.

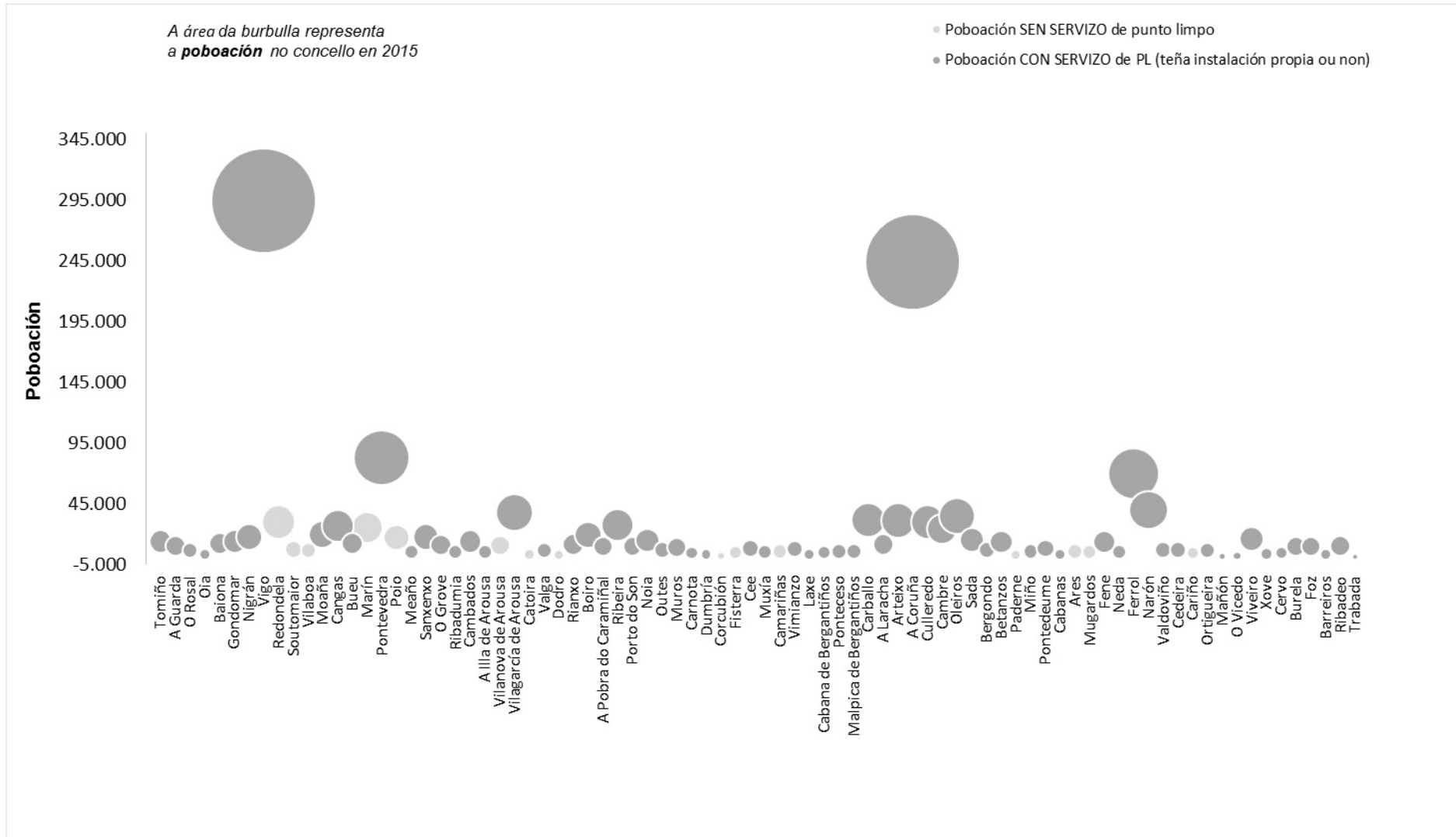
- Ámbito territorial máis desagregado de expresión de resultados
- Ámbito territorial calculado coa mesma metodoloxía
- Ámbito territorial calculado cunha metodoloxía semellante ou equivalente
- Ámbito territorial sen resultados ou non obxecto desta ficha

Gráfico:

MET.C.03 03 Poboación con servizo de punto limpo

Gráfico ámbito POL:

Indicador: MET.C.03

Dotación de puntos limpos

Caderno Anexo

Bloque	METABOLISMO MET
Subbloque	CICLO MATERIAIS C
Nome	Dotación de puntos limpos 03

NOTAS METODOLÓXICAS:

A información do indicador para o POL foi elaborada para os concellos completos que forman parte do ámbito.

Nas táboas de datos que figuran ao final deste anexo, sinaláronse en cor gris as modificacións de 2013 respecto a 2011 para as medidas 1 e 2, e tamén as variacións da poboación. Dáse a circunstancia de que algúns destes cambios unicamente se reflicten nestas táboas porque non teñen repercusión cuantitativa. Por exemplo, cando un concello en 2011 recibía o servizo doutro concello A e en 2013 continúa a recibir o servizo pero do concello B: os dous anos o concello estará contabilizado como “con servizo”, aínda que o recibe dun diferente dependendo da data.

Respecto ao Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia (PXRUG) 2010-2020, foi aprobado polo Goberno galego o 13 de xaneiro de 2011 co fin de dar cumprimento ao disposto pola Lei 10/2008 de residuos de Galicia.

A continuación faremos referencia ás dúas liñas estratéxicas directamente relacionadas co indicador:

“Liña estratéxica 5 (Fomento da prevención e a recollida selectiva da fracción “outros”)", que ten varios obxectivos xerais, algún deles directamente relacionado con puntos limpos:

- Previr a xeración destas fraccións, especialmente das que son máis habituais ou conteñen residuos especiais. Porase especial atención a: voluminosos, aparellos eléctricos e electrónicos, téxtil e téxtil sanitario, cascallos e pilas.
- Desenvolver a responsabilidade do produtor nos casos en que exista a normativa adecuada (RAEE, pilas e baterías, vehículos fóra de uso, etc.).
- Fomentar a cultura do mantemento e a reparación e reutilización dalgunhas destas fraccións, como por exemplo mobles, electrodomésticos ou téxtil.
- Aumentar a recollida selectiva destas fraccións.
- Fomentar a loxística inversa promovendo a entrega de determinadas fraccións nos puntos de venda cando sexa preciso.
- Potenciar o uso do punto limpo nas súas diferentes formas como punto de recollida selectiva, especialmente para as fraccións reutilizables, reciclables ou especiais.
- Potenciar a utilización dos servizos a demanda ofrecidos polo concello.
- Mellorar as opcións e a eficiencia da recuperación e a reciclaxe destas fraccións.

As actuacións correspondentes á prevención destas fraccións atópanse recompiladas na Liña Estratéxica 2.

A “Liña estratéxica 6 (Plan de Ampliación e mellora de puntos limpos)” establece varios obxectivos xerais. A continuación resúmense todos eles, as actuacións previstas e as táboas relacionadas coas medidas empregadas no cálculo do indicador.

O Plan prevé mellorar e ampliar a rede e tipoloxía existente de puntos limpos, mellorando a súa xestión e gañando en eficiencia en canto a recuperación de materiais, pero tamén en eficiencia económica.

Os obxectivos principais son:

- Ofrecer un servizo de recollida das fraccións minoritarias cuxo peso vai aumentando na xeración de residuos.
- Ampliar o servizo de puntos limpos a toda a poboación.
- Fomentar a proximidade das instalacións.
- Fomentar o coñecemento e o uso destes servizos.
- Potenciar a xestión dos puntos limpos de maneira que se facilite a posterior reutilización de materiais.
- Potenciar a adecuación de espazos de reparación e preparación para a reutilización integrados nos puntos limpos cando sexa posible.
- Fomentar os puntos limpos como espazos de formación e sensibilización ambiental da poboación en xeral e dos usuarios en particular.

As novidades na xestión destas instalacións de recollida veñen introducidas pola implantación de novos tipos de puntos limpos: os puntos limpos móbiles e os minipuntos, cos que se pretende adaptar aínda máis o servizo ás características de cada zona, e ao mesmo tempo ampliar a súa prestación a máis sectores de poboación que ata o momento tiñan barreiras de acceso aos puntos limpos fixos (ben por estar a moita distancia ou pola inexistencia de servizo no concello).

ACTUACIÓNS

- [6.1] Ampliación da rede de puntos limpos de xestión municipal ou mancomunada
- [6.2] Implantación de puntos limpos nos polígonos comerciais a partir de certo tamaño.
- [6.3] Fomento da mellora da xestión interna dos puntos limpos
- [6.4] Fomento da organización en rede dos puntos limpos
- [6.5] Introducción da prestación de novos servizos nos puntos limpos
- [6.6] Continuidade á liña de axudas para a correcta explotación/mantemento dos puntos limpos

Polo tanto, estas novas instalacións implantaranse de acordo cos seguintes criterios técnicos baseados na demanda de servizo e na súa distribución territorial:

Táboa 25. *Criterios para a situación de Puntos Limpos*

Tipo de instalación	Puntos limpos fixos	Puntos limpos móbiles	Minipuntos limpos
Núcleos urbanos de máis de 3.000 habitantes	X Implantación obrigatoria do servizo Xestión do concello o mancomunada		
Concellos de menos de 3.000 habitantes		X Fomento da implantación Xestión mancomunada	
Centro dos concellos urbanos			X Fomento da implantación Xestión do concello ou de pequenos recuperadores
Barrios dos concellos urbanos que non dispoñan de servizo de minipunto.		X Fomento da implantación Xestión do concello	

En total prevense os seguintes puntos limpos, segundo tipoloxía:

Táboa 26. *Previsión de Puntos Limpos*

Previsións de puntos limpos necesarios totais (existentes e novos)	
Puntos limpos fixos*	228 ¹
Minipuntos	40 ²
Puntos limpos móbiles	28 ³

*As características e o tamaño dos puntos

¹ Valor aproximado calculado segundo a poboación de 2009. Quedan incluídos no valor da táboa os puntos limpos existentes na actualidade.

² Calculado segundo a poboación de 2009 dos concellos urbanos.

³ Valor aproximado calculado segundo a poboación de 2009.

PROCESO DE CÁLCULO:**MEDIDA 1:**

Esta medida ten correspondencia cun dato fonte de información. Determinouse que concellos do POL dispoñen dunha ou máis instalacións fixas de punto limpo e aqueles que non.

MEDIDA 2:

Esta medida ten correspondencia cun dato fonte de información. Determinouse que concellos do POL contan con servizo, independentemente de que sexa prestado polo propio concello ou por outro. Os datos fonte da información de partida foron adaptados para a súa representación gráfica e cartográfica, de forma que a interpretación resultase sinxela, en particular no caso das agrupacións supramunicipais, que en ocasións contan con varias instalacións fixas e un concello do ámbito pode prestar e recibir o servizo simultaneamente.

MEDIDA 3:

Esta medida ten correspondencia directa cun dato fonte de información. A partir dos datos do nomenclátor do Instituto Nacional de Estadística (INE), e da información elaborada para a medida 2 (concellos con servizo de punto limpo), asignouse a poboación aos concellos do POL que contan co dito servizo.

PSST2016

FONTES DE INFORMACIÓN:

Código	Descripción	Orixe datos	Data	Escala	Periodicidade	Natureza
	Concellos con punto limpo e concellos aos que presta servizo	Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental (CMATI)	31.12.2015	—	Actualización continua	
	Cifras de poboación resultantes da Revisión do Padrón municipal a 1 de xaneiro	Instituto Nacional de Estadística (INE), Procesado polo IET	01.01.2015	—	Anual	
	Límites municipais	Centro nacional de Información Geográfica (CNIG)	**	1:25.000	**	

REFERENCIAS:

- Lei 10/2008 de residuos de Galicia, do 3 de novembro (DOG N° 224, do 18-11-2008 e BOE N° 294, de 6-12-2008)
- Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2020, aprobado en virtude do acordo do Consello da Xunta de 13 de xaneiro de 2011

DATOS:

Ámbito POL:

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
36054	Tomíño	NON	SI	13.662
36023	A Guarda	SI	SI	10.193
36048	O Rosal	SI	SI	6.406
36036	Oia	NON	SI	3.008
36003	Baiona	SI	SI	12.072
36021	Gondomar	SI	SI	14.056
36035	Nigrán	SI	SI	17.619
36057	Vigo	SI	SI	294.098
36045	Redondela	NON	NON	
36053	Soutomaíor	NON	NON	
36058	Vilaboa	NON	NON	
36029	Moaña	NON	SI	19.492
36008	Cangas	SI	SI	26.520
36004	Bueu	NON	SI	12.251
36026	Marín	NON	NON	
36038	Pontevedra	SI	SI	82.539
36041	Poio	NON	NON	
36027	Meaño	SI	SI	5.382
36051	Sanxenxo	SI	SI	17.391
36022	O Grove	SI	SI	10.801
36046	Ribadumia	SI	SI	5.087
36006	Cambados	SI	SI	13.895
36901	A Illa de Arousa	SI	SI	4.956
36061	VilaNONva de Arousa	NON	NON	
36060	Vilagarcía de Arousa	SI	SI	37.482
36010	Catoira	NON	NON	
36056	Valga	SI	SI	6.062
15033	Dodro	NON	NON	
15072	Rianxo	SI	SI	11.386
15011	Boiro	SI	SI	18.950
15067	A Pobra do Caramiñal	SI	SI	9.623
15073	Ribeira	SI	SI	27.372
15071	Porto do Son	SI	SI	9.436
15057	Noia	SI	SI	14.472
15062	Outes	SI	SI	6.691
15053	Muros	SI	SI	8.960
15020	Carnota	SI	SI	4.284
15034	Dumbría	NON	SI	3.077
15028	Corcubión	NON	NON	
15037	Fisterra	NON	NON	
15023	Cee	NON	SI	7.723

codINE	Concello	Concello con instalación de punto limpo	Concello con servizo de punto limpo	Poboación con servizo (2015)
15052	Muxia	SI	SI	5.025
15016	Camañás	NON	NON	
15092	Vimianzo	NON	SI	7.520
15040	Laxe	NON	SI	3.185
15014	Cabana de Bergantiños	NON	SI	4.552
15068	Ponteceso	SI	SI	5.789
15043	Malpica de Bergantiños	NON	SI	5.666
15019	Carballo	SI	SI	31.283
15041	A Laracha	SI	SI	11.402
15005	Arteixo	SI	SI	30.950
15030	A Coruña	SI	SI	243.870
15031	Culleredo	SI	SI	29.593
15017	Cambre	SI	SI	24.076
15058	Oleiros	SI	SI	34.693
15075	Sada	SI	SI	15.080
15008	Bergondo	SI	SI	6.700
15009	Betanzos	SI	SI	13.202
15064	Pademe	NON	NON	
15048	Miño	SI	SI	5.859
15069	Pontedeume	SI	SI	8.011
15015	Cabanas	NON	SI	3.299
15004	Ares	NON	NON	
15051	Mugardos	NON	NON	
15035	Fene	SI	SI	13.385
15055	Neda	NON	SI	5.261
15036	Ferrol	SI	SI	69.452
15054	Narón	SI	SI	39.565
15087	Valdoviño	NON	SI	6.753
15022	Cedeira	SI	SI	7.062
15901	Cariño	NON	NON	
15061	Ortigueira	SI	SI	6.136
15044	Mañón	NON	SI	1.454
27064	O Vicedo	NON	SI	1.820
27066	Viveiro	SI	SI	15.735
27025	Xove	SI	SI	3.424
27013	Cervo	SI	SI	4.336
27902	Burela	SI	SI	9.580
27019	Foz	SI	SI	9.891
27005	Barreiros	SI	SI	3.021
27051	Ribadeo	SI	SI	9.929
27061	Trabada	SI	SI	1.178
TOTAL POL		52	67	1.432.683

Xunta de Galicia

MET.D.01

Emisión gases efecto invernadoiro (GEI)

Caderno indicador

Obxectivo e relevancia:

Analizar a evolución na emisión de gases de efecto invernadoiro.

O fenómeno do cambio climático de orixe antrópico, ao que contribúe a emisión de GEI, é un fenómeno global e de tal xeito ten que ser abordado, resultando moi importante a suma dos esforzos das actuacións das diferentes administracións, para que cada unha no seu ámbito contribúa a frear este fenómeno.

Para a consecución deste obxectivo dispónse dun diagnóstico dos principais impactos e as respectivas políticas sectoriais, principalmente en dúas liñas: control das emisións de GEI e apoio os sumidoiros de carbono.

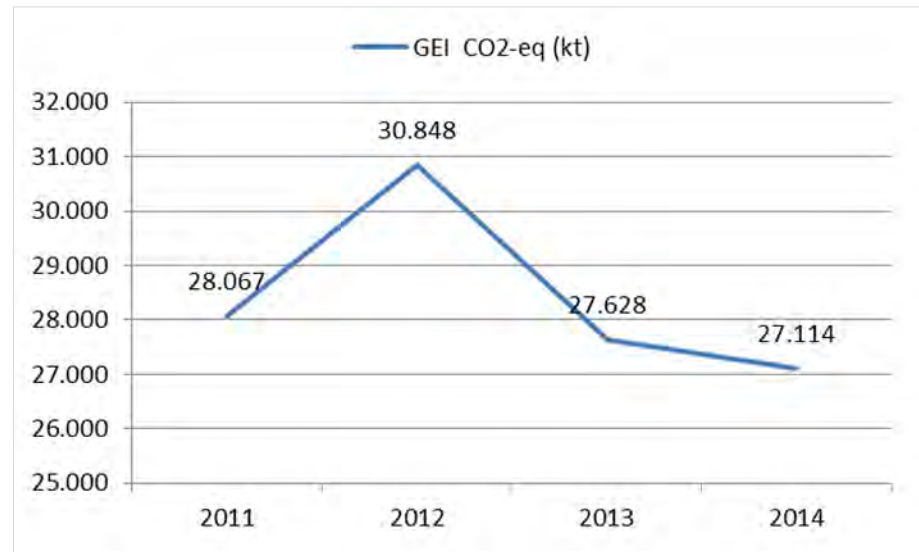
Descrición do indicador:

Avalíanse e calcúlanse as emisións dos GEI en toneladas de CO2 derivadas das diferentes actividades antrópicas, categorizadas segundo que a súa orixe sexa o procesado da enerxía, os procesos industriais, o uso de disolventes, a agricultura ou o tratamento ou eliminación de residuos

Medidas do indicador:

Produción de gases efecto invernadoiro GEI (t de CO2 equivalente).

Evolución do indicador:

Sustentabilidade Territorial

Plan de Seguimento das DOT

INFORME 2016

Anexo I:

Traballo desenvolvido cos GTT/
Valoración e tendencia dos indicadores

Anexo II:

Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI)

Anexo III:

Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST)

Anexo IV:

Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU)

Anexo V:

Metodoloxía

A seguir exponse os resultados da Enquisa Estrutural a Fogares *Módulos de mobilidade e vivendas familiares: características e medio 2015* que ven a dar resposta á demanda que se recollía no Informe de sustentabilidade ambiental (ISA) no marco do sistema de seguimento das Directrices de Ordenación do Territorio (DOT), a elaboración dunha Enquisa de percepción territorial e urbanística (EPTU). A súa explotación e análise desenvólvese no apartado correspondente do Informe.

Vivendas segundo a clase de vivenda e tipo de edificio. Galicia

Porcentaxe

	1999	2005	2010	2015
Vivenda unifamiliar independente	48,51	48,72	42,22	40,30
Vivenda unifamiliar acaroada	6,51	5,56	5,62	7,97
Piso ou apartamento nun edificio con menos de 10 vivendas	20,80	16,59	20,66	17,25
Piso ou apartamento nun edificio con 10 ou máis vivendas	23,98	29,04	31,38	34,37
Outro tipo	0,20	0,09	0,13	0,12
Total	100	100	100	100

Nota: "Outro tipo" inclúe as vivendas situadas nun edificio destinado principalmente a outros fins (colexio, oficina, taller)

Vivendas segundo a súa antigüidade. Ano 2015

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Menos de 5 anos	0,55	0,95	0,90	0,66	0,68
De 5 a 9 anos	8,23	5,57	5,48	7,11	7,18
De 10 a 19 anos	19,6	17,7	15,57	16,96	17,98
De 20 a 49 anos	44,94	41,61	45,75	48,06	45,66
De 50 ou máis anos	26,67	34,17	32,31	27,21	28,49
Total	100	100	100	100	100

Vivendas segundo a súa superficie. Galicia

Porcentaxe

	1999	2005	2010	2015
Menos de 40,00 m ²	1,28	0,74	0,35	0,53
De 40,00 a 60,00 m ²	11,12	8,19	7,26	6,95
De 60,01 a 90,00 m ²	41,68	41,15	42,93	43,05
De 90,01 a 120,00 m ²	33,30	30,65	30,75	29,00
Máis de 120,00 m ²	12,61	19,26	18,71	20,47
Total	100	100	100	100

Vivendas segundo o réxime de tenza. Ano 2015

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
En propiedade sen hipoteca	56,78	68,11	68,83	58,34	60,22
En propiedade con hipoteca	21,47	16,25	14,78	20,94	19,81
En aluguer	13,43	10,06	9,12	10,91	11,63
Cedida e outro	8,31	5,58	7,26	9,81	8,34
Total	100	100	100	100	100

Fogares segundo a carga que supoñen os gastos totais da vivenda. Ano 2015

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Unha carga pesada	64,50	52,20	58,99	56,04	59,45
Unha carga razoable	33,12	43,33	38,98	36,79	36,35
Non supoñen ningunha carga	2,38	4,46	2,03	7,17	4,20
Total	100	100	100	100	100

Porcentaxe

	1999	2005	2010	2015
Auga quente	96,09	98,02	98,85	99,31
Baño ou ducha	98,68	99,04	99,68	99,83
Calefacción instalada	41,73	54,69	67,28	71,95
Ascensor	22,31	28,88	34,84	37,44
Seguro do fogar	..	..	64,65	70,96

(..) Dato non dispoñible

Vivendas segundo as fontes de enerxía que empregan para a auga quente e a calefacción. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	Auga quente	Calefacción
Solar	0,61	0,49
Biomasa (madeira e derivados)	3,34	10,00
Xeotérmica	0,22	0,36
Electricidade	18,87	25,31
Gasóleo	18,80	26,22
Gas natural	22,66	35,25
Propano/butano	39,49	6,94
Outra	0,03	0,04

Vivendas que dispoñen de determinados servizos exteriores. Galicia

Porcentaxe

	1999	2005	2010	2015
Terraza, patio ou xardín	58,95	68,99	59,35	64,52
Terraza privada	..	..	..	58,37
Terraza pública	..	..	..	9,30
Tendedeira	..	..	82,86	78,80
Conexión pública de augas residuais (rede de sumidoi	72,93	72,60	82,90	82,81
Saneamento individual ou outros	..	..	..	20,54
Conexión á rede pública de auga potable	..	..	83,76	82,22
Abastecemento de auga, comunitario ou individual	..	..	..	23,51
Recollida de lixo nun contorno inmediato á súa vivend.	94,52	97,12	98,80	97,65
Recollida selectiva de lixo	36,75	66,16	78,53	79,50
Recollida de vidro	..	56,80	71,42	68,16
Recollida de plásticos, metálicos (latas...)	..	63,12	72,69	74,68
Recollida de papel e cartón	..	56,57	69,90	67,00
Iluminación pública exterior	97,42	97,25	97,46	97,88

(..) Dato non dispoñible

Vivendas segundo a accesibilidade a determinados servizos nunha distancia de aproximadamente 15 minutos. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	Centro de saúde ou ambulatorio	Farmacia	Banco, caixa de aforros, caixairo	Tenda de comestibles	Parada de autobús	Estación de tren
A pé	60,44	70,95	65,41	73,85	83,78	22,84
Nalgún medio de transporte	37,06	27,07	31,38	23,40	10,53	34,18
Con posibilidade de transporte público	20,13	12,06	15,36	10,52	3,20	25,58
Sen posibilidade de transporte público	16,92	15,01	16,02	12,87	7,33	8,60
Non dispoñen	2,50	1,98	3,21	2,75	5,69	42,99
Total	100	100	100	100	100	100

Vivendas segundo a accesibilidade a determinados servizos nunha distancia de aproximadamente 15 minutos. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	Gardería pública	Centro público de educación	Centro público de educación primaria	Centro público de ESO	Centro público de bacharelato	Centro público de FP
A pé	56,60	67,44	65,90	59,09	52,79	42,08
Nalgún medio de transporte	32,54	29,56	30,97	32,97	32,68	37,25
Con posibilidade de transporte público	17,41	20,69	23,14	25,67	24,47	27,33
Sen posibilidade de transporte público	15,13	8,88	7,83	7,30	8,21	9,92
Non dispoñen	10,86	3,00	3,13	7,94	14,54	20,67
Total	100	100	100	100	100	100

Ocupados segundo o medio de transporte utilizado desde a vivenda da que se desprazan ata o centro de traballo por idade

Porcentaxe 2015

De 16 a 29 anos

Só transporte privado (coche, moto...)	65,08
Só transporte público (autobús, taxi, tren...)	6,70
Só non motorizado (andando, bicicleta...)	25,77
Outro	2,45
Total	100,00

De 30 a 44 anos

Só transporte privado (coche, moto...)	73,19
Só transporte público (autobús, taxi, tren...)	4,71
Só non motorizado (andando, bicicleta...)	19,99
Outro	2,11
Total	100,00

De 45 ou máis anos

Só transporte privado (coche, moto...)	60,98
Só transporte público (autobús, taxi, tren...)	4,99
Só non motorizado (andando, bicicleta...)	31,86
Outro	2,17
Total	100,00

Total

Só transporte privado (coche, moto...)	66,92
Só transporte público (autobús, taxi, tren...)	5,04
Só non motorizado (andando, bicicleta...)	25,86
Outro	2,17
Total	100,00

Nota: os datos fan referencia aos ocupados cuxo centro de traballo non se atopa no propio domicilio nin en varios concellos (comercial, condutor...) e que realizan normalmente unha ou máis viaxes diarias de ida e volta ata o centro de traballo.

"Outro" inclúe "Transporte privado e transporte público", "Transporte privado e non motorizado", "Transporte público e non motorizado" e "Transporte privado, transporte público e non motorizado".

O medio de transporte "Andando" utilízase se se anda 10 ou máis minutos ou non se usa outro medio.

Ocupados segundo o medio de transporte utilizado desde a vivenda da que se desprazan ata o centro de traballo por tamaño de municipio

	Porcentaxe 2015
Menos de 10.000 habitantes	
Só transporte privado (coche, moto...)	69,93
Só transporte público (autobús, taxi, tren...)	1,31
Só non motorizado (andando, bicicleta...)	27,88
Outro	0,87
Total	100,00
Entre 10.000 e 20.000 habitantes	
Só transporte privado (coche, moto...)	72,85
Só transporte público (autobús, taxi, tren...)	2,43
Só non motorizado (andando, bicicleta...)	22,17
Outro	2,55
Total	100,00
Entre 20.000 e 50.000 habitantes	
Só transporte privado (coche, moto...)	76,74
Só transporte público (autobús, taxi, tren...)	3,38
Só non motorizado (andando, bicicleta...)	17,33
Outro	2,55
Total	100,00
Máis de 50.000 habitantes	
Só transporte privado (coche, moto...)	58,13
Só transporte público (autobús, taxi, tren...)	9,52
Só non motorizado (andando, bicicleta...)	29,58
Outro	2,77
Total	100,00
Total	
Só transporte privado (coche, moto...)	66,92
Só transporte público (autobús, taxi, tren...)	5,04
Só non motorizado (andando, bicicleta...)	25,86
Outro	2,17
Total	100,00

Nota: os datos fan referencia aos ocupados cuxo centro de traballo non se atopa no propio domicilio nin en varios concellos (comercial, condutor...) e que realizan normalmente unha ou máis viaxes diarias de ida e volta ata o centro de traballo.

"Outro" inclúe "Transporte privado e transporte público", "Transporte privado e non motorizado", "Transporte público e non motorizado" e "Transporte privado, transporte público e non motorizado".

O medio de transporte "Andando" utilízase se se anda 10 ou máis minutos ou non se usa outro medio.

Ocupados segundo o lugar no que se atopa o centro de traballo

	Porcentaxe 2015	Número 2015
Galicia		
No propio domicilio	1,56	15.602
No mesmo concello	59,14	591.126
Noutro concello de Galicia	33,01	330.019
En varios concellos (comercial, condutor...)	4,64	46.379
Noutra provincia	0,82	8.180
Noutro país	0,83	8.306
Total	100,00	999.613
15 A Coruña		
No propio domicilio	1,86	7.897
No mesmo concello	54,87	233.112
Noutro concello de Galicia	36,99	157.129
En varios concellos (comercial, condutor...)	4,39	18.671
Noutra provincia	0,80	3.396
Noutro país	1,09	4.617
Total	100,00	424.821
27 Lugo		
No propio domicilio	0,70	912
No mesmo concello	70,92	92.402
Noutro concello de Galicia	20,98	27.337
En varios concellos (comercial, condutor...)	5,29	6.897
Noutra provincia	1,71	2.224
Noutro país	0,40	517
Total	100,00	130.289
32 Ourense		
No propio domicilio	1,39	1.487
No mesmo concello	62,79	67.291
Noutro concello de Galicia	29,72	31.848
En varios concellos (comercial, condutor...)	5,35	5.729
Noutra provincia	0,43	465
Noutro país	0,32	343
Total	100,00	107.163
36 Pontevedra		
No propio domicilio	1,57	5.307
No mesmo concello	58,79	198.321
Noutro concello de Galicia	33,71	113.705
En varios concellos (comercial, condutor...)	4,47	15.082
Noutra provincia	0,62	2.095
Noutro país	0,84	2.829
Total	100,00	337.339

Vivendas segundo a dispoñibilidade e o motivo da falta de posesión de determinados electrodomésticos. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	Frigorífico	Lavadora	Secadora	Lavalouza	Forno	Microondas
Dispoñen	99,70	98,60	23,31	43,50	93,52	82,20
Non dispoñen	0,30	1,40	76,69	56,50	6,48	17,80
Non o poden comprar	0,14	0,62	19,38	16,40	3,02	5,22
Non, por outros motivos	0,15	0,78	57,31	40,10	3,46	12,58
Total	100	100	100	100	100	100

Porcentaxe

	Televisor	Antena parabólica colectiva	Antena parabólica propia	Televisión por cable	Canle de pago	Cadea, equipo de música
Dispoñen	99,17	15,46	8,52	19,33	12,03	42,78
Non dispoñen	0,84	84,54	91,48	80,67	87,96	57,22
Non o poden comprar	0,25	10,41	12,72	13,85	16,27	8,89
Non, por outros motivos	0,59	74,13	78,76	66,82	71,69	48,33
Total	100	100	100	100	100	100

Porcentaxe

	Cámara de fotos analóxica	Cámara de fotos dixital	Cámara de vídeo	Reprodutor/gravad or dvd, blu-ray	Home cinema
Dispoñen	18,20	49,23	16,81	49,61	4,56
Non dispoñen	81,79	50,73	83,19	50,39	95,45
Non o poden comprar	10,06	8,43	11,98	7,95	15,22
Non, por outros motivos	71,73	42,30	71,21	42,44	80,23
Total	100	100	100	100	100

Porcentaxe

	Reprodutor MP, iPod	Radio, radiocasete	Consola de videoxogos	Teléfono fixo	Teléfono móbil
Dispoñen	32,24	69,12	28,59	75,86	91,55
Non dispoñen	67,76	30,88	71,41	24,14	8,45
Non o poden comprar	9,60	4,59	9,15	5,62	1,66
Non, por outros motivos	58,16	26,29	62,26	18,52	6,79
Total	100	100	100	100	100

Fogares que dispoñen de coche, motocicleta, ciclomotor ou similar, praza de garaxe ou instalación cuberta similar. Ano 2015

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Coche para uso persoal	79,14	79,97	75,35	81,29	79,49
Moto, ciclomotor ou asimilado	8,34	8,31	8,71	12,23	9,68
Praza de garaxe ou instalación similar cuberta	60,24	68,57	55,68	61,01	60,98

Fogares que manifiestan ter determinados problemas coa vivenda. Galicia

Porcentaxe

	1999	2005	2010	2015
Falta de espazo	21,12	14,44	11,54	10,97
Ruídos (tráfico, negocios, veciños...)	..	..	22,40	14,34
Ruídos producidos polos veciños	..	..	10,72	5,18
Ruídos procedentes do exterior (tráfico, negocios...)	22,73	15,65	16,25	11,94
Vibracións	..	..	..	6,05
Luz natural insuficiente nalgunha habitación	15,37	10,31	10,86	9,14
Deficiencias de illamento térmico ou acústico	28,38	18,29	18,28	18,72
Goteiras	13,26	7,77	7,94	5,32
Humidades	39,40	26,84	24,02	28,99
Podremia en solos ou en ventás	11,52	5,45	4,98	2,47
Deficiencias na instalación eléctrica da vivenda	..	..	4,94	3,95
Deficiencias na instalación de fontanería da vivenda	..	..	5,13	4,29
Subministro deficiente de enerxía eléctrica	9,80	10,67	6,68	3,40
Subministro deficiente de auga	10,31	5,76	4,82	3,16
Contaminación, suciedade ou outros problemas pola industria ou tráfico	17,69	15,34	5,60	5,38
Deficiente acceso a internet	..	..	12,27	13,98

Fogares que manifiestan ter determinados problemas no contorno da vivenda. Ano 2015

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Deficiencias no acceso ás vivendas (iluminación, beirarrúas, acceso para minusválidos...)	45,11	42,55	46,99	41,18	43,71
pavimentación...)	40,46	33,71	42,44	36,60	38,57
Deficiencias na iluminación	18,22	21,02	15,65	15,16	17,23
Deficiencias no mobiliario urbano (bancos, papeleiras, marquesiñas...)	27,31	26,49	35,85	24,82	27,43
Delincuencia ou vandalismo	14,03	14,78	11,33	10,82	12,72
Presenza de lixo	13,45	12,29	11,26	9,37	11,67
Insuficiencia de espazos abertos públicos para o ocio (parques...)	25,02	23,33	30,17	18,09	23,13
Deficiencias nos servizos de transporte (paradas, rutas, frecuencias...)	39,39	41,80	40,86	32,48	37,57
Insuficiencia de servizos sanitarios de atención primaria	15,01	21,21	15,27	14,81	15,76
Insuficiencia de servizos de ensinanza obrigatoria	11,61	15,52	18,37	6,46	11,22
Insuficiencia de equipamentos deportivos (abertos e pechados)	23,33	27,92	28,47	18,30	22,86
Poucos centros culturais/sociais de ocio públicos (da terceira idade, ludotecas...)	25,51	32,74	35,23	22,61	26,65
Aparcamiento (poucas áreas, prazas, prezos altos...)	26,69	20,10	23,61	26,34	25,37

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Moi insatisfeito	3,04	1,68	2,21	2,50	2,59
Algo insatisfeito	10,45	6,04	10,70	8,36	9,23
Satisfeito	72,41	75,68	72,36	70,96	72,33
Moi satisfeito	14,10	16,61	14,73	18,18	15,86
Total	100	100	100	100	100

Fogares con problemas de ruído na vivenda segundo a frecuencia coa que os sofren. Ano 2015

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Diariamente	56,39	37,50	53,57	53,18	53,24
A miúdo	23,56	39,77	31,61	31,75	28,92
Algunhas veces	20,05	22,74	14,82	15,07	17,85
Total	100	100	100	100	100

Fogares con problemas de ruído na vivenda segundo as causas. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	2015
Tráfico terrestre	59,51
Tráfico aéreo	4,59
Veciños	36,10
Orixe animal	7,56
Explotacións acuícolas	0,42
Orixe mecánica (obras, canteiras, minas...)	6,11
Actividades comerciais e de ocio	18,55
Reunións informais urbanas (botellón...)	7,78
Outra	2,10

Fogares con problemas de ruído na vivenda segundo as medidas que levaron a cabo. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	2015
Insonorizar a vivenda	10,62
Queixarse ao causante	22,78
Denunciar o feito	11,26
Formar unha asociación ou asociarse con organismos para loitar contra o problema	3,23
Outra	0,17
Ningunha	63,22
Total	111,28

Fogares con problemas de ruído na vivenda segundo as medidas que consideran axeitadas para solucionar o problema por parte da Administración. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	2015
Trasladar as actividades molestas que orixinen o ruído	23,16
Regular o nivel de emisión de ruído permitido	41,56
Peonalizar as rúas que son fonte do problema	8,10
Crear circunvalacións afastando o tráfico non urbano	17,31
Construír barreiras acústicas cando é posible	18,69
Outra	5,90
Ningunha	29,57

Fogares con problemas de cheiros na vivenda. Ano 2015

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Con cheiros	12,79	7,71	6,28	8,11	9,79

Fogares con problemas de cheiros na vivenda segundo as causas. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	2015
Fumes, tabaco	9,44
Canalización, saneamento	40,81
Explotacións agrogandeiras	21,47
Explotacións acuícolas	0,89
Industrias (alimentarias, conserveiras...)	22,87
Comercios (supermercados, peixarías...)	2,41
Colectores de residuos	3,05
Vertedoiros	6,06
Outra	5,64

Fogares con problemas de cheiros na vivenda segundo as medidas que levaron a cabo. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	2015
Poñer depuradores de aire na vivenda	1,12
Limpar a zona	6,02
Queixarse ao causante	7,62
Denunciar o feito	7,69
Formar unha asociación ou asociarse con organismos de loita ambiental	2,71
Outra	1,69
Ningunha	74,46

Vivendas segundo os aspectos que producen un impacto negativo na paisaxe do seu contorno. Ano 2015

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Edificacións ruinosas	28,64	26,99	40,02	19,59	26,82
Edificacións e urbanización inacabadas	21,91	22,79	15,55	16,06	19,28
As cores das construcións	10,26	8,95	5,31	5,90	8,03
Os materiais das construcións	9,55	8,73	5,63	6,72	8,02
Paredes medianeiras vistas	13,68	9,48	7,89	7,41	10,34
Os peches e valados	15,51	10,98	9,16	9,01	11,98
O estado da urbanización (pavimento, mobiliario urbano, graffiti...)	26,30	18,03	15,77	18,82	21,46
A circulación e aparcadoiros de vehículos	20,21	12,71	16,18	14,38	16,82
Os cableados aéreos (electricidade, telefonía...)	24,59	18,05	20,32	17,54	20,89
A mestura de tipos de edificacións (vivendas unifamiliares, bloques de vivendas, naves industriais, talleres...)	12,49	15,02	9,55	10,27	11,71
A mala conservación do patrimonio cultural (monumentos, conxuntos históricos, restos arqueolóxicos, espazos protexidos...)	14,32	16,76	10,73	8,80	12,34
O abandono da terra	19,15	24,92	42,69	22,17	23,79
Determinadas explotacións forestais ou de cultivos	6,23	8,37	3,53	6,80	6,36
Outro	0,57	0,28	0,15	0,19	0,35
Ningún	39,36	43,26	26,12	44,61	39,97

Fogares segundo o grao de satisfacción global coa paisaxe do seu contorno. Ano 2015

Porcentaxe

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Moi insatisfeito	2,66	1,66	2,38	0,85	1,89
Algo insatisfeito	14,19	8,46	12,54	7,93	11,18
Satisfeito	73,00	80,20	77,05	74,65	74,96
Moi satisfeito	10,15	9,68	8,04	16,57	11,97
Total	100	100	100	100	100

Fogares segundo o grao de satisfacción global coa paisaxe do seu contorno por tipo de contorno paisaxístico. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	Urbano	Rural	Mixto (periurbano)	Total
Moi insatisfeito	1,78	1,39	3,00	1,89
Algo insatisfeito	10,46	10,09	14,54	11,18
Satisfeito	76,02	75,12	72,52	74,96
Moi satisfeito	11,73	13,41	9,94	11,97
Total	100	100	100	100

Vivendas segundo os aspectos que producen un impacto negativo na paisaxe do seu contorno por tamaño de municipio. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe

	Menos de 10.000 habitantes	Entre 10.000 e 20.000 habitantes	Entre 20.000 e 50.000 habitantes	Máis de 50.000 habitantes	Total
Edificacións ruinosas	35,20	20,93	26,02	22,65	26,82
Edificacións e urbanización inacabadas	21,72	19,44	19,86	16,92	19,28
As cores das construcións	6,93	6,31	8,30	9,60	8,03
Os materiais das construcións	6,54	6,42	7,77	10,08	8,02
Paredes medianeiras vistas	8,05	9,13	14,06	11,28	10,34
Os peches e valados	11,97	11,82	15,14	10,77	11,98
O estado da urbanización (pavimento, mobiliario urbano, graffiti...)	18,77	20,38	30,34	20,54	21,46
A circulación e aparcadoiros de vehículos	9,13	10,47	18,10	25,60	16,82
Os cableados aéreos (electricidade, telefonía...)	25,68	20,82	27,77	14,03	20,89
A mestura de tipos de edificacións (vivendas unifamiliares, bloques de vivendas, naves industriais, talleres...)	8,82	12,56	17,68	11,31	11,71
A mala conservación do patrimonio cultural (monumentos, conxuntos históricos, restos arqueolóxicos, espazos protexidos...)	15,74	15,98	11,58	8,18	12,34
O abandono da terra	42,20	29,46	25,80	4,90	23,79
Determinadas explotacións forestais ou de cultivos	9,17	11,52	7,28	1,32	6,36
Outro	0,42	0,18	0,17	0,45	0,35
Ningún	31,95	41,87	37,23	47,04	39,97

Vivendas segundo os aspectos que producen un impacto negativo na paisaxe do seu contorno por tipo de contorno paisaxístico. Galicia. Ano 2015

Porcentaxe	Urbano	Rural	Mixto (periurbano)	Total
Edificacións ruinosas	21,03	29,99	32,98	26,82
Edificacións e urbanización inacabadas	16,60	15,19	31,88	19,28
As cores das construcións	8,48	5,01	12,39	8,03
Os materiais das construcións	8,91	4,85	11,77	8,02
Paredes medianeiras vistas	10,76	6,32	16,55	10,34
Os peches e valados	8,95	10,51	20,71	11,98
O estado da urbanización (pavimento, mobiliario urbano, graffiti...)	18,16	20,74	29,40	21,46
A circulación e aparcadoiros de vehículos	23,77	6,29	21,20	16,82
Os cableados aéreos (electricidade, telefonía...)	12,53	24,67	31,21	20,89
A mestura de tipos de edificacións (vivendas unifamiliares, bloques de vivendas, naves industriais, talleres...)	11,51	5,46	23,04	11,71
A mala conservación do patrimonio cultural (monumentos, conxuntos históricos, restos arqueolóxicos, espazos protexidos...)	7,99	13,19	19,67	12,34
O abandono da terra	0,00	44,23	36,18	23,79
Determinadas explotacións forestais ou de cultivos	0,00	12,17	9,06	6,36
Outro	0,40	0,29	0,38	0,35
Ningún	50,16	34,25	29,34	39,97

Sustentabilidade Territorial

Plan de Seguimento das DOT

INFORME 2016

Anexo I:

Traballo desenvolvido cos GTT/
Valoración e tendencia dos indicadores

Anexo II:

Indicadores de Desenvolvemento e Implantación (IDI)

Anexo III:

Indicadores de Sustentabilidade Territorial (IST)

Anexo IV:

Enquisa de Percepción Territorial e Urbanística (EPTU)

Anexo V:

Metodoloxía

1 Metodoloxía

A lei de ordenación do territorio de Galicia¹ (LOT) estableceu a necesidade de facer un seguimento dos efectos que as Directrices de ordenación do territorio (en adiante DOT) teñen no territorio e na sociedade.

O Consello da Xunta, aprobou o Decreto 176/2013, do 21 de novembro de, polo que se aproba o Plan de seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia e da sustentabilidade territorial.

Coa aprobación do citado decreto, iniciouse a tarefa de avaliar o grao de cumprimento dos obxectivos enunciados nas DOT, e con elo poder coñecer se as políticas implementadas son concorrentes con estes obxectivos.

1.1 Órganos

A consellería competente en materia de ordenación do territorio é o órgano promotor do seguimento dos obxectivos e determinacións das DOT.

O Decreto 156/2012, do 12 de xullo, crea a Comisión de Seguimento das Directrices de Ordenación do Territorio de Galicia, órgano responsable de desenvolver e adaptar o sistema de indicadores, aplicándoo proporcionalmente ao grao de desenvolvemento das DOT, coa finalidade última de dar cumprimento ao mandato que recolle o artigo 10.10 da Lei 10/1995, do 23 de novembro, de Ordenación do Territorio de Galicia (LOT).

A Comisión de Seguimento será a encargada de aprobar as propostas que configuren o sistema de seguimento da sustentabilidade territorial.

Dependentes dela, no seo desta Comisión, constituíronse diferentes Grupos Técnicos de traballo (GTT), nos que cada

departamento autonómico con competencias de alcance territorial terá un papel protagonista na definición, validación e consenso das propostas que o IET propoña, tanto para as DOT, como para os restantes instrumentos de ordenación do territorio.

No seo de cada GTT concréntanse os contidos e alcance das ferramentas que conforman o armazón do plan, segundo o ámbito competencial correspondente. Nestes GTT participan, ademais, o órgano ambiental, responsable da Avaliación ambiental estratéxica, e o Instituto Galego de Estatística (IGE).

Creáronse atendendo ao propio organigrama da Xunta de Galicia e ás propias competencias por unha banda, e por outra, baseados na proposta do ISA e da Memoria ambiental das DOT e do POL, que estruturan os indicadores en bloques e sub-bloques que engarzan cos campos competenciais.

Cada grupo está constituído por unha persoa representante do órgano ambiental, do Instituto Galego de Estatística, por un representante do departamento ou organismo con competencias na materia de que se trate, así como polo persoal do IET, organismo que desenvolveu as labores de apoio, análise e coordinación técnica do traballo nos diferentes GTT. O representante do departamento que ostenta as competencias na materia ao que se refira o GTT actúa como fonte e validador dos datos e dos indicadores asignados a dito grupo.

Neste decreto sinálase ao IET como o soporte técnico para o desenvolvemento das funcións da Comisión de Seguimento que levará a cabo labores de coordinación entre os GTT e a Comisión. Estas tarefas están incardinadas no cometido de prestar apoio á consellería competente en materia de urbanismo e ordenación do territorio, na realización da avaliación continua dos instrumentos de ordenación territorial, que lle atribúe os estatutos (Decreto 244/2011, do 29 de decembro). O IET formula, os GTT elaboran, consensúan e propoñen á Comisión: e esta aproba.

O resultado deste seguimento, pola maior ou menor aproximación, no tempo, aos obxectivos fixados nas DOT, será o que faga que dende esta Comisión se formulen as propostas que procedan para evitar desviacións negativas.

¹ Lei 10/1995, do 23 de decembro, de ordenación do territorio de Galicia

1.2 Ferramentas. Indicadores e enquisa

O punto de partida da elaboración das ferramentas do seguimento da sustentabilidade territorial é o plan de seguimento da Memoria ambiental do procedemento de AAE das DOT e o indicado no seu ISA.

Nel propónse un sistema de indicadores que permita avaliar a sustentabilidade da planificación territorial derivada das DOT mediante o seguimento da súa evolución e a verificación do cumprimento dos obxectivos xerais propostos, así como dos obxectivos específicos establecidos para cada unha das variables de sustentabilidade identificadas.

O sistema de indicadores contempla unha dobre avaliación do cumprimento dos obxectivos das DOT; por unha banda o que se refire ao desenvolvemento dos instrumentos de ordenación do territorio que nela se citan, e pola outra, propiamente unha batería de indicadores que midan a evolución cara a unha sociedade sustentable.

De xeito análogo ao sistema de indicadores, fórmase a inclusión no seguimento que se faga, dun instrumento que permita coñecer a percepción da cidadanía sobre os efectos dos instrumentos de ordenación do territorio e urbanismo na calidade de vida; para o cal se propón a realización dunha enquisa.

As distintas ferramentas propostas poderán ser revisadas no desenvolvemento do plan de seguimento polos órganos definidos a tal fin.

1.2.1 Indicadores de desenvolvemento e implantación (IDI)

Estes Indicadores de desenvolvemento e implantación (IDI) deben dar resposta aos compromisos que a Comunidade Autónoma se impón no desenvolvemento dos documentos que permitan avanzar na sustentabilidade da sociedade. Algúns destes indicadores establécense na propia tramitación ambiental das DOT, entendendo que o desenvolvemento destes instrumentos suporá unha ordenación do territorio en clave de sustentabilidade, e dicir, a planificación vertical ou en “cascada” será a ferramenta que dirixa

as actuacións no territorio para que estas dean unha resposta coherente coas necesidades da sociedade.

O plan de seguimento considera que o número de indicadores pode ser ampliado con outros de análogas características e funcións, que as administracións públicas, en virtude das súas competencias, podan desenvolver. Por isto, os distintos departamentos con incidencia territorial son consultados sobre as actuacións que poidan estar levando a cabo neste senso.

O procedemento de AAE recolleu os seguintes IDI:

Número de Plans territoriais integrados en elaboración e aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT

Porcentaxe de superficie ordenada segundo un Plan territorial integrado

Número de Programas coordinados de actuación desenvolvidos

Número de Plans sectoriais en elaboración e aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT

Número de Plans xerais de ordenación municipal en elaboración e aprobados que desenvolven o modelo territorial das DOT

Porcentaxe de superficie con PXOM adaptado ás DOT

Non obstante, outras figuras como os plans directores ou as estratexias deseñadas e postas en marcha por distintas consellerías son igualmente documentos vinculantes cos obxectivos das DOT, cunha clara finalidade de ordenación territorial que supoñen pasos intermedios ou previos aos recollidos nas DOT.

1.2.2 Indicadores de sustentabilidade territorial (IST)

1.2.2.1 Obxecto

O sistema de Indicadores de sustentabilidade territorial (IST) constitúe unha das ferramentas para a realización do seguimento dos instrumentos de ordenación do territorio, tal e como se reflectiu na Determinación 10.1.19 das DOT e no Informe de sustentabilidade ambiental (ISA) das DOT e do POL.

O plan de seguimento propón un sistema de indicadores denominados de sustentabilidade territorial (IST), xurdidos para a

avaliación dos obxectivos específicos de sustentabilidade para cada unha das variables establecidas no ISA das DOT e na súa memoria ambiental.

1.2.2.2 Modelo conceptual

Para que a selección de indicadores constitúa un único sistema, unha das tarefas clave é a definición dun modelo conceptual que atenda aos obxectivos aos que terá que dar resposta este sistema de indicadores.

A definición do modelo conceptual do sistema de indicadores de sustentabilidade territorial xurde do proceso de elaboración das DOT e do POL e os seus respectivos procesos de AAE. Trátase da identificación das variables de sustentabilidade, o establecemento de obxectivos específicos para cada unha delas, así como da identificación dos seus aspectos clave.

Estrutura das variables de sustentabilidade

No modelo conceptual que se propón, as variables de sustentabilidade correspóndense cunha nova relación de BLOQUES, que se presenta cunha organización moi semellante á existente nas DOT e no POL, con algún axuste sinxelo en aras dunha maior claridade e simplificación.

A continuación preséntase un cadro coa equivalencias entre as variables de sustentabilidade consideradas no ISA das DOT e do POL, e os bloques que organizan o sistema de indicadores.

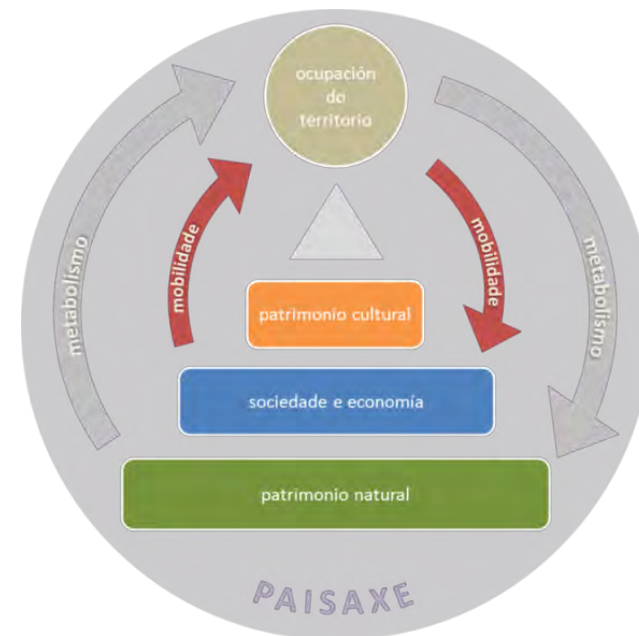
Táboa 1. Correspondencia entre as variables de sustentabilidade do ISA das DOT e os bloques do IST

Bloques sistema indicadores IST	Variables ISA DOT e POL
1.ocupación do territorio	Solo
2.paisaxe	Paisaxe
3.patrimonio natural	Patrimonio natural
4.patrimonio cultural	Patrimonio cultural
5.sociedade e economía	Socioeconomía
	Atmosfera
	Ciclo hídrico
6.metabolismo	Enerxía
	Ciclos de materiais
	Cambio climático
7.mobilidade	Mobilidade

Estes bloques ou variables de sustentabilidade relaciónanse entre eles seguindo o esquema conceptual da Ilustración 1. Esquema conceptual.

No que o patrimonio natural de Galicia é a matriz biofísica, a cal é o soporte dos sistemas humanos, conformados polas variables sociais e económicas, que configuran e determinan o patrimonio cultural.

Estes tres elementos dos sistemas humanos (sociedade, economía e patrimonio cultural), organízanse atendendo a un modelo de ocupación do territorio establecido polos instrumentos de ordenación, que a súa vez determina e caracteriza o proceso de antropización do patrimonio natural.

Ilustración 1. Esquema conceptual

Pódese afirmar desta maneira, que dito proceso de antropización é froito da interacción entre os propios factores naturais e antrópicos.

Así, o modo no que son aproveitados e xestionados os recursos dese patrimonio natural (os fluxos de enerxía, auga-ciclo hídrico, outros materiais e a atmosfera) constitúe o que se pode denominar o metabolismo do sistema humano, mentres que os múltiples fluxos socioeconómicos posibles sintetízanse na variable ou bloque de mobilidade.

Finalmente, a **paisaxe**, como reflexo da sociedade, configúrase como elemento holístico e de síntese ou resultado de todas as relacións e interaccións naturais e antrópicas.

Aspectos clave para a sustentabilidade

Asemade, para completar a proposta do modelo conceptual do sistema de indicadores é preciso incorporar a consideración dos aspectos clave para a sustentabilidade, xa recollidos no ISA das DOT e no ISA do POL, así como nos Documentos de referencia dos procesos de AAE de ditos instrumentos. Definidas as variables, e trala reflexión sobre as oportunidades e riscos que leva a implementación dos diferentes instrumentos de ordenación do territorio e o urbanismo, segundo un proceso de planificación en “cascada”, identifícanse unha serie de efectos previsibles e extráense unha serie de aspectos claves que é necesario valorar.

A integración destes aspectos clave non se realizou cunha translación directa ao esquema de bloques, senón que se tiveron que conxugar outras cuestións como, por exemplo, os potenciais indicadores en función das fontes de información dispoñibles e posibles. O resultado foi a identificación de SUB-BLOQUES que inclúen a consideración destes aspectos, aínda que non de forma expresa.

A listaxe de bloques e sub-bloques, e a súa relación coas aspectos clave, reflíctese na táboa seguinte.

Táboa 2. Correspondencia entre os aspectos clave e os sub-bloques

CLASIFICACIÓN NAS DOT				CLASIFICACIÓN NO PSST			
VARIABLES		ASPECTOS CLAVE		BLOQUE	SUBBLOQUE		
OT	OCUPACIÓN DO TERRITORIO	Cal. S.	Calidade do solo	OCUPACIÓN DO TERRITORIO	Usos do solo		
		Voc. A.	Vocacionalidade dos ámbitos		Distribución-Dispersión		
		Ris. N. T.	Exposición a riscos naturais e tecnolóxicos		Intensidade		
PPNC	PAISAXE, PATRIMONIO NATURAL E CULTURAL	Integ. P.	Integridade paisaxística	PAISAXE	Usos do solo		
		Frag. T.	Fragmentación do territorio	PATRIMONIO NATURAL	Distribución-Dispersión		
		Consv.	Conservación do patrimonio natural e cultural		Biodiversidade		
					Xestión		
				PATRIMONIO CULTURAL	Intensidade		
SE	SOCIOECONOMÍA	Comp. E.	Competitividade económica	SOCIEDADE E ECONOMÍA	Dinámica da paisaxe		
					Valoración da paisaxe		
					Xestión da paisaxe		
					Naturalidade		
					Naturalidade		
		Eq. D. E.	Equilibrio do desenvolvemento económico		Coh. S.	Cohesión social	Biodiversidade
							Xestión
							Abundancia e diversidade
							Valorización
							Autosuficiencia
					Innovación		
					Agricultura e gandería		
					Pesca e acuicultura		
					Aproveitamento forestal		
					Solo empresarial		
					Turismo		
					Complexidade		
					Emprego e formación		
					Autosuficiencia		
					Agricultura e gandería		
Pesca e acuicultura							
Aproveitamento forestal							
Solo empresarial							
Turismo							
					Espectro social		

CLASIFICACIÓN NAS DOT				CLASIFICACIÓN NO PSST	
VARIABLES		ASPECTOS CLAVE		BLOQUE	SUBBLOQUE
		Cal. V. P.	Calidade de vida da poboación		Poder adquisitivo
					Servizos
		Gob.	Gobernanza		Poder adquisitivo
					Servizos
					Emprego e formación
					Gobernanza
A	ATMOSFERA	Cal. Ai.	Calidade do aire	METABOLISMO	Atmosfera e cambio climático
CH	CICLO HÍDRICO	Cal. Au.	Calidade da auga		Ciclo hídrico
		Cons. R. H.	Consumo de recursos hídricos		
En	ENERXÍA	Cons. En.	Consumo enerxético		Enerxía
Re	CICLOS DE MATERIAIS	Xer. Re.	Xeración de residuos		Ciclos de materiais
CC	CAMBIO CLIMÁTICO	Em. GEI	Emisións de GEI	Atmosfera e cambio climático	
M	MOBILIDADE	Nec. M.	Necesidades de mobilidade	MOBILIDADE	Situación global
		Eq.Rp.Modal	Equilibrio no reparto modal		Situación modo a modo

Obxectivos específicos

Por último, faltaría considerar os obxectivos específicos de sustentabilidade para cada unha das variables ou bloques do sistema. Estes obxectivos, adaptándose ás características da realidade galega, responden á integración das tres liñas de acción fundamentais da política territorial da UE: o desenvolvemento dun sistema equilibrado e policéntrico de cidades e una nova relación entre campo e cidade, a garantía dun acceso igualitario ás infraestruturas e ao coñecemento, a protección da natureza e do patrimonio cultural e ao desenvolvemento sustentable.

Para a súa translación ao modelo estes obxectivos foron simplificados e xeneralizados a prol dun modelo sinxelo e máis directo.

No seguinte cadro amósanse os obxectivos específicos para cada unha das variables de sustentabilidade e a súa translación como obxectivos para os bloques do modelo do sistema de indicadores.

ISA DAS DOT E DO POL			IST	
Variables e elementos estratéxicos	Obxectivos DOT	Obxectivos POL	Bloque	Obxectivo
OCUPACIÓN DO TERRITORIO	Definir un modelo territorial para Galicia que permita orientar as actuacións sectoriais, dotándoas de coherencia espacial e das referencias necesarias para que se desenvolvan de acordo cos obxectivos xerais da política territorial de Galicia, conformando unha acción de goberno coordinada e eficaz.	Establecer un modelo territorial que promova un uso eficiente do solo, racionalizando o seu consumo e integrando as afeccións derivadas da implantación das actividades e usos, tanto de carácter urbano como os de natureza rural, de maneira coherente cos seus valores.	OCUPACIÓN DO TERRITORIO	Consumo eficiente desolo
PAISAXE	Configurar a paisaxe como elemento integrador das políticas de ordenamento territorial e urbanístico e de protección ambiental. Contribuír á conservación e recuperación de espazos, paisaxes e elementos que favorezan a calidade paisaxística. Garantir o mantemento dos trazos paisaxísticos e xeomorfolóxicos do territorio con especial atención aos elementos singulares de interese xeolóxico, morfolóxico ou paleontolóxico existentes.	Caracterización da paisaxe (identificación dos elementos e os procesos). Promover un modelo territorial en harmonía coa paisaxe que poña en valor os seus elementos e trazos identitarios.	PAISAXE	Integración paisaxística
PATRIMONIO NATURAL	Garantir unha adecuada conservación que posibilite a valorización das áreas de interese natural e os recursos patrimoniais de Galicia. Crear as condicións para que a conservación do patrimonio natural e cultural de Galicia se xustifique polas funcións e beneficios que xera a súa valorización. Contribuír á conservación e recuperación de espazos e elementos de interese natural e cultural. Favorecer a integridade funcional dos sistemas naturais e a conectividade ecolóxica. Establecer criterios para a adecuación das actividades que se localizan no territorio á capacidade de acollida de cada espazo. Facilitar unha permeabilidade do territorio ambientalmente compatible, que permita o aproveitamento colectivo.	Identificación dos sistemas naturais. Establecer un modelo territorial que favoreza a funcionalidade e conectividade dos sistemas naturais.	PATRIMONIO NATURAL	Preservación da funcionalidade dos ecosistemas
PATRIMONIO CULTURAL	Crear as condicións para que a conservación do patrimonio natural e cultural de Galicia se xustifique polas funcións e beneficios que xera a súa valorización. Contribuír á conservación e recuperación de espazos e elementos de interese natural e cultural. Favorecer a integridade funcional dos sistemas naturais e a conectividade ecolóxica. Establecer criterios para a adecuación das actividades que se localizan no territorio á capacidade de acollida de cada espazo. Facilitar unha permeabilidade do territorio ambientalmente compatible, que permita o aproveitamento colectivo.	Recoñecer os elementos de valor patrimonial. Promover estratexias para a súa posta en valor.	PATRIMONIO CULTURAL	Recoñecemento e valorización do patrimonio humano
SOCIOECONOMÍA	Fomentar o desenvolvemento económico equilibrado e sustentable, para que Galicia se siga aproximando aos niveis de renda e de riqueza das rexións máis desenvolvidas. Conseguir a cohesión social e a mellora da calidade de vida da poboación, de xeito que todas as persoas dispoñan dun nivel axeitado de servizos e de oportunidades. 1. Producción de alimentos Facilitar a ampliación da base territorial das explotacións que o precisen e proporcionar superficie agraria útil. Aproveitar os recursos con potencial agrogandeiro, como base dunha produción alimentaria de calidade e fonte de recursos fundamental no medio rural. Consolidar a competitividade das zonas pesqueiras. Facilitar a diversificación de actividades económicas na costa. Protexer o medio natural das zonas de pesca, co fin de manter o seu atractivo, rexenerar e desenvolver as zonas	Establecer un modelo territorial racional. Procurar a implicación da cidadanía no establecemento deste modelo. Favorecer a diversificación das actividades económicas en harmonía cos valores e a funcionalidade dos recursos presentes no ámbito litoral, implicando para iso as poboacións locais.	SOCIEDADE E ECONOMÍA	Aumento da cohesión social Diversidade de usos e funcións

ISA DAS DOT E DO POL		IST		
Variables e elementos estratéxicos	Obxectivos DOT	Obxectivos POL	Bloque	Obxectivo
	<p>costeiras protexendo e mellorando o seu patrimonio natural e arquitectónico.</p> <p>2. Aproveitamento forestal Favorecer o establecemento de modelos de xestión forestal sustentables e de calidade que aproveiten a riqueza diversa do monte galego.</p> <p>3. Solo empresarial Establecer criterios de localización e de características dos espazos produtivos que permitan maximizar a súa eficacia para a atracción de actividades, e para a competitividade das empresas da Comunidade. Mellorar a oferta incidindo na rehabilitación dos espazos existentes, a adaptación ás demandas e potencialidades de cada ámbito territorial e a busca de localizacións compatibles coa calidade dos ámbitos urbanos e do medio natural. Xerar novos espazos de actividade axeitados ás demandas creadas polas novas actividades terciarias como elementos de grande incidencia na calidade, no atractivo urbano e na competitividade territorial da Comunidade. Fixar as bases para unha administración racional da superficie industrial de Galicia, axustando a dispoñibilidade de solo á demanda existente e ás condicións do mercado.</p> <p>4. Turismo Valorizar os abundantes recursos naturais e patrimoniais como elemento fundamental do desenvolvemento turístico sustentable. Fomentar a diversificación de actividades no rural a través do aproveitamento do potencial do turismo ecolóxico.</p> <p>5. Equipamentos e servizos Articular unha rede de atención eficiente ás necesidades persoais, sociais e familiares de toda a cidadanía e a veciñanza de Galicia. Coordinar o investimento público en infraestruturas, equipamentos e servizos básicos.</p>			
ATMOSFERA	Minimizar os efectos das emisións contaminantes nocivas, tanto para o medio como para a saúde das persoas	Promover un modelo territorial tendente á redución das fontes emisoras de contaminación.		
CICLO HÍDRICO	<p>Potenciar e favorecer o uso eficiente da auga e a optimización das infraestruturas de abastecemento e saneamento.</p> <p>Promover o mantemento da calidade dos recursos hídricos, e no caso das masas de auga deterioradas, pular pola mellora do seu estado.</p> <p>Protexer as masas de auga destinadas á captación co obxectivo de evitar a deterioración da súa calidade, con</p>	<p>Propiciar un modelo territorial que fomente un uso racional dos recursos hídricos ao mesmo tempo que asegure o mantemento das funcións ecolóxicas e a mellora da calidade e funcionalidade das distintas formas de auga.</p>	METABOLISMO	Máxima autosuficiencia dos fluxos metabólicos

ISA DAS DOT E DO POL			IST	
Variables e elementos estratéxicos	Obxectivos DOT	Obxectivos POL	Bloque	Obxectivo
ENERXÍA	<p>especial atención á definición dos caudais ecolóxicos.</p> <p>Pular por garantirlle a subministración enerxética de calidade a toda a cidadanía en todo o territorio.</p> <p>Reducir o consumo enerxético en termos globais e de intensidade enerxética.</p> <p>Favorecer a diversificación das fontes de aprovisionamento enerxético, de xeito que se intensifiquen os esforzos tendentes a un maior aproveitamento dos recursos autóctonos e, en especial, de fomento das fontes de enerxía renovables.</p>	<p>Fomentar o aforro e chamar a atención sobre a necesidade de impulsar a explotación dos recursos naturais renovables fronte aos fósiles.</p>		
XESTIÓN DE RESIDUOS	<p>Contribuír á xestión eficiente dos residuos; favorecendo a minimización da súa xeración e produción.</p> <p>Favorecer a posibilidade da execución de modelos de xestión complementarios de sistemas de recollida e tratamento en función das características do territorio.</p>	<p>Fomentar un modelo territorial que promova modelos de xestión máis eficaces, en coherencia coa planificación sectorial de residuos.</p>		
CAMBIO CLIMÁTICO	<p>Contribuír ao cumprimento dos obxectivos establecidos no Protocolo de Kyoto e a outros acordos internacionais, estatais e autonómicos.</p> <p>Favorecer a adaptación para os efectos previsibles derivados do cambio climático.</p>	<p>Tomar en consideración estudos sobre os efectos do cambio climático no establecemento do modelo territorial.</p> <p>Minimizar as fontes emisoras de gases contaminantes e potenciar a funcionalidade e calidade dos espazos que funcionan como sumidoiros.</p>		
MOBILIDADE	<p>Pular pola redución das necesidades de mobilidade, a mellora da accesibilidade e o equilibrio modal.</p> <p>Orientar a política en materia de infraestruturas ao servizo dunha concepción estratéxica e global do país, contribuíndo á mellora da competitividade da economía e ao benestar dos cidadáns.</p> <p>Mellorar as condicións de accesibilidade e da mobilidade das persoas, garantindo o acceso da poboación e das mercadorías ás infraestruturas do transporte con carácter equitativo, universal e global.</p> <p>Garantir a seguridade no transporte, mellorando as condicións das infraestruturas e dos usuarios.</p>	<p>Racionalizar os procesos de ocupación para así facer un uso máis eficiente dos modos de transporte e diminuír os desprazamentos.</p> <p>Poñer de manifesto a necesidade do establecemento de modos de transporte máis limpos e eficientes.</p>	MOBILIDADE	Fomento da mobilidade sustentable

Esquema conceptual

A definición das relacións entre as variables ou bloques do modelo e os obxectivos de sustentabilidade contemplados para cada un deles representa unha parte fundamental do modelo conceptual do sistema de indicadores.

Esta síntese dos obxectivos realizada segue a responder coherentemente ao modelo territorial definido nas DOT, e a uns principios ou criterios de sustentabilidade emanados dos referentes institucionais e científicos en materia de planificación territorial.

Os principios e os obxectivos de sustentabilidade enunciados pódense organizar en dous eixos fundamentais: a eficiencia ambiental e a cohesión social, sobre os que se sustente o avance cara a un modelo territorial sustentable.

Estes eixos conceptuais incardínanse nas políticas recollidas nas sucesivas declaracións e documentos, subscritos pola comunidade internacional e, fundamentalmente, polos países membros da UE, na procura dun desenvolvemento sustentable.

En definitiva, estes eixos articulan os diferentes obxectivos do sistema, de xeito que permiten acoutar a selección de indicadores e as interpretacións dos seus resultados.

A “Estratexia Europa 2020” aposta por converter á UE nunha economía intelixente, sustentable e integradora que goce de altos niveis de emprego, de produtividade e de cohesión social. Europa 2020 propón tres prioridades que se reforzan mutuamente:

- **Crecemento intelixente:** desenvolvemento dunha economía baseada no coñecemento e a innovación.
- **Crecemento sustentable:** promoción dunha economía que faga un uso máis eficaz dos recursos, que sexa máis verde e competitiva.
- **Crecemento integrador:** fomento de una economía con alto nivel de emprego que teña cohesión social e territorial.

Na chamada “Carta de Leipzig”, asinada polos ministros de Urbanismo da Unión Europea o 24 de maio de 2007, incidíase de novo na necesidade de reforzar a política de cohesión territorial da

UE, mediante un novo modelo de gobernanza baseado na cooperación, e que debe dar unha resposta máis eficaz ás necesidades e características territoriais, aos desafíos xeográficos específicos e ás oportunidades das rexións e das cidades.

Tamén cómpre lembrar aquí, a “Estratexia Española de Sustentabilidade Urbana e Local (EESUL)”, onde se enuncian unha serie de principios xerais para a sustentabilidade que se axustan aos criterios do modelo proposto, e son susceptibles de clasificación segundo os mesmos eixos fundamentais que converxen na configuración dunha paisaxe resultado da acción de factores naturais ou humanos e das súas interrelacións:

- Ecoeficiencia, Austeridade, Optimización dos recursos, Uso sustentable, Biodiversidade (eficiencia ambiental)
- Solidaridade inter e intraterritorial e social; Equidade; Mellora e restauración do patrimonio cultural e natural, Información e participación dos cidadáns nas políticas públicas (cohesión social)

Eficiencia ambiental

O eixo da eficiencia ambiental vertebra a relación entre a xestión e a ordenación territorial, orientada a conseguir a máxima eficiencia no uso dos recursos. Representa a capacidade dos ciclos de materia e enerxía para manter o metabolismo dos sistemas humanos, procurando a mínima perturbación dos ecosistemas.

A renovada “Estratexia de Lisboa” acordada polos Estados membros en 2005, ademais de apostar polos diversos potenciais territoriais das rexións para o crecemento económico sustentable e a creación de emprego na UE, poñía de manifesto a importancia do compromiso de cada rexión e cidade na contribución ao aforro de enerxía e ao seu subministro descentralizado e a mitigar o cambio climático, apoiando o desenvolvemento de asentamentos con emisións baixas ou nulas, desenvolvendo novas fontes potenciais de enerxía renovable e promovendo a eficiencia enerxética.

Así, este eixo da eficiencia ambiental pódese analizar a partir dun conxunto de variables-bloques e de obxectivos-criterios relativos a:

- A morfoloxía territorial -consumo eficiente de solo-. O modelo sustentable de ocupación do territorio será aquel que opte por un modelo compacto, de implosión territorial, onde o crecemento urbano se conteña ou se xustifique baixo determinados supostos.
- O metabolismo -autosuficiencia de fluxos-. Procura de sistemas autárquicos que minimicen a presión sobre a matriz soporte, orixinada, tanto pola extracción de recursos, como pola asimilación dos produtos que se lle retornan. Regresión da entropía proxectada no sistema, debida ao consumo masivo de materiais, enerxía, auga e alimentos, así como a procura do peche destes fluxos de intercambio.
- A funcionalidade dos ecosistemas. Preservación e conectividade dos sistemas naturais.
- A mobilidade sustentable como resposta aos impactos sociais, económicos e ambientais derivados do uso intensivo dos vehículos a motor e como factor para configurar un territorio ambientalmente sustentable.
- Finalmente, a integración paisaxística configúrase como obxectivo integrador, síntese e resultado de todas as variables do eixo da eficiencia ambiental.

Cohesión social

O segundo eixo, a cohesión social, articula os obxectivos definidos para garantir a igualdade de oportunidades individuais que contribúen ao desenvolvemento dunha comunidade con identidade común e a unha sociedade do coñecemento.

Este segundo eixo abrangue aspectos como o desenvolvemento económico, a creación de riqueza, a distribución da renda e o acceso equitativo da poboación aos equipamentos e servizos colectivos. Debe aspirarse á consecución dunha sociedade capaz de xerar sentimentos de identidade e solidariedade asentados en valores comúns e na que os individuos acadan unha conciencia de pertenza que transcende do mero feito do acceso equitativo a determinados servizos ou oportunidades, ou da atención a determinadas necesidades sociais. Segundo isto, o eixo de cohesión social articula os seus obxectivos con:

- A valorización do patrimonio humano, como valor de identidade colectiva.
- O nivel de accesibilidade e a mobilidade, en tanto que debe garantirse unha igualdade no tempo de acceso a servizos básicos cara a integración e a convivencia social de todos os individuos.
- A articulación no espazo dos elementos estratéxicos do territorio, que definen a ocupación do solo. A realidade física do territorio e, polo tanto, as solucións formais adoptadas que determinan a proximidade entre os usos e funcións e a súa diversidade, están intimamente relacionadas co modelo de mobilidade e o modelo de ordenación do territorio derivado.
- O equilibrio da estrutura social e a diversidade, que permiten coñecer o grado de multifuncionalidade de cada ámbito. A diversidade está ligada á complexidade; os organismos vivos son portadores de información e atesouran, de forma dinámica no tempo, características que nos indican o grado de acumulación de información e a capacidade para influír no presente e controlar o futuro.
- A integración paisaxística, de novo en relación ao eixo de cohesión social, é o obxectivo integrador, pero tamén a consecuencia e síntese do cumprimento dos obxectivos do mesmo. Así, a paisaxe configúrase como o resultado das relacións e interaccións naturais e antrópicas sobre o medio.

Modelo territorial sustentable

Así, co o “debuxo” do modelo conceptual do sistema de seguimento da sustentabilidade territorial complétase coa relación coas liñas estratéxicas das DOT. Deséñase así unha estrutura coherente e equilibrada de referencia para a selección de indicadores e as interpretacións dos seus resultados.

As liñas estratéxicas definidas na memoria das DOT (1.5 Un modelo territorial para o futuro de Galicia. 1.5.1. Orientacións estratéxicas do modelo territorial de Galicia) e recollidas na Memoria ambiental correspondente ao proceso de avaliación ambiental estratéxica orientase a:

- A. Favorecer a compacidade, harmonizar o desenvolvemento das cidades e prever a urbanización difusa.
- B. Fortalecer os núcleos tradicionais e o litoral, e valorizar o territorio.
- C. Mellorar a accesibilidade, a mobilidade e as comunicacións no territorio.
- D. Frear o despoboamento rural e favorecer o reequilibrio territorial.
- E. Potenciar o sector primario como parte esencial do medio rural.
- F. Protexer o patrimonio natural e cultural.
- G. Incorporar a perspectiva do metabolismo urbano para unha maior eficiencia ambiental.
- H. Afianzar o protagonismo exterior de Galicia.

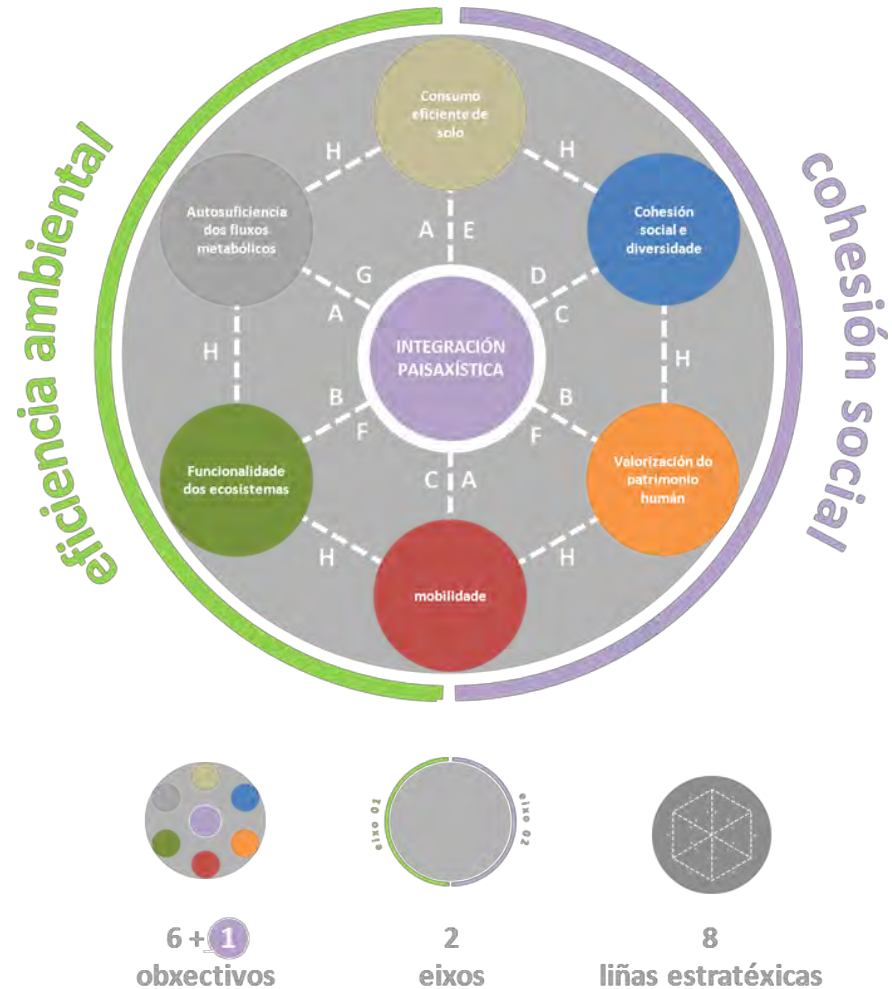

Ilustración 2. Modelo territorial sustentable

Un territorio estruturado conduce a unha maior eficiencia dos ciclos e fluxos metabólicos e a unha maior equidade de oportunidades e accesibilidade, acadando unha maior cohesión social.

O esquema reflicte o modelo conceptual proposto para o sistema de indicadores de sustentabilidade territorial: liñas estratéxicas trazadas a partires dos criterios-obxectivos. E todo segundo os dous eixos fundamentais de eficiencia ambiental e coherencia social na configuración dun modelo territorial sustentable e en equilibrio.

A posición central do obxectivo de integración paisaxística, en relación directa co resto de obxectivos a través dos diferentes eixos de sustentabilidade, ven xustificada polo recoñecemento holístico da paisaxe, en coherencia co seu tratamento na Lei de Protección da Paisaxe de Galicia de xuño de 2008 e coa súa definición no “Convenio Europeo da Paisaxe”, que entrou en vigor en 2004:

“Calquera anaco do territorio tal e como é percibida polas poboacións e que o seu carácter resulta da acción de factores naturais ou humanos e das súas interrelacións”.

O modelo resulta igualmente coherente co marco da planificación territorial de referencia e por ende coa “Estratexia Territorial Europea”, subscrita en Postdam en maio de 1999, e na que se pon de manifesto que as actuacións no eido da ordenación do territorio, ademais da corrección dos desequilibrios territoriais e a procura dunha maior cohesión espacial dentro dos países e das rexións, debe acadar un desenvolvemento económico sustentable e una mellora da calidade de vida, a través do compromiso na xestión responsable e intelixente dos recursos patrimoniais, naturais e culturais e na protección e a mellora da paisaxe, dentro dunha política de utilización racional do territorio.

Neste senso, cumpre recordar a xa mencionada “Carta de Leipzig”, na que deféndese a necesidade de que a dimensión territorial xogue un papel máis forte na futura política de cohesión para promover o benestar económico e social; esta estratexia coincide plenamente coa definición do modelo territorial para o futuro de Galicia descrito nas DOT, onde, previo ao enunciado das oito liñas estratéxicas fundamentais da nova política territorial de Galicia, afirmase que:

“O territorio de Galicia é un factor de identidade esencial nunha nova etapa marcada pola globalización, é o espazo onde se desenvolve a vida cotiá dos cidadáns, é o principal activo para que a nosa economía sexa competitiva e é o lugar clava para innovar e construír un futuro sostible, pero tamén o marco referencial con grandes calidades humanas, ambientais, culturais e paisaxísticas que debemos preservar”

Trátase pois, do deseño dun sistema incardinado no marco legal definido polos instrumentos de ordenación do territorio e coherente coas políticas europeas no eido da ordenación e o desenvolvemento territorial que permita, a través da monitorización do territorio, unha xestión dinámica sustentada na participación social e a gobernanza activa e integral.

1.2.2.3 Selección e proposta de indicadores

Aplicando os criterios de sustentabilidade definidos, se realiza unha proposta concreta de indicadores segundo a estrutura de Bloques-Variables e Subbloques- Aspectos clave. Este sistema de indicadores debe funcionar como unha ferramenta de medición da evolución das DOT e do resto de instrumentos de ordenación do territorio, cara o cumprimento dos obxectivos xerais e específicos propostos para cada variable de sustentabilidade.

Para a definición desta serie partiuse da definida no ANEXO I.-Plan de seguimento da Memoria ambiental das Directrices de Ordenación do Territorio.

O traballo desenvolvido pola Comisión de Seguimento completou o sistema inicial, incorporándolle os específicos derivados do POL, definindo unha serie de indicadores, que cumpren cunha serie de características básicas:

- Están relacionados cos obxectivos de maneira que presentan a evolución da aplicación das DOT.
- Son facilmente medibles e susceptibles de analizar en series temporais.
- Reflicten a evolución temporal, de xeito que poden analizarse para prever ou corrixir tendencias negativas.
- O seu número é suficientemente reducido, co obxectivo de ser facilmente comprensibles por todos os axentes implicados.

Este sistema de indicadores permite avaliar a sustentabilidade das DOT e dos diferentes instrumentos de ordenación do territorio mediante o seguimento da súa evolución cara o cumprimento dos obxectivos xerais propostos para o desenvolvemento dos mesmos, así como dos obxectivos específicos establecidos para cada unha das variables.

1.2.3 Enquisa de percepción territorial e urbanística (EPTU)

Establecido no ISA das DOT e recollido na Memoria ambiental, outro elemento que se considera complementario para o seguimento dos obxectivos e determinacións das DOT, é aquel que é capaz de reflectir a percepción da cidadanía sobre a calidade de vida e do medio físico que habita

Para tal fin, propónse a realización dunha enquisa de percepción territorial e urbanística (EPTU), que ten por obxecto incorporar ao Plan de seguimento a consideración da percepción territorial da poboación acerca da situación da calidade da vida nas cidades e no rural así como a valoración acerca das melloras pretendidas polos instrumentos de ordenación do territorio e/ou de urbanismo.

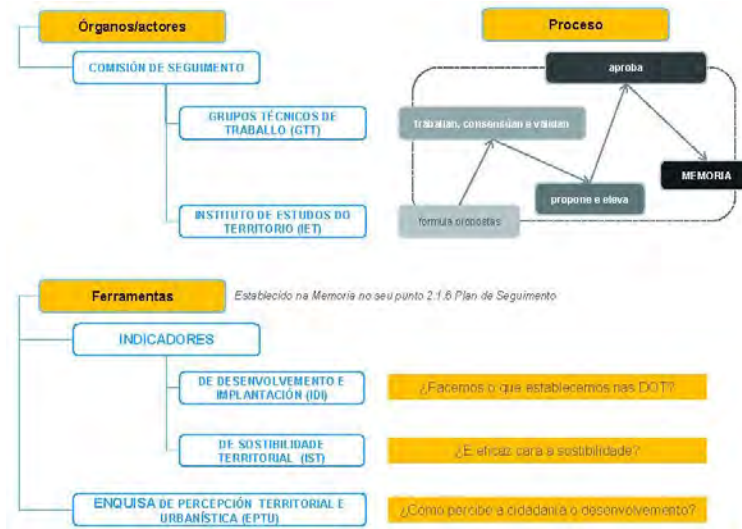
Como aproximación xeral, os aspectos máis significativos son:

- Acceso a servizos urbanísticos e dotacións (equipamentos e espazos libres)
- Proximidade a servizos comerciais
- Opcións ou alternativas para a mobilidade obrigada
- Calidade ambiental dende o punto de vista do confort e a minimización de problemas para a saúde. Isto pódese traducir na minimización da contaminación de calquera tipo.

Considerando estes aspectos e os mencionados nas orientacións recollidas nos ISA correspondentes (a-e), a modo de síntese, enténdese que a EPTU debería conseguir a seguinte información:

- Servizos urbanísticos: existencia ou acceso, calidade e valoración de melloras levadas a cabo o pretendidas
- Dotacións (equipamentos e espazos libres): existencia ou acceso, calidade e valoración de melloras levadas a cabo ou pretendidas
- Opcións ou alternativas para a mobilidade obrigada: existencia, calidade
- Calidade ambiental: problemas identificados e valoración de melloras levadas a cabo ou pretendidas
- Satisfacción global en atención aos temas anteriores
- Paisaxe: satisfacción coa paisaxe urbana, rural ou global

1.3 Procesos

O plan de seguimento aprobado por Decreto 176/2013 enténdese como un instrumento aberto, de avaliación do cumprimento dos obxectivos definidos nas DOT para os instrumentos de ordenación do territorio e urbanismo. Neste senso, o plan concibiuse como unha ferramenta que evolucionará e perfeccionarase a medida que se desenvolvan os correspondentes plans con incidencia sobre o territorio, pero tamén en función das actualizacións das fontes de datos ou das tendencias mostradas.

Deseñouse unha metodoloxía de traballo que contempla tres fases coas distintas funcións dos órganos implicados. O fluxo do traballo a realizar, de modo esquemático, consiste en:

O Instituto de Estudos do Territorio (IET) coordina e formula as propostas.

Os Grupos Técnicos de Traballo (GTT) analizan, consensúan e validan as propostas.

A Comisión de Seguimento aproba as propostas.

O punto de partida da elaboración das ferramentas do seguimento da sustentabilidade territorial é o plan de seguimento da Memoria ambiental do procedemento de Avaliación ambiental estratéxica das DOT e o indicado no seu ISA.

Os indicadores propostos cumpriran cunha serie de características básicas:

- Estarán relacionados cos obxectivos de maneira que presenten a evolución da aplicación das DOT.
- Serán medibles e susceptibles de analizar en series temporais.
- Reflectirán a evolución temporal, de xeito que poden analizarse para prever ou corrixir tendencias negativas.
- seu número será suficientemente reducido, co obxectivo de ser facilmente comprensible polos axentes implicados.
- Estarán facilmente dispoñibles.

O sistema de indicadores permitirá avaliar a sustentabilidade da planificación territorial derivada das DOT mediante o seguimento da súa evolución e a verificación do cumprimento dos obxectivos xerais propostos, así como dos obxectivos específicos establecidos para cada unha das variables

Cada indicador mostra un aspecto concreto do desenvolvemento nalgunha das súas dimensións e permite tirar conclusións sobre a realidade parcial que describe. Pero un conxunto de indicadores, como agregado de realidades parciais que coinciden no tempo, tamén ten potencial para a análise estrutural, como suma de descrições parciais, xa que supón a obtención de información relevante dende perspectivas distintas.

Os resultados dos distintos indicadores deberán facilitar unha lectura en termos de tendencia sobre os aspectos clave da sustentabilidade co obxectivo, no seu caso, de poder deseñar medidas que permitan reconducir aquelas que non sexan coherentes cos obxectivos estratéxicos das DOT e os instrumentos de ordenación do territorio e urbanismo que as desenvolvan.

No que se refire á Enquisa de percepción territorial e urbanística, esta deberá, segundo recolle o ISA das DOT, permitir coñecer a valoración de cuestións territoriais e urbanísticas como a satisfacción xeral da cidadanía e da veciñanza cos niveis de calidade de vida acadados en relación á ordenación territorial; as posibilidades de mellora estrutural e puntual; as melloras percibidas da acción das distintas administracións sobre o territorio en desenvolvemento das determinacións das DOT; a calidade de espazos públicos, dos servizos e a idoneidade do seu dimensionamento; e a satisfacción coa paisaxe urbana, rural ou global.

O proceso de deseño da EPTU baséase nas que realiza o IGE desde o ano 1999 coa fin de obter información sobre as características socioeconómicas dos fogares galegos.

En colaboración co IGE e coas achegas dos grupos técnicos de traballo, propóñense unha serie de modificacións na Enquisa Estrutural a Fogares, concretamente no módulo de mobilidade e vivendas familiares, a fin de dar resposta aos obxectivos do PSST

As propostas que desenvolvan os diferentes grupos técnicos de traballo (GTT) incluirán a avaliación dos resultados obtidos e, de ser o caso, as posibles medidas de resposta a estes.

O plan de seguimento da sustentabilidade territorial enténdese como un instrumento aberto na tarefa de avaliar o cumprimento dos obxectivos definidos nas DOT para os instrumentos de ordenación do territorio e urbanismo.

Debe terse en conta que os instrumentos como o catálogo (xa elaborado) e directrices da paisaxe que deben elaborarse en resposta á Lei da paisaxe galega, os plans territoriais integrados que se redacten, así como os plans sectoriais ou de ordenación do medio físico, farán que tanto os Indicadores de desenvolvemento e implantación (IDI) como os Indicadores de sustentabilidade territorial (IST) vaian redefiníndose, axustándose en función da concreción dos obxectivos que poden aportar estes documentos.

O sistema de indicadores irase modificando e perfeccionando ao longo do tempo de estudo, co criterio de utilizar os mellores

indicadores posibles, en función de mellores fontes de información ou coñecementos implementados.

O conxunto de ferramentas que se definan deberá irse actualizando, e tamén completando e modificando progresivamente nos Plans que ano tras ano se vaian aprobando, en atención aos resultados, ás tendencias mostradas, aos datos de que se dispoña, ou aos posibles novos obxectivos, máis concretos, a acadar.

Por isto, o sistema de seguimento actualizarase periodicamente, en función da actualización dos datos que serven de base a formulación dos indicadores (IDI / IST) ou á Enquisa de percepción territorial e urbanística.

O seguimento dos resultados destas ferramentas poderán sinalar se existen desviacións, non previstas respecto aos obxectivos e aos posibles efectos, que fagan preciso implementar medidas correctoras para reconducir cara a unha maior sustentabilidade determinadas dinámicas no territorio.

Neste caso, elaboraranse propostas de corrección das tendencias negativas, que avaliarán os Grupos Técnicos de Traballo, e que a Comisión de Seguimento recomendará incorporar nas actuacións das administracións públicas co obxecto de servir de apoio para o establecemento de estratexias de desenvolvemento acordes aos parámetros de sustentabilidade.

Tanto a definición das ferramentas como os seus resultados ou as recomendacións que, de ser o caso, se formulen formarán parte do Informe de seguimento, que ten unha periodicidade anual.

1.4 Contextualización no marco das operacións estatísticas

O Plan de seguimento das DOT e da sustentabilidade territorial (PSST) fundaméntase, nunha recompilación de información e elaboración da mesma para un mellor coñecemento das distintas variables de sustentabilidade e da súa evolución no tempo, coa vocación de formar parte do coñecemento xeral nunha sociedade participada por todos, cidadáns, empresas, asociacións e administracións.

Da análise da definición que da actividade estatística se da na lei reguladora galega, dedúcese que esta é quen de reforzar a solvencia do sistema de seguimento formulado.

A estes efectos, no seo dos dezasete grupos de traballo (GTT), contouse, dende o inicio, coa presenza do órgano estatístico da Comunidade Autónoma (IGE), coa finalidade de que aportara, non só o seu coñecemento na xestión de datos, senón que ademais velase porque os procedementos de recompilación, tratamento e xestión dos datos, foran quen de incorporarse, a medio prazo, ao programa estatístico da Comunidade autónoma.

Neste senso, e de xeito parello a elaboración do primeiro Informe, iniciouse a elaboración do correspondente proxecto estatístico integrado pola meirande parte dos indicadores e que seguirá, alimentando a converxencia á oficialidade do sistema de indicadores. Así, a Consellería de Facenda, a través do Decreto 164/2014, do 26 de decembro polo que se aproba o Programa estatístico anual da Comunidade Autónoma de Galicia para o 2015, incorpora no apartado “Territorio” o proxecto “11-102 *Indicadores de seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia*”.

Esta acción, derivada do PSST, non so contribúe a enriquecer o programa estatístico galego, senón que tamén demanda un esforzo de extraordinaria utilidade para a sistematización dos procesos de obtención e explotación da información levada a cabo a partir dos distintos procedementos e accións da administración pública no desenvolvemento das políticas sectoriais.